Sit mo [illegible]

26-2.
N. 214
214 I 271
259

+

Ave gratia plena

Sermones Michaelis 21

Jac 284

~~2 8 0~~

Sermones michaelis mediolanensis

*/4 — 2

quinos 28 un derno ojas 284.

Michaelis Mediolanensis Ord. Min. Advent. et Quadragessima.

f. 21.056"

BIBLIOTECA UNIVERSIDAD

aa

Incipit tabula ſermonū cōtentoꝝ in hꝫ volumine.

Sermo

i Dn̄ica pͥma de aduentu de deno- minatiōe pctī mortalis.quot.s modis nominat̄.7 quare dicit̄ mortale. Folio p̄

2 Feria ſecunda de pctī formali diffinitiōe.ſm.s.ꝙ formalit̄ cōſi derat̄. folio 4

3 Feria tͣia de mālī diffinitione pctī s.ſm ꝙ māliter ↄſiderat̄. 8

4 Feria qͣrta de cā ↄſtitutiua 7 pmiſ- ſiua peccati. ii

5 Feria qͥnta ꝙ ꝗuis deus ſit cā pctī conſtitutiua.nullo modo tn̄ pōt eſſe cauſa peccati effectiua. i3

6 Feria ſexta de tribꝫ cauſis pctī.s. pmiſſiua q̄ ē deꝰ.media q̄ ē dia bolꝰ.infima q̄ eſt mūdꝰ 7 appe- titꝰ ſenſitiuꝰ. i5

7 Sabbato de ſollēnitate ↄceptiōis ꝟginis Marie q̄ occurrit ī dn̄ica ſequēti. i8

8 Dn̄ica ſecūda de aduentu de ma- lignitate volūtat̄ pue quō nulla ē alia cauſa peccati ↄpletiua niſi ipſa. zi

9 Feria ſecūda de deteſtatione pctī reſpectu dei.tribꝫ ratiōibꝫ. z5

io Feria tͣia de deteſtatione pctī re- ſpectu dei aliȷ̄s tribꝫ rōnibꝫ. z7

ii Feria qͣrta de deteſtatione pctī re- ſpectu angeloꝝ 7 ſcōꝝ qui per ipſū pctm̄ offendūtur. 30

iz Feria qͥnta ꝙ deteſtandū ē pctm̄ ratione ſue ꝓprie 7 maligne cō ditiōis.tribꝰ rationibus. 3z

i3 Feria ſexta ꝙ deteſtādum ē pctm̄ rōne ſue maligne conditionis tribꝰ aliȷ̄s rationibus. 35

i4 Sabbato de ſc̄tificatiōe.illumina tione 7 caritate btē ꝟginis. 39

i5 Dn̄ica tͣia de aduētu de vehemē ti 7 calida diſſuaſiōe pctī 4i

i6 Feria ſecūda de grauitate pctī in gn̄ali.s.ꝙ vnū pctm̄ ē grauiꝰ alio 7 maxime rōne ītatie 7 recidi uatiōis multiplicate. 46

i7 Feria tͣia ꝙ pctm̄ aggrauat̄ ex cō ditiōe pſone offendētis 7 pſone offenſe 50

i8 Feria quarta de aggrauatiōe pctī ratiōe malitie leſiōis illate 7 li- bidinis intenſe. 5z

i9 Feria qͥnta de agg̃uatione pctī in particulari. 54

zo Feria ſexta de graduatiōe pctī.7 maxime de tribus gradibus.s. ſuggeſtione.cogitatione 7 dele ctatiōe. 57

zi Sabbato de cōparatiōe virginis ad ſtellam celi. 60

zz Dn̄ica qͣrta de aduentu de tribꝫ aliȷ̄s gradibuſ pctī.s.conſenſu ope.conſuetudine. 63

z3 Feria ſecūda de tribꝰ aliȷ̄s g̃dibꝫ pctī.s.obduratione.gloriatiōe 7 deſperatione. 67

z4 Feria tͣia ī vigilia natiuitat̄ dn̄i de cōparatiōe ꝟginis ad ſtellā poli 7 ſtellam maris. 70

z5 In die natiuitat̄ dn̄i nr̄i Ihu xp̄i de filiȷ̄ dei natiuitate et̄nali tē porali 7 ſpirituali. 7z

z6 Dn̄ica poſt octauam natiuitatiſ dn̄i d̄ pena miſerie pctī.i.ꝙ oēs

miſerie nãe hũane ꝓceſſerũt a peccato. 77
27 In die ſcõ epiphanie dñi nrĩ Ihu xpi ꝺ mãifeſtatiõe filij dei nati ĩ gnãli. ĩ ꝑticulari ⁊ ĩ ſpãli. 80
28 Dñica infra octauam epiphanie de duplici pena ĩteriori pctĩ. s. pena culpe ⁊ conſcientie. 84
29 Dñica ꝑma poſt octauã epiphanie de triplici pena exteriori pctĩ s. vĩdicte carẽtie ⁊ gehẽne. 88
30 Dñica ſecũda poſt octauam epiphanie de entitate ⁊ qdditate pctĩ originalis. 92
31 Dñica in ſeptuageſima qualiter ⁊ vnde ⁊ ꝑ quid cõtrahatur peccatũ originale. 96
32 Dñica in ſexageſima de penalitatibus ⁊ miſerijs ꝓcedentibꝰ ex peccato originali. 99
33 Dñica in qnq̃geſima de remedijs veteris ⁊ noui teſtamenti ↄtra peccatũ originale datis. 102
34 Feria ſecũda in qnquageſima de pctõ veniali. 106
35 Feria tertia in qnq̃geſima de diſtinctiõe actualis mortal. 109
36 Feria q̃rta Cinerꝝ. qd ẽ ſupbia. ⁊ qñ eſt mortale pctm̃. ⁊ quõ eſt ꝑncipiũ alioꝝ peccatoꝝ. 112
37 Feria qnta Cinerꝝ de originali ꝓceſſione ſupbie. 115
38 Feria ſexta Cinerꝝ de remediatione ſupbie. 117
39 Sabbato Cinerũ de deteſtatione ſupbie rõne dei. 120

40 Dñica ꝑma in quadrageſima de ſpeciebus ſuperbie. 123
41 Dñica eadem infra diem de deteſtatiõe ſupbie reſpectu noſtri ⁊ proximi. 127
42 Feria ſecũda de ꝑmis tribꝰ gradibus ſupbie. s. curioſitate. leuitate ⁊ inepta leticia. 130
43 Feria tertia de tribus alijs gradibus ſuperbie. s. iactãtia ſingularitate ⁊ arrogãtia. 133
44 Feria q̃rta de tribus alijs g̃dibꝰ ſupbie. s. preſũptione. pctĩ defenſione. ⁊ ſimulata confeſſione. 137
45 Feria qnta de tribus alijs gradibus ſuperbie. s. rebellione. peccandi libertate. ⁊ peccandi cõſuetudine. 140
46 Feria ſexta de quidditate ⁊ entitate ĩanis glorie. 143
47 Sabbato ꝺ mãli entitate ſiue cõditiõe inanis glorie. 147

48 Dñica ſecũda in q̃drageſima de vanitate. ſupbia. ⁊ ĩani gloria mulierũ. 149
49 Dñica eadẽ infra diem de filiabꝰ inanis glorie in generali. ⁊ de aliqbꝰ in particulari. 153
50 Feria ſecunda de quidditate ⁊ diuerſitate inanis glorie filie. s. ypocriſis. 157
51 Feria tertia de deteſtatione ⁊ abhominatione ypocriſis. 160
52 Feria q̃rta de ambitiõe a ſupbia ⁊ inani gloria deſcẽdẽte. 162
53 Feria qnta de quidditate ⁊ offenſiõe ingratitudinis ab ĩani gloria deſcẽdente. 166
54 Feria ſexta de deteſtatione ⁊ abhominatione vitij ingratitudinis. 169
55 Sabbato de cõtentiõe etiã ĩanis glorie filia. 172

56 Dñica tTia ĩ q̃dragesima ĩ mane
de diſcordia alia ianis glorie fi‑
lia ⁊ ꝑtialitatũ iniquitate peſ‑
ſima. 175
57 Dñica eadẽ infra diẽ in q̃ decla‑
ratˀ ꝙ qcũq; corde ore ⁊ ope ſe‑
quũtur ꝑtialitates peccãt mor
taliter. 179
58 Feria ſecũda de qdditate ⁊ enti‑
tate ⁊ offenſione iudicij teme‑
rarij. 182
59 Feria tTia de originatione ⁊ dete
ſtatiõe iudicij temerarij. 185
60 Feria q̃rta de entitate ⁊ deteſta‑
tiõe luxurie. 188
61 Feria qnta de ſpeciebus luxurie.
⁊ p̊ de fornicatione ſimplici ⁊
eius deteſtatione. 191
62 Feria ſexta de ſtupro‑raptu.⁊
quidditate adulterij. 195
63 Sabbato de qdditate‑culpabili‑
tate ⁊ varietate ĩceſtus. 198

64 Dñica q̃rta ĩ q̃dragesima de ab‑
hominabili ⁊ peſſimo vitio ſo‑
domie. 201
65 Dñica eadẽ infra diẽ de deteſta‑
tiõe p̄dicti vitij ſodomie. 205
66 Feria ſecũda d̾ ſacrilegio alia lu
xurie ſpecie ⁊ iniq̊ vitio. 209
67 Feria tTia de filiabus luxurie.p
ĩ ꝑticulari ⁊ gnãli ſimul. 212
68 Feria q̃rta d̾ incõſideratiõe alia
luxurie filia. 214
69 Feria qnta de amore ꝓprio ſiue
ſui alia luxurie filia. 217
70 Feria ſexta de amore ſeculi alia
peſſima luxurie filia. 220
61 Sabbato de p̄cipitatiõe alia ⁊ vl‑
tima luxurie filia. 224

72 Dñica de paſſiõe in mane de ori‑
ginatiõe maledicti vitij luxu‑
rie. 226
73 Dñica eadẽ infra diẽ de diffini‑
tiõe ⁊ originatiõe auaritie. 231
74 Feria ſecũda de offenſiõe ⁊ cul‑
pabilitate auaritie. 233
75 Feria tTia de deteſtatione ⁊ abho
minatiõe iniq̃ auaritie. 236
76 Feria quarta iteꝝ de deteſtatiõe
auaritie trib9 alijs rõnib9. 239
77 Feria qnta iteꝝ d̾ deteſtatõe aua
ritie trib9 alijs rõnib9. 241
78 Feria ſexta de filiab9 auaritie in
gnãli.⁊ de aliqbus in particu‑
lari. 244
79 Sabbato de cõceſſiõe ⁊ periculo
mercantiaꝝ. 248

80 Dñica ĩ ramis palmaꝝ d̾ ↄditio‑
nibus mercãtie ad hoc ꝙ ſit li‑
cita. 251
81 Dñica eadẽ infra diẽ de fraudu‑
lentijs ⁊ deceptionib9 q̃ fiũt in
mercantijs. 255
82 Feria ſecũda d̾ qbuſdã alijs frau
dulentijs mercantiaꝝ. 259
83 Feria tertia de triplici auaritia ſi‑
mul.s.iiuſte iudicatoria‑in iu
dicio aſſiſtatoria ⁊ ſacrilega ſi‑
ue ſymoniaca. 261
84 Feria quarta de auaritia luſoria
turpiter lucratoria ⁊ falſifica‑
toria. 264
85 Feria qnta in cena dñi de digni‑
tate‑iſtitutiõe ſacramẽti alta‑
ris atq; eius figuratiõe. 267
86 Feria ſexta ĩ paraſceue d̾ necita‑
te ⁊ cõgruitate amariſſime paſ‑
ſionis xp̄i. 270
87 Sabbato ſcõ de conuenientia ſe‑
pulture ⁊ condecentia ſepul‑
chri xp̄i. 282

Deo gratias.

Sacri eloquij p̄conis celeberrimi fra-
tris Michaelis Mediolañ. ordinis mi-
norũ regularis obſeruãtie opus puti-
liſſimũ p aduentũ 7 q̃dragesimam de
peccato in genere 7 de tribus peccatis
principalibus. s. ſupbia· auaritia 7 lu-
xuria. Prologus.

Sentẽtia eſt vera

7 p phos approbata· volũtatẽ noſtrã
nõ poſſe nec bonũ aliquod amare· nec
malũ qdem ad modicũ odio habere:
niſi conditionem boni p̄cognoſcat. 7
acerbitatẽ mali preuideat. Quapropter
bene philoſophat⁹ eſt princeps phoꝝ
Ariſtoteles pipateticoꝝ dux 3° de aīa
dicens. Volũtas nõ fertur niſi in p̄co-
gnitũ. Qđ vtiq; affirmat clare 7 luci-
de Aurelius Aug⁹ nr̄. x°. de trini. ca°. p
ſcribens. Firmiſſime nouim⁹ non niſi
nota amari poſſe. Et qa oppoſita hñt
fieri circa idem: nec vtiq; niſi cognita
mala odiſſe poſſum⁹. Quia igit̄ ĩ alio
volumine predicabili de pnīa noīato
ſatis habũdeq; p medicitate nr̄i intel
lectus collegim⁹ ex dictis ſcõꝝ 7 doc-
toꝝ antiq̊ꝝ· necnon 7 modernoꝝ illa
q̄; maxime q̃ incitare debẽt ad pnīam
pagẽdã: atq; etiã modũ 7 ordinẽ bñ
penitendi 7 ſatiſfaciẽdi diffuſe docui-
mus: congrue reſtat ut in iſto 2° vo-
lumine de his maxime diſſeramus· de
quibus penitere neceſſe eſt: videlꝫ de
vitijs 7 pctīs mortalib⁹ que oīo relin-
quere 7 deteſtari 7 odio habere necē
eſt· ſi nõ tm̄ eternã penã cupim⁹ eua-
dere: veꝝ etiã celeſtem patriã adire.
Cũ g̊ ut pmiſſũ ē volũtas nõ odio ha-
beat niſi malũ qđ nouit. neceſſe ē ma-
nifeſtare vitia 7 pctã. Qua de re ĩten-
dens aliqua p paruitate ĩgenij mei ex
çelo ſalutis nr̄e 7 aīarũ oiuꝫ modo p̄-
dicabili 7 declamatorio deſcribẽ: ar-
bitrat⁹ ſũ nihil vtili⁹ nihil fructuoſi⁹
poſſe texere q̄; de vitijs aīas ad etnam
dãnationẽ trahentib⁹ inſinuare ipſa
deteſtari 7 rep̄hẽdẽ. Eſt. n. regula ge-
neralis q initiũ ſalutꝭ eſt noticia pcti·
q̊ cognito p intelligentiã volũtas re-
fugit p diſplicẽtiam veramq; pnīam.
Quare fit ut illi q nõ curant ſcire pec-
cata nullaten⁹ corrigãtur. Ait. n. Epi-
curus. Corrigi nõ vult qui peccare ſe
neſcit. Duis. n. due ſint partes gnāles
iuſticie: facẽ bonũ 7 dimittere malũ
iux̄ illud. Declina a malo 7 fac bonũ:
attñ ſm hieronymũ antiquũ 7 peri-
tiſſimũ nõ tanto ſtudio v̊tutes cmẽ-
dam⁹ quãto vitia rep̄hendim⁹. Cui⁹
ratio in aperto eſt. Cũ. s. vno tm̄ pctõ
dãnemur ſine aũt multis v̊tutib⁹ co-
ronemur· ĩmo cũ vno pctõ veniali in-
gredi patriã celeſtẽ nõ poſſum⁹. iuxta
illud Apoc. vlt̄. Nihil coinqnatũ in-
troibit ĩ illã. Et ſi igit̄ due ſint vie vna
q̄ ducit ad gloriã· alia v̊o ad penã: ſi-
cuti atteſtat̄ Lac. qdam eloquẽtie flu-
uius. 6° dīnaꝝ inſtitut. aduerſus gẽ-
tes. ca°. 3°. dicẽs. Due ſũt vie p q̄s hũa-
nã vitã pgredi necẽ eſt· vna q̄ in celũ
ferat. altera q̄ ad inferos deprimat. q̄s 7
poete ĩ carmib⁹ 7 phi ĩ diſputatiõib⁹

ſuis indixerūt. Et qdē phi alterā ṽtu
tū eſſe voluerūt: alterā vitioꝝ. Hꝰ ille.
Nihilominꝰ ī iſto volumine de altera
via tm̄: videlꝫ vitioꝝ deſcribere cona-
bimur. Ait. n. Iſocrates phs ⁊ orator
ꝑclarꝰ. Verere crimīa etiā ſi falſa ſint.
Nam pleriq; ṽitatē ignorāt: opinio-
nem aūt cōiecturant: magis formida
crimē q̄ꝫ damnū. Plato vtiq; aliꝰ phs
ingenuꝰ inqt. Triūphus īnocētie eſt
non peccare vbi liceat poſſe. De vitijs
igit̄ ⁊ pctīs aīam in ignē etnū ducēti-
bus dn̄o cōcedēte tractare cupiētes hꝰ
ordine ꝓſeq̄mur. qa ṗmo ꝑ totū ſacꝝ
tēpꝰ aduentꝰ dn̄i de pctō ī gnē deſcri-
bemꝰ. In ſacra ṽo q̄dragesima ſequen
ti de tribꝰ principalibus vitijs. cū ſpe-
ciebꝰ eoꝝ. s. ſupbia auaritia ⁊ luxuria
late diffuſeq; aperiemus. ꝑ aliā aūt q̄-
dragesimā de reliqs q̄tuor vitijs capi
talibus. gula. s. īuidia ira ⁊ accidia. cū
ſpēbꝰ ſuis: lucide ⁊ apte ꝑ̄dicabimꝰ.
Quibꝰ oīuꝫ vitiorū fiet apta oībꝰ no-
ticia ad euadēdū penā etnam ⁊ cōſe-
quēdū ſūmā ⁊ īmarceſſibilē gloriam
in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Dn̄ica ṗma ꝺ aduentu. de denomina-
tione peccati mortalis. quot. s. modis
noīatur. ⁊ q̄re mortale dicit̄. Sermo
primus huiꝰ opis.

Hora ē iam
nos de ſomno ſurgere.
Scribūt̄ hꝰ ṽba ad Ro.
13.° ⁊ in epl̄a occurrentis
dn̄ice. Solēt hoīes ſicut ⁊ oīa aīalia ea
q̄ ſūt ſm nām auidiꝰ q̄rere. iocūdius
poſſidere. ea ṽo q̄ ſūt ꝯ nām horribi-
lius fugere. moleſtiꝰ ſuſtinere. Et iō
cum ſuper oīa ſit eis naturalis vita ⁊
mors cōtraria. qa ↄmētator ſup 2° de
aīa ait. q̄ omne naturaliter deſiderat
ſui ꝑmanentiā. Hinc eſt q̄ vita ipſa ē
eis deſiderabilior ⁊ iocūdior. mors ṽo
horribilior ⁊ moleſtior. Et cū verū ſit
de morte corporis. aīa ṽo ſit nobilior
incōparabiliter corpore ſi naturalem
ordinem hō ſequatur: ſicut ꝺ nccītate
magꝭ appetit vitam aīe q̄ꝫ corporis. ma
gis abhorrebit mortem aīe q̄ꝫ corporis
quia ſm phm 2° de gnātione. natura
ſꝑ deſiderat qꝺ melius eſt. Et in 2° de
celo ⁊ mūdo ⁊ de ſenectute ⁊ iuuētu-
te. Natura inqt ſꝑ facit qꝺ optimū ē.
Sꝫ quia nihil pōt auferre vitā ⁊ infer-
re mortē aīe niſi peccatū mortale cuiꝰ
calamitatē ⁊ damnū quia ipſi miſeri
peccatores non cognoſcūt in ipſo con
tinuo ꝑmanēt: demūq; ꝑimūt. Et ab
hac ignorantia ſiue inconſideratione
egritudinis proprie oritur obliuio pe
nitētie. Propterea Augꝰ ſup ṗs. 50. ait.
Nemo inſanabilior eſt q̄ꝫ qui ſibi ſanꝰ
videt̄. Et ad ſilē Sen̄. ad Lucillū ait
epl̄a. 51. Non eſt extrinſecum malum
noſtrū. intra nos eſt. ī viſceribꝰ ipſis
ſedet. ideo ad difficultatē ipſiꝰ veni-
mus quia egrotare ignoramus. Hꝰ ille.
Id circo crebro cogitaui nihil vtilius
fore q̄ꝫ tractare de grauitate ipſiꝰ pec-
cati cuiꝰ tanta eſt grauitas ut mox no
minatū appareat audientibus horri-
dum abhominabile deteſtandum fu-
giendum. Vn̄ Augꝰ in li° meditatio-
num. ca.° 24.° ait. Heu peccatum hor-
rendum nomen. res deteſtabilis. nul-
lo modo cōparabilis. cecus nō videt
foueam in quam cadit. inſanus putat
ſe debere quod facit: quia ſponte facit
peccatū. videns ⁊ ſciens precipitio ſe
tradit. mors ⁊ tormenta quelibet tm̄
ſūt. ⁊ in ſe feda non ſunt: qa ordinata

ſunt. peccatū ī ſe habet feditatem ſuā
7 ī ſe trahit eternā infelicitatem. me-
lius. n. eſt eligere tormentū quod per
ſe feditatem eternā nō attrahit q̄ȝ pec
catum quod cum feditate ſua dolores
iūgit. h ille. De peccato igitꝰ ī generali
in iſto ſacro aduentu ut pmiſimꝰ trac
taturi in iſto ſermone tm̄ de eiꝰ deno-
minatione deſcribemus. 7 q̄re morta-
le dicatur ānotabimus. Propꝰ quod
verba predicta apl̄i Pauli aſſūpſimꝰ
s. Hora eſt iam nos de ſomno. s. mortꝭ
peccati ſurgere. Ait. n. quidā pħus ꝙ
ſomnꝰ eſt mortis imago. Diciꝰ igitur
peccatū ſomnꝰ ſiue mors triplici mor
te. 7 cōſequenter mortale.
p̊ morte nature.
2° morte culpe.
3° morte gehenne.

¶ Pars pma huiꝰ ſermōis. in qua poniꝰ
quot modis noīaꝰ peccatū. 7 ꝙ diciꝰ
mortale rōne mortꝭ nāe quā inducit.

PRimo igitur in iſto ſermone
aduertendū ſm Alex. de ales
i ſecūda pte ſūme in tractatu
de pctō in gnāli ꝙ pctm̄ ſeptē modis
denominaꝰ. p̊ peccatū diciꝰ macula
inq̄ȝtuȝ peccatū mortale cauſat defor
mitatē partis ſupiorꝭ uel īferioris aīe.
7 ita deponit defectūȝ grē. uel macula
diciꝰ inq̄ȝtū imago dei deformaꝰ. 2°
pctm̄ diciꝰ vitiū inq̄ȝtū cauſat defectū
bonoꝶ nāliū. ut patebit īferiꝰ 3° pec-
catū dꝛ crimē inq̄ȝtū ē accuſatiōe 7 pe
na dignū. 7 dꝛ crimē ꝓpe pctm̄ mor-
tale. Pctm̄ eſt cōe ad mortale 7 veni-
ale. Coīter tn̄ crimē 7 pctm̄ ꝯuertūꝰ.
Vn̄ Iſidorꝰ vnū pro altero accipit. di.
Multi a crimine corruūt in crimen. q
diſtinguē ſua facta minora ꝯtemnūt.

4° peccatū dꝛ offenſa. qa ē ꝯ deū oē
pctm̄. 7 eo deꝰ offendiꝰ. 5° diciꝰ ſcelꝰ
inq̄ȝtū pctm̄ eſt ſpāliꝰ in īiuriā dei. cū
maxime deꝰ offendiꝰ. 6° dꝛ nephas
inq̄ȝtū pctm̄ maxīe illicitū ē pſone p-
petrāti. Fas. n. idē ē qꝺ licitū. nephas
idē eſt qꝺ illicitū. ita ꝙ ſcelus reſpicit
deum quē maxime offendit. nephas
reſpicit pſonam que maxime delinqt
cui maxime illicitum eſt. 7° dicitur
culpa ſiue reatus inq̄ȝtum obligat ad
penam eternā. Merito iſtoꝶ oritur
vnū dubiū. q̄re iſtis additur mortale
Et quia breuiter reſpondeꝰ: mortale
dicitur quia dignū eſt morte uel mor
tem inducit. Queriꝰ de qua morte in-
telligitur. Eſt. n. multiplex vita. naꝰe
gratie 7 glorie. cui reſpondet triplex
mors. nature culpe 7 gehenne. A qua
g̊ morte diciꝰ mortale? Nam ſi diciꝰ
mortale a morte nature. ſm h nullū
dicitur mortale niſi ad quod conſeq̄-
retur ex debito mors. ſed illud videꝰ
tm̄ eſſe originale. g̊ originale tm̄ eſſet
mortale. ſi g̊ originali debeꝰ mors na-
ture. quare non ſimiliter ipſi actuali
mortali de quo loquimur nūc: cum ī
vtroqȝ ſit inobedientia. Si v̊o dicaꝰ
mortale a morte gehēne. h non videꝰ
cōuenienter. poteſt. n. aliquod eē pec-
catū mortale quod poſtea p penitētiā
deleatur. 7 ſic non ſequatur mors ge-
henne. g̊ conditionaliter diceretur ſi
s. nō ſequatur penitentia finalis. Nā
nec mors gehēne proprie videtur di-
ci mors. in illa. n. viuit homo ſentit 7
ītelligit. que oīa atteſtātur vite. g̊ 7c.
Si v̊o dicatur mortale a morte culpe.
ſcd̄m hoc nō videtur dici. Differentie
n. opponūtur reſpectu conſimiliū. qa
differentie oppoſite reſpectu ꝯſimiliū
debēt accipi. Si g̊ veniale nō reſpiciat

niſi oppoſitū pene eterne· mortale nō
diceretur niſi reſpectu pene etne. Ad
hoc reſpondet Alex. vbi ſ. ꝙ peccatum
mortale dicitᷣ reſpectu duplicis mor-
tis. p̊ reſpectu mortis culpe. 2° reſpe-
ctu mortis gehenne. ſ; reſpectu mor-
tis gehenne cauſa eſt ſimul cum cau-
ſato. quia ī inferno ſimul eſt culpa cū
pena. reſpectu v̊o alterꝰ cauſa ē prius
cauſato. Cū aūt dicitur peccatū mor-
tale reſpectu mortis gehenne intelli-
gitur ꝙ qn̄tum de ſe eſt cauſa. Vn̄ niſi
deſtruatur ipſū peccatū talis pena cō-
ſequitur. reſpectu v̊o mortis culpe eſt
cauſa diūcta. Cū .n. peccat aliquis hꝰ-
modi peccato aīa ſeparatur a deo· uel
prius ſeparata elongatur. non aūt ſe-
paratur pctō veniali. Et iō tertiū ar-
gumentū non valet. Vn̄ exponit ipſe
Alex. illud Geñ. 2°. In quacūqꝫ die co
mederis morte morieris. Quocūqꝫ .n.
die comedit hō p delectationē que eſt
contra deū morte culpe moritur. Qn̄
autē qrit. quare peccato actuali mors
nature non debetur. Reſpondetur ꝙ
obligatio mortis ſeqᷣ ex vtraqꝫ culpa
s. actuali ⁊ originali. actuali ī primis
parētibꝰ· originali in nob. ⁊ ſic vtrūqꝫ
malum habemus. Ade .n. in quo fuit
tota hūana natura poſita fuit illa lex:
in quacūqꝫ die comederis ⁊c. ⁊ tōne
eiꝰ obligata fuit poſteritas nō tm̄ ad
mortem culpe· ſed etiā mortem nāe ⁊
gehēne. Vn̄ Augꝰ in 2°. de ciui. dei. ca°.
12°. ait. Cū queritur quā mortem deꝰ
p̄mis parētibus cōminatꝰ ſit ſi ab eo
mandatū tranſgrederentur acceptū.
vtꝝ aīe an corporis an totius hoīs· an
illam que appellatur ſecūda. Reſpon-
dendum ꝙ oēs. ⁊ pꝰ ſequitur. Nō tm̄
p̄me mortis parte priorē vbi aīa pri-
uatᷣ deo· nec tm̄ poſteriorē vbi corpus
priuatur aīa· nec ſolum ipſam primā
totam vbi aīa ⁊ a deo ⁊ a corpore ſepa-
rata punitur· ſed qcquid mortꝫ ē vſqꝫ
ad nouiſſimā que ſecūda dicitur· qua
ē nulla poſterior. cōminatio illa com-
pleta eſt. hec ille. Habemus g̊ mortē
nature ꝓpter peccatū originale· qua-
propter nō poſſumus ipſam habere d
ſe. ꝓpter actuale q̄uis p accidēs poſſit
accelerari. Ad illud v̊o quod obijcitᷣ
de morte gehēne que nō datur fauen-
te penitētia. Reſpondetur ꝙ mortali
pctō ſi pmaneat debetᷣ pena gehenne.
ablata enī cauſa nō eſt mirum ſi non
ſequatur effectus. quia ceſſante cauſa
ceſſat effectꝰ. 2° phyſicoꝝ. Et quādo
ſubinfertur ꝙ mors gehenne non di-
citur mors recte ꝓpter vite perpetui-
tatem. Dicas ꝙ non dicitur mors op-
poſita vite nature· ſ; oppoſita vite glo-
rie. nec eſſet mors gehēne ppetua niſi
eſſet vita eterna ppetua. Vn̄ Augꝰ in
13°. de ciui. dei. ca°. 2°. ait. In dānatione
nouiſſima q̄uis hō ſentire nō deſinat
tn̄ quia nec ſenſus ipſe nec voluptate
ſuauis· nec quiete ſalubris· ſed dolore
penalis eſt: non īmerito mors ē potiꝰ
appellata q̄ vita. hec ille. Sūmatim
g̊ collige p̄dicta diſtincte ⁊ clare· atqꝫ
conclude ꝙ peccatū actuale in nobis
dicitur mortale p̄mo a morte nature
p accidens: quia. s. eo. breuiatur vita.
Patet hoc Job. 22°. Impij ſublati ſūt an
tempus ſuū. Et p̄s. Viri ſanguinū ⁊
doloſi non di. di. ſu. Item ꝓ̊. x°. Anni
impiorū breuiabuntur. Patet exēplū
in diluuio. Geñ. 7°. Item in filijs Iude
Geñ. 38°. Item in primitijs egyptiorū
Exo. 12°. Item in ſubmerſione Pha-
raonis cum exercitu eiꝰ in mari. Exo.
14°. Itē. 2. Reg. vlt. Et. i. palipo. 21°.
vbi legitur ꝙ percuſſit dn̄s peſtilētia

iſrahel.⁊ miſit peſtilentiam de mane
vſqꝫ ad tēpus cōſtitutū.⁊ mortui ſūt
ex ꝓplō a Dan vſqꝫ Berſabee ſeptua-
ginta milia viroꝝ qñ Dauid fecit nu
merare ꝓplm ſuū. Et iō cōminatꝰ eſt
dñs Leuit.26°.di.Si nō volueritis re-
cipe diſciplinā ſꝫ ambulaueritis ex ad-
uerſo mihi·ego q̄ꝫ īcedā ꝯ̄ vos ⁊ ꝑcu-
tiā vos ſepties ꝓpt̄ pctā vr̄a·īducāqꝫ
ſuꝑ vos gladiū vltorem federis mei.
Et Ezech.7° ca°. īqt. Ira mea ſuꝑ vni-
uerſū ꝓplm eiꝰ.gladius foris·peſtis ⁊
fames intrinſecꝰ.qui in agro ē gladio
morietᷣ.⁊ qui ī ciuitate ſūt peſtilētia ⁊
fame ꝯſūmabūtᷣ.Et ī multis aliis ſcri-
pture locis. Cōfirmat iſta Augꝰ li° ꝑ̊
qōnū veteris ⁊ noui teſtamēti.q.34.
di. Nō eſt deus mortis īuētor ſꝫ iudex:
quia mortis auctor pctm̄ eſt. Quō aūt
deus poterat facē mortē q neſcit pecca
re·ſed dn̄ pctis tribuit ab ipſo dicta ē
mors cū nō ex ipſo ſit ſꝫ ex hoīe q pec-
cauit. Dū enī vnūquēqꝫ iudicat quid
mereatur ab ipſo ē·ſiue abſolutio ad
vitā ſiue reatus ad mortē.h̄ ille.Et ſic
patꝫ ꝑ̇ma ꝑs ꝑ̇ncipalis huiꝰ ſermonis.

¶ Pars ſecūda ſermonis.ī qua declaratᷣ
ꝙ pctm̄ dicitᷣ mortale a morte culpe.

Secundo in iſto ſermone ſci-
endum eſt ꝙ peccatum dicitᷣ
mortale morte culpe·qd tali
mō declaratᷣ.Nā ſicut corporalis vita
cauſatᷣ ex vnione aīe ⁊ corporis ꝑ viui-
ficationē·ita vita aīe ex vnione ipſiꝰ
⁊ dei ꝑ grē inhabitationē. Vn̄ Ro.6°.
Gr̄a dei vita etna ī xp̄o ihu dn̄o nr̄o.
Et Augꝰ ſuꝑ ꝑ̊s.62°. ⁊ h̄rᷣ de pe.diſ.i
§.itē idcirco.ait.Cū.n.deꝰ ſit vita aīe
aīa vō vita corporis·ſicut corpꝰ ſine aīa
viuere nō pōt·ita nō niſi deo ꝑn̄te aīa
viuē valet.h̄ ibi.Tūc dr̄ viuēs aīa ve-
racitᷣ cum deū diligit eiqꝫ obediēdo co
pulatᷣ.Vn̄ Deut°.30.ca°. Elige vitā ut
⁊ tu viuas ⁊ ſemen tuū.⁊ diligas dn̄m
deū tuū·atqꝫ obedias voci eiꝰ: ipſe eſt
n.vita tua.Et qa ſm ph̄m in li° topi-
corū.ſicut ſe habet ꝓpoſitū in ꝓpoſito
ita oppoſitum ī oppoſito.ſequitur. Qꝛ
ſicut mors corporis ꝓuenit ex ſepara-
tione aīe ⁊ corporis·ita mors aīe ꝓuenit
ex ſepatiōe ipſiꝰ ⁊ dei.Vn̄ Augꝰ ī 13°.de
ciui.dei.ca°. 2°. ait. Mors aīe fit cū eā
deſerit deꝰ·ſic corporis cū idē deſerit aīa
Et in 4°. de trini.ca°. 3°. ait. Aīe mors
īpietas ē.⁊ mors corporis corruptibili-
tas ꝑ quā fit aīe a corpe abſceſſus.Sic
n.aīa deo deſerēte·ſic corpꝰ aīa deſerē-
te moritᷣ.h̄ ille. Et Remigiꝰ ſuꝑ epl̄aꝫ
ad Eph.ait.Sicut recedēte aīa moritᷣ
corpus·ita recedente deo moritᷣ aīa.h̄
ille. Tūc vō deꝰ recedit ⁊ ſepatᷣ ab aīa
cū pctō cōſentit ⁊ nō alitᷣ. Vn̄ Sap.ꝑ̊.
Peruerſe cogitatiōes ſepant a deo.Et
ī.Spiritꝰ ſcūs effugiet diſcipline fictū
⁊ auferet ſe a cogitatiōibꝫ que ſūt ſine
vtilitate ⁊ corripietᷣ a ſuꝑueniēte ini-
quitate. Et Sap.16°. dr̄.Hō aūt ꝑ ma-
litiā occidit aīam ſuā.h̄ ibi. Sicqꝫ re-
ſtat ut ꝑ pctm̄ aīa a deo ſepetᷣ qui ē vi-
ta eius. ſicqꝫ corruat ſicut cadauer aīa
recedēte.Et ſic intelligitᷣ illud Ezech.
18°. Aīa que peccauerit ipſa morietᷣ. Qꝛ
autē peccator videatᷣ viuere ꝑ vitales
opatiōes dū.s.mouetᷣ·comedit·bibit·
dormit· ābulat·ridet·loqtur·ſentitqꝫ
ꝑ oēs ſenſus: ex his nō ſpūalis ſꝫ cor-
poralis vita mōſtratᷣ·cū ſit in aīa mor-
tuus ⁊ corpe ſolo viuat. Vn̄ Augꝰ vbi
ſ̄.ait.Impioꝝ nāqꝫ in corpibꝫ vita: nō
aīaꝝ ſꝫ corpoꝝ vita ē.Hinc Apod.3°.ca°.
dicitᷣ. Nomē habes ꝙ viuas ⁊ mortuꝰ
es.Nomē qꝑpe habet peccator ꝙ viuat

apud hoīes qui ſolam vitam corporis
ītuent̄.ſed re uera mortuus eſt apud
deū q morte aīe recognoſcit.Propterea
rurſus iſdem egregius doc.Aug⁹ ſup
Apoc.ait.Nō morit̄ niſi qui mortale
crimen admiſerit.ſm illud qđ ſcriptū
ē.Aīa que peccauerit ipſa morietur.Vn̄
qđ peius eſt multi ī corporibus viuis
aīas mortuas portare noſcunt̄.Et ſup
Joh.ſmōe.45°.idē ait.Quo mō mo-
ritur caro amiſſa aīa q̄ vita ei⁹ eſt:ſic
morit̄ aīa amiſſo deo q vita ei⁹ eſt.Et
ſermone 48°.idē ait.Oīs q peccat mo-
rit̄.ſ morte carniſ oīs hō timet.mortē
aīe pauci.ꝓ morte carnis que ſine du-
bio qn̄q; ventura eſt curāt omnes ne
veniat.inde eſt ꝙ laborant.laborat ne
moriat̄ hō moriturus.⁊ nō laborat ne
peccet hō in eternū victurus.⁊ cum la
borat ne moriatur hō.ſine cauſa labo-
rat.id.n.agit ut multū viuat ut mors
differatur nō ut euadatur.Si aūt pec
care nollet non laboraret ⁊ viueret in
eternū.h ille Aurelius doctor Aug⁹.
Et ſic patet ſecūda ps p̄ncipalis hui⁹
ſermonis.

Pars tertia ſermonis.in q̄ declaratur
ꝙ peccatum dicit̄ mortale etiā morte
gehenne.

Tertio in iſto ſermōe conſide-
randum eſt ꝙ etiam peccatū
dicitur mortale morte gehen
nali.quod probatur ꝑ illud p̄s.Sicut
oues in inferno poſiti ſūt.mors depa-
ſcet eos.de qua Sap̄.rurſū admonen-
do Sap̄.p° ait.Nolite zelare mortem ī
errore vite veſtre.nec acquiratis ꝑdi-
tionem in operibus manuū veſtrarum.
Hanc mortem cōminatur xp̄s Joh.8°.
In peccato veſtro moriemini.Hanc.n

mortem peccator incurrit cum poſtq̄;
ſe ſpiritualiter occidit ī anima.tandē
ī corpore moritur.quā propheta peſ-
ſimam mortem vocat.di.Mors pecca-
torum peſſima.ut.s.ītelligamus pri-
mam eſſe malam.ſecūdam peiorem:
ut ipſa que eſt tertia peſſima ſit.Pri-
ma ſiquidem eſt mala.quia ꝓſternit
corpus ſumendo animam.Cum autē
corpus ſit bonū.ſequitur ꝙ eiuſ mors
ſit mala.quia boni mala eſt corruptio.
Secunda peior.quia perimit animā
que melior eſt corpore.ſi.n.boni ma-
la eſt corruptio.ſequit̄ ꝙ ſit peior cor-
ruptio melioris.Tertia vo peſſima.
quia vnūquodq; occidendo in morte
ſeparatur.⁊ tandem rurſum in mor-
te copulatur.Vn̄ Aug⁹ 13°.de ciui.dei.
ca°.2°.ait.Ergo vtriuſq; rei id eſt to-
tius hominis mors eſt.cum aīa a deo
deſerta deſerit corp⁹.ita nec ex deo vi-
uit ipſa nec corpus ex ipſa.Huius aūt
totius hominis mortem illa ſequitur
quam ſecundam mortem diuinorum
eloquiorum appellat auctoritas.Hāc
ſigt ſaluator vbi ait.Timete eum qui
habet poteſtatem corpus ⁊ animam
perdere in gehennam.Et.ī.Illa autē
mors eſt grauior ⁊ oīu; malorū peſſi-
ma que non fit ſeparatione aīe ⁊ cor-
poris.ſed in eternam penā poti⁹ vtri-
uſq; cōplexu.ibi ecōuerſo non erunt
hoīes ante mortē ⁊ poſt mortē.ſed ſp
ī morte.ac per hoc nūq; viuētes nūq;
mortui.ſed ſine fine morientes.Nūq;
n.erit homini pei⁹ in morte q̄; vbi erit
mors ipſa ſine morte.hec ille.Et hanc
mortem ſignificauit Jere.17°.ca°.di.
Duplici contritione contere eos.P̄.
dicimus etiam illam mortē eſſe peſſi-
mam.Prima enī mors mala eſt cū ſit
pena culpe ſeu pcti.Vnde Aug⁹ vbi ſ̄.

Mala moꝛs eſt·quia ſtipẽdiũ peccati.
Secunda v̊o moꝛs cum ſit ipſa culpa
cui adhibetur ipſa coꝛpoꝛalis moꝛtis pe
na erit peioꝛ. Tertia aũt culpa eſt ſi-
mul cum pena.ſemper.n.permanens
in culpa penam quoqꝫ perpetuat. Vñ
dicit Ceſarius. Quia nõ recipit cauſa
remediũ·ideo carebit fine ſupplicium
Et ita ſequit̃. Qꝛ cũ pena ſit mala·cul-
pa peioꝛ·culpa cũ pena ſimul erit peſſi
ma.Item a pꝛima moꝛte omnes reſur
recturi ſumus.i.Coꝛ.15°. Oẽs qdem
reſurgem⁹. A ſecũda moꝛte pauci re-
ſurgent·quibus paucis dicitur Col.3°.
Si conſurrexiſtis cum xp̃o ꝛc.i.Ioh.
3°. Nos ſcimus qm̃ tranſlati ſumus de
moꝛte ad vitã. A tertia v̊o null⁹ vnqꝫ
reſurget.Nam ut dicitur Pꝰ.xi°. Moꝛ
tuo homine ĩpio nulla erit vltra ſpes.
Vñ Yſa.26°. Moꝛientes non viuant·
gigantes non reſurgant.Quod tamẽ
non ita dicitur ꝙ oĩo non reſurgant:
ſed quia non reſurgent ad vitam eter
nam. Vñ Antiocho.2.Machab.7°.ſi-
cut cuilibet damnato dicere conuenit
ſic dicitur.Tibi.n.etiã reſurrectio ad
vitam non erit.Si igitur pꝛima moꝛs
eſt mala a qua omnes reſurgent·ſecũ-
da peioꝛ a q̃ pauci·tertia erit peſſima a
q̃ nulli. A qua vtiqꝫ liberet nos de⁹ p
gr̃ãm vitandi pctm̃·necnõ ⁊ peniten-
di de peccato ut ab ipſa moꝛte gehẽne
liberati peruenire poſſimus ad illud
regnũ vbi nulla moꝛs ſed incoꝛrupti-
bilis ⁊ incõmutabilis vita manet ĩ ſe-
cula ſeculoꝛum. Amen.

Feria ſecunda poſt pꝛimam dominicã
de aduentu·de peccati foꝛmali diffini-
tione·ſcd̃m.s.ꝙ foꝛmaliter conſidera-
tur Sermo ſecundus.

Hoꝛa ẽ iam
nos de ſomno ſurgere.
Scribuntur hec v̊ba ad
Ro.13°. ⁊ ĩ epiſtola p̄ce-
dentis dñice. A philoſophis.n.didici-
mus fratres cariſſimi ꝙ de vnaquaqꝫ
re opoꝛtet pꝛimo cognoſcere quia eſt·
2° quid eſt.Et quia tractaturi de pec-
cato in genere: ꝙ ipſum peccatum ſit
ex pꝛecedenti ſermone ſatis abunde
clareqꝫ patet·cum videlicꝫ euidentiſ-
ſime demõſtratum ſit moꝛtem ex pec
cato cauſari·quam quotidiano exper-
rimento adeſſe videmus.ex quo ſeqt̃
peccatum eſſe nulli dubiũ foꝛe·cũ re-
gula ſit phyſica ⁊ generalis: effectum
non eſſe ſine cauſa. Idcirco in pꝛeſen-
ti ſermone neceſſe eſt operam dare ut
diffinitionẽ peccati: necnon ⁊ quid-
ditatem ĩueſtigemus ut cognoſcam⁹
illud a quo p penitẽtiam hoꝛtat̃ apo-
ſtolus ĩ verbis pꝛeaſſumptis aſſurgẽ-
di: Hoꝛa ẽ iam nos de ſomno.i.de pec-
cato ſurgere.De diffinitione g̊ pecca-
ti ſcribere intendentes·ſciendũ ꝙ va-
rie ⁊ diuerſe diffinitiones de peccato
aſſignate ſunt a doctoꝛibus antiquis.
ſed cum philoſophus dicat 6° topi-
coꝝ.7° metaph.et p̊ elencoꝛũ.ꝙ vni⁹
rei vna debet eſſe diffinitio·ait Alex.
de ales in ſecunda parte ſũme.in trac-
tatu de pctõ actuali in gnẽ.⁊ Tho.in
p̊ma ſcd̃e.q.71.arti.6°.et ĩ 2° ſcripto.

diſ.35. arti.2. in corpore queſtionis. ⁊ Bonauentura ibidem in queſtionibus litteralibus. diuerſimode procedentes. tn̄ idem concludentes. s. ꝙ diuerſe diffinitiones de peccato dantur ſm̄ diuerſas eiuſdem peccati conſiderationes. Eſt. n. ſm̄ phm̄ 8° metaph. triplex diffinitio. Una que datur per materiam tm̄. ut cum dicitur: Dom⁹ eſt que conſtat ex lapidibus ⁊ lignis. Alia eſt que datur ꝑ formam tm̄. ut cum dicitur: Dom⁹ eſt quoddā compoſitū prohibens nos a chaomatibꝰ ⁊ imbribus. Tertia eſt que datur per vtrūq;. ut cū dicit̄: Domus eſt quoddam coopertimentum conſtans ex lapidibus ⁊ lignis prohibēs ⁊c. Poſſumus ḡ loqui de peccato formaliter ⁊ materialit̄. Ideo aliqn̄ diffinitur peccatum ꝑ priuationem. aliqn̄ ꝑ poſitionem. quia quedam ſūt ut dictum eſt diffinitiōes formales. quedam materiales. ⁊ vtroq; modo peccatū diffinit̄ multipliciter. Conſiderādo ḡ peccatū formalit̄ tm̄. in iſto ſermōe cauſa breuitatis. s. ſcd̄m ꝙ dicit priuationem q̄ eſt forma peccati: dantur tres diffinitiones. ſm̄ ꝙ peccatum triplicit̄ conſideratur. ꝑ modo conſideratur peccatum inq̄tuȝ dicit receſſum a bono. ⁊ ſic datur prima diffinitio q̄ ē Aug. in libro de ciui. dei. di. Peccatum eſt abſentia boni vbi debet eē. 2° modo cōſideratur peccatū inq̄tum dicit receſſum a rectitudine nature. ⁊ ſic dat̄ ſecunda diffinitio que eſt Damaſ. di. Peccatum eſt ab eo quod eſt ſcd̄m naturam: ī id quod eſt preter naturam auerſio. 3° conſideratur peccatū ꝑut dicit receſſum ab omnis boni complemēto. ⁊ ſic datur tertia diffinitio que eſt etiam Aug. in libro de libero arbitrio. di. Peccatum eſt ſpretis incōmutabilibus bonis: cōmutabilib⁹ bonis adherere. hec ille. Scd̄m quas diffinitiones tres concluſiōes in iſto ſermone annotabimus.

¶ Pars prima hui⁹ ſermōis. in qua ponitur vna concluſio ſuper prima diffinitione. s. ꝙ peccatū eſt bonitatis humane nature priuatiuū.

PRimo in iſto ſermōe ponitur vna concluſio ꝙ. s. peccatum eſt bonitatis humane nature priuatiuū. que fundatur in prima diffinitione. di. Peccatū eſt abſentia boni vbi debet eſſe. Cui cōcordat alia diffinitio eiuſdem Aug. di. in lib° de natura boni. Peccatū eſt corruptio modi ſpeciei ⁊ ordinis. Ad quoꝝ claram noticiam notandum ſm̄ Ricar. in 2. diſ. 35. arti. 2. q. 3. ⁊ Bonauentură ibidem. q. i. ⁊ Alex. in 2. in tractatu de malo. ꝙ modus ſpecies ⁊ ordo conſiderātur in eadē re ſm̄ diuerſas cōparationes ⁊ relationes ad idem. Attenduntur enī in vnaquaq; creatura ſm̄ ꝙ ipſa eſt veſtigiū creatorꝪ. qd̄ quidē veſtigiū conſiſtit in ꝺparatione creature ad creatorem. ſcd̄m ꝙ triplex eſt genus cauſe ut dicunt theologi in ꝑ. Ita ꝙ modus eſt in re inq̄tum habet deum pro cauſa efficiēti: ex hoc enim mēſurata eſt. Species inq̄tum habet deum pro cauſa exemplari: ex hoc enī ſpecioſa eſt. Ordo inq̄tum habet deū pro cauſa finali: eo. n. ipſo ordinata ē. Sed quia omne bonū deū reſpicit ſub iſta triplici habitudine. ideo res quātum habet de bonitate tantum habet de ſpecie modo ⁊ ordine. ⁊ econuerſo. In anima aūt ad preſens conſiderate

poſſumus triplex bonū. Bonū abſolu
tum ſpectās ad naturalē ꝑfectionem
ſuam. Et bonū naturalis aptitudinis
ad v̊tutem. Et bonū gratuite v̊tutis.
Et q̄libet iſtoꝝ habet ſuū modum
ſpeciem ⁊ ordinē. Et quia bonū ṗmo
modo dictū ꝑ peccatū nec corrūpitur
nec minuit̄. Ideo modꝰ ſpecies ⁊ ordo
illius boni ꝑ peccatū nec corrūpūtur
nec minuūtur. Et quia bonū 2° mō
dictū ꝑ peccatū minuit̄ ſed nō totalit̄
tollitur. ut dicetur. ī. Ideo modus ſpe-
cies ⁊ ordo illius boni per peccatū mi
nuūtur. ſed non totaliter tollūtur. Et
quia bonū 3° modo dictū ꝑ peccatum
mortale tollitur totaliter q̄tū ad for-
mam v̊tutis que ē gratia gratū faciēs
quia peccatū mortale nihil cōpatitur
ſecum de gratia gratum faciente. Ideo
modus ſpecies ⁊ ordo illiꝰ boni totalit̄
tollūtur ꝑ pctm̄ mortale. Q̄ ſi dicat̄:
phs. x° metaph. ait. Non cōtingit plu
ra vni eē cōtraria. ſed modus ſpecies
⁊ ordo ſūt plures res. g̊ non cōtrariāt̄
vni peccato. cū g̊ pctm̄ corrūpat in aīa
bonū: rōne contrarietatis videtur ꝙ
corruptio cuiuſlibet iſtoꝝ nō ſit effec-
tus vniꝰ peccati. Ad h̄ reſpōdet̄ ſcḋm
predictos doctores ꝙ ⁊ ſi vni nō poſſit
eſſe cōtrariū niſi vnū ṗmo ⁊ directe:
plura tn̄ poſſūt repugnare vni ex ↄſe-
quēti ⁊ īdirecte. Dico g̊ ꝙ pctm̄ ṗmo
⁊ directe opponitur ordini in debitū
finē. Et quia quātū res ordinatur in
finē. tantū reſpicit deū ſub rōne cauſe
efficientis ⁊ exemplaris. Idcirco quā-
tum per peccatū corrūpitur de ordine
rei. tantū corrūpitur de re modo ⁊ ſpe
cie. Vn̄ h̄ tria in omni re equalia ſunt
inter ſe. ⁊ vbi diminuūtur uel corrū-
pūtur: equaliter diminūt̄ uel corrū-
pūtur. Cuiꝰ ratio eſt. quia quodlibet

malū culpe ītantū deordinat. inquā-
tum facit deo diſſimilem. ⁊ intantum
dilongat a deo. ita ꝙ quēadmodū gra
tia equaliter reddit aīam ordinatam
⁊ ſpecioſam ⁊ potentē in bonū tantū
uel in maius. ⁊ quēadmodū in gloria
ſimiliter eſt adequatio dotiū: ſic etiā
in culpa equaliter fit priuatio horum
triū. Et ideo ſicut dicitur viſio in glo
ria eē tota merces propter cōnexionē
⁊ eq̄litatē in dotibus glorioſis. ſic etiā
ut dīc Augꝰ in lib. 83. queſtionū. to-
tum nomen mali de ſpeciei priuatiōe
repertum eſt: non quia ꝑ malum ſo-
lum ſpecies priuetur uel principalius
ſed quia in priuatiōe ſpeciei intelligit̄
priuatio aliorū. Sūmatim g̊ iſta re-
colige. Malum culpe habet conſiſtere
contra aīam rationalem inq̄tum eſt
volūtarie operans. Volūtas aūt tunc
bona eſt cum habet modum ſpeciē ⁊
ordinem ſicut debet. Et tūc bona ē qn̄
in mouēdo ſiue in operando cōtinua-
tur diuine voluntati ut principio mo
uendi. ⁊ conformatur ei ut regule di-
rigendi. ⁊ vnitur ei ut fini quietanti.
In ṗ eſt bonū modificationis. In 2°
bonū ſpecificationis. In 3° bonū ordi
nationis. Primū g̊ iſtoꝝ bonoꝝ eſt
modificationis. Nam deus ipſe talem
modū īpoſuit hoī. ut ſi recte regulet̄:
deꝰ ab ipſo ſuꝑ oīa diligat̄. nihil homo
preter eius volūtatem audeat appetē.
nihil ei cōtrariū poſſit deſiderare. ſed
ſemꝑ illud in oratione dn̄ica dicere:
Fiat volūtas tua ſicut in celo ⁊ in ter-
ra. Super quibus verbis Cyprianꝰ ⁊
etiam Augꝰ in libro de oratione dn̄ica
canūt dicentes: Volūtas dei quā xp̄s
fecit ⁊ docuit eſt humilitas in cōuerſa
tione. ſtabilitas in fide. verecūdia in
verbis. in factis iuſticia. ī opibꝫ mīa.

in moribꝫ diſciplina·īiuriā facere nõ noſſe.⁊ ſibi factā poſſe tolerare·cū fratribꝫ pacē tenē·deū ex toto corde diligere·amare ī eo ꝙ pr̄ ē·timē ꝙ de⁹ ē. xpo nihil preponere oīo.quia nec uobis ille qcꝗ̄ ꝓpoſuit·caritati ei⁹ inſeparabilit̄ adherere·cruci ei⁹ fortit̄ ac fident̄ aſſiſtere·qn̄ de eius noīe ac honore certamini.exhibere ī ope ꝯſtantiam quā in ſermone confitemur·in queſtiōe fiduciā qua aggredimur·in morte patientiā q̄ coronamur. ħ illi. Ecce ꝙ pulcher mod⁹ ⁊ multū deſiderand⁹.qa teſte ꝓpħa.vita in volūtate ei⁹.s.dei.Hinc idē ipſe ꝓpħa clamat: Doce me facē volūtatē tuam qa deus me⁹ es tu. Sꝫ pctm̄ hanc modificationem deſtruit ut ſicut ſp debebat deſiderare bonū hõ peccator q̄tidie deſideret malū.quia ꝓ̄.21°. Lucerna impiorꝫ.s.pctōꝝ pctm̄ eſt. Nā ⁊ ſi aliqđ bonoꝝ ꝓdictorū faciāt pctōres·tn̄ qa non faciūt nec facere poſſūt donec exiſtūt in peccato ƀm volūtatem dei·deficit in eis bonū illud modificatiōis.

Secūdū bonū iſtorū dicitur ſpecificatiōis ſiue decorationis.Quis ē.n.in ħ mūdo decor aīe? Nūquid eſt ſcientia? Nūqd eloquētia? Nūqd fortitudo? Non.Sed qd eſt.Eſt virtus·ē gr̄a gratū faciēs. Nā phs.7°.ethicoꝝ ait. Sicut beſtie nõ eſt virt⁹ nec malitia: ſic nec deo ē aliqd honorabili⁹ ꝟtute. ⁊ Seneca dıc.Vnū bonū hoīs eſt ipſa virtus.⁊ ideo dicebat Apuleus phus. Generoſus ē·parētes laudas.diues ē·nõ crede fortune.valid⁹ ē·egritudine fatigabitur.iuuenis ē·abit in ſenectutem.formoſus ē·expecta pauliſp ⁊ nõ erit.At ſi bonis ꝟtutibꝫ ⁊ artibꝫ doct⁹ ⁊ apud me eruditus eſt ⁊ quātū licet ſapiēs: tūc ipſū hoīem laudas.hoc.n. nec a patre hereditariū eſt·nec a caſu pendulū·nec a corpore caducū·nec ab etate mutabile.ħ ille.Et iō in Auten. de monachis.§.ꝑ.coll̄.1.cōſti.5.dicit lex impialis.Vir deo amabilis ⁊ famoſiſſimus in cōuerſatione ſcā·longeuū vite ſue pagens tempus·pollēs aūt ⁊ aī ꝟtutibꝫ ⁊ corpis opatiōibꝫ.qa in eo gratia dei relucet.hec ibi.Ecce ḡ decor aīe q̄lis eſt: qa ꝟtus ⁊ gratia. Sꝫ iſtū decorē iſtam ſpeciē ⁊ pulchritudinē qs auferre pōt ſolū peccatū mortale. Treñ.4°.ca°. Denigrata eſt facies tua ſup carbones.Hinc eſt ꝙ deus amans creaturā ſuā ut bonā inq̄ꝫtum ab ipſo factā·ſic pctō denigratam odit.quia ꝑ pctm̄ ei⁹ īimica facta ē. Vñ Aug⁹.12°. de ciui.dei.ca°.3°.ait.Dicūt̄ aūt in ſcripturis īimici dei·q nõ nā ƀ vitijs eius aduerſant̄ impio·nihil ei nocē valentes·ƀ ſibi.īimici.n.ſūt reſiſtendi volūtate nõ ledēdi poteſtate.deus nāq̄ꝫ īmutabilis eſt ⁊ oīo incorruptibilis. idcirco vitiū ꝑ qđ reſiſtūt deo q appellant̄ īimici·nõ ē dei ƀ ipſoꝝ malū.hec ille.Propt̄.s.ꝑditionē tāte pulchritudinis. Tertiū qdē bonū dicit̄ ordinationis·qđ nihil aliud ē q̄ꝫ ꝙ hõ in deū oēs ſuas cogitatiōes locutiōes ⁊ opatiōes tāq̄ꝫ in vltimū finē dirigere dꝫ. ſicut apl̄s.1.Cor.x°.ca°.ait. Oīa ī gloriā dei facite. Ex q̄ ſeqt̄ ꝙ hõ ordinat̄ in deū tāq̄ꝫ in finē.⁊ ad ꝯſequendam gloriā factus ē.Vñ Aug⁹ in lib° enchı.⁊ habet̄ 2° ſniaꝝ·ait. Fecit deus creaturam rationalē que ſūmū bonū intelligeret·intelligendo amaret·amando poſſideret·poſſidendo frueret̄.hec ibi. Sed hõ ꝑ pctm̄ priuatur ħ bono. nam in peccato exiſtentes omnia que

agunt· non ad gloꝛiam dei ſ ad ſuam vtilitatem ⁊ gloꝛiam faciunt. Et ideo de ipſis Sap. 2°. dicitur. Excecauit eos malitia eoꝝ. Quappꝛ̃ pdit etiã eternũ bonum. Vñ Greg⁹ p̊ moꝛal. ait. Quid paradiſo iocũdi⁹· quid celo ſecurius. ⁊ tñ hõ ex paradiſo ⁊ angel⁹ e celo pec cando cecidit. H ille. O magna ſtulti-tia. ꝓpꝛ̃ modicã delectationẽ p̄ſentẽ pdit hõ eternam venturã. Propterea Ber. ait. Ve· ve· ve· vapoꝛ ẽ modicũqꝫ durat moꝛtale pctm̃ q̊ vitam amittis eternam. Et Aug⁹ ait. Non eſt maioꝛ ſtulticia qꝫ ꝓpꝛ̃ delictũ momentaneũ pdere bonũ eternũ. Ecce g̊ quia p pec catũ priuat̃ hõ oĩ bono. ⁊ efficitur be-ſtia. iuxta illud p̄s. Homo cũ in hono-re eſſet nõ intellexit: cõparatus ẽ iu-mentis inſipiẽtibus ⁊c. Concludũt g̊ doctoꝛes ꝙ peccatũ nihil aliud ẽ niſi ꝓuatio boni. Sicut. n. cecitas videt̃ eẽ nihil. ⁊ tñ hoĩem lumĩe ꝓuat: ita pec-catũ cum nihil eẽ dicatur hoĩem ani-hilat. quia ab ipſis bonis ipſũ vtiqꝫ re trahit ĩ quibus deus eſſe diſpoſuit. Et ideo Aug⁹ ĩ li° de religiõe dixit. Pec-catum nõ ẽ appetitio malarũ naturaꝝ ſed defectio melioꝝ. Et in li° ench. ca°. 7°. ait. Quid ẽ aũt aliud quod malum dicitur niſi priuatio boni. ſicut coꝛpo-ribus animaliũ nihil aliud ẽ moꝛbis ⁊ vulneribꝫ affici qꝫ ſanitate priuari. Et in li° queſtionũ noui ⁊ veteris te-ſtamenti. q. i. idem dicit. Nihil ẽ ma-lum niſi priuatio boni dum incõceſſa p̄ſumũt̃· aut cõceſſa inoꝛdinata fiũt. Et ĩ li° 8°. ſup Geñ. ca°. 22°. idẽ inqt. Nulla natura ẽ mala: ſ boni amiſſio-nẽ malũ accepit. Et ĩ li° de ciui. dei. ca°. 4°. Mali nulla nat̃a eſt: ſ amiſſiõe boni ⁊ mali nomẽ accepit. Et in li° de

fide ad Petrũ pte ſecũda. ca°. 18°. Ma-lum. n. nihil ẽ niſi priuatio boni. Vñ conſtat geminũ eſſe creature rõnalis malũ. i. vnũ in quo volũtarie deficit a ſũmo bono creatoꝛe ſuo. alterũ q̊ in vita punietur ignis eterne ſupplicio. illic paſſura iuſte quod hic amiſit ĩiu-ſte. ⁊ quia oꝛdinem in ſe non ſeruauit diuine inſtitutionis· oꝛdinem diuine non effugiet vltionis. H ille Aurelius doctoꝛ. Qualiter aũt intelligant̃ pre-dicta declarat aperte dñs Bonauẽtu-ra in 2°. diſ. 34. arti. 2°. q. 3. di. ꝙ malũ ſiue peccatum poteſt accipi dupliciter vno modo abſtractiue. alio modo cõ-cretiue. Scd̃m aũt ꝙ malum dicitur concretiue ſic cõcernit illud quod de-foꝛmat· uel aliquam actionem uel ali quam ſubſtantiam. ⁊ ſic dicitur ma-lum res mala. utpote ↄctio mala uł aĩa mala. ⁊ hoc modo malum aliqd eſt ⁊ habet eẽ nature. Si aũt aliqñ dicatur ipſa res mala ſiue peccatoꝛ nihil eẽ: H dicitur qꝫtum ad bene eſſe· quod qui-dem eſt oꝛdinatum eſſe. Unde cũ di-cunt̃ homines nihil fieri cũ peccant: hoc non dicitur qa omni eſſe priuen-tur: ſed quia priuantur eſſe oꝛdinato quod quidem eſt eſſe completum. de quo dicit Boetius. Eſſe eſt quod oꝛdi nem retinet· ſeruatqꝫ naturã. Scd̃m aũt ꝙ malũ dicit̃ abſtractiue. H modo pctm̃ ĩ recto ſiue in p̄dicatiõe foꝛma-li nõ eſt aliqd ſ nihil. qa nõ ẽ ens nec bonũ ſ ꝓuatio boni. Quis aũt malitia uel pctm̃ nihil ſit ĩ recto· eſt tñ alicui⁹ ĩ obliq̊. uel alicui⁹ entis ut ſubiecti. qa ẽ ĩ aliq̊ ente. nõ. n. eſt oĩmoda ꝓuatio ſiue anihilatio. uel alicui⁹ entis ut op poſiti· utpote boni. malum. n. eſt pri-uatio boni. Et quia ſic eſt ꝓuatio boni

ut tñ non ſit oĩmode boni anihilatio.
ſic ꝑuat bonū ꝙ relinquit aliud bonū.
Vñ ſic priuat bonū gratie qđ relinqt
bonū nature. ſic priuat actū ut relin-
quat aptitudinē. ſic priuat bonū q̃tū
ad defectū ut tñ in ſubiecto relinquat
debitum. Et ideo malum abſtractiue
ſūptum formaliter loquendo ꝑuatio
eſt. Et hec eſt prima concluſio in noti
ficatione peccati. Jam ad alias breuiꝰ
tranſeamus ſuꝑ prima diffinitione aſ
ſignata. Et hec dicta ſufficiant q̃tum
ad primā partē huius ſermonis.

¶ Pars ſecūda ſermonis huiꝰ. in qua po
nitur alia ꝯclō ſuꝑ ſecūda diffinitione
peccati. s. ꝙ peccatum eſt rectitudinis
humane nature deſtructiuū.

SEcūdo in iſto ſermone ponit᷑
alia ꝯclō. s. ꝙ pctm̄ ē rectitu-
dinis humane nature deſtru-
ctiuū. que fūdat᷑ in ſecūda diffinitiōe
peccati data a Damaſ. di. Pctm̄ eſt ab
eo qđ eſt ſm naturā. i. a v̓tute: ad id
qđ eſt preter naturā. i. vitiū auerſio.
Hinc ad maiorē huius diffinitiōis de-
clarationē oritur vnū dubiū. Vtrꝫ per
peccatū poſſit diminui aliquod bonū
nature. Et videt᷑ ꝙ nō. quia Dyoꝰ ait.
Nihil opponit᷑ nature. ⁊ nihil exiſten
tiū corrūpitur ĩ eo qđ eſt eſſentia uel
natura. Q̄ ſi verꝫ eſſet ꝙ pctm̄ nihil di
minueret ⁊ corrūperet de bono nat̄e.
ſeq̄ret᷑ ꝙ pctōr peccare nō poſſet. Cuiꝰ
ratio eſt. qa cum pctm̄ ſit alicuiꝰ boni
corruptio ⁊ nō eſſet boni nāe. ḡ ſolum
corrūpet bonū gr̄e. ſ pctōr non habet
grām. ḡ ⁊c. ſed h̄ eſt falſū. qa peccato-
res peccare poſſūt. Ad h̄ reſpōdetur
ſm Bonauēturā in 2°. diſ. 35. arti. p̊.
q. i. ⁊ Ricar. ibidē arti. 2°. q. i. ꝙ cum
pctm̄ ſit aĩe deformatio nec poſſit itel
ligi aliq̄d deformati ⁊ obſcurati ſine
amiſſiōe alicuiꝰ pulchritudinis. nccē
eſt ꝑ pctm̄ intelligi aliqđ in nob̄ cor-
rūpi etiā nāe. Ad qđ intelligendum
notandū ꝙ pctm̄ nō eſt q̄liſcūqꝫ ꝑua-
tio. nec cuiuſcūqꝫ boni. nec inquacūqꝫ
creatura repta. ſed pctm̄ ſolū eſt ꝑua-
tio iuſticie. Juſticia aūt ut dic Anſel.
eſt rectitudo volūtatis. Inde ſūpta ē
a legib᷒ diffinitio iuſticie. Juſticia eſt
recta volūtas reddēs vnicuiqꝫ quod
ſuū eſt. ff. de iuſticia ⁊ iure. l. iuſticia.
Cū igit᷑ volūtas ſit in ſola rōnali crea-
tura. ac ꝑ h̄ ⁊ iuſticia: ſicut iuſticia eſt
volūtatis rectitudo. ſic culpa q̄ ē iu-
ſticia ē volūtatis obliquatio. Sic igit᷑
ꝑ obliq̄tionē fit declinatio a rectitu-
dine. ⁊ q̄dam rectitudinis eſtimatio:
ſic in culpe cōmiſſiōe fit in aĩa quedā
rectitudinis corruptio. Aduerte ḡ ſm
Ricar. ꝙ triplex ē bonū nāe: ſiue tri-
plicit᷑ accipit᷑. p̊ ꝓ ꝑncipijs ꝯponēti-
bus ⁊ integrantib᷒ naturā. ⁊ ꝓ poten
tijs nālib᷒. ⁊ h̄ bonū ꝑ pctm̄ nō dimi-
nuit᷑. Alio mō pōt accipi pro iuſticia
originali: nō qa ꝯſiſtebat in puris na
turalib᷒. ſed qa fuit collata toti nat̄e
humane in Adam. ⁊ h̄ bonū fuit abla
tum ꝑ pctm̄ ꝑmi parentis. 3° pōt ac-
cipi ꝓ nāli aptitudine ad virtutē. ⁊ h̄
bonū minuit᷑ ꝑ pctm̄: pctm̄ enĩ ꝯtriat᷑
v̓tuti. Ex actu. n. pctĩ derelinqt᷑ in aĩa
aliq̄ ĩclinatio ad ſimilē actū. Et quā-
to magis aliq̄d inclinat᷑ ad vnū ꝯtriū.
tanto minorē habet aptitudinem ad
aliud. Et ideo quāto homo magꝭ pec-
cat tanto minus habet de nāli aptitu-
dine ad virtutem. ut patebit clariꝰ. ĩ.
Cōfirmat iſta Augꝰ ſuꝑ Joh. ſermone
41°. di. Bona eſt omnis natura ſed vi-
tiata eſt per malam voluntatē. Quod

fecit deus non poteſt eſſe malum ſi ip-
ſe homo non ſit ſibi malus. Et in li-
bꝛo. 3°. de libero arbitrio. idem ait. Oē
quippe vitiū eo ipſo ꝙ vitium eſt con-
tra naturam eſt. ſi. n. nature nō nocet
nec vitiū eſt. ſi aūt quia nocet ideo vi-
tiū eſt. contra naturā eſt. Et in lib° de
vera religione. ca°. 44°. ait. Quoniam
aīe vitiū non nature eiꝰ ſed cōtra na-
turā eiꝰ eſt: nihilq; aliud eſt q̄ pctm̄
7 pena pctī. Vn̄ intelligit̄ nullā nām
ſiue ſubſtantiā uel eſſentiā eē malū. H̄
ille. Bene ḡ dicit̄ in diffinitiōe. Pctm̄
eſt ab eo quod ē ſm̄ naturam. i. a vir-
tute ad quā homo habet naturalē ap-
titudinē 7 ex qua homo rectificat̄: ad
id quod eſt pꝛeter naturam auerſio. i.
vitiū ad quod nō iclinatur naturalit̄
ſed p̄ter naturam. Sicut. n. coꝛpoꝛalis
egritudo coꝛpoꝛalem naturā adeo de-
pꝛauat ut non niſi nociua velit appe-
tere: ita ſpūalis infirmitas que pecca-
tū eſt ita inoꝛdinat animā ut non niſi
ſaluti ꝯtrātia poſſit appetere. Hinc do-
minꝰ Iere. 2°. ca°. de hoībus ſpiritualit̄
egrotantibus ꝯqueritur. di. Me dere-
liquerūt fontem aque viue 7 foderūt
ſibi ciſternas diſſipatas que cōtinere
nō valent aquas: q̄i di. Cum me fon-
tem aq̄ viue habere poſſint: a rectitu
dine nature obliquati. vitioꝝ aquam
omnibus moꝛtiferā cupiunt. videlicꝫ
aquas mūdi. dignitates. pompas. fa-
mā. diuitias. O ſcelerate peccatoꝛ. O
impie. O crudelis deſtructoꝛ aīe tue:
audi dn̄m deū tuū quem derelinquis
ad te clamātem: Qui me īuenerit in-
ueniet vitam 7 hauriet ſalutē a dn̄o
ꝓ°. 8°. ca°. Patet ḡ ꝙ peccatū eſt recti-
tudinis humane nature deſtructiuū.
Et hec dicta ſufficiāt q̄tum ad ſecun
dam partē p̄ncipalē huiꝰ ſermonis.

¶ Pars tertia huiꝰ ſermōis. ī qua ponit̄
tertia concluſio ſup̲ tertia diffinitiōe
peccati. s. ꝙ peccatum eſt totius ꝑfec-
tionis humane nature diſſipatiuū.

Tertio ī iſto ſmone ponit̄ alia
cōcluſio. s. ꝙ peccatū ē totius
perfectionis humane nature
diſſipatiuū. q̄ fundat̄ in tertia diffini-
tione que dicit: Peccatū eſt ſpꝛeto in-
cōmutabilibꝫ bonis ⁊c. ꝑfectio nāqꝫ
humane nature deus eſt quia finis nr̄
eſt. Et vnūqdqꝫ dicit̄ 7 perficit̄ p̲ attin
gere ſuū finem. 5° metaph. Et ideo q
tollit finem tollit omne bonū. 2° phy
ſicoꝝ. Sed per peccatū creatura ratio-
nalis bono incōmutabili ſpꝛeto. s. ī po
deo fine noſtro: trāſitoꝛijs bonis ad-
heret atqꝫ cōmutabilibꝫ ut dicit diffi-
nitio pꝛedicta. Ad cuiꝰ declarationē
tria notanda ſūt. Pꝛimū eſt ꝙ bona
incōmutabilia fruenda ſunt tanq̄ vl-
timus finis p̲amanda ut dicunt theo-
logi in p̊. diſ. i. Vnde magiſter ibidem
ait. Frui eſt amoꝛe alicui inherere ꝓpt̄
ſemetipſū. Et dic Bonauētura ibidē
arti. 2°. q. 3. ꝙ ſolo deo ē fruēdū. qa eſt
bonū incōmutabile. 7 hic intelligitur
accipi frui ꝓut dicit motū cū delecta-
tione 7 quietatione qd̄ eſt ꝓpꝛie frui.
Coīter aūt accipit̄ frui ꝓut dicit mo-
tū cum delectatione tm̄. 7 ſic omnibꝫ
que ſpūaliter delectant cuiuſmodi ſūt
fructꝰ dona 7 btītudines: frui poteſt.
De hoc ſatis in tractatu de felicitate.
2° notādū ꝙ bona cōmutabilia vtē-
da ſūt. i. ꝓpt̄ vltimū finē ſūt amanda.
Neqꝫ. n. in eis finis vltimꝰ ꝯſtituēdus
eſt. Vti q̄dē ut ait mgr̄ vbi ſ. eſt id qd̄
ī facultatē volūtatis venerit referre ad
id q̄ fruendū eſt. Aꝑ abuti ē nō vti. nā
illicitꝰ abuſus uꝉ abuſio noīari debet.

B. D. L. D. Z.

Et iſto modo vti poteſt hō oī creato. Vn̄ Aug⁹ dicit. Vtēdum eſt h' mūdo non fruendū.ut inuiſibilia dei p ea que facta ſūt intellecta conſpiciātur. Ro. p̊.i.ut de temporalib⁹ eterna capiant. Idem quoq3 ait. In oībus reb⁹ ille tm̄ ſūt quibus fruendum eſt·que eterne 7 incōmutabiles ſūt.ceteris aūt vtendum ut ad illoꝝ fruitionem pueniat. Et dicit dn̄s Bonauentura in p̊.diſ.i. arti.p̊.q.z.ꝙ cū vti ſit aſſumere aliqd in facultatē volūtatis·h' pōt eē q̄drupliciter. Vel in facultatem voluntad operantis·ſicut eſt de his que proprie ſunt ad vſum humanū. Vel in facultatem volūtatis acceptantis·ſicut eſt dilectio proximi. Vel in facultatem volūtatis tolerantis·ſicut ſūt mala pene. Vel in facultatē volūtatis reſpuentis:7 ſic aſſumūtur mala culpe. Primis duob⁹ modis intelligitur illud: Cui⁹ vſus bonus eſt·ipſū quoq3 bonū eſt. 3° notādum eſt ex predictis quō peccatum diſſipat pfectionē humane nature. Proinde Aug⁹ in li° de trini. dicit. Peccatū eſt vti fruendis.7 frui vtendis. Tanto igitur creatura rōnalis graui⁹ peccat·quanto ab amore dei deficit 7 ī amore creaturaꝝ ſeſe īmergit. Et graui⁹ eſt peccatū ſcdm̄ Franciſcū de maronis.ſup diſ.i.magiſtri. cum hō vtitur fruendis·q̄3 cū fruitur vtēdis.quia in h' ɔtutū actu grauius eſt deficere q̄3 ſuphabūdare. Cū igitur amare ſit actus virtutis·grauius peccat qui in eo deficit q̄3 qui in eo ſuperhabūdat·precipue cū in h' amore ſal⁹ noſtra conſiſtat. De quo amore pfectiſſimo Apoc. 3°. ca°. ſcriptum eſt. vbi Iohānes cuilibet xp̄iano ſingillatim ait. Suadeo tibi emere a me auꝝ ignitum probatū ut locuplex fias 7 veſtimentis albis induatis·ut nō appareat confuſio nuditatis tue. Maxime quia p hunc amorē hic 7 in futuꝝ ad ſūmi boni cognitionē hō deuenit. ſine qua cognitione nec in h' ſeculo pfecte virtus aliqua valet·neq3 in futuro mūdo quiſq3 beatitudinē habet: cū cognitio patrū quid ſit ad ipſam dilectionem. Vn̄ Aug⁹ quod habet'.z8.q.9.ca°. oēs ait. Vbi.n. deeſt agnitio etne 7 incommutabilis veritatis·falſa virtus eſt 7 in optimis moribus. Nam 7 apoſtol⁹ iſta confirmat. di. Si linguis hoīu3 loquat 7 angeloꝝ·caritatem aūt nō habeam nihil ſū. que vba exponit Aug⁹ in libro de verbis euangelij. di. Si linguis hoīu3 loquar 7 angeloꝝ·ſi ſciero omnia ſacramenta.7 habuero omnē pphetiam 7 omnē fidem·ita ut montes transferam. caritatem aūt nō habeam nihil ſū. Magna ḡ res eſt poſtremo fides tranſferens·illa qdē magna ſunt. ſed ſi ego h' ſine caritate habeam nō illa·ſed ego nihil ſum. Sed adhuc iſtos non tetigi qui falſo martyrij nomine ī paſſionibus gloriantur: audite ut eos tangat īmo potius ut tranſfodiat. Si diſtribuero inquit omnia mea.7 tradidero corpus meum ita ut ardeā·nūquid iam nihil ſum! ſed vide quid ſequitur. caritatem autē non habeam nihil mihi prodeſt. Ecce venitur ad paſſionē·ecce venitur ad ſanguinis effuſionem·venitur ad corporum inciſionē.7 tn̄ nihil prodeſt. qa caritas deeſt. Adde caritatem oīa proſunt. detrahe caritatem nihil proſunt cetā. h' ille. Vitem⁹ ḡ pctm̄ frēs cariſſimi qd eſt tam puerſiſſimū ut p3 ex diffinitione ſua formali·ꝙ eſt priuatiuū deſtructiuum 7 diſſipatiuū·ut ipſum vitando pfectionē gratiaꝝ ɔſequēdo

puenire valeamus ad regna celorū in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Feria tertia poſt primam dn̄icam de aduentu. de materiali diffinitiōe peccati. s. ſcd̄m ꝙ materialiter cōſideratur. Sermo tertius.

Hora ē iam nos de ſomno ſurgere. Iteꝝ vbi ſ. Poſtq̄ frēs cariſſimi in ſupiori ſermone tractauimus de formali diffinitione peccati. iure reſtat ut tractemus de diffinitione materiali. quia ut premiſſum eſt peccatum materialiť 7 formaliter conſideratur. Materialiter ḡ diffiniendo peccatum. aduertendum eſt ꝙ triplex eſt materia. in qua. circa quam. 7 ex qua. Primo modo ɔſiderando pcc̄m. materia in q̄ eſt. dicit̄ eē voluntas. 7 ſic datur vna diffinitio q̄ eſt Aug. in libro de libero arbitrio. ſic di. Peccatum eſt affectio mala voluntaria. 2° modo conſiderando peccatum. materia circa quā. eſt lex 7 mandata dei. 7 ſic datur alia diffinitio que eſt Amb°. i li° de paradiſo. ſic di. Peccatum eſt preuaricatio legis diuine 7 celeſtiū inobedientia mandatorum. 3° modo conſiderādo peccatum. materia ex qua eſt. dicitur defectus bonitatis potentie ſiue iuſticie. 7 ſic datur alia diffinitio que eſt Aug. in libro de duabus animabus. ſic di. Peccatū eſt voluntas retinendi uel aſſequēdi qḋ iuſticia vetat. hec ille. Diffinitur ḡ bn̄ peccatum theologice ſm ꝙ peccatum eſt offenſa dei uel contra deum. Philoſophi autē diffiniūt ipſū ſolū ſcd̄m ꝙ contrariatur rationi. ut dicit Tho. in queſtionibus diſputatis de malo. q. 2. in ſolutione qnti argumenti. In preſentiarum igitur ad maiorem notificationē peccati ut ab ipſo reſurgē magis excitemur quia in ōbis preaſſūptis ait apoſtol⁹: Hora eſt iam nos ⁊c. pdictas tres peccati diffinitiones materiales declarabimus. ſcd̄m quas tres alias ɔclōnes annotabimus.

Pars prima hui⁹ ſermonis. in qua ponitur vna ɔclō ſuper primam peccati diffinitionem materialem. s. ꝙ omne peccatū inq̄tū pcm̄ ē volūtariū.

Primo igitur in iſto ſermone ponitur talis ɔclō. s. ꝙ omne peccatum eſt voluntariū. que fundatur ſuper primam diffinitionē datam p reſpectum ad materiam peccati in qua. que dicit. Peccatū eſt affectio volūtaria mala. Super qua dic Alex. ꝙ hic ponūt̄ due differentie ſup genus affectionis. Eſt. n. affectio bona 7 mala. Et ideo dicitur mala ad differentiam bone. Eſt etiam affectio penalis. 7 ideo voluntaria ad differētiā penalis. Ex qua diffinitione patet ꝙ peccatum eſt in volūtate tāq̄ in ſubiecto. Vn̄ dicit beatus Tho. in prima ſcd̄e. q. 74. arti. p̄. 7 Bonauentura in 2°. diſ. 41. arti. 2°. q. i. melius. 7 Ricar. ibidē p oīa. ꝙ peccata quidā act⁹ ſunt. Actuū vo qdā trāſeūt ī extiorē mām. Vn̄ vrere 7 ſecare 7 occidere 7 h⁹mōi actus habent pro materia 7 ſubiecto id in quod tranſit actio. ſicut dic phs in 3° phyſicoꝝ ꝙ motus eſt actus mobilis a mouente. Quidam vo act⁹ ſūt non tranſeuntes in exteriorem materiam ſed manētes in agente. ſicut appetere 7 cognoſcere. 7 tales actus ſunt

omnes actus morales·ſiue ſint actus
virtutū ſiue peccatorū. Et ideo opor-
tet ꝙ propriū ſubiectum actus pecca-
ti ſit potentia que eſt principiū actus.
Cum aūt ſit propriū actuū moraliū ꝙ
ſint voluntarij·ſequitur ꝙ voluntas
que eſt principiū voluntarioꝝ actuū
ſiue bonoꝝ ſiue maloꝝ.s.peccatorum
ſit ipſa voluntas principiū peccatorū.
Et ideo ſequitur ꝙ peccatum ſit in vo
luntate ſicut in ſubiecto. Q̃ ſi cōtra-
dicatur.ſic.Dyo⁹ in 4°. de diui.no.dic
ꝙ malum eſt preter voluntatem ⁊ in-
tentionem.ſed peccatū habet rationē
mali.ḡ pctm̄ nō poteſt eē ī volūtate.
Ad h̄ reſpondetur ſm̄ eūdem doc.ꝙ
malum dicitur eſſe preter volūtatem
quia voluntas non tendit in ipſū ſub
ratione mali ſed boni.ſed quia aliqd̕
malum eſt apparens bonū·ideo volū-
tas aliqn̄ appetit aliquod malum cre-
dens illud eſſe bonū.⁊ non eſt ſed eſt
peccatum.ḡ eſt in volūtate.ḡ ꝛc. P̃
ſi dicatur. Volūtas eſt boni exiſtentis
uel apparentis·quia bonū eſt obiectū
voluntatis.ſed ex hoc ꝙ volūtas vult
bonū non peccat.ex hoc.n.ꝙ apparens
bonū appetit quod non eſt vere bonū
magis pertinere videtur ad defectum
virtutis apprehenſiue q̃ʒ ad defectum
volūtatis.ḡ non eſt in volūtate. Ad
hoc reſpondetur ꝙ ſi defectus virtutꝭ
apprehenſiue nullo modo ſubiaceret
volūtati·non eſſet peccatū nec in vo-
lūtate nec in apprehenſiua v̓tute.ſicut
patet in his qui habent ignorantiam
īuincibilem.Et ideo relinquit̃ ꝙ etiā
defectus apprehenſiue virtutis ſubia-
cens voluntati deputatur in peccatū.
Poſtremo ſi dicatur ſm̄ phm̄ in 2°
phyſicoꝝ.Cauſa efficiēs ⁊ materialis
non incidunt in idem.ḡ cauſa peccati
efficiens non poteſt eſſe materia ſiue
ſubiectū peccati.ſed volūtas eſt cauſa
efficiens peccati·ut dicetur.ī. Nam ⁊
Aug⁹ ait in lib°. de duabus aīabꝫ.ꝙ cā
peccandi volūtas eſt.ḡ ꝛc. Ad h̄ re-
ſpondetur ꝙ ratio illa procedit ī cau-
ſis efficientibus quarū actiones tran-
ſeunt in materiam exteriorem.⁊ que
non mouent ſe ſed alia.cuius ꝯtrariū
eſt in volūtate·ideo ratio non ſequit̃.
Sed pſpicati⁹ eſt h̄ aduertendū.qa vi
det̃ Alex.alit̃ dicē in ſecūda pte ſūme
ī tractatu de malo.s.quia peccatū eſt
ī libero arbitrio tanq̃ʒ ī ſubiecto. Diſ-
currit.n.ſic ad lrām. Malū enī culpe
cū ſit illud ꝑpter qd̕ aliquid dicit̃ cul
pabile.culpabile autē non eſt niſi vo-
lūtariū.erit ḡ malū culpe ī volūtate.
volūtas aūt in ipſo libero arbitrio qd̕
dicitur facultas rōnis ⁊ voluntatis.ḡ
malū erit in libero arbitrio tāq̃ʒ ī ſub-
iecto.Et.ī.addit.di.ꝙ malū culpe eſt
in libero arbitrio·non tm̄ ut agente ſ;
etiā recipiēte. Attn̄ in fine illius que-
ſtionis ꝯcludit ꝙ malū culpe plus di-
citur eſſe in volūtate q̃ʒ in ratione. In-
clinatio.n.volūtatis ꝓxima eſt ad in-
debitū·inclinatio v̓o rōnis eſt remo-
tior.ratio.n.diffiniēdo ꝑeligit·volun-
tas aūt ꝑelectū appetit.Et ita ꝯcordāt
iſti doctores ꝙ pctm̄ ꝓncipalius eſt in
volūtate.Roborat̃ iſta ꝯclo auctorita
tibꝫ Aug̃.eiuſdē.li° ꝑ retractationū.
ca°. 12°. et in li°. de vera religiōe.idem
dic.s. Uſq̃ʒ adeo pctm̄ volūtariū ma-
lum ē ut nullo modo ſit pctm̄ niſi ſit
volūtariū. Poteſt videri h̄ falſa diffi-
nitio·ſed ſi diligēter diſcutiat̃ īuenit̃
veriſſima. Pctm̄ illud qꝑpe cogitādū
eſt qd̕ tm̄ modo peccatū ē nō qd̕ ē pctī
pena·q̃uis ⁊ illa nō īmerito nō volū-
taria pctā dicūt̃ qa ul̕ a neſciētibꝫ uel

a coactis ꝑpetrāť· nō oī modo poſſint ſine volūtate ɔmitti. Et lib° ɔ̄ Fortunatū manicheū diſputatiōe ꝑma idē ait. Si nobis dať indulgētia peccatoꝝ manifeſtū eſt quia volūtate peccam⁹. ſatis enī ſtultū eſt ignoſcere ei q nihil male fecit· q nihil ſua voluntate fecit. Et diſputatiōe ſecūda circa principiū idem ait· ibi. Dico peccatū non eſſe ſi non ꝓpria volūtate peccať· nec ꝑmiū ſi non ꝓpria volūtate recta fiant: aut ſi penā meretur qui peccat īuitus· debet etiā premiū mereri qui bonū facit īuitus. quis autē dubitet non deferri ꝑmiū niſi ei qui bona volūtate aliqd fecerit! Ex quo intelligim⁹ ⁊ penam inferri ei qui voluntate mala aliquid fecerit. Eandē ſnīam ponit idem ipſe z° ꝺ ciui. dei. ca° 4° et zz° ca° 3° et 14° ca° 13°. Et in decreť. 8. q. i. c. ſciendum. 15. q. i. §. ꝑ. z3. q. 4. c. Nabuchodonoſoꝛ. 3z. q. 5. c. ſic enī. Et ſic patꝫ ꝙ bene dicitur ꝙ peccatū eſt affectio volūtatia. ğ pctm̄ eſt in volūtate. Et h̔ dicta ſufficiāt q̄tū ad ꝑmā ꝑtē h⁹ ſermōis.

¶ Pars ſecūda hui⁹ ſermonis. in qua ponitur alia ɔclō ſup ſecūda diffinitiōe māli ipſi⁹ pcti. s. ꝙ pctm̄ eſt dīne leg̃ ⁊ oīuꝫ mādatoꝝ dei ꝑuaricatiuū.

Secūdo in iſto ſermone poniť alia ɔclō ſup ſecunda diffinitione materiali ipſius peccati que eſt Amb°. di. Peccatū eſt preuaricatio legis diuine ⁊c. s. ꝙ ipſū peccatum eſt diuine legis ꝑuaricatiuū. Qꝺ quātū malū ſit ꝓbať a fortiori. Si enī malū eſt facere cōtra legē humanam a fortiori ɔtra diuinā. Q̄ aūt ſit malū preuaricatio legis humane· audi ipās leges de ſeipſis dicentes. C. de teſta. l. ex ī perfecto. ⁊ C. de legib⁹ ⁊ conſti. l. digna vox. Decet. n. tantā maieſtatē eas ſeruare leges qbus ſolutus eſt. Et C. de nuptijs. l. ſi libenter. diciť. Cum n. vna radice vitiū naſcitur: ɔſequēs eſt ut vna lege tollatur. Et. C. de ſententijs ⁊ interlocutionib⁹. l. nemo. dicitur. Non exemplis ſed legib⁹ iudicandū eſt. Quātū ğ malū eſt facere ɔ̄ legē dei que tam ſublimis eſt. de qua Aug⁹ iz° lib° cōtra Fauſtum ait. Lex eterna eſt. ratio diuinalis· volūtaſ dei ordinem naturalem ɔſeruari iubens pturbari vetans. Et libro ꝑ° de libero arbitrio. ca° z°. iteꝝ de ipſa inquit. Vt breuiter eterne leg̃ noticiā explicem ea eſt qua iuſtum eſt ut oīa ſint ordinatiſſima. h̔ ille. Peccatū ğ malignū ē quia tante legis preuaricatiuū. Q̄ ſi dicatur forte ꝙ illa diffinitio nō videtur cōueniēs quia non cōuenit oī peccato. Quedam enī ut dicit Aug⁹ ſunt mala quia ꝓhibita. quedā prohibita quia mala. ğ ſi nulla eſſet lex· nec aliq̄ ꝑcepta data: adhuc eſſent peccata. nō ğ oē peccatū eſt preuaricatio legis diuine. ⁊ ce. inob. man. Ad h̔ reſpondetur ꝙ lex aliqn̄ accipitur ſtricte pro lege ſcripta ul' data. aliqn̄ large prout cōprehendit legē nature· legem ſcripture. legem gratie· ⁊ in predicta notificatiōe lex accipitur large. hec Bonauentura in z° diſ. 35. in queſtiōib⁹ litteralibus. Eſt ğ peccatū preuaricatiuū legis nature ſcripture ⁊ gratie. q̄ omnes ſunt leges diuine. patet h̔ diſcurrēdo. Eſt. n. quedam lex que dicitur nature. de qua Gratian⁹ loqtur ī principio decretoꝝ. qua quiſqꝫ iubeť alteri facere qꝺ vult ſibi fieri. ⁊ alteri ꝓhibeť īferre qꝺ nolit ſibi fieri. Hinc Luc. 6° ca°. dñs ait. Prout vultis ut

faciāt vobis hoīes: ⁊ vos ſimilit̄ facite illis. Eſt etiā alia lex q̄ dicit̄ ſcripte. Cum eni lex ſit conſtitutio ſcripta ut ait Gratian⁹ vbi ſ̄. id quod in tabulis Moyſi ſcriptū a dn̄o datū eſt· lex ſcripture noīari debet. quā quidem ſcripture legē idcirco hebraico pp̄lo dn̄s dedit ut ea illuminatus melius deum agnoſceret· q̊ cognito rectius ei ſeruiret: dulciuſq; eum amaret· ut p eam dn̄m in mente teneret. Vn̄ ſibi dn̄s p̄cepit Exo. 13° ca° di. Lex ſemp ſit ī ore tuo. Eſt inſup ⁊ alia lex q̄ dicit̄ grē que eſt euangeliū xp̄i que oīs legis ē pfectio. Vn̄ dn̄s hic oſtendens legem s. ſuam oībus pfectiorē. Math. 5° ca° dixit. Nō veni ſoluere legē ſed adimplere. Cum igitur beat⁹ Amb° dicit: Peccatū eſt preuaricatio legis diuine non vnam tm̄ ſ; oēs intelligit. p̊ enī peccatū eſt preuaricatio legis nature. Nōne eo Cayn Abel fratrē ſuū interfecit? ſicut Gen̄. 4° ca° legitur. Nōne Chanaan patrem ſuū Noe apud frēs abhomīauit· ob quod habuit maledictionē? ut Gen̄. 9° ca° ſcribit̄. Nonne eo pluit dn̄s ſup Sodomā ⁊ Gomorram ſulphur ⁊ ignem? ut Gen̄. 19° ca° ponit̄. Et ī 25° ca° prefati habet̄ q eo Eſau primogenita paruipēdit. Eo Jacob filia. s. Dyna violata eſt. Eo etiā ut ī 34° ca° Gen̄. pleni⁹ ↄtinet̄: Emor ⁊ Sychem fili⁹ eius ⁊ eoꝝ pp̄lus mala morte interierūt. Et quid plura dies deficeret ſi oīa mala que ī lege nature peccato venerūt numerare vellē. 2° peccatū eſt p̄uaricatio legis ſcripture. Vix. n. Moyſes legem habuerat. ut in 32° ca° Exo. legit̄. ⁊ pp̄lus peccato ſuo vitulū aureū adorauit. Qua de cauſa vigintitria milia hoīu; illo die ceciderunt. In. xi° quoq; ca° Numeri legit̄ q quaſi cecus peccato pp̄ls cōtra dn̄m murmurās in extrema parte caſtroꝝ igne conſūptus eſt. Et in ſequenti ca° Maria leproſa facta eſt· eo q ↄtra fratrem ſuū Moyſen murmuraſſet. Pertranſeamus ceteraq; mala que. s. peccato in lege ſcripture venerūt. 3° peccatū eſt p̄uaricatio legis gratie in qua īuenim⁹ mlta mala peccato ppetrata. Nōne Petr⁹ pctō negauit xp̄m? Nōne Juda peccato vēdidit dn̄m? Nōne peccato Symon magus voluit emere donū ſpiritus ſancti? Et qcquid mali ut breuius dicam in oī lege īuenitur: ſolo peccato factū eſt. Vn̄ Aug⁹ generalius diffiniens peccatū ait. Peccatū eſt dictū uel factū uel concupitū ↄtra legem dei. Et contra manicheos ait. Peccatū eſt in preceptis veritatis uel ī ipſa veritate errare. Precepta enim veritatis p̄cepta xp̄i ſūt. Vn̄ ipſe Joh. 14° ca° dic. Ego ſū via veritas ⁊ vita. Nam ⁊ lex imperialis. C. de iudeis. l. celicolarū· ait. Certū eſt. n. quicquid a lege xp̄i diſcrepat legi xp̄iane ↄtrariū. Et ſic patet pars ſecūda principalis hui⁹ ſermonis.

Pars tertia hui⁹ ſermonis. in qua ponitur alia ↄclo ſup tertia diffinitione materiali pctī. s. q peccatū eſt cuiuſcūq; virtutis expulſiuū.

TErtio in iſto ſermōe ponitur alia ↄclo. s. q peccatū ē cuiuſcūq; virtuti expoliatiuū ſiue expulſiuū. que fūdat̄ ſup tertia diffinitione materiali Augꝰ. di. Peccatum eſt voluntas retinendi uel aſſequēdi quod iuſticia vetat. Ad cuius diffinitionis declarationē eſt notandū q qa aliqd pctm̄ ē in q̊ aliqs nec vult aliqd

retinere·nec aliqͩ aſſequi imo potius intendit deſtruere·ſicut eſt ĩ ira odio ⁊ inuidia. ꝙ Aug⁹ diffinit peccatū per illud quod eſt radix oĩs mali. hoc aūt eſt amoꝛ libidinoſus. ⁊ qm̄ oĩs amoꝛ libidinoſus uel ē rei habite uel habende. ⁊ hꝰ ꝑter regulā ⁊ oꝛdinē legis eterne q̄ dicit̄ iuſticia. ideo dicit ꝙ pcm̄ eſt volūtas aſſequēdi uel retinēdi qꝺ iuſticia vetat·ita ꝙ deſcribit amoꝛem inoꝛdinatū q ē radix oĩs pcti. ꝙuis g̊ ĩ ira ⁊ odio ſit deteſtatio ꝯſequēs: eſt tn̄ ibi delectatio antecedens. ⁊ ꝓptea cōtinent̄ ſub hac aſſignatione. Q; ſi itez dicat̄ ꝙ velle cōſequi qꝺ iuſticia vetat uel retinere·hoc eſt auaritie uel rapine. Eſt g̊ queſtio ꝙ cū peccata ita bene ſint ꝯtra alias v̊tutes ſicut cōtra iuſticiā·q̄re magis diffinit̄ pcm̄ ꝑ oppoſitū ad iuſticiā q̄ʒ ꝑ oppoſitū ad v̊tutes alias. Ad hꝰ reſpondet̄ ſm Bonauenturā ĩ q̄ſtiōibus lr̄alibus. ꝙ aſſecutio ibi ſtat nō ſolūmodo ꝓ cupiditate rez terrenaz·imo etiā cuiuſlibet appetibilis. iuſticia v̊o ibi ſtat non tm̄ ꝓut eſt cardinalis v̊tus ſ ꝓut ē v̊tus gnālis q oēs v̊tutes ꝯplectit̄: ⁊ cui oĩa vitia opponūt̄· ſm ꝙ pōt exponi illud phi 5° ethicoz. Iuſticia nō eſt ps v̊tutis ſ tota v̊tus eſt. Hinc Anſelmus hꝰ modo diffinit pcm̄ dicēs: Pcm̄ ē carentia debite iuſticie. vbi Alexander ait. ꝙ iuſticia nō accipitur ibi ꝓprie ꝓ vna v̊tute ſ coīt̄ ꝓ rectitudine volūtatis q̄ attendit̄ ſm quācūq; v̊tutem. Et ſm hꝰ poteſt ĩtelligi illud Sen̄. di. Quid ē iuſticia niſi dĩna lex ⁊ vĩculū ſocietad humane. Quiſqs hāc ſectari deſideras time deū ꝑus ⁊ ama ut ameris a deo. amabis. n. deū ſi in hꝰ eū imitaberis ut velis oĩbus ꝓdeſſe nulli nocere. hꝰ ille. Ubi notādū ꝙ trib⁹ modis accipi iuſticia ſolet. Uno mō accipit̄ iuſticia punitiue. i. ꝓ inflictione penaz·quā diffiniens Cicero in li° de officijs·ait. Iuſticia equitatis eſt q̄ tribuit̄ patienti ⁊ ſi nolit qꝺ eius merito debet̄. De q̄ etiā dic Iſidoꝛ⁹ di. 4. ca° facte ſunt. s. Facte ſunt leges ut metu eaz humana coherceatur audacia tutaq; ſit apud impꝛobos ĩnocentia ⁊ in ipis impꝛobis foꝛmidato ſupplicio refrenetur audacia ⁊ nocendi facultas. Alio mō nēpe noſtro magis large iuſticia ſumitur diſtributiue. i. ꝓ virtute q̄ vnicuiq; qꝺ ſuū ē reddit. De qua Tullius ait. Iuſticia eſt habitus aĩ cōi vtilitate ſeruata ſuam cuiq; tribuens dignitatē. Et glo. ſuꝑ illud Math. 5° ca° Bti q eſuriūt iuſticiā. taliter inq̄t. Iuſticia ē ſua cuiq; iura tribuere ſibi s. ꝓximo ⁊ deo. 3° modo iuſticia largius ſumitur ꝓ opatiōe. i. quacūq; bonitate. cui⁹ ſm Aug. due partes ſunt bonū. s. facere. ⁊ malū declinare. De q̄ iuſticia dn̄s Math. 6° ca° loqt̄. Querite primū regnū dei ⁊ iuſticiam eius. vbi glo. dicit. Iuſticia regni eſt oĩa q̄ docuit dn̄s obſeruare. Licʒ igitur peccatū cōtra oēm iuſticiā faciat·tn̄ diffinitio Aug. contra eam largius ſūptā loqtur. Un̄ idem ĩ li° de vera religiōe declarās ait. Peccatū eſt appetere que xp̄us contempſit uł contemnere que xp̄s appetijt. Ex hꝰ igitur patet ꝙ peccatū cōtra oēm iuſticiam facit oēmq; virtutem ab hoĩe expellit. quia ſcꝺm phm x° metaph. Contraria ſimul eſſe non poſſunt. Ultra predicta poſſum⁹ etiam conſiderare peccatum ꝑ reſpectum ad finem quem intendit. Et iſto modo aſſignatur alia diffinitio que ē Aug. di. Pcm̄ eſt male vti bono. Ex q̊ pʒ ꝙ pcm̄ eſt humane nāe oppoſitū

Quis.n.đ ħ dubiũ hr̄e pōt.cũ nã me-
dia diligat: qa virtus eſt in medio ait
phus. vitiũ quoq; extrema requirat?
Hinc deuotiſſim⁹ doctoꝛ Ber.ait. Nul
lum vitiũ nãle eſt.oĩs v̄o v̄tus hoĩ na
turalis eſt. Nec mirꝫ igit̃ ſi v̄tutes de-
lectent. vitia v̄o cõtriſtet.cũ iſdē ſcũs
dicat. Vita vitioꝝ aſpa ē. vita v̄o v̄tu-
tum eſt ſuauis. qa ꝓphe teſtimonio
Juſticie dñi recte letificantes coꝛda.
Sꝫ pctm̄ ſm Jac.ſnĩam p̊ ca°. nõ mo-
do iuſticiã ſ; cũ cõſũmatũ fuerit gnãt
moꝛtē. ⁊ oĩ bono nãe male v̄tit̃. Sꝫ qs
ħ q̄rere poſſet: vñ eſt ꝙ via v̄tutũ ho-
minibꝫ difficilis eſt. via v̄o pctĩ faci-
lis ē ⁊ leuis. Cui btũs Jero⁹ ait. Inſua-
uem ⁊ aſpꝛã fecit nobis viã virtutũ
longa cõſuetudo peccãdi. Eccleſiaſte
teſte.ca°.xi°. Dulce lumen ⁊ delectabi
le eſt oculis videre ſolē. Lux tñ ĩ ocul̃
tenebꝛis aſſuetis odioſa cogſcit̃. ⁊ ita
q̄uis via virtutũ ex nã delectet. tñ ex
ꝯſuetudine lõga peccãdi ꝯtriſtat. Et
iõ Ricar.ĩ 2°. diſ.35.arti.2°. q.2. qñ q̄-
rit̃ An aptitudo nãlis ad v̄tutē p pec-
catũ tõlit̃ tollat̃ ⁊ pdat̃. ait: ꝙ p̄dicte
aptitudinis radix uel fũdamẽtũ ĩ aĩa
eſt imago dei. termin⁹ aũt ē v̄tus foꝛ-
mata q̄ pōt aĩa cõiũgi cũ deo p g̃tuitã
ꝯgnitionē ⁊ dilectionē. Pōt g̃ p̄dicta
aptitudo ĩtelligi diminui ul̃ ex parte
ſue radicis uel ex parte t̃mini p appoſi
tionē ĩpedimẽtoꝝ v̄tud.ſicut natalis
aptitudo in coꝛpe dyaphano ad rece-
ptionē lumĩs in ſuo ꝓfũdo pōt ĩtelli-
gi diminui uel p diminutionem dya-
phanitad uel p appoſitionē alicui⁹ im
pediend lumĩs receptionē. ſicut ē ne-
bula uel elongatio ipſius a luminari.
Pꝛimo mõ nõ pōt minui nec coꝛrũpi
in aĩa aptitudo nãlis ad v̄tutē. qa na-
turalis imago dei ĩ aĩa nec coꝛrũpi pōt
nec minui. ſ; 2° mõ. qa p qđlibet ĩpe-
dimentũ v̄tutis coꝛrũpit̃ in aĩa aliqs
g̃dus ꝓpinqtad uel idoneitas ad v̄tu-
tem p cuius coꝛruptionē nã aĩe rema-
net min⁹ apta ad v̄tutē. ⁊ hi g̃dus ſibi
poſſũt ſuccedē ĩ aĩa ſine fine q̄uis nõ
ſint ſimul ĩ actu niſi vn⁹ q̊ p ĩpedimē-
tum v̄tud coꝛrupto remanet aĩa ĩ alio
g̃du ꝓpinqtad uel idoneitatis magis
remoto: ſicut p appoſitionem nebule
int̃ coꝛp⁹ dyaphanũ ⁊ luminare uel p
eius elongationē a luminari coꝛrũpit̃
aliq̄ habitudo q̄ erat in ipſo ad lumĩs
receptionē in ſuo ꝓfũdo. utpote aliqs
g̃dus ꝓpinqtad ad p̄dictã receptionē
q gradu coꝛrupto remanet in g̃du re-
motioꝛi. P qđlibet aũt pctm̄ apponit̃
ĩ aĩa aliqđ impedimẽtũ v̄tud.s.elon-
gatio aĩe a deo.i.obſtaculũ int̃ aĩam ⁊
deũ. Qđ ſic declarat̃. Rectitudo.n.le-
gis et̃ne decreuit aĩam obligari p pec-
cato ad emẽdationē q̄ fit p pñiam ve-
ram cui⁹ carẽtia ē q̄dã diſtantia ⁊ ob-
ſtaculũ int̃ aĩam ⁊ deũ ſm quãdã ſili-
tudinē diſtãtie ⁊ obſtaculi in coꝛpibꝫ
Sicut.n.coꝛp⁹ nõ pōt ꝯiũgi cũ t̃mino
niſi tranſeundo diſtantiã mediã. nec
recipere lumē niſi remoto obſtaculo
q̊ impedit̃ recipe lumen. ſic aĩa nõ pōt
recipe lumen. g̃ nec ꝯiũgi cũ t̃mino q
deus ē p gratuitã cognitionē ⁊ dilec-
tionē niſi remouẽdo ⁊ trãſeũdo p pe-
nitẽtiã carẽtiã emẽde debite pꝛo actu
pctĩ. Vñ Yſa.59°.ca°. volẽs ſignificare
p pctm̄ poni diſtãtiã ⁊ obſtaculũ int̃
aĩam ⁊ deũ. Iniquitates inquit veſtre
diuiſerũt int̃ vos ⁊ deũ veſtrũ. ⁊ pctã
veſtra abſcõderũt faciē eius a vobis
ne exaudiret: a quibus nos abſtinere
concedat omnipotẽs deus q cũ filio ⁊
ſpũ ſancto viuit ⁊ regnat trinus in ſe-
cula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Feria quarta poſt primam dn̄icam de aduentu· de cauſa cōſtitutiua ⁊ pmiſſiua peccati   Sermo quartus.

Hora ē iam nos de ſomno ſurgere. Iterū vbi ſ. Determinata notificatiōe pctī ex precedentibꝫ ſermonibꝫ: cōgruo ordine pſequentes· cōueniens ē ⁊ cōgruū ut cās ipſiꝰ pctī necnō ⁊ origines pſcrutemur· ut cognoſcamꝰ ea a quibꝫ cauē debemus· ne in pctō incidamꝰ. Nam regula ē gnālis 2° phyſicoꝝ. di. ꝙ deficiēte cā deficit effectꝰ. Ut poſtꝙ ſm pdictū vbū apli. Hora ē iam ⁊c. a peccato p pn̄iam reſurrexerimꝰ· non amplius in pctm̄ incidamꝰ. Verū qa plures ſūt cāe pctī ſupma. ſ. media· infima ⁊ cōiuncta. ſuprema ē deus. media ē diabolus. infima ē appetitꝰ ſenſitiuꝰ ⁊ mūdus. cōiuncta ē affectus inordinatus. Circa pmā cauſam. ſ. ſupmā ſciendū ꝙ deus concurrit ad pctm̄ ut cā cōſtitutiua. conſtituit nāqꝫ creaturam rōnalem ī ſtatu liberi arbitrij ut poſſet bonū ⁊ malū eligere ſcd̄m ꝙ ei placeret. Vn̄ Eccl. 15°. Fecit deꝰ hoīem rectū: ⁊ reliqt eū in manibꝫ ſui cōſilij. Et pphēta inqt. Aīa mea in manibus meis ſp. Propterea Augꝰ in li° contra infelicē manicheū reſpōſione quarta dic. Propt' dīnas ſcripturas pbauimꝰ eſſe liberū arbitriū· deū aūt liberi arbitrij iudicē ⁊ iuſtū remuneratorē fideliū eiqꝫ ſe ſubijcientiū ⁊ volētiū ſe ſanari· dānatorē aūt ſupboꝝ ⁊ impioꝝ. h' ille. Ex qbus patet ꝙ deus oēs conſtituit in libertate bene maleqꝫ faciendi. Sed querūt curioſi. Nūqd meliꝰ fuiſſet ꝙ deus feciſſet ī ſtatu hoīem ꝙ non poſſet peccare. Nūqd melius eſt ꝙ deus fecit hoīem peccabilē qꝫ ſi feciſſet īpeccabilem. Reſpondet' ad h' ſm Bonauenturā in 2°. diſ. 23. arti. p°. q. i. ⁊ Ricar. ibidē. q. 2. ꝙ ſi ipſa dīna operatio non indigeat approbatione, pro eo ꝙ qcquid deus facit· bene facit: verūtn̄ ad exercitandū deuotionē in mēte fideliū. ⁊ cōpeſcendam rabiem in ore blaſfemiātiū. ⁊ deū in ſuis opibꝫ īculpātiū: in iſto ſermōe ſeptē rōnes aſſignabimus quare deus fecit hoīem peccabilem.

p° duas ex parte noſtri.
2° vnā ex parte vniuerſi.
3° quatuor ex parte dei.

¶ Pars prima huiꝰ ſermonis· in qua declaratur ꝙ deus rationabilit' fecit hoīem peccabilem ex parte nr̄i rōne duplici.

Primo igitur in iſto ſermone qre deus fecit hoīem peccabilem ex parte nr̄i, pbat' duplici rōne. ſ. rōne honoratiōis. ⁊ ratione glorificatiōis. p° reſpectu noſtri fuit meliꝰ nos poſſe peccare rōne honorationis in h' ſeculo. qa ſi deus creaturā rōnalem nō feciſſet peccabilē· nullus iuſtus eo ꝙ nō peccaſſet eſtimaretur. Quis. n. laudandus eſt ſi ea nō agit q̄ ſua facultate facē nō valet? neqꝫ mutꝰ ab aliq̊ laudatꝰ fuit eo ꝙ tacet q facultate loquēdi oīmode caret. ſ' ille merito laudari debꝫ· q iux' Sap. p. potuit facere mala ⁊ non fecit Eccl. 31°. Et ideo quia honor ē pmiū v̄tutis ut ait phus p° ethicoꝝ. ⁊ virtus ē circa difficile ut ait idē ipſe 2° ethicoꝝ. Si hō facē malum nō potuiſſet· nulla difficultas in bono fuiſſet. ideo nec laus nec meritū nec honor fuiſſet. Jō btūs Gregꝰ ait.

nec eſt q̄ magis rõnalis creatura ceſis p̄ferat̄ niſi q̄ cū oīa alia cõditorē tm̄ ac neccītatis bonum habeāt. H̄ ſola habet etiam volūtatis. H̄ ille. Ad h̄ etiā dicit Aug⁹ in li° de vera religiõe. Tales ſeruos ſuos meliores eſſe iudicauit. ſi ei ſeruirēt liberalit̄. qđ nullo modo eſſet ſi nō volūtate ſed neccītate ſeruirēt. H̄ ille. Ex quo ſic arguit̄. Sʒ q non poſſet peccare fuiret de neceſſitate. g̊ ₢c. Qđ confirmat in li° de xp̄iano agone. di. Deus hoīem ineſtimabilē fecit. ⁊ liberum arbitriū volūtatis dedit. non. n. eſſet optimus ſi dei preceptis neccītate nō volūtate ſeruiret. H̄ ibi. Sed contrariū videt̄ idē Aug⁹ alibi dicē. s. in li° ench. ca° 63° vbi ait. Meli⁹ eſt aīal rõnale qđ nō poſſit peccare q̄ʒ aīal rationale qđ poſſit nō peccare ⁊ peccare.

Ad h̄ reſpõdet̄ ſm̄ q̄ elicit̄ ex dictis Ricar. nr̄i vbi ſ̄. ponēdo tres cõclones. Quaꝝ p̄ma eſt q̄ ſimplicit̄ loquendo melius eſt nō poſſe peccare q̄ʒ peccare poſſe. Et nota bn̄ q̄ dic ſimpliciter loquendo. i. amoto oī ſtatu merēdi. s. q̄ non poſſit amplius mereri ſicut ſcī in patria. ⁊ ſic põt intelligi dictū Aug̃.

Secūda cõclo q̄ ſi aliqs cōſtitutus in grã ⁊ in ſtatu merendi ita tn̄ q̄ nunq̄ʒ peccaret de facto. ſicut de⁹ in oībus p̄ſupponebat. tūc q̄tū ad glorioſiorem modū acqrendi coronā meli⁹ eſſet illi poſſe peccare q̄ʒ nō poſſe. qa cū maiori difficultate mereret̄ in via. Nā duabꝫ vijs h̄ perficeret. s. reſiſtendo malo. ⁊ faciēdo bonū. ille v̊o nō niſi faciendo bonū ut dictū ē ſ̄. in rõnibꝫ allegatis.

Tertia cõclo eſt q̄ ſi daret̄ aliqs habēs tantā caritatē ⁊ grām ⁊ feruorē bone opatiõis q̄ in bonū faciēdo excederet quēcūqꝫ aliū in merito q illis duabus vijs mereat̄. q̄ iſti nō poſſe peccare q̄ʒ poſſe. ſine dubio meli⁹ eēt. tū qa meli⁹ eſt libeꝝ arbitriū cõfirmatū nō confirmato. tū qa aīa iſtius eēt a malo magĩ remota. tū qa magis p̄pinq̄t ad innocentiā dei. ⁊ ſic itelligit̄ etiam p̄dictū dictū Aug̃. Et iõ qa xp̄us fuit iſtiuſmodi cū m̄re ſua. ⁊ etiā pie creditur Johānes baptiſta: idcirco fuerūt confirmati in grã q̄ nō potuerūt peccare. Et ſic patet p̄ma pars p̄ncipalis hui⁹ ſermonis.

¶ Pars ſecūda ſermonis. ĩ qua p̄bat̄ idē ex parte vniuerſi rõne decorationis.

Secūdo in iſto ſermone p̄bat̄ hoīem rationabilit̄ factū eē a deo peccabilē ex p̄te vniuerſi vnica rõne tm̄. s. rõne ei⁹ decoratiõis. Nam Aug⁹ ait in li° de libero arbitrio ca° 3°. Ad plenā p̄fectionē vniuerſi decuit fieri oēm creaturā q̄ a recta rõne potuit excogitari. H̄ ibi. Sed ad plenā p̄fectionē vniuerſi excogitari rõnabiliter ſpectaret creaturā que haberet libeꝝ arbitriū ⁊ relicta eſſet in manu cõſilij ſui. Hac igit̄ de cā debuit fieri ſic ⁊ in ſtatu v̈tibilitatꝫ inſtitui. ſ; h̄ nulli creat̄e magis cõgruit q̄ʒ hoī. g̊ ₢c. Nā ĩ mūdo aliqd ĩuenit̄ qđ niſi bonū agē poſſet. ut angelus cōfirmat⁹ in grã. ⁊ aliqd qđ niſi malū. ut ſathanas obſtinat⁹ ĩ malitia: cōgruū igit̄ erat aliqd ĩueniri qđ bonū ⁊ malū facē poſſet. ut tandē ex merito uel cõfirmaret̄ in grã uel dānaret̄ in pena. Q̄ ſi forte dicat̄: Optimi ē optima facere. ut ait Dyo⁹. ſed melior eſt creatura rõnalis q̄ non põt peccare q̄ʒ que põt. g̊ videtur q̄ decuerit deū optimū facē hoīem ad peccandū impoſſibilē ⁊ inexpugnabilē.

Ad h̄ reſpõdetur ſm̄ Bonauēturam

nec eſt q̊ magis rōnalis creatura ceťis
p̄feratˀ niſi ꝙ cū oīa alia ↄditorꝰ tm̄ ac
nccītatis bonum habeāt. h̄ ſola habet
etiam volūtatis. h̄ ille. Ad h̄ etiā dicit
Augꝰ in li° de vera religiōe. Tales ſer-
uos ſuos meliores eſſe iudicauit. ſi ei
ſeruirēt liberaliť. qꝺ nullo modo eſſet
ſi nō volūtate ſed nccītate ſeruirēt. h̄
ille. Ex quo ſic arguiť. Sꝫ q non poſſet
peccare fuiret de neceſſitate. g̊ ꝛc. Qꝺ
confirmat in li° de xp̄iano agone. di.
Deus hoīem ineſtimabilē fecit. ⁊ libe
rum arbitriū volūtatis dedit. non. n.
eſſet optimus ſi dei preceptis nccītate
nō volūtate ſeruiret. h̄ ibi. Sed con-
trariū videť idē Augꝰ alibi dicē. s. in
li° encħ. ca° 63°. vbi ait. Meliꝰ eſt aīal
rōnale qꝺ nō poſſit peccare q̄ꝫ aīal ra-
tionale qꝺ poſſit nō peccare ⁊ peccare.
Ad h̄ reſpōdeť ſm̄ ꝙ eliciť ex dictis
Ricar. nr̄i vbi ſ̄. ponēdo tres ↄclōnes.
Quaꝝ p̄ma eſt ꝙ ſimpliciť loquendo
melius eſt nō poſſe peccare q̄ꝫ peccare
poſſe. Et nota bn̄ ꝙ dic ſimpliciter lo-
quendo. i. amoto oī ſtatu merēdi. s. ꝙ
non poſſit amplius mereri ſicut ſcī in
patria. ⁊ ſic pōt intelligi dictū Augꝰ.
Secūda ↄclō ꝙ ſi aliqs cōſtitutus in
gr̄a ⁊ in ſtatu merendi ita tn̄ ꝙ nunq̄ꝫ
peccaret de facto. ſicut deꝰ in oībus p̄-
ſuppōnebat. tūc q̄tū ad glorioſiorem
modū acqrendi coronā meliꝰ eſſet illi
poſſe peccare q̄ꝫ nō poſſe. qa cū maiori
difficultate mereretˀ in via. Nā duabꝰ
vijs h̄ perficeret. s. reſiſtendo malo. ⁊
faciēdo bonū. ille v̊o nō niſi faciendo
bonū ut dictū ē ſ̄. in rōnibꝰ allegatis.
Tertia ↄclō eſt ꝙ ſi dareťˀ aliqs habēs
tantā caritatē ⁊ grām ⁊ feruorē bone
opatiōis ꝙ in bonū faciēdo excederet
quēcūqꝫ aliū in merito q illis duabus
vijs mereatˀ. ꝙ iſti nō poſſe peccare q̄ꝫ

poſſe. ſine dubio meliꝰ eēt. tū qa meliꝰ
eſt liberū arbitriū ↄfirmatū nō confir-
mato. tū qa aīa iſtius eēt a malo magꝭ
remota. tū qa magis ꝓpinqt ad inno-
centiā dei. ⁊ ſic itelligiť etiam p̄dictū
dictū Augꝰ. Et iō qa xp̄us fuit iſtiuſ-
modi cū mr̄e ſua. ⁊ etiā pie creditur
Johānes baptiſta: idcirco fuerūt con
firmati in gr̄a ꝙ nō potuerūt peccare.
Et ſic patet p̄ma pars p̄ncipalis huiꝰ
ſermonis.

¶ Pars ſecūda ſermonis. ī qua ꝓbatˀ idē
ex parte vniuerſi rōne decorationis.

SEcūdo in iſto ſermone ꝓbatˀ
hoīem rationabiliť factū eē a
deo peccabilē ex p̄te vniuerſi
vnica rōne tm̄. s. rōne eiꝰ decoratiōis.
Nam Augꝰ ait in li° de libero arbitrio
ca° 3°. Ad plenā p̄fectionē vniuerſi de-
cuit fieri oēm creaturā q̄ a recta rōne
potuit excogitari. h̄ ibi. Sed ad plenā
p̄fectionē vniuerſi excogitari rōnabi
liter ſpectaret creaturā que haberet
liberū arbitriū ⁊ relicta eſſet in manu
ↄſilij ſui. Hac igiť de cā debuit fieri ſic
⁊ in ſtatu v̊tibilitatꝭ inſtitui. ſꝫ h̄ nulli
creaťe magis ↄgruit q̄ꝫ hoī. g̊ ꝛc. Nā ī
mūdo aliqd iueniť qꝺ niſi bonū agē
poſſet. ut angelus cōfirmatꝰ in gr̄a. ⁊
aliqd qꝺ niſi malū. ut ſathanas obſti-
natꝰ ī malitia: cōgruū igiť erat aliqd
īueniri qꝺ bonū ⁊ malū facē poſſet. ut
tandē ex merito uel ↄfirmareťˀ in gr̄a
uel dānareťˀ in pena. Q ſi forte dicatˀ:
Optimi ē optima facere. ut ait Dyoꝰ.
ſed melior eſt creatura rōnalis q̄ non
pōt peccare q̄ꝫ que pōt. g̊ videtur ꝙ de-
cuerit deū optimū facē hoīem ad pec-
candū impoſſibilē ⁊ inexpugnabilē.
Ad h̄ reſpōdetur ſm̄ Bonauēturam

ꝙ eſt optimū ſimpliciter. ⁊ optimū in ordine. Dyo⁹ aūt nō ītelligit de optimo ſimpliciter ſ; de optimo ī ordine. Et iō ex h̃ nō ſeqt̃ ꝙ hō debuerit fieri in optimo ſtatu ſimplicit̃. ſ; ī ſtatu in q̄ optime ſaluaret̃ vniuerſitatis ordo ⁊ pulchritudo. ⁊ ſic ꝓductus ē hō in ſtatu vertibilitatꝭ ut ordinato ꝓceſſu perueniret a merito ad p̄miū. ab imꝑfecto ad ꝑfectum. ab inferiori ad ſupremū. Et ſic patet ſecunda ps huius ſermonis.

Pars tertia hui⁹ ſermonis. ī qua ꝓbat̃ ꝙ rōnabiliter fecit deus hoīem peccabilē etiā ex parte ſui. rōne q̄druplici.

Tertio in iſto ſermōe ꝓbat̃ ex pte dei hoīem rōnabilit̃ factū eē peccabilē. s. rōne dine potentie oſtenſiōis. rōne dine ſapīe manifeſtatiōis. rōne diue miſerationis. ⁊ rōne diue iuſtificatiōis. p̄ ꝓbatur rōne diue potentie oſtenſiōis. Voluit n. oſtendē hoī qa ſicut ſine eo factus nō fuerat. ita nec ſine ipſo ꝑſiſtere poterat. Vt igit̃ ipſe cognoſceret ꝙ diuī poſſe ē cauſatiuū non ſolū ſ; ⁊ ↄſeruatiuū oīs potētie q mīme deficē valet. nec expugnari aliq̄ modo pōt. Et ideo ait etiā Tho. prima pte. q. 9. arti. 2°. ꝙ nō mutat̃ deus ſ̃m eſſe ſubſtātiale ut corpa corruptibilia. neq; ſ̃m eē locale ut corpus celeſte. neq; ſ̃m electionem de bono in meli⁹. Cui⁹ rō eſt. qa cum oīs mot⁹ ſit ꝓpt̃ indigētiā īportat imꝑfectionē. ⁊ qa ſolus de⁹ ē ꝑfectiſſim⁹ iō ſol⁹ ipſe ē īmutabilis. oīs aūt creatura mutabilis. iō ſibi placuit creaturam vertibilē facē. Iō Mardoche⁹ explicās ī ſemetipſo mutabilitatē hoīs. ⁊ īmutabilitatē dei cōſiderans: dixit Heſter. 13°. ca°. Dn̄e rex omnipotēs in ditione tua cūcta ſūt poſita: ⁊ nō eſt q poſſit tue reſiſtē voluntati. Vn̄ Aug⁹ ait. Non ē ptās niſi a deo ſiue iubente ſiue ſinēte. quā eruditiſſimā ſnīam in c. qd culpat̃. 23. q. i. Gratian⁹ annotauit. Et ſic patet p̄ma rō. 2° idē ꝓbat̃ rōne diue ſapīe manifeſtatiōis. Scite n. bona cum malis ordinare. ac ex eis malis bona qdē eligē: maioꝛꝭ ē ſapīe q̄; bona dūtaxat cum bonis ordinare. Idcirco cū nō deceret deū agere mala. rōnalē creaturā talē facē debuit q̄ in opando deficē poſſet. q̄ten⁹ ordinādo mala cū bonis ſuā ſapiam manifeſtaret. Qua ex re Aug⁹ ait. Ex quocūq; malo nouit de⁹ maximū bonū eligere. Patet ī luciferi caſu. de q̄ creationem hoīs elegit. ⁊ in hoīs lapſu. de q̄ incarnationē filij ſui non ſine indicibili ſapientia ordinare diſpoſuit. Non enī artifex ē magne ſolertie ſi de bona mā bonū artificiū agit. ſed mire ſapīe dici pōt ſi de re vili quid boni qd ve magni inſtituat. Hinc ē ꝙ Ade culpā rē vtiq; prauā btūs Greg⁹ felicem appellat. di. O felix culpa q̄ talem ac tantū meruit h̄re redēptorē. 3° idē ꝓbat̃ rōne diuine miſeratiōis. q̄ nobis oſtenſa nō eēt ſi hūanū gen⁹ pctō nō egrotaſſet. qa ſicut ſine piculo uel ↄ̃rio vtus fortitudinis nō cognoſcit̃. ita nobis mīa dei ſine pcti miſeria nō manifeſtatur. iō certe qa hō peccauit: filiū ſuū vnigenitum mūdo dn̄s miſit. Vn̄ Ioh. 3°. ca°. ſcribit̃. Sic deus dilexit mūdū ⁊c. qa miſericors ⁊ miſerator dn̄s. ⁊ eius miſericordie abyſſus multa q̄ ab etno vſq; in eternū regnare nō ceſſat. Et ſic patet tria rō. 4° ⁊ vltio idē ꝓbat̃ ex pte dei rōne diue iuſtificationis. q̄ de⁹ mala punit ⁊ bōa remuneret. qua ꝓpt̃

iuſtū eū ꝓpheta denoīat.di. Juſtus es
dn̄e ⁊ rectū iudiciū tuū. ⁊ adeo ut te-
ſte Greḡ. hūana iuſticia dīne iuſticie
cōparata īiuſticia ē. qa ⁊ lux in tene-
bꝛis fulgē cernit᷑. ſ in ſolis radijs poſi-
ta tenebꝛat᷑. Et recte. qa qcqd ī deo eē
credit᷑. deus ē. ⁊ cū ipſe infinitꝰ ſit iu-
ſticiā eiꝰ eē infinitā nō ambigē debet.
apud quā ſm ꝓphā nō iuſtificabit᷑
omnis viuens. De iſta dei iuſticia ait
Anſel. Si parcis iuſte parcis. qa h̄ cō-
decet tuā bonitatē. ſi punis iuſte pu-
nis. qa h̄ vult exigentia meritoꝝ. hec
ille. Q̄ ſi ꝯ̄ p̄dicta arguat᷑ ſic. Excel-
lentia dīne liberalitatis non ſolū facit
dare multa ⁊ magna ſ etiā velociter. ſ
donū grē ꝯfirmantis ⁊ btīficātis ma-
ius ē q̄ȝ donū grē gratū faciētis. ḡ ſi h̄
deꝰ dare hoī diſpoſuerat. ⁊ hō ex p̄ma
ſui cōditiōe ad h̄ idoneꝰ erat. videt᷑ ꝙ
ſtatim ꝙ eū fecit debuit ei h̄ donū da-
re. ſ ſi h̄ h̄ret eēt īexpugnabilis. ḡ ⁊c̄.
Ad h̄ r̄ndet᷑ ꝙ ⁊ ſi deꝰ ſit lib̄aliſſimꝰ
tñ lib̄alitas nō p̄cludit viā iuſticie ⁊
ſapīe. iō ſic dona ſua diſtribuit largit᷑
ut tñ nō excludat᷑ ſapīe recta oꝛdina-
tio ⁊ iuſticie recta retributio. iō non
ſtatim debuit cōfirmare ⁊ btīficare. ſ
merita hoīs expectare. Nā lex eterna
h̄ reqrebat. de q̄ ait Augꝰ in liº de lib̄o
arbitrio. caº. zº. Lex illa q̄ ſūma ratio
nūcupat᷑ cui ſp̄ obtēperādum eſt. ⁊ ꝑ
quā mali miſeriā ⁊ boni beatā vitam
merent᷑. ꝑ quā deniq̄ȝ illa q̄ t̄palis vo-
cat᷑ recte fert᷑ recte mutat᷑. nō pōt cuiq̄ȝ
intelligēti nō incōmutabilis eternaq̄ȝ
videri. qa nō poteſt aliqñ iiuſtū eē ut
mali miſeri boni aut beati ſint. vñ illa
et̄na ⁊ incōmutabilis lex ē. h̄ ille. Ecce
ḡ qa ſoli boni merent᷑ bonā ⁊ et̄nā vi-
tam. ſoli mali et̄nā miſeriā: igit᷑ iuſtū
fuit ut creaturā rōnalē ī lib̄tate arbi-
trij cōſtitueret. Et iō pōt dici deus cā
mali conſtitutiua. qd̄ tñ nos peccātes
nō excuſat. qa habemꝰ liberꝝ arbitriū
ad bonū ſicut ad malū. qd̄ malū faci-
entes iuſte ī et̄no ſupplicio ex ipſo pu-
niemur. ſi v̊o bonū ipſū faciemꝰ. iure
eternū p̄miū cōſequemur ī illa celeſti
patria vbi viuit ⁊ regnat deus trinꝰ ⁊
vnus in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Feria qnta poſt primā dn̄icā de aduē-
tu. ꝙ q̄ȝuis deꝰ ſit cauſa p̄ti ꝯſtitutiua
nullo modo tñ poteſt eē cauſa peccati
effectiua. Sermo qntus.

HOꝛa ē iam
nos de ſomno ſurgere.
Iteꝝ vbi ſ̄. Fuerūt ⁊ ſūt
fratres cariſſimi multi
errantes deū inculpantes ⁊ p̄tā que
ꝓpꝛia volūtate faciūt diuine bonitatī
imputantes. Ex quo fit ut doctrinam
ſcripturaꝝ ſacraꝝ ꝯtēnant. nec dīnis
mādatis attendant. ⁊ a p̄tis abſtinē
nequaq̄ȝ ꝓcurent. ita ut p̄niam ipſam
ꝑagē ī ipſis p̄tis ꝑſeuerātes dīo poſt-
ponāt. nō attēdētes p̄dictis v̊bis aplī
di: Hoꝛa ē iam ⁊c̄. Idcirco in iſto ſer-
mone ꝯ̄ p̄dictos conabimur īſiſtere.
⁊ q̄lit᷑ erroꝛ p̄dictꝰ ſit īpꝛobandꝰ eui-
dentiſſime demonſtrabimꝰ. Quis enī
deus fecerit hoīem peccabilem. ⁊ reli-
querit eū in manibus ſui cōſilij. ut in
p̄cedenti ſermone ꝓbatū ē. nullatenꝰ
tamen poteſt eſſe cauſa p̄ti effectiua
nec ad peccatū effectiue cōcurrit. ſed
tm̄ ꝑmiſſiue. qd̄ triplici via pꝛoban-
dum eſſe duximus.
p̊ via rationis.
zº via auctoꝛitatis.
ȝº via exēplificatiōis.

¶ Pars prima huius ſermonis: in qua probatur q̄ deus nō eſt cauſa peccati effectiua· multiplici ratione.

PRimo igit̄ in iſto ſermone q̄ deus nullo modo pōt eē cauſa pcti effectiua ꝓbat̄ ſm̄ Alexādales in ſecūda pte ſūme. in tractatu de malo. 7 Ricar. i 2°. diſ. 37. arti. 3°. q. i. 7 Bonauētur ā ibidem. arti. 2°. q. i. et Scotū in eadē diſ. 7 Tho. ibidē. arti. 3°. 7 pma ſcde. q. 79. arti. p̊. 7 plures alios doc. ſeptē euidentibꝫ rōnibꝫ. s. ratione dilectiōis· rōne vltiōis. rōne pfectionis· rōne remotiōis· rōne cōſeruationis· rōne cōuerſionis. 7 rōne iuſtificatiōis. p̊ ꝓbatur rōne dilectionis ſic. Illud qđ deus ꝓducit uel facit diligit· ſicut dicit̄ Sap. xi°. Diligis oīa q̄ ſūt. 7 nihil odiſti eoꝝ q̄ feciſti. ſ; de⁹ odit peccatū. Eccl. i2°. Altiſſimus odio habet pctōres. 7 p̄s. Odiſti oēs q operant̄ iniqtatē. g̊ ꝛc. Ubi notāt doc. in 3°. diſ. 32. q̄ de⁹ odit pctm̄ 7 hoīem peccatorē inq̄ꝫtū pctōrē· nō inq̄ꝫtū hoīem qa inq̄ꝫtū hō bon⁹ eſt. 7 oē bonū a deo diligitur. quia bonū ē qđ oīa appetūt p̊ ethicoꝝ. Bon⁹ ē inq̄ꝫtū hō. qa a deo eſt. qa qcqd eſt a deo: bonū eſt aliquo modo ſm̄ nām ſuā. Gen̄. p̊. Uidit de⁹ cūcta q̄ fecerat 7 erāt valde bona. ſed h⁹mōi actiōes blaſſemare fornicari 7 ſiſia pctā nullo mō ſunt bone. g̊ iuſte odiūtur. g̊ nō ſūt a deo. g̊ de⁹ nō eſt cā effectiua mali. Q; ſi dicat̄ ut nōt mḡr in 2°. diſ. 37. et oēs p̄dicti doc. ibidem. Oīs actio inq̄ꝫtū actio· ſiue bona ſiue mala eſt a deo. Un̄ Anſel. i li° de ꝯcor. p̄deſtinatiōis 7 p̄ſcīe. ait. Qualitas 7 oīs actio 7 qcqd habet aliquā eſſentiā a deo eſt a quo eſt oīs iuſticia 7 nulla iniuſticia. facit g̊ deus oīa que iuſta uel iniuſta volūtate fiūt. 7 bona opa 7 mala. in bonis qdē facit q̄ ſūt. 7 q̄ bona ſūt. in malis v̊o facit q̄ ſūt· ſ; nō q̄ mala ſūt. h̄ ille. Tūc ſic arguit̄. Actio ſub rōne q̄ mala nō dicitur eē ab hoīe niſi qa actionē facit cui accidit malitia. ſ; deus facit illam eandē actionē cui accidit malitia. g̊ vere pōt dici a deo ſub rōne q̄ mala. Ad hoc rn̄det Ricar. q̄ maior falſa ē. s. q̄ actio ſub rōne qua mala non dicit̄ eē ab hoīe niſi qa facit actionē cui accidit malitia. Cui addēdum eſt q̄ iō ē mala. qa ab actiōe non excludit malitiam p appoſitionē boni debiti in actione qđ facē pōt 7 facē tenetur. Deus aūt nō tenet̄ ꝓhibē malitiā ab actione. qa iuſte pōt pmittere mala. 2° idē ꝓbat̄ rōne vltiōis. Sūt n. tria q̄ reſeruat ſibi dn̄s. gloriā. s. iudiciū et vindictā. Ipſe ſolus vult vlciſci mala. Mihi vindictā 7 ego retribuam. Ro. i2°. Heb. x°. Deut°. 32°. ꝓv°. 25°. 23. q. i. ī pncipio. Tūc ſic. De⁹ nō ē actor illi⁹ rei cui⁹ ē vltor. ſ; deus eſt vltor oīuꝫ maloꝝ. g̊ nō eſt actor eoꝝ. Q; ſi dicat̄. Qui ſciēt̄ facit actionē inſepabilē a malitia. videt̄ p ꝯn̄s eē actor malitie. ſ; q̄dā ſunt actiōes inſepabiles a malitia. qa dic ph̄s 2° ethicoꝝ ca°. 6°. q̄ q̄dā mox noīata ꝯiūcta ſunt malo. g̊ cum omnis actio ut dictū eſt ſit a deo· de⁹ ē actor malitie in aliq̄ actiōe. Ad h̄ etiā rn̄det Ricar. q̄ ille actiōes que mox noīate ꝯiūcte ſūt malo nō noīant eſſentias actionū tm̄· ſ; nomināt eſſentias actionū 7 etiā deformitates eoꝝ· ſicut ſūt fornicari 7 mentiri. Fornicari. n. non tm̄ dic ꝯcubitū viri 7 mulieris q ē tota eſſentia actionis fornicatie ſ; etiā carētiā debiti obiecti talis actus· h̄ ē carētiā vxoris ꝓprie. Sil̄r mētiri nō tm̄ dic affirmare

aliqd de aliq̊ uel negare·in q̊ conſiſtit
tota eſſentia illiꝰ actus q ē mēdaciū·ẜ
carētiā realis correſpōdētie.ex q̊ patʒ
ꝙ deus ↄcurrit ad eſſentiā actiōis·nō
ad prauitatē malitie.ğ ꝛc. 3° ꝓbatur
rōne pfectiōis ſic. Illud qđ ē pfectiſſi
mū.7 in q̊ nullꝰ pōt eſſe defectꝰ alicuiꝰ
mali nō pōt eē cā pctī·ſicut nec a ſole
obſcuritas·nec ab igne frigiditas.ſed
deꝰ ē hꝰmōi.ğ ꝛc. Confirmat̃ iſta rō
7 declarat̃ ſic. Ab eodē agēte penitus
nō diuerſificato in ſe non egrediet̃ p-
fectū 7 impfectū.quia idē manēs idē
natū ē facere idem.2° de gnātiōe.Et
idē inq̄ʒtū idē ſp ꝓducit idem.2° me-
taph.7 etiā 2° de gnātiōe.bonū ſemp
dicit pfectionē·malū vo ipfectionē.
qa dicit ꝑuationē boni.s.modi ſpēi 7
ordinis.penes q̄ determinat̃ perfectio
creature.ẜ deus ē agens pfectiſſimus
nō diuerſificatꝰ in ſe.ğ cū bona actio
ſit ab ipſo·non erūt mala ab eodē.Et
iō dicit̃ Deut°.32°. Dei pfecta ſūt opa.
7 Math.6°. Eſtote pfecti ſicut 7 pater
veſter celeſtis pfectus ē.qđ habet̃ de
ſūma trini.7 fi.ca.c.damnamus. Q2
ſi dicat̃. Augꝰ in li°.83.queſtionū dic
ꝙ deo auctore fieri dicit̃.7 deo volen-
te fieri dicitur.7 eↄ°. ſed malū inq̄ʒtū
malū fit deo volēte.quia ſi vellet non
fieret.ğ malū inq̄ʒtū hꝰmōi fit deo au-
ctore.ğ actio mala inq̄ʒtū mala ē a deo.
Vn̄ Augꝰ ī ench. Si deus nollet mala
fieri·nō eſſent nec fierēt.ğ fiūt deo vo
lente 7 deo auctore.ğ ꝛc. Ad h̃ rn̄det̃
ꝙ duplex ē volūtas dei.s.pmiſſionis 7
approbatiōis.Volūtate pmiſſiōis verꝫ
eſt ꝙ deo volente fit malū·ita ꝙ notet̃
h̃ cōcomitantia p iſtū ablatiuū 7 non
cauſalitas aliq̄.qa pmiſſio ſcđm ꝙ hꝰ-
modi nō ponit cām reſpectu permiſſi.
Volūtas aūt approbatiōis pōit aliquā

cālitatē reſpectu voliti.7 ideo loquen
do de hac volūtate nō ē cōcedendū ꝙ
malū fiat deo volente.qa ſic ille abla-
tiuꝰ īportat cālitatē.nulla aūt cālitas
eſt ī deo reſpectu mali.ğ ꝛc. 4° ꝓbat̃
rōne remotiōis ſic. Defectꝰ q eſt ī ef-
fectu nō debet attribui cauſe remote
ẜ ꝓpinque 7 ꝓxime.Exēpli grā.Clau-
dicatio nō debet attribui v̊tuti moti-
ue q̄ ē cā remota.qa nō eſt ipſa claudi
catio ī v̊tute motiue·ẜ debet attribui
tibie ī q̄ eſt.Silr̃ defectus fornicatio-
nū nō eſt a celo qđ eſt cā remota ſed
a radice uel terra q̄ ſunt cauſe ꝓxime.
Ita pctm̄ ex defectu cauſe ꝓpinque.s.
volūtatis humane·ut dicitur.ī.nō ex
defectu cauſe remote q̄lis ē deus in q̊
nullꝰ pōt reperiri defectꝰ cū ſit bonus
p eſſentiā.Luc.18°. Solus deꝰ bonꝰ ē
s.p eſſentiā.Et iō qa repugnat ſue bo
nitati relinq̄re aliqd inordinatū·non
pōt eſſe cā pctī.qa ſi eēt cauſa pctī ipſe
maxime malus eēt.qa ut dicit̃ 2° me-
taph.Quicqd ē cā alioꝝ ut ſint talia
illud maxime tale eſt·ut ignis ē cā ca
lefactiōis aliis·iō ipſe maxime ē cali-
dus.Et ibidē ait phs. Illud qđ eſt cā
q̄re aliq̄ ſūt vera·illud eſt veriſſimū.
Q2 ſi dicat̃.Qđ eſt cā cauſe·eſt cauſa
cauſati·ait phs in li° de cauſis.ẜ deꝰ ē
cā liberi arbitrij.liberꝫ arbitriū eſt cā
pctī.ğ deus eſt cā pctī. Ad h̃ rn̄detur
ſm Tho.ꝙ licʒ deꝰ ſit cā liberi arbitrij
nō tn̄ eſt cā pctī.Cuiꝰ rō ē.qa defectꝰ
cauſe ſecūde.s.liberi arbitrij ꝓcedit a
cā ſecūda.s.libero arbitrio ſm ꝙ exit
ordinē cauſe ꝑme.s.dei.7 iō talis de-
fectus nō reducit̃ in cauſam primā q̄
deꝰ eſt·ẜ in cām mediā.s.in liberꝫ ar-
bitriū.Grā exēpli.Si eni miſter facit
aliqd ꝯ mandatū dn̄i·nō reducitur h̃
in dn̄m ſicut in cām ꝑmā.cauſe.n.ille

illumināť ad illuminationē ꝑme ſm pħm ī liº de cauſis. ğ videť ꝛc. 5º idē ꝓbať rōne ꝯſuatiōis ⁊ gubnatiōis ſic. Idē manēs idē ē cā ꝯ̄trioꝝ ſ diſſimiliť ſicut p̄ſentia gubnatiōis cā ſalutis. abſentia piclitatiōis nauis. 5º metaph. 2º phyſicoꝝ. ſ deꝰ q̄ꝫtū ī ſe ē nulli abſens. eſt .n. vbiqꝫ p p̄ſentiā potētiam ⁊ eēntiā. ſ pctōꝛ abſentit ſe a deo. iuxᷓ illud. Lōge ē a pctōꝛibꝫ ſalus .i. deus. ğ pctōꝛ ē cā ſue piclitatiōis ⁊ nō deus. ğ ꝛc. Q̲ ſi dicať. Sap. 14º. caº. ſcriptum eſt. Creature dei in odiū facte ſunt ⁊ in temptationē aīe hoīuꝫ. ſ temptatio ſolet dici ꝓuocatio ad peccandū. cum creature nō ſint facte niſi a deo. videť ꝙ deus ſit cā pctī ꝓuocās hoīes ad peccandū. Ad h̄ reſpōdeť ſm Tho. ꝙ cū diciť: Creature dei facte ſūt in odiū ⁊ in tēptationē aīe hoīuꝫ. h̄ ꝑpoſitio in nō poniť cauſaliť ſ ꝯſecutiue. Non .n. fecit deus creaturas ad malū hoīuꝫ. ſ h̄ ꝯſecutū eſt ꝓpť malitiā eoꝝ. ⁊ inſipientiā ipſoꝝ hoīuꝫ. Vn̄ ſubdiť. Et in muſcipulā pedibꝫ īſipiētiū. q. s. ꝑ ſuā inſipiētiā vtūť creaturis ad aliud q̄ꝫ ad id ad qđ facte ſūt. ut faciūt mūdani ⁊ auari. ꝛc. 6º ꝓbatur rōne cōuerſiōis ſic. Homo pōt eē cā pctī ſui uel alteriꝰ duobꝫ modis. Vno modo directe. s. volūtatē ſuā uel alteriꝰ inclinādo ad malū. 2º modo indirecte nō ꝯferendo auxiliū. deus autē nullo modo pōt eē cā pctī alteriꝰ. p̊ mō nō. qa īclinat ⁊ cōuertit oīa in ſeipſū ſicut ī vltimū finē ut dic Dyoꝰ. quia igiť oē qđ eſt a deo ordinatur in finē bonū. ⁊ alique ſūt actiōes q̄ nō p̄nt hr̄e bonū finē. ut fornicari. adulterari. mētiri. ğ ꝛc. 2º modo etiā deus nō pōt eē cā effectiua pctī alicuiꝰ. s. indirecte: auxilium uel gratiā nō p̄tendere. qa. s. ſi p̄beret nō peccarēt. Cuiꝰ rō ē. qa deꝰ nulli ē debitoꝛ. vn̄ nō īputať ei ꝙ aliꝰ peccat ſicut cāe pctī. ſicut gubnatoꝛ nauis non dr̄ eē cā ſubmerſiōis nauis ex h̄ ꝙ nō gubernat nauē niſi qn̄ ſubtrahit gubnationē potēs ⁊ debēs gubnare. ğ ꝛc. Q̲ ſi dicať. Qui adiuuat aliquē ſcienť ad actionē furti ſiue velit ipſū iuuare ad furtū ſiue nō. nihilominꝰ dr̄ currē cū fure. ⁊ culpa furtis ei attribuiť. ſi ğ deus adiuuat hoīeꝫ ad actionē ſbſtratā malitie ⁊ īiuſticie. videť ꝙ talis deformitas attribuenda ſit actori. s. ipſi deo.

Ad h̄ r̄ndeť ſm Bona. ꝙ h̄ nō ē ſile. qa decēs ⁊ cōueniēs ē ꝙ hō ꝓximū nō iuuet ī ea actiōe ī q̄ qs ābulat nō recte. īmo oꝫ īpedire. cū ip̄e nec ſciat nec poſſit bonū elicē īde. nec ad illud adiutoꝛiū aliq̄ lege aſtringiť ſ potiꝰ ꝓhibeať. nō aūt ſic ē ī ꝓpoſito. Tū qa decet ſūmā libalitatē ut ſolē ſuū oriri faciat ſup bonos ⁊ malos. nec oꝫ influētiam v̊tutis ſue ſbtrahē bonis nec malis. maxime ſm illā influētiā q̄ reſpicit ꝑmū eē. Tū v̊o qa decet dīnā ꝓuidentiā ſic res q̄s cōdidit admīſtrare ut eas agē ꝓprios motꝰ ſinat. Tū v̊o qa ipſe nouit ⁊ ſcit inde bonū elicere. ⁊ iō cū cooperať in actiōe facit laudabiliter. Et iō nullo modo malitia q̄ reddit actorem ſuū culpabilē eſt ei attribuenda.

7º et vltimo idē ꝓbať rōne iuſtificatiōis ſic. Quicūqꝫ facit īiuſticiā īiuſtꝰ ē. ſ deꝰ nō pōt eē īiuſtꝰ cū ſit ſūma iuſticia. ğ nō pōt facē īiuſticiā. ğ īiuſticia male oꝑatiōis ſm ꝙ īiuſta nō pōt eſſe a deo. P̄. Quicūqꝫ facit īiuſticiā offēdit deū q ē ſūma iuſticia. ſ deꝰ nō pōt ſeipſū offendē neqꝫ ſeipſū negare. ğ deꝰ nō pōt īiuſticiā facere. ğ nec rem īiuſtā inq̄ꝫtū huiꝰmodi. P̄. Iniuſticia defectꝰ ē. ğ īiuſticiā facē ē deficē. ſ diuinū poſſe nō pōt deficē. ğ nec īiuſticiam facē. ğ actio ſm ꝙ īiuſta ē nō ē a deo. P̄. Quicqd ē a deo laudat deū. ſ iniuſticia nullo modo laudat deū. nec

opatio ĩiuſta ſm q h⁹. nullo g̊ mō ac-
tio ſm q ĩiuſta ul' mala. ē deo attribu-
enda. g̊ ꝛc. Sȝ ꝯ pdicta videt' poſſe ar
gui ſic. De⁹ aliqñ dr ĩdurare. Exo. 9°.
Induravit igit' cor Pharaonis. Aliqñ
dr excecare. Yſa. 6°. Exceca cor ppl'i h⁹
Aliqñ dr facē errare. Yſa. 63°. Quare
errare nos feciſti de viis tuis! Aliqñ
dr repbare. Ro. p°. Tradidit illos de⁹
ĩ repbū ſenſū ut faciāt q̄ nō ꝯueniūt.
Ex q̄bꝫ q̄tuor pōt argui q de⁹ ſit cā ef-
fectiua pctī. Ad declaratiōnē iſtoꝝ
nōndū q de⁹ h q̄tuor nō dr facē qa ſit
cā effectiua pctī uel q aliquā malitiā
ul' aliquā culpā ĩmittat uel cauſet' ſ q
ꝓ demerito ul' merito pctōꝝ ſua auxi-
lia ſbtrahat. p° g̊ cū dr ĩdurare ſm q
dic Aug⁹. h nō dic de⁹ q ĩ cor pctōꝛis
aliquā malitiā ĩducat cui⁹ de⁹ op⁹ hȝ.
ſ qa grām q̄ hȝ cor emollire ſbtrahat.
7 patiēs fuit ſup eū 7 ſeruos eius. Nā
quāto patiētia dei ē maior. tāto mal⁹
anim⁹ fit obſtinatior. 2° cū dr de⁹ ex-
cecare. h dic non aliqd mali ĩmittēdo
ſ grām q̄ illumiare hȝ ſbtrahēdo. Vñ
glo. ibidē dic q nō ē crudelitas ſ mīa
7 pietas ĩfidelibꝫ excecat' fideles illu-
miare 7 hūiles: ut vidētes nō videāt
7 ceci fiāt. 7 nō vidētes videāt. 3° cū
dr de⁹ facē errare. h non dr q malitiā
aliquā ĩmittat ſ q grāȝ q̄ hȝ aīaȝ ĩ vitā
etnā dirigē ſbtrahat. 4° cū dr repbāe
nō dr q de⁹ aliquā culpā ĩmittat. ſ qa
grāȝ q̄ ē pdeſtiatōis pncipiū ul' cā nō
ꝯferat. Et ſic pȝ ps pma h⁹ ſmōis.

¶ Pars ſecunda huius ſermonis. in qua
pbatur via auctoritatis q deus nulla-
tenus pōt eſſe cā effectiua peccati.

SEcūdo ĩ iſto ſermōe q de⁹ nō
ſit cā pctī effectiua pbat' auc-
toritatibꝫ ſacrꝫ 7 doc. ſeptem.
Prima ē Salomōis. Eccl. 15°. ca°. di.
Ne dicas ille me ĩplanauit. non. n. ne-
ceſſarii ſūt ei ĩpii. In q̄ vbo p tangit q
de⁹ nō ē cā effectiua pctī. di. Ne dicas
ille me ĩplanauit. i. planū me poſuit 7
fecit ſine vtutibꝫ ne pficē poſſem 7 re
ſiſtē pctīs. Deinde ſubiūgit rōnē q̄re
de⁹ nō ē cā pctī. di. Nō. n. neceſſarii ſūt
ei ĩpii. qa cū ſit dns oīuȝ: bonoꝝ nroꝝ
nō ĩdiget. Job. 22°. Quid pdeſt deo ſi
iuſt⁹ fuerit. aut qd ei ꝯfert ſi maculata
fuerit aīa tua! h ibi. g̊ ꝛc. Secūda eſt
etiā Salomōis ibidē. di. Nemini mā-
dauit de⁹ ĩpie agē. 7 nemī dedit ſpatiū
peccādi. In q̄ vbo oñdit q de⁹ nō ē cā
pctī. dupl'r. p° ex pte pcepti. di. Nemī
mādauit de⁹ ĩpie agē. qd pȝ. qa oīa p-
cepta dei ſūt ul' ad ĩducēdū ad bonū:
ut affirmatiua. ul' ad declinādū a ma-
lo: ſicut negatiua. 2° oñdit q de⁹ nō
ē cā pctī ex pte ſpatii. di. Et nemī de-
dit ſpatiū peccandi. ĩmo dedit ſpatiū
penitēdi. Apoc. 2°. Dedi ei tēp⁹ ut pe-
nitētiā agēt. 7 nō vult penitē a forni-
catiōe ſua. Et Job. 24°. Dedit ei dns
locū pnīe. 7 ipſe abutit' eo ĩ ſupbiā. h
ibi. g̊ ꝛc. Tertia ē etiā Salōnis Eccle
ſiaſtes. 7°. di. Solūmō h ĩueni q de⁹ fe
cit hoīeȝ rectū. 7 ipſe ſe ĩfinitꝭ miſcuit
q̄ſtionibꝫ. Ubi nōt q ex pte dei q fecit
nos hēm⁹ rectitudinē. ſ noſmetipſos
depravavim⁹ p turpitudinē pctī. g̊ ꝛc
Quarta ē Pauli apl'i. Ro. p°. di. Tra-
didit eos ut ꝯtūelīis afficiāt corpa ſua
ĩ ſemetipſis. vbi glo. inqt. Immūdas
actiones 7 ꝯtumelioſas q̄bꝫ afficiūt 7
ĩficiūt corpa ſua hñt ĩ ſemetipſis mali
i. nō aliūde. Nō. n. hȝ h a deo hō. ſed h
nō pōt dici de actiōibꝫ ut actiōes ſūt.
g̊ dicit' de actiōibus. ſm q ĩiuſte ſūt.
Quita ē euāgelii. Joh. p°. Sine. ipſo. i.
deo factū ē nihil. i. pctm̄. ſm vnā glo.
qa pctm̄ ut dictū ē ſ. nihil aliud ē niſi
puatio boni. Sexta ē Aug'. in li°. 83.
q̄oñū. q. 21. di. Auctor mali de⁹ nō ē.
qa oīuȝ que ſūt auctor eſt q̄ inq̄tū ſūt

tm̄ bōa ſūt. ħ ille. Idē ī li° qōnū veteris
⁊ noui teſti. q. i. ait. De⁹ bon⁹ ē. ⁊ oīa q̄
facit bōa ſūt. Et li° ꝯ Adamātiū māi-
cheū ca° 16° īqt. Nō ē malū ī ciuitate
qđ de⁹ nō faciat. malū ħ loco nō pctm̄
ſʒ pēa ītelligēda ē. ħ ille. Hoc idē affir-
mat ī li° ꝑ retractationū. ca° 26°. Et ī
li° ꝯ Fortunatū māicheū. diſputatōe
ſctia ꝟſus mediū. ⁊ ī pluribꝫ alijs librꝫ
ſuis. ꝗ ꝛc. Septima ē diui Iero. ī epła
ad Demetriadem. di. Pleriqꝫ ipie nō
min⁹ qꝫ impite cū ſup ſtat⁹ hoīuꝫ q̄rat̄
nō verēt̄ dicē. q̄i repħēdētes op⁹ dn̄i
talē illū aiūt debē fieri q dio facē n̄ poſ
ſet malū. dic itaqꝫ figm̄tū ei q ſe finxit
qd me feciſti ſic? ⁊ ipiſſimi hoīuꝫ dn̄
diſſimulāt id ipſū bene admīſtrare qꝫ
facti ſūt. alit̄ ſe factos malūt. ut q vitā
ſuā emēdare nolūt. videāt̄ velle emē-
dare nām. cui⁹ bonū ita gnāliter cūcꝫ
īſitū ē ut ī gētilibꝫ qꝫ hoībꝫ q ſine vllo
cultu dei ſūt. ſe nō nūqꝫ oſtēdet ac ꝓfe
rat. qm̄. n. multos pħoꝝ ⁊ audiuim⁹ ⁊
legim⁹ ⁊ ipſi vidim⁹ caſtos. patiētes.
modeſtos. lib̄ales. abſtinentes. beni-
gnos. ⁊ honores mūdi ſil̄ ⁊ delitias re-
ſpuētes. ⁊ amatores iuſticie nō min⁹
qꝫ ſapie. vn̄ q̄ſo alienis hoībꝫ a deo iſta
q̄ deo placēt. vnde ħ ill̄ bōa? niſi đ nāe
bono. ħ ille. In qbꝫ ꝟbis ondit qꝫ deus
non eſt cā pctī q fecit nām de ſe bonā
qꝫuis liberā. ad bonū tn̄ p nām ꝓnā.
Et ſic pꝫ ſecūda ps ꝑncipalis.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermōis. in q̄ ꝓbatur
via exēplaritatꝭ qꝫ deus nullaten⁹ pōt
eē cauſa effectiua peccati.

Tertio ī iſto ſmōe qꝫ de⁹ nō ſit cā
pctī effectiua ꝓbat̄ multiplicibꝫ
exēplis. Et ut de ceteris taceam
exēplo ipſi⁹ q filius dei exn̄s cū vidēt
nām pctō deſtitutā. ad deſignādū qꝫtū
ei diſplicēt. exinauit ſemetipſū formā
ſerui accipiēs ut ſic p paſſionē ſuā mū
daremur a pctīs q̄ nr̄a maligna volū-
tate ꝯ ſuā benignā clemētiā ꝯmiſera-
mus. Propterea Iero⁹ ait. Cōſpui volu-
it ut velamē culpe ⁊ igniminie a cordi-
bus nr̄is auferret. ī capite pcuti ut ca-
put nr̄m. i. Adā ſanitati reſtituēt. co-
laphis cedi ⁊ verbis derideri ut nos ei
māibꝫ ⁊ labijs. i. ꝟbis ⁊ opibꝫ applau-
dam⁹. ħ ille. Et iō multo min⁹ xpiani
erūt iexcuſabiles q̄ꝝ nā nō ſolū a deo
cōdita ē. ſʒ ī meli⁹ a xpo repata ē qꝫ gē-
tiles q tm̄ bōa ex nā bn̄ opāt̄. Idcirco
Iero⁹ in epła ad Demetriadē etiā ait.
qꝫ ſi etiā ſine deo hoīes oſtēdūt q̄les a
deo facti ſūt. vide qd xpiani facē pn̄t
q̄ꝝ ī meli⁹ p xp̄m īſtructa nā ē ⁊ q di-
uine grē qꝫ iuuāt̄ auxilio. ħ ille. Roge
mus ꝗ ipſū oīpotentē deū q nō eſt cā
pctī effectiua ſʒ grē cā ⁊ ꝟtutis: ut di-
gnet̄ nob̄ ꝯcedē ut a pctīs abſtinētes
⁊ bonū facietēſ puenire mereamur ad
illā gloriā ſupnalē quā ipe oībꝫ bn̄fa-
ciētibꝫ ꝑpauit ī ſcła ſcłoꝝ. Amē.

¶ Feria ſexta p⁹ ꝑmā dn̄icā de aduētu.
de tribꝫ cauſis pctī. s. pmiſſiua q̄ ē de⁹.
media q̄ ē diabol⁹. infima q̄ ē mūd⁹ ⁊
appetit⁹ ſenſitiu⁹ Sermo ſext⁹.

Hora ē iam
nos de ſōno ſurgē. Iteꝝ
vbi ſ. Ut clari⁹ ⁊ aptius
frēs kmī cās pctī iueſti
gem⁹. poſtqꝫ đ cā ſupma q̄ ē ipſe deus
ī pcedētibꝫ ſmōibꝫ ſatꝭ abūde clareqꝫ
dixim⁹. ⁊ q̄re de⁹ fecit hoīeꝫ peccabilē
cū tn̄ nō ſit cā pctī effectiua. lucide ꝓ-
bauimus. De alijs cauſis. s. pmiſſiua.
media ⁊ īfima ipſi⁹ pctī ꝯgruū tōna-
bileqꝫ ē ut ptractem⁹: ut ſciam⁹ ſm ꝑ-
dictū ꝟbū apłi: qa Hora eſt iā nos de
ſomno. i. đ pctō ſurgē. Ad qđ ppt tā-
dū qꝫuis de⁹ pmittat. ⁊ diabol⁹ ſugge-
rat. ⁊ appetit⁹ ſenſitiu⁹ īducat: attn̄ qa
ſola volūtas ut patebit ī ſmōe ſequēti
illud efficit. ſola etiā voluntas ab illo
reſurgē debuit. In iſto igit̄ ſermone qꝫ
de⁹ ſit cā pmiſſiua pctī. diabol⁹ ꝟo cā

media. 7 appetitus ſenſitiu⁹ cā infima: iniſimul cū breuitatis ptractabim⁹. de quibus tali ordine deſcribemus. ut. s. p̄ de cā pmiſſiua. 2° de cauſa media. 3° de cā infima: ordinate p̄dicabim⁹.

¶ Ps p̄ma h⁹ ſmōis. ī q̄ tractat̄ d̄ cā pmiſſiua pcti. q̄re. s. de⁹ pmittit fieri pctm̄.

Primo igit̄ ī iſto ſmōe tractādū ē d̄ cā pmiſſiua pcti. Ubi nōndū q̄ q̄druplex ē pmiſſio. Prima dr̄ pmiſſio cōceſſiōis q̄ ē qn̄ licita ɔcedūt̄. ut cū religioſo ɔcedit̄ a p̄lato ſuo viſitare pentes. Secūda dr̄ pmiſſio diſpēſatiōis qn̄ nō licita p diſpēſatōꝫ factā licita fcā ɔcedūt̄. ut cū abbas licite 7 diſpēſatiue pmittit 7 ɔcedit monacho comedere carnes. Tertia pmiſſio dr̄ īdulgētie qn̄ aliq̄d licitū cui⁹ oppoſitū licitū 7 q̄d meli⁹ ē ɔcedit̄. ut ſecūde nuptie ab ap̄lo ſ melior caſtitaſ viduaſ. Quarta pmiſſio dr̄ tolerātie qn̄ ſimpl̄r illicita tolerāt̄. q̄d p̄t eē licitū p duas cās. p̄ ne pei⁹ eueiat tolerāt̄ m̄lta mala ne ɔmitāt̄ maiora. ſicut pꝫ ī exactiōe pecūiaꝝ p vſurā. ī fornicatiōib⁹ 7 ſilib⁹. 2° tolerāt̄ uł pmittūt̄ mala ut ex eis eliciant̄ bōa. 7 ſic de⁹ pmittit mala uł pctā fieri q̄ nō fierēt niſi pmittēt. Uñ Aug⁹. 20. de ciui. dei. ait. Nullus boīuꝫ agit recte niſi dīno adiuuet̄ auxilio. null⁹ demonū aut boīuꝫ agit ī iq. niſi dīno eodēq̄ iuſtiſſimo iudicio pmittat̄. H ille. ḡ nullū malū fit niſi dīna pmiſſiōe. Proptea idē Aug⁹ ibidē ait. Nō dubitauit ap̄ls dicē. Mittet ill̄ de⁹ opatiōꝫ erroꝛ ut credāt mēdacio. vbi ait Alex. De⁹. n. mittet qa diabolū iſta facē pmittit. vñ Job p̄. Mitte manū. i. pmitte. 7 da ptātē. Et ſup illud ps. Dixit 7 fcā ſūt. ait glo. Jō nihil p̄nt niſi q̄d pmittit. cupiditatem nocēdi p te hēs. ptātē aūt nocēdi ſi ille nō dat nō hēs. Et alia glo. ſup illō ps. Añ faciē frigoꝛ eius qs ſuſtinebit. ait. Frig⁹ dr̄ eē ei⁹ nō q̄ faciat illud. ſ q̄ fieri pmittit. Itē ſup illud ps. Indignatōꝫ 7 irā 7 tribulatiōꝫ. glo iq̄t. Hec imiſit i eos de⁹. nō īpartiendo malitiā ſed grē ſbtractōe ī ſ eadē pmittēdo. Hic Aug⁹ ī li°. ench. ait. Nō fit aliq̄d niſi oīpotēs fieri velit. uel ſinēdo ut fiat. uel ipſe faciēdo. ḡ cū illud de malis oīpotēs pmittit male fieri. Sꝫ q̄rit̄ q̄re pmittit de⁹ mala fieri 7 pctā cū poſſet cohibē. Reſpōdet̄. ppt̄ rōes poſitas ſ. ī ſmōe q̄rto Sꝫ ad maiorē 7 clariorē boꝛū noticiā 7 ad magl̄ itelligēdā 7 affectionē excitādā. ut elicit̄ ex dicꝛ Alex. ī ſecūda pte ſūme. ī tractatu de malo. 7 ex dicꝛ Bona. ī 2°. diſ. 23. arti. p̄. q. 2. et Ricar. ibidem. q. 3. et alioꝝ plurimoꝝ. pbat̄ ſeptē aliis rōnib⁹ q̄ deus pmittit iuſte mala fieri. s. rōne potentie excellētioꝛ. rōne ppe ɔditiōis. rōne exercitatiōis. rōne grē ɔſuatiōis. rōne melioratiōis. rōne ɔmēdatiōis. 7 rōe oppoſitiōis. p̄ dico rōne potētie excellētioꝛ. Amplioꝛ enī potētie ē poſſe ſup bōa 7 mala q̄ſ ſup bona tm̄. ſ poſſe ſup mala nō eēt niſi deus pmittēt mala fieri. qa mala nō eēnt. ḡ ꝛc. P̄. ut dictū ē ſ. ad manifeſtatiōeꝫ ſapīe ē de maſ ſcire elicē bōa. ſ nō ē minoꝛ potētie. Pl⁹. n. ē cū ex bonis 7 maſ eliciūt̄ bōa q̄ cū ex bōis tm̄. ḡ ad oſtenſionē excellētioꝛ potētie debuit de⁹ pmittē mala. de q̄ ptāte ait Aug⁹ ſup ps. 61°. Ptātē dei timete. miām ei⁹ amate. nec ſic de mīa ei⁹ p̄ſumaꝛ ut ptātē ɔtēnaꝛ. nec ſic d̄ ptāte timeaꝛ ne d̄ mīa deſpeꝛ. apud illū ptās. apd̄ illū mīa. hūc hūiliat. 7 hūc exaltat. hūc hūiliat ptāte illū exaltat mīa. H ille. 2° rōe. ppe ɔditiōis. Cōditio ppa hoīs ē hr̄e libeꝝ arbitriū. Quid āt. pdeſt hr̄e talē ɔditōꝫ 7 nō ea vti? Quis ḡ de⁹ p̄ncipalit̄ dedeīt libeꝝ arbitriū ad bonū 7 n̄ ad malū. tn̄ qa ē iſta creatā liba ad vtꝝq̄ s. bonū 7 malū. de⁹ dimittit eā ī ppa ɔditiōe ut nō ſit hō peioꝛ ɔditōis q̄ alie creatē q̄s ops de⁹ ſic admiſtrat ut eas agē ppriis motib⁹ ſinat. Uñ ēt hoīeꝫ ppo arbitrio

relinquere debuit. Unde Eccl.15°. ca°.
Reliqt eū ī manu ſui ꝯſilij .qi di. Re-
liqt eū ī māu ſue ptāt ut poſſit pecca-
re ꝛ nō peccare ſi vellet. Vn̄ Aug⁹ dif-
finiēs liberū arbitriū ait. Liberū arbi-
triū ē facltas volūtatꝫ ꝛ rōnis q̄ bonū
eligit gr̄a exn̄te. ꝛ malū gr̄a deſiſtēte.
Si .n. liberū arbitriū tolleret multa in-
couenietia ſeqret. 3° ꝓbat rōne exer
citatiōis. qa boni exercitāt ꝛ purgāt
p malos. Vn̄ Aug⁹ ī li° de trini. ſic iqt.
Bonis vtiqꝫ ꝓſūt mala ul ad delendū
pctā ul ad exercendā ꝓbādāqꝫ iuſti-
ciā ul ad demōſtrādā hui⁹ vite miſe-
riā. h̄ ille. Sic .n. igne ꝓbat aurū ſic iu-
ſti camino tribulatiōis. Nā multa bo
na ſūt in reb⁹ q̄ nō haberent locū niſi
eſſent mala. p̊ .n. in moralibus patet
quia ſi non eſſet malignitas pſequen-
tiū non eſſet patientia iuſtorū ſicut ſi
delicta nō eēnt nō eēt loc⁹ iuſticie iu-
dicādi. 2° pꝫ ī rebus nālib⁹. qa ſi nō
eēt corruptio vni⁹ non eēt ꝯſeruatio
alti⁹ puta ſi nō eēt agni occiſio nō eēt
alti⁹ ꝯſuatio puta leonis. 3° idē pꝫ ī
ī artificialib⁹. Videm⁹ .n. ꝙ artifex ab-
ſcōdit fūdamētū ut tota dom⁹ hēat fir
mitatē. ita dīna prudētia pmittit aliq̄
mala ut inde eliciat bona. q̄ ē etiā rō
Tho. ī ſūma ꝯ gētiles .li°. 3°. ca°. 7°. 4°
ꝓbat rōne gr̄e ꝯſuatiōis. Cū .n. teſte
Greg̃ hūilitas ſit cuſtos virtutū oīuꝫ.
qa ut ait. Qui ceteras ỽtutes ſine hūili-
tate ꝯgregat qi puluerē ī vētū portat
h̄ ille. Jō voluit ipſe deus creaturā rō-
nalē ỽtibilē facē ꝛ aliqs pmittē cadē
ut q hr̄et aliqs gr̄as ex h̄ cām hūilitatꝫ
hr̄et. ac calcādo ſupbiam pueniēs ad
gr̄e culmē ỽtutū anchora ſe firmaret
Hāc ꝛ hūilitatꝫ cām apl's hūit qn̄ ꝯ ſe-
ipſo. 2. Cor. 12°. ca°. dixit. Ne magni-
tudo reuelationū extollat me dat⁹ ē
mihi ſtimul⁹ carnis mee āgel⁹ ſatha-
ne q me collaphiçet ꝛc. 5° rōne me-
lioratiōis. Ex h̄ .n. ꝙ creatā ad caſū or
dinat ſtat⁹ ei⁹ multo āpli⁹ melioratꝛ.
Et iō pmittit deus aliqs facē pctā ut
īde p pn̄iam reſurgētes ad ſtatū me-
liorē pducāt. Sepe qdē euenit ut vtil'
ſit ꝯbuſtio dom⁹ cū ī meli⁹ reſtauratꝛ.
ſic ꝛ qn̄ꝫ de⁹ iuſtos cadē ſinit ut ꝛ for-
tiores ipſi reſurgāt. Vn̄ Aug⁹ in li° de
correctiōe ꝛ gr̄a ait. Vſqꝫ adeo de⁹ coo-
peratꝛ ī bonū. ut ſi q eorū deuiēt ꝛ exor-
bitēt etiā h̄ fiat eis ꝓficē ī bonū. quia
meliores redeūt atqꝫ doctiores. h̄ ille.
Cecidit qdē Petr⁹ ꝛ fortior effect⁹ eſt
Cecidit magdalena ꝛ ex mltō cepit ma
culis nimiū flere. ꝛ ex h̄ nō ſolum ve-
niā pctōrū meruit obtinē. ſ ꝛ deo col-
loqa familiari⁹ dulcit deguſtare ut ī ea
ſuphabūdaret gr̄a ſicut ſuphabūda-
uerat pctm̄ ut ait apl's Ro. 5°. ca°. 6°
rōne cōmēdatiōis. Cōmēdatꝛ .n. boni-
tas dei ex bōitate nāe ꝓpt pctā ꝛ vitia
q̄ nō eſſent mala ſi nā bona nō eēt cui
ipſa vitia ꝯria ſūt. Et iō pmiſſio mali
ē ut ī h̄ nā laudetꝛ. ꝛ p ꝯn̄s actor nāe.
Vn̄ Aug⁹. 12°. de ciui. dei. ait. Cui⁹ rec-
te vitupatꝛ vitiū pculdubio laudatur
nā ſicut cū dr̄. Vitiū oculorū cecitas:
ex eo oñditꝛ ꝙ ad nām oculorū ptinet
viſus. ita cū vitiū rōnalis creatē dr̄ ꝙ
nō adhēt deo hic deputatꝛ ei⁹ nāe cō-
uenire ut deo adhēat. h̄ ille. ꝫ ꝛc. 7° et
vltio rōne oppoñis. Oppoſita .n. iuxta ſe
poſita magis elucēſcūt p topicorū. p elē-
chorū. ꝛ p rethoricorū. Vn̄ lꝫ bonū ꝯmen
det bonū tn̄ magis bonū ꝯmēdat ma-
lū. Vn̄ Aug⁹ in li° ench. ca°. 7°. dic. Ex
oīb⁹ ꝯſiſtit vniuerſitas admirabilis ī
q̄ illud etiā qd malū dr̄ bn̄ ordiatū ꝛ
ſuo loco poſitū eminēti⁹ ꝯmēdat bōa
ut magis placeāt ꝛ laudabiliora ſint
dū ꝯpantꝛ malis. h̄ ille. D⁹ aūt rō ē talꝛ
Maior ē pulchritudo reſpectiua ul al
teri ꝯpata q̄ꝫ abſoluta. ſ ſi malum nō
eēt nō eēt niſi pulchritudo abſoluta

s.reſpectu boni. Malo vo exñte accreſcit bono pulchritudo ↄpata. ut ↄparatione oppoſiti mali pulchri⁹ eluceſcat. Cũ igitur pulchritudo ſit ad oſtẽſionẽ diuine ſapiẽ debuit de⁹ pmittẽ mala. Propterea Iſidor⁹ de ſũmo bono inqt. Nõ pmitteret de⁹ mala oboriri niſi ex ↄtrarijs malis bone nãe decor eminẽt Et Aug⁹ xi°. de ciui. dei. ca°. 18°. inquit. Sic ↄtria ↄtrijs oppoſita ſermonis pulchritudinẽ reddũt. ita qdã nõ v̓ borꝝ ꝭ rerꝝ eloquẽtia ↄtriorꝝ oppoſitiõe ſeculi pulchritudo ↄponit᷑. h ibi. Et ibidẽ h ponit exẽplũ de colore. di. Sicut pictura cũ colore nigro ſuo loco poſita: ita vniuerſitas rerũ ſi qs poſſet ĩtueri cũ pctõribꝫ pulchra ẽ. q̃uis p ſeipſos ↄſideratos ſua deformitas turpet. Et in li° de nã boni. p aliud exẽplũ idem oſtendit. di. Sic ſermõis decentia maior eſt interpoſitiõe ſilentij q̃ ſi cõtinue pferetur. ſic vniuerſitatis pulchritudo maior eſt ex interpoſitiõe malorꝝ bñ ordinatorꝝ. Q ſi forte ↄ pdicta arguat᷑ ſic. Pctm̃ nõ eſt malũ niſi qa nocet. g̊ pmittẽ malũ uel pctm̃ ẽ pmittẽ id qđ nocet. ꝭ nõ decet diuinã bonitatẽ pmittere id quod nocet. g̊ ꝛc. R° ⁊ dico ꝙ pmittẽ malũ de ſe nec bonũ nec vtile nec expediẽs eſt. Sꝫ ſi cõſideret᷑ malũ nõ rõne ipſius mali ꝭ rõne ipſi⁹ boni qđ ex eo elicit᷑. tũc pmittẽ malũ eſt bonũ. Vñ malũ ⁊ nocet ⁊ expedit. Nam ſm ſe nocet faciẽti ⁊ pſeuerãti in ipſo. expedit aũt alijs q ex ipſo exẽplũ bñ faciendi accipiũt. uel expedit facienti ſi nõ pſeueret in ipſo. Nã penitentes plerũqꝫ cautiores humiliores ⁊ feruẽtiores reſurgũt ut dictũ eſt. Qđ ↄfirmat etiã Vgo de ſcõ vic. di. Ad h tandem pmiſſi ſunt cadere ut ex ipſo caſu ſuo erudirent᷑ ⁊ meliores efficerẽtur.

Q ſi etiã dicatur. Qui ↄſentit malo cũ poſſit arguẽ nõ eſt inocẽs ꝭ pctõr. ꝭ de⁹ pmittendo mala cũ poſſit arguẽ ⁊ punire tacet. g̊ ↄſentit. ⁊ ſic nõ ẽ inocens. Ad h rñdet᷑ ꝙ ille q pmittit mala fieri ſine oĩ punitiõe. nõ ẽ inocẽs. ꝭ deus nõ ſic. imo ſtatĩ punit aliq̃ pena. ⁊ alia ſeruat᷑ in futuro. Prima pena punit ĩ preſenti ſtatim. s. remorſu cõſciẽ q ſtatim comitatur pctm̃. Alia pena ẽ in futuro. ⁊ hanc nõ imittit ſp de⁹. s. ſi pctõres cõuertãtur. Vñ Aug⁹ 2° lib° ↄ Fauſtum dĩc. Vexãt. n. pctã cõſciam. ipſiqꝫ aĩo nocent. cũ lumine iuſticie peccãdo puat᷑. ⁊ ſi nõ ↄſequãt᷑ dolores. q uel corrigendis inferũt᷑. uel nõ correctis vltro ↄſeruãt᷑. h ille. Oĩa ſupdicta idẽ Aug⁹ in dialogo ad Oroſiũ ↄfirmat. di. Ideo fecit de⁹ hoĩem q̃uis pſciret eũ peccaturũ. qa de pctõ multa bona facere poterat ordinans eũ ſm moderationẽ iuſticie ſue. nec eſt a deo pctm̃ eius. qm̃ de⁹ ita inſtituit ut ſi nõ peccaret nulla mors ei eſſet. ſi vo peccaret ab ĩmortalitate decidens ſup pctõ eius multi corrigẽt᷑. Nihil. n. ſic reuocat hoĩem ad deũ q̃ in mẽte eius cogitatio mortis. Et in li°. 6°. muſice. ca°. x°. idẽ ait. Peccãtẽ hoĩem ordinauit de⁹ turpẽ. nõ turpit᷑. turpiſ. n. fact⁹ volũtate vniuerſũ admittẽdo qđ dei pcepta obtẽperãs poſſidebat ordinat⁹ ẽ ĩ ptẽ: ut q legẽ agẽ noluit. lege agat᷑. h ille. Et ſic pꝫ ps pma h⁹ ſermõis.

¶ Pars ſecũda huius ſermonis. in q̃ declaratur ⁊ pbatur ꝙ diabolus ẽ cauſa media ſiue perſuaſiua peccati.

SEcũdo in iſto ſermone tractandũ eſt de cã pſuaſiua ſiue media ipſius pctĩ q̃ eſt diabolus: pſuadet. n. nos ipſe ad peccandũ quãtum poteſt. ⁊ ad hoc nos inducit. Vñ Aug⁹ 4°. de trini. ait ꝙ diabol⁹ ſue ſocietatis malignos inſpirat. Et Beda ſup act⁹ aplorꝝ inqt. ꝙ diabol⁹ aĩam ĩ affectũ mali trahit. Et Iſidor⁹ dicit in

libᵒ de ſūmo bono ꝙ diabolus corda
hoīuꝫ occultis cupiditatibꝫ replet. Et
Ieroꝰ dic ꝙ ſicut deꝰ eſt pfector boni:
ita diabolꝰ eſt pfector mali. Et Apoc.
12. ſcribit. Ve terre ⁊ mari. qa deſcēdit
diabolꝰ ad vos hñs iram magnam. i.
appetitū pſequendi genꝰ humanū. Et
Haymo dic. Tanto feruentiꝰ temptat
quāto videt multos ī ſuū locū ſubſti-
tui. Et glo. ſup illud Iob. 30. Qui me
comedūt. ꝛc. ait. Maligni ſpūs tanto
magis a tēptatiōe qeſcē neſciūt. quan
to nullo pondere carnis grauāt. h ibi.

Qualit aūt pdicta intelligāt decla-
rat btūs Tho. in pma ſcde. q. 80. arti.
p. s. quō diabolꝰ ſit cā pctī. di. ꝙ pec-
catū ē actꝰ qdā. vñ h modo pōt aliqs
eſſe cā pctī directe p quē modū aliqs
ē directe cā alicuiꝰ actus. qd qdē con-
tingit p h ꝙ ꝓpriū pncipiū illiꝰ actus
mouet ad agendū. Propriū aūt pnci-
piū actus pctī ē voluntas. qa oē pctm
volūtariū. vñ nihil pōt directe eſſe cā
pctī niſi qd pōt mouere voluntatē ad
agendū. Volūtas aūt a duobꝫ pōt mo
ueri. Vno mō ab obiecto. ſicut dicit
ꝙ appetibile apprehenſū mouet appeti
tum. Alioᵒ ab eo qd inclinat interiꝰ
volūtatē ad volendū. h aūt nō ē niſi
uel ipſa volūtas uel deus. ſ deꝰ ut dic-
tum ē nō pōt eē cā pctī. relinqt igit ꝙ
ex hac parte ſola volūtas ſit cā pctī eiꝰ
directe. Ex pte aūt obiecti pōt itelli-
gi ꝙ aliqd moueat tripliciẛ. Vnoᵒ ꝙ
ipſū obiectū ꝓpriū moueat. ſicut dici
mus ꝙ cibus excitat deſideriū hoīs ad
comedendū. Alioᵒ ꝙ dicat mouē vo
lūtatē ille q ꝓponit uel offert ipſū ob-
iectū. 3ᵒ mō ille q pſuadet obiectū ꝓ-
priū hre rōnē boni. pᵒ mō res ſenſibi
les exteriꝰ apparētes mouēt volūtatē
hoīs ad peccādū. 2ᵒ aūt ⁊ 3ᵒ mō uel
diabolꝰ uel etiā hō pōt incitare ad pec
cādū. ut offerēdo aliqd appetibile ſen
ſui uel pſuadēdo ratiōi. Sꝫ nullo mō
iſtoꝝ triū modoꝝ pōt eē aliqd cā pctī
qa volūtas non ex ncc̃itate mouet ab
aliq obo. ſ nec vltimo fine ſm opiōnē
ſcotiçantiū. Vñ nō ē ſufficiēs cā pctī
neqꝫ res exteriꝰ oblata. neqꝫ ille q eam
ꝓponit. neqꝫ q eā pſuadet. vñ ſeqtur
ꝙ diabolꝰ non ſit directe p ſe cā pctī. ſ
ſolū pſuadētis uel ꝓponētis appetibi-
le. Et iō dicitur ſolū cā pſuaſiua. Nā
etiā alij doc. Alex. Bonauen. in 2ᵒ. diſ.
25. pte. 2. q. 4. et Ricar. ibidē. arti. 4ᵒ.
q. 1. dicūt ꝙ diabolꝰ nō pōt cogē libeꝝ
arbitriū. Cuiꝰ rō ē. qa cū diabolus ſit
obſtinatꝰ ī malitia ⁊ odiēs genus hu-
manū. ſp cogēt libeꝝ arbitriū hoīs ad
malū actū. Ratio etiā qre libeꝝ arbi-
triū non pōt nec a diabolo nec ab aliq
creatura cogi. ē h ſm Ricar. qa liber-
tas arbitrij ɔſeqtur nām ipſiꝰ aīe itel-
lectiue uel ipſiꝰ angeli. fūdat. n. īme-
diate in nā rei cuiꝰ ē. Illud ğ qd non
pōt trāſmutare nām rei hñtis liberū
arbitriū. nō pōt ſibi auferre liberi ar-
bitrij ptātē. neqꝫ ſimpliciẛ neqꝫ ad tē-
pus. ſ nulla creatura pōt nām rei trāſ-
mutare ī q īmediate libertas arbitrij.
Quis. n. poſſit aliq creatura trāſmuta
re nām corpis nr̄i ⁊ p h vſū liberi ar-
bitrij nobꝫ auferre. tñ nō poſſet tranſ-
mutare nām aīe ītellectiue ⁊ ex ɔñti
nec ab ea auferre liberi arbitrij ptātē.
ğ ꝛc. Quis. n. diabolꝰ multis modis p-
ſuadeat ad peccādū, ꝓptea qdē Augꝰ
ī coībus ſermōibus. ſermōe. 4. Quid
prauiꝰ. qd maligniꝰ. qd nr̄o aduerſa-
rio nequs. q poſuit in paradiſo bellū.
in celo fraudē. odiū inẛ pmos frēs. ⁊ ī
oī ope nr̄o çiçaniam ſeminauit? Nam
in comeſtiōe poſuit gulā. In gnātiōe

luxuriam. In exercitatiōe ignauiam. In ↄuerſatiōe īuidiā. In gubernatiōe auaritiā. In correctiōe iram. In ꝑſulatu ſeu oñatiōe ſupbiā. In corde ponit cogitatiōes malas. In ore locutiones falſas. In ope opationes iniq̄s. In vigilando mouet ad praua opa. In dormiendo ad ſomnia t̄pia. Letos mouet ad diſſolutionē· triſtes autē ad deſpationē. Et ut breui⁹ loq̄r oīa mala mūdi ſunt ſua prauitate cōmiſſa. hec ille. Attñ par̄ timēd⁹ ē hoſtis q nō vincit niſi volentē· ut ait Jero⁹. ⁊ ꝑ virtutem paſſiōis xp̄i nobis volētibꝫ expugnat vincit̄ ⁊ debellat̄. Vñ iſdē Aug⁹ 2° li° ꝯ Julianū ait ſic. Tanta ⁊ tam admirabilis in nobis mīa dei bonitas eſt. ut ꝑ quē ī Adam offenſam generoſitatem ꝑme ⁊ btē illi⁹ creatiōis amiſimus· ꝑ eū rurſus qđ amiſimus obtinere mereamur. Tūc. n. diabol⁹ īuidēs nocuit nūc aūt cū nocere nitit̄· vincit̄. mouet n. ꝑ infirmitatatē carnis nr̄e oīa ptā tis ſue tela cū ad laſciuiā accēdit· cum ad ebrietatē allicit· cū ad odia ſtimulat· cū ad auaritiā ꝓuocat· cū ad cedeſ inſtruit· cuꝫ ad maledicta exerceat. ſ cū ꝑ infirmitatē aīꝫ oīuꝫ ſerpentia incentiua reꝑmūt̄· emūdamur a peccato ꝑ hui⁹ victorie gloriā. h ille. Sobrij g̊ eſtote ⁊ vigilate frēs. qa aduerſarius veſter diabol⁹ tāq̄ leo rugiens aliquē deuorare q̄rens circuit. Nam ⁊ Aug⁹ ī li° de ſymbolo. tractatu. 4°. ait. Renūciate diabolo nō ſolū vocibus ſ etiā moribꝫ· nō tm̄ ſono lingue ſ etiā actu vite· nō tm̄ labijs ſonātibꝫ ſ oībꝫ ꝓnūciātibꝫ ſenſibꝫ. Scitote vos cū callido ⁊ antiq̄ ⁊ venenoſo īimico ſuſcepiſſe certamen· ne in vobis poſt renūciationē īueniat opa ſua· ne iure vos attrahat ī ſeruitutē. h ille. Ecce g̊ diabolus ē cā ꝑſuaſiua pcti; ſ nō cogit. ⁊ iō nō attribuas pctm̄ tuū diabolo. qa iſta excuſatio nō admittet̄. ſ age viriliter aīa mea· ut poſſis triūphare de diabolo ⁊ aſtutijs ſuis. Et ſic patet ſecūda pars hui⁹ ſermonis.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermōis. ī qua declaratur ⁊ ꝓbatur q̄ appetitus ſenſitiu⁹ ē cā infima ſiue inclinatiua peccati.

TErtio in iſto ſermōe tractandum ē de cā infima ſiue inclinatiua ipſius pcti q̄ eſt appetitus ſenſitiu⁹. Vñ nota q̄ appetit⁹ ſenſitiu⁹ ↄcupiſcibilis uł iraſcibilis ſicut amor· odiū· ↄcupiſcētia· ira. ⁊ ſimilia. obnubilat rationē ad cōſiderādū. inclinat volūtatē ad peccandū· nō tñ eā neceſſitat ad pctm̄. ꝓ̊. n. paſſio appetitus ſenſitiui īpedit ⁊ obnubilat iudiciū ratiōis ad cōſiderādū. qđ ꝓbatur ſic. Cū oēs potētie aīe in vna eſſentia aīe reducēt̄· oportet q̄ qñ vna potētia intēdat̄ in ſuo actu q̄ alia in ſuo actu remittat̄· uel etiā totalit̄ īpediatur. tū qa etiā oīs v̊tus ad plura diſpſa fit minor. vñ e ↄ̄trio qñ intēdit̄ circa vnū min⁹ pōt ad alia diſꝑgi. tū qa in opibꝫ aīalibꝫ aīe req̄rit̄ quedā intentio. ⁊ iō qñ vna opatio uel potētia vehement̄ applicat̄ ad vnū nō pōt alia circa aliud vehemēt̄ intēdē. ⁊ iō paſſio appetitus ſenſitiui circa rē vnā vehemēt̄ intēta īpedit actuale iudiciū rōnis circa aliā rem. Sic. n. iudiciū guſt⁹ ſeq̄r diſpoſitionem lingue· ſic apprehenſio imaginationis ⁊ iudiciū eſtimatiue ſequitur paſſionem appetitus ſenſitiui. Vñ videmus q̄ homines in aliq̄ paſſione exiſtētes nō de facili auertūt imaginatiōnē ab his circa q̄ afficiūt̄. vñ ꝑ ↄ̄ns

iudiciū rationis ſeqꝛ plerūqꝫ rationē appetitus ſenſitiui. ⁊ paſſio plerūqꝫ ligat ⁊ īpedit actuale iudiciū rationis. Et iō Daniel. 13. Concupiſcētia ſubuertit cor tuū. Hec hn̄t a btō Tho. p̄ma ſcđe q. 77. arti. p̄. 2° dico ꝙ paſſio appetit⁹ ſenſitiui. qđ ꝑbatꝛ ſm Tho. p̄ma ſcđe. q. 77. arti. 2°. inclinat voluntatē hoīs ad peccādū. Nā ex paſſione appetitus ſenſitiui videtꝛ ſibi aliqđ cōueniēs uel bonū qđ non videtꝛ extra paſſionē. ſicut irato videtꝛ bonū qđ non videtur quieto. P̄. volūtas nata ē ſeq iudiciū ratiōis. ſ paſſio plerūqꝫ ligat iudiciū ratiōis. ḡ inclinat motū volūtađ. Nā error uel pctm̄ in volūtate p̄ſupponit defectū uł errorē ī ratiōe. P̄. phs 7°. ethicoꝝ dic ꝙ incōtinēs hꝫ duas ꝓpoſitiōes vlēs. Vna ē ratiōis. puta nullā fornicationē eē ɔmittendā. Alia ꝓpoſitio ē paſſiōis. puta delectatiōꝫ eē ſectandā. paſſio ligat rationē ne ɔcludat ⁊ aſſumat ſub p̄ma. vn̄ ea dn̄ante aſſumit ⁊ cōcludit ſub ſecūda. 3° dico ꝙ paſſio appetit⁹ ſenſitiui non neceſſitat ad peccādū. qđ ꝑbatꝛ ſic ſm Tho. p̄ma ſcđe. q. 10. arti. 3°. Cū. n. ī hoīe ſint due nāe. s. itellectualis ⁊ ſenſitiua. qn̄ꝫ ps ſenſitiua totalitꝛ ſubijcitꝛ rationi. ſicut ɔtingit ī v̄tuoſis. qn̄ꝫ eo͂. ratio totalitꝛ abſorbetꝛ a paſſione. remanet tn̄ aliqđ ratiōis liberꝝ. ⁊ ſm h̄ p̄ōt uł totalitꝛ volūtas rationē repellē. uel ſaltē ſe tenē ne paſſionē ſeq̄t. Vn̄ Gen̄. 3°. Sub te erit appetit⁹ tuus. ⁊ tu dn̄aberis illi⁹. vbi glo. Sub te erit appetit⁹ ſenſitiu⁹ tu⁹. qa liberi arbitrij es. iō moneo ut pctm̄ nō dn̄etꝛ tibi. ſ tu pctō. Vn̄ ſubditur. Et tu dn̄aberis illi⁹. i. dn̄ari debes illi⁹ ne procedas in actū. Eſt aūt ſciendū ꝙ qnqꝫ ſūt q̄ ratiōis uł volūtađ impio nō ſubdūtꝛ. s. obediēdo ei. P̄rimū eſt gn̄atiuū. Secundū ē digeſtiuū. Tertiū ē augmentatiuū. Iſti. n. ſūt tres act⁹ aīe vegetabilis q volūtađ impio nō obediūt. qa ab appetitu nāli ꝓcedūt. Quartū ē mot⁹ cordis q non obediūt imperio voluntatis. ſ ſūt ſm nām eo ꝙ motus cordis p ſe ɔſequūtꝛ vitā que eſt ex corporis ⁊ aīe vnione. Quintū ē motus mēbrorū genitaliū qui nō ſubijcitꝛ ratiōi uel volūtati ſm Tho. in p̄ma ſcđe. q. 17. arti. 9°. duplici rōne. P̄rima ē ex pena pcti ut. s. aīa ī illo p̄adiſo mēbro penā ſue īobedientie ad deū patiatꝛ. p qđ pctm̄ originale ad poſteros traducitur. Secunda rō ē quā aſſignat phs in li° de cauſis motus aīalium. di. ꝙ motus cordis ⁊ mēbroꝝ genitaliū non ē ſm imperiū uel vſū ratiōis uel volūtađ eo ꝙ ad motū hoꝝ mēbroꝝ reqritꝛ aliq̄ alteratio caliditađ ⁊ frigiditađ q̄ altatio nō ſubiacet impio ratiōis ⁊ volūtađ. ex pte tn̄ ſubditꝛ. ⁊ iō nō neceſſitat ad peccādum. qa nō ē pctm̄ carni ut patet nec ſenſualitati attribuendū ſ volūtati. ḡ ⁊c̄. Abſtineam⁹ ḡ a pctō diabolo reſiſtentes. ⁊ appetitū ſenſitiuū repmentes. ut ad illā ſupnā patriā ꝑueniētes pfectius ⁊ abūdantius coronemur in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Sabbato poſt primā dn̄icā de aduētu de ſollemnitate conceptiōis virginis Marie. que occurrit in dn̄ica ſequēti. Sermo ſeptimus.

Hora ē iam nos de ſomno ſurgere. Iterū vbi ſ. Quia frēs deſideratiſſimi. ⁊ glorioſe virginis Marie deuotiſſimi. ī dn̄ica

ſequenti eſt feſtiuitas cōceptionis ipſius virginis. ī qua dominica ad generaliorem ⁊ cōiorem vtilitatem populi aliq̄ ꝑutilia pertractare intendimus: idcirco hodierna die. s. ſabbatina die vtiq; cōmemorationis ipſi⁹ v̓ginis aliq̄ ad honorē ꝯceptiōis eiuſdē. vltra illa q̄ dicta ſūt in alio ſermonario de penitentia nūcupato deſcribē conabimur. q̄a quāto plura dicūt̄ ad laudē ipſius tanto magis dicendi abūdat facultas. Eſt. n. ſm Anſel. femina mirabiliter ⁊ ſingularit̄ mirabilis. ꝑ quā elemēta renouāt̄. angeli reintegrant̄. inferna euacuantur. hoīes ſaluantur. eſt femina plena ⁊ ſuperplena gratia. de cuius pulchritudinis abūdātia reſperſa reuiuiſcit oīs creatura. Et ideo ſm predictū v̓bum apl̄i. Hora eſt iam nos de ſomno ſurgere. i. de cecitate ⁊ ignorātia q̄ multi vſq; in hodiernū diem tenentur ut nequaq̄ cognoſcere poſſint uel nolint glorioſam v̓ginē Mariam a pctō originali in ſua cōceptiōe fuiſſe p̄ſeruatam. De q̄ vltra dicta loco prenominato tres alias ꝯcl'ones annotabimus: quaꝝ

Primā dicem⁹ ꝯceptiōis poſſibilitatē

Secūdā v̓o ꝯceptiōis ꝯgruitatem.

Tertiā aūt conceptionis defenſibilem veritatē. Et ſic ordinate ꝓcedem⁹.

Pars prima ſermonis. in q̄ declaratur quō deus potuit p̄ſeruare virginem a peccato originali.

PRimo igit̄ in iſto ſermōe declarandū ē quō de⁹ potuit p̄ſeruare btām v̓ginē a peccato originali. Ad cuius roborationem ſciēdū eſt ſm determinationē doc. ſubtilis in p̄. diſ. 44. ꝙ duplex ē potētia. s. potētia dei abſoluta ⁊ ordinata. Abſoluta ē reſpectu oīu; poſſibiliū q̄ non includūt ꝯdictionē ī fieri nec in facto eſſe. Secūda. s. ordinata ē eadē potentia reſpectu oīu; poſſibiliū q̄ nō includūt ꝯdictionē informata legib; ſapiā diuina inſtitutis. Si loq̄mur de potentia dei abſoluta. ſic dico ꝙ deus potuit p̄ſuare v̓ginē ab oī pctō. Vn̄ Job. 14°. Quis pōt facē mūdū ſuppl'e hoīem de imūdo conceptū ſemine? Nōne tu q̄ ſolus es? ſuppl'e nullus ali⁹ niſi tu qui ſolus es potēs pōt facē hoīem mūdū. i. ſine oī pctō de imūdo ſemine. g̊ deus potuit hanc v̓ginē ab originali macula p̄ſeruare. Qđ etiā ꝓbat̄ rōne. Sol⁹ deus potuit facere maiora q̄ etiā fecit. g̊ potuit facere minora que nō īplicāt contradictionē. Oſtendā ſeptēplicit̄ antecedens eē verū. s. ꝙ de⁹ potuit facere aliq̄ maiora que etiā fecit. P̊ probatur ſic. Solus deus potuit materiā ꝑmā creare de nihilo. ⁊ nām angelicā ſine omni peccato qđ eſt maius. g̊ potuit facere quod eſt minus. s. preſeruare ſuam matrē melliſluam ab originali pctō. 2° pōt de⁹ facere de minori mai⁹ nullo addito ⁊ ſine rarefactiōe. ſicut fuit ī multiplicatiōe q̄nq; panū. ⁊ coſte Ade. Nam đ coſta Ade potuit facē Euam quā fecit matrē oīu; peccatorū ſine originali macula. g̊ ⁊ matrem dei potuit p̄ſeruare ab oī macula. 3° pōt deus facere formam coīcabilē ꝑ ſe ſtantē ſine materia. qđ ⁊ fecit. ut patet in ſacramento altaris. quod eſt ſupra naturam. g̊ ⁊c. 4° deus poteſt creare formam ad aliud dependentē ⁊ per ſe ſtare potentem. quod ⁊ fecit. ut patet de anima rationali que ſemꝑ

inclinatur ad corpus.7 tñ p ſe ſtat in
excelſis collocata.ğ potuit 7 matrem
ſuam que ſcđm curſũ nature inclina-
ta erat ad originalis peccati maculam
preſeruare.7 ipſam ſolam inter natos
mulierũ ſine omni macula p ſe ſtare.
5° potuit deus producere formam
ſupnaturalem excedentem naturam
in aliquo dependens ad aliud ut pro-
ductio gratie in anima iuſtificata·qđ
7 fecit. 6° potuit de⁹ reducere aĩam
Laçari de limo·ut iterum corpus vi-
uificaret.7 p ↄſequẽs ipſum informa-
ret.ğ 7 matrem potuit pſeruare. 7°
7 vltimo ſequitur p moduȝ correlarij
Pōt de⁹ de potẽtia abſoluta ſuã geni-
tricẽ ab oĩ macula pſeruare.7 poteſt
iſta ſeptẽ dicta ipſe ſolus de⁹ de poten
tia ſuã abſoluta totaliter anihilare.7
iteȝ creare.ğ 7 matrẽ ſuã intactã po-
tuit pſeruare·qđ 7 fecit. 2° q̃ritur de
potẽtia dei ordinata q̃ dicit̃ eẽ reſpec-
tu oĩuȝ poſſibiliũ q̃ nõ includũt ↄ̃dic-
tionẽ ĩformata legibꝫ a ſapĩa dei inſti-
tutꝫ vtrũ potuerit de⁹ ſuã genitricẽ ab
originali macula de potentia ordinata
pſeruare. Reſpondet̃ ꝙ ſic.qđ ꝓbat̃
p̊ p Augꝰ.de regimine principũ.di.ꝙ
null⁹ pnceps obligat̃ ſuis legibꝫ·ĩmo
pōt ab ipſa lege ſubditos ſuos eripere
7 ab illa eos liberare.7 circa legẽ illã
diſpẽſare.7 eam anihilare.Et h̃ ꝓbat̃
ſeptẽplicit̃. p̊ illã legẽ quã deus fecit
totalit̃ anullãdo·ut habetur Gen.17°.
deus dedit pceptũ Abrahe de circũci-
ſione.di.Circũcidet̃ de vob̃ oẽ maſcu-
linũ.Et in eodẽ ca°. Et maſculus cui⁹
caro preputij nõ fuerit circũciſa·dele-
bitur aĩa illa de pplõ ſuo.7 h̃ erit ſignũ
federis int̃ me 7 vos ut qlibet cogno-
ſcat ꝙ ſitis ppĩs me⁹.Adueniente aũt
filio dei in carne anullata ẽ circũciſio.
7 inſtitutũ eſt ſacramẽtũ baptiſmi·ut
habet̃ ad Gal.5°. vas electiõis iudeis
ſic loqtur.Ecce ego Paulus dico vob̃
qm̃ ſi circũcidimini·nihil xp̃s vobis
ꝓderit.quia euacuati eſtis a xp̃o.neqȝ
circũciſio aliqd valet.Patet ğ quõ ille
de⁹ q fecit legẽ circũciſiõis illã potuit
anullare·qđ 7 fecit. 2° legẽ quã de⁹
fecit potuit ad tẽpus illã ſuſpendere·
ſicut deus ordinauit legem matrimo-
nij q̃tum ad ĩſeparabilitatẽ.quia lex
erat:Habebis vxorẽ.i.accipies vxorẽ
de pplõ tuo.7 non poteris eam dimit-
tere oĩbus dieb⁹ vite tue Deut°.22°.
ca°. vbi etiã ſic hr̃.Si dormierit vir cũ
vxore alteri⁹ vterqȝ moriet̃.i.adulter
7 adultera.7 tñ iſtam legem ſuſpẽdẽ
potuit tãq̃ȝ inſtitutor hui⁹ legis ſicut
habet̃ Deut°.24°.ca°. Si acceperit hõ
vxorẽ.7 habuerit eam.7 nõ ĩuenerit
grãm ante oculos ei⁹ ꝓpter aliquam
feditatem·ſcribat libellum repudij.7
dabit in manu ſua.7 dimittat eam de
domo ſua.Et ideo pmittebatur in te-
ſtamento veti diuortiũ ꝓpter homici
diũ vitãdũ. 3° illã legẽ quã de⁹ fecit
ꝓ caſu ſpãli·circa illam diſpẽſauit·ut
patet in furto qñ iudei expoliauerũt
egyptios.Exo.12°. 4° etiã diſpẽſauit
cũ Abraham qñ habuit filios de ancil
la·ut patet Gen.16°. tñ ipſe nõ pecca-
uit.qa fecit h̃ ex reuelatiõe ut dĩc Ni-
colaus de lyra. 5° licȝ ſm curſũ nat̃e
deus ordinaret ꝙ nũq̃ȝ ſol quieſceret
a motu ſuo vſqȝ ad diem iudicij·ut di
cit mgr̃ ſnĩaꝝ in 4°. diſ.48.ca°. vlti.in
fine.tñ potuit ipſe celuȝ ipſũ retinere
quod 7 fecit·ut patet Joſue.x°. Stetit
inquã ſol.7 nõ feſtinauit occũbẽ ſpa-
tio vni⁹ diei·ꝙ nõ fuit antea 7 poſtea
tã longa dies.qa durauit ſpatiũ duoꝝ
dieꝝ. 6° licȝ ſit ↄ̃ nãm corporis ſolari

tetrocedere curſu ſuo·tñ potuit deus
ipſum retrocedere·quod ⁊ fecit .qa re
trocellit eũ in decẽ lineis .ut patet etiã
Yſa.38°. Reuerſus eſt ſol p gradus de-
cem lineis q̊s deſcenderat .i.a decima
hora retroceſſit vſq; ad primã horã .⁊
ſic durauit illa dies per triginta q̃tuor
horas.Et nõ ẽ mir̃.qm̃ ſm verã pro-
p̃hetiã Ezechias rex iuda lʒ eſſet ĩ vlti
mo termino dier̃ ſuorũ·tñ potuit de⁹
ſup addere ſibi qndecim annos·ſicuti
factũ eſt .ut patet ĩ eodẽ.ca°. ẍ. ⁊°. et
vltimo p̃nceps q facit legẽ·põt contra
ipſam legẽ circa aliquẽ aliter ordina-
re.Vñ põt concedere aliq̃d alicui ſibi
dilecto.Exemplũ.poſt pctm̃ Ade cõ-
didit deus legẽ mortis ĩ penã pcti .di.
Gen.3°. Memento hõ qa puluis es ⁊ ĩ
puluerẽ reuerteris. Et licʒ Adã vixe-
rit annis nongenta ⁊ triginta. ⁊ filius
eius Seth nongenta duodecim.attñ
ſolus Mathuſalem fili⁹ Enoch repit̃
vixiſſe nãliter vltra oẽs hoies mũdi.
nã vixit nongẽta ſexaginta nouẽ an-
nis ⁊ mortuus ẽ·tñ cõtra legẽ iſtam
mortis dedit deus p̃uilegiũ Enoch q
fuit pr̃ Mathuſalẽ ut nõ moreret̃ .ad
Deb.xi°. ca°. Et iſti duo.s.Enoch ⁊ He
lias adhuc viuũt .⁊ tranſlati ſũt in pa-
radiſo terreſtri. Et iõ dicit̃ p̃uilegiũ.
qa p̃uat legẽ·ut lex non poſſit ↄ̃ volũ-
tatem inſtituẽtis. Modo ad ꝓpoſitũ
dico q legem ſtatuit.s.de⁹ q oẽs qui
naſcerẽt̃ ſine originali iuſticia·naſce-
rent̃ in culpa·tñ p̃uilegiũ dare potuit
ſue genitrici·qd ⁊ dedit ut naſceretur
ſine culpa ⁊ plena grã·uel cũ origina-
li iuſticia ut pie credit̃.ac etiã potuit
parentibꝫ btẽ v̂ginis p̃uilegiũ dare.s
Joachim ⁊ Anne q p̃ma ꝓles quã ge-
nerarẽt eſſet ſine reatu originalis cul-
pe.Et ſic patet ps p̃ma hui⁹ ſermõis.

¶ Pars ſecũda huius ſermonis .in qua
declarat̃ q̃ꝫ cõgruũ fuerit q deus p̃ſer-
uaret beatam virginem a peccato ori-
ginali.

SEcũdo in iſto ſermone decla-
randum eſt q̃ꝫ cõgruũ fuerit
ipſi deo p̃ſeruare beatã v̂ginẽ
ab oĩ macula peccati.qd ꝓbatur ſeptẽ
rõnibus. p̂ ſic.Phus in topicis ait.
Si de quo min⁹ videt̃ ineſſe ⁊ ineſt.g̊
⁊ de quo magꝭ.Exemplũ.Si imp̱ator
exaltat ruſticũ·congruũ eſt ut exaltet
nobilem.uel ſi exaltat famulum·con-
gruũ eſt ut exaltet militẽ.g̊ qa in con
ceptione v̂ginis hic ipſe verus Salo-
mon dei filius·ex patre ⁊ ſpũ ſcõ con-
ceptus hꝰ templũ virginale iuxta ver-
bum ꝓpheticũ elegit ſibi habitaculuꝫ
pro ſpeciali domicilio fabricare·ut cõ-
ceptio iuxta typũ templi typici.i.figu
rati Salomonis fieret. Reddamus g̊
p̃us gloriã ei p hꝰ templũ ſacratiſſimũ
in ſollẽnitate natiuitatis: q̃ſi iam tem
plo nãliter ↄſũmato.Reddam⁹ in ce-
lebritate aſſũptionis: q̃ſi iam templo
deputato. Sed qa ut ait phs ĩ ethicis.
principiũ eſt plus q̃ꝫ dimidiũ totius:
congruũ g̊ fuit ut redderem⁹ gloriã
ſollẽnitati ↄceptiõis: quaſi iam tem-
plo nouiter inchoato.g̊ congruũ fuit
ut a deo ab oĩ macula p̃ſeruaretur ut
v̂gini talis gloria redderetur. Ex illa
congruẽtia infero correlariũ·q ſi con
gruũ fuit q deus deberet preſeruare fi
liuꝫ virginis: congruũ fuit ⁊ de mr̃e.
2° ſic probatur.quia aduocata gene
ris humani nullũ habere debebat pec
catũ qd eius ↄſciam remorderet. Vñ
dñs Bonauẽtura in 3° recitat q audi-
uit narrari q ipſa cuidã p̱ſone reuela
uit q nõ rep̃hẽdit cor ſuũ ĩ oĩ vita ſua

3° ꝓbat̾ ſic.qa ↄgruū erat ut btā v̾go
ꝑ quā auferet̾ nobis opprobriū viceret
diabolū ne ei ſuccūberet in aliq̄ parte.
Vn̄ de ipſa exponit beatus Aug⁹ illud
Gen̄.3°. Ipſa cōteret caput tuū. Cum
igit̾ ſubiectio pctī originalis ſit caput
pctī.7 ē caput diaboli·tale caput ipſa
ↄtriuit.qa nulla ſubiectio ingreſſum
habuit in aīam v̾ginis.7 iō ab oī ma-
cula īmunis fuit. 4° ꝓbatur ſic.quia
cōgruū fuit ut illa que placuit altiſſi-
mo deo ut fieret ei⁹ ſponſa 7 mat̾ filij
dei vnigeniti ſic eſſet īmaculata mēte
ſicut 7 imaculata carne.qa ḡ btā v̾go
ē aduocata pctoꝝ·gloria 7 corona iu-
ſtoꝝ·ſpōſa dei 7 ſpūaliſſimū thalamū
toti⁹ trinitatꝭ·filij dei ſponſa·dei recli-
natoriū. Hinc ē ꝙ ſpāli dei grā nullū
ī ea pctm̄ habuit locū.qa h̄ bn̄ fuit cō-
gruū. 5° ꝓbatur ſic.Tātū quātū pōt
fili⁹ debet diligere matrē.7 ab omnibꝫ
ꝑiculis ꝓſeruare.cū igit̾ fili⁹ virginis
fuerit īfinite potētie·in infinitū debe-
bat eam diligere.7 eā ab oībꝫ ꝑiculis
lib̾are.igit̾ ꝛc. 6° ꝓbat̾ ſic.Scđm ſcri-
pturā ſacrā Exo.20.c.Honora patrē
tuū 7 matrē tuā ꝛc. fili⁹ tenet̾ hono-
rare patrē 7 matrē tantū quantū ſibi
poſſibile eſt.ſi igit̾ mater xp̄i cecidiſ-
ſet·ab eo non fuiſſet honorata in caſu
illo.ḡ ꝛc. 7° et vltimo ꝓbat̾ ſic. Aut
fili⁹ v̾ginis ſuam matrē ab oī macula
nō potuit ꝓſeruare·qđ falſū ē ut patꝫ
ex parte p̄cedenti.aut potuit 7 noluit.
7 ſi ſic tūc nō vere eam dilexit·quod ē
abſurdū.aut potuit 7 voluit.7 ſi ſic.ḡ
cōgruū fuit.quia qcquid potuit deus
7 voluit·fecit.ſed hoc potuit 7 voluit
patet.7 ꝑ ↄ̄ns fecit.nam alit̾ fruſtra
fuiſſet potētia dei·quod ē impoſſibile
cum deus 7 natura nihil agāt fruſtra
in p̄ de celo 7 mūdo.ḡ ꝛc. Et ſic patet

pars ſecūda principalis.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermōis·ī qua decla-
rant̾ multe auctoritates noui 7 veteris
teſtamēti.7 etiā ſcōꝝ doctoꝝ q̄ videt̾
ↄ̄trie conceptioni beate v̾ginis.

T Ertio in iſto ſermone defen-
denda eſt cōceptio beate vir-
ginis ꝑ ſolutionē ſiue declara
tionē auctoritatū noui 7 veteris teſtī
7 etiā ſcōꝝ doctoꝝ que videt̾ cōtrarie
cōceptioni btē v̾ginis. p̄ adducūtur
ſeptē auctoritates veterꝭ teſtamenti:
quaꝝ p̄ma habet̾.2.paꝛlipo.6°. vbi dr̄.
Non eſt hō qui nō peccet. Sed nō pōt
intelligi de peccato actuali.quia pueri
tali peccato nō peccauerūt.igit̾ de pec
cato originali.ḡ quilibet peccauit ori-
ginaliter.7 ↄſequenter virgo Maria.
Reſpōdet̾ ꝙ ſi intelligitur ad lrām ē
falſa.quia xp̄s eſt hō 7 nō peccauit.7
ſic pōt dici de v̾gine Maria ꝙ de ea nō
intelligit. Secūda auctoritas habet̾
Eccliaſtes 7°. Viꝝ de mille vnū repperi
ti·de mulieribꝫ autē nullā.ſ.bonā.qđ
Aug⁹ exponit: de viris ſolū vnū repperi
de mulieribꝫ aūt nullā.ḡ 7 v̾go Maria
non culpa actuali.ḡ 7 originali. Re-
ſpondet̾ ꝙ ītelligendū ē auctoritatē:
de viris repperi exceptū·de iure.7 ſolū
fuit xp̄s.pater.qa ſi ꝓ qa: v̾go Maria
fuit excepta·que fuit alia a xp̄o: fuit ꝑ
grām.7 nō de iure. Tertia auctoritas
hr̄ ps.50.vbi dr̄. Ecce.n.ī iniqtatib⁹
cōceptus ꝛc. Glo.Augꝰ. Nemo naſcit̾
niſi trahens pctm̄ 7 meritū pene.qđ ē
originale pctm̄.ḡ ꝛc. Reſpōdet̾ ꝙ nō
intelligit̾ de virgine Maria. quia ſili̾t
diceret̾ de xp̄o. Quarta auctoritas ē
etiā ꝓphe.di.Oēs declinauerūt ſimul
inutiles ꝛc.Glo.p̄ter vnū.ſ.xp̄m.ḡ ꝛc.

Reſpōdetur ꝙ h̾ auctoritas ſolū facit
mētionē ī gnāli de pctō. nec debet in-
telligi de v̾gine niſi fiat ſpālis mētio.
qa impietas ē ⁊ adhuc eſſet gloſanda.
Quinta habetur p̊s. 21°. vbi dicitur.
Erue a framea de⁹ aīam meā. ⁊ de ma-
nu canis vnicā meā. Glo. Aug. Unica
eſt aīa xp̄i q̄ ſola a peccatis eſt īmunis
igit̄ ꝛc. Reſpōdet̄ ꝙ ſolus xp̄s imu-
nis fuit de iure. pōt etiā ſtare ꝙ virgo
de grā ⁊ p̄uilegio. ⁊ ſic ītellexit Aug⁹.
aliter cōtradiceret ſibi ipſi. qd̄ nō eſt
v̂iſile. Sexta hr̄ p̊s. 38°. di. Uniuer-
ſa vanitas oīs hō viuēs. g̊ v̂go fuit va
na. non pctō actuali. g̊ originali. Re-
ſpōdet̄ ꝙ nō valet ↄſequētia. qa ſic in-
telligeret̄ de xp̄o. qd̄ eſt falſū. Item h̾
auctoritas videtur ītelligi de pctō ac-
tuali poti⁹ q̄ȝ originali. qa vanitas con
ſiſtit in actu volūtatis. ⁊ iō non intel-
lexit de v̂gine Maria q̄ nulluȝ actuale
habuit. Septima habet̄ Yſa. 53°. vbi
dicit̄. Oēs nos q̄i oues errauimus. nō
pctō actuali. g̊ originali. Reſpōdetur
ꝙ nō valet ↄn̄a. qa ſi ſic eſſet. ītellige-
retur de xp̄o. ⁊ etiā loqtur in cōi. igit̄
de Maria non habet intelligi. 2° ad-
ducūtur auctoritates ſeptē noui teſtī
quaꝝ. Prima habet̄ ad Ro. 3°. vbi di-
citur. Oēs ī Adam peccauerūt ⁊ egēt
gratia dei. Glo Aug. ibidē. ⁊ habet̄ in
li° de nā ⁊ grā. intelligit̄ de pctō origi-
nali. g̊ ꝛc. Reſpōdet̄ negādo ↄn̄am
ꝙ pctm̄ originale Maria cōtraxit. Et
ad ꝓbationē. qui oē dicit nullū exclu
dit. ↄcedo. ⁊ qn̄ dicit̄ ꝙ Maria ē de nū
mero oīuȝ. Dico ꝙ nō valet. alit̄ eſſet
falſa. qa non eſt veꝝ de xp̄o. Secūda
habetur Ro. 5°. vbi dicitur. Sicut per
vnū hoīem pctm̄ intrauit in mūdū. ⁊
ꝑ pctm̄ mors. ita ī oēs hoīes mors in-
trauit ī q̊ oēs peccauerūt. Glo. Aug.

⁊ habet̄ originalit̄ in li° ench. In vno
hoīe oēs peccauerunt originaliter. g̊ ⁊
v̂go Maria. Reſpōdetur p̊ ꝙ pōt in-
telligi de morte corpali. qa xp̄s ⁊ v̂go
mortui sūt ꝓpt̄ pctm̄ Ade. nō tn̄ pec-
cauerūt. Itē patet ꝙ nō intelligit̄ vlr̄
ſūpta. qa apl's nō intellexit de xp̄o. ut
patet in eadē epl'a. g̊ nec de v̂gine Ma
ria niſi fiat ſpālis mētio de ea. Tertia
habetur Ro. 11°. vbi dicitur. Cōcluſit
deus oīa ſub pctō. ut oīuȝ miſereatur.
ſ3 nō ſub pctō actuali. g̊ ſub pctō origi
nali. g̊ ꝛc. Reſpōdet̄ ꝙ nō ē vlīs vlr̄
ſūpta. qa ſic cōcluſiſſet ſeipſū ſub pec-
cato. qd̄ falſum eſt. igitur nec v̂ginem
Mariam. ⁊ nō debet ītelligi de v̂gine
Maria niſi fiat ſpālis mentio. Quar-
ta habet̄ Eph. 2°. vbi dicitur. Eram⁹
nā filij ire ſicut ⁊ ceti. Glo. Aug. origi
nalit̄ ench. i. ꝑ pctm̄ originale ab Adā
traditū. g̊ ⁊ v̂go Maria. Reſpōdetur
ut ſ. ꝙ nō valet ↄn̄a ꝑ rōnes p̄dictas.
Quinta habetur Ro. 5°. vbi dicitur.
Sicut ꝑ vni⁹ delictū oēs etiā hoīes in
cōdēnationē cōſtituti ſūt. Glo. ſ. pec-
cato ipſi⁹ Ade originali. igitur virgo
Maria ꝛc. Reſpōdet̄ ut ſ. ꝙ non ītel-
ligit̄ de virgine niſi fiat ſpālis mētio.
loqt̄ de lege cōi. Sexta hr̄ Ro. 3°. vbi
dicit̄. Nō ē iuſtus qſq̄. oēs declinaue
rūt ꝛc. Reſpondet̄ ut ſ. ꝙ nō fit mē-
tio de v̂gine. loqt̄. n. de lege cōi. hoc fit
p̄uilegio ſpāli. ſ. de v̂gine. Septima
hr̄ 2. Cori. 5°. Unus ꝓ oī bus mortu⁹ ē
⁊ reuixit. ſ. xp̄s. nullū excludit. g̊ nec
v̂ginē. Reſpondet̄ de lege cōi ſ3 ſpāli
ſicut v̂go. 3° adducūt̄ ſeptē auctori-
tates doc. q̄rū. Prima ē Aug. 2° lib⁹
ꝯ Iulianū. di. Propt̄ catholicā v̂itatē
ſci ⁊ bri ī diuinoꝝ eloqoꝝ ptractatores
clariſſimi ſacerdotes Yrene⁹. Cypran⁹
Receti⁹. Ambroſi⁹. Greg⁹. Innocēti⁹.

Johānes. Baſili⁹. qbus velim nolim addo Hieronymū ut oēs omittā qui nondū dormierūt aduerſus nos perferūt. oīuȝ hoīuȝ pctō originali obnoxiā ſnīam. vn̄ nemo eruit̄ niſi quē ſine lege pctī repugnantē legi v̄go concepit. igit̄ 7 v̄go Maria ꝛc. Reſpōdet̄ ꝙ ſolus ille eruit̄ a culpa de iure quē v̄go pepit ſine lege pctī. qa nullus ali⁹ niſi ex grā ut v̄go Maria. ꝙ ſic intelligat̄ patet. qa Aug⁹ ſibi ipſi ꝯdiceret. qa alibi dic̄ contrariū. Secūda ē etiā Aug. in lib° de defectione iuſticie. di. Quiſqs dicit fuiſſe uel eſſe in hac vita maiorē hoīem ul̄ aliqs maiores hoīes. puta excepto vno mediatore dei 7 hominū q h̄ nccīa nō fuerit remiſſio peccatoꝝ. ꝯtrariū dic̄ ſcripture. Reſpōdet̄ ꝯcedēdo ꝙ oēs īdiguerūt remiſſiōe. ſ diſtingue. qa ē remiſſio ſubſequens 7 p̄ueniēs. 7 ſic fuit remiſſū v̄gini. quia fuit reſuata p grām. Tertia ē Amb° ſup Lucā. di. Su pueniēs ſpūs ſcūs in v̄ginē Mariā ipſi⁹ mentē ab oī ſorde vitioꝝ ſcīficauit. g ꝛc. Reſpondetur diſtinguēdo de ſcīficatiōe. h̄ pōt intelligi vno mō p grām p̄uenietem. 7 ſic veꝝ eſt. alit̄ nō. Quarta ē Leonis pape in ſermōe natalis dn̄i. ſic di. Nullū libeꝝ a reatu reperit. ita ꝙ liberādis oībꝫ venit. g ꝛc. Reſpōdet̄ ꝙ ſic veꝝ eſt. qa nullū iure libeꝝ reperit. tn̄ priuilegio ſic. ut v̄ginē Mariā. Quinta eſt Iero. di. Unica eſt aīa xp̄i q̄ ſola a pctīs ē imunis. igit̄ aīa v̄ginis Marie ſub originali pctō fuit concepta. Reſpōdet̄ ut pxime dictū eſt. Sexta eſt Damaſ. 3° ſnīaꝝ. ca° 2° di. ꝙ ſpūs ſupuenit in v̄ginē purgās eā. 7 nō niſi a pctō. g ꝛc. Rn̄det̄ ꝙ pōt dici purgata p ſpm̄. s. ab imūditia que ī ipſa fuiſſet niſi grā. ſ. ſcī p̄uenta fuiſſet. Septīa eſt Anſel. 2° lib° cur de⁹ hō. ca° x° di. Licȝ hoīs dei ꝯceptio mūda ſit. 7 abſqȝ delectatiōis carnalis pctō. attn̄ virgo Maria vn̄de xp̄s 7 a q̄ aſſupt⁹ eſt. 7 in pctīs ꝯcepit eā mr̄ ei⁹. 7 ipſa in Adam peccauit in q̄ oēs peccauerūt. Rn̄det̄ diſtinguēdo int̄ dictū poſitū diſputatiue 7 inqſitiue. 7 poſitū determinatiue. patet de Salomone q multa dic̄ in li° Eccleſiaſtes in pſona fatui. 7 multa ī pſona ſapientis. 7 multa falſa pponit. Et qa dictū Anſel. nō dictū ē p v̄itate affirmatū ſ inqſitū. alit̄ ꝯdiceret ſibi ipſi iudicio dei ut alij fecerūt. ut patet qa alibi dic̄ ꝯtriū. Item p illa v̄ba non vult Anſel. oñdere Mariā ī originali ꝯceptā 7 filiū dei nō. ſ vult oſtēdere drīam int̄ cōceptionē Marie 7 xp̄i. pȝ ex modo loquēdi ipſi⁹ in lr̄a. qa xp̄us fuit cōcept⁹ a Maria ſine pctō carnal̄ delectatiōis. Maria nō ſic. ſ cū delectatiōe ꝯcupiſcētie parentū. qd ſic pȝ. qa ꝯdicēt ſibi ut dictū eſt. Hora ē igit̄ ut a tāta cecitate reſurgam⁹. 7 glorioſam v̄ginē a pctō originali p̄ſeruatā iuiolabilit̄ teneam⁹. qd facientes p interceſſionē ei⁹ a dn̄o gratiā cōſequemur in preſenti 7 gloriam in futuro in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Dn̄ica ſecūda de aduētu. de malignitate volūtatis praue quomō nulla eſt alia cauſa peccati completiua niſi ipſa

Sermo octauus.

HAbūdetis in ſpe 7 v̄tute ſpūs ſcī. Scribūt̄ h̄ v̄ba ad Ro. 15° et in epl̄a occurrentī dn̄ice. Ex p̄cedentibꝫ frēs cariſſimi de occaſiōe pctī ſermonibus apertiſſime

claret q̄ ꝛ ſi deus ↄſtitueꝛit hoīem pec cabilem. necnō ꝛ mala fieri pmittat. diabolus vō pctā ſuggerat· mūdus ꝛ appetit⁹ ſenſitiu⁹ ad eadē īducat. attñ nihil hoꝝ pctā ↄplet ꝛ efficit ꝛ ad conſūmationē eoꝛū pducit: idcirco ī preſentiaꝝ opoꝛtet inqrere que ſit cā pctī cōpleta ꝛ pfecta q̄ excuſari non pōt. ꝛ pro eo iuſte puniri habet. Et qm̄ nulla repitur cā pctī effectiua niſi puerſa volūtas atq3 maligna· q̄ tñ ut patebit poti⁹ eſt cā pctī deficiēs q̄ efficiēs. Nam poſſe peccare nō ē poſſe· ut patet de pe. diſ. z. añ finem ꝛ diſ. 83. ſ illud. Quare fit ut pctm̄ nō īputet̄ deo nec diabolo nec mūdo· nō pncipalr carni nec alicui coꝛpis mēbro· ſ ſolū puerſe volūtati ꝛ appetitui deliberatiuo. Vñ ſcribit̄. ff. de furt. l. q īiurie. ꝛ de exoꝛcti. l. i. Malefica volūtas ꝛ ꝓpoſitū delinquētes aſtringit. Sic igit̄ ſm Aug. in libro de libero arbitrio. ca°. 13°. bona volūtas ē q̄ appetim⁹ recte honeſteq3 viuere. ꝛ ad ſūmam ſapiām puenire. Qua ꝓpt̄ ait aplus in v̄bis pallegatis. Habūded in ſpe ꝛ v̄tute ſpūs ſci p bonam. s. volūtatē. Ita mala voluntas ē q̄ oīa pctā pagim⁹. ꝛ oī bo malis pcutimur ꝛ ferimur. Et iō in pn̄ti ſermone tres conſiderationes de ipſa faciemus· quarum

Primam dicemus puerſe voluntatis malignam ꝓductionē.

Secundam vō praue voluntatis īiuſtam excuſationem.

Tertiam aūt male volūtatis rationabilem punitionem.

¶ Pars prima huius ſermonis. in q̄ declaratur q̄ omne peccatum procedit a voluntate tanq̄ a cauſa cōpletiua.

PRimo igit̄ in iſto ſermōe ponitur talis ↄclō. q̄ cauſa pfectiua ꝛ cōpletiua peccati nihil aliud ē niſi volūtas īoꝛdinata. q̄ vltra ea q̄ dicta ſūt in diffinitiōe mali ꝓbat̄ ſic ſm Alex. vbi s. ꝛ Tho. prima ſcd̄e. q. 74. arti. p̄. ꝛ ī z°. ſcripto. diſ. 41. arti. 3°. et iteꝝ in queſtiōibus diſputatis de malo. q. i. arti. 6°. et Ricar. ī z°. diſ. 35. arti. p̄. q. z. et in diſ. 41. arti. z°. q. z. et Bona. etiā in z°. diſ. 34. arti. p̄. q. z. et 41. diſ. arti. p̄. q. z. diſtinguēdo q̄ peccatū de ſua rōne duo dicit. p̄. n. dicit deoꝛdinationē ſiue ꝑuationē oꝛdinis circa actū alicui⁹ potentie. ꝛ tūc tenet rōnē vitij aliq̄ modo coꝛrūpētis. z°. dicit illā deoꝛdinationē ut dignā vitupatiōe ꝛ punitione. ꝛ ſic tenet rōnē culpe ꝛ demeriti. p̄ mō loquendo de culpa. s. ſm q̄ eſt vitiū: aut ↄparatur illa deoꝛdinatio ad actū alicui⁹ potentie tanq̄ ad māle circa qd̄. ꝛ ſic dico q̄ pctm̄ non ſolū circa actū volūtatꝭ ſed etiā circa actus aliaꝝ potentiaꝝ aīe cōſiſtit. Actus. n. memoꝛie ꝛ ītelligētie ꝛ aliaꝝ potētiaꝝ aīe ſubiacētiū voluntati deoꝛdinati hn̄t p diuerſa peccata. Aut cōparat̄ illa deoꝛdinatio ad actū alicui⁹ potētie tāq̄ ad cauſale. ꝛ ſic oīs talis deoꝛdinatio eſt a volūtate. z° modo loquēdo de pctō. s. inq̄tū ē culpa ꝛ demeritū. ꝛ ſic ꝓpe ꝛ pciſe reſpicit libeꝝ arbitriū. Qm̄. n. libero arbitrio ↄmiſſū ē regimē toti⁹ hoīs: ſi aliq̄ deoꝛdinatio fiat in regno toti⁹ aīe· ipi libo arbitrio īputat̄. vñ ſi oīa mēbra p q̄ ↄſūmata ē. ꝛ oēs potentie in qbus aliq̄ deoꝛdinatio facta ē ↄtraherentur in cām· oīa ↄquererētur de libero arbitrio cui ſubiecta ſūt. Et qa libertas arbitrij pncipalit̄ reſidet penes volūtatē· ut volūt oēs doc. hinc ē q̄ culpa

ſub rõne culpe ĩ volũtate tãq̃ in ſub-
iecto ꝓpo dicitur eſſe. Ratio p̄dictoꝝ
põt triplex aſſignari. Prima ē. qa ad
ipſam volũtatē ptinet regimīs cõple-
mētũ. nam ipſi⁹ obiectũ eſt bonũ ſm
phm 2° metaph. Bonũ aũt ⁊ finis eſt
idē. Et qa ĩ directione ad finē cõſiſtit
voluntatis cõpletio. in obliq̃tione vo
ↄſiſtit bonitatis amiſſio: hinc eſt q ab
ipſa volũtate oꝛit̃ oē pctm̃. nam ĩ illa
ſola potētia ē culpa q̃ aliq̃n denoīatur
bona aliq̃n mala. ſed nos nõ dicimur
hr̃e intelligētiã uel memoꝛiã malam
ſ; ſolã volũtatē malã. g̊ ꝛc. Secunda
rõ eſt. qa in ipſa volũtate attēdit̃ rec-
titudinis p̄ncipiũ. Amoꝛ. n. ē p̄ncipiũ
rectitudinis ſicut dic Aug⁹. Vñ bon⁹
amoꝛ ē fũdamētũ ciuitat̃ ⁊ mal⁹ fun-
damentũ ciuitat̃ diaboli. Et rõ huius
eſt. qa amoꝛ ē radix oĩu; affectionũ ⁊
tãte adherentie ut trãſfoꝛmet amatũ
in amato. Nã ĩ ea ſola potētia eſt cul-
pa in q̃ nata ē eſſe iuſticia. qa oppoſita
ſũt nata fieri circa idē. ſ; iuſticia eſt in
voluntate tãq̃ in ſubiecto. qa ut dicit
Anſel. Juſticia nihil aliud ē q̃ volun-
tatis rectitudo. g̊ ꝛc. Tertia rõ ē. qa
in ipſa attendit̃ regimīs dominiũ. nã
aliĳs potētĳs impat. ⁊ a nulla impat̃.
Nullus. n. actus inoꝛdinat⁹ ē vitupe-
rabilis: ⁊ p ↄñs alicui nõ ĩputatur ad
culpã niſi ille act⁹ ſuo dñio ſit ſubiec-
tus. ſ; hr̃e ptãte; ſeu dominiũ ſup oēs
actus ſuos. ut. ſ. poſſit facē uel nõ facē
bene ul' male facē: eſt ꝓpriũ volũtat̃.
g̊ pctm̃ ē in voluntate peccãtis. Ph.
phus in 2° ethicoꝝ ait. Ex his q̃ a nã
ſunt nec laudamur nec vituperamur.
ſupple. ſ; ex his q̃ a voluntate. Et in 3°
ethicoꝝ idē ait. Inuolũtariũ nõ mere-
tur penã ſ; ignoſcētiã ⁊ miãm. vt ſi qs
cecus naſcit̃. talis. n. defectus eo q nõ
ſubiacet volũtati. i. qa nõ ē volũtari⁹
magis ꝓuocat ad miãm q̃ ad vindic-
tam. Confirmat h Aug⁹ in li° de vera
religiõe. di. Poſtremo ſi nõ volũtate
male facimus nemo obiurgãdus oĩo
aut monẽdus eſt. qbus ſublatis xp̄ia-
na lex ⁊ diſciplina oīs religiõis aufe-
ratur necē eſt. h ille. Exēplum eoꝝ in
mediũ adduci põt. Si. n. aliqs alteri⁹
alicui⁹ hoīs manũ accipiat ꝯ volũtatē
eius ⁊ cum ea interficiat hoīem. pctm̃
non ĩputat̃ illi hoĩ cui⁹ man⁹ pcutit. ſ;
ei q vtitur manu ei⁹. vñ act⁹ illi⁹ hoīs
cui⁹ manu aliqs ali⁹ vteret̃ ad occidē-
dũ eēt qdē act⁹ inoꝛdinat⁹. ſ; nõ hr̃et
rõnē culpe niſi p reſpectũ ad illũ qui
vtit̃ manu illi⁹. qa q̃ncũq; aliqs effec-
tus ꝓcedit a duab; cauſis q̃ꝝ vna ē cã
alteri⁹. attribuit̃ p̄me ⁊ nõ ſecũde. in
li° de cauſis. Conclude g̊ q pctm̃ eſt a
voluntate. Et ait Ricar. vbi ſ. q ma-
lus actus volũtatis inq̃tũ ē a volũta-
te nõ inq̃tũ ē in volũtate habet rõnē
culpe. qd p;. qa ſi malũ actũ voluntat̃
poſſet vn⁹ hõ in voluntate alteri⁹ cau-
ſare nõ tm̃ p modũ excitãtis ſ; p mo-
dum elicientis ita q voluntas alteri⁹
illo velle inoꝛdinato tm̃ eſſet mota ⁊
nullo mõ mouēs. volũtas illi⁹ alteri⁹
nõ culparet̃ p vllo velle inoꝛdinato ſ;
tm̃modo ille q volũtarie illud malu;
velle cauſaſſet ĩ alteri⁹ volũtate. Cum
g̊ mal⁹ actus volũtatis ſit actio inq̃tũ
ē a voluntate ut mouēte. ⁊ paſſio in-
q̃tum eſt a volũtate ut mota. ſeqt̃ q
ſit pctm̃ nõ inq̃tũ eſt paſſio ſ; inq̃tũ
ē actio. Vñ Aug⁹ in li° de libero arbi-
trio ꝓpe p̄ncipiũ. Culpa ē malum qd
facim⁹: ⁊ pena ē malũ qd patimur. Ex
quo videtur q pctm̃ ē culpa inq̃tum
ē a nobis. ſub q̃ rõne ē actio. Et ſic po-
teſt exponi illud phi 2° ethicoꝝ. c. p̄.

Quia mala facim⁹ mali ſum⁹. ſ; illud
qd maxime efficit volūtatē malam ē
pctm̄ .ğ mal⁹ actus voluntatꝭ ē pctm̄
inqꝫtuꝫ ē factus ab ea.ꝛ nō ſub rōne q̄
ē in ea.ğ ꝫc. Bona.aūt nr̄ vbi s̄.iſta
ꝯfirmās dic ꝙ pctm̄ nō ē a voluntate
ut efficiēte ſ; ut deficiēte.Cum q̊ ꝯcoꝛ
dat Ricar.in 2°. diſ.14.arti.vlti.q.4.
ſic di.ꝙ cū maluꝫ culpe ſit defect⁹.im-
poſſibile ē ꝙ ſit a cā niſi inqꝫtuꝫ ī actu
ſuo deficē pōt.Cauſam aūt poſſe deficē
ī ſuo actu ē ipſam eſſe defectibilē.qd
ſibi cōtingit inqꝫtum de nihilo ē. Cui
ꝯcoꝛdat Aug⁹ 14°. de ciui.dei.ca°. 13°. ſic
di.Vitio depꝛauari niſi ex nihilo facta
nā nō poſſet.ac p h̄ ut nā ſit ex eo habꝫ
ꝙ nā facta eſt: ut ab eo qd eſt deficiat
ex h̄ habet ꝙ d nihilo facta ē.Nec ſuf-
ficit illa defectibilitaſ ad pductionem
mali culpe niſi inqꝫtuꝫ eſt liba ꝛ a liba
volūtate.Si.n.volūtas nō eſſet libera
q̄uis rōne defectibilitatꝭ egrederetur
ab ea actus defectuoſus.ille tn̄ nō ha-
bēt rōnē culpe.ſ; qa p libtatē volūtas
pōt ſe tenere ne p ſuā defectibilitatem
exeat in actū defectuoſuꝫ.iō actus de-
fectuoſus ab ea pꝛocedēs habet rōnē
culpe.Cōfirmat iſta Aug⁹ 12°. de ciui.
dei.ca°. 9°. di.Nemo igit̄ efficiētē cām
q̄rat male volūtatꝭ.nō.n.ē efficiens ſ;
deficiēs.qa nec illa effectio ſ; defectio.
Deficē nāqꝫ ab eo qd ſūme ē ad id qd
minimū eſt.h̄ eſt incipe hr̄e malā vo
lūtatē.Cauſas poꝛꝛo defectionū iſtaꝝ
ut efficiētes nō ſint ut dixi ſ; deficien-
tes velle īuenire: tale eſt.ut ſi qſ q̄ ve
lit videre tenebꝛas uel audire ſilētiū.
h̄ ille. Qꝫ ſi ꝯ pdicta arguat̄ ſic.Vo-
luntas tendit ī bonū ſicut ī ſuū obiec-
tum.vn̄ ſp ē uel veri boni.ꝛ tūc nō ē
ī volūtate pctm̄.uel boni apparentis.
ꝛ tūc ex vitio ītellectus uel appꝛehen-
ſiue ṽtutis ꝛ nō volūtatꝭ.ğ pctm̄ pn-
cipalit̄ nō ꝯſiſtit ī volūtate. Ad h̄ re
ſpōdet̄ ſm Tho.ī q̄ſtiōibꝫ diſputatis
de malo.q.i.arti.6°. ꝙ id qd nō ē vere
bonū apparet bonū ex duobꝫ defecti-
bus.Qnqꝫ qdē ex defectu intellectus
s.cū aliqs habet falſam opiōnē d aliq̄
cognoſcēdo.ut patet de eo q putat foꝛ
nicationē non eſſe pctm̄.uel etiā in eo
q vſū rōnis nō habet.Talis aūt defec-
tus pueniēs ex vitio ītellect⁹.totalit̄
uel in parte excuſat a pctō.ꝛ pctm̄ le-
uiat.Qnqꝫ vō defect⁹ pcedit ex parte
volūtatꝭ.eo ꝙ q̄lis ē vnuſqſqꝫ.talis fi-
nis videt̄ ei.Vn̄ in 3° ethicoꝝ dicitur.
Experimēto.n.cognoſcim⁹ ꝙ alit̄ vi-
detur nobꝫ bonū aliqd uel malū circa
ea que diligim⁹.ꝛ ea que odim⁹.Et iō
cū aliqs ioꝛdinate ē affectus ad aliqd
īpedit̄ ei⁹ iudiciū ītellect⁹ in pticulari
eligibili ex inoꝛdinata affectiōe ad il-
lud.Et ſic pncipalit̄ vitiū non ē in co
gnitiōe ſ; in affectione.Et iō q ſic pec-
cat nō dicit̄ peccare ex igr̄antia ſ; igno
rans.ut dr̄ a phō 3° ethicoꝝ.ğ ꝫc. P.
ſi dicat̄ Math.7°. Non pōt arboꝛ bona
fruct⁹ malos facē ꝫc. Tūc ſic.Res bo-
na nō ē cā mali.ſed volūtas ē bona.ğ
ꝫc. Rē° ſm Tho.in 2° ſcripto.diſ.34.
in expoſitione lr̄e.ꝙ duplex ē cā.pma
ꝛ remota.ꝛ pxima ꝛ imediata. Cau-
ſa.n.pma uel remota ī gnē illo reſpec-
tu arboꝛis ꝛ fruct⁹ eſt ſol uel t̄ra.Et h̄
ē cā cōis bonis ꝛ malis arboꝛibꝫ.ꝛ bo-
nis ꝛ malis fructibꝫ. Sꝫ cā pxima ꝛ
īmediata fruct⁹ eſt arboꝛ.Et iō arboꝛ
bona nō ē cā fruct⁹ mali.ꝛ arboꝛ ma-
la ē cā fruct⁹ mali. Sic a ſilī ipſa nāa
volūtatꝭ vna ꝛ eadē eſt cauſa pma uel
pncipiū bonaꝝ uel malaꝝ voluntatū
ꝛ bonoꝝ ꝛ maloꝝ actuū exterioꝛum.
Sꝫ volūtas mala que ꝯpatatur arboꝛi

eſt cauſa ꝓxima actus mali exterioꝛis
q ꝯparat̃ fructui. ꝓ.ſi arguat̃ ꝑ illud
Dyo.in 4°. de diui.no.vbi ait.Malū ē
ꝑter intētionē·eo ꝙ null⁹ ad malum
intēdēs opatur. ſ pctm̄ hab3 intētio-
nem mali.ḡ nō ē volūtariū. Ad hoc
rn̄det̃ ſm Tho.i 2° ſcripto.diſ.41.arti.
3°. ꝙ malū dicit̃ eē ꝑter volūtatē ꝑ ſe.
qa null⁹ intendens ad malū ꝑſe aliqd
opat̃·ut dic Dyo⁹.S3 ꝑ accidēs malū
pōt eſſe volūtariū dū.s.aliqs eſtimat
bonū qd eſt malū·ul' cū apparet alicui
bonū ſcd̄m quid cui eſt adiūcta ratio
mali ſimplicit̃.Vel pōt alit̃ dici ꝙ ma-
lum dicit̃ eē ꝑter volūtatē.qa volun-
tas nō tendit in malū ſub rōne mali·
ſ qa aliqd malū eſt apparens bonū·iō
volūtas aliqn̄ appetit aliqd malum.⁊
ſm h̄ pctm̄ eſt in voluntate. Sed ad
maioꝛē ꝑdictoꝝ dilucidationē notā-
dum ut elicit̃ ex dicꝰ Alex.in ſecunda
parte ſūme i tractatu de malo.⁊ beati
Tho.in q̄ſtiōibꝫ diſputatꝰ de malo.q.i
arti.3°. ꝙ volūtas ē cā pcti triplicit̃. ꝑ°
ꝑ accn̄s.2° ut deficiēs.3° ut cōſentiēs
uel libere agens. ꝑ° volūtas ē cā pcti
ꝑ accn̄s inq̄ꝫtū.s.volūtas fert̃ in bonū
aliqd ſm qd cui cōiunctū eſt malum
ſimplicit̃.Vbi nō ꝙ bono in qd volū-
tas fert̃ ⁊ tēdit adiūgit̃ aliqd malum
duplicit̃.s.uel ut in paucioꝛibꝫ.uel ut
ſimplicit̃. ꝑ° ut in paucioꝛibꝫ·ſicut ſi
aliqs incidēs lignū i ſilua ꝑ quā raro
trāſit hō inṫficit hoīem.⁊ tūc volūtas
pōt excuſari a pctō. 2° cōiūgit̃ malū
bono ī qd volūtas tēdit ut ſemꝑ.v̂bi
grā.vt dilectiōi q̄ ē ī adulterio ſꝑ cō-
iūgit̃ malū.ſ.ꝑuatio oꝛdīs iuſticie.vn̄
tūc nō excuſat̃ a pctō. Cui⁹ rō eſt.qa
⁊ ſi voluntas nō velit malū ſm ſe·tn̄
ex h̄ ipſo ꝙ eligit bonū cui ſꝑ cōiūgit̃
malū·magis vult incidere in h̄ malū
q̄ꝫ carere tali bono. 2° voluntas eſt
cā pcti inq̄ꝫtū deficiēs·puta inq̄ꝫtū nō
attēdit ad regulā ratiōis ⁊ diīe legꝭ.⁊
ꝓbat̃ ſic. Qn̄ ſūt aliq̄ duo q̄ꝝ vnū oꝫ
eē alti⁹ regl'a ⁊ mēſura:bonū i regula-
to uel mēſurato ē ex h̄ ꝙ ſue regule ul'
mēſure ꝯfoꝛmat̃ ul' adeq̄t̃.grā exēpli.
Vt ſi ſit aliqs artifex q debeat aliquid
incidē recte ſm aliquā regulā·tunc ſi
nō recte īcidat quod ē malū incidē·h̄
mala īciſio cauſabit̃ ex h̄ defectu ꝙ ar-
tifex erat ſine regula ul' mēſura·ul' ex
h̄ ꝙ artifex mēſurā uel regulā non at-
tendit uel imitat̃.Siſr̄ delectatio uel
qdlibet aliud ī rebꝫ humanis ē mēſu-
rādū ul' regulādū ſm mēſurā ratiōis
⁊ diīe legꝭ.Et iō nō vti regula ratiōis
⁊ diīe legis ⁊ eligē aliqd ē pctm̄.Vbi
nō ꝙ nō attendē ſꝑ actu ad talē regu-
lam nō ē pctm̄.qa hō nō pōt attēdere
ſꝑ actu.ſ nō attendē ad talē regulam
tūc ē pctm̄ qn̄ hō aliqd eligit uel opat̃
ſine actuali conſideratione regule.vt
v̂bi grā.Non ſꝑ artifex peccat in eo ꝙ
nō ſꝑ tenet regulā ſiue mēſurā·ſ ex h̄
ꝙ nō tenēs mēſurā aliqd facit.Et ſiſr̄
culpa volūtatꝭ nō ē in h̄ ꝙ nō ſꝑ actu
attēdit ad regulā ratiōis ul' diīe legꝭ·
ſ ex h̄ ꝙ aliqd eligit uel facit non hn̄s
h⁹mōi regulā uel mēſurā. 3° volun-
tas ē cā pcti inq̄ꝫtū ꝯſentiēs uel libere
agēs.vn̄ ei⁹ qd ē libe agē ⁊ non libere
agē·libe attendē ⁊ non attēdere·libe
vti regula ⁊ nō vti·nō opoꝛtet aliquā
cām querē.⁊ q̄re.qa ad h̄ ſufficit ipſa
libtas volūtatꝭ ꝑ quā pōt agē uel non
agē.attendē ⁊ nō attēdē. v̂bi grā. Si-
cut ſi ſcriptoꝛ habeat exēplar ad quod
debeat reſpicē ⁊ ſcribē·ex h̄ ipſo pec-
cat ꝙ non reſpicit exēplar ⁊ ſm illud
nō ſcribit.nulla.n.hui⁹ eſt alia rō niſi
volūtas libera. Qd btūs Aug⁹ in 12°.

de ciui.dei ꝓbat ꝑ exēplū pulchꝝ.di.
Sic duo iuuenes uel hoīes eq̄lit̄ affec-
ti aīo ⁊ corpore.⁊ pares ī oībus· vidēt
vnā rē pulchrā: ut mľierē uľ equū uľ
aliud hꝰmōi·q̄ re viſa vnꝰ licite fruit̄.
alt̄ nō·q̄ eſt cā illius fruitiōis illicite?
Nō caro·cū ſiľit̄ ſe habeāt q̄tū ad diſ-
poſitōꝫ carnis.nec animꝰ·cū ſiľes eēnt
q̄ ad animū.nō ſuggeſtio maligni ſpi
ritus·cū malignꝰ ſpūs eque temptet.
Nihil ḡ videt̄ eē cā huiꝰ pcti uel mali
niſi ꝓpa volūtas.ſ illā qs fecit cuꝫ nō
niſi nā bona. Nature aūt bone deus ē
cā·illiꝰ aūt mali nullatenꝰ eſt cā.Que
igit̄ eſt cā? Nō ē niſi qa placet·placiti
aūt nulla alia rō eſt q̄renda.Sic.n.in
bonis cum peruentum eſt ad volūta-
tem dei nulla eſt alia ratio: ita ī malis
cum peruētum eſt ad volūtatē ꝑuer-
tibilē ſibi derelictā·nulla ē alia q̄ren-
da rō niſi qa vult uľ placet.ħ ille.Ubi
nō ꝙ voluntas ꝯſiderari pōt ut ē nat̄a
q̄da.⁊ tūc non determinat̄ niſi ad vnū.
Pōt etiā cōſiderari ut liberꝝ arbitriū.
⁊ tūc ē oppoſitoꝝ.vniꝰ.s.ꝑ ſe·uľ de ſe.s
mali.alteriꝰ vo.s.boni nō ē pma cā uľ
tota. Patet ḡ quō volūtas inq̄tuꝫ eſt
liba in eligēdo ⁊ nō eligendo·in agen
do uel nō agendo·eſt pcti cā. Cōfun-
dant̄ ḡ illi q dicūt ſe alit̄ nō poſſe facē
ut faciūt luxurioſi·gomorreani.adul-
teri·iracūdi ⁊ reliq.qa mors ⁊ vita in
voluntate non eſt.

Pars ſecūda huiꝰ ſermōis.in qua de-
claratur ꝙ voluntas ꝑuerſa nullo mō
poteſt excuſari.

SEcundo ī iſto ſermōe decla-
randa ē praue voluntatꝭ īiu-
ſta excuſatio.Nam tres gnā-
tiōes hoīuꝫ repiri ſolent q conant̄ ex-
cuſare pctm̄ ſuū. Aliq ſunt q excuſa-
re ſe volūt rōne ꝯſtellationis. Aliqui
ſūt q excuſare ſe conāt̄ rōne coactiōis
Aliq ſūt q excuſare ſe ꝑtendūt ratio-
ne cōplexiōis. Q̊ aliq ſūt q pctm̄ ſuū
ānullāt rōne ꝯſtellatiōis·dicentes ꝙ
q̄libet habet ꝯſtellationē ſub q̄ naſcit̄
ut mathematici q̊rū caput Ptolomeꝰ
fuit·q̄ q̄dē ꝯſtellatio nō ſolū ſm ipos
habet influentiā neccīam ſuꝑ corpꝰ·ſ
etiā ſuꝑ rationē ⁊ volūtatē.⁊ ſuꝑ elec
tionē actuū ratiōis ⁊ volūtatis. Sꝫ ꝯ
iſtos falſo iſta dicētes ꝓbatur ꝙ ſtelle
nō inferāt neccītatē ſuꝑ actꝰ ratiōis ⁊
volūtatꝭ ꝓpt̄ ſeptē incōuenientia que
inde ſequerēt̄·q̊ꝝ. Primū ē ꝙ ſi aliq̄
ſtelle eſſent cā maloꝝ·ſeq̄ret̄ ꝙ alique
ſtelle eſſent malefactrices.ħ aūt ē fal-
ſum ⁊ incōueniēs·qđ patet.Si.n.aliq̄
ſtelle eſſent malefactrices.aut eēnt ta
les a nā.⁊ ſic dn̄s q dedit eis talē nām
eēt malꝰ·qđ ē falſū ⁊ incōueniēs.aut
eēnt male a volūtate qa haberēt ma-
lam volūtatē·qđ ſiľit̄ eſt falſū ⁊ incō-
ueniēs·cū nulla aīa ſint aīate. Secū-
dum incōueniens eſt ꝙ ī modico tꝑe
eadem ſtella eſſet bona ⁊ mala·eo ꝙ ī
modico tꝑe mutat aliā diſpoſitionē.
Tertiū eſt ꝙ nō poſſet aliq̄ rō aſſig̃ri
q̄re aliq nati ſub eadē ꝯſtellatiōe fue-
rūt.⁊ aliq nō.⁊ aliqui ſūt fortunati.⁊
aliq ſūt infortunati ⁊c. Quartū ē.qa
nullꝰ hō eēt cā maloꝝ ⁊ bonoꝝ.ſ celū
eēt cā ⁊ cōſtellatio.⁊ ſic nullus digne
laudaret̄ nec vituparet̄. Quītū ē.qa
vana eēnt hoīuꝫ ſtudia ⁊ exercitia.Et
enī ſi ſtella dat mihi ꝙ ſim grāmaticꝰ
uel ꝙ ſim diues abſqꝫ ſtudio ⁊ labore
de neccītate ero.Et ſi det ꝙ nō ſim·ſed
potero ſtudē ⁊ mercatiōes exercē.qa
nō potero diſcē uel lucrari. Sextum
eſt.qa tūc leges ⁊ iudices eēnt fruſtra

⁊ nō fieret iuſticia. ex q̄. n. ſtelle cogūt
hoīes ad furādū· nō pn̄t hoīes aliud.
⁊ iō nō debent puniri ſed poti⁹ ſtella.
Septimū eſt. quia tūc vana eēt ſpes
xp̄ianoꝝ. qa ſi h̄ eēt iuſticia nō p̄mia-
bit̄. ⁊ pctm̄ nō puniet̄. Vn̄ btūs Tho.
⁊ alij theologi dicunt ꝙ ſi corpa cele-
ſtia inferunt nccītatē ſup actus ⁊ vo-
luntates· tūc tria bona ſpālit̄ tollerēt̄
int̄ alia. p̊ tolleret̄ laus v̂tud hūane
q̄ nulla ē ſi libe nō agat. 2° tolleret̄
iuſticia p̄miātis ⁊ puniēd ſi hō nō de-
ſideraret libe· nec agēt bonū ul̄ malū
libe. 3° tollerēt̄ circūſpectiōes in cō-
ſilijs q̄ de his que ex nccītate eueniūt
fruſtra tractarēt̄. H̄ ille Tho. ī ſūma ꝯ̄
gentiles. li° 3°. ca°. 73°. 2° aliqui pctm̄
ſuū excuſant rōne coactiōis ul̄ violē-
tie· dicentes ꝙ bona extioza delectabi
lia nob̄ violentiā inferūt. ⁊ p ꝯn̄s co-
gunt ⁊ neceſſitāt ad peccādū. Sꝫ tales
mētiūt̄. qa nullū bonū q̄ꝫtūcūqꝫ bonū
vtile ſuaue uel delectabile citra deum
habet rōnē vl̄is ⁊ pfecti boni ſicut ha
bet felicitas quā ex nccītate volumus
oēs habere. Et ideo bona creata q̄ꝫtū-
cunqꝫ delectabilia pōt qlibet reſpuere
ul nō acceptare ꝓpt̄ illud ſūmū bonū.
Vn̄ Aug⁹ p̊s. 32°. ſermone 2°. ait. Ideo
ḡ ſupeſt ut q̄ras qd ſit meli⁹ q̄ꝫ anim⁹
tu⁹. ⁊ nō īuenies ꝙ ſit meli⁹ aliud niſi
de⁹ tu⁹. qa cū pfecta nā tua āgelis eq̄-
bitur iā ſup nō erit niſi creator. Erige
te ad illū ⁊ noli deſpare· q̄ris auꝝ ⁊ cū
volueris forte nō habebis· deū cū vo-
lueris habebis. qa ⁊ anteq̄ꝫ velles ve-
nit ad te: ut cū aduerſa volūtate eſſes
vocauit. ⁊ cū cōuerſus eſſes terruit te
⁊ cū territ⁹ ꝯfitereꝛ ꝯſolat⁹ ē te. Iſte q
tibi preſtitit oīa ⁊ fecit ut eſſes: quiqꝫ
etiā malis multas p̄ſtat conſolatiōes
ſeruat tibi aliqd qd̄ non det niſi tibi.

Et qd ſeruat meli⁹ niſi ſe· pete aliud ſi
īueneris· ſe tibi ſeruat de⁹. Auare qd
inhias celo ⁊ t̄re· meli⁹ ē q fecit celū ⁊
t̄ram· ipſū viſurus· ipſū habitur⁹ es·
hoc ſolo btūs eris· hūc ſolū deſideres
⁊ q̄ras. qa btūs ꝑp̄ls cui⁹ dn̄s de⁹ eius.
H̄ ille. Nō ē peccandū ꝓpt aliqd̄ bonū
tpale q̄ꝫtūcūqꝫ delectabile reſpectu il-
lius ſūmi boni nihil exiſtēte. 3° aliq
pctm̄ ſuū excuſant ⁊ ānullāt rōne cō-
plexiōis uel nāe īdebite· dicētes ꝙ hō
nālit̄ ē bon⁹ ul̄ malus· ſicut videmus
flegmaticos nālit̄ eē pigros· colericos
aūt nālit̄ iracundos· melāconicos v̂o
nālit̄ triſtes· ſanguineos aūt iocūdos
⁊ luxurioſos. ita ꝙ nō videtur in hoīs
voluntate ꝙ ſit bon⁹ uel mal⁹. Sꝫ iſti
ſilit̄ errāt. qa appetit⁹ ſenſitiu⁹ volūta
tem nō neceſſitat ad peccādū ut dictū
ē ſ̄. imo p bonā voluntatē libetā oīa
ſupant̄. Propt̄ qd̄ Aug⁹ ait. Totū hꝫ q
hꝫ bonā volūtatē· ipſa ē q pōt ſuffice-
re ſi cetā nō ſint. Si āt ſola deſit. nihil
ꝓdeſt qcqd habitū fuerit. Sola ſuffi-
cit ſi adſit· cetā nihil ꝓſūt ſi ſola deſit.
Si hr̄es ī domo tua thautos vnde ſe-
cur⁹ eſſes: gaudēs exultares. In corde
tuo habes bonā volūtatē ⁊ triſtis es.
In archa poſſes timē furē: ī corde tuo
quē times? Noli pati hoſtem ī corde
tuo· bonā voluntatē hn̄s nihil time.
Et ſic patet ps ſecūda hui⁹ ſermōis.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermōis. in qua trac-
tat̄ de iuſta punitiōe praue volūtatis

Tertio igit̄ ī iſto ſermōe ex p̄-
cedētibꝫ patet ꝙ ſola volūtas
eſt illa que puniri debet. Vn̄
Greg⁹. Ille coactus patit̄ tenebras vl-
tiōis q hic tenebras ſubſtrauit volū-
tatis. Et mḡr ſniaꝝ li° 2°. diſ. 34. ca°. 3°.

⁊ eſt dictum Augꝰ.xiº. de trini. vbi ſic
īqt. Prauaꝝ.n. ⁊ diſpoſitaꝝ volūtatū
īplicatio vinculū eſt quo qs h̄ agit ut
ꝓȷ̄ciat̄ in tenebras exteriores. Et Anſel.
ꝓbat ꝙ nihil ꝓpe punit̄ niſi ſola volū-
tas rōnalis q̄ nō ſolū punit̄ in ſe ſ₃ etiā
ī oībꝫ potentijs ſibi ſubiectis. Sic.n. in
btīs volūtas ē illa q̄ deo fruit̄. iō deus
nō daret uł cruciaret igne corpis mē-
bra niſi ut ex h̄ volūtas torq̄at̄. Hinc
etiā Ber. inqt ꝙ ſola ꝓpria volūtas ē
illa q̄ punit̄ ī inferno. Q̄ ipſa volūtas
h̄ experientia cognoſcēs: ⁊ īpatiētiſſime
ferēs poſſumꝰ imaginari ſe dicē velle
appellare ad patrē miſericordiaꝝ: ⁊ ad
ſpm̄ ſcm̄ cui bonitas appropriat̄ ⁊ cle-
mētia. Qua admiſſa cōquerendo dic.
Sanctiſſime pſone dn̄e que nihil niſi
rectū ⁊ iuſtū diſponere ⁊ iudicare po-
teſtis: ⁊ ad cuiꝰ iudiciū oē os obſtruit̄
Si vos me iudicauiſſetis patiēter vtiqꝫ
ferrē. Sed vos vices vr̄as filio v̂ginis
cōmiſiſtis a q̊ tāqꝫ iniuſticiam paſſa ad
vos me appello. Fateor eqdē h̄ ipſum
bono çelo iudicaſſe. ſ₃ qa nimis vror
iō ad vos clamare cogor. Et ut ad ra-
tionē veniā. Judicat.n. me de peccato
omiſſionis uel cōmiſſiōis. ſ₃ q̄ iuſticia
uel rōne nō capio. Q̄tum ad omiſſa
dixit. Nō dedi panē eſuriēti. nec potū
ſitiēti ₇c. S₃ h̄ cui ↄpetūt niſi manibꝫ
pedibus lingue. q̄ dandi ambulādi ⁊
īuitandi officiū hn̄t. Ego v̂o his ut pꝫ
careo: ⁊ nihilominus me de his oībus
acerrime punit. Porro d̄ ↄmiſſis me
cruciat cum pctm̄ vanitatis vaneglorie
₇c. ad corpis mēbra ſciat ptinē. Et ꝙ
ego oīuꝫ mēbroꝝ penas patiar. qs iu-
ſtum eē iudicet? Quare ſcīſſime ⁊ iu-
ſtiſſime pſone dn̄e ſi ꝓ pctīs iſtoꝝ iu-
ſtum vobꝭ fore videt̄ me puniri debē
vos iudicare. Jſta ſcīſſime pſone iu-
dicātes: ⁊ multū admirantes. cū nūqꝫ
tale qd audierīt de filio v̂ginis dicūt:
ad nouū factū nouū ↄſiliū. ff. de ven.
inſpi. l. i. §. p̊. Et qm̄ q̄ cōſilio ſapiētū
bn̄ fiūt. pſumūt̄ bn̄ facta. C. de legibꝫ
l. humanū. in fi. Propterea ↄſulēdi pe-
ritiores ſunt. Nā integꝝ ē iudiciū qd̄
plurimoꝝ ſentētijs approbat̄. 69. diſ.
c. ex̄. ⁊ de officio ⁊ ptāte dele. c. prudē-
tia. Jō vocēt̄ theologi. iuriſte ⁊ cano-
niſte. Nā theologi dicūt ut patet in
p̄ma pte ꝙ volūtas mala ē cā oīuꝫ ma
lorū. Juriſte ſilr̄ aiūt. Qui occaſionē
damni dat. dānuꝫ dediſſe videt̄. ff. ad
legē acqł. l. q occidit. §. in hac. Cano-
niſte inſup h̄ affirmāt. Nā. 15. q. i. ī. c.
illa. ſcribit̄. Jō etiā ī iudicijs iſtiuſmōi
volūtarios reos nō nccītate cōpulſos
culpa ↄſtringit. pena ↄdēnat. Et in. c
nō eſt. dicit̄. Nō ē ꝙ cuiqꝫ noſtrā aſcri
bamꝰ erūnam niſi nr̄e voluntati. Ne-
mo nr̄m tenet̄ ad culpā niſi volūtate
ꝓpa ſe deflexerit. h̄ ibi. Quibꝫ auditis
illa obmutuit. Tunc ſcīſſima trinitas
ait ſcīs āgelis. Ligatis manibꝫ ⁊ pedibꝫ
₇c. Et q̄ntū ſe glorificauit ₇c. Tūc vo-
lūtas ꝓpt̄ īpatiētiā ſe ad corpus con-
uertēs. ait ipſū maledicēdo. O corpꝰ
maledictū. tu male feciſti ⁊ ego malū
patior. tu te delectaſti ⁊ ego amaritu-
dine repleor. O caput maledictuꝫ. tu
te ī vanitate erexiſti ⁊ ego h̄ violēt̄ hu
milior. O facies. tu te fuccaſti ⁊ ego
deturpor. Oculi ⁊ aures vos vana vi-
diſtis ⁊ audiſtis: ⁊ ego penas videre ⁊
ſentire cogor. O os tu delectabilia ⁊ ꝓ-
phana locutū es. ego āt felle draconū
potor. O manꝰ. vos ſuauia tractaſtis
⁊ ego aſpera ſentio. O mēbra beſtialia
⁊ pudēda. īmo o corpus maledictū. tu
te libidinibus ſatiaſti voluptatibuſqꝫ
⁊ nūc ꝓ te flammis crucior. Ad quam

mēbra corporis reſpōdere imaginari poſſum⁹ ꝛ dicē. O volūtas maledicta quis peccauit nos uel tu? qs nob̄ malum impauit niſi tu? qs malis īclinatiōibꝫ aſſenſit niſi tu? qs vſus ē nobis tāq̄ inſtrumētis niſi tu? tu ḡ ꝑncipalit̄ puniri debes. Rogem⁹ ḡ oīpotentē deū ut digneť nob̄ ɔcedē bonā voluntatē ꝑ qua poſſim⁹ euadē eťnam penā ꝛ ſupnam conſequi gloriam in ſecula ſeculorum. Amen.

Feria ſecunda poſt ſecūdam dn̄icā de aduentu. de deteſtatiōe pcti reſpectu dei · tribꝫ rōnibꝫ Sermo non⁹.

Habūdetis in ſpe ꝛ v̄tute ſpūs ſci. Scribūť h̄ v̄ba ad Ro. 15. et in epl'a p̄cedentis dn̄ice. Deťminata frēs cariſſimi notificatiōe ꝛ denoīatione pcti: ad maiorem ipſius noticiā ꝛ explicationē nūc tractandū ē de ei⁹ abhominabili deteſtatiōe. Et qm̄ triplici reſpectu ſūme deteſtandū ē. s. reſpectu dei · angelorꝝ. ꝛ ɔditiōis eiuſdē pcti · particulariť de iſtis reſpectibꝫ ē tractandū. Eſt. n. deteſtandū pctm̄ reſpectu dei rōne dīne ɔtrietatꝭ. Nā ſūme ē ɔtriū deo. qa illud qd̄ facit hoīem ɔtriuꝫ ꝛ rebellē deo · illud potiſſime deo ɔtriať. ſed pctm̄ facit hoīem īimicum dei. ꝛ pugnare verſus deū ꝛ reſiſtere · ut patebit. i. ḡ ꝛc. P̄. qd̄ ɔtriať p̄cepto alicui⁹ ɔtriať p̄cipienti. ſed pctm̄ ɔtriatur mādatꝭ dei. ḡ ꝛc.

Ampli⁹ caritas ꝛ cupiditas oppōnūť ſicꝫ gr̄a ꝛ culpa. ſed caritas ꝛ gr̄a deo vniūt ꝛ aſſimilāt. ꝛ in h̄ maximā h̄nt cū ſūmo bono cōuenietiā. ḡ e ɔtrio cupiditas ꝛ culpa reddunt aīam deo deformē. ꝛ a deo ſeꝑant. ꝛ ſi h̄. ḡ h̄nt cū deo ɔtrietatē ꝛ repugnātiā. Que qliť ītelligāť declarat dn̄s Bona. ī 2°. diſ. 35. a rti. p̄. q. 3. di. q̄ aliqd̄ malū ɔtriari alicui bono pōt dupliciter ītelligi. aut in ſe ꝛ ſm formam. aut ī ſuo effectu ꝛ in opatiōe. p̄ mō malū nō pōt ɔtriari ſūmo bono · cū illud ſit bonū ꝑ eēntiā cui nihil oīo eſt ɔtriū. 2° mō qdā mō pōt ɔtriari · quodā modo non. Nā dupliciť pōt aliqd repugnare alicui ī ſuo effectu. aut qa repugnat ex parte virtutis ipſi⁹ agentis. aut quia repugnat idoneitati ipſi⁹ ſuſcipiētꝭ. p̄ mō nihil pōt repugnare deo ī ſuo ope qm̄ v̄tus dei oīpotētiſſima ē. ꝛ iō nullū pōt īuenire obſtaculū. 2° modo iterꝝ ſubdiſtinguēdū ē. qa nocumētū inferre effectui pōt eē dupliciť. aut ſimpliciť ꝛ v'liter. aut in parte. p̄ mō nihil ɔtriať deo ī ſuo ope. Tanta. n. ē ꝛ talis ordo vniuerſitatꝭ quē ei conditor dedit: ut nullo poſſit malo ꝑturbari. Vltīo v̄o mō aliqd pōt repugnare deo ī ſuo effectu. qa ꝑ malū bn̄ ɔtingit eē aliquē dei effectū min⁹ humilē ad ſuſceptionem dīne influentie ad obtentū ꝑfectiōis ꝛ btitudinis · ad quā ordinať hō ex ſua p̄maria cōditiōe. Et iō habundetis in ſpe ꝛ v̄tute ſpūs ſcī · cauentes pctm̄ qd̄ tm̄ ē deo ɔtriū. qd̄ q̄tum ad p̄ns ſpectat: tribus ꝓbať rōnibus.

p̄ rōne diuine oditionis.
2° rōne dīne īiuriatiōis.
3° rōne diuine occiſiōis.

Pars p̄ma hui⁹ ſermōis. in qua ꝓbať q̄ pctm̄ ē deteſtandū reſpectu dei ratiōe dīne oditionis.

Primo ī iſto ſermone dico q̄ deteſtādū ē pctm̄ rōne dīne oditiōis. Nā deus ſūme odit

pctōꝛes.Vñ ṕs.Odiſti oēs q opantur
iīquitatē.Et alibi. Iniq̄s odio habui.
Et iteꝝ.Perfecto odio oderam illos ⁊
īimici facti ſunt mihi.Et Sap̄.14°.Ab-
hominabilis ē deo īpius ⁊ īpietas ei⁹.
Et Eccl.12°. Altiſſim⁹ odio habet pec-
catoꝛes.Et Judith 5°. De⁹ illoꝝ odit
īiq̄tatē.Et ī plꝰibꝫ alijs ſcripturis ſacris
idē hr̄.Rō aūt quare de⁹ odio habeat
pctōꝛes eſt talis.qa 8° ethicoꝝ dicit̄ ꝙ
ſilitudo ē cā dilectōis.Et Eccl.13°.Oē
diligit ſibi ſile.Cū igit̄ ꝯrioꝝ ꝯrie ſint
cauſe 2° de gnātiōe.ſeq̄t̄ ꝙ diſſimilitu
do ē cā odij.modo int̄ deū ⁊ aīam pec
catricē maxima ē diſſimilitudo cū de
lit de⁹ mādatoꝝ obſeruātiam.Math.
19°. Si vis ad vitā īgredi.ſerua man-
data.pctōꝛ aūt totū oppoſitū.⁊ inde ē
ꝙ oꝛit̄ maxīa īimicitia int̄ eos. Ad q̄ꝝ
dictoꝝ hic clarioꝛē noticiā dic Bona.
vbi ſ̄.ꝙ duplex ē voluntas dei.s.vo-
lūtas bn̄placiti.s.ipſe de⁹.⁊ voluntas
ſigni q̄ dic aliquē effectū creatū.Cum
ḡ dicit̄ ꝙ aliq̄s ē īimicus dei qa aduer
ſat̄ volūtati ſue.ut dictū ē ſ̄.h̄ nō ītel-
ligit̄ ꝙ aduerſetur volūtati bn̄placiti
cui nullus pōt reſiſtē.imo ſp īplet̄ uel
ab hoīe uel de hoīe.ſed h̄ dicit̄ q̄tū ad
volūtatē ſigni.qa cū de⁹ p̄cipiat vnū.
hō pctōꝛ facit ꝯriū.ita deo aduerſat̄.⁊
talē hoīem q ſic aduerſat̄ deo de⁹ odit
nō affectu ⁊ repugnātia volūtatis ſ3 ef-
fectu punitiōis.Et iō oī die maledicit
pctōꝛibꝫ.⁊ facit in eccl̄ia ſua maledicē
dicēdo.Maledicti q declināt a māda-
tis tuis.imo deū nō decet relinquere
pctm̄ īpunitū.Vñ dic Anſel.in li°.cur
deus hō p̄.ca°.12°.Pctm̄ nō recte oꝛdi
nat̄ niſi in pena.vn̄ ſi pctm̄ non punit̄
inoꝛdinatū dimittit̄.deum aūt nō de-
cet aliq̄d inoꝛdinatū ī ſuo regno relin
quere.vñ ſi pctm̄ remaneret īpunitū
tūc liberioꝛ eſſet ipſa īiuſticia q̄ȝ iuſti-
cia.h̄ ille. Dico amplius.qa īpoſſibile
eſt eſſe dedec⁹ culpe ſine decoꝛe iuſti-
cie.Vñ Aug⁹ li° 3°. de libero arbitrio.
ca°.30.ait.Vniuerſal' pulchꝛitudo nec
pūcto tēpoꝛis tpatur: ut ſit ī ea dede-
cus pctī ſine decoꝛe iuſticie ul' vindic-
te.ſed in futuꝝ iudiciū ſeruat̄ ad ma-
nifeſtationē atq3 acerrimū ſenſu3 q̄c-
quid nūc occultiſſime iudicatur. Sic
n.q nō vigilat doꝛmit.ſic q̄ſq3 ſi nō fa-
cit qđ debet ſine int̄uallo patitur qđ
debet.hec ille. Ecce ḡ quō deus odit
peccatū.Nam cū ipſe deus creaturas
ſuas diligat ⁊ non aliquam q̄tūcūq3
viliſſimā odio habeat.iux̄ illud Sap̄.
xi.ca°.Nihil odiſti eoꝛū q̄ feciſti.tn̄ ſi
q̄ſ q̄ȝ lic3 magn⁹ ⁊ nobilis cū pctō moꝛ
tali decederet.lic3 illū antea nimiū di
lexiſſet.nihilominus illū odio damna-
ret.ſicut in iuda demonſtratum eſt q
lic3 fuiſſet dn̄o familiaris ⁊ adeo ama-
retur ab ipſo ut illum ī numero duo-
denoꝝ eligeret.vñ ex pꝛoditione con
querebat̄.di.Qui edebat panes meos
magnificauit.i.āpliauit ſup me plan-
tatiōes.tn̄ quia cum peccato deſpera-
tus obijt.in pꝛofūdo inferni damna-
tus ipſe deſcendit. Quod ⁊ apoſtolo
Petro ſimilit̄ eueniſſet.niſi de triplici
negatione penitentiam egiſſet.Ange-
lus quoq3 lucifer qui inter alios ſpūs
pꝛimus ⁊ pꝛincipalioꝛ erat.ita odio-
ſus ex peccato fact⁹ eſt domino ut in-
ferni in loco pꝛofundioꝛi iactaretur
e celo. Quid mirū ſi anima peccatrix
odiatur a deo cum in ea per peccatum
deficiūt oꝛnamēta ſua.s.gratia ⁊ vir-
tutes q̄ ſunt decoꝛ aīe ⁊ pulchꝛitudo.
p̄pter q̄ deus ipſam animā alloq̄t̄.di.

Tota pulchra es amica mea ⁊ macula
nō ē ī te. Cant. 4°. Propterea Aug⁹ hor-
tat̄ aīam ad iſtā pulchritudinē v̄tutū
ī li° de ſalutarib⁊ documentꝫ. di. Ne q-
dem fabuloſa arbitreꝫ dei p̄cepta aut
q̄ a me edita dū ex fonte ſaluatorꝫ nr̄i
ſint emanata. ne frāget aīam tuā vlla
aduerſitas ul' pſpitas mūdi. Nā v̄tus
ē aīe tue deū diligē. ⁊ odiſſe ea q̄ deus
nō diligit. Virt⁹ ē aīe tue patiētiā ſec-
tari. ⁊ ab oī īpatiētia declinare. Virt⁹ ē
aīe tue humilitati ſtudē. ſupbiā abho
minari. Virt⁹ eſt aīe tue caſtitatē tam
aīe q̄ȝ corpis cuſtodire. Virt⁹ ē aīe tue
vanā hui⁹ mūdi gloriā ɔtemnē. ⁊ oīa
caduca calcare. ⁊ p illi⁹ amore q te re-
demit dū viuis ī corpe laborare. Virt⁹
ē aīe tue irā ⁊ furorē cohibē ⁊ p̄mere.
Virtus eſt aīe tue ab oī ſtulticia decli-
nare. ⁊ ſapiam dinā amplecti. Virtus
ē aīe tue omnē delectationem carnis
ſubiicē. ⁊ mentē tuā ad deū dirigere.
Has virtutes facile potuiſſes obtinē ſi
ſecularīū curā ⁊ caducas res terrenas
deuitare voluiſſes. ⁊ nihil amori xp̄i
p̄poſuiſſes. H ille. Iſta ſunt ornamēta
aīe ꝓpt̄ q̄ ſūme a deo diligit̄. ſ pctm̄ ea
euacuat. ⁊ iō pctā de⁹ odit ⁊ pctōres.
Et ſic patet p̄ma ps principalis huius
ſermonis.

¶ Pars ſecūda hui⁹ ſermōis. in q̄ ꝓbat̄
q̄ȝ pctm̄ ē deteſtādū reſpectu dei rōne
diuine īiuriationis.

SEcūdo ī iſto ſermōe deteſtan
duȝ ē pctm̄ rōne dine īiuria-
tionis quā facimus. Magna
īiuria ꝑfecto a pctōre irrogat̄ deo. qd
ꝓbat̄ ſic. Paul⁹ Eph. 5°. ait. Viri dili-
gite vxores vr̄as ſicut ⁊ xp̄s eccleſiā.
Adeo. n. diligūt ſe ɔiugati q̄ȝ nō poſſet
īiuriari magis q̄s q̄ȝ ī violatiōe ꝓprie
vxoris. maxime ſi corā oculis ſuis fie-
ret. ut hacten⁹ factū ē ī dep̄datiōe ter-
raꝝ. Cū igit̄ ſit ſponſa xp̄i aīa. magnā
īiuriā faciūt pctōres ſibi corā ei⁹ ocul'
ſponſam ſuam dulciſſimam viliſſimo
adultero. s. diabolo peccādo ꝓſtituē.
Propterea ɔq̄rit̄ Iere. 2°. de aīa tali. Sub
oī ligno frondoſo ꝓſternabaris mere-
trix. Q̄ aūt aīa ſit ſpōſa dei. pȝ p illud
Oſee 2°. Deſpōſabo te mihi ī fide. Vn̄
Ber. ſermōe. 33°. inqt. Iuſticia ⁊ iudiciū
ſūt p̄paratio ſedis ei⁹. ⁊ ſpōſe. In ſpōſe
p̄rogatiua ɔcurrunt parit̄ oīa ad ɔſū-
mationē v̄tutū. ⁊ de forma iuſticie fit
formoſa. de iudicioꝝ noticia tota deſi-
derio p̄ñtie ſeu glorie ſpōſi caſta. Talē
decet ꝓrſus eē ſpōſam xp̄i ſiue dn̄i pul
chrā. eruditā ⁊ caſtā. H ille. Ampli⁹
dico. aīa ē filia dei. Vn̄ Greg⁹ li° p̄ ſup
Ezech. ca°. 6°. Dedit eis ptātem filios
dei fieri. quid hac ptāte altius. qd hac
altitudine ſublimi⁹ dici pōt. in q̄ qſqȝ
creat⁹ efficit̄ creatorꝫ. H ille. Quanta g̃
īiuria fit ei p pctm̄. qa. s. filia ſua cor-
rūpit̄ ⁊ occidit̄. iuxta illud. Corrupti
ſūt ⁊ abhominabiles facti ſunt in ſtu-
diis ſuis. P̄ dico. īiuriā aliā irrogat
deo. qa filios ⁊ filias dei ī ei⁹ oculis oc-
cidit. s. opa bona ⁊ v̄tutes q̄ ſūt ei⁹ fi-
lii. qa p grām ſuā facte ſūt. Itē deū a
domo ſua ꝓpa pctm̄ eiicit. i. ab aīa q̄
ē tēplū dei. ⁊ adueniēte pctō recedit.
qa nō ſimul ɔpatiūtur. Vn̄ auctor de
ſpū. ca°. 37°. dic. Aīa ē dom⁹ ſūmi patrꝫ
familias ꝓpter moꝝ venuſtatē. ſpōſa
xp̄i ꝓpt̄ dilectionē. tēplū ſpūs ſci ꝓpt̄
ſcificationē. ciuitas regꝫ eťni ꝓpt̄ oīuȝ
ɔcordiā. H ille. Et Aug⁹ ſup ps 130. ait.
Nunc fide ac ſpe domū ſpiritali dilec-
tiōe ɔſtruite. ī oī ope bono fūdamen-
ta ī cordibus vr̄is. i. apl̄ica ⁊ ꝓphetica
monita iacite. humilitatem veſtrā ſi-
cut pauimēta ſine offēſiōe ꝓſternite.
ſalutarem in corde veſtro doctrinam

orōnibus ⁊ ſermonibus tanq̄ꝫ firmis
parietibꝫ cōmunite·dīnis eam teſti-
moniis tanq̄ꝫ luminaribus illuſtrate.
infirmos ſicut columne ſuſtētate. In-
opes ſicut tecta ꝓtegite. ut dñs noſter
ꝓ tēpalibꝫ ſempitna reſtituat·ut uos ī
etnū pfectos dedicatoſqꝫ poſſideat. h̄
ille. ſꝫ iſta pctōres nō faciūt·iō deū de
ꝓpa domo expellūt·neſciētes uel ſcire
nolentes. qa templū debēt eē ſpūs ſcī
i. Cor. 6°. aplo teſtante. Ampli⁹ dico
īiuriā aliā irrogāt pctōres deo. qa viā
paradiſi publicā mādatoꝝ dei ī cōtu-
meliā ei⁹ admodū ṗdonis frangunt.
Nam ipſa ē via ad vitam eternā. Vñ
Greg⁹ omel. xi. ait. In preſenti etenī
vita q̄ſi ī via ſum⁹ q̄ ad patriā pgim⁹.
Heu me pctōres iniq qd facid deo ve-
ſtro·qd aīe vr̄e tā pulchre p pctm̄ ita
denigrad! Audite Ambroſiū ſup Bti
īmaculati. di. Noſce teipſū hō·tue aīe
dicit̄ in cāticis: Niſi cognouerd te for-
moſa ī mulieribꝫ. cognoſce te aīa quia
nō de t̄ra nō de luto es. qa inſufflauit
te de⁹ ⁊ fecit in aīam viuentē. opus es
magnificū dei opatiōe gnātū. Attēde
tibi ut lex dic. h̄ ē tibi. i. aīe tue. Secu-
laria te ⁊ mūdana non teneāt. Terre-
ſtria nō morent̄ apud te·ad illū tota
intētiōe feſtina ex cui⁹ inſpiratiōe cō-
ſiſtis. h̄ ille. Et ī eodē li° idē dic. Pro-
pterea dñs q ſ̄m aīam te ad imaginē
⁊ ſilitudinē ſui fecit·h̄ eſt rōnabilem
iuſtū·pudicū. In eo. n. ad imaginē es
iuſtus ut ſis imago iuſticie·ſis ſic ca-
ſtus ut īmaculati ī te figura ṗfulgeat.
h̄ ille. Abſtine ḡ. s. a pctō ne tanta īiu-
ria irroget̄ factori tuo. Et ſic patet ſe-
cūda ps ṗncipalis hui⁹ ſermōis.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermōis. in qua ꝓbat̄
ꝙ peccatum eſt deteſtādum reſpectu
dei ratione dīne occiſionis.

TErtio ī iſto ſermōe deteſtan-
dum eſt pctm̄ rōne dīne occi
ſionis. Occidit. n. pctm̄ non
ſolū aīam ut dictū eſt ī ṗncipio hui⁹
tractat⁹: ſꝫ etiā ſi fieri pōt ipſam dīnā
maieſtatē q̄ꝫtuꝫ ī ipſis ē ⁊ inq̄ꝫtuꝫ poſ-
ſunt ⁊ poſſibile ē pctōres ānullāt ⁊ oc
cidunt. ṗ pctm̄ patrē occidit. 2° fi-
liū crucifigit. 3° ſpm̄ ſcm̄ extinguit.
ṗ dico ꝙ patrē occidit cui attribuit̄
potētia·maxime admīſtrādi iuſticiā.
ſꝫ pctōr iſtā potentiā q̄ꝫtuꝫ in ipſo eſt
conat̄ auferre. Vñ Ber. ī ſermōe beate
Lucie. Permanēs inqt ī iniqtate tua
pctm̄ tuū vis eē īpunitū·tu vis deum
eē īiuſtū. Exigit. n. iuſticia ei⁹ ut vni-
cuiqꝫ reddat ſ̄m opa ſua. qui aūt vult
deū eē īiuſtū nō vult deū eē deū. ⁊ qui
deſiderat deū nō eē·nōne q̄ꝫtuꝫ in ipſo
eſt deū occidit! ḡ ⁊c. Ampli⁹ dico. p
pctm̄ deū negamus. Vñ Iero⁹. xi. q. 3.
c. eſtimant· ait. Quotienſcūqꝫ vinci-
mur a vitiis atqꝫ pctīs·totiens deū ne-
gam⁹. ⁊ eo. q̄tiens quid bonū agim⁹.
deū cōfitemur. Nec arbitrādū ē ī die
iudicii illos tm̄ a dei filio eē denegan-
dos q in martyrio xp̄m negauerunt·ſꝫ
illos oēs q̄ꝝ ope uel ſermōe ul̄ cogita-
tiōe xp̄s negat⁹ negat̄·uel ↄfeſſus ↄfi-
tet̄. h̄ ille. 2° ꝙ pctm̄ ſiue pctōr peccā
do q̄ꝫtū ī ſe ē iteꝝ xp̄m crucifigit. ⁊ ſan
guinē ei⁹ fūdit dū ṗciū redēptiōis ei⁹
abiicit. Heb. 6°. Ruſus crucifigentes
ſibimetipſis filiū dei ⁊ oſtētui hn̄tes.
ubi ait glo. Xp̄m crucifigunt. ⁊ cōtu-
melie habent qui gratiam ei⁹ vilipen-
dentes in peccatis iacent. Item alia
glo. Plus peccant qui contemnūt re-
gnantem in celis q̄ꝫ qui crucifixerunt
ambulātē ī terris. Dicūt̄ aūt peccato-
res xp̄m crucifigē. qa q̄ꝫtum in eis eſt

iteꝝ cām cōmittūt ſue crucifixiōis.s.
pctm̄ ꝓpt́ qꝺ mortu⁹ ē. Vn̄ Aug⁹ ſuꝑ
26°. ca°. Math. ꝺīc. Nō min⁹ peccāt q
xp̄m blaſſemāt regnātē in celis q̄ꝫ qui
crucifixerūt ambulantē in t̄ris. Pctō-
res. n. ꝺenuo xp̄m cum iuda tradūt ⁊
vendūt. ⁊ cū militibꝫ Pilati cōtume-
lijs affectū crucifigūt· ſuꝑ oēs ſiue iu-
ꝺeos ſiue milites crucifixi corpus pe-
ꝺib⁹ cōculcāt. ⁊ ſanguinē q̄i ī ſordib⁹
miſcentes polluūt. Que ne incredibi-
lia videāt́: audi Hieronymū in ep̄la
ad Pāmachiū ⁊ Occeanū h̄ ꝯfirmātē
Quāti inť vos inqt iude iudā ꝺānāt.
quāti in ſemetipſis ꝺum ꝑ cupiditatē
ſuas aīas eternis cruciatibꝫ tradunt. ⁊
traditores fiūt patrĩ ⁊ occiſores. h̄ ille.
Pctōr. n. xp̄m vendit ꝺū eū quē plus
habet ī ſe alienat q̄i quodā p̄cio cupi-
ꝺitatis ⁊ voluptatꝫ accepto. Vn̄ Beda
ſuper Math. ⁊ habetur. xi. q. 3. c. abijt
iudas· inqt. Multi hodie ſcelus iude:
qa ꝺn̄m ac mḡrm ꝺeū ꝺn̄mq̄ꝫ ſuū pe-
cunia vendiderūt· velut īmane ⁊ ne-
phariū exhorrēt· nec tn̄ cauent. Nam
cū ꝓ muneribꝫ falſū ꝯ̄ quēlibet teſti-
moniū ꝺicūt· ꝓfecto qa v̄itatē ꝓ pecu-
nia negāt· ꝺeū ꝓ pecunia vendūt. Ipſe
n. ꝺixit. Ego ſū via v̄itas ⁊ vita. Cū ſo
cietatē frat́nitatꝫ aliq̄ ꝺiſcordie peſte
cōmaculāt· ꝺeū ꝑdūt. qa ꝺe⁹ caritas ē.
Qui ḡ caritatꝫ ⁊ v̄itatꝫ iuſſa ſꝑnūt· ꝺeū
vtiq̄ꝫ q caritas ⁊ v̄itas ē ſꝑnūt ⁊ ꝑdūt
maxime cū nō ī firmitate uel igr̄ātia
peccāt· ſꝫ in ſilr̄itudinē iude q̄runt op-
portunitatē· q̄lit́ mēdacio v̄itatem. ⁊
v̄tutē crimīe arbitris abſentibus mu
tent. h̄ ille. Ad h̄ idē Ber. ait. Si volu-
ptas cruci opponit́ ⁊ crux voluptati·
quō ſe pn̄t excuſare voluptatuꝫ ama-
toreſ q̄ꝫ nō ſint xp̄i crucifixoreſ? Hui⁹
rei legitur exēplū in legenda cuiuſdā
martyris. s. q̄ꝫ cū xp̄s cuidā pſone ꝺe-
uote apparuiſſet crucifixus int́rogāti.
cur eēt iteꝝ crucifixus. reſpōdit. Tria
pctā me iteꝝ crucifigunt. Propt́ea ait
ap̄ls Heb. x°. Irritam qs faciēs legem
Moyſi· ſine vlla miſeratione ꝺuobus
uel tribꝫ teſtibꝫ morit́· quanto magis
putatꝫ ꝺeteriora mereri ſupplicia q fi-
liū ꝺei ꝯculcauerit. ⁊ ſanguinem teſti
pollutū ꝺuxerit in q̄ ſcificat⁹ ē. ⁊ ſp̄ūi
gr̄e cōtumeliā fecerit. h̄ ibi. Vbi ꝺicit
Amb°. Cōculcat xp̄m q libere peccat
abſq̄ꝫ timore ⁊ pn̄ia. ⁊ q eo indigne ꝑ-
ticipat ſanguinem teſti pollutū ꝺucit
ſi ab eo mūdatus ad vomitū redit. ⁊
penitere negligit. h̄ ille. ḡ ⁊c. 3° ꝺico
pctōr peccando extinguit ſp̄m ſcm̄. ꝯ̄
qꝺ ait ap̄lus. i. Theſſal. 5°. Sp̄m nolite
extinguē. Vn̄ Aug⁹ ad Bonifaciū ait.
Nō iō h̄ ꝺīc ap̄ls q̄ꝫ ſp̄ūs ſcūs q vni⁹ ē
ſubſtātie cū p̄re ⁊ filio extigui poſſit.
ſꝫ q̄ꝫtū in ipſis eſt extinctores eius vo-
cant́ merito q ita agunt ut extinctum
velint. Sp̄m ḡ ſcm̄ qui ꝺat⁹ ē nob̄ nō
inq̄ꝫtū ī ſe ē ſꝫ inq̄ꝫtū ī nob̄ extinguim⁹
ꝺū peccādo a nob̄ fugam⁹. h̄ ille. Ecce
ḡ quō ꝺeteſtādū ē pctm̄ rōne occiſio-
nis. Et ſic patꝫ t́tia ps ꝑncipalis ī iſto
ſermōe. Emēdem⁹ ḡ ī meli⁹ vitā no-
ſtram· ne in tāte calamitatꝫ baratrum
incidam⁹· ne pemptores ꝑ pctm̄ ꝺiue
clemētie īueniamur· ſꝫ poti⁹ ꝑ pn̄iam
eam ad indulgētiā inclinem⁹ ī ſecula
ſeculoꝝ. Amen.

¶ Feria t́tia poſt ꝺn̄icā ſecūdā ꝺe aduen
tu. etiā ꝺ ꝺeteſtatiōe pcti reſpectu ꝺei
alijs tribꝫ rōnibꝫ Sermo ꝺecim⁹.

HAbūdetis
in ſpe ⁊ virtute ſpiritus
ſancti. Iterum vbi ſ. Vt
ex precedenti ſermone

euidētiſſime claret fratres kmī pctm̄
reſpectu dei ſūme deteſtandū ē. Nam
benigniſſimū patrem ⁊ clemētiſſimū
cōuertit ī crudeliſſimū iudicem ita ꝙ
ꝓ toto nō dimittēt qn filios q̊s crea-
uit q̊s tantū dilexit ſi eos ī pctō mor-
tali īuenerit. ⁊ ſi poſſent fugē ſub pal-
lio btē v̊ginis · gladio etne dānatiōis
interficiat. ⁊ in ignē etnū ſine retarda
tiōe ꝓijciat. Vn̄ Aug⁹ li° 3°. de ſymbo-
lo ait. Ille iudex nec gr̄a preuenit᷑ · nec
mi̅a iā flectit᷑ · nec pecunia corrūpitur
nec ſatiſfactiōe uel pn̄ia mitigat᷑. Hic
dum tēp⁹ habet᷑ agat aīa pn̄iam ꝑ ſe
q̄diu locus eſt pn̄ie ⁊ mi̅e. qa ibi erit
locus iuſticie. h̄ ille. Nec de lege cōi ut
tangit Ricar. in 4°. diſ. 15. arti. p̊. q. 7.
deus pōt remittē pctm̄ mortale ſine
aliq̄ ſatiſfactione. Nā Anſel. li° p̊. cur
de⁹ hō. ca°. 22°. ait. Si pctm̄ non punit᷑
īordinatū dimittit᷑. ſ; de⁹ nihil inordi-
natū pōt dimittē. g̊ de⁹ non pōt pctm̄
ſine ſatiſfactiōe remittē. Et eodē lib°.
ca°. x°. In deo qd̄libet paruū inconue-
niens ſeqt᷑ impoſſibile. Sȝ p⁹ea ca°. 12°.
dic ꝙ non decet deū pctm̄ īpunitū re-
mittē. g̊ deū h̄ facē ē impoſſibile. Non
aūt ad h̄ talis facit ut pctm̄ dimittat᷑.
qa ſꝑ reqrit᷑ act⁹ penitēdi · in q̊ ꝓncipa
lior ps ſatiſfactiōis ꝯſiſtit. nec etiā re-
mittit᷑ ſine infuſiōe gr̄e. Et qa hō mor
talit᷑ peccando clauſit oculū aīe. iō lu-
men gr̄e ad aīam trāſire non pōt niſi
apiat᷑ feneſtra. Et ī hac opīone ē ſn̄ia
Augꝰ. ſuꝑ Ioh. omel. 72. ſuꝑ illud Ioh.
14°. di. Maiora hoꝝ facietis: Cū ex im
pio fit iuſtus ſalutē opat᷑ xp̄s in illo · ſ;
nō ſine illo. Habūdet g̊ in ſpe ꝛc. ab-
ſtinentes a pctō · qd̄ etiā deteſtandū ē
reſpectu dei · trib; alijs rōnib;.

p̊ rōne diuine operationis.
2° rōne dīne abhominatiōis.
3° rōne diuine ſeparationis.

¶ Pars prima hui⁹ ſermōis. in qua pro-
batur ꝙ deteſtandū eſt pctm̄ etiā re-
ſpectu dīne opatiōis.

PRimo igit᷑ ī iſto ſermōe dete-
ſtandum eſt pctm̄ rōne dīne
opationis · ſiue ſudatiōis · aut
laboratiōis. Oēs. n. labores xp̄s aſſū-
pſit ut pctm̄ deſtruēt. Propter ea mo-
uet᷑ dubiū int᷑ theologos. Vtꝝ ſi pctm̄
nō fuiſſet · xp̄s īcarnat⁹ fuiſſet. Circa
hāc q̄ſtionē eſt duplex ſcola ſiue opi-
nio ꝯ̄tria uel diuerſa ſaltem. Prima
opinio eſt beati Tho. ⁊ ſequentiū eū.
q ī tertia parte. q. 1. arti. 3°. ſic dic. Qui-
dam etiā dicunt ꝙ etiam ſi hō nō pec-
caſſet · dei filius īcarnatus fuiſſet. Alij
v̊o cōtrariū aſſerūt · q̊rū aſſertiōi inqt
ipſe magis aſſentiēdum videt᷑. Ea enī
que ex ſola voluntate ꝓueniūt ſupra
omne debitū creature nobis īnoteſcē
nō poſſūt niſi quatenus ī ſacra ſcript᷑a
tradūt᷑ ꝑ quā dīna volūtas īnoteſcit.
Vn̄ cū in ſacra ſcriptura vbiqȝ īcarna-
tiōis rō ex pctō ꝓmi hoīs aſſignetur ·
cōuenienti⁹ dicit᷑ incarnatiōis op⁹ or-
dinatū eſſe a deo ī remediū peccati · ita
ꝙ pctō nō exiſtēte īcarnatus nō fuiſ-
ſet. Et ad h̄ pōt adduci illud Augꝰ. ī li°
de v̊bis dn̄i. exponens illud qd̄ habet᷑
Luc. 19°. Venit filius hoīs querere ⁊
ſaluū facere quod pierat. ſed ſi homo
non peccaſſet filius hoīs non veniſſet.
⁊ 1. Thimot. p̊. ſuꝑ illud v̊bum. Xp̄s
venit in hūc mūdū ut pctōres ſaluos
facēt. vbi glo. Nulla cā veniendi fuit

xp̄o dn̄o niſi pctōꝛes ſaluos facē. Tol-
le moꝛbos· tolle vulnera. ⁊ nulla cā ē
medicine. Alia opinio huic aduerſa
⁊ ɔ̄tia eſt Alex. in tr̄ia pte. in tractatu
de cōueniētia incarnatiōis. q. vld. di.
ꝙ ſi etiā non fuiſſet humana nā lapſa
adhuc cōuenient̄ fuiſſet xp̄s īcarnatꝰ
ſ; nō paſſus. ⁊ ꝓbatur iſta opīo ſic. ꝓ
ait Dyoꝰ. Bonū ē diffuſiuū ſui eſſe. ſi-
cut nos dicimꝰ ꝙ ī dīnis pr̄ diffundit
ſuam bonitatē in filium p gnātionē. ⁊
ab vtroq; eſt diffuſio in ſpm̄. s. ꝑ ꝓceſ-
ſionē. ⁊ h̄ diffuſio ē in trinitate. ⁊ h̄ ē
ſūma diffuſio creatꝛa nō exiſtente. g̊ ſi
ſūmū bonū creatꝛa exiſtente nō ſe dif-
fundit ī creaturā· adhuc erit cogitabi
le maioꝛē diffuſionē q̄; diffuſionē eiꝰ.
Si g̊ eiꝰ debet eē ſūma diffuſio: qa eſt
ſūmū bonū· cōueniētiꝰ ē ꝙ diffundat
in creaturā. ſ; h̄ diffuſio nō pōt ītelligi
ſūma niſi ipſe vniat̄ creatꝛe. g̊ cōuenit
ꝙ deꝰ vniat̄ creatꝛe maxime humane.
qa habet ꝑticipationē cū oīb; alijs. g̊
poſito ꝙ ipſa non eſſet lapſa· adhuc ei
vniret̄ ſūmu; bonū. 2° idē ꝓbat̄ ſic.
Nō ē btītudo niſi ī deo. ⁊ tota creatꝛa
rōnalis ē btīficabilis. ſ; creatꝛa rōnalis
q̄ ē hō habet duplicē cognitionē ſen-
ſitiuā. s. ⁊ ītellectiuā. ⁊ habet delecta-
tionē ī vtroq;. Si g̊ tota ē btīficabilis
g̊ ⁊ ſm ſenſū ⁊ ſm ītellectū. opoꝛtet g̊
ꝙ ī deo btīficet̄ q̄tu; ad vtrūq;. ſ; ī deo
ſm ſe ɔſiderādo ⁊ in ꝓpa nā nō btīfi-
cat̄ ſenſus· ſ; ſolꝰ ītellectꝰ. qa nō btīfi
cat̄ uel delectat̄ ſenſus niſi in ſenſibili
ſolū· ſiue ī eo qđ coꝛꝑale ē. Si g̊ totus
hō debet btīficari ī deo. opoꝛtet deū eē
coꝛꝑalē ⁊ ſenſibilē. ſ; nō eſt cōueniēs
ut aſſumat quālibet coꝛꝑalē nām· ſed
ſolū humanā ut dictū ē. 3° ꝓbatur ꝑ
auctoꝛitatem Ber. ſup illud Jone p̊.
Propt̄ me venit h̄ tēpeſtas. exponens

illud v̊bū de filio dei. di. ꝙ lucifer pre-
uidit rōnalem creaturā aſſumendā ī
vnitatē filij dei. vidit ⁊ īuidit. vn̄ īui-
dia fuit cā caſus diaboli. ⁊ fuit cā mo-
uēs ipſū ad tēptādū hoīem. cuiꝰ felici
tati īuidebat. ut p pctm̄ demerēt̄ hūa-
na nā aſſūptionē ī vnibilitatē ad deū.
Ex q̂ p; ꝙ lucifer fuit ītelligēs vnionē
humane nāe ad deū· nō exiſtēte lapſu
humane nāe. ⁊ ipſū lapſū ītellexit ut
īꝑditiuū vniōis· ꝓpt̄ qđ pꝛocurauit
lapſū. ex q̊ g̊ relinqt̄ ꝙ circūſcripto la-
pſu· adhuc ē ponē cōueniētiā īcarna-
tionis. Cōfirmare videt̄ p̄dictā opi-
nionē Augꝰ in li° de ſpū ⁊ aīa. di. Pro-
pterea deꝰ factꝰ eſt hō ut totū hoīem ī
ſe btīficaret· ut ſiue hō īgrederet̄ intꝰ
p intellectū· ſiue egrederetur extra p
ſenſū in creatoꝛe ſuo paſcua īueniret·
paſcua intꝰ ī cognitiōe deitatꝪ· paſcua
foꝛis ī carne ſaluatoꝛis. hec ille. Iſtis
p̄miſſis dico ꝙ pctm̄ ſm ꝑmā opīonē
fuit cā tot laboꝝ q̄ fecit xp̄s ī īcarna-
tiōe· paſſione. ⁊ reliquis opibus ſuis.
Scđm aūt ſecūdā ſaltē fuit cā paſſio-
nis· doloꝛis· effuſiōis ſanguīs. Uoluit
g̊ carnē aſſumē ut carnē a pctō mūda
ret. Vn̄ Leo in li° de fide ait. Si hō ad
imaginem ⁊ ſilitudinem dei factus in
ſui honoꝛe permāſiſſet· nec diabolica
fraude deceptꝰ deuiaſſet· creatoꝛ mū-
di· creatura nō fieret· nec ſempiternꝰ
tꝑalib; ſubiret. h̄ ille. Hec auctoꝛitas
pōt exponi ꝓ ꝑma opīone. ⁊ ſi ꝓ ſecun
da. pōt dici. qa ſi hō nō peccaſſet· xp̄us
carnē paſſurā non aſſūpſiſſet. Uoluit
etiā xp̄s p̄dicare ut oēs rudes. s. ⁊ ſa-
piētes erudiret· nō nimis alta aut nō
ītelligibilia ꝓponēſ· ɔ̄ aliq̊s ita alta p̄-
dicantes que non poſſūt apprehendi.
Audi g̊ quid dīc Gregꝰ li° 17° moꝛal.
Quā nauiculam Petri· in qua ſedens

p̄dicabat· nec in altū duci. ⁊ a t̄ra p̄ce-
pit remoueri: ꝑfecto ſignās p̄dicato-
res ſuos rudibꝰ debere ꝑplis· nec alta
nimis de celeſtibꝰ· nec tn̄ terrena p̄di-
care. Aqua itaqꝫ ligat̄ ī nubibꝰ. qa p̄-
dicatoꝝ ſcīa infirmoꝝ mētibꝰ loquēs
q̄ntū ſentire valet dicere ꝓhibet̄. Nam
plerūqꝫ ſi auditoꝝ coꝛ v̂bi īmenſitate
coꝛrūpitur· lingua docentiū indiſcre-
tiōis pena mulctat̄. H ille. Voluit etiā
apl̄os ⁊ diſcipulos p mūdum mittere
ut pctm̄ deteſtarent̄. ⁊ celū nobis pec-
cantibꝰ aperirēt. Vn̄ Augꝰ ī ſermone
de apl̄is ait. Dedit deꝰ ptātē apl̄is ſup
nām ut eam curarēt· ſup demones ut
eos euerterent· ſup elemēta ut ea mu-
tarent· ſup moꝛtē ut eā ꝯtēnerēt· ſup
angelos ut coꝛpus dn̄i cōſecrarēt. hec
ibi. Itē in eodē ſermōe idē ait. Ihesus
Petrū ⁊ Andreā ⁊ alios p quos opatꝰ
ē ſalutē in medio eccleſie· non de foꝛo
Iuſtiniani ſ; de ſimplicitate piſcatoꝛia
legitur aſſūpſiſſe. Inflat. n. ſapīa huiꝰ
mūdi. ⁊ legū vētoſa loq̄citas. Elegit. n
nō reges· nō ſenatoꝛes· non ph̄os· ſed
plebeos· paupes· indoctos· piſcatoꝛes
ineruditos liberalibꝰ diſciplinis· non
pitos grāmatica· nō oꝛnatos dyaleti-
ca· nō in rethoꝛica inflatos. H ille. Vo-
luit vēdi ut nos a pctō redimēt· liga-
ri ut nos ab ipſo ſolueret· ſanguinem
ſuū fūdere ut nos p ipſū a pctō laua-
ret· damnari ut peccatū dānaret. Vn̄
Ber. ī tractatu de ſcala Iacob ait. Xp̄s
nō ē ꝓſperatꝰ in mūdo· ſ; a die natiui-
tatis ſue vſqꝫ ad hoꝛā paſſionis ſue ſe-
ipſū nobis īpendit· dū in pauptate na-
tus· in humilitate ꝯuerſatꝰ· pſecutio-
ne fatigatꝰ· paſſiōe ꝯſūmatꝰ· totū ſe in
aq̄s paſſiōis īmiſit· aīaꝝ vtiqꝫ ſaluatoꝛ
nō coꝛpoꝛū. nam tollē pctā venit non
carnis moleſtias. H ille. Voluit tn̄ ꝓpt
pctm̄ omnia aduerſa pati. ⁊ moꝛi. Vn̄
Gregꝰ in omel̄. Xp̄s moꝛtuus eſt ut
tibi īmoꝛtalitatē donaret· eſuriit ut te
ſua carne ſatiaret· ſitiuit ut te ꝓp̓o ſan
guine potaret· ſuper aſinū ſedit ut te
ſup cherubī ſedere faceret· baptiçatꝰ
ē ut te lauaret· alapis ceſus eſt ut te a
ſeruitio liberaret· viatoꝛ factꝰ eſt ut te
ſine laboꝛe eē facēt· hō appellatꝰ ē ut te
deū vocaret· filiꝰ dei dictꝰ eſt ut te ī fi-
liū dei adoptaret· oꝛauit ut te fidelem
facēt. H ille. De his etiam q̄ꝫ doloꝛoſa
fuerūt loq̄t̄ Augꝰ liͦ de q̄tuoꝛ v̂tutibꝰ.
di. Deus hō v̂bū caro factū eſt· multa
bona fecit. ⁊ mala perpeſſus eſt· q moꝛ
tuos ſuſcitauit moꝛtuꝰ ē. Quot ſingu
lis illa patiētia ꝑpeſſus ē· diabolū tem
ptatoꝛē· diſcipuluꝫ traditoꝛē. qa ipſū
iudā ꝑuſ q̄ꝫ oſtendēt traditoꝛē· ptulit
furē. ⁊ an̄ expimētū vinculoꝝ crucis
⁊ moꝛtis labiis eiꝰ doloſis nō negauit
oſculū pacis. In ipſa aūt moꝛte quāta
ſuſtinuit· ptulit odioꝛū flāmas mini-
ſtros peſſimi coꝛdis· linguis clamaue
runt iudei Crucifige: crucifige· ut rei
remanerēt iudei. Innocēs ab eis cru-
cifixꝰ ē· filiꝰ dei ad crucē ducit̄· expal-
mat̄ q ē vera palma victoꝛie· ſpinis co
ronat̄ q ſpinas pctōꝝ venit ꝯfrīgere·
ligat̄ q ſoluit cōpeditos· ligno ſui pen-
dit̄ q erigit eliſos· aceto potat̄ fons vi-
te· diſciplina cedit̄· ſalus vulneratur·
vita moꝛit̄. H ille. Ex his g̊ pꝫ quantū
xp̄s laboꝛauit ut pctm̄ ⁊ diabolum ꝓ-
ſterneret. Et iō ait Ieroꝰ. Gratias tibi
agimꝰ ſaluatoꝛ ſeculoꝝ q tam foꝛtiſſi-
muꝫ aduerſariū nr̄m eieciſti· quē dū
occideretꝫ occidiſti. H ille. In h̊ volui-
ſti eē ſil̄is Samſoni q moꝛi voluit ut
philiſteos occideret. Vn̄ glo. Col̄. 3ͦ.
Innocens occidit̄· peccatū crucifigit̄.
Et ſic patet pars p̄ma huiꝰ ſermōis.

¶ Pars ſecūda hui⁹ ſermōis. in q̄ ꝓbat̄ ꝙ deteſtandū ē pctm̄ etiā reſpectu dei rōne diñe abhominatiōis.

SEcūdo deteſtandū ē peccatū etiam reſpectu dei in iſto ſermone rōne diñe abhoīatiōis Nā ſicut aplo teſtāte Ro. 8°. Diligentibus deū oīa coopant̄ in bonū. Glo. ibidē. Cōſolatur deus ꝓſperi· exercet aduerſis. nā ipſoꝝ infirmitate exercet̄ hūilitas· afflictiōe patiētia· ꝯdictiōe ſapiā· odio beniuolētia. Verbi gratia. Talib⁹ mūdus ē in ſpeculū· ūtutes in adiutoriū· corpus xpi ī iudicium· oīs ſcriptura ī documētū· ꝓſpa in ſolatiū aduerſa ī exercitiū· iuſti ī exēplū· mali in ȩelū ⁊ ꝯpaſſionem· pctā ꝓpria ad humiliationē. Sic eꝯ°. oīa malis cooperant̄ in malū· īmo bona q̄ faciūt nō ſūt grata deo. Abhominat̄. n. de⁹ victimas pctōꝝ. ꝓṽ. 15°. ca°. Victime īpioꝝ abhoīabiles dño· vota iuſtoꝝ placabilia. ⁊ Eccl. 34°. Dona īpioꝝ ſiue iniq̄ꝝ nō ꝓbat altiſſimus· nec reſpicit in oblatiōibus eoꝝ. Hibi. Propt̄ pctm̄ abhominat̄ deus oīa nr̄a bona q̄tum ad etnā remunerationē. Vn̄ de⁹ ipſe clamat humano generi per Yſa. p̊. Holocauſta arietū ⁊ adipem pinguiū ⁊ ſanguinē vituloꝝ ⁊ agnorū ⁊ hircoꝝ noluí. nec offerad vltra ſacrificiū fruſtra. incenſū abhoīatio ē mihi. neomenias ⁊ ſabbatū ⁊ feſtiuitates alias nō ferā. iniq ſūt cet⁹ vr̄i ut ambulared ī atrijs meis. kalendas vr̄as ⁊ ſollēnitates veſtras odiuit aīa mea: facta ſunt mihi moleſta· laboraui ſuſtinēs. ⁊ cū extenderitd man⁹ vr̄as auertā oculos meos a vobis. ⁊ cū multiplicaueritis orōnē nō exaudiā. man⁹. n. vr̄e ſanguie plene ſūt. Hibi. Faciētes bonū ī pctō mortali ſūt ſil̄es vetule facientis caſeū manib⁹ uel cerolis q̄ tergēs limpiditatē oculoꝝ. ⁊ naſi ſaniem· muſcas in caſeo ꝯprimebat. Sic hic caſe⁹ abhoīabilis eſt vidēti· ſic opa ī mortali pctō facta ſūt deo abhoīabilia· licȝ ſint de genere bonoꝝ. Sȝ ſi vis opa tua ĝta eē deo fac ut ait dn̄s Yſa. p̊. ca°. Lauamini mūdi eſtote: auferte maluȝ cogitationū veſtraꝝ ab oculis vr̄is· qeſcite agē peruerſe· diſcite bn̄facē· q̄rite iudiciū· ſubuenite oppreſſo· iudicate pupillo· defendite viduā. ⁊ venite arguite me dicit dn̄s. Si fuerit pctā vr̄a ut coccinū· q̄ſi nix dealbabunt̄. ⁊ ſi fuerint rubra q̄ſi vermicul⁹· q̄ſi lana alba erūt. Hibi. Rō aūt oīuȝ ꝑdictoꝝ ē caritas· q̄ ſi exiſtat oē opus deo ĝtū facit. ſi aūt deficiat ut in pctōrib⁹ patet· nullū deo ĝtū ē. Vn̄ Aug⁹ ſup ꝑma canonica Joh. omel̄. 5 ait. Qui facit ꝯ caritatē nō eſt nat⁹ ex deo. q aūt ē nat⁹ ex deo ꝑ caritatē non peccat. qa illa opit mltitudinē pctōꝝ. Et ſup ps. 31°. idē ait. Caritas nō ꝑmittit te aliqd mali facē ei quem diligis· ȝ qcqd potes ꝑſtare. ipſa. n. eſt q̄ orat etiā ꝓ īimicis. ĝ deſerit amicū q bene optat īimico. Itē idē ipſe ſup ꝑma canonica Joh. omel̄. 7. ait. Breue ꝑceptū tibi ꝑcipit̄· dilige. ⁊ qđ vis fac· ſiue taceas· dilectiōe taceas. ſiue clames· dilectiōe clames. ſiue emēdeſ· dilectiōe emēdes. ſiue pereas· dilectiōe pereas. Radix ſit int⁹ dilectiōis· nō pōt ꝺ iſta radice niſi bonū exire. hec ille. Vide ĝ qd facit pctm̄ ꝯtriū caritati. Et ſic patȝ ſecūda pars ꝑncipalis hui⁹ ſermōis.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermonis. in q̄ ꝓbat̄ ꝙ deteſtādum ē peccatū etiā reſpectu dei rōne diuine ſeparationis.

TErtio ī iſto ſermōe deteſtandū ē pctm̄ rōne diñe ſepationis ⁊ receſſiōis. quia. s. anima

ꝑ pctm̄ recedit a deo factore ſuo· non
loci ſpatiȷs ſed affectib⁹ deo ↄtrarijs.
Vn̄ Yſa. 55°. Sic exaltant̄ celi ⁊ terra·
ſic exaltate ſūt vie mee a vijs vr̄is. Pa
tet exēplū ī parabola filij ꝓdigi Luc.
15°. de q̄ dr̄ q̄ ꝓfectus ē in regionē lon
ginquā. ſuper q̄ dicit Jero⁹ in epl̄a ad
Damaſū papā de filio prodigo. Si de⁹
tenet celū palmo ⁊ t̄rā pugillo. ⁊ Jere.
dic. Deus appropinquās. ⁊ nō deus de
longinq̄. p̄ Dauid q̄ꝫ. qa null⁹ abſq̄ꝫ eo
locus p̄dicat̄ quō fili⁹ ꝑegre ꝓficiſcit̄.
Sciēdū ē igit̄ nō locoꝝ ſpatijs ſꝫ affec-
tu· aut nos eē cū deo aut ab eo recedē.
Hꝫ ille. O īiq̄tas peſſima q̄ ſola pōt nos
a deo ſegregare· qd peius cogitari pōt.
qd iniquus. qa cū deus vbiq̄ꝫ ſit· in ſola
aīa peccatrice nō eſt. O aīa qd facis? a
q̄ recedis? a q̄ te ſeparas? Nūqd a fe-
tore? Nūqd a ſtercore? Nūqd a dia-
bolo? Nūqd ab inferno? Immo a deo
creatore tuo· īmo a pijſſimo pr̄e tuo·
īmo a redēptore tuo. īmo a ſalute tua
⁊ ad fetorē curris· ad diabolū īimicū
tuū accedis· inferno ꝓpinquas. Audi
q̄ſo aīa mea hanc ob cām ſcripturā di
uinā· ſpm̄ ſcm̄ de te ⁊ tibi ſiſibus con-
querētē· qd dicat audi. Dereliq̄t deū
factorem ſuū. ⁊ receſſit a deo ſalutari
ſuo. s. aīa peccatrix. Deut°. 32°. Deū
q̄ te genuit dereliq̄ſti. ⁊ oblit⁹ es dn̄i
creatoris tui. s. tu aīa in pctō exiſtēs.
Ibidē. Que ē iſta trāſgreſſio cur de-
reliq̄ſtis dn̄m deū iſrl̄· edificātes altare
ſacrilegū. ⁊ a cultu illi⁹ recedentes. s.
vos peccatores iniq̄. Joſue. 22°. Erui
vos de manu eoꝝ. ⁊ tn̄ dereliq̄ſtis me
⁊ coluiſtis deos alienos. Judic. x°. ca°.
Dereliq̄rūt me ⁊ ſeruierūt dijs alie-
nis. s. demonibus ꝑ pctm̄. i. Reg. 8°.
Si dereliq̄ris eū ꝓijciet te in et̄nū. i.
ad eternam dānationē. i. paliꝑo. 28°.

Impiū deo fortitudo ei⁹ ⁊ furor eius
ſup oēs q̄ derelinquūt eū. i. Eſdre. 8°.
Auerſio ꝑuuloꝝ. s. pctōꝝ ꝓijciet eos
ꝓv°. p̄°. Reliq̄t ducē pubtat̄ ſue. ⁊ pa-
cti dei mei oblita ē. Ibidē. 2°. ca°. In-
grat⁹ ſenſu dereliq̄t liberantē ſe. Eccl.
29°. Ve vobis īpijs q̄ dereliq̄ſtis legē
dn̄i. ⁊ ſi mortui fueritis· in maledictiōe
erit pars vr̄a. Eccl. 41°. ca°. Iniq̄tates
vr̄e diuiſerūt int̄ vos ⁊ deū vr̄m. Yſa.
59°. Quid īuenerunt in me pr̄es vr̄i
iniq̄tatis. qa elongauerūt a me. Jere. 2°.
Dereliquerūt me fontem aque viue
⁊ foderunt ſibi ciſternas diſſipatas q̄
ↄtinere nō valēt aq̄s. Ibidē. Verte-
rūt ad me terga ⁊ non faciem. Jere. 2°.
Quid vultis mecū iterꝝ ↄtēdere· oēs
dereliq̄ſtis me dic dn̄s. Ibidē. Depu
tatus es cū deſcēdentibꝫ ī infernū. qa
dereliq̄ſti fontē ſapie. nā ſi in via dei
ābulaſſes habitaſſes vtiq̄ꝫ ī pace. Ba-
ruch. 3°. Ve ill̄ q̄ receſſerūt a me. Oſee
7°. Proiecit iſrl̄ bonū· īimic⁹ ꝑſeq̄tur
eū. Oſee. 8°. Non eſt nob̄ vtile relin-
quere legē ⁊ iuſticias dei. i. Machab.
2°. ca°. Ecce quomodo conquerit̄ de⁹
noſter de vobis recedentibus ab eo ꝑ
pctm̄. O anime dilecte ⁊ bone atq̄ꝫ ꝑ-
fecte· dicite ī cordibꝫ vr̄is illud Joſue
24°. Abſit a nobis ut relinq̄m⁹ dn̄m ⁊
ſeruiam⁹ dijs alienis. Et illud Thobie
x°. Oīa ſimul in te vno hn̄tes· te non
debuim⁹ dimittē. Hꝫ ibi. Vos aūt pecca
tores plorate ⁊ dicite illud. 3°. Daniel.
Peccauim⁹. iniq̄ egim⁹ recedētes a te.
⁊ nolite deū ↄtemnere. dicentes illud
Oſee. 2°. ca°. Vadā p⁹ amatores meos
⁊c. vt ad illā celeſtē patriā ꝑuenien-
tes cum patre ⁊ filio ⁊ ſpū ſcō que tria
vnū ſūt. qa ipſū nō offenderim⁹· leta-
ri ⁊ gaudere poſſimus in ſecula ſecu-
lorum. Amen.

¶ Feria quarta poſt ſecundā dn̄icam de aduentu. de deteſtatiōe pctī reſpectu angeloꝝ ⁊ ſanctoꝝ q̄ p ipſū peccatum offendūtur Sermo .xi⁹.

HAbūdetis in ſpe ⁊ v̄tute ſpūs ſcī. Iterū vbi ſ. In p̄ncipio huius ſermonis fratres cariſſimi occurrit illa ſnīa multu3 diuulgata. ſ. q̄ oppoſitoꝝ eadē eſt diſciplina. que habetur originalit̄ a ph̄o p̄ topicoꝝ. et 9⁰ metaph. trāſūptiue vo 8. q. i. c. ſcientia. ff. de his q̄ ſūt ſui uel alieni iur̄. l. i. et Inſti. eo. ti. ī p̄ncipio. ⁊. ff. q̄ ſatiſ. cog. l. ſciēdū. Cū igit̄ euangelica doctrina ſciam⁹ q̄a gaudiū eſt angelis ſup vno pctōre pn̄iam agēte. Luc. 15⁰. Ita a ꝯ̄trio ſenſu apte clareq3 cognoſcimus q̄ afflictio magna ⁊ nō parua ē angelis ſup vno iuſto. a iuſticia ſe auertēte. ⁊ in pctō ꝑlabēte. magiſq3 in ipſo pſeuerāte. Qua ꝑpt̄ p⁹q̄ tractauim⁹ de deteſtatiōe pctī reſpectu ipſius dei: in preſentiaꝝ tractādū eſt de deteſtatione eiuſdē reſpectu angeloꝝ ⁊ ſanctoꝝ. Nam angeli ſūt cuſtodes noſtri ⁊ nos ad bonū ſollicitāt vn̄ indecens ē ipſos fidos ſocios nr̄os offendere. imo cuſtodes ⁊ defenſores iniurijs prouocare. Habundetis igitur in ſpe ⁊ v̄tute ſpūs ſancti. abſtinentes a pctō. qd̄ nō tm̄ deū ſ etiā angelos ⁊ ſanctos offendit. Qua de cauſa in iſto ſermone tres ꝯſiderationes faciemus quarum

Primā dicem⁹ āgeloꝝ cuſtoditionē.
Secundam vo angelorū afflictionē.
Tertiam autē ſanctorū offenſionem.

¶ Pars prima hui⁹ ſermonis. ī qua euidenter demōſtratur q̄ angeli ſunt ad noſtri cuſtodiā deputati.

PRimo igit̄ in iſto ſermōe demōſtrādū ē q̄ ꝯgruū fuerit q̄ angeli ſint ad cuſtodiā noſtram deputati. qd̄ ꝓbat̄ ſm̄ Bona. in 2⁰. diſ. xi. arti. p̄. q. i. ſeptēplici ratiōe. p̄ q̄a h̄ decet altitudinē dīne potētie duplici ex cauſa. Vna ē. q̄a deus nō ſolūmodo vult honorari in ſe ſ etiam ī ſuis ſeruis. vn̄ non ſufficit altitudini dīne potētie q̄ angeli miſtrent ſibi ſ etiā ad oſtenſionē ſue excellētis potētie h̄ ab eis exigit ut miniſtrent etiam creature ſue. Alia ē etiā rō. q̄a cū de⁹ habeat diabolū ⁊ ei⁹ demones aduerſarios. magis decens ē q̄ eos vincat p ſuos miſtros ut p h̄ oſtēdat̄ man⁹ dei q̄ non ſolū potēs eſt in ſe ſ etiā in ſeruis ſuis. ⁊ nō indebite poſſit dn̄s exercituū appellari. 2⁰. q̄a h̄ decet ordinē dīne ſapie. Nam hic ē ordo quē dīna lex in ſuis opibus exeq̄tur ⁊ ꝯſeruat ut poſtrema p media deducat ad ſūma. q̄m igit̄ angelus. tū rōne imortal̄ nāe: tū etiā rōne gr̄e ꝯſūmate mediū tenet inter deū ⁊ hoīem lapſū. decens fuit ut deus hoīem adiuuaret ⁊ cuſtodiret p angelū. 3⁰. q̄a h̄ decet etiā dulcedinē dīne miīe q̄ apperit ſinū hoī lapſo. nec in aliq̄ ei defecit qd̄ ſpectet ad ſalutis ſue ꝓmotionē. Et iō cū hō lapſus eſſet venūdatus ut faceret malū miniſtrauit ei p̄ciū ſanguinis filij ſui p qd̄ eſt redēptus ut faciat bonū. ⁊ q̄a habet aduerſariū impugnantē. dedit ei miniſtrū cuſtodientē ul̄ cuſtodem auxiliātem ut ſic ex nulla parte miſeria remaneret humana ſine dīne miſericordie ſubſidio ⁊ b̄n̄ficio. ꝯpetit

ḡ hoī lapſo dare ex hac rōne cuſtodiā
angelicā. 4°. qa hͦ exigit ordo vniuerſ
ſi. s. ut oē malū habeat bonū ſibi oppo
ſitū. qd ꝯfirmat̃ ꝑ illd Eccl. 33°. Cōtra
malū bonū ⁊ ꝯ̃ bonū malū. Si ḡ tem-
ptamur ꝑ angelos malos. videt̃ ꝙ de-
fendi habeamꝰ ꝑ bonos. 5°. qa hͦ exi-
git lex vniuerſitatꝭ. ut. s. media redu-
cant̃ ꝑ prima. ⁊ poſtrema ꝑ media ad
ſuū ꝑmū ꝑncipiū. Et hͦ cōfirmat̃ ꝑ il-
lud Dyo. de āgelica ierar. Lex diuini-
tatꝭ ē ī nullo negligē ordinē. ſꝫ ꝑ ꝑma
media. ⁊ ꝑ media poſtrema reducūt̃.
ḡ ſi angelꝰ ſuꝑmus ē hoīe viatore. vi-
detur ꝙ hō mediāte auxilio angeli ad
btitudinē debeat ꝑuenire. auxiliū aūt
illud maxime eſt in cuſtodiēdo. ḡ ꝛc.
6°. qa hͦ exigit lex caritatꝭ ut. s. ſuſtē-
tetur indigēs a potente. ſi ḡ hō viator
fragilis eſt ⁊ indiget ſuſtētante ⁊ cu-
ſtodiēte. ⁊ angelꝰ bonus fortis ē ⁊ po-
tens. videt̃ ꝙ hō cōmitti debeat auge-
lice cuſtodie. 7°. qa hͦ exigit aīe digni
tas. s. ut a digniſſimo cuſtode cuſto-
diat̃. ſꝫ nullꝰ apud deū dignior eſt an-
gelo. ḡ ꝛc. Vn̄ Ieroꝰ ſuꝑ illud Math.
18°. Angeli eoꝝ ꝛc. ſic inqt. Magna eſt
dignitas aīaꝝ ut hēat vnaqueqꝫ ab ori
gine natiuitatꝭ ſue āgelū ad ſui cuſto-
diā deputatū. Eſt etiā alia glo. ibidē
di. Non ſūt ꝯtēnendi ad quoꝝ cuſtodiā
mittūt̃ angeli. Vn̄ Iſa. 62°. dicit̃. Suꝑ
muros tuos ir̄lm poſui cuſtodes. Glo.
Muri ſūt apl̄i. cuſtodes ſūt angeli. Itē
Eccl. 17°. In vnāquāqꝫ gentē ꝑpoſuit
rectores. glo. i. angelos. Et in pſ dr̄.
Angelis ſuis deus mādauit de te ut cu
ſtodiāt te ī oībꝫ vijs tuis. Et Iſidorꝰ d
ſūmo bono dic. Boni angeli ad miſte-
riū ſalutis eterne deputati ſūt ut cūctꝭ
mūdi admīſtrēt ⁊ regāt oīa iuſſu dei
hͦ ille. Vn̄ ⁊ Ber. ī ſermone de angelis
inqt. Benignꝰ es deꝰ. qa nō es cōtentꝰ
nr̄a fragilitate. ſꝫ ipſis hoībꝫ cuſtodiē-
tibꝫ angelicā cuſtodiā ſuppōnis. hͦ il-
le. Propterea Augꝰ li° ſoliloquoꝝ ad deū
ca°. 29°. ait. Facis deꝰ āgelos tuos ſpūs
ſuꝑ me qbꝫ mādaſti ut cuſtodiāt me
ī oībꝫ vijs meis ne forte offendā ad la
pidē pedē meū. Hi ſunt cuſtodes ſuꝑ
muros noue ir̄lm. ⁊ montes ī circuitu
eiꝰ vigilātes ⁊ cuſtodiētes vigilias no
ctis ſuꝑ gregē ſuū. neqn̄ rapiat ut leo
aīas nr̄as ille antiquꝰ aduerſariꝰ nr̄. q
qͥ leo rugiēs circuit qrēs quē devoret
Hi ſūt ciues btē ciuitatꝭ ſuꝑne ir̄lm ad
miniſteriū miſſi ꝓpt̃ eos q hereditatē
capiūt ſalutꝭ ut eos liberēt ab īimicis
ſuis. ⁊ cuſtodiāt ī oībꝫ vijs ſuis. ꝯfor-
tent quoqꝫ ac moneāt. ⁊ orōnes filioꝝ of-
ferāt ī ꝯſpectu glorie maieſtatꝭ tue. hͦ
Augꝰ. Vn̄ ⁊ Amb°. noſter ſuꝑ illud ad
Heb. p°. Oēs ſūt adminiſtratorij ſpūs.
ſic inqt. Nōne oēs ſunt admīſtratorij
ſpūs ꝓpt̃ eos ī miniſteriuꝫ miſſi q he-
reditatē capiūt ſalutꝭ? Quid miratꝭ ſi
ꝓpt̃ filiū ſuū mīſteriū exhibēt angeli
cū etiā nr̄e ſalutꝭ mīſtros eos ꝯſtet ef-
fectos. hͦ ille. Et ſic patet pſ ꝑma ꝑnci
palis huiꝰ ſermonis.

¶ Pars ſecūda huiꝰ ſermōis. in q dēmō-
ſtratur ꝙ angeli cuſtodiētes nos ꝓpt̃
pctā nr̄a affligūtur.

SEcūdo ī iſto ſermōe demon-
ſtrandū ē ꝙ cauēdū ſit pctm̄
ꝓpt̃ qd angelos nos cuſtodi-
entes offendimꝰ ⁊ affligimus. Ait. n.
Ber. ī ſermone de angelis ſic. Si qn̄ ꝓ-
uocati angeli pctīs ⁊ negligentijs no-
ſtris indignos nos iudicauerīt p̄ntia
⁊ viſiōe ſua. ⁊ quoꝝ p̄ntia protegere
nos ⁊ ꝓpulſare poterat īimicū. ꝙ ſi tā

neceſſariā habem⁹ familiaritatē ange
lice dignatiōis cauenda eſt nobis eoꝝ
offenſa. Itē ait ibidē. In q̊uis diuerſo-
rio. in q̊uis āgulo reuerētiam exhibe
tuo augulo ne audeas eo pn̄te q̄d me
pn̄te nō auderes. Adſūt igit̄ tibi non
mō pn̄tes tecū ſ etiā ꝓ te adſūt ut ꝓte
gant. adſūt ut ꝓſint. H ille. Itē angel⁹
triſtat̄ qn̄ hō peccat mortalit̄ nō triſti
cia q̄ ē paſſio cauſata in volūtate q̄ eſt
afflictio q̄dā formalit̄. ſ triſtat̄ triſti-
cia q̄ accipit̄ ꝓ actu volūtat̄ q̄ ē nolle.
quo mō itelligit̄ illud Gen̄. 6°. de deo.
ꝙ vidēs deus malitiā hoīuꝫ tact⁹ ē do-
lore intrinſecus. Ibi. n. accipit̄ dolor ꝓ
q̄dā intenſo nolle. ⁊ tūc dicit̄ ꝙ angel⁹
cuſtodiens hoīem lꝫ habeat nolle ꝯ p-
ditionē hoīs quē cuſtodit. nō tn̄ habꝫ
paſſionē ⁊ triſticiā q̄ ſeq̄t̄ illud nolle ī
volūtate. Nec de damnatiōe triſtat̄ ut
dic penā. ⁊ ut triſticia accipit̄ ꝓ nolle.
q̄a ipſa ē a deo volita. ⁊ ipſi ſūme ſunt
ꝯformes diue volūtati. de cā tn̄ dam-
natiōis. s. de pctō triſtant̄ vtiqꝫ. ſ tri-
ſtari eſt in eorū nolle pctm̄ cōmitti. H
Petr⁹ aureoli in 2°. xi. diſ. q. i. Poſſūt
etiā dici triſtari ꝓpt̄ ꝑuationē gaudij.
q̄a gaudiū eſt angelis ſuꝑ vno pctōre
pniam agēte. Luc. 15°. Vn̄ Amb°. ſuꝑ
Bti īmaculati. ait. Gaudiū ē angelis
ſuꝑ vno pctōre. Merito gaudēt angeli
q̄a is q̄ errauit iā nō errat ut angeli iā
ſuū oblit⁹ ē errorem. H ille. Itē a ꝯtrio
ſenſu triſtant̄ de vno pctōre peccante
⁊ in pctō ꝑmanēte. Propterea Amb°.
ait ī epl'a q̄rta ad Orōtianū. An ipſos
q̄ꝫ angelos q̄ in iſti⁹ mūdi laboribꝫ di-
uerſa ſuſtinēt miſteria. ſicut ī Apoc.
legim⁹ Johis. nō ingemiſcere credim⁹
cū adhibent̄ penaꝝ ut excidioꝝ mini-
ſtri. qui habētes vitam beatā mallent
vtiqꝫ eā in illo ſuꝑiore trāq̄llitatis ſue

ſtatu currere q̄ꝫ noſtroꝝ pctōꝝ penis
vltricibꝫ intꝑpellari. Eteni q̄ gaudent
vni⁹ redēptiōe pctōris vtiqꝫ tantorū
pctōꝝ erūnis ingemiſcūt. Si igit̄ nec
celeſtes creature ⁊ ptāte ſuitutē cor-
ruptiōis ſuſtinent. ſ in ſpe ut ꝓ nobis
poſtea ⁊ nobiſcū letent̄. etiā nos paſ-
ſiones hui⁹ tpis future ſpe ⁊ expecta-
tiōe ſuſtinere ſolem⁹ glorie. H ille. Et
Aug⁹ ī li° ſoliloqoꝝ. ca°. 28°. ait. Quo-
tiēs bn̄ agim⁹ gaudēt angeli ⁊ triſtāt̄
demōes. quotiens v̊o a bono deuiam⁹
diabolū letificam⁹ ⁊ angelū ſuo gau-
dio defraudam⁹. Gaudiū. n. ē eis ſuꝑ
vno pctōre pniam agēte. Sed q̄d ſuꝑ
vno iam iuſto pniam deſerēte? q̄ſi di.
maior triſticia. Da g̊ paī eis ſꝑ gaudē
de nob̄ ut ⁊ tu ꝑ eos ſꝑ lauderis ī nob̄.
⁊ cū eis ī vnū ouile tuū adducamur.
⁊ ꝯfiteamur ſimul nōi ſcō tuo. H ille.
Iō deuot⁹ Ber. h cogitās in ſermōe de
angelis. ſic inq̄t. O quātā angelo debꝫ
hō vbicūqꝫ inferre reuerētiam. afferre
deuotionē. ⁊ ꝯferre fiduciam. ꝓ pn̄tia
reuerētiam. pro beniuolētia deuotio-
nem. pro cuſtodia fiduciam. Caute g̊
ambula vbi ſunt angeli ut cuſtodiāt
te ī oībus vijs tuis. H ille. Ecce g̊ quō
deteſtandū ē pctm̄ reſpectu angeloꝝ.
q̄a ipſos ꝯ nām ſuā affligit. Et ſic pa-
tet ps ſecūda hui⁹ ſermōis.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermonis. ī q̄ oſten-
ditur ꝙ pctm̄ deteſtandū eſt. q̄a ſcōs
offendit.

TErtio in iſto ſermone oſten-
dendū ē ꝙ pctm̄ eſt etiā dete-
ſtabile reſpectu ſcōꝝ. q̄a ipos
offendit. Nam offendim⁹ ſcōs cū regē
eoꝝ ⁊ oīm offendimus. ⁊ eo mō q̄ di-
ximus de angelis affligim⁹. Vn̄ Eccl.

28°. dicit. Vir pctōr turbabit amicos s. ſcōs ⁊ angelos ſūmi regis. Item p pctm̄ ſci affligūt. qa pctōr a cōione ⁊ ſocietate ſcōꝝ ſe ſubtrahit. qui excōicatos eos iudicās. Vñ Eccl. 13°. ſcribitur. Non coicabit lupus cū agno. s. pctōr iuſto. aut q̄ coicatio hoī. s. ſcō ad canē s. pctōrē? P̄. pctōr ɔtrū ſe ſcis efficit p pctm̄ dū ɔtrie ptāti militat. iuxta illud Eccl. 33°. Sicut ɔ vitam mors. ſic ɔ iuſtū pctōr. Itē pctōr q̄tū in ipſo eſt p pctm̄ gloriā ſcōꝝ diminuit. q de ei⁹ gloria viſa gauderēt. contra quē dicit Eccl. 7°. Ne pecces ī multitudine ciuitatis. Credendū ē. n. q ſci in celo orēt p nobis. ⁊ multū orōnibꝫ ſuis auxilientur nobis. Vñ Ber. in q̇dā ſermone inqt. Tria ſūt q̄ in feſtiuitate ſcōꝝ vigilant ɔſiderare debemus. auxiliū ſci. exemplū eius. ɔfuſionē nr̄am. Auxiliū eius. qa q potens fuit in tra potentior eſt ī celis ad orandū p nobis. Debemus etiā attendē vitā ei⁹. qa q̄diu fuit in tris viā regiā tenuit. Debem⁹ etiā intueri ɔfuſionē nr̄am. quia ſilis nob fuit paſſibilis. q̄re nō debem⁹ credere īpoſſibile qn eadē opa facē poſſimus. h ille. Q ſi forte q̄ras. Quō ſcire poſſent ſci q nos ipſos orem⁹ ⁊ eiſ preces effūdamus? Reſpōdet ad h ſcdm̄ Ricar. in 4°. diſ. 45. q q̄uis aīe ſcōꝝ naturali cognitiōe nō cognoſcāt oīa q̄ ī hac vita agunt. ⁊ maxime interiores mot⁹ cordis. ī v̇bo tn̄ vidēt ea q̄ decet eos de nr̄is actibꝫ cogſcere. de q̄rū numero ſūt illi actus qbꝫ eos honoram⁹ orādo. Abſtineam⁹ g toto conatu fratres cariſſimi ab īiq̄tate mortalis pctī ⁊ tūc ſecuti orōnes corā deo p āgelos ⁊ ſcōs effūdam⁹: ut ſic in pn̄ti diuinam grām poſſidentes puenire poſſim⁹ ad illā celeſtē patriā vbi cū ſcis ⁊ angelis ſuis viuit ⁊ regnat glorioſus deus cū filio ⁊ ſpū ſcō ſuo trin⁹ ⁊ vn⁹ in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Feria qnta poſt ſecundam dn̄icam de aduentu. q deteſtandū eſt pctm̄ rōne ſue ppꝛie ⁊ maligne conditiōis. tribꝫ ratiōibus Sermo. 12°.

Habūdetis in ſpe ⁊ v̇tute ſpūs ſci. Iteꝝ vbi ſ. Determinatis frēs cariſſimi duobꝫ reſpectibꝫ pncipalibꝫ qbꝫ ſūme deteſtādū ē pctm̄: āplectend⁹ ē ali⁹ q̄ nō minus abhominandū ē ⁊ fugiēdū. s. reſpectus ppe ac maligne ipſi⁹ rei cōditiōis. Nullā. n. aliā pōt aīa hr̄e defoꝛmitatē q̄ culpe maculā ⁊ turpitudinē De cui⁹ aīe pulchꝛitudine ⁊ defoꝛmitate loqt Amb°. 6° lib° exameron. ca°. 26°. di. Tibi attēde ⁊ teipſū ſcito. h ē nō q̄les lacertos habeas. non quātam coꝛpis foꝛtitudinē. nō quātas poſſeſſiōes. nō quātam potentiā: ſed q̄lem aīam ⁊ mētē vnde oīa ɔſilia pficiſcūt ad quā opationū tuaꝝ fructus refert. Illa. n. plena ſapie. plena pietatis atq; iuſticie. qm̄ oīs v̇tus a deo ē. cui dicit dn̄s. Ecce irl̄m ego pinxi muros tuos. Illa aīa a deo pingit que habet ī ſe virtutem gratiaꝝ renitentem ſplendoꝛe pietatis. Illa aīa bn̄ picta eſt in qua ē ſplendoꝛ gloꝛie ⁊ imago paterne ſubſtātie. Scdm̄ hanc imaginē Adā erat añ pctm̄. ſed vbi lapſus ē depoſuit celeſtis ⁊ ſūpſit terreſtris imaginis effigiem. Sed fugiam⁹ hāc imaginē que intrare ciuitatē dei nō poteſt. quia ſcriptum eſt. Dñe in ciuitate tua imaginem eoꝝ ad nihilum rediges. hec ille.

habūdetis ḡ in ſpe ⁊ virtute ſpūs ſcī que aīam decorat· abſtinētes a pecca-
to quod eſt tam pūerſe cōditionis ut
ipſi aīe tantū noceat quātū ſit poſſibi-
le excogitari· quapꝑ ſūme deteſtādū
eſt. Qđ ꝓbatur q̄tum ad pn̄s ſpectat
tribꝫ rationibꝫ.
p̊ rōne ſeruilis cōditionis.
2° rōne nāe īmutationis.
3° rōne cordis obdurationis.

¶ Pars prima hui⁹ ſermonis. in q̄ ꝓbat̄
ꝙ deteſtandū eſt peccatū reſpectu ſui
ipſi⁹ rōne ſeruilis cōditiōis.

PRimo igit̄ in iſto ſermōe de-
teſtādū ē pctm̄ rōne ſeruilis
conditionis. Scripſerūt bra-
gmani ut legit̄ in hiſtorijs Alexādro
dicentes. Tu hoſtes exteriores ſpolias
ut īteriores nutrias. Tu homines tue
ſubijcis ſeruituti ⁊ vitijs tuis interio-
ribus ſeruis. h ibi. Ecce ḡ ꝙ libertas q̄
tantū deſiderat̄· tātū eſtimatur· pctō
ſolo ꝑdit̄. Nō bn̄ ꝓ toto libertas ven-
ditur auro. Sed velis nolis· ꝑdes eā
pctō. Nā ſm Aug⁹. 19°. de ciui. dei. ca°.
15°. prima cā ſeruitutis pctm̄ eſt. hoc
idē determināt theologi in 2°. diſ. xliiij.
Q̄ ſi pctm̄ nō fuiſſet· nulla ī mūdo ſer
uitus eēt. Sꝫ attende. qa peior ſeruit⁹
ī mūdo nō reꝑit̄ q̄ꝫ ſeruit⁹ pcti. Joh. 8°.
Qui facit pctm̄ ſeru⁹ ē pcti. glo. i. dia-
boli. Alia glo. i. hit⁹ ex pctō relicti. Vn̄
ait Aug⁹ in 4°. de ciui. dei. ca°. 3°. In hac
ḡ ṫra regnū bonorū nō tam illis ꝑſtat̄
q̄ꝫ rebus humanis. Malorū v̊o regnū
magis regentibꝫ nocet q ſuas aīas va-
ſtant ſcelerꝝ maiori lnīa. his aūt q eis
ſeruiēdo ſubdūtur nō nocet niſi iniq-
tas ꝓpa. Nam iuſtis qcqd malorū ab
iniqs dn̄is irrogat̄· nō eſt pena crimi-
nis ſ v̊tutis examen. Proinde bonus
etiā ſi ſuit liber ē. Mal⁹ aūt etiā ſi re-
gnet ſeru⁹ ē. nec vni⁹ hoīs· ſ qđ gui⁹
ē tot dn̄orꝝ q̄t vitiorū. h ille. Propterea
interrogat⁹ Secūd⁹ phs. Quid ē libtas
hoīs? ait. Innocentia. ḡ a ↄ̄trio ſenſu. q̄
ē maior ſeruit⁹ niſi pctm̄ ⁊ ſeruire pec
cato ⁊ diabolo. Luc. 15°. Adheſit vni
ciuiū regiōis illi⁹. i. diabolo q regnat
in regiōe pcti. Ratio aūt horū ē. qa ut
2. Pet. 2°. ca°. dicit̄. A quo. n. qs ſuꝑa-
tus ē huius ⁊ ſeruus eſt. Et ad Ro. 6°.
Neſcitis qm̄ cui exhibetis vos ſeruos
ad obediēdū· ſerui eſtis ei⁹ cui obedi-
ſtis· ſiue pcti ad mortē· ſiue obeditio-
nis ad iuſticiā. Cū ḡ hō ſuꝑat⁹ fuerit
a diabolo· eius ſeru⁹ efficit̄· ita ꝙ ei ad
nutū obedit. Et ē ut ceru⁹ dict⁹· de q̊
dicunt nāles ꝙ exq̊ vincit̄ ab aliq̊ cer-
uo· ſꝑ poſtea q̄ñ dn̄m ſuū iudicās cuꝫ
occurrit ei caput inclinat. ⁊ cornua di
mittit ī ſignū ſubiectiōis ⁊ ſeruitutꝭ.
ita eꝯ°. eſſet ſi hō diabolū ſuꝑaret reſi-
ſtendo. Quapꝑ mouet̄ q̄ſtio a ſcīs
doc. Vtrꝝ diabolus ſuꝑ aliquo pctō ha
beat ptātem ligatā ut non poſſit vlte-
rius tēptare de illo. Qđ videt̄ eē verꝝ
ꝑ auctoritatē Adamantij· q ſuꝑ illud
Joſue. xi°. ca°. In tpe illo venit Joſue ⁊
interfecit ↄ̄c. ingt. Scī ↄtra iſtos intem-
ptatores pctōꝝ pugnātes ⁊ vincētes
minuūt exercitum demonuꝫ. ⁊ velut
plurimos equos interimūt. Sꝫ oppo
ſitū videtur ꝑ illud Aug⁹. q ſuꝑ illud
Judic. 3°. Dimiſit eos ut in ipſis expe-
riret̄ iſrl̄· ait. Patet cā q̄re Jhus non
deleuit gētes. i. demones ut eſſent ī q-
bus ꝓbarent̄. Cū ḡ ſint neceſſaria bel-
la· ut ibidē dicit̄· neceſſarie ſūt tēpta-
tiōes. Ad h̊ dicēdū ſm Alex. de ales
in ſecūda ꝑte ſūme ꝙ ꝑdicta auctori-
tas Adamātij ſic intelligenda eſt. s. ꝙ

non habetur ꝙ non poſſint demones
victi temptare. ſꝫ ꝙ non habeāt auda-
ciā tēptandi. ⁊ ſic intelligendo nō eſt
ꝯtriū illud qđ dicitur ī liᵒ Judicū. ⁊ qđ
ibi ait Augꝰ. nō dicit̃. n. determinate de
aliq̄ pctō. ſꝫ in gnē temptatiōes pctōꝝ
valent ad exercitiū iuſtorū. Alit̃ di-
cendū eſt ſm Ricar. nr̄m in 2ᵒ. diſ. 6.
q. vlt. ꝙ. s. diabolū vinci ab illo quem
temptat. dupliciť pōt intelligi. Unoᵒ
de victoria ita pfecta ꝙ deſperet ꝯ illū
hr̄e victoriā de illo vitio ⁊ oī alio. Et
qa diabolꝰ ſupbus eſt ⁊ horret vinci:
iō illū amplꝰ non tēptat. Et ſic intel-
ligit̃ illud dictū Adamātij. ⁊ ē q̄ſi ſile
dicto Origenis ibidē. s. Joſue. xiᵒ. qui
ait. Puto ſane qa ſcī repugnātes ad-
uerſus iſtos intēptatores ⁊ vincentes
minuāt exercitū demonū. ne vltra fas
ſit illi ſpūi q ab aliq̄ ſcō caſte ⁊ pudice
viuēdo victꝰ eſt. īpugnare iteꝝ alium
hoīem. que auctoritas ſic intelligēda
eſt ſm Ricar. ꝙ diabolꝰ ita plene victꝰ
ab aliq̄ ſcō ꝙ ſimpliciť deſperat de vic-
toria hn̄da ꝯtra eū. amplꝰ eū nō tem-
ptat niſi ꝯiecturet illū poſtea debilio-
rem ⁊ pniorē ad malū effectū. nec aliū
quē reputat ita firmū amplꝰ nō tem
ptat. Hinc Jac. 4ᵒ. dicit̃. Reſiſtite dia-
bolo. ⁊ fugiet a vobis. 2ᵒ mō pōt hr̄e
victoriā tēptatus a diabolo. ita ꝙ vin
cit nō plene ſed ſemiplene. non ꝓpter
hꝰ recedit ille tēptator ſꝫ iteꝝ tēptat eū
⁊ forte fortiꝰ. qa nō eſt de victoria de-
ſperatꝰ. ⁊ ſic habet ītelligi illud dictū
Gregꝰ. ī 24ᵒ. liᵒ moral. Hoſtis nr̄ adhꝰ ī
hac vita nos poſitos quāto magis re-
bellare ꝯſpicit. tanto amplꝰ expugna
re ꝯtendit. hꝰ ille. Si aūt arguit̃ ꝯtra
ꝑdicta. qa Job reſiſtebat diabolo pfec
te. ⁊ tn̄ ꝑ et 2ᵒ. caᵒ. ſui libri pluries fuit
tēptatus. vicit pluries diabolū. ⁊ plu-
ries tēptatus eſt ab eo. Ad hoc ait ipſe
ꝙ uel Job nō habuit illas plures tem-
ptatiōes ab eodē diabolo. uel ille dia-
bolus qn̄ erat victꝰ a Job in vno. ꝑſu-
meret volebat ipſū poſſe vincere ī alio.
vn̄ qn̄ in fortiſſima tēptatiōe quā ſibi
facere potuit victꝰ ē. ipſū amplꝰ non
tēptauit. hec ille Ricar. Ecce ḡ qa reſi
ſtendo vitijs liberamur a ſeruitute.
vicimꝰ diabolū cuiꝰ ptās eſt tanta ꝙ
nō eſt ptās ſup t̃ram q̄ cōparet̃ ei Job
41ᵒ. Eius audaciā debellamꝰ. ipſū con
fuſū a nobis effugamꝰ. Eꝯᵒ. autē pctō
ꝯſentiētes ⁊ in ipſo pmanentes. ſerui
eius efficimur. ſclaui venūdati. capti-
ui captiuitate peſſima. Propterea ait
Aurelꝰ Augꝰ in liᵒ de agone xp̄iano.
in pncipio. Multi aūt dicūt. quō poſ-
ſumus vincere diabolū quē nō vide-
mus. ſed habemꝰ magiſtꝝ q nobꝭ mon
ſtrare dignatus eſt quō īuiſibiles ho-
ſtes vincant̃. de illo dic aplꝰs. Expuēs
ſe carnem. principatus ⁊ ptātes expo-
liauit. fiducialiter triūphās in ſemet-
ipſo. Ibi. n. vincūtur īimici īuiſibiles
qn̄ vincimꝰ tēporaliū reꝝ cupiditates
Qn̄. n. dictū eſt diabolo: Terrā man-
ducabis. dictū eſt peccatori: terra es ⁊
in terram ibis. datus eſt ḡ ī cibū dia-
boli peccator. ne ſimꝰ terra. ſi nolumꝰ
manducari a ſerpente. Sicut. n. quod
manducamus in corpus noſtꝝ cōuer
timꝰ ut ipſe cibus corpus hꝰ efficiatur
qđ nos ſumꝰ. ſic malis moribus p ne-
quitiam ⁊ ſupbiam ⁊ impietatem hꝰ
quiſq; efficitur qđ diabolus eſt. hꝰ eſt
ſimilis eius ⁊ ſubijcitur ei ſicut nobis
ſubiectū eſt corpus noſtrū. ⁊ hꝰ eſt qđ
dicitur māducari a ſerpente. Quiſqꝫ
itaq; timet illum ignem qui paratus
eſt diabolo ⁊ angelis eius. det operam
triūphare de illo in ſemetipſo. Eos. n

qui foris nō oppugnāt intus vincim⁹ vincendo concupiſcētias p quas nob dominantur. Hⁱ ille. Audite ḡ peccatores qui pctō venūdati eſtis·nūquid cara ē vobis libertas? nūquid eam affectatis? Attēdite leges impales quō eam libertatē cōmendāt. Aperite aures·ponite in cordibus veſtris bonū libertatis·malū ſeruitutis. Iure nature omnes liberi naſcebantur·inqt lex cum nota erat manumiſſio·cum ſeruitus īcognita erat. ff. de iuſticia 7 iure. l. manumiſſiones. 7 Auten. quib; modis naturales effi. legi. coll. 5. cōſti. i. §. ſi qs vō. Libertas ineſtimabilis res eſt. Inſti. qbus de cau. manu· nō pnt. §. vlti. Eandem ſeruitutem ſceleris q̄ effectū puniri iura voluerūt. ff. ad legem iul. maieſtatis. l. quiſquis. 7. l. fi. Non pſtatur aliquid grati⁹ libertate. ff. de fidei cōmiſ. libertatibus. l. parū. Multa cōtra iuris rigorem ꝑ libertate introducta ſūt. ff. de fidei cōmiſ. libertatibus. l. grauatur. §. ſi qs. Precedentes dicunt ſupuenientem ſeruitutem non procul a morte differre·in Auten. de nup. §. ſi vō. Et ideo ſeruitutem mortalitati fere cōparamus. ff. de re. iuri. l. ſeruitutem. Placuit eñ q naſcitur liberū naſci. qa nō debet calamitas mr̄is ei nocere qui in vtero eſt. Inſti. de ingenuis. §. ſed ſi qs. Et ideo Iulius celſus·ait. Naturale eſt omnes hoīes ſtudio libertatis īcitari. 7 odiſſe conditiones ſeruitutis. Hⁱ ibi p oīa. O igitur ſerue nequā. O ſcelerate pctōr. O ſerue diaboli. O ſubdite 7 ſclaue īimici tui·q ſeruis libidini·qui delectaris i confuſione tua·q contra naturam factus es ſeruus cui⁹ dn̄s eſſe deberes·iuxta illam legem Inſti. de iure pſonarū. §. ſeruitus. Seruit⁹ aūt inqt eſt conſtitutio iuris gentiū qua quis dn̄io alieno cōtra nām ſubijcit. Tu es ille pdite nequā. qa oīa que facis nutu diaboli facis. qa quecūq; acqrit ſeruus·acquirit dn̄o ſuo·ita tu diabolo. Nam Inſti. de his qui ſūt ſui uel alieni iuris. §. p̄. dicitur. In poteſtate dominorū itaq; ſūt ſerui. 7 quodcūq; per ſeruū acqritur dn̄o acqritur. hec ibi. Quis puauit te tāto dono libertatis? qs conduxit ad tantam ſeruitutem? qs venūdauit te? qs te in manu diaboli captiuauit? Non pat̄·non mater·non dn̄s·non aliqua creatura·ſed ſolum peccatū mortale. Quod non ſolū verū eſt p dicta ſed etiā p auctoritatē Gōfredi i poetria. Liber ē vitijs q nō inſeruit humanis. Et Tullius i li° de paradoxis·dicit. Omnis ſapiēs liber·oīs ſtultus ſeru⁹. Cui libere īperabit q nō pōt ſuis cupiditatib; imperare? Quid eſt libertas poteſtas viuēdi ut velis? Quis aūt viuit ut vult? q recte viuit·q gaudet officio·q nec legibus qdem ꝑpt̄ metum paret·ſed eas ſeqt̄ 7 colit·q nihil facit uel cogitat uel dicit niſi libent̄ 7 libere. Solo igitur ſapienti cōuenit ut nihil faciat iuit⁹·nihil dolēs·nihilq; coactus·cum ſeruit⁹ ſit obediētia fracti aī atq; abiecti 7 arbitrio ſuo carend. Quis neget omnes leues·omnes cupidos·omneſq; īprobos eſſe ſeruos? Nūqd ille liber ē cui mulier imperat·cui leges imponit·pſcribit·iubet·vetat·quod ei videtur·nec imperanti ille aliqd negare poteſt uel audet recuſare? ego iſtū nō modo ſeruū ſed etiā nequiſſimū ſeruū appellandum puto·licz ampliſſima familia natus ſit. Hⁱ ille. Eſt. n. hō ꝑpter pctm̄ ſic aſtrictus 7 incathenatus ut nullatenus poſſit meritorie ad operandum

exire.Cuius rō ē.quia habens pedem
claudum nō ambulat claudicare necē
eſt.Cum ḡ pes ſpūalis affectus anime
ſit ꝑ pctm̄ tenens inoꝛdinatū affectuꝫ
⁊ obliquū·oportunū eſt in actu ſuo
claudicare.⁊ ſic nūꝙ aliquod bonum
valet eligere.quia cum pctō grā ſtare
nō pōt qua mediāte a libero arbitrio
bonum eligitur ut dictum eſt ſ̄.Ideo
Criſoꝰ ait omel.30.Omnes homines
anteꝙ peccent habent liberū arbitriū
ſequendi diabolum uel non·ſ poſtꝙ
peccando ſe ei obligauerūt·extūc nō
poſſūt euadere niſi diuina virtute vin-
cula diſrūpantur. Huius rei habetur
exemplum Act.12.ca. myſtice deſcri
ptum de Petro icarcerato qui typum
pctōꝛis impoꝛtat.Cuius carcer cōcu-
piſcentia eſt.Cathene vō due quibus
ligat·ſicut Augꝰ 3° lib° de libero arbi-
trio dic:difficultas ⁊ ignoꝛantia ſūt.
Vix.n.pctōꝛ grauatꝰ ſarcina peccatoꝝ
confiteri valet.⁊ pꝛo ſua ſalute igno-
ranter accedit ⁊ incedit.Sꝫ timoꝛ ma
le humiliās.⁊ amoꝛ male īflāmās ſūt
duo milites inter q̊s doꝛmiuit.Ex his
duobꝫ ſm Aug.oīa mala pꝛocedunt.
Cuſtodes aūt q ān oſtiū carceris ſta-
bant qui ad bene agenduꝫ exire nō ſi-
nūt·ſūt occaſiones peccandi.⁊ ꝓmiſ-
ſiōes mūdi·ut.s.incolumitas nature
diuturnitas vite·foꝛtune pꝛoſperitas
⁊ pñie oportunitas.Sed quid certe ſi
pctōꝛ quod ī ſe eſt agere conatur·nec
diuine monitiōi reſiſtit·lumine ſup-
nāli illuſtrat.pꝛopt quod dicit: Lu-
men refulſit ī habitaculo carceris.⁊ ſta-
tim in eius coꝛ īmittitur vtilis conſi-
deratio·cōmiſſi flagitij·impenſiꝙ be-
neficij ⁊ cōminati ſupplicij atꝙ ꝓmiſſi
ſtipendij.Quā quidē conſiderationē
īmittere nihil aliud ē ꝙ pctōꝛis latus

ꝑcutere·ipſūꝙ a pctō ſurgendū exci-
tare.Vñ dicit. Percuſſoꝙ latere Pe-
tri excitauit eum.di.Surge velociter.
Statimꝙ plena expeditio ſequit.Et
ceciderunt cathene de manibus eius.
Pꝛoinde Michee.2.ca.dicitur.Sur-
gite ⁊ abite.qa non habetis hic requi-
em.s.ī pctis.Sed ſi pctōꝛ ſurgere no-
luerit ad malā cōſuetudinē veniēs.⁊
pcti ⁊ diaboli ſeruꝰ efficitur.Et ſic pa
tet ꝑma pars ꝑncipalis huiꝰ ſermōis.

¶ Pars ſecūda huiꝰ ſermōis.ī qua ꝓbat
ꝙ pctm̄ eſt ſūme deteſtandū reſpectu
ſui ipſiꝰ rōne nature īmutationis.

SEcūdo in iſto ſermone dete-
ſtādum eſt peccatū rōne na-
ture īmutationis. Facta eſt
n.creatura rationalis a deo ad imagi-
nem ⁊ ſimilitudinē ſuam.ꝑ peccatum
autē hō iuridice dicitur beſtie ſimilis
īmo beſtia. Vñ ps.Homo cum in ho-
noꝛe eſſet non intellexit·cōparatus ē
iumētis inſipiētibꝫ.⁊ ſimilis factꝰ eſt
illis.Et Math.7. Attēdite a falſis ꝓ-
phetis q veniūt ad vos in veſtimentis
ouiū·intrinſecus aūt ſūt lupi rapaces.
Hoc qdem ne duꝫ auctoꝛitate diuina
ſ etiā philoſophico fūdamēto ꝓbat.
Ait.n.phus ꝑ polit.ꝙ triplex fuit po-
ſita vita a phis.pꝛima voluptuoſa.ſe-
cūda politica.tertia cōtēplatiua.Con-
ſiderabant.n.hoīem eſſe mediū inter
ſuperioꝛa.i.angelos.⁊ īferioꝛa.i.bru-
ta quibus ē ſuperioꝛ ſimpliciter ⁊ no
bilioꝛ.qa dñs eoꝝ·ſm illud.Omnia
ſubieciſti ſub pedibꝫ eiꝰ·oues ⁊ boues
⁊c.Et ē etiā finis eoꝝ.qa 2° phyſicoꝝ
⁊ ꝑ de aīa.Finis quodāmodo oīuꝫ eſt
hō.⁊ iō nobilioꝛ.qa nobilioꝛ eſt finis
his q̄ oꝛdināt ad finem.2° phyſicoꝝ.

Et ideo attendebāt hoīem tripliciter poſſe conſiderari. p̄ ut participat cū brutis. ⁊ ſic cōuenit ei vita voluptuoſa. 2° ut eſt aliquid in ſe habēs rationem ⁊ vtens ratione. ⁊ ſic cōuenit ei vita politica. 3° ut coīcat cū angelis ī ratione ⁊ ſpeculatione. ⁊ ſic conuenit ei vita contēplatiua. Qui ḡ viuit vita prima beſtia eſt. Qui ſecunda hō eſt. Qui tĩa āgelus eſt· iuxta illud Iero. ad Euſtochiū. Profecto in carne preť carnē viuere· non terrena ſed celeſtis vita eſt. h̄ ille. Concluditur ḡ ad ppoſitū noſtrū q̇ viuēs vita brutali ac vitioſa· merito uel brutum nūcupatur. O creatura īſenſata cur nō times peccare· hō es ⁊ efficeris beſtia peccando. Audi qd phus dicat p̄ polit. Intantū qs eſt hō· inquātū habet rectitudinē in ſeipſo p ſubiectionē viriū inferiorū ad ipſam rationē ⁊ ad alterū p iuſtam ⁊ ciuilē cū alijs coīcationē. Et. ī. ſubdit. Sicut pfectus virtutibus optimū aīaliū eſt hō· ita alien⁹ a lege ⁊ a iudicijs peſſimū eſt oīu3. Et nota q̇ dic pfectus virtutib9· uel ſm altā lrām per fidē ſuſceptā. s. p intellectū ⁊ prudentiā. qa ſm Ar. in 2° de aīa. Prudētiſſimū oīu3 aīaliū eſt hō. Dicitur etiam pfectus ppť virtutes. qa vnūquodq3 pficiť p attingē ppam ṽtutē. 6° phyſicorū. et 5° metaph. vbi dicit. Perfectus eſt q pfecte habet oēs virtutes ut ſcūs hō. Et ideo bn̄ dicit. Peſſimū eſt oīu3 alienus a lege. qa p pctm̄ hō pdit pfectiones ppas. s. verā intelligentiā ⁊ prudentiā ⁊ pfectionē ṽtutum· q bō pditis peſſimū eſt oīu3. quia p ſenſus corporales multa aīalia ſuperāt hoīe3. ideo 2° de aīa· ait phus. Homo certiſſimū habet guſtū· in alijs aūt deficit a multis. Propterea concludit idem. s. p̄ polit. Plura mala faciet malus hō q̄3 beſtia. Et in 7° ethicorū inqt. Hoies dicūtur ſicut dij ppter virtutis excellentiā. hō aūt prau⁹ deterior eſt beſtia. h̄ ille. Et in eodē aſſignat rationē. di. Operationes beſtie praue ſūt ex naťa opationes ṽo prauorū hoīu3 ſūt ex cōſuetudine. Et iō pctōr ſimilis ē monſtris marinis· q̄ lic3 habeant corpa piſciū. habēt tn̄ corpora diuerſorū aīaliū. Similiť pctōres lic3 habeāt corpa humana· habēt tn̄ cor ferinū: ut habeāt corpora vulpina p doloſitatē. lupina p rapacitatē. aſinina p pigritiā. leonina p ſupbiam· porcina p luxuriam. canina p detractionē ⁊ gulā. ⁊ ſic d̄ alijs. de qbus ait Boeti⁹ in 3° de ɔſolatione metro 6°. di. Heu grauē ſortē quotiēs iniqu⁹ Additur ſeuo gladi⁹ veneno. Sed in 4° eiuſdē in fine melius explicat. di. Euenit igitur ut quē tantū fortunatū mecū videas hoīem exiſtimare nō poſſis. Auaritia feruet alienarū opū violentus ereptor· lupo ſimilem dixeris. Ferox atq3 inqetus linguā litigijs exercet· cani cōparabis. Inſidiator occult⁹ ſubripuiſſe fraudib⁹ gaudet. vulpeculis adequeť. Ire intēperās fremit· leonis animū geſtare crediť. Pauidus atq3 fugax nō metuēda formidat· ceruo ſimilis habeať. Segnis ſtupid⁹ torpet· aſinū viuit. Leuis atq3 incōſtans ſtudia pmutat· nihil auib9 differt. Fedis īmūdiſq3 libidini hō immergitur· ſordide ſuis voluptatibus detinetur· porcis cōparať. Ita fit ut q pbitate deſerta hō eē deſierit cū in diuinā cōditionē tranſire nō poſſit vertať in beluā. h̄ ille. Huius ſimile dictū habeť a Criſo°. ſup Math. Si pctōr hō es inqt manifeſte nō poſſū dicē. Cum n. calcitres ut aſinus· ſaltes ut taurus

fremas mulierib9 ut equus. ⁊ caſtra-
margiā pariatis ſicut vrſus. īpingues
carnē tuā ut mulus. rememorerl aūt
ut camelus. rapias ut lupus. iraſcaris
ut ſerpēs. pcutias ut ſcorpio. doloſus
ſis ut vulpes. venenū malitioſe obſer
ues ut aſpis ⁊ vipera. qualit̃ te potero
cū hoīb9 numerare? q̄i di. non ē cōue-
niēs. Proinde idē ipſe Criſo9 i omel.
aſcēſionis. ſup illud: Homo cōparat9
ē iumentl. Peius ē ait cōpari q̄3 naſci.
Natalit̃ non habere ratione tolerabi-
le eſt. hoīem vo ratione decoratū irra-
tionali nat̃e cōpari volūtarl crimē eſt.
H ille. Item ſimiles ſūt pctōres beſtijs
q̄ pingūt̃ i proceſſiōe vulpis extra ve-
ſtite ad modū hoīu3. intra aūt ſūt fere
diuerſe. Math. 7°. Intrinſec9 ſūt lupi
rapaces. ps. Facies peccatoꝝ. i. demo-
nu3 ſūmitis. Eccl. 4°. Ne accipias faciē
cōtra faciē tuam. Hoꝝ oīu3 ſūma h ē.
qa vitia ſūt cōtra nām. vtutes aūt ſm
nām. Vn̄ Lac. in li° de vero cultu. ait.
Siue vtutes īſeras. vitia ſponte diſce-
dent. ſiue vitia eximas. virtutes vltro
ſubibūt. Sic. n. bonoꝝ ⁊ maloꝝ cōſti-
tuta eſt natura ut ſe ſp expugnēt ⁊ ex-
pellant. H ille. Proptea Proſper ī lib°
epigrāmaton. ait. Qui ſe gaudet pec-
carl felicit̃ vti. infelix nimis eſt pſperi-
tate ſua. Nolite g̊ fieri pctō ſicut equ9
⁊ mulus in qbus non eſt intellectus.
Et ſic p3 ſecūda pars pncipalis huius
ſermonis.

Pars tertia ſermōis. in q̄ pbat̃ q̄ pec-
catum eſt deteſtādū reſpectu ſui ipſi9
rōne cordis obduratiōis.

TErtio ī iſto ſermone probat̃
peccatum eſſe deteſtandū re-
ſpectu ſue proprie malitie ra-
tione cordis obduratiōis. Cum. n. ut
dictum eſt ſ. peccatū ī aīa perpetratū
eſt. ſi non cito diſſoluitur p pnīe me-
dicinā fit ipſa diaboli ⁊ pcti ſubdita
ita q̄ de peccato in peccatum ducitur.
⁊ tādem ſicut lapis obduratur. De p̊
s. q̄ peccatum in anima aliud attrahit
ait Greg9. Peccatum quod per pnīam
mox non diluit̃. ſuo pondere ad aliud
trahit. Exemplum de iuda qui fura-
batur. ⁊ effectus durus vēdidit xpm
⁊ poſtea in deſperatione prorūpens ſe
ſuſpendit. Exemplū etiam de Dauid
qui pus cōmiſit adulteriū. poſt homi
cidium. de quo Iero9 ad Euſtochium
ait. Samſon leone fortior. ſaxo durior
⁊ qui vnus ⁊ nudus mille eſt pſecut9
armatos. ī Dalide molleſcit amplex9.
Dauid ſm cor dn̄i electus. ⁊ qui ven-
turū xpm ſepe eſſe cantauerat. poſtq̄3
deambulans ſuper tectum domus ſue
Berſabee capt9 eſt ī nuditate. adulte-
rio iūxit homicidiū. H ille. De 2° vo. s
q̄ p peccatum cor induratur. habetur
Iob. 41°. vbi dicitur. Cor eius indura-
bitur quaſi lapis. ⁊ ſtringetur quaſi
malleatoris incus. Et Zach. 7°. Cor
ſuū poſuerūt ut adamantē. maxīe qn̄
hō ſeneſcit. pv. 22°. ca°. Adoleſcēs iux̄
viā ſuā cū ſenuerit nō recedet ab ea.
Et iō Sen̄. ait. Pctā iuuenū pdicāt̃ ī
quale. qa ſunt delebilia de facili. Pec-
cata ſenū predicātur ī qd. quia eis q̄i
ſubſtantialit̃ adherēt. Vn̄ Greg9 dic.
Vſitata. n. culpa mentē obligat. ⁊ ne-
quaq̄3 ſurgere poteſt ad rectitudinē.
conatur ⁊ labitur. qa vbi his ſponte
diu faſtidit. ibi etiam cu3 noluerit co-
acta cadit. Circa talem ſic induratum
loquitur Ber. di. Cor durū quod nec
cōpūctiōe ſcinditur. nec pietate mol-
litur. nec precib9 mouetur. minis nō

cedit·flagellis induratur·ingratū eſt
ad beneficia·infidum ad cōſilia·ꝑm-
ptum ad iudicia·īuerecūdum ad tur-
pia·īpauidum ad ꝑicula·inhumanū
ad humana.ipſū eſt qđ nec deum ti-
met nec hoīes reueretur.Hille.Et iō
ſicut facit de⁹ de corde lapideo carneū
Ezech.33°.ita diabolus ꝑ peccatum de
corde carneo facit lapideum·īmo fer-
reum ⁊ diabolicum:ut nec igne tribu
lationis·nec malleo ꝑ̄dicatoris pluſ ꝗ̄
ferrum exiſtēs emolliatur ⁊ moueat.
Vñ Ber.de ipſius peccatoris duritia
iterū inquit.Nemo duri cordis ſalutē
vnq̄ adeptus eſt·niſi cum forte miſe-
ricors deus abſtulit cor lapideū.⁊ de-
dit carneum.Ipſum eſt de quo Eccl.3°.
dicitur.Cor durū male habebit in no
uiſſimis.O peccatores qui non emol-
litis corda veſtra ut faciatis volunta-
tem dei veſtri.Audite dominū·audite
ſpiritum ſanctum·quomodo vob̄ cō-
minatur Leuit.26°.Conteram duri-
tiam ſuperbie veſtre.⁊.i.Reg.6°.ca°.
Quare aggrauatis corda veſtra ſicut
aggrauauit egypt⁹ ⁊ Pharao cor ſuū.
⁊.4.Reg.17°.Non audierunt ſed in-
durauerūt faciem ſuam iuxta ceruicē
patrum ſuorū.⁊ in ps.Vſq̄ quo graui
corde ⁊c.⁊ ad Ro.2°.Scđm duritiā
aūt tuam ⁊ cor īpenitens theſaurizas
tibi irā in die ire.Ecce ergo qđ facit pec-
catum·indurat cor·iram dei inducit.
Et ideo induremus corda noſtra con
tra ipſa vitia ne ipſa nos ī malum in-
ducant.Dicit̄.n.in ꝓuerbio ſapientū.
Recte fortior putandus eſt q cupidi-
tates ſubiicit q̄ qui hoſtes.Vñ ⁊ Sen.
in ſecūda epiſtola ad Lucillū inquit.
Quid agere debemus ut irritamenta
vitiorū q̄ longiſſime fugiamus.Indu-
randus eſt animus.⁊ debellande vo-
luptates·que ſeua quoq̄ ingenia ad
ſe rapuerūt.Vitia ſine modo ⁊ ſine fi-
ne ꝑſequere.Nam illis quoq̄ nec mo-
dus nec finis eſt.Proiice quecūq̄ cor
tuū dilaniāt·que ſi aliter extrahi ne-
quirent·cor ipſū cum eis euellendum
erit.Voluptates precipue exturba·q̄
latronū more ī hoc nos amplectūtur
ut ſtrangulent.Hille.Vt ſic facientes
in ipſa ſuꝑna gloria a peccati morte li-
berati viuere valeamus in ſecula ſecu
lorū.Amen.

¶ Feria ſexta poſt ſecundam dominicā de aduentu.q̄ deteſtandum eſt peccatum ratione ſue maligne conditionis tribus alijs rōnibus Sermo.13⁹.

H Abūdetis

in ſpe ⁊ virtute ſpiritus
ſancti.Iterū vbi ſ.Tan-
ta eſt pcti mortalis ma-
lignitas fratres cariſſimi:ut ad ipſum
deteſtādum reprehendendum ⁊ ab-
hominandum·finem ſermoni noſtro
imponere neſciamus.Quis enī ut ex
precedenti ſermone patet deteſtabile
ſit ex ſua propria conditiōe trib⁹ eui-
dentiſſimis rationibus:nihilominus
ut eius peruerſa ⁊ iniqua conditio cla
rius appareat·circa eius deteſtabilem
conditionē in preſentiarū iterū inſtare
ꝑfructuoſum erit.Nam ſicut peccatū
āgelos affligit·ita ⁊ demōes delectat.
⁊ ſicut angelis diſſimiles·ita mutis ⁊
irrationabilib⁹ ⁊ ſtultis ſimiles facit.
⁊ ſicut gratia animam decorat·ita pec
catum deformat.Habundetis ergo in ſpe
⁊ v̄tute ſpūs ſancti·abſtinentes a pec
cato quod ita nequiſſimū eſt·ut trib⁹
alijs rōnibus ī iſto ſermone iterū dete-
ſtandum clariſſime appareat.

p̄ rōne diabolice delectatiōis.
z° rōne mentis alienationis.
3° ratiōe fetide corruptionis.

¶ Pars prima hui⁹ ſermonis.in q̄ pbat̄ q̄ deteſtādum eſt peccatum reſpectu ſue etiam maligne conditionis rōne diabolice delectationis.

PRimo igitur in iſto ſermone deteſtādum eſt peccatū etiā reſpectu ſui ratione diabolice delectationis.Pro qua rōne declarāda mouetur vnū dubiū.Utrum pena maloꝝ angeloꝝ cōpatiatur ſecum aliquod gaudiū in eis.Videtur enī q̄ ſic trib⁹ medijs. p̄ ſic.pū.13°.Deſideriū ſi cōpleatur delectat aīas.ſed ipſi multa mala deſiderant que veniūt.g̊ ipſi i illis delectantur.g̊ ꝛc. z° ſic.Phs.x°. ethicoꝝ.ca°. 8°. dic q̄ philoſophia habet multas delectatiōes puritate ꝛ firmitate.ſed mali angeli multum ſciūt de philoſophia.g̊ habent magnas delectationes. 3° ſic.Proprie actiones ſunt delectabiles vnicuiq̄ꝫ.ſed ipſi habent ſuas proprias actiones.s.intelligere ꝛ velle.g̊ in eis delectantur.g̊ ꝛc. Oppoſitū videt̄ trib⁹ alijs medijs. p̄ ſic.Phs p̄ ethicoꝝ.ca°. 18°. ait.Delectatio ſi ſit fortis expellit oēm triſticiā ꝛ que ſibi cōtraria ē ꝛ que contingenter.g̊ a ſimili triſticia ſi ſit fortis expellit oēm delectationē ꝛ q̄ ſibi ɔtraria eſt ꝛ que contingenter.ſed triſticia maloꝝ angeloꝝ eſt valde fortis.g̊ nullā cōpatitur in eis ſecū delectationem. z° ſic.In angelis bonis leticia nullam patit̄ triſticiam.g̊ a ſimili nec triſticia leticiā ī angelis malis. 3° ſic. In nobis nō pōt eſſe ſimul leticia cum triſticia.qa leticia eſt cum dilatatione cordis.ꝛ triſticia cū quadā cordis cōſtrictione.conſtrictio aūt ꝛ dilatatio cordis motus contrarij ſūt.g̊ a ſimili ī angelis nō poteſt ſimul eē leticia cuꝫ triſticia.ſed ſp habēt triſticiā.g̊ nullā habent leticiā.g̊ ꝛc. Ad hanc queſtionē reſpōdet Ricar.ī z°. diſ.6.arti. z°. q.z.di.q̄ contingit loqui de pena malorum angelorum dupliciter.aut pro ſtatu ante iudiciū.aut ꝓ ſtatu p⁹ iudiciū. p̄ modo loquendo.qa pena eorum adhuc nō ē completa q̄uis ſit grauis ꝛ multa.ideo capaces ſunt alicuius vani gaudij ꝓuenientis ex euētu eorum que deſiderāt. Vn̄ Aug⁹ 4°. de ciui.dei.ca°. z7°. dic q̄ praua docent turpibus gaudēt.Et ibidem ait. Hac tn̄ fallacia miris modis demōes delectant̄.quia ꝛ deceptores ꝛ deceptos pariter poſſident.a quorum dominatione non liberat niſi gratia dei p Jheſū xp̄m dn̄m noſtrum.Et in 9° lib°. ca°. p̄.ait.Demōes talibus gaudent qualia boni ꝛ prudentes hoīes aduerſant̄ ꝛ damnāt.h̄ ille.Et iſto modo poſſūt adaptari rationes prime. Qn̄ g̊ p̄ dicitur q̄ deſideriū ſi compleatur delectat animā.reſpondendum eſt q̄ deſideriū nūq̄ꝫ completur ita ut delectet appetitum niſi ex eius euentu appetēs ſortiat̄ finē vere uel eſtimatiue ꝓpter quē illud appetebat.quē nūq̄ꝫ ſortiet̄ malus poſt iudiciū ut ſtatim patebit ꝫ bene ante ut dictū eſt.g̊ ꝛc. Ad ſecūdū dicēdū q̄ philoſophia aggrauat magnā delectationē ī ſubiecto diſpoſito ad eā.ꝫ qa act⁹ actiuoꝝ ſūt ī patiente bn̄ diſpoſito.z° de aīa.ꝛ nā mali p⁹ iudiciū totaliter erit indiſpoſita ad quācūq̄ꝫ delectationē.iō philoſophia nullā poterit eis cauſare delectationē Ad tertiū etiā dicendū q̄ ꝓpe actiones nō cauſabūt in eis p⁹ iudiciū aliq̄s delectatiōes.cui⁹ rō ſtatī videbit̄.

⁊ quia diuina influentia non aderit
ad h̕ ut proprie actiones cauſent ī eis
affectū in quo eſt delectatio. ſine autē
illa influentia cauſa ſecūda nō pōt ſuū
effectū cauſare. qa ſicut dicit̕ cōmen-
to ſuper pmam propoſitionē de cauſis
Non figitur cauſatū cauſe ſecūde niſi
p virtutē cauſe pme. Concludendum
eſt igit̕ ꝙ demones ante iudiciū habe-
būt cum triſticia aliquā delectationē
admixtam. 2° modo vō. s. pro ſtatu
poſt iudiciū. ſic dico ut ait Ricar. ꝙ pe
na eoꝝ non cōpatietur ſecum ī eis ali-
quod gaudiū. qa tūc pena eoꝝ erit cō-
pleta ⁊ ideo natura eoꝝ erit ita diſpo-
ſita ad ſuſceptionem gaudij ꝙ nulluꝫ
agens creatum habebit proportiona-
lem vtutem ad cauſandū delectatio-
nem ī ſubiecto ita diſpoſito: agēs aūt
increatū exigente ſua iuſticia nullum
cauſabit in eis gaudium. ℣. Aug⁹ in
14°. de ciui. dei. ca°. 13°. ait. Elationis vi-
tiū ī dei aduerſatio q eſt diabolus ma
xime dnāri ſacris litteris edocet̕. ẜ ẜm
phm 3° ethicoꝝ. ca°. 9°. qualis eſt vnuſ-
quiſq; talis ⁊ finis videt̕ ei. g̊ diabol⁹
finē ſuū cōſtituit ī excellentia. Cum g̊
ẜm phm 6° ethicoꝝ. ca°. 6°. fines ſint
pncipia opabiliū. quicqd malus ange
lus appetit propt̕ excellentiā appetit. ẜ
poſt iudiciū nihil eueniet de quo con-
ſequentur demones excellentiam nec
verā nec eſtimatā. Cum g̊ ex euentu
rei deſiderate nullum proueniat gau-
diū. ſi deſiderans nō conſeqtur finem
propter quem illud deſiderabat. nihil
eueniet ex cui⁹ euentu aliquod in eis
gaudiū oriat̕. Dicas g̊ ad pmū argu-
mentū ſecūde partis ꝙ ante iudicium
nō eſt malorū triſticia ita fortis ꝙ ex-
pellat omnē delectationē ⁊ magnam ⁊
paruam. ſed bene poſt iudiciū erit ut

viſum eſt. Ad ſecūdū dicendū ꝙ an-
geli boni. qa ita ſūt cōiuncti cum diui-
na volūtate ut nihil eueniat ɔtra eoꝝ
volūtatē abſolutam. ⁊ qa habent cō-
ſubſtantialis glorie cōplemētū. ideo
ī eis nulla pōt eē triſticia. ſed in angel̕
malis nō ē adh̕ tota pena ɔpleta quā
ppetuo habituri ſūt pˢ iudiciū. ⁊ mō
in eis interdū eſt aliqđ gaudiū. grauī
tn̄ amaritudine reſperſū. gaudent. n.
de malis euenietib⁊ que euenire deſi-
derauerūt. Ad tertiū dicēdum ꝙ cū
ī hoīe ſimul eſt triſticia ⁊ leticia. ſi le-
ticia maior eſt q̄ꝫ triſticia cor dilatabi-
tur. minus tn̄ propt̕ triſticiam. Si aūt
triſticia ē maior leticia. tūc erit eɔ°. Si
aūt equarent̕. tūc cor nec ɔſtringeret̕
prohibente leticia. nec dilataret̕ ꝓhi-
bente triſticia. Ex his dictis patet ꝙ
demones ꝓ tēpore iſto ſaltem aliquā
delectationē habēt admixtam cū tri-
ſticia ⁊ maxime ex euentu eoꝝ q̄ ma-
xime deſiderāt. Sed qd magis deſide-
rant q̄ꝫ oīuꝫ nr̄m et̕nam dānationem
qa in iuidia cōfirmati ſūt. ⁊ odio nr̄i
q ad illā gloriam poſſumus aſcendere
vnde ipſi ceciderūt! Et ideo qa null⁹
dānatur niſi ꝓpt̕ mortale pctm̄ ſūme
delectant̕ ī pctōꝝ p nos ppetratione.
Quapropt̕ ſūme a nob̕ pctm̄ deteſtādū
ē ne īimicos nr̄os gaudē faciam⁹. h̕ ē
n. potiſſima cā tantaꝝ tēptationū cir-
ca nos p demones ppetrataꝝ cōplacē-
tia pctī. Vn̄. Greg⁹. Aſſidua tēptatiōe
diabolus tēptat ut ſaltē tedio vincat.
Huius negocij exemplū mirabile nar
rat in 3° dialogoꝝ btūs Greg⁹. in quo
dat̕ intelligi cōplacētia peccati quam
habent īimici. Ait enim. Quid accidit
cuidam Fūdane ciuitatis epiſcopo re-
ferā. Ille vir venerabilis cū vitā mul-
tis plenā virtutibus duceret ſeq; ſub

ſacerdotali cuſtodia ī continētie atte
cuſtodiret quādā ſcīmonialē feminā
ſecū ꝑus habuerat·noluit ab epiſco·
pij cura repellē·ſecū hāc ꝑmiſit habi·
tare. Ex q̄ re actū eſt ut ātiqu⁹ hoſtis
apud eius aīuȝ aditū tēptatiōis exq·
reret. Nam cepit ſpēm ei⁹ oculis men
tis eius imprimere: ut electus cogita·
ret nephanda. Quadā v̄o die iudeus
qdam ex partib⁹ campanie Romam
veniens prope Fundā nō longe ꝑue·
nit·cum iam diem veſperaſcere cerne·
ret. ⁊ quo declinare poſſet minime re·
periret·iuxta Apollinis templuȝ fuit
ibiq; ſe ad manendū contulit·ſed loci
illi⁹ ſacrilegiū ꝑtimeſcens·q̄uis cruci
fidem minime haberet·ſigno tn̄ cruci
ſe munire curauit. Nocte autē media
ipſo ſolitudinis pauore turbatus per·
uigil iacebat. ⁊ repente conſpiciēs ma
lignoꝝ ſpirituū turbam quaſi in obſe
quiū cuiuſdā potentis preire. Eū v̄o
qui ceteris ꝑerat ī eiuſdē loci gremio
cōſediſſe qui cepit ſinguloꝝ ſpirituū
obſequentiū ſibi cās exqrere actuſq;
diſcutere: quatenus vnuſqſq; quātū
neqſſime egiſſet īueniret. Cūq; mali·
gni ſpūs inqſitiōi ei⁹ exponerēt quid
operati cōtra bonos fuiſſent·vnus in
mediū proſiliuit q in Andree epi ani·
muȝ ꝑ ſpeciem ſanctimonialis femine
que in epiſcopio ſuo habitabat quan·
tam temptationem carniſ cōmouiſſet
aperuit. Cum v̄o h̄ malignus ſpiritus
qui ꝑerat inhianter audiret. ⁊ tanto
ſibi factum lucrū grande gauderet ⁊
credēt quanto ſibi ſanctioris viri ani·
muȝ ad lapſum ꝑditionis inclinaret.
Ille ſpūs qui h̄ fatebatur adiunxit. qa
vſq; ad h̄ quoq; die preterito hora ve·
ſpertina eius mentē traxerat ut in po·
ſteriora eiuſdem ſanctimonialis femi
ne blandiēs alapam daret. Tūc mali·
gnus ſpūs atq; hūani generis antiqu⁹
īimicus exhortatus hūc valde ē ut ꝑ·
ficeret quod cepiſſet. quia ex ruina il·
lius ſingularem inter ceteros palmā
teneret. Vide ḡ quantā cōplacentiam
habeant demones de pctō. nūq̄; ſatiāt
noſtra ruina. Vn̄ beatus Martin⁹ ut
legitur in vita eius videns mergos in
flumīe·ait. Hec eſt forma demonum.
inſidiantur incautis·captos deuorant
ſatiariq; nequeunt deuoratis. Hinc de
eorū fallacia ⁊ nocendi deſiderio loq·
tur Aug⁹ ſuꝑ ꝑs. 36°. di. Demones ſꝑ
habent voluntatē nocendi·nec ſi pla·
centur nec ſi rogentur deſinūt nocere
velle. h̄ maliuolentie eoꝝ propriū eſt.
Et ſuꝑ ꝑs. 96°. idē ait. Inſita eſt mali·
uolentia quedam ⁊ pernicies nocēdi
malignis ſpiritib⁹ ut gaudeāt de ma·
lo hoīuȝ. ⁊ de fallacia nr̄a. Si nos fefel·
lerint paſcūtur. ⁊ non querūt quibus
in eternū dominentur ſed cum qbus
in eternū damnētur. Quomodo ſolet
maliuolus latro noīare īnocentē·non
ꝙ ſi fuerit ſolus īcenſus·uel ſi duo ar·
deant·minus ardeat·min⁹ moritur ſi
duo moriātur. Pena illa non minuit
ſed maliuolentia paſcitur. Mecū inqt
moriatur·non ſe minus morituꝝ di·
cens·ſed ſolatiū habet malū alterius.
Talis eſt diabol⁹·ſeducere vult hoīes
illos cum quibus puniatur. ⁊ quia nō
poteſt fallere iudicem deum. non enī
nominat apud eum īnocentem·veꝝ
crimina volens habē que obijciat pec
cata perſuadet. hec ille. Et 9°. de ciui.
dei. ca°. 6°. inquit. Mens demonū cum
ſubiugata vitijs ⁊ oppreſſa ſit: quic·
qd ratiōis habet nāliter ad fallēdū ⁊

decipiēdū tāto acti⁹ intēdit quāto eā magꝭ poſſidet nocēdi cupiditas. Hꝭ ille. Aliqñ.n.ꝑ trigīta uel q̄dragīta ānos tēptat vnū pauperē diabolus ut ī pec-catū eū ꝑcipitet·nec ceſſat die ac noc-te.ꝙ ſi in tanto tempore optinet·mul-tum gaudet. Juuenis q̄dam ſuſcitat⁹ a beato Johāne dicebat ꝙ viderat de-mones gaudentes de ruina quorūdā peccatoꝝ cōuerſorū a beato Johanne. Nolite ḡ frēs date locum diabolo per peccatum·ſed affligite illum a peccatꝭ abſtinentes ⁊ de peccatis penitentes. Et ſic patet pars prima hui⁹ ſermōis.

¶Pars ſecunda huius ſermonis.in qua probatur ꝙ deteſtandum eſt peccatū reſpectu ſui etiam ratione mētis alie-nationis.

SEcundo in iſto ſermone dete-ſtandum eſt peccatum etiam reſpectu ſui ratiōe mentꝭ alie-nationis.O ciues nobiles.O milites. O doctores ⁊ ſapientes.O principes ⁊ barones. O duces ⁊ reges·ſi quis ap-pellaret vos fatuos.nūquid patienter ſuſtineretis? Credo ꝙ multum mole-ſte ⁊ egre ferretꝭ.Sꝫ ego dico ꝙ ſi vnū ſolum peccatuꝫ mortale regnat in vo-bis·nō ſtultos vos tm̄ ⁊ fatuos ſ ſtul-tiſſimos eſſe.Nam phus ait in li° pre-dicamentorū. Ab eo ꝙ res ē uel non ē dicitur propoſitio vera uel falſa.Cum igitur ſic ſe habet in re ꝙ vos exiſten-tes in pctō eſtis fatui·ut probabo.ſe-quitur hanc propoſitionē.s.vos eſtis ſtulti eſſe verā.Stultus.n.ē qui caret vſu rationis·quapropꝰ inſanit.Vnde Criſipus dic. Stultus oīa vitia habet ſm ſtoicos·ſed non in oīa nā pronus eſt.alius.n.ī auaritiā·alius ī luxuriā inclinatꝰ.Vñ ſapiētibꝫ Lac.dic. Nam hoīs deus hanc eē voluit.s.ut duarū reꝝ cupid⁹ ⁊ appetēs eēt.s.religionis ⁊ ſapiētie.ſ hoīes idō fallūtꝰ q̄m aut re-ligionē ſuſcipiūt omiſſa ſapiā·aut ſa-piētie ſoli ſtudēt religiōne omiſſa·cū alteꝝ ſine altero verū eē nō poſſit. Itē Aug⁹ 8° de ciui.dei.inqt ꝙ Plato di-xit amatore dei phm eē.i.ſapientē.Et Tullius in tuſculanis q̄ſtionibꝫ.li° 5° ait ꝙ ſapientꝭ ꝓpriū ē nihil qd̄ penitē poſſit facē·nihil īuitū·ſ ſplendide cō-ſtantꝰ grauitꝰ ⁊ honeſte oīa. Itē Seneca in epla.9.inqt. Sapiēs nulla re eget. ⁊ tñ illi multꝭ rebus opus ē.eoꝝ ſtulto nulla re opus ē· nulla enī re ſcit vti·ſ oībus eget. Itē Socrates dic ꝙ ſapiētꝭ ē ne quid in caſſū excidat cauere. Et ſi qd fortiꝰ acciderit fortiter ferri.Et Sixt⁹ pytagoric⁹ ait. Tūc eris ſapiens cum te non putaueris ſapientē. Cū ḡ peccator non habeat verā ⁊ xpianam religionem ſm Lac.non amet deum ſcd̄m Platonē·faciat multa de quibꝫ penitebit ſcd̄m Tulliū·nulla re ſciat bene vti ſcd̄m Senecam·neſciat mala ventura cauere ſcd̄m Socratē·exiſti-met ſe ſapientiorē aliis ſm Sixtū py-tagoricū: ſequitꝰ ipſū eē fatuū ⁊ inſen-ſatū.⁊ oī ſapiā carentē.Cui⁹ ſtulticia ſeptē euidentiis demonſtratꝰ. Prima euidentia ſtulticie pctōris ē.ꝑ viam. ꝑeligit ambulare ſciens viā latā.⁊ ſpa-tioſam q̄ ducit ad mortem q̄ꝫ artam q̄ ducit ad vitā.Math.7°. Itaqꝫ ſiſis ē il-li q cū ſciret rectā viā q̄uis artā de vo-lūtate fratris fatui voluit ire ꝑ latam ⁊ ambo capti·fatuus proiiceretur in foueam ⁊ alius ſapiens duceretur ad mortem·maledicebat fatuo dicens ꝙ propter ſuam fatuitatem moreretur. Tūc reſpōdit.Maledicatis tu.qa tibi

potius eſt imputandū qui me ſciebas
fatuū. Sic anima qñ ad mortem vide-
bit ſe damnata propter corpus fratrē
ſuū fatua reputabitur. quia ipſi corpi
fatuo cōſenſit. Vñ. pȯ. p̊ ca°. ſcribitur.
Sapiētiā atq; doctrinam ſtulti deſpi-
ciūt. O anima ſapiēs ne ſtulta efficia-
tis. ambula per iſtam viam artam. de
qua ait Aug⁹ in lib° de pulchritudine
aīe. Omni ſtudio lata via ſeculi vitan
da eſt que ducit ad mortem. At ȯo oī
cordis deſiderio via anguſta que du-
cit ad vitam adeunda eſt 7 apperēda.
Via h̄ āguſta ē via abſtinētie 7 caſti-
tatis. humilitatis 7 oīs religiōis quā
xp̄s añ nos attriuit qua ad ſuū regnū
migrauit. h̄ ille. Secunda euidentia
ſtulticie peccatoris eſt p curam. qa pec-
cator maiorem curā gerit de re viliſſi-
ma q̄ȝ nobiliſſima. Vñ Ber. ait. Sicut
ſtulti examinatores de maximis mini
mam. de minimis maximā curam ge-
runt. Maiorē. n. curā gerunt de carne
morbida q̄ȝ d' imortali aīa. imo ut cor-
ticē carnis cuſtodiāt nutriāt 7 impin
guent. nucleū aīe ſepe produnt. h̄ ille.
Siſſis ē. n. illi ep̄o q maiorem curā ge-
rebat de cuſtodiendo calato pleno pi-
rorū q̄ȝ de multitudine aīaꝝ p̄cioſo ſan
guine redēptaꝝ. De qbus ait Ber. Ve
mihi ſi talentū mihi traditū negligen
ter ſeruauero. p̄cioſo ſanguīe xp̄i ma-
gis appreciatū. h̄ ille. Tertia euidētia
ſtulticie pctōris ē p menſam. qa p ſtil
lam modicā dulcedinis exterioris co-
medit cibum veneniſiſſimū. 7 bibit
ſimilē potum q̄ ncc̄e habet mori ī au-
reo calice Babylonis. nō attēdens in-
ternā 7 extnā amaritudinē. Iob. zo.
Couertetur panis in vtero eius in fel
aſpidū. Deut°. 32°. ca°. Fel draconum
vinū eorū. Similis ē pctōr illi ruſtico

qui īuitatus ad nuptias. in via ſitiens
bibit aquam de fundo fetidam quam
euomit in porta nuptiaꝝ turpit'. 7 nō
ſolum nō ē ad nuptias admiſſus. īmo
cum flagello ī carcerem detruſus. Sic
hō hic bibens delectatiōes īmūdas. ī
morte euomet. Iere. z°. Quid tibi in
via egypti: ut bibas aquas turbidas.
Nō ſic onagri faciūt ȝ expectāt vſq; q̄
īueniant aquam limpidā. iuxta illud
p̄s. Expectabant onagri in ſiti ſua. s.
non bibentes aquam turbidā. Itē ſi-
milis ē cocodrilo de nilo ad paſtū ac-
cedens. ad virorē herbe idrū aduolu-
tum nō aduertit. ſed dum herbā viri-
dem paſcit idrū cuȝ ea deglutit qui eū
interius toxicat ſcindit 7 occidit. Sic
peccator dum illicitā delectationē glu
tit. diabolum ſimul cum ea comedit.
Vñ Beda. Qui veneni pocula porrigit
quaſi labiū calicis melle tingit: ut qd̄
dulce eſt ſentiat'. ne quod mortiferꝝ ē
timeat'. hec ille. Propterea Greg⁹ ait.
Quid inſanius q̄ȝ pro modica delecta
tione carnis eternis ſe obligare ſuppli
ciis! Hinc ait Aug⁹. Melior eſt modi-
ca amaritudo in faucibus q̄ȝ eternum
tormentū in viſceribus. Et Ber. Via
peccati ingredientibus propinat mel
ſophiſticū. progredientibus fel 7 ace-
tum. egredientibus inſanabile vene-
num aſpidum. hec ille. g̊ z̄c. Quar-
ta euidentia ſtulticie peccatoris eſt p
propriā vinculationem. quia ipſemet
peccādo ſe illaqueat ī manibꝰ iīmici.
Unde Iob. 18°. Immiſit in rete pedem
ſuū. Vbi ait Greg⁹. Qui pedem in re-
te mittit. nō cum voluerit eiicit. Sic
qui in peccato ſe deiicit non mox cum
voluerit ſurgit. Et pȯ. 5°. dicitur. Ini-
qtates ſue capiūt impiū. 7 funibꝰ pec-
catoꝝ ſuoꝝ vnuſquiſq; cōſtringitur.

Eſt enī ſimilis illis de quibus in vitis
patrū legit̄ ꝙ angelꝰ oſtēdit cuidā ſcō
patri tres hoīes īutiliter laborantes.
Primus faſciculum de lignis faciebat
⁊ cum non poſſet portare ꝑ grauedine
adhuc ligna eis ſemper adiūgebat. 2ꝰ
aquā de puteo ꝓfundiſſimo cū multo
labore hauriebat. ⁊ hauſtam ī momē-
to īutiliter effūdebat. 3ꝰ trabem por-
tans ⁊ volēs intrare domū in oſtio eiꝰ
ex tranſuerſo ponebat ⁊ ſibi obicē ut
non intraret de eo faciebat. Sic pctōr
pctm̄ pctō adiicit. grām dei ꝓ q̄ acqui
renda diu laborauerat effūdit. regnū
celorū ꝑ inobediētie rigorē ſibi ꝓclu-
dit. Quinta euidētia ſtulticie pecca-
toris ē ꝑ vite ꝑditionē. qa pctōr ꝓ ni-
hilo q̄i amittit paradiſū ad modū Eſau
q ꝓ lēticula vēdidit ius primogenit̄e
ſue. Gen. 25°. Hic Ber. ait. Ve. ve. va-
por eſt ad modicū parēs q et̄ne felici-
tatis aditū interdudit. H ille. Volūtarie
n. pctōr ꝑdit aīam ſuā ⁊ gaudia para-
diſi. ⁊ in h oſtendit magnā fatuitatē.
Vn̄ Eccliaſtes. 6°. dr̄. Quid hꝫ ampliꝰ
ſapiēs a ſtulto. ⁊ qd paup niſi ut ꝑgat
illuc vbi ē vita? H ibi. g̊ ⁊c. Sexta eui
dentia ſtulticie pctōris ē ꝑ vacuā ſer-
uitutē. qa ſi toto tpe vite ſue pctōr ſer
uiret diabolo. nō minꝰ pene ei dabit.
Vn̄ Gregꝰ ait. Stultū eſt ſeruire dia-
bolo offenſo deo. q nullo placat̄ obſe-
quio. quāto plus ei ſeruierit. tāto am
plius ipſe eum torq̄bit. H ille. ⁊ iō ⁊c.
Septima euidētia ſtulticie peccatoris
ē ꝑ vite deſertionē. qa deſerūt pctōres
vitā aīe ⁊ corporis. i. deum. ⁊ fiūt filii
diaboli q eſt ꝑncipiū mortis aīe ⁊ cor-
poris. ⁊ h magna ē fatuitas ꝓpter de-
lectationē corpis mortē corporis ⁊ aīe
incurrere. Vn̄ Ber. ait. Pctm̄ ingredi-
entes cōtamināt. progrediētes obſti-
nant. egrediētes exterminát: ut in aīa ⁊
corpe dānent̄ iuſto dei iudicio. H ille.
Vn̄ ponit̄ hic exēplū de rege q viridã-
riū ſuū tradidit cuſtodie ceci ⁊ ɔtracti.
Contractus ſuadebat ceco ut ad arbo-
res eum portaret ⁊ eleuaret ⁊ de fru-
ctibꝫ ei daret. quod faciebat. ⁊ hoc rex
aduertēs ſic vtrūq; ad mortē iudica-
uit. Simili t̄ deus iudicat de aīa ceca q̄
corpus portat ⁊ erigit ad mala opa fa-
cienda. qa ſine regimine eius peccatū
explere nō poſſet. Et ſic patet pars ſe-
cūda huius ſermonis.

¶ Pars tertia huiꝰ ſermōis. in qua ꝓbat̄
ꝙ deteſtandum eſt pctm̄ reſpectu ſui
etiā rōne ſue fetide corruptiōis.

TErtio in iſto ſermōe deteſtan
dum eſt pctm̄ etiam reſpectu
ſui rōne fetide corruptionis.
Experientia. n. didicimꝰ ꝙ carnes pu
treſcūt ⁊ fetent ꝓpt̄ defectū ſalis. Hinc
Math. 5°. Si ſal euanuerit ī q̊ ſalietur?
⁊c. ſuꝑ q̊ dicit Nicolaꝰ de lyra ꝙ ſicut
ſale condiūtur oīa cibaria. ita diſcre-
tiōe oīa opa nr̄a ordinari debent ⁊ di-
rigi. Diſcretio aūt ē nomē v̊bale ⁊ eſt
deſcēdēs ab h v̊bo diſcerno diſcernis.
⁊ ſtat ꝓ facē differētiā inter vnā rem
⁊ aliā. Cū igit̄ hō iudicat bonū malū. ⁊
eɔ̊. ut facit pctōr. tūc corrūpit̄ putre-
fit ⁊ fetet. In cuius rei myſteriū Joh.
xi°. dicit Martha. Dn̄e iam fetet. q̄tri-
duanꝰ. n. eſt. Laçarus nāq; ſig̃t pctōrē
fetidum ꝑ pctm̄. ⁊ q̄triduanū ꝑ delec-
tationē ɔſenſū opationē ɔſuetudinē.
de q̄bus dicit̄. i. Huius rei exemplū
habet̄ in vitis patrū ꝙ cū qdam ſenex
ambularet per heremum vidit duos
angelos comitantes ſe. vnū a dextris
⁊ alterum a ſiniſtris. ⁊ cum īueniſſent

cadauer hoīs mortui fetidū· ſenex ob-
turauit nares ſuas nō valēs fetorē ſu-
ſtinē. Angeli autē viſo iuuene ornato
nares obturauerūt. Et cū ſenex qreret
cauſam. aiūt āgeli. Tu cū ſis caro ſenti
fetorem carnis· nos aūt cū ſimus ſpi-
ritus ſentim⁹ ſpūalem fetorē peccati.
Propterea ait Anſel. Tolerabili⁹ feret
canis putridus hoīb⁹ q̄ aīa peccatrix
deo ⁊ angelis eius. Hinc Ezech. 16°. lo-
quit' deus tali aīe. di. Abhominabilē
feciſti decorē tuū. Propt'ea ſcriptura
Jacobi p̄. hortat' nos fugere talē īmū-
ditiā. di. Abijciētes oēm īmūditiā ⁊
abūdantiam malitie. in māſuetudine
ſuſcipite īſitū vbū qd pōt ſaluare aīas
vras. Et notant' dic oēm· ut nulla ma-
cula remaneat. qa. i. Cor. 5°. dr. Mo-
dicū fermentū totā maſſam corrūpit.
Ratio hui⁹ eſt. qa bonū vno modo fit
2° ethicorꝝ. malū aūt multiphariam. i
q qualecūqꝫ malum ſincere facit vnū
hoiem malū· nō aūt vna vtus vnū bo
nuꝫ ſ; oēs vtutes. De corruptione pec-
catorū loqtur Aug⁹ in 2° li° de libero
arbitrio. ca°. 22°. di. Oīuꝫ corruptionū
ſola q vitioſa eſt corruptio recte vitu-
perat'. Cetere aūt ne ue corruptiōes q-
dem dicēde ſūt· aut certe qa vitioſe nō
ſūt· digne vitupande eſſe nō pnt. Nā
⁊ ipſa vitupatio q vitio parata. i. apta
⁊ debita ſit· inde traxiſſe vocabulū cre
ditur ut vitupatio diceret'. Vitiū aūt
nō aliūde malū ē niſi qa nāe aduerſat'
ei⁹ ipſius rei cui⁹ ē vitiū. Vn̄ māifeſtū
eſt hanc eandē rem cui⁹ vitiū vitupe-
ratur natā eſſe laudabilem· ita ut ōio
hanc vitupationē naturaꝝ laudē eſſe
fateamur. H ille. Vide ḡ qa deteſtādū
ē rōne fetide corruptionis ipſū pctm̄.
Hinc eſt q qdam phus volens pecca-
re. ⁊ aduertēs aīe dignitatē· ait. Eru-
beſce celum intrare cētrū. Erubeſcite
ḡ fratres peccare ut mūdi ⁊ nitidi illā
ſplendidiſſimā patriā intrare poſſitis
⁊ habitare cum deo ⁊ angelis ⁊ ſcīs ei⁹
in ſecula ſeculorꝝ. Amen.

¶ Sabbato poſt ſecūdā dnicā de aduen-
tu. de ſanctificatiōe· illumiatiōe ⁊ ca-
ritate btē vginis Sermo. 14⁹.

In ſole po-
ſuit tabernaculum ſuū.
Scribūtur h̄ vba ps 18°.
Quia hodierna die frēs
cariſſimi eſt dies cōmemoratiōis glo-
rioſe vginis Marie: cōgruū ē ad exci-
tandā deuotionē fideliū ⁊ eiuſdē vir-
ginis dilectorꝝ aliq̄ ɔpendioſe de eius
ſublimitate ⁊ excellentia cōmemora-
re. Quāto. n. plura de ipſa ſcribuntur
ac predicant'· tanto maior habet' copia
ſcribēdi· necnō ⁊ dicēdi: idcirco aſſū-
pſi vba ꝑpoſita citharede ſpūs ſci Da
uid: In ſole. s. poſuit ipſe ſaluator nr̄
tabernaculū ſuū. Sol. n. ſm Alex. ibi-
dem dicitur btā vgo Maria q̄ fuit ta-
bernaculū filij dei. quia ſicut ſol illu-
minat mūdum· ſic ⁊ ipſa abſtulit oēs
mūdi hereſes. Propt' qd cantat eccle-
ſia. Gaude Maria vgo cūctas hereſes
ſola interemiſti ī vniuerſo mūdo. Et
ſicut ſol fert' ſup lunam· ſic Maria ſup
mūdū ⁊ tēporalia· iuxta illud Apoc.
12°. Signū magnū apparuit ī celo· mu
lier amicta ſole ⁊ luna ſub pedib⁹ ei⁹.
Preterea. ſicut lumen ſolis nūq̄ deficit·
ſic ſola virgo in paſſione ſtetit in fide.
Vn̄ Cantic. 7°. Statura tua aſſimilata
eſt palme. que foliorū virorem nūq̄
amittit. Quia igit' ſol purus clar⁹ eſt
⁊ calid⁹· ipſi btā vgo iure ɔparat'· que

B.P.L.O.Z.

ꝑ fuit ſol puritatꝭ. 2° fuit ſol claritatꝭ. 3° fuit ſol caritatꝭ.i.caliditatꝭ.

¶ Pars prima huiꝰ ſermōis.ī qua tractat᷑ de puritate btē ꝟginis.⁊ quō fuit ſcīficata in vtero matris.

PRimo igit᷑ in iſto ſermone ad declarandā puritatē btē ꝟginis mouet᷑ vnū dubiū. Vtrū btā ꝟgo fuit ſcīficata anteqꝫ nata. Ad cuiꝰ dubij declarationē ſciendū ē ſm Archi.de conſe.diſ.4.c.firmiſſime.⁊ Alex.in tꝛia pte.in tractatu de incarnatiōe xp̄i.q.15.ꝙ duplex ē natiuitas s.iu vtero⁊ ex vtero.Natiuitas ī vtero ē qñ oꝛganiçato coꝛpe creat᷑ ⁊ infūdit᷑ aīa.q̄ alio noīe ſm Pe.aureoli dicit᷑ ↄceptio.Natiuitas ex vtero eſt qñ decurſis nouē menſibꝫ filiꝰ apparet in mūdo. Si de pꝛma natiuitate loq̄mur ſic nulla ē q̄ſtio.qa nulla res pōt ſcīficari anteqꝫ ſit.loquēdo dico ꝺ̓ pꝛioꝛitate tp̄is.qa oīs opatio p̄ſupponit potentiā.⁊ oīs potentia p̄ſupponit ſubſtantiā.⁊ oīs ſubā pꝛeſupponit eſſentiā. Si aūt loquamur de ſecūda natiuitate ex vtero.ſic oēs doc.q̄uis diuerſimode ꝓcedēdo affirmāt beatā ꝟginē ſcīficatam foꝛe anteqꝫ natam.maxime Alex. vbi ſ̄.⁊ Franciſcꝰ de maronis.ī tractatu de ↄceptiōe ꝟginis.⁊ Bona.ī 3°.diſ.3.et Ricar.ibidē.arti.p°.q.2.et beatus Tho.ī tꝛia pte.q.27.arti.p°.Que ↄcl'o ꝓbat᷑ triplici via.rōne.s.auctoꝛitate ⁊ figuratiōe. P°ꝓbat᷑ rōne gnāli ⁊ pticulari. Rōne gnāli ſic.Eccleſia non pōt errare.⁊ q oppoſitū tenet hereticꝰ ē.ſ ſi non fuiſſet ſcīficata erraret celebꝛando eiꝰ natiuitatē.qa ſtatui in peccato nō debet᷑ gaudiū nec ſollēnitas.ſ potiꝰ doloꝛ ⁊ luctꝰ.g̊ pꝫ ꝓpoſitū. Ratiōe ſpāli idē ꝓbat᷑ ſic. Si qꝺ̓ minꝰ videt᷑ ineſſe ineſt.g̊ ⁊ id qꝺ̓ magis.ut hr̄ ī topicꝭ.Exemplū de rege religioſū honoꝛante.ſeqt᷑ ꝙ multo magis ſeruꝰ eiꝰ honoꝛare eū debeat.ſed Jeremias fuit ſcīficatꝰ ī vtero.ut hr̄ Jere.p°.Priuſqꝫ exires de ventre ſcīficaui te.Jtē Johānes baptiſta fuit ſcīficatꝰ.Vñ Luc.p° dic Eliſabeth ad Mariā. Vt aūt facta ē vox ſalutationis tue in auribꝫ meis.exultauit ī gaudio īfans ī vtero meo. Vbi dic pr̄ nr̄ Ambꝛoſiꝰ.Nō pus fuit mr̄ repleta ſpū ſcō qꝫ filiꝰ.ſ filiꝰ repletus replet ⁊ matrē. Si igit᷑ minoꝛ eſt euidētia de ſcīficatiōe iſtoꝝ qꝫ de ſcīficatiōe ꝟginis.⁊ iſti fuerūt ſcīficati ut patet.g̊ multo magis ꝟgo Maria. 2° idē ꝓbat᷑ auctoꝛitate Ber.di.Qꝺ̓ paucis moꝛtaliū ↄſtat eē collatū.s.donū ſcīficatiōis in vtero.fas nō ē certe dicere tante ꝟgini eē negatū.Jtē auctoꝛitate Anſel.in li° de cōceptu ꝟginali.di.Decebat ut illiꝰ hoīs.s.xp̄i ↄceptio de mr̄e puriſſima fieret ea puritate q̄ maioꝛ ſub deo neqt intelligi. 3° idem ꝓbat᷑ figuratiōe.Nam Yſa.xi°.ſcribit᷑. Egrediet᷑ virga de radice Jeſſe.i.linea gnātionis regia q̄ in Jeſſe fuit radicata.⁊ flos de radice eius aſcēdet.i.ꝟgo Maria.⁊ regeſcet ſup eā ſpūs dn̄i ⁊c.

Jtē Numeri.17°.ſcribit᷑ ꝙ ꝟga Aarō i.Maria q̄ fuit de ſtirpe Aaron.ſublata de tabernaculo.i.mr̄is vtero īuenta ē floꝛuiſſe donis.s.ſpūs ſcī. Qꝫ ſi dicat᷑.Augꝰ ad Dardanū dic.Nō video quō edificēt᷑ hoīes ī domū dei ad habendū in ſe inhabitantem deū niſi cū fuerint renati.Si g̊ renatiō pꝛeſuppoñit nationem.ſequitur ꝙ ante natiuitatem non potuit ſanctificari. Ad h̄ reſpōdetur ſm Ricar. vbi ſ̄.ī rn̄ſione pꝛimi argumēti ꝙ iſta ſcīficatio de qua

loq̄t Aug⁹ eſt illa q̄ fit p ſacr̄m baptiſ-
mi que nō cōuenit niſi ex vtero natis
ut dicūt oēs doc. in 4°. Sed iſta ſancti-
ficatio v̄ginis fuit ꝑuata ꝛ a deo ſp̄alit̄
ꝑuilegiata. Ait. n. btūs Tho. vbi ſ̄. in
rn̄ſiōe ſecūdi argumēti ꝙ deus nō al-
ligauit potentiā ſuā legi ſacroꝝ. P̄.
ſi q̄rat qn̄ fuit ſc̄ificata ſi. s. ī ꝑmordio
ↄceptionis uel poſt ↄceptionē ſiue aīe
infuſionē. Si dicat̄ ꝙ in cōceptione.
Cōtra. qa videt̄ impoſſibile. includit
n. ꝙ an̄ peccauit q̄ȝ eēt. qa ſc̄ificari ni-
hil aliud ē q̄ȝ liberari a pctō. uel inclu
dit ꝙ ſc̄ificari nihil aliud ſit q̄ȝ a pctō
originali p̄ſeruari. Si tu dicas ꝙ ſci-
ficata ē p⁹ īfuſionē aīe. ſeq̄t ꝙ ī ꝑmor-
dio ↄceptionis ↄ̄xit originale pctm̄. a
q̄ poſtea p ſc̄ificationē purgata fuit. ꝛ
iſto mō incidis ī laqueū. Ad h̄ reſpō-
det̄ ꝙ ſi loq̄mur ſm̄ modū illoꝝ q te-
nent v̄ginē cōceptā in pctō originali.
ſc̄ificata fuit p⁹ infuſionē aīe. qḋ mihi
non placet. Si v̄o loq̄mur ſm̄ moduȝ
doctoꝝ nr̄oꝝ. ſic dico ꝙ ſc̄ificata eſt in
ꝑmordio ↄceptiōis. Et qn̄ tu dicis ꝙ
nō ē poſſibile. qa includit ꝙ an̄ pecca-
uit q̄ȝ eēt. Dico ꝙ duplex eſt ꝑoritas
nāe. s. ꝛ tēpoꝛ. Prioritas nāe qn̄ duo
ſūt ſimul tp̄e. vnū tn̄ p̄ſupponit aliud
uel ē cā ei⁹. Prioritas tp̄is qn̄ vnū p̄-
cedit aliud duratione ut inq̄t ph̄us in
poſt p̄dicamētis. Nō ḡ fuit prius tp̄e
virgo ſc̄ificata q̄ȝ in vtero nata ſȝ ſimul
tp̄e fuit vtrūq̄ȝ. fuit tn̄ ꝑus nā ī vtero
nata q̄ȝ ſanctificata. Vn̄ notandū ſm̄
Ricar. in 3°. diſ. 3. arti. 3°. q. 4. ꝙ aliquid
dicitur ſc̄ificari tripliciť. P̄ de eſſe nō
ſcō fieri ſanctū. Et iſto mō nō fuit ſci-
ficata btā v̄go. quia p̄ſupponit ipſam
fuiſſe peccatricē. 2° mō de eſſe ſancto
fieri magis ſanctū. 3° mō de nō eſſe ſcō
fieri ſanctū. ſed ſimul accipiendo eſſe
accipe ꝛ ſc̄itatē. ꝛ ſic virgo Maria fuit
ſc̄ificata. Et qn̄ ſubiūgis ꝙ h̄ idem ē
ꝙ a peccato originali p̄ſeruari. Dico ꝙ
multū intereſt. Nā ad ↄtrahendū pec
catū originale tria req̄rūt̄. s. organiça-
tio corpis. creatio aīe ↄiūcte cū corpe.
ꝛ ſtatutū legis dīne q̄ ordinauit ꝙ aīa
q̄ ↄiūgit̄ carni propagate ab Adam ſit
ꝑuata dei viſiōe ꝛ obligata pene eter-
ne. Virgo autē Maria habuit carnis
ſue lineationē. ꝛ aīe infuſionē. ſȝ deus
cōgrue ꝛ cōuenient̄ ſuſpendit ſn̄iam.
ut pȝ ſ̄. in die cōceptiōis. ne ipſa ī pec-
catū originale incidēt. Et ſic patet qḋ
ē a pctō originali p̄ſeruari. Sed aliud
ē ſc̄ificari. Nam ſc̄ificatio ſm̄ doc. illu-
minatū vbi ſ̄. eſt miſſio ſp̄us ſancti ad
aīam ſc̄ificandā. Et iō ī ↄceptiōe vir-
ginis deſcendit ſp̄us ſcūs in aīam eius
nō ut purgaret eā ab aliq̊ pctō qḋ nō
erat ſȝ ut h̄ret grām ꝛ ī ipſa ↄfirmaret̄
ita ꝙ non poſſet vnq̄ȝ peccare mortalit̄
nec venialit̄. Eſt āt triplex ſc̄ificatio
ſm̄ p̄dictū doc. q̄ȝtum ad pn̄s ſpectat.
Prima ē vniuerſalis q̄ aīa ſc̄ificatur
qa. s. a pctō purgat̄. ꝛ ei grā ↄfertur. ſȝ
non ↄfirmatur qn̄ poſſit recedē a grā.
ꝛ h̄ ſolū fit p ſacra. Secūda ē ſp̄alis
q̄ aīa purgat̄ a culpa. Accipit grām.
ↄfirmat̄ ī grā. ne poſſit pctm̄ mortale
incurrere. Et ſic fuit ſc̄ificatio Johan-
nis ꝛ Jeremie. Tertia ē ſingularis q̄ aīa
ſc̄ificat̄ nō purgatiōe a culpa q̄ nō eſt
ſȝ collatiōe grē ꝛ ↄfirmatiōe. ita ut nō
poſſit peccare mortaliter nec venialit̄.
Et h̄ modo fuit ſc̄ificata v̄go Maria in
ꝑmo inſtāti ſue ↄceptiōis. Et ſic patet
pars ꝑma huius ſermonis.

¶ Pars ſecūda huius ſermōis. in q̄ trac-
tat̄ de claritate ꝛ illuminatione intel-
lectus beate v̄ginis.

SEcundo in iſto
ſermone tractandum eſt de

illumĩatione intellect⁹ btē virginis. Nam ĩ illa ſcĩficatiōe dicta q̄ʒtũ ad ra-
tionē ⁊ ĩtellectũ tanta ei ſapiẽ claritas
a deo ſupinſuſa ē q̄ vix pōt exp̄mi. Nō
n. ĩmerito vocata ē Maria. qa noĩa de-
bent eē reb⁹ cōſona. iz. q. i. in. c. cleri-
cus. ⁊ de p̄ben. ⁊ dig. c. cum ſm aplm.
Inſti. de dona. §. eſt ⁊ aliud. Sed ſm
Iero. inſ̄p̄tat̄ Maria illuĩata uel illu
mĩatrix. qa ĩtellectũ habuit eleuatũ ⁊
illumĩatũ ſup oēs alias creat̄as puras
Sup Neronē q habuit peritiã artium
mechanicarũ. Super Ariſtotelem qui
oĩuʒ elemētoꝝ ac nãliũ reꝝ clarã noti
ciã habuit. quap̄p̄t regula in nã nũcu
pat̄. Sup Platonē q ſ bāꝝ ſepataꝝ no
ticiã tradidit. Sup Ptolomeũ regē q
aſtroꝝ oĩuʒ noticiam acquiſiuit. Sup
Moyſen qui rerũ creataꝝ nouit origi-
nem qd̄ Ariſtoteles ignorauit· ut vo-
lunt theologi in z°. diſ. i. viditq̄ʒ deum
facie ad faciē. Sup Stephanũ q vidit
celos aptos. Act. 7°. ca°. Sup Paulũ q
vſq̄ʒ ad tertiũ celũ rapt⁹ ē. z. ad Cor.
iz°. Sup David q fuit ſm theologos ĩ
p̄. diſ. z. eximius p̄phaꝝ· eo q̄ altiora
p̄phetauit. Sup Iohãnē baptiſtã qui
p̄dixit aduentũ xp̄i. ⁊ digito demon-
ſtrauit. di. Ecce agn⁹ dei ⁊c̄. Sup Io-
hannē euãgeliſtã. de q̊ loq̄t̄ Aug⁹. di.
Si paꝝ alti⁹ ĩtonaſſet eũ mũdus cape
non potuiſſet· qñ dixit: In principio
erat v̊bũ. Sup oēs ſcōs ⁊ ſcãs dei fuit
btã v̊go illumĩata. Nã cognouit nãm
irrõnalē. ⁊ etiã nãm rõnalē· necnō ⁊
nãm creatã ſpũalē. i. angelicã. Inſup
cognouit oĩa q̄ erãt fugiēda ⁊ aſpnen
da ⁊ q̄ erant ſequēda ⁊ amplectenda
⁊ p quē modũ oĩa eēnt odiēda uel di-
ligēda. Habuit. n. tantã cognitionem
creatoꝛ ut ĩ ipſa cognitiōe oĩa alia co-
gnoſcēt· ut verificaret̄ ĩ ea illud p̄phe
In lumĩe tuo videbimus lumen. Ait
n. Ariſtoteles in 3° de aĩa. in principio.
q̄ potētia ſenſibilis percepto obiecto
excellēti ĩpedit̄ poſtea in actu ſuo cir-
ca obiectũ mĩmũ· ut patet de illis qui
poſtq̄ʒ viderũt ſolē nō p̄nt vidē mini-
ma. Potētia autem intellectualis eõ.
poſtq̄ʒ ĩtellexit ſublimia facili⁹ intelli-
git infima. Et iō btã virgo ſublimata
ad tantam cognitionem dei q̄ a nullo
creato ĩtellectu ꝯp̄hēdi pōt· facillime
poſtea intelligebat oĩa creata. ⁊ pfecte
oĩa p̄dicta. Vñ ſm aliq̊s btã v̊go dum
erat in ventre matris habuit liberi ar
bitrij vſũ. ⁊ fuit ĩ ſublimiori cōtēpla-
tiōis ſtatu q̄ʒ vnq̄ʒ aliq̄ pura creatura
ĩ etate pfecta. ⁊ lʒ ĩ vtero ſicut ⁊ ceteri
corpalit̄ dormiret· attñ ſomn⁹ q ſepe-
lit ĩ nob̄ liberi arbitrij actũ ⁊ merēdi
vſũ. nō fuit in ipſa. Vñ dicere poterat
illud Cãtic. 5°. Ego dormio ⁊ cor meũ
vigilat. s. in ꝯtēplatiōe. Nec mirãdũ
ſi añ debitã etatē h̊ hũit. Nã btũs Ni-
cola⁹ ĩ ĩfantia lactãs. ſecũda q̄rta ⁊ ſe-
xta feria bibē nolebat. Scũs v̊o Bene-
dict⁹ ĩ pueritia cepit miraculis coru-
ſcare. Et Iohãnes baptiſta vt inquit
Amb°. ſup Lucã. vere cognouit xp̄m
in vtero matris· nō nã ſ; grã. Qui etiã
ĩ etate. 5. ãnoꝝ fugit mũdũ ⁊ ĩtrauit
deſertũ. Si igit̄ iſti habuerunt vſũ ra-
tiōis ante debitã etatē q̄ ē ſeptē ãno-
rũ de lege cōi. extra de delic. pue. c. p̄. et
de pe. ⁊ re. c. oĩs. quãto magis de beata
v̊gine altiori ⁊ ampliori modo iſta cre
denda ſunt. Fuit g̊ ſol illuminationis
quia illuminata in ſe. ⁊ illuminatrix ĩ
alijs. Et ſic patet ſecunda pars huius
ſermonis.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermonis. ī qua trac-
tat̃ de feruoꝛe ⁊ caritate ſiue dilectio-
ne dei ⁊ ꝓximi beate v̂ginis Marie.

TErtio ī iſto ſermone tractan-
dū ē ꝺ caliditate ſolis v̂ginis
Marie.s.caritate dei ⁊ ꝓximi.
Prima caritas.s.dei ꝯphēditur ex
p̄dictis. Ait.n.ph̄us 3° de aīa. Volūtas
nō fert̃ niſi in p̄cognitū. Et Aug⁹.x°.
de trinitate ca°.p°. Firmiſſime nouim⁹
nō niſi nota amari poſſe. Cū igit̃ ipſa
ut dictū eſt deū ampliſſime cognoue
rit·tantū dilexit quātū poſſibile fuit.
Vn̄ nulla alia a xpo pfecti⁹ adīpleuit
p̄ceptum illud: Diliges dn̄m deū tuū
ex toto coꝛde tuo: ⁊ ex tota aīa tua: ⁊
ex tota mēte tua. Deut°. 6°. Luc.x°. ⁊
Math.22°. i.plus q̄ȝ res extioꝛes inte-
rioꝛes ⁊ ſupioꝛes q̄ȝ btā virgo Maria.
q̄ ſcḋm Alex.ꝺ ales ſup Luc.dilexit to-
to coꝛde: oēs cogitatiōes ſuas in deū
dirigēs.tota aīa.i.oēs affectiōes ī deū
retoꝛquēs.tota mēte.i.oēs opationes
ſuas ꝓpter deū faciēs. Vn̄ in pſona il-
lius ꝓpha ait. Inflāmatū eſt coꝛ meū
⁊ renes mei cōmutati ſūt.i.p trāſfoꝛ-
mationē diui amoꝛis. Secūda cari-
tas.s.ꝓximi ē duplex.s.coꝛpal' ⁊ ſpi-
ritualis. Primā caritatē coꝛpalē btē
v̂ginis cognoſcē poſſum⁹ ab effectu:
dicēte dn̄o Math.7°. Ab opibus eoꝝ
cognoſcetis eos. Nā ut audiuit Maria
Eliſabeth cognatā ſuam grauidā eſſe
adijt cū feſtinatione ut ei ſuiret·ut pȝ
Luc.p°.vbi dr̄. Exurgēs Maria abijt
in mōtana ⁊c. ſup q̄ dic Amb°. Diſci-
te vos ſancte mulieres ſedulitatē quā
p̄gnātibꝫ debeatis exhibere cognatis.
Maria q̄ an̄ ſola ī intimis penetralibꝫ
v̂ſabatur·nō a publico v̂ginitatis pu-
doꝛ·nō a ſtudio aſpitas mōtiū·nō ab
officio ꝓlixitas itineris retardauit.in
montana v̂go cū feſtinatiōe v̂go offi-
cij memoꝛ iniurie īmemoꝛ affectu vi-
gēte nō ſexu relicta p̄rexit domo. H̄ il-
le. Spūalē v̂o caritatē v̂ginis q̄ vti-
lioꝛ ē pma: pfecti⁹ cognoſcē poſſum⁹
Patȝ.n.p° in ipſa cōſenſione·nūcianti
angelo frē·ſine qua īcarnatio filij dei
⁊ redēptio nr̄a nō fiebat. Ardebat.n.
deſiderio redēptionis hūani generis.
Vn̄ cognita hac veritate q̄ fili⁹ dei ip-
ſam elegerat ī matrē ut ſic redimeret̃
gen⁹ hūanū.nimio caritatis ꝣelo cō-
mota·ꝯtinuū p̄ſtitit aſſenſū. Vn̄ Ber.
in quodā ſmone ait ſic ad beatā v̂gi-
nē. Sicut ad mediū·ſicut ad archanū
dei·ſicut ad reꝝ cām·ſicut ad negociū
ſeculoꝝ reſpiciūt q in celo ſunt. ⁊ q in
inferno habitāt: ⁊ q nos p̄ceſſerunt. ⁊
nos q ſum⁹. ⁊ nati natoꝝ. ⁊ q naſcēt̃
ab illis.ut illi q ſūt ī celo reſtaurētur·
⁊ q ī inferno diripiātur. ⁊ q p̄ceſſerūt
ut ꝓphe fideles īueniant̃. ⁊ q ſequūt̃
ut gloꝛificētur. Et in alio loco idē ait.
Maria oībus oīa facta eſt·ſapiētibꝫ ⁊
inſipiētibꝫ copioſiſſima caritate debi-
tricē ſe fecit·oībus mīe ſinū apit ut de
plenitudine ei⁹ accipiāt vniuerſi: ca-
ptiui redēptionē·egri curationē·pec-
catoꝛ veniā·iuſtus grām·angelus le-
titiā·demū tota trinitas glīam·filij p-
ſona hūane carnis ſubām·ut nō ſit q
ſe abſcondat a caloꝛe ei⁹. H̄ ille. Hinc ē
q̄ vidēs q̄ alit̃ redimi nō poterat ge-
nus hūanū niſi p moꝛtē filij ei⁹: q̄ȝuis
ſcḋm ſenſualitatē doleret.ſcḋm ratiōeȝ tn̄
gaudebat adeo q̄ dic Alex.vbi ſ̄.q.16
ī tn̄ſiōe argumētoꝝ.rationē btē v̂gi-
nis in illa paſſiōe ⁊ doloꝛe nihil eē de-
oꝛdinatā. Patȝ etiā ī p̄nti āpliſſima
v̂ginis caritas. Nā oēs pctōꝛes mīam
inueniūt in cōſpectu dei ardētiſſimis

oratiōib₉ ipſius apud patrē ⁊ filiū. Vn̄ deuotus Ber. inqt. O homo ſecurū acceſſū habes ad deū· ibi habes matrē an̄ filiū· filiū an̄ patrē. fili⁹ oñdit patri latus ⁊ vulnera· mr̄ oñdit filio pectus ⁊ vbera. nulla ḡ ibi poterit eē repulſa vbi tot ſūt caritatis inſignia. H ille. Sed dices. dolē nō poſſū de peccatis· alligatus ſum in eis· coartor cōſuetudine mala: quid faciā! Noli deſperare peccator· vade ad v̄ginē. audi Ber. qd iterꝝ dicat. Si criminū īmanitate turbatus· ſi cōſcīe feritate confuſus· ſi iudicij horrore pterrit⁹· ſi baratro deſpatiōis aſtrict⁹. Mariā cogita· Mariā īuoca. nō recedat a corde· non recedat ab ore. Nā ipſam cogitās nō erras· ipſam rogans non deſperas· ipſam ſequēs nō deuias. ipſa te tenente nō corruis· ipſa ꝓtegēte non metuis· ipſa duce non fatigaris· ipſa ꝓpitia puenis. Et ſic ī temetipſo expiri poteri q̄ꝫ merito dictū ſit nomē v̄ginis Maria maris ſtella. H ille. Recurramus ḡ cōſidēter ad v̄ginē ut ipſa intcedēte grām cōſeqmur in pn̄ti ⁊ glīam ī futuro in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Dn̄ica tertia de aduētu. de vehemēti ⁊ calida diſſuaſiōe pcti Sermo·15⁹.

Nihil ſolliciti ſitis. Scribūtur hec verba ad Phil. 4° ca°. ⁊ in epl'a occurrētis dn̄ice. Horret anim⁹ fratres cariſſimi· cōquaſſantur mēbra· cōtremiſcūt viſcera in cōſideratione tantarū ſanguine xp̄i redemptaꝝ. ⁊ ꝓpter iniquitatem peccati ꝑditantiū aiarū. Qua ꝓpt̄ nō puo dolore h tacit⁹ cogitans exiſtiaui ſūmopere ꝑ facultate ingenij mei illa maxime inqrere ⁊ ſtudioſe ptractare que ipſum peccatū terribile ⁊ horrendum diſſuadere ⁊ de mentib₉ noſtris extinguere habeāt. qd̄ ī hoc cōpēdio ut oīa pfecti⁹ cōplectantur facere intēdētes· dicimus oīb₉ puis ⁊ magnis paupib₉ ⁊ diuitib₉ maſculis ⁊ femīs ſubditi ⁊ dn̄is· ſapiētib₉ ⁊ inſipiētib₉ regibus ⁊ ꝑncipibus· q2 ita peſſimū ē peccatū mortale q2 ꝑ nullū cōmodum uel incōmodū homo non debet illud incurrere· aut ſi incurrat· nō debet p modicū in ipſo reſidere. Vn̄ v̄ba apl'i aſſūpta ad id coaptari poſſunt. ait. n. Nihil ſolliciti ſitis. ut. s. ꝑ aliquā ſollicitudinē mūdialem aut carnalē peccatum admittatis. Aut. n. ſūt res vtiles que poſſunt acquiri uel acqſite retineri ⁊ non admitti. aut inutiles que poſſunt euitari. aut ſi adſunt a nobis abdicari. ⁊ ꝓpter nullum iſtoꝝ debet homo peccare mortalit̄. Ad cuius cōcluſiōis declaratiōnē. ⁊ peccati vehementē diſſuaſionem: tres in pn̄ti ſermone conſiderationes faciemus.

Prima dicet̄ vniuerſalis ꝯꝑhenſio.
Secunda v̄o rationabilis ꝓbatio.
Tertia aūt pſuaſibilis concluſio.

¶ Pars prima hui⁹ ſermonis. in qua cōprehendūtur omnia cōmoda ⁊ incōmoda propter que homo nullatenus mortaliter peccare debet.

Primo igitur in iſto ſermone ſeptē ſunt cōſiderationes faciende. in qbus oīa cōprehēdūtur. ꝓ quibus nō debet homo mortaliter peccare. Prima conſideratio erit mundi ſtat⁹. Secūda rei vitalis. Tertia creature ſenſibilis. Quarta

ſingularis ꝓprietatis. Quinta vniuerſe coītatis. Sexta oīne hūanitatis. Septima ⁊ vltima oīuꝫ poſſibilitatis. Prima ġ ↄſideratio erit mūdi ſtatus.s.corpaliū que ſunt elementa ſtelle celi ſol ⁊ luna aurum lapides pcioſi ⁊ alia que habēt purū eſſe. Nā celi aīam non habēt nec ſenſū·licꝫ aliqui opinati ſint ꝙ ſic·ut Auicēna.9°. metaph.ca°.2°.qui dixit ꝙ orbes celeſtes mouentur ab aīabus ſuis effectiue·quia habent aīas.⁊ ꝙ celū eēt magnū aīal.⁊ ꝙ moueret̄ a ꝓpria forma pfectiua ſicut mouet̄ aīal.⁊ hāc aīam motricē poſuerunt regi ⁊ dirigi a deo mediante intelligentia. Attamen nr̄i theologi tenēt ꝙ nō ſint celi aīati·ut patꝫ p Ricar.⁊ Bonauētura in 2°. diſ. 34.Et Damaſ.ait.Celi ſunt inaīati ⁊ inſenſibiles.Eſt etiā illa opinio cōtra veros phos qui dicūt ꝙ ſubſtātia intellectualis non vnit̄ corpori niſi mediante vegetabili ⁊ ſenſibili.Et ita ſi celū pficeret̄ a ſubſtātia ſpūali haberet ſentire ⁊ vegetari.⁊ ita naturalit̄ poſſet corrūpi·qd̄ falſū eſt.Habent ġ tm̄ purū eſſe que tamē deus nobiliſſima fecit.s.in imēſitate·in pulchritudine.⁊ i ordine. In imēſitate facta fuit nobiliſſima pura creatura corpalis inſenſata.s.elemēta ⁊ celi·adeo ꝙ vnqꝫ nemo menſurare potuit.Huius exēplū habetur in legēda ſancti Andree de diabolo q venerat ad epm in forma iuuēcule qn̄ ſanctus Andreas dixit ꝙ ſolus ille.s.demon q ſedebat in menſa epi menſurauerat quāta eſt diſtātia a celo vſqꝫ ad trā.Vide ġ immenſitatē celi ⁊ terre.qa nūqꝫ aliquis mortaliū poſſet ei⁹ latitudinē ⁊ ꝓfunditatē dimēſurare niſi q ea fecit. Secūdo facta ē pulcherrima.i.nobiliſſima i pulchritudine nā pura corpalis. Nam ē adeo pulcher mūdus ꝙ greci vocāt eū cormas.i.ornat⁹ ⁊ pulchritudo.Attēdendū ġ ꝙ pulchra ē terra ex qua ꝓcedit aurū argētū ⁊ reliqua metalla.adeo eſt pulcher mūdus ꝙ miſerrimi filij Adam ꝓpter ei⁹ pulchritudinē dereliquerūt padiſū·q tamen mundus eſt ſtrictus reſpectu padiſi.

Amplius nobiliſſima ē facta creatura in ordine.qa natura ſemp ordinat ignobiliora īfra·nobiliora ſup.Nam terra ita pulchra magis infima.aqua ſup.demū aer.poſtea ignis.⁊ ſic aſcendendo vſqꝫ ad celum empyreū·vbi vnū excedit ſemp aliud i decuplo.Et dicit Bonauentura ꝙ celū empyreū dat ſolū influentiā ſup aīalia rationabilia.Iſta oīa fecit de⁹ ita nobilia ꝓpt hoīem.de quibus ⁊ ſequētibus creaturis ſimul loqtur Aug⁹ in 7°. de ciui. dei.ca°.30.di.Illū deū colim⁹ q naturis a ſe creatis ⁊ ſubſiſtendi atqꝫ mouendi initia fineſqꝫ ↄſtituit. Qui rerꝫ cauſas habet nouit atqꝫ diſponit.Qui vim ſeminū cōdidit.Qui rationalem aīam que dicitur anim⁹ qbus voluit viuētib⁹ indidit. Qui ſmonis facultatē vſuqꝫ donauit.Qui mun⁹ futura dicēdi quib⁹ placuit ſpiritib⁹ impartiuit.⁊ p quos placet ipſa futura pdicit.⁊ per quos placet malas valitudines pellit.Qui bellorꝫ quoqꝫ ipſorꝫ cū ſic emendādū ⁊ caſtigandū eſt genus humanū exordijs.pgreſſib⁹ finibuſqꝫ moderatur.Qui mūdi huius ignem vehementiſſimū ⁊ violentiſſimū pro imenſe nāe tēpamento.⁊ creauit ⁊ regit.Qui vniuerſarū aquarꝫ creator ⁊ gubernator ē.Qui ſolē fecit corpaliū clariſſimū luminū eiqꝫ vim cōgruam ⁊ motū dedit.Qui ipſis etiam inferis

ornationē ſuā poteſtatēq; non ſubtra-
bit Qui ſemina ⁊ alimenta mortaliū
ſiue arida ſiue liq̄da naturis cōpeten-
tibus attributa ſubſtituit. Qui terrā
fundat atq; fecūdat. Qui fructus et⁹
aīalib⁹ hoībuſq; largitur. Qui cauſas
nō ſolū pncipales ſ etiā ſubſequētes
nouit atq; ordinat. Qui lune ſtatuit
modū ſuū. Qui vias celeſtes atq; ter-
reſtres locoꝝ mutationib⁹ pbet. Qui
humanis ingenijs que creauit etiā ſci
entias artiū variarū ad adiuuādū vi-
tā nāmq; cōceſſit. Qui cōiūctionē ma
ris ⁊ femine ad adiutoriū ꝓpagandū
ꝓlis īſtituit. Qui hoīu3 cetib⁹ q̄ focis
⁊ luminibus adhiberēt ad facillimos
vſus munus terreni ignis indulſit. ſ
ibi. Reuertamur igit ad ꝓpoſitū no-
ſtrū. Accipe ſeptimū gradū. s. poſſibi
litatē habēdi oīo iſta pdicta ⁊ mūdi
vtilitatē. ⁊ omne aurū ⁊ argētū ⁊ la-
pidem pcioſū. nūquid debes peccare
mortaliter ut oīa iſta poſſideas ⁊ acq-
ras? Nō aīa mea. nō. imo dico tibi q
ſi poſſibile eēt q tot⁹ ītellectus ratio-
nalis ⁊ oīs creatura irrational' ſimul
inſonarēt ad deū vociferādo ut crea-
ret mūdū mille milleſies pulchriorē
iſto. ⁊ poſſes illū hrē ꝑ vno pctō mor-
tali nō debes illud admittere. ⁊ ſi illū
habuiſſes ⁊ pdidiſſes ⁊ ꝑ vno pecca-
to mortali poſſes illū recupare. nō de-
bes peccatū mortale incurrere. ſ poti-
us pdē mundū ⁊ mille mūdos. Ecce
cōprehēſio prime rei habētis tm̄ eſſe.
Secūda ɔſideratio eſſet reſpectu rei
vitalis q̄ vltra eſſe habet viuere. De
qua Aug⁹ ī dicto textu etiā facit men-
tionem. ut ſūt herbe ⁊ plante q̄ habēt
aīam vegetatiuā. ⁊ iō ſunt nobiliores
q̄ pdicte que habēt purū eſſe adeo q
plus valet ramus vrtice q̄ totū aurū
mūdi. nō dico q̄tū ad vtilitatē. ſ quo
ad nature pcioſitatem. Nam ſanctus
Franciſcꝰ noſter qn̄ videbat flores to-
tus gaudebat in memoria pulchritu-
dinis padiſi. ⁊ iō de eo cantat eccl'ia.
Quicquid in creaturis reperit delec-
tamenti regerit in gl'iam factoris. Ac-
cipe ḡ ſeptimā cōſiderationē. s. iſtoꝝ
oīu3 habētiū vitā: poſſibilitatē. s. ha-
bēdi oēs arbores, çuchari balſami çin-
çiberis piperis ⁊c. nūqd ꝓpter iſtas
acqrendas res debes peccare mortali-
ter? Nō dilecte mi. nō. O puerſe pctōr
conſidera horribilitatē peccati tui q̄d
ita leuiter cōmittis. Nā ſi etiā oīa vi-
talia habuiſſes pdicta ⁊ pdidiſſes per
peccatum mortale nequaq̄ recupare
debes. Ecce cōprehenſio rei vitalis.
Tertia conſideratio erit reſpectu rei
ſenſibilis ut ſūt aīalia irrōnabilia que
ſūt precioſiora q̄ predicta tm̄ vitalia.
Nā pulex valet pl⁹ q̄ oē aurū ⁊ argē-
tū ⁊ lapides precioſi ⁊ oēs plāte ⁊ ar-
bores mundi. Rō eſt. qa habent aīam
ſenſitiuā. ⁊ ideo eſt regula maxima q
illa que creauit deus vltimo ſemp no-
biliora ſūt priorib⁹. ſ iſta ſunt creata
poſterius pdictis. ⁊ iō ſunt nobiliora
eis. Accipe ḡ ſeptimū gradū. s. poſſi-
bilitatē habēdi oīa pdicta oēs equos
oēs boues omnes pecudes ⁊c. nūquid
ꝓpter oīa iſta acquirēda debes pecca-
re mortalit'? Nō dico anima mea. Q ſi
oīa habuiſſes ⁊ pdidiſſes ⁊ peccando
recupare poſſes nō facere debes. Ecce
cōprehenſio rei ſenſibilis. Quartus
gradus eſt ſingularis ꝓprietatis. s. vi
te hūane. Nam plus valet vita corpa-
lis hūana q̄ oīa pdicta ſine cōpatiōe.
Nā tāti eſt precij q Ricar. dic in 4°. q
ſi vnus eēt magnus debitor alicuius
ita q ſi hrēt totū auꝝ mūdi nō poſſet

ei ſatiſſacere niſi ſe in ſclauū cōferret
q̄ꝺ nullatenus poſſet facere.nec ꝓpter
aliquod debitū ſuā debet vendere li-
bertatem.qa nullū ꝑciū pōt emere li-
bertatē humanā·iuxta illud.Non bn̄
ꝓ toto libertas vēditur auro.Itē tan-
ti eſt precij vita nr̄a ꝙ Scotus dicit ꝙ
fur nocturnus occidi debet ſed diur-
nus non. Rō eſt.qa latro in nocte ꝓ-
ſupponitur eſſe homicida·ſ diurnus
non.Et h̄ eſt ꝙ nō debet occidi ſolum
ꝓpter res tēporales ꝓpt̄ ꝑcioſitatē vi-
te nr̄e reſpectu tēporaliū ut dictū eſt.

¶.Precioſa ē vita nr̄a corpal̄ ſcd̄m
Bonauenturā.qa ordinata ē ad aīam
rationalē que eſt nobiliſſima forma ⁊
incorruptibilis.Idcirco corp⁹ huma-
nū ꝑ oībꝫ aīalibꝫ erectū eſt·ad deno-
tandū ibi aīam eſſe que venit de celo.
Vide ḡ ꝗ̄ ꝑcioſa libertas hūana·ꝗ̄ ꝑ-
cioſa vita corpalis eiuſdem.Inſuper
attende bonū nomen ⁊ famam.quia
Franciſcus de maronis ait ꝙ plus eſt
fama ꝗ̄ oēs diuitie ⁊ etiā ꝗ̄ vita cor-
poralis. Accipe ḡ ſeptimam cōſidera-
tionē.s.poſſibilitatē iſtorū. ꝑ pona-
mus ꝙ tu cū patre ⁊ matre ⁊ filijs ⁊
fratribus ⁊ cum oībus pentibꝫ tuis ī
carceribꝫ ꝑpetuis aſtricti eſtis.peccā-
do mortaliter potes te ⁊ oēs liberare.
nūquid ꝓpter h̄ cōmodū debes pec-
care? Nō dico aīa mea·nō.ſ debes po-
tius in carceribꝫ cū eis fame ſiti ⁊ mi-
ſeria mori. 2° ponamus ꝙ vnus ma-
gnus rex uel imꝑator mittat pro vna
pulchra domina ⁊ ait.Aſſentire mihi
⁊ dabo tibi multa bona.q̄ꝺ ſi nolueris
te patrē ⁊ matrē ⁊ filios ⁊ maritū ⁊
oībus cum pentibꝫ faciā interficere. O
ꝑcioſa vita· Nūqd ipſam vitā in ſe ⁊
in ſuis pentibꝫ peccādo mortalit̄ con-
ſeruare debet? Nō dico·nō faciat·ſed

potius cū oībus ſuis moriatur. Am-
plius dico tibi ꝙ ſi diabolus ꝓmittēt
tibi ſanitatē ⁊ lōganimitatē vite vſqꝫ
ad diē iudicij ꝓpter hoc cōmodū pec
care nō debes.non cōſentire debes fe-
mina pctō ꝓpt̄ pulchritudinē carna-
lem.nō homo ꝓpter honores famam
⁊ dignitates nec acquirēdas nec recu-
ꝑandas nec conſeruādas.Ecce cōpre-
henſio ſingularis ꝓprietatis. Quin-
ta cōſideratio ē vl̄is coītatis.s.ꝓpli ci-
uitatis uel patrie uel regni. Vn̄ pona-
mus ꝙ vna ciuitas eſſet populoſa·ſi-
cut Cairus vbi ſūt.xv.vie ⁊ in quali-
bet habitāt tres mille ꝑſone.oēſqꝫ iſte
ꝑſone eſſent chriſticole bone ⁊ ſancte.
tūc peto a vobis: cui eſtis magis obli-
gati·uel toti ciuitati uel domui ꝓpe ⁊
ꝑſone. Dico ciuitati.qa quāto bonū
coīus tāto melius ꝑ ethicorū.pꝫ ex̄ de
poſtu.c.bone.ff.de re iudi.l.ſi conue-
nit.et.C.de caduci.l.vnica.vbi ſic dr̄.
Tamē nec illi pepercim⁹ nec anguſtū
ꝑuilegiū exercemus·ſ q̄ꝺ coīter oībꝫ
ꝓdeſt hoc rei ꝑuate nr̄e vtilitati ꝑfe-
rendū eſſe cenſemus nr̄m eſſe cōmo-
dū ſubiectorū cōmodū īperialit̄ exiſti-
mātes.h̄ ibi. Sꝫ ponam⁹ ꝙ iſta ciui-
tas eſt caſtrametata ab īimicis ⁊ īmi-
net ꝑiculū ne deſtruat̄ ⁊ oēs occidāt̄
intus habitantes niſi vn⁹ ꝓ re publi-
ca moriatur.nūqd debꝫ homo mori?
Dicūt ꝙ ſi ē ſine pctō mortali ꝓ bono
coī facere debet.Nam Inſti.de accuſa.
tuto.§.ꝑ dr̄.Qui ſe ꝓ re publica occi-
derūt ī ꝑpetuū ꝑ gliam viuere intelli-
gunt̄.Et Plato inqt.Qui rei publice
ꝓfuturi ſūt duo ꝑcepta teneant.Vnū
ut vtilitatē ſic tueātur ciuiū ꝙ q̄cūqꝫ
agūt ad eam referāt obliti cōmodorū
ſuorū.Alterū ut totū cōmodū rei pu-
blice curēt·ne dū aliquā ꝑtē tuentur

totū deſerāt. Sed ponam⁹ p poſſibi-
le ſcđm ſeptimā cōſideratione q̄ res
publica non pōt aliter liberari niſi cō-
mittas vnū pctm̄ mortale. nūqd pro
bono rei publice debes peccare morta
liter? Nō dico aīa fidelis. nō. ſꝫ potius
totū deſtrui pmittas. potius oēs occi-
dere. potius mulieres violari. potius
oēs ad domū ire diaboli. Ampli⁹ po-
namus q̄ totus mundus eſt heretic⁹
⁊ oēs male viuūt. imo ponam⁹ p im-
poſſibile q̄ ſimul oēs q fuerūt ab Adā
vſqꝫ nūc ⁊ qui naſcētur vſqꝫ ad diem
iudicij dānabūtur niſi pecces morta-
lit̄. nūqd debes peccare? Nō dico. ſed
potius ad īfernū oēs deſcendē pmit-
tas. Dicas fortius. oīs mundus ē ba-
ptiçatus ⁊ oēs ſūt in illa grā in qua ē
Johēs baptiſta. ſed hinc ad tres dies
oēs peccabūt mortalit̄ ⁊ dānabūt̄ ni-
ſi tu pecces mortalit̄. nūqd debes pec-
care? Nō dico tibi. nō. īmo poti⁹ pmit-
tere debes oēs ad īfernū ruere. Nā bo
nū cōe ut dicunt theologi nō ꝑponit̄
pticulari ī ſalute aīe ꝓprie ut eſt in ca
ſu nr̄o. Et licꝫ ille ſint aīe plures. non
tn̄ ſūt ita penes te ſicut aīa tua. nec te
dānatū oēs ſancti q ſimul poſſent eſſe
te liberabūt. Dicam⁹ forti⁹. ponam⁹
q̄ totus mūdus oēs demones ⁊ angeli
⁊ ſancti ſint in paradiſo. ⁊ dicat deus
nō tamē ꝑcipiēdo. qa ſi ꝑcipet tūc nō
eſſet pctm̄ mortale. ſicut non peccauit
Samſon occidē ſeipſū. nec filij iſrl̄ au
ferre vaſa auri ⁊ argenti. Annūcio vo
bis niſi vnus peccet mortaliter q̄ oēs
ibitis ad infernū ⁊ exules eritis a glo
ria. Rn̄det Franciſc⁹ de maro. q̄ ſi ta-
lis cōditio ponatur q̄ xp̄us caput ec-
cleſie ⁊ aīaꝝ ꝓ oībus ante patrē genu
flexus ſic rndet. Mitte nos potius ad
infernū ſine pctō q̄ꝫ tene in padiſo cū
pctō. Rō hui⁹ pticulari. quia p pctm̄
inqꝫtū pctm̄ ē ꝯ volūtatē dei offendi-
mus deū quē deū tenemur magis di-
ligere q̄ꝫ noſmetipſos adeo q̄ potius
eligē debemus infernū amādo deū q̄ꝫ
padiſū odiēdo. Et ī hꝭ apparebit q̄ ma
gis qs diligat deū q̄ꝫ ſeipſuꝫ. Propter̄a
Ricar. nr̄ dic q̄ ſi poſſibile eēt ꝓducē
creaturā actuꝫ amoris infinitū ⁊ iſto
actu ſeipſam diligeret peccaret morta
liter. qa rapetem⁹ id qđ eſt dei ꝓpriū.
qa ſi poſſibile eſſet deberemus ipſum
infinite diligere. qa eſt infinitū bonū
qđ clare patebit. ī. Accipe ḡ ſeptimam
ꝯſiderationē. s. poſſibilitatē oīuꝫ ꝑdi-
ctoꝝ ſimul non tm̄ vnius. nec ſic pec-
care debemus. Ecce cōprehenſio vr̄is
coītatis. Sextus gradus ē diuine hu
manitatis. in quo theologi ponūt du-
os caſus. Primus eſt đ v̄gine Maria
ſi ꝓpter eius amorē debet quis pecca-
re etiā ſi deberet mori ⁊ exul a padiſo
fieri. Ponatur caſus īpoſſibilis q̄ di-
catur tibi. niſi pecces mortalit̄ uel fa-
cias tale quid quod eſt pctm̄ mortale
v̂go maria exulabitur a padiſo. nūqd
peccare deberes? Accipe ſeptimā con-
ſiderationē. s. poſſibilitatē huius ca-
ſus ⁊ ſic liberare eā. Nō dico tibi. nō
aīa deuota. Secūdus caſus eſt đ xp̄o.
Nūquid ſi poſſibile eſſet q̄ xp̄us vel-
let a patre deo ſemel iterū dari in ma-
nibus iudeoꝝ ad crucifigendū. ⁊ pec-
cando mortaliter poſſes eum liberare
nūquid debes peccare ⁊ liberare eum
a tanta paſſione? Non iterū dico tibi
non. īmo pmittere xp̄m iterū crucifi-
gere. nō ſemel ſꝫ cēties. O ſcelerati pec-
catores. O infideles. O hētici. O aua-
ri. O ſupbi. O luxurioſi: audiſtis om
niū iſtoꝝ cōprehenſionē cum poſſibi-
litate. ſed ut a peccato faciem veſtram

auettatis·audiatis probationem.

¶ Pars ſecunda huius ſermonis. ī qua predicta probantur ratione·auctoritate ꝛ exemplo.

Secūdo ī iſto ſermone ꝙ ꝓpᵗ oīa ꝑdicta nō debet fieri peccatum·ꝓbatur rōne·auctoritate ꝛ exemplificatiōe. ꝑ ꝓbatᵗ rōne triplici.s.ex pte dei.ex pte ſui.ex pte oīuꝫ creaturarū. Prima rō ſumitᵗ ex pte dei ſic. Scdm oēs leges q̄ ſūt quatuor. Etna.s. de qua Augᵒ in liᵒ de libe.arbi.ait. Ut breuiter etne legis notitiā explicem ea eſt q̄ iuſtū eſt ut oīa ſint ordinatiſſima. h ille. Secūda eſt lex naturalis. de qua dicitᵗ Luc.6°. Quecūqꝫ vultis ut faciāt vobis hoīes: ꝛ vos facite illis. Tertia eſt ſcripta. de qua Exo.20. Nō adorab deos alienos ꝛc. Quarta eſt poſitiua. de qua Ioh.20. ſcribitᵗ. Quecūqꝫ ligaueritis ſup terrā erūt ligata ꝛ ī celo. Repitᵗ iſta concl̄o ꝙ tanto bonū eſt elegibilius quanto pfectius. qa 3ᵒ topicoꝝ maxime bonū maxime oēs appetūt. ꝛ tanto malum eſt magis euitādum quanto peſſimū. Ponātur ḡ predicta bona ex vna pte cū oībus comodis. ꝛ deus ex alia pte. cū iſta ſint finita tranſitoria momentanea·deus aūt infinitus ſit ꝛ bonum infinitum. Un̄ Anſel. in libᵒ monologion ait. Credimus te eſſe quoddā bonum quo nihil maius cogitari pōt. Et Augᵒ liᵒ ꝑ queſtionū noui ꝛ veteris teſtamēti.q.i.ait. Deus h eſt qꝺ nulla attingit opinio. plus eſt.n. ꝙ qcqd dici poteſt aut cogitari. Et liᵒ meditationū.ca°.28°. Deus ē inquit cuius potētia nō exhauritur·cuiꝰ mīa non exinanitur·cuius ſcīa nō deficit·cuiꝰ poteſtas qꝺ vult efficit. Et in libᵒ de ſpeculo.ca°.18°. inquit. Deus ſup quē nihil·extra quē nihil·ſine quo nihil. infra quē nihil. deus ſub quo totū·cū quo totū·in quo totū. deus a quo oīa per quē oīa·in quo oīa. deus in quem noſtra fides excitat·ſpes erigit·caritas iungit. h ille. Et phus dicit 2° phyſicoꝝ. Finis habet rōnē optimi. ſ ipſe deus eſt finis oīuꝫ·vn̄ dr Alpha ꝛ o. i. pncipiū ꝛ finis. ḡ eſt optimū bonū. Un̄ phus.12°. metaph.ait. Deū dicimus eē ſempitnū ꝛ optimū. Et 3m̄. ꝑ metaph Deū dicimꝰ eſſe ſempiternū nobiliſſimū ꝛ optimū. Et Apuleꝰ de deo Socratis inquit. Nihil deo eſt potentius ꝛ pfectius. h ibi. Et Plato in Thimeo ait. Deus ē ſūmū bonum ſup omnē ſubſtantiā omnēqꝫ naturā qui cūcta que expediūt ipſe ſcit. Introgatus Secūdus ab Adriano·qd eſt deus? Rn̄dit. Immortalis mens īcōphēſibilis celſitudo lux bonū ꝛc. Cū igitur deꝰ ſit ſūmū bonū ut ex his pꝫ. relinqtur ꝙ p nullū cōmodū hō debꝫ relinquere deū. ſed deus nō relinqtur nec pditᵗ niſi per pctm̄. ḡ ꝓpᵗ oīa pdicta hō non debet peccare mortalitᵗ. Similitᵗ nec ꝓpᵗ aliqꝺ incōmodū p eandem rōnē hō debꝫ peccare mortaliter qa ſic pdit deū quo īcōmodo nullum maius repitur. Nā ſi ponantur oīa ſimul īcōmoda huiꝰ mūdi·nihil eſt tale dictu reſpectu illiꝰ īcōmodi magni ꝛ horridi exul eē a padiſo ꝛ etnaliter dānati ī inferno. Nā phus.8°. topicorū ait ꝙ maximo bono maximū malū opponitᵗ. cū igitᵗ deꝰ ſit ſūmū bonū ſeqᵗ ꝙ q pdit eū incurrit malū ei cōtrariū quod eſt maximū. Secūda rō ſumitᵗ ex pte ſui. qa de ordine caritati eſt ꝙ pponas aīam tuā oībus creaturi

oībus aīalibꝫ oībꝫ creatis. Vn̄ Math.
16°. ⁊ Luc. 9°. ⁊ ex̄ de ſymonia. c. Ma-
theus. dr̄. Quid ꝓdeſt hoī ſi vniuerſū
mūdū lucretur· aīe vo ſue detrimētū
patiat̄ ! aut quā dabit hō cōmutatiōez
ꝓ aīa ſua ! h̄ ibi. q̄i dicēt ꝑ toto mūdo.
ſed peccare mortaliter nihil aliud ē q̄ꝫ
ꝑdere aīam ꝓpriā. ḡ ꝑ nullo cōmodo
hō dꝫ peccare mortalit̄. qa ꝑ nlla re dꝫ
dare aīam. Q̄ꝫ ſi dicat̄ q̄ ſaltē hoīem
poſſe peccare mortaliter ꝓpter ſalutē
aīarū videtur licitū· qd̄ ꝯ dictū eſt ſ.
Rn̄det Paulꝰ Ro. 3°. Nō ſūt faciēda
mala. s. tibi ut eueniāt bona alijs· vn̄
ex̄ de ſymo. c. ad aplīcam. ait glo. Sub
ꝑtextu pietatis nō ē īpietas cōmittē-
da. ar. 1. q. 1. c. nō eſt putanda. ⁊ iō nō
licet facere rapinā ⁊ furtū ut fiāt elye.
pꝫ. 14. q. 1. c. forte. et. c. neqꝫ enī. ar. 22.
q. 2. §. his āt. 30. q. 1. c. noīe. 32. q. vld.
c. nō ſolū. diſ. 14. c. q̄ ait. Nec ſimul ſūt
ꝓpter eādē cām cōmittēda adulteria
cā filios generandi. 32. q. 1. §. ſicut ḡ. ⁊
q. 4. ſic nō ſūt. 22. q. 4. c. inter cetera.
Nec ḡ ꝓpter cōmodū uel incōmodū
ꝓpter ꝑdictā rōnē pctm̄ īcurramus.
qa ꝑdemꝰ aīam ꝓpriā q̄ ꝑualet oībꝫ
bonis creatis ut dictū ē. Vnde Dātes
poeta vulgaris inquit in libͦ ſuo.

Solo el pctō e quello che la diſtrācha.
Facendola ptire dal ſūmo bene.
Si che del ſuo uedē poco ſe ībiancha.
Et in ſua dignita mai non reuene.
Se non reimpie doue colpa uoita.
Cōtra mal delectare cū iuſte pene.

Et iō Baruch. 3°. dr̄. Deputatus es cū
deſcendentibꝫ in lacū ſiue ī infernum
qa dereliq̄ſti fontē ſapīe. nam ſi ī via
dei ambulaſſes habitaſſeſ vtiqꝫ ī pace.
Tertia rō ſumitur ex pte creaturarū
qa oīs creatura q̄ꝫtum in ſe eſt laudat
creatorē ſuū celeſtia terreſtria ⁊c. Vn̄
Augꝰ in ſermone de martyribus ait.
Audiſtis in benedictionibus ⁊ audi-
ſtis in oī ſollēnitate qn̄ leguntur qm̄
oīa laudāt deū. celeſtia terreſtria an-
geli hoīes luminaria celi arbores fre
flumina· maria· q̄cquid creauit deꝰ ſi-
ue ī celo ſiue ī terra ſiue ī mari laudat
deū. nō aūt laudat deū pctm̄ nec pec-
cator. vn̄ ibi ſeqtur. Nūqd aliqn̄ ibi
audiſtis qa laudat deū auaritia ! Nū-
qd aliqn̄ ibi audiſtis qa laudat deum
ebrioſitas ! Nūqd aliqn̄ ibi audiſtis
qa laudat deū luxuria ! Nūqd aliqn̄
ibi audiſtis qa laudat deum hereſis !
Oīa iſta quare nō laudāt deū· qa non
ſunt creata a deo. h̄ ille. Ecce ḡ q̄ ſolus
pctōr blaſphemat deū. Vn̄ Augꝰ ſup
pͦs. 101. ſermone 2°. ait. Quō deo rn̄det
laus eiꝰ ! qn̄ ei grās agūt vocati ab il-
lo. Ille. n. vocat ⁊ nos rn̄demus. non
voce ſed fide. nō lingua ſed vita. Si
n. vocat te deus ⁊ ꝑcipit ⁊ tu male vi-
uis vocatiōi eius non rn̄des· nec laus
eiꝰ rn̄det ei ꝯ te. qa ſic viuis ut ille nō
laudetur ſ; potius blaſphemetur ꝑ te.
Et ſup pͦs. 126°. inqt. Non eſt ſpecio-
ſa laus ī ore pctōris. ḡ ut deo ſit iocun
da laus tua noli bone cātilene tue ob-
ſtrepere moribus malis. ⁊ in lib°. 50.
omeliarū omel. 36. ait. Si corde taces
ore clames: non ſolum a laude dei ta-
cuiſti ſ; in blaſphemiam ꝓrupiſti. hec
ille. 2° hoc idem ꝓbatur auctoritate
triplici· autēnica ⁊ vera. pͦ auctorita-
te Anſel. in pͦ de ſilitudinibꝫ ſic. di. Si
hic inferni horrorē ⁊ illic cernerē pcti
fetorē ⁊ horrorē ⁊ me neceſſario vni
eorū mergi deberem prius in infernū
me mitterē q̄ꝫ peccatū in me admitte-
rē. mallē. n. purꝰ ⁊ īnocens gehennā
ītrare q̄ꝫ ſorde pollutus celeſtia regna
tenē. cū cōſtet ſolos malos in inferno

teneri: ⁊ ſolos bonos ī celeſti beatitu-
dine foueri. h̄ ille. Eadē verba ponit
Aug⁹ ad lr̄am in ſermonibus cōībus
ſermōe p̊. Secūda ḡ ē Aug̅.ī ſermo-
ne 3°. d̄ vno martyre. Duo ſūt que ho-
mines ad pctā aut alliciūt aut īpellūt
voluptas ⁊ dolor. voluptas illicit. do-
lor īpellit. Cōtra voluptatē nccīa eſt
cōtinētia. ꝯ̄ dolores patiētia. h̄. n. mō
ſuggerit hūane menti ut peccet. aliqñ
dicitur fac ⁊ h̄ habebis. aliqñ autē dr̄
fac ne patiaris h̄. Voluptatem ꝑcellit
ꝓmiſſio. dolorem cōminatio. Ut ḡ ha-
beant hoīes voluptatē ⁊ nō patiātur
dolorē peccant. iō deus ꝯ̄ iſta duo. q̊ꝝ
vnū eſt in blāda ꝓmiſſione. alterū in
terribili cōminatione. ⁊ ꝓmittere di-
gnatus eſt ⁊ terrere. ꝓmittere regnū
celoꝝ. terrere de ſupplicijs infernorū.
Dulcis ē voluptas. ſed dulcior ē de⁹.
malus ē dolor tpalis. ſed peior ē ignis
eternus. habes q̄d ames ꝓ mūdi amo-
ribus. īmo ꝓ īmundis amoribus. ha-
bes q̄d timeas ꝓ mūdi terroribꝰ. h̄ il-
le. 3° idē ꝓbatur auctoritate decreti
1z. q. z. c. faciat. Aug⁹ ſuper p̊s. 5°. ait.
Faciat etiā homo ꝓ tpali ſalute hoīuꝫ
quod poteſt. Cū aūt ad hoc ventum
fuerit ut tali ſaluti niſi peccando con-
ſulere nō poſſit. iam in ſe exiſtimet nō
hr̄e quid faciat. qm̄ id reliquū eſſe ꝓ-
ſpexerit quod recte faciat. h̄ ibi. Hoc
idem in. c. ſequenti. s. omne genus. ⁊
ī. c. ſi q̄s ad te ꝯfugit. ubi dr̄. Si q̄s ad
te cōfugit q̄ de mendacio tuo poſſit a
morte liberari non es mentiturus. os
n. q̄d mētit̄ occidit aīam. cū ḡ mētien-
do vita eṫna āmittit̄ nūq̄ꝫ ꝓ cui⁹q̄ꝫ vi-
ta corpali ⁊ tpali mētiendū ē. hec ibi.
Facit ad h̄ dictum Alex. c. ſuper eo. ex̄
de vſuris. vbi dicit̄. Cū ſacra ſcriptu-
ra prohibeat pro alterius vita menti-
ri. multo magis ꝓhibendus̄ quis ne ꝓ
redimēda vita captiui vſuraꝝ crimīe
īuoluatur. hec ibi. Et ideo dicit̄ extra
de his que vi metuſve cauſa fiunt. c.
ſacris. Pro nullo metu debet quis pec-
catū mortale incurrere. et. 3z. q. z. c.
ita ne. dicitur. Potius quis quelibet
mala pati q̄ꝫ peccato conſentire decer-
nat. ⁊ nō īmerito. q̄a adeo pctm̄ mor-
tale eſt horribile q̄ eo demōes colūt̄.
pꝫ. 3z. q. 4. c. in eo fornicator. vbi ait
Hiero⁹: Propter vitia maxime demo-
nes colūtur. ⁊ de pe. diſ. 1. c. cōuertimi-
ni. dicitur. Solo. n. pctō diaboli filij
ſumus. h̄ ibi. 3° p̄ncipaliter hoc idē
probat̄ exemplificatiōe triplici autē-
tica. Primū exēplū eſt patriarchaꝝ
ꝓphātū martyrū apl̄orū ⁊ aliorū ſan-
ctorū. q̄ oēs prius voluerūt āmittere
vitam q̄ꝫ pctm̄ cōmittere. In quoꝝ ꝑ-
ſona ait apl̄us Ro. 8°. Quis nos ſepa-
bit a caritate xp̄i? tribulatio an angu-
ſtia an ꝑſecutio an fames an gladius?
Sciebant. n. q̄ poſt tribulationes de-
bebant adipiſci ſtatū quietū. De quo
ait Lac. ī li° 7°. diīnaꝝ inſtitut. aduer.
gen. ca° z°. Nūc ignaros inquit veri-
tatis inſtruamus diſpoſitiōe ſūmi dei
ſic ordinatū eſſe ut iniuſtū hoc ſeculū
decurſo tēporū ſpatio terminū ſumat
extinctaq̄ꝫ ꝓtinus oī malitia ⁊ piorū
animis ad beatā vitā reuocatis q̄etū
trāquillū pacificum aureū deniq̄ꝫ ut
poete vocant ſeculū deo ipſo regnāte
floreſcat. h̄ ibi. Secūdum exēplū eſt
Abrahe. q̄ potius voluit īmolare filiū
ſuū q̄ꝫ offendere deū. ut pꝫ Gen̄. zz°.
zz. q. z. §. qñq̄ꝫ. et. c. non enī. ubi ait
Amb°. in li° de p̄riarchis Non. n. vo-
lebat de⁹ īmolari a patre filiū ſuū. nec
impleri hoc munus volebat q̄ ouem
pro filio īmolādā obtulit. ſ tēptabat

affectum ſi dei ꝑcepta ꝓferret filio. ⁊ i. Non īmittas manū inquit in puerū. neq; facias ei quicq;. affectum tuū inquiſiui. non factū exegi. tēptaui mentem tuam ſi etiam filio tuo dilectiſſimo vnigenito nō parceres ꝓpter me. Tertiū exēplū eſt Suſanne Daniel. 13°. q poti⁹ voluit lapidari cū infamia q̄ȝ peccare in cōſpectu dn̄i cum culpa. ⁊ ideo dicentibus ſenioribus iudicibus. Aſſentire nobis ⁊ cōmiſcere nobiſcū. quod ſi nolueris: dicem⁹ teſtimoniū contra te q fuerit tecum iuuenis ⁊ ob hāc cām emiſeris puellas a te. ⁊ ingemuit Suſanna ⁊ ait. Anguſtie ſūt mihi vndiq;. ſi. n. hoc egero mors mihi eſt. ſi autem non egero non effugiam manus veſtras. ſed melius eſt mihi incidere in manus veſtras q̄ȝ peccare in conſpectu dei mei. hec ibi.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermonis. ī qua ꝓpt ꝑdicta ꝑſuadetur oībus ut abſtinere debeant toto conatu a pctō mortali.

Tertio ī iſto ſermone ꝑſuadetur propter ꝑdicta oībus fidelibus ut abſtineāt a peccato. Nā ⁊ ſcriptura ſacra clamat reuocando ab ipſo. Si quis peccauerit ante me delebo eum de libro vite in quo ſcriptus eſt. Exo. 32° ca°. Nolite cōtaminare aīas vr̄as nec tangatis īmundū ne īmundi ſitis. Leuit. xi° ca°. Auferte ꝑputia cordiū vr̄oꝝ viri iuda ⁊ habitatores irlm̄. Iere. 4°. Aīa que peccauerit ipſa morietur. Ezech. 18°. i. q. 4. c. iam itaq;. 24. q. 3. c. his ita. de conſe. diſ. 4. c. queris a me. Ve vobis īpij q reliquiſtis legē dn̄i altiſſimi ⁊ ſi mortui fueritis in maledictione erit pars veſtra. Eccl. 41°. Propter īmūditiam eius corrūpet. Michee. 2°. Ve illis qui receſſerunt a me. Oſee 7°. Non eſt nobis bonum relinquere legem ⁊ iuſticiam dei. i. Machab. 2°. Ve vobis qui mundatis quod foris eſt. intus autē pleni eſtis oī rapina. Math. 23°. Ecce ſanus factus es iam amplius noli peccare. Ioh. 5°. de pe. diſ. 2. c. p̊. et diſ. 3. c. adhuc inſtant. ⁊ de pe. ⁊ re. c. cum infirmitas. Vade ⁊ amplius noli peccare. Ioh. 8°. 50. diſ. ponderet. 32. q. i. §. q autē. de pe. diſ. 3. c. ſi apoſtolus. 7. §. hac auctoritate. Non regnet peccatū in veſtro mortali corpore. Ro. 6°. 50. diſ. ponderet. de conſe. diſ. 4. c. non exquo. Mundate peccatores manus veſtras ⁊ purificate corda veſtra duplices aīo. Jac. 4°. Hec expectantes. s. regnū celoꝝ ſatagite īmaculati ei īueniri ī pace. 2. Petri 3°. Auertite faciē veſtram a peccato ⁊ ambulate in īnocentia cordis que tantū laudatur ī ſcriptura. Mūdam ſerua aīam meā ab oī cōcupiſcentia. rogabat deū Tobias. 3° ca°. Non reprehendet me cor meū in oī vita mea. dicebat Iob de hoc gloriando. ca°. 27°. Domine quis habitabit ī tabernaculo tuo ⁊c. ꝑs. 14°. Quis aſcendet in montem domini ⁊c. ꝑs. 23°. Dilexi ait dn̄s decorem domus mee. s aīe. ꝑs. 25°. Nouit dn̄s dies īmaculatorum. ꝑs. 36°. Beati īmaculati ī via. ꝑs. 118°. Qui mūdus eſt rectū op⁹ ei⁹ ꝑō. 21°. Qui diligit cordis munditiā ꝓpter gratiam labiorū habebit amicum regē. ꝑō. 22°. Beati mundo corde quoniā ipſi ⁊c. Math. 5°. ca°. Si radix eſt ſancta ⁊ rami ei⁹. Ro. xi°. Gloria noſtra hec ē teſtimoniū conſcientie nr̄e. 2. Cor. p̊. Eligit nos ut eſſem⁹ ſancti. Eph. p̊. ca°. Attēdite ḡ xpiani non ꝓpter delitias corpales. nō ꝓpter

diuitias tꝑales· non ꝓpter dignitates
regnet peccatū in veſtro mortali cor-
pore· ſed mūditiam amate anime ve-
ſtre. non .n. illa felicem faciūt ſed iſta
ad felicitatē ducit ⁊ diſpōit. Propte-
rea ait Lac. in li° de ira dei. ca°. 17°. Nō
faciunt beatū mortifere ac vitioſe vo-
luptates· non opulentia libidinū in-
citatrix· nō inanis ābitio· non caduci
honores: quibꝫ illaqueatꝰ animꝰ hu-
manus ⁊ cor emācipatū eterna mor-
te dānatur. ſed ſola inocentia ſola iu-
ſticia cuius legitima ⁊ digna merces
eſt īmortalitas quā ſtatuit a ꝑncipio
deus ſanctis ⁊ incorruptis mentibus
que ſe a vitijs ac ab omni labe terrena
integras īuiolataſqꝫ cōſeruant. Huiꝰ
premij celeſtis ac ſempiterni ꝑticipes
eſſe non poſſunt qui fraudibus rapi-
nis circūſcriptionibus conſcientiam
ſuam polluerunt· quiqꝫ īiurijs hoīuꝫ
nepharijs cōmiſſis īcurabiles ſibi ma
culas īmiſerunt. ꝓinde vniuerſos oꝫ
qui ſapiētes qui homines merito dici
volunt. fragilia cōtēnere· terrena cal-
care· humilia deſpicere ut poſſit cum
deo beatiſſima neceſſitudine copulari
hec ille. Nec te moueat aīa deuota ꝙ
videas peccatores in hoc mundo glo-
rioſos ⁊ exaltatos. qa non propter hꝰ
minus eos īfelices exiſtimas. quia ut
dictum eſt iſta beatum non faciunt ſꝫ
futura ⁊ eterna quibus ipſi priuabū-
tur. Ait. n. Augꝰ in 4°. de ciui. dei. ca°.
33°. Deus igitur ille felicitatis auctor
⁊ dator. qa ſolus eſt verus deꝰ ipē dat
regna terrena ⁊ bonis ⁊ malis· neqꝫ hꝰ
temere ⁊ quaſi fortuitu. qa deus ē nō
fortuna ſed pro rerū ordine ac tēporū
occulto nobis notiſſimo ſibi. cui tamē
ordini temporū non ſubditus ſeruit
ſꝫ eū ipē tanqꝫ dn̄s regit moderatorqꝫ
diſponit· felicitatem vo non dat niſi
bonis. Hanc. n. poſſunt ⁊ non habere
⁊ habere ſeruiētes· poſſunt ⁊ non ha-
bere ⁊ habere regnātes· que tamē ple-
na in ea vita erit vbi nemo iam ſerui-
et. Et ideo regna trena ⁊ bonis ab il-
lo dantur ⁊ malis ne eiꝰ cultores ad-
huc in ꝓfectu animi paruuli· hꝰ ab eo
munera quaſi magnū aliquid concu-
piſcant. hec ibi. Plorandi ſūt ꝰ pec-
catores indurati qui abſqꝫ vllo termi-
no perpetrāt mala· qui peccatis īmer-
ſi nequaqꝫ admonitionibꝫ emendan-
tur. O anime ꝑdite ſcelerate inique:
quid vobis aliud poſſumꝰ facere niſi
tanqꝫ animas mortuas plangere! Nō
eſt enī poſſibile ait Augꝰ in li° de igne
purgatorij. quod dico· ul' graue quod
ſugero ut ſic lugeamꝰ extinctam ani-
mam noſtrā· quō alienam carnē mor
tuam plāgimus. Si vxor aut filiꝰ aut
maritus fuerint mortui· inter ſe alli-
dūt capillis hoīes detrahendo tūdūt
pectora ⁊ in luctu ⁊ in abſtinētia uel
etiā ī lachrymis nō ꝑuo tꝑe ꝑſeuerāt.
Rogo vos frēs cariſſimi exhibeamus
aīe nr̄e qđ illi exhibent carni aliene. ⁊
mutata vice īcipiamꝰ plus deū amare
qꝫ ſuū· plꝰ dn̄am qꝫ ancillā. i. ad ima-
ginē dei factā qꝫ carnē de limo tre for-
matā. ut cū die vltimo caro nr̄a putre
ſcere ⁊ a vmibꝫ deuorari cepit ī ſepul-
cro· aīa nr̄a in Abrahe gremio ange-
lorꝫ manibꝫ eleuetᷣ ⁊ ī die iudicij rece-
pto ꝑ reſurrectiōeꝫ corꝑe audire me-
reatur: Euge ſerue bone ⁊ fidelis ītra
in gaudium domini tui. hꝰ ille. Ab-
ſtineamuſ ergo fratres cariſſimi totis
conatibus a peccato nec per aliquam
mūdi oblectationem illud admitta-
mus ſed potiꝰ quecūqꝫ aſpera ⁊ terri-
bilia ſuſtineamus ut ſic acerbitatem

pene eterne euadẽtes eterna p̄mia ca-
pere poſſumus vna cũ patre ⁊ filio ⁊
ſpiritu ſancto· qui viuit ⁊ regnat de⁹
in ſecula ſeculorum. Amen.

¶ Feria ſecũda poſt tertiam dñicam de
aduentu. de grauitate peccati in gnāli
s. ꝙ vnum pctm̄ eſt grauius altero ⁊
maxime rõne ignorantie ⁊ recidiua-
tionis multiplicate Sermo. 169.

Nihil ſolli-
citi ſitis. Scribũtur hec
v̊ba ad Phil. 4°. ⁊ ī epl'a
p̄cedentis dñice. Poſt
multa iam dicta de peccato fratres ca-
riſſimi maxime de deteſtabili ↄditio-
ne pctī ⁊ vehemẽti eiuſdẽ diſſuaſiõe
ut ſciãt fideles ⁊ catholici non tm̄ a q̊
peccato abſtinere debeãt· ſed etiã a q̊
magis q̄ȝ ab alio ⁊ a quali conditione
peccatum aggrauante auertere ſe co-
nari ſtudeant: iure tractãdum eſt de
peccati aggrauatione ī gnāli· ponẽdo
regulas gnāles qbus cognoſcitur qn̄
vnũ peccatũ grauius altero eſſe dicat᷑.
deinde in pticulari ⁊ in ſpeciali. In p̄-
ſentiaꝝ igit᷑ ꝺ aggūatiõe ipſi⁹ pctī tm̄
in generali tractãdo v̊ba pdicta apl'i
occurrunt. s. Nihil ſolliciti ſitis. quaſi
dicẽt. ne pctm̄ incurratis: ⁊ id qꝺ gra-
uius eſt maxime deuitetis. In iſto ſer
mone aũt de aggrauatiõe pctī ī gnāli
tres tm̄ cõſideratiões faciem⁹· quarũ
Prima dicetur generalis dubitatio.
Secunda v̊o aggrauans ignoratio.
Tertia aũt multiplicata recidiuatio.

¶ Pars prima huius ſermonis. ī qua po
nitur iſta ↄcl'o ꝙ oīa peccata non ſunt
paria ſed vnũ eſt grauius altero.

PRimo igitur in iſto ſermone
ponitur iſta ↄcl'o ſm̄ Ricar.
in 2°. diſ. 42. q. vlt. ⁊ Alex. in
ſecunda pte in tractatu de cõditioni-
bus pctī mortalis: ⁊ beatum Tho. pri-
ma ſcꝺe. q. 73. arti. 2°. ⁊ in 2°. ſcripto
diſ. 42. arti. x°. ⁊ ī ſũma cõtra gẽtiles
lib° 3° ca°. 138°. ꝙ. s. pctã nõ ſunt in gra-
uitate ⁊ offenſiõe paria. que ꝓbatur
rõne· auctoritate ⁊ exemplo. p̊ ꝓba-
tur tribus rõnibus ſic. s. ex pte finis a
quo ſepatur. ex pte leſionis que cau-
ſatur. ex pte rationis a q̊ elongat᷑. p̊
ꝙ oīa peccata nõ ſint paria ꝓbatur ex
pte finis a quo ſepatur: ⁊ formo ſic ra-
tionẽ. Quanto aliquis act⁹ magis ap-
ꝓpinquare facit vltimo fini humane
vite. s. deo· tanto eſt melior. g̊ p oppo
ſitũ. quãto aliquis actus magis abdu
cit ⁊ ſepat ab hoc fine· tanto eſt peior.
ſ3 vnũ peccatũ magis elongat ab hoc
fine. s. deo q̄ȝ aliud. g̊ vnum peccatum
eſt grauius altero. 2° idem probat᷑
ratione leſionis que cauſatur. ⁊ ſic ra
tionem formo. Quanto maius nocu-
mentum infertur ꝓximo tanto pecca-
tum eſt grauius. ſed per vnum pecca-
tum infertur maius nocumentum ꝓ-
ximo q̄ȝ per aliud. g̊ ⁊c. 3° idem pro-
batur ex parte rationis a q̄ elongatur
ſic. Scꝺm Augꝰ. peccatũ dicitur inq̄ȝ-
tum diſcedit a ratione· uel diſcorda-
tur magis ab eterna lege. ſed contin-
git ꝙ vnũ peccatũ magꝭ recedit ul' re-
cedere facit a ratiõe q̄ȝ aliud. g̊ nõ ſũt
oīa paria. g̊ vnũ ẽ graui⁹ alio. Mediũ
rationis p3 exẽplo. Nã veritas ↄſiſtit ī
menſuratiõe uel adeq̄tiõe intellectus
uel ſermonis ad rẽ. g̊ quãto magis a
v̊itate recedit᷑· tãto eſt maior falſitas.
grã exẽpli. Nõ ẽ tãta falſitas ei⁹ q eſti
mat tria qnq3 q̄ȝ q eſtiat tria cẽtũ uel

mille. Sic a ſimili bonū ꝟtutis cōſiſtit
in quadā cōmēſuratiōe ad rationē. ğ
quāto magis a cōſcīa uel rōne recidi-
tur tāto eſt maius peccatum. 2° hoc
idē ꝓbatur trib⁹ autēticis auctoritā-
tib⁹ ſacris. Prima ē Ezech. 16°: ſic di.
Sceleratiora feciſti illis in oībus vijs
tuis. vbi loqᷣ ꝺ pctō ietm̄ i cōpatione
ad pctm̄ Sodome ⁊ Gomorre. di. Tu
s. ietm̄ ī omnib⁹ vijs tuis feciſti ſcele-
ratiora pctā illis. s. q̄ȝ Sodoma ⁊ Go-
morra. Cui⁹ rō ē ſcd̄m Hiero. triplex.
Prima eſt. quia ietm̄ idolū belli ado-
rauit. Secunda eſt. qa dei filiū inter-
fecit. Tertia eſt. qa diutius ad pnīam
expectata non penituit nec ſe emēda-
uit uel correxit. Secūda eſt euāgelij
Joh. 19°. qn̄ xp̄s dixit Pilato. Qui me
tradidit tibi maius peccatū habet. In
quo ꝟbo vnū ſupponitur. s. ꝙ Pilat⁹
peccauit: ⁊ aliud a xp̄o exp̄mitᷣ ꝙ. s. q
tradidit maius pctm̄ habuit. nā cō-
patiuū ſemper p̄ſupponit poſitiuū. Q̄
aūt peccatū alioꝝ fuerit grauius pctō
Pilati ꝓbatur ſic. Grauius eſt pecca-
tū qꝺ fit ex auaritia ⁊ inuidia q̄ȝ illud
qꝺ fit ex timore. ſ; Judas peccauit ex
cupiditate i. uᷣ illud Math. 26°: Quid
vultis mihi dare ⁊ ego eū vobis tra-
dam? vbi Hiero⁹ ſic ait. Infelix Judas
dānū quod ex offenſione vnguenti ſe
feciſſe credebat vult mgr̄i p̄cio ꝯpen-
ſare. ⁊ ſubdit: Nec certam tamen po-
ſtulat ſūmam. ut ſaltem lucroſa vide-
retur ꝓditio ſ; quaſi vile tradēs man-
cipiū in ptāte poſuit emētiū quātum
vellēt dare. h̄ ille. Principes aūt ſacer
dotū tradiderunt ex īuidia ipſū xp̄m
Pilato. ita dr̄ Math. 27°: Sciebat enī
qa p inuidiā tradidiſſent eū. ğ. Unde
Aug⁹ ſup Joh. ī h̄ textu ait. Ille q̄ p̄e
me tue poteſtati tradidit īuidēdo. tu

ꝟo eandē ptātem ī me exercutur⁹ es
metuēdo. ⁊ ſubdit: Nec timēdo qdē
p̄ſertim īnocentē hoīem hō debet oc-
cidere. ſed id celando. i. odiēdo ⁊ īui-
dendo facere multo maius malū ē q̄ȝ
timēdo. Et ideo nō ait: qui me tradi-
dit ipſe pctm̄ habet tāq̄ȝ Pilatus non
hr̄et pctm̄. ſ; ait. maius pctm̄ hab;. ut
etiā Pilatus ſe hr̄e pctm̄ ītelligat. P;
igitur ex p̄miſſis ꝙ pctm̄ Jude qui ex
cupiditate: ⁊ pctm̄ pncipū qui ex īui-
dia xp̄m tradiderūt Pilato fuit mai⁹
q̄ȝ pctm̄ Pilati q timore ceſaris xp̄m
occidit: ⁊ etiā q̄ȝ pctm̄ militū q mādā-
to p̄ſidis crucifixerūt xp̄m. Et ſic cō-
cluditur propoſitū. s. ꝙ vnū pctm̄ ſit
grauius altero. Tertia auctoritas eſt
Aug᷑. q ꝺ ſnīa Jacobi nō multū vltra
mediū ait. Et ſi verū eſt eum q habet
vnā virtutē hr̄e oēs: eū qui vnā non
habet nullā hr̄e. nec ſic pctā ſūt paria
qa vbi ꝟtus nulla ē nihil qdē rectū ē.
nec tn̄ iō non eſt p̄uius diſtortoq̄ȝ di-
ſtortius. 3° h̄ idem ꝓbatur exemplo
triplici. p̄° exēplo quātitatis cōtinue
s. linee. s. contingit vnā lineā eē magis
curuā q̄ȝ aliā. ut pat; 4° phyſicoꝝ. ğ a
ſili cōtingit vnū pctm̄ eē graui⁹ alte-
ro ſ̄m ꝙ ī ipſo ē maior obliquatio uel
curuitas a ratiōe. 2° exēplo ſanitatis.
Nā ſanitas cōſiſtit in debita cōmēſu-
ratione humoꝝ. ğ quāto ī humorib⁹
eſt maior inequalitas tanto eſt maior
infirmitas. ita a ſili pōt vna īfirmitas
ſpūalis maior eē q̄ȝ alia. 3° exemplo
pulchritudinis. Nā pulchritudo con-
ſiſtit in debita ꝓportione mēbroꝝ. ğ
quāto ī mēbris maior ē īproportio uł
deordinatio tāto maior ē turpitudo.
Ex his pat; ꝙ pctā non ſūt paria. p̄°
compando peccata diuerſoꝝ generū
ad īuicem. s. veniale mortali: vnum

eſt grauius altero.cuius rõ patebit.ī.
2° compando peccata diuerſaꝝ ſpe-
cieꝝ ad inuicē·ſicut furtū homicidio
vnū eſt grauiꝰ altero.qa ut dictū eſt
illud ē grauiꝰ alio qđ maiꝰ nocumē-
tū īfert pꝫ̃io.ſed homicidiū ē hꝰmōi.
ğ ꝫ̃c. 3° cõpando pctā eiuſdē ſpēi ad
inuicē vnū ē grauiꝰ alio·ut furtū fur-
to·mendaciū mendacio.Nā illud qđ
ex genere ſuo ē leuius poteſt eſſe gra-
uiꝰ.tū qa ex maiori cõtēptu peccantis
ꝓcedit.tū qa ex maiori affectu 7 libi-
dine mentis fit.

¶ Pars ſecūda huius ſermonis.in qua declaratur quõ vnū pctm̄ ē grauius altero rõne affectate ignorantie.

Secūdo ī iſto ſermone decla-
rādū eſt quõ pctm̄ aggrauat
rõne affectate igͦrantie. Vn̄
mouetur vnū dubiū inter theologos
vtrū.s.ignorantia excuſet a pctõ uel
augeat pctm̄ qn̄.s.hõ facit pctm̄ ne-
ſciēs 7 ignorās ſe peccare·ſicut faciūt
q exiſtimāt obſequiū ſe p̄ſtare deo 7
pſtant diabolo. Ad hoc reſpõdetur
ſm̄ Bona.in 2°.diſ.22.arti.2°.q.3.7
Alex.de ales in ſecūda parte ſūme.in
tractatu de diuiſionibꝫ pcti.7 beatuꝫ
Tho.in p̄ma ſcđe.q.76.arti.3°.et 4°.7
in queſtiõibꝫ diſputatis đ malo.q.de
ignorātia.arti.8°.7 Ricar.ī 2°.diſ.22.
arti.2°.q.3.ꝙ quedā ignorātia ē q̄ to-
talit a pctõ excuſat.quedam v͛o igno-
rātia ē q̄ ī pte a pctõ excuſat 7 pctm̄
alleuiat.quedā v͛o ignorātia ē q̄ pec-
catū aggrauat. Ad cuius notitiā eſt
notādū ꝙ cū volūtas ſit p̄ncipiū pcti
ꝙ quedā ē ignorātia oīo īuoluntaria.
quedā indirecte volūtaria.quedam
directe volūtaria. p̊ dico ꝙ quedam
ignorātia ē que nullo modo ē volun-
taria·ſicut ignorātia īuincibilis q̄ to-
taliter vſū rõnis excludit·ſicut pꝫ in
amētibus 7 furioſis.7 dr̄ talis igno-
rātia īuincibilis.7 iõ cū talis ignorā-
tia oīo ſit īuoluntaria excuſat a pctõ.
de iſta hr̄.15.q.i.c.ſi qs. Q̃ ſi dicat͛.
Ebrietas facit hoīem ꝓ tpe inſenſatū
7 ſic ignorantē ignorātia īuincibili.
ğ que facit ꝓtūc nõ īputāt͛ ei.Sꝫ vide-
tur oppoſitū p illud qđ ait phs 3° ethi
coꝝ.ca°.8°.s.Ebrius meret͛ duplices
increpatiões.ğ ignorantia eū non ex-
cuſat. Ad hͦ rn̄detur ſcđm Ricar.ꝙ
hͦ eſt ꝓpter duo pctā ſm̄ ebrietatē.s.
ipſa ebrietas que ſi volūtaria eſt pec-
catū eſt.7 peccatū inde ſequens ex eo
ꝙ habet cauſam ab ea.7 ideo nõ tota-
liter excuſat͛ a pctõ.qa habet cām vo-
lūtariā.s.ipſam ebrietatē.7 iõ.15.q.i.
c.ſi quis.dicitur ꝙ ignorantia īuinci-
bilis que venit ex culpa noxia ē.Pec-
catum nāqꝫ ex ebrietate ſequēs dimi-
nuitur p ebrietatem rõne ignorantie
adiūcte ebrietati·ita ꝙ qn̄qꝫ minus ē
homo culpabilis ꝓpter ebrietatem q̄ꝫ
ꝓpter factū ſine ebrietate.ſicut patuit
in Loth.Hinc Augꝰ.12°.li° cõtra Fau-
ſtū loquens de Loth.dicit.Culpandꝰ
eſt non tantū quātū ille inceſtus me-
retur·ſed quantū illa meret͛ ebrietas.
2° eſt quedam ignorantia indirecte
volūtaria·qa non vult aliquid ad qđ
ſequitur hoc peccatū·ut cū aliqs non
vult laborare ī ſtudio ad cognoſcen-
dū ex quo ſequitur eū eſſe ignorantē.
vel cum aliquis vult bibere vinū im-
moderate ex quo ſequitur eū īebriari
7 indiſcrete agere ut nunc paulo ante
dictū ē.Et hͤ ē igͦrātia uel negligentie
uel iuris que ad negligētiā reputatur
ſi non ſtudeat ſcire an aliqs tranſeat.

Et talis negligētia diminuit volūta-
riū 7 p cōſequēs pctm̄. Cum .n. aliqd
nō cognoſcitur eſſe pctm̄·nō pōt dici
ꝙ voluntas recte 7 p ſe ferat̄ in pctm̄
ſed indirecte 7 p accidens .s. rōne ne-
gligētie ut dixi. vnde ē ibi minoꝛ cō-
tēptus: 7 p cōſequēs minus pctm̄. Vn̄
apl̄us .i. Thimoth. p̊. Miām dei ↄſecut⁹
ſū·qa ignoꝛās feci. Vn̄ Aug⁹ ī glo. ait.
Remiſſionē pctōꝝ cōſecutus ſū p dei
miām nō p merita mea de pctō quod
ig̊rāt ↄmiſi. q̄i dicēt. Et ſi nō debitū:
fuit congruū·eo ꝙ nō ſciens ſed igno-
rās feci. hec ibi. Itē Aug⁹ .14°. de trini.
ca°. 15°. ait. Qui non videt queādmo-
dū ſit viuēdum: excuſabilius peccat.
ꝑpterea ait phs. 3° ethicoꝝ. ca°. 3°. Sicut
irat⁹ opatur ignoꝛans nō ꝑpter igno-
rātiam ſed ꝑpter irām. ita oīs malitia
opatur nō qdem ꝑpter ignoꝛantiā ſʒ
ignoꝛans in pticulari bona que opoꝛ-
teat eū facere 7 a qbus malis opoꝛteat
fugere inq̄ʒtū .s. eſtimat hoc malū ſibi
nō eſſe faciendū 7 ab hoc bono ſibi nō
eſſe ceſſandū. Et ꝑpter hoc pctm̄ .s. qa
opant̄ que nō oʒ: ignoꝛantes oēs vl̄t
fiunt iniuſti quo ad alios 7 mali quo
ad ſeipſos. Ex quo patʒ ꝙ ex hoc ꝙ ali
quis ē ignoꝛans 7 nō ꝑpter ignoꝛan-
tiam·non cauſatur īuoluntariū. quia
nullus ꝑpter illud qd̾ īuolūtarius fa
cit eſt īiuſtus uel malus. hec ille. De
iſta ignoꝛātia habetur .32. q. 7. c. quē-
admodū. Hinc oꝛit̄ coꝛrelariū ꝙ ſi qs
diligenter querit ſcire que ſibi neceſ-
ſaria ſunt 7 non poteſt·ꝙ excuſat̄ q̄ſi
a toto. Vnde Aug⁹ in queſtionib⁹ no-
ui 7 veteris teſtamenti ait. Qui igno-
rat nō ſuo vitio. nō enī fuit a quo di-
ſceret·nō rumoꝛe cōpit opinionē do-
ctrine·īmunis ē a condēnatiōe. hʒ ille.
Q; ſi foꝛte dicat̄. Sicut ſe habet igno-
rātia ad ītellectū·ita ſe habet defecti-
bilitas ad volūtatē. ſed pctm̄ nō excu
ſatur ex defectu voluntatis. qa cū oē
pctm̄ ex tali defectibilitate ꝑcedat oē
pctm̄ haberet excuſationē. g̊ nō excu-
ſatur pctm̄ ꝑpter ignoꝛātiā intellec-
tus. Ad hʒ rn̄detur ſcd̄m Ricar. ꝙ nō
eſt ſimile d̾ ignoꝛantia in intellectu 7
defectibilitate in voluntate. qa igno-
rātia craſſa ex qua ꝑcedit pctm̄ dimi
nuit de rōne volūtarij. nō autē defec-
tibilitas in volūtate reſpectu act⁹ ma
li·īmo magis cauſat. quia ſine illa nō
poſſet volūtas velle malū actum. Ad
hoc facit lex impialis. C. de iur̄ 7 fac.
igno. l. teſtamētum. di. Nulla ē erran-
tis volūtas. Et ideo. ff. de his qui no-
tantur infamia. l. genero. dicit̄. Non
punitur ignoꝛantia. 7. ff. ſi quis ex te-
ſtamento. l. ſi paulo. dicit̄. Iuſta igno-
rantia excuſationem meretur. 7. ff. ſi
quis vocatus in ius non ierit. l. 2. ait.
Ruſticitati hoīs ē parcēdū. Querit̄
hic vtrū quilibet catholicus teneatur
ſcire d̾ quolibet moꝛtali an ſit moꝛta-
le. qa nō pōt vitari malū niſi cognitū.
ſed qlibet tenet̄ vitare moꝛtale. g̊ qli-
bet tenetur ſcire moꝛtale. Sʒ quō ru-
ſtici 7 qbus nō ē lr̄aꝝ peritia tantam
legū pn̄t ſubtilitatē cuſtodire! C. de
teſta. l. ab antiquis. ad lr̄am. g̊ oppoſi-
tū vr̄. Ad hʒ ait Alex. ꝙ qlibʒ tenet̄ ſci
re explicite ul̾ īplicite·pticl̾arit̾ ul̾ ad
min⁹ gn̄alit̾ ſub illa .s. rōne gn̄ali q̄ di-
ctat nā. 7 ideo laici nō tenent̄ ſcire de
quolibʒ moꝛtali explicite licʒ teneant̄
vitare ī ꝑpꝛia rōne. qa ad hʒ dictat nā.
Et ſi querat̄ qd dicendū ſit de puero
qui ab infantia includitur in carcere
ſarracenoꝛum. vtrū ignoꝛādo ea que
ſunt fidei peccet. qa Heb. xi°. dr̄. Sine
fide īpoſſibile eſt placere deo. Ad hoc

dicendū ſcdm Alex. q talis cum pue-
nerit ad adultā etatē nō hab3 īpoten-
tiā credendi dīo. qa ſi facit quod in ſe
eſt de⁹ illuminabit eū p occultā inſpi-
rationē aut p āgelum aut per hoīem.
Uidetur tamen p hoc qđ dicit Aug⁹
in qſtiōib⁹ noui ⁊ veteris teſtamēti.
ut allegatum eſt ſ. q ſi nō fuit a quo
diſceretur ꝛc. īmunis eſt a condēna-
tione. Sed intelligēdū eſt qđ doctrina
ſm q fit exterius ſimul ⁊ interius. o3
aūt q faciat qđ ī ſe eſt. facere aūt qđ
ī ſe eſt. eſt uti ratiōe p quā poteſt cō-
prehendere deū eſſe ⁊ īuocare adiutoriū
dei. Dicit enī Beda q vnuſquiſq3 pōt
intelligere deū eſſe ⁊ iudiciū eſſe ven-
turū. de incarnatione autem ⁊ redem-
ptione ſi aptet intellectū ſuū qntū ī ſe
eſt vocabitur vocatione interiori ⁊ ſi
non exteriori. 3° dico q ē ignorantia
dīo ⁊ directe voluntaria. Ait enī phs
ꝑ poſteriorū q duplex eſt ignorantia
s. ſcdm negationē. qn videl3 res igno
ratur ut pmo mō dictū eſt. Eſt etiā
ignorantia ſcdm diſpoſitionē. qn res
neſcitur ⁊ pōt ſciri ⁊ nō curat ut ſcia-
tur. ⁊ ideo dicit voluntaria qa. s. vult
quis ignorare ut a pctō per ſciam nō
retrahatur. Et talis ignorantia nec in
toto nec ī parte excuſat peccatum ſed
augmentat uel aggrauat. qđ ꝓbatur
ſic. Quāto magis aliqd auget volun-
tariū tanto magis auget pctm̄. ſed qn
aliquis directe ⁊ ſpōte vult ignorare
uel neſcire ſciam ſalutis ne retrahat a
pctō quod amat. tunc talis ignorātia
videt augere īuolūtariū ⁊ p cōſequēs
pctm̄. ⁊ merito. Nā ex magna intētio-
ne volūtatis ad peccandū uel ex ma-
gno amore peccādi ꝓuenit ⁊ cōtingit
q aliqs detrimētū ſcie uel dānū igno-
rātie pati uel ſubire velit ꝓpter liber-
tatem peccandi uel ad hoc ut peccato
libere inhereat. Hinc ait phus 3° ethi-
corū. Ignarus qui p ſe nō intelligit nec
audiēs bndicēti obedit nec ī aīo pōit
vir īutilis ē. Et 3° ethicorū inqt. Igno-
rat qdē malus oīs que o3 opari ⁊ a q-
bus fugiendū eſt. Et ꝓpter tale pctm̄
īiuſti ⁊ vīter mali fiunt. Et ſubiūgit
ibidem. Ignorātia que ē in electione
nō ē cauſa volūtarij ſed malitie. Ibi-
dem etiā ait. Ignorantes puniūtur ſi
in eis videat cauſa ignorātie. De iſta
habetur. 37. diſ. c. ideo. §. ut itaq3. vbi
ait Aug⁹. Illis aūt h ignoſci nō pote-
rit qui habētes a quo diſcerent opam
nō dederūt. Q ſi forte dicatur. Scīa
auget pctm̄ ut patuit ſ. Un̄ Algaçel.
5° phyſicorū. ca° 4°. dic. Qui creſcit in
ſciā ⁊ nō creſcit in bona vita elōgabit
a deo. g̊ p contrariū ignorantia pctm̄
alleuiat. Ad h dicendū ſm Ricar. q
verū eſt q igrātia craſſa alleuiat pec-
catū que ptim ē voluntaria ptim nō.
nō aūt verū ē de ignorantia volunta-
ria ⁊ affectata de qua nunc hic loqui-
mur. Unde Iob. 21° de quibuſdā ait.
Qui dixerunt dño. recede a nob: viā
ſciarū tuarū nolum⁹. vbi tāgit ꝑ de-
ſpectus diuine pntie. quādo dicitur:
Recede a nobis. vbi glo. Dicūt deo re
cede a nobis. q ei ſe pbere auditū re-
cuſant eūq3 ꝑuis actibus impugnāt.
Deinde tangit cōtemptus diuine ſci-
entie: viā. di. ſciarū tuarū. i. pceptorū
tuorū uel viā virtutū uel viā bonorū
operum. que qui deſpiciunt. dicunt:
Scientiarū tuarū viā nolum⁹. g̊ con-
cluditur ignorātia affectata. Unde in
ps. 35°. dicitur. Noluit intelligē ut be-
ne ageret. Ubi Aug⁹ in glo. ſic ait. Im-
prudētie. n. aliqn venia dat. volūtati
aūt male ſemp eſt pena. Et que quis

torquet᷑ a peccato ⁊ reprobatur a deo.
Vñ Aug⁹.i.Corī.14°. ait.Si qs ignorat
ignorabit᷑.glo ait.Si qs ſiue magnus
ſiue puus ignorat ignorãtia affectata
ea que ſũt neceſſaria ad ſalutem q̄ po-
tuit ⁊ debuit ſcire ⁊ facile eſt intelli-
gere·ignorabit᷑.i.a deo reprobabitur.
ſicut illi qbꝫ dictũ ē Math.25°.Amen
dico vobis neſcio vos. Cõfirmatur h̄
auctoritate Amb°.q ſup illud Ro.2°.
An ignoras qm̄ benignitas dei ad pe-
nitentiã te hortetur.inquit·Grauiſſi-
me peccas ſi ignoras.i. piculoſiſſime
peccas ſi ignoras.qa dũ neſcis te pec-
care remediũ non queris.Vel loqt᷑ de
ignorãtia affectata q̄ aliqs vult igno-
rare ne a pctō retrahatur.Et nota ſm
p̄dictos doctores ꝙ ignorãtia dicitur
aliqñ defectus vere cognitiõis.aliqñ
defectus ſcīe debite ad quã tenet᷑ hõ.
aliqñ vitiũ uel peccatum ex volũtate
neſciēdi ea que ſunt ad ſalutē neceſſa-
ria·ut ſũt fides ⁊ mores.i.quo ad ar-
ticulos put in ſymbolo cõtinētur ⁊ q°
ad decalogũ.Volũtas g° neſciēdi ī his
uel non apponendi curã ut ſciãtur eſt
peccatũ ut clare apparet ex ſup̄dictis.
Vñ Aug⁹ in li° de libe.arbi.⁊ grã.ad
Valentinũ ait.Qui g° nouerãt diuina
mãdata auferet᷑ ab eis excuſatio quã
ſolēt hr̄e hoīes de ignorantia·nec ipſi
ſine pena erũt q legē dei neſciũt.q.n.
ſine lege peccauerit ſine lege pibit.h̄
ille. Et iō lex impialis ad h̄ diſcendũ
hortat᷑ in Auten.de here.⁊ falci.§.vlt.
coll.i.di.Manebitqꝫ nullus nõ audiēs
legē q̄ neqꝫ ī pauptate viuē neqꝫ mori
in anxietate pmittit.h̄ ibi.Et ſic pꝫ ꝙ
peccatũ aggrauat᷑ rõne affectate igno-
rantie. Jam ad alia pcedamus.Sꝫ ad
maiorē declarationē pdictoꝝ añqꝫ vl-
terius tranſeam⁹ ſciēdũ eſt ſcđm doc.

Alex.ꝙ quedã ē ignorãtia facti·q̄dã
iuris.Jgnorantia vo iuris.alia ē iuris
nãlis.alia eſt iuris diuini·alia iuris ca-
nonici·alia iuris ciuilis. Si g° querat᷑
que ignoratia minus excuſat.⁊ q̄ ni-
hil.Rñdet᷑ ꝙ ignorãtia iuris ſi excu-
ſat aliquã pſonam utpote ſimplices q
non habent facultatem pueniendi ad
iuris peritiã·ut ſunt paruuli ruſtici ⁊
mulieres·minus excuſat q̄ꝫ ignorãtia
facti.Jgnorãtia.n.iuris in his que ſũt
ad ſalutē minus excuſat·utpote iuris
diuini uel canonici.Naturalis vo iu-
ris minime.Canonici vo iuris pl⁹ ex
cuſat quaſdã pſonas. Ciuilis vo pl⁹.
Quãto.n.tenet᷑ homo ad cognitionē
iuris tãto min⁹ excuſat᷑. Quia g° nul-
lus eſt qui excuſetur a iure naturali.
ideo nullus adultus excuſatur.Nul-
li enī adulto licet legē ignorare natu-
ralem.qm̄ ipſa ſcribitur in corde hu-
mano naturaliter.Eſt aũt ſcientia iu-
ris diuini.s.legis ⁊ pphetarũ euãge-
lij ⁊ apłice doctrine.⁊ iſta tenētur ſci-
re epi ⁊ p̄lati maiores·tenētur omni
poſcēti reddere rationē.Vñ ab eis re-
quirit᷑ ſcīa noui ⁊ veteris teſtamenti.
Laici vo tenētur ad notitiã decalogi
⁊ eorũ que ptinent ad fidem put cõ-
tinetur in ſymbolo apłoꝝ.Jgnorãtia
vo quo ad quedã iuris diuini eos ex-
cuſat ſimpliciter.q̄ꝫtum ad quedã vo
excuſat a tãto ⁊ ſi non a toto.Eſt ite-
rũ noticia iuris canonici qđ continet
cõſtitutiones eccleſiaſticas ad intel-
ligenda peccata.⁊ ad hãc tenēt᷑ ſacer-
dotes curam aīaꝝ habentes ⁊ confeſ-
ſores.Jgnorantia huius iuris quoſdã
alios excuſat ⁊ ſi nõ a toto tamē a tan
to.Non.n.omnes clerici tenentur ad
notitiam oīuꝫ que ſũt in iure canoni-
co.⁊ ſi teneantur ad notitiã quorũdã.

Eſt iterũ ignorãtia facti. ⁊ ħ ẽ duplex vel ĩdifferẽs ad ſalutẽ · uel ad officiũ. Ignorantia facti ꝑtinẽtis ad ſalutem. ut qꝛ xp̄us paſſus eſt. Et tunc diſtinguẽdũ eſt circa neceſſaria facta ad ſalutẽ. Aut non pōt vitari ignorãtia · ſicut in illo q̄ a natiuitate ſua caret vſu ratiõis. ⁊ ħ excuſat. Aut pōt vitari · ſicut in iudeis ⁊ paganis. ⁊ ħ nõ excuſat. Eſt etiã ignorãtia facti quo ad officiũ · ut in ſacerdote ꝙ facta ſit ei manuũ ĩpoſitio. ⁊ pollicis ⁊ indicis cõſecratio. Et iſta excuſat vulg⁹ · iuxta illud. i. Cor. x°. Nihil interrogãtes ꝓpt cõſciam. Eſt iterũ alia diuiſio ignorãtie. qꝛ alia ẽ ſimplex · alia craſſa · alia affectata. Simplex eſt qñ aliqs neſcit qđ tenetur ſcire. facit tñ aliqd · ſꝫ non quicqd pōt. ⁊ tũc excuſat a tanto ⁊ ſi nõ a toto · ut patuit ĩ ſecũda ꝑticula ignorãtie. Ignorãtia craſſa eſt qñ aliqs negligit ſcire qđ tenet᷑ · nec tñ vult ſe neſcire. ⁊ ħ min⁹ excuſat q̃ ſupdicta. aliqñ tñ excuſat a tanto ⁊ ſi nõ a toto · ut patuit ibidẽ. Ignorãtia affectata ẽ qñ quis negligit ſcire ea que tenet᷑ ſcire. ⁊ placet ei neſcire. ⁊ ħ accuſat ⁊ nõ excuſat. Iterũ ẽ alia diuiſio ignorãtie. qꝛ quedã eſt vincibilis · quedã ĩuincibilis. Illa que ẽ ĩuincibilis. alia eſt ĩuincibilis ꝑ nãm · ut in puero q̄ nõ poteſt vti ratione. ⁊ in decrepito q̄ nõ poteſt diſcernere. ⁊ in eo q̄ naſcitur amẽs. ⁊ ħ excuſat a toto. Alia ẽ ĩuincibilis ex caſu. ⁊ ħ cõtingit dupliciť. qꝛ aut incidit ex ſua culpa · aut nõ ĩcidit ex ſua culpa. Si nõ incidit ex ſua culpa excuſat a toto. Si v̓o ĩcidit ex ſua culpa ſm̄ quoſdã nõ excuſat a toto. ſm̄ aliquos excuſat a toto. qꝛ iam nõ habet liberũ vſũ rationis. ſꝫ de poꝛi non excuſabať. Itẽ ignorãtia diuidiť ex ꝑte efficiẽtis qꝛ alia eſt volũtaria · alia ĩuolũtaria. Volũtaria ẽ duplex. alia eſt uolentiũ neſcire. ⁊ ħ eſt affectata ſimpliciter ⁊ non excuſat. Alia eſt uolẽtiũ ſcire. ⁊ ħ eſt affectata ſcđm quid. ⁊ ħ ſimpliciť accuſat · ſꝫ non tantũ quãtũ prioꝛ. Inuolũtaria v̓o aut fuit in ꝓncipio ĩuolũtaria. ⁊ ħ eſt pena non pctm̄ ſimpliciter. ⁊ ħ excuſat a toto. Aut fuit a ꝓncipio volũtaria. ⁊ poſtea facta eſt ĩuoluntaria. ⁊ ħ excuſat a tanto ⁊ ſi non a toto. Et ſic pꝫ ꝑs ſecũda hui⁹ ſmõis.

Pars tertia huius ſermonis. ĩ qua declaratur ꝙ peccatũ aggrauatur ratiõe recidiuationis multiplicate.

TErtio in iſto ſermone oñdiť pctm̄ aggrauari rõne recidiuationis multiplicate. Dixerũt quidam ꝙ pctã dimiſſa redeũt in eo qui recidiuat. ⁊ ꝓbant ħ ſic. Quia ſicut ꝑ grãm ſequẽtẽ poꝛa merita redeũt · ita ꝑ culpã ſequentẽ pctã prioꝛa dimiſſa. Et ideo Leo papa ait. Iterata iniquitas miãm cõceſſam exinaniuit. g̊ cõcludũt qđ prius dictũ eſt. Sꝫ iſta opinio non ẽ totaliter vera. Non ẽ. n. ſimile de grã uel de miã uel de ei⁹ iuſticia eo ꝙ deus ꝓnioꝛ eſt ad miſerendũ q̃ ad cõdẽnandũ. Dictũ aũt Leonis pape ſic habet intelligi. s. ꝙ iterata iniquitas nõ exinaniuit miãm dei remittentẽ · ſꝫ miãm eternã felicitatẽ dãtẽ. qꝛ miã dei ꝑ quã fiebat remiſſio pctõꝝ · dignũ faciebat vita eterna. Et q̃tum ad hoc exinanitur miã dei ꝑ ſequens peccatũ. Et ideo theologi noſtri Ricar. in 4°. diſ. xx. arti. p̊. q. i. ⁊ Scotus ibidẽ. ⁊ beatus Tho. in 4°. diſ. xx. arti. p̊. dicunt ꝙ peccata dimiſſa ꝑ pñiam in ſe nullo mõ redeunt · q̃tũ

v̊o ad aliqd redeunt. Q̃ aūt pctā in ſe
nō redeūt: ꝓbatur ſic. Illud q̊d oīo in
nihilū recidit. idē numero reſumi nō
poteſt. Vn̄ Auicēna 3°. metaph. ca°. 4°.
Q̊d adnihilatū eſt oīo non reducit. ſ;
pctm̄ quo ad maculā ⁊ quo ad penam
in nihilū decidit. ĝ ⁊c. P̄. eodē pctō
⁊ equali vnus nō fit altero deterioꝛ. ſ;
cōtingit ĩnocentē ⁊ penitentē eodem
⁊ equali pctō peccare. ĝ penitens nō
fit deterioꝛ p h̃ pctm̄ q̃ ĩnocens. fieret
aūt. ĝ pctm̄ ſequēs non reducit pctm̄
p̄cedens dimiſſū. P̄. ſi aliqs manu-
miſſus reducit᷑ in eandē ſeruitutē de
qua liberatus fuerat. nō tn̄ ut ſit ſu⁹
ex eadē cauſa ex qua p̓mo fuerat. ſ; ex
alia. s. ex offenſa nouiſſime cōmiſſa.
ita q recidiuat ĩ pctō reducit᷑ in ſerui-
tutē pctī. nō tn̄ ut ſit ſeru⁹ pctī ex ac-
tibus pctōꝝ ex quibus p̓us erat. ſ; ex
actu illi⁹ pctī cōſequētis. vn̄ pctā di-
miſſa in ſe nūq̃ redeūt. ſ; pctm̄ nouū
ĩducit᷑. Q̃ tn̄ redeāt q̃tū ad aliqd ita
ꝙ pctm̄ recidiuātis ē graui⁹ ⁊ piculo-
ſius pꝛobo ſic. p̊ ꝓpter ingratitudi-
nē eo ꝙ recidiuās ingratus fuit de ta-
lento dn̄i ſui. s. de remiſſiōe pctī ĩ cō-
tritione. 2° ꝓpter ꝓnitatem uel ꝓ-
pinquitatē ex eo ꝙ ex p̄cedētibꝫ pec-
catis relinqtur ĩ hoīe ꝓnitas ad maio-
ra peccata uel ſimilia cōmittenda. 3°
ꝓpt gravedinē. qa vnū pondē ſuo ad
aliud trahit. Vn̄ Aug⁹ ſup p̊s. 57°. ait
Iniqtates manus vr̄e cōcinūt. i. cōne-
ctūt. qa de pctō ĩ pctm̄ ⁊ ad pctā pec-
catū ꝓpter pctm̄. ut furtū fecit pctm̄
eſt. viſus eſt. occidē q̃rit eū a q̊ viſus
eſt. cōnexū ē pctm̄ pctō. pmiſit deus
occidere eū quē vult occidere. ſentit
ſciri. q̃rit aliū occidē. cōnectit tertiū.
dū ea mollit᷑ foꝛte ne inueniat᷑. aut qa
fecit ne cōuincat᷑. cōſulit mathemati-
cū. currit᷑ ad auriſpicem ut expiet᷑. tn̄-
det auriſpex ſe nō poſſe expiare. male-
ficus querit᷑. ⁊ qs poſſet oīa cōnume-
rare q̃ cōnectūt pctā pctīs: h̃ ille. Ex
his ĝ apparet ꝙ culpa ſequens eſt gra-
uioꝛ p̓oꝛe. Hinc Ioh. 5°. dixit dn̄s lan-
guido. Vade ⁊ amplius noli peccare
ne deteri⁹ aliqd tibi cōtingat. Agen-
tes ĝ penitentiā ne iterū recidiuem⁹
ne ſit erroꝛ peioꝛ p̓oꝛe. ut ſic cōſequa-
mur grām in pn̄ti ⁊ gloꝛiā in futuro
in ſecula ſeculoꝛum. Amen.

¶ Feria tertia poſt tertiam dominicā de
aduentu. ꝙ peccatum aggrauatur ex
cōditione perſone offendentis ⁊ pſo-
ne offenſe Sermo. 17⁹.

Nihil ſolli-
citi ſitis. Iteꝝ ubi ſ̃. Vt
meli⁹ intelligat᷑ frēs ca-
riſſimi qn̄ vnū peccatū
graui⁹ altero eē dr̄: p⁹ dicta ĩ ſermōe
p̄cedēti in genere ꝙ vnū pctm̄ ē gra-
uius altero. ⁊ in ſpē rōne ignoꝛātie af-
fectate. ⁊ recidiuationis multiplicita-
te: in pn̄tiaꝝ iure tractādū eſt qualit᷑
vnū peccatū ſup aliud aggrauatur re-
ſpectu pſone offendētī nec nō ⁊ offen-
ſe. Nā graui⁹ peccant clerici q̃ ſecula-
res p̄lati q̃ inferioꝛes dn̄i ⁊ p̄ſidentes
q̃ ſubditi exiſtētes. Graui⁹ etiā pctm̄
exiſtit cū maioꝛ pſona offendit᷑ q̃ in-
fima. ꝓpinqua q̃ aliena. ſancta q̃ ali-
ena. Nihil ĝ ſolliciti ſitis. ut pctā ma-
xime grauioꝛa deuitetis. In pn̄ti igit᷑
ſermone ut p̄dicta lucide videātur:
tres cōſideratiōes annotabim⁹. quaꝝ
Pꝛima dicet᷑ offendētis pſone ꝯditio.
Secūda v̊o pſōe offenſe dignificatio.
Tertia aūt pſone offenſe dꝛſificatio.

¶ Pars pͥma huiꝰ ſermonis. in qua de-
claratur ꝙ pctm̄ aggrauatur ex cōdi-
tione pſone offendentis.

PRimo igitur in iſto ſermone
declarādū eſt qualiť peccatū
aggrauatur ex ꝯditione pſo-
ne que trāſgrediť. Nā quāto maior ē
aliqs tāto pctm̄ eiꝰ aggrauať: ⁊ ħ cum
peccat deliberate. Ita dic Iſidorꝰ liᵒ 2ᵒ.
de ſūmo bono. Tanto inqt grauiꝰ pec-
catū eē cognoſciť quāto q peccat ma-
ior habeť. Hinc ī decretis hr̄ ꝙ pſona
maior ī eodē genere peccati ğuiꝰ pu-
nitur. Vn̄. 24. q. i. c. q cōtra. Liberius
papa ait. Qui ꝯ eccľie pacē ſunt. ſi di-
gnitatē aut cingulum militie hn̄t nu-
dentur eis. ſi autē puati. ſi qdē nobi-
les ſūt ſuaꝝ ſubſtaꝝ pſcriptionē patiā-
tur. ſi aūt ignobiles. nō ſolum ī corpe
v̊berētur ſ ex ilio ppetuo caſtigeť. Et
26. q. 5. c. ꝯtra idoloꝝ. ait Gregꝰ. Cō-
tra idoloꝝ cultores uľ auriſpices atqꝫ
ſortilegos fraternitatē tuā vehemen-
tius paſtorali hortamur īuigilare cu-
ſtodia. Qꝫ ſi emēdare ſe a talibꝫ nolle
reppered. ſi ſerui ſūt. v̊beribꝫ volumꝰ
caſtigari. ſi v̊o liberi incluſiōe digni
diſtrictāqꝫ in penā redigēdi. ħ ibi. Et
25. q. i. c. nulli fas. Hilariꝰ papa ait. Si
qdē maiori reatu delinquit q potiori
honore fruitur: ⁊ grauiora facit vitia
pctōꝝ ſublimitas peccantiū. Et. 50.
diſ. c. qa tua. Gregꝰ ſecūdus ait. Sicut
minorē maior pcedit honore ita ⁊ cri-
mine: ⁊ quē maior ſeqť culpa maiori
īpliceť vīdicta. Et. 50. diſ. c. hō xpia-
nus. Io. Criſoꝰ inqt. Homo xpianus
fortiť cadit ī pctm̄ pptet duas cauſas.
aut ppť magnitudinē pctī. aut pptet
altitudinē dignitatis. Vbi notādū ꝙ
aliquis eſt maior alio tribus modis.

pͦ ſplēdore cognitiōis inqꝫtū plura
cognoſcit aliis ptinētia ad ſalutem. ⁊
talis cū peccat grauiꝰ peccat ſm Tho.
pͥma ſcđe. q. 73. arti. xᵒ. quia ppť ma-
iorē facilitatem quā habet ī reſiſtēdo
pōt faciliꝰ reſiſtē. Et de iſto loqť dn̄s
Luce. 12ᵒ. di. Seruus ſciēs volūtatem
dn̄i ſui ⁊ nō faciēs. plagis vapulabit
multis. Sup q̄ dic Criſoꝰ. Nō ſiliť in
oībꝫ oīa iudicať. ſ maior cognitio fit
maioris pene materia. 2ᵒ ē aliqs ma-
ior alio valore pfectionis: ⁊ iſte etiam
grauiꝰ peccat pptet ingratitudinem.
qa ingratꝰ de dono uel bn̄ficio ſibi di-
uinitus collato grauat pctm̄. Vn̄ Iſi-
dorꝰ liᵒ 3ᵒ. de ſūmo bono. ſic ait. Creſcit
n. delicti uľ pctī cumulus iuxta ordi-
nē meritoꝝ: ⁊ ſepe qđ minoribꝫ igno-
ſciť maioribꝫ īputať. Et ait Tho. vbi
ſ. ꝙ quelibꝫ maioritas ſiue ī ſpūalibꝫ
ſiue in tpalibꝫ pptet ingratitudinem
pctm̄ aggrauat. Vn̄ dr̄ Sap. 6ᵒ. Potē-
tes potēter tormēta patiētur. Et Cri-
ſoꝰ ſup Math. inquit. Quāto maiora
ſūt hoībꝫ bn̄ficia ꝯſtituta. tanto gra-
uiora ſūt peccātibus iudicia. g̊ ⁊c. 3ᵒ
eſt aliqs maior alio: honore plaтiōis
ſupioritatis: ⁊ ſic p̄latꝰ p̄dicator pſby-
teri religioſi doctores reges principes
⁊ alii ſiľes peccant grauiꝰ ut ait p̄dic-
tus doctor pptet rōnes iam dictas. ⁊
etiā pptet ſcandalū alioꝝ. Et iō dicit
phūs pͦ rethoricoꝝ. ꝙ q peccat pͥmus
uel ſolus uel cū paucis grauiꝰ peccat.
Et rō quā aſſignat ē pptet cauſatiōꝫ.
qa ē aliis cā peccādi ⁊ exēplū. Sic di-
co ꝙ iſti grauius peccāt. qa vnde aliq
deberent ab eis accipe exēplū bn̄faci-
endi: ſumūt exēplū mali ⁊ occaſionē
peccādi. Vn̄ Gregꝰ ait in paſtorali. In
exēplū culpa vehemēť oſtēdiť qn̄ p
reuerentia ordinis pctōꝝ honoratur.

ƀtutum irradiationē. 3° ī morte per mortis ꝯpaſſionē. De pͥma patet. qꝛ de ſanguinibus ſuis btā virgo corpus xp̄i organiçauit. Vn̄ mouet̄ vnū dubiū. Si formatio carnis xp̄i fuit nālis uel miraculoſa. Videt̄. n. ꝙ fuerit naturalis. Nam Aug⁹ ī lͦ de fide ad Petrū. Firmiſſime tene ipſū q eſſentialit̄ natus ē de patre eſſentialiter ꝯceptū natūq; de ƀgine ipſūq; vnū eſſe ⁊ vni⁹ nature cum ƀgine. Ex quo patet ꝙ cū ſit eiuſdem materie cū mr̄e ē eius fili⁹ naturalis. ſed naturalis filij formatio nālis eſt. ğ ꝛc. P̄. Opatio miraculoſa nō eſt ab aliqua creatura. ſ; vere dicitur ꝙ virgo genuit xp̄m. ğ illa genitura non fuit miraculoſa. Amplius. Quis miraculoſe reſtauret̄ alicui viſus. tn̄ ſeqūs opatio eſt naturalis. ğ ſimiliter. ǭuis miraculoſe data fuerit ƀgini p ip̄m ſcīm generandi potentia videtur ꝙ ſequens opatio fuerit naturalis. Oppoſitū aūt videt̄ trib⁹ alijs medijs. p ſic. Illa opatio ē miraculoſa que excedit facultatē toti⁹ nature. qꝛ ſm Aug. miraculū ē opus arduū ⁊ inſolitū ſupra facultatem admirand nāe. ſed talis fuit formatio carnis xp̄i qꝛ fuit de muliere ſine viro. ğ fuit miraculoſa 2° probatur ſic. auctoritate Anſel. ī lͦ de conceptu ƀginis. caͦ. 13. di. ꝙ in virgine nec volūtas creature prolem ſanctificauit. necnō germinauit. ſ; ſp̄ūs ſcūs ⁊ ƀtus altiſſimi de virgine muliere virū mirabiliter propagauit. 3° auctoritate Dyo. ep̄la q̄rta loquens de Jheſu ad Gaium. ſic. di. ꝙ ſup hoīem opatur que ſūt hoīs. ⁊ hoc declarat ƀgo ſupnaturalit̄ parturiēs. ſupnaturaliter concipiens. ğ videtur ꝙ ƀgo filiū non concepit naturaliter.

Ad hanc queſtionē reſpōdet Ricar. de media villa in 3° diſ. 3. arti. 2° q. 3. di. ꝙ formatio corpis xp̄i ſimpliciter fuit miraculoſa. ⁊ naturalis tm̄ ſm qd. qd ſic patet. Effectū. n. fieri de mā q̄druplicit̄ pōt intelligi. aut de materia effectui ꝓportionata naturalit̄ ⁊ p agēs nāle. aut de materia effectui non proportionata naturalit̄ nec p agēs naturale. aut de mā effectui proportionata naturalit̄ non p agens nāle. aut de mā effectui nō ꝓportionata ⁊ p agens naturale. Prim⁹ modus educēdi effectum de mā eſt totalit̄ nālis. qꝛ ex parte agent. ⁊ ex parte principij paſſiui. 2⁹ modus totaliter eſt miraculoſus. qꝛ ex parte p̄ncipij paſſiui. ⁊ ex parte p̄ncipij actiui. 3⁹ modus ſimpliciter ē miraculoſus. qꝛ ex parte p̄ncipij actiui. ſm qd tn̄ ē naturalis. qꝛ. ſ. ꝓpter nālem ꝓportionem p̄ncipij actiui ad effectū. 4⁹. n. modus ē impoſſibilis. Agens. n. nāle ꝓpt̄ limitationē ƀtutꝭ de mā effectui non ꝓportionata effectum producere non poteſt. quapꝓpt̄ de agentibus nālibus 2° de aīa dicitur. Actus actiuoꝝ ſūt ī patiente bn̄ diſpoſito. Formatio aūt corpis xp̄i de maria miſtrata a btā ƀgine facta fuit 3° mō. qꝛ ƀgo mām diſpoſitam miſtrauit ꝓportionatam ad formā corpis humani. ita ꝙ ſi affuiſſet ſemē virile. potuiſſet de illa materia corpus humanū naturaliter formari. ⁊ qꝛ non affuit naturale agens ſed ſupnaturale. ſ. ſp̄ūs ſanctus q de materia miſtrata a ƀgine corpus xp̄i ſupnaturalit̄ formauit. Et ideo ī illa formatione fuit naturalitas ſm quid. ſ. ex parte diſpoſitionis ipſa mā. ⁊ ſupnaturalitas ſimplicit̄. vn̄ ꝯcedendū ē ꝙ formatio xp̄i fuit ſimpliciter miraculoſa ⁊ nō nālis. Ad p̄mū ğ ī oppoſitum patet reſponſio ex dict.

g

quia q̃uis xp̄us fuerit fili⁹ naturalis
virginis.quia tñ formatio illi⁹ carnis
fuit opere ſpiritus ſancti·fuit ſimpli-
citer miraculoſa. Ad ſecūdū dicēdū
ꝙ beata virgo non dicit̃ genuiſſe xp̄m
quia corpus xp̄i formauerit·ſed quia
materiā ad illam formā miniſtrauit.
de materia autē diſpoſita pōt aliquid
miraculoſe fieri·ſicut patꝫ cū aliquis
infirmus qui naturaliter per longum
tempuſ poſſet curari ſubito curat̃ ope
ſpiritus ſancti. Ad vltimū aūt dicē-
dū ꝙ nō eſt ſimile de viſu ſupnatura-
liter reddito ceco.⁊ de poſſibilitate ge-
nerandi data virgini.quia viſus quo-
cūqꝫ modo datus natus eſt reduci in
actū per agens naturale.ſed non fuit
poſſibilitas data virgini ut filiū poſſet
cōcipere per agens naturale manente
virginitate·ſed tm̄ per agēs ſuperna-
turale.fuit igitur virgo ſtella quia ſte
tit in filio ſuo ſanguinē quo cōciperet̃
admiſtrādo. De ſecūda aūt ſtatione
illi⁹ q̃ fuit in vita p oīuꝫ virtutū irra-
diationē ait ꝓpheta. Aſtitit regina.i.
Maria a dextris ei⁹ ī veſtitu deaurato
circūdata varietate. Et Aug⁹ ſermōe
primo de eius aſſūptiōe inquit. Quid
iuſticie·quid ſanctitatis virgo hec īdi-
gere potuit que efficacis ad oīa gratie
plenitudinē accepit·aut quis potuit ī
eius aīa uel corpore locus eſſe vitiorū
qñ ad celi vicem cōtinentis oīa domi-
ni templū ē effecta! Hec reuera illa do
mus illa de q̃ p Salomonē dr̃. Sapien
tia edificauit ſibi domū·excidit colū-
nas ſeptē. Septē nāqꝫ virginalis hui⁹
domus colūnis fulcita.quia veneran-
da hec mater domini ſeptē ſpirit⁹ ſan-
cti donis dotata fuit·quā talē vtiqꝫ eī-
na ſapiētia edificauit ut digna dīo eēt
ex qua ipſe carnē aſſumeret ineſtima-
bile.s.preciū ſalutis humane. Quid
digni⁹ in hac virgine·quid ſanctius ī
humani generis ſerie potuit exoriri.
cui nullus patriarcharū.null⁹ ꝓpheta-
rū·nullus antiquorū ſequētiū patrū
null⁹ ꝓrſus hoīuꝫ poterit ꝯpari. Nam
quō huic quiſqꝫ eſtimabit̃ ꝯpand⁹ ⁊
ꝯferendus.qñ ꝓpter virginitatis tāte
ſublimitatis ſupeminet fructus. Nec
mirū ſi hec admirabilis virgo cūctorū
celſitudinē tranſcēdit mortaliū cū ĥ
partu etiā beatorū excellat meritū an-
gelorū. Itē ī ſermone eiuſdē diei idem
ait. Oīuꝫ qdē ſanctorū memorie mira-
biles·nihil tñ tantū ī gl̃ia qꝫ p̄ns ſollē-
nitas. Abel p ſacrificiū noīat̃. Enoch
p ꝯplacentiā memorat̃. Melchiſedech
ſicut imago dei predicat̃. Noe p iuſti-
ciā laudatur. Abrahā p fidē approbat̃.
Iſaac p normā memoratur. Iacob per
luctamē btīficatur. Ioſeph p caſtimo-
niam honorat̃. Iob p patiētiā beatifi-
catur. Moyſes ſicut legiſlator laudat̃.
Ih̄s naue ſicut dux memorat̃. Helias
ſic çelotes teſtificatur. Yſaias ſicut lo-
cutor dei ſcribit̃. Daniel ſicut prudē-
tiſſim⁹ p̄dicat̃. Eçechiel ſicut ſpector
archanorū miratur. Dauid ſicut pater
myſterij ſcd̄m carnem dicitur. Salo-
mon ſicut ſapiens noīatur. Sed null⁹
talis in mūdo qualis genitrix Maria.
Quē eni oēs illi ī enigmate viderūt:
iſta in vtero incarnatū portauit. H̄ ille.
De t̄cia aūt ſtatione que fuit in mor-
te eius p mortis ꝯpaſſionem habetur
Ioh.19.° vbi dicit̃. Stabat iuxta crucē
Iheſu·īmobilit̃ qdē ſtetit ſicut ſtella
ī celo.i.in filio ſuo.qa cadētibꝫ de celo
alijs ſtellis.i.aplīs·ipſa ſola ſtetit·iux̄
qd̄ Abachuc.3.° ca.° dictū ē. Sol ⁊ luna
i.xp̄us ⁊ Maria ſteterūt ī habitaculo
ſuo.vel ſm̄ aliā trāſlationē eleuatus ē

xp̄s in cruce. ⁊ luna .i. btā v̄go ſtetit ī
habitaculo ſuo. Sꝫ h̄ ſtatio fuit lugu-
bris ⁊ dolore plena. Propterea īducit
Augꝰ humanū genꝰ ad xp̄m loquētē.
Mihi ridens congaudet Eua. tibi plo
rās cōpatit̄ Maria. Quippe ut filiꝰ dei
ait Yſa. 63°. ca°. Torcular calcaui ſolus
⁊ de gentibus non ē vir mecū. s. ſꝫ tu
ſola Maria vere mihi ꝯpaſſa es. Et ſic
patet pars p̄ma huius ſermonis.

¶ Pars ſecunda huiꝰ ſermonis. in q̄ btā
v̄go cōparatur ſtelle rōne ſituatiōis.

Secūdo in iſto ſermone cōpat̄
btā v̄go ſtelle celi ꝓpter ſuā
ſublimationē ſeu ſituationē.
Nam ſtella locatiōe eſt alta eo ꝙ ī fir-
mamento poſita ē qd̄ ē altū. Vn̄ Ecci.
43°. Altitudinis firmamentū pulchri
tudo eiꝰ ē. Sic btā v̄go altiſſima ē eo
ꝙ poſt filiū oībꝫ aliis celſior ſit. Pro-
fecto Luc. 18°. ſcriptū eſt. Qui ſe hu-
miliat exaltabitur. ſed qa Maria hu-
millima fuit. igit̄ ⁊ altiſſima. Proinde
Ecci. 24°. ca°. ipſa dic. Ego ī altiſſimis
habito. Itē alta eſt. qa int̄ xp̄m ⁊ ec-
cleſiam creatorem ⁊ creaturā media.
Quippe ipſa eſt de q̄ Iohēs Apoc. 12°.
ca°. ait. Signū magnū apparuit in celo
mulier amicta ſole ⁊ luna ſub pedibꝫ
eius. Mulier int̄ ſolem ⁊ lunam ē v̄go
btā int̄ xp̄m ⁊ eccleſiam. Vn̄ Ecci. 40.
Edificatio ciuitatis .i. eccleſie cōfirma
bit nomē .i. firmiter credent in xp̄m.
⁊ ſup hanc .s. ciuitatem mulier ima-
culata .i. Maria ꝯputabit̄. Q̄ aūt ipſa
ſit oīuꝫ creaturaꝝ altiſſima pꝫ. Quippe
illa creatura ī dignitate eſt altior que
eſt in gradu bonitatis ſublimior. igit̄
oīuꝫ creaturaꝝ optima eſt. ſed h̄ ē btā
virgo. quia ſm̄ menſuram amoris eſt
gradus bonitatis. Vn̄ querere ꝙ̄ bonꝰ
eſt iſte: eſt querere quātū diligit iſte
ſm̄ Augꝰ. Sed conſtat qa iſta excellit
oēm creaturam in menſura amoris tā
naturalis ꝙ̄ gratuiti. Naturalis. qa ī
illo excellit hoīes ⁊ angelos. hoīes. qa
ſilitudo ⁊ ꝓpinqtas ē cauſa naturalis
amoris. Vn̄ Ecci. 13°. ca°. ſcriptum eſt ꝙ
aīal diligit ſibi ſimile. ſic ⁊ oīs hō ſimi
lem ſibi. Profecto int̄ nullum filiū ⁊
ſuā matrem tanta ꝓpinqtas ⁊ ſimili-
tudo fuit. quia totus fuit de ſola ſub-
ſtantia matris. igitur inter nullos tan
ta dilectio fuit. In h̄ quoqꝫ excellit an
gelos. nullus .n. angelus dei filiuꝫ ſibi
naturalem habuit ſicut btā v̄go. quia
nūqꝫ angelos ſed ſemen Abrahe appre
hendit. Q̄ Maria in amore gratuito
excellit vtroſqꝫ. videt̄. quia ſm̄ men-
ſuram gratie ē mēſura gratuiti amo-
ris. ſed ſuper oēs creaturas fuit gratia
plena. igitur ⁊ amore ſuperplena fuit.
Vn̄ de hac plenitudine eiꝰ btūs Igna-
tius in ep̄la ad beatū Iohānē inquit.
Referūt Mariā quaſi gratiaꝝ abūdā-
tiam. ⁊ oīuꝫ v̄tutū fecundam. ⁊ ſic in
amore ſuperat oēs creaturas ꝓut dicit
Anſel. Supat etiam oīuꝫ creaturarum
amores atqꝫ dulcedines magnitudo
amoris v̄ginis in filiū ſuū. ⁊ dilectio-
nis īmenſitas, qua liq̄fiebat aīa eius ī
eū. Vere igitur eſt dignitate altiſſima
que ſic ē ī bonitate optima. Proinde
myſtice figurat̄ Daniel. 4°. ca°. in ar-
bore. de qua inqt. Ecce arbor in medio
terre .i. Maria in medio omnis creat̄e.
altitudo eius nimia. quia incōprehē-
ſibilis eſt oī pure creature. Et ſic patꝫ
pars ſecūda principalis huius ſermo-
nis.

¶ Pars tertia hui⁹ sermõis. in qua ꝓbat̃ ꝙ Maria cõparatur ſtelle ratione ſue operationis.

Tertio igitur in iſto ſermone btã ṽgo cõparatur ſtelle ꝑpt̃ ſuã operationẽ. Septem ꝑfecto opationes opatur ſtella. p̃ qdem ſigt. Vñ de ſtellis Gen. p̃ ca. ſcriptũ ẽ Sint in ſigna. Proinde Albumaſar in p̃ncipio inqt. Laus deo q creauit ſtellas. ⁊ poſuit ornamẽtũ ⁊ lucernas ĩ ſignificatiões ut p̃beret ductũ rationabilib⁹. Et rõne hui⁹ opatiõis cõuenit Marie nomen ſtelle. qa ipſa fuit in ſignũ. ſicut de illa Yſa. xi. ſcriptum eſt. O radix Jeſſe qui ſtas in ſignũ ꝑplorꝫ. Signũ qꝑpe ẽ qđ ſe offert ſenſui aliud relinquens intellectui. Maria aũt incarnatum deũ ſenſui p̃ntauit. quia in terris viſus eſt. ⁊ cũ hoĩbus cõuerſat⁹ eſt. ut dicit̃ Baruch. 3. ca. Sed aliud intellectui dereliqt. qa p. h̃ ꝙ dei filiũ ĩ carne ſua viſibilẽ exhibuit. diuinitatẽ p̃ fidem intellectui patefecit. ꝓpterea vere fuit ſignũ queadmodum Yſa. 7. ca. ait domin⁹ ad Achaꝫ. di. Pete tibi ſignũ a dño deo tuo ⁊c̃. Et ſeqt̃. Ecce ṽgo concipiet ⁊ pariet filiũ. ⁊ vocabit̃ nomen eius Emanuel. De h̃ q̃ꝫ ſigno Apoc. 12. ca. ſcriptũ eſt ⁊c̃. 2° aũt ſtella illuminat. s. noctis ꝓfunditatẽ. Sic etiã btã ṽgo. Ante aduentũ hui⁹ ṽginis pctĩ nebula totum mũdũ occupauerat: ut non eſſet q verũ lumen videre poſſet. Erant. n. oẽs gentes q̃ſi nebule turbinibus agitate. ut dicitur 2. Pet. 2. ca. Proinde in tenebꝛ̃ morabant̃. Vñ merito de talibꝫ Naum p̃ ca. ſcriptũ eſt. Inimicos eius pſequet̃ tenebre. Tandem ꝓceſſit beata ṽgo q̃ fulgida ſtella effugans illas: ut de illa dici poſſit illud Eccl. 50. Quaſi ſtella matutina in medio nebule. Vñ Ber. ſup Miſſus eſt. inqt. Ipſa ẽ nobis ſtella ex Jacob orta. cui⁹ radix vniuerſuꝫ mũdum illuſtrat. cui⁹ ſplendor in ſupernis prefulget. ⁊ inferos penetrat. Proinde in pſona eius Eccl. 24. ait. Penetrabo in feriores partes terre. s. q̃ ſũt frigide atq̃ obſcure. ⁊ aſpiciam s. oculo miſericordie oẽs dormientes i. cecos ⁊ negligẽtes. ⁊ illuminabo oẽs ſperantes in dño. i. illuminatiõe mea faciam ꝙ cognoſcant dñm ⁊ ſperent ĩ in eũ. 3° noctem purificat. Siqdem p radios ſuos nocturni frigoris denſitatem ſerenat. ⁊ rarefaciẽdo purificat Simili⁊ Maria. ſiqdem ĩ terra ante aduentũ huius ſtelle tenebꝛa erat. ſicut Yſa. 60. ca. ſcriptũ eſt. Ecce tenebre operient terram ⁊ caligo ꝑplos. In hui⁹ myſteriũ Exo. x. Facte ſũt tenebre horribiles ĩ vniuerſa terra egypti. Tandem orta ẽ ſtella ex Jacob. s. Maria que has tenebras purificauit ⁊ ſerenauit. Quippe ipſa ẽ emanatio q̃dã oĩpotentis dei ſincera. ut dicit̃ Sap. 7. Vñ de illa Ber. inqt. Tolle h̃ corpus ſolare quod illuminat mũdũ ut ſit dies Tolle mariam maris ſtellam vtiq̃ꝫ magni ⁊ ſpacioſi quid niſi caligo inuoluens ⁊ vmbra mortĩ atq̃ꝫ denſiſſime tenebre relinqnt̃. 4° ſtella viuificat ſicut phs atteſtat̃. ꝓpterea orbis p̃m⁹ plures habet ſtellas. qa ipe ẽ precipue cauſa vite in iſtis inferioribus. ꝓpter h̃ etiã Maria ſtella ẽ. Siqdem mors regnauit ab Adam. ſm aplm ad Ro. 5. ca. adeo ꝙ dicat̃. 2. Reg. 14. Oẽs morimur. Et ps. Quis ẽ qui viuet ⁊ non videbit mortem? Veniente autẽ hac ſtella oĩa mortua vite ſunt reſtituta. Quippe ipſa eſt lignũ vite proferens

bñdictum fructũ. Geñ. 2°. ca°. de q̃ gu
ſtans. moꝛtem nõ guſtabit in eternũ.
gnĩmo in etnũ viuet. Ideo Ioh. 6°. di
cit. Ipſa eſt que ꝓtulit panẽ vite Ihm
ut dicit̃ vbi s. 5° ſtella temperat ſeu
modificat. s. terrenũ oꝛbem. Siqdem
ſtella tẽpat gelidũ frigus noctis. ⁊ ſic
terre naſcentia fouet ⁊ modificat. ꝓpt̃
h̃ etiã Maria ſtella eſt dicta. Malitia
quippe hui⁹ mũdi frigida ẽ. Vñ Iere.
6°. ca°. dñs ait. Sic frigidã facit ciſter
na aquã ſuam. ſic. s. mũdus frigidam
facit malitiã ſuã. Tempoꝛe g̊ quo ꝓceſ
ſit btã v̊go Maria. malitia humani ge
neris quaſi completa fuit. iuxta illud
Yſa. 40. Cõpleta ẽ malitia ei⁹. ꝓpterea
magnũ frigus in mũdo erat. Ioh. 18°.
ca°. Frigus erat. Vñ ⁊ Petrus calefa
ciebat ſe. qa frigidus ventus aquilo. i.
diabolus flauit ⁊ congelauit criſtallũ
ab aq̃. Eccl. 43°. Hoc ꝓnũciauit Zach.
14°. ca°. di. In die illa non erit lux ſ; fri
gus ⁊ gelu. Proceſſit aũt Maria quaſi
ſtella calefaciens ⁊ ꝓfulgens. ⁊ p dñs
fouens. Pꝛoinde Ber. ſup Miſſus eſt.
omel. ꝑma. ingt. Ipſa ẽ nobilis ſtella
terras pluſtrãs. calefaciẽs magis men
tes q̃ꝫ coꝛpa. fouet virtutes. excogt vi
tia. Ipſa eſt mulier foꝛtis. de qua ꝓv̂.
vlt̃. Non timebit ſibi in die frigoꝛis.
oẽs domeſtici ei⁹ veſtiti ſũt duplicibꝫ
s. dei ⁊ ꝓximi caritate. uel quia ꝓmiſ
ſionẽ habẽt vite que nũc eſt ⁊ future.
Hec ſunt valde bona qb⁹ Rebecca in
duit filiũ ſuũ Iacob ut patris bñdic
tionẽ obtinere poſſet. Geñ. 27°. 6°
qa oꝛnat. s. celum. Vñ Eccl. 43°. Spẽs
celi gloꝛia ſtellaꝝ mũdum illuminãs.
Maria aũt ſplendidiſſimũ ẽ oꝛnamẽ
tum celi. ſic nãqꝫ inferioꝛa tempat. qa
oꝛnat ſupioꝛa. Pꝛoinde ꝺ ea anthono
matice Eccl. 26°. ca°. ſcriptũ eſt. Sicut
ſol oꝛiẽs mũdo in altiſſimis deo. ſic bo
ne mulieris ſpecies in oꝛnamentũ do
mus eius. Si etiam ſupioꝛem oꝛbem
dicamus angelicam creaturam. patet
q̧ tũc oꝛbem ſupioꝛem oꝛnauit. quia
pꝛuptos ſilices ⁊ inacceſſas rupes an
geloꝝ numeri integritate foꝛmauit. ⁊
h̃ modo oꝛnauit. Quod qdem p Yſa.
60. ca°. pꝛedictũ erat. Ait. n. Gloꝛia li
bani. i. btã virgo Maria ad te veniet:
ad oꝛnandũ locũ ſanctificatiõis mee.
7° ſtella oꝛdinat ⁊ cõciliat. s. oꝛbẽ.
Nam oꝛbem ĩferioꝛẽ ſublimat. ⁊ vir
tute ſupioꝛi ꝓ ſui poſſibilitate aſſimi
lat. ⁊ ſic quodãmodo reconciliat. Sic
hui⁹ mũdi dña ⁊ regina eccleſiam mi
litantem tãq̃ꝫ inferioꝛem oꝛbem eccle
ſie triũphanti tãq̃ꝫ oꝛbi ſupioꝛi recon
ciliauit. pacem his qui ꝓpe. ⁊ pacẽ his
q longe. i. eccleſie militanti ⁊ triũphã
ti nũciauit. Pꝛofecto ipſa ẽ arcus fe
deris ſempiterni poſitus ĩ nubibꝫ celi
ut non interficiatur oĩs caro. Geñ. 9°.
Nam ipſa nobilis ipſũ genuit qui fe
cit vtraqꝫ vnũ. faciens pacem ut recõ
ciliet ambos ĩ vno coꝛpe. Eph. 2°. Vt
ſic p ipſam ⁊ nos celeſtem gloꝛiam cõ
ſequamur in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Dñica quarta de aduẽtu. de tribꝫ aliis
gradibus peccati. s. cõſenſu. opere. cõ
ſuetudine Sermo. xx⁹.

Nihil mihi
conſcius ſum: ſ; non in
h̃ iuſtificat⁹ ſum. Scri
bũtur h̃ v̊ba. i. ad Cor.
4°. ca°. Magna ⁊ indicibilis eſt gratia
fratres cariſſimi ſupraq̃ꝫ dici poteſt ha
bere coꝛ mũdum ⁊ ĩmaculatum. Ait
n. Aug⁹. Melius eſt gaudere de bona

conſciã inter moleſtias q̃ꝫ de mala int'
delitias. Hoc ē de quo gloriabat' beat⁹
Job. 27°. ca°. di. Neqꝫ enĩ reprehendit
me cor meũ in oĩ vita mea. Exinde ut
in p̄dictis verbis apparet gloriat' apl's
di. Nihil mihi cõſcius ſum. i. in nullo
me mordet conſciã mea. ſed non in h'
iuſtificatus ſũ. q̄ſi di. pot eſſe aliquod
occultum pctm̃ quod ego neſcio. Vñ
glo. ibidem inqt. Non in h' iuſtificat⁹
ſum. i. non me iuſtũ puto. Nam iuxta
pphetã. Delicta qs intelligit. Et iux'
Salomonem pv. 20. Quis pot dicere
mundũ eſt cor meũ. purus ſũ a pctõ!
Nec cõtrariũ hui⁹ eſt dictũ Johis apli
p̄me canonice ſue. 3°. ca°. ſcriptum. di.
Cariſſimi ſi cor nr̃m non rep̄hendetit
nos fiduciam habemus ad deũ. Quia
ut ait Alex. ſup eplam p̄nte. nõ illud
dic Johes. quia ĩ h' iuſtificat⁹ ſit. eo q
conſciã crimis non rep̄hendat'. ſed qa
fiduciã gerit q dñs revelabit peccatũ
abſconditũ uel dimittet. Ut g° ⁊ nos
ſecuri eſſe poſſimus. ⁊ cũ aplo gloriari
a pctõ abſtinẽ conemur. De cui⁹ pcti
p̄verſitate continuo tractantes. ⁊ po-
ſtremo de eius graduatione. poſt tres
p̄mos gradus poſitos in p̄cedenti ſe-
xta feria. ĩ p̄nti ſermõe tres alios ſub-
ſequentes ãnotabim⁹. quoꝝ
Prim⁹ dicit' cõſentatio.
Secundus opatio.
Terti⁹ aſſuefactio.

¶ Pars prima huius ſermonis. in q̄ po-
nitur alius peccati gradus qui dicitur
conſentatio.

PRimo igitur in iſto ſermone
ponitur alius grad⁹ pcti q di-
citur conſentatio ſiue cõſen-
ſus. Eſt iſte. n. dictoꝝ in p̄cedenti ſer-
mõe declaratiu⁹. Nam ſicut cogitatio
mouet ⁊ ĩcitat ad delectationẽ. ſic de-
lectatio p̄uocat ad conſenſũ. Vbi no-
tandũ q doctores fere oẽs in h' conue-
niũt q qlibet actus human⁹: ut cogi-
tatiõis. delectatiõis ⁊ opis. ɔtra dicta-
men rationis indeliberate elicit⁹ ē ve-
niale pctm̃. h' ſi deliberatio accedit ef-
ficacit' eſt mortale. Et hec ē ſñia mgri
ſñiaꝝ in 2°. diſ. 24. Vbi aduertẽdũ
q duo faciũt pctm̃. Primũ ē agere ɔ
rationẽ. ⁊ h' eſt cõe mortali ⁊ veniali.
Secũdum ē agere delibetate. ⁊ h' eſt
cum mortali ⁊ nõ cũ veniali. ita tñ q
in illo quod ē de ſui natura veniale ſit
ibi contẽptus. ita. ſ. ſi ſciret ſe deũ oĩo
ɔtrariũ velle tñ faceret. Et h' multum
rationi ē conſentaneũ. Nã velle offen-
dere deũ eſt mortale pctm̃. quia plus
de⁹ ĩtuet' cor ⁊ mentẽ q̃ꝫ opa. 14. q. 5. c
ſi qd. et. 15. q. 6. c. p̄. Quare ſi putares
eſſe mortale pctm̃ colligere feſtucã de
terra peccares mortalit' totaliter eam
colligẽdo. qa conaris facere qd putas
deo diſplicere. Vñ Ber. de ɔtẽptu dic.
Si iubẽte ſeniore ut ſileam v̄bũ mihi
forte p obliuionẽ labit' reũ me fateor
inobedientie. ſed venialiter. Si aũt ex
cõtemptu ſciens ⁊ deliberans. p̄uari-
cationẽ mihi ɔſtituo et̃nalit'. Et ſic ſo
la deliberatio facit pctm̃. videlꝫ plena
⁊ deliberata ⁊ p̄meditata. Sꝫ ad epi-
logationẽ ⁊ clariorẽ dilucidationem
illoꝝ que dicta ſũt in p̄mis trib⁹ gra-
dibus notandũ ſm̃ p̄dictos doc. q cõ-
ſenſus ex duobus habet q ſit peccatũ
mortale uel veniale. ſ. ex motiuo uel
aĩo quo qs ad ɔſentiendũ inducit' ul'
ex obiecto in quod conſentitur. p̄ ex
motiuo cõſenſus in veniale ex ɔtem-
ptu eſt pctm̃ mortale. verbi gratia ut
dictũ eſt. Si aliquis h' modo in pctm̃

veniale ꝯſentiat· ut etiã ſi ꝓhibitũ eẽt ꝑcepto nihilominꝰ ꝯſentiret. Si autẽ aliqs ĩ id qđ ẽ veniale ex gnẽ h̃ modo ꝯſentiat· ut ſi eẽt ꝯ̃ legẽ dei nullatenꝰ ꝯſentiret. talis cõſenſus manet ĩfra limites venialis pctĩ. Ex q̃ patꝫ ꝙ conſenſus ĩ id qđ ex ſuo gnẽ eſt pctm̃ veniale utputa ĩ v̂bũ ocioſũ uel mẽdaciũ iocoſũ· ꝑ ſe nõ eſt pctm̃ mortale· ſ ꝑ accñs bñ põt eẽ. s. ꝑ ꝯtẽptũ ut dictũ eſt. Conſenſus aũt ĩ delectationẽ eius qđ ẽ mortale ĩ ſuo gnẽ ẽ pctm̃ mortale· ſ ꝑ accñs põt eẽ veniale. s. qñ ꝓuat aſſenſũ inq̃ꝫtũ deliberationẽ nõ attingit. ſicut cũ violat᷑ corpus ⁊ mens nõ ꝯſentit. Et iõ qñ cõſenſus aduenit remouet᷑ ꝑdictũ accñs ⁊ fit mortale. ſicut etiã accideret in ea q̃ ꝑ violentiam corrũpet᷑ niſi ꝯſentiret. Hec hñt᷑ a btõ Tho. ꝑtim ĩ 2° ſcripto. diſ. 24. arti. 5°. ⁊ ꝑtim in eadẽ diſ. ſecũda pte. diſ. arti. 4°. partim in prima ſcđe. q. 74. arti. 9°. ⁊ in q̃ſtionibꝫ diſputatis de veritate. q. 15. de ſenſualitate. q. 5. ⁊ ab Alex. Bona. Ricar. vbi ſ̃. 2° ex obiecto cõſenſus hꝫ ꝙ ſit mortale uel veniale. s. in qđ cõſentit᷑. Sic. n. cõſentire ĩ aliqd nõ ẽ bonũ nec malũ· ita ꝯſentire ĩ aliqd de ſe non eſt pctm̃ mortale uel veniale· niſi qa illud ĩ qđ ꝯſentit᷑ ex ſuo gnẽ ẽ pctm̃ mortale uel veniale. Vñ cõſenſus ĩ id qđ ex ſuo gnẽ ẽ mortale pctm̃ eſt mortale. ⁊ ſic cõſenſus in id qđ de ſuo gnẽ ẽ veniale pctm̃ ẽ veniale. Sumati g̊ collige ſm̃ ꝑdictos doc. ꝙ cõſenſus uel ẽ in delectationẽ cogitatiõis· uel ẽ in delectationẽ cogitati.

Primꝰ cõſenſus ĩ cogitatiõis delectationẽ alicuiꝰ mali poteſt eẽ meritoriꝰ puta cũ aliqs ĩiuſtus de ſuis pctĩs cogitat ut pniam agat· ut dictũ eſt ſ̃. uel aliqs iuſtꝰ cogitat ut delectet᷑ ĩ cogitatione veniali· cõteratur ex recordatione cõmiſſi· animet᷑ ĩ vitatiõe futuri. 2° dico ꝙ talis cõſenſus etiã põt eẽ meritorius ⁊ fructuoſus· puta cũ aliqs cogitat ad ꝑdicandũ. 3° talis cõſenſus ĩ cogitationẽ delectatiõis põt eẽ curioſus ⁊ vanus· puta cũ aliqs cogitat uel curioſe. s. cũ ĩ cogitatiõis delectatiõe ẽ ĩmoderantia. ⁊ talis conſenſus ẽ curioſitas. ⁊ ſic ẽ pctm̃ veniale. Cuiꝰ rõ ẽ. qa talis cõſenſus nõ habꝫ ꝓ obiecto rem cogitatã· puta furtũ· homicidiũ· fornicationẽ. ⁊ hꝰmõi· ſ hꝰmodi cogitationẽ ſolã q̃ põt eẽ uel laudabilis uł venialis· ut patet. 2° mõ ẽ conſenſus in delectationẽ cogitati· puta ĩ delectationẽ actus· uel qđ peius in ipſũ actũ fornicationis uel homicidij uel alteriꝰ pctĩ mortalis. ⁊ talis cõſenſus ẽ pctm̃ mortale. Cuiꝰ rõ eſt. qa talis cõſenſus uel delectatio ĩ tale ꝓcedit ex cõplacẽtia fornicationis uel homicidij. Nam ipſa res cogitata placens· puta fornicatio uel homicidiũ uł hꝰmõi· affectum mouet ⁊ allicit. Vñ delectatio q̃ eſt in ipſo actu fornicatiõis de gnẽ ſuo ẽ peccatũ mortale. Sꝫ ꝙ añ cõſenſũ talis delectatio ẽ pctm̃ veniale· h̃ ẽ ꝑ accñs. s. ꝓpt᷑ impfectionẽ actꝰ· q̃ qdem impfectio tollit᷑ ꝑ aſſenſũ deliberatũ ſupuenientẽ· ex q̃ cõſenſu delectatio fornicatiõis adducit᷑ in nãm ſuã ut ſit peccatũ mortale. Ex q̊ patet etiã ꝙ qcqd hõ agit ex ꝯſenſu talis delectatiõis ad h̃ ut talem delectationẽ nutriat uł teneat: ut ſũt aſpectꝰ uel tactꝰ uel libidinoſa oſcula uł qcqd hꝰmõi· totũ ẽ peccatũ mortale. Ecce g̊ tres gradus connexi. s. cogitatio· delectatio· cõſenſus. qbꝫ pfectis oẽ pctm̃ cõficit᷑. Et ut oĩa limpidiꝰ pateant cape exemplũ primi hoĩs ſiue pmi pctĩ qđ in paradiſo celeſti

fuit cōmiſſū. Hoc.n. Aug⁹. iz°. ꝺ trini.
ca°. iȝ°. et mḡr in z°. ꝺiſ.z4. ponūt. In
p̊.n. pctō tria cōcurrūt· videlȝ ſerpēs
mulier ⁊ vir. Serpens tēptauit mulie
rem· mulier v̊o tēptauit virū. Gen̄. ȝ°.
Sic ī nob̄ eē ſolet. Nā ē in nob̄ ſenſua-
litas. ⁊ illa ē ſerpens. Et ineſt in nobis
rationis pars q̄ inferioꝛ ꝺicit̄ q̄ ē pars
ratiōis q̄ adheret pti ſenſitiue. Et etiā
ineſt ī nob̄ vir q̄ eſt ps ſupioꝛ ſiue ra-
tio q̄.s. cognoſcit bonū ⁊ malū. Cum
igit̄ ſola ſenſualitas ſuggerit ratiōi in-
ferioꝛi ꝺelectationē q̄ſi ut comedat. ſi
ratio inferioꝛ nō cōſentit· nec ibi cogi
tat· ſ꞉ illos mot⁹ virilit̄ expellit. tūc mu
lier fugat ſerpentē. ⁊ nō ē aliqꝺ pctm̄
ſ꞉ v̊tus. Si aūt ipſam tēptationē ⁊ ſen
ſualē ꝺelectationē ſenſitiua acceptat·
q̄ qdem acceptio ē in aliq̄ moꝛa ⁊ īcli-
natiōe ſiue cogitatiōe ad ꝺicta mala.
tūc mulier comedit.s. ratio inferioꝛ. ⁊
ē veniale. Sȝ ſi vlteri⁹ ꝓcedit· ita ꝙ ra-
tio ſupioꝛ cōcurrat. ⁊ volūtas ꝺelectet̄
in tali ope. ⁊ ī eo cū ꝺelectabili cogita-
tiōe pſiſtat· iam vir comedit ⁊ ipſe cū
vxoꝛe ꝺānat̄. ⁊ ꝺe paradiſo. i. ꝺe gratia
expellit̄. qa tot⁹ hō moꝛtali pctō īficit̄.
Vn̄ Greg⁹. ꝺiſ.6. c. ſed penſandū· īqt.
Trib⁹. n. modis īplet̄ oē pctm̄· videlȝ
ī ſuggeſtiōe· ꝺelectatiōe· ꝯſenſu. Sug-
geſtio quippe fit p ꝺiabolū· ꝺelectatio
p carnē· cōſenſus p ſpm̄. qa ⁊ p̊ culpā
ſerpēs ſuggeſſit. Eua ꝺelectata ē velut
caro. Adam velut ſpiritus ꝯſenſit. Et
necc̄ia ē magna ꝺiſcretio int̄ ſuggeſtio-
nem ⁊ ꝺelectationē. ⁊ int̄ ꝺelectationē
atqȝ cōſenſū· iudicē ſui faciat p̄ſidem
aīuȝ. Cū. n. malign⁹ ſpūs pctm̄ ſugge-
rit ī mēte· ſi nulla pctī ꝺelectatio ſeq̄t̄
pctm̄ oīo ppetratū nō ē. Cū v̊o ꝺelec-
tari caro cepit· tūc pctm̄ incipit naſci.
Si aūt etiā ad cōſenſū ex ꝺeliberatiōe
cōſentit· tūc pctm̄ cogit̄ pfici. In ſug-
geſtiōe ḡ pctī ſemen ē. In ꝺelectatiōe
fit nutrimentū. In cōſenſu pfectio. H̄
ille. Hoc affirmat Aug⁹ li° z°. ꝯ̄ Mani-
cheū. ꝺi. Etiā nūc ī vnoq̊qȝ nr̄m nihil
agit̄ cū ad peccādū qſqȝ ꝺilabit̄ q̄ȝ tūc ī
illis trib⁹ actū eſt· ſerpente muliere ⁊
viro. Nā q̄i ſerpēs fit ſuggeſtio ſiue p
cogitationē ſiue p ſenſus coꝛpoꝛis· uel
videndo· uel tangēdo· uel audiendo·
uel guſtando· uel olfaciēdo· q̄ ſugge-
ſtio cū facta fuerit· cupiditas ſi nō mo
uebit̄ ad peccandū excludet̄ ſerpentis
aſtutia. ſi aūt mota fuerit· q̄ſi mulieri
iam pſuaſū erit. ſed aliqn̄ ratio mulie
rem. i. motā cupiditatē reſtenat atqȝ
cōpeſcit· qꝺ cū fit non labit̄ in pctm̄· ſ꞉
cū aliquāta luctatiōe conat̄. Si aūt ra-
tio conſentiat ut qꝺ libido cōmouerit
faciendū eē ꝺecernat· ab oī beata vita
tāq̄ȝ ꝺe paradiſo expellit̄ hō ⁊ iā pctm̄
īputatur. etiā ſi nō ſubſeq̄t̄ factū· qm̄
rea tenet̄ in ꝯſecutiōe ꝯſcia. H̄ ille. Ea-
ꝺem ſnīa habet̄ ꝺe pe. ꝺiſ.z. c. ſicut tri-
bus. O igit̄ vos coꝛiçātes. O luxurioſi
q̊tiens expellitis vos ꝺe paradiſo. i. ꝺe
gr̄a q ſp mentē vr̄am ī carnalib⁹ ꝺelec
tatiōib⁹ teneṫ. Quotiēs. n. talib⁹ ꝯſen
titis· totiēs et̄na moꝛte ꝺigni eſtis. Et
ꝺe iſto moꝛtali ꝺr̄ Ro. 8°. Spū ambu-
late ⁊ ꝺeſideria carnis nō pficieṫ. i. nō
cōſentieṫ. Sed aīaduertite ꝙ ſeptem
modis cōſentit qs ī pctm̄. p̊ cōſentit
pctm̄ ꝯmittē· nō īpediēs cū poſſit. Vn̄
z3. q. 3. c. Qui pōt obuiare ⁊ pturbare
puerſos ⁊ non facit: nihil aliud eſt q̄ȝ
fauē īpietati eoꝛū. Nec caret ſcrupulo
ſocietaṫ occulte q manifeſto facinoꝛi
ꝺeſinit obuiare. H̄ ibi. Et in. c. oſtēdit
ibidem· ait Aug⁹. Qui ꝺeſinit obuiare
quod pōt puerſis ⁊ nō facit: ꝯſentire
videtur. Et. 8ȝ. ꝺiſ. c. erroꝛ. ait Greg⁹.
Erroꝛ cui nō reſiſtit̄ approbat̄. ⁊ v̊itas
cū mīme ꝺefenſat̄ oppmit̄. Negligere

quippe cū poſſis ꝑturbare ꝑuerſos·ni-
hil aliud ē q̄ȝ fauē. Nec caret ſcrupu-
lo ſocietatꝭ occulte q maīfeſto facino-
ri deſinit obuiare. ex̄ de hoīcidio. ſicut
dignū. ⁊ de teſti. c. cōſtitutꝭ. 2° ꝯſen-
tit qs ī pctm̄ nō ꝓhibēs pctm̄ ꝯmiſſū
Vn̄ Amb°. p̄ de officijs. et 23. q. 4. non
inferenda· ait. Qui. n. nō repellit a ſo-
cio īiuriā ſi pōt· tā ē in vitio q̄ȝ ille qui
facit. Vn̄ Moyſes vidēs hebreum ab
egyptio patiētē· eū defendit· egyptiū
occidit ⁊ abſcondit. Et Salomon dic.
Erue eū q ducit̄ ad mortem. H ibi. 3°
cōſentit qs ī pctm̄ etimē ꝯmiſſū negli-
gēs corripe. Vn̄. 86. diſ. c. faciētis. dr̄.
Faciendꝭ pculdubio culpā hȝ· q qđ pōt
corrigē negligit emēdare. ⁊. ī. Probat
odiſſe ſe vitia qui ꝯdemnat errantes.
nec relinqt ſibi locū deuiādi q nō pe-
percit excedēti. ⁊ p̄m⁹ īnocētie grad⁹
eſt odiſſe nephāda. ⁊ latū pādit delin-
quentibꝫ aditū q iungit cū prauitate
ꝯſenſū. ⁊ nihil ꝓdeſt alicui nō puniri
ꝓꝓo q puniēd⁹ ē de alieno pctō. H ille
Pius papa. ⁊ iterꝫ idē ipſe. 83. diſ. c. qd
ꝓdeſt· ait ſic. Cōſentire videt̄ errāti q
ad reſecāda q̄ debēt nō occurrit. H ille
4° ī pctm̄ cōſentit· pctm̄ p̄cipiēs cō-
mittēdū. Nō ē. n. obediēdū qđ ꝯ̄ deū
p̄cipit̄. Vn̄. xi. q. 3. c. Si qs ꝓhibet nob̄
qđ a dn̄o p̄ceptū eſt· uel rurſuſ impat
fieri qđ dn̄s ꝓhibet fieri: execrabilis
ſit oībꝫ q diligūt deū. H Iſidor⁹· qui in
eodē. c. etiā īqt. Is q p̄eſt ſi p̄ter volū-
tatē dei· uł p̄ter qđ ī ſacrꝭ ſcripturꝭ eui-
dēt̄ p̄cipit̄· uł dicit aliqđ uł īpat: tāq̄ȝ
falſus teſtꝭ dei aut ſacrilegus habeat̄.
H ille. 5° in pctm̄ ꝯſentit· pctō fauorē
auxiliū ⁊ cōſiliū p̄bens. Vn̄ Inno. tri⁹
ex̄ de ſen. exco. c. q̄ȝte· ait. Faciētes ⁊ cō-
ſentiētes a fortiori fauorē dātes· pari
pena plectendos catholica cōdemnat
auctoritas· eos delinquētibꝫ fauē int̄-
pretās q cuȝ poſſint maīfeſto facinori
deſinūt obuiare. Et ī. c. nup. eo. ti. idē
ait. Faciētē ⁊ ꝯſentiētē par pena con-
ſtrīgit. H ibi. Nō. n. ſolū q faciūt ſ; qui
cōſentiūt faciētibꝫ digni ſunt morte.
Ro. 2°. Leuit. 20. 86. diſ. c. facientis.
2. q. i. notū ſit. 27. q. i. c. 2°. de officio
delegati. c. p̄. et. i7. q. 4. c. oēs. vbi dr̄.
Non ſolū q faciūt rei iudicāt̄· ſ; etiā q
faciētibꝫ cōſentiūt. pari enī pena ⁊ fa-
cientes ⁊ cōſentiētes ꝯdemnat. H ibi.
Qn̄qȝ magꝭ peccat ꝯſentiēs q̄ȝ agēs. xi.
q. 3. q ꝯſentit. et 24. q. 3. q aliorꝫ. de offi.
delegati. c. p̄. glo. ī verbo pari. 6° pec-
catū defendēs dr̄ in pctm̄ conſentire.
Vn̄ Iſidor⁹. xi. q. 3. q cōſentit· ait. Qui
ꝯſentit peccātibꝫ ⁊ defendit aliū delin-
quētē maledictus erit apud deū ⁊ ho-
mines ⁊ corripiet̄ īcrepatiōe ſeueriſſi-
ma. Hinc etiā qdā ſcūs pat̄ ait. Si qs
peccātē defendit· acri⁹ q̄ȝ ille q pecca-
uit coherceat̄. H ille. Et. 24. q. 3. c. q ali-
orū. īqt Vrban⁹ papa. Qui aliorꝫ erro-
rē defendit multo ē dānabilior illis q
errāt. qa non ſolū ille errat ſ; etiā alijs
offendicula erroris p̄pat. 7° in pctm̄
qs cōſentit pctōri coīcās ⁊ amicabilē
ſe p̄bens. Vn̄. 93. diſ. c. ſi īimic⁹. dr̄. Si
qſ v̊o amic⁹ fuerit his qbꝫ ip̄e nō loqt̄
vn⁹ ē ipſe ex illis q exīminare eccleſiā
dei volūt. talis ⁊ ſi ī corpe nobiſcū eē
videat̄· mēte tn̄ ⁊ aīo ꝯ̄ nos eſt. H ille.
Ex his g̊ pȝ q̄ culpa ⁊ pena p̄ncipalit̄
imitāt̄ ꝯſenſū. Ita dr̄. 25. q. i. c. Nō eſt
q̄ cuiq̄ȝ nr̄m aſcribamus erūnam niſi
nr̄e volūtati. Nō ſolū g̊ q faciūt digni
ſūt ⁊c· ſ; etiā q ꝯſentiūt facientibꝫ. uel
ꝯſenſu negligentie· cū deberēt rephē-
dere ⁊ nō rephēdūt. vel ꝯſenſu adula-
tionis· cum talia faciētes cōmendant.
uel conſenſu conſilij· cum ad peccatū
conſilium prebent. uel cōſenſu aucto-
ritatis· cū malefaciētibꝫ auctoritatem
preſtāt. uel cōſenſu coopatiōis· cū ad
peccādū adiuuāt. Et iō a talibꝫ ſp ē re-
cedēdū· iux̄ illud Nūeri 16°. Recedite

a tabnaculis hoīuȝ īpioꝝ ne īuoluamī
cū eis. Hinc īſup ꝑ nōndū ꝙ ꝙ̄uis oēs q
dictꝭ modis ꝯſentiūt peccent ⁊ puniri
debeāt· tn̄ ī ḡuitate iſtoꝝ criminū ⁊ ꝑ
ꝯn̄s penaꝝ ē dare ḡdū· qđ de ſingulis
pȝ. p̊.n. defendens pctm̄ pl⁹ peccat ꝙ̄
ꝯſentiēs ſolū ul' faciēs· ut ex illo dicto
v̊bo s̄. alľato, xi. q. 3. q ꝯſentit. ibi. Hinc
etiā qdā ſcūs pr̄ ⁊c. 2° ꝑcipiēs pctm̄
pl⁹ ceťis peccat· claret ex dcō s̄. alľato
xi. q. 3. ſi qs ꝓhibet nob̄ qđ a dn̄o ꝑce-
ptū ē. 3° fauorē peccādi ꝑſtās pl⁹ pec
cat ꝙ̄ nō ꝓhibēs ꝯmittēdū· ul' nō cor-
rigēs ⁊ puniēs ꝯmiſſū. Vn̄. 23. q. 5. c.
q vitijs. dr̄. Qui vitijs nutriēdis parcit
⁊ fauet ne ꝯtriſtet peccātiū volūtatē
tā nō ē miſericors ꝙ̄ q nō vult rapere
cultrū puero ne audiat plorātē. ⁊ nō
timet ne vulneratū doleat aut extinc-
tū. Et iō irā dei meret'. pȝ. 2. palipo. 19°.
vbi dr̄. Impio ꝑbebas auxiliū· idcirco
iram dei merebarꝭ. 4° nō puniēs pec-
catū ꝯmiſſū ſi pōt· pl⁹ peccat ꝙ̄ nō ꝓhi
bēs uel nō īpediēs cōmittēdū· inꝙ̄tū
ꝯmiſſū pl⁹ hȝ đ rōne mali ꝙ̄ cōmittē-
dū. 5° pl⁹ pctm̄ faciēs peccat ꝙ̄ pctm̄
corrigē negligēſ· eo ꝙ pctm̄ faciēs nul
laten⁹ excuſat'. Negligēs v̊o pctm̄ cor-
ripe aliq̄lit' excuſat'. ⁊ ſi nō a toto· tn̄ a
tāto. Et ſic pȝ ps ꝑma h⁹ ſermōis.

¶ Pars ſecūda hui⁹ ſermōis. ī q̄ pōit' ali⁹
pctī ḡdus q dr̄ opatio.

SEcūdo ī iſto ſermōe pōit' ali⁹
pctī ḡdus ad ꝑcedētē ſequēs
q dr̄ opatio q̄ a ꝯſenſu oritur
de q̊ in p̊s. dr̄. Cōcepit dolorē. i. filium
morꝭ q ē opatio. ⁊ pepit īiqtatē eā ex-
trīſec⁹ demōſtrādo. Sȝ h̄ orit' vnū du
biū. vtꝝ act⁹ exťior. ⁊ īordinat⁹ actus
volūtatꝭ intior ſint vnū pctm̄. Ad h̄
rn̄det' ſm̄ Ricar. ī 2°. diſ. 42. arti. p̊. q
i. et Bona. ibidē ꝙ de intiori actu vo-
lūtatꝭ ⁊ exťiori poſſum⁹ loq dupliciť.
Aut ꝯpādo exťiorē actū ad actū vo-
lūtatꝭ a q̄ nō cauſat'. ⁊ ſic planū ē ꝙ nō
ſūt vnū pctm̄. Aliud. n. ē fornicari ab
actu volēdi fornicarꝭ q fornicatiōis
illius cā nō fuit. P̄ꝫ. Aliud eſt ꝑceptū
Nō ꝯcupiſces ab illo ꝑcepto: nō me-
chaberꝭ· vbi dr̄ſis ꝑceptꝭ ꝓhibet' actus
mechādi intior. i. velle mechari· non
ꝯiūct⁹ opi exťiori. ⁊ act⁹ mechādi in-
terior ꝯiūct⁹ ē opi exťiori· nō dr̄ſis ꝑ-
ceptꝭ ꝓhibetur velle mechari. ⁊ exťior
act⁹ ab illo actu volēdi cauſat⁹. ſi ḡ nō
ē act⁹ exťior ab actu intiori cauſat⁹ ſūt
duo pctā non vnū. Aut poſſum⁹ loq
de actu intiori ⁊ exťiori ꝯpādo actum
exťiorem ad actū volūtatꝭ intiorē a q̊
cāt'. ⁊ ſic dico ꝙ foralit' ſūt vnū pctm̄
ꝙ̄uis ſint duo actus in eſſe nāe. tn̄ ſūt
vn⁹ act⁹ ī eſſe morꝭ eo ꝙ act⁹ exťior nō
ē moral' niſi ꝑ ꝯpatiōȝ ad actū intiorē
volūtatꝭ ⁊ ratiōis· qđ pȝ. qa ſi furioſ⁹
ꝑfecte cū ꝑfecte furioſa carnalit' copu
laret'· ille act⁹ nō eēt in gnē moris. vn̄
nō eēt moral' bon⁹ nec mal⁹. ḡ ⁊c. Iux
h̄ q̄ritur. vtꝝ peccās pl⁹ demereatur ꝑ
vtrūqȝ illorū actuū. Ad h̄ rn̄dent ꝑ-
dicti doc. vbi s̄. q. 2. ꝙ ad ꝑdictoꝝ ītel
ligentiā nōndū ē ꝙ cū q̄rit'· vtꝝ opus
addat aliqd ad malitiā volūtatꝭ· h̄ du
pliciť pōt ītelligi. Vno° reſpectu volū
tatꝭ q̄ pōt in op⁹ ꝓcedē· ſȝ tn̄ nō ꝓcedit
qa nō oīo plene vult. ⁊ reſpectu talis
abſqȝ dubio malitia opis addit. Cū. n
ꝯſūmat' pctm̄ ī ope· tūc ē plen⁹ ꝯſen-
ſus. ⁊ nō ſolūmō dr̄ māducare mľier
ſȝ etiā vir. ⁊ tūc ḡui⁹ ⁊ mai⁹ ē rōne ma
iorꝭ ꝯuerſiōis ⁊ etiā auerſiōis. Alio°
pōt ītelligi reſpectu volūtatꝭ· q̄ qdē in
op⁹ nō ꝓcedit. nō qa nō velit· ſȝ qa nō
pōt. Tūc mouet' iſta qō cū vtrobiqȝ ſit
plena volūtas. Vtꝝ ḡui⁹ peccet q vult
⁊ non poteſt. an q vult ⁊ facit· eſto ꝙ
vterqȝ moueat' ex eq̄li amore. Hoc igit'
mō qōne ītellecta reſpōdēdū ē ꝙ vnū
pctm̄ dr̄ maius alio tripliciť. aut rōne
maiorꝭ ꝯtēpt⁹ dei. aut rōne maiorꝭ libi
dinis ſiue delectatiōis. aut rōe maiorꝭ

dānificatiōis. de q bꝫ dictū ē s. p̄ mō loquēdo opus nō addit ad īiqtatē vo lūtad. qa volūtas plene auertit̄ p ſe ſi cut cū ē opi diūcta. Qtū vō ad libidi nem ſiue delectatōꝫ addit ⁊ aggrauat maxie q̄tū ad gen⁹ pctī carnal̄. q qdē peccat hō in ſeipſo. Vn̄ Apoc. 18. inſi nuat̄ talibꝫ maioꝛ pena īferri debē. di. Quātū gloꝛificauit ſe ⁊ ī delitijs fuit. tātū date illi toꝛmtū ⁊ luctū. Et Aug⁹ 13° de trini. ca. 5°. ait. Mala. n. volūta te uel ſola qſqꝫ miſer efficit̄. ſ miſerioꝛ ptāte q̄ deſideriū male volūtad īplet̄. h ille. Silr̄ q̄tū ad dānificatōꝫ addit. ⁊ h maxie q̄tū ad gen⁹ pctī q̄ q̄ſ peccat ī pximū. Magꝫ. n. peccat q peccat ī deū ⁊ ī pximū q̄ q ſolū ī deū peccat. ſ qui peccat ſolū volūtate foꝛnicādi uel fu randi peccat ī deuꝫ. q addit op⁹ peccat silr̄ ī pximū. Iō dīc glo. ſup illud. Ap pone iniquitatē ſup iniquitatem. ait. Qui addit opus voluntati. addit īiq tatem iniqtati. Quis. n. aliquis velit foꝛnicari. nūq̄ tn̄ tātum delectatur ſi cut qn̄ volūtas diūgitur actui. Simi liter q̄tūcūqꝫ velit aliqs alteꝝ occidē. nūq̄ tātū facit dānū quātū ſi actu oc cidēt. Et qm̄ de⁹ ē iuſt⁹ iudex ī puniē do. nō tm̄ oſiderat ī pctō magnitudi nē otēpt⁹ ſ etiā magnitudinē delecta tiōis. ⁊ magnitudinē dānificationis. Hic ē q aliq mō op⁹ addit ad īiqtatē voluntad. Et iō p⁹ oſenſū ſeqt̄ opatio q̄ pctm̄ aggauat ⁊ meret̄ maioꝛē penā. Et iō Iac. p. Pctm̄ cū oſūmatū fuerit gnāt moꝛtem. s. aīe ⁊ coꝛpis. ⁊ ex oñti penā etnā. Stati. n. ut hō moꝛtalit̄ pec cat meret̄ penā etnā. Quia ſubtracta īfluētia c°cūqꝫ enti a q̄ aliqd hꝫ eē ca dit. ſicut ſbtracto igne cadit caloꝛ. In fluētia aūt hōis ſpūalit̄ ē de⁹. q qdē cā īfluit bonitatē ſuā ī rebꝫ. ut dr̄ ī li° de cauſ. De hac īfluētia dr̄ Act. x. In ipo viuim⁹ ſumus ⁊ mouemur. Viuim⁹ p nām. ſum⁹ p grāꝫ. ⁊ mouemur p gliā.

Quo ſubtracto ſtatī hō cadē debēt in etnā moꝛtē niſi ſua mīa eū ſuſtētaret Nā ceſſante motu celi qð mouet̄ a di uina voluntate. ceſſat oīs actio. pctōꝛ aūt peccādo tollit ſibi dīnā influētiā iux̄ illud ps. Lōge a pctōꝛibꝫ ſal⁹. i. de⁹ ſiue grā. Cū de⁹ ſit vbiqꝫ ſm mgrm in 2° diſ. 28. p p̄ntiā potētiā ⁊ eēntiā. nō ē tn̄ vbiqꝫ p grāꝫ. Et iō ſtatī debēt de ficē. Vn̄ etiā ps. Niſi qa dn̄s adiuuit me paulomin⁹ habitaſſet ī inferno aīa mea. Itē Tren. 3°. Mīe dn̄i q nō ſum⁹ oſūpti. qa nō defecerūt miſatiōes ei⁹. Iteꝫ q ope īplet ſe nudat. ſicut Adam Gen̄. 3°. Apti ſūt oculi ei⁹ ut vidēt oſu ſiōꝫ ſuā ⁊c. Seqt̄. Abſcōdit ſe ⁊ timuit ps. Timoꝛ ⁊ tremoꝛ venerūt ſup me ⁊ otexerūt me tenebꝛe. i. pctm̄. Deniqꝫ ſi ope ppetratū fuerit coīcat veniā ma li exēpli. Et iō g̃uit omiat̄ dn̄s Math 18°. di. Quicūqꝫ ſcādaliꝫauerit vnū de puſill'iſtl mīmis ⁊c. Adoleſcēs mōtu⁹ Luc. 7°. ca°. aſſimilat̄ pctō opis. Sicut hō moꝛtuus nihil pōt nālit̄ opari. ita pctōꝛ opa moꝛtua ſūt. Pctm̄ veneno aſſimilat̄. Venenū ad coꝛ tranſmiſſū totū caloꝛē nālē extiguit. ⁊ moꝛtē coꝛ pori īducit. Sic pctm̄ ad volūtatē cur rit q̄ ē ſbiectū caritad. ⁊ ipſaꝫ deſtruit ⁊ ɔ̄riū īducit. Et iō Aug⁹ ī li° p̄ de di uerſis qōnibꝫ ad Siplicianū. q. 2. ait. Pctm̄ ē hōis iōꝛdinatio atqꝫ puerſitaſ Et ſup p̄ma canōica Ioh. ait omel̄. 4. Oīs q facit pctm̄. iniqtatē facit. oē. n. pctm̄ īiqtas ē. Et ī li° ɔ̄ Felicianū. ca°. 26°. Ille ſine dubio peccauit q p̄cepta otēpſit. Ille p̄cepta otēpſit q qð phi bet̄ admiſit. h ille. Sꝫ ſicut p̄mi pētes ī obediēdo ope pctm̄ ppetrātes g̃uit puniti ſūt. ita puniemur ⁊ nos. Ait. n Aug⁹ li° 3° de libō arbitrio. p⁹ mediū. Cū p̄mi hōīes peccaſſent. ⁊ ī erroꝛē ⁊ ī etūnā ⁊ in moꝛtē p̄cipitati ſūt: Rerū moderatoꝛi ſūmo deo placuit iuſtiſſi me ut in oꝛtu hōis oꝛiginalit̄ appetet

iuſticia puniēd ⁊ i ꝓfectu liberand. ħ
ille. Et ſic pȝ ps ſecūda h⁹ ſermōis.
¶ ps tia hui⁹ ſermonis. in q̄ ponit̄ ali⁹
pcti gdus · q dicit̄ aſſuefactio.

TErtio ī iſto ſermōe ponit̄ ali⁹
pcti gd⁹ q dr̄ aſſuefactio ſiue
ↄſuetudo · q ſeqt̄ ex alijs. Nā
p⁹q̄ȝ aīa pctō ↄſenſit. ⁊ ī op⁹ adduxit ꝑ
mltiplicat op⁹. ⁊ vnū pctm̄ trahit ali-
ud. ſicut gue ſe nō pōt retinē cū īcepit
deſcendē · ꝫ plus mot⁹ ↄcitat̄ donec ꝑ-
ueniat ad ꝓfūdū. Vn̄ nāles phi dicūt
ꝙ oīs mot⁹ corpū guiū intēdit̄ ſp ī fi-
ne. ⁊ q̄tidie fit velocior q̊uſqȝ ꝑueniat
ad t̄minū illi⁹ mot⁹. Nā corpus mor-
tuū ē gui⁹ ⁊ corp⁹ famelicū q̄ȝ corpus
ſatur. qa magꝭ tendit ad finē ſuū. i. ad
mortē · ſic ſp tēdit ad mortē. Hinc eſt
ꝙ vnū pctm̄ attrahit aliud. ⁊ ī ↄſuetu
dinē deducit. poſtea ad ꝑmanentiā ⁊
ↄtinuationē ⁊ ꝑſeuerātiam. qa ex fre-
quētatꝭ actib⁹ gnāt̄ habit⁹ de difficili
mobilis · z° ethicoꝝ. Et iſtud peccatū
aggrauat̄. q̊ fit ut veloci⁹ ad ꝓfūdum
et̄ne dānatiōis aīam deducat. Conti-
nuatio in pctō pctm̄ aggrauat. Si. n.
ſint duo q̄ꝝ vn⁹ vult facē malū. ⁊ tn̄ ꝑ
aliqđ īꝑedimentū deſiſtit · ali⁹ v̊o con
tinuat q̊uſqȝ opeꝑ ꝑficiat ita ꝙ ē ī con-
tinuo habitu ⁊ volūtate cōtinua · iſte
magꝭ peccat. Cui⁹ rō ē. qa quāto volū
tas ē diut̄nior ī malo · tanto ē deterior
ſicut etiā volūtas quāto ē diuturnior
in bono · tanto ē melior. Tanto ꝓ cer-
to guiora ſūt pctā · quāto diutius in-
felicē aīam detinēt alligatā. ex̄ đ ↄſue.
c. fi. et de ſymo. c. cū ī eccłie. ⁊ de eo qui
dux. ī ma. quā pol. ꝑ adul. c. cū habēt.
Hinc eſt qđ ait Aug⁹ ſuꝑ ps. 74°. ibi.
Dixi īiqs nolite inique agē. Dixi īiqs
i. oīb⁹ malis gnālit̄ ħ. ⁊ qd. nolite iniq̄
agē. i. nō ꝑſeuereti ī malo. Et ſubdit.
Malū. n. ē peccare · pei⁹ ē ꝑſeuerare · ꝫ
ꝑnitioſius ē defendēdo ſe culpā ī deū
refūdē. ħ ille. Et iō attendite o xp̄iani

ſi qs vr̄m ī pctm̄ dilabit̄: nolite obdu
rare corda vr̄a · cito de ea pnīam agite
nolite ꝑſeuerare ſi nō vultꝭ ī aliud pec
catū incidē · ſi nō vultꝭ aliud pctm̄ in-
currere. Ait. n. Alex. nr̄ ꝙ pei⁹ ē nolle
carere pctō q̄ȝ cōſentire pctō. Et iō de
necc̄itate ſalutꝭ tenet̄ pctōr ſtatim ꝑni
tere · nō dico ↄfiteri · ꝫ ī corde ↄteri cū
ꝓpoſito cōfitēdi. Al̉ ſeq̄retur ꝙ eēt ei
cōceſſū aliqn̄ ſtare ī pctō · qđ falſū eſt.
Hic ꝓ°. 19°. dr̄. Qui negligit vias ſuas
i. pctā ſua dolendo ⁊ ꝑnitēdo nō co-
gitat · mortificabit̄. i. dānabit̄. De⁹. n.
nō vult ꝙ hō aliq̊ momēto ſtet ſine ca
ritate. Exemplū habet̄ de Saul q p⁹q̄ȝ
voluit occidē Dauid · nō voluit ſtatī
reſurgē donec p⁹ea ſacerdotes occidit
Phitoniſſam cōſuluit. ⁊ de pctō ī pec-
catū ruit · donec interijt ī gelboe. Exē-
plo Pharaonis qui nec miraculis nec
monitiōib⁹ nec plagis a pctō deſtitit
donec ī mari interijt. Hec igit̄ ↄtinua-
tio ↄſuetudinē facit q̄ nō leuiat ꝫ gra-
uat magꝭ pctm̄. Vn̄ Vgo in regula bt̄i
Augꝭ. inqt. Cogitatio mala parit delec
tationē. delectatio cōſenſū. conſenſus
oꝑationē. oꝑatio ↄſuetudinē. conſue-
tudo necc̄itatem · q̄ qdem necc̄itas non
excuſat ꝫ magis incuſat. hec ille. Aug⁹
v̊o in li° 8°. ↄfeſſionū · ait. Ex volūtate
qdem ꝑuerſa facta eſt libido. ⁊ dū ſer-
uitur libidini facta ē ↄſuetudo. ⁊ dū
cōſuetudini non reſiſtitur · factus eſt
interitus. Et Iſidor⁹ li° 3°. de ſymbolo
ca°. 23°. ait. Peccatū admittē eſt in pu-
teum cadere. conſuetudinem v̊o face-
re eſt os putei coāguſtare ne is qui ce-
ciderit valeat exire. ħ ille. Ex quib⁹
verbis accipitur ꝙ ↄſuetudo peccan-
di tria mala in anima facit. Primū
eſt. quia inducit necc̄itatē q̄ non excu-
ſat. Sic. n. cōſuetudo facit iuriſdictio-
nem · ita mala ↄſuetudo necc̄itatē pec-
candi. Q᷒ aūt cōſuetudo īducat iuriſ-
dictiōȝ pȝ. C. de emācipatiōib⁹ liboꝝ

l.i.⁊ vl'ti.et.C.que ſit longa conſue-
tudo.l.z.et diſ.xi.c.ī his.9.q.z.c.cō-
queſtus.ex̄ de foro ꝯpetenti.c.cū con-
tingat.ex̄ de offi.or.c.irrefragabili.et
ex̄ ꝺ arbitrꝭ.c.dilecti.de cleric̄ ꝯiugatꝭ
c.cū olim.de cōſue.c.ex lr̄is.et.c.cum
cōſuetudinis vſuſq; longeui nō ſit le-
uis auctoritas ⁊c̄.et ex̄ de ſen.⁊ de iu-
di.vbi dicit̄.c.cauſa.Lic; vſus ⁊ ꝯſue
tudinis nō minima ſit auctoritas ⁊c̄.
Ecce ꝙ cōſuetudo īducit iuriſdictio-
nem.ita ꝯſuetudo peccandi nccītatē.
Cui⁹ rōē.qa ſm̄ Tulliū lib° philippi-
caꝝ. Oē pctm̄ naſcens facile oppmit̄.
īueteratū plerūq; fit robuſti⁹.h ille. p̊
conſuetudo alterat nām̄.īmo ē altera
nā.p;.ff.ad Macedonianū.l.i. de li.et
poſtu.l.ſi qs poſtumos.in pncipio.ff.
de poſtulādo.l.i.§.beſtias.de acq̄ ren-
do rerū oñio.l.nālem.§.in his.Inſti.
de re.diui.§.pauonū.patet p phm li°
de reminiſcentia.p̊ rethoricoꝝ.ca°. x°.
li° 4°. probleumatū.pticula.z8. et 7°.
ethicoꝝ.vbi ait. Difficile eſt reſiſtere
cōſuetudini.qa aſſimilat̄ nat̄e. Facili⁹
ē tn̄ mutare cōſuetudinē q; nām̄.hec
ille.Sic g̊ ē difficile ⁊ q̄ſi īpoſſibile non
ſeq nām̄.ita dicit̄ de cōſuetudine.igit̄
īducit nccītatē peccādi.q̄ q̄dē nccitas
nō excuſat.quia male conſuetudines
adīuēte nullo tpe ꝯfirmāt̄.in Auten.
ut nulli iudicū liceat hr̄e.§.p̊.coll̄.9.
8.diſ.c.mala.ex̄ de cōſue.c.fi.de ſen.⁊
de iudi.c.cauſa.Immo cōſuetudo pec-
candi grauat pctm̄.p; s̄.⁊ etiā pat;.ff.
de penis.l.capitaliū.§.ſolēt.de re mi-
litari.l.deſertorē.§.ſi plures. et.l.nō
oēs.§.deſertor.et.C.de ep̄ali audien-
tia.l.nemo.et ex̄ de ꝯſan.⁊ affi.c.non
debet.dicit̄.Diuturnitas tpis nō mi-
nuit pctm̄ ſed auget.De p̄dicto malo
cōſuetudinis loq̄t̄ phs 9° ethicoꝝ.di.
Nō facile ē hoī ab antiq̄ cōſuetudine
tranſmutari p ſermonē.et 7° ethicoꝝ
inqt.Operatiōes beſtie praue ſūt per
nām̄.opatiōes v̊o prauoꝝ hoīu; ſūt p
cōſuetudinē.⁊ in z° metaph.ait.Sic
cōſueuim⁹ ita dignamur dici.⁊ ibidē
dic.Quātā vim habeāt leges oſtēdāt
ī q̄b; fabularia ⁊ puerilia magis valēt
veritate ꝓpt ꝯſuetudinem. h ille.Fa-
ciūt.n.peccatores ſicut illi de quibus
ait ꝯm̄.3° phyſicoꝝ ꝙ q̄dā hoīes erant
ita cōſueti comedē venenū ꝙ venenū
erat illis cibus.Sic pctōrib; ipſis p cō
ſuetudinē pctm̄ eſt cibus ⁊ mel vene-
natū. De iſto etiā malo loq̄t̄ Aug⁹ li°
8°. ꝯ̄ Iulianū.ca°. 8°. Cōſuetudinis ma
lo difficile reſiſtitur.Vn̄ vehemētius
vidua q; v̊go.⁊ vehementi⁹ meretrix
q; caſta tēptat̄.⁊ tanto ampli⁹ ī ea ſu-
peranda voluptas laborat.quanto ei
maiores vires cōſuetudo dedit.Et li°
5°. muſice inqt.Tanta ē vis cōſuetudi
nis ut ea īueterata ſi falſa opīone ē ge-
nita nihil ſit īimicīi⁹ veritati.Et iō ꝯ̄
illud malū dat remediū ſup p̊s.1z6°.
di.Qn̄ naſcit̄ cupiditas an̄q; robur fa
ciat aduerſū te mala ꝯſuetudo puula
eſt.ne.n.mala cupiditas nequaq; ma-
le conſuetudinis robur accipiat cum
paruula eſt elide illā.ſed time ne eliſa
moriat̄ ad petrā elide.petra autē erat
xp̄s. Secūdū malum ē q̊d ꝯſuetudo
parit.s.ꝙ pctā magna ⁊ horrida facit
exiſtimare pua.Vn̄ Aug⁹ ī lib° ench.
ait.Pctā q̄uis magna ⁊ horrida.cū in
ꝯſuetudinē puenerint.aut parua aut
nulla eſſe credūt̄.vſq; adeo ut nō ſolū
nō occultāda veꝝ etiā p̄dicāda ⁊ diſ-
famanda videāt̄.qm̄ ſicut ſcriptū eſt
Laudat̄ pctōr in deſiderijs aīe ſue.Ta
lis iniq̄tas ī ſcripturꝭ clamor vocat̄.de
quo dicitur. Clamor Sodomorum ⁊
Gomorreorū multiplicatus eſt.⁊ pec
catum eoꝝ aggrauatū eſt nimis.quia

nō ſolū iā apud eos nō putabant̄ eſſe
flagitia· vez etiam publice velut lege
frequētabant̄.h̄ ille. Tertiū malum
male ꝯſuetudinis ex iſto ſequit̄ ꝗ vi-
delicet nō ſinit verā pagē pniam. Cū
n.cognitio pctī ſit iītiū ſalut.7 mala
ꝯſuetudo ut dictū ē nō ſinit cognoſcē
pctā·ſeqt̄ ꝗ verā pniam pagē īpediat
patet ī tractatu de pnīa. Virga.n.īpli-
cata ī pncipio cito ad rectitudinē ten-
dit·ſ ī curuitate pmanens rectificari
nō poterit niſi fortiſſimo igne decocta
7 demollita ad ptez aliā deplicata diu
fuerit detenta. Os ī crure7 in brachio
reuolutū facile reducit̄ ad mēbz ſuū·
dū mēbrū calet. ſ ſi reductio ptrabat̄
in longū·nō niſi aqs calidis 7 magno
dolore reducit̄. Ideo Jero9 ait. Lagena
eūdem odorem retinet parit̄ 7 ſaporē
ſeruat vetuſta q̊ pus fuit ībuta dum
nouit eēt facta. Man9 q̄ ſemel viridi bꝫ
intingit̄ multis lotionibꝫ nō emūdat̄.
Fluui9 nō facile locū deſerit p quē in-
cedere ꝯſueuit. Fruſtra ibi apponitur
medicina vbi iam ſeuit morbi cā. hec
ille. Et iō Juuenalis li° 3°. ſatira ſecun-
da·ait. Conſuetudo mali tenet īſana-
bile vuln9. Et Jacobus beneuētanus.
Res ē dura nimis vſū depellē. Radix
euelli nō valet alta nimis. Iſtud ma
lum male ꝯſuetudinis ē figuratum in
Laçaro fetido 7 q̄triduano. Quatuor
n.ſunt a xp̄o reſuſcitati·q̄uis primus
nō eēt plene mortuus.s.fili9 reguli.
Joh.4°. vbi dicit̄. Incipiebat.n.mori.
p quē cōueniēt̄ ſigtur diabolica ſug-
geſtio.7 pctī cogitatio·cui niſi conſen
tiat̄·aīa p h̄ nō totalit̄ moritur ſ inci-
pit. 2° fuit filia Archiſynagogi. de q̄
Math.9°. habetur ꝗ in camera ſecrete
fuerat mortua. p quā delectatio cū cō
ſenſu denotatur. eo.n.p̊ ꝗ aīa peccato
ꝯſentit ut dictū ē·iam mortua eſt·iux̄
illud Math.5°. Qui viderit mulierē
ad ꝯcupiſcēdū eā·iam me.&c. 3° fuit
filius vidue. Luc.7°. extra portam re-
ſuſcitat9 q ſigt pctm̄ iam p opus ꝯſū-
matū. 4° fuit ipſe Laçarus. Joh.xi°.
p quē ꝯſuetudinari9 pctōr denotatur
Et ideo fetidus erat.i.corrupt9 7 ab-
hominabilis p malam ꝯſuetudinem·
iux̄ illud. Corrupti ſūt 7 abhominabi-
les facti ſūt ī ſtudijs ſuis. Hinc eſt qd̄
ait Aug9 ſup Joh. ſermōe.48°. ī omel.
de Laçaro. Si peccaſti peniteat te.7 te
ſuſcitet te dn̄s.7 reddat te eccleſie mr̄i
tue. 3° mortuus ē Laçarus. Eſt genus
mortis īmane.7 mala ꝯſuetudo appel
lat̄. Aliud eſt.n.peccare·aliud peccan
di conſuetudinē facere. Qui peccat 7
ꝯtinuo corrigitur·cito reuiuiſcit.quia
nōdū implicatus ē ꝯſuetudini·non ē
ſepultus. qui aūt peccare cōſueuit ſe-
pult9 eſt. Et bn̄ de illo dicit̄: fetet. In-
cipit.n.hr̄e odorē teterimū. Tales ſunt
n.aſſuetis ſceleribꝫ·pditis moribꝫ.di-
cis.n.noli facē qn̄ te audit: quē t̄ra ſic
p̄mit:7 tabe corrūpit̄.7 mole cōſuetu-
dinis p̄grauatur. Nec ad ipſū tn̄ reſu-
ſcitandū minor fuit virtus xp̄i. h̄ ille.
Ecce ḡ q̄tum ē malum cōſuetudinis
quā deuitare ꝯcedat ille benign9 Jh̄s
q cū patre7 ſpū ſancto ſuo viuit 7 re-
gnat in ſecula ſeculoz. Amen.

¶ Feria ſecūda p9 q̄rtā dn̄icā de aduētu
de tribꝫ alijs ḡdibꝫ pctī.s. obduratiōe
gloriatiōe 7 deſpatiōe Sermo.23°.

Nihil mihi
conſcius ſum: ſed nō ī
hoc iuſtificatus ſū. Itez
vbi ſ. Nā ē morbi frēs

cariſſimi ut niſi p medicinā citi⁹ euel-
let· paulatim creſcēdo tantū īualeſcat
ut non ſine difficultate curari valeat.
īmo quod eſt peius nō nūq̄ tātas ſu-
mit vires ut nullaten⁹ mederi poſſit.
Quod vtiq̄ de vulnere ſpūali aīe pec-
cato videlȝ euidēter apparet. Quia ut
ait lib.° .moral. Greg⁹. pctm̄ quod p
penitentiā nō diluitur· mox ſuo pon-
dere ad aliud trahit. Idcirco ut ex pre-
cedentibꝫ patuit· pctm̄ in aīa exiſtens
ſp ad peiorem ſtatū trahit. quia ex cō-
ſenſu opatio. ⁊ ex opatione praua con
ſuetudo· ut clare viſū eſt naſcitur. nec
tm̄ ibi fixo pede permanet· ſed ad alia
grauiora conducere nititur vſq̄ quo ī
profūdum inferni ruat. ⁊ ad eternam
damnationem pducat. Quobrem felix
ille qui cum apoſtolo verba propoſita
dicere poteſt. Nihil mihi conſcius ſū
&c. In preſenti igitur ſermōe tres ali-
os peccati gradus ad predictos ſubſe-
quētes ⁊ ipſis grauiores deſcribem⁹.
quorum
Primus dicit obduratio.
Secundus vō gloriatio.
Terti⁹ aūt ⁊ peſſim⁹ deſpatio.

Pars prima hui⁹ ſermonis. in qua po-
nitur alius peccati gradus qui dicitur
obduratio.

PRimo igitur in iſto ſermone
ponitur alius peccati gradus
ad predictos ſequens ⁊ ipſis
grauior qui dicitur obduratio. Sicut
n. venenū de ſui natura carnes indu-
rat· ſic peccatū. Hinc Job. 41.° dicitur.
Indurabit cor ei⁹ quaſi lapis. ⁊ velut
īcus a malleatore. Et ad Ro. 2.° Igno-
ras qm̄ benignitas dei ad penitētiā te

adducit. ſm aūt duritiam tuam ⁊ cor
īpenitens theſaurizas tibi iram in die
ire ⁊ reuelationis iuſti iudicij dei. hec
ibi. Duritia quippe ſiue obduratio eſt
ptinacia mentis ad pſiſtendum ī ma-
lo. Impenitentia vō eſt ptinacia mentꝭ
ad non recedendum a malo. De duri-
tia aūt que eſt pertinacia mentis dicit
Zach. 7.° Cor ſuū poſuerunt ut ada-
mantem· ne audirēt legē. Et ad Heb.
3.° Non obduretur quis ex vobis fal-
lacia peccati. de qua dicit pů. 20. Sua-
uis eſt hoībus panis mēdacij. i. delec-
tatio peccati que mentit aliquid eſſe
cum nihil ſit· ſed poſtea os ei⁹ implet
calculo. i. pena ⁊ dolore. De īpenitētia
vō dicitur ps. 4.° Filij hoīuȝ vſq̄ q̊ gra-
ui corde &c. Et de Pharaone dr̄ Exo.
4.° Ego indurabo cor Pharaōis. Sup
quo verbo mouetur dubiū. Utrū ob-
duratio ſit a deo. quia videtur q̄ ſic ex
dicto verbo· vbi ait Aug⁹. Indurauit
deus Pharaonem iuſto iudicio. g̊ ſm
h̓ fuit iuſtū Pharaonē indurari. ſ oē
iuſtū a ſūma iuſticia pcedit que deus
eſt. g̊ &c. Idem pbatur ad Ro. 9.° vbi
ait apl̄s. Cuius vult miſeretur. ⁊ quē
vult indurat. ſ idē eſt aliqd fieri deo
volente. ⁊ deo auctore. ſi g̊ obduratio
eſt deo volente. g̊ ⁊ deo auctore. Un̄ ⁊
glo. ibidē ait. Obduratio eſt nolle mi
ſereri. aut g̊ h̓ ē pdicatio p cām. aut p
inherētiā· aut p eſſentiā. Non p inhe-
rentiā uel p eſſentiā. qa in deo ē volū-
tas miſerendi· nec tm̄ obduratio. g̊ eſt
dictū p cām. ſ deus non vult miſereri
aliquoꝝ ut preſcitoꝝ· ut dicit Aug⁹. g̊
ab ipſo eſt eoꝝ obduratio. P. Phus
dat maximā: Si aliquid eſt cauſa ali-
cuius. ⁊ oppoſitum ē cauſa oppoſiti· ut
habet 9.° metaph. Un̄ p̊ poſterioꝝ dr̄.

Sicut affirmatio ē cauſa affirmatiōis
ita negatio ē cauſa negatiōis.exempli
gratia: Ut ſi habere pulmonē ē cauſa
reſpirandi.⁊ non hr̄e pulmonem ē cā
non reſpirandi.ſed velle mifereri eſt
cauſa gratificatiōis.ġ nolle miſereri ē
cauſa obdurationis.ġ ꝛc. Ampli⁹.
Si aliqd p ſui p̄ſentiā cauſa ē alicui⁹:
p ſuam abſentiā ē cauſa oppoſiti.q̄ eſt
alia maxima philoſophi 5° metaph.
et 2° phyſicoꝝ·ut exemplatiꝛ patet.
qa p̄ntia gubernatoris ē cā ſalutis na
uis·abſentia v̊o piclitationis.ſed de⁹
p ſui p̄ntiā ē cā mollificatiōis cordis.
ġ p ſui abſentiā ē cauſa obduratiōis.

Contrariū aūt hui⁹ videtur tripli-
ci auctoritate.⁊ duplici rōne. p̊ auc-
toritate Joh.6°. di.Oīs q venit ad me
nō eijciam foras.ġ parat⁹ ē dominus
oēs amplecti.ġ defectus illuſtratiōis
nō venit ex parte dei ſed ex parte nr̄a.

2° ꝓbatur auctoritate Apoc.3°. vbi
dicit̄.Ego ſto ad oſtiū⁊ pulſo·p me ſi
qs mihi aperuerit intrabo ad illū ꝛc.
ſ; ſi pegrinus volens hoſpitari non re-
cūbit in domo·non ē cauſa ex pte ſui
ſed ſolum oſtiarij.ġ ſimiliter ⁊ obdu
rationis non ē cauſa niſi q non recipit
deū pulſantem. 3° ꝓbatur auctorita-
te Aug̃.ſup illud Joh.p̊.Lux in tene-
bris lucet.ſic di.Sicut ceco poſito ī ſo-
le preſens ē lux ⁊ ipſe abſens ē luci.ſic
oī iniquo qui cecus eſt corde p̄ns ē ſa-
piētia.⁊ ipſe ē abſens.ſi ġ h̄ eſt ſimile
cum cecitas ſiue ꝑuatio actus vidēdi
non ſit a ſole.patet ꝙ nec obduratio ē
a deo. P̄.Hoc idē ꝓbat̄ rōne ſic ſ̄m
Dyo.Optimi ē optima adducē.ſ; ob-
duratio ē peſſimū īter omnia mala.ġ
ipſam nō efficit deus qui eſt optim⁹.

Ampli⁹.Obduratio aīe reddit aīam
īpotentē ad bonū.ſ; defect⁹ aut nō ha-
bet cauſam·aut ſi habet habet cauſam
deficientem.deus aūt nulli⁹ ē cā defi-
ciens.ġ ꝛc. Ad hanc q̄ſtionē reſpō-
det dn̄s Bona.in p̊.diſ.40.arti.3°.q.2
di.ꝙ obduratio inq̄tū pena dicit aīe
ineptitudinem.⁊ ita dicit defectionē
penalem.Et pena oīs inq̄tum talis ē
iuſta⁊ ordinata.ideo dicit defectū or-
dinatū.Inq̄tū ġ defectus ē non habet
cām niſi deficientē·qđ non pōt eē de⁹
q nō ē cauſa deficiens·ſ; h̄ ē liberꝝ arbi
triū deſtitutū.Inq̄tū v̊o ordinatū ha
bet cām herentem.s.ipſam culpam.⁊
cām ordinantem.s.retribuētem diui
nam iuſticiam. Ille igitur tres aucto
ritates Aug̃.s.apl̄i.⁊ glo.⁊ cōſimiles
q̄ dicūt deū aliquē obduraſſe·intelli-
gunt̄ q̄tū ad rationē ordinis·nō q̄tū
ad rōnem defectus.qa p cōparationē
ad effectū ſolū deus ꝯpatur in rōne p-
mittētis·nō efficientis.Et ē exemplū
Sicut ſi aliqs eſſet dign⁹ pire fame.⁊
ali⁹ poſſet eū paſcere.ſi q̄reret̄ que fuit
ī iſto cā mortis·reſpōdet̄ ꝙ defect⁹ ci-
bi.Ille v̊o nō diceret̄ occidiſſe ſ; pmi-
ſiſſe.Si rurſus q̄reret̄.vtꝝ iſte iuſte fe
cerit·diceret̄ ꝙ ſic: cū tn̄ nihil fecerit.
qa ipſū nō facē ordinatū fuit auctori-
tate ei⁹ ad merita illi⁹.⁊ p ꝯn̄s ille or-
dinat⁹ eſt in pena ſibi debita.⁊ p hunc
modū intelligendum ē in propoſito.

Qn̄ ġ dicit̄ ꝙ ſi aliqd eſt cā alicuius
ꝛc.Dicendū ꝙ ph̄s loqt̄ de cā ꝓxima
⁊ īmediata.⁊ que ē tota cā nō exigens
aliā.⁊ in oī tali tenet.Sȝ q̄uis volun-
tas dei ſit cā efficiēs gratificatiōis·tn̄
ad ſalutem cōcurrit liberꝝ arbitriū ut
cōſentiēs.qa ġ iſta duo cōcurrūt.qđ-
libet hoꝝ pōt cauſare defectū·nō diua
volūtaſ q̄ ē liberaliſſima.ſed bn̄ liberꝝ
arbitriū·quod q̄uis nō poſſit efficere
poteſt tn̄ eſſe cauſa deficiens.In bonis

enī facilius eſt deſtruere q̄ȝ ɔſtruere.
Ad aliud dō qꝺ obĳcit̄ de abſentia
dicēdum ꝙ cum abſentia alicuius eſt
malū. aut ille ē cauſa ſue abſentie. aut
non. Si ille eſt cā ſue abſentie. dicitur
ꝑ ɔn̄s eſſe cā eius qꝺ incurritur ex ab-
ſentia. Si aūt ipſe non ē cā imo q̄ȝtum
eſt de ſe ſꝑ eſt paratus eſſe pn̄s nullo
modo dicendus eſt eē cauſa. ſed illud
rōne cui⁹ iuſte ſe abſentat. s. pctm̄ no-
ſtrū. Iniqtates. n. nr̄e diuiſerūt inter
nos ⁊ deum noſtrū. ⁊ ſūt quaſi nubes
denſiſſime auferētes nobis lumē gr̄e.
Vn̄ ꝑdictū v̊bū Exo. Ego indurabo
coꝛ Pharaonis. exponitur tripliciť. p̊
deo ꝑmittente. ⁊ h̄ mō niſi iuſte. quia
iuſtū eſt ut deus ꝑmittat illū in pctō
iacere qui non curat a pctō reſurgere.
2° gratiā q̄ coꝛ emollit deo ſubtrahē-
te uel non apponente. ⁊ h̄ ꝓpter pctm̄
qꝺ eſt quoddā obſtaculū gr̄e q̄ emol-
lit affectū q̄ deficiente affectus indu-
rať. Proinde talis induratio ē ab hoīe
īchoatiue ⁊ demeritoꝛie inq̄ȝtum ꝑ li-
berum arbitriū adheret pctō. ⁊ ꝑ ɔn̄s
auertitur a deo q̄ȝtuȝ in ſe eſt. ⁊ ſic de-
meretur ꝙ deus ſubtrahat ei gratiam
ſuā. ſicut ſi ipſe ſol materialis illumi-
naret ipſa inferioꝛa ꝑ cognitionē ⁊ ar
bitrĳ libertatē; iuſte retraheret lumē
ſuū ab eo. q ſe vellet q̄ȝtum in ſe eſſet
ab eius lumine ſe ſubtrahere. de⁹ aūt
gratiā ſuā dat oībus ex cognitione ⁊
mera libertate. ⁊ ideo iuſte eam ſub-
trahit ab eo q ſe ꝑ pctm̄ auertit ab eo.
3° exponiť ſic. Indurabo coꝛ Pharao-
nis. ſigna. s. ⁊ ꝓdigia ei oſtendendo.
⁊ ꝑ ɔn̄s patienter diutius expectādo.
Vn̄ Aug⁹ ibidem. Patientia. n. obſti-
natioꝛ fit malus anim⁹. Hic Eccleſia-
ſtes 8° dicitur. Quia non cito ꝓfertur
ſn̄ia ɔtra malos. abſq; timoꝛe ullo filĳ
hominū ꝑpetrāt mala. Deniq; hic gra
dus obdurationis adeo ē obſtinatis pe
riculoſus ꝙ ꝓpť h̄ clamat ꝓpheta
ꝑ̊s. 94°. di. Hodie ſi vocem eius audie-
ritis ⁊c. Hodie dīc. qa in pn̄ti eſt tēp⁹
audiendi. iuxta illud Eccl. 38°. Mihi
heri ⁊ tibi hodie. dicit moꝛtuus viuo.
ac ſi diceret: tempus quo oꝑari potui
trāſiuit. ſed tibi licet. Vel hodie dicit
ne ꝓpter h̄ hō differat ɔuerti ad dn̄m
iuxta illud. Ne differas cōuerti de die
in diem. exemplo coꝛui. Subito. n. ve-
nit ira eius. ⁊ in tēpoꝛe vindicte diſꝑ-
det. ſicut diſpſit Pharaonem in mari
Exo. 14°. Nolite igitur obdurare coꝛ-
da veſtra. i. ꝑtinaciter in pctō ꝑſeue-
rare ne de vob̄ verificetur dictū Iere.
5°. ca°. Indurauerūt facies ſuas ſupra
petrā. ⁊ noluerūt reuerti. Et ſic patet
pars p̄ma huius ſermonis.

¶ Pars ſecūda huius ſermonis. in qua
ponitur alius peccati gradus ad p̄ce-
dentem ſequens qui dicitur gloꝛiatio
uel exultatio.

SEcūdo in iſto ſermone poniť
alius pctī gradus ad p̄ceden-
tem ſequens q dicit̄ gloꝛiatio
ſiue exultatio. de quo ſcribitur ꝓū. 2°.
Letanť cū male fecerint. ⁊ exultant in
rebus peſſimis. p̄s. Quid gloꝛiaris ī ma
litia q potens es ī iniqtate. Quid ē. n.
de mal̄ ꝑpetrati gloꝛiari niſi de vulnē
ſibi inflicto letari. ⁊ de moꝛte ſua gau
dere. Qui ſi gloꝛiať beſtie figuratur.
Apoc. 13°. Vidi beſtiam de mari aſcen-
dentē. habentē capita. i. moꝛtalia pctā
ſeptem. ⁊ coꝛnua decē. i. trāſgreſſionē
decem preceptoꝛū. ⁊ ſuꝑ coꝛnua eius
decem diademata id eſt gloꝛiam quā
hn̄t de malo pctōꝛes. ⁊ ſuꝑ capita eius

nomen blaſſemie. qa gloꝛiari de pctō
eſt mai⁹ peccatū q̄ ipſūmet pctm̄. Et
ideo aſſimilatur peccato blaſſemie. ⁊
quia etiam tales delectantur in blaſſe
mia ſanctoꝛū. ac ſi optime epulentur.
Hinc Yſa. p̊. Ve gēti peccatrici. populo
graui iniquitate. ſemini nequam. filijs
ſceleratis. dereliq̄rūt deū. blaſſemaue-
rūt ſcm̄ iſrl'. alienati ſunt retrorſū. ſup
q̊ pcutiā vos vltra addentes p̄uarica-
tionē. s. gloꝛiātes de pctō qđ eſt addē
malū malo. Sequit̄. Beſtia quā vidi
ſilis erat pardo. i. malitia ⁊ dolo reple-
tus ſicut pardus varijs maculis reſp-
ſus. ⁊ pedes eius ſicut pedes vrſi. i. car
nalib⁹ deſiderijs plenus. ⁊ os ei⁹ ſicut
os leonis. i. ī ōbis crudelis. ⁊ dedit illi
draco. i. diabolus cui⁹ eſt ſeruus ⁊ mi-
niſter. ptātē ſuā ſiue v̊tutē. i. aſtutiā
⁊ malignitatē ⁊ ptātem magnā. s. ad
pagenda mala: ut ſic potēs ī iniq̄tate
totalit̄ reficiatur: q̄i aper de ſilua q de-
ſtruit viā dei. p̄s. Exťminauit eā aper
de ſilua. Ex h̄ q̄dā de pctō gloꝛiantes
aliquid peius faciūt. quia. s. pctm̄ ſuū
publicāt. Vn̄ Yſa. 3°. Pctm̄ ſuū q̄ſi So
doma p̄dicauerūt nec abſcōderūt. Et
Jere. 3°. Frons meretricis facta eſt tibi
noluiſti erubeſcere. Hec erubeſcentia
eſt frenū ꝯ̄ pctm̄. ⁊ q tale frenū rejicit
de ſalute eius penit⁹ eſt deſperādum.
Vn̄ quidam ſapiēs ait. Erubuit ſalua
res eſt. In h̄ peccant qui ꝯcubinas pu-
blice tenent. qui manifeſte vſuras ex-
ercent. qui in plateis ⁊ diuerſoꝛijs lu-
dos ꝓhibitos tā a lege ciuili q̄ canoni
ca ſectant̄. ut taxilloꝛū. cartarū ⁊ foꝛ-
tune ludos. Itē qui diebus feriad ven
dūt ⁊ emūt pacta ⁊ ꝯuētiōes ⁊ ratio-
nes agūt. q̄ oīa ⁊ ſimilia ꝓhibita ſunt
ex̄ de ferijs. Similit̄ qui alijs modis et
iocis diebus feſtiuis ſe totaliter occu-

pant ut coꝛiçatoꝛes. Nam tales nō ſo-
lum nō ſanctificant feſta. ſed etiā pol
luūt ⁊ ꝓphanant. Hodie namq̄ ī plet̄
quod dicitur per Oſeam. 4°. ca°. Non ē
veritas nec miſericoꝛdia nec ſcientia.
Maledictum ⁊ mendacium homicidi
um furtum ⁊ adulteriū īundauerunt
ſuper terram. ⁊ ſanguis ſanguinē teti-
git. hec ibi. Nō eſt veritas inq̄ in oꝛe.
miſericoꝛdia in opere. non eſt ſcientia
in intellectu. Primū ptinet ad ſeipſū.
ſecundū ad pꝛoximū. tertiū ad deum.
Non eſt veritas in effectu. ſicut in fi-
ctis ⁊ ypocritis. Non eſt miſericoꝛdia
in crudelib'. Non eſt ſciētia in fatuis
⁊ qui de ſalute non cogitant. Non eſt
veritas ī religioſis. Non ē miſericoꝛ-
dia in diſpenſatoꝛibus. Non ē ſcientia
in pꝛelatis ⁊ confeſſoꝛibus. Non ē ve-
ritas in pꝛedicatoꝛibus. Non ē miſe-
ricoꝛdia ī auditoꝛib'. Non ē ſcientia
in contēplatoꝛib'. Non eſt veritas in
venditoꝛibus. Non eſt miſericoꝛdia ī
emptoꝛib' diuitibus. Nō eſt ſcientia
in contrahentib'. Non eſt veritas in
aduocatis ⁊ ꝓcuratoꝛibus. Non ē mi-
ſericoꝛdia in exactoꝛibus ſiue officia-
lib'. Non eſt ſcientia ī magiſtris me-
dicis ⁊ doctoꝛibus. Non eſt veritas ī
mulieribus vanis. Non eſt miſericoꝛ
dia ī vetulis ⁊ famulab'. Non eſt ſci-
entia in ruſticis ⁊ hui⁹modi. Non eſt
veritas in confitentibus. Non eſt mi-
ſericoꝛdia in erogatarijs. Non eſt ſci-
entia ī ſenioꝛibus. ſequitur. Maledi-
ctum contra deum uel contra pꝛoxi-
mū. ⁊ mēdaciū qđ fit cū ītentione fal-
lendi. homicidiū contra pſonā. furtū
adulteriū circa bona exterioꝛa ⁊ pſo-
nā ꝯiunctā īundauerunt ſup t̄rā. Sa-
ne t̄ra aqua fūditur qn̄ ripas excedit.
Due ſunt ripe pctōꝝ que exceduntur

ipſis peccati.s.timor dei ⁊ pudor mūdi.ſic īundauerunt peccata Sodomorum. Gen̄.18°. Clamor Sodomorum ⁊ Gomorreorꝫ multiplicatꝰ eſt. ⁊ peccatū eorū aggrauatū ē nimis.quia.s. publice ſine verecundia fiebat ab eis. Item ī pſ.54°. dicitur. Vidi iniquitatē.s.ſuꝑbiā que neminē ſibi equat. ⁊ cōtradictionem.i.ꝑtialitates ⁊ odia que ortū habent a ſupbia·ī ciuitate.i. publice·die ac nocte circūdabat eā ſuper muros eiꝰ iniqtas.i.īuidia nequā. ⁊ labor in medio eius.i.curioſitas domorū ⁊ palatiorū atqꝫ veſtimentorū que oīa fiunt ad placendū alijs. ⁊ iniuſticia.s.rectorū ⁊ dominorꝫ. ⁊ non defecit de plateis eiꝰ vſura ⁊ dolus·ī plateis.i.publice. ⁊ dolus.i.ypocriſis uel īpudentia.ſeqꝛ. Et ſanguis ſanguinē tetigit.s.ut augerent pctā pctīs ⁊ noua veteribꝫ accumularent. Et ſic patꝫ pars ſecūda huiꝰ ſermonis.

¶ Pars tertia huiꝰ ſermonis.in qua ponitur vltimus gradus peccati qui dicitur deſperatio.

Tertio igitur ī iſto ſermōe ponitur vltimꝰ gradus pctī qui dicitur deſperatio.s.de ſalute propria. Unde Iere.2°. dicitur. Dixiſti.s.ī corde tuo deſperaui.s.de ſalute aīe mee.ideo ſubdit. Nequaqꝫ faciam quod pſuadetur mihi.s.a cōfeſſore uł a predicatore uel ab amicis.ſequitur. Adamaui qppe alienos.i.denarios qui alienos a deo ſuos cultores efficiunt q ī eis vltimū finē ꝯſtituūt.i.Thimot. vlt. Radix oīuꝫ malorꝫ eſt cupiditas. ꝭ in iuda apparuit Math.26°. ca°. Itē dicit Adamaui.i.pluſ qꝫ deum amaui. Hic Augꝰ īquit. Hoc pro deo colitꝛ qꝺ plus ceteris amatꝛ. Hoc idē ꝑ illud ꝓ°. 18°. patꝫ vbi dicitꝛ. Impius cū in ꝓfūdū peccatorꝫ venerit deſpat. Et Iere. 51°. dicitur. Curauimꝰ babylonē ⁊ nō ē ſanata·derelinqm̄ꝰ eā ⁊ eamꝰ vnuſqſqꝫ in ſuā terrā·qm̄ peruenit vſqꝫ ad celū iudicium eius.i.culpa deſperationis que veniam fugit ⁊ deum quaſi negat. Hinc Augꝰ li°. de cōtemplatiōe Jheſu xp̄i.ca°.30.ait Quāto potentior eſt deꝰ ad ſaluandū·tāto ſecurior ego ſum. Peccaui grande pctm̄ ⁊ multorꝫ ſū mihi ꝯſcius delictorꝫ.nec ſic tamen qm̄ vbi habūdauit delictū ſuꝑhabūdauit ⁊ gratia. Qui deſperat de miſericordia pctōꝝ negat deū miſericordē. magnā īiuriam deo facit qui de eius mīa diffidit.qn̄tū in ſe ē negat deū hr̄e caritatē ῡitatē ⁊ ptātē ī qbus ꝯſiſtit tota ſpes mea.s.ī caritate ꝓmiſſiōis ī ῡitate adoptiōis ⁊ ī ptāte redēptiōis. Et ī li°.50.omeliaꝝ.omeł.21. Si qs iā lapſꝰ īqt ⁊ nimio ſceleri pōdere opp̄ſſꝰ deſperate iā cepit attēdat vulneri magnitudinē·ꝭ nō deſpet medici ptātē. Pctm̄.n.cū deſpatōe certa mors ē.nemo dicat: ego ſi iā aliqd mali feci·ego iā dānatꝰ ſū·deꝰ małtalibꝫ non īgſcit. cur non addo pctā pctīs·fruar ſeculo in voluptate laſciua in cupiditate nepharia·iā ꝑdita ſpe repatiōis.uel hic habeā quod video ſi nō poſſū hr̄e qꝺ credo. Deus.n.nr̄ ſicut cautos fecit q nō ceciderūt.ſic deſpatos eē nō vult q ciderīt.ꝭ ille. Beda nōbile pōit exēplū ī geſtis āglorꝫ li°.5°. ca°.14°. Tpibꝫ nāqꝫ Auerādi regꝫ q vtiqꝫ bonus ac timēs deū hūit quedā militē in armis ſtrenuū·moribus ῡo penitus perditū.q ſepius ac ſepiꝰ dn̄ uite īcolumis erat admōitꝰ erat ut veniam ſperans ꝯfiteretꝛ·ꝯuētiōes totiēs ꝑuipēdebat.

Cum aūt īꝓuiſa īfirmitate cōprehē
ſus eſſet·continuo a prefato rege viſi-
tatur·ad pniam īducebatur.quod cū
ſemel ⁊ bis factū fuiſſet.⁊ ille renue-
ret·tandē reſpondit.O dn̄e mi rex iā
ſum dānatus ex quo iam penitere nō
valeo.qa paꝝ ante aduentum veſtrū
ītrauerūt cameram iſtam duo ſpecio-
ſiſſimi iuuenes·quorū vnus ſedit ad
pedes lecti·alter vō ad caput.iſti di-
xerunt: Judicatus ē morti.Videam⁹
ſi aliquod ius habemus ī eo.Et extra-
hens vnus libꝝ de ſinu ſuo ſpecioſum
valde·litterꝭ aureis ⁊ fulgentibus ſcri
ptum.In quo q ante lrās neſciebam:
legi oīa ⁊ ſciui.⁊ vidi cōſcripta aliqua
bona·ſed parua que feceram ī iuuen
tute mea anteq̄ȝ mortaliter peccaſſem
Sȝ cū miro modo exultarem ī viſiōe·
ecce duo ſtatī maximi ⁊ teterrimi de-
mones huc acceſſerunt·quoꝝ vn⁹ ap-
portauit quendam librū maximū ad
modum turrꝭ ſcriptum teterrimis lit-
teris: in quo erant ſcripta oīa ⁊ ſingu
la peccata mea.⁊ dixerūt demones an-
gelis.Quid hic agitꝭ cum eo cum nul-
lum ius habeatis·cum liber veſter ex
multis annis nihil valeat·ſed noſter
preualet? Tūc reſponderunt angeli q̄
verū dicebant.Recedamus īquiūt ⁊
eis adiudicatū dimittam⁹.quod ⁊ fece
runt.Et ex tūc duo dicti demones ha
bentes gladios mortis finderunt me
vnus ex parte capitꝭ.⁊ vnus ex parte
pedum.Ecce modo ꝑcutiūt ſup ocu-
los ⁊ ſup pedes.⁊ eos iā amiſi.Et ſic
accedentes vſq̄ȝ ad cor ſubito eū occi-
derūt·aīam ei⁹ rapiētes ⁊ ad infernū
deferentes.A quo liberet nos ille mi-
ſericors deus q ꝑ paſſionē filij ſui nos
a carceribꝫ pctī originalꝭ liberauit·ne
ꝑ pctm̄ actuale ī maiorem dānationē
incidam⁹·ſed ad gaudiaꝭ ventura ꝑue
nire poſſim⁹ ubi ipſe cum patre ⁊ ſpū
ſancto viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculo-
rum.Amen.

Feria tria poſt quartā dn̄icā de aduē-
tu vigilia natiuitatꝭ dn̄i de ꝯparatiōe
v̄ginis ad ſtellam poli ⁊ ſtellā maris
Sermo.24⁹.

Quod enī ī
ea natū eſt de ſpū ſcō ē.
Scribūtꝰ hꝫ v̄ba Math.p̄
ca°.⁊ in euāgelio occur-
rentis vigilie.Non ē facultatis huma
ne fratres cariſſimi q̄ȝdiu in hꝫ mortali
corpe viuit· plene ptingere ad laudē
glorioſe v̄ginis matrꝭ dei·q oīuȝ hoīuȝ
⁊ voces excellit ⁊ ſuperat intellectum.
Quis.n.mortaliū niſi dīno illuſtrat⁹
oraculo·de vnica dei ⁊ hominis geni-
trice qcq̄ȝ modicū ſeu grande p̄ſumat
edicere.imo non timeat hanc pollutis
labijs noīare quā patꝰ miſericordiarū
⁊ ante ſecula deus ꝑpetuā deſtinauit
in v̄ginē digniſſimā·fili⁹ p̄elegit ī ma
trem·ſpūs ſcūs noue grē domicilium
p̄parauit·ſicut lucide ſonāt v̄ba ꝓpo-
ſita.s.Quod ī ea natū eſt ⁊c̄.Cūctis ḡ
p̄conijs ut ait Aug⁹ ſermone.4°. de ei⁹
aſſūptiōe veneremur Mariam ut ipſa
nos intꝰ procellas ſeculi feruētes aſpiciat
⁊ ipſa inter curſus mūdiales cōtinua
oratiōe cōfoueat.Neq̄ȝ enī dubiū q̄ q̄
meruit ꝓ liberādis ꝓferre p̄ciū poſſit
libertatis impriri ſuffragiū.Sed qa in
ſupiori tractatu de pnīa·de v̄ginis de-
ſponſatiōe ⁊ v̄ginitate iuxta pn̄s euan
geliū ſatis abūdeq̄ȝ dictum eſt.Inſup
poſtq̄ȝ ī ſupiori ſabbato de cōparatiōe
ipſi⁹ ad ſtellā celi pleni⁹ ptractatū ē:

In p̄ntia𝔷 de cōparatiōe ipſi⁹ ad ſtel-
lam poli ⁊ maris tractare conabimur
tria iux̄ ordinē noſtrū ānotādo. q̄rū
Primū dicet᷑ v̄ginis appropinq̄tio.
Secūdū vō dicet᷑ v̄ginis illuſtratio.
Tertiū vō virginis inflāmatio.

¶ Pars prima huius ſermonis. in q̄ cō-
paratur beata virgo ſtelle poli ratiōe
appropinquationis.

PRimo igit᷑ in iſto ſermōe btā
Maria cōparatur ſtelle poli.
quia ipſa ſtella polo ſiue car-
dini eſt viciniſſima. Ad dicendorum
intelligentiā aduertēdū eſt ꝙ duplex
eſt polus in iſto mūdo. vnus eſt īuiſi-
bilis. s. meridionalis. reliqu⁹ vō viſi-
bilis. s. aquilonaris: ⁊ vterqȝ īmobilis
eſt. ſup q̄ꝝ īmutabilitatem īnitit᷑ tot⁹
mūdus in ſua circulari mora. Merito
ḡ p vtrūqȝ polū intelligit᷑ ipſe fili⁹ dei
⁊ verbum pr̄is qui eſt principiū oīuȝ
q̄ ad vnū. ⁊ finis oīuȝ q̄ ad reliquū: q
in meridie ⁊ in ſue maieſtatꝫ claritate
a nobis oīo īuiſibilis ē. ſed in aqlone
noſtre humanitatꝫ viſibilis factus eſt
Propterea Apoc. vlt. ipſe ait. Ego ſū
alpha ⁊ o. p̄ncipiū ⁊ finis. De illa q̄ppe
meridie dr̄ Cant. p̄. Indica mihi vbi
cubes ī meridie. De h̄ aquilone Iob.
37°. ca. ait. Ab aquilone aurū venit. qa
ex xp̄o īcarnato ſplendor p̄rie ꝓceſſit.
Ipſe q̄ppe īmobilis ē. ſup cui⁹ īmobi-
litatē īnitūt᷑ oīa ī ſuo motu. Immobi-
liſqȝ manens dat cūcta moueri. Huic
ſiqdē polo fuit h̄ ſtella. s. Maria vici-
niſſima. in tribus maxime. p̄ in incar-
natione. 2° in cōuerſatione. 3° in aſſū-
ptione. p̄ in quā fuit ei viciniſſima in
īcarnatione. s. p carnis idēptitatē. qa
eadē caro q̄ fuit v̄ginis m̄ris facta eſt
caro filij pr̄is. ⁊ in vnitate pſone a deo
ſuſcepta eſt. igitur ei adeo vicina fuit.
qa ſimilis cū ipſa ⁊ in ipſa vicina fuit
Merito ḡ ꝓpt̄ hāc vnitatē dictū ē ei:
Dn̄s tecū. Hinc mouet᷑ vnū dubiū
vtrū caro xp̄i fuerit de ſanguīe v̄ginis
formata. Nam Damaſ. li° 3°. ca. 3°. dic
ꝙ fili⁹ dei cōſtruxit ſibi ex ipſis caſtis
⁊ puriſſimis ſanguinibꝫ carnē aīatam
aīa rōnali. Itē ph̄s 3° de aīalibus. iqt
ꝙ mā de qua formatur corpus fetus ⁊
quā mat᷑ adminiſtrat ſanguis eſt. ſed
mat᷑ btā v̄go ī cōceptiōe xp̄i materiā
admīſtrauit quā alie mulieres admi-
niſtrant. Alit᷑. n. non fuiſſet vera mat᷑.
ḡ mā de qua in vtero v̄ginis caro xp̄i
fuit formata: fuit ſanguis. Ad hanc
queſtionē ut recitat Ricar. in 3°. diſ. 3.
arti. 2°. q. 1. dicunt aliq ꝙ caro xp̄i fuit
de ſanguine v̄ginis formata. nō ex ſan
guīe ꝓpe loquēdo ꝓ ſemine. h̄ Maria
v̄go miniſtrauit ſanguinē ſubtilem ⁊
purū q̄uis mulieres q̄ cōcipiūt p cō-
cubitū viri miniſtrēt ſanguinē men-
ſtruū q eſt ſanguis groſſus ⁊ īpurus.
Vn̄ ph̄us videtur velle 3° de aīalibus
corp⁹ pueri generati de ſanguīe men-
ſtruo mulieris non ex ſemine. Alijs
aūt videt᷑ ɔtrariū. Aliter aūt gnātiua
v̄ginis Marie nihil coopata fuiſſet in
materie carnis xp̄i diſpoſitione ſeu p̄-
paratione. qa digeſtio nutrimenti in
ſtomacho. ⁊ digeſtio eius in epate. ī q̄
de nutrimento generatur ſanguis cuȝ
alijs humoribꝫ. ⁊ digeſtio ei⁹ ī mēbris
fiūt opere potentie nutritiue. cum ad
h̄ ꝙ mulier vere ſit mr̄ pueri requirat᷑
ꝙ vtus eius gnātiua cooperetur ſaltem
in marie ꝓparatiōe ſeu diſpoſitione. ⁊
iſta diſpoſitio fit p cōuerſionē ſangui
nis digeſti in mēbris in ſemen. videt᷑
ꝙ caro xp̄i fuit formata ex ſemie facto

ꝑ virtutē gn̄atiue v̓ginis ex ſanguine
eiꝰ puriſſimo ī mēbris digeſto. Mihi
aūt videtur ſm̄ Ricar. ꝙ caro xp̄i for-
mata fuit nō īmediate de ſanguīe nec
ſemine ita ꝑfecte habente formā ſemī
nis ſicut ſemen virile. q̄a in mulieri bꝫ
reſiduū ſanguinis ī membris digeſti
non ꝑuenit naturalit̓ ad cōpletam ſe-
minis digeſtionē ꝓpt̓ debilitatē v̓tu-
tis. Et ꝓpt̓ hoc ph̄us reſpectu ſeminis
virilis vocat illud noīe mēſtrui. Sed
tn̄ v̓tus gn̄atiua v̓ginis ſubtilem ſan-
guinē ⁊ purū in mēbris digeſtū alte-
rauit ⁊ diſpoſuit ad h̓ ut eſſet ꝯueniēs
māle principiū ꝓximū· de quo fienda
erat caro xp̄i ope ſpūs ſcī. Illud ḡ te-
nuit q̄ſi mediū inter verū ſanguinē in
q̊ ꝑfecte remanet forma ſanguinis. ⁊
illud in q̊ eſt perfecte forma ſeminis.
nobiliꝰ tn̄ ⁊ purius fuit ī btā v̓gine q̄ꝫ
vnq̄ꝫ fuerit in aliq̄ muliere. Ex dictis
pōt facilit̓ reſpōderi ad vtrāqꝫ partē.
2° fuit xp̄o viciniſſima ī cōuerſatiōe
ꝑ admīſtrationē. Vn̄ h̓ eſt q̄ ī vltimo
ca.° Ruth· myſtice figurat̓ in Noemi
de qua ibi dictū eſt ꝙ natū puerū ſuſ-
cepit ⁊ poſuit ī ſinu ſuo. ⁊ nutric̓ ⁊ ge-
rule fūgebat̓ officio. Hec eſt q̄ abſen-
tiā eius. s. xp̄i ꝯtinere non potuit. Nā
⁊ dolēs eū in tēplo q̄ſiuit. ſicut dicitur
Luc. 2.° eſſe factū. 3° autē fuit ei vici-
niſſima ī aſſūptiōe ꝑ glorie ſuſceptio-
nem. Q̄ aūt ipſa ſit exaltata ſuper oēs
choros angelorū· nulli dubiū eſt· etiā
nephas ē dubitare ſicut Ber. ait. Si. n.
īcorruptio deo ꝓximū facit· ut dicitur
Sap̄. 6.° h̓ aūt incorruptiſſima· q̄a mr̄
īcorruptiōis· ipſa ē ꝓlo. i. filio ſuo vi-
ciniſſima. Sꝫ etiā eorꝝ q̊rū eſt eadē nā
idē eſt locus· qua ꝓpt̓ ⁊ merito ⁊ loco
erat viciniſſima filio ſuo h̓ ē ꝓlo ſuo.
Vn̄ Augꝰ ſermōe quarto de natiuitate
v̓ginis· inq̄t. Tu v̊o btā glorioſaqꝫ Ma
ria īter iſta laudabilis· q̄ ſic fecūdita-
tis īduiſti donū· q̄ dīnitat̄ nō adimi-
ſti ſuffragiū. Tu es. n. btā int̓ mlieres
Tu ꝑlata cūct̄ v̓ginū cateruis. Tu ſe-
q̄ris agnū q̊cūqꝫ prexerit. Tu v̓gineoſ
choros ⁊ ab īcentiue carnis illecebris
alienos ꝑ lilia roſqꝫ vernātes ad fontē
ꝑhēnis vite potandos īuitas. Tu ī illa
btōrū btīfica regione p̓mi ordinis di-
gnitatē adepta ꝑlatis reſidis oberrās
int̓ paradiſi amenitates gramineoſqꝫ
ſ̓cratos tenero poblice pergens· feliciqꝫ
palma volas īmarceſſibiles carpis. Tu
cōtinentibus ſine fine ꝯiūcta angelis
archāgeliſqꝫ ſociata indefeſſa voce cla
mitare ſcūs nō deſinis. h̓ ille. Cōpa-
rat̓ etiā ſtelle poli. q̄a h̓ ſtella ē ſtellarꝝ
p̓maria ſeu p̓ma. ſiue ſint ſtelle eterne
apparitionis nūc· que circūſtant polū
aq̄lonarē. ſiue ſempit̓ne occultatiōis
ut q̄ circūſtāt ſūt ī interioribꝫ auſtri.
ſiue ſint viciſſe apparitiōis· ſiue viciſſe
occultatiōis: ut q̄ ſūt ī medio ſite. Sic
btā v̓go primaria. i. primitiua eſt quo
ad glorie magnitudinem ⁊ dignitatis
celſitudinē inter oīa īferiora corꝑalia
que ſūt viſibilia· aut int̓ oīa intellec-
tualia que ſūt īuiſibilia· aut etiā inter
illa celeſtia luminaria que ſūt quedā
media. q̄a cum p̓mis participat corpo
ralitatem· cum aliis ꝑpetuitatem. Re-
ſpectu p̓orꝝ primitiua eſt. Sic Sap̄. 7.°
ca.° ſcriptum eſt. Nec cōparaui illi la-
pidem precioſū. q̄m oē aurū in cōpa-
ratione illius arena eſt exigua. ⁊ tanq̄ꝫ
lutum eſtimabitur argentum in con-
ſpectu illiꝰ. Et h̓ ſunt int̓ viſibilia pre-
cioſiora. Reſpectu aliorꝝ ītellectualiū
⁊ īuiſibiliū ipſa eſt p̓mitiua. q̄m oīuꝫ
ſpirituū tranſcēdit excellentiam. Vn̄
Eccl. 24.° ca.° ipſa ait. Oīuꝫ excellētiā

⁊ ſublimiũ corda ꝓpria ꝟtute calcaui.
Reſpectu ceteroꝝ.s.lumiariũ celeſtiũ
ipſa ⁊ ꝑmitiua eſt. h̃ patet. qa luci cõ-
pata pͦꝛ iuenit᷑. ut dr̃ Sap̃.7.° Poſſet
h̃ diſtingui alit᷑. ut ſtelle ſempit̃ne oc-
cultatiõis ſint cõtẽplatiui. qa ſp̃ deo
aſſiſtũt. ſtelle ſempiterne apparitiõis
ſint actiui q ſp̃ actionib⁹ intendũt. ꝑ
viciſſim ꝟo apparẽtes ⁊ viciſſim occul-
tantes ſe medij ſiue mixti. quia aliqñ
opant᷑ur. aliqñ cõtemplãtur. Reſpec-
tu. n. oĩuȝ btã ꝟgo ꝑmitiua eſt. Pro-
inde Eccl.24.° ca.° inqt. In oĩ ppl̃o ⁊ in
oĩ gente ꝑmatum tenui. Admiranda
igit᷑ h̃ ſtella. Vñ merito Sap̃.7.° in fi-
ſic de ea ſp̃ũs ſcũs ait. Eſt. n. h̃ ſpecio-
ſioꝛ ſole. ⁊ ſup oẽm diſpoſitionẽ ſtel-
laꝝ luci cõparata ĩuenit᷑ purioꝛ.

¶ Pars ſecũda huius ſermonis. de cõpa-
ratione beate ꝟginiſ ad ſtellam maris
reſpectu illuminationis.

SEcũdo ĩ iſto ſermone ꝯparat᷑
btã ꝟgo ſtelle maris rõne il-
luminatiõis. Eſt. n. ſtella ma-
ris nauigantiũ ĩ piculis directiua. Per
ipſam quippe ſciũt naute q̃ velificant.
aut ad aqlonẽ. aut ad meridiẽ. aut ad
occidẽtẽ. aut ad orientẽ. qm̃ ĩ aqlone
ſituata ẽ. Sic etiã p Mariã oĩa picula
⁊ diſcrimĩa euitant᷑. ⁊ oĩa itinera cer-
tificant᷑. Vñ Ber. ſup Miſſus ẽ. omel.
4. inqt. Quiſqs te ĩtelligis in h̃ ſeculi
profluuio magꝭ inter ꝓcellas ⁊ tempe-
ſtates fluctuare q̃ȝ p t̃ram ambulare:
ne auertas oculos tuos a fulgoꝛe hui⁹
ſideris. ſi nõ vis obꝛui ꝓcellis. Si ĩſur-
gũt venti tẽptationũ. ſi ĩcurras ſcopu-
los tribulationũ. reſpice ſtellam. voca
Mariam. Nec inconuenient᷑ ſic ſtelle
maris cũ ſit in aqlone cõuenit Marie
cõparari. Quippe p aqlonẽ tribulatio
ſeu pſecutio deſignari ſolet ꝓpt᷑ ven-
toꝝ ⁊ ꝓcellaꝝ vehementiam. iõ locus
Marie ĩ aqlone eſt: ut p eã auſteritas
pſecutiõis inflicte humani⁹ tẽperet᷑ ⁊
mitiget᷑. Solet etiã p aqlonẽ pctõꝛ ſi-
gnificari. Vñ Iere. ca.° p.° Ab aquilone
pandet᷑ oẽ malũ. iõ conuenient᷑ locus
aqlonaris ei appropꝛiat᷑. eo q̃ ipſa Ma-
ria int᷑ pctõꝛes ⁊ filiũ ſuũ conſtituat᷑:
ut ex vna pte iram ei⁹ mitiget. ⁊ ex al-
tera pctm̃ extĩminet. Vñ ſm̃ q̃ Alex.
de ales ſup pſalteriũ inqt: btã virgo
iuxta crucem pingi debet ad ſiniſtrã
xp̃i. qa ſtans ad crucem faciem tendit
ad orientẽ. ⁊ ſic ad ſiniſtrã. i. ad aqlo-
nem ſtabat btã ꝟgo ut oꝛaret ꝓ pctõ-
ribus q ſunt ex parte ſiniſtra xp̃i. Vñ
ꝓph̃a in pſona xp̃i in cruce pendentis
ait. Conſiderabam ad dexteram ⁊ vi-
debam. ⁊ non erat q cognoſceret me.
qa ibi nõ erat btã ꝟgo. ſ; ĩ ſiniſtra pte
pfectiſſime cognoſcẽs xp̃m. Proinde
n. dicit᷑ a pctõꝛe Cant.4.° in fine. Sur-
ge aqlo ⁊ veni auſter pfla hoꝛtũ meũ
⁊ fluent aromata illi⁹. Cum. n. ſurgit
Maria p piam ĩtereeſſionẽ. tũc venit
auſter. i. ſp̃ũs ſcũs p gr̃e ĩmiſſionem. ⁊
pflat hoꝛtus p dulcedinis ſuſceptionẽ
⁊ fluũt aromata per multipliciũ bñfi-
cioꝝ donationẽ. De hoc aqlone ⁊ au-
ſtro Yſa.43.° dr̃. Aquiloni da: ⁊ auſtro
noli ꝓhibere. i. rogabo Mariam ut de
gr̃a ſua tribuat. ⁊ p hoc auſtro. i. ſp̃ui
ſcõ ut nõ ꝓhibeat qn poti⁹ abũdanti⁹
p ipſam de ſuis chariſmatib⁹ ĩmittat.
Hec eſt virga Moyſi qua vnda maris
rubꝛi percutitur. ⁊ p dñs diuiditur. ⁊
inter fluctus dei ppl̃s tranſitur⁹ deſer-
tum ingreditur. Exo.14.°

h iii

Pars tertia huius ſermonis. de cōpa-
ratione btē v̄ginis ad ſtellā maris re-
ſpectu introductionis.

TErtio in iſto ſermone ꝯparat
btā v̄go ſtelle maris rōne in-
flāmationis 7 ītroductionis
p̄.n.ſtella maris eſt maxime frigoꝝ
tēperatiua. Reſpectus.n.eius ſp ē ſup
mare p radiorū directionem. 7 p ꝯñs
p caloris īmiſſionē. Sic 7 reſpect⁹ Ma-
rie ſp eſt ſup mūdū p eterni ſplendo-
ris.s.filij ſui illuſtrationē. 7 p ꝯñs p
caloꝝ ſpūs ſcī coīcationē. Quippe ipſa
ē illa p quam ſpargitur lux. 7 diuidit̄
eſtus ſup terrā Job.38°. Lux.n.eter-
na eſt ſup tenebroſū mūdum p ipſam
ſparſa.i.manifeſtata. Quippe ipſa eſt
per quam lux iudeis.i.confitentibus
oriri viſa eſt·gaudium·honor 7 tripu-
diū. h̄ ſūt.s. Et iō eſtus diuiſus ē ſup
terram.i.calor caritatis ſpūs ſcī parti-
tus eſt: ut nō ſit iam q ſe abſcondat a
calore eius·īmo q̄ nō ſit adeo durū 7
lapideū cor q̄ h⁹mōi calore nō diſſol-
uatur. Vñ Job.28°. ſcriptū eſt. Lapis
ſolutus calore in es vertit̄.i.q dur⁹ 7
obſtinat⁹ antea fuit p Marie dulcedi-
nem emollitur. Merito ḡ ei cōpetit h̄
nomen.s.ſtella maris. 2° etiam ſtel-
la maris eſt in portum introductiua.
quia Maria multas ſeditiones ſedat.
7 ad terram promiſſionis ducatū pre-
ſtat. Vñ Ber. ſup Miſſus eſt. omel.2.
inqt. Ipſam ſequens nō deuias·ipſam
rogans non deſperas·ipſam cogitans
nō erras. ipſa tenente nō corruis·ipſa
protegente non metuis·ipſa duce nō
fatigaris·ipſa propitia puenis. 7 ſic in
ſemetipſo expiri poteꝝ q̄ merito dic-
tum ſit: nomen virginiſ Maria maris
ſtella. Ipſa in nocte hui⁹ vite luce vir-
tutum radiat ut viam veritas oſten-
dat: 7 ad portū ſalutis pducat. Quip-
pe ip̄a ē porta celi·ut dicitur Gen̄.28°.
Non eſt h̄.s. in Maria aliud niſi dom⁹
dei 7 porta celi. P̄.eſt ſcala Jacob.
Gen̄. vbi s̄. cuius ſūmitas celū tāgit.
7 p ꝯñs ad ipſum ducit. In qua deſcē-
dunt angeli 7 aſcendūt. quia p ipſam
deſcendūt ad nos angelici ſpiritus ad
noſtram ꝓtectionē. atq̄ p ipſam aſcē-
dunt hoīes ſcī ad glorie celi ſuſceptio-
nem. Et ut verbis btī Ber. vtar·opor-
tet vniuerſos xp̄icolas int̄ fluct⁹ hui⁹
ſeculi nauigantes attendere hanc ma-
ris ſtellam que ſupremo cardini.i.deo
ꝓxima eſt: 7 ex reſpectu eius curſū vi-
te dirigere. Quod qui fecerit non iac-
tabit̄ vana glorie vento·nec frāgetur
ſcopulis aduerſorū·nec abſorbebitur
ſilles vo ragine voluptatū·ſed proſpe
veniet ad portum qetis eterne: ut cū
ip̄a v̄gine glorioſa fruatur eternis de-
litijs filij eius: qui cum patre 7 ſpiri-
tu ſancto glorioſum eſt premiū ipſi⁹
v̄ginis benedicte atq̄ deuotoꝝ eius p
infinita ſecula ſeculoꝝ. Amen.

In die natiuitatis dn̄i noſtri Jhu xp̄i.
de filij dei natiuitate eternali tēporali
7 ſpūali Sermo.25⁹.

IN pricipio
erat verbum. 7 v̄bū erat
apud deū. 7 de⁹ erat v̄bū.
hoc erat ī principio apud
deum. Scribuntur h̄ verba Joh.p̄.ca°.
7 in euangelio occurrentis ſollemni-
tatis. In hac ſacra ſollemnitate nati-
uitatis dn̄i noſtri Jhu xp̄i·fratres ca-
riſſimi de v̄bo dei cōueniēt̄ tractantes
ſciēdū q̄ h⁹mōi v̄bū ꝑus ītelligibilit̄

⁊ inſenſibilit͛ ex patris mente ē et͛nalit͛ genitū·ī tp̄is plenitudine carnem nr̄am aſſūpſit: ut corporeis oculis viſibilit͛ appareret. Queadmodū verbū ab humana mente formatū ut auribꝫ pcipi poſſit·vocē induit ſeu aſſumit. ſic diuinū v̄bū dicit͛ caro factū. Demū idē v̄bū humana carne veſtitū p fidei auditū ad cor hūanū ptrāſit·queadmodū apl̄us ad Ro.x°. ait. Fides ē ex auditu·auditꝰ aūt p v̄bū dei. Ex qbꝫ v̄bis manifeſte daret diui v̄bi eē triplicē natiuitatē.s.et͛nalem.tpalem.⁊ ſpūalē. Prima ē ex patna mente ſine matre. Secūda ē ex matna carne ſine p̄re. Tertia ē ex humano corde cū p̄re ⁊ m̄re. De q̄ vltima dn̄s nr̄ Math.12°. teſtat͛.di.Quicūqꝫ.n.fecerit volūtatē p̄ris mei q in celis ē·ipſe meꝰ frater ⁊ ſoror ⁊ m̄r eſt. De p̄mis aūt duabꝫ loqtur Augꝰ ſermōe 2°. de purificatiōe v̄ginis.di. Debemus cū fide catholica retinē duas natiuitates dn̄i.vnam diuinā·alterā humanā. Illā ſine tēpore. hanc in tēpore·ambas aūt mirabiles. Illam ſine matre·iſtā ſine p̄re. Si iſtā nō ↄphendimꝰ.illā quō enarrabimꝰ? Quis ↄphendat nouā·īuſitatā.vnicā ī mūdo incredibilit͛ factā.⁊ toto mūdo īcredibilit͛ creditā: ut v̄go ↄcipet v̄go pareret·v̄go patiens pmaneret. Qd̄ humana ratio nō īuenit fides capit.⁊ hūana ratio deficit.⁊ fides hoīuꝫ pficit.h ille. Et ſermōe 9°. de natiuitate dn̄i·idem ait. Natꝰ ē xp̄s deꝰ de p̄re hō de matre. de patris īmortalitate·de m̄ris v̄ginitate. de patre ſine matre. de matre ſine p̄re·de patre ſine tēpore. de m̄re ſine ſemine·de p̄re p̄ncipiū vite·de m̄re finis mortis·de p̄re ordinans oēm diem·de m̄re conſecrās iſtā diē. h ille. Has tres natiuitates rep̄ſentat eccleſia in hac ſollēnitate. Primā.s. et͛nalē in miſſa q̄ cantat͛ in hac nocte. qa humano intellectui ē incōprehēſibilis. Secūdā.s.tpalā in miſſa q̄ cantatur ī aurora·eo ꝙ partim fuit occulta·ptim aūt manifeſta.occulta quippe q̄tū ad incarnatiōis modū·manifeſta v̄o q̄tū ad factū. Tertiā v̄o ī miſſa q̄ cantat͛ ī die.qa ſpūalis natiuitas ī rradiatiōe ſua ī aīa eluceſcit.queadmodū Yſa.58°.ca°. dr̄.Si abſtuleris de medio tui cathenā.ſeq͛t͛.Tūc orie͛t in tenebri lux tua.⁊ tenebre tue erūt ſicut meridies. Has deniqꝫ tres natiuitates Johannes euāgeliſta in iſto euangelio p ordinem ponit.

p̄ ponit natiuitatē et͛nalē·di. In p̄ncipio erat verbum ⁊c.

2° addit natiuitatē tpalē·cū.ſ.ſubſequit͛. Verbū caro factū eſt ⁊ habitabit in nobis.

3° v̄o ſubdit natiuitatē ſpūalē·in fine dicēs. Vidimuꝰ gloriā eiꝰ ⁊c.

¶ Pars p̄ma huiꝰ ſermōis.in q̄ ponit͛ natiuitas filij dei eternalis.

PRimo igit͛ in iſto ſermōe ponitur natiuitas filij dei et͛nalis q̄ eſt ieffabilis. De q̄ Yſa. 53°. ca°. teſtat͛.di. Gn̄ationem eiꝰ quis enarrabit? Et Ecc.43°. ca°. ī fine dicit͛. Ne laboretꝭ. non.n.ↄphendetꝭ. Quis videbit eū ⁊ enarrabit? ⁊ qs magnificabit eū ſicut ē a p̄nci°.? De q̄ etiā dr̄ p p̄s. Dn̄s dixit ad me filius meꝰ es tu ego hodie genui te. Et alibi. Ego ero illi in patrē.⁊ ipſe erit mihi ī filiū. Ad quā comendandā tria ↄſiderant͛.q̄ꝝ p̄mū dicit͛ poritas.ſecūdū v̄o ,ppetas. tertiū aūt ſublimitas. Primū g̃ p̄uilegiū huiꝰ natiuitatꝭ dr̄ p̄oritas.quia

nulla eſt poꝛ.qa.s.iſta pꝛioꝛ eſt cũctis
alijs. Et h̄ declarat̃ p̄ ſic ſm Tho.p̄ma
pte.q.33.arti.2°.Sicut pſone diuine p̄us
ſũt q̄ȝ creature.ſic noīa ꝓpa p pꝛius ſi-
gnificãt pſonas diuinas q̄ȝ creatas.igit̃
q̄ȝ aliqs vocet̃ pat̃ i creatuꝛ.h̄ nomen
pater ⁊ nomē fili⁹ p̄us ſignificant̃ de pſo
nis diuinis q̄ȝ de creatuꝛ.s.q̄ȝtuȝ ad rem
ſig̃tã. Oīs.n.pr̄nitas ⁊ oīs filiatio oꝛ-
tum habet ī creatuꝛ a pr̄nitate ⁊ filia-
tione diuina. Vñ inq̄t aplus ad Eph.3°.
ca°. Flecto genua mea ad patrem dñi
mei Ihu xp̄i.ex q̄ oīs patn̄itas in celo
⁊ in t̃ra noīatur. 2° q̄dē ſic declaro.
Sicut imago ē poſterioꝛ deo: ad cui⁹
imaginē hō factus eſt ſm doc.maxime
Bona.in 2°.diſ.16.Et ſicut mulier eſt
imago viri.ita vir eſt imago dei.qa ſi-
cut deus eſt p̄ncipium ⁊ finis hoīs.ſic
hō eſt pꝛincipiũ ⁊ finis mulieris.ſicut
igit̃ p̄us fuit hō q̄ȝ mulier imago eius.
ſic fuit p̄us pat̃ in diuinis q̄ȝ pr̄ ī creat̃is.
cũ igit̃ oīs natiuitas humana ⁊ omnis
paternitas ⁊ filiatio ſit imago pr̄nita-
tis ⁊ filiatiōis ac natiuitaꝛ ī diuinis.ſe-
quit̃ q̄ nulla poꝛ. 3° h̄ idē ſic declaro.
Verbũ in mente artificis cōceptum p
p̄us ītelligit̃ ꝓcedere ab artifice q̄ȝ ar-
tificiatũ qđ ꝓducit̃ ad ſilr̄itudinē v̄bi
ꝯcepti ī mente.ſic fili⁹ p̄us naſcitur a
pr̄e q̄ȝ creatura de q̄ nomen filiationis
dicit̃.Et iō dīc dñs Bona.in p̄.q.5.in
q̄ſtionib⁹ circa lrãm q̄ licȝ fili⁹ totam
ſubſtãtiã trahat a pr̄e.nō tñ dicit̃ hr̄e
matrē ſ ſolũ patrē.qa ſm Anſel.in li°
monologion.pꝛincipiũ matn̄ũ p̄exi-
git aliud p̄ncipiũ.Et rō hui⁹ ē.qa mr̄
eſt p̄ncipiũ paſſiuũ.⁊ oē tale mouetur
ab alio.ḡ ante ipſũ eſt p̄ncipiũ aliud.
q̄m igit̃ p̄ncipiũ gn̄atiōis filij ē p̄mũ
⁊ ē pure actuale.iō nullo mō trãſfert̃
matn̄ũ p̄ncipiũ.Et ſic pȝ q̄ iſta natiui

tas ē oīb⁹ pꝛioꝛ. Secũdum p̄uilegiũ
hui⁹ natiuitaꝛ dicitur ꝓpetas.quia.s
nulla alia ē ꝓpoꝛ iſta.qđ declarat̃ ſic.
Pꝛopꝛioꝛ eſt patn̄itas ⁊ filiatio ⁊ nati-
uitas in qua ſaluatur eē totalit̃ q̄ȝ vbi
ſaluatur eſſe partialit̃ ul̃ ſilr̄itudinarie.
ſicut magꝭ ꝓpꝛie leo vocatur leo q̄ȝ hō
ꝓpt̃ aliquã ſilr̄itudinē quã habeat cuȝ
leone.ſic magis ꝓpe dicitur ī diuinis pr̄
fili⁹ ⁊ natiuitas q̄ȝ ī humanis.Qđ cla-
rius declarat̃ ſic.Oīs creatura etiã ir-
rationalis pōt ſuo mō dicē deo.tu es
pr̄ meus.⁊ ego ſũ filius tuus.qa.s.me
creaſti.⁊ ī me repitur aliqđ veſtigiuȝ
tui.Et idē magꝭ ꝓpe dicē pōt creatura
rationalis.qa ad imaginē dei facta eſt.
Idē q̄ȝ ꝓpus dicē pōt ille q̄ in gr̄a eſt
cũ ſpe hereditatis.qa ſi filij.⁊ heredes
ad Ro.8°. ſ ſũme ꝓpe h̄ dicē pōt ꝯpꝛe-
henſoꝛ ad imaginē xp̄i p gloꝛiã. Qm̄
aũt nullus iſtoꝝ eſt eiuſdē nature cũ
deo.fili⁹ aũt eiuſdē nãe cũ pr̄e.ſeq̄tur
q̄ nulla patn̄itas nec filiatio neq̄ȝ na-
tiuitas ē iſta q̄ in diuinis eſt ꝓpꝛioꝛ.Qđ
videtur dicē Aug⁹ in li° de īcarnatiōe
verbi ad Januariũ.di.Pꝛincipalis bo
nitas in deo pr̄e ſentienda ē.ex quo ul̃
fili⁹ natus uel ſpũs ſcũs ꝓcedens: ſi q̄
aliq̄ bona ī ſcripturis dicũtur uel an-
gelus.uel hō.uel ſeru⁹.uel theſaurus.
uel coꝛ hoīs.ul̃ arboꝛ bona.hec omnia
abuſiue dicũtur accidentē ⁊ non ſub-
ſtãtialē in ſe ꝯtinētia bonitatē.h̄ ille.
Tertiũ p̄uilegiũ huius natiuitatis
dr̄ ſublimitas.qa ī ipſa repiũtur aliq̄
q̄ in nulla alia repiri p̄nt.qa fili⁹ ī di-
uinis habet p̄ cũ pr̄e etn̄itatem. 2° hȝ
cũ pr̄e in eſſentia vnitatē. 3° habet cũ
pr̄e eandē deitatē.4° ⁊ vltimo hȝ cum
pr̄e pſonalē diuerſitatē. P̄ dico q̄ fi-
lius dei natus hȝ cũ pr̄e ī eſſentia eter-
nitatē ⁊ diuturnitatē.eternitatē dico

qa ſicut pr̄ eſt et̄nus·ſic etern⁹ ē fili⁹.
Et hoc oſtēdit Johannes in p̄ ꝟſiculo
huius euangelij·di.In principio erat
verbū.Non.n.intellexit Johannes ꝙ
verbū.s.filius ſit in principio.i.patre
ſm habitudinē cauſe ad effectū tanꝗ̄
effectus in cā.qa inter cām ⁊ effectum
eſt differētia·uel poꝛitatis·uel ꝟtutis
que non reperiūtur in pſonis diuis.ſed
intellexit ꝙ ꝟbū.i.filius ſit in pr̄e tanꝗ̄
in p̄ncipio ſm habitudinē oꝛiginis uł
oꝛdinis.ꝓut radius ē in ſole.⁊ ꝓut cō-
ceptus mentis ē in mente.ſic verbū.i.
filius in p̄ncipio.i.in pr̄e producente
erat.i.eternalit̄.qa nō dicit fuerat uel
fuit uel erit·ſ; tacito ꝟbo p̄teriti uel fu
turi tpis q̄ locū non habent in deo.lo-
cutus fuit caute euāgeliſta ſub verbo
p̄teriti ip̄fecti tpis qđ participat de p̄-
terito ⁊ de futuro:ad inſinuādū quā-
tū poſſibile fuit filij cū pr̄e in eſſentia
eternitatem·cū dixit.In p̄ncipio erat
verbū.Sicut nāq; nō datur ignis ſine
lumīe·nec flos ſine coloꝛe.ſic nūq; da-
bitur fili⁹ dei ſine patre·nec pater ſine
filio.Vn̄ Aug⁹ ſup Joh.omel.44.in-
qt.Da mihi flāmam ſine luce.⁊ dabo
tibi patrem ſine filio.igitur conceſſa
in vno eternitate cōceditur ī alio.Et
h̄ etiā ꝓbat Aug⁹ ī p̄ de trini.aſſumēs
illud Yſa.43°.Ante me non eſt foꝛma-
tus deus.⁊ poſt me nō erit:hoc eſt·pr̄
nō eſt anteꝗ̄ fili⁹:⁊ fili⁹ non eſt anteꝗ̄
pater.qa nec pꝛioꝛem habet filius·nec
poſterioꝛē etiā habet ipſe pater.Cū h̄
q̄q; concoꝛ ꝓpheta.di.Ante luciferū
genui te.i.ab et̄no.Et Micheas 5° ca°.
ait.Egreſſus eius ab īitio a dieb; eter-
nitatis.qa ut Athanaſius in ſymbolo
ait.Eternus pater·etern⁹ fili⁹·et̄nus
ſpūs ſcūs.Et iterū Ricar.de ſcō Vic.in
h° de trini.ait.Certe radi⁹ ſolis de ſole
ꝓcedit.⁊ ſoli tn̄ coeuus exiſtit.ex quo
n.fuit:de ſe radiū ꝓducit.⁊ ſine radio
nullo tpe fuit.Si g̊ lux iſta coꝛpoꝛalis
habet radiū ſibi coeuū·cur nō habeat
iſta lux ſpūalis ⁊ īacceſſibilis? h̄ ille.
Habet etiam iſta natiuitas diuturni-
tatem.qa ut dictum eſt:pater ē et̄n⁹.
⁊ ꝙ natura patris ab eterno perfecta
fuit ⁊ eſt.⁊ actio patris qua producit
filiū nō eſt ſucceſſiua.Modo iſtis tri-
bus p̄ſuppoſitis ſequitur.ab eterno ꝓ-
duxit.⁊ producit cōtinue.⁊ producet
filiū in eternū.que productio dicitur
gn̄atio ſiue natiuitas eterna qua fili⁹
eſt coeternus pr̄i.⁊ ſic cū oīs alia gn̄a-
tio ſiue natiuitas ſit tēpoꝛalis·ſeqtur
ꝙ nulla ſit iſta diut̄nioꝛ.Vn̄ dic Alex.
de ales ſup p̄dictū ꝟbū ꝓphete:Ego
hodie genui te.Notanter aduertēdū
eſt ꝙ nō dixit:olim genui te.qa ſic vi
deret̄ tota h̄ gn̄atio p̄teriſſe.Nec ī ſup
ait.Ego hodie gigno te.qa ſic videret̄
recens eſſe.Coueniēti⁹ g̊ ait:Ego ho-
die genui te·ut p hodie exp̄meret ge-
nerationē illam nō p̄teriſſe.⁊ p genui
nō recēter inchoaſſe.Et iō iſta natiui-
tas ē neceſſaria.Eſt.n.ut ait Bona.in
p̄.diſ.6.arti.p̄.q.i.quedam nccitas q̄
eſt ex p̄ncipio ſufficiente ⁊ coueniēte
que duplex eſt.Aut.n.eſt ex p̄ncipio
ſufficiēte ī diſponēdo.⁊ h̄ ē neceſſitas
materie diſpoſite que pōt dici nccitas
exigētie.Aut ī cōplendo.⁊ h̄ ē neceſ-
ſitas īmutabilitatꝭ.⁊ h̄ vltima neceſſi-
tas cadit p̄ncipalit̄ in deo.qa ipſe ſol⁹
eſt q ſibi oīo ſufficit:⁊ q ſecum oīo cō-
uenit.h̄ aūt nccitas nō repugnat vo-
lūtatis libertati·ſed ſolum vertibili-
tatis·qualis nō eſt in deo.Et ſic patet
p̄ma ſublimitas hui⁹ natiuitatis.2°
dico ꝙ fili⁹ habet cū patre in eſſentia
vnitatē.Qđ īſinuare volēs Johānes

euangeliſta ait in 2° v̂bo hui⁹ euãge-
lij.di. Et verbũ erat apud deũ. Nam
h̃ prepoſitio apud denotat eq̃litatẽ.qa
qđ apud eſt uel iuxta·nõ eſt infra uel
ſupra. Pro cui⁹ declaratiõe ẽ notãdũ
ꝙ verbũ ⁊ filius triplicit̃ dicitur eſſe ĩ
patre. p̊ mõ ſ̃m eſſentiã.qa pater eſt
ſua eſſentia·quam coĩcat filio ſine ali-
qua ſui tranſmutatione. Cum igitur
eſſentia p̃ris ſit in filio·ſeqtur ꝙ p̃r ſit
cũ filio.Et ſimilit̃ cũ fili⁹ ſit ſua eſſen-
tia·ſeqtur ꝙ ſit cũ p̃re in q̊ ẽ ſua eſſen-
tia.Vñ cũ Philippus dixiſſet xp̄o Joh.
14°.ca°. Dñe oſtende nob̃ patrẽ ⁊ ſuf-
ficit nob̃.Reſpõdit illi dñs. Philippe
q videt me·videt ⁊ patrẽ meũ. Non
credis qa ego ĩ p̃re.⁊ p̃r in me eſt.s.p
eſſentiã. Vñ q̃uis iſta p̄poſitio apud
ſignificet diuerſitatẽ·h̃ diuerſitas nõ
ẽ niſi ĩ pſonis manẽte in eſſentia vni-
tate.Et ideo ſicut tres gutte aque ſũt
ab ĩuicẽ diſtincte.⁊ tñ cõueniũt ĩ nã
vna.ſic pſone in trinitate ſunt tres.⁊
tñ vna ẽ eſſentia in q̃ pſona filij dicit̃
in p̃re.⁊ p̃r in filio. Et ſicut v̂bũ con-
ceptũ in corpe dicẽtis ⁊ ꝓlatũ in voce
nihilomin⁹ remanet in corpe dicẽtis.
ſic v̂bum dei q̃uis mittat̃ ad extra·tñ
eſſentialit̃ manet ad intra.s.ĩ patre ⁊
apud patrẽ·ſ̃m Tho.pte p̊ma.q.42.
arti.5°. Hoc autẽ p̊uilegiũ nulli alt̃i ẽ
cõceſſũ.Nullũ.n.aĩal nec hõ reperitur q
gnẽtur a p̃re.⁊ remaneat ĩ p̃re·q par-
turiat̃ a m̃re.⁊ remaneat nat⁹ in m̃re.
nec ꝙ ſubſtãtia filij ſiue corporis ſiue
aĩe·ſit ſub̃a p̃ris ſiue matris. Hoc igit̃
p̊uilegiũ tante excellẽtie cõuenit ſolo
verbo dei.de q̊ ab et̃no fuit ⁊ erit ⁊ eſt
verũ dicẽ:Et v̂bum erat apud deũ·p
eſſentie vnitatẽ.Ex q̊ ſeq̃t ꝙ etiã fili⁹
habet cũ p̃re eq̃litatẽ.qa ut dic Bona.
in p̊.diſ.6.q.vlt̃. fili⁹ ꝓcedit a p̃re ut

imago. Imago enĩ apte id manifeſtat
cui⁹.s.eſt imago·atq̃ oẽm bonitatem
illius·h̃ excepto ꝙ nõ habet realitatẽ.
Nam ſi realitatẽ haberet.tũc profecto
oĩmodã eq̃litatem h̃ret. At non ſic de
v̂bo qđ p̃r de diĩna eẽntia cõcipit.quia
qcq̃d ẽ in p̃re ex eẽntia ⁊ v̊tute ⁊ om-
nimoda bonitate pleniſſime rep̃ntat.
Nam p̃r tãtũ v̂bũ genuit quãtũ in ſe
eſt.Hoc aũt v̂bũ habet realitatẽ.quia
ſubſtãtiã hꝫ.⁊ iõ oĩmodã eq̃litatẽ hꝫ
⁊ v̊tutẽ.Nam Aug⁹ de vera religione
oſtẽdit ꝙ filio attribuit̃ equalitas. qa
a p̃rna imagine ĩ nullo deficẽ põt.ac p
h̃ v̊itas nũcupat̃·eo ꝙ ad pfectã eq̃li-
tatẽ accedit.Et ſic patet ſecũda ſubli-
mitas. 3° hꝫ fili⁹ cũ p̃re eandẽ deita-
tem ⁊ cõſubſtantialitatẽ·quã ĩſinuat
Johes in alio v̂ſiculo.di. Et deus erat
v̂bũ.Propt̃ qđ notãdũ ꝙ in hoĩe actu
intelligẽte cõſideram⁹ duo.s.hoĩem.
⁊ cõceptũ formatũ: quem ĩtellectum
dicimus·qui quidem intellectus non
ẽ homo·nec res intellecta ẽ hõ.Sꝫ qm̃
qcq̃d eſt in deo ẽ idem qđ deus.iõ de⁹
intelligẽs deus eſt·res intellecta deus
eſt·intellectus deus eſt.ſequit̃ ꝙ deus
erat v̂bũ.i.v̂bũ dei filius erat de⁹.ꝓpt̃
qđ etiã denotat̃ ꝙ fili⁹ habet cum p̃re
cõſubſtantialitatẽ.q̃i di. Verbũ a pa-
terna mente genitũ non habet varie-
tatem ſicut habet humanũ verbum.
quod q̃dem ſubſtantialitatẽ ⁊ exiſtẽ-
tiam non habet.Nam verbũ quod ab
hoĩe conceptũ eſt non eſt hõ.v̂bũ aũt
quod deus de natura diuina cõcipit:
deus eſt·ſicut fons ⁊ flumẽ: aqua ve-
riſſime dici debet.Quare de⁹ erat v̂bũ
ut ponat̃ li de⁹ a pte p̄dicati·dicẽdo:
Verbũ eſt deus.Et ſic patet t̃tia ſubli-
mitas. 4° habet fili⁹ cũ p̃re pſonalẽ
diuerſitatẽ·quã inſinuat Johes ĩ alio

v̄ſiculo. vi. Hoc erat in p̄ncipio apud deū. Ad cuius declarationem notandum q̄ p̄prietates diuine ſunt hec. s. inaſcibilitas ſiue paternitas. naſcibilitas ſiue filiatio. cōis ſpiratio ſiue p̄ceſſio. Quo⁊ ſimul ratio ſic adducitur. Sic n. aīa noſtra rationalis eſt vna eſſentialiter in qua radicāt̄ plures potētie. ſaltē tres que nobis īnoteſcūt p ipſa⁊ p̄prietates: ut volitiua memoratiua ⁊ intellectiua. Ita ī vna eſſentia diuina ſūt tres pſone que p ſuas p̄prietates nobis īnoteſcunt iſto modo. videlʒ multiplicatio pſona⁊ fit p originē ad quā ptinet a quo alius. ⁊ qui ab alio. quia ſi debet eſſe origo oportet q̄ concurrat ille qui originatur. ⁊ ille a quo origo fiat. Et cū in origine nō debeat eſſe p̄ceſſus ī infinitum a parte poſt. ſ3 oportet deuenire ad vnū p̄ncipiū originis. Sic oportet dare vnū a quo ipſe oriat̄ aliq̄s. ⁊ ipſe a nullo. ⁊ hūc dicim⁹ patrem cui⁹ p̄prietas dicit̄ inaſcibitas. qa p h̄ qd eſſet ab alio nobis nō noteſcēt. ideo ē neceſſariū q̄ nobis īnoteſcat p h̄ q̄ non ē ab alio. ⁊ h̄ manifeſtat p̄ma p̄prietas. s. īnaſcibitas. ſ3 inq̄tū aliquis ē ab eo p modū intellectus p̄ducēdo ⁊ gn̄ando innoteſcit nob̄ p notionem ſeu p̄prietatem q̄ dicit̄ p̄rnitas. Qm̄ vo nō dat̄ p̄r ſine filio. igit̄ pſona filij manifeſtat̄ p p̄prietatē ſeu notionē q̄ dicit̄ filiatio. Modo qa nō dat̄ bonus ⁊ verus pater q nō amet ſe ⁊ filiū. neq̄ʒ dat̄ bonus fili⁹ q nō amet ſe ⁊ patrē. ⁊ tn̄ vterq̄ʒ in oīnis ſit bonus. vterq̄ʒ plene amat: q amor vtriuſq̄ʒ vocatur ſpūs ſcūs q nō eſt factus ab alio. nec genit⁹ ſ3 p̄cedens. s. p modum amoris ſpūs a p̄re ⁊ filio. que productio manifeſtās has duas pſonas īnoteſcit p̄prietatem ſiue notionem q̄ dicitur cōis ſpiratio. Et ſimiliter ſpūs ſcūs qui eſt ab alio nec aliq̄s ab eo. manifeſtatur p hanc p̄prietatem ſiue notionem que dicit̄ p̄ceſſio. ſm̄ Tho. p̄te prima. q. 32. arti. 3.° Ecce igit̄ quō pater ⁊ filius idem ī eſſentie vnitate diſtinguūtur perſonali p̄prietate. Bene g̃ dicitur h̄. s. Verbum erat in p̄ncipio. s. in patre peſſentiam. ⁊ apud deum. i. diſtinctuʒ pſonaliter ſua p̄prietate. videlʒ filiatione. Ex q bꝫ oībus patet q̄ ſublimis ⁊ excellens ſit h⁹modi natiuitas. De qua loq̄t̄ Aug⁹ de ſymbolo. tractatu 2.° di. Diuinam illam natiuitatem qua filius proceſſit ex p̄re. qua natus eſt deus de deo ſine initio. ſine tēpore. ſine matre. ſine aliq̄ fragilitate. ſine vlla ſui diminutione: non poſſumus explicare. Natiuitatē autē ei⁹ ait propheta quis enarrabit? Et reuera quis cōprehendere uel dicē poterit: quō natus ſit qui ſemp eſt in patre. ⁊ nūq̄ recedit a patre? hec ille. Et ſic patet pars prima hui⁹ ſermōis.

¶ Pars ſecūda hui⁹ ſermōis. in q̄ ponit̄ filij dei natiuitas tēporalis.

SEcūdo ī iſto ſermōe tractandum eſt de natiuitate filij dei temporali ſiue corporali. q̄ natus ē ex matre ſine patre. que ē admirabilis. Quis. n. nō mirabitur q̄ p̄pt̄ noſtram dilectionem eternitas facta ſit noua. īmenſitas parua. pulchritudo deformis. maieſtas abiecta. ſapiā muta. fortitudo infirma. iuſticia rea. ⁊ opulētia facta ſit egena? Quap̄pter natiuitas iſta propter tria p̄batur excellentiſſima. p̄ p̄pter ſanctificationē. 2° p̄pter certificationem. 3° p̄pter mirabilē operationē. p̄ dico fuit excellentiſſima p̄pt̄ ſanctificationē matris

s.ꝛ filij. p̊ fuit ſanctificatio in matre qa nullus purus hō̄ fuit ſanctioꝛ ipſa. Sūt exꝑſſe duo q leguntꝰ ſanctificati ī vtero matno.s.Jeremias ꝛ Johannes baptiſta·q ideo legūtur ſcīficati quia ꝑfigurauerūt verū xp̄m ſanctificātē.

p̊.n.xp̄s ſcīficauit nos ꝑ ſuā paſſionem.i.ad Cor.6°.ca°. aplō atteſtante q ait.Jhus ut ſcīficaret ꝓplm ſuū ꝑ ſanguinē ſuū·extra portā paſſus eſt.quā paſſionem prefigurauit Jeremias ſuis v̂bis.ꝛ ꝑſecutiōibus patienꝰ tolerad.

2° xp̄s nos ſcīficauit ꝑ baptiſmū·ad quē Johēs ſuo baptiſmo hoīes ꝑpara bat.Modo licꝫ iſti duo fuerint ſanctificati.ꝛ ꝑ ꝯn̄s magis ſancti.ꝛ licꝫ figurauerint duaſ magnas ſanctiſicatiōes fiendas ꝑ xp̄m.ꝛ ꝑ ꝯn̄s eoꝝ natiuitas fuit ſcā. Attn̄ iſta btē v̂ginis fuit ſanctioꝛ.Et rō eſt.qa licꝫ ꝑdicti ſic fuerīt ſcīficati ꝙ nūq̄ꝫ peccauerint moꝛtaliꝰ· veꝝ btā virgo ſic fuit ſcīficata ꝙ nūq̄ꝫ peccauit etiā venialiꝰ·ſm Tho.tertia ꝑte.q.27.arti.6°. et Alex.in t̄tia parte ī tractatu de incarnatiōe v̂bi. 2° fuit ſcīficatio ī filio nato.q̊ nullus gr̄a plenioꝛ.quā plenitudinē inſinuat Johēs di.Plenū gratie ꝛ v̂itad. Ad cuiꝰ declarationē notādū eſt ꝙ illud dicitur haberi plene: qd̄ totaliter haberꝰ.ſꝫ qa totalitas dicitur dupliciꝰ·ſic etiā dupliciter diceꝰ plenitudo. p̊ mō totaliter ꝛ plene intenſiue.s.diciꝰ aliquis hr̄e gratiā qn̄ habet illā in ḡdu ſūmo creature coīcando·quo mō ſolus xp̄s hūit.s. qa aīa illa ē ꝑcūctꝭ ꝓpinquioꝛ v̂bo ꝓpꝰ vnionē ꝑſonalem.Et qa gr̄a coīcabaꝰ ei tāq̄ꝫ vni p̄ncipio a q̊ tranſfūderetur ad oēs. 2° dicitur illā habuiſſe plene ꝛ totaliꝰ q̄tū ad oēs effectus ꝑ grām.Vn̄ ſicut ignis īter calidaſūme diciꝰ calidus.ſic xp̄us inter gratioſos dicituꝰ gratioſiſſimus.Et ſicut ſol habet plenā v̂tutē ad oīa gnābilia gnānda.ſic xp̄us habuit plenitudinē ad oēs aīas ꝑ grām gnāndaſ.ut ꝑ ipſū regenerarentꝰ.Et qa ex vnione humanitatꝭ cum dīnitate iſta plenitudo ſic erat ſibi ꝓpa ꝙ alīi nō cōueniebat·ita ut ſicuti eſt ꝓpꝛiū hoī rationabilitas ꝛ riſibilitas ꝙ nulli alīi aīali poſſit cōuenire·eo mō ſit ꝓpꝛiū xp̄o hr̄e plenitudinē gr̄e.Et ideo Johēs ait.Plenū gr̄e ꝛ veritatis.Et ſic patet p̄ma huiꝰ ſecūde natiuitatis excellētia. 2° iſta natiuitas ē excellentiſſima ꝓpꝰ certificationē.qa nulla mulier de ſuo partu vnq̄ꝫ fuit certioꝛ btā v̂gine·ut patet ī duodecim diſcurrēdo. p̊ fuit certificata de materna habilitatiōe.i.ꝙ erat electa a deo ut eēt maꝰ filij dei.Vn̄ inqt angelus Luc.p̊.Inueniſti gratiam apud deū.Ecce cōcipies in vtero ꝛ paries filium.Vn̄ fuit certificata ꝙ erat idonea mr̄ filij dei. 2° de fuꝰe natiuitad vaticinatiōe.Si.n.alij ꝓphe ꝓphetantes fuerūt certificati a deo ītrinſecus de v̂itate quā ꝑdicebāt ꝙ ſic erat verū ſicut ipſi ſpū ꝓphetico videbāt ꝛ annūciabant·ſic ſimiliter cognouit certiſſime facta reuelatiōe āgelica ſpū ꝓphetico ꝙ erat illa vera futura maꝰ filij dei qua ꝓphete ꝑdixerāt. 3° fuit certificata de matni amoꝛis duratiōe. Multe nāqꝫ ſunt mr̄es q̄ pariūt filios q̄ tn̄ ī ꝓceſſu tpis ꝑdūt grām viroꝛū ꝛ filioꝝ.Maria aūt non ſolū in ſuo conceptu certificata fuit ꝙ in ſuo vt̄o fieret īdiuiſibilis vnio dīnitad ꝛ humanitatis in vna ꝑſona.ſꝫ etiā fuit in gr̄a cōfirmata·ſm ꝑdictos doc.vbi ſ̄. 4° certificata fuit de noīs filij dei diuulgatione. Et hꝫ qn̄ dixit illi angelꝰ.Hic erit magnꝰ.ꝛ filius altiſſimi vocabiꝰ.

qđ factū ē qñ dedit illi deus nomē qđ
eſt ſup oē nomē. ut. s. noīet̄ deus ⁊ fi-
lius dei. 5° certificata fuit de regni fi-
lij ſui ꝑpetua duratiōe. Et hꝫ qñ dixit
illi angelus. Et regni ei⁹ nō erit finis.
In cui⁹ ſignū habemus ꝙ oīa regna ⁊
impia finem habuerūt. Nāqꝫ finitū ē
regnū aſſyrioꝝ ī mille ducentis q̄dra-
ginta annis. Regnū medoꝝ nō dura-
uit niſi ānis ducētis q̄dragintanouē.
Regnū romanoꝝ ſub regib⁹ durauit
ducentiſquadragintatrib⁹ annis. In
ſignū vo ꝙ regnū xp̄i nō habebit finē
iam durauit mille q̄dringētis ſexagin
ta. nec vnq̄ t̄minabit̄. 6° certificata
fuit ī Iohis exultatione. Luc. p̄. dixit
Eliſabeth. Exultauit ī gaudio infans
in vtero meo. Hec enī exultatio fuit
īuſitata. ⁊ iō miraculoſa. maxime qa
facta fuit in vtero. ⁊ etiam accelerata
fuit ī infante vſus ratiōis ⁊ volūtatis
ut poſſet int̄ viſcera matna agnoſcere
credere ac conſentire. 7° certificata
fuit in Eliſabeth teſtificatiōe. qa dic-
tum fuerat p āgelum Luc. p̄. Et ecce
Eliſabeth cognata tua. ⁊ ipſa cōcepit
filiū ī ſenectute ſua. Cūqꝫ Maria iuiſ-
ſet in montana ⁊ ſalutaſſet Eliſabeth
ipſa teſtificata fuit v̄ba angelica fore
vera. di. Unde hꝫ mihi ut m̄r dn̄i mei
veniat ad me! 8° certificata fuit Io-
ſeph approbatiōe. cui angel⁹ apparuit
in ſomnis. Math. p̄. di. Noli timē ac-
cipe Mariā cōiugē tuā. quod. n. in ea
natū eſt: de ſpū ſcō eſt. Qđ factū Io-
ſeph approbauit dū ipſam ī vxorē du-
xit. ⁊ ſiłiter cū deo v̄ginitatē ꝑpetuam
vouit. 9° certificata fuit paſtoꝝ ve-
neratiōe. qbus in hac nocte apparens
angelus dixit illud Luc. z°. Annūcio
vobis gaudiū magnū qđ erit oī ꝑplo.
qa nat⁹ ē vob̄ hodie ſaluator ⁊c. Qui
paſtores venerūt ⁊ iuenerūt iux̄ v̄bū
angeli. p q̄ꝝ paſtorū venerationē fuit
certificata btā Maria. x° certificata
fuit angeloꝝ iubilatione. Vñ Luc. z°.
ca°. legit̄ ꝙ facta fuit multitudo celeſt̄
cū angelo cantātes ⁊ dicentes. Gloria
ī altiſſimis deo. xi° certificata fuit ſcī
Symeonis amplexatione. Vñ legitur
Luc. z° ꝙ cū q̄drageſimo die a natiui
tate xp̄i Maria ⁊ Ioſeph portauerunt
Ihm in templū. tūc Symeon ductus
ſpū in templū. cum vidiſſet iſte ſenex
pueꝝ Ihm. eodem ſpū ſcō inſpiratus
cognouit eū mundi ſaluatorē. Aperi-
ens autē brachia ſua ſenilia. fuit ipſū
amplexatus. di. Nūc dimittis ſeruū
tuū dn̄e ⁊c. Que verba cū amplexu
tā feruido fuerunt Marie manifeſta-
tiua filij ſui natiuitatis iocūde. iz° ⁊
vltimo fuit certificata ſcē Anne vati-
cinatiōe. Nā legit̄ Luc. z°. ꝙ ipſa nō
recedebat de templo ſeruiens deo die
noctuqꝫ ieiunijs ⁊ oratiōib⁹. ⁊ ſpiritu
dei mota in ipſa hora qua puer fuit p̄-
ſentatus ſup altare. ſuperuenit ⁊ ipſa ⁊
deum laudabat ⁊ ſpū ꝓphetico plena
oībus p̄ntibus expectantib⁹ redem-
tionem loq̄batur. qa. s. hic paruulus
nup natus erat mūdi ſaluator. Et eſt
aduertēdū ꝑm Tho. pte t̄tia. q. 36. arti.
5°. ꝙ iſte due manifeſtatiōes ſūt excel
lentiores alijs factis. Et ſic patet ſecū-
da excellētia hui⁹ natiuitatis. 3° iſta
natiuitas ē excellentiſſima ꝓpt mira-
bilem opatione. qđ declarat̄ tripliciter.
p̄ ſpūs ſcī actiuitate. Nuſq̄ eni legit̄
ī aliq̄ ſcripturarū veris aut noui teſti ꝙ
aliq̄ ſcāꝝ mulieꝝ ɔcepit d̄ ſpū ſcō. nec
ꝙ aliqs nat⁹ fuerit p̄ de ſpū ſcō ɔcept⁹
niſi ſol⁹ xp̄s. de q̄ cātat eccl̄ia. Qui ɔce
pt⁹ ē de ſpū ſcō. nat⁹ ex Maria v̄gine.
Vñ ſicut alij ſcificāt̄ p ſpm̄ ſcm̄ ut filij

adoptiui ſint dei·iuxta illud Joh.p.
Dedit eis ptātē filios dei fieri. Ita xps
eſt in ſcītate conceptus ut ſit filius dei
naturalis· ſm Tho. pte tcia .q.31.arti.p
Un̄ notandū ad pdicti v̄bi declara-
tionē q̄ h̄ prepoſitio de ſigt habitudi-
nem ꝯſubſtantialitatꝰ ⁊ cauſe efficiētꝰ
ut in h̄ exemplo. Filiꝰ natꝰ eſt de prē.
h̄ ē de ſuba pr̄is cauſantē ipſū .s.p ge-
neratione. Sic ſpūs ſcūs ad xp̄m con-
ceptū habet habitudinē cōſubſtātia-
litatis ex eo q̄ vna ē ſuba pr̄is ⁊ filij ⁊
ſpūs ſci. ⁊ habet habitudinē cauſe ef-
ficientis.s.ad corpus xp̄i. Un̄ cōſub-
ſtantialitas refert ad pſonam carnem
aſſumentē. efficientia aūt refertur ad
corpus xp̄i aſſūptū. Un̄ cū Aug dica-
mus q̄ natus eſt de ſpū ſcō effectiue. ⁊
ex Maria v̄gine naturalit. 2° decla-
ratur h̄ idem parturiētis iocūditate.
Maledictio .n. illa fulminata ꝯ Euam
⁊ ſucceſſores eius non pueniṫ ad Ma-
riam. quia nō concepit de humano ſe-
mine· ſ mystico ſpiramine. Nā in cō-
ceptione ſigilla v̄ginalia remanſerunt
clauſa. Sic ⁊ in natiuitate clauſtra illa
remāſerūt īmota. Non vllū ſenſit cū
alijs mulierib dolorē· ſ p dolore ſen-
ſit ſuauitatē ⁊ mentis iocūditatē· iux
pphetiā Yſa. di. in .ca°. 35°. Germinās
germinabit ſicut liliū. ⁊ exultabit le-
tabūda ⁊ laudans. 3° declarat h̄ idē
cōtinuata v̄ginitate. qa ante partum
ī partu· poſt partū v̄go. Et h̄ pphetā-
tum fuerat Yſa. 7°. ca°. Ecce v̄go cōci-
piet ⁊ pariet filiū. Et ab Ezechiele cō-
tinuanda v̄ginitas preuiſa fuit. qn̄ ca°.
44°. inquit. Porta h̄ clauſa erit ⁊ non
apief. ⁊ vir non tranſiet p eā· qm̄ dn̄s
deus iſrl ingreſſus eſt p eā. Ubi Augꝰ.
Quid ē porta in domo dn̄i clauſa· niſi
q̄ Maria ſp intacta. Et qd ē hō tranſi-
uit p eā· niſi q̄ Joſeph nō cōguit eam
Et qd eſt ſolus dn̄s ītrat ⁊ egreditur
p eā· niſi q̄ ſpūs ſcūs īpregnauit eam.
⁊ angelorū dn̄s naſcetur p eam. Et qd
eſt clauſa erit in eternū· niſi q̄ Maria
v̄go ē ante partū· in partu. ⁊ poſt par-
tum. Hoc aūt quantū ſit magnū mi-
raculū ſic declaro. Due ſūt ſpecies mi-
raculorum. Prima eſt eorum de quibus ē
fides. ⁊ que oportet credē· ut filiū dei
eſſe ī ſacramento· filiū dei reſurrexiſ-
ſe. ⁊ v̄ginē deum ⁊ hoīem peperiſſe. Et
iſta tria ſūt occulta. ⁊ occulte a deo fa-
cta. Secūda ſpecies ē miraculorum que
fiūt ad ſupradictorum fidei cōprobatio-
nem: ut dū apparet in ſacramēto ſan-
guis uel caro uel puer uel ſimilia aliq̄
miora miracula nos aſtruenda ut cre-
damꝰ maiora. Et ita facta fuerūt mul-
ta miracula ī die natiuitatis. de qbus
habet in alio ſermonario de pn̄ia ī hac
ſollēnitate. Cōfirmat ſupdicta Augꝰ
ſup Joh. ſermone. 91°. di. Oīa quidem
ceterorum miracula ſupat xp̄us· q̄ eſt de
v̄gine natꝰ· matriſq̄ integritatē ſolus
potuit· nec cōceptus violare· nec natꝰ.
h̄ ille. Et ſic pꝫ excellentia huiꝰ ſecūde
natiuitatꝰ. ⁊ ps ſecūda huiꝰ ſermōis.

¶ Pars tertia huiꝰ ſermōis. ī q̄ ponitur
filij dei natiuitas ſpūalis.

TErtio in iſto ſermone ānotat
alia filij dei natiuitas q̄ dicit
ſpūalis· q̄ filiꝰ dei naſcitur in
anima cuiꝰcūq̄ fidelis. ⁊ h̄ eſt deſide-
rabilis. Quis .n. nō optet filiū dei ſpi-
ritualit gnāre ⁊ effici pr̄ ⁊ mr̄ eiꝰ! Sūt
n. tres gnātiones fideliū· de quorum cordi-
bus naſcitur xp̄us. Primi ſunt vo-
luntatem dei facientes. de quibus ait
Augꝰ ſmōe 24°. de natiuitate dn̄i. di.

Exultate v̊gines xp̄i. consors vestra ē
mater xp̄i. xp̄m parere nō potuistis. s;
ꝑpter xpm parere noluistis. q non ex
vobis natus est. verūtn̄ si v̊bi ei⁹ me-
mineretis sicut meminisse debetis: estis
etiā matres eius. qa voluntatē facitis
p̄ris eius. Ipse. n. dixit. Qui fecerit vo
lūtatē p̄ris mei. ipse mihi frater soror
7 mat̄ est. Exultate vidue xp̄i. qa fe-
cit fecūdam v̊ginitatē cui vouistis cō
tinētie castitatē. Exulta etiā castitas
nuptialis. oēs fideliter viuentes cum
coniugibus vestris. 7 qđ amisistis ī cor-
pore. seruate ī corde. vbi iam non p̄ōt
eē cū cōcubitu caro integra. sit in fide
v̊go consciā. Hec ille. Secūdi sūt spālit̄
v̊gines. de qbus spālit̄ Aug⁹ fecit mē-
tionē. de quoꝝ cordib⁹ spālit̄ nascitur
xp̄s. quia sicut spālit̄ de v̊gine voluit
nasci corpaliter. ita spāliter ī aīo v̊gi-
nali spālem facit mansionē. ut patet.
quia mira opera sua maxime per vir-
gines voluit opari. Nascitur etiā spe-
cialit̄ de v̊ginibus. qa tēptationes car-
nis in q̄ habitāt p eius iugem medita
tionē expugnāt. iuxta quod ait Iero⁹
ad Eustochiū. Quia īpossibile est in
sensu hoīs nō irruere motum medul-
larū calorem. ille laudatur. ille p̄dica-
tur beatus q statim ut cepit cogitare
interficit cogitat⁹ 7 allidit eos ad petrā.
petra aūt erat xp̄s. Nascitur etiam de
v̊ginib⁹. qa ipsū vbiqꝫ imitātur. iuxta
illud Apoc. 14°. Virgines. n. sūt. 7 se-
quūt̄ agnū quocūqꝫ ierit. Tertij sūt
oēs cōtemplatiui q ī ista sollēnitate p
cōtemplationē debēt filiū dei parere.
Cōtemplare. n. debēt iuxta euangeliū
Luce. egressū esse edictū a cesare Au-
gusto ut describeret̄ vniuersus orbis.
7 ut oēs hoīes ad ciuitatē vnde trahe-
bant ortū pgerēt. 7 qlibet denariū of-

ferret p̄sidi ꝓuincie. 7 se subditū ro-
mano impio ꝓfiteret̄. Ioseph ḡ cū eēt
de gnē Dauid ꝓfectus est ī Bethleem
a Naçareth ducens secū Mariā q̄ erat
vicina partui. Cū igit̄ ābo Bethleem
puenissent. tū qa paupes erant. tū qa
iam ab alijs oīa hospitia capta erāt nō
potuerūt hospitiū īuenire. iō diuerte-
rūt ad quoddā diuersoriū foramen. s
quoddā in cōcauitate terre extra ciui-
tatē. ibiqꝫ boui 7 asino Ioseph presepe
parauit. Asinū. n. duxerat ut sup eum
Maria sederet. bouem v̊o ut vēderet.
7 sic sibi nccīa emeret. Veniēte igitur
p̄ma vigilia noctis. v̊go btā posuit se ī
orōne. 7 ecce apparuit lux q̄ v̊ginē so-
lam cooperuit cū magna multitudine
āgeloꝝ p̄me ierarchie. In secūda vigi-
lia. ecce lux maior totā domū coopiēs.
7 magna multitudo secūde ierarchie.
In hora v̊o medie noctis. ecce lux alia
maxima que domū totā intus 7 extra
cooperiens. totam ciuitatē illumīauit
intantū ut qlibet miraret̄. qa dies cla-
ra videbat̄. 7 cū magna multitudine
angeloꝝ t̄rie ierarchie dulcissime can-
tantiū 7 dicētiū. Ecce venit desidera-
tus cūctis gēti b⁹. Ecce rex regū 7 dn̄s
dn̄antiū. Ecce venit xp̄s vnicus dei fi-
lius: deus 7 hō verus saluator mūdi.
q oēs circūquaqꝫ circūdedert̄ Mariā.
q̄ in medio stans deuotissime ad dn̄m
gratias agens. genibus flexis. manib⁹
in celum eleuatis. xp̄m filiū suū absqꝫ
dolore peperit. Et sine aptura p illam
viam quam natura instituit. ut dicit
Vbertin⁹ de casali. Que ē ī alijs porta
aptionis 7 corruptiōis in generatiōe.
ī hac fuit porta clausa. 7 sigillū ꝑpetue
virginitatis. 7 tn̄ p illā eandem sicut
flos de virga. radius de luce īuiolatus
incarnatus deus tanq̄ sponsus exiuit

ꝺe thalamo.Tũc beata v̾go ipſũ humi
lime adorauit·mani bꝫ ꝓpꝛijs ipſũ ꝺe-
uotiſſime ſuſcepit·pannis paupculis
reuolutũ ſup fenũ ĩ preſepio ĩ medio
ꝺuoꝝ aĩalũ repoſuit·q̄ ſuũ creatorem
agnoſcẽtes eũ genibꝫ flexis adoraue-
rũt ĩ boĩuꝫ confuſionẽ.O igiť ingrata
creatura attende ⁊ conſidera creatorẽ
tui maximam bonitatẽ humilitatẽ ⁊
pauptatem·quas ĩ ſuo ortu ut ſeq̄ris
tibi oſtendere ꝺignatus eſt.Sequere
igitur creatorẽ tuũ·ut ꝺe te illud Yſa.
p̊.nõ ꝺicatur.Cognouit bos poſſeſſo-
rem ſuũ.⁊ aſinꝰ p̄ſepe ꝺñi ſui·iſrł aũt
me nõ cognouit.⁊ ꝓplus meꝰ nõ intel
lexit.Contẽplemur ḡ Jhm paupculũ
natũ ei cõpatiendo·ut ⁊ ipſe miſereať
nr̄i.⁊ ꝑducat nos ad regna celoꝝ.vbi
ipſe cũ pr̄e ⁊ ſpũ ſcõ ſuo viuit ⁊ reg̃t
in ſecula ſeculoꝝ.Amen.

¶ Dñica poſt octauã natiuitatis ꝺñi.ꝺe
pena miſerie pcti.i.ꝙ omnes miſerie
nature humane ꝓceſſerunt a peccato
Sermo.27ꝰ.

REgnauit mors ab Adam vſqꝫ ad
Moyſen etiã ĩ eos q nõ
peccauerũt.Verba iſta
ſunt apłi Pauli ad Ro.5°.ca°.ſcripta.
Poſt multa ſcripta in precedẽti ſacro
aduentu ꝺe pctõ:iam ſupeſt ut ꝺe pu
nitiõe eius aliq̃ ſubiũgamꝰ.Vñ ĩ pn-
cipio iſtiꝰ ſermõis poniť iſta ꝯcłõ.Q̃
oĩs pena q̄ ẽ ĩ hũana nã aliq̊ mõ ꝓceſ-
ſit a culpa.Que ꝯcłõ ſic ꝺeclarať ſm ꝙ
elicitur ex ꝺictis Ricar.nr̄i in 2°.ꝺiſ.
36.arti.2°.q.2.et btĩ Tho.ĩ 4° ſcripto.
ꝺiſ.46.arti.2°.et etiã p̄ma ſcꝺe.q.87
arti.7°.et Bona.ĩ 2°.ꝺiſ.36.arti.2°.q.
2.Pena põt cõſiderari triplicr.uel
inq̃ztũ eſt ſatiſfactoria·uel inq̃ztuꝫ eſt
vindicatiua·uel inq̃ztũ ẽ purgatoria.
P̊ mõ pena põt ꝯſiderari inq̃ztum eſt
ſatiſfactoria.⁊ hͦ q̊dã modo ẽ volũta-
ria.⁊ intꝺũ infligitur nõ ꝓ culpa ꝓpͣa
ſ ꝓ aliena.Sicut exempli gr̄a ĩ rebus
hũanis videmus ꝙ aliqs amici ſui ꝺe-
bitũ in ſe tranſfert ⁊ ſoluit.patuit hoc
in xp̄o q nullã culpam habuit.⁊ tñ ꝓ
nobis ſatiſfaciendo ſuſtinuit.Yſa.53°.
Vere languores noſtros ip̄e portauit.
2° pena põt cõſiderari inq̃ztũ ẽ vin-
ꝺicatiua.⁊ talis ꝓpͤe habet rõnem pe-
ne.⁊ ſp habet ordinẽ ad culpã·uel ꝓ-
priã.s.actualẽ·puta qñ aliqs uła ꝺeo
uel ab hoĩe ꝓ pctõ ꝯmiſſo puniť.uł ad
culpã originalẽ.⁊ hͦ ꝺuplr.uel p̄ncipa
liť.⁊ ſic pena pctĩ originalꝭ ẽ ꝙ nã hũa-
na ſibi reliq̃ť originalꝭ iuſticie auxilio
ꝺeſtituta.uel ꝯſequẽť.s.inq̃ztũ ad pec
catũ originale oẽs penalitates ex ꝺefec
tu nãe in oĩbus cõtingũt ⁊ cõſequũť.
Ad iſta facit ꝺictũ Jero.Quicqd pati-
mur·pctã noſtra meruerũt.3° poteſt
pena cõſiderari inq̃ztũ eſt purgatoria.
⁊ talis ꝓpͤe nõ habet rõnẽ pene ſ me-
ꝺicine.⁊ iſta põt eſſe in aliq̊ ſine culpa
ut illa pena q̄ ẽ medicinalis ipſi puni-
to uel ſui meriti ꝓmotiua·non tñ ſine
cauſa:q̄ tñ non eſt niſi culpa·uel ꝓpͣa
ad euitandũ·uel aliena ad timorẽ in-
cutiendum.Vñ nota ꝙ culpa ordina-
tur ad penam ut medicina.ſed non ſp
ut medicina illiꝰ qui peccauit·ſ alioꝝ.
Q̃.n.latro ſuſpendatur·nõ eſt ad cor-
rectionem eius.Similiter ꝙ homo in
inferno ꝺamnetur·non eſt ad correc-
tionem eius.ſed qñqꝫ pena ordinatur
ad culpam ut alterius medicina·ſicut
fur ſuſpenditur in bonum totius cõi-
tatis ne paſſim cõmittantur furta.Et

aliqs in inferno dānatur ad decorem
vniuerſi·ne in mūdo remaneat aliqd
īordinatū ſi culpa p penā nō ordinat̃.
Ex qb⁹ patet q̄ nō ē pena niſi ꝓpt̃ cul-
pam·qd̾ v̾ba ꝓpoſita apte declarant
dicentia. Regnauit mors ab Adā vſq̄
ad Moyſen ⁊c̄.ſ. ꝓpt̃ pctm̄ eius. In p-
ſenti igit̃ ſermōe de penalitate peccati
tractantes mouet̃ tm̄ vna magna dif-
ficultas. videlʒ. Si oēs corruptiones ⁊
miſerie q̄s videm⁹ in humana natura
ꝓceſſerunt a pctō. Ad cui⁹ declaratio-
nem tria ānotant̃·quoꝝ
Primū dicitur euidēs cōtrariatio.
Secūdū v̾o lucida declaratio.
Tertiū aūt fūdata reſponſio.

¶ Pars pma hui⁹ ſermōis. in qua ponit̃
predicti dubij cōtrariatio.

PRimo igitur in iſto ſermone
qn̄ q̄rit̃. vtrū corruptiones ⁊
miſerie q̄s videm⁹ in huma-
na nā·utputa infirmitates·paſſiones·
dolores·triſticia·inclinatio·ꝓnitas ad
malū inſint ei a ſue conditiōis pmor-
dio: inſurgit ꝯrietas. qa videt̃ p̊ ꝓba-
ri q̄ iſta ſint ex pctī merito. ⁊ h̾ tripli-
cit̃. p̊ fūdamento ratiōis ſic. Sicut ſe
habʒ pmiū ad meritū·ita pena ad pec
catū. uel ſicut v̾tuti debetur pmiū·ita
culpe debet̃ pena. ſ ad iuſticiā dei pti-
net pmia reddē bonis. g̊ ⁊ penas īfer-
re malis. p̄. Pena dr̄ q̄ſi punia. ſed
tūc aliqs pati ⁊ puniri dicit̃ qn̄ maluʒ
patit̃ ꝓ malo aliq̊ volūtario qd̾ cōmi-
ſit. ſ malū qd̾ aliqs volūtarie cōmiſit
ē malū culpe. g̊ pena ꝓpe eſt ex culpa.
p̄. Dyo⁹ ī 4°. de diui. no. ait q̄ puni-
ri nō ē malū ſ fieri pena dignū. ſ nul-
lus efficit̃ pena dign⁹ niſi p culpam. g̊
⁊c̄. Cōfirmat btūs Tho. in q̄ſtionib⁹
diſputatꝭ de malo. q. i. arti. 4°. vbi dic
q̄ nullū nocumētū creatura rationalꝭ
īcurrere pōt nec q̄tū ad aīam nec q̄tū
ad corpus nec q̄tū ad alia bona extrio-
ra niſi p̄cedēte culpa·uel ī pſona uel ī
nā. 2° h̾ idē ꝓbat̃ fūdamento fidei q̄
clamat ⁊ dicit filiū dei paſſū eē ut nos
a morte eripet·in q̄ nos īduxerat pri-
mus patēs. Vn̄ Aug⁹ ī li° 3°. de verbis
dn̄i·ſermone 6°. ait. O mors vbi ē vic-
toria tua? pcuſſiſti·vulneraſti·deieci-
ſti. ſ vulneratus ē ꝓpt̃ me q fecit me.
⁊ de morte ſua vicit te. Et ſup p̊s. 51°.
idē ait. Mortu⁹ eſt xp̄s·mortis interfec-
tor fuit. ⁊ magis ī illo mors mortua ē
q̄ ipſe ī morte mortu⁹. h̾ ille. 3° h̾ idē
ꝓbat̃ auctoritate veteris ⁊ noui teſtī.
Nam ī veteri teſtō Gen̄. 2°. dictū fuit
Ade. Morte morieꝛ. ſ. ſi pctm̄ feceꝛ. g̊
p culpam īobediētie penā mortalitaꝭ
īcurrit. igit̃ ⁊c̄. Itē ꝓbat̃ auctoritate
noui teſtamēti ad Ro. 5°. vbi ait apl̾s.
Sic p vnū hoiem in hūc mūdū pctm̄
ītrauit ⁊ p pctm̄ mors: ita ī oēs hoies
mors ptranſijt ī quo oēs peccauerūt.
g̊ videt̃ ⁊c̄. Sed oppoſitū videt̃ trib⁹
medijs. p̊ medio ſūpto ī pncipio na-
turalis philoſophie que dic 2° phyſi-
coꝝ. ⁊ 2° de aīa. Finis q̄dāmō diuʒ eſt
hō. cum igitur hō ſit mundus minor·
ideo vocat̃ microcoſm⁹. i. mūdus mi-
nor. 2° phyſicoꝝ. Ideo Joh̄. p̊. Et mū-
dus eū nō cognouit. i. hō ꝓpt̃ quē oīa
facta ſūt debet hr̄e nālem ꝯformitatē
ad mūdū maiorē·q ꝓpter ipſū factus
ē a pma ria ſua cōditiōe. ſed ita vide-
mus in maiori mūdo q̄ inferiores or-
bes contrario motu mouētur orbi ſu-
periori ſm̄ q̄ dicunt philoſophi natu-
rales·ut phus in li° de celo ⁊ mūdo. g̊
pari rōne videt̃ q̄ ī hoīe p naturā por-
tio ſenſitiua mouet̃ ꝯ iudiciū ratiōis.

ſ hẽ corruptio que ẽ ĩ nobis maxime
ĩordinata. ſi igiť hẽ a pma cõditione.
videť qꝫ ⁊ oĩs alia. g̊ ꝛc. 2° ꝓbať me-
dio ſũpto ſm pncipia moralis philo-
ſophie. Dicit. n. moralis phs 2° ethi-
coꝝ. ca°. 3°. Virtus ẽ difficiliũ moꝝ opa-
tiua. nec ẽ aliq̃ ṽtutis laus vbi nulla ẽ
difficultas. ſi igiť hõ fuit conditus ad
virtutẽ diſpoſitus. videť qꝫ a pma ſua
cõditione habuit difficultatẽ faciẽdi
bonũ ⁊ vitandi malum. ⁊ ĩ tali fuiſſet
diſpoſitus qꝫ oĩs ṽtus poſſet ĩ eo habẽ
ſuũ vſũ. g̊ videť creat⁹ cũ h⁹mõi cor-
ruptionibꝫ. 3° ꝓbatur medio ſũpto
ex pncipiis theologie. Dicit enĩ p ſcri-
pturam ſpũs ſcũs qꝫ via pueniendi ad
gloriã ⁊ ſublimitatẽ eſt p ignominiã
⁊ p humilitatẽ. via pueniẽdi ad tran-
qllitatẽ ẽ p labores ⁊ tribulatiões. De
pma hr̃ Luc. 14°. et. 18°. Qui ſe exaltat
humiliabiť. ⁊ q ſe humiliat exaltabiť.
De ſecũda hr̃ Act. 14°. Oportet nos p
multas tribulatiões introire ĩ regnuꝫ
dei. habeť. i. q. 3. c. ſaluator. Et Iac. p̊
dr̃. Oẽ gaudiũ exiſtimate frẽs cum ĩ
tẽptatiões varias ĩcideritꝫ. Et Ro. 5°.
Tribulatio patiẽtiã opať. patiẽtia ꝓ-
bationẽ. ꝓbatio ṽo ſpem. ſpes nõ con
fundit ꝛc. Si igiť debuit ſic fieri hõ qꝫ
eẽt diſpoſit⁹ puenire ad gloriã ⁊ vic-
toriã ⁊ pacẽ pfectã. videť qꝫ humana
nã ĩ penalitatibꝫ ⁊ corruptiõibꝫ ĩ qbꝫ
modo eſt. a ſuis pmordiis fuerit ↄſti-
tuta. g̊ ꝛc. Et ſic patet pars pma hui⁹
ſermonis.

¶ Pars ſecũda hui⁹ ſermõis. in q̃ ꝑdic-
ta dubitatio declarať lucide ⁊ apte.

Secũdo ĩ iſto ſermone ꝑdicta
dubitatio declarať ſm Bona.
ĩ 2°. diſ. 30. arti. p̊. q. i. di. qꝫ at-
tendendũ ẽ qꝫ ratio ĩ inqrendo dupli-
cit põt ꝓcedẽ. Aut ꝓut ẽ adiuta radio
fidei. ⁊ ſic ꝓcedit aſpiciẽdo ad cauſas
ſupiores. Aut ꝓut iudicio ꝓpo relicta
eſt. ⁊ ſic ꝓcedit inſpiciẽdo ad cauſas ⁊
naturas inferiores. acqrendo. ſ. ſciam
p viã ſenſus ⁊ expiẽtie. Et iſto mõ ra-
tiocinando ꝓceſſerunt phi q nõ aſpe-
xerũt ĩ hoĩs cõditiõe ſuũ pncipalẽ ac-
torẽ. ſ; aſpexerunt pncipia ↄponentia
⁊ opationes q̃s habet p ṽtutẽ nãe. Et
ſm hũc modum ratio poti⁹ diſcordat
ṽitati catholice q̃ꝫ cõcordet. Et hẽ rõ
q̃re phi nõ puenerũt ad lapſus huma
ni cognitionẽ. qa eis videbatur valde
rõnabile hoĩem ſic fuiſſe cõditũ. Do-
ctores catholici ⁊ fideles quia ratioci-
nanť pmo mõ aſpiciẽdo ad cãs ſupio-
res. multũ cõſonũ viſũ eſt eoꝝ ratiõi
qꝫ de⁹ ĩ tanta calamitate ⁊ miſeria in q̃
nũc eſt hoĩeꝫ nõ fecerit a pncipio ſue
cõditiõis. Et ꝓbať tribꝫ mediis. p̊ ex
pte diñe iuſticie. 2° ex pte diñe ſapie.
3° ex pte diñe bonitatꝫ ⁊ clementie. p̊
ex pte diñe iuſticie arguitur ſic. Nulli
iuſte ĩfligiť pena niſi ꝑcedat culpa. ut
dictũ ẽ ſ. Vñ Exo. 23°. Iuſtũ ⁊ ĩnocen
tem ne occidas. Et Danieľ. 13°. Inno-
centẽ ⁊ iuſtũ non interficias. Et lex im-
perialis inqt. Itaqꝫ deo ⁊ ſaluatori nr̃o
oẽs offerant hymnos ꝓ lege quam eis
dedit. ⁊ patrias habitare caute. ⁊ ꝓpas
facultates hr̃e firmiſſime. ⁊ iudicium
frui iuſticia. Nã ꝓptea poſita ẽ ut iu-
ſticiã q̃ ĩ lege ẽ valeam⁹ dño deo vouẽ
⁊ noſmetipſos ⁊ noſtrum cõmendare
impiũ. ⁊ non videamur hoĩes deſpicẽ
oppſſos ↄ̃ iuſticiã q̃s nob̃ tradidit de⁹
ut ei p oĩa paream⁹ ei⁹ ſequẽtes beni-
gnitatẽ. in Auten. ut iudi. ſine quoq̊
ſuf. §. itaqꝫ. colľ. 2. conſti. 2. Ecce g̊ qꝫ
eſt contra iuſticiam innocentes pena

flectere. Sed nihil aliud ē pena q̄ʒ paſ-
ſio ĩuoluntaria in creatura rationali.
Nam de ratione pene eſt ꝙ ſit ĩuolun
taria. Cuius ratio eſt ſcd̄m Tho. in q̄-
ſtionibꝫ diſputatiſ de malo. q. i. arti. 4°.
q̄a voluntas vniuſcuiuſqʒ in bonū ꝓ-
priū ⁊ ſibi cōueniēs naturalit̄ inclina-
tur. ḡ ſicut frui bono ē delectabile q̄a
conuenit voluntati. ita priuari bono
uel pati malum ē pena. Sequitur ḡ ꝙ
nullo modo talis paſſio fuerit in hoīe
anteq̄ʒ preceſſerit culpa in eo. igitur ta
lis corruptio non fuit in humano ge-
nere a p̄mordio ſue conditiōis. ſed ex
merito tranſgreſſionis. Cōfirmatur
predicta ratio iuſticie. ſic. A ſūma iu-
ſticie eq̄tate nulla procedit curuitas ⁊
obliquitas. ſed humana natura nō ſo
lum corrupta eſt corruptione penali-
tatis. verū etiam corruptione curuita-
tis. quiā videmus hoīes ex corruptio-
ne ſibi indita inclinari ad malum. Vn̄
Gen̄. 8°. Senſus ⁊ cogitatio cordis hu
mani ab adoleſcentia ſua in malū ꝓna
ſunt. quod etiam habetur extra de p̄-
ſūptionibꝫ. c. cum in iuuentute. et. xi.
q. 3. c. ꝓcliuis. et. i2. q. i. c. oīs etas. vbi
dicitur. Omnis etas ab adoleſcentia ĩ
malum prona eſt. ḡ nūq̄ʒ a diuina iu-
ſticia ꝓceſſit ꝙ humana natura ſit cor-
rupta in ſui p̄mordio. ḡ ſi corrupta ē.
hoc eſt ſolum peccati merito. igitur pʒ
⁊c. Q̄ʒ ſi contra p̄dictam rōnem ar-
guatur. s. ꝙ non repugnet diuine iu-
ſticie ſic eſſe factum hoīem a p̄mordio
ſue conditiōis. ſic. Non eſt maioris in-
nocentie hō q̄ʒ ſit ouis uel agn⁹. ſʒ ouis
⁊ mortalis ⁊ paſſibilis producta fuit
a deo ita ꝙ in nullo ex hoc derogat̄ di-
uine iuſticie. ḡ pari rōne videtur ꝙ ſi
talem ꝓduxiſſet hoīem qualis nūc eſt
non videret̄ in aliquo derogari eidē.

Ad hoc reſpondetur ꝙ non eſt ſimile
de hoīe ⁊ de oue. Homo. n. q̄ rationis
particeps eſt: capax eſt beatitudinis
⁊ iuſticie. Nam ē aīal ciuile ⁊ politicū
p̄ polit. p̄ ethicorū. eſt prudentiſſimū
oīuʒ aīaliū 2° de aīa. Et ideo interro-
gatus Democritus ſicut refert Boeti⁹
ĩ li° de arte muſica. quid int̄ hoīes pe-
coraq̄ʒ diſtaret. reſpōdit: ſapient̄ ſen-
tire. Etiā ꝑ oppoſitum eſt capax culpe
⁊ miſerie. Vn̄ ſicut in hoīe obliquari
culpa eſt. ſic ⁊ pati pena ē. In oue aūt
neutrū contingit reperire. ideo paſſibi-
litas ouiſ nihil facit ad deordinationē
dīne iuſticie cui⁹ eſt conſiderare me-
ritorū exigentiam. non ſic aūt ē de paſ-
ſione ĩ natura humana. ḡ videtur ⁊c.
2° idem ꝓbatur ex parte dīne ſapiē
ſic. Vbicūq̄ʒ eſt ſūma ſapientia ibi eſt
ſūma pulchritudo. Sic exponit Aug⁹
in li° de trini. 6°. Quare ſpecies appro-
priatur filio cui etiā appropriat̄ ſapīa.
Jō idem Aug⁹ loquēs ĩ li° meditatio-
num. ca°. 3°. ad deum. inq̄t. Circūſpicit
aīa mea miſera. ⁊ nō videt pulchritu-
dinem tuā. Auſcultat: ⁊ non audit ar-
moniā tuā. Olfacit. ⁊ non ꝑcipit odo-
rem tuū. Et ĩ li° de ſpeculo. ca°. 8°. idē
ait. Si op̱a tua ita ſūt magna ⁊ inſcru-
tabilia pulchra atq̄ʒ ſtupēda. qualis es
tu pulcherrimus creator eorū! Cōſtat
n. opificem oīuʒ longe aliter ſe habere
q̄ʒ ea que a ſe fieri volunt. Ex pulchri-
tudine tn̄ circūſcripte nature ⁊ mūdi
rerū oīuʒ mirabili ſpecie pulchritudo
tua que tu ipſe es. q̄a ſimplex ⁊ excel-
lentia glorie tue q̄ circūſcribi nō pōt:
intelligi aliquatenus valet. hec ille.
Sed cauſa ⁊ effect⁹ debēt eē ꝓportio-
nata. 2° poſteriorū. 5° metaph. ⁊ meli⁹
2° phyſicorū. et i2° metaph. cōm. ḡ a
ſūma pulchritudīe nihil ꝓcedit turpe

aut fedū·nihil qđ rationalē offendat
aſpectū.Cum igit̄ in hoīe ratiōe vtēte
ſint aliq̄ paſſiōes cōditionales de qbꝫ
rōnabilit̄ erubeſcit.ḡ talis paſſio nūq̄
fuit in hoīe a ſua pma origine·uel fuit
ſic·uel merito trāſgreſſiōis.ḡ ꝛc. Cō-
firmat̄ iſta rō ſapīe ſic.Vbicūq̄ ītelli-
gitur ſūma ſapīa ītelligit̄ ſūma ꝺitas
⁊ ſūma equalitas.ſed a ſūma eq̄litate
nulla debet ꝓcedere īproportionabili-
tas.ſ duratio ⁊ conſeruatio corpis ſm
ſtatū pn̄tis miſerie eſt īproportiona-
bilis aīe q̄ eſt eius forma.qa h̄ eſt tem
porale·illud ꝑpetuū.Separat̄.n.h̄ ab
illo tāq̄ perpetuū a corruptibili 2° de
aīa.ḡ nūq̄ humana natura ſic ꝓducta
fuit a pmordio ſui a ſapīa ſūma.videt̄
ḡ q̄ ī h̄ ceciderūt ex ꝓpa culpa.pꝫ ḡ ꝛc.
Q̄ ſi ꝯ iſtam rōnem arguatur.s.q̄ h̄
nō repugnet diuine ſapīe.ſic.Scđm idē
exemplar ſm qđ deus ꝓduxit hoīem
de t̄ra·ꝓduxit etiā alia aīalia ⁊ aīantia
⁊ corpa mixta.ſ h̄ non repugnat pul-
chritudini diuini exēplatis q̄ ex q̄tuor
elementis ꝯpoſita ſint corruptibilia·ut
patet p̄ de celo ⁊ mūdo·īmo h̄ facit ad
ordinem vniuerſi ſicut ī pluribꝫ locis
oſtendit Aug⁹.ḡ nō videt̄ eē ꝯ ordi-
nem ſapīe ſi deus hoī eaſdē ꝓprietates
⁊ paſſibilitates a natura indidit quas
etiā dedit alijs aīalibꝫ.ḡ ꝛc. Ad h̄ re-
ſpōdet̄ q̄ nō ē ſile ꝓ eo q̄ alia aīalia ab
hoīe nō hn̄t formā cōpletiuā īcorru-
ptibilē.In ſolo aūt hoīe aīa eſt īmorta
lis p naām. Vn̄.12°. metaph .ait phus.
Nulla forma p̄exiſtit ſuo ſubiecto.⁊
ſi aliq̄ remanet rōnalis eſt.Et iō mor-
talitas ī alijs aīalibꝫ non ponit aliquā
proportionem pfectibilis ad ſuam p-
fectionem ſicut ponit ī hoīe·ac p hoc
nec ita repugnat mortalitas ī alijs ani
malibus ordini quē ſapīa ſeruat ī reꝝ

conditione ſicut mortalitas reperta ī
hoīe. 3° idem ꝓbatur ex parte bonita-
tis diuine·ſic. A ſūma bonitate nihil ꝓ-
cedit quod magꝭ ſit propinquū ad ma
lum q̄ ad bonū·cum vniuerſa ꝓpt̄ ſe-
ipſū ſua bonitas operetur.pꝰ.16°. Vni-
uerſa ꝓpter ſeipſū fecit deus.Nam ⁊
Plato in thimeo·ait.Bonitas dei fuit
cauſa factiōis mūdi.⁊ oīuꝫ reꝝ origo.
Et phs 5° ethicoꝝ·inq̄t.Optimus eſt
ille qui vtitur bonitate ſua etiā ad ali-
os non ſolum ad ſe.Et quid meli⁹ deo
qui ē ſūma bonitas.Cum igit̄ ſenſus
⁊ cogitatio hoīs prona ſūt in malum
ab adoleſcentia ſua ut dictū eſt s̄.igit̄
in illa corruptione in qua eſt non fuit
humana natura a ſūma bonitate ꝓdu
cta. Nam ⁊ Apuleus phus.Nihil eſt
deo ſimili⁹ q̄ vir aīo pfecte bonus·q̄ſi
di.Deus ē bonitas.ḡ boni ſunt ſibi ſi-
miles.Non igitur fecit hoīem diſſimi
lem·īmo ad ſimilitudinem ſuam.nō
ḡ magꝭ ad malum q̄ ad bonū pronū.
Cōfirmatur iſta rō ſic.Nihil ꝓcedit
a ſūma bonitate quod eſt dignū male-
dictione.ſ multe ſūt ī nobis paſſiōes
maledicte propt̄ quas tam Iob q̄ Ie-
remias maledixit diei ſue ī qua natus
eſt·dicens.Pereat dies ī qua natus ſū
Iob.3°. ca°. Et in lege maledicebantur
ſteriles mulieres.Et hodiernis tpibꝫ
videm⁹ multos ꝓpt̄ tribulationes q̄s
patiūt̄: maledicentes diē ⁊ horā in q̄
nati ſūt·imprecantes ſibi mortē.ḡ nō
videtur q̄ humana natura ī ea corru-
ptione qua nunc eſt·creata ſit a ſūma
bonitate.videt̄ ḡ q̄ ī hāc corruptionē
⁊ ſtatū deuenerunt merito culpe ſue.
Q̄ ſi ꝯ iſtam rōnē arguat̄ q̄ h̄ nō ſit
ꝯ ordinem diuine bonitatis. Ad ſuam.n
bonitatē ſpectat dare vnicuiq̄ ſm in-
clinationē cōpetentē ſue nat̄e. ſ ſicut

aīa rōnalis delectat̃ in bono ſimplicit̃
ita aīa ſenſibil̃ ī bono ut nūc. Et ſicut
terra habet qeſcere deorſū· ita ⁊ ignis
ſurſū. Si igit̃ deus oī hoī dedit ꝓpꝛias in-
clinatiōes. igit̃ a ꝑmaria hoīs ꝯditiōe
erat diuerſitas appetituū ī ſenſuali ra-
tionaliqꝫ. Erat nihilominꝰ diuerſitas
in elementis corpus cōſtituentibus.
Si igit̃ diuerſitas ꝑme īclinationis fa-
cit rebellionē. ⁊ diuerſitas ſecūde īcli-
natiōis īducit tēptationū pugnā. vi-
detur ꝙ ſi hō hͦ mō condituꝰ eēt· ī nullo
derogaret̃ bonitati diīne. ḡ videtur ⁊c.

Ad hͦ rn̄det̃ ꝙ verū ē ꝙ ſūme bonitađ
eſt dare vnicuiqꝫ ſuā inclinationē. ſed
ſaluo ordine q attēdit̃ int̃ res ſm ꝙ cō
parāt̃ ad īuicē· qm̄ bonitas nō ꝑiudi-
cat ſapīe. Et qa ſm ordinē nāe corpus
debet eē ſubiectū aīe· ſenſualitas ſub-
iecta debet eſſe rationi· ſic debuit deus
dare īclinationē tam corꝑi hoīs qꝫ ſen
ſualitati carnis ꝙ in nullo ꝑiudicaret̃
ordini ſiue rectitudini ratiōis. Et hic
ē ꝙ ſi ſenſualitas bonū ut nūc appetēt
nulla tn̄ erat rebellio ī primo hoīe. qa
tātum appetebat ſicut ratio dictabat.
Nūc aūt eſt rebellio. quia preter iudi
ciū ratiōis frequent̃ appetit. ⁊ ꝓpt̃ hoc
brutales effecti ſumꝰ. ⁊ iumēt̃ īſipien
tibꝫ ꝯparati· cū tn̄ hō ī primordio cō-
ditꝰ fuerit ī honore ⁊ dignitate ratio-
nis. Et ſic patet deciſio huiꝰ magne q̄-
ſtionis ſm ꝑdictū doctorem ſeraphi-
cum Bonauenturam.

¶ Pars tertia huius ſermonis. ī qua re-
ſpondetur ad predicti dubij cōtrarīa-
tionem.

TErtio ī iſto ſermōe rn̄det̃ ad
argumenta q̄ videtur ꝑdicti
ꝯcłoni eē ꝯ̄ria. Dicēdū ḡ ad
ꝑmū ī oppoſitū de dıſitate motuū or-
biū celeſtiū. Q. ⁊ ſi videat̃ ibi eē ꝯ̄trie-
tas· nō tn̄ ē ibi ꝯ̄trietas īmo ordinatio
recta· pro eo ꝙ ſpera ſuꝑior ſꝑ mouet
inferiorē. ⁊ nūqꝫ īferior ſuꝑiorē. Nūc
aūt ī nob̄ nō eſt ſic· pro eo ꝙ videmus
aliā legem ī mēbꝛ̄ nr̄is repugnantem
legi ment̄ nr̄e. ⁊ captiuantē nos ī ſer-
uitutē pctī· ut pꝫ ꝑ aplm̄ Ro. 7°. Ad
ſecūdū qđ obijcitur ꝙ v̓tus ē diffici-
limoꝝ opatiua. Reſpondēdū ē ꝙ q̄dā
ē difficultas q̄ venit ex gnē opis. que-
dam v̓o q̄ venit ex defectu operantis.
Prima difficultas ē de eſſentia v̓tuꝫ.
Virtus. n. inq̄tū v̓tus circa magna cō
ſiſtit ⁊ ardua. hͦ aūt difficultas ī hoīe
ꝑmo nō fuit ſic. Hō enī ita pfecte deo
obediuiſſet ⁊ deo adheſiſſet. ſicut pfec
tio virtutis obedientie ⁊ amicitie hoc
reqrit. ⁊ ſic de alijs v̓tutibus. Eſt alia
difficultas q̄ venit ex defectu opant̄.
⁊ iſta qdē nō ē de eēntia v̓tuꝫ. īmo ac-
cidit v̓tuti ſm ꝙ v̓tus ē. Et iō ad hͦ ꝙ
hō eēt v̓tuoſus nō oportuit hāc diffi-
cultatē repiri ī hoīe ī ꝑmordio. Et ꝙ
illud ſit verū hͦ planū ē. Quāto. n. ali-
qs magꝭ ꝓficit ī v̓tute· tāto magꝭ opat̃
cū minori difficultate ex pte ſui. Si igit̃
hͦ difficultas eēt de v̓tuꝫ eēntia· ſm ꝙ
hō ꝓficēt minueret̃ ī eo v̓tuꝫ excellen
tia· quod falſū eē nemo dubitat. Ad
t̃tiū qđ obijcit̃ de via ꝑueniēdi ad ſa-
lutē. Dicēdū ē ꝙ ſacra ſcript̃a tradita
ē hoī lapſo. ⁊ documēta ꝑ q̄ ꝑducatur
ad patriā ſm ꝙ ſtatui pn̄ti ꝯpetit. Iō
ex hiſ nō pōt argui ꝙ talis debuerit hō
fieri ut ꝑ hanc viā deueniret· tales. n.
vie ſūt valde aſpe. Si aūt hō nō peccaſ
ſet· nō cū aſperitate ſ cū leuitate ꝑue-
niſſet ad ſuū finē. Et ē ſile. qa ſanitas
ꝑ bona cibaria ⁊ ſuauia conſeruatur. ſ
nō recuꝑatur niſi ꝑ paſſiōes amaras.
Cōcluſio ē ḡ ꝙ oīs miſeria· corruptio

⁊ paſſio q̄ in humana naťa eſt ꝓceſſit a
pctō· nō a conditore nr̄o. Confirmat
hanc ↄcl'onē Aug⁹ in ſermone 27°. de
reſurrectione xp̄i. di. Maloꝝ oīuȝ no-
ſtroꝝ cā pctm̄ eſt. Non. n. ſine cā ma-
la iſta hoīes patiūtur. iuſtus eſt oīpo-
tens deus· non iſta pateremur ſi non
mereremur· ſed cum ſumus in penis
ad quas venimus ꝓ peccatis noſtris:
dn̄m Ihm xp̄m cogitem⁹ qui voluit
eſſe in penis nr̄is ſine peccatī noſtris· ſ
ſuſtinendo ſine culpa penam. ⁊ culpā
ſoluit ⁊ penam. Culpam ſoluit pecca-
ta donando· penā ſoluit mortuos ſuſ-
citando. Et. 20. de ciui. dei. ca°. 6°. Oēs
n. mortui ſunt in pctis· nemine ꝓrſus
excepto ſiue originalibus ſiue etiā vo
luntatī additī· uel ignorando uel ſcien
do· nec faciendo qđ iuſtū eſt. ⁊ ꝓ oībꝫ
mortuis viuus mortu⁹ eſt. Viuus eni
nullum hn̄s oīo peccatum· ut qui per
remiſſionem pctōꝝ viuūt· non iam
ſibi viuant· ſed ei qui mortu⁹ eſt ꝓpť
pctā noſtra. ⁊ reſurrexit ꝓpť iuſtifi-
cationem nr̄am: ut credentes in ipſū
qui iuſtificat impiū· ex īpietate iuſti-
ficati tāq̄ȝ ex morte viuificati ad p̄mā
reſurrectionem etiam nūc ptinē poſ-
ſimus. Ad hanc. n. non ptinent niſi q
beati erūt in eternū. Ad ſecundam v̊o
beati ⁊ miſeri ptinebūt. hec ille. Ecce
g̊ in quantam deducti ſumus miſeriā
propter peccata noſtra. Nō g̊ dicam⁹
naturam eſſe male conditam. quia ſic
maledicerem⁹ conditorem· quod im-
piiſſimū eſt· ſed īputemus parentibꝫ
qui exiſtentes inobedientes mādato
dei oīa alia ei iuſte inobedientia facta
ſūt. Rogem⁹ g̊ dn̄m nr̄m Ihm xp̄m
ī miſeriis ↄſtitutos ſubleuantē· ut vi
uificet nos in p̄nti p grām. ⁊ ī futuro
p gloriā ī ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ In die ſcō epiphanie dn̄i nr̄i Ihu xp̄i
de manifeſtatiōe filii dei nati· ī gnāli
in pticulari ⁊ in ſpāli Sermo. 27°.

Et ecce ſtel
la quam viderant magi
in oriente ⁊c. Scribunť
h̄ verba Math. 2°. et in
euāgelio occurrentī ſollēnitatis. Ho-
dierna dies frēs cariſſimi tribꝫ mira-
culis decorata eſt. ſ. adoratione puuli.
cōſecratiōe baptiſmi. ⁊ opatione mi-
raculi. Nā ut eccleſia atteſtatur: deci-
matertia die p̄mi āni· puer Ihus ado-
ratus ē a magis. Eadē v̊o die trigeſi-
mi anni. Ihus iā vir effectus a Iohan-
ne in iordane baptiçatus fuit. Sic. n.
Luc. 3°. ca°. ſcribitur. Et ipſe Ihs erat
incipiens quaſi annoꝝ triginta. ſ. cuȝ
baptiçat⁹ eſt. Simili quoq̄ȝ die trige-
ſimi p̄mi anni: ab ipſo dn̄o Ihu p̄mū
miraculū factū eſt· cū ī nuptiis aquā
ī vinū cōuertit. De q̄ Ioh. 2°. ca°. ſcri-
ptū eſt. Hoc īitiū ſignoꝝ fecit Ihus ī
chana galilee. De his igiť tribꝫ h̄ or-
dine ⁊ tpe a dn̄o ppetratis ſollēnia ce-
lebram⁹. Quaꝓpter iſta ſollemnitas
tripliciter nūcupata eſt. ſ. betphania
theophania ⁊ epiphania. Betphania
nūcupať a bet qđ eſt dom⁹. ⁊ phanos
apparitio. qa ī nuptiaꝝ domo dīna po-
tētia xp̄i manifeſtata eſt· quo ad triū
miraculū. Theophania denoīatur a
theos qđ eſt de⁹. ⁊ phanos manifeſta-
tio. qa ſanctiſſima trinitas ī baptiſmo
apparuit ī extrinſeco ſigno· quo ad ſe-
cundū miraculum. Epiphania nāq̄ȝ
dicitur ab epi qđ eſt ſupra. ⁊ phanos
qđ ē apparitio uel manifeſtatio· quaſi
deſup p ſtellam facta filii dei manife-
ſtatio. Vn̄ Aug⁹ ī ſermōe de ephia· ait

Epiphanie dies latine manifeſte dici. põt. Et hꝰ ē pmū miraculū qđ celebrat eccleſia in ſollemnitate pn̄ti·qđ vtriq̧ inſinuant verba ꝓpoſita dicentia. Et ecce ſtella quā viderant magi ī oriente ante eos ut. s. manifeſtaret eis filiū dei. Et ideo ſeqꝛ. vſq̧ dū veniēs ſtaret ſup vbi erat puer. De q̄ manifeſtatione tres ↄſideratiōes ānotabim⁹·q̄rū

Prima erit de manifeſtatione filij dei in generali.

Secūda erit de eadē ī particulari.

Tertia aūt de ipſamet in ſpeciali.

¶ Pars pma hui⁹ ſermonis. in q̄ tractat̄ de manifeſtatiōe filij dei in gn̄ali ſi. s. cōuenienter fuit facta.

Primo igitur in iſto ſermone de manifeſtatiōe filij dei ī generali tractantes. ⁊ ad vidēdum ſi cōuenienter fuerit facta: tres ↄclōnes ſm Tho. ānotātur. q. 36. arti. p. 2. et 3. q̄rꝫ pma eſt ꝙ natiuitas xp̄i nō debuit oībꝫ manifeſtari. Secunda ē ꝙ aliqbꝫ debuit manifeſtari. Tertia eſt ꝙ eis propter quos facta eſt debuit manifeſtari. Prima ↄclō ꝓbat̄ tribꝫ rōnibus. p ſic. Redemptio nr̄a nullo modo debuit impediri. ſꝫ ſi natiuitas filij dei fuiſſet oībus manifeſtata: redemptio nr̄a que p crucē filij dei parata erat fuiſſet īpedita·teſtante Paulo apl̄o qui. i. Cori. 2. ca. inqt. Si cognouiſſent nūq̧ dn̄m glorie crucifixiſſent. ḡ natiuitas eius oībꝫ manifeſtari nō debuit·ut Yſa. dictuꝫ. 45. ca. verificaret̄. s. Tu es deus abſconditus ſanctus iſrl̄ ſaluator. 2° idem ꝓbatur ſic. Illud non debuit admitti p quod diminuitur meritum fidei·p quā. s. hoīes iuſtificāt̄·ſm illud ad Ro. 3. Iuſticia dei p fidem Iħu xp̄i. ſed ſi manifeſtis indicijs xp̄o naſcēte ei⁹ natiuitas oībꝫ apparuiſſet iā tolleretur ratio fidei· q̄ atteſtante Paulo ad Heb. xi. eſt argumentū non apparentiū. igit̄ oībꝫ manifeſtari non debuit. 3° hꝰ idem ꝓbat̄ ſic. Illud nō debuit manifeſtari quod īducit dubiū ṽitatis humanitat' xp̄i. ſed ſi fuiſſet oībus facta natiuitat' xp̄i manifeſtatio· p̄dicta dubietas fuiſſet orta. ḡ ꝛc. Nam Aug⁹ ī epl̄a ad Voluſianū inqt. Si nullos cibos·nullos caperet ſomnos·nōne opinionem ↄfirmaret erroris·nec hoīem verū nullo mō ſuſcepiſſe crederetur. ⁊ dum oīa mirabiliter faceret auferret qđ miſericorditer fecit. hꝰ ille. Nam erudiēdi erant oēs hoīes ad ſalutē non in pncipio natiuitatis ei⁹. ſꝫ poſtea tēpore ꝓcedente poſtq̧ operatus eſt ſalutem in medio terre. Vn̄ poſt paſſionē ⁊ reſurrectionem ſuam dixit diſcipulis Math. vlt. Euntes docete oēs gentes. Qꝫ ſi ↄtra dicat̄ ſic. Deus ſup oīa pronior eſt ad miſerēdum·ſm illud ps. Miſeratiōes eius ſup oīa opa eius·ſꝫ ī ſecūdo aduētu q̄ iuſticia iudicabit veniet oībꝫ manifeſtus·ſm illud Math. 24. Sic fulgur exit ab oriēte. ⁊ patet vſq̧ in occidentem·ita erit aduentus filij hoīs. ḡ multo magis pmus q̄ natus eſt ī mūdum ſm carnē debuit oībꝫ eſſe manifeſtus. Ad hꝰ reſpondet̄ ꝙ ad iudiciū reqrit̄ ꝙ auctoritas iudicis cognoſcat̄ ⁊ ppt̄ hꝰ oportet ꝙ aduentus xp̄i ad iudiciū ſit manifeſtus. ſꝫ pmus aduent⁹ fuit ad dūꝫ ſalutē q̄ eſt p fidem·que quidē eſt de nō apparētibꝫ ut dictū ē. Et iō aduentus xp̄i pmus debuit eſſe occultus. Et ſic patet pma ↄclō. Secūda ↄclō. s. ꝙ natiuitas xp̄i aliqbus debuit māifeſtari·ꝓbat̄ etiā triplicit̄.

p̊ ſic. Si natiuitas xp̄i omnibus eſſet
occulta nulli fuiſſet pꝛoficua. ẜ opoꝛte
bat xp̄i natiuitatem eē ꝓficuā alioqn
fruſtra natus fuiſſet. g̊ videtur ꝙ ali-
quibus debuerit xp̄i natiuitas mani-
feſtari. 2° ſic. Que a deo ſūt. oꝛdinata
ſūt. ſm aplm̄ ad Ro. 13°. ptinet autē ad
oꝛdinem dīne ſapīe ut dei dona ⁊ ſecre
ta non equaliter ad oēs ẜ īmediate ad
quoſdam pueniant. ⁊ per eos ad alios
deriuentur. Vñ ⁊ q̄ꝫtum ad reſurrec-
tionis myſteriū dicit̄ Act. x°. ꝙ de⁹ de-
dit xp̄m reſurgentem manifeſtū fieri
non omni pp̄lo. ſed teſtibus p̄oꝛdinatꝫ
a deo. quod etiā debuit obſeruari cir-
ca eius natiuitatē ut non oībus xp̄us
manifeſtaretur ẜ quibuſdam p quos
poſſet ad alios deuenire. 3° ſic. Illa de-
buerūt deuitari que cedebant in p̄iu-
diciū nr̄e ſalutis. ẜ ſicut fuiſſet in p̄iu-
diciū noſtre ſalutis humane ſi oībus
hominib⁹ dei natiuitas īnotuiſſet. ita
etiam ſi nulli nota fuiſſet. Hic. n. ⁊ ibi
tollit̄ fides tam. s. p h̄ ꝙ aliqd eſt tota-
liter manifeſtū q̄ꝫ etiam p h̄ ꝙ a nullo
cognoſcit̄ a quo poſſit teſtimoniū au-
diri. Fides. n. eſt ex auditu ſm aplm̄
ad Ro. x°. Q̲ ſi cōtra dicatur ſic. Nul-
lus ſapiēs māifeſtat id ex quo turba-
tio ſequitur ⁊ detrimentū alioꝝ. ẜ ma
nifeſtata xp̄i natiuitate ſubſecuta eſt
turbatio. ſm illud qꝺ legit̄ in h̄ euan
gelio. s. Audiens rex Herodes xp̄i na
tiuitatem turbatus ē ⁊ oīs hieroſoly-
ma cum illo. ſecutū etiā eſt detrimen-
tum alioꝝ. s. pueroꝝ occiſoꝝ in Beth-
leem iude. Ad h̄ reſpondetur ꝙ talis
turbatio ſubſecuta cōgruebat xp̄i na-
tiuitati tripl̄r. p̊ qdē qa p h̄ manife-
ſtata ē celeſtꝫ xp̄i dignitas. Vñ Greg⁹
dīc in omel. epiphanie. Celi rege nato
rex ter̄e turbat̄. qa nimiꝝ trena altitu-
do confūdit̄ cū celeſtis celſitudo apit̄.
2° quidē qa p h̄ figurabat̄ iudiciaria
xp̄i ptās. Vñ Aug⁹ dīc in quodam ſer
mone epiphanie. Quid erit tribunal
iudicantis. qn̄ ſupbos reges cuna ter-
rebat infantis! 3° quia p h̄ ſignifica-
batur deletio regni diaboli. qa ut Leo
papa dīc ī ſermone epiphanie. Nō tm̄
Herodes ſemetipſe turbat̄ q̄ꝫtū diabo
lus in Herode. Herodes. n. hoīem ex-
iſtimabat. ſed diabolus deū. ⁊ vterqꝫ
regni ſui ſucceſſoꝛem timebat. diabo-
lus celeſtem. ſed Herodes trenū. Q̲
autē iudei turbant̄ q magis gaudere
debuerant. aut h̄ eſt qa ut Criſo⁹ dīc.
de aduentu iuſti gaudere nō poterāt
iniq. aut qa volebant fauere Herodi
quē timebant. Q̲ aūt pueri ab Hero-
de ſūt intfecti. non ceſſit in detrimētū
ẜ in eoꝝ ꝓfectū. Dicit. n. Aug⁹ in ſer-
mone de epiphania. Abſit ut ad libe-
randos hoīes xp̄s veniēs de illoꝝ pre-
mio qui ꝓ eo interficerēt̄ nihil egerit
q pendens ī ligno ꝓ eis a quibꝫ inter-
ficiebatur oꝛauit. Et ſic patet ſecunda
ꝺcl̄o. Tertia ꝺcl̄o. s. ꝙ xp̄i natiuitas
eis ꝓpṫ q̊s facta fuit debuit māifeſta-
ri. declaratur ſic. Nam cōueniēter ſūt
electi illi quibus ē xp̄i natiuitas mani
feſtata. qa ſalus q̄ erat futura p xp̄m
ad oēm diuerſitatē hoīuꝫ ptinebat. qa
ſicut dicitur ad Col. 3°. In xp̄o non eſt
maſculus ⁊ femina. gentilis ⁊ iudeus
ſeruus ⁊ liber. ⁊ ſic de alījs h⁹mōi. Et
ut h̄ in ipſa xp̄i natiuitate p̄figuraret̄
oībus cōditiōibꝫ hoīuꝫ eſt manifeſta-
tus. p̊ magis tāq̄ ſapientibꝫ ⁊ poten
tibus. 2° paſtoꝛibꝫ tāq̄ ſimplicibꝫ ⁊
vilibꝫ. 3° manifeſtat⁹ eſt Symeoni ⁊
Anne tāq̄ iuſtis. Manifeſt⁹ ē etiā An-
ne tāq̄ mulieri. ⁊ magis tāq̄ pctōribꝫ
ut p h̄ oſtenderet̄ nullam conditionē

hoīuꝫ excludi a xp̄i ſalute. Qꝫ ſi ɔtra
dicat̃ ſic. Manifeſtatio dīne ꝟitatis p̄-
cipue debet fieri ad dei amicos. ſm il-
lud Job. 36°. Annūciat ꝺ ea amico ſuo.
ſ3 magi videntur eē dei īimici. Dicit̃. n.
Leuit. 19°. Non declinetis ad magos.
nec ab ariolis aliqd ſciſcitemini. nō ḡ
debuit xp̄i natiuitas magis manifeſta
ri. Ad h̄ reſpondet̃ ꝙ ſicut Aug⁹ dīc
in ſermone de epiphania. di. Sicut p̄-
ualet īperitia in ruſticitate paſtoꝝ. ita
p̄ualet īpietas in ſacrilegijs magoꝝ.
vtroſqꝫ tn̄ ſibi ille lapis angularis at-
tribuit. Quippe qui venit ſtulta eligē
ut confūderet ſapiētes. 7 non vocare
iuſtos ſ3 peccatores. ut nullus magn⁹
ſupbiret. nullus infirmus deſperaret.
hec ille. Quidam tn̄ dicūt ꝙ iſti magi
nō fuerūt malefici. ſ3 ſapientes aſtro-
logi qui apud perſas 7 chaldeos magi
vocant̃. Et ſic patet tertia ɔcl'o. 7 pars
prima huius ſermonis.

Pars ſecūda huius ſermonis. in qua
tractatur ꝺ manifeſtatione filij dei in
particulari. s. quomodo 7 quo ordine
facta eſt.

SEcūdo in iſto ſermone de ma
nifeſtatione filij dei in parti-
culari tractātes. s. quō 7 quo
ordine facta fuit. tres alie ɔcl'ones an-
notāt̃ ſm Tho. vbi s̄. arti. 4°. 5°. et 6°.
Quaꝝ p̄ma eſt ꝙ xp̄s p ſeipſū ſuā na-
tiuitatē manifeſtare non debuit. Se-
cūda ē ꝙ māifeſtari debuit p angelos.
Tertia ē ꝙ cōuenienti ordine manife-
ſtata eſt. Prima ɔcl'o ſic declaratur.
Natiuitas xp̄i ad humanam ſalutem
ordinabat̃. q̄ quidē eſt p fidem. fides
aūt ſalutar̄ diuinitatē 7 humanitatē
xp̄i ɔfitet̃. Oportebat igitur ita mani-
feſtari natiuitatē xp̄i ut demōſtratio
natiuitatis eius fidei humanitatis ei⁹
non p̄iudicaret. Hoc aūt factū eſt dū
xp̄s in ſeipſo ſimilitudinē infirmitat̄
humane exhibuit. 7 tn̄ p dei creaturas
dīnitatis ꝟtutem in ſe mōſtrauit. Et
ideo xp̄s nō p ſeipſū ſuam manifeſta-
uit natiuitatē. ſ3 p quaſdam alias crea
turas. Qꝺ confirmare videt̃ Leo pa-
pa. di. Magi īuenerūt pueꝝ Ihm. nul
la ab infantie hūane gnālitate diſcre-
tum. ḡ xp̄us p ſeipſū ſuam natiuitatē
non manifeſtauit. Et licꝫ Ecci. 20. di-
catur. Sapīa abſcondita 7 theſaurus
īuiſus q̄ vtilitas ī vtriſqꝫ? qi di. nulla.
Attn̄ ad ſapiētē nō ptinet ut quolibet
tpe manifeſtet ſeipſū. ſ3 tēpore ɔgruo.
Dicit̃. n. Ecci. 20. Eſt tacens non hn̄s
ſenſum loquele. 7 ē tacēs ſciēs tēpus
aptum. Sic ḡ ſapīa xp̄o data non fuit
īutilis. quia ſeipſam tpe congruo ma-
nifeſtauit. Et ſic patet p̄ma ɔcl'o. Se-
cunda ɔcl'o. s. ꝙ debuit manifeſtari p
angelos. ſic declaratur. Sicut manife-
ſtatio ſyllogiſtica fit p ea q̄ ſūt magis
nota ei cui ē aliquid manifeſtandum.
ita manifeſtatio xp̄i p ſigna debꝫ fieri
p ea que ſūt familiaria illis quibꝫ ma-
nifeſtatur. Viri igitur iuſti qbus fa-
miliare 7 conſuetum eſt edoceri inte-
riori inſtinctu ſpūs ſcī abſqꝫ ſignoꝝ
ſenſibiliū demonſtratione. s. p ſpiritū
pphetie ut Symeō 7 Anna: illuſtrati
fuerūt ad cognitionē natiuitatis dn̄i
p interiorem inſtinctū ſpūs ſcī. ſcd̄m
illud Luc. 2°. Reſponſū accepit a ſpū
ſcō non viſuꝝ ſe mortem niſi p̄us vi-
deret xp̄m dn̄i. Judei aūt quia ɔſueti
erant dīna reſponſa p angelos accipe
p quos etiam leges acceperant. ſm il-
lud Act. 7°. Accepiſtis legē in diſpoſi-
tione angelorum. illuſtrati fuerūt ad

cognitionem natiuitatis per angelos. quod patuit ī paſtoꝛibus quibus tanꝗ coꝛpoꝛalibus rebꝫ deditis viſibiles apparitiones angeloꝛū facte ſunt. Gentiles vͦo ⁊ maxime aſtrologi quia conſueti erant ſtellarum curſus aſpicere ꝑ ſigna celeſtia ad cognitionem natiuitatꝭ xp̄i illuſtrantur. Vtriſqꝫ ergͦ .s. paſtoꝛibus ⁊ magis celi enarrāt gloꝛiam dei. quia ut ait Augꝰ in ſermōe de epiphania. Celos angeli habitant. ⁊ ſidera oꝛnant. Rationabiliter aūt paſtoribus tanꝗ iudeis apud quos frequenter facte ſunt apparitiones angeloꝛum reuelata eſt natiuitas xp̄i ꝑ angelos. Magis aūt aſſuetis in conſideratione celeſtiū coꝛpoꝝ manifeſtata ē ꝑ ſignū ſtelle. quia ut ait Criſoꝰ. Per cōſueta eos dn̄s vocare voluit eis condeſcendens. Eſt autē alia ratio. qꝛ ut Gregꝰ dic. Judeis tanꝗ ratione vtentibus rationale animal .i. angelus p̄dicare debuit. Gentiles vͦo qui vti ratione neſciebant. ad cognoſcendum deum nec ꝑ vocem ſed ꝑ ſigna ꝑducūtur. ⁊ ſicut dn̄m iam loquētem ānūciauerūt gentibus p̄dicatoꝛes loquentes. ita eū nondū loquentem elementa muta p̄dicauerunt. Eſt aūt ⁊ alia ratio. quia ut Augꝰ dicit in ſermone epiphanie. Abꝛahe īnumerabilis erat repꝛomiſſa ſucceſſio: non carnis ſemine. ſed fidei fecunditate generanda. Et ideo ſtellarū multitudini cōparata eſt: ut celeſtis pꝛogenies ſperaretꝛ. Et ideo gentiles in ſideribus deſignati oꝛtu noui ſideris excitantur ut ꝑueniāt ad xp̄m ꝑ quem efficiantur ſemen Abꝛahe. Et ſic patet ſecunda concluſio. Tertia concluſio .s. ꝙ cōuenienti oꝛdine natiuitas xp̄i fuit manifeſtata. ſic declaratur. Pͦ quidē manifeſtata eſt paſtoꝛibꝫ ipſo die natiuitatis xp̄i. Vt .n. dicitꝛ Luc. 2ͦ. Erāt paſtoꝛes vigilantes ⁊ cuſtodientes vigilias noctis ſuꝑ gregē ſuū. ⁊ ut diſceſſerunt ab eis angeli ī celum. loqͣbantꝛ ad īuicem. Tranſeamꝰ vſqꝫ Bethleem ⁊ venerunt feſtinantes. 2ͦ aūt manifeſtata eſt magis ꝑ ſtellam decimatertia die natiuitatis eiꝰ .s. in pꝛeſenti ſollemnitate. 3ͦ vͦo manifeſtata eſt iuſtis ī tēplo quadrageſima die a natiuitate. ut habetur Luc. 2ͦ. ca. Et p̄dicti oꝛdinis ratio ē. qꝛ ꝑ paſtoꝛes ſignificantur apoſtoli ⁊ alij credētes ex iudeis. quibus manifeſtata eſt pꝛimo fides xp̄i. inter quos non fuerūt multi potētes. nec multi nobiles. ſed ut dicitur .i. ad Cor. pͦ. Infirma mūdi elegit deus ut foꝛtia queqꝫ confūdat. Deinde ꝑuenit fides xp̄i ad plenitudinem gentiū que p̄figurata ē ꝑ magos. Poſtremo ꝑuenit ad plenitudinē iudeoꝛū q̄ p̄figurata ē ꝑ iuſtos. Vn̄ etiā ī tēplo iudeoꝝ ē eis xp̄s manifeſtatꝰ. Ait .n. apl̄s ad Ro. 9ͦ. Iſrahel ſectādo legem iuſticie. in legē iuſticie nō ꝑuenit. Sꝫ gentiles q nō q̄rebant iuſticiā iudeos coītꝛ in iuſticia fidei ꝑuenerūt. Et ī huiꝰ figurā Symeō q expectabat cōſolationē iſrl̄ vltimo xp̄m natū cognouit. ⁊ p̄ceſſerunt eū magi ⁊ paſtores q xp̄i natiuitatem non ita ſollicite expectabāt. Et ſic patet tertia concluſio: ⁊ pars ſecūda huiꝰ ſermonis.

¶ Pars tertia huiꝰ ſermōis. in qua tractatur de manifeſtatiōe filij dei ī ſpāli facta .s. magis ꝑ ſtellam.

TErtio in iſto ſermone de manifeſtatione natiuitatis filij dei in ſpāli tractātes. facta .s. magis ī p̄nti ſollēnitate ꝑ ſtellā. de q̄

dicitur in v̊bis ꝓpoſitis.Et ecce ſtella
quam viderant magi ī oriente ⁊c̄.tria
occurrūt conſideranda.Quoꝝ primū
dicitur admiranda ſtelle illuſtratio.
Secūdū v̊o admirāda Herodis ⁊ ſcri-
baꝝ obcecatio.Tertiū aūt admiranda
magoꝝ humiliatio. Circa primū ad-
uertendum ꝙ magi triplicem fatētur
ſtellam. p̊ ſtellam elementalē quam
videbant.De q̄ q̄liter fuerit nouiter
creata ad manifeſtationē natiuitatis
filij dei·ſatis dictū eſt ī ſermonario de
penitētia in hac ſollēnitate in t̊tia pte
ſermōis.Sed de hora apparitiōis ipſi⁹
ſcd̄m Tho.vbi ſup̄.arti.6°. eſt duplex
opinio.Criſo⁹.n.dicit ſuper Math.et
Aug⁹ in ſermōe epiphanie.Stella ma
gis apparuit ꝑ biēniū an̄ xp̄i natiuita-
tem.⁊ tūc p̊mo meditātes ⁊ ſe ad iter
preparantes·a remotiſſimis partibus
oriētis ꝑueniūt ad xp̄m tertiadecima
die ſue natiuitatis. Vn̄ ⁊ Herodes p⁹
receſſū magoꝝ·videns ſe ab eis illuſū
mādauit occidi pueros ab imatu ⁊ in-
fra dubitās ne tūc xp̄s nat⁹ eēt qn̄ ſtel
la apparuit ſcd̄m ꝙ a magis audierat.
Alij v̊o dicūt ſtellam apparuiſſe p̊mo
cū xp̄us natus eſt.⁊ ſtatim magi viſa
ſtella iter arripientes longiſſimū iter
in tredecim diebus ꝑegerunt partim
q̄dē adducti diña v̊tute·partim autē
dromedarioꝝ velocitate.⁊ hoc dico ſi
venerūt ex extremis partibus oriēt
Quidā tn̄ dicūt veniſſe de regione ꝓ-
pinqua vnde fuerat Baalam.cui⁹ do-
ctrine ſucceſſores fuerūt. Dicūt autē
ab orieute veniſſe.quia terra illa ē ad
orientalem partem terre iudeorū.Et
ſm̄ h̊ Herodes non ſtatim recedētib⁹
magis·ſed poſt biēniū interfecit pue-
ros.quia potuit credere magos fallaci
ſtelle viſione deceptos·poſtq̄ nō iue-
nerūt quem putauerunt erubuiſſe ad
ſe venire·ut dicit Aug⁹ in li° de ↄſen-
ſu euāgeliſtaꝝ. Apparuit igitur ſtella
hora natiuitatis.Vn̄ Jero⁹ in glo.inq̄t
Stella dominice natiuitatꝭ nūcia nūq̄
p̊us apparuit ſed eam tūc puer creauit
⁊ magis preuiā deputauit·que pacto
officio mox eſſe deſijt.h̊ ille. De qua
ſtella loquitur etiam Aug⁹ in ſermōe
de epiphania.di. Xpūs natus ex mr̄e
de celo terre nouū ſidus oſtendit·qui
natus ex patre celum terrāq; funda-
uit·eo naſcente lux noua eſt ī terra re-
uelata·quo moriente ſolis claritas eſt
obſcurata·eo naſcente ſuꝑna honore
claruerūt.quo moriente planxerūt·q̊
deſcēdente inferna timore tremuerūt
quo reſurgente diſcipuli nouo amore
exarſerunt·quo aſcendente celi nouo
obſequio patuerūt. Et in ſermone 4°.
eiuſdem diei idem ait. Xpūs nouam
ſtellam declarauit natus: q antiquū
ſolem declarauit occiſus. Jlla luce in-
choata eſt fides gentium·illis tenebꝛꝭ
accuſata eſt perfidia iudeorum.Quid
erat ſtella que nūq̄ inter ſidera appa-
ruit.Quid erat niſi mirifica lingua ce
li enarrans gloriam dei·que īuſitatū
virginis partum īuſitato fulgore cla-
maret: cui poſtea nō apparenti·euan-
gelium toto orbe ſuccederet.hec ille.
2° fatentur ſtellam virginalem quā
querebant.Vn̄ glo.Noua ſtella nouū
hominem indicat.Stella profecto eſt
ipſe Jheſus·q de ſe Apoc.vlti.ait.Ego
ſum radix ⁊ gen⁹ Dauid·ſtella ſplen-
dida ⁊ matutina.Eſt ſiquidem radix
ꝑ influentiam oīuʒ gratiarum.Joh.p̊.
De plenitudine eius oēs accepimus:
⁊ gratiā pro gratia.Et eſt genus Da-
uid.i.principale caput totius generis
⁊ generatiōis eius. Et eſt inſup ſtella

ſplendida ⁊ matutina. Stella dicitur
ꝓpter puritatem inocẽtie in ſe. ſplen-
dida propter claritatem refulgẽtie ad
alios. ſed matutina ꝓpter ſplẽdorem
gratie in pñti ⁊ gloriam in futuro. Et
hec eſt ſtella quam querebant ſancti
magi. s. filiũ dei Jhm. 3° fatẽtur ſtel-
lam virtualem quã habebant. s. fidẽ.
quia Jhm credebant eſſe dñm deum
ſuũ. Querebant quidẽ ſtellam huma
nitatis ⁊ credebant ſtellam diuinitatis.
⁊ hanc ſecum gerebant. Et ideo dicit
Criſo⁹ ſup h̄ euangelio. Ab oriẽte ve-
nerunt magi. quia vnde dies naſcitur
inde initiũ fidei ꝓceſſit. quia fides lu-
men ẽ animaꝝ. vl' quia omnes qui ad
xp̄m veniũt ab ipſo ⁊ p ipſũ veniunt.
De qua fidei ſtella Eccl. 50. ca°. ſcriptũ
eſt. Quaſi ſtella matutina ĩ medio ne-
bule. ⁊ quaſi luna plena ĩ diebus ſuis
lucet. Eſt. n. fides ſtella ꝓpt' puritatẽ
⁊ claritatẽ. ⁊ matutina propt' ꝑmitatẽ
iuxta illud apl'i ad Heb. xi°. Fides eſt
ſubſtantia ſperandarum rerum. i. fũ-
dabile principiũ in medio nebule ꝓpt'
ſtatum preſentis miſerie iuolute cali-
gine tãq̄ ſpeculũ in enigmate. Vñ. 2.
Pet. p. ca°. Quaſi lucerna ardens ĩ ca-
liginoſo loco. donec dies. s. glorie illu-
ceſcat. ⁊ lucifer. s. viſionis diuine oriat'
in cordibus veſtris. Hec lucet ĩ dieb⁹
ſuis. i. durante ſtatu pñtis vite. Hanc
ſtellam habebant magi que ĩtellectũ
eorũ de filio dei nato clarius illuſtra-
bat. Et ſic patet ꝑmũ propoſitũ in hac
parte. Circa ſecundum. s. de admi-
randa Herodis ⁊ ſcribarũ obcecatiõe.
p̄ quidẽ valde mirabile eſt quomo-
do ſcribe ⁊ phariſei qui a magis audie
runt. ⁊ qui talia de xp̄o in prophetis
ſibi promiſſa legebãt: non curauerũt
ſaltem p vnũ nũciũ ꝑtingere ad inda-
ginem tanti facti. maxime cum iudai-
cus populus nihil deſiderabili⁹. nihil
diu concupiſcẽtius expectabat q̄ ſuũ
meſſiam ⁊ regem quem magi aperte
nũciabant iam natum. Sed vnde ipſi
populo tãta cecitas orta eſt. certe nul-
la alia ratio apparere poteſt. niſi quia
iam tũc tẽporis incraſſatum. dilatatũ
aggrauatum. ⁊ obtenebratuꝫ erat cor
illorũ ad iſta inferiora. Et id̄o iuſto iu-
dicio dei ꝑmitrẽte atq; occulto negle-
xerũt ⁊ deſpexerũt q̄rere xp̄m. Hu⁹mõi
conſimile reperies iſtis temporib⁹. qa
ſp homines his conſimiles aut mẽtis
lytargia oppreſſi opa dei attendẽ negli
gũt ⁊ puipẽdũt. aut illa oppreſſi furia
pſequũt'. 2° fuit admirãda in Hero-
de tanta intellectus obſcuratio. Cum
n. tãq̄ tyrãnus verus ſp de ſuo regno
trepidaret. ⁊ ob hoc de aduentu ma-
gorum turbatus eſſet. atq; de venturo
regno: a ſcribis ⁊ phariſeis ſciſcitatus
a magis diligẽter didicit tempus ſtel-
le. Ideo mirabile ẽ quomodo uel cum
eis uel poſt eos non miſerit aliq̄s pue-
ri exploratores. Propter hoc. n. notã-
dum eſt q̄ in his ⁊ conſimilibus mire
refulget occulta diſpenſatio dei. mitis
⁊ occultis modis impediens eoꝝ intẽ-
tum qui ſibi ⁊ ſuis ĩpie aduerſantur.
Inſup 3° aduertendum ẽ q̄ ex h̄ apte
ꝑcipitur quãtũ in preſenti reges ⁊ ty-
rãni debeant contremiſcere ante faciẽ
eterni iudicis. qui dum paruulus eẽt
fecit reges contremiſcere. Vñ Aug⁹ in
ſermõe 2°. contra Fauſtum inqt. Pie
timeãt reges ad dexteram patris iam
ſedẽtẽ. quẽ rex impius timuit adhuc
matris vbera iam lambẽtem. Audiãt
quod ſcriptum eſt. Et nũc reges intel
ligite: erudimini qui iudicatis terrã.
Seruite dño ĩ timore. ⁊ exultate ei cũ

tremore. Ille.n.rex vltor impiorū re-
gum.⁊ rector piorum :nō ita nat⁹ eſt
ut reges naſcuntur in ſeculo.qa ⁊ ille
natus eſt cuius regnū non eſt de hꝫ ſe-
culo. Nobilitas fuit naſcentis in vir-
gine parientis.⁊ nobilitas parientis ī
diuinitate naſcentis.hꝫ ille.Et ſic patꝫ
ſecūdum propoſitum. Circa tertiū
s.admirandam magorū humiliatio-
nem ⁊ feruorationem·tria notantur.
Primū dicitur certificatio.Quis.n.
certius ſit celeſte indiciū q̄ꝫ humanū·
nihilomin⁹ cum appropiuquarēt ma-
gi irlm·ſtella q̄ antecedebat eos ſub-
traxit ſe donec de ciuitate in qua xp̄us
naſceretur etiam iudei teſtimoniū ꝓ-
hiberent·ut ſcđm Leonem papam.ſic
magi geminato teſtimonio cōfirmati
ardentiori fide expeterēt·quē ⁊ ſtelle
claritas ⁊ ꝓphetie māifeſtabat aucto-
ritas.Vñ ⁊ Aug⁹ in ſermōe epiphanie
inquit.Ita ipſi ānūciant xp̄i natiuita-
tem.⁊ interrogant locū·credunt ⁊ q̄-
runt tāq̄ꝫ ſignificantes eos qui ambu-
lant ꝑ fidem ⁊ deſiderāt ſpeciem. Di-
uino etiam nutu factuꝫ eſt ut aſpectu
ſtelle ſubtracto magi humano ſenſu
irent in irlm·querentes in ciuitate re-
gia regem natū : ut in irlm ꝑmo nati-
uitas xp̄i publice ānūciaretur·ſm il-
lud Yſa.2°. De ſyon exibit lex.⁊ v̂buꝫ
dn̄i de irlm.Et ut etiā ſtudio magorū
de lōge venientiū damnaretur pigri-
tia iudeorꝫ ꝓpe exiſtentiū qui ſimiles
facti ſunt lapidibns miliarijs qui viā
oſtendunt·nec ambulant. Secundū
v̂o conſiderādum in hac particula di-
citur fortificatio.Quis.n.ſtultū forte
videat̄ ut viuente ⁊ regnante Herode
magi extraneum regem ānūciarent·
tn̄ ꝑ illam annūciationem magorum
ꝑfigurabatur conſtantia gentiū xp̄m
vſq̄ꝫ ad mortē confitentiū.Vñ Criſo⁹
dic ſuꝑ Math.ꝙ dum conſiderabant
regem futurum·non timebāt regem
preſentem. Adhuc non viderāt xp̄m
⁊ iam parati erāt pro eo mori. O ſan-
ctiſſimi magi prius xp̄i confeſſores q̄ꝫ
contemplatores. An neſcitis ꝙ q con-
fitetur regem in alieno regno regnan-
ti īiuriam facit? An creditis ꝙ vobis
parcat crudelis Herodes q nec filijs
ſuis ſua impietate pepcit·ꝫ plures tru
cidauit ex eis? Sed puto ꝙ vos iam de
fide illuminati ⁊ a paruulo illuſtrati·
licꝫ nōdū videritis eū·cū aplo Paulo
Act.21°.ca°. nō ſolū alligari·ſꝫ ⁊ mori ī
irlm ꝓ noīe dn̄i noſtri Ihu xp̄i parati
ſitis. Tertiū in hac particula conſi-
derandum dicitur profūda humilia-
tio.Quia irrātes domū īuenerūt pue-
rum cū Maria matre eius.Inuenerūt
quippe puerū quem veriſſime crede-
bant deum ſuū.propterea non offen-
duntur ſtabulo·non preſepio·nō pan
niculis pauꝑtatis.non ſolitudine vir-
ginis matris : ſed magis attendentes
ſūme diuinitatis condeſcēſionē pro-
cidentes adorauerunt eum.⁊ diſcunt
in paruulo profundam humilitatem.
in ſtabulo abijcere pompoſitatem·in
preſepio carnis auſteritatem·in pan-
niculis amabilem pauꝑtatem·in ſan-
ctiſſima v̂gine īuiolabilem puritatē.
Que omnia confirmat Aug⁹ ī ſermo-
ne 5°. eiuſdem diei.di. Talem natum
eſſe didicerant magi in quo adorādo
ſe ſalutem que ſm deum eſt : conſecu
turos mīme dubitarent.Neq̄ꝫ.n.etas
erat ſaltem cui adulatiōe humana ſer
uirent·non ſibi publice ſtella regalis.
non in mēbris purpura.non in capite
diadema fulgebat·non pompa famu-
lantiū·nō terror exercit⁹·nō glorioſorū

fama preliorum. Hos ad eum viroſ ex
remotis terre finibuſ cum tanto voto
ſupplicationis attraxerunt. Jacebat in
preſepio puer ortu recens· exiguꝰ cor-
pore· cõtẽptibilis pauptate: ſ magnũ
aliquid latebat in paruo· qđ illi hoīes
primitie gentiũ· non terra portante ſ
celo narrante didicerant. hec ille. Ve-
neremũr ḡ ⁊ nos cum iſtis magis to-
to mentis affectu puerũ Jheſum pro
nobis natum ⁊ paſſum qui cum patre
⁊ ſpiritu ſancto ſuo viuit ⁊ regnat in
ſecula ſeculorum. Amen.

¶ Dominica infra octauam epiphanie.
de duplici pena interiori peccati. s. pe-
na culpe ⁊ conſcientie   Sermo. 28ꝰ.

Nolite con-
formari huic ſeculo· ſed
reformamini ĩ nouitate
ſenſus veſtri ut probe-
tis q̃ ſit voluntas dei bona bñplacẽs ⁊
pfecta. Scribuntur hec verba ad Ro.
12°. ca°. ⁊ in epiſtola occurrẽtis domi-
nice. Poſita in pncipio huius ſanctiſ-
ſime epiſtole fratres cariſſimi ab ipſo
apoſtolo Paulo inſtructione morali
qualit̃. s. debeat ordinari vita ad deũ
q̈tum ad corpꝰ. di. Obſecro itaqꝫ vos
fratres per miſericordiam dei ut exhi-
beatis corpora veſtra hoſtiam viuen-
tem ſanctam deo placentem rationa-
bile obſequiũ veſtrũ. Hic conſequent̃
inſtruit qualiter debeat ordinari vita
nr̃a ad deũ ſm animam· que ſm Alex.
de ales ĩ iſto loco fit duobꝰ modis. qa. s
recte ordinatur anima ad deum ſcđm
affectum in declinatiõe mali ⁊ opera-
tatione boni. verbi gratia. Apoſtolus
ponit admonitionẽ dehortatoriã· po-
nit vtiqꝫ radicem deordinationis aĩe
ad deum. s. conformationem huiꝰ ſe-
culi. Ubi v̂o ponit admonitionem ex-
hortatoriam radicem tãgit recte ordi-
nationis aĩe ad deum. s. reformationẽ
ſui in nouitate vite. Eſt aũt cõforma-
tio huic ſeculo p peruerſum amorem
rerũ huiꝰ ſeculi. reformatio ĩ nouitate
vite eſt p amorem dei in conformitate
volũtatis ad deum. Amor. n. eſt cõfor-
matio amantis ad amatum. Uñ Ugo
de ſancto victore. in li° de arra ſponſe.
inquit. Scio anima mea quia qcquid
diligis ipſa vi dilectionis ĩ eius ſimi-
litudinem transformatis. Cum ḡ di-
cit: Nolite cõformari huic ſeculo. de-
hortatur a puerſo amore· iuxta illud
i. Joh. 2°. Nolite diligere mũdũ ⁊c.
Et illud Jere. 15°. Si ſeparaueris p̃cio-
ſum a vili· quaſi os meum eris. Cũ v̂o
ſubiũgit: ſed reformamini in nouita-
te ſenſus veſtri: hortatur ad ſanctum
amorem. i. ad caritatem que eſt refor-
matio imaginis dei in nobis. Ad hanc
aũt reformationem cõſequitur expe-
rimẽtum beneplaciti dei. Et iõ addit.
Ut probetis que ſit voluntas dei. i. ad
hoc reformamini ut probet̃. i. experi-
mento diſcatis que ſit volũtas dei. De
qua probatiõe. i. ad Theſſal. finali ca°.
ſcribitur. Omnia pbate: quod bonuꝫ
eſt tenete. Dicitur aũt volũtas dei bo-
na q̈tum ad bonũ volitum. De qua. i
ad Theſſal. 4°. ca°. ſcribitur. Hec eſt vo
luntas dei bona: ſanctificatio veſtra.
Dicitur etiam beneplacens q̈tum ad
volitum meliꝰ. De qua. i. Joh. 3°. Man-
data eius cuſtodimus: ⁊ que benepla-
cita ſunt coram eo facimus. Dicitur
vtiqꝫ pfecta q̈tum ad volitũ optimũ.

De qua .i. ad Theſſal. 5°. ca°. Sine iter-
miſſiõe orate: in oĩbus gratias agite.
Hec eſt .n. volũtas dei pfecta. In qui-
bus omnibus verbis patet quomodo
ſolerter abſtinere debemus a pctõ qđ
deformat animam cuius pena eſt gra-
uis. Quapropter in preſenti ſermone
de duplici eius pena interiori .s. pena
culpe ⁊ conſcientie tractabimus. Vñ
⁊ tres conſiderationes annotabimus
quarum
Prima erit de pena culpe in gñali.
Secũda vo de pena culpe ĩ particulari
Tertia aũt de pena conſciẽ ſpirituali.

¶ Pars prima huius ſermonis. in q̃ tra-
ctatur de pena culpe in gñali .s. ſi pec-
catum eſt pena peccati.

PRimo igitur in iſto ſermone
de pena culpe in generali tra-
ctãtes: mouetur dubiũ a ſa-
ctis doctoribus: Utrum peccatum ſit
pena peccati. Ad quod reſpondet̃ ſm
Tho. ĩ 2° ſcripto diſ. 36. arti. 4°. et Bo-
na. et Ricar. noſtrum ibidem. arti. p°.
q. i. et magiſtrum ſnĩarũ ibidem: qui
circa hanc queſtionem dicũt ꝙ eſt du
plex modus intelligendi. Quidã .n.
dicere voluerũt ꝙ peccatum eſt pena
pctĩ· nõ tñ cauſaliter ſiue ſm illud qđ
eſt· ſed ratione eius quod cõcomitat̃·
uel ratione eius quod conſequitur. ſi-
cut patet ꝙ peccatum manifeſtum ex
quo conſurgit infamia dicitur eẽ vin-
dicta peccati occulti: non ratione eꝰ
tranſgreſſionis· ſed ratione fame ma-
le cõſequẽtis. Vel peccatum ĩ quo eſt
manifeſta ignorantia eſt pena peccati
ſupbie. ſicut peccatum cõtra naturã.
⁊ huiuſmodi· que vocat apoſtolꝰ paſ-
ſiones ignorãtie: non rõne culpe. Et
breuiter quodlibet peccatũ poteſt di-
ci pena peccati precedẽtis rõne leſiõis
quam infert. ⁊ ſic vnũ dicitur peccatũ
⁊ pena peccati· ita tñ ꝙ peccatũ eſſen-
tialiter. ⁊ pena peccati cauſaliter. Sed
quia iſtum modum ponendi videtur
magiſter vbi ſ̃. nõ affirmare. di. ꝙ in
nullo ſit preiudicium veritati uel pu-
tatur fieri ſi qs dicat ipſa eadem q̃ pec
cata ſũt eſſentialit̃ (ut ita dicã) eſſe pe-
nas id eſt punitiões precedentiũ pec-
catorum. Vñ ſentire videtur ꝙ aliqđ
peccatum p ſe poſſit eſſe pena alterius
peccati. Ideo eſt aliter dicendum ſm
predictos doctores .s. ꝙ ſi loquamur
de peccato ratiõe ſui formalis quod ẽ
deformitas in actione: poteſt eẽ pena
alicuius precedẽtis peccati p ſe. Pena
n. eſt leſio ĩuolũtaria ut dictum eſt ſ̃.
ad aliquod precedens demeritũ ordi-
nata. Sed certum eſt ꝙ actus peccati
ratiõe ſue deformitatis nõ tãtũmodo
poteſt dici leſio aĩe cauſaliter uel per
alicuius leſiõis cõcomitantiam· ſ; for-
maliter. Poſito .n. p impoſſibile ꝙ per
malum actũ voluntatis nulla alia de-
formitas cauſaretur in aĩa· nec ipſum
cõcomitaretur alia leſio· adhuc rõne
ſue deformitatis q̃diu duraret eẽt q̃-
dam leſio in aĩa. Deordinatio enĩ aĩe
a deo formali predicatione vere dicit̃
leſio aĩe. hec aũt deordinatio ĩuolũta-
ria eſt p ſe. Peccans .n. ipſam deordi-
nationem p ſe non affectat. Sicut enĩ
dĩc Dyoꝰ 4°. ca°. de diui. no. Nemo re-
ſpiciens malum facit que facit. Volũ-
taria tñ eſt p accidẽs inq̃tum actꝰ cui
accidit eſt volũtarius. Frequẽter etiã
ordinata eſt ad aliquod precedẽs de-
meritum· quod fuit aliquod p̄cedens

pctm̄.Ordo.n.diuine gratie ſiue diuine equitatis ꝓpter pctm̄ mortale ſubtrahit ab hoīe auxiliū gratie quo poterat temptationes vincere.Et cum hō ꝓpt̄ p̄dictam ſubtractionē debilitatuſ voluntatie ſuccūbit temptationi.hoc peccatum cōparatur ad p̄cedens ſicut ad cauſam remouentē prohibēs.i.auxilium diuine gratie quod prohibebat pctm̄.Nam pena dicit duo. Dicit enī damnū ſiue nocumentū.⁊ dicit ordinem ad p̄cedens deriuatum.Et h̄ duo cōtingit repire circa ſequens peccatū. Damnificatio.n.⁊ nocumentū eſt in ipſo ſm ꝙ pctm̄.Eo.n.eſt pctm̄ q̄ nocet.⁊ magnū malum incurrit quis cū incurrit pctm̄.etiam ſi nihil aliud deberet habere poſterius.Ordinationē v̊o habet ī eo ꝙ ſequēs. Hoc.n.ipſo ꝙ hō eſt i pctō: iuſtum eſt dimitti cadē in aliud·iuxta illud Apoc.vlt̄.ut dicitur in glo.Juſtū eſt ut qui ī ſordibꝫ ē inſordeſcat adhuc. Et iō dīc Greg⁹ ut hr̄ in 2°. diſ.36. Inter pctm̄ apoſtaſie.⁊ vltimā penam ignis eterni·medis que ſūt.⁊ pena ſūt ⁊ pena peccati. Et Jſidor⁹ li° 2°. de ſūmo bono.ca°.39°. dīc ꝙ deus occultā ſupbiā vindicat p manifeſtā luxuriā.Patet h̄ etiā p experiētiam.quia ſupbus h̄ ipſo ꝙ vult aliū excellē·neceſſario cadit in inuidiā qn̄ videt alium ſupare. Sicut.n.dicit Aug⁹ in lib° de vera religione.Neceſſe habet aliī inuidere qui non vult ab alio ſupari.g̊ videtur ꝙ inuidia ſit pena ſupbie.⁊ inuidia abſqꝫ dubio eſt peccatum.g̊ pctm̄ eſt pena pctī. Q̢ ſi dicatur. Oē pctm̄ ē vitupabile.ſed punitio pctī eſt laudabilis ⁊ iuſta·ut ait Aug⁹. ⁊ habet̄ in dicta diſ.g̊ nullum pctm̄ eſt pena pctī. Ad h̄ reſpōdēdū eſt ꝙ nō oportet ꝙ oīs pena ſit laudabilis ſm illud qđ ē·ſ rōne ordinis ad demeritū.Quis aūt pctm̄ qđ eſt pena alteri⁹ pctī nō ſit laudabile ſm id qđ eſt·tn̄ ordo ei⁹ ad p̄cedens pctm̄ ſicut ad demeritū laudabilis ē.Ex h̄.n.laudatur dīna iuſticia ꝙ ꝓpter vnū pctm̄ qn̄qꝫ pmittit cadere in aliud. Item ſi dicat̄. Oīs pena ē ordinatiua culpe.⁊ p h̄ faciēs ad vniuerſi decorē.ſ culpa ſubſequēs nō ordinat culpā p̄cedentem nec decorat·imo magis deturpat. g̊ culpa non eſt pctī pena.g̊ ⁊c. Ad h̄ reſpōdet̄ ꝙ verꝫ ē ꝙ deus eo modo ordinat quo modo punit.⁊ illa q̄ ſimpliciter eſt pena ⁊ ſimpliciter punit·ſimpliciter eſt ordinatiua.⁊ illa q̄ ſufficienter punit·ſufficiēt̄ ordinat.Que v̊o ē pena ſm qd ⁊ nō punit ſufficienter· ordinat ſolū ſm qd.⁊ verū ē illud.Q̢ ſicut qdā ordo laudabilis ē·licꝫ manifeſtus pene infernalis ad culpā.ita quidam ordo ē laudabilis·licꝫ min⁹ manifeſtus pctī ſubſequētis ad pctm̄ p̄cedens. Et in h̄ ordine laudatur dīna iuſticia ut dictū eſt.g̊ ⁊c. Poſtremo ſi dicat̄.Si pctm̄ ſequens eſt pena pcti p̄cedentis.g̊ cū deus nō puniat bis in idipſū·ut patet Naū p̊.culpa ſequenti ꝑpetrata·culpa p̄cedēs nō debet puniri.aut ſi punit̄ nō debꝫ tātū puniri. Q̢ ſi h̄ eſſet verū reportaret qs cōmodum đ malitia ſua.qđ ſi eſt h̄ incōueniens·patet ⁊c. Ad h̄ dicendū ꝙ peccatū ſequens non eſt pena in qua fiat condigna retributio·ſed ſolū de congruo. Et ſic retributio eſt quā meret̄ qs merito cōgrui·q̄ nō p̄iudicat ei qđ meret̄ merito cōdigni.Dat.n.de⁹ iuſtī bona in pn̄ti·nō ꝓpt̄ h̄ dat miora ī futuro.Et ſic pꝫ pars p̄ma hui⁹ ſermōis.

¶ Pars ſecũda hui⁹ ſermõis.ĩ q̃ tractat̃
de pena pctĩ culpe in particulari.ſi vi-
delicȝ ſit aliqua paſſio penalis q̃ habe-
at rõnem peccati.

Secũdo in iſto ſermone de pe-
na pctĩ culpe tractãtes ĩ pti-
culari : occurrit aliud dubiũ
declarandũ.Utꝝ videlicȝ ĩueniat̃ aliq̃
paſſio penalis q̃ ſimul habeat rationẽ
pcti. Ad qꝺ reſpõdẽt p̃dicti doc.vbi
s̃.q.z.et mg̃r etiã ibidem.di.ꝙ notã-
dum eſt ꝙ quedam eſt paſſio illata ab
extrinſeco.⁊ circa hanc nõ ꝯſiſtit me-
ritũ nec demeritũ niſi inq̃tũ a volun-
tate reſpuit̃ uel acceptat̃. Un̄ occidi ꝓ
xp̄o nõ eſt meritoriũ niſi inq̃tũ voli-
tum ẽ ab eo q occidit̃.Un̄ ꝓp̄e loquẽ-
do in talibꝫ paſſiõibꝫ nõ eſt paſſio me-
ritoria·ſed ſufferentia paſſiõis. Eſt ⁊
alia pena q̃ ortũ habet ab intrinſeco.⁊
h̄ poteſt eẽ dupliciť. Quedã orit̃ ex
corruptiõe nãe.Et h̄ eſt ĩ duplici dñia
qm̄ nã ⁊ corrupta eſt ⁊ vitioſa corru-
ptione ꝑ concupiſcẽtiã.⁊ corrupta eſt
corruptiõe penali ꝑ mortẽ ĩflicta.Ille
igit̃ paſſiões q̃ oriũtur ex corruptione
nãe vbi ẽ corrupta penali corruptiõe
tenent rõnẽ pene tm̄·ut fames ⁊ ſitis.
Quedã eſt paſſio ab intrinſeco ex cõ
uerſiõe volũtatꝫ libere.Ille igit̃ paſſio-
nes q̃ oriũtur ab ipſa nã ut eſt corru-
pta corruptiõe vitioſa·nõ tm̄ hn̄t ra-
tionẽ pene ſ; etiã culpe·ſicut ſũt inor-
dinate affectiões aĩe que cõſurgũt ex
morbo concupie.⁊ tales ſũt paſſiones
aĩe ire ⁊ ĩuidie ⁊ conſiľes.Scd̄m aũt ꝙ
h⁹mõi paſſiões oriũt̃ ex cõuerſiõe vo
luntatis ad aliquod bonũ amabile·ſic
h⁹mõi paſſiões ſũt in duplici gnẽ.i.ꝙ
volũtas habet cõuerti dupliciť.Volũ-
tas.n.aliq̃n cõuertit̃ ad bonũ ſimpľr.
Et tũc deteſtat̃ ⁊ odit qꝺ aduerſat̃ illi
bono·utpote pctm̄.Et h̄ mõ paſſiones
inde cõſurgẽtes ſũt iuſte ⁊ meritorie.
Cõuertit̃ etiã volũtas aliq̃n ad bonũ
ꝓpriũ ⁊ ad bonũ ut nũc.⁊ tũc paſſiões
que inde ſurgunt culpabiles ſũt ⁊ ma
le·ſicut ⁊ volũtas a qua oriũtur·ſ; nõ
habent plenam rationem mali ⁊ cul-
pe niſi in voluntate conſũmantur·ut
cum aliquis vult iraſci·ĩuidere ⁊ etiã
contriſtari. Q̄ aũt h⁹modi paſſiões
ſint culpabiles probat̃. p̊ ſic.Omne
illud pro quo quis meretur mortem
eternam eſt peccatum.ſed pro paſſio-
nibus anime meret̃ quis mortẽ eter-
nam Math.5°.Qui iraſcitur fratri ſuo
reus erit gehenne ignis.g̊ ira que eſt
paſſio anime eſt culpabilis.pari rõne
⁊ alie paſſiones. Q̄ ſi dicat̃.Greg⁹ z°
li° moraľ.dic ꝙ iuſta ſũt cũcta q̃ pati-
mur.ſed nihil iuſtũ eſt pctm̄.g̊ nulla
penalis paſſio eſt pctm̄.g̊ ꝛc. Ad hoc
reſpõdetur ꝙ Greg⁹ ibi loq̄tur de paſ-
ſionibꝫ illatis ab extrinſeco·uel de his
que oriũt̃ ab interiori ꝑ h̄ ꝙ nat̃a hu-
mana penaliť eſt corrupta·q̄ iuſta di-
cũtur inq̃tũ ea patimur ꝓpť demeri-
ta nr̄a.uel ꝑ cõparationẽ ad deuȝ nos
ꝑmittentẽ iuſte talia pati.Ex h̄ tñ nõ
ſeq̄tur q̄n volũtas reſpectu eoꝝ pecca
re poſſit murmurando uel ĩpatienter
ſuſtinẽdo. z° idẽ ꝓbat̃ ſic.Oẽ illud
qꝺ directe repugnat ṽtuti eſt culpa.ſ;
ira ⁊ ĩuidia ⁊ alie paſſiões repugnant
ṽtutibus.g̊ ꝛc. Q̄ ſi dicat̃.Phus z°
ethicoꝝ ca°.5°.ait.Paſſiõibꝫ neq; lau-
damur nec vituꝑamur.ſed ꝓpť pctm̄
vituperamur.g̊ nulla paſſio eſt pctm̄.
Ad h̄ reſpondetur ꝙ propoſitio phi-
loſophi intelligenda eſt de paſſionibꝫ
ſm̄ ſe ⁊ abſolute.q̄a paſſionibꝫ inq̃tũ
ſũt a voluntate cõmittente uel omit-
tente poſſumus laudari uel vituꝑari.

Poſtremo probatur ſic. Illud maxi-
me tenet rationem culpe quod maxi-
me eſt impugnatiuũ gratie. ſed inui-
dia fraterne gratie maxime repugnat
ſpiritꝰ ſancti gratie. ergo cũ ſit hec paſſio ⁊
pena. patet quod paſſiones aĩe ſũt peccata
Quod ſi dicatur. In anima ſunt tria ſcḋm
phm 2° ethicorũ. 5°. ca°. paſſiones. s.
potentie. ⁊ habitus. intendens ex hoc
probare quod nulla paſſio eſt virtus. ergo a
ſimili nulla paſſio eſt peccatum. Ad
hoc reſpondetur quod ſicut paſſio non eſt
virtus formalr̃ loquẽdo. ⁊ tñ poteſt eẽ
mã virtutis. Ita dico quod non eſt pecca-
tum formaliter. poteſt tñ eſſe peccatũ
materialiter inquantum comparatur ad
voluntatem magis de ꝓpinquo quam in-
ordinati actio exteriorũ mẽbrorum.
Cõfirmatur predicta dcõ p auctori-
tatem Augꝰ. qui ĩ libro. 83. queſtionũ
q. 77. ait. Multa ſũt peccata que pati-
mur. Quod non eſſet verũ niſi aliqua
paſſio eſſet peccatum. Sed melius ex-
plicat de paſſiõibus bonis ⁊ malis. 14°.
de ciui. dei. ca°. 8°. di. Apud nos autem
iuxta ſcripturas ſanctas ſanamqꝫ doc-
trinã ciues ſancte ciuitatis dei in huiꝰ
vite pegrinatione ſcḋm deum viuentes
metuũt cupiũt dolent gaudentqꝫ. Et
quia rectus ẽ amor eorũ: iſtas omnes
affectiones rectas habent. Et. ĩ. Ciui-
tas porro. i. ſocietas impiorum nõ ſcḋm
deum ſed ſcḋm hominem viuentium. ⁊
in ipſo cultu falſo contemptuqꝫ vere
diuinitatꝭ. doctrinas hoĩuꝫ demonũqꝫ
ſectantium his affectibus prauis tãqꝫ
morbis ⁊ pturbationibus quatitur. Hec
ille. Et ſic patet iſta pena que dicit̃ pe-
na culpe.

Pars tertia huius ſermõis. ĩ qua tra-
ctat̃ de alia pena pctĩ. s. pena conſcie.

Tertio in iſto ſermone trac-
tandũ eſt de alia pena pecca-
ti que dicit̃ pena conſciẽtie.
Sicut. n. plaga corpus quotidie mole-
ſte opprimit. ita peccatum conſcientiã
aſſidue pungit. ⁊ velut muſca q̃ caluũ
moleſtare nõ ceſſat aculeo ſuo: cõſci-
entiam ſuam puritate ꝑuatam culpa
moleſtat. Et ideo Iere. 2°. ẽ ſcriptum.
Scito quia malum eſt ⁊ amarũ te de-
reliquiſſe dñm deum tuũ. Et idẽ Augꝰ
ait. Sicut mali cruciabũtur in die iu-
dicij in manifeſto. ita nũc cruciantur
in occulto. Et ideo ſunt peccatores de
illis de quibus loquitur apoſtolus. i.
Thimot. 4°. Cauteriatam habẽtes cõ-
ſciẽtiam ſuã. Propterea Ieroꝰ inquit.
Cum de eis. s. pctĩs habetur conſcien-
tia: torquent hominẽ ⁊ corrodunt ut
genimina viperarũ matrẽ ſuã. Amb°.
in lib° 2°. ſoliloquiorũ. inquit. Conſci-
entia aũt rei ſemp eſt in pena. nũqꝫ ſe-
curus eſt reus. Mens. n. mala conſcie
proprie ſtimulis agitatur. Hec ille. Nam
vipera filijs in vtero poſitis lacerata
perimit̃. ita nos pungunt pctã noſtra
⁊ lacerant. Et ideo poteſt dicere pecca
tor cum intrat conſcientiam eam ſcru
tando. quod dixit Iulius ceſar roma-
nis rediens de obſidiõe cuiuſdam ci-
uitatꝭ rebellis: Inueni eã ollam plenã
ſerpentibus. Ad ſciendum autẽ quõ
peccatũ cõſcientie moleſtiam infert:
notandũ eſt ut ĩ cõpendio theologie
deſcribitur quod hoĩs ratio cum aliquod
ſiue bonũ ſiue malum iudicat ⁊ ſiſtit
ibi: cognitiua dicitur. Si aũt accedẽs
amplꝰ iudicat quod bonũ ſit ut fiat: mo-
tiua nominatur conſcientia. que con-
ſcĩa ẽ ex con ⁊ ſcia ꝯpoſita. Si aũt ꝓce-
dit vltꝰ adeo ut appetat id qđ tãqꝫ bo-
nũ faciẽdũ eſſe iudicauit. tũc appellat̃

liberum arbitrium: quod rationem
cum volũtate cõprehendere videtur.
Hec igitur ratio in ſupiorem partem
⁊ inferiorem diuidit̃ inter quas par-
tes hoc intereſt. quia pars inferior de
tranſitorijs iudicãs ea diſponit. ſupe-
rior võ diuinis ⁊ eternis intendit. Ce-
terũ pars inferior per leges humanas
aliqd eſſe fiendũ velut honeſtũ ⁊ ex-
pediens publice iudicat. Pars võ ſu-
pior p leges etnas aliqd eſſe faciendũ
uel quia ſic deus p̃cipit eſtimat. Hui⁹
igitur rationis pars ſupior ſindereſis
appellata tali modo deſcribitur. Sin-
dereſis ẽ vis animi motiua que ſemp
nata eſt in ſupioribus figi naturali-
ter ad bonũ mouens ac malum abhor
rens. Et iſta eſt vis anime que quoti-
die conſcientiam peccato deprauatam
ſtimulat. Talis quippe ſindereſis ſm
Ricar. noſtrum. in 2°. diſ. 39. arti. 3°. q.
3. et Bona. ibidem. arti. 2°. q. 2. nunq̃
poteſt extingui. licz q̃tũ ad actũ qñqz
poſſit ĩpediri. Vñ glo. ſup Ezech. ſup
illud. Facies aqle. taliter inquit. Scin-
tilla conſcientie in Cayn nõ extingui-
tur. Si g͛ in Cayn qui tam horrendus
peccator ſcintilla conſcientie non erat
extincta. quanto minus in eis qui nõ
grauãtur tanta malitia. Et glo. ſuper
illud Luc. x°. ca°. Abierunt ſemiuiuo
relicto. dicit q ĩmortalitatem exuere
ſed rationis ſenſum abolere non pñt:
qn homo ſapere ⁊ deum poſſit cogno-
ſcere. Et Aug⁹. 2°. de ciui. dei. ca°. 26°.
ait. Tanta vis eſt probitatis ⁊ caſtita-
tis: ut pene omnis eius laude moueat̃
humana natura. Nec vſqz adeo ſit tur
pitudine vitioſa ut totuz amittat ſen-
ſum honeſtatis. g͛ videtur q humana
natura per peccatum nõ ita depraua-
ri poteſt qn in ea remaneat aliqua na-
turalis dilectio probitatis. Ratio aũt
horũ poteſt ſic deduci. Que naturalit̃
inſũt ſũt inſeperabilia. ſed ſindereſis
ineſt nobis naturaliter. g͛ videt̃ q ac-
tum eius non poſſumus dĩo amittere
p peccatum. cum vitiũ ſicut dĩc Dyo⁹
⁊ Aug⁹ 19°. de ciui. dei. ca°. 9°. non dele-
at extrema nãe veſtigia. Quis g͛ poſ-
ſit eſſe ad tempus abſqz nãli cognitio-
ne ⁊ dilectione boni propter aliquod
impedimentum ſupueniens creature
rationali. gratia exempli: ſicut poteſt
eſſe graue abſqz hoc q actu deſcendat
deorſum propter aliquod impedimẽ-
tum. Non tñ vnq̃ poteſt auferri poſ-
ſibilitas abhorrendi malum. ⁊ exẽdi
in naturalem cognitionem ⁊ dilectio-
nem boni abſolute dicti. ſiue boni in
generali: cui⁹ cognitio ⁊ amor nobis
naturalit̃ ſũt ĩpreſſa. ſm illud Boetij
3°. de conſolatione. Naturaliter eſt no-
bis ĩſerta boni cupiditas. Verũtñ ad-
uertendum eſt ſcdm predictos doc-
tores h⁹ ſindereſis actus impediri po
teſt triplici modo quibus multi pecca
tores oppreſſi peccare nõ curant. con-
tritionem non habent. confiteri con-
temnũt. predicationes audire negli-
gunt. deum nullo mõ eorũ factorem
creatorem. redemptorẽ. gubernatorẽ
cognoſcere volũt. p° ratione obceca-
tionis. Adeo. n. pleriqz obcecãtur pec-
cato: ut bonũ malum. ⁊ malum bonũ
iudicent atqz defendant. Quapropter
de eius peccati emendatione minime
curant. ſicut in hereticis ĩuenitur qui
ſepe ꝑ erroris ĩpietate patientes. ĩmo
qñqz moriẽtes: ꝓ fidei pietate illa ſu-
ſtinere uel pati ſe mertiorie putant.
Et ideo ſtimulum ↄſcie non ſentiũt.

quia erroris tenebra cecantur. Qđ eis
potiſſime euenit q̃diu in hereſi pmā-
ſerunt· tūc quidē vere heretici appel-
lantur. ſicut in. c. hereſis. ⁊. c. heretic⁹
34. q. 3. notatur. In quoꝝ numero iu-
deos ſingulariter īuenio q iuxta vul-
gare ceci pſidi ſcripturarū veritatem
non intelligunt. ⁊ ad fidei normā ve-
nire contemnūt· quibus p terrā ven-
tre. i. intellectu cōtradicentibus illud
prophete cōuenit. Oculos ſuos ſtatu-
erunt declinare in terram. 2° poteſt
īpediri ratione laſciue delectationis.
Pleruq̄ꝫ. n. hō peccator ab actu vene-
reo taliter impeditur ut ī eo remorſus
conſcīe locum non habeat. quia carna
lis hō tante delectatiōis igne cōburit᷑·
taliq̄ꝫ cōcupiſcentie fumo impeditur·
ut in eo omnis conſcie radi⁹ obſcuret᷑.
Vn̄ Greg⁹ in li° paſtoral᷑. ⁊ habet᷑. 49.
diſ. c. hinc etenī. lippū diffiniēs· inq̄t.
Lippus eſt cuius quidem īgenium ad
cognitionem veritatis emicat. ſed tn̄
hec carnalia opa obſcurant. In lippis
quippe oculis pupille ſane ſunt· ſ hu-
more defluenti infirmantes palpebre
groſſeſcūt. Quorū quidem quia infu-
ſione crebro atteritur acies etiam pu-
pille vitiat᷑. Et ſunt nōnulli quoꝝ ſen
ſum carnalis vite opa ſauciat· qui vi-
dere recta p īgeniū ſubtiliter poterāt·
ſed vſu prauoꝝ actuū calligant. Hec ibi.
3° poteſt impediri ratiōe obſtinatio-
nis. In obſtinatis. n. ſindereſis ne ad
bonū ſtimulet· ne etiam de malo rep-
hendat: impeditur. Sic eſt ī dānatis
qui adeo ſunt in malo obſtinati q̄ ad
bonū inclinari non poſſunt. Et licꝫ in
iſtis ſinderiſis ſit impedita· nō eſt tn̄
ſimpliciter extincta. qa ⁊ ſi q̄tum ad
bonū ſempiternū īpedimentū habet·
tamen pūgere ⁊ ſtimulare non ceſſat.

Vn̄ ł ipſis dānatis circa culpā reſpe-
ctu pene· uel in relatione ad penam ⁊
non ad iuſticiam murmurat. Et iſtis
qdem tribus generibus pſonaꝝ illud
Yſa. 5°. ca°. dici poteſt. Ve vob̄ q dicūt
bonū malū: ⁊ malum bonū· ponentes
tenebras lucem: ⁊ lucem tenebras· po-
nētes amarū ī dulce: ⁊ dulce ī amarū.
Vide ḡ aīa peccatrix ī peccatis pſiſtēs
qualiter affligeris tecum portans gla-
dium q̊ vulneraris. Dic mihi aīa mea
quid dulcius in hoc mūdo· quid ſua-
uius· quid glorioſius. nūquid alijs p̄-
ſidere· nūq̄d diuitijs abūdare· nūq̄d
delitijs ⁊ carnalitatibꝫ frui? Non dico
tibi non aīa miſera· ſed gloria noſtra
hec eſt teſtimoniū conſciētie noſtre. 2.
Cor. p̊. ca°. Et ideo īterrogatus Bias
ph̄us q̄d ſit in hac vita optimū. reſpō-
dit. Mens ſibi rectitudinis cōſcia. Et
iō ait Socrates. Conſciam magis q̄ꝫ fa
mam intēde· falli nāq̄ꝫ ſepe poteris fa-
ma· conſcia nūq̄ꝫ. Et iō ait Aug⁹ ī trac
tatu ſup vlt̄. pō. Bona cōſcia facit bo-
nū opus amare. Et quid dulci⁹ bona
cōſcia· q̄ ⁊ ſi non eſt: ⁊ mala ē· pūgit ⁊
amara ſūt omnia. Et in li° de cathezi-
çandis rudibꝫ. 18°. ait. Veri⁹ atq̄ꝫ iocū-
dius eſt gaudere hoīem de bona ꝯſcīa
int᷑ moleſtias q̄ꝫ de mala int᷑ delitias. H̄
ille. Sꝫ q̄d aīa ceca puat te iſta dulcedi
ne· iſta gloria· iſta conſcīe ſerenitate.
nūq̄d infirmitas· nūq̄d īfamia· nūq̄d
paupertas reꝝ tpaliū· nūq̄d īimici tem-
porales· nūq̄d armigeri· nūq̄d cogna-
ti tui· nūq̄d tyrāni· nūquid p̄dones·
nūquid ipſa mors corporalis? Nō aīa
infelix nō dico tibi· ſ ſolū pctm̄ mor-
tale· ſolum vitiū capitale· ſola iniq̄tas
tua· ſola cupiditas tua. Et ideo Iſocra
tes philoſophus inquit. Nūq̄ꝫ vllum
facinus ppetrās latere credas. Nam ſi

ceteros lateat: tu tibi cū ſcies. hec ille. Idcirco Aug⁹ ī lib° de vera īnocentia ca° 196° ait. Nulle pene grauiores ſūt q̄ʒ male conſcie· in qua cum deus non habetur· cōſolatio nō īuenitur. Jō inuocandus eſt liberator: ut quē tribulatiō exercuit ad cōfeſſionē· confeſſio pducat ad veniam. h̄ ille. Similis eſt n. peccator mimo q cum intrat domū ſuam inquietatur ꝛ corroditur a familia murmurante· nec alibi peius eſt ei q̄ʒ in domo ſua. ſic nec peccatori peius eſt q̄ʒ in conſcia ꝓpria. Vn̄ Tullius ad Catilinam inquit. Jniquitates tue q̄i quedam īfernales furie occurrūt tibi. Et ideo Ysa. 34° dicitur. Ibi occurrēt demones. i. pctā p demones ꝑpetrata. Vide ḡ q̄ amaꝝ eſt peccatū tuū. Aug⁹ n. in lib° meditationū. ca° 15° ſic ait de eius amaritudine. Peccate q̄ʒ amara res. O mala peccata q̄ʒ faciles aditus· q̄ʒ difficiles exit⁹ habebit. Intelligite peccatores. quia malū ꝛ amarū eſt relinquere deum. a peccatis redite ꝛ nolite peccare. Nolite inquā· nolite. Malum eſt ꝛ amarū· nolite. Vere malū ꝛ amaꝝ eſt. Expertus ſum· in h̄ ipſo ſū. Aut enī continui dolores cruciabunt penitentem vitam meam. Aut eterni cruciatus vexabūt puniendam aīam meam. hec ille. Conſiderate ḡ pctōres grauitatem cōſcīe veſtre ꝛ mūdate eā ſanate eā· purificate. facite quod vos docet Aurelius Aug⁹ q in li° 50. omel. omelia. 16. ait. Vt ad illud ineffabile gaudiū puenire poſſimus· quātū poſſumus ſtudeamus bonis opibus inſiſtere. ꝛ quotidie ꝯſcīas noſtras intus aſpiciētes ſi aliquid ī ſcola aīe noſtre aut p negligentiam diſſutam· aut p luxuriam ſordidatam· aut p iracūdiam cōbuſtam· aut p īuidiam conciſū· aut p auaritiam tenebroſum eſſe dignoſcimus· dum adhuc ī noſtra poteſtate ē cum dei adiutorio feſtinemus vulnerata curare· reparare pdita. ꝛ ad candorē iuſticie ea que obſcurata fuerant reuocare· ne forte ſi bonis opib⁹ nudi ꝛ vicioꝝ pannis ſordentibus īuoluti ante tribunal eterni iudicis venerim⁹ illa ad nos terribilis ſentētia dirigat᷑. Diſcedite a me maledicti ī ignē eternum. a quo liberet nos ille mūdus ab omni pctō ꝛ īmaculatus Jhus qui cū patre ꝛ ſpū ſcō ſuo viuit ꝛ regnat de⁹ p oīa ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Dn̄ica pma poſt octauā epiphanie. de triplici pena exteriori peccati. s. vindicte· carētie. ꝛ gehēne Sermo. 29⁹.

Benedicite pſequentibus vos· bn̄dicite ꝛ nolite maledicē Scribuntur hec v̄ba ad Ro. 12° et in epiſtola occurrentis dominice. In hac ſacra eplā fratres cariſſimi poſtq̄ apoſtolus Paulus in pncipio eius poſuit quomodo ſe debeāt habere ſuperiores ad inferiores. di. Habētes aūt donationes ſcd̄m gratiam que data eſt nobis differentes. q̄i di. Inferioribus debemus indifferenter illas adminiſtrare. Ideo ſequitur. Siue ꝓphetiam ſm rationem fidei ſupple debetis ipſam adminiſtrare ad informationem fidei. ſiue miniſteriū in miniſtrando ꝛc. Et poſtq̄ in medio ipſius docuit qualit᷑ debeant ordinari pares ad pares. di. Dilectio ſine ſimulatiōe. q̄a. s. caritas debet eſſe vera ꝛ nō ficta. Nam Job. 36° dicitur. Simulatores ꝛ callidi prouocant iram dei. Dicit etiā

Odientes malum. ⁊ adherētes bono:
Ubi oñdit ꝙ caritas debet eē ſine ma-
li admixtione: ut. s. diligam⁹ bonū in
proximis. ⁊ odio habeam⁹ mala. De-
inde ſequitur. Caritatem fraternitatē
īuicem diligentes. Ubi docet caritatē
debere diffundi ad omnes. In quibus
verbis oſtendit caritatem deberi ꝗtū
ad affectum. In verbis aūt ſubſequen
tibus oſtendit caritatē deberi quo ad
effectum. di. Honore īuicem ꝑuenien
tes. ſollicitudine non pigri. neceſſita-
tibus ſanctorū coīcantes ⁊c. Hic cō-
ſequēt in verbis propoſitis docet nos
qualiter ordinari debeamus etiam ad
īimicos. di. Benedicite ꝑſequentibus
vos: benedicite ⁊ nolite maledicere.
In quibus verbis oſtenditur triplex
conditio benedictionis. Prima ē ut
ſit in ore. quod notatur cum dicitur:
Benedicite ꝑſequentibus vos. iuxta
illud. i. Pet. 3°. Nō reddentes malum
pro malo. uel maledictum pro male-
dicto. ſed ecōtrario benedicētes. Se-
cunda conditio eſt ꝙ ꝓcedat ex corde
Et ideo iterū ſubditur: Benedicite.
iuxta illud. i. Pet. 2°. Sequami vesti-
gia eius. q cum malediceretur nō ma-
ledicebat. Tertia cōditio eſt ut ſit ſi-
ne cōtraria admixtione. s. odij ⁊ ran-
coris. Et ideo ſequitur: Et nolite ma-
ledicere. ſm apoſtolū qui. i. ad Cor. 4°.
inquit. Maledicimur. ⁊ benedicim⁹.
Quā quidem caritatē nihil quidē ex-
tinguit niſi pctm̄. Et iō ꝗuiſſime pu-
nitur nō ſolū penis interioribꝫ de q bꝫ
dictum eſt in ꝓcedenti ſermōe. ſ; etiā
penis exterioribꝫ. de quib⁹ ī ꝑſentiarū
eſt tractādum. Et h̾ tripliciter
ꝑ̊ de pena vindicte.
2° de pena carentie.
3° vo de pena gehēne.

Pars ꝑma huius ſermōis. in qua tra-
ctatur de pena peccati vindicte quam
deus in hoc mūdo propter peccatum
infligit.

PRimo igitur in iſto ſermone
tractandū eſt de pena pctī ex-
teriori q̄ dicitur pena vindic-
te. qua deus ī hoc mūdo ſepenumero
pctōres in pctō dormientes punit. af-
fligit ⁊ cruciat. fame. ſiti. infirmitati-
bus. peſtilētia. guerris. cariſtia. ⁊ mul
tis calamitatibus ⁊ miſerijs. Merito
cui⁹ vindicte mouet̄ vnū dubiū. Utrꝫ
ī oī ope dei ſit miſericordia ⁊ iuſticia.
Nam videtur ꝙ iuſticia ſiue ſeueritas
dei plerūqꝫ tantū appateat ꝙ nihil re-
lucet de mīa. ut patet ī grauiſſimis pe-
ſtilētijs. in q bꝫ moriūtur paruuli in-
nocētes. alij etiam īpenitētes īprouiſa
morte rapiūtur. ꝑ̄. Cum in eterna
damnatione oēs mali eternaliter cru-
ciabūtur. magna ſeueritas videt̄ iterꝫ
cruciari eos in h̾ mūdo. Attn̄ ſcriptu-
ra ſacra clamat. Uniuerſe vie dñi mīa
⁊ veritas. Ubi Caſſiodor⁹ ait. Hec due
ſimul ſūt in omni ope dñi. ⁊ ſi nō nob̾
manifeſte ſꝑ appareāt. ꝑ̄. de pe. diſ. i.
§. taciturnitas. dicitur. Dn̄s qui miſe
ricors eſt ⁊ iuſtus. ſicut ſeruat iuſticiā
in miſericordia. ita miſericordiam in
iuſticia. Et Aug⁹ ait. Deus q res oēs
curat. ita miſericorditer curat ut miſe
ricordia nō ꝑcludat iuſticiam. ⁊ iuſti
cia miſericordiam non excludat. Et ī
ſermone 5°. de paſſione dñi. idē Aug⁹
inqt. Quis multum ꝑ̄ſumere debeat
de mīa dei. nō tn̄ negligere debetis ei⁹
iuſticiā. Cum iuſticia. n. te iudicabit
cū mīa te redemit. h ille. Ad h̾ rn̄det̄
ſm doctrinā multoꝝ doc. s. btī Tho. ī
4°. ſcripto. diſ. 46. arti. 2°. q. 2. et beati

Bona.ibidem.arti.2°. q.2.et in p̊.diſ. 47.in queſtionibus circa litteram.⁊ Ricar.de media villa ibidē.arti.2°. q.3 ⁊ doc.ſubtilis ibidem.arti.4°. et doc. irrefragabilis Alex.de ales in prima pte in tractatu de miſericordia⁊ iuſticia dei·ſic colligendo.Q̄ triplicit̄ dicit̄ miſericordia.Coīſſime pro affluentia diuine bonitatis.Coīter.p benignitate in largitione bonorū.Stricte.p pietate in ſubleuatiōe malorꝫ. Similiter ⁊ iuſticia dicitur tripliciter.Coīſſime pro condecētia dīne ſapientie⁊ bonitatis. Coīter pro liberalitate in retributione bonorꝫ. Stricte dicitur ſeueritas in punitione malorꝫ.Si ḡ capiat̄ p̊ modo miſericordia.⁊ p̊ modo iuſticia·ſic in omni opere dei eſt miſericordia⁊ iuſticia.Miſericordia.quia nihil facit niſi ex affluētia ſue bonitatis.Juſticia.quia nihil facit quod nō condeceat ſuā ſapiētiā⁊ bonitatē.Si 2° mō capiatur miſericordia ⁊ iuſticia·ſic in omni tali opere coniūcte repiūtur.Juſticia.quia non retribuit niſi merētí. Miſericordia.qa ſp cōfert vltra cōdignū. Si vo 3° modo capiatur miſericordia ⁊ iuſticia.ſic ambe repiūt̄. Juſticia.quia punit mala nec aliqd malum relinquit impunitum.Miſericordia.qa tn̄ punit citra cōdignū·in alio mūdo⁊ in iſto propter vtilitatem noſtram. Patēt predicta p preclara exempla. P̊ enī in creatione.quia q̄ res ſint producte d nō eſſe ad eſſe·magna relucet miſericordia⁊ affluentia dīne bonitatꝭ.Quia tn̄ nihil fecit qd nō deceat ſuam ſapiām⁊ bonitatem magna ſplendet iuſticia.Similiter ī creatiōe hoīs mīa claret q̄ factus eſt capax btitudinis ad felicitatem participandā. Juſticia tn̄ iūcta eſt.quia non niſi ſuis

meritis eſt eam oſecuturus. 2° ī expulſione p̊morū parentū de paradiſo Geñ.3°. Vbi fuit magna iuſticia ⁊ ſeueritas in punitione mali.Magna vo mīa.qa ſic deductus eſt hō ad cognitionem ſui pctī.ꝑpter quod penituit ⁊ eternam damnationē non incurrit· nec ſupnam felicitatem amiſit.Inſup miſericordia fuit q̄ cito expulſus eſt. qa ſi ſtetiſſet⁊ comediſſet de ligno qd ē in medio paradiſi.s.ligno vite.⁊ ſic vitam.ꝓlongaſſet·nec tn̄ mortem euaſiſſet.⁊ ſi vitam prolongaſſet etiā longiorem miſeriā paſſus fuiſſet. 3° patꝫ exemplum p̄clariſſimū ī redemptione generꝭ humani·vbi fuit miſericordia magna inq̄tum filius dei.p nobis īcarnatus eſt ⁊ paſſus·q noſmetipſos miſeros redimere nō poteramus.Vn̄ ad Titū.3°. Apparuit benignitas⁊ humanitas ſaluatorꝭ nr̄i dei·nō ex opibꝫ que fecimus nos.ſ ſua mīa ſaluos nos fecit.Inſup iuſticia ſiue veritas cū ea oſculata eſt.qa nō ſine penalitate⁊ ſatiſfactiōe redemit. 4° in pctōꝝ iuſtificatiōe. Vbi iuſticia.qa nō iuſtificāt̄ niſi p̄uia pnīa.Miſericordia vo iūcta. qa p exiguā pnīam ⁊ penalitatē mutatur pena eterna in penā tpalem·iux̄ illud.Beati qꝝ remiſſe ſūt iniqtates⁊ quoꝝ tecta ſūt pctā. 5° in repborum dānatiōe. Vbi iuſticia ⁊ ſeueritas inq̄tum eternalit̄ cruciāt̄.Miſericordia vo inq̄tum citra condignū puniūtur intenſiue·iuxta illud Treñ.3°. Miſericordie dn̄i q̄ non ſumus conſūpti ꝛc. 6° in punitiōe⁊ tribulatione bonoꝝ ⁊ maloꝝ.Nam in malis apparet iuſticia inq̄tum pro peccatis affliguntur que penā merent̄. Apparet vtiqꝫ mīa inq̄tum ipſi pctōres tribulationibus emendant̄ ⁊ corrigūt̄.⁊ penā eternā

fugiũt ⁊ gloriã eternã acquirũt. uel ſi
nõ corrigunť· ſaltem alijs timor incu-
titur. ⁊ exemplum bene viuendi dať.
Vñ de pmo bono ait Greg⁹. Mala que
nos pmũt· ire citi⁹ ad deum cogũt. De
ſecũdo loquiť Lac. in li° de ira dei. ca°.
xi°. di. Sunt alij facinoroſi ⁊ nepharij
q ut oĩa libidinibus polluant· cedibꝫ
vexent· fraudẽt· rapiant· piurent· nec
parẽtibus nec conſanguineis parcãt·
leges ⁊ ipſũ deũ negligũt. Habet igiť
ira in deo miam. Non eſt. n. fas eũ cuꝫ
talia fieri videat nõ moueri ⁊ inſurgẽ
ad vltionẽ ſceleratorꝝ. ⁊ peſtiferos no-
centeſqꝫ delere ut bonis oĩbꝫ conſulat.
Et. i. Que pfecto niſi habeat· huma-
na vita turbabitur· atqꝫ ad tantam cõ
fuſionem deueniet ſtatus rerꝝ: ut con
temptis ſupatiſqꝫ legibus ſola regnet
audacia· ut nemo deniqꝫ tutus eſſe poſ
ſit niſi qui viribus preualeat. hec ibi.
Similiter patet ex hoc ĩ ſubtractione
bonorꝝ tẽporaliũ mĩa. quia effecti pau
peres non ita intricanť in iſtis. ⁊ magꝭ
ad ſupna anhelant quibus eos de⁹ nõ
priuabit· iuxta illud. Non puabit bo-
nis eos qui ambulant in ĩnocẽtia. Iu-
ſticia vͦo quia ex horꝝ ſubtractione fit
etiam peccatorꝝ punitio. Dixi inſuper
qꝫ apparet iuſticia ⁊ mĩa in tribulatio-
ne bonorꝝ ⁊ iuſtorũ. Nam iuſticia ap-
paret. quia ſi parꝝ qd mali habent pꝭ
puniantur. uel ſi nihil habent· ſeueri-
tas pro pctõ originali demonſtretur.
Miſericordia aũt apparet. quia cito ad
patriã ſupnam redeũt. ⁊ copioſi⁹ coro
nantur ab eo q dat p paruis magna. p
terrenis celeſtia. p tẽporalibꝫ ſempit-
na. 7° et vltimo claret mĩa ⁊ iuſticia
ĩ pctorꝝ expectatiõe. Ratio aũt quare
deus expectat pctõres. ⁊ nõ ſtatim pu

nit· affligtur a Lac. in li° de ira dei. ca°.
15°. vbi ait. Nullus ẽ. n. q nõ peccet. ⁊
multa ſũt q̃ ad peccandũ ĩuitãt: etas·
moleſtia. egeſtaſ· occaſio. pmiũ. Adeo
ſubiecta eſt fragilitas carnis q̃ induti
ſumus ut niſi huic nccitati de⁹ parcẽt.
nimiꝝ fortaſſe pauci viuerent. Propť
hanc cauſam patiẽtiſſimus eſt. ⁊ iram
ſuam continet. Nam qa pfecta eſt in
eo vͦtus· nccẽ eſt patientiã eius quoqꝫ
eſſe pfectam: que ⁊ ipſa vͦtus. Et mul
ti ex pctõribus iuſti poſterius effecti
ſũt ex malis pbi· ex ĩprobis cõtinẽtes.
Et multi in prima etate turpes. ⁊ oĩuꝫ
iudicio damnati· poſtmodũ tam lau-
dabiles extiterũt. que vtiqꝫ nõ fierẽt
ſi oẽ pctm̃ pena ſequereť. h ille. Ecce
g in expectatione ĩiuſtorũ peccatorũ
magna miſericordia. Inqꝫtum tñ p⁹ea
puniũtur ſi non emẽdantur claret iu
ſticia. Vñ de pe. diſ. i. §. multiplex. di-
citur. Multiplex miſericordia dei ita
lapſibus humanis ſubuenit ut nõ ſo-
lum p baptiſmi gratiam ſed etiam p
penitentie medicinam ſpes vite repa-
retur eterne· ut qui regenerationis do-
na violaſſent· proprio ſe damnãtes iu
dicio ad criminũ indulgentiam redi-
rent. hec ibi. p expectauit Cayn vſqꝫ
ad ſeptimam generationẽ· poſtea pu-
niuit. Gen. 4°. ca°. 2° expectauit totũ
genus humanuꝫ p duo milia annorũ
quorꝝ peccata erãt grauia. Gen. 6°. ca°.
De quibus Aug⁹ facit mẽtionem. 12°.
de ciui. dei. ca°. 15°. Et poſtea tpe Noe
iterꝝ expectauit cẽtũ vigiti ãnis. Gen.
6°. de pe. diſ. i. §. idem dicerẽt. Et p⁹ea
induxit aquas diluuij ſuper terram.
ibidem. 3° expectauit Sodomam ⁊
Gomorrã multo tpe. Gen. 18°. et p⁹ea
pluit ignẽ ⁊ ſulphur ſup Sodomã ⁊

Gomorrā.⁊ delete ſūt. 4° expectauit
chananeos. Geñ.x°. ca°. quoꝝ mēſura
completa fuit in introitu Joſue. Ibi-
dem.6°. ca°. 23.q.5.c.hinc notandum.
5° expectauit pplm̄ Niniue. ⁊ dedit
eis tēpus quadraginta dieꝝ ut pniām
agerent. qđ ſi non feciſſent grauiť pu-
niti fuiſſent. Jone.3°. 6° expectauit
Dauid q cōmiſerat adulteriū ⁊ homi
cidiū. nec ſtatī puniuit eū qđ poſtea
feciſſet niſi dixiſſet. Peccaui. ad incre-
patione Nathan.2.Regꝫ.12°. Item ex-
pectauit Achab.3.Regꝫ.21°. 7° expec-
tauit totū populum iſrľ vſqꝫ ad tranſ-
migrationem Babylonis. Ex quibus
oībus apparet ꝙ in deo ē miſericordia
⁊ iuſticia. ⁊ in oī ope relucet. maxime
in ope tribulationis ⁊ afflictionis ad
vindictam maloꝝ induratoꝝ. ⁊ ī pec-
catis obſtinatoꝝ. ad coronam ⁊ gloriā
bonoꝝ. Vn̄ Aug⁹ ſup ps.98°. ait. Illis
deus iraſcitur quos peccantes nō fla-
gellat. nam cui vere ꝓpitius eſt nō ſo
lum donat pctā ne noceant ad futurū
ſeculū. ſed etiam caſtigat ne ſp peccare
delectet. Et in lib° cōtra idolatras. ait
idem. Iraſcitur deus ⁊ miſeretur. Ira-
ſcitur ad pcutiēdū. ⁊ miſeretur ad ſa-
nandū. Iraſcitur ad mortificandum.
miſeretur ad viuificandū. In vno ho-
mine h̄ facit nō quaſi alios mortificās
⁊ alios viuificās. ſed eis ipſis ⁊ iraſciť
⁊ mitis eſt. Iraſcitur criminibꝫ. ⁊ mi-
teſcit correctis moribus. Ego inqt p-
cutiā ⁊ ego ſanabo. ego occidā ⁊ ego
viuere faciam. vnū Saulū ꝓſtrauit ⁊
Paulū erexit. proſtrauit infidelem ⁊
erexit fidelem. proſtrauit pſecutorē ⁊
erexit p̄dicatorē. g° cum iraſciť miſe-
retur. Ex his vtiqꝫ elicitur correlarie
dcł̄o noſtra ꝙ flagella. tribulatiōes. fa
mes. ſitis. cariſtie. guerre. peſtilentie.
dep̄dationes. ſpoliationes ⁊ reliq̄ ma-
la. que ideo deus īmittit ad vindictā
pctōꝝ ut uel eos cōuertat iſtoꝝ timo-
re. ⁊ ſic eis fiat iuſticia ſimul cū miſe-
ricordia. uel ſaltē ut oſtēdat deus per
iſta mala afflictiua quātū ſibi diſpli-
cent pctā. Et ideo cauete a pctīs xpia-
ni. agite pniām pctōres ſi non vultis
crudeliť flagellari. quieſcite agē puer-
ſe. diſcite benefacere. ut ait Yſa.p°.ca°.
Reuertatur vnuſqſqꝫ a via ſua peſſi-
ma. ⁊ ꝓpitius ero iniquitati ⁊ peccato
eoꝝ. Iere.36°. Cōuertimini ad me ī to-
to corde vr̄o. in ieiunio ⁊ fletu ⁊ plan
ctu. ⁊ ſcindite corda veſtra ⁊ non ve-
ſtimēta veſtra. Joheľ.2°. Qđ ſi nolue-
ritis ſ3 faciē vr̄am ſup petrā īdurcaue-
rit ut de vobis dicať illud Iere.5°.ca°.
Indurauerūt faciem ſuā ſupra petrā.
⁊ noluerunt reuerti. O quot flagella.
O quot torſiones. O quot tribulatio-
nes etiam in hoc mūdo experiemini.
Qđ ne inaniť loq videamur ⁊ iocoſe
audi ſcripturam ſacrā ſcelerate puer-
ſe indurate peccator. Lege exēpla vin
dicte dīne propť peccata illate aliena-
te a ſenſu.

Peccato egyptioꝝ. poſſeſſiones eoꝝ
grandine. iumenta ⁊ p̄mogenita mor
te conſūpta ſūt. Ecce quid facit pecca-
tum. Exo.9°. i.q.4.§. Item pctō.

Peccauit populus tuus. deſcēde. di-
mitte ut iraſcať furor meus. Exo.32°.
45.diſ.diſciplina.

Peccantibus filijs Hely hoīes retra-
hebanť a ſacrificio. ideo interfecti ſūt
i.Regꝫ.4°. diſ.i.de his vo.

Imperiū dn̄i fortitudo eius. ⁊ furor
eius ſup oēs qui dereliquerunt eum.
i.Eſdre.ca°.8°.

Auerſio paruulorum proijciet eos.
pv.p°.ca°.

Dereliquerūt dñm deum. ⁊ ſcm̄ iſrł blaſſemauerūt. alienati ſūt retrorſū. ſequitur. Terra veſtra deſerta. ciuitates vr̄e ſuccenſe ſūt igni. Yſa. p̄. ca.

Peccante vno ita dei ſup pplm venit Oſee. 7. ca. 45. diſ. ſed illud. 50. diſ. ſi quis diaconus.

Ecce ego adducam mala ſup populū iſtum fructū cogitationū. qa v̄ba mea non audierūt. ⁊ legem meam proiecerunt. Iere. 6. ca.

Erit morticinū pplī hui⁹ in cibū volucribus celi ⁊ beſtijs t̄re. ⁊ nō erit q abigat. ⁊ quieſcere faciam de vrbibus iuda. ⁊ de plateis ir̄lm vocem gaudij ⁊ vocem leticie. vocem ſponſi ⁊ vocem ſponſe. in deſolatiōe erit t̄ra. Iere. 7.

Confuſi ſūt ſapiētes. pterriti ⁊ capti ſūt. verbū. n. dñi piecerūt. ⁊ ſapientia nulla eſt ī eis. ppterea dabo mulieres eorū exteris. agros eorū heredibꝫ. qa a minimo vſqꝫ ad maximū oēs auaritiam ſequūtur. a ppheta vſqꝫ ad ſacerdotem cūcti faciūt mēdaciū. Iere. 8.

Fili hoīs. terra cū peccauerit mihi ut puaricet̄ puaricans. extendā manum meam ſup eam ⁊ conteram virgā panis eius. ⁊ īmittam in eam famē ⁊ interficiam de ea hominem ⁊ iumentū Ezech. 14.

Oīs iſrł preuaricati ſūt legem tuā ⁊ declinauerunt ne audirent legem tuā uel vocem tuam. ⁊ ſtillauit ſuper nos maledictio. Daniel. 9.

Et multa ſilīa reperiunt̄ in ſcripturis ſacris que longum eſſet enarrare. ſed diſcurram⁹ p exempla ſacta.

Egyptij perſequentes filios iſrł ſubmerſi ſūt iubente deo q̄ſi plūbū ī aqs vehementibus. Exo. 14. et 15.

Quia pplus amalechitarꝫ voluit impedire filios iſrł eūtes in t̄ram pmiſſionis dixit dñs ad Moyſen. Delebo memoriam amalechitarū deſub celo. Ibidem. 17. ca.

Propter vitulū quem adorauerunt pplī ceciderūt vna die vigintitria milia hoīuꝫ. Exo. 32. ca.

Juſſit dñs blaſſemū ex caſtra educi ⁊ ab vniuerſo pplo lapidari. Leuit. 24.

Percuſſit dñs Mariā lepra. qa locuta eſt ctra Moyſen. Nūeri 12. ca.

Terribili morte occidit dñs Chore ⁊ complices eius. ⁊ Dathan ⁊ Abiron. Numeri. 16.

Miſit dñs ſerpentes ignitos in pplm qa penituerat eos laboris ⁊ itineris. ⁊ dixerūt. Cur eduxiſti nos de egypto! Numeri. 21.

Pro pctō in vxorem leuite cōmiſſo tota trib⁹ Beniamin exceptis ſexcētis viris fuit dño iubēte deleta. Iudic. 20

Hely peccantes filios corripuit ſed lente. pptꝫ qđ ipſe in eis ⁊ cū eis punitus eſt. 1. Reg. 3. et. 4. 37. diſ. c. legant. 47. §. neceſſe. de ſymonia. c. licꝫ Hely ſacerdos eſſet.

Propt̄ pctā Saul puniti ſunt illi de domo ſua etiā poſt mortē ei⁹. ⁊ pptꝫ eos facta eſt fames in t̄ra. 2. Reg. 21.

Septuagintaduo milia hoīuꝫ mortui ſūt ppt̄ elationē Dauid qua fecit pplm numerare. 2. Reg. vl. 1. palipo. 21. 1. q. 4. §. bis ita. de pe. diſ. 2. fugetat. diſ. 3. §. Ecce.

Peccato amalechitarū interfecti ſūt a viro vſqꝫ ad mulierem ⁊ paruulum atqꝫ lactentem. bouem ⁊ ouem ⁊c. 1. Reg. 15. 12. diſ. §. alias. ⁊. c. verꝫ. 1. q. 4. §. Itē. 34. q. 3. c. pmo.

Propter pctm̄ adulterij ⁊ homicidij Dauid rephendit eū dñs p Nathan pphetam. Q si dñs eum non vidiſſet penitentē ḡuiter puniſſet. 2. Reg. 12.

et.12° de pe.diſ.i.§.deniq3.7.c.ſi pec-
catū.7 diſ.2.§.opponit᷑.7 diſ.3.totū.
7.c.ille rex.7.c.illud vo.

Quadragintaduo pueri fuerunt a
duob᷒ vrſis lacerati ꝑ eo ꝙ illuſerant
Heliſeo.di.Aſcende calue.4.Reg.2°.

Si tam grauiter eſt punitū peccatū
Gieçi qui accepit munera ſatis volū-
tarie data·quid erit de illis q accipiūt
multa fraudulent᷑ exacta uel extorta
violenter! 4.Reg.5°.

Populū peculiarem 7 dilectū tradi-
dit dn̄s in manus Nabuchodonoſor
qui totū crudeliter captiuauit·ſanctā
ciuitatē cōbuſſit.7 templū deſtruxit
2.palipo.36°.

Reges Babylonie filios iſrl᷑ crudelit᷑
tractauerūt·poſtea ipſi etiā in inclyta
ciuitate ſua ſūt deſtructi·ſicut dn̄s mi
natur Yſa.13°. et 14°. et Iere.25°.

Heliodorus fuit grauiter flagellat᷒
eo ꝙ viduaꝝ 7 pupilloꝝ depoſita vo-
luit aſportare.2.Machab.3°.

Confirmant᷑ predicta ꝑ auctoritates
decretoꝝ. Nam de punitiōe pctōꝝum
lege.46.diſ.c.ſed illud.vbi habetur
ꝙ pena temporaliſ aut infligit᷑ ab hoīe
aut a deo ꝓpt᷑ pctā nr̄a.

Item lege.19.diſ.c.Anaſtaſi᷒.vbi ha
betur ꝙ deus punit in pn̄ti grauiter.7
ſubito ꝓpt᷑ dilecti deteſtationē.

Item lege.46.diſ.c.ſed illud.et.56.
diſ.c.ſi gens.et.23.q.4.c.ſi ea.et.24.
q.2.c.nō turbat᷑.vbi habet᷑ ꝙ puniūt᷑
multi qn̄q3 ꝓpter vnū.

Item lege.1.q.4.c.eccleſia.§.his ita.
de punitione egyptioꝝ.et.5.q.5.non
oīs.7.q.1.ſciſcitaris.15.q.1.nec is.in q̄
c.habetur ꝙ pena egyptioꝝ fuit a deo
ad eoꝝ correctionē.

Item lege.15.q.1.c.illa.vbi habetur
ꝙ pena inflicta in h̄ mūdo ē ꝑ pctō.

Item legē.16.q.1.c.et tēporis q̄litas.
7.c.reuertimini.vbi ait Iero᷒. Si qn̄
fames uel penuria ul᷑ reꝝ oīu3 egeſtas
opprimit mūdum·ſciam᷒ h̄ ab ira dei
deſcendere.

Item lege.23.q.4.c.Guiliſarius.vbi
hr̄ ꝙ deus punit qn̄q3 paucos ut ex h̄
multitudo ad pn̄iam reuocet᷑.

Lege finaliter de pe.diſ.1.c.menſurā
§.quecūq3.7 eadē diſ.1.§.ex his oīb᷒.
et.23.q.4.c.ſi quos.et.23.q.5.c.ad fi
dem.7.c.quid ḡ.Vbi Iero᷒.quod etiā
habetur in 4°. diſ.15.ita dīc. Ipſe qui
creauit mūdum 7 cōſūmationem fa-
ciet·ꝙ ſi vobis videtur crudelis 7 ri-
gidus 7 cruentus de᷒ ꝙ in diluuio ge-
nus deleuit humanū·ſup Sodomam
7 Gomorram ignem 7 ſulphur pluit.
Egyptios ſubmerſit ī fluctib᷒.7 iſra-
helitaꝝ cadauera ꝓſtrauit in heremo.
Scitote eū ad pn̄s ideo reddidiſſe ſup
plicia·ne in eternū puniret.h̄ ibi. Et
ſic patet ps ṗma hui᷒ ſermonis.

¶ Pars ſecūda hui᷒ ſermonis.in q̄ trac-
tatur de pena pctī carentie gratie.s.in
pn̄ti.7 glorie in futuro.

SEcūdo ī iſto ſermōe tractan-
dum eſt de alia pena exteriori
pctī q̄ dicitur pena carētie.s.
gratie 7 gratuitaꝝ in h̄ mūdo.7 felici-
tatis in alio. Vt.n.dictum eſt s̄.pctm̄
nō pōt ſtare cū grā.7 ſine gratia nulla
dona remanēt gratam aīam facientia.
Si.n.vna aīa qnquaginta ānis bn̄ vi-
xerit.7 poſtea vnū pctm̄ mortale īcur
rit·oīa bona amittit 7 merita q̄ ad glo
riam non q̄ ad penam. Vn̄ Eçech.18°.
dicitur. Si auerterit ſe iuſtus a iuſti-
cia ſua.7 fecerit iniqtatem ſm̄ omnes
abhominationes q̄s opari ſolet īpi᷒:

nūquid viuet? Oēs iuſticie eius quas opatus eſt nō recordabūt. Vn̄ in figura habetur .i. Machab. p̄. ca°. q̄ Antiochus aſcēdit in irl̄m cum ſupbia. ⁊ introiuit in ſanctificationē ⁊ templū. ⁊ ſpoliauit eū vaſis ⁊ diuitijs ſuis. Antiochus ſilentiū interpretat̄ pauptatis. ⁊ ſignificat pctm̄ qd̄ intrat tēplū cordis cū ſuperbia ɔtēptus dei. Et nota q̄tuordecim q̄ aufert.

p° xp̄m de corde. h̄ ē altare aureū.

2° ſpm̄ ſcm̄. h̄ eſt candelabrū lumīs s. lumen ſpūs ſancti ⁊ intellectus.

3° vaſa eius .i. dona ſpūs ſci.

4° menſam ppoſitionis .i. fidem formatam q̄ pponit duodecim panes .i. duodecim articulos fidei.

5° libatoria .i. ſpem firmam ad quā ptinet futurā btītudinē libare.

6° phialas q̄ cōtinēt liq̄da .i. cōpūctionem. deuotionem. cōpaſſionē. que lachrymas fūdere faciūt.

7° mortariola in q̄bꝫ aromata redigebant̄ in puluerem. Ecce meditationes ⁊ affectiōes humilitatis q̄ ceteras v̄tutes humiliant ⁊ quaſi in puluerē redigūt odoriferū dum de ſe humilia ſentit v̄tuoſus.

8° velum de ſagis. quod ſapientiam ſignificat.

9° ornamētū aureū. qd̄ caritas ē.

x° aufert argentū id eſt fructum locutionis.

xi° aurū .i. merita oīuꝫ v̄tutū.

12° vaſa ɔcupiſcibilia .i. opera bona.

13° theſauros abſconditos q̄s iuenit .i. ſanctaꝝ meditationū ⁊ affectionū.

14° cortinas de q̄tuor coloribus .i. q̄tuor v̄tutes cardinales q̄tū ad meritum ⁊ vſum eaꝝ aufert. His aūt bonis erat ſpoliat⁹ ille paup de q̄ dic̄ Iohes. Apoc. 3°. Tu dicis. s. pctōr. quia diues ſum ⁊ nulli⁹ egeo. ⁊ neſcis q̄a tu es miſer ⁊ miſerabilis. ⁊ paup ⁊ cecus ⁊ nudus. h̄ ibi. Ecce quanta pena carentie quā. s. illa ſeq̄tur carentia ſupne felicitatꝫ. q̄a p vno ſolo pctō mortali priuatur aīa felicitate ſupna. Vn̄ Ber. ait Ve ve vapor eſt ad modicum parens qui eterne felicitatis aditum interclu dit. Et reuera vapore minora ſūt q̄bꝫ eterna dona pdunt̄. Vn̄ Aug⁹ ſup illo verbo Iac. 4°. Vapor eſt ad modicum parens. inq̄t. Vita h̄ ē vita dubia. ceca criminoſa. erūnoſa. quā humores tumidāt. dolores eſtuant. ardores deſiccant. aerea morbidāt. eſce inflāt. ieiunia macerāt. ioci ſoluūt. triſticie ɔſūmūt. ſollicitudo coartat. ſecuritas hebetat. diuitie iactant. pauptas deijcit. iuuent⁹ extollit. ſenect⁹ icuruat. infirmitas frangit. meror deprimit. ⁊ ſup h̄ oīa mors intemit. ⁊ vniuerſis gaudijs finem ponit. ita cum eē deſierint nec fuiſſe putant̄. h̄ ille. Noli pctōr p minima delectatiōe pcti pdere tantā felicitatem. Si. n. ut ait Greg⁹ cōſideremus frēs cariſſimi que ⁊ q̄ta ſūt que nobis pmittūtur in celis. vileſcūt oīa que habent̄ in t̄ris ꝛc. Et ſic patet ſecūda pars hui⁹ ſermonis.

Pars tertia hui⁹ ſermōis. in q̄ tractat̄ de alia pena exteriori peccati que dicit̄ pena gehēne.

TErtio in iſto ſermōe tractandum eſt d̄ alia pena exteriori peccati que vocatur pena gehēne. De qua ad Ro. 6°. Stipēdia peccati mors. s. eterna. De qua i p̄ncipio dictum fuit. ⁊ ideo hic breuit̄ tranſeamus. Eſt. n. pctm̄ via ducens ad mortem. s. eternam. Et iō fatu⁹ eſt viator

s.peccatoꝛ qui non querit que via du-
cat eum. Vñ ꝓ.14°. Eſt via que videt᷑
hoi iuſta. ⁊ nouiſſima eius ad moꝛtem
ducūt. ps. Iter impioꝝ peribit. Et nota
ꝙ dicitur parabolice ꝙ duo peregrini
venientes ad quendam locū. qſierūt
a quodā ſapiente de via ſua. qui reſpō-
dit. Si iueritis ad ſiniſtram. ibitis ad
quandā ciuitatem vbi cōſuetudo eſt
ꝙ pegrini cū gaudio recipiūtur. ⁊ per
triduū optata eis largiūtur. ſed pᵒ vi-
liter eiciūtur ſpoliatis omnibus ſuis.
ſuſpendūtur ⁊ occiduntur. Si aūt ad
dexterā declinabitis. p triduū īuenie-
tis viam difficilē. ſed poſtea pulcher-
rimā ciuitatem vbi recipiemini cum
gaudio ⁊c. Pegrinatio iſta vita pñs ē.
Ciuitas pꝛima eſt mūdus vbi poſtq̃ p
tres dies delitiarū diuitiarū ⁊ honoꝝ
q̄ ſola lucent mūdanis. qui poſtq̃ vo-
luptates ſuas cōpleuerit ducūt hoīes
rei ⁊ nudi ad ſuſpendiū ⁊ moꝛtē eter-
nam. Via difficilis pnīa eſt. Triduū ē
contritio confeſſio ⁊ ſatiſfactio. In his
aūt exercentes coꝛonant᷑ ī celeſtibus.
Ve illi qui eligit pꝛiorem vitā ſiue viā
timendo modicam vie aſperitatē que
ducit ad illam eternam damnationem.
De qua loquit᷑ Augᵒ ad heremitas. di.
In inferno nulla eſt redemptio. qm̄ q
illic damnatᵒ ⁊ demerſus fuerit. vlte-
rius non exibit. In inferno nulla ē re-
demptio. qm̄ nec pat᷑ pōt ibi adiuua-
re filiū. nec filius patrē. Ibi nō īuenit᷑
amicus uel ꝓpinquus q valeat aurū ⁊
argentū. ⁊ diuitie quas nūc cōgregāt
auari. vidētes paupes inopia tabeſcē
⁊ p̄ nimia fame ⁊ ſiti ⁊ inopia moꝛtem
incurrere. non poterūt p̄ſtare ſibi ali-
quod refrigerium. Vñ miſeri p̄ nimia
doloꝛis magnitudine amariſſime flen-
tes ⁊ p̄ anguſtia ſpūs gemētes. dicēt
in inferno: Quid ꝓfuit nobis ſupbia
nr̄a? diuitie. honoꝛes. dignitates. gu-
loſitates. luxuria. ⁊ oēs delectationes
carnales. quid pꝛofuerūt nobis? Ecce
oīa tranſierunt quaſi fumᵒ ⁊ vmbꝛa
quaſi nō fuerint. ⁊ nos cruciatibus ⁊
ſupplicijs deputati ſumus eternis. hec
ille. Quas euadere cōcedat nobis ille
qui erit bonoꝝ ⁊ maloꝝ retributoꝛ. ut
ipſas euadentes eternam gloꝛiam cōſe-
quamur in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Dñica ſecūda poſt octauā epiphanie.
de entitate ⁊ qdditate pcti oꝛiginalis
Sermo. 30ᵒ.

Noli vinci a malo. ſed vince in bono
malum. Scribūt᷑ h̄ vba ad Ro. 12°. ca°. ⁊ ī epl̄a oc
currētis dñice. Poſt multa fratres ca-
riſſimi dicta de peccato ī generali: re-
ſtat ut ad eius diſtinctionē ꝓcedamᵒ.
Nam pmo ⁊ pncipaliter diſtinguitur
peccatū ex parte reatᵒ. Vñ eſt dcō ſm
omnes theologos. s. Tho. ī 2°. diſ. 42.
arti. 3°. et 4°. et Ricar. ⁊ Bona. ibidem
q. 3. et Alex. in ſecunda parte ſūme. in
tractatu de diuiſiōibus peccati. ꝙ iſto
modo ſumendo cōuenienter peccatū
diuidit᷑ in oꝛiginale moꝛtale actuale ⁊
veniale. Que quidem diuiſio non eſt
diuiſio generis in ſuas ſpecies: qa ſpe-
cies equaliter participant rationē ge-
neris. ſed ē diuiſio analogica. que ſm
pꝛius ⁊ poſterius pfecte ⁊ impfecte di
citur ⁊ predicatur. Sicut. n. ens diui-
ditur in ſubſtantiam ⁊ accidens. ⁊ in
ens in actu ⁊ in potentia. de quibꝫ ens
analogice p̄dicatur. ⁊ p pꝛius p̄dicat᷑
de ſubſtātia q̄ȝ de accidente. ⁊ de ente

in actu q̄ꝫ de ente in potentia. Et ſimi-
liter pfecte ens predicatur de ente in
actu ⁊ in ſubſtantia. Impfecte aūt de
ente in potentia ⁊ accidente. qa mini-
mū de natura entis eſt ī ente in poten
tia ⁊ in accidente. Sic a ſimili diuiſio
peccati ī mortale veniale ⁊ originale ē
diuiſio alicuiꝰ ī pfectum ⁊ ī impfectū.
quia ratio pctī p ꝑus ⁊ pfectiꝰ īuenit
in mortali q̄ꝫ in veniali. Vn̄ mīmū qđ
eſt de ratione pctī in aliquo eſt in ve-
niali. Quo circa apl̄us facta admoni-
tione ⁊ inſtructione in ꝑncipio huius
epiſtole. de dilectione proximi ⁊ paci-
ficatione habenda cum ipſo. di. Noli-
te eē prudētes apud voſmetipſos ſup
ple tm̄. ſed etiam apud ꝓximos. ſcđm
glo. Alex. Nulli malū ꝓ malo redden-
tes: prouidentes bona. nō ſolū coram
deo. ſed etiā corā omnibus hoībus. Si
fieri poteſt quod ex vobis eſt cū oībꝫ
pacem habentes ⁊c. que de ſe patent.
Cōcludit ī verbis propoſitī. Noli vin-
ci a malo. querendo. s. vindictā de eo.
ſed vince ī bono malum. bonū ꝓ malo
retribuēdo. Qui qdem malus poteſt
eſſe triplicitet. aut. s. malitia originali
aut veniali. aut mortali ⁊ actuali. De
pctō igiť originali ꝑ̊ ⁊ antea tractan-
tes a quo oīa alia orta ſunt. circa eius
deſcriptionem tria ī preſentiarū ānotabimus. quoꝝ

Primū dicetur peccati originalis en-
titas.

Secundum vō dicetur pctī originalis
quidditas.

Tertiū autē dicetur peccati originalis
actualitas.

¶ Pars ꝑma huius ſermōis. ī qua ꝓbať
naturam humanā naturaliter eē cor-
ruptam peccato originali.

PRimo igitur in iſto ſermone
de entitate originalis peccati
tractantes. ponitur iſta dcl̄o
ſcđm Alex. de ales ī ſecūda parte ſūme
ſue ī tractatu de pctō originali. q. i. et
in. 3. parte ī ꝑncipio. ⁊ Bona. ī 2.° diſ.
30. arti. ꝑ̊. q. 2. et Vgonē de caſtro no-
uo eadem diſ. q. i. et Franciſcū de ma-
ronis in 2.° diſ. 31. ī ꝑncipio. ⁊ breuiter
ſcđm oēs doc. nemine diſcrepāte. vide-
licet q̄ natā humana naturaliť eſt cor-
rupta culpa originali a peccato ꝑmoꝝ
parētū cōtracta. Et ꝓbatur triplicitet
s. ratione. auctoritate. ⁊ expientia. ꝑ̊
ꝓbatur rōne ꝑuationis ſic. Nullus de-
bet ꝑuari eterno bono ad quod factꝰ
eſt niſi ī ſe habeat aliqd p quod indi-
gnus ſit dīno aſpectui preſentati. ta-
le aūt nō eſt niſi culpa. ſed natura hu-
mana ī ſtatu ſub quo fuit cōdita erat
ordinata ad btītudinem ⁊ ad viſionē
dīnam. ſi igiť oēs quotq̊t ſūt viſione
dei ⁊ btītudine ꝑuantur niſi p bapti-
ſmū fluminis ⁊ flaminis renaſcātur.
⁊ h̄ non niſi p culpam. ut dictum eſt.
cum dicatur ꝓv̊. 14.° Miſeros populos
facit peccatum: planū eſt q̄ oēs q̊tq̊t
ſūt cōtrahūt originalem culpā ex ſua
origine. 2° idem ꝓbatur ratione ve-
recūdationis ſic. Nullus rationabiliť
erubeſcit de his paſſiōibus quas habꝫ
a natura. niſi inſint ei p aliquā culpā.
ſed oīs hō naturaliť erubeſcit ex mē-
broꝝ genitaliū motu. igitur ex h̄ col-
ligiť ⁊ manifeſtať q̄ qlibet ī ſeipſo nō
tm̄ penaliter ſed etiā culpabiliť ē cor-
ruptꝰ q̄ꝫtum ē de ſua naturali origine.
Nam nihil deteſtabile uel pudendū
ſcđm rationē pōt poni ī opibus cōditio-
nis dīne. qa oīa facit creator ordinan-
do ad ſe. ſed ī nobis ſūt paſſiones car-
nales ⁊ multa alia deteſtabilia ſcđm

rationem. ğ talia non fuerũt condita in humana natura. relinqtur ğ ꝙ eſt lapſa naturalit᷑. 3° rõne ꝑdominationis cõfirmatur h̅ ſic. Paruulus naſcit᷑ cũ habituali cõcupiã ſine originali iuſticia. quod patet. qa cũ venit puer ad etatem. ſtatim cõcupiã naturalis efficitur habitualis. ⁊ etiam naſcitur ſine originali iuſticia. qa caret effectibus q attribuũt᷑ originali iuſticie. h̅ talis habitualis ꝯcupiã ſine originali iuſticia eſt culpa. ut patebit ĩ parte ſequenti. igitur ⁊c̃. Et iõ dĩc dñs Bona. vbi s̃. ꝙ tũc aĩa hoĩs eſt ordinata qñ ſpũs ẽ ſub deo. ⁊ caro ⁊ ṽtutes aĩales ſũt ſub ſpũ ⁊ ſequũtur eius imperiũ. igitur ꝑ locũ ab oppoſitõ tũc aĩa hoĩs eſt puerſa qñ caro ⁊ ṽtutes aĩales preſũt ſpũi rationali. quod verũ eſt nõ tm̃ ſm fidem ſed etiam ſm philoſophiam. h̅ in hoĩe vigor ꝯcupĩe ⁊ lex mẽbroꝝ quã vnuſqſq; habet a natiuitate. captiuat ſpm̃ ⁊ ei ꝑdominatur ut dictum eſt. igit᷑ ex hoc clarũ ⁊ apertũ eſt ꝙ anima cuiuſlibet hoĩs a natiuitate puerſa eſt ⁊ ĩordinata. ſed ſicut ordinatio ĩ hoĩe ⁊ rectitudo iuſticia eſt. ſic puerſitas ⁊ ĩordinatio culpa eſt. igitur ĩ aĩa cuiuſlibet hoĩs ponendum eſt eſſe peccatũ originale. Et ideo dĩc aplũs ad Ro. 7°. ĩ pſona hoĩs lapſi. Video aliam legem ĩ mẽbris meis repugnãtem legi mẽtĩ mee. ⁊ captiuantem me in lege pctĩ. ⁊ exclamat. Infelix ego hõ qs me liberabit de corpore mortĩ h⁹? Et reſpõdet: Gratia dei ꝑ Ihm xpm. Q; ſi contra dicatur ſic. Tam ĩ nouo q̃ ĩ veteri teſtamento nuptie cõceſſe ſũt tãq̃ bone ⁊ licite. ſed ad nullũ bonũ neceſſario cõſeqtur malum. ſed ſi proles culpam contraheret a ſua origine. ad nuptias neceſſario ſeqretur malũ. ğ ul᷑ nuptie ſũt male ⁊ illicite quod eſt falſum. uel non eſt ponere pctm̃ originale. Ad h̅ reſpondetur ſcd̃m Bona. ⁊ Alex. ꝙ ad nuptias nõ neceſſario ſequitur genite prolis corruptio inq̃tũ eſt ibi maris ⁊ femine cõiũctio naturalis. ſed inq̃tũ illi cõiũctioni adiũcta ẽ corruptio vitioſa ſeminis ob pctm̃ ꝑmi paterñ. Nã ſi aliqs vult facere pedem nõ intẽdẽs ipſũ facere claudum. ꝑpter debilitatẽ tñ ṽtutis accidit pedi eſſe claudum. tñ aliũde eſt pes. qa a faciente. ⁊ aliũde ẽ ꝙ ſit claudus. videl; a defectu ſuo. Ita ex parte iſta ꝙ ꝑlis bono accidit illud malum aliũde. s. a pctõ ꝑmi parentis nõ ideo dicitur cõſeq ad nuptias. Et ſi tu obiicias ſicut obiicit hereticus ꝙ qualitercũq; ſequat᷑ malum. omittendum eſſet illud bonũ. Dicẽdum ꝙ illud nõ eſt verũ niſi qñ malũ ꝑponderat bono. nũc aũt non eſt ſic. qa in generantibus nõ eſt vlla culpa. in generato ṽo meli⁹ eſt ſic eſſe q̃ nõ eſſe. maxime cũ ei ſubueniat᷑ ꝑ gratiã baptiſmalem. 2° ꝑncipaliter h̅ idem ꝓbat᷑ auctoritate veteris ⁊ noui teſtamenti ꝑ auctoritate vetis teſtamẽti ꝓphe Dauid. dĩ. Ecce. n. ĩ iniqtatibus cõceptus ſum. ⁊ ĩ pctĩs concepit me mater mea. ⁊ loqtur ſm Bona. ĩ 2°. diſ. 31. in queſtiõibus circa lrãm. de pctõ originali ĩ prole. ⁊ nõ de peccato actuali in parẽte. Hoc idem ꝓbatur auctoritate Iob. 14°. ca°. dĩ. Quis põt facere mũdũ de ĩmũdo conceptũ ſemine? Nõne tu q ſolus es? Item auctoritate Yſa. 53°. dĩ. Omnes nos quaſi oues errauim⁹. non pctõ actuali. ğ originali. 2° hoc idem probatur auctoritate noui teſtĩ maxime Pauli apoſtoli qui ad Ro. 3°. inquit. Omnes in Adam peccauerunt ⁊ egent grã dei. Item ad Ro. 5°. Sicut

ꝑ vnū hoīem pctm̄ intrauit in mūdū ⁊ ꝑ pctm̄ mors·ita in oēs hoīes mors intrauit ī quo oēs peccauerūt. Itē ad Ro.xi°. Concluſit deus oīa ſub pecca-to ut oīuꝫ miſereatur. Et ad Eph.2°. Eramꝰ natura filii ire ſicut ⁊ ceteri.q̄ oīa intelliguntur ſm Aug. de peccato originali. 3° hͦ idem probatur aucto-ritate oīuꝫ doc. approbatorū ab eccl'ia. De qbus loquitur Augꝰ 2° li° contra Iulianū.6i. Propter catholicā ṽitatē ſcī ⁊ beati in diuinoꝝ eloqorū ꝑtracta tores clariſſimi ſacerdotes ⁊c .ut pꝫ ſ̄. in p̊ ſabbato de aduentu·in ſermōe de ꝯceptiōe ṽginis·vbi multe alie aucto ritates pn̄t aſſumi ad hͦ ꝓpoſitū quas replicare cauſa breuitatis omitto. 3° p̄ncipaliter hͦ idem ꝓbatur expientia.

p̊ expientia pudoroſitatis in primis parentibus q poſt pctm̄ cōmiſſū fece-runt ſibi periçomata·ut patet Gen̄.3°. Et facta ſūt eis ⁊ ſuis poſteris quedā mēbra pudibūda·quod nō fuit ꝓpter aliud niſi ꝓpter pcti corruptionem in porta originis apparētem. 2° hͦ idem ꝓbatᷣ expientia timoroſitatis in aīali-bus que ante peccatū hominem time-bant ⁊ ei ſubiiciebantur·iuxta illud Gen̄.p̊. Dominamini piſcibus maris ⁊c.Et.ī. Adduxit ea ad Adam ut vi-deret qd vocaret ea. Modo aūt econ-trario eſt .quia hō timet aīalia p̄cipue ſerpentem.Timor.n.iſte eſt oīuꝫ ⁊ pe-nalis.g̊ pena iſta naturalis eſt.g̊ ſi deꝰ nō eſt iniuſtꝰ·ꝯ̄hit nālit̄ pctm̄ origina-le. 3° hͦ idem ꝓbatur expientia dolo-roſitatis. Nam videmus ſenſibiliter paruulum naſci cum dolore ⁊ penali-tate.ſed nō videtur tales penalitates ineſſe nature hūane niſi ineſſet aliqua culpa. Ait.n. Anſel.ī p̊. Cur deus hō. Nequaq̄ȝ exiſtimabitis cōuenire deo: ut creaturam quam fecit iuſtam·ſine peccato miſerā eſſe cogat. Sed multe ſūt miſerie in qbus naſcitur humana creatura. Nam pueri q cū actu nihil cōmiſerūt·patiūtur tn̄ cōbuſtiones·febres·variaſqꝫ egritudines.Patiunᷣ etiam mulieres dolores naturaliter in concipiendo portando ⁊ parturiendo quod iiuſtum eſſet ſi ꝑ oīa innocentes eſſent.g̊ pctm̄ in eis p̄ceſſit.ſed nō ac-tuale.g̊ originale.Et ſic patet ps p̄ma huius ſermonis.

Pars ſecūda huiꝰ ſermōis.in q̄ decla-ratur quid ſit pctm̄ originale.

SEcūdo ī iſto ſermōe de quid-ditate originalis pcti tractan-tes: tria occurrūt ꝓponenda. Primū dicitᷣ acceptio.Secundū dicitᷣ diſtinctio.Tertiū aūt dicitᷣ deſcriptio.

Qᷓtum ad p̄mū aduertendum eſt ꝙ pctm̄ originale multiplicitᷣ accipitur.

p̊.n.accipitur ꝓ ſuo eē materiali.Et hͦ duplicitᷣ.Vel ꝓ materiali poſitiuo.⁊ ſm quoſdam doc.ſic vocatur peccatū originale habilitas ſeu rebellio habi-tualis ex qua poteſt conſurgē rebellio actualis. Vel ꝓ ſuo eſſe mali p̄uatiuo quod eſt carentia iuſticie originalis.

2° pōt accipi ꝓ ſuo formali quod nō eſt aliud ſm quoſdam doc.q̄ȝ eſſe ī dei offenſa·ira·uel odio. 3° pōt accipi pec-catum originale ꝓ ſuo cauſali.s.ꝓ libi-dinoſa cōceptiōe ſeminis ex parte pa-rentū.De qua dicitᷣ in p̄dictis verbis Iob.14°. Quis poteſt facere mūdū ⁊c. Vbi dic Anſel.ī li° de ꝯceptu ṽginali. ca°.7°.ꝙ iſta ſcripta nec alia ſimilis eſt ſic ītelligenda ꝙ ī ſemine ſit īmūdicia pcti.ſed ꝓ tanto dicitᷣ ibidem eſſe pec-catum.qa ex tali cōceptiōe accipit hō

ut poſtea dum aïa vnitur corpi i hoïe ſic ɔtrahat̃ pctm̃ originale. Nam ī ſemine nō plus eſt pctm̃ q̄ꝫ in ſputo. Et ſic patet p̄mū ꝓpoſitū. Secundū q̄dē dicit̃ diſtinctio. pꝫ ex h̄. qa pctm̃ nō ſolum īportat boni p̄uationem ſ̄ etiam quandā ponit ad malū cōuerſionem. exēpli grā. Pctm̃ carnis nō ē ſolū priuatio caſtitatis qn poti⁹ ē etiā rei tractabilis ſ̄m carnē cuiuſdam inhoneſte cōuerſio delectationis. ſ̄m quā cōuerſionē pctm̃ illud eſſe dicit̃ īmoderat⁹ appetit⁹ rei tractabilis ſ̄m carnē. Quibus ex dict̄ ītelligi pōt q̄ oē pctm̃ tria īportare dignoſcit̃. boni. s. p̄uationē. maliq̄ꝫ conuerſionē. ⁊ poſtremo pene obligationē. Et ſic pꝫ ſecūdū. Tertiū ī iſta p̄te vidēdū dicit̃ deſcriptio. Vn̄ his p̄ſuppoſit̄ aduertēdū ſ̄m doctrinā doc. illumiati Fr̄ãciſci de matonis ī 2°. diſ. 31. et etiā in 3°. diſ. 3. q̄ ponūt̃ ſeptē dcl̄ones negatiue. Prima eſt q̄ pctm̃ originale nō ē act⁹ mal⁹. qa p h̄ diſtinguit̃ a pctō actuali. Nullū. n. actū hꝫ aïa qn̄ ɔ̄hit ipſū. Nam pctm̃ originale p̄cedit oēm actū liberi arbitrij. ſ̄ de lege cōi ī vtō mr̄is nullus vtit̃ libero arbitrio. ⁊ tn̄ ibi ɔ̄hit pctm̃ originale.

Secūda dcl̄o ē q̄ pctm̃ originale nō ē aliq̄s habit⁹ vitioſus. quia ſi ſic eēt imp̄meretur a deo. qa null⁹ a p̄ncipio pōt hr̄e aliquē habitū niſi ſupnālitet infuſū. cū nālis habit⁹ acq̄ſitio ſit ſucceſſiu⁹. ſ̄ talis habit⁹ vitioſus nūq̄ꝫ infūdit̃ a deo ⁊c̃. Tertia dcl̄o ē q̄ illud pctm̃ nō ē ſolū carentia originalis iuſticie. qa ſi de⁹ creaſſet Adā ī puris nālib⁹ habuiſſet iſtā carētiā. cū original̃ iuſticia fuerit donū ſupnāle. ut dicet̃ ī. ⁊ tn̄ nō habuiſſet originale peccatū. ita eſſet de hoïe alio ſi ipſū crearet ſine ꝓpagatiōe. Quarta dcl̄o ē q̄ peccatū originale nō ē formalit̃ infectio morbida ī carne. qa nullū pctm̃ ponit̃ formalit̃ niſi vbi nata ē eſſe v̄tus ⁊ meritum. cū oppoſita ſp nata ſint fieri circa idē. ſ̄m ph̄m. Talis aūt infectio ponit̃ ī ipſo corpe vbi talia dō ſūt nata eſſe.

Quinta dcl̄o ē q̄ pctm̃ originale nō ē aliq̄ macula poſitiua ī aïa ipſam inficiēs. qa ſub̄e ſp̄ūales nō ſūt maculabiles niſi p habitus ⁊ act⁹ vitioſos. cū ex ſolis tali b⁹ vitup̄et̃. ⁊ alie entitates poſitiue ipſas p̄ficiāt. Sexta dcl̄o eſt q̄ pctm̃ originale nō ē formalit̃ ɔcupīā. qa talis potētia nālit̃ nobis ineſt ſicut brutis. cū aīalitas nr̄a ſit eiuſdē rationis cū ipſis brutis. Nam ꝓnitas ɔ̄cūpiſcētie ponit̃ pena h⁹ pcti ſ̄m iſtum doc. Septima ⁊ vltīa dcl̄o ē q̄ pctm̃ originale nō hꝫ ſilitudinem cum alijs pctis. ī duob⁹. p̄ qa ɔ̄hit̃ iuolūtarie. alia v̄o volūtarie ⁊ cū delectatiōe. 2° qa iſtud pctm̃ ꝓuenit a parentibus. i. ꝓp̄ defectū traſgreſſiōis p̄mor̄ꝫ parētū. alia v̄o nō. Iſtis igit̃ p̄miſſis dico q̄ ſi accipiat̃ pctm̃ originale ſ̄m q̄ accipit̃ ꝓ ſuo mãli p̄uatiuo. ſic diffinit̃ ſ̄m ſn̄iam btī Anſel. vbi ſ̄. quam Scotus ɔfirmat in 2°. diſ. 32. q. vlt̄. s. ꝙ pctm̃ īportat p̄uationem boni. videlꝫ Pctm̃ originale ē carētia original̃ iuſticie cū debito habendi eā. Ad cui⁹ diffinitionis declarationem p̄ videndum eſt q̄d ſit originalis iuſticia. Eſt aūt ſcd̄m Nico. de lyra. ſup ep̄lam ad Ro. 5°. ca°. circa finē. quedā humane nat̄e rectitudo p quam corp⁹ erat aïe ſubditū. ⁊ īferiores vires ratiōi. q̄ꝫdiu aïa ſubdita eēt ſuo creatori. Hec aūt rectitudo ſ̄m p̄dictū doc. ⁊ Vgonē de caſtro nouo ī 2°. diſ. 29. q. i. Et breuit̃ ſcd̄m oēs doc. nō erat ex p̄ncipijs nãe humane. cū corp⁹ hūanū ſit naturalit̃

corruptibile ſ a deo data in pͥma hoīs
cōditiōe. quaꝑpt̄ fuit donū ſupnāle.
Nam p iuſticiā originalē poterat hō gu
bernare appetitū inferiorē q̄tū ad de-
lectabilia ī oī trāq̄llitate. ſ gubernare
ſic ſine oī inq̄etudine non videt̄ poſſe
eſſe niſi p donū ſupnāle. g̊ ꝛc. Itē ap-
petit⁹ inferior nō pōt facē q̄n feratur ī
ſuū obiectum ipſo pn̄te. g̊ ſi expectat
motū appetit⁹ ſupioris. oportet ꝙ hoc
ſit p donū aliq̄d ſupnāle. igit̄ cū appe-
titus inferior in illo ſtatu non feret̄ in
obiectū ſuū niſi expectando motū ra-
tiōis ꝑueniētē. h̄ erat p donū ſupnāle.
⁊ h̄ erat iuſticia originalis. Itē iuſti-
cia original̄ faciebat ꝙ appetit⁹ īferior
mouebat̄ ab horrendo ſine horrore. a
timido ſine timore. hoc g̊ erat p aliq̄d
donū ſupnāle. igit̄ ꝛc. Q̄d videt̄ ꝯfir-
mare ſapiens Eccleſiaſtes. 7°. di. Hoc
ſcio ꝙ de⁹ a pͥncipio fecerit hoīem rec-
tuꝫ. Et q̄a iuſticia ē q̄dā rectitudo. ꝓ-
pter h̄ talis rectitudo nat̄e hūane bn̄
⁊ optime iuſticia vocat̄. Et etiā origi-
nalis. q̄a data ē hūane nāe in ſua pͥma
origine. Et q̄a p originē fuiſſet ī poſte-
ros tranſfuſa ſi ab Adam fuiſſet ſerua-
ta. ipſo v̊o peccāte iuſte fuit ab eo ſub-
tracta. ſ pctm̄ ſuū in ipſo nō ē dictum
originale ſ actuale q̄d ſibi ipſi fecit. in
nob̄ v̊o ipſū pctm̄ originale dicim⁹. q̄a
p eū tali iuſticia ꝑuati ſum⁹. Et iō nō
valet obiectio Frāciſci de maronis ut
mihi vr̄. s. ꝙ de⁹ nullū obligat ad im-
poſſibile. impoſſibile ē autē alicui acq̄-
rere originalē iuſticiā cū deuſ nulli eā
infūdat q̄cūq̄ ꝑuio actu. g̊ nullus eſt
debitor habēdi eā. Quia ſm Scotū ⁊
Nico. de lyra. fuit poſſibile primo hoī
hr̄e eā. ⁊ trāſfundē ad poſteros. Et iō
ab ipſis etiam ꝯ̄hit̄ talis obligatio. ut
dicet̄. i. Vn̄ Anſel. ī li° de ꝯceptu v̊gi-
nali dic. Pctm̄ originale aliūde intel-
ligē nequeo ī ipſis infantibꝫ niſi p illā
factā inobedientiā Ade p quā ſūt oēs
filij ire. Quia igit̄ carētia pfectiōis q̄
debet ineſſe culpabilis ē ī hoīe. cuiuſ-
modi fuit rectitudo ꝑdicta. Iō ei⁹ ca-
rētia cū debito eā hn̄di dicit̄ pctm̄ ori
ginale. q̄d fuit poſſibile ī pͥmis pēti-
bus. 2° circa iſtā diffinitionē viden
dum eſt ſi pͥmi parētes habuerūt gra-
tiā g̊tum facientē ī p̊ inſtāti ſue crea-
tiōis. Et circa h̄ ē duplex opīo. Nam
Vgo de caſtro nouo in 2°. diſ. 29. q. 2.
dic ꝙ ſic. p̊ q̄a opa dei ſūt cōpleta ⁊
pfecta. g̊ pfectū fecit hoīem. ſ maxima
pfectio ē grā gratū faciēs. igit̄ ꝛc. 2°
q̄a dat deuſ gratiā rōnali creature niſi
ſit aliq̄d repugnās. ſ tūc nihil erat ibi
repugnās. igitur ꝛc. 3° q̄a ſm omnes
doc. Adam habuit fidē. g̊ ⁊ gratiā. q̄a
nō videt̄ ꝙ habuerit fidē informem.
igitur ꝛc. Alex. v̊o de ales ī ſecunda
pte ſūme ſue in tractatu de cōditione
pͥmi hoīs dic ꝙ nō. quia h̄ decebat di-
uine maieſtati ut pͥus eſſet hō condit⁹
ſm nām. deinde informat⁹ p gratiam
ut inde recognoſceret gratiā eē donuꝫ
dei. ⁊ illam a naturalibꝫ diſtingueret.
⁊ ſic non nat̄e ſed gratie attribueret.
Decebat etiam h̄ dīne bonitati. q̄a di-
uina bonitas ſic ſuam bonitatē coīcat
rationali creature ut nō tm̄ tribuat ei
affectū boni ſ etiā potentiā coopandi
quodāmodo ut ſic pfectius coīcet ſe
creature. Cū igitur opus caritatis oīa
mereat̄ ex condigno noluit dare gra-
tiam niſi ꝑambulo merito congrui p
bonū vſū nature. ut ſic hō efficeretur
glorioſior ⁊ laudabilior. quod ſpectat
ad ſūmam bonitatē dei. Decebat etiā
h̄ dīne ſapīe. ut. s. hō ſm ꝓceſſū tēpoꝝ
ad pfectionē pducatur. Sapientis. n.

eſt ſingula ſm tēpoꝛū oppoꝛtunitatē
diſtinguere. Vn̄ maluit pꝛimo facere
hoīem in ſtatu nature bene inſtitute.
⁊ poſt addere donū grē. deinde ſuper-
addere cōplemētum gloꝛie. Attn̄ ſm
p̄dictum doc. Alex. vbi ſ̄. habuit ipſe
Adam gratiā gratū facientē an̄ lapſū
ꝑ quā non ſolū malo reſiſtere ſ₃ in bo-
no ꝓficere potuit. Et illa gratia duct⁹
ita bn̄ meruiſſet obſeruando manda-
tum dei ſicut demeruit tranſgredien-
do. 3° vidēdū ē ſi ꝑ amiſſionē iuſticie
oꝛiginalis nā̄ hūana ſit peioꝛata ī ſuis
nālib⁹. Et dīc Vgo de caſtro nouo vbi
ſ̄. q. 3. ꝙ natura illa amota oꝛiginali iu
ſticia fuit nālibus relicta. ⁊ ꝑ ꝯn̄s vul
nerata. nō qdem ꝙ gradus diſpoſitio-
nis nālis ī ipſo fuerit amot⁹. uel nat̄a
alterata ī ſua diſpoſitiōe: ſed ꝑ defec-
tus nāles ſub quib⁹ poſita ē foꝛmalit̄.
Et h̄ dicūtur vulnera ſua. qa lic₃ talia
ī aliȷs nō ſint vulnera aīalibus. ī hoīe
tn̄ ſic. qa ſuo ictu ſiue actu ſūt ſibi in-
flicta. Et ſic patet p̄ma diffinitio. 2°
dico ꝙ ſi accipiatur pctm̄ oꝛiginale ꝓ
ſuo māli poſitiuo ſm ꝙ pctm̄ īpoꝛtat
mali cōuerſionē. ſic deſcribit̄ ſm ma-
giſtrū in 2°. diſ. 30. Pctm̄ oꝛiginale eſt
cōcupīa uel ꝓnitas quedā in appetitu
rationali ad cōcupiſcēdum delectabi-
lia inoꝛdinate uel īmoderate. q̄ nata ē
cōdelectari ī appetitu ſenſitiuo cui cō-
iūgitur. Circa quā diffinitionē tria
notāda ſūt. p̊ notādum eſt ſm dn̄m
Bona. in 2°. diſ. 30. arti. 2°. q. i. ꝙ pctm̄
oꝛiginale nō tm̄ dīc p̄uationē ſ₃ etiam
quandā cōuerſionē. Vn̄ ſicut nō dicit̄
pctm̄ actuale eſſe in aliq̄ ex h̄ ſolo ꝙ ca
reat iuſticia. qa tūc lapis diceret̄ pctm̄
habere. ſ₃ ex h̄ ꝙ aīa aliquā inclinatio-
nem habet ad aliqd. Sic etiā oꝛigina-
le pctm̄ dicit̄ eſſe in aliquo nō ſolū qa

caret oꝛiginali iuſticia. ſed etiā qa ne-
ceſſitatem habet ꝯcupiſcendi. quēad-
modū videmus in egritudine coꝛpali
utpote in paraliſi ꝙ talis moꝛbꝰ ineſt
ex quadam diſſolutione v̊tutis. ita tn̄
ꝙ nō oīo p̄uatur v̊tus motiua ſicut ī
moꝛtuo. ſed aliquo mō manet nō po-
tens mēbꝛū regere. ⁊ ita ſeqtur ꝑtim
ex poſitiōe. partim ex defectu: man⁹
tremulatio. Sic intelligendū eſt ī oꝛi-
ginali pctō ꝙ ipſū nō ſolum ineſt hoī
ꝓpter defectū oꝛiginalis iuſticie. veꝝ
etiam ꝓpter poſitionē pꝛaue cōcupīe.
2° notandū eſt ꝙ maioꝛ infectio eſt
potentie gn̄atiue ꝑ pctm̄ oꝛiginale q̄₃
alteri⁹ potentie. Cui⁹ rō eſt ſm Bona.
diſ. 31. arti. p̊. q. 3. quia alie vires ſolū-
modo dicūt̄ coꝛrupte. ipſa v̊o gn̄atiua
dicit̄ coꝛrupta ⁊ infecta ꝓpt̄ ꝯcupiſcē-
tie pꝛuritū ⁊ vehementiā q̄ reſidet in
ipſa. Nam ipſa eſt vis nō ſolū deſerui-
ens ꝑſone ſ₃ etiā nat̄e. Et iō oꝛiginalis
coꝛruptio ſiue vitiū quod ineſt nāe ex
coꝛruptione ꝑſone p̄us reſpicit illam
potentiā q̄₃ aliam. 3° notandum ē ꝙ
pctm̄ oꝛiginale q̄₃tum ad h̄ mult̄ mo-
dis noīatur ſm ꝙ diuerſimode cōpa-
ratur. Cōparatur. n. ad id a quo eſt. ⁊
ſic dicitur lex carnis. quia cōtrahitur
mediante carne ſm quoſdam. Cōpa-
ratur etiam ad id ad quod inclinat. ⁊
ſic dicit̄ ꝓnitas. fomes. uel ꝯcupiſcen-
tia. Cōparat̄ vtiq₃ ad id ꝑ quod incli-
nat. ⁊ ſic dicitur lex mēbꝛoꝝ. Compa-
ratur etiā ad bonū contra quod incli-
nat. ⁊ ſic dicitur languoꝛ nat̄e. Cōpa-
ratur etiam inq̄₃tum p̄dn̄atur volun-
tati ut curuet eam ī malum. ⁊ ſic dicit̄
tyrannus. Et ſic patet ſecunda diffi-
nitio. 3° dico ꝙ ſi accipiatur peccatū
oꝛiginale ꝓ ſuo foꝛmali ꝓut peccatum
īpoꝛtat pene obligationē. ſic deſcribit̄

a modernis doctoribꝫ. Pctm̃ origina-
le ē q̄dā reatus obligās ad penā eťnā
damni ꝓueniens ĩ nos ex peccato pri-
morū parētū. p̊.n. dicit ꝙ eſt quidā
reatus. qa ſicut ĩ peccato actuali actu
malo tranſacto quid ſit peccatum ac-
tuale ĩueniri non poteſt niſi reatus. i.
obligatio ad penā inferni: ita pꝰ pec-
catum p̄morū parētum qd ſit peccatū
originale nō ĩuenitur niſi ꝙ Ade filij
propter ipſum pena dāni dĩna viſio-
ne priuanť. Et ideo 2° dĩc: obligans
ad penam damni. qa ſicut ſe habꝫ pec-
catum actuale ad penam ſenſus. ita ſe
habet pctm̃ originale ad penam dam-
ni. 3° dĩc: ꝓueniens ĩ nos ex peccato
primorū parentū. qa ſi Adam nō pec-
caſſet. nullꝰ ex ortu ſuo iſtam obliga-
tionē cōtraheret. quod patēter ⁊ apte
videbitur inferius. Sed h̄ dicta ſuffi-
ciāt q̄tum ad ſecūdam partē huiꝰ ſer-
monis. s. pctĩ originalis deſcriptionē.

¶ Pars tertia huiꝰ ſermonis. in q̄ decla-
ratur vbi actualiter ſit pctm̃ origina
le. ⁊ ꝙ equaliť ſit ĩ oĩbus.

TErtio ĩ iſto ſermōe de actua-
litate pctĩ originalis tractan-
tes. p̊ vidēdū eſt vbi ſit tāq̄
in ſubiecto. 2° ꝙ ē vnū in oĩbus. 3°
ꝙ eſt ĩ oĩbus equaliter. p̊ dico ſcd̄m
doc. illuminatū Franciſcū de maronis
ꝙ pctm̃ originale nō eſt in corpe tāq̄
in ſubiecto. ſ; ĩ aĩa. Idem. n. eſt ſubiec-
tum meriti ⁊ demeriti. meritū aūt ut
dictū eſt ĩ corpore eſſe nō poteſt. ḡ nec
demeritū. Nec etiā eſt ĩ aĩa ſenſitiua
ſ; ĩtellectiua. Senſitiua. n. eſt extenſa.
⁊ iō accñs ſpūale in tali eſſe nō poteſt.
Nec eſt ĩ portiōe inferiori ſ; ſupiori.
Vbi. n. ē poſitiuū. ⁊ eiꝰ priuatio. quia
hn̄t fieri circa idem. ſ; videre deū eſt ĩ
portiōe ſupiori. pctm̃ aūt originale eſt
reatus iſtiꝰ viſiōis. igitur ⁊c. Sed eſt
ĩ intellectu ⁊ volūtate qa vtraq; potē-
tia ē btĩficabilis. Si aūt altera tm̃ eſſet
btĩficabilis. tm̃ poneretur ĩ illa. Cum
igiť pctm̃ originale ut dictū eſt ſit ob-
ligatio ad penā dāni q̄ eſt carentia vi-
ſiōis dĩne ⁊ btĩtudinis. ſeq̄tur ꝙ ſit in
vtraq;. principaliꝰ tn̄ ponēdū in volū-
tate. qa meritū ⁊ demeritū p̄ncipaliꝰ
ſūt ĩ ipſa. Et etiā qa iuſticia cōſiſtit in
volūtate. Et cū pctm̃ originale ſit ca-
rētia iuſticie ut pꝫ ex p̄ma diffinitiōe.
igiť p̄ncipaliꝰ ꝯſiſtit ĩ ipſa. Et iō dicit
Scotꝰ ꝙ volūtariū diciť qa voluntate
cauſatū. ⁊ ſic ē volūtariū pctm̃ actua-
le. Diciť etiā volūtariū qa voluntate
imp̄ſſū. ⁊ ſic ē voluntariū pctm̃ origi-
nale. Et ſic pꝫ p̄mū ĩ hac pte. 2° dico
ſm̄ ſnĩam oĩuꝫ doc. ꝙ pctm̃ originale
habet ĩ ſe vnitatē. qa ab vno ꝓceſſit: ⁊
ē vnū ĩ oĩbus. qa etiā nos oēs ab vno
ſumus. Sed ad huiꝰ declarationē no
tandū ſm̄ Bona. ĩ 2°. diſ. 33. arti. 2°. q.
2. ꝙ pctm̃ originale dupliciť pōt intel
ligi. Vno mō inq̄tū eſt origo oĩuꝫ pec-
catoꝝ. ⁊ h̄ mō pctm̃ Ade dicitur origi
nale. qd̄ nō tm̃ eſt vnū ſm̄ ſpeciē. veꝝ
etiā vnū ſm̄ numerū. Alio° pōt ĩtel-
ligi ſm̄ originē quā cetera vitia ĩ nob̄
ſumūt ab ipſo. Aut igiť querimꝰ de
vnitate ſm̄ ſpeciē. ⁊ iſto mō hꝫ vnita-
tem. Vnitas. n. iſta ĩ originali peccato
ꝯtingit p̄ncipaliť ex pte bonitatꝫ quā
p̄uat q̄ eſt vna ſm̄ ſpeciē. s. originalis
iuſticia ⁊ ĩnocētia cuiꝰ p̄uatio ē origi-
nale pctm̃. Contingit etiā ex pte Ade
ꝑ quē introductū eſt: cuius vna fuit
inobediētia. rōne cuiꝰ totū genus hu-
manū eſt corruptū. Et iō ſm̄ ſpeciem
originale pctm̃ eſt vnū ĩ nobis. Aut

quetimus de vnitate ſm numerū. ⁊ ſic ī vno hoīe eſt vnicū. Et ratio hui⁹ eſt. q̄ pctm̄ dupliciter numerat᷑. Aut ratione ſubiecti in quo· ſicut in diuerſis hoībus diuerſa ſūt pctā. Aut rōne actus· ſicut qui pluries luxuriat⁹ ē plura hab; pctā. Et neutro iſtoꝝ modoꝝ originale pctm̄ multiplicat᷑· ſed remanet indiuiſū. Nam ī vno hoīe vna eſt aīa q̄ p originale pctm̄ inficit᷑. ⁊ vnius hoīs vna eſt gnātio in qua ⁊ p quā originale pctm̄ tranſfūdit᷑. Et iō originale pctm̄ ī hoīe eſt vnū ſolū. Et ſic pat; ſecūdum ī hac parte. 3° dico q̄ pctm̄ originale eſt eq̄lit᷑ in oībus. Qđ declatur ſic ſm Bona. vbi ſ̄. q. i. Ad peccatū originale tria cōcurrūt. debite iuſticie carētia. cōcupiſcētia. ⁊ carnis feditas. Q̄tum ad carētiam nō pōt intēdi. q̄ h̄ non poteſt eſſe niſi triplici de cauſa. Aut quia ſit obligatio fortior. ſed oēs obligabamur ī Adam. Aut q̄ ſit ꝑuatio maior. ſed oēs eodem dono p originalem culpā ſumus priuati. Aut q̄ ſit modus ꝑuandi deteſtabilior. ſ; oēs ſumus ꝑuati p vnā inobediētiā Ade. ⁊ ſic originale rōne carētie ī oībus eſt eq̄liter. Q̄tum aūt ad ɔcupiām· ſilit᷑ intēdi nō hab;. Nam ɔcupiā reſpectu alicui⁹ deteſtabilis intēdit᷑ tripliciter.

Aut ex ɔplexiōe· ſicut patet de cōcupiſcētia carnis q̄ magis feruet in colericis ⁊ ſanguineis q̄; ī melācolicis. ſed talis intenſio nihil facit ad culpā originalem. Nō. n. eſt culpabilis ſ; nālis ⁊ penalis. Aut ex aſſuefactione· ſicut patet ī eo qui aſſuefactus eſt luxuriari ⁊ bona cibaria comedere. ſ; h̄ intenſio nō facit ad originale peccatum ſ; poti⁹ ad actuale. Aut ex vinculi refrenandi cōfractiōe. ⁊ ſic in oībus habet eq̄liter reꝑiri ꝓ eo q̄ illud vinculū ɔcupiē q̄d ē originalis iuſticia merito culpe Ade ī oībꝫ ē ɔfractū. Q̄tū ī ſup ad feditatem q̄ ē ī carne. nō pōt eē magis ⁊ min⁹ originale. P° q̄ non eſt idoneitas ad intēſionē ex parte ſuſceptibilis. Nam ſicut ſpeculum nouū inficit᷑ a muliere mēſtruata· ſed poſtq̄ īueteratū eſt· ex aliquo aſpectu nō recipit nouam īfectionem. Sic humana natura ī ſui primordio quaſi exiſtens noua infici habuit a corruptione pſone· ſed poſt inueterationē non recipit nouam infectionem. 2° nec ex parte agētis. quia nullus eſt poſt ꝑmū hominem cuius tranſgreſſio reſpiciat niſi obligationē pſone. Hinc eſt q̄ talis culpa nō habet inficere niſi carnem cōiunctā. 3° nec ex parte proprietatis intenſibilis. Illa n. quoꝝ impoſitio eſt in termino non habēt recipe magis ⁊ min⁹· ſm phm. Feditas autem carnis ſcđm q̄ eſt ꝑncipiū contractionis originalis ortum habet ex carētia originalis iuſticie. Et quia carētia illa quedam ē nuditas. ⁊ nudo nō eſt reꝑire magis nudum· ſicut originalis iuſticie nuditas non recipit magis ⁊ minus· ſic nec carnis feditas. Omnes igitur tali macula eq̄liter infecti rogemus omnipotentē deū ut miſereatur noſtri. ⁊ pducat nos ad gloriam ſupernam ī ſecula ſeculorum Amen.

¶ Dn̄ica in ſeptuageſima. q̄liter ⁊ vnde ⁊ p quid contrahatur pctm̄ originale

Sermo. 31⁹.

CAſtigo corpus meum. ⁊ ī ſeruitutem redigo· ne forte cū aliis predicauerim ipſe

reprobus efficiat. Scribũt̃ hͦ vͦba .i. ad Cor. 9º. ca.º et in epl̃a occurrẽtis dñice. Docet nos apl̃us frẽs cariſſimi p ſimilitudinem tpaliũ exercitiũ ſpũaliũ in pñti epl̃a. di. Neſcitis q hi q in ſtadio currũt oẽs quidem currũt. et tñ vnus accipit brauiũ. q̃uis oẽs currant aliis pmio labori fruſtrat. Sz ĩ curſu ſpũali qui ↄſiſtit ĩ exercitio vtutũ oẽs pñt accipe brauiũ .i. gloriã ſempiternã. iõ ſeqtur. Sic currite ut ↄphendat. iux illud apl̃i ad Phil. 3º. Ad deſtinatum pſequor brauiũ ſupne vocationis. Et illud ad Heb. 12º. Curram ad ppoſitũ certamẽ. abſtinendo videlz ab oĩbus ĩpedimentis ad ſiĩitudinẽ currentiũ in ſtadio. Oĩs .n. qui ĩ agone ↄtendit. ab oĩbus ſe abſtinet .s. ĩpediẽtibus. Et illi qdem ut corruptibilẽ coronã accipiãt nos aũt ĩcorruptam. q̃ſi di. A fortiori itidem debem⁹ facẽ. Deinde ponit exemplũ ppriũ .s. currẽdi et pugnandi. Siĩitudinẽ currẽdi cũ dic. Ego igitur ſic curro nõ q̃ſi ĩ incertũ. ut .s. ſim incert⁹ de pmio. Similitudinẽ pugnandi cum dic. Sic pugno .s. cõtra hoſtes exteriores. non q̃i aerem vͦberãs .i. nõ inanit̃: ut ille q p hoſte ferit aerẽ. Pugnam vͦo ↄtra temptationẽ interiorẽ q eſt a carne. ſigt̃ cũ ſubdit ĩ vͦbis ppoſitis. Sed caſtigo corpus meũ .i. reprimo motus illicitos carnis. et ĩ ſeruitutẽ redigo .s. ratiõis. ne forte ⁊c. Que qdẽ rebellio carnis pceſſit a pctõ originali. De q̃ tractãtes poſtq̃ ĩ pcedẽti ſermõe vidim⁹ ei⁹ entitatẽ et qdditatem: in pñtiarũ de eius contractiõe conſiderantes

p videndũ ẽ vnde cõtrahat̃.

2º qualiter contrahatur.

3º p quid contrahatur.

Pars pma hui⁹ ſermõis. in q̃ dedarat̃ vnde et a quo cõtrahatur pctm̃ originale.

PRimo igitur in iſto ſermone ad videndũ vnde contrahat̃ pctm̃ originale: tria notãda ſũt. Primũ notandũ ẽ q tota nã humana corrupta eſt culpabilit̃ ppt̃ peccatũ pmi parẽtis. ut notat̃ ſm Bona. in 2º. diſ. 30. arti. p. q. 2. et Alex. ĩ ſecũda pte ĩ tractatu de pctõ originali. q. 1. Nam Adam potuit totã naturam humanã corrũpe et culpabilem facẽ ſuo pctõ. triplici cõditiõe ↄcurrẽte. p qa nõ tm̃ erat nãe humane indiuiduũ. ſ toti⁹ nãe humane pncipiũ. 2º qa nõ fuit ſibi datum mandatũ ſicut ſingulari pſone. ſ tanq̃ ſtipiti toti⁹ nãe humane. Et hͦ bñ indicat text⁹. qa mandatum illud deſcendit p virũ et mulierem. 3º qa Adam ĩnocentiã et ĩmortalitatem ſuſcepat p ſe et ſua tota poſteritate. Vñ ipſe ĩnocens et ĩmortalis generaſſet ĩmortalẽ et ĩnocentẽ. Quia igitur ipſe erat oĩuz pncipiũ. et amiſit illam iuſticiam et ĩnocentiam quã debuerat omnibus poſteris conſeruare. Hic ẽ q originali iuſticia p ipſũ ſum⁹ puati. et ĩ eius infectiõe ceti ſũt infecti. Nec valet ſi obiiciat̃ illud Ezech. 18º. Filius nõ portabit iniquitatem patris ⁊c. quia illud intelligit̃ de peccato q̃ pr̃ peccat ut ſingularis pſona. Et iõ locũ nõ hz ĩ trãſgreſſiõe pmaria. qa nõ fuit illa ſingularis pſona. ut dictũ ẽ ſ. Nec etiã valet ſi obiiciat̃. Corrupta re trãſmutabili et min⁹ nobili. nõ ppter hͦ corrũpit̃ q̃d ẽ ĩtrãſmutabile et magĩ nobile. ſ pſona hoĩs ẽ trãſmutabilis et min⁹ nobilis quo ad nãm. g̃ ipoſſibile

fuit a pſona Ade totã nãm inſici.quia
h̄ locũ hꝫ qñ illud qꝺ ē magis nobile
⁊ ꝑpetuũ non dependet a min⁹ nobili
⁊ trãſmutabili.nõ ſic aũt ē in ꝓpoſito
qa tota nã hũana dependebat a pſona
Ade q̃tũ ad exiſtẽtiã.Vñ ſi Adã fuiſ-
ſet mortu⁹.totũ gen⁹ humanũ ī eo eẽt
corruptũ. Nec etiã valet ſi dicatur.
Nullũ nãle ē culpabile.ſ͛ original̄ cor-
ruptio ē nãlis ut dictum ē in p̄cedẽti
ſermõe.igit̃ ⁊c. Quia quoddã ē nãle
qꝺ ꝯſeq̄t̃ nãm ſ͛m inſtitutionē.⁊ hoc
nullo mõ ē culpabile.qꝺdam eſt nãle
qꝺ ꝯſeq̄t̃ nãm ſ͛m corruptionē.⁊ tale
ē culpabile ⁊ originale. Sed circa h̄
notãdũ.tria parua q̃rũt̃. Primũ eſt
quis p̄ncipali⁹ peccauit.Adã uel Eua
Et dic̄ Franciſc⁹ ꝙ min⁹ peccauit Eua
q̃ꝫ Adã.qa fuit ſeducta.Nã Adam cõ-
miſit ipſũ magꝭ p̄ncipalit̃.qa plus ac-
cepat de ſapiã ⁊ grã ad reſiſtendũ.Ta-
les aũt plus peccãt ſcꝺm Gregꝭ.ſuper
Math.Vñ nõnulli putãt ꝙ ſi Adã nõ
peccaſſet.nõ ꝯtrahęrem⁹ pctm̃ originale
rõne p̄dicta.⁊ etiam qa rõ p̄ncipalior
gnãndi ē in pr̃e. Secũdũ qꝺ q̃rit̃ eſt
ꝙ ſi aliq̄s hõ fieret de carne Ade pret̃
legē gnãtiõis:vtrũ ꝯtraheret originale.
Et cõiter tenet̃ ꝙ nõ.ſ͛m doc.moder-
nos.⁊ Anſel.de ꝯceptu v̂ginali.⁊ etiã
Bona.in 2.ͦ diſ.31.circa lrãm.Qꝺ etiã
videt̃ ſentire Aug⁹ ꝯ̃ pelagianos.vbi
dic̄.Qualis terren⁹ tales t̃reni:h̄ quõ
niſi ꝑ ſeminis paſſionē.Nã ⁊ ſi ī oĩbꝫ
ſit corruptio penalitatis.tñ corruptio
feditatꝭ ē in ſolo ſemine rõne infectio-
nis p̄ncipalis q̄ ē in vi gnãtiua ut dic-
tum ē ī ſermõe p̄cedẽti. Tertiũ patet
ex p̄cedẽtibꝫ.videlꝫ ſi q̄s formaret̃ ꝑ
miraculũ ex alia mã q̃ꝫ carne Ade ſi cõ-
traheret originale.pꝫ ꝙ nõ rõne p̄ce-
denti. Secũdũ notãdũ in hac parte

ſ͛m doc.illuminatũ Frãciſcũ de maro-
nis in 2.ͦ diſ.31.et in 3.ͦ diſ.3.eſt ꝙ ori-
ginale nõ imp̄mit̃ a deo creãte aĩam.
qa q̄cq̄d deus facit ē valde bonũ. Eſt
tñ ſciẽdũ ſ͛m Scotũ ī 2.ͦ diſ.32.q.vlt.
ꝙ ē vnũ poſitiuũ in pctõ originali vi-
delicet ꝙ ſit debitor.⁊ cã iſti⁹ poſitiui
eſt deus. Eſt ⁊ aliud p̄uatiuũ.s.carẽ-
tia iuſticie.⁊ iſti⁹ cã eſt Adam q̄ deme
ruit.Quod confirmare videt̃ Bona.ī
2.ͦ diſ.32.arti.3.ͦ q.1. Nec etiã pecca-
tum originale ſ͛m p̄dictũ doc.eſt a pr̃e
gnãnte.nec a mr̃e.qa pr̃ in baptiſmo
fuit ab illo pctõ totalit̃ purgat⁹.ḡ ⁊c.
Hoc tñ nõ affirmãt doc.antiq.Ait.n.
Nico.de lyra.ſup epl̃am ad Ro.5.ͦ ca.ͦ
ꝙ gnãtio cõpetit hoĩ ſ͛m eſſe ꝙ habuit
ab Adam.qꝺ ē eſſe corrupte nãe.non
aũt ſ͛m eſſe grẽ qꝺ habuit ꝑ regnãtio-
nem baptiſmalē.Quaꝓpt̃ nõ valet
ſ͛m ipſũ obiectio facta de parẽtibꝫ ba-
ptiçatis. Dicendũ ē igit̃ ad cõcordiã
ꝙ nõ ē a carne ꝓpagãte effectiue.ſ͛ bñ
occaſionalit̃. Nec ē etiã iſtud pctm̃ a
carne inq̄nãte eo mõ q̄ inq̄nat̃ corp⁹ a
ſordido veſtimẽto.qa ſi ſolis radius
nullũ inq̄namẽtũ rebꝫ turbibꝫ recipe
põt.multo min⁹ lux ſpũalis que ē aĩa
nr̃a. Nec etiã ē illud pctm̃ ab aĩa cõ-
trahẽte ipſũ.qa peccãs nullum cauſat
niſi ꝑ ꝓpũ actũ.ꝯ̃hens aũt ꝯ̃hit ãn̄q̃ꝫ
eliciat actũ aliquē.cũ ī p̄mo īſtãti ſue
creationis aĩa corpi vniat̃.ſ͛m Augꝭ.⁊
tũc ꝯ̃hit iſtũ pcti reatũ ut dr̃.1. Nec
etiã ē illud pctm̃ ab aliq̄ alia ſubã cor-
porali.cũ corpale nõ agat ī ſpũale.Nec
etiã ab aliq̄ angelo ī grã cõfirmato.cũ
ipſi non ſint cauſa mali.Nec etiam ab
angelo malo ī p̄ncipio creatiõis aĩe.cũ
ipſi nihil agant in creatione animarũ.
Tertiũ notãdum ex premiſſis eſt ꝙ
pctm̃ originale cauſat̃ a lege regulãte.

Nā idcirco ipſa aīa cōtrahit mediāte
carne. nō tñ ꝓpt̄ qualitatē morbidam
ſ; ꝓpt̄ vnionē aīe cū corꝑe ꝓpagando
ex ſemine ꝑmoꝝ parētū. qa qñcūqꝫ ē
aliq̄ diſpoſitio ad quā neceſſario ſeqt̄
aliquis effectus. ſi illa diſpoſitio nō ſe
tenet ex ꝑte cauſe mālis dicit̄ efficiēs
reſpectu talis effectus. Cum igit̄ a tali
vnione ꝑma infectio de lege cōi ꝯtrahat̄
pctm̄ originale: ⁊ ipſa non ſit cā mālis
cū pctm̄ originale remaneat in aīa ſe-
parata. ſeqt̄ ꝙ talis vnio eſt cā effecti-
ua ꝓpt̄. s. ordinationē dīnā q̄ ſtatuit
ꝙ qcūqꝫ aīa cōiungit̄ illi carni icurrat
talē carētiā ⁊ obligationē. Sic. n. i lege
eccleſiaſtica. ut patet in . c. ꝑ venerabi-
lem. ex̄ q fi. ſint legi: ⁊ i. c. int̄ dilectos
ex̄ de exceſ. prela. Quicūqꝫ naſcitur ex
adulterio imediate ꝯtrahit penā irre-
gularitatis. quā qdem notā ꝯtrahit a
iure h̄ mandāte: ⁊ h̄ niſi cū eo diſpēſet.
Sic ⁊ ſūmus legiſlator in ꝑncipio ge-
nerationis legem ſtatuit: ut ſi qs ab eo
apoſtataret tota ei⁹ ꝓpagatio reatū ori
ginalē icurrēt. ſm oēs doc. Q ſi dicat̄
Qd̄ eſt cā cauſe. eſt cā cauſati. ſ; deus
eſt cā h⁹ vnionis qa infūdit aīam illi
carni. g̊ de⁹ eſt cā h⁹ reatus ⁊ culpe ori
ginalis. Ad h̄ reſpōdetur ꝙ nō tenet
iſta regula niſi vbi effect⁹ dicit aliqd
poſitiuū reale. qa licꝫ de⁹ cauſet actum
malū. nō tñ deformitatē ipſius. Et ſic
patet vnde pctm̄ originale cōtrahat̄.
qa. s. a carne cauſalit̄. ab vniōe vō aīe
cū carne effectiue ꝓpt̄ ordinationem
dīnam. Et ſic pꝫ ps ꝑma h⁹ ſermōis.

¶ Pars ſecūda hui⁹ ſermōis. in q̄ decla-
ratur qualiter pctm̄ originale contra-
hatur. ⁊ ꝑ que exempla talis ꝯtractio
euidenter demōſtrat̄.

Secūdo i iſto ſermōe ē decla-
randum quō pctm̄ originale
ꝯhat̄. vbi tria etiam notāda
ſūt. Primū notādū ē ꝙ ſm doc. anti-
quos. s. Bona. Alex. ⁊ Ricar. Nico. de
lyra: ⁊ mḡrm ſniaꝝ. ponūt̄ q̄tuor que
declarāt modū ꝯtractionis pcti origi-
nalis. Primū eſt ꝙ ex pctō ꝑmi hōis
i carne ipſi⁹ orta eſt q̄dā morbida diſ-
poſitio q̄ dicit̄ fomes pcti. lex mēbroꝝ
⁊ tyrānus quidā. ⁊ eſt ſicut quoddā
pondus i carne excitans mot⁹ ſenſua-
les libidinoſos. ⁊ iclinās aīam ad de-
lectatiōes carnis. Sed ſm doc. moder-
nos. s. Frācīſcū vbi ſ. ⁊ Ugonē de ca-
ſtro nouo. in 2.° diſ. 31. h̄ ſtare nō pōt.
qa quāto melior cōplexio eſt i aliquo
tanto forti⁹ ꝯcupiſcit. ut patet de ſan-
guineis. Cū igit̄ pctm̄ originale ſit eq̄-
le in oībus ut dictū eſt i ſermone ꝑce-
denti. pꝫ ⁊c. Secūdum qd̄ dicūt doc.
antiq ē ꝙ ex hac infectiōe orit̄ in actu
gnātiuo ardor qdam pruriēs ꝯcupīe
ex quo ſemen deciſū fedat̄ ⁊ inficitur.
Sed nec illud ſm modernos pōt ſtare
qa etiā talis ꝯcupīa eēt in hōie in pu-
ris naturalibus creato. ⁊ etiā qa talis
libido uel ardor ē in aīalib;. g̊ nālis ē
⁊ nō inflicta. Tertiū qd̄ dicūt antiq
eſt ꝙ nat̄a concepta ex illo ſemīe ifec-
to ꝯtrahit ſimilē diſpoſitionē morbi-
dam. ſicut ⁊ nā a q̄ decidit̄. grā exem-
pli. Sicut natura generata ex ſemine
lepſi contrahit infectionem. ſic dicūt
eſſe i propoſito. Sed ſcd̄m modernos
illud etiam ſtare non poteſt. quia eſt
contra Anſel. de cōceptu virginali. q
expreſſe dicit ꝙ ſemen nō eſt plus in-
ſtrumētum peccati originalis q̄ȝ ſpu-
tum: ⁊ etiam cum anima ſenſitiua ma
gis cōtrahat iſtā ſordē. in ipſa diceret̄

ee peccatum originale·qđ falſum eſt.

Quartū qđ ponūt antiqui eſt ꝙ ex vnione aīe ad carnem talem cōtrahit aīa infectionem que dicit̄ pctm̄ originale. Jnqnatur.n.ab ipſa ſicut corpus a ſordido veſtimento. Et ſicut inficit̄ pomus mūdus a manu infecta. Et ſicut liquor bonus inficit̄ ex corruptione vaſi ī quo ponit̄. Jta originalis culpa a carne ꝓuenit in aīa ſibi cōiuncta. Sed nec illud ſm modernos ſtare poteſt. quia nō eſt intelligibile ꝙ natura ſpūalis ſit inqnabilis a natura corpali ut patuit ī precedenti ſermone. Et ſic patet primū notandum. Secundum notādum eſt ſm antiquos doc. maxime Bona. ī 2°. diſ. 31. arti. 2°. q. 2. ꝙ peccatum originale contrahitur ab aīa ꝑ naturalem appetitum ipſi⁹ aīe ad carnem·ita ut ꝓncipalis ratio ponatur ex parte carnis. ⁊ appetitus ille naturalis ſit cauſa ſine qua non. Et h̄ quidē habet veritatem ſm ipſū ⁊ neceſſe ē ponere. Nūq̃.n.caro poſſet aīam īficere niſi aīa haberet naturalem colligationem ad ipſam. Naturalis aūt colligātia nō eſt niſi ꝑ appetitum ipſi⁹ aīe ad corpus ꝑ quam adeo aīa colligat̄ carni: ut niſi virtutem habeat ꝑ quā carnem regat·neceſſe ſit deorſum ferri cū carne. Sed licꝫ illud videatur bn̄ dictum·tn̄ doc. illuminatus arguit ꝯ vbi s̄. ſic di. Appetitus naturalis nūq̃ ē vitupabilis. qa ex his q̄ a natura ſūt nec laudamur nec vituperamur. 2° ethicorū. ſed talis appetitus cōiunctionis aīe ad carnem eſt naturalis. g̃ non videtur eſſe vitupabilis nec culpabilis. igitur nec culpa originalis ex h⁹modi appetitu videtur contrahi. Tertium igitur notādū eſt ſm doc. modernos ꝓdictos vbi s̄. ꝙ pctm̄ originale trāſit ꝑ actum generatiue·non ꝑ modū dictum·ſed ex h̄ ꝙ ꝑ actum generatiōis ſeminatur corpus organicū cui infūditur aīa conſtituens ꝑſonam que eſt filius naturalis·ordinatiōe diuina ꝑmanente·ſicut dictum eſt ī parte p̄cedenti. Cui⁹ rei diuerſa exēpla poſſunt aſſignari. Primū exemplum eſt tale Sicut irregularitas cōtrahitur in bigamo. Nam ſtatutū eſt ab eccleſia ut quicūqꝫ contrahit cū duabus vxoribꝫ ſit irregularis. 31. q. 1. aperiant. Et etiā qn̄ contrahit cum vidua ab altero marito cognita 32. diſ. ſeriatim. et 33. diſ. maritum. Jta deus inſtituit ut qcūqꝫ ſpūs deſpōſatus fuerit cum carne que fuit in Adam corrupta ⁊ ex eo ꝓpagata obligatur ad penam damni·q̃ obligatio eſt peccatum originale. Secūdum exemplum eſt tale. Sicut progenies aliqua qn̄ eſt obligata tribut̄ ex alicuius peccato parentis·eorū filij eo modo obligati naſcūtur. Sic quilibet x̄pianus peccato primorꝫ parētum diuino tributo iuſticie naſcitur obligatus. Et licꝫ cuilibet illius progeniei ex ſeruitio uel gratis ꝯcedatur ꝓuilegiū lib̄tat̄·naſcituri tn̄ filij obligati remanent ꝓſtine ſeruituti. Tertiū exemplum eſt tale. Sicut puer qui naſcitur mortuo patre·heres naſcitur ſimul ⁊ paternis obligatiōibus obligatus. qa hereditas tranſit cum onere. in. c. tua extra de vſuris. Sic omnis hō ab Adā ꝓpagatus ipſius reatibus oritur obligatus. Jdeo Treñ. vlti. ca°. ſcribit̄. Patres noſtri peccauerunt ⁊ non ſunt. ⁊ nos illorum iniquitates portauimus.

Quartū exemplū ē tale. Sicut obligatio ſeruitut̄ remanet ī filio q naſcit̄ ex parētibus ſeruiētibus etiā manumiſſis parētibus. ⁊ ī aliquibus regnis

concedit̃ ĩmunitas patri ⁊ nõ filio. ⁊ ſepe liberat̃ pater ⁊ nõ fili⁹. Ita ſũt liberati parẽtes a peccato originali. ⁊ filii remanẽt obligati. Quintũ exemplum eſt tale. Quia ſicut ĩ aliq̃bus locis nullus põt intrare palatiũ niſi ſcriptus ſit de familia. Ita deus indidit ꝙ nullus ĩgrediatur aulã eius niſi aſcribatur eius familie ꝑ baptiſmi ſacr̃m.
Sextũ exemplum eſt Leuit̃. 14°. ca°. vbi hr̃ ꝙ q ingrediebat̃ domũ ĩmũdã fiebat ĩmũd⁹. ⁊ hr̃ ꝙ lepſi inficiebant domũ. Sic ĩ nr̃a habitatione ex turpi habitaculo ſordidatur aĩa. Septimũ ⁊ vltimũ exemplum eſt tale. Sicut .n. ĩ generatiõe naturali cõtrahitur nota ignobilitatis a parentibus niſi deinceps ex ꝓuilegio ꝓncipis nobilis fiat ff. de curatoribus .l. ſpurij. cum l̃s ꝙ de nobilitate que habet̃ ex ꝓuilegio ꝓncipis notum ſit. eo. ti. l. generaliter. § ſpurius. Sic in propoſito quilibet ꝓpi pctm̃ originale cum nota naſcit̃ ignobilitatis ne ad xp̃i militiam aſſumat̃ niſi ſecum ꝑ baptiſmũ diſpẽſatio fiat.
Sed hic occurrũt tria parua dubia.
Primũ eſt. Quare deus punit aĩam rationalem ex tali vnione. cum ſolus deus eam fecerit ⁊ creauerit aĩam puram ſicut angelos. Reſpõdetur ſcd̃m Franciſcũ ꝙ libidinoſa ꝓpagatio ẽ occaſionaliter cauſa talis actionis diũe que diſpoſuit ſupplere defect⁹ nature non valentis imprimere formã debitam materie ſic diſpoſite. Et ideo dic Bona. ĩ 2°. diſ. 32. arti. 3°. q. 2. ꝙ decuit bonitatẽ diũam aĩam rationalem infũdere carni ex Adam propagate. ꝑ rõne cõditionis. q̃a decebat cõditorẽ appetitui noſtro ſatiſfacere inclinato ad h⁹mõi vnionem. 2° rõne conſeruatiõis. q̃a natura humana non poſſet cõſeruari niſi ꝑ propagationẽ. ⁊ cum nõ poſſit cõſeruari abſq; aĩabus. ſpectabat ad diũam bonitatẽ cuius eſt naturã cõſeruare: aĩas corporibꝫ infundere. 3° rõne promiſſiõis. q̃a deus ꝓmiſit aĩas talibꝫ corporibꝫ infundere quocũq; modo propagẽtur. exempli grã. Si ꝓmiſiſſem alicui implere dolia vino. ⁊ illa dolia infecta eſſent. nõ eẽt culpa mei infũdẽtis vinũ ĩ talia dolia q̃a ego facio quod ꝓmiſi. ſed culpa ei⁹ eſt q dolia ĩepta ꝑparauit. Eo modo ẽ ĩ propoſito ⁊c̃. Secũdum dubiũ eſt. Quõ parẽtes tranſfũdunt pctm̃. cum ſint mũdati ab ipſo ꝑ baptiſmũ. Reſpõdetur ꝙ ſicut diſpenſatio irregularitatꝪ poteſt fieri cum patre ſpurio. tñ nõ cum filio q naſcatur ſpurius ex patre iam legitimato niſi fiat cũ eo noua diſpenſatio. Ita eſt ĩ ꝓpoſito. Tertiũ dubiũ eſt. Quare põt cõtrahere originale aĩa rationalis a parentibus cũ ſit totalit̃ ab extrinſeco. Reſpõdetur ꝙ ẽ ab eiſ occaſionalit̃ ꝓpter corpus organiçatũ a parẽtibus cõtractũ cui deus vniuerſalit̃ infũdit aĩam. Et ideo dic̃ Frãciſcus ꝙ Merlinus q genitus fuit a demone ⁊ non ab homine. contraxit pctm̃ originale. q̃a gñãtio illa fuit de ſemine humano. Et iõ ſi ↄcupĩa eẽt cã talis: poſitiue nõ cõtraxiſſet. cũ nullã cõcupĩam habuerit. non tñ ibi fuit pr̃ demon. ſ3 hõ cuius ſemen erat. Intelligendũ ẽ tñ ꝙ ꝓpt̃ tranſfuſionẽ peccati originał ĩ ꝓpagatiõe dubitabat btũs Aug⁹ vtrũ aĩa rationalis eẽt ex traduce. ut patet ĩ li° retractationũ. ⁊ ĩ lib° ſup Geñ. ad lrãm. S3 tenendo ꝑdictũ modũ ↄtriõis ſm Franciſcũ. tollitur predicta ambiguitas. ut videri poteſt ꝑdicta conſideranti. Et ſic patet pars ſecunda huius ſermonis.

Pars tertia huius ſermõis. in qua de-
claratur quando ꝛ per quod ꝛ a qui-
bus contrahatur peccatum originale.

TErtio in iſto ſermone ad me-
lius explicandam ↄtractionē
pcti originalis. tria alia notā-
da ſūt. ꝑ notandum eſt ꝙ pctm̄ ori-
ginale cõtrahit' in ꝑmo inſtanti crea-
tionis aīe. qa creando infūditur. ꝛ in-
fundendo creatur. ſm Aug. Sed hic
notanda ſūt quatuor ſigna ſm Fran-
ciſcū. in 2°. diſ. 31. Primū ſignū ē qn̄
corpus generat' ꝛ cõplete organiçat'.
Secūdum ſignū eſt in quo aīa creat'.
Tertiū ſignū eſt in quo aīa infūdit'.
Quartū ſignū eſt in quo ex tali infu-
ſione pctm̄ cõtrahit'. Et iſta ſūt qtuor
ſigna ex natā rei. Quis ğ oīa iſta fiant
in eodem inſtanti tpis. tn̄ vnū ꝑcedit
aliud ordine nature. quia ſm pħm il-
lud eſt prius natura altero quod ē cā
eius uel ꝑſupponit' ab eo. ſed creatio
aīe ꝑſupponit organiçationē corporis.
ꝛ īfuſio ꝑſupponit creationē. ꝛ ↄtrac-
tio pcti originalis ꝑſupponit aīe infu-
ſionem. ğ ꝑdicta quatuor cõueniēter
illo modo ordinantur ordine nature.
Ex quo etiā patet ꝙ aīa in aliq̄ ſigno
eſt īnoxia. qa ꝑus natura contingit ſi-
bi eſſe ꝙ ineſſe. Secūdū notandum ē
p qđ pctm̄ originale cõtrahat'. Arguit
n. Julianus hereticus. ut recitat mgr
in 2°. diſ. 31. ſic di. Non peccat iſte qui
naſcitur. nec peccat ille qui genuit. nec
peccat ille qui condidit: per quas igi-
tur ruinas inter tot preſidia inocētie
pctm̄ fingis ingreſſum? Et reſpondet
ſacra pagina. p vnū hoīem pctm̄ in-
troiuit ī mūdum p vni' inobediētiā
ut ait apl's. Quid q̄rit amplius? quid
q̄rit aperti'? Item ingt Julianus. Si p
hoīem intrauit pctm̄ ī mūdum. pctm̄
uel ex volūtate eſt ul' ex natura. Si ex
volūtate eſt. mala ē volūtas que pec-
catū facit. Si aūt ex nā eſt. mala ē nā.
Cui reſpondeo. Ex volūtate pctm̄ eſt
q̄ mala deficiēs eſt. Queri' forte vtrū
originale peccatū ex voluntate ſit. Rº
prorſus ꝛ originale pctm̄ ex volūtate
eſſe. qa ex volūtate ꝑmi hoīs ſemina-
tum eſt ut in illo eſſet. ꝛ in oēs tranſi-
ret. Qđ ↄfirmat Nicolaus de lyra. ad
Ro. 5°. ca°. et Alex. de ales in ſecunda
pte ſūme ſue. in tractatu de pctō origi
nali. q. 3. di. ꝙ pctm̄ originale eſt a vo-
lūtate ꝑmi parentis. ut dictū eſt. Licȝ
aliq vellēt dicē ꝙ qdā appetit' ē in aīa
paruuli q̄ appetit magis vniri corpori
ſic corrupto ꝙ non vniri. ꝛ rõne illius
dicat' volūtariū pctm̄ originale. Sȝ hꝯ
nō eſt dictū approbatū. qa ſic eſſet pec-
catū actuale. Sed ꝑmū dictū eſt veri'
ꝛ ab oībus approbat'. Nam ſicut homi
cidiū factum manu dicit' voluntariū
a voluntate q̄ eſt in mēte. ita ſuo mo-
do carentia originalis iuſticie in poſte
ros dicit' volūtaria a voluntate Ade.
Nec ē iiuſtū ꝙ qs puniat' ex actu q nō
ē in ſua ptāte pena dāni q̄ eſt ꝑuatiua
ut patet de irregularitate natorum in
adulterio. ſed bn̄ eēt iiuſtū ſi puniret'
pena ſenſus q̄ eſt poſitiua. Tertiū no
tandū eſt. a q bꝫ pctm̄ originale ↄhit'.
Dic. n. doc. illuminatus Franciſcus in
3°. diſ. 3. ꝙ quatuor ſūt leges. Prima
eſt vniuerſalis eoꝝ q ita cõtrahunt ꝙ
nūq̄ xp̄m admittūt. ut patet ī infide-
libꝫ. Secunda eſt generalis eorū q in
vtero matris cõtrahunt. ſ ibi ipſū nō
pdūt. ut patet ī morientibꝫ in vtō. qa
eccl'iaſtica ſacra nō attingūt ad nōdū
natos. Tertia ē ſpālis eoꝝ qui in vte-
ro matris contrahūt. ſed ibidē mūdi

ſiūt·ut patet in Jeremia ⁊ Johāne ba-
ptiſta.⁊ aliis q fuerūt ſcificati ī vtero;
Quarta lex ē particularis eius que
nō contrahit licȝ contrahere nata fuit
niſi fuiſſet p̄uenta·ut patet ꝺ btā vir-
gine ſm doc.nr̄os. Eſt ⁊ alia lex ſin-
gularis eius q nō cōtraxit nec contra-
here natus fuit·ut tenet̃ de xp̄o q non
fuit genitus ꝑ ꝓpagationē ſicut eius
mat̃ aut ceteri. Potuiſſet aūt cōtrahē
ſi fuiſſet inſtituta lex a deo: ut omnes
deſcēdentes ab Adam ſm corpulētiā
cōtraherēt·ſicut fuit ordinatū de illis
q deſcēderāt ſm ſeminalem rationē.
Agamus igit̃ gratias ipſi xp̄o q ꝓ nobꝰ
pctōribꝰ imunis factus eſt a pctō: ut
nos a pctō redimeret·ut ꝑ eius gratiā
⁊ miſericordiā ab iſta macula mūdati
⁊ celeſti lumine illuminati ad illā glo
riam īmarceſſibilem ꝑuenire poſſimꝰ
vbi ipſe cū patre ⁊ ſpū ſcō viuit ⁊ re-
gnat in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Dominica in ſexageſima. de penalita-
tibus ⁊ miſeriis procedētibus ex pec-
cato originali Sermo.32ꝰ.

LIbenter ſuf
fertis inſipiētes cum ſitis
ipſi ſapientes. Suſtinet.n
ſi quis vos in ſeruitutē re-
digit ⁊c. Scribūtur hꝰ v̂ba .2. ad Cor.
xi°. ca°. et in epiſtola occurrētis dn̄ice.
Scd̄m ſniaȝ oīuȝ doc. fratres cariſſimi
minus pctm̄ eſt ꝑ ignorantiam pecca-
re q̄ꝫ ꝑ infirmitatem. ⁊ minus ꝑ infir-
mitatem q̄ꝫ ꝑ induſtriam. Vn̄ beatus
Iſidorꝰ ait. Tribus modis pctm̄ gerit̃
s. ignorātia·infirmitate·īduſtria. Et
grauiꝰ eſt infirmitate peccare q̄ꝫ igno-
rantia·grauiuſqȝ induſtria q̄ꝫ infirmi-
tate. Et ideo magis cōpatiēdū eſt illi
q ꝑ ignorantiam peccat q̄ꝫ qui ꝑ infir-
mitatem. ⁊ magis illi qui peccat ꝑ in-
firmitatem q̄ꝫ qui ꝑ induſtriam. Sed
tn̄ cū genus humanū ſit lapſū ꝑ igno-
rantiam in cecitatem peccati·attn̄ in
ſeruitutem redactum eſt. Pro q̄ mo-
raliter poſſūt exponi verba propoſita
apoſtoli qui reꝑhendebat corinthios
attendentes pſeudo prophetis. di. Li-
benter.n. ſuffertis inſipientes.i. pſeu-
do prophetas·cum ſitis.i. eſſe debeat
ipſi ſapientes·ſed non eſtis. Suſtinet
n. hanc.s. iiuriam ſi quis ex libertate
xp̄i redigit vos in ſeruitutem legis· ꝫ
ſniam apoſtoli ad Gal.5°. di. State ⁊
nolite iteꝝ iugo ſeruitutis contineri.
Eodē modo primus parens ſuſtinuit
ſe ⁊ totam poſteritatem ſuam ꝑ pctm̄
originale in ſeruitutē redigi. quia ꝓ-
pter ipſum ſerui facti ſumus legis car
nis ⁊ cōcupiſcētie. ⁊ obligati pene pri-
uationis viſionis diuine. De quibus
peccati originalis penis in preſentiaꝝ
tractantes· tres conſideratiōes anno-
tabimus
Prima erit de pena ſequele.
Secūda erit de pena carentie.
Tertia erit de pena iuſticie.

¶ Pars p̄ma huiꝰ ſermonis. in q̄ tractat̃
de pena ſequele pcti originalis.s. infir
mitate·ignorātia·malitia. ⁊ concupi-
ſcentia.

PRimo igit̃ in iſto ſermōe trac
tandū eſt de pena ſequele pec
cati originalis. Secuta.n. ſūt
in aīa ex pctō originali q̄tuor mala.s.
ig̊rātia·infirmitas·malitia. ⁊ cōcupi-
ſcētia. De quibꝰ dicit Beda. Quatuor
ſunt vulnera in quibus vulnerata eſt

humana natã. infirmitas· ignorãtia·
malitia. ⁊ cõcupiã. Item Aug⁹ in lib°
ench. ait: Primũ creature rõnalis ma-
lum ẽ ipſa pma puatio boni. Deinde
ipſis nolentibus ſubintrauit ignoran
tia rerꝫ agẽdarꝫ. ⁊ cõcupiã rerꝫ noxarũ
qbus comites ſubinferũtᷣ· error ⁊ do-
lor. Idem dĩc i li° 3°. de libero arbitrio.
Itẽ ſup illud ps. Confitemini dño ⁊c.
iterꝫ dĩc glo. Quatuor deſigt· errorẽ·
difficultatem vitande cõcupĩe· tediũ
bñfaciendi· tempeſtatẽ ſeculi. Suffi-
cientiã iſtorũ q̊borũ aſſignat Alex. in
ſecũda pte ſũme· in tractatu de malo.
di. q accipiũtur h tria· imo qtuor vul
nera ſiue pene ſm q tria ſumũtᷣ ex de-
fectu potentie ſapĩe ⁊ bonitatis. Sꝫ qa
iſte defectus triplex nõ occurrit niſi p
cõuerſionẽ ad apparens delectabile ⁊
nõ exiſtẽs. ideo qrta adiũgitur pena-
litas q̃ eſt pnitas reſpectu h⁹ apparentᷣ
delectabilis. ⁊ dicitᷣ cõcupiã. Sumũtᷣ
g̊ tres pene ſm triplicem defectũ ter-
mini a quo. ſm v̊o motũ ad tminũ ad
quẽ qrta pena deſigtur. Non. n. rece-
dit ho a ſũme cõuenienti niſi ſm acceſ-
ſũ ad incõueniẽs qd videtᷣ cõueniẽs.
iõ dĩc q p receſſũ a ſũma potentia icur
rit ifirmitatẽ· p receſſũ a ſũma ſapiẽ-
tia icurrit ignorãtiã· p receſſũ a ſũma
bonitate incurrit malitiã q̃ eſt hic ſũ-
pta p malo pene. Dicitᷣ. n. qdã defecti-
bilitas a bonitate. ⁊ hec defectibilitas
eſt pena qdã· p acceſſũ ad bonũ cõmu
tabile incurrit cõcupiſcẽtiã. Btũs v̊o
Tho. in pma ſcde. q. 85. arti. 3°. i corpe
q̃ſtiõis· ait ſup illud Ecc. 17°. Deus fe-
cit hoiem rectũ. q erat triplex in hoie
rectitudo. Prima rectitudo ex q̃ alie
cauſabãtur erat q ratio erat ſubiecta
deo. Secũda rectitudo erat. qa iferio-
res vires aĩe. s. volũtas cõcupiſcibilis
⁊ iraſcibilᷣ ratiõi erãt ſubiecte. Tertia
rectitudo erat. qa corp⁹ aĩe ſubdebatᷣ.
ſꝫ p pctm̃ oẽs potẽtie aĩe a pprio ordine
remanẽt deſtitute. Sũt aũt qtuor po
tentie aĩe q̃ pñt eſſe ſubiectũ v̊tutum.
Prima potentia ẽ intellectus uel ra-
tio in q̃ eſt prudentia. Et iſta p pctm̃
eſt vulnerata ignorãtia. Et quãtũ hõ
plus peccat tanto magis vulneratur.
Vñ nota ſm Alex. vbi ſ. q duplex eſt
ignorantia. Eſt. n. ignorantia q̃ oppo-
nitᷣ ſcĩe ſpeculatiue. ⁊ talis ignorantia
licꝫ ſit pena pctĩ originalis· nõ tñ ſp ẽ
pprie pena pctĩ actualis. Qui. n. ppe-
trat homicidiũ multotiẽs nouit homi
cidium eſſe mortale peccatũ. Eſt aũt
ignorantia que opponitᷣ ſcĩe experientie
ſiue ſcĩe approbatiõis. Et h ignorãtia
tñdet tãqꝫ ppa pena pctõ mortali· ita
q dĩſo pctõ mortali dĩſa tñdet ĩg̊ran
tia. Cũ. n. peccat aliqs mortalitᷣ nõ no-
ſcit bonũ oppoſitũ noticia appbatiõis
Cũ. n. noſcẽ malũ noticia approbatio-
nis. ⁊ noſcẽ bonũ notitia approbatio-
nis ſint oppoſita. pctõr aũt noſcat ma-
lum noticia approbatiõis· ab eo remo
uetᷣ altera noticia. Et iõ ignorãtia ſm
hũc modũ augetᷣ p augmentum pctĩ.
Secũda potẽtia ẽ volũtas i q̃ eſt iu-
ſticia. Et iſta ẽ vulnerata p malitiam.
Et nõ hic ſm Alex. q hic ſumitᷣ mali-
tia nõ p culpa ſed p pena. s. p defectu
boni ſimplicitᷣ a q̊ qs dicitᷣ bonus. Et
ita nõ erit malitia cõe ad alia gnã pe-
narꝫ. ſꝫ e diuerſo diuidetur ſicut bonũ
differentᷣ ſumitᷣ. Si v̊o qratᷣ: vtrũ ex
q̊cũqꝫ pctõ mortali pueniat hec pena
ſicut etiam alie. Dicendũ eſt q proue-
niũt ſingule iſte pene ex quolibet ge-
nere peccati mortalis. Hec autẽ pena
non eſt niſi defectibilitas recedendi
a bono ſimpliciter· uel elongandi ſe.

Tertia potentia eſt iraſcibilis in qua
eſt foꝛtitudo. Et iſta reſpectu ardui ⁊
difficilis eſt vulnerata infirmitate uł
impotētia ad bene agendū uel ad ſur-
gendū a malo. Vñ nota ꝙ Aug⁹ in li°
de natura ⁊ gratia ait ꝙ ex vitijs nat̃e
nō ex conditione fit quedam peccādi
neceſſitas· audiat hō. atq; ut eadē nccī-
tas nō ſit· diſcat deo dicere: De neceſſi
tatibus meis deduc me dn̄e. Quia in
h⁹mōi oꝛatiōe certamen eſt aduerſus
temptatoꝛē de ipſo ꝯtra nos de neceſ-
ſitate pugnantē. H̄ ille. Ex quo verbo
Aug. patet ꝙ eſt neceſſitas quedā ex
vitio. ⁊ alia eſt neceſſitas ex conditiōe
nat̃e. Si peccauerit hō ex nccītate nāe
condite· non imputaret̃ ei ad peccatū
qđ vitare non pōt· ſed cū peccat ex ne-
ceſſitate que eſt ex vitio nāe cui⁹ oꝛtū
fecit volūtas· imputat̃ ei ad pctm̄· eo
ꝙ ſe hō in hanc nccītatem p̄cipitauit.
Non eſt aūt talis neceſſitas q̄ non poſ
ſit tolli adiutoꝛio gratie. Et iō petēdū
eſt adiutoꝛiū gratie ne talis neceſſitas
p̄ualeat. Item aduertendū eſt hic qa
poſſet aliqs dicere. Si ex peccato p̄mo
ꝓuenit infirmitas. g̊ ſi addit̃ pctm̄ ſe-
cūdo erit maioꝛ infirmitas ꝛc. Item
aduertendū ꝙ quedā eſt facilitas ſiue
difficultas ex pte hoīs. ⁊ facilitas alia
ex pte ei⁹ p quē reſurgit. Q̄tū ad illū
p quē reſurgit equalitas ē facilitas re-
ſurgendi a p̄ma ⁊ a ſecūda ⁊ a tertia.
Q̄tū aūt eſt ex parte ipſi⁹ hoīs· non ē
equalitas ſed facilitas ſm̄ ꝙ maioꝛ eſt
uel mīoꝛ infirmitas. Et illud deſiḡtur
Mat. 8°. de ceco cui dn̄s impoſuit ma-
nus. Et poſtea ſequitur. Video hoīes
velut arboꝛes ābulātes. Deinde iterū
impoſuit manus ſup oculos eius ⁊ ce-
pit videre. ⁊ reſtitutus eſt ita ut vide-
ret clare oīa. Nō. n. ex pte dei fuit dif-
ficultas qn ſtatim clare vidēt· ſ; oſten
dere voluit dn̄s infirmitatem maioꝛē
uel minoꝛem ex pte peccantis. Et nō
ſm̄ Alex. ꝙ inter infirmitatem ⁊ ma-
litiam eſt iſta differentia. qa infirmi-
tas reſpicit potentiā aīe ſm̄ ꝙ ꝯtrahit
debilitatē quandā rōne carnis adiūc-
te. Malitia v̊o dicit defectibilitatē vo-
lūtatis ſm̄ ſeipſam· q̄ tñ naſcit̃ ex coꝛ-
ruptiōe volūtatis p̄cedentis. Q̄ ſi ꝯ̄
dicatur ſic. Si in nobis eſt infirmitas
ꝓpt̄ Ade peccatū q̄ temptationibꝰ re-
ſiſtere qſq; non valet· cur pctm̄ nobis
imputat̃? Reſpōdet̃ ſm̄ Alex. ꝙ q̄dā
eſt neceſſitas ex conditiōe nāe. quedā
v̊o ex vitio. Si ex nccītate condite na-
ture hō peccaret· tūc excuſaretur eo ꝙ
pctm̄ vitare nō poſſet. Si peccat ex ne-
ceſſitate q̄ ex vitio eſt cui⁹ oꝛtū volun
tas fecit· ſibi imputat̃· eo ꝙ ſe hō ī hāc
nccītatem p̄cipitauit. Sed qa talis ne-
ceſſitas gratia dei tolli poteſt· ideo cū
Dauid dicendū eſt: Miſerere mei de⁹
qm̄ infirmus ſum ꝛc. Quarta poten-
tia eſt ꝯcupiſcibilis in qua eſt tēperā-
tia. Et iſta eſt cōcupiſcētia vulnerata.
⁊ intelligit̃ h̄ cōcupiſcentia ſm̄ Alex.
illa q̄ eſt circuiens qđcūq; pctm̄ moꝛ-
tale tanq̄ pena. Concupiſcentia v̊o de
q̄ dicit Aug⁹ ſup epl̄am Ro. Languoꝛ
iſte tyrānus eſt qui cōmouet ī nobis
mala deſideria ꝛc. Eſt ꝓp̄a pena oꝛigi
ginalis pctī. ⁊ dicitur ꝓnitas ad omne
pctm̄ ſiue veniale ſiue moꝛtale. Con-
cupiſcentia v̊o ꝓut hic ſumit̃ eſt ꝓni-
tas ad aliqđ pctm̄ quod eſt ſequela p̄-
cedētis· uel ad illud qđ eſt eiuſdē ge-
neris. Ex peccato. n. moꝛtali prouenit
cōcupiſcentia apparentis delectabilis
q̄ rn̄det illi moꝛtali· uel illi⁹ apparētis
delectabilis quod cōuenientiā habet
ad illud. Et ideo nō capit̃ hic cōcupiſ

ſicut capitur Ioh.2°. Omne qđ eſt in
mũdo· aut eſt ꝯcupiſcẽtia oculoꝝ. qa
h̄ intelligitur de ꝯcupiā que eſt radix
maloꝝ. hic aũt intelligitur de ꝯcupiā
que eſt ſequela pctī. Cõcupiſcit.n. ali-
quis peccare. ⁊ ſic efficitur peccãs· pec-
cando vͦo fit ꝓnus ad ꝯcupiſcendum.
⁊ h̄ ꝓnitas cõcupiē eſt ſequela peccati
ꝑcedentis. Quid ſi hic dicatur. Con-
piſcẽtia dicitur pena. ſed cõcupiā ē rei
amate. res aũt amata cũ cõiũgitur in-
ducit delectationem. cũ aũt nõ eſt ha-
bita ſed ſperat̄ haberi· nihilominꝰ ad-
ducit delectationē. Spes.n. ⁊ gaudiũ
nõ ſũt ſine delectatiõe. gͦ ⁊c. Ad hoc
reſpõdet̄ ſm Alex. ꝙ ꝯcupiā reſpectu
rei debito modo ꝯcupiſcẽde nõ ſonat
in rationem pẽne· ſicut nec delectatio
ſũmi boni. ſed ꝯcupiā rei īdebito mo-
do ꝯcupiſcẽde cedit in penã. Nullꝰ.n.
ī ea ſatiationem īuenit nec qetem· ſed
quãto plus credit ſatiari· tanto magꝭ
euacuatur. Et ideo hꝰmodi ꝯcupiā in-
ducit afflictionem. ⁊ ſi nõ ſꝑ ſatiatur.
Quidam.n. paraliticãtur ſpũalit̄. Cũ
aut loqmur ꝙ cõcupiā eſt pena· intel-
ligẽdũ eſt de ꝯcupiā rei nõ ꝯcupiſcen-
de· uel nõ in his circũſtãtijs ꝯcupiſcẽ-
de. Et ideo cedit in rationē pene. Qn̄
n. dicit̄: cõcupiā iũcta delectabili in-
ducit delectationē. Dicendũ ꝙ iſta nõ
eſt vera delectatio· que nõ eſt ſine af-
flictiõe. ⁊ eſt mixta cum afflictiõe. De
qua dicitur ꝓv.14°. Riſus dolore miſ-
cebitur. Vn̄ licꝫ delectatio ſit ſm ſenſi-
bilem partem· nihilominus tñ vere ē
pena ſiue afflictio ſm rationē ī ſe con-
ſideratam. Cõfirmat iſtam reſpõſio-
nem Augꝰ ſup ps.109°. di. Temporales
diuitie nemini cõferũt felicitatem. qa
nõ extinguũt inſatiabilē cupiditatē.
Qui.n. biberit ex hac aqua ſitiet iteꝝ.

Ecce gͦ miſera aīa qd facit tibi pctm̄.
facit te cecam prudẽtia ⁊ vſu rationis
carentē. facit te īmemorē bñficioꝝ dei
⁊ futuri iudicij. facit te ītellectu tene-
broſo ambulãtem· cum tñ ſm Augꝰ. ī
libͦ de ſpũ ⁊ aīa. intellectus ſit oculus
cordis puriſſimꝰ. Facit te malitia ple-
nam ⁊ bonitate ꝓuatam. facit te debi-
lem ⁊ infirmam. facit te ad malũ ꝓnã.
facit te deniqꝫ inſanabilem plaga miſe
rabili vulneratam. Tu es illa aīa miſe
rabilis cui dicit̄ Iere.30.ca°. Inſanabi-
lis eſt fractura tua· peſſima plaga tua.
Eccl.21°. Plage peccati nõ eſt ſanitas.
Tu es illa in cuius perſona cantat ec-
cleſia. Peccata mea q̄ſi ſagitte infixa
ſunt in me. Tu es illa que quanto ma-
gis ꝑ pctm̄ delitias acqris tanto es in-
felitior. qa ſm Varonem Marcũ phm
Nõ eſt felicitas que ſecum capit miſe-
riam· qua tu ſꝑ plena es. imo ſm Si-
xtũ pytagoricũ. Grandē penã puta-
to cũ in deſiderijs obtinueris. Nunqꝫ
n. cõpeſcet deſideriuꝫ poſſeſſio deſide-
ratorũ. Tu es illa gͦ que per peccatũ fa-
meſcens deſideras implere ventrē ſi-
liquijs porcorũ. i. demonioꝝ que ſunt
carnalitates cupiditates ⁊ dignitates
mũdane· que quãto plus habeas tan-
to magis deſideras· adeo ꝙ ſatiari nõ
potes. Et iõ nemo tibi dat. qa dando
nõ tollũt famē ⁊ deſideriũ· ſ augent.
Tu es deniqꝫ pctõr ille hõ q īcidit ī la-
trões Luc.x°. ſpoliatꝰ armis defenſan-
tibꝫ ab īimicis tuis. ⁊ vulneratꝰ plaga
i. vulneratiõe nãliũ· in intellectu vo-
lũtate ⁊ memoratiua potẽtia ⁊ iraſci-
bilitate. Et ſic pꝫ ps ꝑma hꝰ ſermõis.

Pars ſecunda huius ſermonis. in qua
tractat̄ de pena decedentiũ in peccato
originali. s. pena damni.

SEcūdo ī iſto ſermōe vidēdū
eſt de pena quā habebūt par-
uuli decedentes ī pctō origi-
nali. Circa quam tria notāda ſunt. p̊
notandū eſt ꝙ quidā dixerunt ꝙ par-
uuli cremabūtur igne materiali· lon-
ge tn̄ minus q̄ȝ illi qui peccauerūt pec-
cato actuali. Et h̄ dicūt ſenſiſſe Aug.
cū dixit in li° ench. penam paruuloꝝ
eſſe mitiſſimā. Et ī li° de fide ad Petꝝ
Paruuli cruciabūt̄ etno ſupplicio. Sȝ
h̄ opīo nō eſt tenēda. qa valde durū ē
dicere ꝙ deus tam dure ⁊ tā aſpe agat
cū paruulis ſic decedentibus q oīo nō
potuerunt vitare nec mortē culpe nec
mortē nate. p̄ſertim cū videamus deū
cū impijs pctōribꝫ ī multis miſericor-
diter agere. Et v̂ba Aug. ītelligenda
ſūt q̄ȝtuȝ ad carētiā viſionis dei. ⁊ etiā
q̄ȝtū ad vilitatē loci. 2° igit̄ notādū
eſt ꝙ eſt alia opīo vera ⁊ pietati fidei
⁊ ratiōi cōſona· ſm Bona. in 2°. diſ. 33.
arti. 3°. q. i. et Alex. vbi ſ̄. ꝙ paruuli de-
cedentes cū originali qa carēt iuſticia
⁊ ſpūs ſcī grā que eſt pign⁹ hereditat̄
etne· ꝓuant̄ in etnū viſione dei. Quia
v̂o ī carne fuit feditas· ideo ponētur ī
loco vili utpote in fernali. ſ3 qa nō ha-
buerūt in ſe actualē delectationē pctī
nec ī ſpū nec ī carne· ideo non ſentiūt
pene ignis acerbitatē. 3° notandū eſt
ꝙ de h⁹modi pena carētie varij modi
aſſignāt̄. Quidā. n. dicūt ꝙ nō habe-
bunt cognitionē nec dolorē ſenſibilē.
Cognitionē. qa non fuit eis gloria re-
uelata. Dolorē. qa non habuerūt ma-
culā culpe actualis. Sed iſta opīo nō
ē rationabilis. p̊. qa ſentiūt affectus
ſuos nō qetari totalit̄. Vn̄ afficiūt̄ ad
aliqd qđ nō habēt. 2°. qa vident pe-
nas dānatorū. ⁊ ex h̄ pn̄t pcipe caren-
tiam illius viſiōis. 3° nō videtur qn

aīe poſſint mutuo loqui. ⁊ ſic poterūt
aīe pueris de viſiōe illa aliqua reuela-
re. Quidā alij dicūt ꝙ aīe paruuloꝝ
⁊ habebūt cognitionē ⁊ habebūt etiā
dolorē. attn̄ nō habebūt dolorē q me-
reat̄ dici vermis. quia nō habebūt re-
morſū ꝙ ꝑdiderunt illud bonū ꝓpter
ꝓpriā negligentiam ⁊ ɔtemptū. Et ꝑ
tanto dolor eorū erit multo minor q̄ȝ
dolor adultorū. Sȝ qm̄ videt̄ plura
incōueniētia ex iſta opīone ſeq. p̊ qa
dolor ille eſt abſq3 patiētia ⁊ abſq3 ſpe
edita cū murmure ⁊ deſpatiōe. igitur
decedētes ī originali magis efficiūtur
iniqui q̄ȝ ante. qđ eſt īpoſſibile. g̊ ꝛc.
2°. qa dolor aīe redūdat in carnē. ⁊ ſi
talis dolor ex deliberatiōe ꝓcedit non
videt̄ eē abſq3 tali obliquatione. g̊ ꝛc.
Eſt igit̄ tertia opīo vera ⁊ catholica
ſm Bona. vbi ſ̄. videlȝ ꝙ aīe paruulo-
rū carebūt actuali dolore ⁊ afflictiōe·
nō tn̄ carebūt cognitione. ⁊ illud pōt
ſatis rōnabiliter ītelligi ꝑ hūc modū.
Decedētes. n. ī originali quaſi mediū
tenēt int̄ habētes gratiā ⁊ culpam ac-
tualē. Et qm̄ ſtatus retributionis de-
bet reſpōdere ſtatui vite pn̄tis: ī tali
ſtatu debent aīe paruuloꝝ poni ut q̄ſi
mediū teneant inter beatos ⁊ eternis
ignibus cruciatos. Qm̄ igitur btī ca-
rent malo pene ſenſibilis ⁊ cū h̄ habēt
dei viſionē. Damnati eɔ̈. ſūt ī tenebr̄
⁊ pena ſenſibili puniūt̄. Paruuli ſm
rectū ordinē diue eqtatis debēt coīca-
re ī vno cū damnatis. ⁊ ī alio cū btīs.
ſ3 nō pn̄t coīcare cū beatis habēdo di-
uinam pn̄tiam. qa tūc in nullo coīca-
rent cum damnatis. Preſentia. n. vi-
ſiōis dei nō ſtat cum pena ſenſibili· iō
cū beatis coīcāt in h̄ ꝙ carēt oī afflic-
tiōe extiori ⁊ intiori. cū damnatis v̂o
ī h̄ ꝙ ꝓuant̄ viſiōe dei ⁊ luce corꝑalis.

Patuuli igitur ſic diuino iudicio iuſto inter beatos et ſimpliciter miſeros quaſi in medio conſtituti hoc nouerunt. Et cum ex vna parte conſideratio generet deſolationem, ex altera conſolationem, ita equa lance diuino iudicio eorum cognitio et affectio libratur. et in tali ſtatu perpetuatur, ut nec triſticia deiciat, nec leticia reficiat. Et in hoc mirabilis oſtenditur ordo diuine ſapientie que cuncta nouit ſuis locis diſponere: et ad ſui gloriam ordinare. Nam ſicut in beatis potiſſime manifeſtatur miſericordia. et in damnatis potiſſime claret iuſticia. ſic in iſtis manifeſtatur miſericordia ſimul et iuſticia. Et ex hoc patet quod non facit fruſtra deus animas quas nouit de corpore ante ſuſceptionem baptiſmatis egreſſuras. Omnia enim facit deus ad gloriam ſuam manifeſtandam. Unde ſi tu queras quid paruuli faciant: vtrum addiſcant uel conferant uel aliquid aliud opus exerceant. Breuiter eſt reſponſio quod diuine iuſticie equitas et immutabilitas in eodem ſtatu quantum ad corpus et quantum ad animam, ſiue quo ad cognitiuam et quo ad affectiuam perpetualiter eos conſolidat: ut nec proficiant, nec deficiant, nec letentur, nec triſtentur: ſed ſemper ſic vniformiter maneant ut ſint materia laudandi diuinum iudicium. quod ſic eſt iuſtum et equum vt nullum bonum remaneat irremuneratum, nullum malum remaneat impunitum: et perfectiſſime teneat medium inter ſuperfluum et diminutum. Quod ſi contra dicatur ſic. Criſoſtomus inquit. Excludi a bonis eternis: et alienum effici ab his que preparata ſunt iuſtis tantum generat cruciatum ut etiam ſi nulla extrinſecus pena torqueret hec ſola ſufficeret. Ad hoc reſpondetur quod loquitur de his qui excluduntur merito actualis peccati. Item ſi dicatur. Quicunque aliquis deſiderat aliquid. et illo priuatur. neceſſarium eſt illum triſtari et dolere. ſed omnes homines deſiderant beatitudinem naturaliter. ergo etc. Ad hoc reſpondetur quod verum eſt quando non impletur deſiderium in ſe, nec fit recompenſatio ſecundum eſtimationem deſiderantis. Quando vero fit, non eſt neceſſe triſtari, ſicut multi qui vellent eſſe in paradiſo bene conſolantur de ſtatu vite preſentis. quia contenti ſunt eis que habent quamuis modicum habeant. Sic et in paruulis intelligendum eſt eſſe quod eis ſufficiat ſtatus ſuus, nec eleuant oculos ad opes quas habere non poſſunt. Item ſi dicatur. Paruuli et antiqui patres in limbo exiſtentes vtrique priuantur viſione diuina. ſi ergo ampliori debeant pena puniri paruuli qui habebant culpam quam patres qui nullam habebant. videtur quod ex ipſa carentia viſionis dei paruuli aliquam triſticiam habeant. Ad hoc reſpondetur quod ſancti patres ſpem et certitudinem habebant ad futuram gloriam habendam. et gratiam etiam habebant per quam donum aliquo modo cognoſcebant. et ideo non ſequitur quod equaliter punirentur ut paruuli, pro eo quod plus habebant conſolationis. Et ſic patet pars ſecunda huius ſermonis.

¶ Pars tertia huius ſermonis. in qua declaratur quod predicte pene paruulis iuſte ſunt imputate.

Tertio in iſto ſermone videndum eſt vtrum diuina iuſticia iuſte imputet paruulis peccatum originale in demeritum. Et reſpondetur ſecundum Bona. in 2. diſ. 32. arti. 3. q. 1. quod ſic tribus rationibus. Prima ratione altitudinis diuine potentie ob quam deus ſemper debet querere ſuam gloriam et honorem. Et ideo ſi anima rationalis non reddit honorem deo, cum in ſe non habeat decus imaginis diuine per quod deus honorari habet:

neceſſe eſt q̄ deus decus culpe recompenſet in decorem iuſticie. Nam ſicut ſecundus Adam fuit exemplū obediendi· ita p̄mus Adam fuit exemplum p̄uaricandi ſicut ap̄ls īnuit. ḡ ſicut habens imaginem ſecūdi Ade eſt dign⁹ gloria· ſic habēs imaginē p̄mi ē dign⁹ pena. ḡ ꝛc. 2° ꝓbatur rōne pulchritudinis dīne ſapīe que nō patit̄ aliqd turpe uel inordinatum reperiri intra vniuerſū. Et qm̄ oē peccatum ſiue ſit actuale ſiue cōtractū eſt p̄uatio modi ſpeciei 7 ordinis· neceſſe eſt q̄ inordinationem nature recōpenſet deus per ordinē pene: ut ſic pulchritudo vniuerſi ex nulla pte remaneat deturpata 3° h̄ idem ꝓbatur rōne rectitudinis dīne iuſticie. Sicut.n. omnis qui regeneratur in baptiſmo xp̄i h̄ ipſo q̄ habet imaginem xp̄i videlꝫ gratiam baptiſmalem reputat̄ a deo dign⁹ gloria eterna q̄uis nihil boni ul̄ mali fecerit. Ita p oppoſitum oīs qui generatur ab Adam cū h̄ ipſo gerat imaginem ei⁹: debet a dīna iuſticia reputari 7 indignus gloria 7 reus pena. ꝓ. Deus a creatura exigit qd ei dedit. Qm̄ igitur deus humanā naturam in primo hoīe iuſtam fecerat· iuſticia. s. voluntatis: debet h̄ nō ſolum a p̄mo parēte ſ; etiā a poſteris in quib; natura illa reperitur exigere. In quocūqꝫ ḡ ē illius iuſticie carētia· merito ſibi imputat̄ a diuina iuſticia. Et h̄ eſt qd dicit Anſel. de cōceptu v̄ginali. ca°. 28°. di. Dicendum eſt q̄ aliter deus circa infantes determinat agere. 7 alit̄ hō. Nam hō nō debet exigere a natura quod ſibi non dedit. 7 qd ſibi nō debet̄. nec iuſte redarguit homo hoīem cuꝫ culpa naſci ſine qua ipſe nō exiſtit. 7 de qua nō niſi p aliū ſanat̄. Deus v̄o recte exigit 7 qd ipſe dedit. 7 quod iuſte ſibi debetur. Sic igitur patet q̄ decet deuꝫ culpam imputare aīe quam cōtraxit ex carne. Rogemus igitur omnipotētem deum ut nos p miſericordiam ſuam liberet p medicinam ſacramentorū ſuorū ne p̄uati viſiōe dei in locis teterrimis habitemus· ſed ad celum empyreum volare poſſimus· regnaturi cum illo qui mūdus 7 īmaculatus cum patre 7 ſpū ſancto ſuo viuit 7 regnat in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Dn̄ica in qnquageſima. de remediis veteris 7 noui teſtamēti contra pctm̄ originale datis Sermo. 33°.

Si linguis hoīuꝫ loquar 7 angeloꝝ caritatem autē non habeam· factus ſum velut es ſonans aut cymbalū tinniēs. Scribūtur h̄ v̄ba. i. ad Cor. 13°. ca°. et ī epl̄a occurrētis dn̄ice. Quis. n. fratres cariſſimi ſm̄ ſnīam oīuꝫ theologoꝝ ī 4°. diſ. 46. omnipotens deus ita ſit miſericors ſicut iuſtus. 7 eꝯ. quia qcquid eſt ī deo nihil aliud eſt q̄ ipſe de⁹. Vn̄ Aug⁹ in li° de fide ad Petrū ait. In dei ſubſtantia nō eſt aliquid quod nō ſit ſubſtantia. Attn̄ notādum ſm̄ Alex. de ales q̄ qn̄qꝫ iuſticia occulta ē 7 miſericordia apta· ſicut in iuſtificatione impii 7 ī aduentu xp̄i clare videri poteſt. Qn̄qꝫ v̄o iuſticia eſt aperta 7 mīa occulta· ut patet ī cognitiōe paruulorum ſine baptiſmo decedentiū. Qn̄qꝫ aūt vtrūqꝫ eſt occultum· ut ī tribulatione iuſtoꝝ 7 īnocentū. Qn̄qꝫ vtrūqꝫ eſt aptū· ut in remuneratione iuſtoꝝ 7 ſcoꝝ. atqꝫ in damnatione reproboꝝ.

Vñ vix imo nūq̃ꝫ totum iudiciū eius
diſcerni poteſt·iuxᷓ illud apli ad Ro.
xi°. O altitudo diuitiaꝝ ſapiē ⁊ ſciētie
dei q̃ꝫ incōprehēſibilia ſūt iudicia eius
⁊ īueſtigabiles vie eius. In hꝰ tñ mūdo
magis relucet effectus mīe q̃ꝫ iuſticie
p̄s. atteſtante q ait. Miſericordia dñi
plena eſt terra. Quod exp̄ſſe patet in
tota natura humana·que quia neceſſa-
rio ⁊ naturalit̄ cōtrahit culpam origi-
nalē·a dei mīa aſſignata ſunt remedia
maxime ī lege noua ꝑ aquam baptiſ-
malem·per quam abſq̄ꝫ labore noſtro
ex merito xp̄i tm̄ p̄dicta culpa extin-
guitur ⁊ expellitur. ⁊ gratia ⁊ caritas
confert̄: que ita ē neceſſaria·ut apl̄us
ī p̄dictis vbis dicat: Si linguis hoīuꝫ
loquar ⁊ angeloꝝ ⁊c. Poſtq̄ꝫ igitur ī
p̄cedentibus ſermōibus tractatum ē
de peccati originalis q̄dditate·cōtrac-
tiōe ⁊ penalitate: hic poſtremo in iſto
ſermone breuit̄ ē aliquid tractandum
de eiꝰ remediabilitate·maxime de re-
medio ſacri baptiſma ad quo ſoluit̄ iſta
culpa. ⁊ infūditur caritas ⁊ grã nobis
ut dictum eſt ita neceſſaria. De reme-
diīs igitur pc̄ti originalis tractantes
tres cōſiderationēs ānotabimꝰ

Prima erit de remediīs veteris teſta-
menti.

Secunda erit de remediīs noui teſta-
menti.

Tertia erit de effectibꝰ ſacri baptiſmi.

¶ Pars prima huiꝰ ſermōis. in qua po-
nūtur remedia peccati originalis ve-
teris teſtamēti.

Primo igit̄ in iſto ſermōe ad-
uertēdū ē q̄ ut ex ſcripturis
diuinis habet̄: quatuor reme-
dia cōtra pc̄m̄ originale in veteri te-
ſtamēto repta ſūt·quibus ſancti prēs
purificati. ⁊ ſi ſtatim ad celum nō vo-
labāt quia clauſū erat·nec aliter apiri
poterat niſi ꝑ incarnationē·paſſionē
reſurrectionem. ⁊ in celum xp̄i aſcen-
ſionē: attñ ī loco quietis reponebant̄.
qui locus dicitur limbuſ patꝝ vſq̄ꝫ ad
aduentum xp̄i. Primū igit̄ remediū
in veteri teſtamēto datū·fuit oblatio
ſacrificiī uel eius cōbuſtio. De p̄mo
dicitur Geñ. 4°. ca°. q̄ Abel obtulit de
p̄mogenitis ſuis ⁊ de adipibus eorū.
Et reſpexit dñs ad Abel ⁊ ad munera
eiꝰ. vbi glo. Quia ignis de celo venit ⁊
vrit ſacrificiū uel oblationem. De 2°
quoq̄ꝫ legitur Geñ. 12°. ca°. q̄ dixit dñs
ad Abraham. Egredere de terra tua ⁊
de cognatiōe tua ⁊ de domo patris tui
⁊ veni in terram quam monſtrauero
tibi·faciamq̄ꝫ te in gentem magnam.
⁊ benedicā tibi. ⁊ magnificabo nomē
tuū·eriſq̄ꝫ benedictus ⁊c. Poſtq̄ꝫ igit̄
Abraham exiuit de t̄ra ſua iuxta v̄bū
dñi. ⁊ venit in terram chanaan edifi-
cauit altare dño. ⁊ īuocauit nomē eiꝰ
⁊c. Quicūq̄ꝫ igitur cupit pc̄ti fomitē
aliquātiſꝑ extinguē·de bonis ſuis ſtu-
deat paupibus erogare. Hinc Daniel.
4°. ca°. ſcribitur. Peccata tua elemoſy-
nis redime. ⁊ iniquitates tuas in mi-
ſericordiīs pauperꝝ. Et Eccl. 3°. ca°. ſcri-
bitur. Ignem ardentē extinguit aqua
⁊ elemoſyna reſiſtit peccatis. Secū-
dum remedium in veteri teſtamento
datū·fuit decimatio. De qua Geñ. 14°.
ca°. legitur q̄ Abraham poſt victoriā
quā hūit de rege Sennaar Amraphel
vocato. ⁊ de Arioch rege ponti. ⁊ Cho-
dorlaomor rege elamitarū. ⁊ Thadal
rege gentium·qui debellauerūt Baſa
regem Sodomorum. ⁊ Berſa regem
Gomorre. ⁊ Sennaar regem Adame

⁊ Semeber regē Soboym.⁊ regē Bale
qui Loth cū ſuis duxerāt: dedit deci-
mas ex oībus Melchiſedech regi Sa-
lem ſacerdoti dei altiſſimi. Ad fomitis
ḡ extinctionem oportet decimas dare
cū ſit rationi natali conſonū ut altari
ſeruientibus ⁊ ꝓ populo ſupplicantibꝫ
ꝺ bonis populi miniſtret̄. cū apoſtolꝰ
i. ad Cor. 9° ca° dicat. Quis militat
ſuis ſtipēdijs vnq̄ꝫ! Hinc ex lege diña
Malach. 3° dicit̄. Inferte in horreum
meū oēm decimā ut ſit cibus in domo
mea. Tertiū remediū in veteri teſta-
mēto datum. fuit circūciſio. Vñ dixit
dñs ad Abraham Geñ. 17° ca° Et tu ḡ
cuſtodies pactū meū. ⁊ ſemē tuū poſt
te ī generatiōibus ſuis. Hoc eſt pactū
quod obſeruabitis int̄ me ⁊ vos. ⁊ ſe-
men tuū poſt te. Circūcidet̄ ex vobis
oē maſculinū. ⁊ circūcidetis carnē p̄-
putij veſtri: ut ſit in ſignū federis int̄
me ⁊ vos. Infans octo dieꝝ circūcidet̄
ī vobis. Oportet ex ea re igitur ad ex-
tinctionē fomitis. ⁊ tot maloꝝ ex pec-
cato originali ſequētiū habere circūci
ſionē peccatoꝝ ut oīs ſpūaliter viuere
poſſit. Ait. n. apoſtolus ad Phil. 3° ca°
Nos. n. ſumus circūciſi qui ſpū ſerui-
mus deo. Sed querit̄ quare xp̄s qui
nō habuit peccatum originale voluit
circūcidi. Reſpondet̄ ſm̄ Bona. ſup
Lucam. ca° 2° q̄ h̄ voluit quatuor ra-
tiōibus. p̊. ꝓpter legis approbationē
⁊ impletionē. Vñ Math. 5° Nō veni
legem ſoluere ſed adimplere. 2° ꝓpt̄
hūilitatis oſtēſionē. Vñ in p̊s. Propt̄
verba labioꝝ tuoꝝ. Vñ ⁊ Ber. inquit.
Qui ſine peccato eſt nō dedignat̄ pec-
cator reputari. 3° propter ſpūalis cir-
cūciſiōis introductionē. Vñ Iere. 4°
Circūcidimini dño. ⁊ auferte p̄putia
cordiū veſtroꝝ. 4° ꝓpter cōformita-
tis ⁊ concordie confirmationē. Vñ ad
Heb. 2° Debuit p oīa ſimilari fr̄ibus
ut miſericors fieret. Quartum reme-
diū datū in veteri teſtamēto. fuit ſan-
ctificatio ī vtero mr̄is. quod patuit p
quatuor exempla. Primū fuit Yſaac
qui fuit formatus p miraculū de mr̄e
veterana ⁊ ſterili. Creditur. n. q̄ nūq̄ꝫ
deus fecerit miraculū in alicuius cor-
pore qn faceret etiā ī mente. eo q̄ pru-
dentis artificis ē magis intēdere circa
finem q̄ꝫ circa ea que ſūt ad finē. Se-
cūdum exemplū fuit de Samſon qui
etiā formatus eſt de mr̄e ſterili. ut ha-
betur in libꝰ Iudicū. Tertium fuit de
Samuel qui eodē modo productus ē
ut patet in p̊ Reg. p̊. ca° Quartum
exemplū fuit de Hieremia. de quo ſcri
ptum eſt Iere. p̊. Prius q̄ꝫ te formarē ī
vtero noui te. ⁊ anteq̄ꝫ exires de vētre
ſanctificaui te. quod ⁊ ipſe teſtat̄. di.
Dñs ab vtero vocauit me. de ventre
matris mee recordatus eſt noīs mei.
Et ſic pꝫ ꝑs p̓ma huiꝰ ſermōis.

¶ Pars ſecūda huiꝰ ſermōis. in qua po-
nūtur remedia peccati originalis no-
ui teſtamenti.

SEcūdo in iſto ſermōe aduer-
tendum eſt q̄ in nouo teſta-
mēto ſūt data etiam quatuor
remedia contra peccatum originale.
Primū eſt ſanctificatio. quia deꝰ ita
habet poteſtatē ſanctificandi ī vtero
ī noua lege ſicut habuit ī veti. Patuit
hoc in Iohāne baptiſta qui fuit ſanc-
tificatus ī vtero mr̄is. ut pꝫ Luc. p̊
ca° vbi ſup illud: Vt aūt facta ē vox
ſalutationis tue ꝛc. dicit glo. Amb°
Non p̓us repleta eſt ſpū ſancto mater
q̄ꝫ filiꝰ. ſed filiꝰ repletꝰ repleuit ⁊ matrē.

Sed hic oritur dubiū. Si iam ſcīficati
⁊ iuſtificati in noua lege tenentur ad
ſuſceptionem baptiſmi. Et reſpōdet
Ricar. ī 4°. diſ. 4. arti. p̊. q. 3. q̧ ſic. Cuiꝰ
ratio ē. quia q̄uis aliqua lex inſtituat̄
ꝓpter ea que accidūt ut ī pluribus. ſi
generaliter lata eſt. non tm̄ tenentur
ad eius obſeruationem habētes illud
ꝓpter quod lata ē. ſ etiam non haben
tes. Quis aūt lex d̄ ſuſcipiēdo baptiſ-
mo fuerit inſtituta ꝓpt̄ habentes ori-
ginale pctm̄. tn̄ gnālıter lata eſt. Et iō
ad eius obſeruationē tenēt̄ nō tm̄ illi
qui ſūt ab originali peccato purgandi
ſ etiā illi qui p ſcīficationē ī vt̄o uel p
baptiſmū flamīs ſūt a pctō originali
purgati ⁊ iuſtificati. Et hoc q̄druplici
ratiōe etiā ſm Alex. de ales. in quarta
pte ſūme ſue in tractatu de baptiſmo.
p̊ ꝓpt̄ obedientie bonū. qa deus p̄ce-
pit ut oēs qui naſcūtur. renaſcant̄ aq̄.
2° ꝓpt̄ humilitatē. qa quilibet debet
ſe reputare peccatorē. ⁊ indigere xp̄i
redēptione. 3° ꝓpter vnitatē: ut ab
aliis mēbris non diſcordet. 4° ꝓpter
diſtinctionē. quia p ſuſceptionem ba-
ptiſmi fit diſtinctio fideliū ab infide-
libꝰ q̄tuȝ ad iudiciū eccleſie militan-
tis. ⁊ p caracterē baptiſmalē fit eadem
diſtinctio q̄tum ad iudicium eccleſie
triūphant. Quod cōfirmare videtur
Augꝰ 4° li°. de baptiſmo ꝯ donatiſtas
di. Nemo debet in quolibet prouectu
interioris hoīs ſi forte ante baptiſmū
vſq; ad ſpūalē intellectum pio corde
ꝓfecerit. cōtemnē ſacramentū qd̄ mi-
niſtroꝝ ope corporalit̄ adhibet̄. h ille.
Patēt p̄dicta quadruplici exemplo.
p̊ exemplo xp̄i qui nec habuit pctm̄
originale. nec potuit hr̄e. ⁊ ſanctifica-
tus ē in p̄mo inſtanti ſue cōceptionis
⁊ tn̄ voluit baptiçari. ut pȝ Luc. 3°. vbi
dicit̄. Ihu baptiçato ⁊ orante apertuȝ
ē celum. ⁊ deſcēdit ſpūs ſcūs corporali
ſpecie ſicut colūba in ipſū. 2° exem-
plo glorioſe v̄ginis Marie q̄ ſm doc.
noſtros non habuit pctm̄ originale. ⁊
ſm alios doc. ſaltem in vtero fuit ſan-
ctificata. ⁊ tn̄ necē fuit ipſam baptiça-
ri. Ait. n. Ricar. in 4°. diſ. 4. arti. p̊. q. 3
in reſponſiōe ſecūdi argumēti. q̧ p il-
lud Ioh. 13°. Qui lotus eſt nō indiget
niſi ut pedes lauet. Q̧ ex his verbis
ſatis intelligi poteſt apoſtolos eſſe ba-
ptiçatos. ⁊ ſi nō legat̄ vbi uel qn̄. Qd
ſimiliter poteſt dici de beata virgine.
licȝ non īueniatur expreſſū. 3° exem-
plo beati Iohānis baptiſte. q̄uis etiā
non īueniat̄ de ipſo aliquid expreſſe.
tn̄ ipſe dixit xp̄o. ut habetur Math. 3°.
Ego a te debeo baptiçari. 4° exēplo
Cornelij quē iam iuſtificatū Petrus
baptiçauit. ut pȝ Act. x°. ca°. Primū
igit̄ remediū ē ſanctificatio que dicit̄
baptiſmus flaminis. quod paucis cō-
ceſſū eſt. Secūdum remediū ē cōtri-
tritio ſiue baptiſmus contritiōis. Nā
legitur Act. x°. q̧ loquente Petro ad
turbas. cecidit ſpūs ſcūs ſup oēs q au
diebant verbū. ⁊ obſtupuerūt qui ve-
nerant cum Petro. quia ⁊ in natiōes
gratia ſpūs ſancti effuſa eſt. Illi autē
nōdum erant baptiçati. ⁊ tn̄ ſpiritus
ſanctus deſcendit in eis. quod tn̄ ſta-
re non poterat cum originali peccato.
fuerūt tn̄ poſtea baptiçati propt̄ cau-
ſas predictas. Vn̄ Petrus vbi ſ. dixit
Nūquid aquam quis ꝓhibere poteſt
ut non baptiçentur hi qui ſpm̄ ſanctū
acceperūt ſicut ⁊ nos? Et iuſſit eos in
noīe Ihu xp̄i baptiçari. Eſt tn̄ aduer
tendū ſm oēs doc. q̧ ī adultis ſufficit

ſola contritio ⁊ volūtas ſuſcipiēdi ſa-
cramētū baptiſma·qn̄ nō pōt habere
nec baptiſmū aque nec ſanguinis·iux̄
illud Mat.5°. et Luc.7°. Fides tua te
ſaluam fecit. Quod confirmat Ricar.
in 4°. diſ.4.circa lrām.⁊ Franciſcus ī
2°. diſ.31.arti.8°. di. Tempore nccītatis
ſufficit cōtritio.qa deus nullū obligat
ad impoſſibile·iux̄ regulā.ff. ꝺ re.iur.
l. Impoſſibiliū nulla ē obligatio.q ba-
ptiſmus cōtritionis ꝗꝫuis ſit inferior
alijs duobꝫ.de quibꝫ dicendū ē.s. ba-
ptiſmo ſanguinis ⁊ fluminis in hoc ꝙ
totā penā remittit.īmo raro hꝰ accidit.
tn̄ in hꝰ alios duos excedit ꝙ in habēte
vſum liberi arbitrij nullus aliorꝫ ſine
illo ad ſalutē ꝓdeſt. Vn̄ oībꝫ penſatis
ſi diſtinguat̄ interior deuotio ꝯ̄ ipſam
corpis paſſionē uł ablutionē ī adultꝭ.
planū ē ꝙ ipſa pnīa in qua ꝯphendit̄
deuotio.qa ſine iſta nō ꝓſūt alia ad ſa
lutem.⁊ ipſa ſine alijs in caſu nccītatꝭ
ꝓdeſt·melior eſt. Si aūt ipſa cōparet̄
ad alia duo ꝓut ſūt ī paruulis in qbꝫ
nulla reqrit̄ pnīa·tūc dico ꝙ pnīa pōt
eē ita exilis in adulto ꝗꝫuis ſufficiēs ꝙ
nō recipit tantā grām ſicut paruulus
in baptiſmo aque uel ſanguīs. Si aūt
cōſideret̄ pnīa in ſuo ſūmo·tūc credo
ſimpliciť ꝙ adultus ꝑ baptiſmū pnīe
maiorē recipiat grām. vn̄ ⁊ melior eſt
ꝗꝫ baptiſmus aq̄ uel ſanguīs·ſm ꝙ di-
ſtinguit̄ ꝯ̄ eam.⁊ poſt ipſam baptiſm⁹
ſanguīs ē melior. Si aūt baptiſm⁹ ſan
guīs ⁊ aq̄ ꝯſiderēt̄ ut īcludētes intio-
rē deuotiōꝫ·tūc qlibet eorꝫ ē melior ꝗꝫ
intior deuotio tm̄. Et ſic pꝫ ſecūdū re-
mediū. Tertiū remediū ē martyriū
ſiue baptiſmus ſanguīs q̊ abluti fue-
rūt ſcī inocētes q occiſi fuerūt ꝓ xp̄o
i. vice xp̄i. Math.2°. ca°. Simiť ſi qs in-

fidelis uel pagan⁹ hn̄s cōtritionē pec-
catorꝫ ſuorꝫ·nec hn̄s facultatem ſuſci-
piēdi baptiſma.⁊ ī caſu ſuſtinēt mar-
tyriū amore xp̄i·abſolueret̄ a peccato
originali.⁊ ab oībus alijs pctīs. O fe-
lix baptiſmus q alios excedit in hoc ꝙ
ſtatim dat gloriā·ſm Franciſcū vbi s̄.
⁊ qa nō pōt inqnari ſordibus ſecūdis
ſm Ricar. vbi s̄. Que ꝯfirmat Damaſ.
li° 4°. ca°. p̊. di. Valde reuerēdus ē iſte
baptiſm⁹ inꝗꝫtū ſecūdis vltra nō inq-
nat̄ ſordib⁹.⁊ ſtatim in vitā ītroducit
eťnam. Et ſic pꝫ ťtiū remediū. Quar-
tū ⁊ vltimū vniuerſale ⁊ gnāle reme-
diū eſt ſacrū baptiſma fluminis ⁊ aq̄.
De q̊ ſic ſcribit̄ Ioh.3°. Niſi qs renat⁹
fuerit ex aqua ⁊ ſpū ſcō·nō intrabit ī
regnū celorꝫ. Et Math. vlt. Eūtes do-
cete oēs gentes baptiçantes eos ī noīe
patris ⁊ filij ⁊ ſpūs ſcī. Vn̄ ſm Ricar.
ī 4°. diſ.4.arti.2°. q.1. ꝓprie loquēdo
non ē niſi vnū baptiſma·iux̄ illud ad
Eph.4°. Vn⁹ dn̄s·vna fides·vnū ba-
ptiſma. Qui quidēꝫ baptiſm⁹ excedit
alios duos ꝗꝫtū ad hꝰ ꝙ ꝑ ipſū pluribꝫ
pōt ſubueniri. Subuenit̄.n. adultis ⁊
paruulis.⁊ etiā ꝗꝫtum ad hꝰ qa ꝑ ipſū
caracter impmit̄·non aūt ī alijs duo-
bus. Idcirco ad declarationē predic-
torꝫ quatuor breuia ſunt notanda. p̊
notandum ē ſm Ricar. vbi s̄.q.2.ꝙ ⁊
ſi pnīa ſiue ꝯtritio ſuppleat vicem ba-
ptiſmi eo modo quo dictū.eſt.s.ſi de-
ſiderat̄ ⁊ haberi nō poſſit·iuxta illud
glo. Ioh.3°. Si neceſſitas impedit·vo-
luntas ſufficit ꝗꝫtum videlꝫ ad peccati
remiſſionē·tam originalis ꝗꝫ actualis.
tn̄ cōtritio nō ſupplet vicem baptiſmi
ꝗꝫtum ad caracteris impſſionem. 2°
notandum eſt ꝙ nec ſꝑ nec in pluribꝫ
ſola cōtritio totam penam tēporalem

debitam ꝓ actuali peccato remittit. Sȝ
ſi cum contritione adeſt baptiſmi ſuſ-
ceptio· gratia amplior daṫ. ⁊ inclina-
tio fomitis magis minuiṫ. 3° notādū
eſt ſm̄ Ricar. vbi ſ̄. q. 3. ꝙ ꝗuis in ba-
ptiſmo ſanguinis fiat remiſſio peccati
ut dictum eſt· non tn̄ impreſſio carac-
teris ſicut in baptiſmo flumīs. quia in
ſic baptiçato loco caracterꝭ ī vita eter-
na erit aureola martyriȷ̄. Vterqȝ. n. ba
ptiſmus habet efficatiā a merito paſ-
ſiōis xp̄i cui ꝑ martyriū magis homo
conformaṫ realiṫ ꝗ̄ ꝑ aque baptiſmū
ꝗuis ī ſigno ſit ecōuerſo· loquēdo de
ſigno ſign̄te ex inſtitutione. 4° no-
tandum eſt ſm̄ Franciſcū vbi ſ̄. ꝙ cū
peccatum originale non ſit niſi quedā
realitas obligatoria· quatuor modis
diſſoluiṫ aliqua obligatio. Aut ꝑ de-
bitiōis diſſolutionem· quo modo ſol-
uitur obligatio inter virū ⁊ vxorem ī
morte. Sed iſto modo nō pōt diſſolui
peccatum originale ꝑ baptiſmū. quia
aīa cui ineſt talis reatus eſt īmortalis.
Aut pōt fieri ꝑ debiti ſolutionē· ſicut
qn̄ qs reddit quod debȝ. Sed nec iſto
modo poteſt diſſolui peccatum origi-
nale. quia debitum eſt infinitū. Et iō
non pōt ſolui pena dāni eterna. Aut
poteſt diſſolui ꝑ cauſe debite ceſſatio-
nem· ſicut ſoluitur obligatio ꝓueniēs
heredi ſi hereditatē amittat. Sed nec
iſto modo pōt diſſolui peccatum origi
nale. quia cauſa obligationis eſt vnio
ut tranſiens ī preteritū. tale aūt deſti-
tui non pōt. Aut poteſt diſſolui ꝑ vo-
luntariam remiſſionē eius cui fit debi
tum. Et iſto modo bn̄ diſſoluiṫ pctm̄
originale ꝑ p̄dicta baptiſmata. Quis
n. baptiſmus fluminis aut ſanguinis
aīam nō attingat· tn̄ quia ſic fuit pla-
citū deo· ut patet ex eius inſtitutiōe:
diſſoluitur p̄dicta obligatio. Vn̄ ſi in-
ſtituiſſet ꝙ de ſolo fletu diluereṫ· ſtatī
ut infans incipet flere eſſet totaliṫ de-
letum· cum dimiſſio debiti ſit ad bn̄-
placitū ei⁹ cui debeṫ. Et ſic patet pars
ſecūda hui⁹ ſermōis.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermonis. in qua po-
nūtur effectus baptiſmi ſalutaris.

TErtio in iſto ſermone ponen-
di ſūt effectus baptiſmi ſalu-
taris qui ſūt ſm̄ doc. quatuor
ꝑncipaliṫ. Prim⁹ ē pcti̅ purgatio. 2⁹
eſt grē collatio. 3⁹ eſt fomitis reꝑſſio.
4⁹ eſt pene remiſſio. Primus igitur
effect⁹ diciṫ culpe purgatio. Ponit. n.
Aug⁹ in lib° ench. ca° 26°. et habeṫ de
conſe. diſ. 4. c. a paruulo. ⁊ recitatur a
mgr̄o ī 4°. diſ. 4. ca° p̄°. ꝙ baptiſm⁹ de-
let oēm culpam. Qđ declarant doc. s.
Bona. ī 2°. diſ. 32. arti. p̄°. q. 1. et Vgo de
caſtro nouo. ⁊ Scot⁹ ī ea. diſ. ⁊ Ricar.
in 4°. diſ. 4. arti. 3°. q. 1. et Nico. de lyra
ſuper epl̄am ad Ro. 5°. ca°. di. ꝙ ꝑ ba-
ptiſmū nō redditṫ rectitudo q̄ fuit in
Adam. qa baptiçati rebellionē habēt
carnis ⁊ ſenſualitatis· ſed ꝑ h° ꝙ ꝑ gra-
tiā xp̄i tolliṫ debitū habēdi dictā rec-
titudinē. Et ſic carētia dicte rectitudi
nis nō remanet ut ē culpa quā forma-
liter facit debitū habēdi ipſam ut dic-
tum ē ſ̄. ſ3 remanet tm̄ ut ē pena ⁊ v̂tu
tis excercēde mā̄ ꝙ p̄dictum debitum
cōmutatur in aliud debitū. s. habēdi
gratiā ſi qs peccat. ex quo patet quare
nō reddit pctm̄ originale. qa iam non
eſt obligatus ad iuſticiā originalem·
ſed ſolū ad habēdam gratiā. Hui⁹ aūt
remiſſionis culpe per baptiſmū poteſt
formari exemplū nāle tale. Sicut enī
agens nāle formam ſibi ꝯriā corrūpit

ĩ mã 7 diſpoſitiões ad eam .7 relinqt
naturalem aptitudinẽ ĩ mã ad formã
ſimilem forme iam corrupte.7 educit
de eadẽ mã formã ſibi ſimilẽ 7 diſpo-
ſitiões ad eam reddẽtes mãm minus
aptam uel min⁹ facilem ad h̕ ut tranſ-
mutet̃ ad formam ſiſem corrupte.Sic
alr̃q mõ ꝑ quãdã ſilitudinẽ agit deus
ĩ aĩa ipſo baptiſmo mediãte ſicut in-
ſtrumẽtali agente.Corrũpit.n.formã
ſibi ꝯ̃triam.s.pctm̃ mortale tam origi
nale q̃ȝ actuale ſi ſũt in ſuſcipiente ba-
ptiſmũ.7 pctm̃ veniale inq̃ȝtũ ẽ diſpo
ſitio ad mortale.niſi ſuſcipiẽs baptiſ-
muȝ ficte 7 ĩpenitent̃ ſuſcipiat.Relin-
qt tñ in ſubiecto aliquã inclinationẽ
ad peccandũ.Et ĩ illo ſubiecto impri-
mit formã ſibi ſiſem.s.grãm 7 diſpo-
ſitionẽ ad eã.i.caracterẽ ꝑ quẽ incli-
natio ad peccandũ dimittit̃.nõ tñ to-
talit̃ deſtruit̃ de lege cõi. 2⁹ igit̃ effec
tus baptiſmi ſalutar̃ eſt gr̃e collatio.
Cui⁹ ratio ĩ ꝓcedẽtib⁹ patȝ ſm dictos
doc.Nam gr̃a 7 culpa ſũt ꝯ̃tria.7 ſcd̃m
ph̃m x°. metaph.Contraria mutuo ſe
expellũt.Vni⁹.n.excluſio alteri⁹ ẽ in-
cluſio.Si igit̃ ꝑ baptiſmũ delet̃ pctm̃.
g̊ ꝯfert̃ 7 gr̃a.Qd̕ ſꝑ itelligendũ ẽ niſi
ficte ſuſcipiat̃.Nam tales lȝ recipiant
ſacramentũ baptiſmi.i.caracterẽ.nec
ſint ampli⁹ baptiçãdi.nõ recipiũt tñ
effectũ ſacr̃i neqȝ gratiã durãte fictio-
ne.ſm oẽs doc.in 4°. diſ.4. 3⁹ effect⁹
baptiſmi ſalutar̃ eſt fomitis 7 ꝯcupĩe
rep̃ſſio.Ait.n.Aug⁹ ut recitat mg̃r in
2°. diſ.32.ꝙ ꝑ gratiam baptiſmi vitiũ
ꝯcupĩe debilitat̃ atqȝ extenuat̃.Quod
dictũ ſic intelligit̃ ſm Bona.vbi s̃.ꝙ
queãdmodum in actuali pctõ ꝑuatio
habilitat̃ bone eſt ipſũ pctm̃ formalit̃
loquẽdo.Ipſa v̊o habilitatio ſiue ꝓni-
tas ad actũ pctĩ nõ eſt pctm̃ niſi mãlit̃
loquẽdo ꝓ eo ꝙ nõ ẽ culpa niſi q̃ȝdiu
manet ibi ꝑuatio.Sic ĩtelligendũ eſt
in pctõ originali.quia.s.ibi ẽ ꝑuatio
s.iuſticie carẽtia.7 habilitatio.i.con-
cupiſcẽtia.Queãdmodũ igit̃ ĩ actua-
lis pctĩ delectatiõe cũ gr̃a infũdit̃.ſta-
tim remouet̃ culpa inq̃ȝtuȝ erat defor-
mitas 7 ꝑuatio.nihilomin⁹ tñ ſimul
cũ h̕ manet q̃dã ꝓnitas ad actũ.lȝ re-
miſſa ĩ his potiſſime q peccauerũt pec-
cato cõſuetudinis.Sic qñ gr̃a baptiſ-
malis infũdit̃ aĩe.ſtatim remouet̃ ori-
ginale pctm̃ eaten⁹ q̃ erat carentia de-
bite iuſticie.Statim etiã cũ gr̃a ẽ ĩ aĩa
ſimul cũ ea eſt 7 iuſticia.Cõcupĩa v̊o
non oĩo tollit̃ ſ3 minuit̃ ꝓ eo ꝙ ꝓnitas
ad culpã ſimul põt ſtare cũ gr̃a.qa ſi-
cut dictũ ẽ : nõ erat ipſũ pctm̃ forma-
lit̃ loquẽdo ſ3 mãlit̃.Vñ cũ excluditur
carẽtia debite iuſticie ꝑ gratiã baptiſ-
malẽ remanet ꝯcupĩa rõne pene.Et h̕
ẽ qd̕ dic mg̃r ꝙ tranſit reatu 7 rema-
net actu.Minuit̃ tñ cõcupĩa ſicut dic-
tũ ẽ dũ dat̃ ptãs ſpũi ꝑ grãm regendi
7 vincendi carnẽ.Et ſic pȝ terti⁹ effec-
tus. 4⁹ effect⁹ baptiſmi ſalutar̃ ẽ pe-
ne remiſſio.qa ſm Ricar.in 4°. diſ.4.
arti.3°. q.2.baptiſmus aperit paradiſi
ianuã.Vñ Beda ut recitat mg̃r in 4°.
diſ.i.c.5°.Differentia int̃ circũciſionẽ
7 baptiſmũ vna eſt.ꝙ tꝑe circũciſiõis
circũciſi ianuã regni celeſtis nõdũ in-
trare poterãt.ſ3 modo bñ pñt ꝑ baptiſ
mũ.Cũ igit̃ baptiçato ianuã paradiſi
apꝑire eſt remouẽ oẽ illud qd̕ aĩam ba-
ptiçati ſeparatã a corꝑe põt ab ĩgreſſu
ꝑadiſi ꝓhibere ſimplicit̃ 7 ad temp⁹.
Duo ſũt aũt q̃ aĩam ab h⁹mõi ĩgreſſu
ꝓhibere pñt ſimplicit̃.s.mortale pec-
catũ tam originale q̃ȝ actuale.7 obliga
tio ad penã eternã.Duo ſũt etiã q̃ ꝓ-
hibẽt ad tẽpus.s.pctm̃ veniale.7 ob-

ligatio ad penā tpalem. Illa .n. ſupna ierlm libera eſt ab oī ſeruitute culpe ⁊ pene· dicēte aplo ad Gal. 4°. Illa q̄ ſurſum ē ierlm libera eſt. ḡ p baptiſmū nō tm̄ deletur ī baptiçato oīs culpa· ſed ⁊ ſibi remittitur oīs obligatio ad penā eṫnam ⁊ tpalem. qa ſi illam nō explet baptiçatus ī vita iſta· teneret eam explere p equalentiā in alia. ⁊ ita per illam poſſet eius aīa ſeparata ꝓhiberi ad tēpus ab ingreſſu vite eterne. Non tn̄ p baptiſmū remittitur omnis pena tpalis originali peccato debita. utpote concupīa ſeu ꝓnitas p̄dicta. Nam cū illa termineṫ cum hac vita· non poteſt p illam aīa baptiçati a corpe ſeparata ab īgreſſu paradiſi prohiberi· nec ſimpliciṫ nec ad tēpus. ¶. Pena p̄dicta eſt baptiçato dū viuit occaſio ut p⁹ea felicius ingrediaṫ vitam eṫnam. Ait .n Aug⁹. 13°. de trini. ca°. 16°. Proſunt iſta mala q̄ fideles pie pferūt uel ad emūdanda pctā· uel ad exercēdam ꝓbandamq̧ iuſticiā· uel ad demonſtrandā vite hui⁹ miſeriā: ut illa vbi erit beatitudo vera atq̧ ppetua ⁊ deſideretur ardentius. ⁊ inſtantius requirantur. que deſiderate ⁊ q̄rere concedat ille q cum patre ⁊ ſpū ſancto ſuo viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Feria ſecūda poſt dnicā ī qnq̄geſima. de pctō veniali Sermo. 34⁹.

SI linguis hoīuꝫ loquar ⁊ angeloꝝ caritatē aūt non habeā factus ſū velut es ſonās aut cymbalū tinniēs. Iteꝝ vbi ſ. ¶ Finito tractatu de pctō originali fratres cariſſimi· ſeqtur iuxta diſtinctionē premiſſam i p̄cedenti bꝫ ex parte videlicꝫ tract⁹. quia aliud erat originale· aliud veniale. ⁊ aliud actuale mortale: ordinate procedendo tractare de pctō veniali· quod q̄uis ſm oēs theologos caritatē oīmodā nō excludat· ipſam tn̄ aliq̄ modo diminuit. ⁊ vires ei⁹ in aīa debilitat. ⁊ ad ei⁹ amiſſionē inducit ⁊ inclinat· iux̄ illud dictum. Qui parua dtēnit paulatim labiṫ in maiora. Debet igiṫ hō conari q̄tuꝫ pōt ut etiā venialia pctā deuitet· ne ex iſtis nimis veniali bꝫ ad maiora mortalia decidat p q̄ caritas ſine q̄ ſaluari non poſſum⁹ totaliṫ pdiṫ ⁊ euacuaṫ. Cui⁹ neccītatem aplus in v̄bis p̄allegad explicat. di. Si linguis hoīuꝫ loq̄t ⁊ angeloꝝ ⁊c̄. De pctō igiṫ veniali tractantes· tres breues cōſiderationes ānotabim⁹

Prima erit de peccati venialis nominatione.

Secunda erit de peccati venialis mutatione.

Tertia erit de peccati venialis diſtinctione.

¶ Pars pma hui⁹ ſermōis. in q̄ declaraṫ ratio noīs pcī venialis.

PRimo igitur in iſto ſermone aduertendum eſt ſm Alex. de ales in ſecūda parte ſūme ſue in tractatu de diuiſionibus peccati. q̧ veniale ſub h̄ noīe non dicit ꝓpriam differentiam diuidentem cōtra mortale· ſed circūloquitur propriam differētiam. Quia .n. illud peccatum quod diſponitur ex aliqua cōditione ad relaxationem· licꝫ de ſe non ſit terminabile· tamen ex aliqua conditione terminatur. niſi adiungatur ei mortale p qd̄ fiat impenitētia finalis. qa nō pōt

remitti veniale ſine mortali ut volūt
theologi nr̄i· maxime Ricar. ī 4° diſ.
16. arti. 5° q. 2. Cui⁹ rōnē aſſignat ſic.
Gratia ſm ſe opponit' mortali pctō· ve
niali aūt nō opponit' niſi mediāte aliq̊
actu oppoſito veniali pctō. Et qa ha-
bit⁹ pōt eſſe ſine actu. ⁊ vn⁹ actus ſine
alio. iō mortale remitti poteſt ſine ve-
niali. ⁊ vnū veniale ſine alio. Act⁹ aūt
grē veniali pctō oppoſit⁹ ꝑ quam ve-
niale pctm̄ remittit' nō pōt eē ſine ha-
bitu grē q̄ pctō mortali ſm ſe oppōit'.
⁊ iō ſine mortali nō pōt veniale remit
ti. Nec pōt dici ꝙ veniale poſſit remit-
ti ꝑ pnīam ſine grā. qa talis pnīa ē in-
formis nō accepta deo illa acceptatiōe
q̄ reqrit' ad remiſſionē pctī. Veniale g̊
dr̄ cui ꝑ ſe debet' pena t̄minabilis ſiue
tpalis. ⁊ ī hac rōne diuidit' ꝯ̄ mortale.
Debitū. n. pene interminabilis ⁊ pene
termīabilis q̄tū ē de ſe in vnā coinci-
dūt diuiſionē. Et ſicut mortale poteſt
fieri venia dignū ꝑ pnīam· ita ex op-
poſito veniale fit dignū pena intermi
nabili ꝑ impenitētiā finalē. Vn̄ nota
ad clariorē noticiā ſm Tho. in qōnib⁹
diſputatꝭ de malo. q. i. de pctō veniali.
vtꝝ cōueniēt' diuidat' ꝯ̄. ꝙ pctm̄ ve-
niale dicit' trib⁹ modis. s. a pnīa· a cā·
a mā. p̊ dicit' veniale a pnīa. qa iam
ꝯſecutū ē veniā ſicut dic Amb°. ꝙ pec
catū mortale ꝑ cōfeſſionē fit veniale.
⁊ h̊ mō veniale nō diuidit' ꝯ̄ mortale
2° mō dr̄ veniale a cā. qa in ſe habet
aliquā cām venie· nō ꝙ nō puniat' ſ3 ꝙ
miti⁹ puniat'. Et h̊ mō dr̄ pctm̄ ex in-
firmitate uel igrātia qd̄ excuſat ī toto
uel in pte. nec h̊ diuidit' ꝯ̄ mortale. qa
ꝯtingit aliquē ex igrantia uel īfirmi-
tate peccare mortalit'. 3° dicit' veniale
ex ſua mā. ⁊ h̊ diuidit' ꝯ̄ mortale quod
q̄tū ē de ſe meret' mortē etnā· nō aūt
veniale. Et iō ponit Aug⁹ talē rationē
pctī venialis. di. Veniale ē qd̄ hoīem
vſq3 ad reatū ꝑpetue mortꝭ nō grauat
ſ3 ⁊ penā meret'. ⁊ ſi facile indulgetur.
h̊ ille. Ad declarationē ꝑdictoꝝ po-
nitur iſta ꝯclō. Q2 diu ī hac vita de le-
ge cōi hō non poteſt ſtare ſine peccato
veniali. Que ꝯclō ſic declaratur ſcd̄m
Alex. vbi ſ̄. q diſtinguit. di. Q2 eſt loq
differentialit' de aliqua particula vite
hoīs. ⁊ de tota vita hoīs hn̄tis naturā
corruptā. Si aūt fiat ſermo de aliqua
particula vite hoīs· ſic dic ꝙ hō poteſt
eſſe ſine veniali peccato. Quod ꝓbat'
ſic. Ponatur ꝙ aliquis adultus ſit ba-
ptiçatus qui multa egit mortalia ⁊ ve
nialia. Baptiſmus delet culpam ⁊ pe-
nam. g̊ ī inſtanti quo baptiçat⁹ ē nul-
lum h3 veniale peccatū. g̊ aliqs pōt eē
ſine veniali pctō. ꝓ̄. Ponat' ꝙ aliqs
cōmiſerit quatuor venialia peccata ⁊
non plura. ⁊ cōteratur de illis. in con-
tritione aūt remittitur culpa. g̊ nullā
habet illoꝝ. g̊ eſt ſine veniali pctō pro
illo tēpore. ꝓ̄. ꝓ̄ů. 24°. Septies ī die
cadit iuſt⁹. ⁊ reſurgit. ⁊ loqt' ibi de ve-
nialib⁹. g̊ iuſtus reſurgit a veniali. ſed
cum reſurgit non habet veniale. g̊ iu-
ſtus poteſt eſſe ſine veniali. Vn̄ dicit'
in glo. ibi. Si malū eſt ꝙ cadūt· ne ha-
beat illud malū· citi⁹ reſurgūt. Si aūt
fiat ſmo de tota vita hominis ꝙ ſit ſi-
ne pctō veniali· h̊ eſt de excellēti grā ⁊
ſpāli· ſicut videt' dicē Aug⁹ d̄ btā vir-
gine. Confirmat' h̊ ꝑ auctoritates ſcri-
pture. Nā ꝓů. 20. dr̄. Quis pōt dicē:
mūdū eſt cor meū· pur⁹ ſū a peccato. s
iam magno tempore. Itē glo. ſuꝑ illud
ꝑs. Qui opātur· ingt. Fomes qui eſt
languor nature cōmouet illicita deſi-
deria. Et ita ſine peccato. s. longo tem-
pore eſſe nō poſſum⁹. Itē. i. Joh. p̊. dr̄.

Si dixerimus.quia pctm̄ nō habemꝰ ipſi nos ſeducimꝰ.⁊ vitas ī nobis non eſt.Intellige ſp longo tēpore.⁊ de lege cōi.Itē Augꝰ ſup pmā cononicā Joh. inqt.Impoſſibile ē ſcm̄ aliquē aliqn̄ ī minimis nō cadere pctīs.Item Augꝰ in li° de ſpū ⁊ littera·inquit.Non impediunt a vita eterna iuſtū qdam venialia peccata ſine quibꝰ vita iſta non ducit̄.Item idē ipſe lib° 4° ɔtra pelagianos.ca°.9°.allegat Cyprianū dicētem ſup illud.Dimitte nobis debita noſtra.Ꝙ neceſſe aut ꝙ prudent̄ ⁊ ſalubrit̄ admonemur ꝙ pctōres ſumus qui ꝑ peccatis noſtris rogare compellimur.Et ideo indulgētia a deo petit̄ ut cōſciētie ſue animꝰ recordet̄·ne qs quaſi ſibi inocens placeat.⁊ ſe extollēdo plus pereat·inſtruit̄ peccare ſe qtidie dū ꝑ peccatis iubet̄ orare.Et in li° de eccleſiaſticis dogmatibꝰ dicit̄.Nullus ſanctus ⁊ iuſtus caret peccato·nec tn̄ ex h̄ deſinit eē iuſtus uel ſanctꝰ cū affectu teneat ſanctitatē.Non.n.nāe viribꝫ ſed propoſiti adiumento p dei gratiā acquirimꝰ ſanctitatē.Et iō veraciter oēs ſancti ſe ꝓnūciāt peccatores.qa in vitate habēt ꝙ plangant.⁊ ſi nō ɔprehenſiōe·certe mobilitate peccatricis nāe.H ille.Et ſic patet ps pma huius ſermonis.

¶ Pars ſecūda huiꝰ ſermonis.in q̄ tractat̄ de peccati venialis mutatione.ſ.ſi pōt fieri mortale.

SEcundo in iſto ſermōe ad videndū ſi veniale pōt fieri mortale·pono tres ɔclōnes. Prima eſt talis ſcd̄m Alex.vbi ſ̄.⁊ Tho. pma ſcde.q.88.arti.3°.et.89.arti.p̄.ſ. ꝙ pctm̄ veniale manēs idē ī numero nō pōt fieri mortale·ita ꝙ idē actꝰ numero p̄ ſit pctm̄ veniale ⁊ pꝰea mortale.ſicut nec albedo pōt fieri nigredo. Ait.n.Alex.h̄ declarādo.In pctō mortali ⁊ veniali duo ſūt·actus pcti ⁊ macula ſequēs derelicta in aīa.Cum igit̄ qrit̄·an pctm̄ veniale poſſet fieri mortale.Aut qrit̄ q̄tū ad actū·aut q̄tū ad maculam derelictam.Si de actu.dico ꝙ h̄ non pōt eē.Si.n.actꝰ iſte venialis fuit.⁊ fiendo tranſit·venialis tranſiuit.ſ poſtq̄ trāſiuit nec iterū fiet mortalis.qa nūq̄ amplius idem actus numero. Si vō qrat̄ de macula ɔſequēte ad actum·adhuc nō pōt h̄ fieri ita. qm̄ macula deformās imaginē nō derelinquit̄ ex actu mortali.g̊ q̄cūqꝫ ſint vēialia ſi nō ꝓceſſit mortale·nō fieret macula aīam deformās.Et ita quo ad maculā derelictam de pctō nō poterit illud eē verū.Quibus pſuppoſitꝪ ꝓbat̄ dicta ɔclo tribꝫ mediis ſm̄ Tho. p̄ ſic Illud qđ in ſuo effectu ē tēporale non pōt fieri etnū.ſ pctm̄ veniale q̄tū eſt ex ſe non meret̄ penā etnā ſ tēporalē. mortale aūt meret̄ penam etnā.g̊ ꝛc. Vn̄ oīa peccata venialia de mūdo non pn̄t hr̄e tantū de reatu quantū habet vnū pctm̄ mortale.Nam dic Ricar.ī 4°.diſ.16.arti.2°.q.2.in corpe qōnis ꝙ deordinatio vniꝰ pcti mortalis plꝰ ponderat q̄ deordinatiōes centū peccatorū venialiū ſimul.Et iō tenet ibidem hanc eandē ɔclonē. 2° ꝓbat̄ ſic. Illud qđ nō meret̄ diue viſiōis carentiā non pōt idē numero fieri illud qđ meret̄.ſed peccatū veniale non meret̄ diuine viſiōis caretiam ſicut mortale. igit̄ ꝛc. Cōfirmat̄ iſta rō ſic.Illud peccatū qđ retardat a viſiōe diua nō pōt

idem numero fieri cũ illo quod ꝓ̇uat.
ſed peccatũ veniale retardat· peccatũ
v̊o mortale diuina viſione ꝓ̇uat.g̊ ⁊c.
3° probat̃ ſic. Illud quod in aĩa non
cauſat ⁊ inducit maculam·non poteſt
idẽ numero fieri uel cõuerti in illud
qđ inducit maculam.ſed veniale pec-
catũ nõ inducit maculã in aĩam·pec-
catũ v̊o mortale ſic.g̊ ⁊c. Et ſic patet
ꝑ̇ma ɔclõ. Secũda ɔclõ eſt.Q̃ pctm̃
veniale ſm oẽs ꝑ̇dictos doc.põt fieri
mortale tribus ratiõibus. ꝑ̊ ex con-
ſcientia. Nam quicqd fit cõtra ɔſcien-
tiam edificat ad gehennam. de reſti.
ſpoli.c.litteras.§.pſt.de ſymo.ꝑ tuas
2°. de ſen.exco.c.inqſitiõi.de pe.diſ.4
c.omne qđ.⁊ alibi habet̃.Cui⁹ ratio ẽ
quia cũ in peccato ſint duo.s.auerſio
ab incõmutabili bono.⁊ cõuerſio ad
cõmutabile bonũ.penes auerſionem
iudicat̃ peccatum mortale.Et iõ q̃uis
leuare paleã de t̃ra leue videat̃ ſeu in-
differẽs·tñ qñ fit ɔtra ɔſciam ẽ pctm̃
mortale.Et ideo qñcũq; alicui dictat
ɔſcientia ꝙ aliquid facere ſit mortale
quod tñ ẽ veniale·ſi non deponat illã
ɔſcientiã.⁊ illud faciat·illud veniale
tũc ẽ ei mortale·ſicut cõtingit multis
ſcrupuloſam ɔſciam habentibus. 2°
modo veniale fit mortale ex cõplacẽ-
tia. Vñ Aug⁹ ait. Nullũ pctm̃ ẽ adeo
veniale quod nõ fiat mortale dũ pla-
cet.Quod dictũ multi male ĩtelligũt.
Aliq.n.exponũt ꝙ pctm̃ veniale quod
cõmittit̃ ex pleno cõſenſu ⁊ delibera-
to aĩo fit mortale·qđ nõ ẽ verꝫ ſi ɔſen-
tiũt ĩ illud tanq̃ in veniale·adeo ꝙ ſi
mortale eſſet nullaten⁹ cõſentirent·ꝫ
q̃uis ſit graui⁹ q̃ꝫ veniale qđ fit ex ſur
reptiõe·nõ tñ mortale ſimplicit̃ effici-
tur. Audite g̊ rudes q̃lit̃ illud intelli-

gat̃. Nihil eſt adeo veniale qđ nõ fiat
mortale dũ placet.i.illud qđ ẽ venia-
le de ſe ſi fiat cũ tanta libidine ⁊ ɔpla-
centia qđ etiã ſi eẽt mortale illud idẽ
vellet·fit mortale. Vel ſm Alex. Nihil
ẽ adeo veniale ⁊c. Poteſt eẽ ait ipſe ꝙ
cũ qs diligeret aliqd venialit̃.quia ⁊
ſi inordinate·ſub deo tñ ꝙ ꝓgrederet̃
illa inordinatio donec eſſet iam ſupra
deũ.tũc g̊ ex veniali fieret mortale·nõ
qa illa placẽtia ſub deo uel inordina-
tio facta ſit ſupra deũ.nã illa q̃ ſupra
deũ ẽ fuit aliqñ ſub deo.ꝫ qa occaſio-
nalit̃ ⁊ ꝓgreſſiue ꝑuentũ ẽ ab illa que
erat ſub deo ad illam q̃ erat ſupra deũ
Quia g̊ placẽ dicit quietationẽ volũ-
tatis ſupra aliquid·ita intelligẽda eſt
auctoritas Aug. Nihil adeo veniale ẽ
qn fiat mortale dũ placet.hoc ẽ dum
quietat̃ volũtas non ſuꝑ ipſũ veniale
ꝫ ſuꝑ illud ad quod veniale erat diſpo
ſitiuũ ut ꝓgrederet̃ ex ipſo. 3° venia-
le põt eẽ mortale ex ſequela.qa qñ ſur
git pctm̃ veniale ſi nõ ꝓhibetur poſſet
ꝓgredi vſq; ad mortale·nõ quia ipſũ
veniale ĩ ſubſtãtia fieret mortale.ꝫ qa
occaſionalit̃ fieret mortale nõ effecti-
ue. Tertia ɔclõ ẽ.Q̃ pctm̃ mortale de
ſe nũq̃ꝫ poteſt fieri veniale·q̃ ſm Tho.
ꝑ̇ma ſcđe.q.88.arti.6°.ꝓbat̃ trib⁹ ra-
tiõibus. ꝑ̊ ſic.Eternũ nõ poteſt fieri
temporale.ꝫ mortale meretur penam
eternam.g̊ ⁊c. Confirmatur.Quia pec-
catũ mortale inducit maculam in aĩa.
non aũt veniale.g̊ ⁊c. 2° ſic. Illud qđ
ꝓ̇uat viſione dĩna non põt eẽ uel fieri
illud qđ retardat a viſiõe dĩna.ꝫ pec-
catũ mortale ꝓ̇uat·veniale aũt retar-
dat ut dictum ẽ.g̊ ⁊c. 3° ſic. Peccatũ
veniale poteſt fieri mortale ꝑ ſequen-
tem deformitatem·ſicut cũ quis dicit

verbū ocioſū aīo fornicandi .ſ pecca-
tum mortale ꝓpter ſequentē deformi
tatē nō diminuitur ſed potius aggra-
uatur·ſicut nō diminuitur peccatum
eius qui fornicatur ut peccatum dicat
ocioſū·īmo magis aggrauatur ꝓpter
talem deformitatē. Ad declarationē
p̄dictoꝝ ponitur iſta ↄclō. Q̄ꝫ peccatū
veniale lꝫ nō dānet aīam·tñ tria mala
facit. Primū ē ꝙ obligat ad penam
purgatorij uel ad penam preſentis ſa-
tiſfactiōis.Si .n.hō de peccato veniali
non penitet·penitebit eum ī purgato-
rio. Unde mg̅r in 4°. diſ.22.ca°.3°. et
Ricar.ibidē.arti.2°. q.i.dicunt ꝙ aliq̄
peccata venialia remittūtur poſt hanc
vitam nō tm̄ q̄tuꝫ ad penam.quia ſic
remittūtur etiam mortalia multa·ſed
etiā q̄tuꝫ ad culpam.nō ſic intelligen
do ꝙ ſine penitētia ꝑ ignē purgatoriū
conſūmitur ſicut ꝑ ignē conſūmitur
argenti rubigo.ſ quia ꝑ penam iuuāť
aīe ad penitēdū de venialibus de qͥbꝫ
in hac vita nō penituerūt.⁊ ꝑ caritatē
cum qua a corpore receſſerūt eorū pe-
nitētia formatur.⁊ acceptatur.Et ſic
veniales culpe eis remittuntur. Se-
cūdum malum quod peccatū veniale
facit eſt ꝙ aīam obſcurat.⁊ poniť tale
exemplū.Aliqn̄ denigratť aliq̄ imago
depicta intantū ꝙ videri non poteſt.
aliqn̄ ſic obſcuratur ut videri quidē
poſſit ſed nō bn̄ diſcerni. Un̄ ꝓpť talē
differētiā dicit Greg⁹.Veniale obſcu-
rat·mortale v̂o obtenebrat. Tertiū
malū eſt ꝙ peccatum veniale tepidat
debilitat ⁊ retardat.Tepidat dico.q̄ꝛ
ſicut aqua in ignē proiecta licꝫ ignem
non extinguat·feruorē tñ ignis tepi-
dat.ſic peccatū veniale feruorē carita-
tis diminuit. Debilitat dico.q̄ꝛ ſicut
onus ſuꝑ equū poſitū equū debilitat

ne fiat ita promptus ad ambulandū.
ſic peccatum veniale animā debilitat
ab omnibus bonis operib⁹. Retardat
vtiqꝫ a gloria.quia homo qui decedit ⁊
poſſet ſtatim euolare ad gloriam poſt
mortem·propter venialia cogetur ad
tēpus in purgatorio expectare. Et ſic
patet ꝑs ſecūda hui⁹ ſermōis.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermonis.in qua de-
claratur differētia peccati mortalis ⁊
venialis.

TErtio in iſto ſermone īueſti-
gandum eſt que differētia ſit
inter mortale ⁊ veniale.Nam
ſm doc.in tribus differūt.p̊ ī auerſio-
ne. 2° in remiſſione. 3° ī pene obliga-
tiōe. p̊ dico ꝙ differūt ī auerſiōe.Qđ
declaratur ſm Alex.vbi ſ̄.⁊ btm̄ Tho.
ī 2°. diſ.42.arti.3°. et ṗma ſcđe.q.88.
arti.5°. et Bona.ī 2°. diſ.42.arti.2°. q.
i.qui dicūt ꝙ abſqꝫ dubio peccatū ve-
niale nō coīcat cū mortali ī auerſiōe.
Importat .n.auerſio dei ↄtēptū.⁊ ↄtē-
ptus irā dei mereť ⁊ mortē.ſ tale pec-
catū nō poteſt dici veniale ſed morta-
le.Nam hō aut auertiť a deo.quia facit
contra diuū mandatum.quia māda-
tum eſt via recte ꝑueniēdi ad deum ⁊
tendēdi in deum.igiť qui facit contra
mandatū·intēdit directe via ↄtraria.
iō quaſi faciē ſuā retrorſū cōuertens
tergū vertit ad illū ī quem debebat ꝑ
mandatū tēdere.veniale aūt peccatū
nō ē directe cōtra mandatū dei ut pa-
tet.igiť ⁊c. Aut hō auertiť a deo.quia
cōtēnit.⁊ a ſe habitualiť excludit ca-
ritatem que ī deum ordinat·quod ſo-
lum facit peccatum mortale. Qui au-
tem venialiter peccat excludit actua-
lem cōſiderationem ſeu operationem

in dei gloꝛiam referẽs actualiter opus
ſuū· nō tñ habitualem cōſiderationē
excludit· eo ꝙ non excludit caritatem
q̄ habitualiter in deum oꝛdinat. Aut
auertit hō a deo. qa ſtatuit ſibi creatu-
ram tanq̄ꝫ vltimū finē. Anima. n. me-
dia eſt inter creaturā ⁊ deū inq̄ꝫtuꝫ ē
imago dei. Dū ğ ad creaturā ſe tanq̄ꝫ
ad finem cōuertit· faciē ſuam q̄ de be-
bat eſſe ſurſū deoꝛſum inclinat. Et idō
ſe auertit a deo. Qui aūt venialiť pec-
cat ī bono tpali non ponit fruitionem
ſuam nec fruitur creatura ſed vtitur.
Refert. n. eam habitu in deū· licꝫ non
actu. Nec in h̄ cōtra p̄ceptū facit. quia
nō tenetur ſp̄ actu referre in deū. Cō-
coꝛdat etiam ī queſtionibꝫ diſputatis
de malo btūs Tho. Et ſic patet pꝛima
differētia. 2° dico ꝙ differūt ī remiſ-
ſione. Vt. n. declaratum ē in ſermona-
rio de pnīa· vnū pctm̄ moꝛtale nō pōt
remitti ſine alio· ſed bene vnū venia-
le. Vñ notādum ꝙ aliter cōparantur
venialia ad īuicem· aliter moꝛtalia ad
venialia· aliter venialia ad moꝛtalia.
p° dico ꝙ comparando pctā venialia
ad īuicē vnū poteſt remitti ſine alio.
Quod ꝓbatur ſm Ricar. in 4°. diſ. 16.
arti. 5°. q. 2. et Tho. ibidem. arti. p°. q.
2. tripliciť. p° ſic. Peccata que ad īui-
cem nullam cōnexionem habēt· vnū
poteſt remitti ſine alio. ſʒ venialia nul
lam cōnexionem habēt ex parte auer-
ſiōis ut dictum eſt ſ. nec ex parte cō-
uerſiōis ut patet intuēti. ğ ⁊c. 2° ſic.
Maioꝛis gratie eſt remiſſio pctī moꝛ-
talis q̄ꝫ venialis. ſʒ vnū peccatū venia-
le manēs fixū ī coꝛde non impedit re-
miſſionē pctī moꝛtalis. ğ multo minꝰ
īpedit remiſſionē alteriꝰ venialis. 3°
ſic. Pctm̄ moꝛtale plus diſplicet deo
q̄ꝫ veniale. qa moꝛtale aufert gratiam
quā deus amat· veniale aūt nō aufert
gratiam. ⁊ ideo vnū pctm̄ veniale nō
īpedit dimiſſionē alterius. 2° dico ꝙ
cōparando moꝛtale ad veniale· ſcḋm
pꝛedictos doc. moꝛtale poteſt dimitti
ſine veniali. Quod ꝓbatᷣ ſic. Peccatū
moꝛtale ſe habet ad veniale ut habitꝰ
ad diſpoſitionem. ſed ſublato habitu
pōt remanere diſpoſitio. ğ remoto uel
remiſſo pctō moꝛtali pōt remanē ve-
niale. p̊. Caritas pōt eē cū veniali ſʒ
nō cum moꝛtali· ſicut p̓us pōt eē ſine
poſteriozi· nō aūt eꝯ°. ſʒ in remiſſione
pctī moꝛtalis reſtituitᷣ feruoꝛ caritatꝭ.
igitᷣ ⁊c. 3° dico ꝙ cōparando veniale
ad moꝛtale· ſm Tho. ī q̄ſtiōibꝫ diſpu-
tatꝭ de malo. ⁊ Bona. ī 2°. diſ. 42. arti.
2°. q. 2. veniale nō poteſt remitti ſine
moꝛtali ut iam dictū eſt. Nā poſteriꝰ
nō pōt reſtitui ſine p̓oꝛe. ſed pctm̄ ve-
niale opponitᷣ caritati ꝑ poſteriꝰ· pec-
catum v̍o moꝛtale ꝑ p̓us. igitᷣ ⁊c. p̊.
Nullū pctm̄ nec veniale nec moꝛtale
pōt remitti ſine grã. ſed pctm̄ moꝛtale
repugnat grē. ğ q̄ꝫdiu moꝛtale ē in aīa
non pōt remitti veniale. igitᷣ patet ⁊c.
3° dico ꝙ differūt moꝛtale ⁊ veniale
ī pene obligatione. qa ſm oēs theolo-
gos pctm̄ moꝛtale dꝫ puniri pena eter
na. pctm̄ autē veniale nō debet puniri
pena etña ſʒ ſolū tpali. Qḋ ꝓbatᷣ tripli
citer ſm Tho. p̓ma ſcḋe. q. 87. arti. 5°.
et Bona. in 2°. diſ. 42. arti. 2°. q. 2. p̊
ſic. Illa pctā q̄ nō faciūt auerſionē ab
vltimo fine ſʒ deoꝛdinationē circa ea q̄
ſunt ad finē oꝛdine debito ad finē ſer-
uato nō debēt puniri p̓uatiōe vltimi
finis. s. dei. ſʒ talia ſūt pctā venialia ut
pꝫ. igitᷣ ⁊c. 2° ſic. Pena etña ē moꝛs ſe-
cūda. ſʒ nulli debetur moꝛs ſecūda niſi
ꝓpť p̓mā q̄ ē ꝑ ſepationē aīe ad deū. ſi
ğ veniale a deo nō ſeparat· ut dictum

eſt.ğ non obligat ad penam eternam.
3° ꝓbatur ſic. Si veniale facit dignū pena eterna. 7 gr̄a facit hoīem dignū vita eterna. cum veniale peccatum 7 gr̄a ſimul ſint ī eodem. ſimul eſt hō dignus vita et̄na 7 pena eterna q̄ nihil magis videtur impoſſibile.ğ ꝛc. Sꝫ iuxta p̄dicta ponit̄ iſta ↄclō. Q ꝙuis pctm̄ veniale nō ducat ad penā eternam. tn̄ ꝙtuꝫ fragilitas hūana pmittit cum dei adiutorio caueri debet. Et ratio huius potiſſima eſt. qa 7 ſi pctm̄ veniale non poſſit idem numero fieri mortale. multiplicatuꝫ tn̄ diſponit ad mortale. Quod ꝓbo tripliciter. p̄ ex parte libidinis. qa augmētata diſpoſitiōe p actus pctōꝝ venialiū. intantū pōt creſcere libido peccandi ꝙ ille qui peccat. in pctō veniali finē conſtituat ut dictū eſt ſ. 2° ꝓbat̄ ex parte ↄſuetudinis. Nam multotiēs peccādo venialiter diſponit̄ ad h̄ ꝙ etiā volūtatē ſuā nō ſubijciat ordini finis eligendo id qd̄ eſt mortale ex genere. 3° idem ꝓbat̄ exemplo ſimilitudinis. Sicut. n illud qd̄ ex ſua natura eſt frigidū pōt fieri calidū. ſic actus q eſt venialis ex ſuo gnē pōt fieri pctm̄ mortale per voluntatem ponētem finē ī creatura. Vn̄ Greg⁹ ait. Sicut. n. parua negligimus inſenſibiliter ſeducti. ſic 7 maiora audenter ꝑpetram⁹. Et ī ep̄la. 68. inquit Aug⁹. Timenda ſūt parua pctā ꝙuis parua. tn̄ crebro ſurrepūt. q cū collecta ↄ nos fuerint. ita nos ğuabūt 7 opprimēt ſicut vnū ğue pctm̄. Et ſup ps 39°. idē ait. Magna p̄cauiſti. de minimis qd agis? an nō times minuta. minuta ſunt ſ multa. ꝓieciſti molem vide ne arena obruaris. Et ī li° de pn̄ia idem ait. Oīa h̄ ſimul aggregata. s. venialia q̄ plura ſunt. velut ſcabies necāt. aut decorē faciei nr̄e extermināt. h̄ ille. Que oīa ſ̄m Alex. hn̄t intelligi diſpoſitiue nō effectiue. ut dicat̄. extmināt. i. diſponūt ad exterminationem. Que aūt ſint pctā venialia ꝙuis ex predictis ī gnāli cognoſci poſſit: attn̄ ſi quis vult magꝭ particularit̄ intelligē legat dictū Augꝭ. in lib° de igne purgatorij. qd̄ hr̄ 25. diſ. §. al̄. vbi ait. Que aūt ſūt minuta pctā ut oībꝫ nota ſint. tn̄ qa longum ē ut oīa replicent̄. opus eſt ut ex his aliq̄ nominem⁹. Quotiēs quis ī cibo uel ī potu plus accipit ꝙ necē eſt. ad minuta pctā nouerit ptinere. Glo. Non ex cōtēptu nec ad ingurgitationem. al̄ eſſet mortale. ut di. 4. deniqꝫ. Jo. Quotiēs qs loqtur plus ꝙ oportet. plus tacet ꝙ expedit. Glo. In plat̄ eſt taciturnitas mortale. 43. diſ. ſit rector. Idem pōt intelligi de quocūqꝫ qui tacendo negligit ſalutem ꝓximi. ſ tn̄ forti⁹ obtinet in p̄latis rōne officij qn̄ maxīe ſe officio obtulerit. ſeq̄. Quotiens pauperem importune petentem exaſperat. Quotiēs cū ſit corpore ſan⁹ alijs ieiunantibus prandere voluerit. Glo. Non ītelligas de ieiunijs ſtatutī ſ de his q̄ qlibet de ſua voluntate ſeruat. ſeqtur. Aut ſomno deditus tarde ad cenam ſurgit. Quotiens excepto filioꝝ deſiderio vxorē ſuam cognouerit. Hoc ītellige niſi alia occurrāt̄ peccatum mortale inducētia. Quotiēs carcere poſitos tardius reqſierit. Infirmos tardi⁹ viſitauerit. hoc oīo p̄termittē mortale eſt. Math. 25°. ſeq̄. Si diſcordes ad ↄcordiā reuocare neglexerit. Glo. In prelato hoc eſt mortale. 90. diſ. c. precipimus. Jo. ſequitur. Si plus aut proximum. aut vxorem. aut filiū. aut ſeruū ꝙ oportet exaſpauerit. Si ampli⁹ fuerit blandit⁹ ꝙ oportet.

Si cuiq; maiori pſone aut ex volūtate
aut ex nccītate adulari voluerit. Glo.
Tribꝫ modis adulat̃ qs. uel aut attri-
buēdo alicui bonū quod hꝫ. uel nimiū
extollēdo bonū qꝺ non hꝫ. Et vtrūq;
iſtoꝝ eſt veniale. uel approbādo malū
qꝺ habet. ⁊ h̃ eſt moꝛtale. Jo. Tñ etiā
in p̃mis duobus caſibus ſi mendaciū
vergit ad deceptionē ꝓximi uł alicuiꝰ
damnū uel iīuriā videt̃ moꝛtale. quia
pniciosū eſt mendaciū ut ponit Tho.
ſcd̃a ſcd̃e. q. 110. arti. 4°. ſeqtur. Si pau
peribus eſuriētibꝫ nimiū delitioſa uel
ſūptuoſa cōuiuia p̃parauit. Hoc ītel-
ligendū eſt qñ non indigent uel indi-
gentibus neceſſaria miniſtranda ſūt.
Math. 25°. Et ſi hoc pctm̄ eſt in pau-
peribus. multo foꝛtius videtur in di-
uitibus. quia paupibus ⁊ non diuiti-
bus cōuiuia pꝛeparanda ſūt. Luc. 14°.
ſequitur. Si ſe in eccleſia uel extra ec-
cleſiam fabulis ocioſis de qbus in die
iudicij ratio reddenda ē occupauerit.
Si dū incaute iuramus. ⁊ cū p aliquā
nccītatē non implere poterimus vtiq;
piuremus. Puto q̧ ſi qs dū iurat cre-
dit uel v̂iſiſiter exiſtimat ſe non poſſe
implere qꝺ iurat peccat moꝛtaliter. qa
ſciēſ videt̃ velle piurare uel piurandi
piculo ſe exponē. contra p̃ceptū deca-
logi qꝺ hr̃ Exo. 20. Et in eodem foꝛēt
pctō q dicto iuramento quōcūq; coo-
perarēt̃ ſeu ꝯſentirēt. Ro. p̊. Sꝫ de his
ī ſecūdo p̃cepto latiꝰ dicet̃. ſeqtur. Et
cū facilitate uel temeritate maledici-
mus. qm̄ ſcriptū ē. i. Coꝛi. 6°. Neq; ma
ledici regnū dei poſſidebunt. Et ſic pꝫ
p̊ma pcti varietas ex parte reatus qd
differat peccatū veniale ⁊ moꝛtale ⁊c̃.
Abſtineamus ḡ nō ſolū a moꝛtali. ſed
etiā a veniali caueamus nos q̃tū poſ-
ſumꝰ: ut ſic in caritate pfecta fundati
mereamur in pn̄ti cōſequi gratiā ⁊ in
futuro gloꝛiā ī ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Feria tertia poſt dñicam ī qnquageſi-
ma. de diſtinctione actualis moꝛtalis.
Sermo. 35ꝰ.

Si linguis
hoīuꝫ loq̄r ⁊ angeloꝛū.
caritatē aūt nō habeam
factꝰ ſū velut es ſonās.
Jteꝝ vbi ſ̃. Mira res fratres cariſſimi
⁊ diue caritatis inaudita laudatio: ut
oīuꝫ hoīuꝫ meritū. īmo angeloꝝ ī ipſa
ꝯſiſtat. nec eſt aliqs qui meritū aliqꝺ
acqrere valet ſi dono caritatis arden-
tiſſime caret. Jdcirco ſcā romana eccle
ſia q̄ mater ⁊ caput eſt oīuꝫ eccleſiarū
ut diſ. 12. c. p̊. et. 3. q. 6. c. dudū. de ſū-
ma trinitate ⁊ fide catholica. ī. ca°. dā-
namꝰ. clare hr̃: in hac dñica qnq̄geſi-
me in qua tēpus merēdi p pniam in-
cipit ut legeret̃ h̃ epl̃a Pauli q̄ loqr̃ de
caritate ꝯſtituit. oſtendēs pculdubio
q̧ ī ea meritū oē ꝯſiſtit. Vñ v̂ba ꝓpo-
ſita dicūt. Si linguis hoīuꝫ loquar. ſ.
oīuꝫ. ⁊ angeloꝛū. i. illis ſupple linguis
qbꝫ angeli ad angelos loquūt̃. ſuos. ſ.
expmēdo ꝯceptꝰ. Jn q̄ qdē locutione
intellectꝰ ꝓ linguis ſūt. caritatem aūt
nō habeā factꝰ ſum velut es ſonans. i.
alijs ſigns ⁊ ſe deſtruēs. aut cymbalū
tinniēs. i. alios delectās. ⁊ ſeipſū ꝯſū-
mēs. Vñ Jeroꝰ ſup eplam ad Gal. ait.
Vide q̃tū bonū eſt caritas. Si marty-
riū fecerimꝰ ut nr̃as velimꝰ reliquias
ab hoībꝫ venerari. Et ſi opīonē vulgi
ſectantes intrepidi ſanguinē fuderi-
mus ⁊ ſubſtantiā nr̃am vſq; ad men-
dicitatem ꝓpꝛiā dederimꝰ. huic operi
non tam p̃miū q̃ pena debetur. ⁊ pfi-
die magis toꝛmenta ſūt q̃ coꝛona vic-
toꝛie. h̃ ille. Quam qdem caritatē ut

dictū eſt ſolū pctm̄ mortale extinguit
De quo ad pfectam ↄpletionem poſt
multa dicta: reſtat ut de diſtinctione
pctī mortalis actualis aliqua breuiter
ptractemus. Nam vltra diſtinctionē
ex parte reatus de qua ſatis ī ſuprioribus
ſcriptum eſt diſtīguitur ſex alijs
modis. de quibꝫ in preſenti ſermōe h̄
modo tractabimus

p̊.n. de diſtinctiōe ex parte gradus ⁊
ex parte reſpectus

2° de diſtinctione ex parte affectus ⁊
ex parte nominis.

3° de diſtinctiōe ex parte impulſus ⁊
ex parte originis.

¶ Pars pᷓma huius ſermonis. in q̄ tractatur
de diſtinctiōe pctī actualis mortalis
ex pte gradus ⁊ ex pte reſpectus.

PRimo igitᷣ ī iſto ſermone declarandū
ē quō diſtinguitur
pctm̄ actuale mortale ex pte
grad⁹ ⁊ ex pte reſpect⁹. p̊.n. ex parte
grad⁹ pctm̄ diuiditᷣ ī pctm̄ cogitationis
oris ⁊ opis. Et declaratᷣ iſta diuiſio
tripliciṫ ſm Alex. ī ſecūda pte in tractatu
de diuiſiōibꝫ pctī. ⁊ Tho. ī 2°. diſ.
42. arti. 2°. et pᷓma ſecūde. q. 77. arti.
8°. et Bona. in 2°. diſ. 42. in q̄ſtiōibus
circa lrām. s. ratiōe. auctoritate ⁊ ſilitudine.
p̊ rōne ſic. Nam iſta diuiſio
aſſigr̄tur ſm grad⁹ ad cōplemētū pctī.
grad⁹ aūt iſti attēdūtᷣ ſm ꝙ 2⁹ actus
includit pᷓmū. ⁊ terti⁹ ſecūdū ⁊ addit
ſup eū. v̊bi grā. Primus gradus ſup
quē addūtᷣ alij ē actus interior volūtatꝫ
s. pctm̄ cogitatiōis. 2⁹ gradus huic
addit⁹ ⁊ hūc exp̄mens ē act⁹ locutionis.
Cui⁹ rō ē. qa lingua intᷣ oīa mēbra
eſt magis ꝓpinq̄ interiori actui. s. pctō
cogitatiōis. qa locutio ē ſignū interioꝝ

act⁹. s. cordis. iuxᷓ illud p̊ periarmeniaꝝ.
Voces ſūt eaꝝ q̄ ſūt ī aīa paſſionū note.
3⁹ grad⁹ huic addit⁹ ē pctm̄ opis
tāq̄ ↄplemētū oīuꝫ pctōꝝ. Et iō dicit
Bona. ꝙ iſta tria hn̄tur ſm triplicem
potentiam. s. affectiuā interpretatiuā ⁊
executiuā. Cogitatio.n. ꝓ affectiōe ibi
accipitᷣ. 2° idē ꝓbatᷣ auctoritate Iero.
ſup Ezech. di. Tria gnā pctōꝝ ſūt q̄bꝫ
humanū ſubiacet gen⁹. Aut.n. cogitatione.
aut ſermōe. aut ope peccamus.
3° h̄ idē ꝓbatᷣ triplici ſilitudine. s. artificiali
nāli ⁊ morali. Artificiali dico
qa ſicut ī edificio māli eſt triplex gradus.
s. collocatio fūdamēti tāq̄ pncipiū.
erectio parietis tāq̄ mediū. ⁊ conſūmatio
dom⁹ tāq̄ ↄplemētum oīuꝫ.
Sic tres ſūt grad⁹ ī pctō. ut pꝫ. igitᷣ ⁊c.
Natᷓli dico. qa in gnātiōe aīalis ſūt
tria. s. cordis gnātio uel ↄceptio. mēbroꝝ
ꝓductio. ⁊ toti⁹ ↄpletio ⁊ formatio.
Morali vtiq̄ exemplo dico. quia
iracūdus ex h̄ ꝙ appetit vindictā. p̊ q̄dem
pturbatᷣ ī corde. 2° ī v̊ba ↄtumelioſa
ꝓrūpit. 3° v̊o ꝓcedit vſq̄ ad facta
iniurioſa. Et idē pꝫ ī luxuria ⁊ in q̄libet
alio pctō. 2° ex pte reſpectus uel obiecti
ī qð peccatᷣ: pctm̄ diuiditᷣ ī pctm̄
ↄ deū ↄ ꝓximū ⁊ ↄ ſeipſū. q̄ diſtīctio
ſilitᷣ ꝓbatur ſm Alex. ⁊ Bona. vbi ſ. ⁊
Tho. ī 2°. diſ. 42. pte ſcða. arti. 2°. et pᷓma
ſcðe. q. 72. arti. 4°. s. rōe. auctoritate
⁊ ↄrietate. p̊ rōne ſic. Sicut.n. oīs
v̊tus ē iuſticia q̄dāmō. ut dīc phus 5°.
ethicoꝝ. ita oē pctm̄ ē iniuſticia. Iniuſticia
aūt ex h̄ eſt ꝙ detrahitᷣ alicui qð
ſibi debetᷣ. Vn̄ iniuſticia hꝫ q̄ꝫ duo obiecta.
s. illud qð detrahitur. ⁊ illud cui
detrahitur. ſicut hō cui p iniuſticiā aufertur
res ſua. Homo.n. aliquid debet
deo. aliquid ſibi. aliquid proximo. p̊
enī hō debet deo amorē reuerentiam

⁊ huiuſmodi. Vñ qñ ab his deficit di-
citur peccare ĩ deum. Q si dicatur. In
illum peccare peccãs dicitur quem ex
ſuo pctõ ledit. ſed deum peccãdo ledẽ
nõ poſſum⁹. Vñ Job. 35°. Si peccaueris
qd ei nocebis? Et ſi multiplicate fue-
rint iniqtates tue quid facies cõtra il-
lum? quaſi. di. nihil. Ratiõnẽ aſſignat
Aug⁹ in lib° de libero arbitrio. ſic di.
Malum cum nocumentum ſit. nocere
tñ nõ poteſt niſi bono qđ corruptibile
ẽ. ſũmũ aũt bonũ ĩcorruptibile ẽ. igit᷑
ꝛc. Re° ⁊ dico ꝙ nõ dicitur hõ pecca-
re ĩ deum qa deum ĩ aliquo ledat ſ; qa
deo ſubtrahit quod ei debetur. ⁊ q̃tuʒ
ĩ ipſo eſt eius gloriam minuit q̃uis fa
cere nõ poſſit. Vñ notãdum eſt ſcđm
Tho. in pma ſcđe. q. 73. arti. p°. in ſolu-
tiõe ſecũdi argumẽti. ꝙ tripliciter of-
fenditur deus p pctm̃. p° cum peccat᷑
coram dño. ſicut cũ quis ſcit deum ſui
pctĩ habere noticiã. ⁊ tñ nõ erubeſcit
peccare. Vñ Joſue. 7°. ca°. Peccaui co-
ram dño cui oĩa ſũt manifeſta. ⁊ ideo
qlibet deberet verecũdari. 2° cũ pec-
catur ĩ dño. ſicut cum qs diuinã regulã
ĩ toto uel ĩ parte nõ ſeruat. ⁊ h ẽ mul-
tum damnoſũ. quia ut dicitur Jac. 2°.
Qui ĩ vno offendit fact⁹ ẽ oĩuʒ reus.
3° cũ peccatur cõtra dñm. ſicut cũ qs
fidem negat uel deum blaſſemat. Nu-
meri. 21°. Peccauimus cõtra dñm. 2°
dico ꝙ hõ debet aliqd ſibi. s. regulare
paſſiões. ⁊ recta ratione vti. Et iõ ille
q paſſionem ſuam ꝓpria ratiõe nõ re-
gulat ſed cõtra eam facit. peccare dici-
tur ĩ ſeipſũ. ſicut luxurioſus. guloſus
⁊ prodigus. 3° dico ꝙ hõ debet aliqd
ꝓximo. Et ideo ille q offendit huma-
nam ſocietatem cui naturalit᷑ alligat᷑
⁊ occupatur. dicitur peccare ĩ ꝓximũ.
ſicut patet in fure ⁊ homicida. 2° p-

dicta diſtinctio probatur auctoritate
mgri ĩ 2°. diſ. 42. ſic. di. Hõ quoq; pec
care dicitur ĩ deũ in ꝓximũ ⁊ ĩ ſeipſũ.
In deo peccat cum de deo male ſentit.
ut heretic⁹. uel que dei ſũt male vſur-
pare p̄ſumit indigne participãdo ſa-
cramentis. uel qñ nomẽ dei peierãdo
contemptibile facit. In ꝓximũ peccat
cum ipſũ ĩiuſte ledit. In ſe vo peccat
cum ſibi ſoli ⁊ nõ alij nocet. H ille. que
accepta ſunt ab Iſidoro ĩ lib° de ſũmo
bono. 3° idem ꝓbatur contrarietate.
Sicut. n. ſe habet ꝓpoſitum ĩ ꝓpoſito.
ita ſe habet oppoſitum in oppoſito. ſed
p vtutes quib⁹ opponũtur peccata hõ
ordinatur ĩ deum in ſeipſũ ⁊ ĩ ꝓximũ
Quod ſic probo. Nam manifeſtũ ẽ ꝙ
p vtutes theologicas hõ ordinatur in
deum. Temperantia vo ⁊ fortitudine
ad ſeipſũ. Iuſticia ad ꝓximũ. p° igit᷑
p oppoſitũ ille qui peccat ĩ his que ex-
cedũt humanam rationẽ. ſicut ĩ his q̃
ſũt fidei dr̃ peccare in deũ. ſicut hẽtic⁹
ſacrilegus ⁊ blaſſemus. 2° q peccat ĩ
his qbus hõ dirigitur ⁊ ordinatur ad
ſeipſũ tm̃ dicit᷑ peccare in ſeipſũ. ſicut
patet de luxurioſo ⁊ h⁹modi. 3° ille
q peccat ĩ his ĩ qbꝫ ordinat᷑ ad aliũ di-
cit᷑ peccare ĩ ꝓximũ. ſicut patet ĩ fure
ꝛc. Vbi nota ꝙ iſta diuiſio pctõrũ ſu-
mit᷑ ſm id in qđ peccat᷑ directe ⁊ pnci
palit᷑ ⁊ nõ ꝯſequẽter. ut verbi grã qñ
aliqs peccat ĩ ꝓximũ. pncipaliter pec-
cat ĩ eũ. ſ; ex ꝯſequẽti peccat ĩ ſeipſũ ⁊
ĩ deũ. Et ſilr̃ qñ qs peccat ĩ ſe. pnci-
palit᷑ peccat ĩ ſeipſũ. ſ; ex ꝯſequẽti pec-
cat ĩ deũ ⁊ ĩ ꝓximũ. Silr̃ qñ qs pec-
cat ĩ deũ. pncipalit᷑ ⁊ directe peccat in
eũ. ſ; ex cõſequẽti peccat etiã in ſeipſũ
⁊ ĩ ꝓximũ. Et ſic patet diuiſio peccati
ex parte gradus ⁊ reſpect⁹. pateťq; ps
pma hui⁹ ſermonis.

¶ Pars ſecūda hui⁹ ſermonis· in q̄ tractat̄ de diſtinctiōe pcti actualis mortal̄ ex pte affectus ⁊ ex pte volūtatis.

SEcūdo igitur ī iſto ſermone tractādū ē d diſtinctiōe pcti ex pte affect⁹ ⁊ ex pte voluntatis. ꝑ igit̄ ī iſta pte dico ꝙ diſtinguit̄ pctm̄ ex pte affectus ſcd̄m Alex. ubi ſ. ⁊ Tho. pma ſcd̄e. q. 72. arti. 2. ī pctm̄ ſpūale ⁊ carnale. Cui⁹ rō ē. qa pctm̄ ꝯſiſtit ī appetitu alicui⁹ cōmutabilis boni qd inordinate appetit̄ ⁊ ī q̄ aliqs īordinate delectat̄. Vn̄ ſicut duplex ē delectatio vna aīalis ſiue ſpūal̄ alio vo carnalis ſiue corpalis: ita duplex ē pctm̄. ſ. ſpūale q̄ qs ſpūalit̄ delectat̄. ⁊ carnale uel tpale qd in delectatiōe carnali ſiue tpali pficit̄· ita ꝙ pctā ſpūalia ſūt ſupbia· īuidia· ira· accidia· auaritia· eo ꝙ talia ſumūt̄ ī appetitu delectatiōis ſpūal̄ ul̄ aīalis. Duo vo pctā ſūt carnalia. ſ. gula q̄ pficit̄ in delectatiōe ciboꝝ. ⁊ luxuria q̄ pficit̄ ī delectatiōe venereoꝝ. Vbi ē ſciendū ſcd̄m Tho. pma ſcd̄e. q. 73. arti. 5. ꝙ lꝫ qd̄libet pctm̄ ſpūale nō ſit maior̄ culpe q̄libet pctō carnali: tn̄ pctā ſpūalia ſūt maioris culpe pctīs carnalibꝫ. ⁊ h̄ triplici rōne. ꝑ rōne ꝯplemēti eo ꝙ pctā ſpūalia ptinēt ad ſubm̄ cuius ē ad deū ꝯuerti. ſ. ad ſpm̄. 2ᵒ rōne nocumēti. ex pctō. n. carnali offenditur ꝓpriū corp⁹. ex pctō vo ſpūali de⁹. ꝓximⁱ⁹. ⁊ ꝓpri⁹ ſpūs. q̄ ſūt mag̾ diligenda q̄ȝ corp⁹. 3ᵒ rōne motiui. Quāto. n ad peccandū ē mag̾ motiuū tanto hō min⁹ peccat. pctā āt carnalia h̄nt vehementi⁹ īpulſiuū q̄ȝ ſpūalia. ſ. ipſam ꝯcupiām carnis. ꝓpt̄ qd pctā ſpūalia ſūt maioris culpe. ſ carnalia ſūt maioris īfamie· ut dic̄ Greg⁹. Et ſic pꝫ prima diſtinctio pcti ī hac pte. 2ᵒ peccatū diſtinguit̄ ex pte nōis. ⁊ hoc mā ſm Alex. ⁊ Bona. ubi ſ. ⁊ Tho. ī 2. diſ. 42. arti. 2. ptīs ſecūde. q. 3. pctm̄ diuiditur ī delictū ⁊ cōmiſſū. Vn̄ Aug⁹ ī q̄ōnibꝫ Leuitici exponit ita di. Peccatū qd dicit̄ cōmiſſū ē ꝑpetratio mali. pctm̄ qd dicit̄ delictū ē deſertio boni. qd etiā ipſū nomē oñdit. qd. n. aliud ſonat delictū niſi derelictū. ⁊ h̄ habet̄ a mḡro li⁰ 2. diſ. 42. Vbi nota ꝙ hec diſtinctio pctōꝝ attēditur ſcd̄m p̄cepta leg̾ q̄ bꝫ regulāt̄ act⁹ nr̄i q iſto mō dupliciť regulant̄. Vn̄ nō mō ſcd̄m diſtinctionē p̄ceptoꝝ in ſe. ⁊ ſic delictū reſpicit p̄cepta affirmatiua. ⁊ ꝯmiſſū p̄cepta negatiua. Vn̄ Aug⁹ in li⁰ de pfectiōe iuſticie ſic ait. Duobꝫ modis fit oē pctm̄. aut ſi illa fiāt q̄ ꝓhibent̄. aut ſi illa nō fiant q̄ iubent̄. 2ᵒ modo ꝯſiat̄ qs p̄ceptis legis ſm defectionē p̄ceptoꝝ. i. ſm ꝙ peccās duobꝫ modis deficit a p̄ceptis. uel ſm rationē p igñantiā. ⁊ ſic ē delictū. uel ſm volūtatē p ꝯtēptū. ⁊ ſic ē ꝯmiſſū. Vn̄ Aug⁹ ubi ſ in q̄ōnibꝫ Leuitici· ſeq̄t̄. Vel delictū eſt qd ignorant̄ fit. cōmiſſū vo pctm̄ qd ſcient̄ cōmittit̄. Ad q̄ꝝ maiorē euidentiā circa pctm̄ ꝯmiſſiōis ⁊ omiſſionis tria ſūt notāda. ꝑ notandū eſt ꝙ p̄us eſt omiſſio boni q̄ȝ cōmiſſio mali. Cui⁹ rō ē. qa ſm phm̄ in 2ᵒ ethicoꝝ. ī operibꝫ v̄tutū ſūt tria. ſ. ſcire· velle. ⁊ opari. vn̄ p̄us ē ſcire. ⁊ poſtea velle. ⁊ demū opari. ḡ hūc ordinē h̄nt pctā q̄ ſūt ꝯ̄ iſtos act⁹. vbi gr̄a. Igrātia eſt ꝯ̄ pmū actū qñ. ſ. aliqs tenet̄ aliqd ſcire ⁊ neſcit illud. omiſſio ē ꝯ̄ ſecūdū actū qñ. ſ. tenet̄ aliqs aliqd velle ⁊ nō vult illud. cōmiſſio ē ꝯ̄ t̄tiū actū. ſ. operari qñ. ſ. aliqs aliqd facit qd tenet̄ nō facere. ḡ igrantia ē ꝯ̄ ſcire· omiſſio cōtra

velle facē. omiſſio vo ꝯ ipſū facē. Et
iō ē pꝰ omiſſio boni ꝙ omiſſio mali.
h ſm Alex. ubi ſ. 2° notandū eſt ꝙ
omiſſio mali ē grauius pctm̄ ꝙ omiſ-
ſio boni. qᵭ ꝓbatᷣ ſcd̄m Alex. ubi ſ. ⁊
Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. 79. arti. 4°. triplici ra
tione. p° rōne facilitatis ſic. Quanto
bonū aliqᵭ ē facili⁹ ad faciendū ſi nō
fit. tanto ē pctm̄ grui⁹. ſ facili⁹ ē abſti-
nere a malo faciēdo ꝙ facē bonū. g̊ ꝛc.
2° ꝓbatᷣ rōne ꝯrietatis maioris ſic.
Tāto pctm̄ ē graui⁹ quāto maiori bo-
no opponitᷣ. ſ cōmiſſio mali opponitur
maiori bono ꝙ omiſſio boni. g̊ ꝛc. mi
nor ꝓbatᷣ ſic. Pl⁹ diſtat ꝯriū a ſuo cō-
trario ꝙ ſimplex negatio. ut dr̄ x° me-
taph. vbi grā. Sicut nigrū plus diſtat
ab albo ꝙ ſimplex non albū. qa oē ni-
grū ē nō albū. ſ non ꝯ°. cū igitᷣ tranſ-
greſſio. i. cōmiſſio mali īportat ꝯrieta-
tē ad actū vtutis. omiſſio aūt boni im
portat negationē actus vtutis. ſequitᷣ
ꝙ omiſſio mali ē grui⁹ pctm̄. Vn̄ nota
ꝙ ei qᵭ ē facē bonū opponūtur duo. s
nō facere bonū qᵭ ē omittere. ⁊ facere
malū qᵭ ē tranſgredi. ſ pmū opponitᷣ
ꝯtradictorie. ſecūdū vo ꝯtrarie quod
īportat maiorē diſtantiā. Confirmatᷣ
iſta rō ſic. Plus peccat q infert contu-
meliā prī ꝙ ſi qs nō exhibeat reuerē-
tiā. ſ exhibē pentibꝫ ꝯtumeliā ē trāſ-
gredi. nō exhibere reuerentiā ē omit
tere. g̊ ꝛc. 3° ꝓbatᷣ rōne penalitatꝭ ſic.
Pena ꝓportionatᷣ culpe. g̊ maiori cul-
pe debetᷣ maior pena. ſ maior pena de-
betur pctō cōmiſſionis ꝓpter actualē
ꝯuerſionē inordinatā ad cōmutabile
bonū ꝙ pctō omiſſiōis. g̊ ꝛc. Et ideo
ad ꝯfirmatiōꝫ p̄dictoꝝ Alex. ponit ta
le exemplū. di. Arbor que malū fruc-
tū facit pl⁹ nocet ꝙ ea q̄ nullū. ſ omiſ-
ſio ē ſicut arbor que nō facit fructum.
omiſſio aūt ſicut ea q̄ facit fructū ma-
lū. g̊ ꝛc. 3° notandū ē ſm Alex. ubi
ſ. ⁊ Tho. ī 2°. diſ. 42. ⁊ in q̄ōnibꝫ diſ-
putatis de malo. q. i. arti. 7°. ꝙ omiſſio
alicui⁹ boni tūc ad culpā alicui impu-
tatᷣ qn̄ illo tpe hō non facit qᵭ debet.
Cui⁹ rō ē. qa omiſſio opponitᷣ p̄cepto
affirmatiuo qᵭ ſp obligat ſ non ad ſp
i. ꝓ loco ⁊ tpe. tādiu g̊ durat actu pec-
catū omiſſionis ꝙdiu durat tēpus ad
qᵭ obligatur ꝑ p̄ceptū affirmatiuū. q̊
tpe trāſeūte trāſit actu ⁊ remanet rea
tu. ⁊ iterum redeūte tali tpe iteratur
omiſſio. Sicut. n. ſe hꝫ actus vtutis ad
p̄miū. ita ſe hꝫ actus pctī ad penā. ſed
tranſeūte actu vtutis adhuc remanet
meritū p̄mij. g̊ ſilr̄ trāſeūte actu pctī
adh̄ remanet reat⁹ pene. h ē dicere ꝙ
pctm̄ trāſit ꝑ eēntiā. ⁊ ꝑ effectū pma-
net ī obligatiōe ad penā. Et ſic patet
ꝑs ſecūda hui⁹ ſermonis.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermōis. in q̄ tractatᷣ
de diſtinctiōe pctī actualis mortalꝭ ex
ꝑte īpulſus ⁊ originis.

TErtio ī iſto ſermone tractan-
dū eſt de diſtinctione pctī ex
ꝑte īpulſus ⁊ ex ꝑte originis.
p° in hac ꝑte diſtinguitᷣ pctm̄ ex ꝑte
īpulſus. ⁊ ſic ſm Tho. pma ſcd̄e. q. 72
arti. 3°. ⁊ Alex. ubi ſ. oē pctm̄ ē ex in-
firmitate. uel īpotētia. uel ignorātia.
uel ex malitia. uel ex cōcupia. Et ſm
Augꝰ. ſup illud p̄s. Incenſa igni ⁊ ſuf-
foſſa. oē pctm̄ ē ex timore male humi
liante uel amore male inflāmāte. Vbi
nota ꝙ alitᷣ ſe hꝫ actus in rebꝫ nālibus
aliter ī rebꝫ volūtarijs. Nā in rebꝫ na
turalibꝫ diuerſi actus ſm ſpēm diſtin
guūtᷣ ſm diuerſa principia actiua. grā
exēpli. Sicut calefacere ⁊ infrigidare

diſtinguūt̃ ſpẽ ſm calidū ⁊ frigidū. ſ
ĩ actib⁹ volūtarijs diuerſe ſpẽs pecca-
torū ex vno pncipio actiuo uel moti-
uo pn̄t pcedere. ſicut ex timore male
humiliāte pōt pcedẽ q̄ hō furet̃ ⁊ oc-
cidat. ⁊ q̄ deſerat gregẽ ſibi cōmiſſū. ⁊
hec eadem pn̄t pcedẽ ex amore male
inflāmante. Vn̄ pꝫ q̄ pctā non diſtin-
guūt̃ ſpẽ ſm diuerſas cās motiuas uł
actiuas ſ ſm diuerſitatẽ cauſe finalis

2° in hac pte diſtinguit̃ pctm̄ ex pte
originis. Et ſic ſm Gregꝰ. 31° li° moral.
ſeptem ſūt capitalia vitia ex qbuſ oīa
alia oriūt̃. ſ. ſupbia. ĩuidia ⁊ reliq̃. de
qb⁹ qa in ſequẽtib⁹ pticularit̃ tracta-
bit̃: hic tm̄ q̄re capitalia dicant̃ ãno-
tabimꝰ. Nã ſm Tho. in 2°. diſ. 42. pte
2. arti. 3°. ⁊ in q̄onib⁹ diſputatis ꝺ ma-
lo. iſta dicūt̃ vitia capitalia p ſilitudi-
nẽ a capite. Caput aūt ſumit̃ triplicit̃.

p°. n. dicit̃ aĩalis mẽbꝝ. ⁊ ſic ſumitur
i. ad Cor. xi°. Oīs vir orans velato ca-
pite deturpat caput ſuū. 2° dicitur oẽ
pncipiū. ſm illud Tren. 4°. Diſpſi ſūt
lapides ſcũarij ĩ capite oĩuꝫ platearū.
3° ſigt̃ pncipatū ſiue ducatū. iuxta il-
lud. i. Regꝰ. 15°. vbi dictū ẽ Sauli. Ca-
put ĩ tribub⁹ iſrł factus es. ⁊ iuxta il-
lud Amos. 6°. Capita pplorū pōpatice
igrediẽtes ꝛc. Et ſm has tres pꝓpeta-
tes vitiū capitale pōt dici a capite. p°
qa pena capitis plectit̃ ſm Augꝰ. ut ſa
crilegiū. homicidiū. furtū ⁊ huiꝰ mōi.
⁊ hꝰ mō idẽ ẽ vitiū capitale qꝺ morta
le. ſic aūt nō loqmur hic de vitijs capi
talib⁹. 2° mō dicit̃ vitiū capitale qꝺ ẽ
pncipiū alioꝝ capitaliū pctōꝝ. ⁊ hoc
mō btūs Gregꝰ vitia capitalia pncipa
lia noĩat pꝓut ex eis alia vitia oriūtur.

3° dicit̃ capitale ad qꝺ alia vitia ordi
nant̃. Nã pnceps ẽ caput exercitꝰ ad
cuiꝰ bonū totꝰ exercitꝰ ordinat̃ ut pꝫ
xi° metaph. Et iō dicit Gregꝰ ubi ſ. q̄
vitia capitalia ſūt q̄ſi duces. ⁊ vitia q̄
ex eis oriūt̃ ſūt q̄i exercitꝰ. Pꝫ hūc igit̃
modū illud vitiū ad cuiꝰ finẽ alia or-
dinãt̃ dicit̃ capitale. Sꝫ qa iſta clariꝰ ĩ
ſequẽtib⁹ patebūt: hꝰ dicta de pctō in
gnāli ſufficiãt. Rogemꝰ igit̃ oĩpoten
tem ut cognita peccati malignitate fa
ciat illud abhorrere ⁊ deteſtari ut ſic
etnã dãnationẽ euadamꝰ. ⁊ etnã feli-
citatẽ acqramꝰ grã dñi nr̄i Ihu xpi q̄
cū patre ⁊ ſpū ſcō ſuo viuit ⁊ regnat
glorioſus ĩ ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Feria q̄rta Cineꝝ. qd eſt ſupbia. ⁊ qn̄
ẽ mortale pctm̄. ⁊ quomodo ẽ princi-
piū alioꝝ pctōꝝ. Sermo 36ꝰ

OMne quod
eſt ĩ mūdo. aut eſt ↄcupiſ̃a
oculoꝝ. aut ↄcupiſ̃a carnis
aut ſupbia vite. Scribunt̃
hec vba. i. Joh. 2° ca°. Poſtq̄ frẽs deſi-
deratiſſimi ſm modicitatẽ intellectus
nr̄i in ſupiorib⁹ ſufficient̃ tractatū eſt
de pctō in gnāli: congruū ẽ ut ad pti-
cularẽ cōſiderationẽ cuiꝰlibet peccati
mortalis deſcendamꝰ. ⁊ maxīe iux̃ pꝓ-
miſſa nr̄a ĩ pncipio huiꝰ opis. Ad de-
clarationẽ illoꝝ triū pncipaliū in hac
ſacra q̄dragesima. de qb⁹ Johes ĩ ver-
bis pꝓpoſitis facit mentionẽ di. Oẽ qꝺ
ẽ in mūdo ꝛc. incipiẽdo ab vltimo. ſ
ſupbia vite q̄ cū ſit pctm̄ ſpūale minꝰ
ab hoīb⁹ cogſcit̃. cū tn̄ ſit regina oĩuꝫ
vitioꝝ ſicut ipſe diabolꝰ a q̄ ortū hūit
rex eſt ſup oẽs filios ſupbie. ut dicit̃
Job. plt. De q̄ loqt̃ Augꝰ li° 4°. de tri-
ni. ca° 15°. di. Nullū vitiū ẽ cū q̄ magꝭ
dīna lege reſiſtat̃. ⁊ in q̄ magis accipi-
at dominãdi ius ille ſupbiſſimꝰ ſpūs

m 2

ad ima mediator ⁊ ad ſupna interclu-
ſoꝝ. h̄ ille. Hinc ē ꝙ ſicut de ipſa magis
diabolꝰ ꝯdēnat᷑: ita xp̄s de eiꝰ ꝯ̄rio. ſ.
hūilitate maxīe ꝯmendat᷑. Vn̄ Augꝰ
14° ď ciui. dei. ca° 13° ſic ait. Ciuitati dei
in h̄ ſeculo pegrināti maxime cōmen
dat᷑ hūilitas. ⁊ in rege eiꝰ q̄ ē xp̄s ma-
xime p̄dicat᷑. Cōtrariū huic v̄tuti ela
tiōis vitiū ī eiꝰ aduerſario q̄ diabolꝰ ē
maxīe dn̄ari ſacris lr̄is edocet᷑. Profe-
cto iſta ē magna dr̄ia q̄ ciuitas vnde
loqmur vtraq; diſcernit᷑. vna. ſ. ſocie-
tas pioꝝ hoīuꝫ. alia ī pioꝝ. ī qb' p̄ceſ-
ſit: hac amor dei. hac amor ſui. h̄ ille.
De q̄ ſupbia tractātes in p̄nti ſermo-
ne p̄ ⁊ p̄ncipalit᷑ cōpetēs ē tractare de
eiꝰ entitate. Circa quā tria ꝯſiderāda
ſūt. quoꝝ

Primū dicet᷑ quidditas.
Secūdū vo culpabilitas.
Tertiū autē primitas.

Pars p̄ma huiꝰ ſermonis. in q̄ decla-
rat᷑ quid ſit ſupbia. ⁊ quō deſcribat᷑.

PRimo igit᷑ in iſto ſermone de
qdditate ſupbie tractantes:
aduertendū ꝙ ſupbia tripli-
cit᷑ diffinit᷑. p̄ ab Aug̊ 14° de ciui. dei.
ca° 13° di. Supbia ē p̄uerſe celſitudīs
appetitꝰ. 2° diffinit᷑ iteꝝ ab Aug̊ li° 2°
ꝯ̄ Manicheū. di. Quid eſt ſupbia niſi
deſerto ſecreto ꝯſcīe foris velle vide-
ri qď nō ē. 3° diffinit᷑ iteꝝ ab Aug̊ in
li° de īnocētia. di. Supbia ē amor ꝓpe
excellētie. q̄ trāſūpta ē a mḡro ī 2° diſ
42. cui cōcordat Ber. di. Supbia ē ꝓ-
prie excellētie appetitꝰ. Ad q̄rū diffi-
nitionū declaratōeꝫ ut elicit᷑ ab Alex,
ī ſcďa p̄te ſūme, ī tractatu de pctō ſu-
pbie. ⁊ btō Tho. ſcďa ſcďe. q. 162. ⁊ in
q̄ōnibꝰ diſputatis de malo. tria notā-
da ſūt. Primū notandū ē ꝙ ſuper-
bie pctm̄ ꝯſiſtit ī appetitu ſiue ī volū-
tate nō ī eſtimatiōe q̄ p̄tinet ad rōna
lē. Vn̄ Gregꝰ in 31° moral. ꝙ ſupbia eſt
cū qs eſtimat bona q̄ h̄ꝫ a ſe habere ut
dicet᷑ infra. uel ſuiſ merid eſtimat ob-
tinuiſſe. qď nō ſic ē ītelligēdū ꝙ tāq̄
in ipſa eſtimatiōe ꝯſiſtat ſupbia ipa ſ;
ꝯſiſtit ī appetitu excellētie īordinato
ſcḋm ꝙ qs multum appetit facile credit
ex ipſo appetitu excellētie inordinato
quē h̄ꝫ ſupbꝰ. vn̄ inclinat᷑ ad eſtiman
dū de ſe vltra id qď ē. ita ꝙ eſtimatio
illa ſeqt᷑ appetitū illū īordinatū. Et iō
ꝯcludit Alex. ꝙ ſupbia ē in iraſcibili
q̄ in volūtate fūdat᷑. qa appetitꝰ celſi-
tudinis p̄uerſus ad iraſcibilē p̄tinet.
Nā ſupbia ē elatio aī inordinata. ela-
tio aūt ē in iraſcibili. g̊ ⁊c. ꝯ̄. Sup-
bia ⁊ hūilitas opponūt᷑. ſ; hūilitas eſt
ī iraſcibili. g̊ cum oppoſita hēant fieri
circa idē. pꝫ ⁊c. Q si dicat᷑. Supbia ꝑ
diffinitiones dictas ē amor ꝓpe excel
lētie. ſed amor ē in ꝯcupiſcibili. g̊ ⁊c.
Ad hoc r̄ndet᷑ ſcḋm Alex. ⁊ Tho. ubi ſ̄
arti. 3°. ꝙ obm̄ ꝓpriū ſupbie eſt arduū
qa ē appetitꝰ ꝓpe excellētie. vn̄ oꝫ ꝙ ſu
pbia aliq̊ mō ad vim iraſcibilē p̄tine-
at. Sꝫ iraſcibil' dupl'r accipi pōt. Vno
mō ꝓpe. ⁊ ſic ē p̄s appetitꝰ ſenſitiui. ſi-
cut ⁊ ira ꝓpe ſūpta ē qdā paſſio ſenſi-
tiui appetitꝰ. Alio° pōt accipi iraſcibil'
largiꝰ ut. ſ. p̄tineat etiā ad appetitum
ītellectiuū cui etiā qn̄q; attribuit᷑ ira
ꝓut. ſ. attribuimꝰ iram deo ⁊ angelis
nō q̄dē ſcḋm paſſionē ſ; ſcḋm iudiciū iu-
ſticie iudicātis. ⁊ ſic iraſcibil' nō ē po-
tētia diſtincta a ꝯcupiſcibili. Si g̊ ar-
duū qď ē obm̄ ſupbie eēt aliqď ſenſi-
bile in qď poſſet tendē appetitꝰ ſenſi-
tiuꝰ. oportēt ꝙ ſupbia eēt in iraſcibili
que ē p̄s appetitꝰ ſenſitiui. ſ; qa arduū

q̄d reſpicit reperit̄ coīter etiā in ſpiritualibꝫ rebꝫ. necc̄e ē dicē ꝙ ſub̄m ſupbie ſit ī iraſcibili nō ſolum ꝓpe ſūpta put ē ps appetit⁹ ſenſitiui ſ etiā coīus accepta put īuenit̄ in appetitu ītellectiuo. Dicas ḡ ad argumentum ꝙ eſt amor ꝓpe. ⁊ amor coīter dict⁹. Amor ꝓpe ē ipſius ɔcupiſcibil̄. cū aūt addit̄ amatū. s. arduū ē alti⁹ potentie. vn̄ cū dr̄ amor excellētie uel amor veritatis amor coīt̄ dr̄. ⁊ trahit̄ ad vī iraſcibilē s. rōnalē. Secūdū notādū hic ē ꝙ qa appetit⁹ ſupbie ē puerſus ſeu īordiat⁹ qa ꝯ regulā rōnis. iō vitioſus. Pro cui⁹ declaratiōe ē ſciendū ꝙ appetit⁹ ī oī eo q̄d appetit aut ſeq̄t̄ regulā rōnis id. s. q̄d rō nat̄alis dictat. aut excedit ipſam. aut deficit ab ipſa. Cū ſeq̄t̄ regulā rōnis ē actus ṽtuoſus. cū aūt excedit uel deficit a regula rōnis ē actus vitioſus. Cū igit̄ ſupbia ɔſiſtat ī appetitu excellētie ⁊ honorē q̄ nālit̄ hō deſiderat. qa hō nālit̄ deſiderat pfectionē boni q̄d ɔſiſtit ī q̄dā excellētia: hanc excellētiā pōt qs tribꝫ modis deſiderare. p̄. n. ſi h̄ faciat ſ̄m regulā rōnis. s ad debitū finē ⁊ debitꝫ medijs. ptinebit ad ṽtutē magnimitat. qa ſ̄m ph̄m 4° ethicoꝝ. magnim⁹ videt̄ eē qui dignū ſe exiſtimat magnis dign⁹ exn̄s. q. n. nō ſ̄m dignitatē id facit. inſipiēs ē. h̄ ille. 2° enī ſi deficiat a regula rationis totalit̄ retrahēs ſe ab ope magno ⁊ honorabili ſibi ꝓpoſito amore deficiēdi. ptinet ad vitiū puſillanimitatis qa ph̄s ubi ſ̄ dic. puſillanimis ē q minoribꝫ q̄ꝫ dignus ē ſeipſum dignificat ſiue magnis ſiue puis ſiue moderatis dign⁹ exn̄s. Et ſubiūgit ibidē. Puſillanimis dign⁹ exn̄s bonis puat ſeipſū qbꝫ dign⁹ ē. ꝓpt̄ pigritiā quia nō vult ſe ingerē magnis ſ̄m ſuā dignitatē. h̄ ille. 3° vō ſi excedit regulā rōnis querens honorē ⁊ excellētiā nō ad debitū finē uel ſibi ꝓportionatū uel ſup̄ ſuaꝫ ɔditionē. ptinet ad vitiū ſupbie. Nō n. ē aliud ſupbia q̄ꝫ excedē ꝓpriā mēſurā ī excellētie appetitu. vn̄ ſupbꝰ dr̄ q̄i ſup id q̄d ē vadēs. Et qa nō ē eadē menſura oīuꝫ: quod vni nō īputabit̄ ad ſupbiā faciendo q̄dā honorabilia ſicut eps exercēdo dignitatē epalē. alteri īputabit̄ ad ſupbiā ut ſi ſacerdos vellet eadē facere. Q̄ ſi dicat̄. Amor ꝓpe excellētie ē affect⁹ nālis. affectio aūt nālis non ē pctm̄. ḡ amor ꝓpe excellētie nō ē pctm̄. Ad h̄ r̄ndetur ꝙ amor ꝓprie excellentie vno mō dicit̄ affectio nālis cū hō. s. q̄rit augmentū boni eo modo q̄ debet ⁊ a q̄ debet ⁊ ad deū referēdo. Reliq̄ vō mō ſi ſit appetit⁹ excellētie ad ſe referēdo tāq̄ꝫ principiū uel ad deꝑſſionē alioꝝ nō ē appetit⁹ nāl̄. niſi ītelligam⁹ nām corruptā

Tertiū notādū ī hac pticula ē ꝙ mā hui⁹ vitij per quā differt ab alijs ē excellētia. ſicut mā auaritie ē pecūie mā ⁊ mā luxurie ē delectatio venerea. Et q̄uis videat̄ idē cū īani gl̄ia ſuperbia ꝓpt̄ q̄d aliq doc. ponūt vtrūqꝫ p vno. tn̄ ſ̄m Greg. 31° li° moral̄. ⁊ Tho. ubi ſ̄ ſūt diuiſa ⁊ realit̄ diſtīcta. In h̄ ē dña qa ſupbie mā eſt ꝓpa excellētia. ſ mā īanis gl̄ie ē manifeſtatio ipſi⁹ excellētie. appetit. n. ſupbꝰ excellētiā ⁊ qa ad excellentiā ptinet ꝙ manifeſtet̄ quis alijs: iō q̄ſi īmediate a ſupbia ꝓcedit īanis gl̄ia ut p̄ma filia ſeu ɔſeq̄t̄ ad eā ɔtinuo ut germana. Quīſ etiā ſupbia videat̄ habē cōformitatē cū magnimitate in q̄tū vtrūqꝫ tēdit ī magnū: differt tn̄ ab ea plurimū ſicut virt⁹ et vitiū. Nā ſupbia tēdit in mag̃ q̄rēdo excellentiā ⁊ honorē ſed exceſſiue ut

dictū ē. Magnimitas v͛o mediocrit͛. q̄
mediocritas nō attēdit͛ ſm quātitatē
ei⁹ in q͛d tendit. qa tendit in maximū
quantū fieri pōt: ſed attēdit͛ iſta me-
diocritas ī duobꝫ. p̊ ī ꝓportiōe ſui ad
magnū qa tēdit ī magnū q͛d pōt ſibi
eē ꝓportionatū ⁊ ꝯueniēs. ⁊ iō null⁹
pōt eē magnim⁹ niſi v͛tuoſus. 2° attē
dit͛ illa mediocritas ī electiōe. qa non
intēdit magnū ſm q͛d ſicut ſūt bona
exterioꝛa. int͛ q̄ magn⁹ p͛cipue ē honoꝛ
q͛d pꝫ. qa magnim⁹ nō q̄rit honoꝛem
tāq̄ fīnē volūtatꝭ ſue qa h͛ nimis paꝝ
reputat ſibi. Vn̄ phus 4° ethicoꝝ. ait.
Magnimi in magnis honoꝛibꝫ nō ex-
tollūt͛. in puis etiā nō turbant͛. ſimilit͛
ſe hꝫ in honoꝛe. h͛ ille. Et h͛ ē qa honoꝛ
ē q͛d trāſitoꝛiū ⁊ vanū bonū. vn̄ non
curat nec eligit honoꝛari ſ͛ fieri hono-
re dignū ſm q͛ honoꝛ eſt teſtimoniū
v͛tutis. Et iō ait phs ubi ſ͛. Magnim⁹
magꝭ curat v͛itatē q̄ boīuꝫ opīonē. ſu-
perbꝫ aūt ī his duobꝫ deficit a magni-
mo. p̊ qa exceſſiue ⁊ ſup̄ regulā ratio
nis. i. ſup̄ ꝓportionē ſue v͛tutꝭ honoꝛē
⁊ excellētiā appetit. 2° qa honoꝛē ex-
terioꝛē eligit tāq̄ finē voluntatis ſue
de v͛tute cui debet͛ honoꝛ nil curās ut
ait Tho. in 2° ſcripto. diſ. 42. Et ſic pꝫ
q͛d ē ſupbia. ⁊ q͛ ē pctm̄. Nec ꝯ̄ iſta ē
illud Yſa. 60. Ponā te ī ſupbiā ꝑpl'oꝝ.
vbi videt͛ deus ſeruātibꝫ legē ſupbiā
ꝓmittē ī pmiū. qa illud ſm Tho. ubi
ſ͛. i arti. p̊. in ſol'one pmi argumēti in-
telligit͛ ꝓ ſupbia que ē excellētia ſiue
oṅatio. ut ſit ſenſus: dabo te ī ſupbiā
i. in oṅationē ꝑpl'oꝝ. Et ſic pꝫ ps pma
hui⁹ ſermonis.

¶ Pars ſecūda hui⁹ ſermonis. ī qua de-
claratur qn̄ ſupbia ē culpa moꝛtalis.

Secūdo ī iſto ſermōe ad decla
ratione p̄dictoꝝ aduertēdū
ſcd̄m Alex. ubi ſ͛. ⁊ Tho. ſc͛da
ſc͛de. q. 162. arti. 5°. q͛ ſupbia nō ſolū ē
pctm̄ ſ͛ ē vitiū moꝛtifeꝝ. Vn̄ in p̊s dr̄
Nō habitabit ī medio dom⁹ mee q fa
cit ſupbiā. ſ͛ null⁹ excludit͛ a domo dei
ſiue militātꝭ ſiue triūphantꝭ eccl'ie niſi
ꝓpt͛ moꝛtale. g͛ ⁊c. Ꝓ. Amos. 6° dicit
dn̄s. Deteſtoꝛ ego ſupbiā Jacob ⁊ do-
mos ei⁹ odi. q͛d nō fit niſi ꝓpt͛ moꝛta-
le. g͛ ⁊c. Item Greg⁹. 34° moꝛal'. ait
Euidētiſſimū ſignū rep̄boꝝ ē ſuper-
bia. g͛ ſi null⁹ fit rep̄ꝛobꝫ niſi ꝓpt͛ moꝛ
tale. pꝫ ⁊c. Et iō ſupbia qn̄ eſt ſm ra-
tiōis deliberatiōꝫ ſp ē moꝛtale. Rō h⁹
eſt. qa nō velle ſubiici deo deliberate
ſeu regulis ei⁹ ē moꝛtale. qa h͛ ē auerti
a deo. q͛d ē p͛cipuū ī oī moꝛtali. Signt͛
dico deliberate. qa ſicut oīa alia moꝛ-
talia ex genē ſuo ut homicidiū. furtū
adulteriū ⁊ h⁹mōi ꝓpt͛ īpfectionē. s
qa p̄ueniūt iudiciū ratiōis ⁊ ſūt p͛ret͛
ratiōis ꝯſenſū ſūt venialia. ita ⁊ circa
ſupbiā accidit. qa ſunt aliq mot⁹ ſup-
bie q ſūt venialia dū eis ratio nō ꝯſen
tit. Vt. n. habitū ē ſ͛ ī tractatu de pctō
ī gnāli ad ꝯſūmatōꝫ oīs pctī moꝛtalis
req̄rit͛ deliberat⁹ ꝯſenſus. Cū g͛ hꝫ cō-
ſenſū deliberatū. abſqꝫ dubio ē pctm̄
moꝛtale. Vn̄ Nūeri. 15° dr̄. Aīa q ꝑ ſu
pbiā. i. ꝓp͛e volūtatis ꝯplacētiā. aliq͛d
cōmiſerit. ſiue ciuis ſit ille ſiue pegri-
nus: qm̄ aduerſus dn̄m rebellis fuit
pibit de ꝑpl'o ſuo. Et iō btūs Tho. ubi
ſ͛. ait. Supbia ē q̄dā extollētia ꝑ quā
qs ſe extollit ſup̄ id q͛d ē ei p̄fixū a di
uina regula. ꝯ̄ illud q͛d dr̄. 2. ad Coꝛ.
x°. Nos nō in īmenſū glīamur ſed ſm
mēſurā regule q̄ menſus ē nob̄ deus.
Ad q̄ꝝ v͛boꝝ declarationē aduertē-
dū eſt q͛ ī tribꝫ nos oꝛdinauit diuina

regula. p̊ in obіa p̄ceptoꝝ. Nā ut Le
uit. 18° ca°. ſcriptū ē poſtq̃ dñs ſeruo
ſuo Moyſi dixerat. pcepta que ex ſui
pte ꝓpſo ſuāda datur⁹ erat h̄ mō v̂ba
ↄcluſit. Cuſtodite oīa precepta mea ⁊
oīa iudicia. Vñ dñs Ih̄s Math. 19° in
terrogāti. quid faciēdo vitam eternā
poſſidebo. reſpōdit. di. Si vis ad vitā
īgredi ſerua mādata. Quicūq; obiam
p̄ceptoꝝ ex volūtate ꝓpa ⁊ pleno con
ſenſu frāgit p ↄtēptū dei ex ſuperbia
mortalit̄ peccādo cadit. Et iō pleriq;
ſupbiā diffiniūt ſic. Supbia eſt amor
ꝓpe volūtatꝭ. S; iſto mō ſupbia nō ē
pctm̄ ſpāle. Vñ nota ſm Alex. ubi s̃. ⁊
Tho. arti. 2°. q ſuperbia pōt ↄſiderari
aliq̊ mō ſm redūdantiā quādā ī alia
pctā. Et ſm h̄ h; quādā generalitatē
inq̄ztū. s. ex ſupbia oriri p̄nt oīa p̄dic
ta duplici rōne. Vno° p ſe. s. inq̄ztum
alia pctā ordinant̄ ad finē ſupbie q ē
ꝓpa excellētia ad quā pōt ordinari oē
illud qđ qs īordinate appetit. Nā vſu
rarij ⁊ raptores ab vſuris ⁊ rapinis iō
nō ceſſant qa int̄ vicinos ſuos honori
fice viuē nō p̄nt ſi ab eis ceſſarēt. Vñ
Greg⁹ 33° moral. dicit q alt̄ intumeſcit
eloq̄o. alt̄ infimis ⁊ t̄renis reb;. alt̄ ſū
mis celeſtibuſq; v̂tutib;. Alio° ⁊ hoc ī
ꝓpoſito ē nr̄o. inq̄ztū p ſupbiā ↄtēnit
diuinā legē p quam ꝓhibet̄ a peccādo.
ſm illud Iere. 2°. Confregiſti iugū. ru
piſti vīcula: dixiſti nō ſeruiā. Iſto. n
mō ſm Alex. ī oī pctō ē ſupbia ſm q
ī oī pctō īuenit̄ ↄtēptus p̄ceptoꝝ dei.
qa ut dic Amb°. pctm̄ ē p̄uaricatio legꝭ
diuine ⁊c. Et Aug⁹ ī li° de libō arbitrio
Pctm̄ ē ſpreto incōmutabili bono bo
nis ↄmutabilib; adherē. P hoc aūt q
dic ſpreto. ponit̄ ↄtēpt⁹. ⁊ ſic ī oī pctō
ē ſupbia. nō ſic ītelligēdo q oē pctm̄
ſit pctm̄ ſupbie. ſ; nullū ē pctm̄ ī q nō
ſit illud gnāle vitiū. Et q ita ſit intel
ligendū p; p Aug. ī li° de nā ⁊ grā ubi
dic. Quere qd ſit qđlib; pctm̄ ⁊ vide
ſi īuenies aliqđ ſine ſupbie appellatōe
pctm̄. Hāc āt ſnīam ſic exeqmur. Oē
inqt pctm̄ niſi fallor dei ↄtēpt⁹ ē ⁊ oīs
dei ↄtēpt⁹ ſupbia ē. qd. n. tam ſupbū
q̃ deū ↄtēnē. oīo g̊ pctm̄ ē ſupbia. Di
cit tñ Tho. q l; qs oīa p̄cepta legꝭ poſ
ſit trāſgredi q̄licūq; pctō ex ↄtēptu q
ptinet ad ſupbiā. nō tñ ſp ex ↄtēptu
aliqs p̄cepta diuina trāſgredit̄. ſ; qñq; ex
ig̊rantia qñq; ex infirmitate. Et inde
ē Aug. dictū de nā ⁊ grā. S; neq; inqt
oīa ſupbe fiūt q̄ ꝑpera fiūt certe a ne
ſciētib;. certe ab īfirmiſ. certe plerūq;
a gementib;. h̄ ille. 2° ordinauit nos
diuina regula ī appetitu p̄eminentie p
ximoꝝ. Hinc Math. 23° ca°. legit̄ q am
bitionē redarguēs dñs dixit. Qui ma
ior ē vr̄m erit miſter veſter. Et iō oīs
ī ſupbia viuit q p īordinatū appetitū
excellētie ꝓpe a ꝓximis honorari ſup̄
merita ⁊ ſup̄ dignitatē cupit. ⁊ h̄ in
telligas ut dictū ē ſi aīo deliberato fa
cit. Et iō diffinita ē ſupbia s̃. q ē puer
ſe celſitudinis appetitus. quā iō Aug⁹
puerſam noīat qa iniqu⁹ ⁊ puerſus ē
q eā amat. Et iſto mō ſupbia ē ſpāle
pctm̄. qa ſm Alex. ⁊ Tho. ubi s̃. ſupbia
pōt cōſiderari ſm ꝓpriā ſpēm quā h;
ex rōne ꝓprij obi. ⁊ h̄ mō ſupbia ē ſpe
ciale pctm̄ qa h; ſpāle obm. Eſt. n. īor
dinat⁹ appetit⁹ ꝓpe excellentie ut dic
tū ē. 3° ordinauit nos diuina regula in
eſtimatiōe ꝓpoꝝ bonorū. Voluit enī
de⁹ ut nō modo a ꝓximoꝝ p̄eminētia ca
ueam⁹. veꝝ etiā cū bona gerim⁹ eſti
mationē ꝓpriā p̄termittam⁹. Vñ dñs
Luce. 17°. ait. Cū feceritis oīa q̄ p̄cepta
ſūt vob̄ dicite: ſerui īutiles ſum⁹. qđ
debuim⁹ facē fecim⁹. Si qs g̊ eſtimat

ĩ ſemetipſũ deliberato aĩo· cui dubiũ
ꝙ in ſpem ſupbie de q̃ dicet̃ incidat q̃
culpabilis ⁊ mortalis ē. Vñ ⁊ aliq ſu-
pbiã ſic diffiniũt. Supbia ē ꝓpe ↄdi-
tionis pſũptuoſa eſtimatio. quã pha-
riſe⁹ hēbat q ut Luce. 18° ca°. ſcribitur
templũ ingrediēs apud ſemetipſũ di
cebat. De⁹ grãs tibi ago· qa non ſũ ſi-
cut ceti hoĩes ⁊c. Que oĩa ſ̃ dicta ↄfir
mat Aureli⁹ Aug⁹ li° 2°. ↄ̃ Manicheuꝫ
di. Supbi ſꝫm ſcriptũras ſacraſ alio noĩe
appellant̃ ſibi placentes. Bonũ eſt enĩ
ſurſũ habē cor· nō tñ ad ſeipſũ qd̃ eſt
ſupbie· ſ ad deũ qd̃ ē obie que nō niſi
humiliũ pōt eē. eſt igit̃ aliqd hũilitati
miro modo qd̃ ſurſũ faciat cor. Hoc q-
dem ↄ̃riũ videt̃ ꝙ elatio ſit deorſum ⁊
hũilitas ſurſũ. Sꝫ pia humilitas facit
ſubditũ ſupiori· nihil ē aliud superi⁹
deo. Et iō exaltat hũilitas q̃ facit ſub-
ditũ deo. Elatio aũt q̃ in vitio ē eo ipo
ſubiectiōꝫ reſpuit ⁊ cadit ab illo q̊ nō
eſt qcq̃ꝫ ſupi⁹ ⁊ ex h̊ fit inferi⁹. ⁊ fit qd̃
ſcriptũ ē. Deiecisti eos cũ extollerēt̃.
Nō. n. cũ elati fuerint ut ꝑus extolle-
rent̃ ⁊ p⁹ea deijcerent̃· ſ cũ extollerēt̃
tũc deiecti ſũt. ipſũ quippe extolli non
niſi deijci eſt. H̊ ille. Et ſic pꝫ ps ſecun-
da hui⁹ ſermonis.

¶ Pars tertia hui⁹ ſmōis. in q̃ declarat̃
ꝙ oē malũ a ſupbia ſũpſit exordium.

TErtio ĩ iſto ſermōe aduerten
dũ ē ſꝫm Alex. ubi ſ̃. ⁊ beatũ
Tho. ſcda ſcde. q. 162. arti. 7°.
ꝙ ſupbia eſt ꝑmũ naturalit̃ int̃ pctã.
Et iō Thobie 4°. dr̃. Ab ipa. s. ſupbia
ſũpſit initiũ oĩs pditio. Patet h̊ quia
ꝑmũ pctm̃ luciferi fuit ſupbia. ⁊ ſilit̃
pctm̃ ꝑmoꝝ pentũ. de qbꝫ declarabit̃
ĩ. Q aũt alia pctã etiã dicant̃ ꝑma ut
cupiditas· apoſtaſia. ⁊ ĩuidia: h̊ non ē
ſimplicit̃ ſicut ſupbia ſ ſꝫm qd. i. ſꝫm
aliquē reſpectũ. Nã cupiditas dr̃ ꝑn-
cipiũ pctōruꝫ· ſꝫm illud. i. Thimot. 6°.
Radix oĩuꝫ maloꝝ ē cupiditas. quod
ē verũ ex pte ↄuerſiōis eo ꝙ cōuerſio
ordĩata ad ↄmutabile bonũ ē cã oĩuꝫ
pctōꝝ. ſ ſupbia eſt cã auerſiōis a deo.
ꝑus aũt ē auerti a deo q̃ꝫ ↄuerti ad cō-
mutabile bonũ. ⁊ iō ſupbia eſt ꝑor cu
piditate ⁊ cã ei⁹. Apoſtaſia. i. recedē a
mandatꝭ eius ⁊ volũtate dicit̃ cã oĩuꝫ
ꝑdictoꝝ· ſꝫm illud Eccl. x°. Initiũ pcti
hoĩs apoſtatare a deo. Sed h̊ ĩtelligit̃
ꝑoritate aſſecutiōis nō ꝑoritate inten
tiōis· ita ꝙ ꝑoritate aſſecutionis ē apo
ſtaſia a deo q̃ ē volũtas nō ſubijciēdi
ſe voluntati diũe. Sed ꝑoritate inten
tiōis ē ſupbia que ē volũtas ꝑſidēdi.
Inuidia dr̃ oĩuꝫ maloꝝ cauſa. s. in ge-
nere hũano· iux̃ illud Sap. 2°. Inuidia
diaboli mors ⁊c. fuit tñ pri⁹ ĩ ipſo ſu-
pbia ſapie. Et ex ſupbia diaboli ſecu-
tũ ē odiũ ipi⁹ ad deũ iuſte punientē ⁊
reſiſtētē ſupbie ſue. ⁊ ĩuidia ad hoĩeꝫ
⁊ multa alia ut ait Tho. ĩ ſũma ↄ̃ gen-
tiles li° 3°. ca°. 108°. Qualit̃ autē oĩa alia
pctã oriant̃ ex ſupbia in nob· patebit
ĩ. cũ tractabit̃ de deteſtatiōe ſuperbie.
Quã ſupbiã docet nos fugē euãgeliũ
hodiernũ di. Cũ ieiunatis nolite fieri
ſicut ypocrite triſtes. extermināt enĩ
facies ſuas ut appareant hoĩbꝫ ieiuna-
tes. qd̃ videlꝫ ꝓcedit ex ſupbia ⁊ ĩani
glĩa. Ideo ſeqtur: Amen dico vob̃ re-
ceperũt mercedē ſuam. ſ. glĩam quam
querũt. Ieiuna g̊ ſolũ ut compareas ĩ
cōſpectu dei ieiunans. ⁊ ipſe retribu-
et tibi gloriam ꝑmanentē in celis ubi
ipſe cum filio ⁊ ſpũ ſancto ſuo viuit ⁊
regnat trinus ⁊ vnus ĩ ſecula ſeculoꝝ
Amen.

Feria qnta Cineꝝ ꝺ originali ꝓceſſione ſupbie Sermo 37ꝰ

OMne quod eſt in mūdo· aut ē ꝯcupiā carnis· aut ꝯcupiā oculoꝝ ꝛc. Iteꝝ ubi ſ. Neceſſe eſt frēs cariſſimi ut medicus q̄ h₃ īfirmitates curare pmo ꝛ antea ꝓcognoſcat cās ꝛ radices infirmitatis ut ſciat adhibere remedia pſeruatiōis ꝛ curationis ab ipſa infirmitate. Niſi enī radix ꝛ origo maloꝝ extirpet: nec ipſa mala curari pñt. Ait.n. phs ī 2° phyſicoꝝ ꝙ poſita cā ſufficienti neceſſe ē ut ſequatur effectꝰ. Idcirco medici nūq̄ ſciūt nec pñt infirmitates curare niſi pus ipas capitulauerint. Ita aſcēdendo a corpalibus ad ſpūalia ſi hō debet curare infirmitatē ſupbie de q̄ tractamus necē ē ut ipſiꝰ cās ꝛ radices ꝓcognoſcat. Quapꝑt poſtq̄ in ꝓcedenti ſermōe qdditas ꝛ entitas ipſiꝰ ſupbie declarata ē: in pñti ſermone ſeqt ꝯuenient de originatiōe eiꝰ ptractare. qa ut ait Iohes ī vbis ꝓpoſitis. Oē qꝺ ē in mūdo ꝛc. Circa quā ſupbie radicalem cauſationem tres cōſiderationes in pſentiaꝝ annotabimꝰ. quaꝝ

Prima dicet occurrens dubitatio.
Secūda vo ſubtilis declaratio.
Tertia aūt originalis ꝓceſſio.

Pars pma huiꝰ ſermonis. in q̄ mouet dubiū qd.s. ſit inclinatiuū naturalit huiꝰ peccati ſuꝑbie.

PRimo igit ī iſto ſermone occurrit vnū dubium.s, qd ſit inclinatiuū nālit uel motiuū in hoc gnē pcti. In aliꝭ.n. vitiꝭ videt ꝙ aliqd nālit eē inclinatiuū. In luxuria.n. nālit ē motiuū ꝯſeruatio ſpēi. ī gula ꝯſeruatio ſui. ꝛ ſic de aliꝭ. g̃ erit aliqd nālit motiuū ſupbie. Sꝫ modo querit qd ſit illud. Nō.n. videtur eē niſi appetitꝰ potētie ſiue eiꝰ qꝺ ē pēſſe. H.n. videtur eē qꝺ nālit pmo appetat aīa. Cū.n. aſſimilet hō trinitati qa factus ē ad imaginē ꝛ ſilitudinē dei. cui s. trinitati fit appropatio potētie patri ſapiē filio· bonitat ſpūi ſcō. Sicut hō h₃ nālē appetitū ad ſapiam. qa in ꝓhemio metaph. oēs hoīes nālit ſcire deſiderāt. ꝛ ad bonitatem· qa p ethicoꝝ bonū ē qꝺ oīa appetūt. ita h₃ naturalē appetitū potentie ꝛ p pus cū potentia pus ſit ītellectu ſapiā ꝛ bonitate. P̄ duo ſūt actus· pēſſe ꝛ hūiliari ſiue depmi. ſ nālit fugit hō depſſionē. g̃ naturalit appetit pēſſe. Sed oppoſitum huiꝰ apte videt p auctoritatē Ber. di. Quotiens pēſſe deſidero totiens deū meū pire ꝯtēdo. ſ ꝯ̄nām ē velle pire deū. g̃ non ē nāle hoī velle pēſſe. P̄ Gregꝰ inqt. Quotiēs pēſſe conamur: totiēs ad apoſtaſie crimē relabimur. cū g̃ ꝯ̄nām ſit apoſtatare· ꝯ̄nām erit velle pēſſe. P̄. Glo. ſup illud Gen̄. 9°. Terror ac tremor vr̄ ꝛc. ſic ait. Sup cūcta aīalia frē hō nō rōnabilibus ſed irrōnabilib₃ platꝰ ē nā. Et iteꝝ ibidē dr̄. Cōtra nām ſupbire ē ab eqli velle timeri. Vn̄ antiq pres nō reges hoīuꝫ ſ paſtores gregū fuiſſe dicūt. Et iteꝝ alia glo. ibidē dicit. Si mens apud ſemetipſam deſcēdit ꝺ vtice culmīs inueniet planiciem nālis eqtatiſ ut non pēſſe gaudeat ſ pdeſſe. H ibi. Ex qbus oib₃ colligit ꝙ appetitꝰ platiōis non ē hoī nālis. Itē. Si eēt hoī nālis uel a nā remanēt in pria. qa qꝺ ē a nā remanet in pria. ſ ſicut habet. i. Cor. 15.

ceſſabit omnis ꝑlatio qua homo pre-
eſt hominibus. ergo non eſt naturalis. ergo
appetitus eius nõ eſt naturalis. ergo ꝛc.
Hanc difficultatẽ declarat Alex. ubi ſ.
di. ꝙ aliť ẽ loq de potẽtia in ſe. ⁊ aliter
ẽ loq de potẽtia reſpectu ſubiectionis
alioꝝ hoīuꝫ. Si fiat ſermo de potentia
in ſe. erit appetit⁹ potẽtie nãlis ſicut ſa
pientie aut bonitatꝭ. Si võ fiat ſermo
de potentia ad alios hoīes ſubiectos.
ſm hꝯ aut ẽ appetit⁹ illius ꝓpter gloriã
dei ⁊ ꝓximoꝝ vtilitatẽ. ⁊ ſm hꝯ poteſt
eẽ appetit⁹ rationis ad quã inclinat ra
tio ⁊ nã aliq mõ ⁊ laudabilis ẽ. Nam
ait aplus. i. Thimoth. 3° ca°. Qui epiſco-
patũ deſiderat bonũ opus deſiderat.
qđ habeť. 8. q. i. c. q epatũ. et. 23. q. 4
c. diſplicet. Aut ẽ appetit⁹ ipſi⁹ ꝓpť ſe.
⁊ ſic ẽ appetit⁹ culpabilis. nec hꝫ incli-
natione niſi nãe corrupte. Et ſcđm hꝯ
rñdendũ ẽ ad oba. Prime. n. rõnes cõ
cludũt đ appetitu potẽtie q qdẽ nãlis
eſt. Alie võ rõnes ꝯcludũt de appetitu
potentie in ꝯpatiõe ad ſubiectionem
hoīuꝫ qđ qdẽ ẽ ꝓpť ſe. ⁊ hꝯ mõ intelli-
gunť auctoritates quas ponũt Ber. ⁊
Greg⁹. Illa võ rõ que ſumiť ex glo.
Geñ. 9° ad hꝯ tendit ꝙ appetit⁹ ꝑlatio-
nis nõ ſit ſm nãm ꝑmit⁹ inſtitutam.
Et ſilř vltima rõ ad illã tendit. ſꝫ nõ
ex hꝯ excludiť qn ex natãli rõne ſit ap
petit⁹ glorie diue vł vtilitatꝭ ꝓximoꝝ
mediãte ꝑlatiõe. Et qñ diciť ꝙ hõ na
turaliť fugit deꝑſſionẽ. dicendũ ꝙ eſt
quedã deꝑſſio ex merito culpe. ⁊ hãc
nãliť debet hõ fugẽ. cui oppoſita eſt
exaltatio ex merito grẽ. ⁊ hanc exalta
tionẽ nãliť appetit hõ. ſꝫ differt a do-
minatiõe q̃ hõ hoī dñať. h⁹mõi enim
exaltatio erit in patria ubi nõ erit ex-
altatio qua hõ ꝑeſt hoī. Et ſic pꝫ pars
ꝑma hui⁹ ſermonis.

¶ Pars ſecũda hui⁹ ſermõis. in qua de-
clarať vnde habuit originẽ ſuperbia
luciferi.

SEcũdo ĩ iſto ſermone aduer-
tendũ ẽ ꝙ initiũ et origo oĩs
pctĩ fuit ſuperbia luciferi qui
multa bona nãlia cum a dño ſe gtuite
accepiſſe videret. ſtultũ illud qđ Yſa.
14° ca°. ſcribitur apud ſemetipſũ dixit.
Aſcendã ſuꝑ altitudinẽ nubiũ. ⁊ ero
ſilis altiſſimo. Suꝑ q̃ vba dĩc mgr in
2°. diſ. 2. c. hic q̃ri ſolet. ꝙ altitudinẽ
nubiũ eq̃litatẽ dei miſer intelligebat.
Q; ſi forte dicať hꝯ cã meli⁹ intelligi
Nũq̃ꝫ lucifer potuit appetere eq̃litatẽ
dei. Nã ex paſſione uel ignorantia nõ
peccauit: qa culpã pena ꝑcedere non
debuit. Peccauit igiť ex electiõe. ſꝫ ſm
phm 3° ethicoꝝ. electio non ẽ ĩpoſſibi
liũ. angelũ võ deo eẽ eq̃lẽ eſt ĩpoſſibi-
le. ergo angel⁹ equalitatẽ dei nõ appetijt.
Ꝓ. Anſel. in lib° de caſu diaboli dicit
Nihil appetijt ad quod nõ ꝑueniſſet ſi
ſtetiſſet. ſꝫ nũq̃ꝫ fuiſſet eq̃lificatus deo.
ergo ꝛc. Ꝓ. ꝙ hoc non ſit appetibile vi-
deť. Diña ĩmẽſitas nõ põt mẽte capi.
ergo null⁹ põt cogitare eq̃litatẽ ad deũ. ſꝫ
nihil põt appeti qđ nõ põt mẽte capi.
ergo ꝛc. Ad hoc rñdeť ꝙ abſq; oĩ dubio
ſilitudinẽ vł eq̃litatem dei appetijt ut
dictũ ẽ. Vñ Aug⁹ in lib° de q̃onib⁹ ve
teris teſtĩ dĩc ꝙ diabol⁹ elatiõe infla-
tus voluit eẽ ut de⁹. Itẽ. Ber. de gra-
dib⁹ hũilitatis inq̃t. Nõ momẽtaneo
ſꝫ odio dign⁹ es ſempiťno ꝙ tuo altiſſi
mo ⁊ dilectiſſimo dño deſideraſti ſꝑ
eq̃ri. Ꝓ. ſuꝑ illud ps. Que nõ rapui
tũc exſoluebã. dĩc glo. Adã ⁊ diabol⁹
voluerũt rapẽ diuinitatẽ ⁊ amiſerũt fe-
licitatẽ. Sed q̃liť ꝑdicta intelligant
declarat dominus Bona. in 2°. diſ. 2. i

q̄ſtiōibꝫ circa lrām ſecunde ptis.⁊ in
eodē diſ.5.arti.p̄.q.2. Et Alex.in ſe-
cūda pte ſūme in tractatu de pctō lu-
ciferi.⁊ Scotꝰ ⁊ Petrꝰ de Aqla in ea-
dem diſ.⁊ btūs Tho.in 2°.diſ.5.arti.
2°.et pma ſecūde.q.63.arti.3°.⁊ iterū ī
qōnibꝫ diſputatis de malo·de demōi-
bus.q.3.di.ꝙ duplex ē ſilitudo dei.s.
eqpantie⁊ imitatiōis ſiue p̄eminētie.
Silitudo eqparātie ſiue eq̄litatis nul
lo mō pōt appeti ordinate.ſʒ aliq̄ mō ē
appetibilis·aliq̄ mō non.Nā oīoda ſi-
militudo nō ē appetibilis.qa non pōt
cadē in cognitionē ſiue ī intellectum.
⁊ ideo nec in appetitum.⁊ ſi aliqs fin-
gat non appetit equalitatem ſed ſuam
fictionem. Alio modo eſt ſimilitudo
equalitatis in aliqua conditiōe ut in
diuina preſidentia ſcīa⁊ hꝰmodi.⁊ ſic
credo ꝙ poteſt appeti. Similitudo vō
imitationis poteſt appeti ordinate et
inordinate.Ordinate ut appetatur ſi-
militudo ī his que ſūt dīne exceptio-
nis·cuiuſmōi ſūt perfectiones⁊ deco-
res vtutū.Inordīate vō ut hō appetat
illud qd nō decet ul' qd deo nō placet.
ut ſi appetat hoībus p̄eſſe·uel ſe de ad-
uerſarijs vindicare. Cū g̊ q̄rit'.ſi dia-
bolꝰ potuit appetē eq̄litatē dei.Dicen-
dū ꝙ nō equalitatē eqparātie⁊ oīode
ſilitudinis.s.eē ut deꝰ ut qdā dicē vo
luerīt.Hoc.n.ē īpoſſibile tribꝫ rōnibꝫ.
p̊ ex pte dei.qa q̄ʒuis aliqs poſſit plꝰ
deſiderare q̄ʒ poſſit habē.tn̄ nō poteſt
plus velle q̄ʒ poſſit eſtimare.qa intel-
lectū volūtas ſeqt'·nō aūt excedit. 2°
hoc idē ꝓbat' ex pte dei.qa non ē poſſi
bile ei aliqd adeq̄ri.Nō.n.ē poſſibile
ei qd ē pticipās eſſe eq̄ri ei qd ē eſſen
tialit' ipſū eſſe.Iterū certiſſimū ē crea-
turam nō poſſe adeq̄ri ſuo creatori. ⁊
hoc ſciuit angelus cuʒ haberet pſpica-
ciſſimū ītellectū.Vn̄ in p̊s. Dn̄e quis
ſimilis erit tibi. Et Yſa.40.Cui ſimi-
lē feciſtis deū? ⁊ loquūt' de ſilitudine
eqparantie ad quaʒ creatura p̄uenire
nō pōt cū hoc nō poſſit hūana natura
in xp̄o. 3° hoc idē ꝓbat' ex pte angeli
appetentis.qa impoſſibile ē ꝙ angeluſ
appetat bonū aliqd quo exiſtente iam
ipſe idē nō eēt. Nulla.n.res que eſt ī
inferiori gradu pōt appetere ſuperiorꝭ
nat'e gradū ſine ſui ipſiꝰ corruptiōe q̄
non cadit in ītellectu⁊ p ꝯſequens in
appetitu·ſicut canis nō appetit eē leo.
quia ſi transferret' ī gradū ſuperioris
nat'e·iam nō eēt. Si aūt q̄rat'.ſi diabo
lus appetijt equalitatē dei p̄eminentie
aduertendū ꝙ h' eſt duplex. Vna eſt
p̄eſſe oībus ⁊ nulli ſubeſſe qd ē ꝓpriū
dei.⁊ q̄ʒtū ad hoc lʒ angelus appetierit
p̄eſſe omnibꝫ angelis⁊ creaturis infe-
rioribꝫ: nō tn̄ potuit appetere ꝙ abſo-
lute nō eēt deo ſubiectus.Et hoc tribꝫ
rōnibꝫ. p̊ qa hoc ē impoſſibile.s.an-
gelū ⁊ omnē creaturā creatori non eē
ſubiectā.nec etiā in eius apprehenſio-
ne h' potuit cadere quaſi poſſibile. 2°
qa ipſe angelꝰ deſineret eē ſi totaliter
deo ſubiectus non eēt. 3° qa tota eius
pfectio eſt ieē ſub deo.qa totum bonū
āgeli eſt ī hoc ꝙ deo ſubeſt·ſicut tota
claritas aeris eſt ex hoc ꝙ ſubijcit' ra-
dijs ſolis. Alia equalitas preeminen
tie eſt habere ſimilitudinem ex nullo
merito ſuo uel alieno. Et hec fuit illa
preeminentia quam angelus appetijt.
quia.s.appetijt alijs preeſſe ſua tamen
auctoritate. Quod autem appetijt preeſſe
hoc fuit imitationis quod aliquando
obtinuiſſet ſi ſtetiſſet. ꝙ autem pro-
pria auctoritate ita ꝙ ſine merito ⁊ ſi-
ne datore.⁊ hoc eſt ſolius dei·Ideo di
cit Gregorius ꝙ appetijt eſſe ſui iuris

ita q̄ nulli ſubeſſet.s.q̄ ad grām. Ber. v̄o dic q̄ appetijt eq̄litatē potētie. Anſel. aūt dic q̄ appetijt ꝑeſſe ſine merit. ⁊ oēs verū dicunt. ⁊ dīſe auctoritates circūloquūt̄ h̄ qđ ē ꝑeſſe oībus ꝓpria auctoritate. Fuit igit̄ pctm̄ angeli ī h̄ q̄ ad ɔſequēdū ſupnalē btītudinē q̄ in plena dei viſiōe cōſiſtit nō ſe erexit in deū tāq̄ finalē pfectionem ex eius gr̄a deſiderās cū alijs ſcīs. ſ; eā ɔſequi voluit p v̄tutē ſue nāe. nō tn̄ ſine deo in nām opante ſ; ſine deo grām confe rente. Et qa habere finalem beatitudi nem p v̄tutē ſue natē oīo abſq; gratia ſupioris ē ꝓpriū deo: manifeſtū eſt q̄ q̄tū ad h̄ appetijt diabol⁹ dei eq̄litatē. vn̄ q̄tū ad hoc appetijt etiam deo non ſubijci ut.s.ei⁹ gr̄a ſup ſue nāe v̄tutē indigeret. ex ɔſideratiōe g̊ ꝓpe nobi litatis in ſupbiam ruit. Et ſic p; vnde habuit originē pctm̄ luciferi. patetq; ps ſecūda hui⁹ ſermonis.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermōis. in q̄ ponūt̄ tres radices ex qb; vniuerſalit̄ origi nat̄ ſuperbia.

Tertio ī iſto ſermone ſolerter aduertēdū ē q̄ ut ex ſcripturā dīnis colligit̄ ex trib; radici bus orit̄ ſupbia. s. ex elegātia natāliū ex abūdātia facultatū. ⁊ ex ꝑeminētia dignitatum. ꝑ dico q̄ orit̄ ſupbia ex elegātia nāliū ut patuit expſſe ī pmo angelo ī pte pcedēti. Sūt. n. bona nāe ex pte corpis: ſanitas. fortitudo. agi litas. pulchritudo. nobilitas. ⁊ libtas. Ex parte v̄o aīe ſūt: ingenij velocitas bonitas memorie. nālis diſpō ad v̄tu tes. ex qb; orit̄ ſupbia. Patet h̄ p expe rientiā ī ſapiētib; ⁊ nobilib; pulchrī ⁊ decoris. Vn̄ Ouidi⁹ in lib° de faſtis inqt. Faſtus ieſt pulchris ſeqt̄ ſupbia formā. Et Saluſtius de nobilitate ait Cōe malū nobilitatis ē ſupbia. Et iō bn̄ dic phs 5° politicoꝝ. Nobilitas ⁊ v̄tus ī paucis iueniūt̄. qa nobiles ⁊ bo ni nuſq̄ ſūt multi. Sift̄ ex ſcīa multi ſupbiūt. Vn̄ exēplū hui⁹ habet̄ đ illo q legebat eplās Pauli. ⁊ cū laudaret̄ q̄ bn̄ legeret eleuat⁹ ē in ſupbiā ⁊ di xit q̄ meli⁹ intelligebat q̄ aplſ. ꝓpter qđ ſtatim oīa oblitus ē. Sile hui⁹ ha bet̄ in Polictato li° ꝑ de Homero poe ta Aſiano q in grecia claruit tpe regis iſt̄. Nā cū a nautis ī litore maris deti neret̄: interrogauit eos qd haberēt. qui dixerūt. Quotqt cepim⁹ nō habem⁹ ⁊ qs nō cepim⁹ retinem⁹. Vermes. n ī veſtib; ſcrutabant̄. Homer⁹ v̄o diti gens cogitatū ad piſces cogitabat q̄lit̄ h̄ eē potuiſſet ut videl; nondū captos haberēt piſces ⁊ captos nō haberent. Aiūt v̄o quidā ex h̄ in tanta elatione elatū ut in inſaniā v̄ſū ſeipſū ſuſpen derit. Eſt g̊ ꝑma radix ſupbie elegan tia nāliū. 2° dico q̄ ſupbia orit̄ ex abūdātia facultatū tpaliū. Et iō apl̄s ī. Thimod. vlt. ſcribēs ait. Diuitibus hui⁹ ſeculi pcipe ſupbe nō ſapere. Et Aug⁹ ſup ꝑs. 136°. ait. Malū qđ impor tant maxie diuitie ī caud hoīb; eſt ſu pbia. Nō. n. aurū malū ē qđ condidit deus. ſ; hō mal⁹ ē relinquēs creatorē ⁊ ɔuerſus ad creaturā. Et lib°. 50. omel. omelia. 13. dic. Vermis diuitiaꝝ ē ſup bia. Difficile ē ut nō ſit ſupb; q diues ē. Tolle ſupbiā diuitie nō nocebūt. h̄ ille. Et btūs Greg⁹ ſup Iob. 21° ca°. dic Sic. n. ex abūdantia adeps cibi: ſic ex abūdātia reꝝ tpaliū ſupbia naſcit̄. Ex emplū đ h̄ legit̄ q̄ cū Iudaſ machabe⁹ vrbē cū multis īgrederēt̄ ⁊ ciues romāi tā Iudā q̄ ſocios ſupīdutos vidiſſent

ſtolis litteris aureis hāc ſcripturam:
Quis.s.fortis ſicut de⁹ nr̄.habentibꝫ.
ꝓpter diuitias ⁊ eoꝝ potentiā ī tantā
amentiā ꝓruperunt ut illico ſiles ſto-
las ſibimetipſis facerēt q̄ hāc ſcriptu-
rā lrīs aureis ſuphaberēt. Senat⁹ po-
pulusq; roman⁹. quē titulū vſq; ī ho-
diernū diē in eoꝝ vexillis deſcribi uł
depingi faciūt. Et iō Saluſti⁹ ī iugur-
tino de romanis dic. Popul⁹ ⁊ ſenat⁹
romanus añ Carthaginē deletā placi
de modeſteq; rem publicā tractabat:
neq; glie neq; honoꝝ certamē erat. Sꝫ
ubi illa formido mētis diſceſſit illo ea
q̄ ſecundas res amat laſciuia atq; ſup-
bia inceſſere. ſed met⁹ hoſtilis ī bonis
artibꝫ ciuitatū detinebat. Itaq; ī rebꝫ
aduerſis optauerūt ociū. quod poſtq̄
adepti ſūt aſperi⁹ acerbiuſq; ſic nem-
pe cepere nobilitas dignitatē. ꝑplus li
bertatē. ī libidinē v̄tere. ducē. rapere
trahē. H̄ ille. Sꝫ vindicta dei adeo eoꝝ
ſupbia deiecta ē ut de ciuitate dicatur
Roma quanta fuit ipſa ruina docet.
Nec mirū qa iux̄ phm. Nullū violen-
tū ꝑpetuū. ꝗ ⁊c. 3° ſuperbia orit̃ ex
ꝑeminentia dignitatum ſicut euenit
Nabuchodonoſor regi ſicut Daniel.
4° ca°. ſcribit̃. ⁊ Roboā filio Salomōis
q ut. 3. Regꝫ. 12° ca°. legit̃ elatus cōſilio
iuuenū ɔq̄renti ꝑplo ſic r̄ndit. Pater
me⁹ cecidit vos flagellis: ego autē ce-
dam vos ſcorpionibꝫ. q̄ ex re ꝑmo die
maiorē ptē dominij ꝑdidit. Et iō pi-
culoſe ſūt dignitates h⁹ miſeri mūdi ⁊
etiā eccłie. Nec valet aſſumere excuſa
tionē laboꝝ ⁊ meriti. cum Greg⁹ 26°
morał. dicat. Nō nūq; homo eo ipo q
ꝑeſt alijs elatiōe cogitationū intume-
ſcit. Sepe qdē rectū ⁊ mediū iter ꝑgi-
mus. ⁊ tn̄ ortis iuxta ſepibus p veſti-
mēta retinemur. Et iō hō auidus ꝑſi-
tendi piculuꝫ aīe ſue appetit. Vn̄. 26.
diſ. c. virū. Leo papa inqt. Mens potē-
tie auida neq; abſtinē nouit a vetitis
neq; gaudē cōceſſis. neq; pietati adhi-
bere cōſenſū. Et iſta fuit cā q̄re Plu-
tarch⁹ Traiano īpatori ad īperiū ſub-
limato ī h̄ v̄ba ſcripſit. Plutarch⁹ Tra
iano ſalutē dicit. Modeſtiā tuā noue-
ram nō appetē ꝑncipatū quē tn̄ ſemꝑ
moꝝū elegātia mereri ſtuduiſti. Quo
qdē tāto dignior iudicaris quanto a
crimine ambitiōis videt̃ eē remotior.
Tue itaq; v̄tuti ɔgtulor ⁊ fortūe mee.
ſi tn̄ recte geſſeris quē ꝓbe meruiſti:
aliogn te piculis ⁊ me detrahentium
linguis ſubiectū iri non dubito. Cū ⁊
ignauiā pitoꝝ Roma nō ferat ⁊ ſmo
public⁹ delicta diſcipuloꝝ refūdē ſo-
leat ī ꝑceptores. Sic Seneca Neronis
ſui merito detrahentiū carpit̃ linguis
adoleſcētiū ſuoꝝ temeritas in Quin-
tilianū refūdit̃. ⁊ Socrates ī pupilluꝫ
ſuū fuiſſe clementior criminat̃. Tu v̄o
qd vis rectiſſime geres ſi nō receſſeris
a teipſo. Si primū te ɔpoſueris. ſi tua
oīa diſpoſueris ad v̄tutē: recte tibi ꝓ-
cedent vniuerſa politice ɔſtitutionis
maiores vires tibi exculpſi: cui ſi ob-
tēperas Plutarchum viuēdi habebis
auctorē. Aliogn p̄ntē epiſtolā teſtem
īuoco. qa in pnicie īperij nō ꝑgis auc-
tore Plutarcho. H̄ ille. Si igit̃ pagani
fugiebāt ambitionē ⁊ dignitates peri
culoſas aſſerebāt. quāto magꝭ nos xp̄i
ſanguīe inſigniti h̄ cauē debem⁹. quia
apłs ad Phił. 3°. inqt. Glīa ī cōfuſione
eoꝝ q t̄rena ſapiūt. glo. Glīa eoꝝū tē-
poralis ducit eos ad et̃nā ɔfuſionem.
Vnde Criſo⁹ 40. diſ. c. multi. ait. Qui-
cūq; deſiderauerit primatum in terra
īueniet confuſionem in celo. Ad cui⁹
ſuperbie cōfuſionē habet̃ exemplum

in euāgelio hodierno de Cēturione q
laudatᷣ ex q̄tuoꝛ. p̊ ex bonitate. qa cū
ſuū paliticū nō abiecit nec deſpexit. ſ
ad xpm accedens ſtudioſe ꝓ eo roga-
uit. 2° ex hūilitate. cū dic. Dn̄e nō ſū
dign⁹ ut ītres ſub tectū meū. 3° ex con
feſſione. cū dic. Tm̄ dic v̂bū ⁊ ſanabitᷣ
puer me⁹. 4° ex ꝯpatiōe. cū dic ꝑ locū
a mīoꝛi. Nā ⁊ ego hō ſū ſub ptāte ꝯſti
tutus hn̄s ſub me milites. ⁊ dico huic
vade ⁊ vadit. ⁊ alio veni ⁊ venit. ut pꝫ
Math. 8° ca°. q̄i. di. Potes dicē infirmi-
tati recede ⁊ ſtatim recedet. ⁊ ſanitati
veni ⁊ veniet. Xp̄s aūt acceptās deuo
tionē Centuriōis dixit q̄tuoꝛ v̂ba do-
cumēto plena. Primū fuit pietatis cū
ſuū ei⁹ dignat⁹ ē viſitare. di. Ego ve-
niā ⁊ curabo eū. Secūdū fuit eqtad ī
eo qꝛ fidē Cēturiōis ꝯmēdauit. di. Nō
īueni tantā fidē ī iſrᷣ. Tertiū fuit ac-
ceptabilitatis q̊ ad ſaluādos. di. Mul-
ti ab oꝛiēte ⁊ occidēte. s. iuuētute ⁊ ſe-
nectute uel ꝓſpitate ⁊ aduerſitate ve-
niēt. s. ad ſalutē. ⁊ recūbēt cū Abꝛahā
⁊c̄. Quartū fuit ptātis. di. Vade ⁊ ſi-
cut credidiſti fiat tibi. Cōtēnam⁹ igitᷣ
ſupbiā ⁊ hūilitᷣ cū Centurione effuſis
lachꝛymis remedia infirmitatū nr̄aꝝ
ſpūaliū a dn̄o poſtulemus: ut curati
maxīe a peſte ſupbie a medico ꝯmen
dati ⁊ grām ī pn̄ti cōſeq mereamur ⁊
glīam adipiſci ī futᷣo ſeculo. ſ. Amen.

¶ Feria ſexta Cinerū. de remediatione
ſuperbie Sermo 38⁹

OMne quod
eſt in mūdo. aut ē ꝯcupīa
carnis. aut ꝯcupīa oculoꝝ
aut ſupbia vite. Iteꝝ ubi s
Nō ſufficit medico frēs kmī infirmi-
tates cognoſcē niſi etiā ſciat remedia
adhibē atqꝫ ꝓpetates illaꝝ reꝝ cog̊ſcē
q̄ curationē earū poſſint pficē. Medi-
cine. n. ut ait ph̄s 2° ethicoꝝ hn̄t fieri
ꝑ ꝯ̄ria. qa ꝯ̄ria ꝯ̄riis ut calida frigidis
curantᷣ. Idcirco viſis ī ꝓcedēti ſermōe
maligne ſupbie radicibꝫ. ꝯgruū videtᷣ
in pn̄tiaꝝ ut remedia ipis adhibē ſtu
deam⁹ anq̄ꝫ aīam caſtrametent. qa ⁊ ſi
d ſe ſit difficilis expulſiōis ut patebit
ī ſequētibꝫ: attn̄ ꝑ ꝯgrua remedia cō
trariā diſpōnē ipſi⁹ hn̄tia facilitᷣ repꝛi
mi potit. Sed qa dictū ē tres radices
eē ſupbie potiſſimū ad deuitādā ſup-
biā remediū eſt ipas radices abſcidē.
qa expientia teſte: deficiēte cā defici-
et effect⁹. docente etiā ibidem pho 2°
phicoꝝ. qd etiā tranſūptiue hēt ex̄ de
appella. c. cū ceſſante. ⁊ de peni. ⁊ re. c.
cū infirmitas. de iure. iurā. ⁊ ſi xp̄s. ff
de poſtu. l. i. §. ſexū. ⁊. ff. ſolu. ma. l. i.
cū ſilibꝫ. Sed nūqd debet hō reſpuē
ſuā nālē nobilitatē: nūqd deſtruere
pulchꝛitudinē: nūqd q̄rē īfirmitatē:
nūqd obligatᷣ hō relinquē diuitias iu
ſte acqſitas: nunqd debet qs dignita-
tes totalitᷣ dimittē. dn̄atiōes aliis do-
nare ut ipſe ſupbiā caueat: Hoc nō di
cim⁹. ſʒ nō ꝓdicam⁹. nec ſꝑ ſʒ ꝯſulim⁹
videlꝫ qꝛ ꝓdicte radices ſupbie de fac-
to remoueātᷣ. ſʒ ꝑ tāto dicim⁹ qꝛ ille ra
dices abſcidantᷣ ꝓ quāto ī eaꝝ eſtima
tione nō pſiſtat nec eas magnipendat
ne ſic ī ſupbiā ruat. qa ut ait Iohes in
v̂bis ꝓpoſitis. Oē qd ē ī mūdo ⁊c̄. In
iſto igitur ſermone reddēdo ſingula
ſingulᷣ. ſingula remedia adhibēda ſūt
ſingulis radicibꝫ ſupbie.
p̊ adhibendū ē remediū ꝯtra elegan-
tiam naturaliū.
2° ꝯtra abundantiā facultatū.
3° ꝯtra ꝓeminentiā dignitatū.

¶ Pars pˀma hui⁹ ſermonis. in q̃ ponũtˀ
remedia ↄtra pˀmã radicẽ ſupbie que
eſt elegantia naturaliũ.

PRimo ĩ iſto ſermone anq̃ȝ ad
pticularẽ ſupbie remediatõȝ
deſcendam⁹. aduertendũ eſt
pˀus ĩ gnãli ꝙ infirmitas ſupbie nõ fa
cile curatˀ. qđ trib⁹ rõnib⁹ ꝓbatˀ. pˀ ra
tiõe igratiõis p h° ꝙ nõ ↄgſcitˀ ipa in-
firmitas etiã ĩ illis q pleni ſũt ſupbia
vſqȝ ad oculũ. Qȝ aũt non de facili cu-
retˀ qa nõ agſcitˀ ꝓbatˀ auctoĩtate Ber.
di. Scio lõge eẽ a ſalute mẽbꝝ qđ ob-
ſtupuit. ⁊ egrũ ſeſe nõ ſentiẽtẽ picu-
loſi⁹ laborare. Propterea Amb°. Ro. 2°
ca°. ait. Grauiſſime peccas qa ignoras.
Nã ⁊ Sen. inqt. Iõ difficile puenim⁹
ad ſanitatẽ qa nos egrotare neſcim⁹.
⁊ idẽ alibi ait. In his morbis qb⁹ ani-
m⁹ afficitˀ qſ pei⁹ ſe hȝ min⁹ ſentit. ſom
nia ſua narrare vigilãtis ẽ. ⁊ vitia ſua
ↄfiteri ſanitati indiciũ ẽ. 2° rõne re-
mediatiõis p h° ꝙ remedio non iuuatˀ
ĩmo ĩde deterior efficitˀ. nã ſupbia cã
fuit q̃re iudei đ pˀdicatõe xpi deterio
res facti ſũt. Et iõ ꝓ°. 26° ca°. Vidiſti
hoĩem ſapientẽ ſibi videri. magis illo
ſpem hẽbit ĩſipiẽs. 3° rõe deſpectiõis
p h° ꝙ pietas dei nõ ita reſpicit ſupbũ
ſicut alios pctõres. Vñ Greg⁹. Celeſti
medic⁹ egros nõ reſpicit quos etiã de
medicamĩe fieri deteriores videt. Et iõ
anq̃ȝ radicẽ ĩ aĩa faciat ad remediũ eſt
recurrẽdũ ne ĩtroeat. Sicut. n. diffici
litˀ ſanatˀ ita etiam facilitˀ incurritˀ niſi
ſollicite remediũ adhibeatˀ. Qȝ aũt ſu-
pbia de facili ĩcurratˀ ⁊ difficultˀ euitetˀ
ſup alia pctã. declarat Alex. ubi ſ. di.
ꝙ ſupbia ſicut ⁊ alia pctã duo ĩportat
s. pˀuationẽ v̊tut̃ gr̃tuite. ⁊ diſpõnẽ ad
quendã appetitũ inordinatũ. Qtũ ad

pˀuationẽ v̊tutis gr̃tuite cũ expellitur
pˀuatio ãnexa ſupbie expellũtˀ alie pri
uatiões p gr̃am gtũ facientẽ. vñ ſic ſu
pbia ẽ eque facilis expulſiõis reſpcũ
aliorũ pctõꝝ. ſicut. n. oẽs v̊tutes inſitˀ
dantˀ. ita oĩa inſitˀ tollũtˀ. Qtũ autẽ ad
illud ꝙ ſupbia ẽ diſpõ ad quẽdã appe
titũ ĩordinatũ q ẽ excellẽtie nõ eq̃ fa-
cilis expulſiõis ẽ pctm̃ ſupbie ſicut et
alia pctã. Appetibile. n. illud magis ẽ
adherẽs ipſi ſpũi rõnali. ⁊ iõ difficilˀ ẽ
expulſiõis ⁊ facilis adheſionis. qđ pȝ
etiã trib⁹ rõnib⁹. pˀ rõne eſtimatiõis
qa nõ eſtimatˀ tãta infirmitas quanta
eſt. ⁊ iõ nõ vitatˀ ſicut vitãda eẽt. Vñ
Greg⁹ inqt. Cũ minus turpis ſupbia
creditˀ. min⁹ vitatˀ. Luxuria eo magis
erubeſcũt hoĩes quia oẽs turpe noue-
rũt. 2° rõne exẽplificatiõis. qa. s. ma
nifeſtiora ĩueniũtˀ exempla ſupbie q̃ȝ
alioꝝ vitioꝝ. Fornicatores. n. ⁊ alij pec
catores occultãt pctã ſua. ſȝ pctm̃ ſup-
bie manifeſte cõmittitˀ. 3° rõne occa-
ſiõis. qa ſupbia oritˀ ex v̊tutib⁹. ſicut
habetˀ ſup illud pˀs. Vox dñi ↄfringẽd
cedros libani. Et alibi dicitˀ. Ex adipe
ꝓdijt iniqtas. ꝓpter h° dicitˀ eẽ diffici-
lioris expulſiõis. pˀ igitˀ in iſta parte
ſũt adhibẽda remedia ↄ͂ pˀmã radicẽ
ſupbie q̃. s. elegãtia nãliũ eſſe dr̃. Nã
tria debet hõ de nãlib⁹ ad fugandã ſu
pbiã ↄſiderare. s. eaꝝ coĩtatẽ. eaꝝ fra-
gilitatẽ. ⁊ eaꝝ miſerabilẽ conditionẽ.
pˀ debet hõ ↄſiderare ꝙ bona natalia
nõ ſolum ſũt coĩa multis hominib⁹ ⁊
quaſi omnibus qa ſi tu es nobilis ille
ignobilis eſt ſan⁹ ⁊ tu infirm⁹. ⁊ ſic de
ſingulis: veꝝ etiam ſunt coĩa beſtijs
irrationabilibus. ĩmo in iſtis multa
bruta excedũt. ſicut eſt fortitudo cõ-
munis ⁊ agilitas ⁊ ſanitas ⁊ vigor ſen
ſuũ. in quibus multa bruta preualẽt.

Scd̃m.n.pħm 2° ꝯ aīa.Hō̃ certiſſimū̃ hȝ guſtū̃. in aliȷ̈s aūt deficit a multis. De p̃dictis etiā̃ ait Sen̄.ad Lucilluȝ. Si magnus es ⁊ arboꝛes: ſi foꝛtis es ⁊ leones: ſi pulcher es ⁊ pauones: ſi ve lox es ⁊ lepoꝛes: ſi aūt ſapiens es tu es vnꝰ deus ī hūano coꝛpe latitatꝰ. H̄ ille Nō̃ g̊ hȝ hō̃ cām ſupbiēdi in q̄bus be ſtie eū̃ ſupant. 2° debet cōſiderare hō̃ eaꝝ fragilitatē̃.qa nō̃ ſūt bona ſta bilia ſ caduca ⁊ momētanea. hodie.n qs ſanꝰ ē̃.cras infirmus uel moꝛtuus. Jac.4°. Que ē̃ vita nr̄a niſi vapoꝛ ad modicū̃ patens? Vidi impiū̃ ait ꝓpħa ſupexaltatū̃ ⁊ eleuatū̃ ſicut cedros li bani.Trāſiui ⁊ ecce nō̃ erat.q̄ſiui ⁊ nō̃ ē̃ īuentꝰ locus eiꝰ. Nullꝰ g̊ ſupbiat de ſanitate q̄ tā̃ facilit̃ amittit̃.nō̃ de pul chꝛitudīe q̄ ſaltē̃ moꝛte ad ſterq̄liniū̃ cōducet̃.nō̃ ꝯ nobilitate qa oēs ſumꝰ ab vno patre ⁊ vna mr̄e. Vn̄ Malach. 2° dr̄. Nū̄qd non pat̃ vnꝰ oīuȝ nr̄m? nūq̄d nō̃ deus vnꝰ creauit nos? q̄re g̊ deſpicit frēm ſuū̃ vnuſq̄ſq; nr̄m? Nō̃ n.fecit dn̄s vnū̃ hoīem argēteū̃ vnde eſſent nobiles.⁊ vnū̃ luteū̃ vnde eſ ſent ignobiles: ſ oēs fecit de limo t̃re ad denotandū̃ q̄ ī terrā̃ oēs reuerſuri ſūt.nobiles ⁊ ignobiles.paupes ⁊ di uites.ſapiētes ⁊ inſipiētes. pulchꝛi ⁊ defoꝛmes.igit̃ nō̃ eſt ſupbiendū̃. Vn̄ Jeroꝰ de miſeria humana inq̄t. Quid ꝓſūt o frat̃ diuitie? qd vana gl̄ia? qd leticia mūdi cū̃ nō̃ liberāt homīnē̃ de moꝛte nec defendant a v̓me nec eripi ant a fetoꝛe. Ecce.n.qui heri ſedebat gl̄oſus ī aula.nūc latet deſpectus ſub tūba. ⁊ q̄ veſcebat̃ deliciȷ̈s ī cenaculo modo ꝯſumit̃a v̓mibus ī ſepulchꝛo. Cur g̊ ſuperbis v̓mis ⁊ cinis.diuitias paupibꝫ diſpgendas accumulas.cum dicāt p̄s.Doꝛmierūt ſomnū̃ ſuū̃ oēs

viri diuitiaꝝ: ⁊ nihil īuenerūt in ma nibꝫ ſuis.H̄ ille. 3° debet ꝯſiderare hō̃ eoꝝ miſerabilē̃ cōditionē̃.qa cū̃ his q̄ vident̃ bona q̄bꝫ poſſit gl̄iari ⁊ eleua ri hō̃ ſūt tot miſerie adiūcte ut potius debeat ī eoꝝ ꝯſideratiōe hūiliari. Vn̄ Michee.6° ca°.dr̄. Hūiliatio tua ī me dio tui.i.cām hūiliandi habes ī cōſi deratione tui ipſiꝰ.Hō̃.n.natꝰ de mu liere bꝛeui viuēs tpe repletꝰ mult̄ mi ſeriȷ̈s ⁊c.De q̄bꝫ ait Ber.ī meditatio nibꝫ.Si diligent̃ ꝯſidēs qd p̄ os ⁊ na res ceteroſq; coꝛpis meatꝰ egrediatur viliꝰ ſterq̄liniū̃ nūq̄ vidiſti.Si ſingu las eiꝰ miſerias enumerare velis q̄ ſit onerata pctīs.irretita viciȷ̈s.pꝛuriens ꝯcupiſcētiȷ̈s.occupata paſſiōibꝫ.ꝓna ſp̄ ī malū̃.⁊ in oē̃ vitiū̃ ꝓcliuis: plenā̃ oī ꝯfuſiōe ⁊ ig̃minia īuenies.Et iſta. Nihil aliud ē̃ hō̃ niſi ſpma fetidū̃.ſac cus ſtercoꝛū̃.cibus v̓miū̃. pꝰ hominē̃ v̓mis.pꝰ v̓mē̃ fetoꝛ ⁊ hoꝛꝛoꝛ: ⁊ ſic ī nō̃ hoīem v̓tit̃ oīs hō̃. Cur g̊ ſupbis o ho mo? Attēde q̄ fuiſti vile ſemen ⁊ ſan guis coagulatꝰ ī vtero. deīde miſeriȷ̈s huiꝰ vite expoſitꝰ ⁊ pctō: ⁊ poſtea ver mis ⁊ cibus v̓miū̃ futurus ī tumulo. Quid ſupbis puluis ⁊ cinis? Cuiꝰ cō ceptꝰ culpa.naſci miſeria.viuē̃ pena: ⁊ moꝛi anguſtia.Cur carnē̃ tuā̃ pcioſis rebꝫ īpinguas ⁊ adoꝛnas quā̃ pꝰ pau cos dies v̓mes deuoꝛaturi ſūt ī ſepul chꝛo.aīam v̓o tuā̃ nō̃ oꝛnas bonis mo ribꝫ q̄ deo ⁊ angelis eiꝰ ē̃ p̄ntanda ī ce lis? H̄ ille. Cōſidēt igit̃ hō̃ oculo ment̄ illud qꝺ conſiderabat Demoſthenes pħus vidēs ſepulchꝛꝫ cuiuſdā̃ īpatoꝛ̄ ceſaris ne ī ſupbiā̃ ruat. Ait enim ipe. Jntuitus ſū̃ videre cadauer ceſaris in ſepulchꝛo. ⁊ vidi eū̃ liuido coloꝛe co loꝛatum.putredine circūdatū̃. alueū̃ eius diruptū̃. ⁊ v̓miū̃ cateruas que

ꝑ illud trāſeūtes diſcurrebāt· duo fa-
melici angues ī oculoꝝ foueis paſce-
bant᷑·crines nō adherebāt capiti·den
tes patebāt labijs ↄſūptis:⁊ dixi. Ubi
ē ceſar chorus puellarū? Magnitudo
diuitiaꝝ? caterua baronū? acies mili-
tū? Ubi ſūt canes venātes? equi velo
ces? aues rapaces? talamuſ depictus?
lectus eburne⁹? aureū atriū? Ubi ſūt
veſtimenta mutatoria? dīſa cibaria?
canticum lyre? organoꝝ ſonit⁹? odor
aromaticus? Te reuerebant᷑ hoīes. ti
mebāt pncipes. colebāt vrbes. Ubi ē
tāta potentia tāq̃ ꝑclara magnificen-
tia? ⁊ rndit mihi. Hec oīa defecerūt ī
me qn̄ defecit in me ſpūs me⁹: ⁊ reliq̄-
rūt ī h̓ me miſerū ſepulchro circūda-
tū putredine carnis mee. H̓ ille. Idcir-
co debet hō facē more pauonū qui ele
uāt alas ⁊ caudā ⁊ ī eaꝝ ↄſpectiōe glo
riant᷑. ſ; deꝑmentes oculos ⁊ videntes
pedes nigros remittūt caudā ⁊ alas ꝑ
ↄfuſiōe. Ita hō nobilis ⁊ pulcher ſan⁹
⁊ ſapiēs qn̄ iſta bona ↄſiderat ⁊ īcipit
eleuare alas ꝑ ſupbiā ī iſtis gl̄iando:
deꝑmat oculos mētis in terrā ⁊ conſi-
deret finē iſtoꝝ. ⁊ ſic ſupbia ꝓſternet᷑
ī earū miſerabilis cōditiōis cōſidera-
tiōe. Et ſic p; ps ꝑma hui⁹ ſermonis.

¶ Pars ſecūda hui⁹ ſermonis. ī q̄ ponūt᷑
remedia ↄ̄ ſecūdā radicē ſupbie q̄ eſt
abundantia facultatū.

SEcūdo in iſto ſermone adhi-
benda ſūt remedia ↄtra ſecū-
dā radicē ſupbie q̄ ē abūdan
tia facultatu;. Nā tria de eis debet hō
ↄſiderare ad fugandū ſupbiā. ꝑͦ earū
inſtabilitatē. 2° earū inſatiabilitatē.
3° eaꝝ afflictionē. ꝑͦ debet hō ↄſide-
rare eaꝝ inſtabilitatē. qa hodie diues
cras ē paup. ⁊ ſi toto tpe vite ſue poſ-
ſideat. ī morte dimittūt᷑. Et iō ceťa cū
parcant non tibi ꝑcet hyems. i. mors.
Et ideo ait Iero⁹ de miſeria humana.
Quid inqt ꝓſūt o frat᷑ diuitie? qd va-
na gl̄ia? qd leticia mūdi? cū non libe
rent hoīem de morte nec defendant a
v̂me nec eripiāt a fetore. Ecce. n. q he
ri ſedebat gl̄ioſus ī aula: nūc latet de-
ſpectus ſub tūba. ⁊ q veſcebat᷑ delitijs
ī cenaculo: modo ↄſumit᷑ a v̂mibus ī
ſepulchro. Cur g̊ ſupbis v̂mis ⁊ cinis.
diuitias paupib; diſꝑgēdas accumu-
las. cū dicat ps. Dormierunt ſomnū
ſuū ⁊ nihil īuenerūt oēs viri diuitiaꝝ
ī manib; ſuis. 2° ↄſiderare debet hō
eaꝝ inſatiabilitatē. qa quanto plures
hō diuitias h;· tanto magis deſiderat.
Un̄ Sen̄. ait. Lic; iſta cōgregent᷑ nūq̄
explebūt inexplentē aīu;: ſicut null⁹
humor ſufficit ad ſaturandū eū cuius
deſideriū nō ex īopia ſ; eſtu ardentiū
viſceꝝ orit᷑. nō. n. ſitis illa ſ; morb; eſt
H̓ ille. Et iō Quītilian⁹ de oratoria in-
ſtitutiōe li° 8° ait. Tam deeſt auaro qđ
h; q̄ qđ nō h;. g̊ in his hō nō debet ſu-
pbire. 3° ↄſiderare d; hō eaꝝ afflicti-
onē. qa abūdantia diuitiaꝝ cāt abun-
dantiā afflictionū cupiditatū timorē
atq; dolorē ⁊ multas anxietates indu-
cit. Et ideo Epimenides ait. Pecunia
auaro ſuppliciū ē. Propt᷑ qđ dic Aug⁹
ī li° đ cathetiçādis rudib;. In hac vita
hoīes magnis laborib; regem q̄rūt ⁊
ſecuritatē ſ; ꝑuis cupiditatib; nō īue-
niūt. Uolūt. n. qeſcē in reb; ingetis ⁊
nō ꝑmanētib;. Et qa ille tpe ſubtra-
hunt᷑ ⁊ tranſeūt timorib; ⁊ laboribus
atq; dolorib; eos agitāt nec qetos eſſe
ꝑmittūt. ſiue. n. ī diuitijs velit hō re-
qeſcē magi ſupb; efficit᷑ q̄ ſecur⁹. An
non videmus q̄ multi eas ꝑdiderūt.

multi etiam ꝓpter illas perierũt. aut cũ eas hr̃e cupiũt aut cũ iam habent: eis oppreſſis a cupidioꝛibꝫ auferũtur. q̃ ſi etiã ꝑ totã vitã cũ hoĩe ꝑmanerẽt ⁊ nõ deſererẽt dilectoꝛẽ ſuũ. ipſe illas ſua moꝛte deſererẽt. Et iõ q verã reqẽ ⁊ verã felicitatẽ deſiderat. debet tollere ſpem ſuã de rebꝫ moꝛtalibꝫ ⁊ p̃tereũtibꝫ ⁊ eã collocare ĩ dño ut heres ei q manet in et̃nũ ⁊ ipſe cũ illo maneat in eternũ. h̃ ille. Confirmat predicta Greg⁹ ĩ 15° lib° moꝛal. di. Pꝛius nãq; mens auari doloꝛẽ hũit in ipſa ſue cõcupiſcẽtie fatigatiõe: q̃lr̃ ↄcupita raperet. quõ aliq̃ blandimẽtis. aliq̃ terroꝛibꝫ auferret. At poſtq̃ acq̃ſitis rebus ꝑuenit ad deſideratũ. ali⁹ hũc doloꝛ fatigat ut cũ ſollicito timoꝛe cuſtodiat qd̃ ĝui laboꝛe meminit acq̃ſitũ. Hinc inde inſidiatoꝛes metuit. atq; h̃ ꝑpeti qd̃ ip̃e fecit ab aliis fieri ꝑtimeſcit. h̃ ille. Sed de multis h̃ pauca iſta ſufficiãt. qꝛ ĩ tractatu de auaritia clari⁹ ⁊ diffuſi⁹ iſta apient̃ cũ de deteſtatiõe ei⁹ tractabit̃. Patet g̊ q̃ nõ debet hõ ex his ſuꝑbire. Pateṫq; ꝑs ſecũda ſermonis.

Pars tertia hui⁹ ſermõis. in q̃ ponũt̃ remedia cõtra tertiã radicem ſuꝑbie que dicit̃ ꝑeminẽtia dignitatũ.

Tertio ĩ iſto ſermõe adhibenda ſũt remedia ↄ̃ tertiã radicem ſuꝑbie q̃ dicit̃ ꝑeminentia dignitatũ. Nã tria debet hõ de eis ↄſiderare ut ꝑ eas trãſeũdo ſuꝑbiam euadat. eaꝝ penalitatẽ. eaꝝ mutabilitatẽ. eaꝝ inq̃etudinẽ. ꝑ̊ debet hõ cõſiderare dignitatũ penalitatem. quia Sapiẽ 6° ca° ſcriptũ ẽ. Potẽtes potent̃ toꝛmẽta patient̃. Et ĩ eodẽ ca° dr̃. Durtiſſimũ iudiciũ his qui p̃ſunt fiet. Et Aug⁹ inq̃t. Quãto quis ĩ loco ſuꝑioꝛi tãto in ꝑiculo maioꝛi v̊ſat̃. Iſta ↄſiderabat Salomõ q potẽtiſſim⁹ fuit. Vñ de ſeipſo Eccleſiaſtes. 2° ait. Dixi g̊ in coꝛde meo. Vadã ⁊ affluam deliciis ⁊ fruar bonis. ⁊ vidi q̃ hoc q̃ꝫ eẽt vanitas. riſum reputaui erroꝛẽ. ⁊ gaudio dixi: quid fruſtra decipis? Cogitaui in coꝛde meo abſtrahẽ a vino carnem meã ut aĩuꝫ meũ trãſferrẽ ad ſapiĩam deuitarẽq; ſtulticiã. donec viderẽ qd eẽt vtile filiis hoĩuꝫ. q̊ facto op⁹ ẽ ſub ſole numero dierũ vite ſue. Magnificaui opa mea. edificaui mihi domos. plãtaui vineas. feci hoꝛtos ⁊ pomeria ⁊ conſeui ea cũcti generis arboꝛibꝫ. ⁊ extruxi mihi piſcinas aq̃ꝝ ut irrigarẽ ſiluã lignoꝝ germinantiũ. poſſedi ſeruos ⁊ ãcillas. multãq; familiã habui. armẽta quoq; ⁊ magnos ouiũ greges vltra oẽs q fuerũt añ me in ir̃lm. Coaceruaui mihi argentũ ⁊ aurũ ⁊ ſubſtãtias regũ ac ꝓuinciaꝝ. feci mihi cantores ⁊ cãtatrices. cyphos ⁊ vrceolos in miſterio ad vina fũdenda. ⁊ ſuꝑgreſſus ſum opibus oẽs q fuerũt añ me ĩ ir̃lm. ſapiĩa q̊q; ꝑſeuerauit mecũ. ⁊ oĩa q̃ deſiderauerũt oculi mei nõ negaui eis. nec ꝓhibui coꝛ meum qn oĩ voluptate frueret̃ ⁊ oblectaret ſe ĩ his que parauerã. ⁊ hãc rat⁹ ſũ ꝑtẽ meã ſi vterer laboꝛe meo. Cũq; me cõuertiſſem ad vniuerſa opa q̃ fecerãt man⁹ mee ⁊ ad laboꝛes ĩ qbꝫ fruſtra ſudaueram: vidi ĩ oĩbꝫ vanitatẽ ⁊ afflictionẽ aĩ ⁊ nihil ꝑmanẽ ſub ſole. h̃ ille. 2° igit̃ debet hõ ↄſiderare etiã eaꝝ mutabilitatẽ. qꝛ ut etiam pꝫ ex p̃dicto textu: gl̃ia mũdi ẽ ſicut flos decidens. Unde Yſa. 28°. Erit flos decidẽs gl̃ie exultatiõis. Et iõ Iſidoꝛ⁹ de his ⁊ aliis bonis

trāſitorijs inqt. Si hūero ſapiā Sa-
lomōis· ſi diuitias Creti· ſi poteſtatē
Octauiani· ſi pulchritudinē Abſalo-
nis· ſi fortitudinē Samſonis. qd mihi
ꝓſūt ſi aīa dat̄ demōibꝫ ⁊ caro v̄mibꝫ.
⁊ iō electo papa dr̄. Pat̄ ſcē ſic tranſit
gl'ia mūdi. 3° debet hō ꝯſiderare earū
dignitatū ⁊ potētiaꝝ inqetationē. qa
ꝑſidētes nūq̄ʒ qeſcūt. Et iō de hac in-
qetatiōe ⁊ alijs malis gl'ie ⁊ potētie ⁊
diuitiaꝝ mūdi loqt̄ Aug⁹ tractans de
gl'ia romanorū in 4° de ciui. dei. ca° 3°
di. Jam itaqʒ videam⁹ q̄le ſit ꝙ tantā
latitudinē ac diutūnitatē īperij roma-
ni illis dijs audēt tribuē. q̊s etiā ꝑ tur
piū ludoꝝ obſequia ⁊ ꝑ turpiū hoīuʒ
miſteria ſe honeſte coluiſſe cōtendūt.
Qʒq̄ʒ vellē ꝑus paululū inqrē q̄ ſit ra-
tio q̄ prudentia cū hoīuʒ felicitatē nō
poſſis oñdē: ſꝑ ī bellicꝭ cladibꝫ ⁊ ī ſan
guine ciuili uel hoſtili cū hūano ⁊ cū
tenebroſo timore ⁊ cruēta cupiditate
v̊ſantiū ut vitro leticia eoꝝ comparet̄
fragilit̄ ſplēdida cui timeat̄ horribili⁹
ne repēte frāgat̄ de īperij magnitudi-
ne ac latitudīe velle gloriari. ħ ut cla-
rius diiudicet̄. ħ facilius ut videatur
nō vaneſcam⁹ inani vētoſitate iactati
atqʒ obtūdam⁹ intētionis acie altiſo-
nis vocabulis reꝝ cū audim⁹ ꝑplos re
gna ꝓuīcias ſʒ duos ꝯſtituam⁹ hoīes.
Nā ſingulus qſqʒ hō ut ī ſermōe vna
lrā ita q̄i elementū ē ciuitatis ⁊ regni
quātalibet t̄raꝝ occupatiōe latiſſimi.
Quoꝝ duorū hoīuʒ vnū pauperē uel
potius mediocrē· aliū ꝑdiuitē cogite-
mus. ſʒ diuitē illū timoribꝫ anxiū· me-
roribꝫ tabeſcētē· cupiditate fragrantē
nūq̄ʒ ſecurū· ſꝑ inqetū· ꝑpetuis īimi-
citiaꝝ ꝯtētionibꝫ anhelantē· augentē
ſane his miſerijs ꝑrimoniū ſuū ī im-
mēſū modū· atqʒ illis augumēꝭ curas
q̊qʒ amariſſimas aggerātē. Mediocrē
v̊o illū re familiari ꝑua atqʒ ſuccincta
ſibi ſufficiētē cariſſimū ſuis· cū cogna
tis· vicinis· amicꝭ· dulciſſima pace gau
dētē· pietate religioſū· benignū mēte
ſanū corpe· vita parcū· moribꝫ caſtū·
ꝯſciā ſecurū. Neſcio vtꝝ qſq̄ʒ ita deſi-
piat ut audeat dubitare quē ꝑferat.
Vt ḡ in his duobꝫ hoībꝫ· ita ī duabus
famil'ijs· ita ī duobꝫ ꝑplis· ita ī duobꝫ
regnis regula ſeqt̄ eqtatis. Qua dili-
gent̄ adhibita ſi nr̄a intentio corrigat̄
facillime videbim⁹ vbi habitet vani-
tas ⁊ ubi felicitas. ħ ille. Vn̄ euāgelica
lectio docet nos hodierna die vitare
ſupbiā di. Math. 6° ca°. Attēdite ne iu-
ſticiā v̄rām faciatis corā hoībꝫ ut vi-
deamini ab eis: alioqn mercedē non
habebitis apud patrē veſtꝝ q in celis
ē. Vbi docet nō ſolū nō ſupbire de ma
lis debē ſʒ neqʒ de bonis. Jō ſeqt̄. Cū ḡ
facis el'yam noli tuba canē an̄ te ſicut
ypocrite faciūt ī ſynagogꝭ ⁊ ī vicis ut
honorificēt̄ ab hoībꝫ. Vbi dic Criſo⁹.
Jlle tuba ante ſe canit q pompā vane
laudis q̄rit. ſeqt̄. Amen dico vob̄ rece
perūt mercedē ſuā. Te aūt faciēte ele-
moſynā: neſciat ſiniſtra tua qd faciat
dextera tua ut ſit el'ya tua ī abſcōdito
⁊ pr̄ tu⁹ q videt ī abſcōdito· reddet ti-
bi. Et cū oratis nō eritis ſicut ypocri-
te q amāt ī ſynagogꝭ ⁊ in angulis pla-
teaꝝ ſtātes orare ut videantur ab ho-
minibꝫ· q d. s. ex ſupbia ꝓuenit. Amē
dico vob̄ recepūt mercedē ſuā eo mō
q̊ dictū ē. Tu aūt cū oraueꝭ intra ī cu
biculū tuū. ⁊ clauſo oſtio ora patrem
tuū ī abſcōdito. ⁊ pr̄ tu⁹ q videt ī ab-
ſcōdito. i. bonā intentionē cordis tui
reddet tibi. s. mercedē et̄nā ī illa ſup-
na gl'ia ubi ipſe cū filio ⁊ ſpū ſcō viuit
⁊ regnat ī ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Sabbato Cinerꝝ de deteſtatiōe ſuperbie rōne dei   Sermo 39⁹.

OMne quod ē in mundo ⁊c̄. iteꝝ ubi ſ. Poſt dicta de ſupbia frēs cariſſimi ad maiorē ei⁹ deuitationē ɔgruū videtꝰ deteſtabilē ei⁹ ptractare ɔditionē nec nō demōſtrare ḡuitatē q̄ maxime oñditꝰ in maiori offenſiōe dīna ſup oīa alia vitia. Ait.n Ber. Fornicator ſeipſum dehoneſtat. īiurioſus pximū moleſtat. elat⁹ q̄ꝫtuꝫ ī ſe ē deū inhonorat. Nā ſicut humilitas dicitꝰ ſpālitꝰ deū honorare. iuxta illud Eccl. 3°. Magna potentia dei: ⁊ ab humilibꝫ honoratꝰ: ſic ſpāli modo dicitꝰ ſupbia deū īhonorare. Et ſicut humilis ſolā potētiā dei magnā reputat ⁊ ei bona ſua tribuit ⁊ eā glīficat: ſic ſupbꝫ potentiā magnā ſuā reputat. ⁊ bona ſua ſibi tribuit. ⁊ eā laudat atqꝫ glīficat. ⁊ ſi nō exteri⁹ ſaltē īteri⁹. Vñ ſm Gregl. Laudes ſuas tacit⁹ clamat. Et iō dicitꝰ manū ſuā oſculari. Job. 31°. ubi ſic legitꝰ. Si oſculat⁹ ſū manū meā ore meo. q̄ ē īiqtas maxīa ⁊c̄. vbi glo. Manū ſuā ore oſculatꝰ q laudat qꝺ facit. qꝺ ē iniqtas maxīa. qa auctori ſui grām negare ɔuīcitꝰ qſqs ſibi tribuit qꝺ opatꝰ. Iō bñ dicit Johes. Oē qꝺ ē mūdo ⁊c̄. Deteſtanda eſt igitꝰ ſupbia ī iſto ſermone pncipalitꝰ reſpectu dei ⁊ h̄ tribꝫ rōnibꝫ.

p̊ rōne diuine offenſionis.

2° rōne dīne inhonorationis.

3° rōne inique deſponſatiōis.

¶ Pars pma hui⁹ ſermonis. ī qua deteſtatꝰ ſupbia reſpectu dei rōne dīne offenſionis.

PRimo igitꝰ in iſto ſermōe deteſtanda ē ſupbia rōne dīne offenſiōis. Nullū.n. vitiū eſt qꝺ ita offendat maieſtatē dīnā ſicut ſupbia. Cui⁹ potiſſima rō ē. qa hō per ſupbiā vult deo eqpari dūm affectat p̄eſſe ⁊ nulli ſubeſſe. altiſſim⁹.n. ē qui oībꝫ p̄eſt ⁊ nulli ſubeſt. Vñ de maieſtate dīna loqtꝰ Aug⁹ ī li° de vera īnocētia. ca°. 60. di. Excedit ſupeminētia dignitatis nō ſolū vſitati eloquij nr̄i ſ etiā intelligētie facultatē. Verius.n cogitatꝰ deus q̄ꝫ dicitꝰ. ⁊ veri⁹ ē q̄ꝫ cogitetꝰ. Et iō ī li° meditationū. ca° 28°. ait Deus ē cui⁹ potētia nō exhauritꝰ. cui⁹ mīa nō exinanitꝰ. cui⁹ ſcīa non deficit cui⁹ ptās qꝺ vult efficit. Et ī li° ꝺ ſpeculo. ca° 18°. idē īqt. De⁹ ſup quē nihil ſine q̊ nihil. deus ſub q̊ totū. cū q̊ totū in q̊ totū. deus a q̊ oīa. p quē oīa. in q̊ oīa. h̄ ille. Ecce qd eſt deus. Sed ſupbus vult h̄ idem p ſupbiā eſſe. vñ nō ſolū pm⁹ ſupbꝫ eq̄lis voluit eē altiſſimo ſ etiā qcūqꝫ ſupbꝫ. nec ſoluꝫ eq̄lis ſ etiam ſupior deo vult eē. Vñ Ber. loquēs de illo verbo. 2. Theſſal. 2°. Qui extollitꝰ ⁊ aduerſatꝰ ſup oē qꝺ dicitur deus. Horret inqt human⁹ ītellectus v̊bū: vtinā horreat ſibi cogitatū malignū piter ⁊ affectū. Dico.n. vobis q̄ nō ille tm̄. ſ ⁊ oīs ſupbꝫ extollitꝰ ſup deū. Vult.n. deus fieri volūtatē ſuā. vult ⁊ ſupbus ſuā fieri. Iam videtꝰ eq̄litas. ſ vide male cōgruā ꝓportionē. de⁹.n. ī his q̄ ratio approbat ſuā vult fieri volūtatē. ſupbꝫ v̊o cū rōne ⁊ cōtra rōnē. h̄ ille. Qꝺ ɔfirmare videtur Aug⁹ in libro de ſpū ⁊ lrā di. Supbia ortꝰ cū ſibi qſqꝫ p̄fidit. ſeqꝫ ſibi ad viuendū caput facit. q̊ motu recidit ab illo fonte vite cui⁹ ſoli⁹ hauſtu iuſticia bibitꝰ beata. ſ. vita. h̄ ille. Horum

manifeſta reperiūť exēpla 7 apta. Le-
giť.n.ī cronicis romanoꝝ de gallicula
Gaio ꝙ ad tantā venit ſupbiam ut ſe
in tēplo dn̄i tanq̄ʒ deū coli pcipet 7 ad
tantā poſtea deuenit īſaniā ut clama-
ret nūc oīs pplus roman⁹ vnū ſolū hʒ
caput ut illud poſſet amputare. 7 oēs
occidē in ſil.q ad vltimū ad h̄ deuenit
ut ab hoīb⁊ odireť 7 abhominareť. 7
etiā a ppriis ptectoribꝰ occiſus ē igno
minioſe. Itē recitat Hoꝛoſi⁹ ꝙ Domi
cian⁹ īpatoꝛ ad hāc ſupbiā deuenit ꝙ
nomē xpi 7 eccleſiā 7 genus dn̄i de to
to oꝛbe deleri pcipet 7 ſe vt deū colen
dū pcepit 7 ſcripſit. q tn̄ adeo abiect⁹
7 hūiliatus ē ut p⁹ multa ſua flagitia
7 cū ſe pcepiſſet deū 7 dn̄m nominari
7 coli· cōtinuo a ſuis ī palatio occiſus
diſtract⁹ p latrnas igminioſe ſepult⁹ ē.
7 oīa ſua edicta a nerua ſuo ſucceſſoꝛe
irritata 7 caſſata ſūt. Itē Alex. voluit
ſe facē adoꝛare. Et inť reliq̄s ipſū ſup
hac demētia arguētes acerrimus exti-
tit Caliſtenos. Idcirco qdā ali⁹ maxi-
m⁹ natu ex ſuis ita dixit ei. Si dij ha-
bitū coꝛpis tui parē eē voluiſſent· oꝛ-
bis te nō capet· altā manu oꝛiente m·
altā occidentē ɔtingēs. Quid tu igno-
ras arboꝛes magnas diu creſcere vna
extirpari hoꝛa. ſtultus ē q fruct⁹ ſpec-
tat· altitudinē nō metuit. Vide ne dū
cacumē venire cōtendis· ī ipſis ramis
q̄s apprehenderi decidas. Leo qn̄ʒ mi-
nimaꝝ auiū pabulum fuit. Nihil tam
firmū ē cui piculū non ſit ab īualido.
Deniqʒ ſi deus es tribuē moꝛtalib⁊ be-
neficia debes non ſua eis eripe. Si aūt
hō es· id qđ es ſp te eē cogita. ſtultū ē
eoꝝ meminiſſe ppť q̄ tui obliuiſcari.
h̄ ille. Ecce ꝙ ſupbia vult ſe equipari
deo. 7 iō deijciť ut patuit. ppťea dete-
ſtāda ē. Supb⁊ ſepi⁹ ſeipſū gl'ificat de
bonis q̄ a deo recipit uel q̄ deus p ipſū
opať. Vn̄ ſeipſū q̄dāmō deificat dum
ſeipſū pfert deo. 7 ē idolatra ſui ipſi⁹
7 idolū ſeipſū colēs. P. ſupb⁊ offen
dit ḡuiť deū. qa cū oīa vitia ait Greg⁹
a deo fugiant ſola ſupbia ſe ei opponit
Vn̄ Iob. legiť 15° ca°. de ſupbo. Tetēdit
aduerſus deū manū ſuā. 7 ɔ̄ oīpoten-
tē roboꝛat⁹ ē. cucurrit aduerſus eum
erecto collo. 7 pingui ceruice armat⁹
ē. ubi dīc glo. Cōtra deū manū tēdē ē
ī opatiōe praua deſpectis ei⁹ iudicijs
pſeuerare. Cōtra deū roboꝛať qa pſpe-
rari ī ſua mala actiōe pmittiť. Erecto
collo aduerſ⁹ deū currit dū q̄ creatoꝛi
diſplicēt cū audacia ppetrat. Piguis
ceruix ē opulēta ſupbia affluentibus
reb⁊. Et iō ſupb⁊ directe peccat ī deū.
Eſt.n. deus alpha 7 o pncipiū 7 finis
Apoc. p°. ca°. Eſt etiā dn̄s. vn̄ ps. Qui
aſcēdit ſup occaſū dn̄s nomē illi. Eſt
etiā ille q hʒ poteſtatē ſup moꝛtē. s. q
pōt reſtaurare q̄ pierūt. 7 iō ver⁹ dn̄s
ē. Vn̄ ſepe ī veri lege dr̄. Ego domin⁹
ego dn̄s: h̄ ē nomē meū. Eſt etiā lar-
gitoꝛ oīuʒ bonoꝝ. Unde Aug⁹ in 8° de
ciui. dei. ca° 5°. ait. Verus deus ē reruʒ
auctoꝛ· ẟitatis illuſtratoꝛ. 7 btītudīs
largitoꝛ. Et in eodem ca° 4°. ait. Homo
ita creat⁹ ē ut p id qđ ī eo pcellit atti-
gat ad illud quod cūcta pcellit. i. vnū
deū optimū ſine quo nulla nať ſubſi-
ſtit· nulla doctrina inſtruit· null⁹ vſ⁹
expedit· ipſe q̄rať ubi ſecura ſunt oīa·
ipſe cernať vbi nob̄ certa ſūt oīa· ipe
diligať ubi nob̄ recta oīa. h̄ ille. Sup-
bus peccat ī deū inq̄ʒtū eſt pncipiū dū
opa q̄rū ē pncipiū ſibi attribuit. Hoc
mō peccauerūt ī deū pharifei q dixe-
rūt. Linguā nr̄am magnificauimus:
labia nr̄a a nobis ſūt. Peccant etiam
ſupbi in deū inq̄ʒtū ē finis· dū omnia

opa ſua faciūt ut videant̃ ab hoībus. ut legit̃ Math.23°. Peccāt etiā ī deū inq̄tuꝫ ipſe ē dn̄s. dn̄i ī ſe ⁊ ī rebꝫ ſuis volūt habē dn̄iuꝫ ubi debēt habē diſpenſationē ſolū. ſic peccabāt illi q dicebāt: Quis dn̄s de⁹ noſter? Peccāt etiā ī deū inq̄ꝫtū largitoꝛ eſt. dū de bonis dei deū īpugnāt. accipiētes mām ſupbiēdi ⁊ deū ꝯtēnendi vnde debuerūt accipe mām ſeruiēdi ⁊ hūilit ⁊ deuote. Peccāt etiā in deū inq̄ꝫtū ipſe largitoꝛ eſt. dū dant ad volūtatē ſuā q̄d debuerint dare ad volūtatem dei. Ecce q̄lit ſupbia offendit deū. Nā impugnat eū in oī loco. ī oī tpe. ⁊ ī oī pſona. Foꝛnicatio aūt nūq̄ꝫ aut raro ī ſacro loco ꝯmittit̃. ſ ſupbia poti⁹ ꝯmittit̃ in ſacro loco q̄ꝫ in alio. Tūc. n. magꝭ ſupbe indute incedūt mulieres qn̄ ad eccleſiā vadūt. Multa etiā ſūt peccata a qbꝫ cauet̃ etiā in magnis ſollēnitatibus. ſ ſupbia tūc maxīe exercet̃. Multe etiā ſūt pſone q etiā foꝛnicari dedignarent̃ que tn̄ pctm̄ ſupbie recipiūt. Supbia enī latitat ſub cinere ⁊ cilicio ſcd̄m Greg. Ceťa vitia deo auferunt paupes et ignobiles. ſ ſupbia aufert ei nobiles diuites ⁊ potētes. Et ſic pꝫ q̄ deteſtāda ē ſupbia rōne dīne offenſionis. patetq̄ꝫ ps p̄ma hui⁹ ſermonis.

¶ Pars ſecūda h⁹ ſermōis. in q̄ deteſtat̃ ſupbia reſpectu dei rōne īhonoꝛatōis

Secūdo ī iſto ſmone deteſtanda ē ſupbia reſpectu dei rōne inhonoꝛatiōis. qa inhonoꝛat deū coꝛde oꝛe ⁊ ope. ac ſi ſupbus deo dicat. Nō ſolū te offendi ⁊ cū inimico tuo te ſociaui. ſ dedec⁹ q̄dcūq̄ꝫ facē poteto. ſtatui. Facit dedecus ſupbus deo ope cū ſibi ipſi gl'iam attribuit. cōtra illud q̄d apl's dic. i. Coꝛ. x°. Oīa in gloriā dei facite. Facit inſup oꝛe dedecus deo cū oīa q̄ poſſidet a ſe habē dicit. ꝯ illud q̄d apl'us. i. Coꝛ. 15°. dic. Grā dei ſum id quod ſum. Facit etiam ſuperbus dedecus deo coꝛde cum celſitudinem appetit ad honoꝛem ꝓpꝛiū. Et iō aſſiīat̃ ſupbꝫ ⁊ ambitioſus Phetōti. d̄ q̄ dic Ouidi⁹ li° 3°. metamoꝛphoſeos. q̄ a ſole generat⁹. curru inflāmat⁹ ſeu ſublimat⁹. lrīs arat⁹. loꝛis occupatus. mole minoꝛat⁹. timoꝛe turbat⁹. moꝛti ꝯdēnat⁹. dſibꝫ oꝛnat⁹. fletibꝫ rigat⁹. p̄ ſupbus ⁊ ambitioſus ē filius ſolis qa appetit pentū appatētiā. eo q̄ nat⁹ ſub dn̄io ſolis nālit appetit tpalē appatentiā ut dicūt aſtronomi. 2° ſupbꝫ ⁊ ambitioſus ſublimat̃ q̄ ad ſitū. quia Phetō petiuit a p̄re ſuo ut regēt currū ſolis. ſ ſol diſſuaſit ſibi ꝓpt piculū. Sic ambitioſus appetit eē cū magnis quos poſtea vult regē. Sed ſol vidēs Phetontis obſtinationē ī petēdo duxit eū in altū ut videret currū ⁊ piculū. Et quia curr⁹ erat igneus credidit ipſū eē aureū ⁊ cōſiderauit oꝛnamēta pcioſa q Vulcan⁹ artificioſe condidit ⁊ nō ꝯſiderauit piculū: ſic ambitioſ⁹. Vn̄ Ber. omel. 33. ſup Cantic. dicit ſic Serpit hodie tabeſ p oē coꝛp⁹ eccleſie. Sūt. n. oēs amici ī appatētia ſ fere oēs ſunt inimici in exiſtentia. oēs vocari volūt ītranei: ſ oēs ſūt extranei ⁊ aduerſarij. oēs domeſtici ⁊ nulli pacifici. oēs q̄rūt q̄ ſua ſūt: non q̄ Jhu xp̄i. miniſtros ſe dicūt xp̄i: nō tn̄ ſeruiūt xp̄o. de bonis xp̄i intendūt honoꝛari: nō tn̄ honoꝛē īpendunt xp̄o. H ille. 3° ſupbꝫ ⁊ ābitioſus ē ī curru locat⁹. qa cū ſol nō poſſet Phetonti diſſuadere poſuit eū in curru ſuo vnguēs ipſum vnguēto cōſeruatiuo a nimio caloꝛe.

Sic ambitioſus appetens dignitatem ſiue currū dignitatis vngit̄ vnguēto adulationis. Vn̄ Vgo de clauſtro aīe dic. Quatuoꝛ ſūt q̄ trahūt currum elatiōis. s. amoꝛ dominandi. appetitꝰ glīe ⁊ ꝓpe laudis. ↄtēptus. ⁊ inobīa. Rote vō ſūt iactantia mētis. ⁊ arrogātia. v̊boſitas ⁊ leuitas. Auriga in h̄ curru ē ſpūs ſupbie. Amatoreſ mūdi ferunt̄ in h̄ curru. Effrenes ſūt equi. volubiles rote. auriga pu̇erſus. ⁊ qui poꝛtat̄ infirmꝰ. h̄ ille. 4° ambitioſus eſt lrīs aratꝰ. Nā ſup imaginē Phetōtis ſcripti erāt v̊ſus qbꝫ ſol docuit eū regere currū ſuū p hos v̊ſus. Vt ferāt equos ⁊ celū t̄ra caloꝛes. Nec imū nec ſūmū volutare p ethera currū. Altiꝰ egreſſꝰ celeſtia tecta cremabis. In funerd medio certe tutꝰ ibis. p hos v̊ſus infoꝛmabat̄ Pheton ducē currū ſolis nec nimis ꝓfūde nec nimis alte ſ medioc̄rit̄. Sic ambitioſus aſcendit gradum honorꝫ p ypocriſim ⁊ ſimulatā ſanctitatē. aliqn̄ p rerū ablationē. ⁊ q̄a non tenet mediū v̊tutꝫ. iō ut Pheton coꝛruit. 5° eſt loꝛis occupatꝰ. Nā Apollo tradidit filio ſuo loꝛa qbꝫ equos regeret. Sic loꝛa qbus p̄ſidentes regunt ſūt auſteritas ad malos ⁊ benignitas ad bonos. qđ nō facit ambitioſus. 6° ābitioſus ē mole exoneratꝰ. Nā Pheton nō fuit ita ponderoſus ut debuit qđ pcipientes eq̄ ceperūt deuiare. Sic ābitioſi ſūt leues. q̄a nō intēdūt cure ſibi tradite nec curant de grege ſ ſolū ut p̄ſint. 7° ābitioſus timoꝛe turbat̄ Nā Pheton valde timuit ſic videns equos exoꝛbitare ⁊ ſe in piculo cōſtitutū. Sic ambitioſus turbat̄ remoꝛſu ↄſc̄ie. 8° ambitioſus moꝛte ↄdēnat̄. Nā Pheton cecidit de curru ſicut impreſſio que apparet in ſtella cadendo. ⁊ a fulmine pcuſſus cecidit in flumen ⁊ mulier ſepeliuit eū. Sic ambitioſus ī obſtinatiōe rapit̄ ⁊ ī flumīe ēternoꝝ mergit̄ q̄ p̄tereūt moꝛe labentis aque ⁊ obſtinatio ſepelit eū. 9° ambitioſꝰ ē v̊ſibus oꝛnatus. Nā iuxta ſepulchꝝ Phetontis ſūt deſcripti v̊ſus ↄtinentes audaciā eiꝰ q̄lit̄ voluit regē currū Sic ī moꝛte ambitioſoꝝ ad iactantiā nō ad valoꝛē deferūtur equi arma ⁊ alia oꝛnamenta ſecularia. Poſtremo ambitioſus ē fletibꝫ rigatꝰ. Nā ſoꝛores Phetontis plangebant eiꝰ moꝛtē. Sic moꝛs ambitioſi plangit̄ ſolū a cōſanguineis. alij aūt gaudet de eiꝰ moꝛte. Ecce ğ opa ſupboꝝ qbꝫ valde īhonorat̄ deus. Et iō ↄtēnenda ē ſupbia rōne inhonoꝛatiōis. Et ſic pꝫ ps ſecūda huiꝰ ſmonis.

¶ Pars t̄tia huiꝰ ſmonis. in q̄ deteſtat̄ ſupbia reſpectu dei rōne īique deſpōſationis.

Tertio ī iſto ſmone deteſtanda eſt ſupbia reſpectu dei ratione inique deſponſationis. Nā int̄ luciferuꝫ ⁊ dn̄am ſupbiā fuit ↄtractū matrimoniū in celo p v̊ba de p̄nti. Ezech. 28°. Eleuatū ē coꝛ tuū in decoꝛe tuo. Cū iſta ſponſa ſua genuit multos filios ſupbos. qbus dr̄ Joh. 8°. Vos ex pr̄e diabolo eſtis. Si ğ aliquā glīam habeant ſupbi. de h̄ inanit̄ gloriāt̄ ꝙ ſint filij diaboli de p̄ma vxoꝛe ipſiꝰ cū maledictū ſit tale mr̄imoniuꝫ eo ꝙ ſit ↄ oē ius mr̄imonij benedicti a deo. ī multis cōditionibꝫ. Prima ē ↄditio ꝙ vno ↄiugū viuēte alt̄ alt̄i nō debet ↄiūgi pꝰ deſpōſationē p v̊ba de p̄nti. 27. q. 2. c. deſpōſatam. niſi vellet intrare religionem ante copulam

carnalē.20.q.2.c.puella.et.27.q.2.
c.ſcripſit.In mr̄imonio aūt cū ſupbia
ipſa multꝭ cōiūgit̄ ⁊ multotiēs intrat
religionē.qa trāſfigurat ſe ī angelū lu
cis.etiā exit religiōꝫ nō hn̄s vllā ſtabi
litatē. Secūda ↄditio ē.qa ſponſa nō
debet ſtatī dari.27.q.2.c.Inſtitutū ē
ut iam pacte ſponſe nō ſtatim tradāt̄
ne vilem habeat marit⁹ datā quā nō
ſuſpirauit ſponſus dilatā.In mr̄imo-
nio aūt cū ſupbia ſtatim dat̄ cuiqꝫ vo
lēti. Tertia cōditio eſt.qa neut̄ debet
cū alteri⁹ ↄſanguineis copulari nec in
vita nec ī morte ꝓpt̄ publice honeſta-
tis iuſticiā.27.q.2.c.ſi quis aliquam
deſponſauerit. Hec aūt eq̄ accipit ma-
trē ⁊ filiā. Ezech.16°ca°. Qualis mat̄
talis filia eius ē. Quarta ↄditio ē.qa
fornicatio ſupueniēs impedit ſponſa-
lia.27.q.2.c.raptor.Hec aūt fornicat̄
⁊ nō diſſoluit̄. Quīta ↄditio ē.quia
ſponſalia ſoluūt̄ ꝓpt̄ leprā uel aliā in-
firmitatē ſupuenientē.ex̄ ꝺ iure iurā.
c.queādmodū. Sic mr̄imoniū int̄ ho
minē ⁊ ſupbiā qn̄ꝫ ſoluit̄ egrotatiōe.
ps.Cōuerſus ſū in erūna mea ꝛc̄.qn̄ꝫ
nō.ps.Diſſipati ſūt ⁊ ↄpūcti. Sexta
ↄditio ē.qa diabolus ſponſam ſuā ſu-
pbiā vult oībꝫ eē cōem.Quanto plꝫs
eā accipiūt tanto magis letat̄. etiā qa
nō ſepatā ab eo tradit alt̄i. Septīa ē.
qa ↄtrahit cū vno p v̂ba de pn̄ti ⁊ cuꝫ
alio p v̂ba de futo. Sic ſupbia fuit de-
ſponſata diabolo p v̂ba de pn̄ti ī celo
⁊ cū hoīe ī padiſo p v̂ba de futuro di.
Eritis ſicut dij ſcientes bonū ⁊ malū.
Gen̄.3°ca°. Octaua ↄditio ē.qa ſpōſa
duoꝝ lite pendēte neutri debet adhe
rere q̊uſqꝫ q̄ſtio decidat̄.ex̄ de ſponſa
duoꝝ.c.tua ſup. Hec aūt ſupbia plu-
ribꝫ ſupbis ↄiūgit̄ q̄ꝫuis rixa ſit inter
eos: qm̄ int̄ ſupbos iurgia ſunt. No-
na ↄditio ē.qa ſponſalia nō ↄtrahunt̄
an̄ ſeptēniū.3.q.2.§.p̊.ubi dr̄. Spon
ſalia an̄ ſeptenniū ↄtrahi nō pn̄t.Hic
aūt cōtrahūt̄ ſponſalia cū ſupbia etiā
an̄ ſeptenniū coīt̄ ut pꝫ. Decima con
ditio ē.qa vir mlta dat vxori ſue·que
vocant̄ donatiōes ꝓpt̄ nuptias.ex̄ de
dote ꝓpt̄ diuortiū reſtituēda.c.nup.
ubi habet̄ ꝙ mulier dat viro dotem.ſꝫ
vir dat vxori donationē ſꝫ illa donatio
cadit ī ꝓfectū vxoris. Supbia aūt ac-
cipit tot donatiōes a ſpōſis ſuis quot
expēdit ī ſupbia ſua.⁊ ipſa dat eis do-
tem inferni.ps. Aſcēdit vſqꝫ ad celos
⁊ deſcēdit vſqꝫ ad abyſſos. Vndecīa
cōditio ē.qa euidens ſignū ſponſaliū
eſt ānuli ſubarratio.30.q.5.c.noſtra-
tes.Ita deſpōſatio int̄ ſupbū ⁊ ſupbiā
on̄dit̄ ſignis ānuloꝝ veſtimentoꝝ ꝛc̄
Duodecima ↄditio ē.qa p̄me nuptie
bn̄dicūt̄· nō aūt ſecūde. ex̄ de ſecūdis
nup.c.p̊. Hic aūt nec p̄ma nec ſecūda
bn̄dicit̄ ſꝫ totū ē maledictū.ps. Con-
fūdant̄ ſupbi qa īiuſte iniqtatē fece-
runt in me. Et Yſa.28°ca°. Ve corone
ſupbie ꝛc̄. Ex qbus oībꝫ colligit̄ ꝙ ſi-
cut hūilitas aſſīlat nos xp̄o· ita ſuper-
bia equiparat nos diabolo. Nā xp̄s ⁊
v̂go Maria fuerūt hūiles. De xp̄o dr̄
Phil.2°. Hūiliauit ſemetipſū fact⁹ obe
diens vſqꝫ ad mortē ꝛc̄. De v̂gine Ma
ria dr̄ Luce p̊. Quia reſpexit humili-
tatē ancille ſue ꝛc̄. Diabolus aūt ſup-
biſſim⁹. Ipſe ē.n.rex ſup oēs filios ſu
pbie. Et iō Aug⁹ de ſupbia diaboli et
hūilitate xp̄i in li° de ſalutaribꝫ docu-
mentis loqt̄ ↄpando īuicē di. P ſup-
biā nāqꝫ ⁊ cupiditatē diabol⁹ dicit. In
celū aſcendā. Xp̄s cū hūilitate dicit:
Hūiliata ē ī t̄ra aīa mea. Diabol⁹ p ſu-
pbiā ⁊ cupiditatē dicit. Ero ſilīs altiſ-
ſimo. Xp̄s p hūilitatē cū eēt in forma

dei exinaniuit ſemetipſū formā ſerui
accipiēs· hūiliauit ſe prī fact⁹ obediēs
vſqꝫ ad mortē. Diabol⁹ ꝑ ſupbiā ⁊ cu
piditatē dicit. Sup aſtra exaltabo ſo-
liū meū. Xp̄s cū hūilitate dicit. Diſci-
te a me qa mit̄ ſū ⁊ hūilis corde. Dia-
bolus cupid⁹ ⁊ ſupbꝰ ꝑ Pharaonē lo
quit̄. di. Neſcio dn̄m: ⁊ iſrl̄ nō dimit-
tā. Xp̄us cū hūilitate dicit. Si dixero
qa nō noui eū· ero ſilis voƀ mēdax· ſ
noui eū ⁊ mādata ei⁹ ſeruo. Diabolus
ſupbꝰ ⁊ cupid⁹ dicit. Mea ſūt flumina
⁊ ego feci ea. Xp̄s cū hūilitate dic̄. Nō
poſſū a meipſo facē qcq̄ꝫ· ſ pr̄ meus in
me manēs ip̄e facit opa. Diabol⁹ ſup-
bus ⁊ cupid⁹ dicit. Mea ſūt oīa regna
mūdi ⁊ gloria eoꝝ: ⁊ cui volo ego do
ea. Xp̄s cū diues eſſet ꝓ noƀ factus ē
paup ut ei⁹ inopia nos diuites redde-
remur. Diabol⁹ ſupbꝰ ⁊ cupid⁹ dicit.
Sīc colligūt̄ oue que derelicte ſūt: ſic
vniuerſam trā ego ꝯgregaui ⁊ nō fuit
q amoueret ⁊ apiret os atqꝫ garriret.
Xp̄us cū hūilitate dicit. Siſis fact⁹ ſū
pellicano ī ſolitudine. Vigilaui ⁊ fact⁹
ſū ſicut paſſer ſolitari⁹ ī tecto. Diabo-
lus ꝑ ſupbiā ⁊ cupiditatē dicit. Exſic-
caui veſtigio pedum meoꝝ oēs riuos
aggerū. Xp̄s cū hūilitate dicit. Nūqd
nō poſſū rogare prēm meū: ⁊ exhibe-
bit mihi modo plus q̄ꝫ duodecī legio-
nes angeloꝝ? Et ut ad vltimū cōclu-
dā: diabolus ꝑ ſupbiā ⁊ cupiditatem
cū ruina magna ad infernū p̄cipitat̄.
Xp̄us cū hūilitate ad celos ſubleuat̄.
Iō frat̄ cariſſime paucoſ diabolice tibi
fraudis laq̄os ⁊ ſcē hūilitatis gd⁹ de-
ſcripſi: ut facili⁹ tibi ſubiectos valeas
docē quō ⁊ q̄lit̄ eos euadāt atqꝫ ꝑ hu-
militatē reg̃ celoꝝ poſſideant. Et nos
ſi volumus pficē nr̄i certamīs curſū ⁊
ad etn̄ā btitudinē ꝑuenire: caueam⁹
ī p̄mis cupiditatē malā ⁊ ſupbiā dia-
bolicā: ⁊ cū oī hūilitate xp̄i conemur
ſeq veſtigia. ƕ ille. Et ſic pꝫ ꝙ ſupbia
deteſtāda eſt rōne deſponſatiōis ſiue
ſociatiōis diabolice. Et iō or̄ in euan-
gelio hodierno Mar. 6° ca°. Erat. n. eis
vent⁹ ꝯ̄ri⁹. i. ventus ſupbie. Qua ꝓpt̄
rogem⁹ deū ut ab iſto vento defendat
nos ne peam⁹ ſicut defendit ip̄e Ihus
diſcipulos aſcendēs in nauē ⁊ ceſſauit
vent⁹. ſ dono ip̄i⁹ gr̄a hūilitatis cōſe-
cuta ī p̄nti ſeculo gloriā excellentē cō
ſeq̄mur ī futo ī ſecula ſeculoꝝ Amen.

¶ Dn̄ica p̄ma in q̄dragesima de ſp̄ēbus
ſuperbie Sermo 40⁹

OMne quod
eſt ī mūdo· aut eſt ꝯcupiā
carnis ꝛc. Iterū vbi ſ̄. Ad
clariorē noticiā eoꝝ q̄ ī ſu-
perioribꝰ dicta ſunt de ſupbia frēs kmī
īueſtigare nccē eſt q̊t modis diuerſis
cōmittat̄ ſupbia. Pro q̊ ſciendū ē ſm
Greg. 32° lib° moral. ꝙ q̄tuor ſūt ſp̄ēs
ſupbie. Prima ē cū bonū qd qs habet
ſibi attribuit. Secūda ē cum credit a
deo eē datū ſ tn̄ ꝓ ſuis merit. Tertia ē
cū iactat ſe habē qd nō hꝫ. Quarta ē
cū ceter deſpectis ſingularit̄ vult vi-
deri. q̄ v̂ba hn̄t trāſūptiue in 2° ſniaꝝ
diſ. 42. c. ƕ ſupbia. Quas etiā ſpecies
Greg⁹ in 14° lib° moral. ſub aliis v̂bis
explicat. di. Quatuor ſūt ſp̄ēs ſupbie
qbꝰ oīs timor arrogātie demōſtratur
cū bona a ſemetipſis habere eſtimāt.
aut bonū ſibi datū deſup ꝓ ſuis meri-
tis putāt. aut certe cū iactant ſe habē
qd nō hn̄t. aut ceteris deſpectis ſingu
larit̄ videri appetūt. ƕ ille. De qbꝰ pōt
adaptari illud ps. 131°. Domine nō eſt

exaltatum cor meum .s. affectãdo ex-
cellentiam inordinate ſupra ꝓpriam
menſuram. ⁊ ſic eſtimando bona col-
lata mihi attribuendo non a deo reco
gnoſcendo. Ecce prima ſpecies. Neqꝫ
elati ſũt oculi mei .i. oculi eſtimatiõis
⁊ affectiõis nõ ſũt vltra debitũ ĩ altuꝫ
leuati: bona q̃ a deo habẽ cognoſcimꝰ
meritis attribuẽdo. Ecce ſecũda ſpẽs.
Neqꝫ ãbulaui ĩ magnis magnificãdo
ĩ me bona mea· uel apud alios .s. ſpiri
tualia uel tẽporalia ea nõ habendo uł
minꝰ poſſidendo. Ecce tertia ſpecies.
Neqꝫ ĩ mirabilibꝫ ſuꝑ me .s. ambula-
ui exiſtimãdo mirabilia ⁊ q̃i ſingula-
ria ſuꝑ me exiſtẽtia ⁊ ꝑ ceteris ĩtuen-
do ⁊ alios ex h̃ deſpiciẽdo. Jõ aũt mõ
aliq̊ iſtoꝝ nõ me exaltaui. qa ut dicit
dñs Math. 23°. ⁊ Luce 18°. Qui ſe exal
tat hũiliabit. Et Johes in v̂bis ꝓpoſi-
tis inqt. Oẽ qđ ẽ in mũdo ⁊c. De qbꝫ
ſpẽbꝫ tria ĩ pñti ſermõe ↄſiderabimꝰ.
p̊ eaꝝ ſufficientiam.
2° eaꝝ intelligentiã.
3° eaꝝ fugam.

¶ Pars p̊ma huiꝰ ſmonis. in q̃ aſſignat̃
ſufficiẽtia p̄dictaꝝ ſpẽꝝ quare .s. ſunt
tm̃ quatuor.

PRimo igit̃ in iſto ſmone ad-
uertendum ſm Alex. ubi ſ̃ đ
ſpẽbus ſuperbie: ⁊ btm̃ Tho.
ĩ ſcđa ſcđe. q. 162. arti. 4°. et 2° ſcripto
diſ. 42. đ ſpebꝫ ſuꝑbie arti. 4°. ĩ corpo
re q̃onis: ꝙ quatuor ſũt ſpẽs ſicut dic
Gregꝰ nec plẽs nec pauciores. Quaꝝ
ſufficiẽtia ſic aſſignat̃. Suꝑbia ẽ q̃ hõ
ĩiuriat̃ deo. aut g̊ h̃ ẽ q̃ꝫtũ ad bonũ qđ
hꝫ. aut qđ videt̃ habẽ ⁊ nõ hꝫ. Si q̃ꝫtũ
ad id qđ hꝫ· h̃ põt eſſe dupliciť. qa aut
ĩiuriat deo ĩ ſe. aut ĩiuriat̃ deo ĩ ꝓprio.
Si ĩiuriat̃ deo ĩ ſe q eſt p̊ncipiũ oĩs bo
ni· h̃ põt eẽ dupliciť. aut inq̃ꝫtũ hõ po-
nit ſe totã cãm boni. ⁊ ſic determinatur
p̊ma ſpẽs. aut inq̃ꝫtũ nõ ponit ſe totã
ſ; tñ p̊ncipalẽ. ⁊ ſic determinat̃ ſecunda
ſpẽs q̃ ſuis meritis attribuit qđ hꝫ. Si
aũt ĩiuriat̃ deo ĩ ꝓprio· determinat̃ q̃rta
ſpẽs. cũ aliquis ſingulariť vult videri
deſpectis aliis. Si aũt eſt ſuꝑbia q̃ꝫtũ
ad illud qđ hõ videt̃ habẽ ⁊ nõ hꝫ· ſic
ẽ t̃tia ſpẽs .s. iactãtia eiꝰ qđ nõ habet̃.
Et ſic pꝫ eaꝝ ſufficiẽtia .. Q̃ ſi contra
arguat̃ ſic. Filia ↄuenit ĩ nã cũ matre.
g̊ filie ſuꝑbie ↄueniũt ĩ nã cũ ſuꝑbia.
g̊ ſũt plures eius ſpecies q̃ꝫ iſte q̃tuor.
Ad h̃ r̃ndet̃ ꝙ lꝫ filia in rebꝫ nãlibus
ſit eiuſdẽ ſpẽi cũ mr̃e ⁊ ꝑ ſiſ̃itudinem
accipiat̃ in pctĩs. nõ tñ dicũt̃ huiꝰmõi
pctã eẽ eiꝰdẽ ſpẽi cũ ſuꝑbia matre ut
vnũqđqꝫ illoꝝ dicat̃ ſuꝑbia. ſ; dicitur
filia ꝑ quãdã ↄformitatẽ cauſalitad a
q̃ ĩmediate naſcit̃. Jtẽ ſi dicat̃. Suꝑ-
bia ẽ q̃ homo deordinat̃ q̃ꝫtũ ad deũ ⁊
q̃ꝫtũ ad ꝓximũ. hõ ãt ſe hꝫ ad hoĩem ĩ
triplici g̃du · uel ſicut ſuꝑior · uel ſicut
par · uel ſicut inferior. Tres p̊me ſpẽs
ſuꝑbie deordinãt hoĩem ad deũ. q̃rta
deordinat hoĩem ad hoĩem parẽ ⁊ in-
feriorẽ. cuꝫ g̊ inobia ſit ſuꝑbia reſpec-
tu ſuꝑiorꝫ. qa deordinat hoĩem reſpec
tu hoĩs ſuꝑioris. ⁊ nõ ſit aliq̃ illarum
q̃tuor. g̊ eſt qnta ſpecies ſuꝑbie q̃ de-
ordinat̃ hõ reſpectu hoĩs ſuꝑiorꝫ. g̊ ⁊c.
Ad h̃ r̃ndet̃ ꝙ inobia nõ ẽ ſpẽs ſuꝑ-
bie formalis· ĩmo naſcit̃ ex ea. Jnobia
enĩ ſumit̃ penes nolle ſubeſſe volũta-
ti alteriꝰ uł p̄cepto. Suꝑbia v̂o ſumit̃
penes velle p̄eſſe. Sic g̊ inobia cõſeqt̃
ad ſuꝑbiã ⁊ nõ ẽ ſpẽs ſuꝑbie. Qñ ãt
dicit̃ ꝙ ſpẽs ſuꝑbie ſumit̃ reſpectu pa
ris uel inferioris. Dicẽdũ ẽ ꝙ hõ cõ-
ſtitutus eſt in medio int̃ deum ⁊ alias

creat̄as. hō v̄o hoī par eſt nā. īiuria. n
q̄ hō īiuriat̄ p ſupbiā. uel ē reſpectu
dei. uel reſpectu hoīs paris. Reſpectu
aūt dei cū vendicat ſibi qđ dei ē. s. ſu-
pioritatē uel dn̄ationē. Vn̄ Aug⁹ ī li°
de doctrina xpiana ait. Ineſt vitioſo
aīo id magis appetē ⁊ tanq̄ȝ debitum
vēdicare qđ vni ppe debet̄ deo. Sīlr̄
īiuriat̄ hoī cum affectat ei libidinoſe
dn̄ari q eſt ei par nā. Vn̄ ait Aug⁹. Cū
hō eis q pares ſūt ſibi nālr̄ h̄ē hoīb₉
dn̄ari affectat. ītollerabilis oīo ſupbia
ē. Sic g̊ ſpēs ſupbie alīo duoꝝ modoꝝ
accipit̄. Itē ſi dicat̄. Ingratitudo eſt
ſpēs ſupbie ⁊ differt ab illis q̄tuoꝛ. g̊
plures ſūt q̄ȝ q̄tuoꝛ. Q̄ aūt ingr̄titudo
ſit ſpēs ſuperbie videt̄ p illud qđ ait
Iero⁹ ad Cellantiā de recto modo vi-
uendi. s. Quid tam ſupbū tam ingr̄tū
videri pōt q̄ȝ aduerſus ei⁹ viuē volū-
tatē a q̊ viuē accepiſti. illi⁹ p̄cepta de-
ſpicē q iō aliqd īpat ut cās habeat re-
muneradi. Ex hac auctoritate videt̄
q̄ ingr̄titudo ſit ſupbie ſpēs. Q̄ aūt nō
ſit aliq̄ illaꝝ q̄tuoꝛ pȝ. Qm̄ ingr̄titudo
dicit̄ qn̄ qs nō ē grat⁹ de bn̄ficio. ſ₃ tal'
bn̄ ſcit q̄ h̄eat bn̄ficiū a deo ⁊ nō a ſe. g̊
nō ē ſupb₉ q̄tū ad p̄mū modū ſuper-
bie. Itē bn̄ ſcit q̄ nō hȝ p ſuis meritis
Nec talis iactat ſe de eo qđ nō hȝ. nec
vult ſingularr̄ videri p̄ aliis. vn̄ neu-
trū q̄tuoꝛ videt̄ ingr̄titudo. g̊ ſi ē ſpēs
ſupbie relinq̄t̄ q̄ ē differēs ab illis q̄-
tuoꝛ. ⁊ ſic plures ſūt ſpēs ſupbie q̄ȝ q̄-
tuoꝛ. g̊ ⁊c. Ad h̄ breuir̄ r̄ndet̄ q̄ igra
titudo nō ē eēntialr̄ ſupbia ſ₃ ꝯſequit̄
ad eā. Ingratus aūt dicit̄ q nō reddit
gr̄as de bn̄ficio accepto. vn̄ q̄ſi princi
piū bōi ſe reputat. ⁊ ita ad p̄mā ſpēm
ſupbie reducit̄. eo q̄ nō retoꝛq̄t bene-
ficiū in illū a quo recipit. Et ſic pȝ ps
prima hui⁹ ſermonis.

¶ Pars ſecūda h⁹ ſmōis. ī q̄ p̄dicte ſpe-
cies pticularr̄ declarant̄.

SEcūdo ī iſto ſmōe p̄dicte ſpēs
pticularr̄ declarāde ſūt. Pri-
ma g̊ ſpēs ſupbie ī q̄ hō īiuriat̄
deo. ī ſeipſo q̊ ad bonū qđ hȝ. qa facit
ſeipſū cām totalē boni qđ hȝ. Contra
quē apl̄us. i. Cor. 4°. ſic dic. Quid ha-
bes qđ nō accepiſti? Et ſi accepiſti qd
gl̄iaris q̄ſi nō accepis? Vbi glo. Quid
habes boni qđ nō accepiſti ab alio ſal
tem a deo a q̊ oīa bona pcedūt media-
te uel īmediate. iuxta illud Iac. p̊. Oē
datū optimū ⁊ oē donū pfectū deſur-
ſū ē ⁊c. Et ſubdit. Si autē accepiſti. s
oīa bona a deo. qd gl̄iaris q̄i nō accepe
ris ab alio. s. ī te ipſo ul' v̄bo coꝛā alio
Nā reputare ⁊ p̄ſumē q̄ hō h̄eat ali-
qd a ſeipſo qđ hȝ a deo. puerſū eſt. Vn̄
Greg⁹ ait. Auctoꝛis ſui gr̄am negare
ꝯuincit̄ q ſibi tribuit bonū qđ opat̄.
Eſt g̊ p̄ma exaltatio ſeu ſpēs ſupbie
cū qs ex īoꝛdinato appetitu ppe excel
lentie bonū habitū nāle: ut ingeniū.
intellectū. memoꝛiā. foꝛtitudinē. coꝛ-
poꝛis pulchritudinē. uel bonū tpale:
ut diuitias. gl̄iam. honoꝛē. potentiā.
uel ſpūale: ut gr̄am. ſciam. ſapiam. p̄-
dicationē. pphiam ⁊ h⁹mōi. ſibi attri
buit q̄ſi a ſe haberet nō a deo. Vbi nō
diligenr̄ q̄ ſupbia ꝯſiſtit nō ſolū ī co-
gitatiōe ſ₃ etiā in affectiōe. Supb₉ enī
nō credit h̄. s. q̄ ſit aliqđ in ſe uel alio
qđ nō ſit a deo. ſ₃ de bono qđ hȝ ſeipſū
ita magnificat ac ſi ab alio nō haberet
ſ₃ a ſe. Pro cui⁹ declaratiōe ſciendū
ſm Tho. ſcđa ſcđe. q. 162. et ī 2° ſniaꝝ
diſ. 42. q̄ eſtimatio rationis đ aliquo
bono pōt coꝛrūpi dupliciter. Vno mō ī
vlī. ⁊ ſic coꝛrūpitur eſtimatio ratiōis
qn̄. s. in vlī qs eſtimat bonū vlr̄ qđ

habet non habē a deo ſʒ a ſeipſo. ⁊ hoc
ptinet ad īfidelitatē. cum recta fides
hēat q̧ de⁹ ē actoꝛ oīuȝ bonoꝝ. 2° coꝛ-
rūpit eſtimatio ratōis ī pticulari ꝓpt
aliquā paſſionē. ſm q̧ errant q opant
malū. ut dr̄ ꝓ°. 4°. ſicut ubi gr̄a. Si qs
ſentiret ī vlī fornicationē nō eē pctm̄
eēt infidelis. non aūt infidelis cenſet
fornicatoꝛ q fornicationē eligit tanq̄ȝ
bonū ꝓpt ꝯcupiē paſſionem. Ita a ſiḿ
ſi qs eſtimaret vlr̄ ⁊ abſolute deum
nō eē oīuȝ creatoꝛē uel hoīs gr̄am pro
meritis dare: eēt hereſis uel infideli-
tatis pctm̄. Sed q̧ aliqs ꝓpt īoꝛdina-
tū amoꝛē ꝓpe excellentie ita de bonis
ſuis glr̄iet ac ſi ea ab ipſo hēret ptinet
ad ſupbiā nō ad infidelitatē. Iſta ſpēs
pōt figurari p ventū oꝛiētalē. qa ſicut
ab oꝛiēte egreditur nob̄ lux: ita a deo
oꝛit nob̄ oē bonū gr̄e ⁊ nāe de q̊ ſupbꝰ
ſe exaltat ſibi attribuēdo. Ex pdictꝭ g̊
ſūmatim colligit q̧ hō peccat pma ſpē
ſuperbie. p̊ in coꝛde de bonis ſuis ni-
miū gloꝛiādo ac ſi a ſeipſo haberet ut
dictū ē. 2° de bonis ſuis ſe iactādo. 3°
de bonis ſuis gr̄as deo non agēdo ac ſi
nō hēret bona ſua a deo. Iō ait Greg⁹.
Nō ē dign⁹ dādis q nō agit grates de
datis. Vn̄ ⁊ Ber. loquēs de phiſeo ait.
Fruſtra inflaris aduerſus publicanū
q iō nō hȝ ut tu qa nō accepit ut tu ⁊c̄.
Hec videt̄ fuiſſe exaltatio ſupbie luci-
feri. s. appetēdo ⁊ eſtimādo ꝓpa vtu-
te ſine deo p gr̄am opante ad gloꝛiam
puenire. De q Yſa. 14° ca°. dr̄. Quō ce-
cidiſti lucifer q mane oꝛiebaꝛ ! quod
declarabit̄ infra. ſed iſta hic ſufficiāt.

Secūda ſpēs ſupbie q̄ hō iiuriat̄ deo
ī ſeipſo q̊ ad bonū qđ hȝ eſt. qa facit ſe
pncipalē cām ei⁹ boni qđ habet ⁊ deū
cām ſecundariā. Licȝ. n. talis cog̊ſcat
bonū quod hȝ a deo: tn̄ peccat qa pſu-
mit q̧ ipſe ſit cā boni pncipal̄ qđ habȝ
eo q̧ ſibi videt̄ mereri bonū qđ habȝ a
deo. cū tn̄ oīs boni quod hȝ hō deus ſit
pncipal̄ cā ⁊ hō ſecūdaria. Vn̄ ad Titū
3°. dr̄. Non ex opibꝰ iuſticie q̄ fecimus
nos. q̄i di. Nō ex opibꝰ p̄teritis q̄ nl̄la
erāt. neqȝ ex opibꝰ pn̄tibꝰ a nob̄ factꝭ
q̄ nō ſūt ꝯdigna. ſʒ ſm ſuā miām. Ec-
ce nulla cā ſaluos nos fecit. Neqȝ ex fu
turis. qa. s. de⁹ p̄uiderit aliquod bonū
futurū ⁊ bene vſurū gr̄a: iō ſibi dedit
qa tūc tpale ut ē opatio hūana eēt cā
etni. s. pdeſtinatiōis q̄ ē ab etno. con
tra quod ait apl̄s ad Eph. p̊ ca°. Elegit
nos an̄ mūdi ꝯſtitutiōeȝ ut eēm⁹ mū-
di ⁊ īmaculati ī ꝯſpectu ei⁹. nō qa era-
mus futi ſʒ ut ſim⁹ p eius electionem.
Scđm vo ſuā miām ſaluos nos fecit
pncipalit. nō ex meritꝭ niſi ſecūdario.
Sed ī nālibꝰ q̊qȝ cū de⁹ ſit pmus actoꝛ
oīuȝ ⁊ motoꝛ oīuȝ motionū nec intel-
ligē nec velle nec ſentire nec viuē nec
opari poſſum⁹ ſine ei⁹ influxu. Vn̄ in
li° de cauſis dr̄. q̧ oīs pma cā pl⁹ īfluit
in cauſatū ſecūde cāe q̄ȝ ipa cā ſecūda.
Vn̄ Yſa. 26° ca°. Oīa opera noſtra ope-
rat⁹ es in nob̄ dn̄e. Et. 2. ad Coꝛ. 3° ca°.
dic apl̄s. Nō ſum⁹ ſufficiētes a nobis
q̄i ex nob̄ aliqd boni cogitare. s. pnci-
pali vtute nr̄a ⁊c̄. Quis. n. deus ꝓpter
bona q̄ qs facit multiplicet ei ſpūalia
ꝯſuet nālia. augmētet tpalia: non tn̄
debet eſtimare q̧ de⁹ hʒ faciat q̄i ex de-
bito tāq̄ȝ opa ſua ſint cā pncipal̄ hui⁹
ꝯceſſionis. ſʒ ſua liberalitas. Vn̄ Aug⁹
ait. Qui gr̄am dei īpugnāt audiāt qđ
dicūt. Deus me bonū feciſti: ego me
iuſtū facio. Vn̄ Raban⁹. Quanto gli-
bet de ſuis ꝯfidit meritis. tanto magꝭ
indiget ut adiuuet̄ alienis. Figurat̄. n.
iſta ſpēs ſupbie p ventū auſtralē qui
ē calid⁹ ⁊ venit a regiōe multū calida

qa de meritis.ſ.eximie bonitatꝭ nimis
cōfidit·qꝺ hō temere facē non debet.
qa Yſa.64°ca°.dr̄.Facti ſum⁹ ut imū-
di oēs nos. Vn̄ Greg⁹ ait.Sepe iuſti-
cia nr̄a ad examē iuſticie diīne deduc-
ta iniuſticia ē.7 ſordes i cōſpectu iudi-
cis qꝺ fulget i eſtimatōe opantꝭ.h̄ ille
Hui⁹ ſupbie vēto fuit pcuſſus Nabu-
chodonoſoꝛ qn̄ dixit i palatio ſuo cō-
ſiſtēs Daniel.4°.Nōne hec Babylon
magna quā ego edificaui 7 ampliaui i
roboꝛe meo.i.i v̂tute mea.Et ſic ex ſu
pbia attribuit v̂tuti ſue nō dei libera-
litati diuiꝫ illud.ꝭ punit⁹ ē imediate.
de cui⁹ punitiōe dicet̄.i. Sicut ꝑpheta
ſcūs q miſſus fuit a deo a iudea i ſama
riam.ut hr̄.3.Regꝭ.13°.ad rephenden-
dū Jeroboā de idolatria.7 fuit ſibi p̄-
ceptū ne ibi māducaret uł bibēt.p⁹q̄ꝫ
h̄ fecit.s.rephendendo Jeroboā regē
7 nō timēdo minaſ ei⁹ ac etiā brachiū
regꝭ ipi⁹ arefactū ꝛc̄.Tn̄ ut dīc Greg⁹
q̄dā occulta ſupbia mentē ei⁹ apphe-
dit meritis ſuis illa mag̃ opa aſcribēs
i mētis obſcuritatē icidit tantā ut in-
uitat⁹ ab alio ꝑpha ꝭ falſo ad comedē-
dū ſecū ex pte dei·cōtra mandatū dei
aſſenſit credēs a deo illi fuiſſe p̄ceptū
ꝭ de eo rephēſus i via·poſtea ſtrangu
lat⁹ ē a leone. Sꝫ 7 Paulo aplo dat⁹ ē
ſtimulus carnis ſue ſiue tēptatio car-
nalis·ſm Gregꝭ.in moꝛal.ſiue iſirmi-
tatis coꝛpalis ſm Augꝭ.ne incideret i
hāc ſupbiā ut nō meritꝭ ſuis aſcribēt
illas magnificas reuelationes dei ꝑut
ipſemet fatetur.2.Coꝛꝭ.12°.di.Ne ma
gnitudo reuelationū ꝛc̄. Tertia ſpēs
ſupbie eſt q̄ hō iniuriat̄ deo q̄ꝫtū ad bo-
nū qꝺ nō hꝫ·puta cū iactat ſe hr̄e bo-
nū qꝺ nō hꝫ·uł apud ſe exiſtimat hr̄e
qꝺ nō hꝫ·ut cū qs reputat ſe hr̄e aptū
itellectū uel magnā memoꝛiā uel ma

gnā induſtriā i augēdis·uł peritiā i
arte·uel prudentiā i regimīe·uł pul-
chꝛitudinē i pſona·uel ſciam i mente
uel pfectionē i vita ſpūali.7 de hoc ſe
gl̃iat̄ cū tn̄ re vera iſta nō hēat uel nō
tantum ſicut eſtimat. Vn̄ Yſa.16° dr̄.
Audiuim⁹ ſupbiā moab.ſupbꝰ eſt.n.
valde.ſupbia ei⁹ 7 arrogātia pl⁹q̄ꝫ v̂t⁹
ei⁹.Cōtra quā ait Jero⁹.Nos pulices 7
v̂miculi nr̄am debem⁹ ſciam inſciētiā
ꝓfiteri.Vn̄ ꝓv̂.30.dixit vir cui locut⁹
ē dn̄s p intimā cogitationē 7 gr̄am:
Stultiſſim⁹ ſū viroꝝ·ſapīa non ē me-
cū.Et Sen̄.inqt.Scio me aliquid ꝓfe
ciſſe:qa h̄ ſcio qꝺ neſcio.Et ſi de ſcien
tia debet qs humilia ſentire puā 7 q̄ſi
nullā reputando.cū q̄i nihil pfecte 7
ꝯplete ſciat̄.nec nā vni⁹ muſce.multo
magꝭ de gratia 7 v̂tutibꝰ debet qs de ſe
infima eſtimare.Nā ꝺ ſapīa 7 ſcia ſua
pōt aliquā certitudinē habē.ꝭ de gr̄a
7 v̂tutibꝰ infuſis nullam. Et iō aplus
p⁹q̄ꝫ dixerat.i.Coꝛꝭ.4°.Nihil mihi cō-
ſcius ſum·ſubdit: ꝭ nō i h̄ iuſtificat⁹
ſū.Piculoſa ē.n.tał ſupbia 7 magnū
vitiū. Vn̄ Ber.Magna 7 rara pfectio
v̂t⁹ ē te mirabilē apparē 7 cōtēptibilē
reputare·ego ceterꝭ v̂tutibꝰ mirabili⁹
h̄ iudico.h̄ ille. Nā nihil ē qꝺ ita ipe-
diat gr̄am dei ſicut h̄ vitiū.qa non pe
tit eā cū reputat ſe hr̄e 7 iō nō accipit
ꝓv̂.26°. Vidiſti hoīem ſapientem ſi-
bi videri·magꝭ illo ſpem hēbit ſtult⁹.
Vn̄ Sen̄.dīc.Jō mutari nolum⁹ quia
nos optimos credim⁹. Hac videt̄ pul
ſat⁹ fuiſſe Petr⁹ aplus qn̄ xp̄o ſibi di-
cente de ſcandalo ſui 7 alioꝝ.7 poſtea
de ſua negatiōe trina: ipſe eſtimās ſe
habē illā ꝯſtantiā pfectā.s.ꝓ eo tole-
randi moꝛtē quā nondū hēbat·dixit
Et ſi opoꝛtuerit ꝛc̄.Luce 22° ca°.Sup
q̊ v̂bo Amb°ait.Hec iō dicta ut ſciam⁹

neminē ſe iactare debere. Nā ſi Petr⁹
lapſus ē q dixerat: Et ſi oēs ſcandali-
zati fuerint ī te ꝫ nō ego: qs ali⁹ de ſe
iure pſumat? Deniq; Dauid q dixe-
rat. Ego dixi ī abūdantia mea. ſ. deuo
tiōis ⁊ feruoris. non mouebor ī etnū.
eā ſibi iactantiā affuiſſe teſtat̄ dicens.
Auertiſti faciē tuā a me: ⁊ fact⁹ ſū cō
turbatus. h̄ ille. 6. q. i. c. imitare. Talis
ꝺ ſe eſtimatio excecat ītellectū ut nec
ſe nec agēda nec deū bn̄ cogſcat. vn̄ fi
gurat̄ p albuginē oculi q̄ īpedit viſū.
Vn̄ Greg⁹ ī paſtorali inquit. Pupilla
oculi nigra videt. albuginē tolerans
nihil videt. qa ſenſū hūane cogitatio-
nis ſi ſtultū pctōrēq; intelliget, cogni-
tionē ītime claritatis apprehendit. Si
aūt candorē ſapīe uel iuſticie apphen
diſſe exiſtimat. a luce ſupne cognitōiſ
excludit. ⁊ eo claritatē veri lumīs nō
apprehendit q̊ ſe apud ſe p arrogātiā
exaltat. diſ. 19. Hinc eteni mirabiliter
hoīes pene oēs decipiūt̄ eſtimātes ma
iora q̄ꝫ habeāt. Hac ſupbia ſed occulta
videt̄ fuiſſe ſeductus Joſias optimus
rex Juda qn̄ bellū mouit ſine cā ꝯtra
regē egypti ut dic Johes Caſſianus in
tractatu de octo vitijs. ꝫ ī punitionē ī
bello occiſus ē. 4. Regl. 23° ca°. Sigtur
autē h̄ ſupbia p ventū occidentalē. in
occidēte aūt occidit lux: ſic hō ſupbit
ꝺ bonis q̄ nō hꝫ. Quarta ſupbie ſpēs
ē q̄ hō īiuriat̄ deo ī pximo q̄ qs ſe exi-
ſtimās ſapiētiorē uel meliorē ceteris
alios deſpicit ⁊ ꝯtēnit. cōtra qꝺ Ber.
ait. Nolo ut nūq; arbitreris lucē ſolē
cōem lucē diei niſi ī cella tua. nuſq; eē
ſerenū niſi penes te. nuſq; opari grām
dei niſi in ꝯſcīa tua. Nolo te cogitare
verū eē ſerenū niſi apud te. volo pei⁹
de te q̄ꝫ de alio eſtimare. h̄ ille. Et Baſi
li⁹ īqt. Diſcrepat āt elat⁹ a cōuiciato-

re ſola habitudine. Js aūt dicit̄ ꝯuitijs
hic aūt temeritate extollit̄. ul' eſt ſup-
bia iſta q̄ qs ſe meliorē alijs cetos de-
ſpicit affectās alijs dn̄ari. Et de h̄ pōt
ītelligi illud Job. xi°. Vir van⁹ erigit̄ ī
ſupbiā ⁊ q̄ſi pullū onagri liberū ſe na
tū eſtimat. Vere van⁹ ē tal' qa leuis ⁊
nullo pondē timoris firmat⁹ erigit̄. ſ.
ſup alios q̄rens dn̄are ⁊ leges īponē.
Silis ē onagro. i. aſino ſiluestri qui p
ſiluā ſuaꝝ puaꝝ volūtatū diſcurrens
nullis oneribus uel vinculis manda-
toꝝ reputat ſe ſubditū ꝫ liberū ad no
cendū cuicūq; deſpiciendū ⁊ ꝯuitian-
dū. Talis fuit phariſe⁹ ille q aſcendēs
cū publicano ad adorandū in templū
dicebat ſtans. ſ. rigid⁹ ī ſupbia. Deus
grās ago tibi: qa nō ſū ſicut ceteri ho-
minū. adulteri. raptores. īiuſti. velut
etiā h̄ publican⁹. Jeiuno bis ī ſabbato
decimas do oīuꝫ que poſſideo ⁊c. Lu-
ce 18°. Et ſic ex ſuperbia ſe exaltādo et
publicanū pximū deſpiciēdo fuit re-
pbat⁹. Qui aūt phiſei exēplo pxīo cō
uitiat̄. q ꝺ accidit frequēt̄ ex ſupbia ⁊
alijs. plura facit ſm Criſo. p̊ qdē qa
audientē reddit peiorē. qa ſi ſit pctōr
fit letior īuento crimīs collega. Si ſit
iuſt⁹ extollit̄ p aliq̄ crimīa induct⁹ de
ſe mag̃ putare. 2° talis coītatē ecclie
ledit. Nō. n. oēs audiētes vitupant ſo
lū eū q peccauit ꝫ ritui xpiano contu-
melias inferunt. 3° dei glīam blaſſe-
mare facit. Sīc. n. nob' recta agentib⁹
nomē dei glificat̄: ſic nob' peccantib⁹
blaſſemat̄. 4° eū q audiuit oppbria
ꝯfūdit īprudentiorē ⁊ aduerſariū eū
facit. 5° ſtatuit ſe pene obnoxiū reb⁹
platis que ſibi nō ꝯueniūt. Pertinet
g̊ ad ſupbiā ſe alijs ppone ⁊ alios de-
ſpicere. Vn̄ ⁊ Amb° in li° de officijs in-
qt. Si qs non obediat epo ſeſe extollē

atq; exaltate deſiderās querens etiam obumbrare merita epiſcopi ſimulata affectiōe doctrine aut hūilitatis ul' miſericordie: is a vero deuius ſupbit. qa v̄itatis ea regula ē ut nil faciat qs cōmendandi ſui gratia quo minor alius fiat. ne. s. ſi qd boni operis habeat. id ad deformationē alteri⁹ uel vituperationē exerceat. xi. q. 3. c. ſi qs. Tales ſupbi nullū timēt ſiles diabolo. de q̄ dr Iob. 41. Factus ē ut nullū timeret. oē ſblime videt. De hac etiā Greg⁹ ī 34° moral. circa finē. ſic ait. Quaſi tyrān⁹ qdā obſeſſam ciuitatē incipit cū mētem ſupbia irrūpit. Et quo ditiorem quēq; cepit. eo ī dominio durior exigit. qa quo ampliores v̄tutes ſine humilitate agūt. eo lati⁹ iſta dn̄at. Quiſqs v̄o ei⁹ in ſe tyrānidē captiua mēte ſuſcepit: h' p̄mū dānū patit. qa clauſo cordis oculo iudicij equitatē pdit. Nā cūcta q̄ ab alijs bn̄ agūt diſplicēt ⁊ ſola ei q̄ ipſe uel praue egerit placēt. Sp aliena opa deſpicit. ſp mirat quid facit. qa qcqd egerit egiſſe ſe ſinglarit credit. ⁊ cū ſe ī cūctis trāſcēdē ceteros eſtimat. p lata cogitationū ſpatia ſecū deambulās laudes ſuas tacit⁹ clamat. Nō nūq; ad tantā elationē mēs ducit ut ī eo qd tumet etiā p oſtātiōẜ locutiōis effrenet. h' ille. ẜ de⁹ eos mirabiliter humiliat. Vn̄ dr Eccl. x°. Sedes ducū ſupboꝶ euertit: ⁊ ſedē fecit mites p eis. Ecce q̄tuor ſp̄es ſupbie. Si aūt q̄rat q̄ ſit ḡuior ul' q̄ ſit ḡui⁹ pctm̄ R̄ndet ſm Alex. ubi ſ. q; in pctō ſupbie ſūt duo. s. motiua ad peccandū ⁊ iniuria dei. p̄ ḡ ex pte motiui dico q; t̄tia ſp̄es ſupbie. s. iactātia eſt maior ⁊ mai⁹ pctm̄ q̄; alie tres ſp̄es. Cui⁹ rō eſt quia quāto pctm̄ min⁹ hẜ de motiuo tāto min⁹ hẜ de pnitate ⁊ tāto minus hẜ de excuſabilitate. ⁊ ecōuerſo quāto pctm̄ plus hẜ de motiuo tāto pl⁹ hẜ de pnitate ⁊ pl⁹ hẜ d' excuſatōe. ẜ iactātia q̄ ē ex tribꝰ ptibꝰ ſupbie ul' ſp̄ebus orit ex bono qd hẜ hō. hec aūt iactantia q̄ eſt t̄tia ſp̄es ſupbie nō orit ex bono qd hō hēat ſ ex bono qd hō nō hẜ. pl⁹ aūt de motiuo. ⁊ p ſn̄s pl⁹ excuſatiōis hẜ ille q ſupbit uel extollit de bono quod hẜ q̄; ille q ſupbit d' bono qd nō hẜ. Ex alia v̄o pte. s. ex pte īiurie plus īiuriat deo ille q negat ſe hr̄e bonū quod hẜ a deo q̄; ille q iactat ſe habere bonū qd nō hẜ. Et ſic pẜ ps ſecūda hui⁹ ſmonis.

¶ Pars t̄tia hui⁹ ſmōis. in q̄ ponit predictaꝶ ſupbie ſpecierū deteſtatio ſiue fugatio.

Tertio ī iſto ſmōe aduertēdū ē q; tanta eſt dictaꝶ ſp̄eꝶ ſupbie ꝯditio mala q; qlibet debēt eaſ merito refugē ⁊ a ſe repellē. Primā ſp̄em ſupbie q̄ ē q; bona que hẜ nō cognoſcit a deo ſ a ſe. pſuadēt fugē tria. ſubuentio. vindicatio. attributio. p̄ pſuadet fugere ſubuētio. s. dīna ſiue defenſio q̄tū ad hoc q; ſi hoſtē ſuū fortiorē vident ad dn̄m ſuū p ſuccurſu orationē ſuā q̄i quedā nūciū mittent ⁊ de īplorando ſuccurſu vehementer cōfidēt. ⁊ ſi vident q; caſtrum corporis ſui defendere nō poſſent: domino ſuo reddent ut ipſe eū defenderet. Sicut quidam cum temptaretur de peccato fornicationis vehement' ⁊ reſiſtē ampli⁹ nō poſſet pſternēs ſe ante crucifixum dixit. Domine terram corporis quam a te teneo amplius defendere non poſſum. Ego reddam eam tibi: defende eā. ⁊ ſtatim ceſſauit temptatio. Superbus autē de ſe p̄ſumens ad deū in neceſſitatibus non recurrit.

⁊ ideo ſepe ꝑ ſupbiā cadit. Propterea
dicūt theologi ꝙ ideo deus īmittit tri
bulationes ut ſic cogat̃ homo auxilio
hūano deſtitut⁹ ad deū recurrē ut bo
na q̄ hʒ cogſcat a deo habē. 2° pſua
det vindicatio. qa q bona ſua a deo re
cogſcēt ipſe de iiurijs ſibi illatis ſe nō
vīdicaret. ſ; expectaret ꝙ dn̄s ſu⁹ ſibi
iuſticiā exhibēt. ⁊ ſic daret deo qđ ꝓ
priū ē. s. vindictā. nec eā ſibi vſurpa
ret. Mihi vindictā ⁊ ego retribuā. ait
dn̄s Deut. 32°. ꝓ. 24°. Ro. 12°. Heb.
x°. 23. q. i. in pn̄. Idcirco ſapiens ꝓ.
20. ait. Ne dicas: reddā malū ꝓ ma
lo: expecta dn̄m ⁊ liberabit te a labo
re. s. vindicādi ⁊ a debito gehenne q̊
te obligas vindicādo. Supbꝰ aūt ꝺ ſe
ꝑſumēs non q̄rit gr̃iam dei ſ; ſuā. iō p
ſupbiā ſuā ī malo vīdicte iiurie ꝓpe.
Vn̄ Iero⁹ inqt. Qui deū ſolū oīuʒ bo
noꝝ ſuoꝝ crederet. ipſe ei⁹ iudiciū tm̄
formidaret. 3° pſuadet attributio. qa
q vere bona ſua a deo recogſceret deo
tanq̄ dn̄o oīa attribuēt. qđ potiliſſi
mū eēt eiq; ſoli nō hoīb; placē ſtude
ret. Vn̄ apl's ad Gal. p̊ ca°. Si adh̄ hoī
bus placerē. ſu⁹ dei nō eſſem. Figurā
illoꝝ q bona ſua ſibi attribuūt tenent
q volebāt Iohem vocare noīe patris
ſui. Figuram v̊o illoꝝ q bona ſua deo
attribuūt. tenet Elyſabeth q̄ ait. Ne
quaq̄ ſ; vocabitur Iohes. Luce p̊. Et
merito Iohes. i. gr̃a vocabat̃ q nat⁹ eſt
ꝺ ſterili nō ſ̄m nām. Sic bonū op⁹ dʒ
attribui gr̃e: cū aīa ex ſe ſterilis ſit. ex
deo v̊o hēat ꝙ bona opa agat. iuxta il
lud. Qui habitare facit ſterilem ⁊c.

Secūdā ſpēm ſupbie q̄ ē ꝙ bona q̄
hʒ attribuit ſuis meritis pſuadent fu
gere tria. debiti ſolutio. ꝓpa fructifi
catio. nulla retributio. p̊ pſuadet fu
gere debiti ſolutio. qa quantūcūq; co

net̃ hō ipſe tn̄ nō ſufficit ſoluē deo qđ
ei debet. Vn̄ Ber. in li° de diligēdo deo
inqt. Si totū me debeo ꝓ me facto. qd
addā ꝓ me refecto ⁊ refecto h̄ mō. nec
n. tam facile refect⁹ q̄ʒ fact⁹. Si qdem
nō ſolū de me ſ; etiā de q̊cūq; qđ factū
ē. ſcriptū ē: ꝙ dixit ⁊ facta ſūt. At v̊o
ī reficiēdo profecto me dixit multa ⁊
geſſit mira ⁊ ptulit dura: nō tm̄ dura
ſ; etiā īdigna. in p̊ ope me mihi dedit.
in 2° ſe. ⁊ ubi ſe dedit me mihi reddi
dit. dat⁹ g̊ ⁊ reddit⁹ me ꝓ me debeo ⁊
bis me debeo. Et ſi me debeo ꝓ me qd
ei tribuā ꝓ ſe. Nā etiā ſi me milies re
pendē poſſem. qd ſū ego ad dn̄m! hec
ille. Ecce g̊ quāta fatuitas ē ꝙ hō cre
dat ꝓ meritꝭ ſuis bona ſua habere. cū
hō nō ſufficiat ſoluē deo qđ debet. 2°
pſuadet ꝓpa fructificatio. qa hō bene
opando facit ipſi ꝓpriā vtilitatē ⁊ nō
vtilitatē dei. Vn̄ Luce. 17°. Cū feceritꝭ
oīa q̄ p̄cepta ſūt vob̄ ⁊c. In q̊ v̊bo nob̄
īnuūt̃ due rōnes. s. bn̄ opando quod
debem⁹ ſoluimus. ⁊ ꝙ īutiles deo ſu
mus. s. ad min⁹ reputare debem⁹. Vn̄
timere debem⁹ q̄ſi ſerui īutiles ſnīam
dn̄i. Math. 22°. Seruū īutilē mittite ī
tenebras exteriores. qđ debet̃ hoī ex h̊ ꝙ
ꝓpriā vtilitatē facit. 3° pſuadet nulla
retributio. qa homo nihil dat deo niſi
p̊us deus dederit ei illud. Vn̄ Iob. 41°
ca°. ait. Quid mihi dedit ut reddā ei!
Et Dauid ad dn̄m. Que de manu tua
ſuſcepimus tibi dedimus. ⁊ Yſa. 26°.
Oīa opera nr̃a ⁊c. ubi ſ̄. Et Aug⁹ ait.
Dn̄e ſuperogat̃ tibi ut debeas. Et qs
hʒ qcq̄ niſi tuū! reddis debita nullis
debens. donas debita nihil perdens.
Et Ber. ait. Non ſunt talia merita ut
ꝓpterea vita eterna debeatur ex iure
ut deus iiuriā eis faceret niſi eam do
naret. hec ille. g̊ fugienda eſt ſupbia.

Tertiam ſpē̄m ſupbie q̄ ē qn̄ credit ſe
habē̄ bonū quod nō hȝ·tria fugē̄ pſua
dent.impeditio·deluſio·deteſtatio. p̊
pſuadet fugē̄ ī̄peditio.s.grē̄.qa.s.de⁹
non dat libent̉ grām ſuā h̄ vitio labo
ranti. Scit.n.q̄ ipſe de ei⁹ collatiōe ei
grat⁹ nō eēt·cū credat ipſe eā iam hr̄e
⁊ ſic q̄ſi pderet dn̄s grām ſuā. Ait enī
Ber. Nūqd perit q̄d dat̉ ingrato! P̄
iſte quaſi plen⁹ d̄ nihilo·iō pōt nō ca-
pere aliqd.Vn̄ Ber.ait.Nō ē q̄ ſe ī̄mi-
ſceat vanitas ubi totum occupat cari-
tas·ita non eſt quo ſe ī̄miſceat veritas
quando aliquem occupat falſitas. 2°
pſuadet fugē̄ hui⁹ vitij deluſio maḡ.
Deludit̉.n.laborātibꝫ h̄ vitio modo q̊
deluſū ē cuidā ruſtico portāti agnum
venalē.⁊ p aliq̊s iuuenes ī via datū ē
ſibi ī̄tellige̅ q̄ eēt canis.Sic ſupbꝫ pl⁹
adulatoribꝫ q̄ȝ ſibi credens ad vltimū
credit habē̄ bonū illud q̄d nō hȝ. Vn̄
Sen̄.ait.Monſtrabo tibi qd oīa poſſi-
dentibꝫ deſit.s.q verū dicat.⁊ hoīem
int̉ mentiētes ſtupentē·ipſaq̄ȝ ꝯſuetu
dine ꝓ rectis blāda audientē ad verū
pducāt.Sic.n.faciūt adulatores de ſu
pbo ſicut pueri de veſica quā vn⁹ ali-
quātulū inflat·ali⁹ pl⁹ donec bn̄ infla
ta ſit.Sic vn⁹ adulator inflat ſupbū.
ali⁹ ampli⁹ inflat.Sen̄.Oīuȝ amicorū
vnū officiū·vna ꝯtētio ē:q̄s blādiſſi-
me fallat. 3° pſuadet fugē̄ deteſtatio.
Eſt.n.vitiū deteſtabile ex h̄ q̄ hoīem
in tantā cecitatē ponit ut etiā cecitatē
ſuā agnoſcere non poſſit. Alij ceci ſal-
tē cecitatē ſuā agnoſcūt lȝ aliā agno-
ſcere nō poſſint.Et iō diabol⁹ facit de
illo q laborat h̄ vitio ſaccū nō ſolū ad
ꝯtinendū vilia ſ; etiā ad cōtinendum
nulla. Quartā ⁊ vltimā ſpē̄m q̄ eſt
qn̄ aliq̄s in eſtimatiōe p̄ponit ſe alijs
pſuadet fugē̄ tria.appreciatio·incerti-
tudo·iudicatio. p̊ pſuadet fugē̄ app̄
ciatio p hoc q̄ quāto aliq̄s ſe magl̄ ap
preciat·tanto min⁹ app̄ciatur a deo et
tāto min⁹ valet.Exēplū habem⁹ de h̄
in Saule.de q̊ legit̉.i.Regl̄.15°. Cum
eēs puul⁹ ī oculis tuis·caput ī tribu-
bus iſrl̄ fact⁹ es.E ꝯ̄trario cū magn⁹ eſſet
ī oculis ſuis a regno deiect⁹ ē.Illū aūt
q ſe deſpicit·de⁹ appreciat.p̄s.Cor con
tritū ⁊ hūiliatū deus nō deſpicies. 2°
fugē̄ pſuadet ī̄certitudo quā hn̄t ho-
mines in pn̄ti vita de bonitate ſua uel
aliena.Vn̄ Ecclíaſtes.9°.Sūt iuſti atq̄ȝ
ſapientes q̊ꝝ opa ſūt ī manu dei. Licȝ
ho pn̄tialit̉ cert⁹ ſit de bonitate ſua ul̉
malitia aliena·finalit̉ tn̄ incertus eſt.
Licȝ.n ꝓxim⁹ tu⁹ ī pn̄ti vita ſit homi-
cida uel iude⁹ uel ſarracen⁹:forſitā tn̄
ī dei ꝓuidentia ē de ordine cherubin.
Licȝ etiā tu modo ſis bon⁹:forſitan tn̄
ī dei p̄ſciā iā es patibulo ī̄ferni affix⁹.
Vn̄ Ecclíaſtes.8°.dr̄.Vidi ī̄pios ſepul
tos·q etiā cū adhuc viuerēt ī loco ſcō
erāt.⁊ laudabant̉ ī ciuitate q̄i iuſtoꝝ
opa. 3° fugē̄ pſuadet iudicatio.qa ne-
mo debet eē̄ iudex in cā ꝓp̊a.C.ne q̄s
ī cā ꝓp̊a.l.i. Et tn̄ talis ſupbꝫ vult eē̄
iudex ſui ipſi⁹·cum ꝓpri⁹ amor ſoleat
fallē̄ in iudicio ſui. Vn̄ Ber. Amor ſi-
cut nec odiū neſcit v̂itatis iudiciū.Et
idē alibi ait. De legibꝫ hūanis ſtatu-
tū ē.⁊ ī cauſis tam eccleſiaſticꝭ q̄ȝ ſecu-
laribꝫ ſcio ꝑuatū·ſpāles ⁊ amicos cau-
ſantiū nō debē̄ admitti ī iudicium ne
uel fallāt uel fallant̉ amore filioꝝ. Fu
giam⁹ g̊ q̄ȝtū poſſum⁹ hanc mortalem
ſupbie viperā.⁊ humiliem⁹ aīas nr̄as
deo q ſol⁹ ī trinitate pfecta viuit ⁊ re-
gnat in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Dn̄ica eadē ī̄ſta diē.de deteſtatiōe ſu-
pbie reſpectu nr̄i ⁊ ꝓximi.Sermo 41⁹

OMne quod
eſt in mūdo· aut ē ꝯcupiſ̄a
carnis aut ꝯcupiſ̄a ꝛc. Iterꝝ
ubi s̄. Q̄ꝫ ſit deteſtāda ſup-
bia frēs cariſſimi nec nō ꝛ abhominā-
da· oñdit̄ ex ei⁹ oppoſito .s. hūilitate q̄
ſūme ē ꝯmendanda ꝛ imitāda. Nam
ſicut cā exaltatiōis ī celo ē humilitas
ita cā depſſiōis ſiue ḡuiori dānatiōis
ē ſe in h̄ mūdo ꝑ ſupbiā exaltare· iux̄
illud Math. 23°. et Luce 18°. Qui ſe ex-
altat hūiliabit̄. ꝛ certe ſine mīa fiet ei
q̄ ſupbierit iudiciū. qa ut dr̄ ab Aug̊.
in li° de libo arbitrio. Null⁹ tam indi-
gn⁹ mīa dei ſicut ſupbꝰ. Et Greg⁹ 17°
li° moral. dic. Oīs ſupbia eo ip̄o ī imo
iacet q̊ in alto ſe erigit· ut inde magis
ſuppoſita ſit vnde alijs p̄eſſe ꝯtēdit. h̄
ille. Exēplū hui⁹ habet̄ ī lucifero q̄ de
celo ad t̄rā corruit ꝑ ſupbiā. De q̊ Lu
ce x°. Videbā ſathan ſicut fulgur de ce
lo cadentem. cui dictū ē Yſa. 14°. De-
tracta ē ad īferos ſupbia tua. Et ideo
ſcd̄m Gregl. in moral. de pnīa diſ. 2. c
ꝑmū. in fine. Conſidēt hō elat⁹ quid
in t̄ra mereat̄. ſi ꝑlatus angel⁹ in celo
ī t̄rā ꝓſternit̄. Et iō oēs ſupbi ſequēt̄
eū. Vn̄ Yſa. 5° ca°. Deſcendēt fortes ei⁹
ꝛ gl̄ioſi ꝛ ſublimes ad infernū. Et iō
bn̄ dicit Iohes: Oē qd̄ ē in mūdo ꝛc.
Deteſtāda ē igit̄ ſupbia reſpectu nr̄i
ꝛ ꝓximi ſicut reſpectu dei ut pꝫ ex ſu-
perioribꝫ. Et hoc etiā tribꝫ rōnibus.
ꝑ rōne originationis.
2° rōne deſtructionis.
3° rōne iniuriationis.

Ps prima h⁹ ſmonis. in q̄ deteſtat̄ ſu-
pbia reſpectu nr̄i rōne originatiōis.

PRimo igit̄ in iſto ſmōe dico
q̄ꝫ deteſtāda ē ſupbia ratione
originatiōis. Eſt .n. origo oīuꝫ vitiorꝝ
quia cum quēpiam maculat ſuperbia
neccē erit ut ipſe ī cetā vitia cadat. Vn̄
Eccī x° ca°. ſcribitur. Initiū oīs peccati
ſuperbia. Sup quo dicit Ber. Initium
oīs pcti ſupbia ꝛ caput toti⁹ ꝑditiōis.
Cū aūt q̄ ſalutē tuam opari deſideras
aduerſus hanc ſuper caput tuū cornu
crucis habē memēto ut nō extollaris
ꝓſpis nec depmaris aduerſis. hec illē.
Ad q̊rꝝ dictorꝝ declarationē notādū
ē q̄ꝫ ſm Alex. ꝛ alios doc. illud dictū:
Initiū oīs pcti ſupbia· triplicit̄ expo-
nit̄. ꝑ̊ reſpectu ꝯtēptus dei. qa nihil
aliud ſupbia ē niſi ī oībꝫ pctīs īuenta.
Nā ſicut abſq; caritate nulla ūt⁹ pfec-
ta ē: ita ſine ꝯtēptu dei q̄ ſupbia gnā-
liſſime dicit̄ nullū pctm̄ īuenit̄ preter
id qd̄ ex ig̊rantia uel infirmitate com
mittit̄. Sed de h̄ mō nō loqmur h̄. ſed
n: de h̄ dictū ē ī ꝑma pte ſmōis 36. h⁹
ꝛc. 2° reſpectu peccandi p̄ncipij. qa
ꝑmū pctm̄ fuit ſupbia q̊ peccauit lu-
cifer ī celo. Vn̄ Tob. 4°. dr̄. Ab ipſa ſu-
pbia .s. ſūpſit exordiuꝫ oīs ꝑditio. qd̄
clāre apiet̄ in ſmonario de punitione
ꝛ repbatiōe vitiorꝝ. De h̄ mō etiā nō
loqmur in pn̄ti. 3° exponit̄ reſpectu
pctōrū exordij· cū ex ſupbia oīa vitia
oriant̄. Vn̄ Greg⁹ 31° moral. ca° 38°. ſic
dic. Prima nāqꝫ ſoboles ſupbie īanis
gl̄ia ē: q̄ dū oppreſſam mētē corripue-
rit mox īuidiā gignit. qa nimirꝝ dum
vani nōīs potētiā appetit· ne qs alius
adipiſci valeat tabeſcit. Inuidia q̊ꝫ irā
gnāt. qa quāto interioris liuoris vulnē
aīus ſauciat̄· tanto etiam māſuetudo
tranquillitatis amittit̄. ꝛ qa quaſi do-
lens membrū tangit̄: idcirco oppoſite
actionis man⁹ grauí⁹ preſſa ſentitur.
ex quo triſticia orit̄. qa turbata mens
quo inordinate ſe ꝯcutit eo addicēdo

confūdit. Et cum dulcedinem tran-
quillitatis amiſerit· nihil hanc niſi ex
ꝑturbatione ſubſequēs meroꝛ paſcit.
Triſticia quoqȝ ad auaritiā deriuatᷣ. quia
dū ꝯfuſū coꝛ bonū leticie ī ſemetipſū
intꝰ amiſerit. vnde ꝯſolari debeat foris
q̄rit. Et tanto magis exterioꝛa bona adi-
piſci deſiderat· quanto gaudiū non hȝ
ad qđ ītrinſecꝰ decurrat. Poſt hoc vero
duo carnalia vitia .i. ventris īgluuies
⁊ luxuria naſcūtᷣ. Sȝ cūctis liquet ꝙ de
vētris ingluuie luxuria naſcitᷣ dum ī
ipſa diſtributiōe mēbroꝝ vētri geni-
talia ſubnixa videātᷣ. vñ dū vnū īoꝛ-
dinate reficitᷣ· aliud ꝓculdubio ad cō-
tumeliā excitatᷣ. H̄ ille. Ubi pȝ ꝙ ex ſu-
ꝑbia oīa vitia oꝛiūtᷣ. Nā ex ea oꝛitᷣ va-
na gloꝛia q̄ quiſqȝ vult ſuꝑ alios apparē.
⁊ ſi aliqs adequatᷣ· illico naſcitᷣ īuidia.
ex q̄ de leui deuenitᷣ in irā· ⁊ cū ſe non
potiꝰ intꝰ ꝯſolare· exterioꝛē in rebꝰ cōſo
lationē q̄rit cū auaritia. qa aīa noſtra
btō Gregoꝛio teſte ſine aliq̄ ꝯſolatiōe ſta
re nō pōt. Et iō ex abūdantia rerū q̄s
multo laboꝛe q̄ſiuit refrigerari deſide
rans ī vitio gule ruit. qua ex re leuiꝰ ī
luxuriā cadit. Unde Jeroꝰ ad Euſto-
chiū ait. Libido iūcta ē luxurie· pꝛius
venter extenditᷣ. ⁊ ſic cūcta mēbra cō-
citantᷣ· qđ vitiū multi auari abſqȝ gu-
la cōmittūt. qa ut dictū ē in aliq̄ cōſo
lari iam cupiūt. Ex luxuria poſtremo
ꝓuēit accidia. Vñ Boetiꝰ 3ᵒ de ꝯſolōne
ꝓſa .6. dicit. Triſtes eē ſuaꝝ volupta-
tū exitꝰ· quiſqs reminiſci libidinū ſuaꝝ
volet ītelliget. Hoc quippe vitiū etiā
illis q nec guloſi nec luxurioſi ſūt eue
nit ex ꝑuatiōe delectationū ulᷣ ſtimu-
lo vitioꝝ. qa ut Yſa. 49ᵒ caᵒ. ſcribitur.
Nō ē pax īpiis. Ex his igitᷣ luculenter
apparet ꝙ oīa vitia ſecū ſuꝑbia poꝛtat.
Vñ de pma ſobole ſuꝑbie q̄ eſt īuidia

loqtᷣ Augꝰ libᵒ 2ᵒ. ſuꝑ Geñ. caᵒ 2ᵒ. Inui-
dia ſeqtᷣ ſuꝑbiā nō ꝑcedit. nō. n. cā ſu-
ꝑbiēdi ē īuidia ſ; cā īuidēdi ē ſuꝑbia.
Cū igitᷣ ſuꝑbia ſit amoꝛ excellētie ꝓpe
īuidia vero ſit odiū felicitatis aliene. vñ
naſcatᷣ ſatis ī ꝓmptu ē. Amando. n. qs
excellentiā ſuā· uel paribꝰ īuidet ꝙ ei
coequentᷣ. ulᷣ inferioꝛibꝰ ne coequentᷣ.
uel ſuꝑioꝛibꝰ ꝙ eis non coequetᷣ. Su-
ꝑbiēdo igitᷣ īuidꝰ non īuidendo quiſqȝ
ſuꝑbꝰ ē. merito initiū oīs pcti ſuꝑbiā
ſcriptᷣa diffinit di. Initiū oīs pcti ſuꝑ-
bia. H̄ ille. De alijs vero pctis ꝙ ex ſuꝑ-
bia oꝛiantᷣ iſdē Augꝰ ī liᵒ de ſalutaribꝰ
documētis approbat di. Quia hūilitas
hoīes ſcōs āgelos facit. ⁊ ſuꝑbia demo
nes ex angelis fecit: ipſa ē oīuȝ pctōꝝ
initiū ⁊ finis ⁊ cā. qa non ſolū ē pctm̄
ſuperbia ſ; etiā nullū pctm̄ eſſe potuit
aut pōt aut potit ſine ea. Sic qdē nihil
aliud ē oē pctm̄ niſi dei ꝯtēptꝰ q̄ eius
ꝑcepta cōtēnimꝰ. ⁊ H̄ nulla res alia ꝑ-
ſuadet hoī niſi ſuꝑbia. Poꝛro cupidi-
tas ⁊ ſuꝑbia intantū vnū malū ſūt ut
nec ſuꝑbia ſine cupiditate nec ſine ſu-
ꝑbia poſſit cupiditas īueniri. De ſuꝑ-
bia nāqȝ naſcūtᷣ hereſes· ſciſmata· de-
tractiōes· īuidie· ire· rixe· cōtentiōes
aīoſitates· ābitiōes. elatiōes· ꝑſūptio-
nes· iactātia. vboſitas· vanitas· īqetu-
do· mēdaciū. ⁊ cetᷣa hꝰmōi q̄ dinume-
rare ꝑ ſingula longū eēt. H̄ ille. Hīc ē
ꝙ ſuꝑbꝰ velut qdā hō magnꝰ ꝑ ſingu
la mēbra ē diſtrictꝰ. Cuiꝰ caput ē malꝰ
ꝑlatꝰ. Danielᷣ. 13ᵒ. A ſenioꝛibꝰ egreſſa ē
iniqtas. ⁊ mali ꝑncipes. ꝑs. Aſtiterūt
reges tᷣre ⁊ ꝑncipes ꝯuenerūt ⁊c. Ocu
li eius ſunt ſapientes mundi qui ſecu
li vana ſequūtur. Jere. 4ᵒ. Sapientes
ſūt ut faciant mala. ꝓ. 4ᵒ. Non enim
doꝛmiūt niſi male fecerint· nec ab eis
capitur ſomnus niſi ſupplantauerint.

comedũt panẽ ĩpietatis ⁊ bibũt vinũ
iniqtatis. Aures ei⁹ ſũt voluptuoſi q
ſeculi voluptates aut ſeculares ſciãs
cũ auiditate audiunt. Yſa. 3°. Ecce ego
auferã a vob̃ oẽ robur panis ⁊ oẽ ro
bur aq̃. ſapientẽ q̊q; ⁊ prudentem elo
quiȷ̃ myſtici. Nares ſũt falſi religioſi.
Job. 41°. De naribꝫ ei⁹ ꝓcedit fum⁹ ſi-
cut olle ſuccẽſe aq̃ feruẽtis. Et Math.
24°. Surgent pſeudo xp̃i ⁊ pſeudo ꝓ-
phete ⁊c̃. Os eius ſũt cupidi ⁊ auari.
Yſa. 5° ca°. Dilatauit infern⁹ aĩam ſuã
⁊ apuit os ſuũ abſq; vllo t̃mino. Lin-
gua ei⁹ adulator. p̃s. Oleũ aũt pctõris
nõ ĩpinguet caput meũ. Labia eius ẽ
doloſ⁹ ⁊ deceptor. p̃s. Vana locuti ſũt
vn⁹qſq; ad ꝓximũ ſuũ labia doloſa in
corde. ⁊ corde locuti ſũt. Dentes ẽ de-
tractor. Job. 41°. Per gyrũ dentiũ ei⁹
formido. Dẽtes deuoratores. Guttur
ei⁹ ſuſpitioſus ⁊ malus iudicator. p̃s.
Sepulchꝝ patẽs ẽ guttur eoꝝ. Cor ei⁹
ẽ obſtinator ĩ malo. Job. 41°. Cor eius
obduratũ ẽ q̃i lapis: ⁊ ſtrĩget̃ q̃i mal-
leatoris incus. Manus eſt ꝓditor. p̃s.
Etenĩ iniqtates ĩ corde opamini ĩ t̃ra
ĩiuſticias man⁹ v̾re ↄcinãt. Facies ei⁹
eſt ypocrita. Math. 6°. Oĩa opa ſua fa
ciũt ut videant̃ ad hoĩbꝫ. Collũ ei⁹ eſt
p̃ſũptuoſus. Job. 41°. In collo eius mo
rabit̃ fortitudo. Vent̃ ei⁹ ambitioſus.
p̃s. Vent̃ ei⁹ ãbitioſus: errauerũt ab
v̾to: locuti ſũt falſa. Oſſa ei⁹ deſpat⁹.
Job. 40. Oſſa eius velut fiſtule eris.
Corp⁹ ei⁹ ĩpenitens. Job. 41°. Corp⁹ ei⁹
q̃i ſcuta fuſilia. Pes ei⁹ crudelitas. p̃s
Veloces pedes eoꝝ ad effũdendũ ſan-
guinẽ. Et pv̂. p̊. Pedes eoꝝ ad malũ
currũt. ⁊ feſtinãt ut effũdant ſangui-
nẽ. Nerui ei⁹ ẽ laſciu⁹. Job. 40. Nerui
teſticuloꝝ pplexi ſũt. Cartilago ei⁹ col
lateral̃ ẽ ĩcitãs ad malũ. Job. 40. Car-
tilago ei⁹ q̃ſi lamĩe ferree. Halit⁹ ẽ glĩa
mũdi. Job. 41°. Halit⁹ ei⁹ prunas ardẽ
facit. Ecce quãta mala ꝓcedũt ex ſup-
bia p mẽbra corpis figurata qbꝫ totũ
corp⁹ eccl̃ie ſauciat̃. Et iõ bñ dic Salu
ſti⁹. Supbia ẽ cõe volũtatiſ malũ. Eſt
g̊ ſupbia deteſtãda rõne originatiõis
qa eſt origo oĩu; malorũ. Et ſic p; ps
prima hui⁹ ſermonis.

Pars ſecũda h⁹ ſmonis. in q̃ deteſtat̃
ſupbia reſpectu nr̃i rõne deſtructiõis

SEcũdo ĩ iſto ſmone deteſtan
da ẽ ſupbia rõne deſtructiõiſ
qa ẽ oĩu; bonoꝝ ĩ aĩa deſtruc
tiua. ſ. gr̃e. caritatis ⁊ oĩu; v̂tutũ. Vñ
Eccl. 21° ca°. dr̃. Domus q̃ nimis. i. val
de locuplex ẽ. ſ. v̂tutibꝫ. ãnihilabitur
ſuperbia. Vñ Greg⁹ inqt. Sic hũilitas
oĩa vitia eneruat. oẽſq; v̂tutes colligit
⁊ roborat: ſic ſupbia oẽs virtutes de-
ſtruit ⁊ eneruat. Et ĩ li° moral̃. idẽ in-
qt. Alia quippe vitia eas ſolas v̂tutes
ĩpetũt qbꝫ ipſa deſtruũt̃ ut videl; ira
patiãm. caſtramargia abſtĩa; libido
ↄtinentiã expugñt. Supbia aũt vitioꝝ
radix neq̃q; vni⁹ v̂tuti extinctiõe con
tenta. ↄ̃ aĩe mẽbra cũcta ſe erigit ⁊ q̃i
gnãl̃ ⁊ peſtifer morbꝫ corp⁹ oẽ corrũ-
pit ut qcqd illa ĩuadẽte agit̃ etiam ſi
v̂t⁹ eẽ oñdit̃ nõ per h̃ dño ſ ſoli vane
gl̃ie ſuiat̃. h̃ ille. Et iõ gr̃e ⁊ v̂tutes q̃ p
hũilitatẽ ↄſuãt̃. p ſupbiã diabol⁹ de-
ſtruẽ ⁊ auferre conat̃. Et h⁹ exẽplũ ha
bet̃ de cornicula q̃ volẽs frangere nu-
cem ⁊ comedere ⁊ non valens. eã vo-
lando in altum eleuat ⁊ deiȷ́ciens eam
ad ima ſuper durum lapidem corticẽ
eius frangit ⁊ nucleum comedit. Sic
diabolus facit. q̃diu homines latitãt
ſub cortice ⁊ teſta hũilitatis non pñt

ā diabolo vorari. ẜ in altū eleuati ꝑ ſu
perbiā ſubito caſu mortis fracta teſta
humilitatis nūc a demonibꝫ deuorāt᷑
⁊ v̓tutes ↄſumāt᷑. Sic etiā faciūt qdā
aues de oſtreis marinis cū nō pn̄t eas
vorare q̄ꝫdiu latent in conchis ſuis et
teſtis. ī imo eas eleuāt allidūt ⁊ fran-
gūt teſtas eoꝝ ⁊ comedunt eas. Et iō
Job. 30. caᵒ. in pſona ſupboꝝ inqt. Ele
uaſti me: ⁊ q̄ſi ſup ventū ponēs alliſi-
ſti me. Et Augꝰ ait. Alta ſiccantur. ima
replent᷑. Alta .i. ſupba ſiccantur. ima
.i. humilia replent᷑. Et iō Ber. ait. Su-
pbia ſiue iam exiſtēs ſiue nō ſꝑ cauſa
erit ſubtracte grē. Nūqd q humilibꝫ
dat grām: hūili aufert datā? g̊ argu-
mentū ſupbie ē ſubtractio grē. g̊ ⁊c.
ẜ ille. Ampliꝰ dico ꝙ ſupbia ē non
ſolū bonorū deſtructiua ẜ etiā aliorū
bonoꝝ īpeditiua. Sicut. n. hūilitas nō
ſolū grā ē ẜ etiā vas aliaꝝ graꝝ. ſic ſu-
pbia nō ſolū ē malitia ẜ etiā bonoꝝ ⁊
graꝝ impeditiua. Vn̄ qdā ſapiens ait
Alexandro cū cognoſceret eū ſupbū.
Deus p̄ſto ē largiri tibi ſapiām ẜ non
habes ubi eā recipias. Et int̓rogatus
Chilon phs ut ait Lucretiꝰ ab Hyſo-
po poeta. Quid nā agēt Jupit᷑? reſpō-
dit. Alta humiliat: hūilia v̓o exaltat.
Et iō ait Ptolomeus. Qui int̓ ſapien-
tes humilior eſt: ſapiētior exiſtit. ſi-
cut locus profundior ceteris lacunis
aqua copioſior eſt. Jdcirco a ↄ̄trio ſen-
ſu. Quāto qs magꝭ ſupbꝰ ē tāto plus
a diſpōne receptiōis grē elongat᷑. Sic
enī ↄcauū ē receptiuū nō ↄuexum ut
mōtes: ita ſupbia que facit mentē ele
uatā vltra cōem ↄditionē īpedit rece
ptionē grē. Vn̄ ī figura. 2. Regꝭ. p̊ caᵒ.
dr̄. Mōtes gelboe q ſignificāt ſupbiā.
nec ros nec pluuia .s. grē veniant ſup
vos ⁊c. Amplius dico. ſupbia bona
falſificat ⁊ inqnat ꝓ eo ꝙ ea q̄ ſūt d̓ ge
nere bonoꝝ ſi ex ſupbia ꝓcedant ut .s
fiant ꝓpt̓ vanā gl̓iam nō ſūt meritoīa
īmo demeritoria ⁊ videt᷑ homo diues
⁊ nihil hꝫ. Vn̄ Ber. ait. Magna virtus
hūilitatis ſine cuiꝰ obtētu nō ſolū v̓tꝰ
nō ſit ẜ etiā in ſupbiā erūpit. Et ideo
dictū poete ē ad ẜ facit. Jnqnat egre-
gios adiūcta ſupbia mores. Et illud.
Si tibi grā. ſi ſapīa. formaqꝫ det᷑. Jnq-
nat oīa ſola ſupbia ſi comitet᷑. Eſt enī
ſupbia velut quedā veſtis maculata
q̄ ſupbi ſe ⁊ ſuos induūt. Vn̄ Eccl. 13ᵒ.
Qui cōmunicauerit ſupbo induet ſu
pbiā quā pallio hūilitatis vult opire
ſupbꝰ. iux̄ illud: Gl̓ioſa res ē hūilitas
q̄ ſe palliari appetit ſupbia ne vileſcat.
Sꝫ nō faciet qa ſupbia tenet p̓ncipatū
⁊ iō aīa ſupba non ē ſui iuris. Ait enī
Pytagoras phs. Liber nō ē quē ſupbꝰ
inflat aīus. Et ſic pꝫ ꝙ deteſtanda ē ſu
perbia rōne deſtructionis. Et de iſtis
duabꝰ rōnibꝰ p̄dictis ait Jſidorꝰ ī liᵒ
de v̓tutibꝰ. Supbia ſicut ē origo ⁊ ra-
dix oīuꝫ criminū. ita ē ruina oīuꝫ v̓tu
tū. Et ſic pꝫ ꝑs ſecūda hꝰ ſermonis.

¶ Pars t̓tia hꝰ ſmonis. in q̄ deteſtanda
ē ſupbia reſpectu nr̄i ⁊ ꝓximi ratione
iniuriationis.

Tertio ī iſto ſmone deteſtāda
ē ſupbia rōne nocumēti ſiue
iniuriationis. Nocet. n. ſupbia
etiā ꝓxīo. Vn̄ p̄s ait. Supbi iniq̄ age-
bāt vſqꝫ q̄qꝫ. Et iteꝝ. Cōfūdant᷑ ſupbi
qa iniuſte iīqtatē fecert̄ ī me. ꝑ. n. hō ꝑ
ſupbiā ꝓximū ſuū ↄtēnit ⁊ coāguſtat
Vn̄ ꝓv̓. 11ᵒ. Ubi fuerit ſupbia ibi erit
⁊ ↄtumelia. Et ꝓv̓. 22ᵒ caᵒ. dr̄. Arma ⁊
gladij ī via ſupbi. Et ꝓv̓. 28ᵒ. Qui ſe
iactat ⁊ dilatat iurgia ↄcitat. Nā dum

ſupbꝫ honores ſtrenos ⁊ gloriã mũdi
inordinate appetit. alios cõtẽnit ⁊ de-
ſpicit. Vñ Inno. ĩ liͦ de vilitate ↄditio-
nis hũane. dĩc ſic. Ambitioſus ſtati ut
ẽ ad honorẽ ꝓmptꝰ. ĩ ſupbiã extollit᷑.
in iactantiã effrenat᷑. nõ curat ꝓdeſſe.
ſꝫ gloriat᷑ p̃eſſe. p̃ſumit ſe meliorẽ: qꝛ
cernit ſe ſupiorẽ. ṗores dedignat᷑ ami-
cos. notos ignorat heſternos. comiteſ
ↄtẽnit antiquos. vultũ auertit. ceruí-
cem erigit. faſtũ oſtẽdit. grãdia loq᷑.
ſublimia meditat᷑. ſubeſſe nõ patitur.
p̃eſſe molit᷑. ſubditis oneroſus. oĩbus
infeſtus. preceps. moleſtus. arrogãs.
g̃uis ⁊ ĩportunꝰ. hͤ ille. Verbis mole-
ſtat ſupbꝫ ꝓximũ ſuũ multiplr̃. Et ſe
iactãdo. iux̃ illud Amos 6ͦ. Nũqd nõ
in fortitudine nr̃a aſſũpſimꝰ nobꝭ cor-
nua! Et illud Eccl. xiͦ. Sĩc eructant
p̃corda fetentiũ. ſic ⁊ cor ſupboꝝ. Ad
lrãꝫ. Stomachꝰ vẽtoſitate ĩflatꝰ eruc-
tari ſolet. Sic ⁊ hõ ſupbia ĩflatꝰ vẽto-
ſa v̑ba emittit. Et etiã cũ eo litigãdo.
iux̃ illud ꝓv. 13ͦ. Int̃ ſupbos ſp̄ iurgia
ſũt. Et ut dictũ ẽ cõtumelias inferen-
do. 2ͦ hõ p ſupbiã ĩiuriat᷑ ꝓximo ĩiu
ſticiã faciẽdo. Nã in ſupbo nulla iu-
ſticia repit᷑. nec iuſte cũ eo aliqd trac-
tare põt. qꝛ ceca ſupbia ſemitã ratiõis
ignorat. ⁊ viã iuſticie nõ valet vidẽ.
Vñ Gregꝰ in regiſtro ait. Quiſqꝫ ſu-
pbie tyrãnidẽ ĩ ſe captiua mente ſuſ-
ceperit. hoc ṗmũ dãnũ patit᷑ ꝙ clauſo
cordiſ oculo iudicij eqtatẽ perdit. Nã
cũcta q̃ alij uel bñ egerint diſplicẽt. ⁊
ſola que ipſe uel ſua egerint placent. hͤ
ille. Vñ etiã Valeriꝰ li. 8ͦ. de ſuperbis
ſic ait. Supbi nec ſua picula reſpicere
nec aliena facta iuſta examinatiõe ꝓ-
ſeq valẽt. Et iõ meliꝰ ẽ hũiliari cũ mi
tibꝫ q̃ꝫ diuidẽ ſpolia cum ſupbis. ꝓv.
16ͦ. Poſtremo hõ ĩiuriat᷑ ꝓximo p ſu

pbiã ⁊ nũq̃ꝫ dignat᷑ petẽ indulgentiã.
Vñ de hͤ ⁊ de alijs ſupbie malis Gregꝰ
in 14ͦ liͦ. moral. ĩ fine ait. Cũctis nãqꝫ
ſupba apud ſe cogitatiõe tumẽtibus
ineſt clamor ĩ locutiõe. amaritudo in
ſilentio. diſſolutio ĩ hilaritate. furor ĩ
triſticia. inhoneſtas in actione. hone-
ſtas in imagine. erectio ĩ inceſſu. ran-
cor in reſponſione. Horꝝ mens ſp̄ ẽ ad
irrogãdas ↄtumelias valida. ad tole-
randũ infirma. ad obediendũ pigra.
ad laceſſendũ alios importuna. ad ea
q̃ facẽ nec debet nec p̃ualet para. hec ĩ
eo qđ ſponte nõ appetit nullis exhor-
tationibꝫ flectit᷑. ad hͤ aũt qđ latenter
deſiderat q̃rit ut cogat᷑: qꝛ dũ metuit
ex deſiderio ſuo vileſcere. optat vim ĩ
ſua volũtate tolerare. hͤ ille. Ad cuiꝰ
textꝰ declarationẽ notandũ ẽ ꝙ ſicut
fumꝰ extra domũ ⁊ ſup̃ ⁊ ex oĩ p̃te eſt
ſignũ interioris fumi ⁊ ignis: ſic fumus
exterioꝛ ſupbie ẽ ſignũ interioꝛ. Et ſicut
ſignũ vini uel alteriꝰ rei venalis facit
bonã iuris p̃ſũptionẽ ꝙ talia ſint ve-
nalia. ⁊ talis cogitur ad vendendum
hꝰmodi ſi ĩueniant᷑ in domo ſua. C. de
emp. ⁊ vendi. l. nec emere. ubi lex p̃ſu
mit ꝙ ubi ẽ ſignũ ibi ẽ ⁊ ſignatũ. Ita
ſigna ſupbie exterioris faciũt ſignũ ſiue
p̃ſũptionẽ ſupbie interioris. que ſigna
cõtinent᷑ in p̃dicta auctoritate Gregꝫ.
Primũ eſt clamor ĩ locutiõe. Math.
27ͦ. At illi. ſ. iudei ꝓpter ſupbiã magꝫ
clamabant: crucifigat᷑. Secundũ eſt
amaritudo ĩ ſilẽtio. Job. 32ͦ. Plenꝰ ſũ
ſermonibꝫ. ⁊ coartat me ſpũs ventris
mei. Venter meꝰ q̃ſi muſtũ abſqꝫ ſpira-
culo quod laguncula nouas diſrum-
pit. Tertiũ eſt diſſolutio in hilarita-
te. Eccl. 21ͦ ca. Riſus in ore ſtultorum
abundat. Quartũ eſt furor in triſti-
cia. ſicut Judas qui abiens laqueo ſe

ſuſpendit. Math. 27°. Et Eccl. 2°. dicit᷑
Ve his qui perdiderūt ſuſtinentiam.
Quintū eſt inhoneſtas in actiōe. qa
irreuerent᷑ ⁊ indeuote· agunt· ꝯ illud
i. Cor. 14°. Oīa honeſte ⁊ ſm ordinē
fiant. Sextū ē inhoneſtas ī imagine
ut in ypocritis q dilatant philateria ⁊
magnificant fimbrias. Septimū eſt
erectio ī inceſſu. Job. 15°. Cucurrit ad-
uerſus eos extēto collo. Octauū eſt
rancor in trāſione· ut Cayn q introga-
tus de fratre· reſpōdit: neſcio. Gen. 4°.
Nonū ad irrogandū ꝯtumelias va-
lida. ps. Quia ecce ceperūt aīam meā
irruerūt ī me fortes. Decimū ē ad to
lerādas īiurias infirma. Vn̄ fatuꝰ ē q
ſtatī indicat irā ſuā ꝓv. 19°. Qui īpa-
tiens ē ſuſtinebit dānū. Undecimū
ē ad obediendū pigra ꝓv. 21°. Deſide
ria occidūt pigrū. noluerūt. n. quicq̄
manꝰ eiꝰ opari. Duodecimū ē ad ma
lefaciēdū velox. Iere. 23°. Nō mittebā
eos ⁊ ipſi currebant. Et Amos. 2°. Et
ꝑibit fuga a veloce. ⁊ fortis nō obtine-
bit v̇tutē. Decimūtertiū ē ad facien
da ignorans. Iere. 4°. Sapiētes ſūt ut
faciāt mala: bn̄ aūt facē neſciūt. De-
cimūquartum ē ad faciēda q̄ nō vult
exhortatiōib9 nō flectit᷑. Iere. 30. Inſa-
nabil᷑ fractura tua· peſſima plaga. Pa-
tet de Pharaōe cuiꝰ cor indurauit ex
hortationib9 Moyſi ⁊c. Decimūqn-
tū eſt qđ optat latent᷑ q̄rit ut cogatur.
Iere. 9°. Docuerūt linguas ſuas loqui
mendaciū: ⁊ ut inique agerēt labora-
uerūt. Ecce mala cōditio ſuꝑbie ꝓpt᷑
qđ deteſtāda ē ratiōe nocumenti ſui-
ipſiꝰ ⁊ ꝓximi. Vn̄ in euāgelio hodier-
no Math. 4° ca°. docet nos xp̄s fugē ſu
ꝑbiā in ſecūda tēptatione diaboli qn̄
aſſūpſit eū ī ſcām ciuitatē ⁊ ſtatuit eū
ſup̄ pīnaculū tēpli. Nā ut dicūt theo
logi nō ꝑmiſit ſe vidē ut daret exem-
plū vitandi inanē gl̄iam. Erat. n. ī po
teſtate eius videri ⁊ non videri· ut pz
Luce. 4°. qn̄ tranſiēs per mediū illorū
ibat. Tēptante aūt diabolo ⁊ dicente
ei. Si filiꝰ dei es mitte te deorſū: Scri-
ptū ē. n. Quia angelis ſuis mandauit
de te ⁊c. Rn̄dit illi Ihs reſiſtēdo ſuꝑ-
bie. Scriptū ē. ſ. Deut°. 6°. Nō tēptab᷑
dn̄m deū tuū. qđ. ſ. ex ſuꝑbia ꝓcedit.
Nā tēptare deū eſt experientiā de deo
querē ſine nccītate· quod ē magne ſu-
ꝑbie p̄ſūptiōis ⁊ arrogātie. Quā de-
uitare ꝯcedat ipſe q diabolū ſua ſapīa
ſuꝑauit ⁊ vicit dn̄s nr̄ Ihs xp̄s q cum
pr̄e ⁊ ſpū ſcō ſuo viuit ⁊ regnat gl̄io-
ſus ⁊ ꝓpt᷑ humilitatē ſuā exaltatus in
ſecula ſeculoꝝ Amen.

¶ Feria ſecūda pꝰ p̄mā dn̄icā ī q̄drage-
ſima de p̄mis trib9 gradib9 ſuꝑbie. ſ.
curioſitate· leuitate. ⁊ inepta leticia.

Sermo 42ꝰ

OMne quod
eſt ī mūdo ⁊c. Iteꝝ ubi ſ.
Determinata fr̄es cariſſimi
ſuꝑbie entitate· origīatiōe
ſpēꝝ dṽſitate. ⁊ eiꝰ mala ꝯditiōe: ſeq̄t᷑
ꝑtractare de eiꝰ ḡduatione. De q̄ loq̄t᷑
ꝓpha ps. 73°. di. Suꝑbia eoꝝ q te ode
rūt aſcēdit ſp. ſ. de gradu ī ḡdū. Ubi
ſciendū q̄ ē duplex aſcenſus mētalis.
Vnꝰ ē v̇tualis. ſ. de bono ope in meliꝰ
⁊ de actu vniꝰ v̇tutis ad aliā. De q̄ Yſa.
2°. dr̄. Venite aſcendamꝰ ad montem
i. celū ꝑ hūilitatē ⁊ bona opa. Alt᷑ vo
criminalis. ſ. de vno actu pctī ad aliū
⁊ precipue ſuperbie. qa ſuperbia im-
portat quendā aſcenſum falſe eſtima-
tiōis ⁊ īordinate affectiōis ad magna

Aſcēdit̄.n.criminaliter cū qs de vno ḡdu ſupbie aſcendit ad aliū. de q̄ pōt itelligi illud Exo.20.ca°.Nō aſcendeſ p gd⁹.s.ſupbie.ad altare meū.i.xp̄m ſ; p hūilitatē oꝫ ɔſcendē.qa ut dr̄ Job 20.ca°.Si aſcēderit vſqꝫ ad celos ſupbia ei⁹.7 caput ei⁹ nubes tetigerit:q̄ſi ſterqliniū in fine pdet̄.De gdi̱bꝫ igit̄ ſupbie oportet pertractare q ſm Ber. ſūt duodecim q̄s recitat beatus Tho. ſc̄da ſc̄de.q.162.arti.4°. et Alex.ī ſecūda pte ſūme ſue in tractatu de ſupbia.qa ut ait Johes.Oē qđ ē in mūdo ꝛc.In p̄nti igit̄ ſermone cā breuitatis tres tm̄ grad⁹ annotabim⁹.de alijs vō in ſequentibꝫ.quoꝝ

Prim⁹ gradus dicit̄ curioſitas.
Secūdus vō leuitas.
Terti⁹ aūt inepta iocūditas.

¶ Pars p̄ma hui⁹ ſermōis.in q̄ ponitur prim⁹ ſupbie gradus q dr̄ curioſitas.

PRimo igit̄ ī iſto ſermōe tractandū ē đ p̄mo ḡdu ſupbie q dr̄ curioſitas q̄.s.ſm Durandū nr̄m ē vehemens applicatio mētis ad vane 7 īutilit̄ aliq̄d acqrēdū.q̄n.s nō ɔtent⁹ terminis cognitiōis ſibi cōuenientibꝫ q̄rit ſcire videē audire uel alijs ſenſibꝫ apprehendē q̄ non decet. Multiplicit̄.n.ħ vitio gen⁹ hūanū infectū ē:7 tanto magiꝭ quāto min⁹ đ eo hō facit ſibi ɔſciāꝫ.Vt.n.dr̄ Eccłiaſtes p̄.Nō ſatiat̄ oculus viſu nec auris auditu. Predicta ɔfirmat Aug⁹ in li° de vtilitate credendi.di.Curioſus ē qui ea reqrit q̄ nihil ad ſe ptinēt.Studioſuſ q ea q̄ ad ſe attinēt maxīe q̄ ad animū nutriendū liberalit̄ atqꝫ ornandū ptinēt īpenſiſſime reqrit.Et li° 13°. cōfeſſ.idē ait. Faſt⁹ electiōis.delectatio libidinis.7 venenū curioſitatis mot⁹ ſūt aīe mortue.ħ ille. Ad p̄dictoꝝ clarā noticiā notandū q̄ curioſitaſ ut elicit̄ ex dictis ſcōꝝ ɔſiſtit p̄ncipalit̄ ī q̄tuor. p̄ ī appetitu cognitiue. 2° ī appetitu ſenſitiue. 3° ī falleratis ſermonibꝫ. 4° in ornatꝭ opibꝫ. p̄ curioſitas ɔſiſtit in appetitu cognitiue.qa cognitio in hoīe ordinari debet ad aliquam vtilitatē ſm ratiōnē ſicut 7 oīs actus human⁹.al̄ vana ē 7 curioſitaſ vitiū. Vn̄ 7 Sap̄.dicit̄.Vani ſunt oēs hoīes qbꝫ nō ſubeſt ſcīa dei.i.q nō ordināt ſciam ſuam 7 cognitionē ſaltē ad vltimū finē.Vn̄ 7 Jero⁹ ait de qbuſdā curioſis.37.diſ.c.nōne videt̄.ſic.Nōne videt̄ nob in vanitate ſenſus 7 obſcuritate mētis īgredi q diebꝫ ac noctibꝫ ī dialetica arte torquetur.q philoſophic⁹ pſcrutator oculos tranſ celū leuat.7 vltra p̄fundū t̄rarū 7 abyſſi in qđdā inane demergit̄. Qui iambum feruet.q tantā metroꝝ ſiluā ī ſuo ſtudioſus corde diſtinguit.ħ ille ꝛc. Sꝫ ɔ̄riū videt̄.ſ. q̄ ī cognitiōe intellectiua uel ſenſitiua nō poſſit eē pctm̄.Nā ſenſitiua deſeruit ītellectiue.cognitio aūt ītellectiua ſm ſe ē bona.In hoc.n. videt̄ ɔſiſtē pfectio hoīs ut intellect⁹ hoīs de potētia reducat̄ ad actū.quod fit p cognitionem v̄itatis. P̄.Illud qđ qs ɔſeqt̄ a deo nō pōt eē malū.qa deus nō ē actor mali.ſ; q̄cūqꝫ abūdantia cognitiōis ē a deo.iuxta illud Eccł p̄.Oīs ſapīa a dn̄o deo eſt.7 Eccł.24°. diſ.15.c.ſcā romana.Sapīa ex ore altiſſimi p̄dijt.Et iō Salomō a dn̄o deo expetiuit 7 īpetrauit.3.Regꝭ.3°. 2.palipo.p̄ ca°.36.diſ.§.ecce.Et iō Sap.7°. dic.Dedit mihi diuꝫ q̄ ſūt verā ſapientiā ſiue ſciam ut ſciam diſpoſitionē orbis t̄raꝝ 7 v̄tutes elementoꝝ.ḡ ꝛc.

P̃.Illud ꝑ qđ qs aſſiſtat̃ deo nō pōt
eē maluꝫ. ſ; hō aſſiſtat̃ deo ꝑ h̓ ꝙ v̂itatē
cognoſcit.qa oīa nuda ſūt ⁊ apta ocul̓
ei⁹ ad Heb̃.4°.i.Regꝫ.2°.Daniel̓.13°.i.q
2.c.de⁹ nr̃ oīpotēs.g̊ quãtūcūqꝫ abū-
det ſcīa v̂itatis nō eſt mala ſ; bona.ap-
petitus aūt boni nō ē vitioſus.g̊ circa
cognitionē v̂itatis non videt̃ eē vitiū
curioſitatis uel aliud. Ad hoc rn̄det̃
ſm btm̄ Tho.ſcđa ſcđe.q.168.arti.p̊.
ꝙ cognitio v̂itatis q̄ꝫuis de ſe ſit bona
pōt tn̄ ꝑ accn̄s alicui eē mala inq̄ꝫtum
uel ſuꝑbit ex ea uel vtit̃ ea ad malum.
Vitiū aūt curioſitatꝭ nō ē circa ipſam
cognitionē v̂itatꝭ directe.ſ; circa appe-
titū ul̓ ſtudiū cognoſcēde v̂itatꝭ qn̄ .s
ē inordinat⁹. Quis bonū hoīs ꝯſiſtat
ī cognitiōe veri: tn̄ ꝑfectū bonū hoīs
nō ꝯſiſtit ī cognitiōe cuiuſcūqꝫ veri ſ;
ī cognitione ſūme v̂itatis ꝑfecte ut pꝫ
ꝑ phm̄ 2° ethicoꝝ.Et iō pōt eē vitiū ī
cognitiōe aliq̄ꝝ veroꝝ ſm ꝙ talis ap-
petit⁹ circa illa nō bn̄ ordinat̃ ⁊ debi-
to mō ad cognitionē ſūme v̂itatis ī q̄
cōſiſtit ſūma felicitas.⁊ ſic ſoluit̃ pri-
mū argumētū. Ad ſecūdū v̂o ⁊ t̉tiū
rn̄det̃ ꝙ q̄ꝫuis cognitio v̂itatꝭ quā ha-
bem⁹ a deo ⁊ ꝑ quā aſſiſtamur deo đ ſe
ſit bona.nō ꝑ h̓ excludit̃ qn hō cogni-
tiōe v̂itatis poſſit abuti ī malū ul̓ etiā
inordinate cognitionē v̂itatis appetē.
Non .n. ſufficit ad v̂tutē bonū appetē
ſ; oꝫ etiā ipſū appetitū boni eē regula-
tū ſm rationē.In h̓ g̊ ꝯſiſtit vitiū cu-
rioſitatis.ī appetitu ⁊ ſtudio iordina-
to circa cognitionē rerū. Vn̄ ſciendū
ſm Tho.ubi s̄.ꝙ ī appetitu cognitiue
qnqꝫ modis ipſa curioſitas exercet̃. P̊
inq̄ꝫtuꝫ qs tendit ſuo ſtudio in cogni-
tionē v̂itatꝭ ut inde ſuꝑbiat.Vn̄ Aug⁹
in lib° de moribꝫ eccl̄ie inqt.Sūt q de-
ſertis virtutibus ⁊ neſciētes quid ſit

deus:⁊ quanta ſit maieſtas.ſemꝑ ma-
nens eiuſdē nat̃e.magnū ſe aliqd agē
putāt ſi vniuerſam iſtā corporis mo-
lē quā mūdū nūcupam⁹ curioſiſſime
ꝑquirāt. Vn̄ etiā tāta ſuꝑbia ī eis gi-
gnit̃ ut ī ipſo celo de q̊ ſepe diſputant
inhabitare videant̃.Silr̃ illi q ſtudēt
addiſcē aliqđ ad peccandū.vitioſum
ſtudiū hn̄t.ſm illud Iere.9°. Docue-
rūt linguā ſuā loq mendaciū: ut iniq̄
agerēt laborauerūt. Et q addiſcūt in-
cantatiōes.ſortilegia.⁊ maleficia ⁊ ve
neficia ⁊ h⁹ modi.ul̓ experiunt̃ ea ſi hn̄t
effectū.Iſidor⁹ etiā in li° ſnīaꝝ dic̄.Iō
xp̄ian⁹ ꝓhibet̃ figmenta legē poetarū
qa nimiū excitant mentē ad incētiua
libidinuꝫ.qđ habet̃ diſ.37.c.ideo. Et
Iero⁹ ī eadē diſ.c.ſacerdotes.inqt.Sa
cerdotes dei omiſſis euãgelijs ⁊ ꝓphe
tijs videm⁹ comedias legē.amatoria
bucolicoꝝ v̂ſuū v̂ba cātare.tenē Vir-
giliū ī manibꝫ.⁊ id qđ ī puerꝭ ē cauſa
neccitatis.crimē ī ſe facē voluptatis.h̓
ille.Quod p̄cipue videt̃ habē locum
ī Ouidio metamorphoſeos.⁊ de arte
amādi.⁊ Iuuenali ⁊ ſilibꝫ.Itē eadem
diſ.c.vnio.habet̃ ꝙ curioſitas dicitur
cū dīna ſcripta nō ſm ſcōꝝ expoſitio-
nē ſ; ſm ſecularē ſapīam ⁊ ſenſuū va-
nitatē exponit̃.Et diſ.eadē.c.legant.
dr̃ ꝙ curioſi dicūt̃ clerici q filios ſuos
eccleſiaſticis ſūptibꝫ poti⁹ ſecularibꝫ
ſciētijs q̄ꝫ ſalutaribꝫ erudiūt. Aduer
tendū tn̄ circa p̄dicta ꝙ ſi q lrās ſecu-
lares ad eruditionē addiſcāt ut erro-
res gentiliū legēdo deteſtēt̃ ⁊ vtilia q̄
ī eis īuenerint ad vſū ſacre eruditiōis
deuoti cōuertāt.tales laudabilit̉ lrās
ſeculares addiſcunt. Pro qua ꝯclõne
firmāda adducit Gratianus diſ.37.§
cur g̊.figuras ⁊ auctoritates ⁊ exēpla
ſcōꝝ maxīe exēpla Moyſi ⁊ Danielis

q

q oī ſapīa egyptioꝝ ⁊ chaldeoꝝ fuerīt eruditi. Ibidē etiam in. §. ſ ecōtra. legit̄ etiā ꝙ pcepit dn̄s filijs iſrl̄ ut expoliarent egyptios auro ⁊ argēto. moraliť inſtruēs ut cū auꝝ ſapīe ſiue argētū eloquētie apud poetas īuenerim⁹: ī vſū ſalutifere eruditiōis vertamus. Cōfirmat̄ idē auctoritate Bede dicētis eadē diſ. c. turbat. Turbat acumen legentiū ⁊ deficē cogit̄ q eos a legēdis ſecularib⁹ libris oībus modis eſtimat ꝓhibendos. in qb⁹ ſi q̄ īuenta ſūt vtilia q̄ſi ſua ſumē licet. Alioqn Moyſes ⁊ Daniel ſapīa ⁊ lrīs egyptioꝝ ⁊ chaldeoꝝ nō paterēť eruditi. Nec ipſe magiſter gentiū aliq̄s v̄ſus poetarū ſuis ſcripturis indidiſſet uel dictis. h̄ ille. Et glo. ponit ibi dicta poetaꝝ. s. ī epiſtola ad Titū illud Pigmenidis. Cretēſes male beſtie. ſp mēdaces. ventris pigri. Et ī epl'a. i. ad Cor. illud Terētij Corrūpunt bonos mores colloqa mala. Et in actib⁹ apl'oꝝ illud. Gen⁹ qdē cū ſim⁹ dei ī ipſo viuim⁹ mouemur ⁊ ſum⁹. Et ſic pꝫ illud. 2° mō exerceť curioſitas cū qs ſtudet addiſcē ab eo a q̄ non debet. ſicut illi q ꝑquirūt aliq̄ fūra uel occulta a demonib⁹. in q̄ reperit̄ curioſitas ſupſtitioſa. Vn̄ Aug⁹ in lib° de vera religiōe inqt. Neſcio q̄ demētia īpediūť aliq a fide vitio curioſitat̄ ī pcūctandis demōib⁹. Propꝉea aūt xp̄s demones ꝯfitētes ipſū deum clamātes. qa tu es fili⁹ dei: icrepabat ut tacerēt. Luce 4° ca°. ut. ſ. nos doceret nō eē q̄rendū a demonib⁹ etiam ꝑ cognitōe v̄itat̄. qa ꝓptea aliq̄ vera dicūt ut hoīes his illecti eis credāt ⁊ tandē ad aliq̄d malū deducāt. Ad hanc etiā ſupſtitioſam curioſitatē ⁊ peſtiferam ptinet etiā ars notoria cū qua qs q̄rit acq̄rē cū certis obſuātijs diſſas ſciās.

Hinc etiā Aug⁹ de diuinatiōib⁹ ⁊ maleficijs q̄ fiūt in īuocatiōib⁹ demonū. His portētis per demonū fallatiā illudiť curioſitas hūana qn̄ id iucōuenienť appetit̄ ſcire q̄d nulla eis ratiōe cōuenit īueſtigare. 26. q. 5. c. nec mirū. Debēt aūt q hn̄t h⁹mōi libros induci ad ꝯburēdū eoſdē libros ⁊ ſcripta ne alij abutent̄ exēplo ei⁹. De h⁹mōi deceptionib⁹ demonū hēť Eccl. 3°. ubi dicit̄. Multos ſupplantauit ſuſpitio eoꝝ ⁊ ī vanitate detinuit ſenſus illorū. Et Act. 26° dr̄. Multe lr̄e te Paule ad inſaniā ꝯuerterūt. 3° mō inq̄tū p ſtudiū min⁹ vtile retrahit̄ a ſtudio quod ſibi ex nccītate incūbit. ut ſi hn̄s curā aīaꝝ uel audire ꝯfeſſiōes. neſciens qd ſpectet ad tale officium inſtet officio ꝓhie uel aſtrologie uel poeſis. q̄s repꝛhendit Iero⁹ ut dictum ē ſ. Vt ⁊ ipſe Iero⁹ ut 37. diſ. c. legim⁹. ꝗuit v̄beratus eſt: ⁊ dictū ē ei ꝙ Ciceronian⁹ erat nō xp̄ian⁹ eo ꝙ nimis vacabat ſtudio Platonis ⁊ Ciceronis delectat⁹ ſuauitate eloquij. Et ſi qn̄ ꝓphias legē incipiebat ſmo horrebat incultus ait ipſe ibidē. ſicq; ex curioſitate retrahebat̄ a ſtudio ſcripture magis vtili ⁊ nccīo. Vn̄ ⁊ religioſis ⁊ clericis ī ſacerdotio ⁊ dignitate cōſtitut̄ ꝓhibeť ſub pena excoīcatiōis ſtudiū legum ⁊ phyſice i. medicine. ut magꝭ poſſint vacare ſtudio theologie ⁊ canonū. ex̄ ne cle. uel mo. c. vld. ⁊. c. nō magno. 4° inq̄tū aliqs ſtudet ad coḡſcendu; ſup ꝓprij ingenij facultatē. qa p h̄ de facili hoīeſ labunť in errores. Vn̄ Eccl. 3°. dr̄. Altiora te ne q̄ſieꝛ: ⁊ fortiora te ne ſcrutat⁹ fueris: ⁊ in plurib⁹ opib⁹ tuis ne fueris curioſus. Ad quā curioſitatem ptinet ꝙ aliq inueſtigent de myſterio trinitat̄ uel īcarnatiōis uel ſacramēti

eucbariſtie uel p̄deſtinatiōis ⁊ hui⁹-
mōi·rōnibꝫ nālibꝫ. De qbꝫ ait Amb:
Tu quoq; digitū ori admoue·ſcrutari
non licet dīna myſteria. Et pmaxime
ſimplices debēt cauē ab h⁹mōi curioſ
qōnibꝫ. Vn̄ Aug⁹ dīc q cū q̄rūt aliq
qd deus faciebat an̄ mūdi creationē:
rn̄dendū ē q eīnā gehennā curioſis
p̄pabat. 3° qn̄ hō appetit cognoſcē
ūitatē circa creaturas nō referēdo ad
debitū finē.s.ad cognitiōʒ dei·ſʒ ī ipſa
cognitione ſola delectat᷑. Vn̄ Aug⁹ de
vera religiōe dīc q ī ꝯſideratiōe crea-
turaꝝ non ē vana ⁊ pitura curioſitas
exercēda.ſʒ g̃d⁹ ad īmortalia ⁊ ſp ma-
nētia faciēdus. Et iō Sen̄.ī epl̃a q̃dā
inqt. Demens merito viderer: ſi cū
ſaxa ī monumētū ſenes femineq; cō-
gererēt·cū iuuentus intra portas ex-
pectaret armata: ſederem ocioſus ⁊
hui⁹modi q̄ſtiūculas ponerē: Qd̄ nō
pdidiſti habes.cornua nō pdidiſti.g̊
cornua habes. Non vacat ad iſtas in-
eptias ingēs ingeniū. In manibus eſt
Mors me ſeqt᷑. fugit vita. aduerſus h̄
me doce. h̄ ille. Et ſic pʒ p̄m⁹ mod⁹ cu
rioſitatis. 2° ꝯſiſtit curioſitas ī ap-
petitu ſenſitiue qn̄ id curioſ⁹ ſcire cu-
pit qd̄ ab vtili cognitiōe hoīem auer-
tit·ut ē inſpectio ſtudioſa ludorum ī
theatris. De qbꝫ dīc Beda q nō ſolū ī
addiſcēdis magicis artibꝫ ſʒ etiā in cō
tēplandis ſpectaculis cōſiſtit cōcupīa
oculorū·q̄ ſm Aug. facit hoīes curio-
ſos. De h⁹mōi aūt dīc btūs Tho. ſcd̄a
ſcd̄e.q.167.arti.2°.q inſpectio ſpecta-
culoꝝ reddit᷑ vitioſa inq̄ʒtū p h̄ homo
pn⁹ fit ad vitia uel laſciuie uel crude-
litati p ea q̄ ibi rep̄ntant᷑. Vn̄ ⁊ Criſo⁹
dicit q adulteras ⁊ inerecūdas mētes
ꝯſtituūt tales inſpectiōes. Sʒ queritur
vtrū mortale pctm̄ ſit tal᷑ īſpectio. Et

videt᷑ q ſic. qa dr̄ de ꝯſe. diſ.i.q die. ſic
Qui die ſollēni p̄termiſſo eccl̃ie ꝯuen
tu ad ſpectacula vadit·excoīcet᷑. ſʒ nul
lus excoīcari debet niſi pro mortali. g̊
&c. P̄.dicit Aug⁹ ſup p̊s. Vident ho-
mines venatorē: ⁊ delectāt᷑. Ve miſe
ris ſi ſe nō correxerīt. Videbūt.n.ſal-
uatorē.s.ī iudicio ⁊ ꝯtriſtabunt᷑. diſ.
86.c.q venatoribꝫ. Sʒ ve īportat eīnā
dānationē ſm Jero. Cōtriſtari etiam
ī aduētu dn̄i ſaluatoris nō ē niſi rep-
boꝝ. g̊ &c. In ꝯriū eſt. qa Albert⁹ ſup
4° dīc q ſpectacula ſunt īuenta tm̄ ad
tediū remouēdū ⁊ ſolatiū mortalita-
tis humane ſiue etiā ſint talia q habe
ant ānexā vtilitatē q̄uis īmiſceat᷑ va
nitas·ut aucupia ⁊ venatiōes ⁊ hui⁹-
mōi·ī pſonis ſecularibꝫ ſūt toleranda
exercitia eoꝝ dūmodo nō fiāt tempo-
re intdicto uel loco ſacro. g̊ multo ma
gis inſpectio h⁹mōi tolerāda ē cū mi-
nus ſit. g̊ nō eſt mortale. Etiā beatus
Tho. s. non dicit ſimplicit᷑ eſſe vitioſū
ſʒ inq̄ʒtū ꝓuocat ad malum. Circa h̄
poſſet ſic diſtigui. Aut ſpectacula ſūt
talia q ſunt rep̄ntatiua piatū rerū·ut
adoratio magoꝝ. ⁊ occiſio īnocentū·
paſſio xp̄i·miſſio ſpiritus ſcī·aſcenſio
dn̄i ⁊ h⁹mōi. ⁊ hoꝝ exercitia ſunt d̄ ſe
licita: ⁊ ſimilit᷑ īſpectio eoꝝ. Vana aūt
que ibi aliqn̄ miſcent᷑ ſūt reſecanda: ⁊
multo magis ſi q̄ turpia cōmitterent᷑
a iuuenibꝫ q talia p̄pant. Aut nō ſunt
talia. ⁊ tūc aut illa ſunt exp̄ſſe ꝓhibi-
ta a iure ut torneamēta ⁊ duella. ex̄ de
torneamētis. p totū. et. 2. q. 5. mono-
machiā. Vel etiā ibi ꝓbabilit᷑ īminet
piculum vite. uel notabilis leſionis: ⁊
exercitiū hoꝝ mortale ē. Inſpectio āt
nō videt᷑ mortale niſi qs ita īordina-
te afficeret᷑ ad aſpectum h⁹mōi q etiā
accedēt ad aſpiciendū ſi ꝑcipet᷑ ꝯriū.

uel niſi ꝓpt̃ ħ oimittat oĩna ĩ oiebus
feſtiuis. ⁊ ꝺe hoc intelligit̃.c.s̃ induc-
tũ: q ꝺie ſollẽni. uel ꝺat cãm efficacẽ
ad hꝰmõi ſicut q ꝓuocant ad iſta. uel
ſoluũt faciẽtibꝫ q alit̃ nõ facerẽt. Aut
nõ ſũt exp̃ſſe ꝓhibita. ⁊ tũc ſi repñtãt
multũ turpia ⁊ laſciua ea exercentes
moꝛtalit̃ peccãt. Et ꝺe hoc ꝺe ꝯſe. ꝺiſ. z
c. ꝓ ꝺilectiõe. Et ĩſpectio volũtaria ta-
liũ moꝛtale ẽ. qa nihil aliud ẽ q̃ꝫ ꝺelec
tari ꝺe t̃pibꝫ. tũ etiã qa p̃iculo tẽpta-
tiõis ſponte ſe exponit. Et ꝺe hoc ĩtel-
ligit̃. c. s̃ ꝺictũ Aug. q venatoꝛibꝫ. Lo
quit̃ etiã ibi ꝺe hiſtriõibꝫ ⁊ ꝺe venato
ribꝫ cũ beſtia ꝺentata. Si aũt caſu re-
ſpicit talia neſciẽs fieri hꝰmõi repñta
tiones. nõ videt̃ ꝺe facili ꝯꝺẽnandꝰ ꝓ
leui ĩcautoq; aſpectu. Si ãt talia vana
⁊ ſolatioſa rep̃ſentẽt̃ ob ſolatiũ quod
tñ nõ ſit ĩ oppꝛobꝛiũ eccleſie ul̃ clerici
ul̃ religiõis. ꝺ ſe nõ videt̃ moꝛtale nec
exercitatio nec aſpectio. ut facere ꝺꝛa-
cones. reges ⁊ hꝰmõi. Silr̃ aſpicẽ cur-
rẽtes. ſaltãtes. in paleſtra ſe exercẽtes
ꝺe ſe non videt̃ moꝛtale q̃ꝫuis vanitas
ſit ⁊ amiſſio tp̃is. Poſſet tñ ibi eẽ moꝛ
tale p accñs ꝓpt̃ aliqꝺ malũ ſup̃ueni-
ens uel malã intẽtionẽ in hꝰmõi. ut ſi
qs ĩ aſpectu mulieꝝ coꝛiçãtiũ trahat̃
ĩ ꝯcupiĩam eaꝝ. Clericis etiã ⁊ religio-
ſis talia aſpicẽ magnũ pctm̃ videt̃ ꝓ-
pter ſcandalũ ꝑpl̃i. Vñ ꝺr̃ ꝺe ꝯſe. ꝺiſ. 3
c. Nõ oꝫ. i. nõ ꝯgruit miſtros altaꝛ ul̃
quoſlibet clericos ſpectaculis aliq̃bus
intereſſe. Et in. c. p̄cedenti ꝺr̃. q laruas
ꝺemonũ ante ſe fieri non ꝯſentiãt ⁊c.
Curioſitas ĝ appetitꝰ ſenſitiue ꝯſiſtit
in hꝰmõi inſpectiõibꝫ. ut inſpectione
ludoꝝ ĩ theatris. choꝛeaꝝ ĩ plateis. ve
natiõis ĩ cãpis. inſpectio mulieris ad
ꝯcupiſcẽdũ. ꝺiligẽs inq̃ſitio eoꝝ que
fiũt ab aliis ad irridẽdũ. q curioſitas

ſenſitiua cã ẽ multoꝝ pctõꝝ ⁊ oẽs pe-
ne ĩuoluẽs. Pꝛo quoꝝ ꝺeclaratione
ꝺĩc btũs Tho. ubi s̃. q cognitio ſenſi-
tiua oꝛdinat̃ ad ꝺuo. Vnõ tam ĩ ho-
minibꝫ q̃ꝫ in bꝛutis oꝛdinat̃ ad coꝛp̃is
ſuſtentationẽ inq̃ꝫtũ. s. p huiꝰmõi co-
gnitionẽ hoĩes ⁊ alia aĩalia vitant no-
ciua ⁊ ꝯq̃rũt ſibi nccĩa ad ſuſtentatõꝫ
ſicut ouis lupũ fugit ⁊ hõ videns ĩimi-
cũ. qꝺ facere nõ poſſet ſi nõ videret. ⁊
etiã videns cibũ ſumit illũ ⁊c. Alio
cognitio ſenſitiua ſpãlit̃ ĩ hoĩe oꝛdĩat̃
ad cognitiõeꝫ pꝛacticã ul̃ ſpeculatiuã.
Videns. n. herbã medicinalẽ medicꝰ
oꝛdinat eã ad medicinã. Vidẽs exer-
citia alicuiꝰ artis quõ fiũt addiſcit ut
ſm̃ eã opet̃. Conſideras p viſũ audi-
tũ uel alios ſenſus pulchꝛitudinem ⁊
ṽtutẽ creat̃aꝝ exurgit inde in cogni-
tionẽ creatoꝛis. Qñ igit̃ nõ apponitur
ſtudiũ circa ſenſibilia p̄dictis modis
⁊ cauſis. s. ꝓpt̃ nccitatẽ ſuſtẽtãde vite
uel ꝓpt̃ ſtudiũ ṽitatis ĩtelligẽde. tũc
oculꝰ videt vanitatẽ. ⁊ peccat̃ curioſe
uel alio vitio. Nam etiã ſi nõ oꝛdinet̃
ad male ꝯcupiſcendũ uel ꝺetrahendũ
aſpiciẽdo. ſ. facta alioꝝ. ſolũ ex hoc q
nõ oꝛdinat̃ ad aliqꝺ vtile ſꝫ potiꝰ auer
tit hoĩem ab aliq̃ vtili ꝯſideratiõe cu-
rioſitas ⁊ vanitas ẽ. Vñ Augꝰ ĩ li° cõ-
feſſ. fatet̃ ſe peccaſſe in aſpiciẽdo a caſu
canẽ currentẽ pꝰ lepoꝛẽ. Et iõ ſtudere
ꝺebet vnꝰqſq; cuſtodire ſenſus ſuos a
curioſitate. Vñ. 6. q. i. c. Ex merito. of-
ficiũ ſinguloꝝ ſit hm̃i nõ ſolũ oculos
habẽ caſtos. ſed ⁊ linguam. nec aures
pꝛuriẽtes qs hẽat. i. curioſas. Maxime
tñ ꝺebet homo fugẽ curioſos aſpectꝰ.
Vñ petebat Dauid ꝺi. Auerte oculos
meos ne videãt vanitatẽ. Inducit. n
curioſus aſpectuſ ad qꝺlibet capitale
vitiũ. p̊ enim irritat gulam. Geñ. 3°

Uidit mulier lignū ⁊ pulchꝛū oculis
aſpectuq; delectabile: tulit de fructu
illi⁹ ⁊ comedit. 2° incitat cupiditatē
⁊ auaritiā. Math. 4°. Oſtēdit ei .i. xp̄o
oīa regna mūdi. ut īcitaret aīū eius ⁊
appetitū. Nā mens auari ſm Amb°. ſp
aurū·ſp argentū videt. 3° ꝓuocat ad
ſupbiā. Vn̄ Ber. dīc ꝙ lucifer videns
filiū dei eq̄lē prī voluit aſſiīari ſibi ut
eēt equalis ⁊ ipſe prī. vn̄ in corde ſuo
dixit: Siīis ero altiſſimo. 4° ꝯmouet
irā. Math. 18°. Videtes ꝯſerui ei⁹ q̄ fie
bant: ꝯtriſtati ſut valde. Siīr ⁊ frēs
Joſeph vidētes ꝙ a pr̄e pl⁹ ceterꝭ ama
ret· oderūt eū nec poterāt ei qc̄q; paci
fice loqui. Geñ. 37°. 5° ꝯcitat īuidiā.
i. Reg. 2°. Videbis emulū tuū ī cūctis
ꝓſpis iſr̄. Et paulo p⁹. Ut deficiāt ocli
tui: ⁊ tabeſcat aīa tua .s. īuidia. Hoc vi
dendo Socrates. Utinā inqt oculi tui
ī oīb; ciuitatib; eēnt ut de oīu; felici
tate torq̄rent. 6° fouet accidiā. Acci
dioſuſ. n. viſa intēpie aerꝭ nō audet ad
ex̄ exire ad op⁹ ſ; torpeſcit ī domo. Ec
cleſiaſtes. xi°. Qui ꝯſiderat nubeſ nūq;
metet ⁊c. 7° īflāmat ad libidinē. Ecci
9°. Propt̄ ſpēm mulieris multi pierūt
⁊ ex h̄ ꝯcupia q̄i ignis exardeſcit. 3°
pncipalit̄ ꝯſiſtit curioſitas ī falleratis
ſmonib;. ⁊ h̄ eſt curioſitas p̄dicatorū
nr̄i tpis q non ſalutē aīaꝝ nec edifica
tionē audiētiū q̄rūt ſ; oſtentationem
ſcīe ⁊ gl̄iaꝝ ſue fame. Hi p̄dicāt ſemet
ipſos. hi adulterāt v̄bū dei ī doctis hu
mane ſcīe v̄bis. Hi nō querūt ſcīas ex
qb; ſemetipſos ad humilitatē erudi
ant· mores in tranq̄llitate ꝯponāt· pa
tientiā ſuent· longanimitatē exhibe
ant. ſ; illas ſcīas appetūt ex qb; loq̄ces
appareāt ⁊ ſingularit̄ videāt̄ eruditi.
Iſti nō granū q̄rūt ſ; paleā· nō fructū
ſ; folia· nō nucleū ſ; teſtam· non oleū
ſ; amurgā· nō aurū uel argentū ſ; ſco
riā. Et iō ait Jero⁹ ī ep̄la ad Nepotia
nū. Nihil tam facile ꝙ; vilē plebiculā
⁊ indoctā ꝯtionē līgue volubilitate
decipe q̄ q̄cqd nō intelligit pl⁹ miraī.
h̄ ille. Ultimo ꝯſiſtit curioſitas ī or
natis opib; puta ī domib;· feneſtrꝭ ar
tificioſe ꝯpoſitis· cooptoꝛijs ī libꝛis· ī
qb; nō nulli plus deſiderant pulchꝛi
tudinē ꝙ; bonitatē. In veſtimentis in
qb; curioſe hoīes multiplicit̄ peccāt.
In genē .s. volētes habē veſtimēta p̄
cioſa. in q̄litate ſubtilia ⁊ mollia. in co
lore nitida ⁊ variata ⁊ picturata ⁊ co
loꝝ varietate diſtincta nouo ⁊ inſoli
to modo facta. In formatiōe aūt nimiſ
ſtricta· aut nimis mag̃· aut nimis am
pla· ſiue quolibet alio modo ſm ſeculi
vanitatē. De h⁹mōi h̄r textus Pauli
2. Theſſal. 3° ca°. Audiuim⁹ int̄ vos q̄ſ
dā ābulare ingete nihil boni opanteſ
ſ; curioſe agentes. In mulieribus autē
quāta ſit curioſitas oñdit iſdē ap̄lus
1. Thimot. 5° ca°. ōi. Diſcūt circuire do
mos nō ſolū ocioſe nihil .s. meritoꝛiū
opantes ſ; ⁊ v̄boſe .i. v̄bis ocioſis pni
tioſis· detractoꝛijs ⁊ h⁹mōi. ⁊ curioſe
īnumerꝭ .s. curioſitatib; vanitatē ſuā
īexcuſabilē oſtēdentes. Et ſic p; pars
pma hui⁹ ſmonis.

¶ Pars ſecūda hui⁹ ſermōis. in q̄ decla
raī alius ſuperbie graduſ q dicit̄ leui
tas mentis.

SEcūdo in iſto ſmone viden
dus ē alius ſupbie gdus q di
cit̄ mēꝭ leuitas .s. ad iudicā
dū facta alioꝝ· ad loquēdū· ad ꝓferē
dū ſnīas· ad oꝛdinādū noua· ad docē
dū alios. ⁊ ſi ꝯtradicit̄· ꝯtētiōes mul
tiplicat. que oīa coīt̄ ꝓcedūt ex nimia

ſui eſtimatione q̄ꝛ euangeliū ſit oē qđ dixerit uel ſenſerit ⁊ aliȷ̄ nihil ſciant. ſicut Cayphas cū dn̄o in cōſilio. Vos neſcitis q̄cq̄ꝫ nec cogitatis. ⁊ Heliu iuuenis q cū audiſſet tres amicos Job q eum viſitauerāt. s. Eliphaç. Baldath ⁊ Sophar diſputātes cum eo ſuperatos: ductus leuitate ⁊ arrogantia eos contempſit tanq̄ꝫ ignaros. ⁊ ipſe cum Job aggreſſus ē diſputatiōeꝫ eū arguens. ſ; rephenſus a dn̄o fuit: ⁊ ei dictū ē. Quis eſt iſte q īuoluit ſn̄ias ſmonibus īpitis! Vn̄ Ber. ſic ait de h̄ gradu Sic oꝛdit̄ iſte ex ḡdu p̄cedenti. Monachus q ſui negligens alios curioſe circūſpicit dū q̄ſdā ſuſpicit ſupioꝛes. q̄ſdā deſpicit inferioꝛes. In aliȷ̄s q̄dē videt qđ inuidet. in aliȷ̄s qđ irridet. Vn̄ aīus nulla ſui cura grauatus p ſupbiā ad alta ſe erigens. modo p īuidiam tabeſcit. modo p excellentiā puerilit̄ hilareſcit. Et ꝙ ſupari dolet ⁊ ꝙ ſuperare ſe gaudet: amoꝛ ꝓpe excellentie facit. Talis aūt nūc pauca ⁊ inoꝛdinata v̄ba. nūc multa ī amaritudine ꝯuerſa nūc luctu plena. ſp aūt irrōnabilia iudicat v̄ba. h̄ ille. Et ſic pꝫ ps ſecunda hu⁹ ſermonis.

¶ Pars t̄tia hu⁹ ſermonis. in qua ponit̄ alius ſuperbie ḡdus q dr̄ īepta leticia.

Tertio ī iſto ſmone ponēdus eſt ali⁹ t̄ti⁹ ſupbie ḡdus q vocat̄ inepta leticia. Videns enī ſupbꝰ ſe pſpari ī tpalibꝰ. ab hoībꝰ laudari. honoꝛibꝰ exaltari. dignitatibus ſublimari. ⁊ q̄s vult poſſe deprimere. inde mūdialit̄ hilareſcit. h̄ hn̄s p magna felicitate ⁊ induſtria ſua. etiam ī apđ malis exultās. ſm illud pu̇. 2° ca°. Letant̄ cū male fecerint. ⁊ exultant in rebꝰ peſſimis. deridētes etiā ſubſanātes uel ꝯtēnentes paupes ⁊ miſeros. ſicut diues epulo in inferno ſepultus q̄a in cōuiuȷ̄s gaudens mendicū Lazarū ꝯtēpſit. Luce 16°. Procurant aliq̄n tales turpia. choꝛeas. haſtiludia. ludos ⁊ alia vana ad augendā ſuā ineptā leticiā. Sꝫ ut ait Job. 21°. Tenent tympanū ⁊ lyrā ⁊ gaudent ad ſonitū buccine: ⁊ in pūcto ad inferna deſcendūt. Vn̄ talibꝰ ſupbis ⁊ oībꝰ aliȷ̄s dicent̄ v̄ba ī euāgelio hodierno ſcripta. Math. 25°. ī illa die amara iudiciȷ̄. Diſcedite a me maledicti in ignē eternū q patus eſt diabolo ⁊ angelis eius ⁊c. Et p⁹ea fiet ꝯclo. Ibūt hi in ſupplicū etnū. hi v̄o ī vitā etnā. Ad quam ille nos pducat p v̄tutem hūilitatis ꝯtrariam ſupbie q cū p̄re ⁊ ſpū ſcō ſuo viuit ⁊ regnat ī ſecula ſeculoꝝ Amen.

¶ Feria t̄tia poſt p̄mā dn̄icā in q̄drageſima. de tribꝰ aliȷ̄s gradibus ſupbie. s. iactantia. ſingularitate. ⁊ arrogantia.

Sermo 43⁹

Omne quod eſt ī mūdo ⁊c. Iteꝝ ubi s̄. Determinatis f̄rēs cariſſimi p̄mis tribꝰ ḡdibꝰ ſuperbie q ſm Alex. de ales ubi s̄ diſtinguūt̄ p oppoſitū ad dn̄as ⁊ ḡdus humilitatis reſpectu patris. qua ꝓpter dicūt̄ ḡdus q̄a ſp aſcendit̄ ī peius. Cū igit̄ triplex ſit iīuria. s. reſpectu patris. reſpectu ſuperioꝛis. ⁊ reſpectu dei. Primi grad⁹ ſupbie attendūt̄ penes gradus humilitatis p q̄s hō humilis bene ſe hꝫ erga patrem. q videlꝫ ſūt ſeptem. Primus eſt ꝙ debet eſſe hūilitas ī actu intioꝛi uel extioꝛi ꝯ quā eſt p̄ma ſp̄es ſupbie q̄ fuit curioſitas. 2⁹ ē hūilitas ī v̄bo

contra quā ē alia ſpēs ſupbie q̄ fuit le
uitas mētis clamoroſa p quā hō ſup-
be ſe hꝫ in v̂bo. 3ᵘ ē hūilitas ī ſigno ut
non eat hō ſupcilio leuato. ꝯ quā fuit
t̄tia ōn̄a ſupbie.s.īepta leticia ī riſu ⁊
cantico. Sūt ⁊ aliȷ̄ tres ḡdᵘ hūilitaꝺ
reſpectu patris. Primᵘ ē hūilitas in ſi-
lentio. zᵘ ē humilitas ī ꝯuerſatione.
3ᵘ ē humilitas ī eſtimatiōe ut.s.oībꝫ
aliȷ̄s inferiorē ſe eſtimet.⁊ h̄ ē humili
tas quā hꝫ ī ſuo aſpectu ī ſeipſo. ꝯ q̊s
ſūt aliȷ̄ tres ḡdus ſupbie ſequētes. De
qbꝫ in p̄nti ſermone tractandū eſt, qa
ut ait Johēs. Oē qꝺ ē in mūdo ⁊c. q̊ꝝ
Primᵘ ē iactantia q̄ qꝺē ē in v̂bo.
zᵘ ē ſingularitas p quā magꝭ qs ſanc-
tior vult apparere.
3ᵘ ē arrogantia ī ſui eſtimatiōe.

¶ Pars p̊ma hᵘ ſermōis. in q̄ ponit̄ aliᵘ
gradus ſupbie q̄ dicit̄ iactantia.

PRimo igit̄ in iſto ſmōe trac-
tandū ē de iactantia. De qua
tria ꝯſiderāda ſūt. quoꝝ pri-
mū dicit̄ diffinitio. Secūdū aſſociatio
Tertiū abhominatio. Primū igitur
cōſiderādū ē diffinitio. In q̊ q̄rit̄ qꝺ
ē iactantia. ⁊ r̄ndet̄ ut habet̄ ex dictis
phi z° et 4° ethicoꝝ. Jactantia ē oſten-
tatio ꝑpe laudis cū v̂itas non ſuadet.
Et ſm Aſteſanū n̄rm libᵒ z°. ſūme ſue
hac rōne dicit̄ iactantia. qa ſicut cum
qs a lōge vult aliqꝺ iactare manū ī al
tū eleuat: ita q cupit ſe laudare v̂bis ī
altū ſe extollit. Et ꝯriat̄ hūilitati. qa
ſm Alex. ī ſcꝺa pte ſūme ī tractatu de
diuiſiōibꝫ pctī. cordis. oris. ⁊ operis:
iactantia ꝓcedit ex ſupbia ⁊ īani gl̄ia.
qa aut ē de potentia. ⁊ ſic ſcꝺm Greg.
ē ſpēs tumoꝛ ſiue ſupbie. iuxta illud
Heſter p̊ ca°. Vt oñderet diuitias glo-
rie regni. ⁊ magnitudinē ac iactantiā
potētie ſue. Aut ē de ſcia ut.s. qs ſciat̄
ſe ſcire uel ut laudet̄. ⁊ ſic pertinet ad
inanē gl̄iam. Vn̄ Ber. de gradibus hu
militaꝺ ait. Querit lnīam ut ad fabu-
laſ ꝯuertat̄. nō ut quēpiā edificet ſ; ut
ſcīam iactet. h̄ ille. Aut pōt eē alio mō
s. ut p̄emineat aliȷ̄s. ⁊ tunc reducit̄ ad
ſupbiā. Ad q̊ꝝ clarā noticiā notan-
dū q̊ qs pōt ſe laudare tripliciter ore
ꝓpo. p̊ meritorie. z° venialit̄. 3° mor
talit̄. p̊ pōt qs ſe laudare meritorie. ⁊
h̊ tripliciť. aut ꝓpt̄ caritatē dei. aut ꝓ-
pter caritatē ꝓximi. aut ꝓpt̄ caritatē
ſui. p̊ pōt qs ſe laudare ꝓpt̄ caritatē
dei cū.s. qs laudat in ſe diuīas gr̄as il-
las ad deū nō in ſe referēdo. Et de hoc
bt̄ Cypꝛianus in ep̄la ad Donatū dicit
Odioſa iactantia ē q̄uis nō iactatum
eē poſſet. ſ; ḡtū qcqꝺ non v̂tuti homi-
nis aſcribit̄ ſ; de dei munē p̄dicat̄. hec
ille. Sūt. n. aliq̄ opa v̂tuoſa ⁊ aliȷ̄s ma
nifeſta q̄ intēdū viri iuſti ꝺ ſeipſis ī di
uina laude p̄dicant. z° pōt qs ſe lau-
dare ꝓpt̄ caritatē ꝓximi. ſicut patet ꝺ
Aug̊ q ī ſermōe q legit̄ in ſua ſollem-
nitate dic̄. Caritati vr̄e hodie ꝺ nobiſ
ipſis ſermo reddendus ē. qa. n. ut ait
apl̄us: ſpectaculū facti ſumᵘ mūdo et
angelis ⁊ hoībꝫ. q nos amāt q̄rūt qꝺ
laudent ī nobis. qui aūt nos oderunt
detrahūt nobis. nos aūt ī vtroqꝫ me-
dio ꝯſtituti adiuuāte dn̄o nr̄o Jheſu
xp̄o ⁊ vitā ⁊ famā nr̄am ſic cuſtodire
debemᵘ ut nō erubeſcant de detracto-
ribꝫ laudatores. hec ille. Si qs ḡ habe-
ret aliȷ̄s p̄dicare aliq̄ narrat de ſe lau-
dabilia ut audiētes incitēt̄ ſeu ut doc-
trina ſua efficatiᵘ recipiat̄. Et hoc lau-
dabilit̄ fit. ſicut fecit apl̄s. z. Coꝛ. xi°.
ſcribens Corinthis. Cū. n. ſcꝺm Nico
laū de lyra in hoc textu: Pſeudo apl̄i

UNIVERSIDAD Y PROV.
BIBLIOTECA
DE ZARAGOZA.

i. p̄dicatores p⁹ receſſum Pauli ab eis
q̊s ad fidē traxerat ipſis predicarēt. ⁊
Pauli famā ⁊ auctoritatē ſcīe ⁊ ſcītad
queſiſſent ſupprimere uel minuere ut
ab eis ꝯtēptibilis haberetur. Paulus
caritate ⁊ çelo ſalutis eoꝝ duct⁹ ut vi-
tarēt illos q errores diſſeminabant ⁊
q̄ſtū inde q̄rebant. ⁊ ſue doctrine ve-
riſſime inhererent. mirabilia de ſe re-
fert di. Timeo ne ſicut ſ̄pēs Euā ſedu
xit aſtutia ſua. ita corrūpātur ſenſus
vr̄i. ⁊ excidāt a ſimplicitate q̄ ē ī xp̄o
Ih̄u. Nā ſi is q venit aliū xp̄m p̄dicat
quē nos nō p̄dicauim⁹. aut aliū ſpm̄
accipitis quē nō accepiſtis. aut aliud
euāgeliū qd̄ nō recepiſtis. recte pate-
remini. Exiſtimo. n. me nihil minus
feciſſe a magnis ap̄l̄is. nā ⁊ ſi īperitus
ſ̄mone ſ̄ nō ſcīa. In oīb⁹ autē manife-
ſtus ſū vob̄. Dicit ḡ ap̄l̄s ad ꝯfuſionē
eoꝝ ſe nō min⁹ feciſſe. s. ꝓ ꝯuerſiōe co
rinthioꝝ a magnis ap̄l̄is. Scd̄m Nico
laū d̄ lyra hic dicūt̄ magni ap̄l̄i Petr⁹
⁊ Iacob⁹ ⁊ Iohes. q̊s pſeudo ap̄l̄i dice-
bant maiores eē ad decipiendū corin-
thios ut crederent̄ maioris auctorita-
tis q̄ȝ Paulus. qa dicebant ſe miſſos a
dictis ap̄l̄is. mendacit̄ tn̄. Paul⁹ ḡ fe-
cit ſicut illi p̄dicans euāgeliū xp̄i eū-
dem xp̄m idē q̄ȝ euangeliū. Et dicit ſe
īpitū ſ̄mone eo q̄ nō ornaret v̂ba ſua
ſicut illi eo q̄ nō expediret ꝓpt̄ popu-
li vtilitatem. tn̄ dicit ſe ſcire. Deinde
ōn̄dit ſe feciſſe aliqd mai⁹ corinthis q̄ȝ
ap̄l̄i ſuis ꝯuerſis predicans euangeliū
ḡtis nō accipiēs ſūpt⁹ ab eis. Alij enī
ap̄l̄i accipiebant ab alijs ⁊ licite. ſ̄m il
lud Math. x°. Dign⁹ eſt mercēnarius
mercede ſua. Ap̄l̄s aūt p̄dicans corin-
this abſtinuit. p̊ ꝓpt̄ eoꝝ auaritiam
ꝓpt̄ quā min⁹ gratāt̄ accepiſſent eius
doctrinā. 2° ut tolleret in falſis ꝓphe

tis uel ap̄l̄is p̄dicādi occaſionē q ꝓpt̄
q̄ſtū tātūmodo p̄dicabāt. Sȝ qa opor-
tebat eū habē nccīa. iō dicit q̄ aliquas
eccl̄ias expoliauit nō quia nimis acce-
piſſet: ſ̄ qa volūtaria illi dabāt abun-
dant̄. ⁊ cū deficerent ſūpt⁹ ſibi ꝓprijs
manib⁹ de nocte lucrabat̄ opando qd̄
de die expendebat p̄dicādo. ut habet̄
Act. 20. Et qn̄ h̄ nō ſufficiebat ſupple
bant macedoni q eū ſecuti fuerāt. P⁹
iſta rep̄hēdit corinthios ⁊ gl̄iat̄ diffu-
ſius di. Libent̄ ſuffertis inſipiētes cū
ſitis ipſi ſapiētes. ⁊ cet̄a ibi q̄ cā breui-
tatis omitto. 3° p̄ot q̊s gl̄iari merito-
rie ꝓpt̄ vtilitatē ꝓpriā ⁊ caritatem. s.
ſui iuſta vtilitate. cū. s. q̊s eſt tribula
tionib⁹ circūdat⁹ uel calūniat⁹ ſeu de-
ſpatione tēptat⁹ ꝓpt̄ q̄d̄ recogitat bo
na facta. ul̄ corā alijs refert ad ſui ani-
mationē ⁊ ꝯfortationē. Sic Iob ſanct⁹
cū multiplicit̄ eēt flagellat⁹. ⁊ viſitat⁹
ab amicis argueret̄ de vita ſua p̄terita
tanq̄ȝ nō vere ſ̄ ſimulate deo deſeruiſ-
ſet: ſe coram eis laudauit di. Oculus
fui ceco: ⁊ pes claudo. pat̄ erā pauperꝝ.
⁊ cām quā neſciebā īueſtigabam dili
gentiſſime. Iob. 29°. Ubi ait Greg⁹ in
li° moral̄. Iuſti bona ſua nūq̄ȝ detegūt
niſi aut ꝓxioꝝ eoꝝ vtilitas aut nimia
cogat nccītas. ut in Iob q int̄ flagella
dei ꝑ hūana v̂ba depſſus dū mentem
ſuā ad deſpatiōis foueā reſpexit com-
pelli. bona ſua enumerat di. Ocul⁹ fui
ceco ⁊c̄. qa iam cadē potat̄ niſi ad me-
moriā ſuā ſua bene acta reuocaſſet. h̄
ille. Si q̊s etiā laudaret nō deficiendo
a v̊itate ut euitaret aliq̄d̄ piculum uel
malū. ſicut fecit Paul⁹ cū ſe ciuem ro-
manū dixit. ꝓpt̄ qd̄ fuit dimiſſ⁹ liber
q tenebat̄ captiuus. ut h̄r Act. 25° ca°.
laudabilit̄ faceret. Et ſic pȝ quō iuſte
q̊s ſe p̄ot laudare. 2° p̄ncipalit̄ dico

ꝙ iactanť pōt qs ſe laudare venialiter ſcđm Tho. ſcđa ſcđe. q. 122. arti. 2°. ⁊ Alex. ubi ſ̄. ⁊ h̄ tripliciť. p̊ qn̄ ꝑ iactā tiā mēdaciū iocoſū fingiť uł exꝑmiť. 2° qn̄ bonū eťnū. s. de⁹ nō ɔtēniť. 3° qn̄ dānū uel malū ꝓximi nō intēdiť. Nā ut dcm̄ ē iactātia oriť ex īani gl̄ia ut pȝ ſ̄. ſ3 īanis gl̄ia nō ē ſꝑ pctm̄ mortale ſ3 qn̄qȝ veniale. qđ vitare ē valde ꝑfectoꝝ. Vn̄ Greg⁹ 31° moral. ſic inqt. Valde ꝑfectoꝝ ē ſic ɔnſo ope actionis grām qrē ut de illata laude ꝓuata neſciāt exultatione gaudē. h̄ ille. 3° iactando ſe laudare aliqn̄ ē mortale. ⁊ h̄ tripliciť ſcđm ꝑdictos doc. p̊ qn̄ hō iactando ꝓfert id qđ ē ɔ̄ dei gl̄iam. ut pȝ ꝑ exēpla regis Tyri cui dictū ē Ezech 28°. Eleuatū eſt cor tuū. ⁊ dixiſti: de⁹ ego ſū. Peccat etiā mortaliť ɔ̄ gloriā dei qſqs ſe iactat de pctō mortali ſiue ſit verū ſiue nō. ⁊ h̄ ꝓpť approbationē mali ⁊ ſcandalū ꝓximi. ſicut illi đ qb⁹ dr̄ Yſa. 3°. Pctm̄ ſuū q̄i ſodoma ꝑdicauerūt nec abſconderūt. 2° ē peccatū mortale ex fine cū. s. iactat ſe ut inde poſſit decipe ꝓximū ⁊ notabiliť ſpūaliť uel carnaliť. Vn̄ ⁊ ph̄s dic 4° ethicoꝝ ꝙ turpior eſt q cā lucri iactat qȝ q ſe iactat cā gl̄ie uel honoris. Eſt. n. ibi mendaciū ꝑnitioſū ex q̊ intēdit dānū ꝓximi. Sicut ſi quiſ iactaret ſe magnū medicū uel aduocatū uel mag̃ feciſſe qđ tn̄ falſū ē ut inde ſe ponāt hoīes in manib⁹ ſuis cū dāno ⁊ ꝑiculo eoꝝ. Similiť cū qs ſe iactat cū ɔtumelia ⁊ iniuria ꝓximi. ſicut phariſe⁹ q ſe iactabat nō eē ſicut alij hoīes iniuſti. addēs ɔtumeliam publicani. Luce 18°. Ceterani etiā q ſe iactantes de multis indulgētijs ⁊ alijs q̄ falſa ſūt. cā lucri. Et ꝑdicatores ⁊ ɔfeſſores ⁊ diuinatores ⁊ diuinatrices ut inde obtineant tp̄alia uel inducāt ad mala confidentes de illoꝝ bonitate. nulli dubiū qn mortaliť peccent. De iſtis ait ph̄s 4° ethicoꝝ ꝙ iactator fingit de ſe maiora exn̄tib⁹ qn̄qȝ nulli⁹ grā. i. ex vanitate. qn̄qȝ grā honoris ⁊ gl̄ie. qnȝ grā argēti. Qn̄qȝ etiā dicit ꝙ aliq ſeipſos iactāt ꝓpť lucrū. ⁊ de ipſis fingūt ea de qbus pn̄t lucrari puta ꝙ ſint medici uł ſapiētes uł diui. Qui aūt narraret ſollēnes curas infirmoꝝ ꝑ eū factas ⁊ doctas diſputationes ⁊ lecturas ī qb⁹ ɔmēdat⁹ fuerit đ ſcientia ſua. ⁊ artifex artificiata ab eo ut inde lucreť dicēdo v̊itatē ⁊ nō derogādo alijs illi⁹ ɔditiōis. in ſe nullū pctm̄ videť. ſ3 coīter excedūt pl⁹ dicētes qȝ ſit rei veritas. Vn̄ ph̄s ubi ſ̄ ait. Iactator ſimulat ſibi ineſſe aliq̄ q̄ nō īſūt. uł ſi īſūt ſimulat eē maiora qȝ ſūt. ⁊ ſi h̄ fit cū alioꝝ iniuria ⁊ depſſione ſꝑ pctm̄ mortale ē. Vn̄ ⁊ ꝓv̊. 28°. dr̄. Qui ſe iactat ⁊ dilatat. s. extendendo ſuas laudes iurgia cōcitat. 3° pōt eē pctm̄ mortale ꝑ reſpectū ad cām vnde ꝓcedit. s. ꝑ ſuꝑbiā q̄ ſuꝑbia ſi mortale ſit eēt ⁊ ipſa mortale. ut cū qs ſciām ſuā induſtriā ⁊ v̊tutē deliberate ſibi attribuēs ⁊ nō deo. iactat ſeu laudat ſe de h⁹. De iactantia aūt ꝓut ē pctm̄ mortale loqť Aug⁹ 12°. đ ciui. dei. di. Iactātia nō ē vitiū hūane laudis ſ3 vitiū aīe ꝑuerſe amātis hūanā laudē ſūpto teſtimonio ɔſcīe. Et Iſidor⁹ de ſūmo bono li° 13°. ſic inqt. Dū cā iactātie pauꝑ paſciť. ⁊ ipſū mīe op⁹ ī pctm̄ ɔuertit.

Secūdū ɔſiderādū ī hac ꝑte de iactātia dr̄ aſſociatio. Nam iactātie aſſociať vnū pctm̄ ſilr̄ qȝtū ad finē qđ diciť ironia. ⁊ ē cū aliqs dicit de ſe aliq̊s defect⁹ ut hūilis reputeť q̊s tn̄ ī ſe nō recog̊ſcit. i. ut ſic laudeť. uł portat veſtes multū abiectas. uel faciē pallidā

q̃rit ut ea intẽtiõe reputet᷑ moꝛtifica-
tus ⁊ ꝯtemptoꝛ mundi. Et ẽ ſm̃ Tho.
ſc̄da ſc̄de. q. iij. arti. ij°. aliqñ iactãtia
aliqñ ironia. Iactantia q̃dẽ inq̃ꝫtuꝫ p
exterioꝛa intẽdit oñdẽ in ſe v̾tutẽ quã
nõ hꝫ. Ironia v̾o inq̃ꝫtũ oñdit defectũ
in ti⁹ quẽ in ſe nõ recog̊ſcit. Vñ de hu⁹
mõi dicit xp̃s Math. 6°. Extminãt fa-
cies ſuas. i. extra t̾minos nãlit̾ aptant
facies ſuas herbis ul̾ q̃buſdã lotiõibꝫ
ul̾ unctiõibus ut appareãt pallidi. i. ut
appareãt hoĩbꝫ ieiunãtes ⁊ ſic reputẽt᷑
abſtinẽtes. Et iõ ph̃s dicit ꝙ ſupabũ-
dantia ⁊ valde defect⁹ iactãtia ẽ qñ. s
fit ad iſtũ finẽ. Vñ de Aug̊ legit᷑ ꝙ ni-
mis precioſas veſtes nolebat deferre
nec nimis abiectas. qa in utroqꝫ hoĩes
q̃rũt aliqñ gl̃iam ſuã. quod ptinet ad
ironicã iactantiã. Vñ ꝓv̾. 26°. d̾r iro-
nice. Cũ ſubmiſerit vocẽ ſuã. s. q̃ſpiã
dicẽdo d̾ ſe vilia. ne credideris ei. ſeptẽ
enĩ neq̃tie ſũt ĩ coꝛde illi⁹. Notandũ
tñ ſm̃ Tho. ubi s̃. arti. p̊. ꝙ dicere d̾ ſe
vilia uel oñdẽ actu ⁊ miõꝛa ſeu defec-
tuoſa põt fieri tripliciter. Vno° ſalua
v̾itate dũ. ſ. q̃s maioꝛa q̃ ſũt ĩ ſe reticet
⁊ minoꝛa ſeu defectuoſa de ſe ꝓfert q̃
tñ ĩ ſe eẽ recog̊ſcit. ⁊ h̊ nõ ptinet ad vi
tiũ ironie. nec ẽ pctm̃ ſm̃ gen⁹ ſuũ ni-
ſi p coꝛruptionẽ alicui⁹ circũſtãtie. pu
ta talia dicẽdo pſonis infirmis unde
illi ſcandaliçaret᷑. alit̾ laudabilit̾ fieri
põt. ſicut ap̃ſus Paul⁹ vocat ſe mĩmũ
ap̃loꝝ. ⁊ pſecutoꝛẽ fuiſſe eccl̃ie. i. Coꝛ
15°. Et vir cũ q̊ ẽ de⁹ ⁊ q cõfoꝛtat⁹ eſt a
dñõ dicit. Stultiſſim⁹ ſũ viroꝝ: ſapiã
nõ ẽ mecũ. ut d̾r ꝓv̊. 30. Nec tñ vitiũ
ironie ꝯmittit. qa loq̃t᷑ ſm̃ reputatiõꝫ
mũdanoꝝ q eſtimãt ſtulticiã mũda-
na ꝯtẽnẽ q̃ mundi ſapiã q̃rit. Vel lo-
quit᷑ de ſapiã q̃ ratiõe acq̃rit᷑ nõ de ea
q̃ diña inſpiratõe habet᷑. Amos ꝓpha
negãdo ſe eẽ ꝓpham. di. Nõ ſũ ꝓpha
nõ peccauit. qa. s. nõ erat de oꝛigie ꝓ-
phetaꝝ. Vel ut dicit Greg⁹. qa cogno-
uit tũc actualit̾ nõ ſe hr̃e ſpm̃ ꝓphie.
Sic ⁊ btũs Franciſc⁹ ſine ironia appel-
lauit ſe maximũ pctõꝛẽ certa ꝯſidera-
tiõe ⁊ reſpectu. 2° mõ põt aliq̃s dicẽ
minoꝛa de ſe ⁊ vilia q̃ tñ in ſe nõ reco-
gnoſcit. aut cũ negat aliq̃d boni de ſe
qđ in ſe eẽ cog̊ſcit. ⁊ hoc ꝓpꝛie ptinet
ad ironiã q̃ ẽ ſpãle pctm̃ ⁊ ꝯ̃riũ v̾itati
p defectũ. ⁊ iõ vitandũ. Et de his dicit
ph̃s ĩ 4° ethicoꝝ ꝙ q̃dã miõꝛa de ſe di
cũt fugiẽtes tumidũ. i. elationẽ. ſ; non
ꝓpt̾ h̊ excuſant᷑ a pctõ ſi mentiũt᷑. Vñ
Aug⁹ de v̾bis dñi. 22. q. i. c. cũ hũilita
tis. ait. Cũ hũilitatis cã mẽtiris. effice-
ris mentiẽdo qđ nõ mentiẽdo euita-
ueras. Et idẽ Aug⁹ ſup Iohem. Ita ca
ueat᷑ arrogãtia ut v̾itas nõ deſerat᷑. qđ
22. q. i. c. nõ ita. hr̃. Et Greg⁹. 22. q. i
c. ĩcauti. ait. Incauti ſũt humiles q ſe
mẽtiendo illaqueant. Q̃ ſi dicatur ꝙ
Greg⁹ ait Aug̊ angloꝝ ep̃o ſcribens. ꝯ
diſ. ad ei⁹. Bonarũ quippe mentium ẽ
ibi culpã foꝛmidare ubi culpa nõ ẽ. g̊
ꝛc. Ad h̊ rñderi põt ꝙ ad bonitatem
mentis ptinet ut hõ ad iuſticie pfectio-
nẽ tẽdat. ⁊ iõ ad culpã reputat᷑ nõ ſo-
lũ ſi deficiat a cõi iuſticia q̃ vere culpa
ẽ. ſ; etiã ſi deficiat a iuſticie pfectione.
qđ qñꝫ culpa nõ ẽ. ⁊ ſic ĩtelligit᷑ illud.
Qua de re ſuãda ẽ mẽſura ĩ locutiõe
ne p iactãtiã extollamur. ne etiã tam
vilia dicam⁹ ꝙ ironei reputemur. Q̃
ſi foꝛte q̃ras h̊. qđ ſit maius pctm̃ iro-
nia ul̾ iactãtia. Rñdet᷑ ſm̃ Tho. ubi s̃
arti. 2°. et Alb̃. ſup 4° li° ethicoꝝ ꝙ iro
nia q̃ aliq̃s fingit ĩ ſe aliqđ bonũ non
eẽ qđ in ſit ul̾ min⁹ eẽ q̃ꝫ in ſit. ẽ minus
pctm̃ q̃ꝫ iactãtia q̃ aliq̃s fingit ĩ ſe hr̃e
bonũ qđ nõ hꝫ. uel iactat ſe hr̃e aliqđ

bonū maius q̄ȝ hēat·qđ ꝓbat duplici
rōne. Pria ſic ſumit ex cōditiōe hu-
mane nāe q̄ multis defectib; ē ſubiecta
ꝓpt̄ qđ multipl'r ē ancilla ut dr̄ p̄ me-
taph. vñ q̄ declinat ī mēdaciū ꝯfitēdo
ī ſe pua mag' ꝯſonat hūane nāe. Se-
cūda rō ſumit ex pte ſue radicis. quia
act' ironie ē ſil's actui hūilitatis q̄ ama
biliſſima ōt' ē. Sȝ iactantia ānexā hȝ
ſupbiā q̄ ē odibiliſſima oīuȝ pctōꝝ. ⁊
iō iactator ē oneroſus. ⁊ iron' gratio-
ſus. Vñ Arꝫ. 4° ethicoꝝ dic q̄ irones ⁊
min' dicētes gr̄ioſiores ſūt ſm mores
s. q̄ȝ iactātia ſe laudātes. 3° mō qs di-
cit ironia de ſe q̄ nō recognoſcit intēdēs
inde mag' ꝯmēdari. ⁊ tal' ironia ē mi-
xta cū iactātia. ⁊ ſm phm ē gui' iactā
tia. Et đ hac dr̄ Eccl. 19°. Eſt q̄ nequit
ſe hūiliat. ⁊ interiora ei' plena ſūt dolo.
Et ſic pȝ ſecūdū. Tertiū pncipale ī
hac parte đ iactātia dr̄ abhominatio.
Propter tria enim iactantia vitiū eſt
abhominabile. p̄ propter propriam
vilificationem. Vilificat enim iactan-
tia ſe laudātes. Iō ſapiens ait pū. 27°.
Laudet te alien' ⁊ non os tuū· extra-
ne' ⁊ nō labia tua. Et iō de ipſis lauda
torib; ait apl's Ro. p̄. Dicētes ſe eē ſa-
piētes ſtulti facti ſūt. Et Thobias 4°
ca°. hortat' filiū di. Supbiā ī ſmōe tuo
nūq̄ȝ dn̄ari pmittas. Et. i. Reg'. 2°. No
lite mltiplicare loq̄ ſublimia gl'iantes.
⁊ apl's. 2. ad Cor'. x°. ait. Nō. n. audem'
nos ꝯpare q̄buſdā q̄ ſeipſos ꝯmēdāt.
Propt' h̄ etiā ibidē dicebat. Non. n. q̄
ſeipſū cōmendat ille ꝓbat' ē ⁊c̄. Pro-
pter h̄ etiā xp̄us dicebat. Si ego teſti-
moniū phibeo de meipſo· teſtimoniū
meū nō ē verū. Joh. 5° ca°. Et iō Tulli'
ī li° de officijs ait. Deforme ē de ſeipſo
p̄dicare. ⁊ falſa p̄ſerti. ⁊ h̄ ē iactare ꝓ-
prie. Vñ phus 2° rhetoricoꝝ ait. Alie-
na q̄i ꝓpa q̄ narrat iactātia ē. Et in 4°

ethicoꝝ idē ait. Iactator nō ē ex eo q̄
iactat ſe hr̄e ul' nō hr̄e ſ ſm hitū ex q̄
eligit ſe iactare. Sil'r ⁊ mēdax menda-
cio qdē gaudet. h̄ ille. ⁊ h̄ ē viliſſimū.
Vñ ibidē phs ait. Iactator maxie ē vi
tupād'. Cui' potiſſima rō ē. q̄a nemo
dȝ ſe iactare de his q̄ cito hȝ relinq̄re.
Vñ Aug' in li° de vera īnocētia inq̄t.
De diuitijs ⁊ honorib; ⁊ maioꝝ nobi
litate iactas. Exultas de patria ⁊ pul-
chritudīe corpis ⁊ honorib; q̄ tibi ab
hoīb; deferūt'. Reſpice teipſū q̄a mor
talis es ⁊ q̄a t̄ra es ⁊ ī t̄rā ibis. Circū-
ſpice eos q̄ an̄ te ſilib; fulſere ſplēdo-
rib;. Vbi ſūt q̄s ābiebāt ciuiū potēta-
tus! vbi inſupabiles oratores! vbi q̄
ꝯuēt' diſponebāt ⁊ feſta! vbi equoꝝ
ſplendidi nutritores! vbi exercituū
duces! vbi ſatrape tyrāni! Nōne oīa
puluis! nōne oīa fauille! nōne ī pau-
cis v̄ſib; eoꝝ vite memoria ē! Reſpi-
ce ſepulchra ⁊ vide· qs ſeruus· qs dn̄s
qs paup· qs diues! Diſcerne ſi potes
uictū a rege· fortem a debili· pulchrū
a deformi. Memor eſto itaq̄ nat'e ne
extollas aliq̄n. Memor autē eris ſi te-
ipſū reſpexeris. h̄ ille. 2° ē abhomi
nandū ꝓpt' ꝓximi ſcandalizationem.
Nā audiētes hoīes gues laudantes ſe
maxie accipiūt ſcādalū ⁊ malū exem-
plū. Et iō dicit' q̄ iactator nocet nō ſo
lū ſibi ſ etiā alijs. i. q. 2. c. ſi qs. Et iō
Amb°. 6. q. i. c. imitare· inq̄t. Imitare
Petrū tertio dicentē. Dn̄e tu ſcis q̄a
amo te. Et q̄a t̄tio negauerat· t̄tio ꝯfi-
tet'. ſ negauerat ī nocte· ꝯfitet' in die.
Hec āt iō dicta ſūt ut ſciam' neminē
iactare debere. Nā ⁊ ſi Petr' lapſus ē
q̄ dixit: Et ſi oēs ſcandalizati fuerint
ſ nō ego. quis ali' iure de ſe p̄ſumat!
Deniq̄ ⁊ Dauid qui dixerat. Ego di-
xi in abūdantia mea. non mouebor in
et'nū· eā. ſ. iactantiā fuiſſe cōfitet' di.

Auertiſti faciē tuā a me:7 factus ſum
ɔturbat⁹.H̄ ille.Et nota q̄ etiā iactan
tia pōt eē ī reb⁹ vilib⁹ 7 ē multo peri-
culoſioꝛ.Vñ Aug⁹ in li° de ſermonib⁹
dñi ī monte.ca° 9°. ait.Nō in ſolo rerū
corporeaꝝ nitore atq̄ pompa ſ etiā in
ipis reb⁹ luctuoſis pōt eē iactātia 7 eo
piculoſioꝛ q̄ ſub noīe ſuitutis dei deci
pit. 3° abhominandū ē ppt punitio-
nē. De⁹.n.in deteſtationē hui⁹ pecca-
ti mltos ḡuit puniuit.Sȝ ut breuitati
ſtudeam⁹: vnū tm̄ exēplū recitem⁹.s
Goliath.i.Regl.17°.q p⁹ mlta mala q̄ fe
cit filiȷs iſrl' clamabat aduerſus iſrliti-
cos.7 iactāt dicebat eis.Quare veniſtl
pati ad p̄liū? Nūqd nō ego ſū phili-
ſteus 7 vos ſerui Saul? Eligite vobis
virū:7 aſcēdite ad ſingulare certamē
ꝛc.Ibi vide hiſtoriā quā cā breuitatl
omitto.Patet itaq̄ ī h̄ exēplo quantū
optimi philiſtei deo diſplicuit iactan
tia quē Dauid puul⁹ interfecit.De cui⁹
victoria Iero⁹ ad Augl.ait.His quon-
dā telis.s. fidei iuſticie 7 hūilitatl rex
Dauid ad p̄liū.7 qnq̄ lapides de tor-
rente accipiēs leuigatos armatus pce
debat nihil aſpitatis aut ſordiduȝ int
hui⁹ ſeculi turbines ī ſenſibus ſuis eē
monſtrabat: bibens de torrēte in via
idcirco exaltauit caput.7 ſupbiſſimuȝ
Goliath ſuo potiſſimū mucrone trun
cauit.H̄ ille.Et ſic p₃ ps p̄ma h⁹ ſmōis

¶ Pars ſecūda hui⁹ ſermōis. in q̄ ponit'
ali⁹ ſupbie gd⁹ q dicit' ſingularitas.

SEcūdo ī iſto ſermōe tractan-
dus ē ali⁹ ſupbie gd⁹ q dicit'
ſingularitas.facē.s. aliqd vl-
tra coīa 7 cōſueta ut p̄ ceteris reputet'
7 honoret'.ut circa veſtitū īuenire no-
uitatē veſtiū magl apparētiū noua or-
namēta.ī ſmonib⁹ vti v̄bis pegrinis
7 obſcuris.ī diſputatiōib⁹ ſeq nouas
opīones vltra coēs in tractatib⁹.cum
aliȷs diſcrepare a cōi iudicio alioꝛū ut
videat' magl ītelligē factū.in puiſiōi-
bus ḡuaminib⁹ 7 pmotiōib⁹ vult ſin
gularit' p̄ ceteris meli⁹ tractari. De q̊
pōt exponi illud p̄s.Singularis ferus
depaſt⁹ ē eā.s.vineā eccl'ie. Ferini.n.
h⁹mōi ſūt hoīes q volūt eē ſinglares.
Nā hō inq̄;tū hō ē aīal ſociale nō ſin-
gulare.7 hi ɔſumūt vineā eccleſiaꝝ 7
ciuitatū totū p ſe q̄rentes de aliȷs non
curātes.In ſtatu v̄o ſpūali recedere a
cōi vita regule.a cōib⁹ cōſtitutionib⁹
patrū.a cōib⁹ cerimoniȷs 7 obſuātiȷs
ſine cā vrgēti 7 ſpāli reuelatōe.ad ſin
gularitatē ptinet.7 ē valde piculoſū.
Qd̉ oñdit Iohes Caſſian⁹ in.i.coll'.de
quodā q dicebat' Hero.q cū eſſet ſin-
gularis ī auſteritate vite.7 admonēt'
in ɔ̄riū ex ſupbia pmanēs ī illa ſingu
laritate.Cū apparēt ei diabol⁹ ī ſpecie
angeli lucis.7 ei⁹ v̄bis acqeſcēt.demū
ex pſuaſiōe diaboli piecit ſe in puteū.
Nō tñ ptinet ad ſingularitatē h̄ ſ ad
aī firmitatē ut declinātib⁹ aliȷs q̄i oī-
bus a mādatis 7 debitis regule q̄i ſol⁹
uł cū pauciſſimis regulā obſuet. Sic
ī laudē dr̄ d̉ Thobia q̄ cū oēs ex filiȷs
iſrl' ad adorandū idola q̄ fecerat Iero-
boā rex iſrl': iſte ſol⁹ ibat ī irlm ad tē-
plū ad adorādū deū 7 offerēdū ſacri-
ficia 7 decimas.Et cum duceretur ad
captiuitatem in Niniuē cum aliȷs cō-
tribulibus ſuis.7 omnes aliȷ de popu-
lo ſuo cōtaminarēt' ī eſcis gentiliū.s.
comedēdo cibos eis phibitos ī lege:
ipſe ſolus nō ē cōtaminat⁹ ī eſcis eoꝝ
abſtinēs.s.ab eſu ciboꝝ illoꝝ.Thob.
p̊ ca°.Iſta aūt ſingularitas ſm̄ Ber.a
pcedēti gradu ſic oritur. Turpe eſt ei
qui ſe ſupra ceteros iactat.ſi non plus
ceteris agat aliquid: ut vltra ceteros

apparet. Perpendit̄ aūt his indicijs
gradus iſte. Plus ſibi talis blandit̄ de
vno ieiunio qđ ceterī prandētibꝫ facit
q̄ꝫ ſi ceteri ſeptē diebus ieiunauerint.
Cōmodioꝛ videt̄ ſibi vna oꝛatiuncula
peculiaris q̄ꝫ tota pſalmodia vni⁹ noc-
tis. Dolet aliquē ſe eē pallidioꝛē ⁊ mi
nus comedentē· ad oīa ſua ſtrenu⁹. ⁊
ad coīa piger· vigilat in lecto· doꝛmit
in choꝛo. Et ſic patet ꝑs ſecūda huius
ſermonis.

¶ Pars tꝛtia hui⁹ ſmonis. in q̄ ponit̄ ali⁹
ſupbie gradus q dicit̄ arrogantia.

TErtio ī iſto ſmone ponēdus
ē ali⁹ ſupbie ḡdus q dicit̄ ar-
rogātia cū.s. qs attribuit ſibi
illā ſciam ⁊ v̓tutē quā nō hꝫ ex h̓ que
tens alijs p̄eſſe· ſubeſſe renuens· eq̄ri
ceteris nō ſufferēs· adulatiōibꝫ acqui
eſcēs. ſi aliqs eū nō veneratr̄· īpatiens.
Jere. 48°. Sublimitatē ⁊ arrogantiā ⁊
ſupbiā ⁊ altitudinē coꝛdis illius: ego
ſcio dicit dn̄s. s. ad puniendū. Hac ar-
rogātia duct⁹ Mari⁹ ciuis roman⁹ nō
cōtent⁹ ꝙ fuerat ſexies cōſul roman⁹
voluit tyrānice ⁊ violētia eſſe ſeptīo.
ꝓpt qđ infectio facta ē mltoꝝ ciuiū
bello īteſtino facto int̄ Mariū ⁊ Sillā
q voluit eū ī h̓ īpedire· ut narrat Tit⁹
Liui⁹. Sic ⁊ Juli⁹ Ceſar reuerſus vic-
toꝛ d̓ gallia voluit fieri cōſul vnde cō
ſecuta ſūt multa mala. Qꝫ etiā qs cre-
dat poſſe uł velit malos q̊ſcūqꝫ ſepari
a bonis· ꝑtinē ad arrogātiā oſtendit
Aug⁹ di. Quāt⁹ arrogātie tumoꝛ eſt.
q̄ꝫta hūilitatī ⁊ leuitatī obliuio. ⁊ arro-
gātie quāta erectio ut qs ſe poſſe facē
credat qđ nec apl̄is ɔceſſit de⁹· ʒiʒania
videlꝫ a frumēto putet ſe poſſe diſcer-
nere. 23. q. 4. ꝑtinet etiā ad arrogātiā
īꝑioſe ⁊ deſpectiue docē uel regē ſub-
ditos. ⁊ ꝯ alios īuehē ut videant̄ pl⁹
ipſis ſape ut qdā faciūt etiā ī ſmōibꝫ
⁊ in ſcriptis ſuis. Cōtra q̊s Gratianus
p⁹ Jero. ait. Nihil īpudenti⁹ arrogan-
tia ruſticoꝝ q garrulitatē auctoꝛitatē
putāt. ⁊ pati ad lites ī ſubditos tumi-
de intonāt. diſ. 26. §. p̊. Ad idē Greg⁹
24° moꝛał. ait. 46. diſ. h̓ hēt̄ ſic. Hoc
hꝫ ꝓpꝛiū doctrina arrogātiū ut humi
lit̄ neſciant inferre q̄ docent. ⁊ recta q̄
ſapiūt recte mīſtrare nō pn̄t. In v̓bis
eoꝝ ꝓdit̄ cū docēt ꝙ q̄i in q̊dā ſibi vi-
dent̄ ſūmitatis culmine reſidē: eoſqꝫ
q̊s docēt ut lōge infra ſe poſitos velut
ī imo reſpiciūt· qbꝫ nō cōſulēdo loq ſ
vix dn̄ando dignāt̄. His p Eʒechielē
34° ca°. dr̄. Vos cū auſteritate īꝑabatī ⁊
cū potētia. Hec arrogātia ſm Ber. ſic
oꝛit̄ ex p̄cedētibꝫ. Cū ſicut ex his que
ſingularit̄ agit apud ſimplicioꝛeſ eius
opīo excreuerit q opa q̄ cernūt ſ vnde
ꝓdeāt nō diſcernūt· dū miſerū beati-
ficāt ī erroꝛē mouēt· credit qđ audit·
obliuiſcit̄ intētionē dū amplectit̄ opi
nionē. quiqꝫ d̓ oī alia re pl⁹ ſibi q̄ꝫ alijſ
credit. de ſe v̓o plus alijs q̄ꝫ ſibi. ⁊ non
ſolū v̓bꝫ aut operū oſtentatiōe ſuam
p̄ferat religionem. ſed intimo coꝛdis
affectu ſe credat omnibꝫ ſanctioꝛem.
Et qcqd de ſe laudant hoīes nō igno-
rantie ſeu beniuolētie laudatoꝛis ſed
ſuis meritis aſcribit. Et iō in euāgelio
hodierno Math. 21° ca°. habem⁹ exem
plū quō ī oībꝫ debem⁹ dare laudem ⁊
gloꝛiā deo. qa vidētes pueri hebꝛeoꝝ
mirabilia q̄ fecit Jhs ī templo clama-
bāt dicētes. Oſāna filio Dauid. Pro-
pter qđ indignati p̓ncipes ſacerdotū
dixerūt ei. Audis qd iſti dicūt? Jhus
aūt dixit eis. Vtiqꝫ. Nūqꝫ legiſtis: Ex
oꝛe infantiū ⁊ lactentiū ꝑfeciſti laudē

Quā nobis etiā ꝑficere cōcedat ille q
cū pr̄e ⁊ ſpū ſcō viuit ⁊ regnat ī ſecu-
la ſeculoꝝ. Amen.

¶ Feria q̄rta pꝰ ꝑmā dn̄icā in q̄drageſi-
ma. de trib; alijs ğdib; ſupbie .s. pſū-
ptiōe. pcti defenſiōe. ⁊ ſimulata cōfeſ-
ſione   Sermo 44ꝰ.

OMne quod
eſt ī mūdo ⁊c̄. Iteꝝ ubi s̄.
Poſtq̄ ī ꝑcedētib; duob;
ſmōib; frēs cariſſimi trac
tauimꝰ de ğdib; ſupbie ꝑ q̄ hō ījuriat̄
ꝓximo cui .s. debet eē par: in pn̄tiarū
tractandū ē de alijs ſupbie ğdib; qb;
hō ījuriat̄ ſupiori cui debet eē īferior.
Nā ſicut ex pte hūilitatis ſūt tria q̄tū
ad pn̄s ſpectat per q̄ hō bn̄ ordinatur
ad ſupiorē .s. inſufficiētia bonoꝝ ut .s.
reputet ſe hō in oīb; inſufficientē. cō-
feſſio pctōꝝ ut .s. cognoſcat ſupior vultū
pctōris inferioris. ⁊ patiā aduerſoꝝ ut
s. patꝰ ſit ad vbera. Ita ꝑ oppoſitū ſūt
tres dn̄e ſupbie ꝑ q̄s deordinat̄ hō ad
ſupiorē ſuū. De qb; in pn̄ti ſermone
tractandū ē. qa ut ait Iohes ī vbis ꝓ-
poſitis. Oē qd̄ ē in mūdo ⁊c̄. Quoꝝ
graduū ſupbie
Primꝰ ē p̄ſūptio bonoꝝ. ꝯ ꝑmū ğdū
humilitatis.
Secūdꝰ ē defenſio maloꝝ. ꝯ ſecūdū.
Tertiꝰ ē ſimulata ꝯfeſſio. ꝯ tertiū.

¶ Pars ꝑma huiꝰ ſmonis. in q̄ ponitur
aliꝰ gradꝰ ſupbie quo homo ījuriatur
ſuperiori. ⁊ dicit̄ p̄ſūptio.

PRimo igit̄ in iſto ſmōe trac-
tandū ē de p̄ſūptiōe q̄ ſcd̄m
Ber. ex ꝑcedēti ğdu ſic orit̄.

Qui ꝑeſſe putat quō plꝰ ꝯ ſe q̄ȝ ꝯ alijs
nō p̄ſumat? Primꝰ ī ꝯuētib; reſidet:
ī cōſilijs ꝑmꝰ rn̄det. nō vocatꝰ accedit
ſi iuſſus ſe ītromittit. deordinat ordi-
nata. reficit facta. qcqd ipſe nō fecerit
aut ordinauerit. nec recte factum nec
pulchre ordinatū eſtimat. hꝯ ille. Ad
quoꝝ declarationē de p̄ſūptione tria no
tanda ſūt. ꝑ° p̄ſūptiōis acceptio. 2° p̄-
ſūptiōis diſſificatio. 3° p̄ſūptiōis pu-
nitio. Qtū ad ꝑmū aduertēdū ē q̄
p̄ſūptio ī ſcripturis pluribus modis ac
cipit̄. Aliqn̄ .n. ponit̄ ꝓ ꝓbatiōe ſemi-
plena ī iure. ex̄ de p̄ſūp. c. ex ſtudijs. ⁊
c. mādata. ubi Gregꝰ ait. Ex trāſacta
recte vite didicimꝰ q̄ de tua ꝯſequēti
ꝯuerſatiōe p̄ſumamꝰ. Et eo. c. vl ti. dic
Innoꝰ. Prīa facie p̄ſumit̄ idoneꝰ niſi
aliud ī ꝯ̄riū oſ̄dat̄. Vn̄ ⁊ ff. qd̄ metꝰ
cā. l. nō ē. dr̄. Preſūptōi ſtat̄ niſi aliud
aptiſſime oſ̄dat̄. Et iō dr̄. Preſumit̄
qs dignꝰ niſi ꝓbet̄ indignꝰ. ff. de māu.
ī teſ. l. ſeruos. ⁊ ex̄ de ſcruti. ī or. fac. c.
vnico. Et idcirco totiens cuiq; ſua p̄-
ſūptio ꝓficit q̄tiens cū vitate ꝯcurrit.
ff. de acq. uel ami. here. l. cū qdā. Ad
p̄dicta facit regula iuris. Qui ſemel ma
lus ſp̄ p̄ſumit̄ malꝰ. de re. iuris. li° 6°. cū
ſuis ꝯcor. gl̄ ⁊c̄. Aliqn̄ ſumit̄ ꝓ quadā
bona ꝯfidētia. ⁊ ſic accipit̄ Judith. 6°.
Bn̄dictꝰ es dn̄e q nō derelinqs preſu-
mētes ꝯ te. Et diſ. 4. deniq; dic Gregꝰ
q̄ mulier q̄ fluxū ſanguīs patiebatur
xp̄m p̄ſūpſit tangē. ⁊ deuote confidit
ꝓpt̄ ſanitatē habendā. Aliqn̄ ſumit̄ ꝓ
vna ex ſpēb; blaſſemie ī ſpm̄ ſcm̄ q̄ qs
īdebite ſpat miam ꝯſeq ꝑmanēdo in
pctīs. Aliqn̄ ſumit̄ ꝓut opponit̄ magni-
mitati ⁊ ē ſpēs ſupbie. ⁊ ꝯ hac alijs p̄-
termiſſis ē ī pn̄tiarū ſmo. De q̄ ait phs
ī 4° ethicoꝝ di. Preſūptuoſi īſipiētes ⁊
ſe igr̄ātes ſūt cū appetūt honorabilia

q̄bus non ſūt digni ⁊ veſtibꝫ ſe ornāt
⁊ ut honorent̄ magna de ſeipſis dicūt.
Et idō p̄ſūptio pōt ſic deſcribi. Preſū-
ptio ē vitiū q̊ q̄s aggredit̄ uł exequit̄
ea q̄ ſūt ſup̄ facultatē ⁊ ꝯditionē ſuā.
Pro cuiꝰ declaratiōe ſciēdū ē ſcḋm Tho
ſcḋa ſcḋe. q. 130. ꝙ magn̄imitas ē v̊tus
moralꝭ tendēs ad magna opa ⁊ ad ma-
gnos honores ſ; ſcḋm ratiōnē ⁊ ſcḋm ſuā
v̊tutem ⁊ dignitatem. ſcḋm ph̄m ubi ſ̄.
Huic āt v̊tuti opponit̄ aliq̄d vitiū ſcḋm
defectū ⁊ aliq̄d ſcḋm exceſſū ſicut ⁊ aliȷs
v̊tutibꝫ moralibꝫ. Et ſcḋm defectū q̄dē
opponit̄ vitiū puſillanimitatis q̊ quis
retrahit ſe ab his oībꝫ q̄bꝫ ē dignꝰ uel
aptꝰ dū. ſ. nō conat̄ ad opandū ea q̄bꝫ
ē dignꝰ uel aptꝰ ⁊ q̄ ſibi cōpeterēt ſcḋm
ſtatū ſuū. Et hoc ꝓhibet̄ Eccl. 7°. ubi
dicit̄. Noli eē puſillanimis in aīo tuo.
Sed ꝑ exceſſū opponit̄ magnanimita-
ti p̄ſumptio ⁊ ambitio. ſ; dr̄ſis modis
Nec eſt incōueniēs vni v̊tuti opponi
plura vitia ſcḋm dr̄ſos reſpectꝰ. Vitiū. n
ambitiōis opponit̄ magn̄imitati inq̄ꝫ-
tū inordinate tēdit ad magnos hono-
res ⁊ indebite vtit̄ eis. q̄a nec ad debi
tū finē nec debito modo ⁊c. Vitiū pre
ſūptiōis attēptat magnū opꝰ excedēs
ꝓpriā facultatē. ⁊ hūc Arꝫ. ventoſum
vocat 2° et 4° ethicorꝫ. Sꝫ magn̄imitas
aggredit̄ opꝰ ſibi ꝓportionatū. Q2 aūt
aliq̄s attēptet opus facē ſuā facultatē
excedēs vitioſū ē ⁊ pctm̄ q̄̄i ꝯtra ordi
nē nālē exiſtens q̄d facit p̄ſūptuoſus.
Et de hoc dr̄ Judith. 6°. De ſe ⁊ de ſua
v̊tute p̄ſumentes hūilias tu deꝰ. Vn̄
ad maiorē declaratiōnē tria ſūt notan
da. Primū ē ꝙ ſicut exn̄s ī ſtatu etat̄
īꝑfecte puerilis p̄ſūptuoſus eēt ſi at-
tēptaret facē ea q̄ ad ſtatū ꝑfecte etat̄
ꝑtinēt: ſic exiſtēs ī ſtatu v̊tutis īper-
fecte eſſet p̄ſūptuoſus ſi attēptaret fa

cere ea q̄ ſūt v̊tut̄ ꝑfecte. ut exponē ſe
operi ubi eēt periculum martyrȷ. uel
tradē ſe vite ꝯtēplatiue. uel exponere
ſe aliorū regimini. uel facē exceſſiuas
pn̄ias ⁊ hꝰmōi. Nō aūt eēt p̄ſūptuoſꝰ
ſi ad h̊ tēdat ut ī v̊tutē ꝑfectā ꝓficiat.
ut faciebat apl̄s Phil. 3°. Que retro ſūt
oblitꝰ in anteriora me extendēs ad bra-
uiū ſeq̊r ſupne vocatiōis. q̄̄i ꝑ ꝯtinuū
ꝓfectū. Nemo. n. repēte fit ſūmꝰ ſed a
mīmis q̄ſq; īchoat ut ad maiora ꝑue-
niat. Nā neq; puer diceret̄ p̄ſūptuoſꝰ
tendēs ad h̊ ut ꝑuēiat ad ꝑfectiōnē q̄
ē in etate virili. Secūdū notandū eſt
ꝙ ſi hō vult ſe trahē ⁊ ꝯuertē ad dīna
ꝑ orōnē. ꝯtēplatiōnē ⁊ hꝰmōi vnien-
do ſe eis ꝑ ītellectū ⁊ voluntatē q̄ꝫuis
dīna ſint ſup̄ hoīem. nō tn̄ dicet̄ pre-
ſūptuoſus ſi debito modo. i. ſcḋm capa-
citatē ſuā ſe applicet eis. Et rō ē. quia ī
hoīe ſūt q̄dā potētie nāles ut ītellectꝰ
⁊ volūtas ꝑ q̄s pōt hō ꝯiūgi īmortali-
bus ⁊ dīnis. Eſſet autē p̄ſūptuoſus ſi
ītellectū applicaret ad ea q̄ ſūt ſup̄ ca-
pacitatē ſuā ad apprehēdendū ut dic-
tū ē ſup̄ de curioſitate. Tertiū notan
dū ē ꝙ ſi q̄s intēdat aliq̄d vitioſū opꝰ
facē v̊tute ſua excedēs facultatē ſuam
talis dr̄ ventoſus. Sꝫ ſi aliq̄s attēptat
aliq̄d bonuꝫ facē nō ex ſe ſ; v̊tute dīni
auxilȷ h̊ iam nō erit p̄ſūptuoſū. Cuiꝰ
rō ē q̄a opꝰ magnū de ſe cū fiducia di-
uini auxilȷ facultatē nr̄am non exce-
dit. q̄d ītellige cū id ē ſibi ꝓportiona-
tū ſcḋm ꝯditionē ſuā p̄ſuppoſito cōi au
xilio grē. Nā ſi q̄s attēptaret facē mi-
racula aut indoctus p̄dicare ſub fidu
tia dīni auxilȷ. mag̃ p̄ſūptio eēt. ſ; at-
temptare celebrationem. cōmunionē
religionis ingreſſum. regimen impo-
ſitum ⁊ huiuſmodi cum debitis circū-
ſtantȷs. h̊ cum diuino auxilio fiunt. ⁊

ſi nō ꝓpa v̄tute. vñ nō eēt p̄ſumptio.
Sed hic oꝛit̄ vnū dubiū. qa dictū ē
ꝙ p̄ſūptio ⁊ puſillanimitas ſunt vitia
oppoſita magnimitati. qđ ē g̃uiꝰ pec-
catū. Rn̄det ẜm Tho. ꝙ iſta pn̄t ꝯſi-
derari tripliciť. p̄ ẜm ſpēm ſuā. ⁊ ſic
puſillanimitas ē deteriꝰ ⁊ frequētius.
Deteriꝰ qdē ē ⁊ g̃uiꝰ pctm̄ eo ꝙ ꝑ pu-
ſillanimitatē recedit hō a bonis. quod
ē peſſimū ut dic phs 4° ethicoꝝ. Pre-
ſūptuoſus aūt hꝫ actū ſublimioꝛē ac-
tui magnanimi inq̄ꝫtū conať in malū.
igiť ⁊c. Eſt etiā pctm̄ frequētiꝰ puſil-
lanimitas. qa pluref repiūť q omittūt
facē bona q̄ pn̄t q̄ꝫ q ſe extendāt ad fa
ciēdū bonū qđ nō pn̄t. 2° aūt pn̄t cō
ſiderati ẜm ſuā radicē. ⁊ ſic p̄ſūptio ē
g̃uiꝰ q̄ꝫ puſillanimitas. qa radix p̄ſū-
ptiōis ē ſuꝑbia. radix v̂o puſillanimi-
tatis ē ig̊rantia ſue poſſibilitatis ⁊ pi-
gritia. ẜ ſuꝑbia ē g̃uiꝰ q̄ꝫ pigritia. Vñ
Eccl. 37°. dr̄. O p̄ſūptio neqſſima vnde
creata es? Ubi reſpondet glo. De ma-
la voluntate creature. s. ſuperbia. Et
Ieroꝰ ad Paulam ⁊ Euſtochium dicit
De nulla re ita iraſcitur deꝰ quō ſi pec
catoꝛ preſūptuoſus ſuperbiat. 3° poſ-
ſunt conſiderati ẜm effectum inde ſe-
quentē. ⁊ ſic p̄ſūptio ē g̃uiꝰ pctm̄. Nā
ex ipſa ſequūtur īnumera mala ſibi ⁊
alijs. Preſumptuoſi. n. īdigne accedūt
ad honoꝛes ⁊ dignitates ⁊ officia mł̄ta
de ſenſu ſuo attēptātes ⁊ multa ſcāda
la faciētes. Vñ dr̄ Sap. 17°. Semꝑ p̄ſu-
mit ſeua conturbata ꝯſciā. Puſillani-
mitas v̂o nocet tm̄ ſocio ꝓpo illū ꝓuā
do ipſis bonis q̄ facē poſſet. alijs autē
nocet ꝑ accidēs nō iuuando ut poſſet.
Q̄tū ad ſecūdū ꝓncipale de preſū-
ptiōe ſciendū ē ꝙ triplex repiť p̄ſum-
ptio. Prima ē de iuſticia. Secūda ē de
potētia. Tertia de ſciā. Prima igitur
p̄ſūptio ē de iuſticia. de q̄ dicit Ieroꝰ.
Nulla p̄ſūptio ꝑnitioſioꝛ q̄ꝫ de ꝓpa iu
ſticia ⁊ ſciā qn̄. s. qs ita ꝯfidit đ v̄tute
⁊ ꝯſtātia ſua ꝙ amiſſo timoꝛe expōit
ſe ꝑiculis pctōꝝ tanq̄ꝫ ſit certus de nō
peccādo. Sꝫ ut Leo papa ī ẜmōe q̄dra
geſime. inqt. Nemo de ſui coꝛdis pu-
ritate ꝯfidat. s. p̄ſumēdo. qa ꝑuigil il-
le hoſtis acrioꝛibꝫ pulſat īſidijs quos
maxīe nouit abſtinē a pctīs. ħ ille. Et
ꝑ hūc modū diabolꝰ aliqn̄ decipit ho-
mines ut cū ꝑ plura tꝑa nō fuerīt tē-
ptati ſic reddat ſecuros ⁊ incautos. ⁊
demū ad malū trahat. Vñ legiť ī vitiſ
patꝝ. ꝙ cū qdā eēt infirmatꝰ grauiter
petijt licētiā eūdi ad ciuitatē ut cura-
reť. Cui cū abbas cōtradicēt ne foꝛte ī
foꝛnicationē cadēt. ille ꝯtriſtatus ait.
Ego ſū moꝛtuus coꝛpe. ⁊ quō pōt hoc
mihi cōtingē? Cui ille. Et ſi tu moꝛ-
tuꝰ es. non ē moꝛtuꝰ diabolꝰ tēptatoꝛ.
Qui cū iuiſſet ad ciuitatē. q̄dā v̂go ob
deuotionē ſe obtulit ad ſeruiendū ei:
⁊ cū aliquātulum ꝯualuiſſet ex nimia
ſūpta familiaritate ⁊ fiducia eā cogno
uit. ⁊ filiū ex ea ſuſcepit. De q̊ tn̄ pu-
blice penituit hoꝛtās alios ſui exēplo
ne de ſe p̄ſumeretēt. Et nūc hō hꝫ time-
re nō p̄ſumē: cōſiderata ipſiꝰ īualitu-
dine ⁊ demonū foꝛtitudine. Vñ Ieroꝰ
ad Euſtochiū de recto modo viuendi
32. q. 5. ſi Paulꝰ. inqt. Si Paulꝰ apłus
vas electiōis ⁊ ꝑpatꝰ in euāgeliū xp̄i
ob carnis aculeos ⁊ īcētiua vitioꝝ re-
pꝛimit coꝛpꝰ ſuū ⁊ in ẜuitutē redigit.
⁊ tn̄ videt aliā legē in mēbꝛis ſuis re-
pugnantē legi mētis ſue. Si pꝰ nudi-
tatem. ieiunia. famē. carceres. flagella
ſupplitia ī ſe reuerſus exclamat. Infe-
lix ego hō qs me liberabit de coꝛpoꝛe
moꝛtis huiꝰ. ⁊ tu te putas ſecuꝝ eē de-
bere. hec ille. Et ubi qs đ ſe p̄ſumeret

ita q̄ exponēt ſe ſcient̄ piculis pctōꝝ mortalit̄ peccaret·iuxta illud ꝓū.27° ca°. Qui amat periculū incidit ī illud. ut ſi qs ex aſpectu fixo ī aliquā pſonā uel familiari colloquo uel turpi ſocietate uł loco iam expt⁹ ē lapſū ⁊ recens ⁊ aduertent̄ ad iſta ſe ponit· male ſe poſſet iſte a mortali excuſare. Btūs igit̄ vir q ſp̄ ē pauid⁹, q v̄o mēd ē dure nimis pſumēdo corruet ī malū. ꝓū.28° ca°. Vn⁹qſq; ḡ fragilē ſe cogſcat ⁊ aptū ad ꝑpetrandū oīa mala niſi de⁹ cuſtodiat: ⁊ ipſe ī ſe cuſtodiat vitando occaſiōes maloꝝ. Cōfirmat p̄dicta Jero⁹ ad Euſtochiū·di. Nulla erit ī h̄ libello adulatio. adulator quippe blandus inimic⁹ ē. Nulla erit rhetorici pompa ſmonis q̄ te etiā int̄ angelos ſtatuat. Et btitudine v̄ginitad expoſita ſubijciat mūdū ſub pedib⁹ tuis. Nolo tibi ſupbiā venire d̄ ꝓpoſito ſ timorē. bonuſta incedis auro· latro vitand⁹ eſt. Stadiū ē h̄ vita mortalib⁹· hic dtēdimus ut alibi coronemur. Nemo inter ſerpentes ⁊ ſcorpiōes ſecur⁹ ingredit̄. En inebriat⁹ ē inqt dn̄s gladius me⁹ ī celo: ⁊ tu pacē arbitraris in t̄ra q̄ tribulos gnāt ⁊ ſpinas quā ſerpēs comedit. Nō eſt nob̄ colluctatio aduerſus carnē ⁊ ſanguinē. ſ aduerſus pncipeſ ⁊ poteſtates mūdi hui⁹ ⁊ rectores tenebraꝝ harꝝ. ⁊ aduerſus ſpūalia neqtie ī celeſtib⁹· magnis īimicorū agminibus circūdamur· hoſtib⁹ plena ſūt oīa. Caro fragil̄ ⁊ cinis fut̄a p⁹ modicū pugnat ſola cū plurib⁹. h̄ ille. Secunda pſūptio ē de ſcīa. Preſumit enī aliqs de ſua ſcia qn̄ ī his que ſapiētes dubitant ipſe audet p̄cipitare ſniam. ſicut faciūt hodie multi p̄dicatores ⁊ dfeſſores. uel q etiā q d̄ pei⁹ ē reꝓbant dicta doctoꝝ mgroꝝ ⁊ ſcōꝝ q̄ꝝ corrigiā calciamētoꝝ nō ſūt digni ſoluē. Ꝫ qs dr̄ Eccl.32°. In medio magnatorū loq nō pſumas. Ad magnā aūt pſūptionē de ſua ſcīa ptinet q ſine cā vrgente mutāt leges ⁊ ſtatuta maioꝝ q̄i ipſi meli⁹ cogſcant q̄ȝ ancēſſores fūdatores legū ⁊ religionū pleni ſapīa. Sȝ ut dicit Nicola⁹ papa. Ridiculū eſt ⁊ ſatis abhoīabile dedec⁹ ut traditiōes q̄s a patrib⁹ accepim⁹ infringi patiamur. di. iz. In cui⁹ figurā p̄ceptū fuit a dn̄o in veti lege. Ne tranſgrediatis t̄minos q̄s p̄res tui poſuerunt. i. ordinatiōes. Nec ex h̄ q̄ alibi ſeruat̄ dtrariū debet qs mutare de leui mores q̄s īuenit ī loco antiq̄tos ī reb⁹ īdifferentib⁹ niſi ſit rō multū vrgēs ⁊ ſine ſcādalo· qa pſūptio eēt. Vn̄ Jero⁹. Illud breuiter admonendū puto· traditiones eccl̄iaſticas q̄ fidei non officiūt ita obſuandas ut a maiorib⁹ tradite ſūt· nec alioꝝ dſuetudinē alioꝝ more ſubuerti. di. iz. Et dic ibi glo. ſup v̄bo ſi dei. uł etiā morib⁹ bonis. Ad magnā vtiq; pſūptionē ptinet ut ponat ſe qs ad audiēdas dfeſſiōeſ q ignat⁹ ē coiuȝ pſumēs h̄ ex mag ſua bona intentiōe ⁊ aliq̄li practica ⁊ bonitate ſeu ſubtilitate nāli ītellect⁹. Nec pōt a pctō mortali excuſari de hui⁹mōi pſūptiōe qn̄ ē ita rudis ut nec caſus a qbuſ pōt abſoluē uel nō abſoluere ſciat diſcernere· nec excoīcationē maiorē a minori, nec pctā coīa mortalia· puta neſciens fornicatiōȝ ſimplicē eē mortale· uł cogitationē deliberatā alicui⁹ mortalis, eſtimās cōem irā eſſe mortale. ⁊ ſic de gula ⁊ īuidia. ⁊ q̄ nō teneat̄ qs ad dfitendū niſi ī morte nec ad coīcandū ⁊ h⁹mōi. Rō h⁹ ē. qa pſtat cām efficacē ruine ꝑximi ſui ⁊ ſi nō directe. ſ. h̄ intēdēs· tn̄ īdirecte. s. nō faciēs directe

uel debite id ad q̄d tenet̄. qa non de-
buit ſe ponē ad illud ad q̄d aptus nō
erat ī dānū illius. p regulā. Qui occa
ſionē dāni dat ⁊c. de iniu. ⁊ dā. dato. c
ſi culpa. cū ſuis ꝯcoꝛ. Nā Alex. ī ſecū-
da pte ſūme ī tractatu de diuiſionibꝫ
pctī. in illa diuiſiōe q̄ ē ī pctm̄ p igno
rantiā ⁊ malitiā. loquēs de ignoꝛātia
dicit ꝙ talis ſic ignoꝛās nō tenet̄ ſuſci
pere curam aīarū uel ſuſcipere officiū
audiēdi ꝯfeſſiones ⁊ īiungēdi pnīam
in qbꝫ ē piculoſū iudiciū. Nec ſufficit
inqt ipſe habē volūtatē. ſicut excuſat̄
paup q hꝫ bonā volūtatē dādi eľyam
p īpotentiā. qa nemo ſe īmittē pōt in
impotētiā dandi. qa ſi nō hꝫ pecuniā
pōt dare bonā voluntatē q̄ magis pla
cet deo. Non ſufficit aūt iſti ſacerdoti
curā hn̄ti bonā volūtatē habē de ſci-
endo uel d̄ curando. ſꝫ oꝫ ꝙ ipſe ſciat ⁊
curet. h̄ Alex. ad lrām. Nec excuſat̄ a
toto ex h̄ ꝙ ponit̄ ad h̄ a p̄lato ſuo. qn
īmo etiā ipſe p̄lat⁹ cū eo in foueam ca
dit eādē. ſm Albert. qa nec debuit cecū
exponē. nec ille debuit oīo inept⁹ obe
dire. Sꝫ de his ſatis habet̄ ī tractatu d̄
ꝯfeſſiōe. Et iō pōt dari regula de his ⁊
de aliis. ꝙ qui ponit ſe ad aliq̄d exerci
tiū publicū ex q̄ pōt aliis inde ſeq no-
tabile dānū ꝯiſiſtit in pſona uel ī rebꝫ
ꝓpt igrantiā magnā illius circa illud
exercitiū ꝙ peccet moꝛtalit̄ p illā re-
gulā. Qui cām dāni dat ⁊c. Tertia
p̄ſūptio ē de potētia. ⁊ h̄ cū vtit̄ qs po
teſtate quā non hꝫ ad aliqd faciendū.
De q̄ p̄ſūptōe pōt exponi illud Eccle
ſiaſtes 4°. Hoc vanitas ⁊ afflictio ſpūs
ē. qa. s. attribuit ſibi ptātē quā nō hꝫ.
Vn̄ Gratian⁹ de pnīa diſ. 6. §. vlt. ait.
Nemo alteri⁹ ꝓchianū iudicare p̄ſu
mat. Vn̄ Deut. 23°. mandauit dn̄s ne
tranſiēs p alienū agrū falcē in alienā

meſſē mittēt. videlꝫ ut exponit Greg⁹
6. q. 3. c. Scriptū ē. in eū q nō ē ſibi cō
miſſus falcē iudicij nō mittat. ⁊ h̄ ſci-
ent̄ faciēdo vtiqꝫ moꝛtaliter peccaret.
Et h̄ ſiue in foꝛo pnīali ſiue ꝯtentioſo
eccleſiaſtico uľ ciuili. ut pꝫ de abſoluē-
te a caſu uel ab excoīcatiōe de q̄ nō ha
bet auctoꝛitatē. Et talis p̄ſūptoꝛ inci-
deret etiā ī excoīcationē papalē ſi eēt
religioſus. Silit̄ in cōmutante vota q̄
nō pōt ſcient̄. qa talis peccat moꝛtalit̄
in tali p̄ſūptiōe. In foꝛo etiā ꝯtētioſo
ſi qs iudicaret aliquē nō ſibi ſubditū
ſciēt̄. peccaret moꝛtalit̄. Etiā ī foꝛo ſe-
culari ut ſi epūs ꝓferret ſnīam ꝯ̄ tōlit̄
exēptos. uľ religioſi ꝯ̄ clicos ⁊ h⁹moī.
h⁹moī ſnīe ſūt nulle. Silit̄ ad magnā
p̄ſumptionē ⁊ moꝛtalē ptinet rectoꝝ
ſeculariū ſi volūt iudicare clicos ⁊ ad
iudicia ſua trahē ſiue ꝓ debitis ſiue ꝓ
talliis īpoſitis ab ipſis laicis. qa nullā
ptātē hn̄t ſup eos. xi. q. i. p totū. Silit̄
ſi cleric⁹ exercet officiū oꝛdis quē nō
hꝫ. puta ſi ſubdiacon⁹ cantaret euāge
liū ⁊ diacon⁹ dicēt miſſam ⁊ h⁹modi.
uel laicus facēt officia q̄ nullo mō pn̄t
fieri niſi p clicos. eēt moꝛtal̄ p̄ſūptio.
Vn̄ ⁊ Ozias rex iuda q p̄ſūpſit tēplū
īgredi ad dandū incenſū dn̄o q̄d offi-
ciū erat ſacerdotū. a deo pcuſſus totus
factus eſt lepſus. ut hr̄. 2. palipo. 26°
ca°. Ad magnā p̄ſūptionē ⁊ moꝛtiferā
ptinet mutare nō ſolū mās ⁊ foꝛmas
ſꝫ etiā rit⁹ ⁊ q̄ etiā ptinēt ad ſollēnita-
tē ſacroꝝ ⁊ officioꝝ eccliaſticoꝛū. Ad
p̄ſūptionē maximā etiā ſpectat ut īfe
rioꝛ velit ſupioꝛē iudicare ⁊ ſentētia-
re ꝯ̄ eū cū nō poſſit. Vn̄ diſ. 21. c. infe-
rioꝛ. quidam Dioſcoꝛus ſine audiētia
condēnatus ē. qa p̄ſumpſit ſententiā
excoīcationis cōtra Leonē papā dic-
tare. Nec vacat a p̄ſūptione ſubditus

q 7 ſi nō iudicio ſnīe tn̄ temeratie cō-
dēnat facta ꝓlatoꝝ dubia q̄ pn̄t bene
7 male fieri· qđ deo diſplicē oñdit per
figurā. z. Reg. 6° ca°. de Oça q tetigit
archam dn̄i q̄i eā retinēs ne cadēt· ꝓ-
pter qđ ſubito ꝑcuſſus ē morte. Et ut
exponit Gratian⁹. z. q. 7. et Greg⁹ in
moral. archa deſig̃t ꝓlatū. Oça deſig̃t
aliquē qui ꝑſūptuoſe ꝓlatū iudicat.
Poſſet aūt talis ꝑſūptio eē ita inordi-
nata ꝙ eēt mortal. Itē ꝑtinet ad ꝑſū-
ptionē ꝙ aliqs ſe intromittit in his q̄
nō ſpectant ad eū niſi nccītate uel ca-
ritate moueret ad ſupplendū defectuꝫ
alteri⁹. Vn̄ dr̄ ī regula iur. ꝙ nō ē ſine
culpa q ſe rei q̄ ad eū non ꝑtinet īmiſ-
cet. ex̄ de re. iur. lib° 6°. Q̄tū ad t̄tiū
ꝑncipale ī hac ꝑte de ꝑſūptiōe. s. puni
tionē ei⁹ ait ꝓpħa. Dixi in abūdantia
mea: nō mouebor ī etnū. Ecce ꝑſum-
ptio. ſeq̄t punitio. Auertiſti faciē tuā
a me: 7 fact⁹ ſū cturbat⁹. Auertit aūt
de⁹ faciē ſuā a creata rōnali dupliciť.
Vno mō ſubtrahēdo grām· ſicut cū
aliqs offendiť ab aliq̄ ſubtrahit faciē
ſuā 7 aſpectū ſuū ab eo nolēs eū vidē
7 h̄ facit de⁹ ꝑſūptuoſo qn̄ ē mortalis
ꝑſumptio. Deut°. 3z°. Abſcōdā faciem
meam ab eis: gnātio. n. ꝑuerſa eſt ⁊c̄.
Alio° dr̄ auertē faciē ſuā ſubtrahēdo
feruorē 7 actualē deuotionē ad ſpūa-
lē guſtū· qđ facit aliqn̄ ſponſus erga
ſponſaꝫ ex ꝑuo defectu ut magis ſit ti-
moroſa 7 circūſpecta. 7 de h̄ ī pſalmo
ſm quādā lrām. In pauore meo ꝓiec
tus ſū a facie oculoꝝ tuorū. qđ ē v̄bū
aīe deuote cū videlꝫ ſentit ſe ꝓuatā cō
ſolationibꝫ ſpūalibus. ꝫ iō deus h̄ agit
ad tēpus ad excludēdā ꝑſumptionē.
Nā ſi ad placitū ſuū aīa ſentiret cōſo-
lationem· nimis de ſe ꝑſumēt· ſicut ſi
vir ſꝑ vidēt 7 ridēt ī faciē ſponſe effi-
ceret nimis leuis 7 irreuerēs. Et ſic ꝑꝫ
ps ꝑma hui⁹ ſmonis.

Pars ſecūda h⁹ ſmōis. in q̄ ponit ali⁹
gdus ſupbie q dicit defenſio pcti.

SEcūdo ī iſto ſmone tractan-
dū ē de alio g̃du ſupbie q di-
cit pcti defenſio. Multū. n. re
ꝑit in hoībꝫ h̄ pctm̄ ut vitia ſua ex-
cuſent alleuiēt 7 alijs attribuāt. 7 ali-
qn̄ tanq̄ꝫ bn̄ facta defendāt. ꝫ ſi te ex-
cuſes ait Aug⁹. de⁹ te accuſat. Alleuiat
aliqn̄ pctm̄ ſuū cpatiōe aliorū pctōꝝ
7 ꝑcipue ſupioꝝ· iuxta illud Eccl. 3z°.
Hō pctōr vitabit correptionē. 7 ſcđm
volūtatē ſuā īueniet cpationē. i. ſimi
lē ſibi ut ſic alleuiet factuꝫ ſuū. Aliqn̄
v̂o alijs attribuit cām pctōꝝ ſuorū. s
diabolo· ſocio 7 h⁹mōi· ſicut fecerunt
ꝑmi parētes Gen̄. 3°. Aliqn̄ etiā qs de-
fendit pctm̄ ſuū oñdens rōnibꝫ ſe bn̄
feciſſe· ſicut dicētes vſurā 7 ſimplicē
fornicationē nō eē pctm̄. qđ ꝑtinet ad
hereſim. Defendē etiā pctm̄ alioꝝ g̃-
uior ſupbia ē. Vn̄ 7 Anaſtaſi⁹ ſecūd⁹
q voluit defendē ſociū hēticū· diuino iu
dicio ꝑcuſſus ē· ut hr̄ diſ. i. c. Anaſta-
ſius. Scđm aūt Ber. iſte g̃dus ſic orit
ex ꝓcedēti. Qui ꝓmpt⁹ ad oīa ſe cſue
uit ingerē: īpoſſibile ē aliqn̄ nō erra-
re. Ad ꝓlatū aūt ꝑtinet errātē arguē,
ꝫ quō ſuā culpā cōfitebiť q nec eē pu-
tat? Propterea cū culpa nō putat· cre-
ſcit nō āputat. Multis v̂o modis fiūt
excuſatiōes ī pctīs. Aut. n. dicit qui ſe
excuſat nō feci. aut feci qdē ꝫ bn̄ feci.
aut ſi male feci non multū male. aut ſi
multū male nō mala intētiōe. Si autē
7 de illa duicit· aliena ſe nitiť excuſare
ſuaſione. ꝫ qui apta defendit: quō oc-
cultas 7 malas cogitationes cordi ſuo

aduenie̅tes humilit̄ reuelaret abbati. h̄ ille. Et ſic p3 ps ſecu̅da h⁹ ſmonis.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermonis. in q̄ ponit̄ alius gradus ſupbie. q̄ dicit̄ ſimulata confeſſio.

TErtio i̅ iſto ſmone tracta̅du̅ eſt de alio gdu ſupbie q̄ dicit̄ ſimulata ɔfeſſio. cu̅ .s. ɔuict⁹ qs de aliq̄ exceſſu videt locu̅ no̅ ee̅ excuſatio̅is. fatet̄ ⁊ o̅ndit ſigna male humilitatis ⁊ emendationis. q̄d ficte agit ut reputet̄ vere ɔpu̅ct⁹ ⁊ correct⁹. Ad q̄d facit q̄d ait Criſo⁹ de pn̄ia diſ. i. c. Quis aliq̄n videt clericu̅ cito penite̅tia̅ agente̅. ⁊ ſi dep̄henſus hu̅iliauerit ſe. s. ɔfite̅do culpa̅. no̅ dolet qa peccauit: ſ3 ɔfu̅dit̄ qa glia̅m ſua̅ pdidit. hec ille. Ad ſimulata̅ etia̅ ɔfeſſione̅ ptinet q̄ qs in ɔfeſſio̅e ſacrali retineat aliq̄d mortale p̄ vecu̅dia q̄d menti occurrit qa mortalit̄ peccat ppt̄ irreuere̅tia̅ ſacrame̅ti. Et de ſupbia pcedit du̅ vult videri iuſtus in eo q̄ tacet mala q̄ peccator eſt. Vn̄ de pn̄ia diſ. i. §. taciturnitas. dr̄. Tacitn̄itas pcti̅ ex ſuperbia naſcit̄ cordis. Io̅. n. pctm̄ ſuu̅ qſq3 celare deſiderat ne iniq̄tas ſua aliis manifeſta fiat. ne talis reputetur apud ho̅ies foris q̄lem ſe iam du du̅ exhibuit diuino ɔſpectui. q̄d ex fonte ſupbie naſci nulli dubium e̅. h̄ ibi. Ber. aute̅ ſic ait o̅nde̅s quo̅ ex p̄cedenti h̄ oriat̄. Non nulli cu̅ de aptioribȝ arguu̅t̄ ɔſiderantes q̄ ſi ſe defenderet no̅ crederet̄ eis: ſubtili⁹ inueniu̅t argume̅tu̅ defenſio̅is v̄ba tn̄de̅tes doloſe ɔfeſſionis. vultus demittit̄. pſternit̄ corp⁹. aliq̄s lachrymas ſi pnt ſibi extorque̅t. voce̅ ſuſpiriis. v̄ba gemitibȝ intru̅pu̅t. nec ſolu̅ talis abiectio no̅ excuſat. ſ3 ipſe quoq3 culpa̅ exaggerat. h̄ ille. Et io̅ in euangelio Math. iz°. tales rep̄hendit dice̅s. Viri Niniuite ſurge̅t in iudicio cu̅ generatio̅e iſta q̄. s. ſimulate co̅fitet̄ nec vera̅ pagit pn̄iam. Io̅ ſeq̄t̄. Et ɔdenabu̅t ea̅. qa pn̄iam egeru̅t i̅ p̄dicatione Ione. qua̅ etia̅ nos face̅ co̅cedat oi̅potens deus q̄ viuit ⁊ regnat trin⁹ ⁊ vn⁹ in ſecula ſeculo℞. Amen.

¶ Feria quta p⁹ p̄ma̅ dn̄ica̅ in q̄drageſima. de tribȝ aliis g̅dibȝ ſupbie. s. rebellione. peccādi libertate. ⁊ peccandi co̅ſuetudine   Sermo 45⁹

OMne quod e̅ in mu̅do ⁊c̄. Ite℞ ubi ſ. In p̄cede̅ti ſmone fr̄es cariſſimi declarati ſunt tres g̅d⁹ ſupbie p q̄s iiuriat̄ ho̅ ſupiori ſuo ſm tres g̅d⁹ humilitatis p que ad ipſu̅ bn̄ ordinat̄. S3 e̅ ſcie̅du̅ q̄ etia̅ e̅ alia ſpe̅s hu̅ilitatis p qua̅ etia̅ ho̅ bn̄ ordinat̄ ad ſupiore̅. s. obi̅a ma̅dato℞. ɔtra qua̅ e̅ alia ſpe̅s ſupbie q̄ dr̄ inobedie̅tia ſiue rebellio. De q̄ dic Ber. in li° de diſpe̅ſatio̅e ⁊ p̄cepto. Neglect⁹ vbiq3 culpabilis e̅. Ite̅ due ſu̅t ſpe̅s ex parte hu̅ilitatis p q̄s ordinat̄ ho̅ ad deum. s abnegatio ppe volu̅tatis. ⁊ adimpletio volu̅tatis diue. ɔ̄ q̄s ſu̅t duo q̄ deordina̅t ad deu̅ ex pte ſupbie. s. libtas volu̅tatis. ⁊ h̄ e̅ ɔ̄ abnegatione̅ pprie volu̅tatis. ⁊ ɔſuetudo peccādi. ⁊ hec e̅ ɔ̄ adimpletione̅ diue volu̅tatis. Et io̅ bn̄ dicit Iohes: Oe̅ q̄d e̅ in mu̅do ⁊c̄. In pn̄ti igit̄ ſmone de iſtis aliis tribȝ g̅dibȝ ſupbie tractandu̅ e̅. quo℞ Primus dicit̄ rebellio. Secu̅dus dr̄ peccandi lice̅tiatio. Tertius au̅t peccandi aſſuefactio.

¶ Pars prima huiꝰ ſermonis. in qua po-
nitur alius ſupbie gradus qui dicitur
inobedientia ſiue rebellio.

PRimo igitur in iſto ſermone
tractandū eſt de alio gradu
ſupbie qui dr̄ rebellio. nolle
s. obedire ſupioꝛibꝯ ⁊ p̄latis· pentibꝯ
⁊ aliis. cōtēnereq̄ȝ mādata ſupioꝝ. qđ
eſt culpa moꝛtal̄. Vn̄ Eleutheriꝰ papa
xi. q. 3. c. abſit. ſic ait. In lege veteri hr̄
ꝙ qcūqȝ ſacerdotibꝯ non obtēpaſſet:
aut ex̄ caſtra poſitus a ꝑpl̄o lapidabat̄
aut gladio ſubiecta ceruice cōtēptum
expiabat cruoꝛe. Nunc v̄o inobediēs
ſpūali aīa aduerſiōe trūcat̄. i. eterne dā-
natiōis pena· aut eiectꝰ de eccl̄ia rapi-
do oꝛe decerpit̄. hec ille. Et iō Pharao
rex egypti q cōtēpſit mandatum dn̄i
ꝑmanēs in ſua ꝑtinacia ⁊ duricia· de-
mū ſubmerſus eſt ī mari rubꝛo. Exo.
15°. De h̄ gradu ſic ait Ber. Qui prius
arrogās factꝰ ſocios cōtēpſerat. iō in-
obediēs mgr̄m ꝯtēnit. h̄ ille. Sȝ ad
maioꝛē huius gradus expꝛ̄ſſionē tria
de inobediētia cōſiderabimus. p̄ eius
offenſionē. 2° eius multiplicatiōeȝ. 3°
eius puuitionē. p̄ cōſiderabimꝰ in-
obediētie offenſiōȝ. Nā đ eo dixit Sa
muel ꝓpl̄a. i. Reg. 15°. Quaſi ſcelꝰ ido
latrie ē nolle acqeſcē. i. obedire. qđ hr̄
Act. 4°. trāſūptiue. 8. q. i. c. ſciēdū. 81.
diſ. ſi q p̄ſbyteri. de maio. ⁊ obe. c. il-
lud. Ex qua auctoꝛitate arguit Gregꝰ
Sine obediētia qſqs infidelis eē con-
uiucit̄. etiā ſi fidē tenere videat̄. xi. q.
3. c. ſciendū. Dic tn̄ Tho. ſcđa ſcđe. q.
105. arti. 3°. ꝙ illa cōꝑatio nō ē ſm eq-
litatē ut. s. ſit ita graue pctm̄ īobedi-
entie ſicut idolatrie. ſ ſcđm ſilitudi-
nē aliquā inq̄ȝtū. s. redūdat ī cōtēptū
dei ſicut idolatria. ⁊ ſi non tantū. Eſt
aliqn̄ inobedientia vitiū gnāle. aliqn̄
ꝓpꝛiū ⁊ ſpāle. ſic ⁊ obediētia ſibi con-
traria aliqn̄ ē virtus gnālis. aliqn̄ eſt
ſpālis diſtīcta a ceteris. Pꝛo cuiꝰ de-
claratiōe dic Tho. ſcđa ſcđe. q. 104. ar-
ti. 2°. ꝙ ſi accipiat̄ obediētia ꝓpꝛie ꝓ
ut reſpicit ꝑ intētionē foꝛmalē ratio-
nē p̄cepti· ſic obediētia ē ſpālis virtꝰ
⁊ ſm h̄ reqritur ꝙ īpleat quis actum
iuſticie uel alteriꝰ v̄tutis intēdēs ꝙ ē
p̄ceptū· puta honoꝛat pentes· ſuat fe-
ſta ⁊ ieiunia qa h̄ ſunt p̄cepta dei uel
eccleſie· alit̄ non factur̄ꝰ. Sȝ ſi accipiat̄
large ꝓ executiōe cuiuſcūqȝ qđ p̄ot ca-
dere ſub p̄cepto· ſic erit virtus gnālis
⁊ cōcurrit cū actibꝯ oīuȝ virtutū. Sic
īobediētia cū ꝑ intētionē reſpicit ra-
tionem p̄cepti contēnēdo. i. renuēdo
ſubiici tali regule· ſic eſt pctm̄ ſpāle. ⁊
ad ipſam reqritur ꝙ actualit̄ cōtēnat
p̄ceptū. Si v̄o accipiat̄ large inobedi-
entia ꝓ omiſſiōe cuiꝰcūqȝ qđ cadē p̄ot
ſub q̄cūqȝ intētiōe fiat nō tn̄ ꝯtēnen-
do p̄ceptū· ſic ē vitiū gnāle ⁊ repitur ī
oī peccato. ⁊ ſic ab Amb°. diffinit̄ pec-
catū eē inobediētia celeſtiū mādato-
rū. ⁊ ſic loqmur hic de ea inq̄ȝtū ē vi-
tiū gnāle. Vn̄ ſciēdū ꝙ inobediētia ē
pctm̄ moꝛtale. qđ declarat Tho. ſcđa
ſcđe. q. 105. arti. p̄. di. Illđ ē pctm̄ moꝛ
tale qđ ꝯtriat̄ caritati ꝑ quā ē ſpūalis
vita. caritate autē diligit̄ deus ⁊ ꝓxi-
mus. exigit aūt caritas dei ut eiꝰ mā-
datis obediat̄. ⁊ iō inobedientē eē di-
uinis p̄ceptis moꝛtale pctm̄ ē. qa dile-
ctioni diuine ꝯtriū. In p̄ceptis aūt di-
uinis cōtinetur ꝙ etiā ſupioꝛibꝯ obe-
diat̄. ⁊ iō etiā obediētia qua qs īobe-
diēs ē p̄ceptis ſupioꝝ eſt pctm̄ moꝛ-
tale. qa diuine dilectiōi ꝯtriū. ſm illud
Ro. 13°. Qui ꝑtāti reſiſtit dei oꝛdinati-
oni reſiſtit. Cōtrariat̄ inſuꝑ dilectiōi

ꝓximi in q̃tū ſupiori ꝓxīo ſubtrahit obediētiā quā ei debet. Et iō Ro p̊.7 2.Thimoth.3.° inter alia pctā mortalia cōputat̄ parentibꝫ nō obedientes.

Sed iux̄ pdicta q̄rit̄.vtꝝ īobediētia ſit maximū pctm̄. Ad h̄ r̄ndet̄ ſcd̄m Tho.vbi ſ̄.arti.2.° ꝙ nō oīs īobedientia ē equale pctm̄.Pōt.n.vna inobediētia eē grauior alt̄a dupliciṫ. Uno° ex pte p̄cipiētis. Quis.n.omnē curā hō appone᷑ debeat ad h̄ ꝙ cuilibet ſuperiori obediat.tn̄ magis eſt debitū ꝙ hō obediat ſupiori q̄ꝫ inferiori ptāti. Cuiꝰ ſignū eſt ꝙ p̄ceptū ſupioꝝ ꝑtermittit̄ ſi ſit p̄cepto ſupioris ꝯ̄riū. Un̄ ꝯueniēs ē ꝙ quāto ſupior ē ille q pcipit tanto ei inobedientē eē fit grauiꝰ. 7 ſic inobedientē eē deo fit grauius q̄ꝫ inobediētē eē hoī. 2° ex pte p̄ceptorū.Nō.n.pcipiēs equaliṫ vult impleri oīa que mandat.magis.n.vnuſqſqꝫ vult fine᷑ 7 id qđ ē fini ꝓpinquiꝰ.7 iō tanto eſt inobediētia grauior quanto p̄ceptū qđ qs ꝑterit magis ē de intētiōe illius q pcipit.Et in pceptis qdē dei manifeſtū ē ꝙ quāto p̄ceptū dat̄ de meliori tāto eſt eiꝰ inobediētia grauior.qa cum volūtas dei p ſe ferat̄ ad bonū.quāto aliqd ē meliꝰ tanto deus vult magis illud īpleri. Un̄ q inobediēs eſt pcepto de dilectiōe dei ꝗuius peccat q̄ꝫ q īobediēs eſt p̄cepto de dilectiōe ꝓximi. Volūtas aūt hoīs non ſp magis fert̄ in meliꝰ.7 iō cū obligamur ex ſolo hoīs p̄cepto nō eſt ꝗuius pctm̄ ex eo ꝙ maius bonū ꝑteritur.ſꝫ ex eo ꝙ ꝑterit̄ qđ eſt magis de intentione pcipiētis.Sic ḡ oꝫ ſꝫm diuerſos inobediētie gradus diuerſis inobedientie gradibꝫ cōpare. Nā inobedientia qua cōtēnitur dei p̄ceptum ex ipſa ratiōe inobediētie grauiꝰ eſt pctm̄ q̄ peccatur ī hoīem ſi ſecerneret̄ inobedientia dei: 7 h̄ dico.qa ꝯ̄ ꝓximū peccat 7 etiā cōtra dei p̄ceptū agit. Si tn̄ in aliquo pctō dei p̄ceptū cōtēneret adhuc grauiꝰ pctm̄ eēt. Inobedientia aūt qua contēnit̄ p̄ceptū hoīs leuior eſt pctō quo cōtēnitur ipſe pcipiens. qa ex reuerentia pcepti. Et ſilr̄ pctm̄ qđ directe ptinet ad cōtēptū dei ſicut blaſphemia uel aliqd hꝰmōi grauiꝰ ē etiā ſemota p intellectū inobediētia a pctō q̄ꝫ pctm̄ in q̄ cōtēnitur ſolū dei p̄ceptū. Inobedientia ḡ ē contēnē dei precepta 7 eccl̄ie 7 maioꝝ. Cū aūt ſint multe ordinatiōes eccl̄ie 7 rectorū.q̄ ſint mandata.i.p̄cepta obligantia de necc̄itate ſalutis: nō ē facile ꝯ̄ oībꝫ determinare. Pōt tn̄ hr̄i ꝯ̄ h̄ aliq̄ cognitio ex mā uł forma. Ex materia qdē ſi ſit ordinatio neceſſaria ad ſalutē.caritatē 7 iuſticiā uel diuinā reuerētiā ut illud de correctiōe fraterna. Corripe eū inter te 7 ipſū ſolum. Math.18.° qđ eſt preceptū dn̄ū: 7 ꝙ eucbariſtia a ieiunis ſumat̄ qđ ē p̄ceptū eccl̄ie.de cōſe.diſ.2.c.liqdo.7 ꝙ nō fiāt clādeſtina mr̄imonia.30.q.5.ptotum.7 ꝙ nō reddat̄ debitū ī adulterio pmanēti ab alio.32.q.3.p totū.7 hꝰmōi.hoc tn̄ male pōt determīari niſi ex coī declaratione doc.ꝝ. Ex forma autē.i. ex mō locutionis uel ſcripture ordinatiōis ipſiꝰ pōt h̄ pcipi multipliciṫ.

P̊ ex ſpāli pena poſita in ꝯ̄faciētem videlꝫ ſnīa excoīcatiōis lata.q̄ pena ē maxima in eccl̄ia. Un̄ oēs ordinationes eccl̄ie uel p̄latoꝝ q̄ fiunt uel facte ſunt ſub pena excoīcationis late ſnīe nulli dubiū ꝙ ſūt p̄ceptorie ꝗuis nō dicatur vbū pcipiēdi uel mādādi. Et ſcienter ꝯtrafaciētes ſubditi peccant mortaliṫ niſi cōtineant intolerabilem

errorē. Idē ſi fiāt ſub pena ſuſpenſio-
nis depoſitiōis ul' intdicti. Sʒ ſi fiant
ſub pena excoīcatiōis cōminatorie. i.
nō late ſnīe ſ ferende. nō ē uſqueqq̧
clare. qbuſdā vr̄ q̄ ſit mortale tranſ-
greſſio talis ordinationis ſm Io. Nea
politanū pcipue cū ē ī iure coī ſcripta
Si aūt ab hoīe fiāt dubiū ē. 2° h̄ pōt
ppendi ex pena corpali gui. ut ſi phi-
beatur aliqd ſub pena mortis uel mu
tilatiōis put fit p leges 7 ſtatuta ciui-
tatū q̄ ſm theologos 7 maxīe beatum
Tho. obligāt etiā in foro ↄſcīe ad ob-
ſeruātiā. uel pena incarceratiōis q̄ in-
fertur etiā ab eccliaſticis 7 in religio-
nib9. mortale ē. Nō. n. infert' talis pe-
na niſi p eo qd eēt multū leſiuū iuſti-
cie 7 coīs boni. Idē vr̄ ſi ſub pena gra-
uiori culpe debita aliqd phibeat' ut in
religionib9 aliqb9. 3° pōt h̄ hri ſi or-
dinatio fiat ſub tali forma: Precipio
uel mando ī v̄tute ſpūs ſci 7 ſce obie
uel ſub intimatiōe maledictiōis etne
uel ſub obligatiōe pcti mortalis. His
modis vtūtur coīr cū intendūt pcipe
ſubditi aliqd nccīo faciēdū. In regula
tn̄ bti ffranciſci nri. etiā abſq̧ tali mō
loquēdi habēt' multa pcepta obligā-
tia ad mortale ut hr̄ ī de. Exiui de pa-
radiſo. de v̄bo. ſig. Sed cū preceptū ſit
obiectū ſm Tho. vbi ſ. quōcūq̧ īno-
teſcat 7 qbuſcūq̧ v̄bis pceptū ſupio-
ris ſubdito certitudinalit' tenet' obe-
dire. al' ſtatur v̄tuti verbor. iux̄ illud
Gregi. Hūane aures talia v̄ba iudicāt
q̄lia foris ſonāt. zz. q. 5. c. hūane. vbi
dic glo. q̄ cū nō cōſtat de ītellectu le-
giſlatoris ul' mādātis. nō ē a v̄bis re-
cedendū. ex̄ de ſpōſa. ex lrīs. Alias aūt
faciēdo ↄ ordinatiōes eccīe ul' plato-
rū q̄ nō ſūt pceptorie ē veniale niſi fi-
eret ex cōtemptu. Precepta aūt eccīe
coīa ad q̄ oēs obligāt' ſūt plura. ut de
obſeruatiōe feſtor. ieiunior. ↄfeſſio-
ne 7 h9moi. Cōfirmāt' pdicta p lu-
cidas auctoritates doc. 7 legū ciuiliū.
Scribitur enī. 81. diſ. c. ſi q pſbyteri. 7
i. q. 4. c. eccīa. Pctm̄ paganitatis īcur-
rit qſqs dum xpianū ſe eē aſſerit ſedi
apłice obedire contemnit. et. 14. q. i. c.
qſqs. dr̄. Quiſqs pceptis nō obtēpat
reus erit 7 debitor pene. 7 paulo poſt.
Precepto dn̄i nō obedire pctm̄ ē. 7 ſi
cōſilio vti volueris. minus boni adi-
piſceris nō aliqd mali ppetrabis. Itē
ibidē dr̄. Qd pcipitur impat'. qa qd
impat' nccē ē fieri. 7 ſi nō fiat penam
hʒ. vbi ↄſiliū dat' offerenti ē arbitriū.
vbi pceptū. nccītas ſeruientis uel co-
operātī. et. 19. diſ. c. nulli fas. dr̄. Nul-
li fas eſt vel velle uel poſſe tranſgredi
apłice ſedis pcepta nec nr̄e diſpoſitio-
niſ miſteriū qd vr̄am ſeq oporteat ca
ritatē. Sit g̊ ruine ſue dolore pſtratus
qſqs apłicis voluerit ↄire decreti. Et
xi. q. 3. c. q reſiſtit. ſcribit'. Qui ptāti
reſiſtit: dei ordinatiōi reſiſtit. ſ qd ſi
illud iubet qd non debeas facē. hic ſa-
ne ↄtēnas ptātē. Legeſ etiā īpiales h̄
explicare videtur. Scribit'. n. ff. de iu-
riſdic. om. iu. l. fi. et. xi. q. 3. q reſiſtit.
7 ex̄ d ↄſtitī. c. ut aīar. li° 6°. Obia nō
ſe extēdit ultra limites ptātis pcipiē-
tis. 7. ff. de re. iudi. l. ↄtumacia. dr̄. Cō-
tumacia eor q iuſ dicēti nō obtēpant
litis dāno coherceī'. Cōtumaces aūt
nō videt' niſi q cū obedire debeāt nō
obſequūt'. Et. C. de legib9 7 ↄſti. l. nō
dubiū. dr̄. Nō dubiū ī legē cōmittē
q v̄ba legis āplexus ↄ legi nitit' volū-
tatē. nec penas īſertas legib9 euitabit
q ſe ↄ iuri ſnīam ſeua pꝛogatiua v̄ba
fraudulēt' excuſat. et. C. eo. l. ſi īpialis.
dr̄. Quid. n. ſanctius 7 mai9 imperiali

maieſtate.uł qs tante ſupbie faſtigio
tumid⁹ ē ut regalē ſenſū cōtēnat! Et
C.de ſtatuis ⁊ ima.l.i.dr̄.Eos.n.a pe-
riculo pudoris nolum⁹ īmunes hr̄i q
adulandi ſtudio aut motu cōtinētis
ignauie trāſire q̄ ſunt interdicta tēpta-
uerūt.h ibi.Et pꝫ pmū de iobia. 2° ī
hac pte cōſiderabim⁹ iobie multipli-
cationē.de qua ait ps.Nō ē intelligēs
neqꝫ reqrēs deū.oēs declinauerūt.ſił
īutiles facti ſūt.i.a mādatis dei receſ-
ſerūt.nō ē q faciat bonū.nō ē vſqꝫ ad
vnū.i.xpm. Sꝫ notādū ꝙ cū q̄ſi oēs
declinēt a mandatiſ vniuerſis.tn̄ dr̄ſis
de cauſis declināt ab eis. p̊.n.aliq de-
clināt p īpotētiā.Sꝫ q̄tū ad mandata
dei null⁹ iuſte pōt ſe excuſare. qa ſm
Jero.Maledict⁹ ille q dixerit dnm p-
cepiſſe īpoſſibile.De mādatiſ āt hoīuꝫ
dicit btūs Tho.ꝙ ſi p̄latus tot p̄cepta
multiplicet ꝙ ſubdit⁹ ea īplē nō poſ-
ſet excuſat a pctō. Et iō p̄lati debent
abſtinere a multiplicatiōe p̄ceptorū.
Ad h facit regula iuris.c.idē.ex̄ d re.
iuris.li° 6°.et.ff.eo.ti.l.īpoſſibiliū nul-
la ē obligatio.Et intelligit nō ſolū de
īpoſſibilitate facti ſ etiā iuris ſm glo.
ibi.Vn̄ ſi p̄latus ꝯ ius mādet.nō pōt
obligari ad illud.nec tenet nec dꝫ obe
dire.Si āt dubitat.vtꝝ poſſit facē qa
ꝯgue ⁊ durū ē.obedire dꝫ.Vn̄ diſ.19.ī
mēoriā.dr̄.Licꝫ vix ferēdū ab illa ſcā
ſede īponat.iugū tn̄ feram⁹ ⁊ pia de-
uotiōe toleremꝰ. 2° aliq declinant a
mādatis p ignorātiā.Sꝫ notādū ꝙ in
mādatiſ q̄ ſūt de iure dīno nulla igrā-
tia excuſat a mortali.Sꝫ ut apłs dic.i.
ad Cor.14°.Ignorās ignorabit.i.rep-
babit a deo ſi trāſgrediat mādata ne-
ceſſaria ad ſalutē.In poſitiuis aūt ſeu
hūanis p̄ceptis niſi hēat iuſtam cām
ignorantie.ut qa non potuit ſcire nec

habuit q doceret.nō excuſat a pctō q
tenet ad ſuādū ⁊ nō ſeruat.Vn̄ Ni-
colaus papa dic diſ.20.Si decreta ro-
manoꝝ pōtificū nō hebetis.de negle-
ctu ⁊ incuria redarguēdi eſtis. Sꝫ de
ignorātia ſatis dictū ē ſ de pctō in ge-
nerali. 3° declināt aliq a mādatis per
certā ſciam.⁊ h aliqn̄ ex ſufficienti ra-
tione.aliqn̄ ex neglectu.aliqn̄ ex con-
tēptu.Ex ratiōe nullus pōt declinare
licite a mādatis dei nullo caſu niſi de⁹
ſibi ꝯtriū mādet.ut mādauit Oſee ut
ꝯgſcēt mulierē fornicariā.Oſee p° ca°.
q in h nō peccauit ſm Tho.Sꝫ ī p̄ce-
ptis p̄latorū pōt aliqn̄ declinare ſine
pctō.Dic.n.Petr⁹ de Palude ī 4°.ꝙ
ſi p̄lat⁹ p̄cipit alicui errās nō p̄ceptu-
rus ſi ſciret veritatem.pōt talis ſalua
obia.i.ſine pctō nō implē illud.ex̄ de
reſcriptiſ.c.ſi qn̄.Dic etiā ꝙ p̄cepta pn
cipis intelligūtur ſaluo iure alterius.
C.de emanci.li.l.nec aūt.Vnde nō dꝫ
ſp īplē mādatū pncipis ſiue pape.ſed
ſufficit cām pbabilē nō īplendi alle-
gare ut expſſe dr̄ ī.c.ſi qn̄.Nā dic etiā
dn̄s Anto.de bu. ꝙ ſubdit⁹ mandato
ſupioris ſi mot⁹ iuſta cā nō obedit nō
peccat.Si aūt dubitat vtꝝ intēdat ſu-
perior eū obligare ad faciendū etiā ſi
ſciret factum vnde mouet ſubdit⁹ ad
nō faciēdū exiſtimans iuſtā cām hr̄e
dꝫ obedire.ar.23.q.i.c.qd culpat.uel
ſignificādo expectare ſecūdā iuſſiōeꝫ
ut in dcō.c.ſi qn̄.ex̄ d reſcriptiſ.Ex ne-
glectu declinādo.i.nō ſuādo māda-
ta dīna aut humana faciūt ꝯobiam.
Eſt.n.iobediētia put eſt vitiū gnāle
ſaltē.Ea.n.que ſūt ab apłis ⁊ eoꝝ ſuc
ceſſoribꝫ inſtituta nulla deſidia negli
gātur.nulla diſſenſiōe violent.nulla
ꝯcertatiōe turbētur.ut ait Juli⁹ papa
25.q.i.c.amputato.Ex cōtēptu autē

declinat a mandatis qui nō tm̄ ex ne-
gligentia ſ etiā ex quadā ptinacia re-
nuit ſubijci p̄ceptis ſupiorū. Et h̄ eſt
inobia ſtricte ⁊ formalit̄ ſpāle pctm̄.
Vn̄ xp̄s Luc. x°. inqt. Qui vos. s. p̄la
tos ſpnit. i. cōtemnit in mādatis vr̄is
me ſpernit. Et iō Nicola⁹ papa. 25. q.
2. c. ſi qs. ait. Si qs dogmata. mādata
interdicta. ſanctiōes ⁊ decreta p catho-
lica ⁊ eccl'iaſtica diſciplina p correcti-
one īminētiū uel futurorū malorū a ſe-
dis aplice p̄ſule pmulgata cōtēpſerit
anathema ſit. i. fiat. h̄ ibi. Facē g̊ ali-
qd ꝯ p̄ceptū diuinū uł hūanū nō ex cō
tēptu ſ ex paſſiōe mortale ē. facē aūt
ex ꝯtēptu nō ſolū mortale ſ grauī⁹. ⁊
nō ſolū ſi fiat ꝯtra p̄ceptū ſ etiā ſi fiat
ꝯtra mādatū. i. ꝯtra illud qđ de ſe eſt
veniale mortale ē. Vn̄ qđ dicit Aug⁹
Nullū ē adeo veniale qđ nō fiat mor-
tale dū placet. diſ. 25. §. alias. expōit
glo. i. cui⁹ cōtēpt⁹. s. venialis. ita ꝙ ip-
ſe cōtēptus ē mortalis. pꝫ h̄ s̄. de pctō
ī gnē de varietate pctī. patetqꝫ ſecun-
dū de inobia. 3° p̄ncipalit̄ ꝯſiderem⁹
punitiōꝫ inobie. Nā p īobiam īcurrit̄
maledictio dei qđ oñdit pp̄ha di. Ma
ledicti q declināt a mādatis tuis. s. a
deo. Ad qđ etiā facit Deut°. 27°. Male
dictus q nō pmanet ī ſermonibꝫ legi
hui⁹. nec eos ope pficit. s. obediendo
Et Eccl. 41°. dr̄. Ve vob̄ viris īpijs q
dereliqſtis legē dei altiſſimi. s. p īobe-
diētiā. ⁊ ſi nati fueritis in maledictio-
nibꝫ erit ps vr̄a. Maledictio dei ſigt
punitionē. Dicē. n. dei ē facē. Et ideo
Deut°. 28°. ſcribit̄. Si nolueris audire
vocē dn̄i dei tui ut cuſtodias ⁊ facias
oīa mandata ei⁹. s. obediēdo. venient
ſup te oēs maledictiōes iſte ⁊ apphē-
dent te ⁊c. q̄ ibi legūtur q̄ cā breuitađ
omitto. Patꝫ h̄ p pclara ſcript̄e exem-
pla. de qbꝫ hr̄ ī ſermonario de p̄ceptis
circa p̄ncipiū de inductione obie pce-
ptorū. Legit̄ etiā ī uitis patrū ꝙ qdā
monachus noīe Malch⁹ q acceſſit ad
viſitādū pentes ꝯ obiam abbatis ca-
ptus ē ab īfidelibꝫ ⁊ multa ppeſſus ē.
Quidā etiā liberat⁹ a btō Benedicto
cū vexaret̄ a diabolo qa ꝯ obiam ipi⁹
pr̄is ordinem ſacꝝ ſuſcepit. a diabolo
arrept⁹ ē iterꝝ. Ecce q̊t maledictiōes.
Etiā eccl'ia punit īobiam maledictio-
ne excoīcatiōis. Nā ptinacit̄ inobedi-
entes excoīcātur. ſm̄ illud apli. 2. ad
Cor. x°. Parati vlciſci omnē inobiam
Vn̄ ut dictū ē s̄. in p̄ncipio. xi. q. 3. c.
abſit. dr̄. Nunc aūt inobediēs ſpūali
aīaduerſiōe trūcat̄. i. excoīcatur. Ex-
coīcatio aūt maledictio dr̄ īiurie. 24.
q. 3. c. cū ſancti viri. Quid plura! Ma-
ledictio oībꝫ peior eſt. qua. s. priuant̄
īobediētes dei viſiōe ⁊ ꝯſortio ſcōꝝ.
Maledicti. n. erūt q cōtēnūt te. s. per
īobiam. ut dr̄ Thobie. 13° ca°. Xp̄s. n.
dicet reprobis q mādata ſua nō cuſto-
dierunt. Diſcedite a me maledicti in
ignē etnū. Vn̄ ī hui⁹ figurā. xp̄s ma-
ledixit ficulnee quā ſine fructu repit.
Math. 21° ca°. Vn̄ ſubito ſiccata ē nō
apta niſi ad ignē. Sic qui ſine fructu
obſeruatiōis mādatorū repiūt̄. a xp̄o
maledicūtur. i. reprobātur ita ꝙ āpli⁹
mereri nō pn̄t uel deo frui. ſ ad ignē
gehēne mittuntur. Et ſic pꝫ tertiū de
inobia. patetqꝫ ps p̄ma hui⁹ ſmonis.

¶ Pars ſecūda huius ſermonis. in qua
ponit̄ ali⁹ ſupbie gradus qui dicitur
peccandi libertas ſiue licentiatio.

SEcūdo in iſto ſermone trac-
tandū ē de alio gradu ſupbie
q dr̄ peccandi libertas. Talis

n. vult eſſe ſil̃is deo ut.s. libeat ei fa-
cere q̄d vult. ut dic Anſel. in li° d̄ ſili-
tudinibꝫ q̄ꝛ q vult eē liber ſui ⁊ nulli
legi ſubijci. vult auferre coronā de cā-
pite dei. qa ſolū eſt ei h̄ ꝓpriū ut nulli
ſubijciatur. Et ſi ĩpedit̃ a deo aliq̄bus
tribulatiõibꝫ uł obſtaculis ut nō poſ-
ſit libere ĩplere voluntatē ſuā malam
iraſcit̃ ꝯ̄ deū blaſphemat ⁊ ĩiuriatur.
Huic aūt accedit q̄d legitur ꝑabolice
Luc. 15°. de filio ꝓdigo q petita a pr̄e
ſubſtātie ſue portiõe ⁊ accepta. i. liber-
tate ſue volūtatis abijt in regionē lō-
ginquā in ſtatū. s. ruēs malitie remo
tū a deo ubi diſſipat totā ſubſtātiā. s.
gr̄e ⁊ v̊tutis a deo habite. ⁊ bona etiā
naturalia debilitat viuendo laſciue ⁊
ſeruiēdo demonijs. Unde Ber. ait de
h̄ g̃du: Per hāc libertatē monach⁹ cū
nec iam mḡrm videt quē timeat nec
frēs q̊s reuereat̃. quāto ſecuri⁹ tanto
liberi⁹ ſua deſideria ĩplere delectat̃ a
q̄bus in monaſterio tā timore q̄ꝫ pu-
dore ꝓhibebatur. ſ etiā ſi frēs ⁊ abba-
tem iam non timet. nōdū tñ punitus
dei formidine caret. h̄ ille. Et ſic patꝫ
pars ſecunda huius ſermonis.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermonis. in qua po-
nit̃ ultim⁹ gradus ſuperbie qui dici-
tur peccandi conſuetudo.

TErtio in iſto ſermone tractā-
dū ē de alio g̃du ſupbie q d̄r
peccādi ꝯſuetudo de qua ſad
puto dictū ſit ſup̃ de pctõ ĩ gnāli. Si-
cut. n. humilis a pctis timore dñi ca-
uet. ita ſupbus deū cõſiderās non eſſe
iux̃ illud ps. Dixit ĩſipiēs ĩ corde ſuo
nō eſt de⁹. quotidie peccare nō timet.
Un̄ Ber. loq̄tur ondēs q̄liter iſte gra-
dus ex p̄cedēti ſubſequat̃. di. Poſtq̄ꝫ
terribili dei iudicio ꝑma flagitia ĩpu-
nitas ſeq̄tur. expta volūtas cito repe-
titur. repetita blāditur. cõcupĩa reui-
uiſcente ſopit̃ ratio. ligat cõſuetudo.
trahit̃ miſer ĩ ꝓfundū malorū. trahit̃
captiu⁹ ĩ tyrānidē vitiorꝝ: ita ut car-
naliū voragine deſideriorū abſortus
ſue ratiõis diniq̄ꝫ timoris oblit⁹ dicat
inſipiēs in corde ſuo. nō ē deus. Iam
indifferenter libitis ꝓ licitis vtit̃. iā ab
illicitis cogitādis. patrandis. inueſti-
gādis anim⁹ man⁹ uel pedes nō ꝓhi-
bētur ſed q̄cq̄d in cor ĩbutū ad man⁹
uel pedes venerit machinatur. h̄ ille.
Talis cõſcĩa eſt filia illa mulieris Ca-
nanee que ut h̄r ĩ euāgelio hodierno
Math. 15°. male a demonio vexat̃. Sꝫ
aĩa hñs talē cõſcĩam dicat illud euan-
gelij cū ipſa. Miſerere mei dñe fili da-
uid. filia. s. conſcĩa mea male a demo-
nio vexat̃. ut mereat̃ audire. O mł̃ier
i. aĩa. magna ē fides tua. fiat tibi ſicut
vis. ⁊ ſanetur filia illi⁹. i. cõſcĩa. ex illa
hora. i. ĩ preſenti ꝑ gr̃am. ⁊ ĩ futuro ꝑ
gloriam. in ſecula ſeculorꝝ. Amen.

¶ Feria ſexta poſt primā dñicā in qua-
dragesima de q̄dditate ⁊ entitate ina-
nis glorie Sermo. 46⁹.

OMne quod
eſt in mūdo aut ē cõcupĩa
carnis aut ꝯcupĩa oculorꝝ
aut ſupbia vite. Iterū vbi
s̄. Poſtq̄ꝫ in p̄cedentibꝫ frēs cariſſimi
de ſupbia ⁊ eius ſpēbus tractatū eſt:
ſeq̄tur cõueniēter tractare de ꝑmoge
nita eius. s. inani gl̃ia q̄ etiā ē vitiū ca-
pitale ex q̊ alia pctā oriunt̃ ſm̄ Gregl.
31°. moral. Et q̄ꝫuis multū ſue genitri-
ci aſſimilet̃. differt tamen realit̃ ab ea

Nã ſupbia ĩordinate excellẽtiã appe-
tit. inanis glĩa võ manifeſtatiõe ipſi⁹
excellentie apud alios oñdẽ q̃rit. Rõ
aũt quare glĩa tã ardẽter deſideratᷣ ẽ.
qa btĩtudo q̃ nãlitᷣ deſideratᷣ ⁊ appetitᷣ
hʒ ĩ ſe glĩam. i. claritatẽ ⁊ decorẽ ſ; ve-
rã ⁊ pmanẽtẽ. Vñ ⁊ ipſa btĩtudo fre-
quẽter ĩ ſcripturis glĩa nũcupatur. in
ps. Glĩa hᷣ ẽ oĩbꝰ ſanctis ei⁹. Et Jacobi
p̊. Qui ſuffert tẽptationẽ cũ ꝓbatus
fuerit accipiet coronã glĩe. i. p̃miũ. Et
iõ ĩanis glĩa p̃ma ẽ que campũ ĩtrat ꝯ
v̂tuoſos pugnatura. vltima ẽ ĩ receſſu
Vñ qa null⁹ q̃ſi euadit qn ab ea aliqñ
feriatᷣ. Propterea ſaluator Math. 5°. nõ
dixit ſimplicitᷣ negãdo: Btĩ q nõ hñt
ſpm̃. i. ventũ inanis glĩe. ſ; btĩ paupes
ſpũ. i. q parũ hñt de ea. Nã ſm Augꝰ.
tãto efficimur deo acceptiores quãto
fuerimus ab hac ĩmũditia mũdiores.
Vñ ait Jobes ĩ v̂bis ꝓpoſitis. Oẽ qꝺ ẽ
ĩ mũdo ⁊c. De qua inani glĩa tractan-
tes p̃ncipali⁹ in iſto ſermõe de ſua en-
titate tractabim⁹. Circa quã tres con-
ſiderationes faciem⁹. quaꝝ
Prima dicetur diffinitio.
Secunda võ conceſſio.
Tertia autem offenſio.

¶ Pars prima hui⁹ ſermonis. ĩ qua po-
nitur inanis glĩe diffinitio ⁊ declara-
tur ſi eſt peccatum.

PRimo igitᷣ ĩ iſto ſermõe circa
inanis glĩe diffinitiõ; aduer-
tendũ ẽ ꝙ põt ſic diffiniri ſm
Durãdũ in li° 2°. pte ſecunda. ⁊ ſcðm
Jero. Inanis glĩa ẽ inordinat⁹ appeti-
tus hũane laudis ⁊ delectatio vana.
Nã gloria claritatẽ quandã ſigt. Vñ
Amb°. ait. Glĩa ẽ clara cũ laude letitia.
Et Tulli⁹ ĩ rethorica. Glĩa ẽ frequens
de aliq̊ fama cum laude. Et Aug⁹ ait
ſup Joh. Glĩari idẽ eſt qꝺ clarificari.
Claritas aũt ⁊ decorẽ quẽdã hʒ ⁊ ma-
nifeſtationẽ. ⁊ iõ nomen glĩe ĩportat
manifeſtationẽ quãdã alicui⁹. ſiue il-
lud ſit bonũ ſpũale ſiue tpale ſiue cor-
porale. Quia võ illud qꝺ ſimplicitᷣ eſt
clarũ a multis cõcupiſci põt ⁊ a remo-
tis. ut pʒ exemplũ de lumine ſolis uel
ignis. iõ ꝓprie p nomen glĩe deſignatᷣ
ꝙ bonũ alicui⁹ veniat in notitiã mul-
toꝝ ⁊ approbationẽ. Et iõ dĩc Tit⁹ li-
uius ꝙ gloriari ĩ vnũ nõ eſt. Et iõ ait
phus 7° ethicoꝝ. Fama quã multi fa-
mãt oĩo nõ depditur. et. 4. q. 3. §. itẽ ĩ
criminali. Fama ſollẽnis facit fidẽ. et
extra de accu. c. inqſitionis. Famã uel
infamiã nõ faciũt dicta paucoꝝ. et. ff.
de teſtibꝰ. l. 3. in glo. Fama ita ꝓbatur
ꝙ duo teſtes dicant maiorẽ ptem ppli
ita ſentire ⁊c. Largi⁹ tñ accepto noĩe
nõ ſolũ cõſiſtit ĩ multitudinis cogni-
tiõe nomen glĩe ſ; etiã paucoꝝ vlᷣ etiã
vni⁹ ⁊ ſui ſoli⁹. dũ. s. aliqs ꝓpriũ bo-
nũ ꝯſiderat ut laude dignũ. Sed ad
maiorẽ p̃dictoꝝ declarationẽ mouetᷣ
vnũ dubiũ. Si ĩanis gloria ſit pctm̃.
Rñdetᷣ ſm Alex. in ſecũda pte ſũme
ĩ tractatu de inani gloria. q. 1. ⁊ beatũ
Tho. ſcða ſcðe. q. 132. arti. p̊. ꝙ inanis
glĩa eſt pctm̃. qꝺ ꝓbatᷣ triplicitᷣ. p̊ ex
pte ei⁹ de quo laus appetitᷣ. Vbi nõ ꝙ
vanũ dĩ tribus modis. s. qꝺ caret ve-
ritate. ſtabilitate ⁊ vtilitate. p̊ vanũ
dĩ qꝺ caret veritate. ⁊ ſic oẽ mẽdaciũ
dĩ vanũ. ĩ ps. Vt qd diligitis vanita-
tẽ ⁊ q̃ritis mendaciũ? Vñ Ptolome⁹
ait. Qui ĩ mẽdacio cõfidit deficiet. qa
s. vanũ ẽ. 2° mõ vanũ dĩ quod caret
ſtabilitate. ⁊ ſic oĩs creatura cum de ſe
ſit ex nihilo ⁊ vertibilis ĩ nihil dĩ va-
na. Vñ eccl̃iaſtes p̊. Vanitas vanitatũ

⁊ oīa vanitas. 3° mō vanū dr̄ qđ caret vtilitate.⁊ ſic oīs res dr̄ vana q̄ nō refert̄ ad debitū finem· ut medicina q̄ nō ofert ſanitatē ad quā eſt ordinata dr̄ vana. Vn̄ Yſa.49°. In vacuū laboraui ſine cā:⁊ vane ɔſūpſi fortitudinē meā. Nō igitur qn̄ qs laudari appetit ïaniter. h̄ eſt· uel qa appetit laudari de falſo uel de bono trāſitorio uel de bono infructuoſo.g̃ inanis gl̄ia ē peccatū. 2° ꝓbat̄ ꝙ inanis gl̄ia eſt pctm̄ ex ꝑte eius a quo laus appetit̄.s.qn̄ laus a pctōre appetitur uel ab alio q de eo non h̄ꝫ certitudinē. Vn̄ Jero⁹. Si vitā tuā in ore hoīuꝫ poſueris: mō magn⁹ mō paruus mō nullus habeberis. 3° inanis gl̄ia ē pctm̄ ex pte eius q afficitur. Si.n.hō nō ꝑpt̄ aliud ſ ꝑpt̄ ſeipſū laudari appetit· puta qa finē ⁊ ſuorū operū mercedē ī laude hoīuꝫ ponit tal̄ peccat. Qđ cōfirmat glo. Math.5°. di. Finē boni opis nō ī laudibꝫ hoīuꝫ conſtituatis.⁊ Math.6°. ſuper illud: Attēdite ne iuſticiā veſtram.ait glo. Vera merces ꝑua ītētiōe vacuat̄.⁊ Beda ſup Eſdrā dicit. Qui ieiunat· orat elyam dat illa intētione ut videat̄ ab hoībꝫ ⁊ laudet̄: proles bone actionis q̄ſi de īmūda genitrice nata ē ſordide intentiōis. Et greg⁹ in omel. de diuite de pe.diſ.3.c.q̄q̄. Cauēdū ē nobis ut ſi forte aliqđ bonū agim⁹ in p̄nti ſeculo remunerationē accipiam⁹· ne forte dicat̄ de nob: receperūt mercedē ſuā. h̄ ibi. Ex qbus oībꝫ pꝫ ꝙ inanis gl̄ia ē pctm̄. Q ſi dicatur. Illud p qđ aliqs ꝓuocatur ad bonū nō ē pctm̄.ſ p appetitū gl̄ie hoīes ꝓuocant̄ ad bonū. Dic n. Tulli⁹ ī ꝓlogo tuſculanaꝝ qōnū.ꝙ hoīes ad ſtudia īpellūtur gl̄ia.⁊ Ouidius in lib° de ponto. Excitat auditor ſtudiū laudataqꝫ vt⁹. Creſcit ī īmenſū gl̄ia calcar hꝫ.⁊ Ouidius li° 4°. triſtiū. iterū inqt. Nō ꝑuas aīo dat gl̄ia vires. Et fecunda facit pectora laudis amor. Ad h̄ rn̄det̄ ꝙ ⁊ ſi aliq ꝓuocāt̄ ad v̄tutū opa ex appetitu gl̄ie hūane ſicut ex appetitu alioꝝ bonoꝝ tpaliū: tn̄ nō ſūt vere v̄tuoſi q ꝑpt̄ gl̄iā opa v̄tutū faciūt. Itē ſi dicat̄.cū de⁹ nob gl̄iam in p̄miū ꝑmittit ꝓ bonis opibꝫ ſ̄m illud ad Ro.2°. Hiis q ī patiā ſunt boni opis gl̄iā ⁊ honorē ꝑmittit de⁹: licite videtur illud eē appetēdū.igit̄. Ad h̄ rn̄det̄ ꝙ gl̄ia q̄ ꝑmittitur a deo in p̄miū nō eſt gl̄ia mūdi vana ſ vera ⁊ hanc debem⁹ q̄rē· iux̄ illud p̄s. Gl̄ia mea ī deo eſt. gl̄ia vana igit̄ vitioſa ē. Et iō in mūdo vane gl̄iat̄ q bona tpalia habita recog̃ſcit ⁊ reputat ut magna bona· ī eis delectat̄ appetit laudes hūanas ⁊ de illis cōplacētiā habet ut ꝓpriū cōmodū ⁊ magnū bonū. Unde Greg⁹ ī moral. dic.⁊ h̄r diſ.47.c. Oēs ſeculi dilectores ꝓ tpali gloria vſqꝫ ad mortē deſudare appetunt· ꝓ ſempitna patrū in labore ſubſiſtūt. Pro hac conſequēda romani multa ꝑicula ⁊ ḡuia ſuſtinuerunt ⁊ labores mirabiles ut ponit Aug⁹ in 5°. đ ciui.dei.ca°.18°. Vn̄ ⁊ Brutū qui filios occidit cōmendat poeta Virgili⁹ ī 6°. Eneidoꝝ. Natoſqꝫ pater noua bella mouētes. Ad penam pulchra pro libertate vocabit. Infelix utcūqꝫ ferrēt ea facta mīores. Et poſtea ſequitur di. Vicit amor patrie.s.illū brutū laudūqꝫ īmenſa cupido. Vn̄ Aug⁹ vbi ſ̄.ait. Hec ſunt duo illa.s.libertas ⁊ cupiditas humane laudis q̄ ad facta compulit mirāda romanos. hec eſt igitur gl̄ia vana. Vn̄.i.Reg.ꝓ dicitur. Gloria eius ſicut ſterc⁹. Et de hac dr̄ Apocꝫ.18°. Quātū gl̄ificauit ſe ⁊ ī delitiīs fuit: tantū date ei tormētū

⁊ luctum. Ex quibus oībꝫ patꝫ ꝙ ina-
nis glīa vitiū ē ⁊ malū ⁊ pctm̄. Unde
Tullius in pͦ ꝺ officijs inquit. Cauen-
da eſt glorie cupiditas. eripit. n. animi
libertatem ꝓ qua magnanimis viris
oīs debꝫ eſſe contētio. Hoc ille magnꝰ
Scipio ſeruauit qui gloriā fugiebat. ſꝫ
tanto plus hec ipſum ſequebatur. Et
iō p̄cepit xp̄us Math. 6°. di. Te faciēte
elemoſynā neſciat ſiniſtra qd faciat
dextera tua. i. ſiniſtra intētio laudis ⁊
glorie tēporalis nō ſe īmiſceat ī bono
ope qꝺ agis figurato p dexterā. Cōfir-
mantur p̄dicta p Augſ. 5°. de ciui. dei.
ca°. 4° di. Sanius videt qui ⁊ amorē
laudis eē cognoſcit. qꝺ nec poetā fu-
git Oratiū qui ait. Laudis amore tu-
meſcūt certa piacula que te tibi lecto
poterunt recreare libello. Ideoq̄ ī car-
mine lyrico ad reprimēdam dn̄andi
libidinem ita cecinit. Latius regnes
auidū domando ſpiritū. quia ſi libyā
remotis gadibus iungas. ⁊ vterqꝫ pe-
nus ſeruiat vni. hec ille. Et ſic patꝫ ps
prima huius ſermonis.

¶ Pars ſecunda huius ſermonis. in qua
declaratur ſi appetitꝰ laudis aliquan-
do eſt laudabilis.

SEcūdo in iſto ſermone ſcien-
dum eſt ſcꝺm p̄dictos doc. ꝙ
pōt quis bonū ſuū cognoſcē
dignū laude ⁊ approbare illud cupiēs
etiā ab alijs laudari ſine peccato. imo
laudabiliter triplici reſpectu. pͦ ut de-
us glorificetur. 2° ut ꝓximus edifi-
cetur. 3° ut mala ſuſpitio remoueatur.
pͦ dico ꝙ poteſt quis digne appetere
laudem ut deus glorificetur. qa hꝰ nō
eſt niſi appetere laudē dei. Ita. n. dicit
Math. 5°. Sic luceat lux veſtra coram
hoībus ut videāt opera veſtra bona ⁊
glorificēt patrē veſtꝝ qui in celis eſt.
Sup quo verbo ſic dīc Criſoꝰ. Sic lu-
ceat. i. ſic illumīate docētes ut nō ve-
ſtra tm̄ audiāt verba ſed etiā videāt
opera. ut quos illuminatis p verbum
quaſi lux condiatis per exemplū. ideo
ſubdit: vt videant opera veſtra bona
i. bona intentione facta. non. n. ē bo-
nū opus vbi eſt mala intētio. vel bo-
na opa. i. deo grata. i. ſine peccato mor
tali facta. vel bona opera. i. vtilia. Et
ſubiūgit: vt glorificent patrē veſtrū
qui in celis eſt. q̄i di. nō glorificēt vos
ſed patrē veſtꝝ cui ſoli ē honor ⁊ glo-
ria. ita ꝙ in ope veſtro tanq̄ finē uel
p̄miū laudem hoīuꝫ nō queratis ſꝫ ſo-
lum laudē dei. Ad hꝰ facit illud Augſ.
in ſermone de cōfeſſoribꝫ. Solet mul-
tos mouere cariſſimi ꝛc. De hꝰ habet
exēplū apłoꝝ. de qbus ait Augꝰ 5°. de
ciui. dei. ca°. 14°. Sancti apłi cum ī his
locis predicarent xp̄i nomen tenētes
qꝺ audierant a bono mḡro eodemqꝫ
medico mentiū. Si quis me negaue-
rit coram hoībus. negabo eū corā prē
meo qui in celis eſt uel coram angelis
dei. Inter maledicta ⁊ obprobria int
grauiſſimas pſecutiōes crudeleſqꝫ pe-
nas non ſunt deterriti a p̄dicatiōe ſa-
lutis humane tanto fremitu offenſio-
nis. Et ꝙ eos diuina facientes atqꝫ di-
centes. debellatis quodāmodo cor-
dibus duris atqꝫ introducta pace iu-
ſticie ingēs in eccleſia xp̄i gloria con-
ſecuta eſt. nō in ea tanq̄ in ſue virtud
fine quieuerūt. ſed eam quoqꝫ ipſam
ad dei gloriam referētes. cuius gratie
tales erāt. Iſto quoqꝫ fomite eos qbꝫ
cōſulebāt ad amorē illius a quo ⁊ ipſi
tales fierent accendebant. hec ille. Et
ideo tales dicūtur in dn̄o gloriari. Ad

quod hortatur apoſtolus.2.ad Cor.
x°. di.Qui gloriatur in dn̄o glorietur.
Et quia dicit apl's h̄ eē ſcriptū·ſcien-
dū eſt hoc haberi Jere.9° ca°. Qui glo-
riatur glorietur ſcire ⁊ noſce me.Pro
h̄ g̊ ꝙ.ppheta dicit : Glorietur ſcire ⁊
noſce me·apl'us dicit : In dn̄o gloriet̃.
qđ exponit beat⁹ Tho.ſup epl'as Pau
li.di.Gl'iari in dn̄o.i.de his que ſunt
ſcđm dn̄m.i. bonis actibus ⁊ rebus
ſpiritualibus.Unde apl's.2.ad Cor.
p̊ ait.Gloria noſtra h̄ eſt teſtimoniū
conſciētie noſtre.s.ꝙ non te mordeat
conſcientia de pctīs grauibus·ſed at-
teſtetur opib⁹ noſtris approbās ea ut
bona ⁊ laudabilia·non de malis ſicut
ille de quo p̄s.ait. Quid gloriaris in
malitia.Vel ī dn̄o gloriari.i.gloriam
ſuam ⁊ bonum ſuū reputare ſe habe-
re a dn̄o.⁊ totum quod cedit ī gloriā
ſuam referre in dn̄m·ſcđm illud p̄s.
Tu dn̄e ſuſceptor meus es·gl'ia mea.i.
cauſa glorie mee.Et ſumitur ꝓprie ab
apl'o cum dic̄.In dn̄o glorietur.q̄i di-
cat.Nō nobis debem⁹ imputare glo-
riam ſed deo.Unde ſubdit ibi.Nō.n.
ꝓbatus ē ille qui ſeipſum cōmendat
de ſe gloriando·ſed quē deus cōmen-
dat.i.cōmēdabilē facit bonis opibus
⁊ miraculis.Nā deus eſt cauſa totius
boni opis p hoīes facti. 2° pōt ⁊ deb3
qs appetere laudem ut ꝓximus edifi-
cetur.Ita.n.dicit apl'us ad Ro.12°. 2.
ad Cor.8°. et.12.q.i.c.nolo.Prouidē
tes bona non ſolum corā deo ſed etiā
coram oībus hoībus.et.i.ad Cor.x°.
Sine offenſione eſtote iudeis ⁊ gen-
tib⁹ ⁊ eccl'ie.⁊ placete oībus p omnia
ſicut ⁊ ego omnibus p omnia placeo.
Si qs g̊ videt ꝙ ex doctrine donis uel
exemplari vite alij proficiūt ⁊ ipſum
laudant.⁊ inſup videt ſe in bona opi-
nione eſſe ⁊ illud approbat ⁊ gloriat̃
⁊ complacentiam habet ꝓpter vtilita
tem aliorū inde ſequentē·hoc lauda-
bile eſt. Si quis etiā alios virtuoſos
actus ſe habere conſpicit ⁊ deo ſerui-
re ac ſalutem aliorū ꝓcurare illos ap-
probat ⁊ collaudat ac complacentiam
habet de eorum laude propter dei ho-
norem ⁊ proximi vtilitatem laudabi-
le eſt.Nam gloria patris ē filius ſapi-
ens.Et apl'us dicit de Corinthis.Glo
ria mea vos eſtis.Et ideo ꝓpter h̊ de-
bet quis curā habere đ bono nomine
Eccl.41°.Unde.12.q.i.c.nolo.Quiſqs
famā cuſtodit in alijs miſericors eſt.
vbi etiam habetur ꝙ conſcientia ē no
bis neceſſaria quo ad deum.⁊ bona fa-
ma quo ad proximū. Et propter hec
duo criſma cōficitur ex duobus.s.ex
oleo ꝓpter nitorem uel ſplendorē cō-
ſciē.⁊ ex balſamo ꝓpter nitorē fame.
Et ideo ait apl'us.i.Cor.9°. Expedit
mihi magis mori q̃3 ut gloriam meam
quis euacuet.i.bonam famā ⁊ opinio-
nem habitam.Et ideo.C.de his q po-
tētior3 noīe.l.i.dicitur.Prodigus di-
citur q famā ꝓ nihilo hab3. Et Tulli⁹
li° 2°. de oratore.Bona eſtimatio mul
tiſ diuitijs p̄ſtat.Et Virgili⁹.x°.Enei-
dorum inquit.Cūq3 dies breues ⁊ ir-
recupabile tempus.Omnibus eſt vi-
te ſed famā extendere factis.h̄ virtus
eſt ⁊ opus. Et Ouidius đ arte amādi
lib° 3°. ſic dicit.Quid petitur ſacris ni-
ſi tm̄ fama poetis.Hoc votum noſtri
ſūma laboris habet.Et ꝓpter h̊ ſancti
aliquando gloriātur.i.ſe laudant iu-
ſte ut homines qui minus q̃3 debēt de
virtutibus eorum ſentiant ⁊ opinan-
tur auditis magnis eor3 bonis in ma-
iori veneratione ⁊ deuotione habeāt
eos.indeq3 magis ꝓficiāt.Sic ⁊ apl'us

Paulus magnalia ſua Corinthis nar-
rat quibus per eum conuerſis pſeudo
apłi ſupuenietes ſua falſa doctrina cō
teptibilē reddiderant. di. Si voluero
gloriari non ero inſipiens. z. ad Cor.
xi°. ca°. Id. n. fecit ꝓpter vtilitatem ip-
ſoꝝ ut doctrine ſue ſacre magis aſſen-
tirent. Et ideo ex iſto modo ſequitur
aliud. s. 3° modo poteſt quis appetere
laudem ut oīs ſiniſtra ſuſpitio euitet̃
⁊ veritas elucidetur. ita dicit apłus. z
Cor. 4°. In manifeſtatione veritatis
cōmendantes noſmetipſos. Aliqui. n
querunt gloriam non ꝓpter ſeipſos ſꝫ
ut vitent ſcandalum alioꝝ. Aliquis
n. religioſus putabitur malꝰ ⁊ iniquꝰ
⁊ hꝫ erit ad ſcandalum non ſolum ip-
ſius ſꝫ etiā omniū. iō ut euitet malum
nomē ad qđ ſequit̃ tale ſcandalū v̊tu-
tes ſuas manifeſtabit ⁊ laudari q̄ret
⁊ ſuā bonitatē oñdet ut glīam acqrat
ſeu famā. nō ꝓpt̃ ipſam gloriam ſꝫ ad
ſcandalū vitandū ⁊ ut veritas diluci-
detur ⁊ manifeſtet̃ ⁊ ſuſpitio oīs tol-
lat̃. z° pōt qs q̄rere gloriā ꝓpt̃ vitādū
malū rerū aut pſone. Nā aliqs accu-
ſabit̃ velut ꝓditor ⁊ ſceleratꝰ ⁊ vitio-
ſus ⁊ nō erit verū ex q̊ īminet ſibi pe-
riculū ⁊ damnum rerū ſeu pſone. ta-
lis ut euitet hoc malum laudabiliter
poteſt manifeſtare ſuam fidelitatē bo
nitatem ⁊ virtutē. ⁊ ſic gloriari in hac
manifeſtatione. Poteſt ad predicta
addi ſcđm Tho. ꝙ poteſt laudabiliter
quis appetere laudem ut ex bonis que
in ſe cognoſcit per laudis aliene teſti-
moniū ſtudeat ī eis pſeuerare ⁊ ad bo
na ⁊ meliora ꝓficere. Et ſcđm hoc lau-
dabile ē ꝙ curā hēat de bono noīe nō
tñ ꝙ ī hoīuꝫ laude inanit̃ delectetur.
Attēdendū tñ ꝙ ait Augꝰ ad declara-
tionē pdictoꝝ ⁊ ꝯfirmatiōꝫ ī 5°. de ci-
ui. dei. ca°. 19°. di. Intereſt int̃ cupidita
tē hūane glīe ⁊ cupiditatē dñationis.
Nā lꝫ ꝓcliue ſit ut q hūana glīa nimiū
delectat̃ etiā dñari ardēt̃ affectet. tñ q
verā licꝫ hūanaꝝ laudū glīam cōcupi-
ſcūt dāt operā bn̄ iudicātibꝫ nō diſpli
cere. Sūt. n. multa ī moribus bona de
qbꝫ multi bn̄ iudicāt q̄uis ea mlti nō
hēant ⁊ p ea bona moꝝ nitūt̃ ad glīaꝫ
uel īperiū. Quiſqs āt ſine cupiditate
glīe q̄ veret̃ hō bn̄ iudicātibꝫ diſplicē
dñari atqꝫ īpare deſiderat etiā p aptiſ-
ſima ſcelera q̄rit plerūqꝫ obtinē qđ di
ligit. Proinde q glīam cōcupiſcit. aut
vera via nitit̃. aut dolis atqꝫ fallacijs
cōtēdit volēs bonꝰ videri eē qđ nō ē.
Et iō v̊tutes hn̄ti magna v̊tus ē cōtē-
nere glīaꝫ. qa cōtēptꝰ eiꝰ ī ꝯſpectu dei
ē. iudicio autē nō repit̃ hūano. Quic-
qd. n. fecerit ad oculos hoīuꝫ q̊ glīe cō
tēptor appareat ad maiorē glīam facē
ſi credat̃ nō ē vn̄ ſe ſuſpicātiū ſenſibꝫ
alit̃ eē q̄ꝫ ſuſpicat̃ oñdat. Sꝫ q cōtēnit
iudicia laudātiū cōtēnit etiā ſuſpicā-
tiū temeritatē. q̊ꝝ tñ ſi vere bonꝰ ē nō
ꝯtēnit ſalutē. qm̄ tāte iuſticie eſt q de
ſpū dei v̊tutes hꝫ ut etiā ípos īimicos
diligat. ⁊ ita diligat ut ſuos oſores uł
detractores velut correctos hr̃e ꝯſor-
tes. nō ī t̃rena pr̄ia ſꝫ ſupna. In lauda-
toribꝫ autem ſuis q̄ꝫq̄ꝫ paruipendat ꝙ
eum laudāt. nō tñ puipēdit ꝙ amant.
nec eos vult fallē laudātes ne decipiat
diligētes. Iōqꝫ īſtat ardēt ut potiꝰ ille
laudet̃ a q̊ hꝫ hō qcqd ī eo iure lauda-
tur. Et ſic pꝫ ps ſecūda huiꝰ ſermonis.

Ps t̃tia huiꝰ ſmonis. in q̄ declarat̃ qm̄
ianis glīa ē pctm̄ veniale uel mortale

TErtio in iſto ſermone ſcien-
dum eſt ſcđm Alex. vbi ſ. ⁊

beatū Tho.ſcđa ſcđe.q.13z.arti.3°. ꝙ
inanis gloria aliquando eſt peccatum
veniale·aliqñ mortale. Nā aliquādo
inanis glīa ꝓcedit ex ſurreptione·ali-
quando ex deliberatione. Et iterꝫ ali-
qñ eſt circa res que inducūt maximā
ꝓnitatem.⁊ aliqñ nō eſt circa hꝰmōi
res. Nō eſt ġ ſemꝑ mortalis ſed aliqñ
venialis. Nā ſignificatur ꝑ puluerem
de quo dicit᷑ Math.x°. apl̄is. Excutite
pulverē de pedibus veſtris. vbi dicit
Gregꝰ. Predicatio vix ſine aliqua pul
ueris mixtione trāſit. Nā p̄dicās aut
ad indignationē trahit᷑ ſi contēnitur.
aut ad quātulācūq; gloriā ſi ab audi-
toribus honoratur. ſed apl̄i non cade-
bant a ꝑfectione ꝓpter hꝰmodi inanē
gloriā. ġ non erat pctm̄ mortale. P̄.
ꝙ inanis glīa nō ſemꝑ ſit mortalis ꝓ-
bat᷑ ſic. Glo. ſuper illud. i. ad Theſſal.
z° ca°. Deo qui ꝓbat corda nr̄a·dicit.
Ut ſibi nō hoībus placeamus qđ niſi
ipſe in nobis opetur vitare neqmus.
ſi ġ pctm̄ veniale vitari nō pōt·mor-
tale aūt ſic. igitur inanis glīa erit ali-
qñ venialis. Itē glo. alia. i. ad Theſ-
ſal. z°. dic. Si cuiq; facile eſt laudē ca-
pere dum negatur difficile tamē ē ea
non delectari cū offertur. ſ3 hec diffi-
cultas ē ꝓpter veniale pctm̄. igit᷑. Q3
ſi dicatur. Pctm̄ mortale ē ſpreto in-
cōmutabili bono bonis cōmutabilibꝫ
adherere. ſ3 h̄ facit inanis glīa q̄ adhe-
ret laudi hoīuꝫ q̄ ē mutabilis. igitur.
Ad hoc rn̄detur ꝙ inanis glīa aliqñ
adheret cōmutabili bono ſpreto in-
cōmutabili. ⁊ tūc ē mortalis. aliqñ nō
ſpreto ⁊ ſm̄ h̄ eſt venialis. Et ideo ſci-
endum ꝙ inanis glīa in tribꝫ caſibus
eſt mortalis. quia omne qđ cōtrariat᷑
dilectioni dei ē mortale. ſ3 inanis glīa
cōtrariat᷑ ī his tribꝫ dilectioni dei. P°
qñ qs glīat᷑ de aliquo qđ ē ꝯ diuīnā re-
uerētiā·ſicut ille q glīatur de aliquo
mortali cōmiſſo·ſe de illo coram alijs
laudando. ſ3 hoc ꝑtinet ad iactātiā·ut
p3 s. de iactātia. S3 aduertāt hꝰmodi
tales. Si grauiſſime puniti ſūt a deo q
vanā glīam queſierunt de rebꝫ mūdi
ut patuit de Dauid q ex inani glīa fe-
cit numerare ꝑplm ex quo mortui ſūt
ſeptuaginta milia. z. Reg. vlt. q3 ter-
ribiliter puniēdi ſūt q de pctīs q̄ ſūt ī
dei īiuriā glīant᷑. z° peccat qs morta-
liter īani glīa qñ glīat᷑ de aliquo ꝯ deū
puta qñ qs amore hūane laudis cōſe-
quēde nō p̄termittit facē ea q̄ ſunt ꝯ
deū. Vñ Ioh. 5°. dr̄. Quō poteſtis cre-
dere glīam abīuicē expectātes ⁊ glīaꝫ
q̄ a ſolo deo ē non credētes. q̄i di. qui
ab alijs appetūt honorari difficilit᷑ cō-
uertūtur ad xp̄m. Vñ Alchinus ſuꝑ
illo v̄bo dic. Magnū vitiū ē humane
laudis ambitio que vult de ſe eſtima-
ri qđ de ſe non hab3. Iō. n. nō p̄nt cre-
dere. qa ſupba mens eoꝝ laudari deſi-
derat ⁊ ſe ſuꝑ alios efferri. h̄ ibi. Time
bant. n. qdā ex illis nō reputari igno-
rantes. uel ne extra ſynagogam pone-
rentur ⁊ ꝑderent famā hoīuꝫ ſi credi-
diſſent in xp̄m. Exemplū poteſt poni
illoꝝ q ꝯſentiūt ⁊ ꝑſuadēt aliqd con-
tra iuſticiā ne ꝑdāt opinionē ⁊ famā
in ꝑplo ꝙ nō ſint amatores coītatis ⁊
rei publice·ſicut Pilatus qui cū vel-
let xp̄m dimittē quia innocentē īue-
nerat audiens a iudeis. Si hūc dimit-
tis non es amicus ceſaris·timēs amit-
tere gloriam ipſum iniuſte morti ad-
iudicauit. Similiter cum mulier im-
petita đ turpitudine timēs ne clamā-
do uel alit᷑ renuēdo infametur ⁊ glo-
riam ſeu opinionem ꝑdat apud alios
ſue honeſtad pctō aſſentit·ſicut fecit

Lucretia romana que cum eſſet ī maxima fama ſue caſtitatis Tarquinus filius Tarquini regis romanorū cum maritus eius Collatinus domui abeſſet requiſiuit eā de turpitudine. 7 cū aſſentire nollet minatus eſt eam occidere 7 ſuū iuxta eam ut poſtea apud maritū 7 cōſanguineos accuſaret eos ī adulterio repperiſſe. 7 propterea occidiſſe. ꝓpter quod tantū amauit gloriam ſue fame ob conſeruationem ſue caſtitatis ꝙ aſſenſit cōmittere adulteriū ne poneret maculam infamatiōis in gloria ſua. in quo facto vtiqꝫ mortalit̄ peccauit. ut oñdit Aug⁹ ī p̄ de ciui. dei. Idē iudiciū ē de q̄cūqꝫ alio qꝺ qs agit uel omittit ꝫ ſalutē ut cōſeqͣt laudē hūanā uel ne amittat famā. 3° peccat qs mortalit̄ ex inani gl̄ia cum gl̄iat̄ de aliq̄ uel ex̄ uel p̄ter deū cū. s. illud ꝺ quo gl̄iatur p̄fert deo. qꝺ ꝓhibetur dū dr̄ Iere. 9°. Nō gl̄ietur ſapiens ī ſapiētia ſua nec fortis ī fortitudine ſua nec diues ī diuitijs ſuis. ita. s. ꝙ illa diligat pluſ q̄ꝫ me. qa hꝫ ē mortale. uel etiā cū p̄fert teſtimoniū hoīuꝫ teſtimonio dei. ſicut illi ꝺ qbꝫ dr̄ Ioh. 12°. Dilexerūt gl̄iam hoīuꝫ magiſ q̄ꝫ dei. Certe maxīa p̄ſūptio ē 7 digna tribili pena ut miſerrim⁹ ſeruus velit vxorē dn̄i ſui. 7 talis dn̄i q̄lis ē deus. Gl̄ia ē ſp̄oſa dei. quā ꝓ ſe vult. 7 nemini vult cōicare ut. s. qs ſibi attribuat tanq̄ꝫ ſit ſeu reputetur cā bonorꝫ. Ego dn̄s ait Yſa. 42° ca°. gl̄iam meā alteri nō dabo. Vn̄ 7 āgeli decātauerūt: Gl̄ia ī altiſſimis deo. s. ſit. Luc. 2°. Hāc vult vſurpare q. ꝓpriā gl̄iaꝫ q̄rit. q ꝺ dꝫ qlibꝫ ſūme cauē. In alijs caſibꝫ vana gl̄ia coīt̄ eſt veniale. 7 qa veniale diſponit ad mortale. iō 7 ab hac cauēdū ē. Unde ī p̄s dr̄. Sagitte puulorꝫ facte ſūt plage eorꝫ. ubi dic̄ Ber. Sagitta volās ī die eſt vana gl̄ia q̄ ī claritate bonorꝫ operꝫ mētē tāgens ante vulnerat q̄ꝫ videat̄. ſꝫ ſi ſint paruulorū tales ſagitte. i. peccatorꝫ venialiū efficiūt̄ plage diſpoſitiue. i. mortalia niſi cito curētur. Et iō hr̄ exēplū in euāgelio hodierno Ioh. 5° ca°. de ſaluatore nr̄o q poſtq̄ꝫ ſanauit infirmū iacētē ad ꝓbaticā piſcinā dicens ei: Surge tolle grabatū tuū 7 ambula. cū eēt ſabbatū ī illa die declinauit a turba ut deuitaret īanē gl̄iam ſꝫ poſtq̄ꝫ inuenit eū ſolū in tēplo dixit illi. Ecce ſan⁹ fact⁹ es. iā noli peccare ne deterius tibi aliqd cōtingat. 7 abijt ille hō 7 nūciauit iudeis qa Ihus eēt q fecit eū ſanū. Ex q̄ oñdit̄ ꝙ q fugit gl̄iam ꝓpriā 7 q̄rit gl̄iam dei. gl̄ificat illū deus in p̄n̄ti corā hoībꝫ: 7 in futuro corā angelis ī ſecula ſeculorꝫ. Amē.

¶ Sabbato poſt p̄mā dn̄icam ī quadrageſima de māli entitate ſiue conditione inanis glorie. Sermo 47⁹.

OMne quod eſt ī mūdo aut ē 7c. Iterū vbi ſ. Tanta eſt puerſitas īanis gl̄ie fratres cariſſimi 7 adeo piculoſa. imo tanto piculoſior quanto ceteris vitijs in ſeruis diaboli tm̄ reptis: hec etiā in ſuis dei habitare cognoſcat̄. Nulla eſt. n. tam excelſa virtus que dulcedine glorie nō tangatur. ut ait quidā ex gentilibꝫ. Et iō de ſancto Baſilio legit̄ ꝙ in diebꝫ ſollēnibus cū in habitu pontificali ornat⁹ ꝓceſſionalit̄ iret. ordinauerat ut qdā ſibi diceret: Pater ſepulchrū tuū nōdum eſt completum. iube ergo compleri quia neſcis quando dn̄s veniet.

Et h̄ ne inſurgēt fum⁹ īanis glīe. Hāc
etenī xp̄us vitare exēplo ſuo nos do-
cuit. di. Joh. 8°. Ego gloriam meā nō
quero: ⁊ merito. qa ducit ad cōfuſiōez
etnā. iux̄ illud apl̄i ad Phil. 3°. Gloria
eoꝝ in confuſionē. Et iō idē apl̄us ad
Gal. 6°. clamat di. Nō ſim⁹ īanis glīe.
uel ſm aliā lrām. Nō efficiamur ina-
nis glīe cupidi. qa ut ait Johes ī ꝯbis
ꝓpoſitꝯ. Oē q̄d ē ī mūdo ⁊c. Sꝫ deter-
minata ei⁹ entitate ⁊ qdditate in p̄ce-
denti ſmone: ī p̄ntiaꝝ aliqd tractan-
dū ē de eius mali cōditiōe. Tria. n. re-
piunt̄ entia q̄ ſūt ei⁹ mā. Sꝫ qa lectio
ſabbatina dꝫ eē puulina tm̄ de primis
s. ꝯtuoſis hic tractabim⁹. Circa q̄ tria
cōſiderabim⁹. quoꝝ
Primū dicetur firma concluſio.
Secundum ꝯo comparatio.
Tertiū autem appropriatio.

¶ Pars pma huius ſermonis. in qua po
nitur iſta ↄcl̄o. q̄ inanis gloria occur-
rit etiam de virtuoſis.

PRimo igit̄ ī iſto ſermone ad-
uertēdū ē q̄ aliqn̄ etiā ꝯtuo-
ſa ſūt mā īanis glorie. utputa
ꝯtutes ⁊ bona opa q̄ ſunt etiā diuitie
ſpūales. de qbus dicitur. i. ad Cor. p°.
In oībꝫ diuites facti eſtis ī illo. s. xpo
ita ut nil vobis deſit ī ulla grā. s. q̄tū
ad nccīa ad ſalutē. Gloriāt̄ de h⁹mōi
diuitijs q appetunt de his laudari. uel
cū audiūt uel eſtimāt ſe de h⁹mōi lau
dari cōplacētiā ī ſe hn̄t de ſua opinio-
ne ⁊ fama ꝓut ē quoddā tp̄ale bonū ⁊
gloria mūdi. ſ₃ vana ē iſta gloria ⁊ res
inutilis ⁊ infructuoſa faciēs ipſa opa
bona ut ieiuniū ⁊ elemoſynā ⁊ alia bo
na eē īutilia ⁊ fructū pdē ſupne glīe.
Nā Criſo⁹ ſuper illud Math. 23°. Oīa
opa ſua faciūt ut videāt̄ ab hoībꝫ. ſic
inquit. In oī re naſcit̄ q̄ ipſam extmi-
nat. ſicut ex ligno ꝯmis ⁊ ex veſtimē-
to tinea. ſic ex bono opere naſcit̄ vana
gloria q̄ opus bonū extminat ut cum
ipſū bonū ſit h̄ ipſū dū ꝓpt̄ hoīes fit
fiat malū. h̄ ille. Sꝫ hic orit̄ vnū du-
biū vtꝫ. s. ſit differētia inanis glorie
ad īanē glīam ſcd̄m diūam materieꝫ.
Nam dn̄s ꝓhibet elyam fieri cū inani
glīa Math. 6° ca°. di. Cum facis elyam
noli tuba canē an̄ te. Sup q̄ ait Criſo⁹
Tuba autē ē oīs act⁹ uel ſermo p quē
opis iactātia demonſtrat̄. puta q̄ facit
elyam qn̄ aliquē videt pn̄tē uel intce
dente aliq̄. uel alicui pſone q̄ pōt retri
buere. al̄r aūt nō facit. ſed ſi in loco fe-
cerit eo ꝓpoſito ut laudabilis videat̄.
Prohibet etiā īanē gloriā in ieiunio.
cū dīc Math. 6°. Cū ieiunad nolite fie
ri ſicut ypocrite triſtes. Sup q̄ ꝯbo ait
Criſo⁹. Sciebat. n. glīam vanam ex oī
bono ope ꝓcedē. iō ſpinā vane glīe q̄
naſcit̄ in t̄ra bona iubet p̄cidē ne ſuf-
focet ieiunij fructū. Itē idē Criſo⁹ ait
Nō pu⁹ aūt fruct⁹ ē huanā glīam cō-
tēnere. Per h̄. n. aliqs a ḡui ſeruitute
hoīuꝫ liberat̄: ⁊ ꝓprius ꝯtutis opator
efficit̄ eā. s. ꝯtutē amās non ꝓpt̄ alios
ſed ꝓpt̄ ſeipſam. Sicut. n. nos cōtume
liā eſtimam⁹ q̄ nō ꝓpt̄ nos ſ₃ ꝓpt̄ ali-
os uel ꝓpt̄ alia diligimus. ita nec vir-
tutes dꝫ ꝓpt̄ alia ſeq̄ nec deo ꝓpt̄ ho-
mines obedire. cui⁹ ꝯtriū ypocrite fa-
ciūt. Itē ꝓhibet dn̄s īanē glīam ī ora-
tiōe. cū dīc Math. 6°. Cū oraueris in-
tra in cubiculū tuū ⁊ clauſo oſtio ora
patrē tuū in abſcōdito ⁊c. Sup q̄ ait
Jero⁹. Hoc ſimpl̄r ītellectū erudit au-
ditorē ut vanam orādi glīam fugiat.
Criſo⁹ ꝯo ait. Clauſo oſtio ut nemo ſit
ibi niſi ille qui orat ⁊ ille quem orat.

Teſtis.n.orantē grauat non adiuuat.
Queritur ergo que ſit grauior inanis gl'ia gloriari.s.ī mīa.orōne uel ieiunio.Et videtur q maximū malū ſit in ope mīe s.el'ya.Dic.n.Criſo⁹ ſup Math.Ubiq; vana gl'ia ē.maxīe aūt ī philātorpia. philātorpia aūt dicit miam uel opus mīe.Et iterum.Si vis miſericors vocari apud hoīes q vtilitas ē? vtilitas qdē nulla ē.iactura aūt ē in finita.ergo zc.Sz ↄtriū vr p h q alibi dic Criſo⁹.In alijs vane gl'iari mirabile nihil.in ieiunio aūt 7 orōne h ē extraneū 7 lachrymis plenū.ſi ergo magis extneū ē 7 deflendū. maius pctm̄ ē vane gl'iari in illis.Nā 7 alibi dicit idem Criſo⁹.A vana gl'ia vbiq; etui bonū ē.maxīe aūt ī orōne. In h etiā peccauit ipſe phariſeus cum aſcēdēt in tēplū.In ipa.n.oratiōe ſua vanā gloriā habuit.igitur zc. Ad hoc rndetur ſm Alex.vbi ſ.q maximū malū eſt vana gloria in el'ya qn̄ vult videri ſubuenire ꝓximo 7 tn̄ nō ſubuenit īmo hoīuz gl'am q̄rit.vltīe aūt crudelitas ē 7 maxīe nō intēdere nec velle ſubuenire ꝓximo ī extrema nccītate patiēti.ſ velle intendē laudes hoīuz ꝓximi nccītate cōtēpta.hoc ē.n.vane delectari cū alteri⁹ triſticia.Si v̊o fiat ſermo de vana gl'ia in exhibitiōe el'ye cū exhibetur indigēti corā hoīb non eſt tūc maximū malū.ſ inanis gl'ia ē in orōne 7 ieiunio.Pronitas.n.q̄dā eſt in el'ya ad motum inanis gl'ie eo q corā hoībus fit.in ieiunio v̊o 7 orōne nō ſic.Et iō licz in oīb his ꝓhibeatur vana gl'ia.ſpālit tn̄ in el'ya fit expſſio ꝓpter iſtā ꝓnitatem.Un̄ dic Criſo⁹ q īpoſſibile ē el'yam oīo latere.oratione v̊o 7 ieiuniū poſſibile ē. Et iō dirigēda ē intentio ut nō hac intentiōe fiat. in alijs.n.eo q pn̄t fieri nō corā hoīb de facili pōt eſſe directio intentionis. Et ſic pz ps prima huius ſermonis.

¶ Pars ſecunda huius ſermonis.ī qua declaratur cōpatio inanis glorie vnius pſone ad aliam.

SEcūdo ī iſto ſermone de cōpatiōe inanis glorie virtuoſorum tractātes.queritur vtrū maius ſit pctm̄ inanis gl'ie in qbuſdā pſonis ut puta ī religioſis q̄z in alijs. Ad h rndetur ſm Alex.de ales vbi ſ. q ſicut ſe hz ſupbia 7 humilitas quo ad grauedinē in religioſo 7 laico: ita etiā īanis gl'ia.modo aūt ita ē q ſupbia maius pctm̄ ē in religioſo q̄z in ſeculari.Cui⁹ rō ē qa vitiū quāto min⁹ hz motiuū 7 plus de retrahēte ceteris paribus tanto pctm̄ eſt maius.religioſi aūt q ſūt mortui mūdo ſūt cōtēptibiles magis q̄z ſeculares.cū igitur abiectio īclinet ad humilitatem.honor v̊o ad ſupbiā.pz ꝓpoſitū. Sīlit pz h de vana gloria. Nā ſeculares q ſūt ī mūdo hn̄t multiplicē mām vane gloriandi nō aūt tantā hn̄t qn̄ renūciauerūt ſeculo. Et iō ad cōfirmatiōnē iſtorum ait Ber.Quid facit ſupbia ſub pānis humilitatis Ihu? q̄ſi di.ibi nō deberet eē. Et iterum alibi ait. Nō magnū ē humilē eē ī abiectiōe.magna ꝓſus 7 rara v̊tus humilitas honorata.igitur zc. Aduertendū tn̄ ſm p̄dictū doc.q ex vna pte religioſus plus peccat inanis gl'ie pctō q̄z faciat ſecularis.ꝓpter duo. p̊ qa religioſus hz r̄tus bona pfectionis ſtatus.s.bona ſpūalia qualia ſūt ſcīe 7 v̊tutes que ſecularis non habet ita q magis peccat ſi de bonis ſpūalibus inaniter glorietur q̄z de tpalibus 2° magis peccat religioſus.qa habet

plus de tertahente ⁊ minꝰ excuſatio-
nis. Ex alia v̊o pte ſecularis plꝰ pec-
cat q̄ȝ religioſus ꝓpt̓ duo. P̊ qa plu-
ribꝫ modis gl̄iat̄. hȝ. n. plura bona de
qbus pōt multiplicit̓ gl̄iari. 2° qa hȝ
bona exteriora de qbꝫ pōt magis ina-
niter gloriari. utpote diuitias ⁊ hono
res ⁊ ſil̄ia. Ita ꝙ religioſus hȝ motiuū
interius magis ⁊ minꝰ exterius. ſecu-
laris v̊o ecōuerſo. Si v̊o q̄rat̓. de qbꝫ
gl̄iant̓ religioſi. cū cām nō habeāt ſu-
ꝑbiēdi īmo potiꝰ humiliandi. R̄nde-
tur ꝙ ſuꝑbiūt ⁊ gl̄iant̓ aliqn̄ religioſi
ex ſua religione ⁊ pr̄ibꝫ ſe iactantes ⁊
alijs oībꝫ p̄ferētes ſtatū ſuū. qn īmo ⁊
alios deſpiciētes ⁊ multa mēdacia fin
gētes ad exaltādū ſuā ⁊ alias depmē-
dū. Inſuꝑ gl̄iant̓ de ſanctis q̊s habue
rūt ī religiōe. Sȝ attēdant oēs ꝙ Pe-
trus dixit Act. x°. In veritate cōperi
qa nō eſt acceptor pſonaꝝ deus. ſ ī oī
gēte qui timet eū acceptꝰ ē illi. Reco-
gitent illud Iero. Nō ſūt filij ſcōꝝ q
tenēt loca eoꝝ ſed q exercēt opa eoꝝ.
diſ. 40. Notēt etiā dictū Gregi. Non
loca uel ordines creatori nr̄o reddūt
acceptos. ſ nos aut merita nr̄a cōiun-
gūt aut mala diſiūgūt. etiā diſ. 40. In-
ſuꝑ ſuꝑbiūt ⁊ gl̄iant̓ aliq religioſi ī eo
ꝙ ſe ſapiētes eſtimātes ſenſu ſuo ſe re-
gere volūt ⁊ ſeq ꝓpriā volūtatē. Ber.
Suꝑbia q̄ȝuis prudens videat̓ dimit-
tenda ē ⁊ abigenda. Inſuꝑ gl̄iant̓ reli-
gioſi tam regulares q̄ȝ ſeculares de au-
diētia cōfeſſionū cū hn̄t magnū cur-
ſū ⁊ pcipue de nobilibꝫ ⁊ potentibus
eſtimātes pſonas ad eos accedē ex bo
nitate ſua ⁊ ſcīa ⁊ doctrina ſua. cū tn̄
tales ſint īpetitiſſimi nec ceteris melio-
res ⁊ ſi loquaciores. ſed ſi hr̄ent zelū
aīaꝝ ⁊ nō pſonaꝝ. ꝓpt̓ qđ aliqn emu-
lāt ꝓhibētes ne ad alios accedāt ⁊ ſi-

ne cā rōnabili nō ſe extollerēt cū req-
rat magnā prudētiā ⁊ nō modicā ſci-
entiā ⁊ caſtimoniā verā. q ī ſe cogno-
ſcere p̄ſūptuoſū vr̄. Inſuꝑ gl̄iant̓ reli-
gioſi de actu p̄dicatiōis cū vident ec-
cleſiā īpleri. Et p̄cipue nō ſolū aures
demulcent ꝓplo ſed mouēt ⁊ flectūt
vſq ad ꝯuerſionē moꝝ q̄i meritꝭ ſuis
hoc aſcribētes aut ingenio ⁊ eloquē-
tie. ex h̊ ſuꝑ ceteros teneri cupiētes ⁊
honorari ⁊ dictis ſuis nō ꝯ̄dici patiē-
tes ī his q̄ minꝰ uel bn̄ dicta ſunt. nec
ſciūt conſiderare ꝙ gr̄a ſermonis etiā
cū fructu ē cōīs bonis ⁊ malis. quod
oñdit aplus. i. Cor. 13°. di. Si linguis
hoīuȝ loquar ⁊c̄. Et ſic patet pars ſe-
cunda huius ſermonis.

❡ Pars tertia huiꝰ ſermonis. in qua po-
nūtur aliqua dubia ſuꝑ pn̄s euāgeliū
ad ꝓpoſitum de vana gloria.

TErtio in iſto ſermone addu-
cit̓ ad ꝓpoſitū inanis gl̄ie vi-
tāde euāgeliū hodiernū ſcri-
ptū Math. 17° ca°. de tranſfiguratione
ſaluatoris nr̄i facta an̄ diſcipulos ſu-
os ī mōte Thabor. qbꝫ deſcēdētibꝫ de
mōte p̄cepit Ihus di. Nemini dixeri-
tis viſiōeȝ hāc donec filiꝰ hoīs a mor-
tuis reſurgat. In q̊ docet inanē gloriā
deuitare ⁊ ad eiꝰ effugatiōȝ v̊tutes ⁊
bona opera occultare. Sȝ ad clariorē
noticiā huius euāgelij vltra illa q̄ di-
cta ſūt ſuꝑ eodē ī ſermonario de pn̄a
tria ꝑūa occurrūt dubia. Primū du-
biū ē. ſi illa claritas q̄ apparuit ī corpe
Iheſu fuit vera uł imaginaria. qa dic
euāgeliū. reſplēduit facies eiꝰ ſicut ſol
veſtimēta āt eiꝰ facta ſūt alba ſicut nix
Ad qđ r̄ndet̓ ſm Alex. de ales ī t̓tia
parte ꝙ illa claritas fuit vera. qa ut hr̄

Math.16°. dixit Jhus.Sũt qdã de hic
ſtãtib9 q nõ guſtabũt mortem donec
videãt filiũ hoĩs veniẽtem in regno
ſuo.vbi glo.In ea.s.claritate in q̃ erit
pacto iudicio.7 loquitur de claritate
quã viſuri erãt diſcipuli ĩ iſta trãſfi-
guratiõe.ſ3 illa ĩ q̃ erit pacto iudicio ẽ
vera.igit̃ 7 iſta. Q3 ſi dicat̃.Glo.Be-
de inqt Luc.9° ca°.Nõ guſtabũt mor-
tẽ 7c.s.clarificationẽ corpis in trãſfi-
gurationẽ.i.imaginariã repñtationẽ
future btĩtudinis.igit̃. Ad h̃ r̃ndet
ipſe q̄ imaginariũ dr̃ dupliciter ſicut
imago.Vno.n.mõ dr̃ imago ſilitudo
q̃ ẽ expſſa in re.Alio° dr̃ imago ſilitu-
do q̃ ẽ expſſa in ↄphenſiõe.ſicut nos
dicim9 q̄ imagines rerꝝ corpaliũ.Ima
ginaria igit̃ repñtatio poteſt dici ab
imagine ſm q̄ h3 eẽ p ſilitudinẽ expſ-
ſam in re uel in cõprehẽſione.Imagi-
naria g° repſentatio future btĩtudinis
dr̃ illa demõſtratio glĩe ab ipſa ſilitu-
dine expſſa ĩ re.qa ipſa claritas expſſa
fuit ſilitudo claritatis future btĩtudi-
nis.7 talis repñtatio imaginaria eſt
vera.nõ aũt ſecunda.Et nõ q̄ qñ dr̃ ĩ
euãgelio: Et reſplẽduit facies eius.7
veſtimẽta ei9 facta ſũt alba ſicut nix.
q̄ alit̃ fuit mutatio ĩ veſte 7 in facie.
qa in facie erat ĩmutatio ab interiori
s.a v̂tute dĩnitatis ſm Augl.ſ3 qd fie-
bat ĩ veſte pcedebat ab exteriori.7 ſo-
lũ ab exteriori erat mutatio ĩ veſte.s.
a ſplẽdore faciei.vñ facies eius ſplen-
debat 7 ex h̃ etiam veſtis.7 vera fuit
ĩmutatio in facie ſ3 nõ in veſte.Nõ.n.
debuit eẽ ĩ veſte ſicut in corpe.qa cor-
pus xp̃i erat glĩficabile 7 nõ veſtis.7
iõ ipſa claritas fuit in corpe xp̃i tanq̃
ĩ ſubiecto.7 nõ tanq̃ ĩ aere circũfuſo.
Vñ Luc.9°. dr̃.Facta ẽ dũ oraret ſpẽs
eius altera.i.alterata ut dĩc glo.qd nõ

põt eẽ niſi fieret ĩmutatio circa ipſam
Vñ claritas fuit in corpe ſicut in ſub-
iecto.ſ3 alit̃ in corpe 7 alit̃ in veſte.qa
ut dictũ ẽ in corpe erat ab interiori 7
ita ut in ſubiecto.ſ3 ĩ veſte ab exterio-
ri.s.a ſupfuſo ſplẽdore faciei. Secũ-
dũ dubiũ ẽ.Si ↄueniẽter additũ fuit
teſtimoniũ paĩne vocis dicẽtis.Hic ẽ
fili9 meus dilect9 7c. Ad h̃ r̃ndet ſm
Tho.ĩ tr̃tia pte.q.45.arti.4°. q̄ adop-
tio filiorũ dei ẽ p quãdã cõformitatẽ
imaginis ad dei filiũ nãlẽ.qd qdẽ fit
dupliciẽ. p̊ qdẽ p grãm vie q̃ ẽ ↄfor-
mitas ĩpfecta.7 qa grãm p baptiſmũ
ↄſeqmur.iõ ĩ baptiſmo xp̃i eadẽ vox
audita ẽ.ut p3 Luc.3°. ca°. 2° p glo-
riã q̃ ẽ cõformitas pfecta ſm illud.i.
Joh.3°. Nunc filij dei ſumus.7 nondũ
apparuit qd erimus.ſcim9 qm̃ cũ ap-
paruerit ſiles ei erim9.qm̃ videbim9
eũ ſicuti ẽ.Et qa ĩ trãſfiguratiõe mõ-
ſtrata ẽ claritas glĩe future.cõueniẽs
etiã fuit in ipſa manifeſtare nãlẽ xp̃i
filiationẽ teſtimonio pr̃is.qa ſolus ẽ
pfecte cõſcius illius pfecte gnãtionis
ſil̃ cũ filio 7 ſpũ ſcõ. Et nõ q̄ ſicut in
baptiſmo vbi declaratũ eſt myſteriũ
prime regnãtiõis.dñſa ẽ opatio toti9
trinitatis p h̃ q̄ fuit ibi fili9 incarnat9
apparuitq3 ſpũs ſcũs ĩ ſpecie colũbe.7
pat̃ fuit ibi declarat9 in voce.Ita etiã
in trãſfiguratiõe q̃ eſt ſacr̃m ſecunde
regnãtiõis tota trinitas apparuit.pat̃
in voce.filius ĩ hoĩe.ſpũs ſcũs ĩ clara
nube.qa ſicut ĩ baptiſmo dat ĩnocen-
tiã q̃ p ſimplicitatẽ colũbe deſig̃t̃.ita
in reſurrectiõe dabit electis ſuis cla-
ritatem glĩe 7 refrigeriũ ab oĩ malo q̃
deſignãtur in lucida nube. Tertium
dubiũ ẽ.Si talis viſio potuit fieri ab
apoſtolis oculis corporalibus.qa cla-
ritas que erat in corpe dñi erat corpis

gloꝛioſi.ſ; claritas coꝛpis gloꝛioſi non
poteſt pcipi a coꝛpe nō gloꝛioſo.g̊ ab
ipſis apl̄is qui non adhuc erāt gloꝛi-
ficati nō poterat coꝛpoꝛaliter videri.
Ad h̄ r̄ndet Alex. vbi s̄. ꝙ viſio aploꝝ
fuit coꝛpal' ⁊ ocul' coꝛpalib⁹ pceperūt
claritatē dn̄i. Et ad argumētū dic ꝙ
triplex eſt dr̄ia luc͛. Eſt. n. lux q̄ ē ī nā
hn̄te ɔ̄rietatē ſicut lux ignis. Et ē lux
ī nā nō hn̄te ɔ̄rietatē ſ; multifoꝛmita-
tē. ſicut lux celeſtis. ⁊ h̄ ē verioꝛ. qa h;
multifoꝛmitatē ī v̊tute. ī nā ⁊ ī luīe.
Eſt etiā lux alio mō ī nā nō hn̄te ɔ̄ri-
etatē nec multifoꝛmitatē. ⁊ talis ē lux
celi ēpyrei. Et ſilr̄ tal' ē nā luc͛ ī coꝛpe
gl̄ificato ſicut ī celo empyreo qa ē lo-
cus ei⁹. vn̄ ei ꝓpoꝛtionat᷑. Nā lucis p̊
mō dicte cū ē ī excellētia nullo mō h;
cōueniētiā cū oculo ſ; ɔ̄rietatem rōne
humiditat͛ cui ɔ̄riat᷑. ⁊ ꝓpt̄ h̄ excn̄s in
ſua excellētia nullo mō ɔuenit cū oī-
bus naturis oculi. Nat̄a lucis etiā 2°
mō ſic hn̄s multifoꝛmitatē. qa natura
multifoꝛmis nō cōciliat multifoꝛmē
nām q̄ ē oculi. iō excedēs ī ſua excel-
lētia nō ɔciliat nām ei⁹ ſ; ab ipa oculi
nā ledit᷑ nec ī ipſa ocul⁹ delectat᷑ ſ; of-
fendit᷑. qa ut ait ph̄us ī 3° de aīa. exce-
dens obiectū ſenſibile corrūpit ſenſū.
Natura v̊o lucis 3° mō qa vniformis
eſt cōciliat nām difforme. Et iō nā lu-
cis gl̄ificati coꝛpis ɔciliat ⁊ confoꝛtat
nām multifoꝛmē oculi ita ꝙ ī aſpectu
ipſius oculus delectat᷑. Et iō viſibilis
fuit oculis coꝛpalibus aploꝝ claritas
coꝛpis dn̄i ſine offenſiōe ipſo volente
ſcḋm Aug. Et nō ꝙ ɔueniēter apl̄i ter-
riti ſūt ⁊ ꝓſtrati ut oñderetur ꝙ excel
lentia illi⁹ gl̄ie que tūc demonſtrabat᷑
excedit omnē ſenſū ⁊ facultatē moꝛ-
taliū. ſcḋm illud Exo. 33°. Non videbit
me hō ⁊ viuet. Et h̄ eſt qḋ dic Jeroꝰ
ſup Math. s. ꝙ humana fragilitas cō-
ſpectū maioꝛis gl̄ie ferre non ſuſtinet
s. p ſe. ſ; bene cū adiutoꝛio xp̄i qui di-
xit apl̄is. Surgite ⁊ nolite timere. Ad
quā gl̄iam ipſe Jh̄us nos cōducat qui
nūc gl̄ificatus nō ī mōte Thaboꝛ ſed
in celo cum patre ⁊ ſpiritu ſancto vi-
uit ⁊ regnat in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Dominica ſecunda in quadrageſima de vanitate. ſupbia ⁊ iani gloꝛia mulierum Sermo 48⁹.

OMne quod
eſt in mūdo. aut ē cōcupi-
ſcētia ⁊c. Iterū vbi s̄. De
ſupbia ⁊ iani gl̄ia tractan-
tes frēs cariſſimi caritate ſalutis ꝓxi-
mi moti. illud apl̄i. 2. ad Coꝛ. 5°. cōſi-
derātes. s. Caritas xp̄i vrget nos: cō-
gruū videt᷑ imo neceſſariū de ſupbia
⁊ vanitate mulierū moderni tēpoꝛis
aliqua breuit᷑ ptractare. quaꝝ abuſio
hodiernis tpib⁹ tantū īoleuit ut in oī
gradu ⁊ quauis patria adeo multipli
cata ſit ut ſit quodāmō res gemēda ⁊
deploꝛanda dicereq; poſſimus illud
ꝓph̄e. Filij hoīu; vſqueq̊ graui coꝛde
ut quid diligitis vanitatē ⁊ queritis
mēdaciū ſcriptū p̊s. 4°. Ex quo tan
ta mala coꝛpalia tempoꝛalia ⁊ ſpūalia
ex ueſtris ſupfluis vanitatibus inde
ſequūtur. Qua propter intelligentes
inq̄tū dei odiū pcipitāt tales vanita-
tes iuxta illud p̊s. 30. Odiſti oēs ob-
ſeruātes vanitates ſupuacue. In pn̄ti
ſermone conabimur ipſas deteſtari ⁊
abhoīare. qa iuxta Salomonē Eccl̄ia-
ſtes p̊. Vanitas vanitatū ⁊ oīa vāītas
Vn̄ bn̄ dic Johes ī v̊bis ꝓpoſiti. Oē qḋ
eſt ī mūdo ⁊c. De qb⁹ vanitatib⁹ tres

ī pſentiaꝝ cōſideratiões faciem⁹·q̄rū
Prima erit offenſio dei.
Secunda offenſio ſui.
Tertia offenſio ꝓximi.

¶ Pars p̄ma huius ſermonis. in qua declaratur q̄ ſint deteſtabiles vanitates mulierum reſpectu dei offenſi.

PRimo igitur in iſto ſermone q̄ ſint deteſtabiles hodiernis tp̄ibꝫ mulieꝝ vanitates ꝓbat̄ ex offenſione dei que inde ſeq̄t·tribꝫ rōnibꝫ.p̄ rōne emendatiōis. 2° rōne inflāmationis.3° rōne trāſgreſſionis. p̄ ꝓbatur rōne emēdatiōis. Mulier nēpe vana deū q creauit illā q̄i nō bn̄ fecerit eā ↄtēdit ſuis vanitatibꝫ emēdare.q̄i dī. Dn̄e creaſti me nigrā.faciā me albā.puā faciā me magnā. ⁊ ſic de alijs.tu puū caput ⁊ ego magnū.paucos dediſti mihi capillos ⁊ ego addā multos.dediſti nigros ⁊ ego faciā albos.tu breues ⁊ ego lōgos.tu ſine aliqua cauda creaſti me ⁊ ego faciā me allatā atq꞉ caudatā. O ſupba temeritas vani cordis: audi Yſaiam.45° ca° clamantē. Ve qui ↄ̄dicit factori ſuo. Nōne mētiꝛi q̄ncūq꞉ orādo dicis.fiat volūtas tua ſicut ī celo ⁊ ī t̄ra! Nōne ope corrigis creatorē ⁊ factura ſuam emēdas! Hinc ſumit occaſionē Alex. de ales in.4.pte ſūme ſue cōcludēdi q̄ oēs mulieres fardātes ſe ⁊ pingentes ⁊ adulterinos crines ſiue viuorū ſiue mortuoꝝ portātes peccant mortalit̄ ꝓpt̄ offenſionē dei·p̄dicta rōne. Vn̄ Cyprianus ut ponit Aug⁹ ī 4° de doctrina xp̄iana ait. Nō ſinceritas pſeuerat ⁊ veritas qn̄ q̄ ſincera ſūt polluūtur ⁊ colorū adulterijs ⁊ medicaminū fucis ī mēdaciū vera mutātur. Dn̄s tuus dīc Math.5° Nō potes facere capillū vnū albū aut nigrū. ⁊ tu ad vincendam dn̄i tui vocē vis te eſſe potiorē audaci conatu ⁊ ſacrilego cōtēptu. Crines tuos īficis malo pſagio futuroꝝ capillos iā tibi flaueos auſpicaris. In q̄bꝫ dbis non ſolū ſinceritas ſūmi opificis īpugnat̄·veꝝ etiā dbū dei cōtēnit̄ ⁊ infirmat̄. h̄ ille. Hoc idē concludit ip̄e doc. Alex. ex offenſione ꝓximi ⁊ ſui.ut p꞉ exp̄ſſe ī ſermonario de pn̄ia ī cena dn̄i. Quidā tn̄ dicūt q̄ ſi femina ſoluta uł cōiugata morphea aliquā uel maculā h̄ret ī collo uel ī facie quā peplo velaret ne.s. deformis appareret.aut ſi fluxū capillorū patit̄ extra tumorē aut gibbum quē capilli facē ſolebāt.aut pāniculis aut ſtuppis ſuppleret abſq꞉ intētiōe corrupta·ꝫ ne deformitas eius apparēs riſū videntibus facēt aut marito ſcandalū.nō peccaret mortalit̄. Sīłit̄ ſi cōiugata nō ut laudet̄ ꝺ pulchritudine uł ut ꝓuocet alios ad ſui cōcupīam aut alia corrupta intētione·ꝫ tm̄ ne marit⁹ ei⁹ ꝓpt̄ eius deformitatē ſcādaliçat⁹ exectās eā adulteriū incurrat·aut tincturꝫ aliqbꝫ vteret̄ aut capillis alienis nō peccaret mortalit̄. Et hi dicūt q̄ Cypan⁹ ⁊ alij hāc abuſionē deteſtātes intelligūt de illis q̄ h⁹mōi faciūt intentione corrupta. p̄ma aūt diffinitio vr̄ mihi melior ⁊ certior. h̄ Alex. vbi ſ̄. Audiant igit̄ tales mł̄ieres Cyprianū ut refert Aug⁹ vbi ſ̄. iterū dicētem. Si q̄s pingēdi artifex vultū alicui⁹ ⁊ ſpeciē ⁊ corpis q̄litatē emulo colore ſignaſſet.⁊ ſignatoq꞉ ſimulacro alius man⁹ inferret·ut iam formata iam picta q̄i peritior reformaret·g̃uior prioris artificis īiuria ⁊ iuſta īdignatio vidēt̄. Tu te exiſtīas īpune laturā tā īprobe

temeritatis audaciam dei artificis of-
fenſam. Et ibidē allegat Aug⁹ Amb°.
dicentē. Hīc illa naſcūtur arua vitio-
rū ut q̄ ſint coloribꝫ opa pingāt dum
diſplicē formidāt. ⁊ de adulterio vul-
tus meditētur adulteriū caſtitatis. h̄
ibi. 2° deteſtāde ſūt vanitateſ reſpe-
ctu dei rōne īflāmatiōis. qa īflāman-
tur p tales mulieres vanas tēpla dei:
que ſūt aīe ⁊ corpa xpianoꝝ. iuxͣ illud
apl̄i. i. ad Cor. 3° ca°. Tēplū dei ſanctū
eſt qd̄ eſtis vos. Diligit. n. de⁹ vnum
tale tēplū plus q̄ʒ oīa corpalia templa
mundi· cū ꝓ oībꝫ mūdi tēplis repan-
dis incarnatus nō fuiſſet xp̄s ſicut ꝓ
vna ſola aīa feciſſet· qd̄ tēplū ſpūale
inflāmant ⁊ incendūt mulieres vane
cū vanitatibꝫ ſuis. iuxͣ illud p̄s. Incē-
derūt igni ſanctuariū tuū ī tra· pollu-
erunt tabernaculū noīs tui. s. eccl̄iam
cōſecratā. qd̄ qdem tabernaculū pol-
luūt cū tot fornicatiōes ī tali eccl̄ia cō
ſecrata coram deo ⁊ v̊gine ⁊ ſcīs eius
opentur· quot cōcupiſcendi ſe cauſas
iuuenibꝫ pſtāt. Et. 3. Eſdre 4° ca°. Tē-
plū incēderūt idumei. i. ſanguinei. h̄
eſt mulierū carnales ⁊ luxurioſi affe-
ctus in ſanguine deſignati. nam tales
femine ſicut ad luxuriā accēdūt ma-
res· ita quoqꝫ accēdūt ſemetipſas. Vñ
ad tales Yſaias. 50. ca°. ait. Ecce vos
oēs accendētes ignē. s. alioꝝ· accincti
flāmis. s. luxurie eſtis. Sʒ multe ſo-
lent dicē nō hr̄e hāc corruptā inten-
tionē. qbus ego r̄ndeo q nec gladius
corruptā hʒ intentiōeʒ qn̄ cū illo qſ q̄ʒ
necatur. Ita dico q lʒ in h̄ nulla ɔcur-
rat intētio mali· cū tn̄ ex h̄ multa aīa-
rū pditio ſubſequat̄. qa tātoꝝ malo-
rū pſtāt occaſiōeʒ: etn̄a morte digne
merito reputātur. ſicut pʒ in. c. ſi cul-
pa. de iiur. ⁊ dam. da. Vñ notādū eſt
q ſi mulier ornat ſe hac ītētiōe ut tra-
hat hoīes ad ſui ɔcupiſcētiā· certū eſt
ibi pctm̄ mortale eē. qa agit cōtra ca-
ritatē ꝓximi intendēs mortē aīe eius
etiā ſi nō ſequatur ruina alicuius per
concupiſcētiam eius. ar. de pe. diſ. i. c.
ſi cui. ⁊ in pluribꝫ alijs capl̄is. ⁊ ibi eſt
ꝓprie ⁊ p ſe ſcādalū actiuū ⁊ mortale
ſm Alex. Ricar. ⁊ Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q.
43. arti. 3°. et 4°. Si v̊o nō h̄ intendat ſʒ
illud ad iactātiā ⁊ hūanā laudē facit
ſibi cōſtituat finē ſuū vltimū magis
diligēs illā gl̄iam q̄ʒ ſalutē aīe ſue uel
gl̄iam eternā· pata facere cōtra dei uł
eccl̄ie p̄cepta ut ſequi poſſit illā gl̄iam
tūc ē ibi pctm̄ mortale inanis gl̄ie. ſm
Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. 132. Moralia. n. ſm
ph̄m in ethic̄ trahunt ſpēm a fine. Si
v̊o intēdat aliquā inanē gl̄iam uł cō-
placētiā ex h̄ ornatu leuē. s. citra ſalu-
tē aīe ſue ſeu ī dilectionē dei ⁊ ꝓximi.
tūc nō ſp ē pctm̄ mortale ſʒ qn̄ʒ veni-
ale ſm Tho. vbi s̄. Et iteꝝ ibidem. q.
169. Si aūt intēdat quādā cōplacētiā
illi⁹ vanitatis ⁊ ornatus ad quem ita
inordinate afficit̄ q ibi ɔſtituit finē
adeo q ſi etiā crederet ꝓximū ex illo
ornatu certitudinaliter ad ruinā tra-
hi nō curaret ut ɔſequeret̄ ɔplacētiā
illā· ſic etiā erit mortale. Et ſic intelli-
gunt aliqui doc. illud Aug. diſ. 25. §.
criminis. Nullū ē adeo veniale qn fi-
at mortale dū placet. ɔplacētia videlʒ
fruitiōis. ⁊ multo magis ſi ī dei cōtē-
ptū h̄ ageret. Cū igit̄ xp̄s ſit legitim⁹
aīaꝝ ſponſus· quot aīaꝝ vanitas mu-
lieris cā eſt ruine· tot ſpūaliū fornica-
tionū talis mulier dr̄ ruffiana. totqꝫ
animas fornicatriceſ alienat altiſſimo
ſpōſo xp̄o. Qd̄ quāto ſit deo iiurioſū
patere poteſt p exemplū. Nā ſi quis
magnific⁹ īpator viliſſimā iuuēculā

ꝺe ſtercoꝛe erigēt ⁊ in ſponſam legiti-
mā ꝺeſpōſaret atq; in oī impiali ſubli-
mitate ꝺitaret. ⁊ hanc q̄dā mulier ut
peccaret cū altero ſeducē conaretur.
nōne cū ad notitiā maieſtatis īpialis
id veniret magno ſupplicio illā ꝺāna-
ri iubēt! Et tu vana mulier exiſtīas
īpune trāſire ꝙ ꝯtinue tuo lenocinio
vanitatis non vnā tm̄ ſ multitudinē
aīaꝝ altiſſimo ſpōſo xp̄o in multipli-
cē foꝛnicatiōe3 ſeducis q̄s ſpōſus xp̄s
ſuo p̄cioſo ſanguine redemit· ſponſas
elegit ꝺe ſtercoꝛe oꝛiginal' pcti erigēs.
3° ꝺeteſtande ſūt vanitates mulierū
reſpectu ꝺei rōne trangreſſionis· s· iu-
ſtarū ⁊ ſanctaꝝ legū. Solent. n. leges
ꝓuidē ⁊ facē ſtatuta ne tanta vanita-
tū ⁊ ſupfluaꝝ expenſaꝝ ī ſuis patrijs
abuſio īualeſcat· intelligēs ꝙ nō ſolū
in offenſione ꝺei ⁊ ꝺetrimentū aīaꝝ:
veꝝ etiam ꝙ ex cauſis multis ī graue
ꝺiſpendiū veniat ciuitatū ⁊ patriaꝝ.
Vn̄ qui ſanctaꝝ tantaꝝ cōſtitutionū
ſtatutoꝝ ⁊ legum fuerit trangreſſoꝛ ⁊
fractoꝛ. ſm̄ Alex. ꝺe ales in 3°. ⁊ Tho.
moꝛtalit' peccat. 9. ꝺiſ. in. c. quicūq;. cū
h'modi leges vim habeāt a lege etna
a q̄ ꝺeriuant. ſicut ipſamet ſapiētia ait
ꝓ̄o. 8°. p me reges regnāt ⁊ legū con-
ꝺitoꝛeſ iuſta ꝺecernūt. imo ſi ad q̊s p-
tinet p leges ⁊ ſtatuta ac p obſuātias
negligūt ꝓuidē rei· in ꝯſcia apud ꝺeū
oīu3 illarū īiqtatū recto iudicio repu-
tēt. ſicut. 86. ca°. Facietis ꝓcul dubio
vitā h3 q qꝺ pōt coꝛrigē negligit emē
ꝺare. Et ibidē. Nō caret ſcrupulo cō-
ceſſionis occulte q manifeſto facinoꝛi
ꝺeſinit obuiare. Et ſic pat3 pars p̄ma
huius ſermonis.

¶ Pars ſecūda huius ſermonis. in qua
ꝺeclaratur q̄3 ꝺeteſtande ſint vanita-
tes ꝓpter offenſionē ſui.

Secūdo in iſto ſmone q̄3 ſint
etiā ꝺeteſtāde vanitates mu-
lieꝝ oñditur ex offenſiōe ſui-
ipſius trib' rōnib'. p̊ rōne obligatio-
nis. 2° rōne abhominationis. 3° rōne
multiplicationis. p̊ igitur ꝺeteſtāde
ſūt h'mōi vanitates rōne obligatio-
nis. Nā tales mulieres obligāt' ad re-
ſtitutionē ꝺāni qꝺ mariti ipſaꝝ infe-
rūt occaſione ſuaꝝ vanitatū. Obligā-
tur etiā ad ſatiſſactiō3 qn̄ reddūt ſu-
os maritos īpotētes ad reſtituēdum
male ablata. Vnde q̄libet mulier ſiue
maritus ſiue pr̄ ſiue etiā cōfeſſoꝛ qui
habet examinare cōſcīas eoꝛū ſi vult
recte cognoſcē qn̄ ī talibus vanitati-
bus ⁊ ſupfluitatibus ē pctm̄ ꝺeb3 tria
cōſiderare. vnū p̄teritū· aliud pn̄s. ⁊
ttiū futurū. Primū qꝺ ꝺeb3 cōſide-
rare ꝺr̄ p̄ritū. ſi. s. talia indumēta ⁊ p̄-
cioſi oꝛnatus ſint ꝺe illicite acq̄ſitis ⁊
ſanguine paupeꝝ atq; p malos ꝯtractus
⁊ rapinas ⁊ h'mōi. Talis veſtis ē in-
quā illa veſtis lepꝛoſa que Leuit. 13°.
cōcremari iubet'. ⁊ Yſa. 9° ca°. ſcriptū
eſt. Veſtimētū admixtū ſanguīe pctī
erit ī cōbuſtione ⁊ cib' igni. i. īferni.
Et Iere. 2° ca°. cuilib3 tali mulieri ꝺr̄.
In alis tuis īuēt' ē ſanguis aīaꝝ pau-
perū. Secūdū qꝺ ꝺ3 cōſiderare ꝺicit'
pn̄s. ſi. s. tam p̄cioſa uel curioſa ⁊ va-
na cōueniūt ſtatui pſone que vtit' il-
lis. Nam ſicut. i. ad Coꝛ. 15° ca°. aplus
ait. Stella a ſtella ꝺiffert ī claritate. ſic
vtiq; qꝺ vni cōuenit alti neq̄q̄; licet.
Ex falſa nēpe eſtimatione qua quiſq;
reputat ſe nobilioꝛē ⁊ ꝺignioꝛē alijs
ſe ⁊ vxoꝛē ⁊ filios ī pōpis extollit· ita
ut in talib' nullus ſit terminus neq;
finis niſi quē expendēdi īpoſſibilitas
ipſa cogit. īmo ꝙ ꝺemētius eſt qdam
ꝓ ſe ⁊ vxoꝛe ſua ⁊ filijs p̄cioſis veſtib'

exoꝛnandis in diſpendiū vltimū do-
mus ſue mutuo denarios accipiūt ad
vſurā. Et in h̄ aperte apparet ꝙ exce-
dūt ſtatū ſuū. Nec dicat aliqs ꝙ h̄ re-
qrit ſtat⁹ ſuus ſi de impie acq̄ſitꝫ fact⁹
eſt diues. qa talis nō ē ſtatus ſ; potius
caſus. atq; talē deus ꝑ ꝓpham icrepat
di. Quid gloꝛiaris in malitia q̄ potēs
es in iniquitate. Tertiū qđ cōſidera-
re deb; dicit̄ futurū. ad quas. s. futu-
ras expenſas. ꝛ p dn̄s ad q̄ mala lucra
tam p̄cioſas veſtes ꝛ oꝛnamēta indu-
cūt. imo neceſſario cogūt talia facien-
tes ferentes atq; tenentes. iuxta illud
ꝓphe. Abyſſ⁹ abyſſu īuocat. Abyſſus
s. malaꝝ expenſarū īuocat abyſſū ma
loꝝ lucroꝝ. O igitur infelix ſtultitia
mūdanoꝝ. O ceca amētia vanitatū. O
incōſiderata demētia ꝓpt̄ h̄ pereūtiū
aīaꝝ. int̄ quos vtinā non ſint pleriq;
participes cōfeſſoꝛes ꝛ alijs ignoꝛant̄
uel carnaliter cōſulētes ꝛ p̄dicātes nō
intelligētes nec aliqui eoꝝ intelligere
volētes q̄ intelligunt doctoꝛes de mu
lierū oꝛnatu iocalibus atq; veſtitu. cū
dicūt ꝙ licet mulieri ſe oꝛnare ut pla-
ceat viro ſuo. ꝛ tanq̄ īpudētes nō cō-
ſiderāt nec recte ꝑoderāt p̄dicta tria.
De talibus dn̄s Math. 15° ca° ait. Ce-
ci ſūt ꝛ duces cecoꝝ. Cecus ſi ceco du-
catum p̄ſtet. ambo ī foueā cadunt.
Hec tria cōſiderās ſpecula illuminat⁹
apl̄us. i. ad Thimoth. 2° ca° ait. Volo
mulieres oꝛare ī habitu oꝛnato. cum
verecundia ꝛ ſobꝛietate oꝛnantes ſe:
nō in toꝛtis crinib⁹ aut auro aut mar-
garitis aut veſte p̄cioſa. ſed qđ decet
mulieres ꝓmittētes pietatē per bona
opera. Conſidera diligēter quid ſcđm
tria p̄dicta ſpecula pꝛohibeat ꝛ quid
concedat. Et Petrus in p̄ma. 3° ca° hoc
eodem lumine illuſtratus ait. Mulie-
res ſubdite ſint viris ſuis. Et ſequit̄.
Quaꝝ ſit non extrinſecus capillatura
aut circūdatio auri aut indumēti ve-
ſtimētoꝝ cultus: ſed q̄ abſconditus ē
coꝛdis homo ī incoꝛruptibilitate mo-
deſti ꝛ quieti ſpūs. Sup quē locū Cy-
pꝛian⁹ in glo ait. Femine ſerico ꝛ pur-
pura indute xp̄m nō poſſūt induere.
Auro aut margaritis aut monilibus
exoꝛnate oꝛnamenta coꝛdis ꝛ coꝛpoꝝ
perdiderūt. Quoꝝ oīu; dicta ſūt ad
p̄dicta tria referēda. ꝛ cum magna
aīaduerſione penſanda. ꝛ ſpūalit̄ nec
carnalit̄ rumināda. ne ſub pallio con
ſuetudinis coꝛruptela ſumat̄. ꝛ abu-
ſio obtineat p̄ncipatū. 2° deteſtāde
ſunt vanitates reſpectu ſui rōne ab-
hominationis. Abhominatur. n. deus
omnes oꝛationes ꝛ ſupplicationes ac
poſtulationes ſuas. ut p; ex dicto apl̄i
in ratione ſupioꝛi. vbi dicit glo. Sup-
bus habitus nō impetrat. Vn̄ ꝛ Iero⁹
inquit. Qua fiducia erigunt ad celos
vultus quas cōditoꝛ nō agnoſcit. Vn̄
fatuis virginib⁹ que foꝛis gl̄iam mū-
di queſierunt. Math. 25° ca° dictū ē.
Amen dico vobis neſcio vos. ſicut ꝛ
p̄s. teſtat̄. di. Dn̄e in ciuitate tua ima-
gines ipſoꝝ ad nihilū rediges. S; no-
ta quare tales femine vane nō poſſūt
gratias impetrare. qa. s. in eccl̄ia vbi
ſolent gr̄as impetrare in p̄ntia dn̄ici
ſacramenti ac multarū reliquiarū. in
p̄ntia etiā angeloꝝ in cōſpectu quoꝝ
deberent velatū caput habere. iux̄ il-
lud apl̄i. i. ad Coꝛi. xi°. Debet mulier
velamen habere ſup caput ſuū ꝓpter
angelos. i. ne aīe illis cōmiſſe cōtami-
nent̄. ꝛ ipſi acriter cōtra tales mulie-
res cōturbentur. in conſpectu etiam
gl̄ioſe v̄ginis marie ꝛ ſanctaꝝ v̄ginū
ſanctoꝛūq; martyrū ꝛ apl̄oꝝ ꝛ alioꝝ

ſanctoꝝ quoꝝ interceſſionibus adiu-
uari deberet. nō verent̄ publice tanq̄
meretrices habitare ⁊ pmanē ⁊ aīas
iuuenū xp̄i ſanguine p̄cioſo redēptas
perimē. O ſi ī ciuitate eēt mulier q̄dā
q̄ in nulla ſollēnitate eccl̄iam intraret
nonne heretica putaret̄? Min⁹ vtiq̄
malū foret ſi vana mulier nūq̄ ad ec-
cleſiā iret q̄ ſi in domo abſq̄ vanitate
maneret. Multū nāq̄ peccat mulier q̄
filias nubiles hꝫ. ⁊ ī dieb⁹ feſtiuis qn̄
p̄ceptū ē audire diīa retinet clauſas
⁊ tanq̄ aīalia ſolū corpe īpinguanda
abſq̄ dei timore in domo nutrit eas. ſ;
multo grauius conditorē offendit cū
q̄i mētrices ⁊ ſi qn̄ eas ad eccl̄iam du-
cit veluti mētriculas illas ornās in tē-
plis ſedib⁹ ſtatuit q̄ſi beſtiolas ī foro
venales. 3° deteſtāde ſunt vanitates
reſpectu ſui ratione multiplicationis.
Multiplicat nāq̄ ex vanitatibus ſuis
mulier vana iniq̄tates ⁊ pctā ut ſit qd
horridū dicē. p̄ nāq̄ pdit tp̄s. Tāta
nēpe merce vanitatis aīa talis mulie-
ris replet̄ ut apud ꝓpriā domū ꝯſiſtē
nequaq̄ poſſit niſi ut ibi ornet̄ deco-
ret̄ ⁊ ſuā pulchritudinē iterū atq̄ ite-
rū īmo ſepties an̄ exitū domus ſpecu-
let̄. In nullo occupat̄ niſi q̄ uel vacat
ocio feneſtris ſeu oſtiīs ſe leccatorib⁹
oſtēdēdo uel ſe ornat fucis. O ſi tanta
diligēti ſolertia atq̄ tanto tp̄e ſtudēt
placē deo quāto ſtudet placē mūdo.
Tāta deniq̄ ſcītate polleret ut quodā-
modo multas ſcās virgines ſuparet.
Demū cōpta ut ſilr̄tudo tēpli. īmo ut
veri⁹ dicā q̄i mētrix proſtibuli egre-
dit̄ domū adit dei tēplum. q̄rit ſpecu-
la cūcta ⁊ inſtabilis ⁊ diſſoluta ⁊ va-
ga. De qua p̄ū. 5° ca°. ſcriptū ē. Pedes
eius deſcēdunt in morte ⁊ ad inferos
greſſus illius penetrant. p ſemitā vite
nō ambulant. vagi greſſus eius ⁊ īue-
ſtigabiles. Et ca° 7° de illa iterū ait.
Garrula vaga quietis īpatiēs nec va-
lēs in domo cōſiſtē pedibus ſuis. nūc
foris nūc in plateis nunc iux̄ angulos
īſidiās. Ad quā Iere. 31° ca° ait. Vſq̄ q̄
filia. s. vaga delitiis diſſolueris? Et
ideo abbas Paulus vidēs in Alexan-
dria mulierē ornatam. amare fleuit ⁊
cām fletus interrogātibus ait. Duo me
mouēt ad fletū. vnū pditio ei⁹. ſecun-
dū. q̄a nō tātū ſtudeo placē deo quā-
tū iſta placē mūdo. 2° tales mulie-
res a iuuenib⁹ moleſtant̄ ⁊ facile ex-
pugnāt̄. Arguūt nēpe venale mecum
ſigna venalitatis aſpiciētes in fronte
mulieris vane. Adiuuet te mulier va-
na ſaluator mūdi. Caue tibi. iterū di-
co caue. q̄a fragilis es. Leccator tu⁹ ſi-
cut p̄s ait. inſidiatur ut rapiat pudici-
tiam tuā. ut verificet̄ ī te illud Apoc.
14°. Cecidit Babylon ciuitas illa mag̃
que vino ire fornicatiōis ſue potauit
oēs gentes. Babylon cōfuſio interp̄re-
tat̄. ⁊ mulierē q̄ ſeducta ē ꝓpt̄ vanita
tē ſuā ⁊ cecidit in fedū opus luxurie
aperte deſignat. Hec aūt vino ire for-
nicationis ſue oēs gentes potabat qn̄
in ebrietatib⁹ vanitatibus ⁊ laſciuiis
ſuis aſpicientes ad luxurie inſaniē de-
ducebat. Et iō bn̄ dic cecidit. quia p̄
cecidit a gl̄ia dei. 2° cecidit a gl̄ia ⁊ fa-
ma mūdi. quia Math. x°. dn̄s ait. Ni-
hil opertū qd̄ nō reuelet̄. Ciuitas aūt
mag̃ iō notat̄ ꝓpt̄ excellentiā elatiōis
⁊ ſupbie ſue. 3° igit̄ mlier vana pdit
famā. Maximū qdē etiā apud mūdū
mulieris diffamatio eſtimat̄ cū ī mu-
liere pdita honeſtas fama nihil rema
neat p̄cioſum. Ad nihilū. n. valet vl-
tra talis mulier niſi ut mittatur foras
⁊ conculcet̄ ab hoībus. Math. 5°. Et

huius cā ē. p̄.ppria ei⁹ īpudentia·q̄ꝺ manifeſte oñdit Jere. 3° ca°. ꝺi.Frons mulieꝝ meretricis facta ē tibi·noluiſti erubeſcē. Secūda cā ē ꝺiña iuſticia·q̄ fit ut mulier in pn̄ti ⁊ in futuro ſeculo cōfūdat̄ ꝑpter ſcelera ſua. Vn̄ Naum 3° ca°. inquit. Reuelabo pudēꝺa tua in faciē tuā. Tertia cā ē ꝺemonis aſtutia·q qn̄qꝫ crimen in publicū ꝺucit ut mēs cōfuſa ꝺeſperet. Jō Jere. in pſona talis ꝺeſpanꝺ 2° ca°. ait. Deſperaui·nequaq̄ꝫ faciā. Quarta cā pōt eē ꝺiña mi̅a qua fit ut aliqn̄ pctm̄ alicuius manifeſtet̄ ut cōfuſus ad ꝺn̄m cōuertat̄·ſicut ſcriptū ē. Jmple facies eoꝝ ignominia ⁊ q̄rēt nomē tuū ꝺe⁹. Et ex hac eadē mi̅a qn̄qꝫ ꝺe⁹ pmittit ut mulier vana lꝫ ꝯ veritatē ꝺe turpitudinis ope ꝺiffamet̄ ⁊ ſuas vanitates ꝺeponat ꝑpter quas maxīe fuerat ꝺiffamata. Addat̄ quoqꝫ q̄ꝺ pꝫ per experientiā carnalis iuuenis q̄ꝺ ꝺe muliere vana ⁊ vaga ꝺeſiderat·id ſpat. q̄ꝺ aūt ſperat id quoqꝫ credit. Jd etiā cōſcijs ſocijs manifeſtat ꝺeſideria adīplēdi·indicia certitudinis mōſtrat·ꝺe illo ſe iactat. Interī ſimplex ⁊ vana mulier ut ſe corrigat ne cadat ex ꝺiuina mi̅a ꝺiffamatur. ḡ cōſideratꝭ his malis ⁊ nocumentꝭ valde ꝺeteſtande ſunt vanitates. Et ſic patꝫ ps ſecunda huius ſermonis.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermonis. in qua ꝺeclaratur q̄ꝫ ſint ꝺeteſtande vanitates ꝑpter offēſionem ꝓximi.

TErtio ī iſto ſermone ꝺeteſtāꝺe ſūt vanitates mulieꝝ moꝺerni tpis ꝑpt̄ offenſioꝫ ꝓximi etiā tribus rōnibus. p̄ rōne offenſionis ſpūalis. 2° rōne offenſiōis corporalis. 3° rōne offenſionis tpalis. p̄ ꝺeteſtāde ſūt vanitates reſpectu ꝓximi rōne offenſionis ſpūalis. Multa. n. mala ſpūalia ex h⁹mōi vanitatibꝫ inſequūtur·q̄ꝺ expſſe pꝫ ſi ꝺiligent̄ cōſideret̄ quot pctā cōmittūt pres ī rapinis vſuris vanis lucris ⁊ h⁹mōi ut filias ſuas ſupbe ⁊ pompatice nuptui tradāt. qtqꝫ cōmittant matres ut filie ſue aſpiciētibꝫ placeāt. Neqꝫ. n. conſiꝺerant ſi filiā ſuam maritauerint·an vſurario tradat̄ ſeu raptori. ſ; in h̄ tm̄ ſtudēt ut ꝺiuiti ꝺet̄ ut ornatiorē atqꝫ glorioſiorē videāt illā. īmo ſi caſu mr̄ ꝓſpexerit filiam cui maritus conſcia uel pauptate ꝺuct⁹ nō ſatiſfecerit pōpis eius·ꝺe pace orit̄ guerra·nūqꝫ ceſſabit pugna niſi īfelix iuuenis ſue cōiugis ſatiſfecerit mr̄i. O pentū īmoꝺeratus amor ad filias·quot parētes ī īfernū p̄cipitas! Nō ſic faciebat mr̄ filioꝝ Zebedei. ꝺ q̄ ait Johes Criſo⁹. Non ſentiebat illa ſicut cetere mulieres q̄ corpus natoꝝ ſuoꝝ amāt·aīam aūt cōtēnūt. Deſiderant. n. illos valē in h̄ ſeculo. ⁊ nō curāt qꝺ ſint paſſuri in futuro. Alij militias filijs ꝓuident ⁊ nemo filijs ꝓuidet ꝺeū. pditionem illoꝝ cū magno p̄cio cōpant ⁊ ſalutē illiſ nec ꝺono accipe polūt. Si. n. viderint illos paupes·triſtant̄ ⁊ ſuſpirāt. Si viderint illos peccātes·nemo triſtat̄. qa pentes tm̄ corpoꝝ ſūt·nō aīarū. h̄ ille. Patꝫ etiā h̄ ſi cōſideret̄ quāta flagitia cōmittāt cōiuges ī rapinis ⁊ illicitꝭ lucris. ut ſatiſfaciāt vxoꝝ ſuarū vanatū ꝺcupiſcētijs. Peccāt vtiqꝫ ꝑpter h⁹mōi vanitates artifices ipſas īueniētes ⁊ laborātes. Peccant etiam ipſaꝝ adiutrices ⁊ ipſas ad ſpectacula ⁊ laſciuas ſollēnitates ſociātes. Si. n. peccat qui ſociat furem·multo magis

pꝯccat ſociãs mulierẽ vanam aĩaꝝ di-
robatricẽ. Peccant etiã iuuenes ipſas
vidẽtes ⁊ in ↄcupia ipaꝝ exardeſcen-
tes. ut pꝫ ex p̄dictis. Quot igit̃ crimi-
nibꝰ hi oẽs repleant̃ qs exp̄mẽ ſuffi-
cit? Sꝫ audiat q̃libꝫ talis qđ dr̃ Apoc.
18°. Quãtũ glorificauit ſe ⁊ in delitijs
fuit. tantũ date ei tormẽtũ ⁊ luctum.
2° deteſtãde ſunt vanitates reſpectu
ꝓximi rõne offenſiõis corꝑalis. qa im
pediũt gnãtionẽ multoꝝ filioꝝ. cum
multi ꝓpt maxĩas expenſas quas re-
quirit vanitatũ abuſus vxores uł nõ
capiũt uł tardius ſuſcipiũt. cum ſepe
oẽs dotes ⁊ q̃nqꝫ plꝰ expenſe tales de-
uorẽt. Silit̃ multi ꝑentes q nõ valent
magnas filiabus dare dotes in domo
nõ ꝓpter deũ retinẽt ſteriles. ⁊ vtinã
pudicas ⁊ v̑gines. ⁊ qđ crudelius eſt
ſi qñ tres hñt filias uel q̃tuor ad vo-
ta nõ valẽtes eas dotare. vnã cũ mag̃
dote nuptui tradunt. reliq̃s v̑o defor-
mes q̃ſi ſpumas ſeu vomitũ ſeculi in
mõaſterio ponũt. vtinã dño nõ diabo
lo dedicãtes. Ex his igit̃ patꝫ ꝙ ceſſat
gnãtio filioꝝ ex vanitatibꝰ. ꝟ vtinam
hꝰ mõ ceſſaret. Sed q̊t enormia ſequãt̃
ex filiabꝰ ⁊ filijs ſic ĩnuptis. eligo po-
tius tacẽ q̃ꝫ loqui. Nã non ſolũ puelle
ꝟ nec relinqtur vidua neqꝫ nupta. qn
anguſtijs ⁊ ĩportunitatibꝰ oppriman-
tur ab his qui ĩnupti ꝑſeuerãt. Quid
inde ſeq̃t̃ trãſeo. s. q̊t venena aborti-
ua. q̊t opp̄ſſiones filiorũ. ita ut pauci
filij manifeſte appareãt. His moribus
corrũpuntur iuuenes atqꝫ deuiant ab
amoribꝰ v̑tuoſis. nec facile a deuijs di-
ligũtur vxores. licꝫ eis mr̃imonio co-
pulẽt̃. Sed ſuꝑ oĩa iã p̄dicta deteſtan-
da ſodomia ex his generatur. nutrit̃
atqꝫ ſuſcipit t̃ribile incremẽtũ. Iuue-
nes. n. laſciui in delitijs nutriti. fragi-
les. ĩdiſciplinati. ĩmodeſti. nec deum
timẽtes. dũ ſimul ↄuerſant̃. ĩ q̊t ĩmũ-
ditias ruant. nephandaſqꝫ ſpurcitias
diabolo ſuggerẽte ꝑcipitẽt̃ qs exp̄me
re poſſet. Cũqꝫ capti hac peſtifera labe
fuerĩt iuuenes. vix vnq̃ꝫ curãt̃ vix uel
tarde uel nũq̃ꝫ ↄiugio copulari ꝑmit-
tunt. Si caſu vxores accipiunt. uel eis
abutũt̃ uł eas nõ amãt. iõ nõ generãt
filios. ut v̑ificet̃ qđ dictũ ẽ Sap̄. 3°. Ab
iniquo thoro exterminabit̃ ſemẽ. 3°
deteſtãde ſũt vanitates reſpectu ꝓxi-
mi rõne offenſionis tꝑalis. Nã q dili-
gẽt̃ aduertit. ex multitudine expẽſa-
rũ que ex vanitatibꝰ fiũt. tria mala cõ
currũt. P̊ ceſſant iuſta lucra. Nã pe-
cunia q̃ expendit̃ ĩ ſuꝑfluis indumẽ-
tis iocalibꝰ ãnulis coronis ⁊ hꝰmodi
mortua ꝑſeuerat q̃ q dẽ poſſet eſſe lu-
croſa in mercãtijs artibꝰ poſſeſſionibꝰ
⁊ hꝰmõi. ⁊ ſic ↄñter ad tꝑalẽ vtilita-
tẽ ciuitatis ⁊ totius p̃rie redundaret.
2° creſcunt tꝑalia dãna. Nã p̄ciũ qđ
in talibꝰ vanitatibꝰ poſſidetur coĩt̃ ſꝑ
diminuit̃ ſiue ꝑ taliũ vanitatũ abuſũ
ſiue non vſũ. Nã ſepe vanitatũ muta-
tione p̄ciũ minorat̃ rerũ tꝑaliũ. ĩmo
ad ĩdumẽtũ quotidie fit. nõ ſine mi-
noratiõe p̄cij eras vẽdi poterit. ⁊ ſic đ
ſingulis. Addam ꝙ iuuenes deuij nõ
ſolũ ceſſãt a iuſtis lucris. ꝟ etiã ĩ ſcortũ
ↄſumũt lucra iuſta ⁊ ĩiuſta. ſicut ꝓv̊.
29°. ſcriptũ ẽ. Qui nutrit ſcortũ. ꝑdet
ſubaꝫ. 3° cogũt ad p̄dicta cõtinuãda.
Nam pꝰq̃ꝫ hõ p̄dicta emerit vnde ceſ-
ſant lucra ⁊ creſcũt dãna nõ tm̃ vẽdit
uel derelinquit illa. veꝝ etiã ad ↄſilia
uel correſpõdẽtia coartat̃. Vnde ſepe
oriuntur vſure. rapine ⁊ ĩiuſta lucra.
Nec reſtituũt pauꝑibꝰ derobata bona
ſua. qn potiꝰ expẽdũtur ĩ vanitatibꝰ.
Pereunt illi frigore ⁊ fame. nobileſqꝫ

puelle expoliatoꝝ clauſe ⁊ ĩnupte re-
tinēt̃ ĩ domo laceratis veſtibꝫ vix car
nē opientes· verecunde ⁊ timide· vix
coꝛā aliq̄ apparētes. Paruuli panē pe-
tūt nec ē q tribuat illis· infirmi iacēt ĩ
lecto· pentes eoꝝ ĩ carcē cruciāt̃ nec ꝺ
ꝓpa ſuba ſubuenit̃ eis. Et tu vanita-
tū inſaciabilis lupa ſanguinē paupeꝝ
cū cauda ꝑ t̃rā trahis· faſtidioſas pō-
pas iactant̃ oſtentas· alaſqꝫ magnas ⁊
ſanguīe plenas faſtidioſa vanitate di-
latas. Sꝫ qn̄ nō ꝓficiēt v̄ba veroꝝ p̄-
dicatoꝛū ad vos mulieres vanas con-
uertēdas· dn̄s ꝓcedet ad verbera. Tria
nāqꝫ ſunt flagella quibus flagellat deꝰ
pctōꝛes ꝓpt̃ hꝰmōi vanitates diuerſi-
mode peccantes. s. guerre· peſtilentie
⁊ ſaccomam. p̊ nāqꝫ flagellat vanita-
tes ꝑ guerras. Vn̄ Yſa. 47°. ad talē ci-
uitatē ⁊ t̃rā vanam atqꝫ laſciuā ꝓpha
ait. Audi h̄ delicata hitās ꝯfidēt̃ q̄ di-
cis ĩ coꝛde tuo: ego ſū ⁊ p̄ter me nō ē
ãpliꝰ· nō ſedebo vidua: ⁊ ignoꝛabo ſte
rilitatē. Venient h̄ duo tibi ſubito in
vna die ſterilitas ⁊ viduitas. ſeq̄t̃. Et
dixiſti in coꝛde tuo: ego ſū ⁊ p̄ter me
nō ē altera. Veniet ſup te malū ⁊ ne-
ſcies oꝛtū eiꝰ: ⁊ irruet ſup te calamitas
quā nō poteris expiare. Veniet repente
ſup te miſeria quā neſcis. 2° flagellat
vanitatū laſciuias ꝑ peſtilētias. Unde
Naum 3°. Ve ciuitati ſanguinū. i. car-
naliū laſciuiaꝝ ⁊ vanitatū. ſeq̄tur. Et
coꝛruerūt in coꝛpibꝫ ſuis ꝓpt̃ multi-
tudinē foꝛnicationū. 3° flagellat va-
nitatū auaritiā ꝑ ſaccomatiōes· fames
ſterilitates ⁊ ꝯſiña. Vn̄ Abachuc. 2° ca°.
Ve q congregat auaritiā malā domui
ſue ut ſit ĩ excelſo nidus eiꝰ ⁊ liberari
ſe putat de manu mali. Et Yſa. 3° ca°.
dr̄. In die illa auferet dn̄s oꝛnatū calci
amētoꝝ ⁊ lunulas ⁊ toꝛques ⁊ moni-
lia ⁊ armillas ⁊ mitras ⁊ diſcrimina-
lia ⁊ periſcelidas ⁊ murenulas ⁊ olfa-
ctoꝛiola ⁊ inaures ⁊ annulos ⁊ gem-
mas ĩ fronte pendentes: ⁊ mutatoꝛia
⁊ palliola ⁊ lintheamina ⁊ acus ⁊ ſpe-
cula ⁊ ſyndones ⁊ vittas ⁊ theriſtra.
Et erit pꝛo ſuaui odoꝛe fetoꝛ. ⁊ ꝓ zo-
na funiculus: ⁊ pꝛo criſpanti crine cal-
uitiū. Pulcherrimi quoqꝫ viri tui gla-
dio cadent. ⁊ foꝛtes tui in pꝛelio. Et
merebūt atqꝫ lugebūt poꝛte eiꝰ: ⁊ deſo-
lata ĩ t̃ra ſedebit. h̄ ibi. Cūqꝫ his tribꝫ
plagis ciuitas fuerit flagellata. verifi-
cabitur illud. 3. Reg. 16° ca°. ſcriptum.
Pꝛouocātes deū ĩ vanitatibꝫ ſuis. Et
iō ſ̄m Iere. 49° ca°. Oĩs q trāſibit per
eā. s. ꝑ talē ciuitatē· ſtupebit: ⁊ ſibila-
bit ſup plagas. ḡ iux̄ conſiliū ſpūs ſcī
Apoc. 18°. Ne pticipes ſitis delitiaꝝ eiꝰ
⁊ de plagis nō pticipabitis. Qua ꝓpt̃ ſi
nō egeris pn̄iam o terra ul̃ ciuitas va-
na cito veniēt ſup te flagella p̄dicta: ⁊
ꝓ menſura pctī erit plagaꝝ modꝰ· ut
pꝫ Deut°. 25° ca°. A qbꝫ oībꝫ nos eri-
piat oīpotēs deꝰ tribuēs in p̄ſenti cō-
uerſionis gratiam ut in futuro cōſeq̄-
mur glīam in ſecula ſeculoꝛū. Amen.

Dn̄ica eadē infra diē. de filiabꝫ inanis
gloꝛie in generali: ⁊ de aliquibꝫ in pti-
culari Sermo. 49°.

OMne quod
eſt in mundo ⁊c̄. Iteꝝ vbi
ſ̄. Sn̄ia eſt ſacroꝝ doctoꝝ
frēs cariſſimi q̄ ĩanis glīa
nō ſolū ē pctm̄ ſ̄ ē vnū ex ſeptē capi-
talibꝫ vitꝛis. q̄ ꝺ ꝓbat Gregꝰ in 31°. mo-
ral̃. di. Supbiā nō capitale vitiū ſ̄ re-
ginā eē ⁊ vitioꝝ matrē a qua ĩmedia-
te oꝛitur ĩanis glīa ut vnū ex ſeptem

capitalib9. Rõ huius ē ſm Tho. ſcða ſcðe. q. 132. arti. 4°. et Alex. vbi ſ. quia ſupbia īportat quēdā appetitū īordinatū excellētie. Ex oī aūt bono qđ qs appetit quādā pfectionē ⁊ excellētiā ꝯſeqꝛ. Et iõ cū finis oīuꝫ vitioꝝ ordinet ī finē ſupbie, ꝓpt̄ h̄ videt̄ ꝙ hēat quādā gnālē cauſalitatē ſup oīa alia vitia ut dicat̄ mr̄ oīuꝫ. Int̄ bona aūt p q̄ qs excellētiā cōſeqꝛ vr̄ pcipue ad h̄ opari glīa inqꝫtū īportat māifeſtatiōꝫ bonitať alicui9. nā bonū nālit̄ amat̄ ⁊ honorat̄ a cūctis. Et iõ ſicut p glīam q̄ ē apud deū cōſeqꝛ hõ excellētiā ī rebus diīnis. ita p glīam q̄ ē apud hoīes cōſeqꝛ qs excellētiā q̄ ē ī rebꝫ hūanis. Vñ ꝓpt̄ ppinqtatē ad excellētiā quā hoīes maxime deſiderant. ꝯñs ē ꝙ ſit multū appetibilis. Et qa ex ei9 inordinato appetitu multa alia vitia oriunt̄. iõ dr̄ vitiū capitale. Iure igit̄ reſtat ut de filiabꝫ īanis glīe h̄ in gnāli ⁊ demū ī pticulari ptractem9. qa ut ait Iohēs Oē qđ ē ī mūdo ⁊c. Sꝫ qa de triplici mā īanis glīe tm̄ de mā v̄tuoſoꝝ tractatū ē in ſupiorib9: de aliis duabꝫ ſil̄ cū vanaglīe filiabꝫ ī pn̄ti ſermōe tractabimus. quod ꝓpter tres conſiderationes faciemus.

Prima erit ď ipſius vitioſa mālitate.
Secūda erit de ipi9 īdifferēti cālitate.
Tertia erit de ipſi9 iniq̄ fructuoſitate.

Pars pma hui9 ſmōis. ī q̄ declarat̄ ꝙ entia vitioſa ſunt inanis glīe materia.

PRimo igit̄ ī iſto ſermone ſciendū ꝙ etiā entia vitioſa ſūt inanis glīe mā. Vñ mouetur vnū dubiū. vtrū inanis glīa ſit tm̄ in hoīe. an etiā ī diabolo. Et vr̄ ꝙ ſit etiā in diabolo. Inanis glīa. n. p̄ naſcit̄ ex ſupbia ut dictū ē ſ. cum g̊ ſupbia nō tm̄ ſit in diabolo ſ3 etiā aliq̄ de filiabꝫ ei9. illa maxīe erit q̄ p̄ naſcit̄ de ſupbia ⁊ ita inanis glīa erit ī diabolo. Item q̄dā vana glīa ē ī malitia. iux̄ illud ps Quid glīaris ī malitia. ſ3 qs ē qui magꝫ glīet̄ q̄ diabolus. ut pꝫ ſ. ī tractatu de pctō de ei9 deteſtatiōe. igit̄ ⁊c. Item Luc. 4°. Math. 4°. hr̄ ſm glo. Teptauit. n. diabol9 vnū hoīem ď vana glīa cū dixit. Eritis ſicut dii. Gen. 3° ca°. ſ3 in illa pma teptatiōe in q̄ ſuggeſſit p̊ hoī ē ſiꝉe pctm̄ p qđ ceciderat. ⁊ illud eſt vana glīa. g̊ īanis glīe pctm̄ ē ī diabolo. Contrariū vr̄ in glo. ſup illud ps. Vt cantē glīam tuā. di. Glīa ē ore multoꝝ celebrata laudatio. ſ3 diabol9 nō appetit laudatiōꝫ h9mōi. Nō. n. q̄rit fauorē ſiue laudē tanq̄ ſibi vtilem g̊ ī ipſo nō ē īanis glīa. Ad h̄ r̄ndet̄ ſm Alex. ꝙ inanis glīa dr̄ multis modis. Vno° ſm ꝙ ſpūs ītēdit placē ſibi cōtēpta volūtate dei. Vñ ſup illud. i. ad Cor. x°. Cū hõ ꝓpt̄ ſe placet. i. ꝓpt̄ priuatā ⁊ ꝓpriā glīam ſupbia ē. hec ē ſequela ſuperbie. ⁊ hoc mō pōt dici de diabolo. Vñ Ioh. 5°. Qui glīam ad inuicē q̄rit. Cui opa ſua placēt ⁊ aliqđ boni putat ex ſe. ille q̄rit glīam ſuam. Cū igit̄ h̄ conueniat diabolo. Vñ Yſa. x°. Nūqđ glīabit̄ ſecuris ⁊c. Per ſecurim ⁊ ſarrā ſigt̄ diabol9 q glīat̄ ꝯ deū. Alio° dicitur ſm phm glīa que nullo cōſciēte nūq̄ feſtinaret in eſſe. 3° mō dr̄ glīa ex multoꝝ ore celebrata laudatio. ⁊ h̄ mō nō cōuenit diabolo. Non n. cōuenit hūanū fauorē hr̄e tāq̄ ſibi vtilē. Et p h̄ ſoluūt̄ argumēta. Ex qbꝫ oībꝫ pꝫ ꝙ hõ maiorem mām hꝫ vanaglīe q̄ diabol9. q̊ꝛ entiū q̄ ſūt cā vanaglīe ſūt opa vitioſa. ī qbꝫ etiā cōuenit cū diabolo ipſe hõ in eis tanq̄ ī opibꝫ

ſuis·q̄ ei placẽt gl̄iando. Pro qb⁹ pōt
exponi illud Luc.p̊. Diuites.i.habũ-
dantes diuitijs vitiorũ·dimiſit ĩanes
i.vacuos bōis ſpũalib⁹. In multitudi-
ne hatũ diuitiarũ gl̄iant̃ qui ĩ ſe dele-
ctant̃ uel ſe laudãt apud alios de vin-
dictis·de luxurijs·de tripudijs·de in-
ſidijs ⁊ deceptiōib⁹. Vñ ⁊ ꝓ̊.zo. Ma-
lus ē inquit ſapiens oĩs emptor. ⁊ cũ
receſſerit.s.emẽdo aliqd vili ꝓcio tũc
gl̄iatur in ſe uel cũ alijs de h̃ videlȝ ꝙ
deceperit eũ. Sȝ certe vana ē iſta gl̄ia.
qđ pȝ.qa gl̄ia ut dictũ ē ſ̃.ĩportat cla-
ritatē.ſ; talis gl̄ia ⁊ opa mala de qbus
tales gl̄iantur hñt obſcuritatē ⁊ tene-
broſitatē ⁊ ducũt ad tenebras ĩferna-
les. De talibus.n.ꝓpha ait. Aſtitit oĩ
vie nō bone·malitiã autē non odiuit
ĩmo dilexit.qa placuit ſibi malũ qđ ꝯ̃
naturã ē.qa nãle ē bonũ diligẽ ⁊ ma-
lum odio hr̃e. Vñ malũ diligere ⁊ ſibi
placere ē ſignũ magne puerſitatꝭ. Nã
peius ē nolle carere vitijs q̃ȝ conſenti-
re eis. Multi.n.qñq; pctō cōſentiunt
qui pctō carere vellet. Qui aũt gl̄iat̃
de pctō nũq̃ȝ ipſo carere vellet. Cōtra
quē dr̃ ĩ p̊s. Quid gl̄iarꝭ ĩ malitia! ⁊c̃.
quaſi di. hec magna dementia ⁊ puer-
ſitas ⁊ cecitas mẽtis ē·gl̄iari vnde qs
deberet ſũme ꝯfũdi. Sicut ſi aues glo-
riarẽtur ĩ laqueo.⁊ piſces ĩ hamo quo
capiunt̃·iux̃ illud Eccleſiaſtes.9°. Sic
piſces capiũt̃ hamo.⁊ ſicut aues ꝯpre-
hẽdunt̃ laqueo·ſic capiũtur hoĩes tꝑe
malo. Et iō valde deteſtabile ē aliquē
laudare de malo. Vñ.ff.de ſeruo cor-
rupto.l.i.§.pſuadẽ.dr̃. Nō licet per-
ſuadendo uel laudãdo augẽ malitiã.
Tales qdē ita gloriant̃ in malis: quia
laudant̃ ĩ deſiderijs aĩe ſue: ꝙ erube-
ſcũt đ bonis opibus eius ſic dimitten
do. Eccl.4°. Eſt confuſio adducẽs pec

catum.s.qñ quis ꝑ verecũdiã timẽs
irrideri ab alijs·dimittit bona facere.
qđ videt̃ ex ſupbia carnali ⁊ ĩani glo-
ria ꝓcedere.qa dũ appetit honorari ab
alijs timet faciẽdo illa bona que non
ſunt eis grata ne ſit in honore coram
eis ſed ĩ obprobriũ. Hi certe ut ait p̃s.
timuerũt timore vbi non erat timor
i.cauſa timoris. Vñ ſunt q̄i puuli qui
exterrẽtur latratu catulorũ q mordẽ
neſciũt. Seneca. Auctoritatē habem⁹
ſenũ ſed vitia puerorꝫ·nec puerorum
tm̃ ſed infantiũ·illi leuia formidant
hi falſa·nos vtraq;. hec ille. Ille leuia
formidat q reputat dedecus qđ ĩ ve-
ritate eſt honor. Mũdus iſte eſt ut ca-
tulus irriſionib⁹ latrãs ꝯ̃ eos q bñ fa-
ciũt.ſ; mordere neſcit·qa eos nō ꝑcu-
tit.⁊ cũ ſatis latrauerit tacebit. O q̃ȝ
ſtrenui milites ſũt q ꝓpt̃ latratũ ſolũ
dereliquũt dñm ſuũ·hñ relinquerẽt
eũ ſi armati milites ĩſequerẽt̃. Si ali-
qs de militib⁹ regis alicui⁹ ipſo petẽ-
te ab eo debitũ ſuitiũ·dicẽt ſe nō au-
dere ſeruire qa hoĩes obloquerent̃ de
eo·friuola ⁊ ridiculoſa reputaret̃ eius
excuſatio. Sic eſt friuola illorũ q ꝓpt̃
verba hoĩuȝ dimittũt facere que ꝑti-
nent ad ſeruitiũ dei ⁊ honorē ei⁹ ⁊ ad
ſalutē aĩarꝫ.ut cōfiteri·audire diuina
facere elyas·viſitare infirmos·accipe
euchariſtiã publice cum alijs.frequē-
tare ꝑdicatiōes·dimittẽ veſtes pom-
poſas·ĩgredi religionē ⁊ h⁹mōi. Cau-
ſa autē huius timoris non ē niſi ĩanis
gl̄ia ⁊ amor placẽdi mundo. Vñ Señ.
ait. Deſines timere ſi ſperare deſieris.

Oſtendit̃ autē fatuitas eorũ q bene
facere erubeſcũt tripliciť. p̊ qa ꝑmit-
tunt ſe vinci ab irriſoribus q̊s magis
facilitate vincere poſſunt. Sola enim
taciturnitate vincũtur irriſores. Vñ

Yſa.30.In ſilentio ⁊ ſpe erit fortitudo
vr̃a. Si.n.illi q irrident bene facerēt
⁊ animū haberēt ad mercedē quā ex-
pectāt· ꝯfuſi remanerēt irriſores. 2°
oñditur h̃ fatuitas ex eo qa timent ir-
rideri ab his q irriſiōe ſūt digni. Qñ
n.mali irrident bonos de bonis opibꝫ
ſuis· idē eſt ac ſi ceci irriderēt vidētes
de h̃ ꝙ vident.⁊ claudi recte incedē-
tes. Et iō ipſa irriſio eſt irridēda. Vñ
Sen̄.inquit. Equo aīo audiēda ſūt cō
uitia imperitoꝝ ⁊ ad honeſta tēden-
ti cōtēnendus eſt ipſe contēptus. 3°
oñditur p h̃.qa erubeſcūt vnde gl̃iari
deberent. Unde erubeſcunt bñ agere
eo ꝙ cōſueuerunt male agē· uel qa vi-
dent eos mali. Hoc.n.valde gl̃ioſū eſt
cū aliqs bñ agit inter malos vbi male
agē ꝯſueuit. Tales ſūt ſiles illis q eru-
beſcūt ꝙ d̾ naufragio euaſerūt· uel de
h̃ ꝙ nō ferēt ſicut ſoliti ſūt· uel de hoc
ꝙ ſani ſunt alijs exiſtentibꝫ leproſis.
Vñ Sen̄.ait. Nondū es felix ſi turba
non te deridet. Et Math.5°. ait xp̃us.
Beati eritis cum maledixerint vobis
hoīes ⁊c̃. Et iteꝝ Sen̄.ait. Nūq̃ꝫ multi
ſed quibꝫ placeas cogites. Et ſic patꝫ
pars prima huius ſermonis.

¶ Pars ſecunda huius ſermonis.in qua
declaratur ꝙ etiā entia indifferentia
ſunt materia inanis glorie.

SEcūdo in iſto ſermōe ſciēdū
eſt ꝙ entia indifferētia ſunt
etiā mā īanis gl̃ie. Pro qbꝫ
q̃ritur. Cū cōtigat vane delectari nō
ſolū in laude uel fauore hoīuꝫ ſ; ī diui
tijs ⁊ in alijs bonis mutabilibꝫ.⁊ ita
vane gl̃iari: q̃re appetitus hūane lau-
dis uel fauoris magis ponit̄ p motiuo ī
pctō iſto q̃ꝫ appetitus alioꝝ. Ad h̃ re-
ſpōdet̄ ſm Alex. ꝙ eſt vanitas q̃dā in
creatura ī eo ꝙ ē ex nihilo.⁊ eſt vani-
tas quedā ī actu volūtario cū non re-
fertur in debitū finē. His duobꝫ mo-
dis vanitas ē cōis ī appetitu laudis ⁊
in appetitu diuitiaꝝ ⁊ alioꝝ bonorum
mutabiliū. Pret̄ has aūt vanitates ī
ipſo actu laudationis ē duplex vani-
tatis cā. Una eſt ex pte eiꝰ q laudat.⁊
h̃ eſt opinio q̄ valde mutabilis ⁊ va-
na ē.qa hō mō opinat̄ vnū· mō eius
oppoſitū. Vñ ex h̃ ꝯhit laus quādam
vanitatē.s.ex opinione laudātiū. Et
iō dr̄ Ecci.27. Sapiēſ ut ſol pmanet.q
s.q̄rit gl̃iam in teſtimonio bone con-
ſciētie· ſ; ſtultus mutat̄ ut luna. Alia
cā vanitatis ī laude ē ex pte materie ex
qua.qa laus ſm h̃ nihil aliud ē q̃ꝫ aer
pcuſſus flatu. Aer d̾ ſe ē vanus.⁊ flatꝰ
quo aer pcutit̄ ē vanior.qa ſtatī tran-
ſit.⁊ ex h̃ cōtrahit laus quandā vani-
tatē. Tertia vō eſt ex pte eius de q̊ eſt
laus. Homo.n. laudat aliū ſcd̾m ꝙ de
ipſo opinat̄. Et iō qui aliqñ opinatur
de malo ꝙ ſit bonū ⁊ ecōuerſo laudat
aliqñ de q̊ nō ē laudādus.⁊ hec ē va-
nitas. Et ex h̃ iteꝝ trahit ip̄a laus va-
nitatē. Ex qbus pꝫ ꝙ īanis gl̃ia etiam
conſiſtit in alijs actibꝫ a laude hūana
q̃ꝫuis plus determinet̄ reſpectu huiꝰ
appetitꝰ.s.laudis. Et iō mā vane gl̃ie
ſūt entia īdifferētia.ut pecunia· aurū
argētum· iocalia· domus· agri· veſtes
mercimonia ⁊ hꝰmodi. de qbꝫ ſalua-
tor ait Luc.6°. Ue vobis diuitibus q
habetis cōſolatiōeꝫ vanā.s.ī ipſis di-
uitijs q̄eſcendo. Gl̃iant̄ g̊ in hꝰmodi
⁊ alijs q q̄runt de ipſis laudari ⁊ pla-
cet eis ſe eſſe in opinione hoīuꝫ ꝓpter
hꝰmōi ⁊ alia tpalia ⁊ corpalia. Sūt.n
qdā q querūt gl̃iari ⁊ laudari. ⁊ ideo
multiplicāt gl̃iam domus ſue ī lectis

Nam faciūt multū ſpatioſa 7 p̄cioſa·
utpote interſiata 7 bn̄ polita tacama·
turꝫ 7 reliqs ornamētꝫ varijs. Sꝫ ut dr̄
Amos 6°. Ve voƀ q dormitis ī lectis
eburneis 7 ī ſtratis vr̄is laſciuitꝫ. Ve
n. īportat maledictiōꝫ etn̄ā. Qualē āt
lectū habeāt ī alia vita. oñdit̄ Yſa. 14°.
vbi dr̄. Detracta eſt ad īferos ſupbia
tua. cōcidit cadauer tuū· ſubt̄ te ſter·
netur tinea. 7 opimentū tuū vermes
erūt. Et iō cū multiplicata fuerit gl̄ia
dom⁹ hui⁹ ī h⁹modi lectis· cū interie·
rit nō ſumet h̄ oīa. neqꝫ deſcendet cū
eis gl̄ia eoꝝ ƀ igīminia. Et iō h⁹modi
īanis gl̄ia vitāda ē. p̄ ex ꝯſideratiōe
lecti quē cito hēbit ī morte· iux̄ illud
Eccl. x°. Cū morietur homo: heredi·
tabit ſerpētes 7 vmes. 2° ex ꝯſidera·
tiōe lecti dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i. d̄ q ait Aug⁹
Lectū ſuū dimiſit xpus diſcipul̄ ſuis.
Quicūqꝫ vult cū illo qeſcē ī celo. ī illo
iaceat lecto· moriatur in cruce ſi vult
xp̄m placatū videre. Et Ber. Circuire
inqt poſſū celū t̄rā mare 7 oīa q ī eis
ſūt. 7 nō īuenio te niſi ī cruce. O bone
Jheſu ibi iaces· ibi cubas· ibi dormis ī
meridie. h̄ ille. 3° qeſcēdo ī lecto con·
ſciē q mūdificat̄ lachrymis cōpūctio·
nis· iux̄ illud p̄s. Lauabo p ſingulas
noctes lectū meū. 7 tūc efficit̄ florid⁹
ſcd̄m illud Cant. p̄. Lectul⁹ nr̄ flori·
dus. Sūt 7 alij q multiplicāt gloriā
dom⁹ ſue p vanā gloriā cupiētes lau·
dari ī eqtaturꝫ tenēdo pl̄es eqs nō ne·
ceſſarios pulchros ad paſcēdū oculos
aſpiciētiū 7 ornatos varijs modis. ƀ ſi
h̄ phibitū fuit a dn̄o regi. quāto magꝫ
īdecēs ē militi 7 populari etiā diuiti.
Dixit. n. dn̄s Deut°. 17°. Cū fuerit rex
nō multiplicabit ſibi eqs. Et dū Saul
p̄m⁹ rex fuit bon⁹ h̄ ſeruauit rediēs d̄
agro cū bob; nō ī eqtib;. ut hr̄. i. Regꝫ

xi°. ƀ malus 7 ſupb; effect⁹ multipli·
cauit ſibi eqs. Hoc diſplicē deo oñdit̄
Zach. 12°. vbi dr̄. In illa die dīc dn̄s
pcutiā omnē equū ī ſtuporē 7 aſcen·
ſores ei⁹ amētia. Que deſidia 7 vani·
tas ē iſta nō velle īcedē pvnū miliare
niſi ī equo cū ſit hō ſan⁹. tanqꝫ fruſtra
dn̄s dederit pedes hoī. Quāta crude·
litas paſcē mulas 7 equos habūdāt. 7
hoīes ad imaginē dei factos fame ſi·
nere piclitari. ornare eos auro 7 argē·
to. 7 paupes dimittere nudos. Unde
Amos 6°. Ve vobis q opulēti eſtis in
ſyon 7 ꝯfiditꝫ ī mōte ſamarie optima·
tes capita pplōꝝ ingrediētes pōpatice
domū iſrl̄. Quia. s. cū mltiplicata fu·
erit gl̄ia dom⁹ ei⁹. non deſcendet cū eo
gl̄ia ƀ ignominia. In cui⁹ figura īgreſ·
ſus eques Pharao cū curib; 7 eqtib;
ei⁹ ī mari· reduxit ſup eos dn̄s aquas
marꝫ. Exo. 15°. Itē qn̄ Eracli⁹ impator
recupauit lignū ſciſſime crucis q d̄ de
Hieroſolymis rex īpi⁹ Coſdroe aſpor·
tauerat perſa. inde cū ipſo reuerſo qn̄
voluit Hieroſolymā īt̄rare equo inſi·
dēs cū magno apparatu baronū eque·
ſtriū· clauſerūt ſe īuicē muri porte ci·
uitatis miraculoſe. apparenſqꝫ angel⁹
dn̄i dixit ei. Qn̄ īgreſſus ē p portā il·
lā dn̄s Ihus ad ſubeūdū paſſionē cru
cis nō ſupbū equū aſcēdit. iux̄ pphāꝫ
Zach. 9° ca°. di. Ecce rex tuus veniet
tibi iuſtus 7 ſaluator: pauper aſcen·
dens ſup aſinā 7 ſup pullū filiū aſine.
Sūt 7 alij q mltiplicāt p īanē gl̄iam
gloriā dom⁹ ſue ī ꝯuiuijs oñdētes va
nā gl̄iam ī multitudine epulaꝝ 7 va·
rietate· ī ornatu miſtrātiū· etiā p̄cio·
ſitate vaſoꝝ argētoꝝ 7 aureoꝝ. Unde
Sen. ī ep̄la ait. Nō magna nobis con·
ſtat fames ƀ ambitio. Balthaſar rex
aſſyrioꝝ cū ī babylonia cōuiuiū fecit

magnū ꝑncipibꝫ ſuis·nō fuit ɔtētus
ibi vti vaſis ſuis ꝓprijs ꝑcioſis ſ; ad-
duci fecit vaſa aurea q̄ Nabuchodono
ſoꝛ de tēplo dn̄i aſpoꝛtauerat ad bibē-
dū in eis. ſ; ita deo diſplicuit ꝙ ſubito
apparuerūt ꝯ͂ eū digiti tres man⁹ ſcri-
bētes ī pariete. mane techel phares· ī
qbꝫ v̄bis fuit ei ꝑnūciatū ut expoſuit
Daniel interpꝛes ſcripture ꝙ ablatū
ſibi erat regnū ⁊ datū Medis ⁊ Per-
ſis· qđ īpletū fuit nocte ſequenti ipſo
interfecto ⁊ capta ciuitate a Cyro. Da
niel. 5° ca°. Hui⁹ exemplū hr̄ ſimile de
Salomone. 3. Reg. xi°. Vn̄ Yſa. 5° ca°.
Ve q conſurgitꝭ mane ad ebꝛietatē ſe-
ctādā ⁊ ad potādū vſq; ad veſpam ut
vino eſtuetꝭ. Cithara ⁊ lyra ⁊ tympa-
nū ⁊ tibia ī ɔuiuijs vr̄is. ⁊ op⁹ dn̄i nō
reſpicitꝭ. Et q̄uis ī laicis h⁹mōi cōui-
uia vana gl̄ia plena ⁊ multis alijs vi-
tijs repꝛheſibilia ſint. multo magꝭ tn̄ ī
clericꝭ ⁊ ꝑlatꝭ eccl̄ie q debēt humilitati
⁊ ſobꝛietati īſiſtere. S; ⁊ ipſi ī h⁹mōi
freq̄nēt excedūt· Vn̄ Jero⁹ ſup Math.
ait. Ecce ꝑncipes qui ī delitijs affluūt
⁊ inter epulas atq; laſciuias pudicitiā
ſuare ſe credūt. ꝓphic⁹ ſmo deſcribit
ꝙ ejciēdi ſūt de ſpacioſis domibꝫ lau-
tiſq; cōuiuijs ⁊ mlto laboꝛe epulis ex-
qſitis. Et ſi vis ſcire quo ejciendi ſūt
ꝓpt malas cogitatiōes ⁊ opa ſua· euā-
geliū lege: in tenebꝛas. ſ. exterioꝛes. ibi
erit flet⁹ ⁊ ſtridoꝛ dentiū. diſ. 35. Quia
igit cū mltiplicata fuerit gl̄ia dom⁹ ei⁹
in familia ⁊ cōuiuijs· deſcēdet ī infer-
nū cū ignominia nō cū gl̄ia· cū miſe-
rijs non cum diuitijs. Sicut diues ille
epulabatur ſplendide ⁊ ſepultus eſt
in infernū Luc. 16°. Jō cauendum ab
h⁹mōi. ⁊ paupibꝫ parāda cōuiuia ad
neceſſitatē ſubleuādā nō ad vanā gl̄iā
oſtēdendā. Sic docuit xp̄us Luc. 14°.
Cū facis pꝛādiū aut cenā voca paupe-
res claudos ⁊ debiles· qđ ⁊ ipſe fecit ī
cōuiuio facto in monte· non ꝑncipes
ſacerdotū· ſcribaſ aut officiales Pilati
inuitās: ſ; turbā humilē. nō ſup tape-
ta ſ; ſup trā vl' fenū ſedētē. nō delitio-
ſis cibis ſ; pane ⁊ piſcibus paucis. non
ſaturos ⁊ repletos ſ; eſurietes. ne defi-
cerēt ī via. Sūt ⁊ alij q querunt lau-
dari īaniter. ⁊ iō multiplicant gloꝛiā
dom⁹ ſue ī edificijs faciēdo mag̃ edi-
ficia ⁊ multiplicitꝭ oꝛnādo. Cōtra hos
īuehit dn̄s maledictiōe;. di. Jere. 22°
ca°. Ve q dic edificabo mihi domū la-
tā ⁊ cenacula ſpacioſa. q apit feneſtraſ
⁊ facit laquearia cedrina pingitq; ſi-
nopide. Et qa frequēt fiunt iſta cum
īiuſticijs. uel qa ex male acqſitꝭ uel cū
īiurijs ꝓximoꝝ. Ideo dr̄ Jere. 22°. Ve
q edificat domū ſuā ī iniuſticia. ⁊ Yſa.
5°. Ve qui coniūgitis domū ad domū
⁊ agrū agro copulatis: nūqd vos ſo-
li habitatis ſup terrā? ⁊c. De talibus
ait Jero⁹. Sic edificāt q̄i ſemp victuri
ſint. ſic comedūt ⁊ bibunt quaſi cras
moꝛituri ſint. di. Cōmedam⁹ ⁊ biba-
mus: cras enī moꝛiemur. Pmaxime
aūt religioſi cauere debēt a pompoſis
edificijs q̄ etiā in laicis repꝛhēduntur
a ſanctis. Unde Ber. ait. Video ꝙ ſine
magno doloꝛe videri nō d; quoſdam
p⁹ aggreſſam dei militiā rurſū ſecula-
ribus īplicari negocijs· rurſū trenis
cupiditatibꝫ īmergi. Magna cura eri-
gere muros ⁊ negligere moꝛes. Et iō
Jero⁹. Poſtq̄ chꝛiſtus elegit pauper-
tatem domus ſue: poꝛtemus crucem.
et delitias lutum putemus. 12. q. 2.
gloꝛia epiſcopi. Ipſe enim nō habuit
vbi caput ſuum reclinaret· nec domū
nec agrum. ⁊ natus poſitus eſt in pꝛe-
ſepio. ⁊ moꝛtuus in ſepulchꝛo alieno.

Sunt ⁊ aliꝫ q ḡliant̃ in nobilitate· in
pulchritudine· ĩ fortitudine· in ſani-
tate. de qbꝫ dictū ē ſ̃. ĩ ſermone de ori-
ginatiōe ſuperbie. Et iō cā̃ breuitatis
omittamus. Ultimo ſūt ⁊ aliꝫ q glo-
riant̃ ĩ diuitiꝫs. d̄ qbꝫ etiā̃ dictū ē vbi
ſ̃. Et iō cōcludit ꝓpha. Ne timueris cū
diues factꝰ fuerit hō ⁊ cū mul. fu. g. do.
eius. Qñ. n. qs videt malū diteſcere
timet. qa cōſiderat ꝙ ille pōt ei nocē̃.
ſed timere nō dꝫ ſi dnm habeat ſecū p
ḡram. ps. Dñs illuminatio mea ⁊ ſalꝰ
mea quem timebo? q̃ſi di. a nullo tre-
pidabo. Hinc Iſidorꝰ de ſūmo bono.
Scd̄m catholicā̃ fidem nec nature dei
nocē̃ qſq̃ꝫ pōt. nec nā̃ dei iniuſte cuiq̃ꝫ
nocē̃ pōt. nec noceri queq̃ꝫ ĩiuſte patit̃
qm̄ q nocet ait aplꝰs recipiet qd̄ no-
cuit. z. q. ȝ. c. ſcd̄m. Ne timueris cū di-
ues factus fuerit hō. s. ut tibi noceat.
Nec etiā̃ ꝙ in diuitiꝫs ſuis ⁊ pōpis ſit
felix. qm̄ cum multiplicata fuerit ḡlia
domꝰ eiꝰ nō deſcē̃det cū eo ḡlia· nec le-
ctoꝝ· nec equoꝝ· nec conuiuiorū· nec
edificioꝝ· nec nobilitatꝫ· nec diuitiaꝝ
ſed miſeria eťna ⁊ intolerabilis pena.
Et ſic pꝫ pars ſecūda huiꝰ ſermonis.

¶ Pars tertia huiꝰ ſermonis. in qua tra-
ctatur de filiabus ſupbie in gnā̃li.

TErtio in iſto ſermone ſciē̃dū
eſt ꝙ q̃ꝫuis inanis ḡlia ex gnē̃
ſuo nō ſit mortale· p hꝫ nō tol
litur qn ſit capitale ut ex ea etiā̃ plu-
ra mortalia oriā̃tur. Ex ea aūt oriūt̃
ſicut filie ſeptē. s. ĩobia· iactā̃tia· ypo-
criſis· contē̃tio· ꝑtinacia· diſcordia· ꝓ-
ſūptio nouitatū ſm̄ Greg. in. ȝı°. mo-
ral. Hoꝝ ſufficientiā̃ ſic aſſignat btūs
Tho. in ſcd̄a ſcd̄e. q. ıȝz. arti. 5°. di. hec
oīa Alex. ad lrā̃ꝫ. Illa vitia q̃ d̄ ſe nata
ſūt ordinati ad finē alicuiꝰ vitiꝫ capi-
talis illa dicūt̃ filie eiꝰ. finis aūt vana
ḡlie eſt manifeſtatio ꝓpe excellentie.
Ad hanc v̂o pōt tē̃dē̃ dupliciť. Uno°
directe. Alio° indirecte. Et ſi directe.
Aut p v̂ba ⁊ ſic ē̃ iactā̃tia. Aut p facta
⁊ ſi ſint facta hn̄tia aliquā̃ admiratiōꝫ
ſic ē̃ ꝑſūptio nouitatū. Si p facta alia
ſic eſt ypocriſis. Si ĩdirecte. ⁊ hꝫ q̃tuor
modis. p° q̃ꝫtū ad ĩtellectū ⁊ ſic eſt ꝑ-
cinacia. z° q̃ꝫtū ad voluntatē̃ ⁊ ſic eſt
diſcordia. ȝ° q̃ꝫtū ad locutionem cum
aliqs clamoroſe cū aliꝫs litigat ⁊ ſic ē̃
cōtē̃tio. 4° q̃ꝫtū ad factū dū quis non
vult exeq ſupiorꝫ p̄ceptū ⁊ ſic ē̃ ĩobia.
Quis aūt ita cauſet diſcordiā̃ ⁊ cōtē̃-
tiōꝫ. tñ qa hꝫ ē coĩt cū admixtiōe vana
ḡlie· per hꝫ. s. ꝙ aliqs reputat ſibi glo-
rioſū ꝙ non cedit volūtati uel verbis
alioꝝ. iō ponūt̃ filie vana ḡlie. Iactā̃-
tia v̂o q̃ꝫtū ad cā̃m interiorē̃ eiꝰ q̃ eſt
arrogā̃tia ponit̃ ſpē̃s ſupbie. ſed exte-
rior frequē̃tiꝰ ordinat̃ ad ḡliam ⁊ ho-
norē̃. ⁊ iō ponit̃ filia vana ḡlie. De in-
obediē̃tia ⁊ iactā̃tia ſatis dictū ē ſ̃. de
ḡdibꝫ ſupbie. De ypocriſi ⁊ ꝯtē̃tiōe ⁊
diſcordia ſpā̃lit̃ tractabit̃ ĩ ſequē̃tibꝫ.
qa ꝓutile erit de ipſis ſpā̃lit̃ tractare.
Reſtat g° de ꝑtinacia ⁊ nouitatū ꝑſū-
ptiōe aliqd dicē̃. Pertinacia ſm̄ Du-
rā̃dū ē vitiū p qd̄ hō nimis ĩnitit̃ ꝓpe
ſciē̃ ⁊ ſue ſnīe· nolē̃s credē̃ ſnīe melio-
ri. Un̄ ꝑtinax nimis ē ꝓpꝛiꝫ ſenſꝰ. Un̄
Ber. ĩ q°dā̃ ſermōe dic. Que maior ſu-
pbia q̃ꝫ ut vnꝰ toti ꝯgregatiōi iudiciū
ſuū ꝓferat tanq̃ꝫ ipē ſolꝰ ſpm̄ dei hē̃at.
Hꝫ ille. Hec. n. culpa viris religioſis ma
xime periculoſa eſt: ideo Ugo de ſan-
cto victore ĩ expoſitione regule beati
Aug. ait. Sūt qdā̃ ĩ cōgregatiōe ob-
ſtinati ĩ ſuo ſenſu· ſapiē̃tes ĩ ſuiſ ocul.
Hi qd̄ nō acceperīt· ex rōne defendūt.

⁊ ſi viderint nō obtēperati ſtatim cō-
mouent᷑ atq3 alios ꝑturbāt. Vñ Sen.
dic. Mobil̾ eſto nō leuis. ɔſtās nō ꝑti
nax. Hoc vitiū adeo deteſtabile eſt ut
ſine dei vindicta tranſire non poſſit.
Nā .3. Reg. 12° ca°. ſcribit᷑ ꝙ Roboam
ex ꝑtinacia maiorē ꝑtē ꝑpli perdidit.
Preſūptio nouitatū cōſiſtit ī hꝯ ꝙ ali-
quis ī actibꝫ exterioribꝫ aliqd incon-
ſuetū facit ſine rōnabili cā. Et qa hꝯ ut
plurimū fit ad oſtētationē ⁊ laudem
cōſequēdā. iō ponit᷑ inanis glie filia.
Et d̾ hac pōt intelligi illud quod dñs
ait ꝑ ps. de ꝑplo ſuo. Diuiſi eos ſm de-
ſideria cordis eoꝝ. ibūt ī adīuētiōibꝫ
ſuis. Nā Stephanus papa. z. q. 3. c. cō
ſuluiſti. ait. Qd̾ documēto ſcōꝝ patꝝ
ſancitū ē ſupſtitioſa adinuētiōe ꝑſu-
mēdū nō ē. Vadūt ꝑ vitiū ꝑſūptiōis
nouitatū rectores adīueniēdo nouas
vias vltra cōſuetas ad regendū ꝑplm
ut laudent᷑ ab hoībꝫ de mō regiminis
tāq3 ſapiētiores antiqs recedēdo ſine
cā a ſemitꝭ eoꝝ. Vadūt doctores ī ad-
īuentionibꝫ ſuis q nō ſequūtur dicta
ſcōꝝ ſ3 opiniones nouas ⁊ ſubtiles ⁊
curioſas nō vtiles ad pruriēdū aures
⁊ ſi iuriſte ſūt nō aſpiciūt ad ītētionē
legꝭ ⁊ equitatē ſ3 ad deſtruēdū ātiqꝝ
ſnīas. Vadūt ī adinuētionibꝫ ſuis ꝑ-
dicatores q grādia v̾ba int̾ muliercu-
las ⁊ plebeos de ſacris litterꝭ philoſo-
phātur ⁊ ad riſū excitāt audiētes. ſm
illud apli: Ad fabulas aūt cōuertent᷑.
Vadūt ī adīuētiōibꝫ ſuis ꝑpli q quo-
tidie adinueniūt noua ad frāgēdum
ordinatiōes eccl̄ie. Vadūt ī adinuen-
tiōibꝫ ſuis mulieres q̄ q̊tidie īueniūt
noua ut dictū ē ſ. ornamēta videl3. A
qbꝫ oībꝫ ɔcedat nos abſtinē oīpotēs
deꝰ q viuit ⁊ regnat trinꝰ ⁊ vnꝰ cū fi-
lio ⁊ ſpū ſcō in ſecula ſeculoꝝ Amen.

Feria ſecūda pꝰ ſecūdā dñicā ī q̄dra-
geſima. de qdditate ⁊ d̾ſitate inanis
glie filie. s. ypocriſis Sermo. 50°.

OMne quod
ē in mūdo aut eſt ⁊c. Iteꝝ
vbi ſ. Seqt᷑ frēs kmī poſt
tractatū de ſupbia ⁊ inani
glīa: ɔgrue tractare d̾ ypocriſis vitio.
qa ut viſū ē ī ſupiori ſmone ypocriſis
eſt ipſius inanis glie filia. Ait. n. Alex.
nr̄ in ſecūda pte ſūme ſue in tractatu
de ypocriſi. ꝙ ypocriſis naſcit᷑ ex inani
glīa. ⁊ ad finē eiꝰ ordinat᷑. Vñ Gregꝰ
in moral. ait. Ypocrita cum bene agit
ab oībꝫ vult videri. ꝑ oīa q̄ agit occul-
ta cogitatione laudes querit. Et iterū
ibidē inqt. Ypocrita quicqd cum la-
bore pagit aura humani fauorꝭ tollit.
dū in appetitu laudis opus deficit q̄ſi
ī ventū labor euaneſcit. ⁊ quaſi querit
humanū fauorē ſic inanit᷑ glians. hec
ille. g̊ ypocriſis ſub inani gloria conti-
netur. Ypocrita. n. vult videri bonus
in operibꝫ ſuis ut laudetur ab hoībꝫ.
Et ideo cōueniens ē de ipſa in pn̄tiaꝝ
tractare. qa ut ait Johes. Omne quod
eſt in mundo ⁊c. Et p̊ ⁊ antea in iſto
ſermone de ipſius quidditate ⁊ enti-
tate tres cōſideratiōes faciemus. q̄rū
Prima dicetur diffinitio.
Secūda aūt offenſio.
Tertia v̾o variatio.

Pars prima huius ſermōis. in qua de-
claratur quid ſit ypocriſis.

PRimo igit᷑ ī iſto ſmōe ſciēdū
eſt ſm Durandū ⁊ Alex. vbi
ſ. ⁊ glo. Math. 6°. ibi. Sicut
ypocrite faciūt. Ypocrita ē q ſimulat

qᵭ non ē·repͥſentatoꝛ alteri⁹ pſone.ħ
eſt cum vult videri bonus cū non ſit.
qᵭ etiā p; xi.q.3.c.ſi qs.vbi dicit̄.Si
quis v̄o non obediat epiſcopo ſeſe ex-
tollere atq; exaltare deſiderans que-
rens etiā obumbꝛare merita epiſcopi
affectiōe ſimulate doctrine·aut humi
litatis aut mīe.Is a vero dei⁹ ſupbit.
qm̄ v̂itatis cā regula ē ut nihil faciat
cōmēdandi ſui cā quo mīoꝛ ali⁹ fiat.
Neq; ſi qd boni opis hēat id ad defoꝛ
matiōꝫ alteri⁹ ⁊ vitupatiōeꝫ exerceat
ħ ibi. Ad q̊ꝝ dictoꝝ declaratiōꝫ tres
ↄditiōeſ ānotāt̄.q̄ꝝ pma dr̄ noīatiōiſ
ſecūda v̂o dr̄ vniuocatiōis.tertia aūt
dr̄ oppōnis. Pꝛima cōditio dr̄ noīa-
tiōis.Ypocrita.n.ut dīc Iſidoꝛ⁹ in li°
ethimologiarū greco vocabulo ī lati-
no ſimulatoꝛ īterp̄tat̄ q dū vitijs ma-
lus ſit bonū ſe palā oñdit.Ypo.n.fal-
ſū.⁊ criſim iudiciū interp̄tat̄.qa fal-
ſū iudiciū īducūt ī mētibꝯ hoīuꝫ q.s.
ex illis bonis actibꝯ exterioꝛibꝯ iudicāt
eos bonos.Vñ idē Iſidoꝛ⁹ dic ꝙ ypo-
crite nomē tractū ē a ſiītudine eoꝝ q
in ſpectaculis cōtecta facie īcedūt di-
ſtinguētes vultum vario coloꝛe ut ad
pſone quā ſimulāt ſpēm coloꝛe veni-
ant·mō ī ſpē viri·mō ī ſpē femine.ut
etiā laude ppl̄m fallāt·ſicut cū fingūt
ſe eſſe Iouē uel xp̄m uel āgelū uel h⁹-
mōdi.Et iō ſm̄ Nicolaū de lyra ſuper
illud Math.6°.Nolite fieri ſicut ypo-
crite triſtes.ypo.dr̄ ab ypos qᵭ ē ſub
⁊ criſim qᵭ ē aurū q̄ſi ſub auro ſcītat
tenēs plūbū falſitatī palliatū.Ypocri-
ta.n.deſup.i.ab ex̄ ī opibꝯ oñdit ſe eē
auꝝ ſcītatis.ꝫ intus ē lutū cupiditatī.
Vñ Greg⁹ ᵭ ypocritis loquēs tractās
illud Iob.Subſternet ſibi auꝝ q̄ſi lutū
s.leuiatā.ſic dīc.Hi auꝝ.i.viros ſcīta-
te fulgētes ſm̄ exterioꝛa ſubſternit ſibi
lutū.i.vitijs coīnquatū ſubijcit. Se-
cūda ↄditio dr̄ vniuocatiōis.Patꝫ.n.
ex p̄cedēti ꝙ ypocriſis ⁊ ſimulatio idē
ſunt.Et iō ſm̄ Alex.vbi s̄.⁊ Tho.ſcᵭa
ſcᵭe.q.cxi.arti.2°.oīs ypocriſis ſimu-
latio ē.nō autē oīs ſimulatio ē ypocri-
ſis.ſed ſolū illa q̄ qs ſimulat pſonā al-
terius.ſicut cū aliqs pctōꝛ ſimulat p-
ſonā iuſti.Et iō Aug⁹ de ypocriſi ſiꝉ ⁊
ſimulatiōe loqt̄.ī li° ᵭ cōflictu vitioꝝ
ca°.3°.di.Verba ſcōꝝ hꝫ ypocrita·vitā
nō habet.Et q̊s p ſmonē doctrine ge-
nuerit nō fouet exēplis ꝫ deſerit.quia
q̊s v̂bo edificat vita ⁊ moꝛibꝯ deſtruit
Ypocrite ſimulatoꝛes dicunt̄ qa iuſti
nō eſſe q̄rūt.ꝫ tm̄ videri cupiūt.mala
agūt ⁊ bona pfitēt̄.p oſtētatiōeꝫ q ppe
boni apparēt.p actiōꝫ v̂o mali exiſtūt
Oīa pnt a ſimplicibꝯ vitia perpetrari.
ſimulatio ⁊ ypocriſis non cōmittitur
niſi a male aſtutis p calliditatē volē-
tibus vitia ſub ſpecie virtutū celare ⁊
non verā ſanctitatē obijcē.Sancti nō
ſolū gl̄iam ſup̄ modū ſuū oīo nō appe
tūt·ꝫ ħ ipſum videri refugiunt qᵭ eē
meruerunt.ypocrite autē malitie ſue
pꝛecipitia ſua occulte tegentes ante
oculos hominuꝫ quadam innocentie
ſanctitate ſe veſtiunt ut venerentur.
Tertia conditio eſt oppoſitionis.Ex
pꝛecedētibus patꝫ ꝙ ypocriſis ſiue ſi-
mulatio opponitur veritati ſm̄ Tho.
vbi s̄.arti.3°.Cuius rō ē.qa p veritatē
hō ſe exhibet ī vita ⁊ ſermone qualis
eſt.ut dr̄ 4°.ethicoꝝ.Simulatio autē
veritati opponitur inq̄ꝫtū vult decipe
hoīes oñdēdo vnū exteri⁹ qᵭ non hꝫ
interius·qᵭ ptinet ad mendaciū.Ve-
ritati g̊ opponit̄ ꝙ aliqs per aliq̄ ſigna
factoꝛum uel reꝝ de ſe ſignificet con-
trariū ei⁹ qᵭ ī eo ē·qᵭ pꝑꝛie dr̄ ſimu-
latio.Vñ pꝑe ſimulatio eſt quoddam

mēdaciū ī ſignis exteriorū factoꝝ.nō
refert aūt vtrū ꝟbo uel facto qs men-
tiat᷑ qn illud ſit mēdaciū. Opponitur
nihilomin⁹ ypocriſis bonitati.eo ꝙ ſi-
mulator uel ypocrita aſſumit aliquā
ꝟtutē nō ſm eſſentiā q̄ſi eā volēs hr̄e
ſ; ſm apparētiā q̄ volēſ videri hr̄e eā.
⁊ ex quo eā nō h; opponit᷑ uel ꝯtriat᷑ il-
li ꝟtuti uel bonitati quā ꝓtendēt hr̄e
ſm Tho.vbi s̄.in ſolutiōe ꝑmi argu-
mēti.Opponit᷑ vtiq; ypocriſis gnāliť
oī ꝟtuti ſm Alex.vbi s̄.qđ p;.qa ypo-
crita vult videri caſtus cum nō ſit.⁊
ita opponitur caſtitati. Siliť vult vi-
deri ſobri⁹ cū nō ſit.⁊ ita opponit᷑ ſo-
brietati.Et ſiliť opponit᷑ oī ꝟtuti cum
nullā hēat ⁊ oēs in ſe hr̄e ꝓtēdat.Vn̄
Criſo⁹ super Math.iz° ca°. ſic dicit.O
ypocrita ſi bonū ē bonū eē,ut qd vis
apparē qđ nō vis eē. Si malū ē malū
eē.ut qd vis eē qđ non vis apparē.Si
bonū ē bonū apparē.meli⁹ ē bonū eē.
Si malū eſt malū apparē.pei⁹ ē malū
eē. Aut g° appare qđ es.aut eſto qđ ap-
pares.Et ſic pat; ps ꝑma hui⁹ ſmōis.

¶ Pars ſecūda huius ſermonis.in qua
declaratur ſi ypocriſis eſt peccatum.⁊
quando eſt mortale.

SEcundo igit᷑ in iſto ſermone
circa offenſiōe; ypocriſis tres
ꝯditiōes ānotāt᷑.quarū ꝑma
dr̄ ſpecificatiōis.ſecunda ꝟo offenſio-
nis.tertia aūt aggrauatiōis. Prima
ꝯditio dr̄ ſpecificatiōis.Nā ſpēs ypo
criſis ſunt quatuor. Prima ē cū quis
ſimulat ſe hr̄e qđ nō h;.⁊ facē qđ nō
facit.qđ tpe hodierno apparet. Vnde
apl's.i.Thimoth.4° ca°. dic.In nouiſſi-
mis dieb; diſcedēt qdā a fide:atten-
dentes ſpiritibus erroris ⁊ doctrinis
demonioꝝ in ypocriſi loquētiū men-
daciū. Secūda ē cū qs bonū agit eū
mala ītētiōe fedās. Vn̄ Math.6° ca°.
dn̄s ait.Cū facis elēmoſynam noli tuba ca-
nere ſicut ypocrite faciūt. vbi Criſo⁹
ait.Tuba canē ē pōpā vane laudis ap-
petē. Tertia ē cū qs obumbratiōib;
bonis mala ſua depingit.ut phariſei
agebāt.Cōtra q̄s ut Math.z3° ca°.ſcri-
bit᷑.dn̄s dixit.Ve vobis ypocrite qui
ſiles eſtis ſepulchris dealbatis.cui⁹ mōi
nr̄a tempeſtate ſūt q ſumunt habitū
ſctitatis ⁊ nō actū. Quarta ē cū qs bo-
na q̄ agit ſimulat occultare velle.cum
tn̄ ea manifeſta eē deſidēt. Vn̄ Greg⁹
ī moral.ait.Ypocrita q latine dr̄ ſimu
lator iuſt⁹ eſſe nō appetit ſ; videri.Et
idcirco auar⁹ ⁊ raptor ē q cū iniq̄ agit
de ſcītate deſiderās venerari laudē vi
te rapit aliene.H° ille. Exēplū hui⁹.Si
q̄rat᷑ a tali ypocrita.ſi ieiunat uł orat:
nō dic ieiuno.ſ; trāſit ad maiorē ypo-
criſim.di. Deus ſcit. H° iō facit ut q au-
diūt nō dicāt.ē ypocrita. Bn̄ diffinit᷑
g° qn̄ dr̄.ypocriſis ē appetit⁹ q̄ qs appe
tit apparere qđ nō ē. Secūda ꝯditio
dr̄ offenſiōis.s.dīne ex ypocriſi.Non
n.offendit᷑ de⁹ niſi ꝑ pctm̄.S; cū dictū
ſit s̄.ꝙ oīs ypocriſis ⁊ ſimulatio ē mē-
daciū ī ſignis exterioꝝ ꝟboꝝ ⁊ facto-
rū ꝯſiſtēs.⁊ oē mēdaciū ē pctm̄.g° oīs
ypocriſis ⁊ ſimulatio ē pctm̄.Vn̄ ſm
Tho.ſcd'a ſcd'e.q.cxi.arti.p° ꝓbat᷑ tri-
bus rōnib; ꝙ ypocriſis eſt pctm̄. p°
ratione ſcandali ſic.Ille qui eſt cauſa
ſcandali alicuius peccat.ſed ſimulator
ex eo ꝙ mentitur ſigno uel facto uel
verbo ē cauſa ſcandali alterius.g° ⁊c.
z° ꝓbat᷑ rōne animi intenti ſic. Vbi
nō eſt bona ītētio ſ; apparētia ſola ibi
ē pctm̄.ſ; ſimulator mendaciť ſimulat
intētiōe; rectā quā nō h;.g° ſimulatio

ipſa eſt peccatum. 3° ꝓbat̃ rõne ſignificati vocabuli ſic. Jlle q ē ſubiect⁹ vicijs ⁊ pctĩs ⁊ in palã ſe bonũ oſtendit peccat. ſed ypocrita eſt h⁹mõi ut pꝫ ex ſignificatiõe nõis ut dictũ ē ſ. qa ypocrita ſimulat ſe iuſtũ· nec tñ exhibet ſe iuſtum· vult apparere ⁊ nõ vult eſſe ğ ꝛc. Cõfirmat̃ hͦ auctoritate. Nam ſup illud Job. 36°. Simulator ⁊ callidi ꝓuocãt irã dei ꝛc. glo. inquit. Simulator aliud ſimulat aliud agit· caſtitatẽ pfert. ⁊ laſciuiã ſequit̃. oſtẽtat paupratẽ ⁊ marſupiũ replet. ⁊ concludit ibidẽ. Quiſqs vult videri qđ non eſt ypocrita ē. Et Ber. ait. Ypocrite volũt eẽ humiles ſine deſpectu· paupes ſine defectu· bñ veſtiti ſine ſollicitudine. bene paſti ſine labore· alijs adulãtes. alijs detrahentes· mordaces ut canes doloſi ut vulpes· ſupbi ut leones· intrinſecus ut lupi rapaces. hͦ ille. Ex qbus oĩbus pꝫ ꝙ ypocriſis ē pctm̃. Sꝫ querit̃ an ſit ſp pctm̃ mortale. Ad hͦ reſpondet̃ ſcđm Tho. vbi ſ. arti. 4°. ⁊ Alex. vbi ſ. q. z. ꝙ in ypocriſi duo ſũt s. defectus ſanctitatis. ⁊ ſimulatio ipſius. Si ğ ypocrita dr̃ ille cuius intentio ferat̃ ad vtrũqꝫ· ut. s. aliqs nõ curet ſanctitatem hr̃e ſed ſolũ apparere ſicut conſueuit accipi in ſcriptura ſacra. ſic manifeſtũ eſt qđ mortale eſt. Ratio huius ē. qa nullus totalit̃ ꝑuat̃ ſanctitate niſi p mortale. ⁊ talis ꝑuatur ſanctitate totali. Si autẽ dicatur ypocrita ille q intẽdit ſimulare ſcĩtatem a qua deficit per pctm̃ mortale ut ꝙ ypocriſis dicatur ſolum illa ſimulatio ſanctitatis· tũc q̃uis talis ſit ĩ peccato mortali ex quo priuatur ſanctitate· nõ tñ ipſa ſimulatio eſt ſemp eĩ ĩ pctm̃ mortale ſed qñqꝫ veniale. Qđ ē diſcernẽdum qñ. s. ſit mortale ul̃ veniale ex fine intento ĩ ipſa ſimulatiõe. Nam ſi finis repugnat caritati dei ul̃ ꝓximi· puta ut diſſeminet errores uel dãnificet ꝓximũ notabilit̃· erit mortale. Si ãt finis nõ repugnat caritati dei uel ꝓximi· puta cũ delectat̃ in ipſa fictiõe· erit veniale. De quo phus dic in 4° ethicoꝝ ꝙ talis eſt magis vanus q̃ mal⁹. Si qs etiam ſimulet opa ſanctitatis ut iniquitas ſua pálliet̃ ⁊ ipſe ſanctus reputet̃ delectatus ipſa laude ſue ypocriſis eſt ſp pctm̃. Et iõ. zz. q. vlt. c. p̊. dr̃ ꝙ non ſolũ in falſis v̂bis ſꝫ etiã ĩ ſimulatis opib⁹ filij diaboli ſunt. Et diſ. 14. c. vlt. dr̃ ꝙ ad oues xp̄i nõ ptinẽt q illis ficto corde miſcẽtur. Et diſ. 83. c. nemo. hr̃ ꝙ nemo ãpli⁹ in eccleſia nocet q̃ꝫ q puerſe agẽs nomẽ ul̃ ordinẽ ſcĩtatis gerit. Ex qb⁹ oĩb⁹ pꝫ ꝙ ſimulatio ⁊ ypocriſis ē nõ ſolũ pctm̃ ſꝫ plerũqꝫ mortale. qđ tñ. ĩ. meli⁹ explicabit̃. Eſt tñ aduertendũ ẜm Alex. de ales ꝙ aliq̃ rõnabili cã põt hõ occultare pctm̃ ſuũ· utputa ad euitãdũ ſcandalũ dũmõ faciat ſine mendacio. Vñ notãdũ ſcđm Tho. ꝙ ſicut aliqs v̂bo mẽtit̃ qñ ſigt̃ illud qđ nõ ē· ita etiã ē ſimulatio qñ qs p exteriora ſigna factoꝝ uel reꝝ ſigt̃ aliqd qđ nõ ē. Non ãt ſi aliqs ꝑtermittat ſignificare qđ ē. Vñ põt aliqs pctm̃ ſuũ occltare abſqꝫ ſimulatiõe. ⁊ ẜm hͦ ĩtelligẽdũ ē dictũ Jero. s. Secũda tabula p⁹ naufragiũ ē abſcondẽ pctm̃. i. nõ mãifeſtare alijs ex cõfeſſionẽ ne. s. inde alijs ſcandalũ generet̃. Silr̃ ſi qs ſimulat opa ſcĩtatis ut deus honoretur ⁊ ꝓximus edificetur non eſt mendaciũ. ⁊ iõ p ↄ̃ns nec pctm̃ ⁊ iõ conceſſũ· ſicut ſi religioſus oſtendat coram laicis maiora ſigna pfectionis q̃ꝫ corã fratribus ſuis ut illi edificẽtur ſic nõ ē ypocriſis. ul̃ ſi eſt

large ſupta pctm̄ non ē. Vn̄ ⁊ de btō Dn̄ico legit᷑ ꝙ ī itinē multū ſitibundus cū eēt. ꝑus ſitim extinguebat ad fontē: ⁊ poſtea in hoſpitio parū bibebat ne aſpiciētes ſi ibi voluiſſet ſatiſfacē ſiti. eū potatorē reputarent ſ; abſtinētē ⁊ ſobriū. ⁊ ſic etiam frēs ſuos docebat ut corā ꝑplis oſtēderet exēpla ſanctitatis ad eoꝝ cōuerſionē. Et iō. zz.q.z.c. vtilē. habet᷑ ꝙ vbi non eſt piculum. licet aliqn̄ cauſa vtilitatꝭ ſimulationē ꝓtendē. Nam ⁊ xp̄s finxit ſe lōgius ire. Luc. vlt. qđ fecit ad ſignificandū duo. s. defectū credulitatis. s. ꝙ ipſe ab eoꝝ fide lōgius erat ut dic̄ Greg⁹. ⁊ ad ſignificādū myſteriū incarnationis ſiue aſcenſiōis. s. ꝙ ipſe longius erat iturus aſcēdendo in celū. ut dicit Aug⁹. Itē deus ſimulauit ſe voluiſſe īmolationē Yſaac quā ꝓcepat. ⁊ poſtea ꝓhibuit. Gen̄. zz. et zz.q.z.c. ſi quelibet. Itē Abraham ī egypto Sarrā vxorē ſuam ſimulauit ſuam ſororē. nec tn̄ peccauit. zz.q.z. q̄rit᷑. Itē in his ī quib; piculum vite eſt pmittit᷑ ſimulatio. de his q̄ vi metuſ ve cā fiūt. c. platū. Tertia cōditio dr̄ agguatiōis. Vn̄ mouet᷑ vnū dubiū vtꝝ grauius ſit aperte peccare q̄ȝ peccatū p ypocriſim occultare. Et videt᷑ ꝙ leuius ſit aperte peccare. Nam glo. Yſa. i6. inquit. In cōpatiōe duoꝝ malorū leuius ē apte peccare q̄ȝ ſcītatē ſimulare. ğ zc̄. Itē glo. ad Col. 4. dicit Simulata eqtas nō ē eqtas ſ; duplicatū pctm̄. ğ zc̄. Item ſup illud. Tren̄. Maior ē iiqtas filie ꝑpli mei. glo. inqt. Scelera aīe plāgunt᷑ q̄ ī ypocriſim labit᷑. cui⁹ maior ē iniqtas pctō Sodomoꝝ. igit᷑ zc̄. Sed oppoſitū videt᷑. qa q apte peccat. nō tm̄ quo ad ſe peccat ſ; etiā aliȷs occaſionē pſtat peccādi. ğ plus peccat q̄ȝ ypocrita. Et ideo Yſa. 3. ibi. Pctm̄ ſuū q̄ſi Sodoma pdicauerūt ſit cōpatio ꝓpt᷑ euidētiā crimīs. Cum ğ euidētia criminis ſit deterior. pȝ zc̄.

Ad h̄ rn̄det᷑ ſm Alex. vbi s̄. ꝙ ſi cōparemus pctā q̄ fiūt ī occulto ad pctā q̄ fiūt ī māifeſto. ita ſe hn̄t ī grauedine ſicut excedentia ⁊ exceſſa. Nam ex vna pte q apte peccat plus peccat q̄ȝ q peccat occulte ut facit ypocrita. eo ꝙ nō tm̄ a ſeipſo peccat ſ; etiā aliȷs ꝓbet occaſiōē; peccādi ut dictū ē ī oppōnēdo. Ex alia vō pte pctm̄ qđ fit ī occulto. ut ē ſimulatio uel ypocriſis. ē mai⁹ pctm̄ pctīs q̄ fiūt ī māifeſto ſpālit᷑ duplici rōne. p̄ rōne occultationis qua pōt alios decipe ⁊ de facto ut p experientiā pȝ decipit. z° rōne difficilioꝛ ſanatiōis. Sic. n. īfirmitas occulta difficili⁹ ſanat᷑ eo ꝙ ī̄grat᷑. ſic pctm̄ occultū. Et ſic hn̄t intelligi auctoritates p̄ adducte. Nō tn̄ ē ītelligēda tr̄tia auctoritas ibi adducta ꝙ pctm̄ ſimulatiōis ſiue ypocriſis ſimplicit᷑ ſit maius pctō Sodomoꝝ in gnē pctī. ſ; ſolū dr̄ rōne occultationis qua pōt alios decipe. Et ſic pȝ qđ dicēdū ſit ad ꝓpoſitā q̄ōnē.

Si rurſus q̄rat᷑: quod ē mai⁹ pctm̄ an ſimulatio ſcītatis uel bonitatis. an ſimulatio pietatꝭ. puta ꝙ aliquis vult videri bonus ⁊ non ē. ⁊ aliqs vult videri elemoſynā dare paupi ⁊ nō dat.

Rn̄det Alex. vbi s̄. īmediate ꝙ maior eſt ſimulatio pietatꝭ ⁊ maius pctm̄ q̄ȝ ſimulatio bonitatꝭ. Cuius rō eſt. qa ille q ſimulat opa pietatꝭ. s. q vult videri dare elyaȝ. ⁊ nō dat. duplex pctm̄ īcurrit. Primū ē vanitas ī corde ex q̄ ſibimet ſubtrahit vitā ſpūalem. Secūdū ē ꝑuitas ī ope. qa talis ſubtrahit alteri vitam corpalē. ⁊ ꝓpt᷑ hec duo Criſo⁹ dic̄. ꝙ ſimulatio in ope pietatꝭ

eſt vltima crudelitas. Et ſic patꝫ pars ſecunda huius ſermonis.

¶ Pars tertia huiꝰ ſermonis. in qua ponitur triplex varietas ypocriſis.

Tertio in iſto ſermone aduertēdū ē ꝙ large ſumendo triplex ē ypocriſis. Prima ē demonis. Secūda ē carnis. Tertia ē hominis. Prima igit̄ eſt demonis. Nā diabolus magnꝰ ē ypocrita. Ut. n. ait apl̄us. 2. ad Cor. xi. transfigurat ſe in angelū lucis. Et h̄ dupliciť. ſ. viſibiliť ⁊ inuiſibiliť. Viſibiliť dū ſumit ſpeciē ſanctitatꝭ ī qua corpaliť apparet ut ſanctus eſtimatus pſuadeat malū. ſicut apparuit Antonio ī forma chriſti. cuidam nouitio in forma ꝟginis Marie. ī forma angeli multꝭ bonis pſonis. Inuiſibiliť dū ſuggerit malū ſub ſpecie virtutꝭ. Unde Gregꝰ. Sepe vitia ſe ingerūt ⁊ ꝟtutes eē ſimulant. ſicut tenacitas. pſimonia. pdigalitas. liberalitas. furor. zelus. remiſſio. mīa ⁊ īdiſcretio. abſtinētia. De iſto ypocrita dicit xp̄s loquens de malo ſeruo. Partē eius cū ypocritꝭ ponet Luc. 12. i. cum demōibꝫ. Humilitas ⁊ fiducia diuini adiutorij ⁊ timor ſui ipſiꝰ faciūt cognoſcē deceptiōes hꝰmoi. Vn̄ ī pſ. dr̄ Ab altitudine diei timebo. i. diaboli. ego ꝟo in te ſperabo. ſ. liberari ab eo. Secunda ypocriſis ſiue ſimulatio ē carnis. Caro. n. etiā ē magnꝰ ypocrita dū ſimulat ſe eē īfirmā ⁊ debilē ⁊ nō poſſe facē q̄ ſuggerit ſpūs. ſ. vigilare ⁊ ieiunare ⁊ hꝰmodi. Math. 26. Spūs qdē pmptus eſt caro aūt infirma. Et aliqn̄ cōqrit̄ ipſa caro ſeu ſenſualitas ꝯ ſpm̄ ꝙ nimis grauat eā. ⁊ ꝙ non poterit pſeuerare. Caro ꝯcupiſcit aduerſus ſpm̄ ⁊ ſpūs aduerſꝰ carnē. ad Gal. 5. Sed ratio oratione ⁊ lachrymis ſe dꝫ iuuare. Aliā etiā ypocriſim exercet caro piculoſiorē. Aliquādo. n. ſimulat ſe eē mortuā vitijs ⁊ tēptationibꝫ ut nō ſentiat ſpūs tēptationes carnis etiā cū ei offerūtur magne occaſiones ut cōuerſando cū mulieribꝫ domeſtice. uel mulieres cū viris nō patiātur ſtimulos aliq̄s ut ex h̄ ſpūs cōfiſus de ſua ꝯſtātia ⁊ ꝟtute demū ruat ī aliqꝺ ſcelus. Vn̄ ſilis ē vulpi q̄ ē aliqn̄ fraudulēta ⁊ leſiua. Vulpis. n. qn̄ fameſcit cū p aliā viā ſibi puidē nō pōt. ponit ſe extēſam in agro q̄ſi ſit mortua. qꝺ aues q̄ circūſtāt videtes appropīquāt ſibi. ⁊ tūc vulpis ſurgit velociť ⁊ capit aues ⁊ comedit. Ita caro ſimulat ſe mortificatā vitijs ⁊ paſſionibꝫ. h̄ cum ex hac cōfidētia qs ſibi non cauet ſed opať īcaute. īſurgit caro ⁊ occidit ſpm̄ ⁊c. Tertia ē ypocriſis hoīs q̄ vnꝰ q̄rit decipe aliū ſub ſpē ſcītatis. ſicut diſcipuli phariſeorū cū herodianis qn̄ introgauerūt xp̄m ſub ſpecie inq̄rēdi ꝟitatē ſi licēt dari cenſū ceſari p̄miſerūt magnā cōmēdationē eiꝰ dicētes. Mgr̄ ſcimꝰ qa verax es. ut ſic ſimpliciť apiret eis cor ſuū. ītēdētes ex rñſione ſua eū calūniari ⁊ cape. Vn̄ xp̄us dixit eis. Quid me tēptatis ypocrite Math. 22. Dupl̄r. n. p ypocriſim q̄rit qs decipe alios. Vnoꝰ ī ſpūalibus ut cū qs p̄tēdit magnā auſteritatē vite ⁊ mortificationē ⁊ deteſtatiōꝫ vitiorꝫ ut videtes deuotiōe afficiant̄ ad eū ⁊ ſic diſſēminare valeat errores ⁊ hēſes ſicut faciebāt illi hētici fraticelli ꝺ opiniōe ⁊ multi alij. Quidā alij ſe faciūt p̄res ſpūales ſimpliciū mlīercularꝫ ⁊ ſub ſpē obie ⁊ mortificatiōis ⁊ cū exēplis ſcōꝫ q̄ ſiſibꝫ inducūt ad multas

turpitudines. Unde in figuram hui⁹ mandauit dn̄s in lege. Nō ſeres agrū diuerſo ſemine. Semen eſt verbū ex cui⁹ emiſſiōe ſequitur cōcept⁹ ī mēte audiēt. Ager ē mūdus. Seminat aūt agrū diuerſo ſemine q bona v̄ba dicit ⁊ exinde crimina tanq̄ licita ꝓponit.

Alio⁹ intēdit quis decipe ꝓximū per ypocriſim ī tpalib⁹. vt cū qs ꝑtendit opa ſanctitat ut adipiſcat eccl'iaſticā dignitatē uel bn̄ficiū. uel ſi ē laic⁹ frequentat eccl'ias· cōuerſat cū religioſis ⁊ h⁹mōi. Hac eadē de cā qdā cōfitent aliqua alia q̄ verecūdiora ſunt dimittēdo: ne reputēt ita mali īmo ut reputetur boni q̄d ad ypocriſim ptinet. de pe. diſ. 5. §. dolendū. Et iſti oēs p̄dicti peccāt mortalit. qa id faciūt ut conſequant inde tpalē vtilitatē· uel ut aſſumant ad officia ut poſſint inde lucrari· ul' ut ſimplices ⁊ vidue exiſtimantes bonos tales viros confidāt de ipſis ⁊ pecunias eis tradāt ad negociandū q̄s eis auferūt. Sic̄ multi hodiernis tpibus p̄dicatores ſūt q p̄dicāt ſcripturas ⁊ rep̄hendūt grauit defectus alio⁊ cū tn̄ ipſi ſint ſiles uel peiores. Quib⁹ dic xp̄us Luc. 6. Ypocrita eijce p̄mū trabē de oculo tuo. i. grauia pctā. ⁊ tunc pſpicies ut educas feſtucā de oculo fratris tui. i. aptus eris ad corrigēdū minora pctā. Sꝫ pleriq̄ taliū ſimulāt ſanctitatē uel ut lucrēt pecunias· uel ut habeāt magnū p̄plm ad īanē gl'iam ⁊ honores ꝓprios· non ad honorē dei ⁊ ſalutē aīa⁊. Et iō tales oēs peccant grauit. Ait. n. Alex. q̄ nec ſimulare qs pōt ſanctitatē ad ſuſtētationē victus. Licꝫ. n. p̄dicare ī ſe ſit bonū ⁊ ſuſtētari ī nccītate· tn̄ h̄ ordinatio ē mala ut. s. velit qs ſimulare ſanctitatē cauſa p̄dicationis victus ⁊ h⁹mōi. Cauēda ē ḡ ypocriſis· qa Job 36°. ꝓuocat irā dei. Un̄ ait Greg⁹. Iram quippe dei mereri ē neſciēdo peccare. Prouocare v̄o iram dei eſt ſciēdo mādatis illius contradicere. s. ſcire bonū ⁊ deſpicere· facere poſſe nec velle. Un̄ in euangelio hodierno Joh. 8° ca°. dn̄s noſter rep̄hēdit phariſeos de tali peccato. di. Ego vado ⁊ queretis me. ⁊ in peccato veſtro. s. ypocriſis moriemini ⁊ quo ego vado vos non poteſtis venire. s. ad gloriā celeſtē ad quam ipſe nos p̄ducat q cum patre ⁊ ſpiritu ſcō ſuo viuit ⁊ regnat ī ſc'la ſc'lo⁊. Amen.

¶ Feria tertia poſt ſecūdā dn̄icā in quadrageſima de deteſtatione ⁊ abhominatione ypocriſis Sermo. 51⁹.

OMne quod eſt in mundo ⁊c̄. Ite⁊ vbi ſ. Inter pſecutiones eccl'ie graues fratres cariſſimi figuratas p quatuor beſtias quas Daniel ut pꝫ 7° ca°. ſui libri· vidit de mari egreſſas· vna eſt perſecutio maledicte ypocriſis. Prima. n. beſtia ſilis leene fuit pſecutio tyrānorū infideliū q crudelit ut leena deſeuierūt ꝯ eccleſiā p cruciat⁹ varios· ex qua multi perierunt corpe· multi aīo fidē negantes.

Secūda ſilis vrſe ſignificauit pſecutionem hereticorū qui vanis ⁊ falſis doctrinis fideles vexauerunt ⁊ multis infecerūt erroribus. Tertia ſimilis erat pardo q habet colorem variū ⁊ ſiḡt pſecutionē que nūc eſt xp̄ianorum· qui ſub vario colore ſanctitatis multos decipiūt ⁊ ad vitia perducūt. Hanc ſequit pſecutio antixp̄i ſignificata p quartā beſtiā ferā diſſimilem

aliꝭs q̄ ꝑcipue cū ypocritis contra ve-
ros fideles pugnabit. nihilomin⁹ qa
tandē ꝑ virtutē xp̄i eius ꝯſutia eua-
neſcet. Idcirco Job 8° ca°. ſcribit̄. Spes
ypocrite peribit. De qua ypocriſi p⁹ꝙ̄
in ſuꝑiori ſermone ꝯ eius deſcriptiōe
tractatū ē: hic ꝯueniēt̄ de ipſi⁹ dete-
ſtatiōe ſeq̄t̄ ꝑtractare. qa ut ait Johes
in ꝯbis ꝓpoſitis. Oē qꝺ ē in mūdo ⁊c̄.
Tribus. n. ratiōib⁹ ut ordinate ꝓceda-
mus deteſtanda ē ypocriſis.
p̊ ratione diſſolutionis.
2° ratione naturalis conditionis.
3° ratione diuine maledictionis.

¶ Pars prima hui⁹ ſermonis. in qua de-
claratur ꝙ ſit deteſtanda ypocriſis ra-
tione diſſolutionis.

PRimo igitur in iſto ſermone
deteſtanda eſt ypocriſis rōne
diſſolutiōis diuine ſocietatꝭ.
Nā int̄ deum ⁊ hoīes magna ſocietas
ꝯtutib⁹ efficit̄· que ypocriſi diſſoluit̄.
Nā ſicut ſocietas int̄ hoīes contrahit̄
ſeptē modis· ita int̄ deū ⁊ nos. p̊ cō-
trahit̄ conditiōe· ut erim⁹ ſociꝭ ꝙ̄diu
habuerim⁹ talē cōditionē. uel in diē
i. vſq̄ ad t̄tiū diē uł in ꝑpetuū. ff. pro
ſocio. l. i. Sic deus nobiſcū facit ſocie-
tatē vſq̄ in diē mortꝭ. ⁊ demū in et̄nū
ſi ſumus bone cōditionis. qa ſicut eſt
ſocietas ⁊ amor int̄ aliquos dū īuene-
rint lucrū ⁊ delectationē ⁊ nō vltra.
ſic int̄ deū ⁊ nos dū īuenerit ſpūaliter
lucrū in nobis. ſ ypocriſis ſoluit hāc
ſocietatē· ſcḋm illud Job. 15°. Cōgrega-
tio ypocrite ſine fructu ē ſterilis. i. ſi-
ne fructu ⁊ lucro ſpūali. ꝙ ⁊c̄. 2° cō-
trahit̄ ſocietas oīu; bonorū coīcatiōe
ſic ꝙ oīa ſint coīa. ff. ꝓ ſocio. l. ī ſocie-
tate. Sic facit nobiſcū deus ſocietatē
dum vult ꝙ opa noſtra bona ſint ſua
ad laudē ⁊ gl̄iam. ⁊ nr̄a ad cōmodum
⁊ vtilitatem. qa bona gr̄e ſue vult eē̄
nr̄a in t̄ra. ⁊ bona gl̄ie in celo. Sꝫ ypo-
criſis diſſoluit hanc ſocietatē· qa vult
hr̄e bona dei in celo. di. illud ps. Cre-
do vidē bona dn̄i in t̄ra viuētiū. ⁊ nō
vult ꝙ de⁹ hēat bona ſua in t̄ra. Et iō
de ypocrita dr̄ Job 8°. Non placebit
deo vecordia ſua. ⁊ ſicut tela aranee fi-
ducia ei⁹. H ibi. Talē ſocietatē hꝫ ypo-
crita cū deo qualē habuerunt ille due
mulieres. 4. Reg. 6°. q̄rū vna libent̄
comedit ꝑtē alterius cū ea. ⁊ noluit ꝙ
alt̄a comedēt ꝯ ꝑte ſua. 3° ꝯhit̄ ſocie-
tas in vna re tm̄. ff. ꝓ ſocio. l. ſocietas.
Talē ſocietatē vult hr̄e ypocrita cum
deo. qa vult eē̄ ſocius conſolationis ⁊
lucri q̄etis ⁊ honorꝭ ſ nō laboris tediꝭ
tribulationis· qꝺ nō eſt iuſtū. Job 13°.
Non veniet ī cōſpectu eius oīs ypo-
crita. 4° ꝯtrahit̄ ſocietas ī equis ꝑti-
bus bonorū. ut Inſtitut. de ſocietate
§. p̊. puta in lucro ⁊ dāno. Talē ſocie-
tatē diſſoluit ypocriſis dū peiorē ꝑtē
bonoꝝ tā nāliū ꝙ̄ mundialiū dat deo
ſiꝭs Cayn qui ſpicas corroſas obtulit
Gen̄. 4°. Vn̄ Job 17°. dr̄. Innocēs ꝯtra
ypocritā ſuſcitabit̄. ⁊ tenebit iuſt⁹ viā
ſuā. ⁊ mūdis manib⁹ addet fortitudi-
nē. H ille. Deus. n. optat ſocietatē for-
tiū. i. Reg. 14°. Cū videret Saul virū
fortē ⁊ aptū ad preliū ſociabat eū ſi-
bi. 5° cōtrahit̄ ſocietas in ꝑtib⁹ ineq̄-
libus. ut Inſtitut. de ſocietate. in pn̄°.
vbi dr̄ ſic. Et ſi duo int̄ ſe pacti ſūt ut
ad vnū q̄dem due ꝑtes ⁊ dāni ⁊ lucri
ꝑtineāt· ad aliū t̄tia· ita ꝯtrahē ſocie-
tatē nō dubitat̄. H ibi. Talē ſocietatē
habem⁹ cum deo qui omnē fructū et
mercedē boni nobis īdulſit ſolā gl̄iaꝫ
⁊ laudem ſibi reſeruando. Sed hanc

ſocietatē diſſoluit ypocriſis dū id qđ dei eſt ſibi vſurpat. iuxͣ illud Job. 15°. Tetēdit aduerſus deū manū ſuā. 6° cōtrahitᷣ ſocietas v̂bi inter p̄ntes. ff. ꝓ ſocio. l. ſocietatē. Sic noſ cū deo oꝛādo ut ſocietas nr̄a ſit cū deo p̄re ⁊ filio eiꝰ Jheſu xp̄o. i. Joh. 2° ca°. Talē ſocietatē diſſoluit ypocriſis. qa mala ītētio impedit ſocietatē licꝫ v̂ba ſint recta. ꝓ°. xi°. Simulatoꝛ oꝛe decipit amicū ſuū.

7° cōtrahitur ſocietas ꝑ lrãs uel per nunciū intᷣ abſentes. ff. ꝓ ſocio. l. ſocietatē. Talē ſocietatē fecit deus nobiſcū ꝑ legē nature ſcriptā ī coꝛdib⁹ nr̄is ⁊ ꝑ legē Moyſi in qua dedit nobis decē p̄cepta q̄ obſeruãdo vocat nos ſocios ⁊ amicos. Joh. 15°. Vos autē dixi amicos ⁊c. Et ꝑ legē gratie. Joh. 15°. Vos amici mei eſtis ⁊c. Per nūciū. Verbū caro factū ē ⁊ habitabit ī nobis. Joh. p°. ca°. Sed hāc ſocietatē ypocriſis diſſoluit trãſgrediēdo legē dei ⁊ ſimulãdo eã obſeruare. Et iō cōtriti ſūt ī ſyon pctōꝛes. poſſedit tremoꝛ ypocritas ⁊c. Ex qb⁹ oīb⁹ pꝫ quãta ſit ypocritaꝝ ſtultitia. qđ patꝫ ex trib⁹. p° ī hoc ꝙ quotidianis cruciatib⁹ emit q̊tidianū cruciatū ⁊ etnū. ⁊ ꝓ momētaneo gaudio amittit gaudiū eternū qđ ei pꝛoponit. iuxͣ illud Job. 20. Gaudiū ypocrite ad inſtar pūcti. Et iō licꝫ ypocrita viuat coꝛpe. tn̄ ē moꝛtuꝰ ſpūalitᷣ. Vn̄. 12. q. i. c. nolo. dr̄ ſic. Quis ē ypocrita moꝛtuus ē. Quiſqs cū ypocrita vixerit delebo eū de tabula electoꝝ ⁊ videat vtꝝ hr̄e poſſit felicitatis hereditatem. 2° in hoc ꝙ paſcūt ypocrite oculos hoīuꝫ carne ⁊ ſanguine ꝓpꝛio. Vn̄ de ipſis Math. 6°. dr̄. Exterminãt n. facies ſuas ut appareãt hoīb⁹ ieiunãtes. Alios medicãt ⁊ ſeipſos īterimūt. Et iō candele ſe cōſumãti aliiſqꝫ lucēti aſſimilãtur. Et huiꝰ ratio ē. qa vbi ypocriſis regnat locū nō hꝫ humilitas q̄ facit opa nr̄a grata eē deo. Vn̄ de pe. diſ. i. §. taciturnitas. dr̄. Sp̄es. n. ſupbie ē velle ſe iuſtū videri q pctōꝛ eſt. atqꝫ ypocrita cōuincitᷣ q ad imitatiōꝫ ſuoꝝ ꝑentū uel tergiuerſatiōe v̂boꝛū pctã ſua leuigare contendit. uel ſicut Cayn pctm̄ ſuū reticendo penitꝰ ſup̄pmē q̄rit. Vbi ãt ſupbia regt ul' ypocriſis. humilitas locū hr̄e non valet. h̄ ille ⁊c. 3° ypocritarū ſtulticia apparet in h̄. qa p̄eligūt magis videri boni q̄ꝫ eſſe. ⁊ magis volūt hr̄e ſimulacra boноꝛum q̄ꝫ bona vera. iuxta illud Sen̄. Apud iniq̊s nō ſūt vera bona ſꝫ ſimulacra bonoꝝ. h̄ ille. Et magis volūt eē boni ī cōſpectu hoīuꝫ moꝛtaliū q̄ꝫ immoꝛtalis dei. a quo nō erūt vnq̄ꝫ ſeparãdi. Ab hoīb⁹ aūt ſegregabūtur īmo ⁊ mō ſūt a bonis ſpūalitᷣ ſegregati. Vn̄ 34. q. 3. c. de illis. dr̄. Nec ille dicendus eſt eē ī eccl'ia ⁊ ad ſocietatē ſpūs ꝑtinē q ouib⁹ xp̄i ficto coꝛde miſcetᷣ. h̄ ibi. Et ſic pꝫ ps p̄ma huius ſermonis.

Pars ſecūda huiꝰ ſmonis. ī qua deteſtatᷣ ypocriſis rōne nãlis cōditionis.

SEcūdo ī iſto ſermōe deteſtãda ē ypocriſis rōne nãlis ꝯditiōis. Natᷣa. n. ut dicūt nãles in opib⁹ ſuis p̄ponit īterioꝛa exterioꝛib⁹. Nã ī foꝛmatiōe coꝛpuꝫ ſenſibiliū ⁊ maxīe hoīs opatur circa interioꝛa. utputa circa coꝛ ⁊ epar ⁊ pulmonem q̄ vitã admīſtrãt anq̄ꝫ circa foꝛmã exterioꝛē. ⁊ in arboꝛibus ⁊ plantis circa germina ⁊ radices. ⁊ in occulto opatᷣ anq̄ꝫ in apto. Ecōtra ypocrita totam curã ſuã ponit circa extᷣioꝛē apparētiã relicta cultura ⁊ cura īterioꝝ. Et ideo

peſſimus ē. Vñ ĩ ꝓuerbijs ſapiētū dr̄.
Malus vbi bonus ſe ſimulat peſſimꝰ
eſt. Et Tulliꝰ ĩ liº de amicitia ait. Om-
niū reꝝ ſimulatio vitioſa eſt. tollit. n.
iudiciū veri. h̄ ille. Et iō ſimilāt̄ ypo-
crite pl̄ibꝫ aĩalibꝫ. maxĩe tribus. s. ſy-
mie. ſtrutioni. ⁊ vulpi. pͦ. n. ſimilāt̄
ypocrite ſymie. de qua dicūt nāles ꝙ
lꝫ nullū aĩal ſit magꝭ ſil̄e hoĩ in extio-
ribꝫ. intꝰ maxime tñ eſt diſſil̄e. ſic vita
ypocritaꝝ ex̄ videt̄ ſcā ⁊ rationabilis
intꝰ tñ eſt irrationabilis ⁊ ratiōi ma-
xime diſſil̄is. 2º ſimilantur ypocrite
ſtrutiōi. d̄ cuiꝰ p̄enis loq̄t̄ Job. 39º. caº.
di. Pēna ſtrutionis ſil̄is ē p̄enis hero-
dij ⁊ accipitris q derelīq̄t in t̄ra oua
ſua. tu forte calefacieſ ea ĩ puluē. Ob-
liuiſcitur ꝙ pes cōculcet ea aut beſtia
agri ꝯterat. Induratr̄ ad filios q̄ſi non
ſint ſui. h̄ ille. Verba ſūt dñi loquētis
ad Job. In catholicon h̄r̄ ꝙ herodiꝰ ē
auis rapaciſſima q aq̄lā vicit ⁊ rapit.
Et iō ait Gregꝰ ſup v̄ba p̄dcā ĩ. 31º. mo-
ral. Accipit ⁊ herodiꝰ reliq̄s aues vo-
latus ſui velocitate trāſcēdit. Strutio
aūt p̄ene eoꝝ ſil̄itudinē hꝫ. ſ; volatus
eoꝝ celeritatē non hꝫ. A t̄ra. n. eleuari
nō valet ⁊ alas q̄ſi ad volatū ſpeciete-
nus erigit, ſ; tñ nūq̄ꝫ a t̄ra ſe volando
ſuſpēdit. Ita ſūt oēs ypocrite q dū bo-
noꝝ vitā ſimulāt. imitatiōꝫ ſcē viſiōiſ
hñt. ſ; v̄itatē ſcē actiōis non hñt. Alas
q̄dē ꝑ figurā ſc̄itatis extēdūt ſ; curaꝝ
ſecularium pondē ḡuari nullatenꝰ a t̄ra
ſubleuant̄. h̄ ille. Seq̄t̄ in auctoritate
Job. Que ſtrutio derelīq̄t oua ſua ĩ
t̄ra. Vbi Gregꝰ. Ypocrite gͦ ꝗuis per-
uerſe ſꝑ opentur. s. mēte. loq tñ recte
nō deſinūt. Bñ aūt loquēdo in fide ⁊
ꝯuerſatiōe filios pariūt. Sꝫ q̄a eos bñ
viuēdo nutrire nō pñt. Iō dr̄ de eis:
derelīq̄t ĩ t̄ra oua ſua. Oua ĩ t̄ra deſerē

eſt natos ꝑ cōuerſatiōꝫ filios nequaq̄ꝫ
a t̄renis actibꝫ in t̄poſito exhortatiōis
nido ſuſpēdē. Oua ĩ t̄ra dereliquiſſe ē
nullū celeſtis vite filijs exēplū p̄bē.
h̄ ille. Seq̄t̄. Tu forte calefacies ea. s.
tu deus ſignificatꝰ ꝑ Job. vbi Gregꝰ.
Et cū de ſe dñs dicat ꝙ oua ĩ puluere
calefacit derelicta. ex h̄ etiam indicat
apte ꝙ ipſe opat̄ intrinſecꝰ ꝑ v̄ba doc-
toris q ⁊ ſine v̄bis hoĩs ulliꝰ calefacit
qd̄ voluerit in frigore pulueris. h̄ ille.
Seq̄t̄ ꝙ pes cōculcet ea aut beſtia agri
cōterat ⁊c̄. Vbi Gregꝰ. Obliuiſcitur gͦ
ypocrita ſua oua in t̄ra. i. filios nō cu-
rans ꝙ pes hoĩs. i. actio mala alicuius
ſuo exemplo. uel beſtia agri. i. diabo-
lus ſua p̄ua ſuggeſtione eos ſpūaliter
occidat quos ſpūaliter genuit. hec il-
le. Similat̄ gͦ ut pꝫ ypocrita ſtrutioni.
3º aſſimilant̄ ypocrite vulpi. Unde
Ezech. 13º. dr̄. Quaſi vulpes ĩ deſerto
ꝓph̄e tui erāt. Et Ber. ſup Cant. ait.
Hi ſūt oues habitu. vulpes actu. cru-
delitate lupi. q boni videri ⁊ non eſſe.
mali videri ⁊ nō eē volūt. Etenĩ ſemꝑ
nimis malitia palā nocuit. nullus. n.
bonus niſi boni ſimulatiōe deceptꝰ ē.
Et iō ponit Alex. de ales ſup illud pͦs.
62º. Partes vulpiū erūt. 18. cōꝑatio-
nes ypocritaꝝ ad vulpes. de quibꝫ cā
breuitatꝭ hic tm̄ ſeptē deſcribamꝰ. pͦ
n. vulpes foueas habēt Math. 8º. Ita
ypocrita meretrices ĩ occulto. ꝓv̂. 23º.
ffouea ꝓfūda mētrix. 2º vulpes non
vadūt via recta ſ; ꝑ amfractꝰ. ita ypo-
crite. de q̄bꝫ dr̄ ꝓv̂. 2º. Quoꝝ vie per-
uerſe. ⁊ infames greſſus eoꝝ. 3º vul-
pes hñt caudā magnā ⁊ piloſam. ita
ypocriſim ⁊ ypocritas ſequūt̄ magni
⁊ diuites huiꝰ mūdi. Yſa. 9º. Propha
docens. i. ypocrita mendaciū ipſe eſt
cauda. 4º caro vulpiū mali ſapori ē.

7 comedit ꝑ podagra quam patiētes īfirmas iūcturas hnt. Ita pctōꝛeſ ypocriſi delectāt q caritate carēt q̄ ē vinculū. ß hij cum multiplicāt 7 ſentiunt amaritudinē diaboli.s.vanā leticiam curātur. iux̄ illud ps. Dediſti eū eſcā ꝑplis ethiopū. 5° taxo facit foueam 7 vulpes eo abſente ſtercoꝛiȝāt ibi. 7 taxo ꝑpter īmūdiciā recedit. Ita ſpūs ſcūs p bonos p̄dicatoꝛes edificat ſibi habitatiōe ī aīa. ß ypocrite ſuo malo exēplo ſtercoꝛiȝāt ita ꝙ non redit ibi apl'9 durāte illo fetoꝛe. iux̄ illud ps. Obliuiōi datus ſū tāq̄ moꝛtu9 a coꝛde. 6° dr ꝙ vulpes tenēt lanā in oꝛe 7 paulatī ſe mergit ī aqua a pte caude donec pulices fugiant ad lanā 7 tunc deſerit eā ī aqua. Pulex eſt rep̄henſio moꝛdax quā ypocrite mēbꝛa diaboli in alteꝝ vellē vergūt. 7 rep̄henſoꝛes ſuos pſequūtur. iux̄ illud. i. Reg. z4°. Canē moꝛtuū pſeq̄ris 7 pulicē viuū i. pſecutoꝛē moꝛdacē ſiue rep̄hēſoꝛē. 7° pellis ſola ē cara venatoꝛib9. i. exterioꝛ cōuerſatio ypocritaꝝ q̄ ē ī moꝛtificatione carnis. quā debēt ſibi boni aſſumē 7 cadauer ꝑjicē qd ſub pelle abſcōdit. Math. 3°. Zonā pelliceā circa lūbos ei9. Et ſic pȝ ꝙ pſuadet fugē ypocriſim nāe nr̄e cōditio 7 puerſoꝝ aīaliū comparatio. Et ſic patȝ ps ſecūda huius ſermonis.

¶ Pars tertia hui9 ſermonis. in qua deteſtatur ypocriſis rōne maledictiōis.

Tertio in iſto ſermōe deteſtāda ē ypocriſis rōe maledictionis dn̄i nr̄i Jheſu xp̄i q peccatū ypocriſis in euāgelio magis deteſtatur q̄ oīa alia pctā. Et ſm Alex. de ales in ſecunda pte ſūme ſue vbi s. ß fecit Jh̄us ꝑpt q̄tuoꝛ rōnes. Pꝛima ē ut demōſtraret quāta futura ſit deteſtatio antixp̄i q maxīe p ypocriſim decipiet. Job 34°. Qui.s.ātixps regre facit ypocritā. Secūda ē ꝑpt pharīſeos 7 ſcribas qb9 dn̄s loq̄bat ut ypocritis. Tertia ē. qa ypocrita ē cōtrari9 opi diuino. Sicut. n. dic Aug9 in lib9 ench. Dn̄s oē malū ī bonum oꝛdinat. Ypocrita aūt bonū opus p malā opinionē defoꝛmat 7 q̄i cōuertit ī vitiū. Vn̄ Rabanus. Dū ieiunāt oꝛāt et ꝑyam dāt nō ſūt fructus eoꝝ. qa p vitio eis reputāt̄ 7c. Quarta rō ē. qa ypocrita toti trinitati cōtrariat̄. p̄ ꝯtriatur pr̄i vſurpans gl'iam q̄ debet̄ pr̄i. Yſa. 4z°. Gloꝛiā meam alteri nō dabo. z° ꝯtriat̄ filio q ē veritas 7 vita. Quid. n. aliud eſt ypocriſis niſi falſa vita apparēs bona 7 exn̄s mala 7c. 3° cōtrariatur ſpūi ſcō cui attribuit̄ bonitas. qa ypocrita abutit̄ bonitate 7 bono ope s. ſimulādo. 7 mala ītētiōe bonū op9 faciēdo. Et iō ſeptē maledictiōes inuehit dn̄s ꝯ ſcribas 7 phariſeos. 7 dn̄t ꝯ alios ſil'es. Math. z3°. Pꝛima ē. Ve vobis ſcribe 7 phariſei q deuoꝛat domos viduaꝝ. ſimulātes lōgā oꝛatiōe. ꝑpt ß mai9 accipiet iudiciū. Hi ſūt q ꝑmittūt vicē miſſas 7 pſalteria 7 pl'es oꝛōnes 7 nil faciūt. 7 adiueniūt oꝛationē ſcī Cypꝛiani 7 bꝛeuia varia. 7 ſic dilatāt philateria ſua ſm Criſo. ſuper Math. g 7c. Secūda ē. Ve vob ſcribe 7 phariſei ypocrite q circuit mare 7 aridā ut faciatis vnū pſelitū. 7 cū factus fuerit facit eū filiū gehenne duplo q̄ vos. Pꝛoſelit9 dicebat̄ q ex gētilitate conuertebat̄ ad iudaiſmū. ſicut Ruth moabit 7 Achioꝛ. ß cū magno ſtudio ꝑcurabāt illi phariſei. Et locū ſuū nūc tenent religioſi q vtiq̄ ſi non ſuant regulā ſuā Aug9 appellat ypocritas. io. q. i. nolo. Solēt hi alioſ trahē

ad religiõeꝫ ſuã e ſeculo.⁊ magnificãt
fimbrias ſuã religiõeꝫ alijs ꝑponẽtes.
ꝭ talẽ factũ aliquẽ religioſũ mõachũ
uel monialẽ ſuis malis moribꝫ ⁊ exẽ-
plis faciũt peiorẽ qꝫ cũ eẽt ĩ ſeculo.O
qt ſũt hodiernis tpibꝫ ꝛc.g ꝛc. Ter-
tia eſt.Ve vobis ypocrite q decimatis
mẽtã ⁊ anethũ ⁊ oẽ olus.⁊ relinqͥ q̃
g̃uiora ſũt legꝭ.s.iudiciũ ⁊ caritatem
dei.Hi ſũt qui faciũt ſubtiles cõſcĩas
alijs ⁊ ĩponũt onera g̃uiora ⁊ ĩporta-
bilia ſup humeros hoĩuꝫ.digito autẽ
ſuo nolũt ea tãgẽ.ꝑdicãt ꝯ pompas ⁊
gl̃iam tp̱alẽ.⁊ ipſi ſub talibꝫ implicati
⁊ diligẽt ſeruãt aliq̃ cerimonialia ca-
ritate vacui ꝛc. Quarta ẽ.Ve vobis
ſcribe ⁊ phariſei q mũdatis qꝺ deforꝭ
eſt caliꝭ ⁊ parapſidis.⁊ intꝰ pleni eſtꝭ
ĩmũdicia.Hi ſũt q ciuilit̃ viuũt ſcđm
doctrinas hoĩuꝫ cauẽtes ſibi ĩ exterio-
ri cõuerſatiõe neminẽ ledẽ v̂bo uel fa
cto.affabiles cũctis.intꝰ tñ pleni ſũt
ãbitiõe ⁊ ſupbia.ĩuidia ⁊ odijs.amã-
tes ꝑmas cathedras ĩ ſynagogꝭ ⁊ ſalu
tatiões ĩ foro ⁊ vocari ab hoĩbꝫ rabi.
Quinta ẽ.Ve voƀ ſcribe ⁊ phariſei
q eſtis ſil̃es ſepulchris dealbatꝭ q̃ appa
rent foras hoĩbꝫ ſpecioſa.intꝰ aũt ſũt
plena ſpurcitijs.Hi ſũt q vidẽt̃ auſte-
ri modeſti ⁊ caſti ⁊ mortificati.ꝭ intꝰ
ſũt ⁊ ĩ occulto pleni delitijs amantes
ꝑmos recubitꝰ in cenis vbi ſũt melio-
res boli.⁊ ex ĩde penetrãt domos mlĩe-
rũ.i.mõaſteria.⁊ captiuas ducũt mlĩe-
res oneratas peccatꝭ q̃s deuotas appel-
lãt pleni ſpurcitia ⁊ carnalis amoris
⁊ oĩ iniqtate ⁊ ĩmũditia.g ꝛc. Sexta
eſt.Ve voƀ ſcribe ⁊ phariſei ypocrite
qui edificatis ſepulchra ꝓphaꝝ ⁊ pa-
tres vrĩ occiderũt illos.Hi ſũt q q̃rũt
honorare ſepulchra ſcõꝝ ⁊ ecclĩas eo-
rũ ornare ſculpturꝭ tapetis argento ⁊
auro ⁊ luminaribꝫ q̃ſi affectũ ⁊ deuo-
tiones oñdẽtes ad ecs cũ nullã realit̃
habeãt ꝭ ſi viuerent pſeq̃rẽt̃ eos.nec
audirẽt uel imitarẽtur exempla eoꝝ.
Septima maledictio ẽ.Ve voƀ ſcri-
be ⁊ phariſei ypocrite q clauditis re-
gnũ añ hoĩes.Vos.n.nõ ĩtroitis neqꝫ
introeũtes ſinitis intrare.Ve aũt ſꝫm
Iero.ĩportat dãnationẽ et̃nã. Scribe
erãt doctores ⁊ declaratores legꝭ.Pha
riſei q̃dã ps ꝓpl̃i religioſiꝰ ceterꝭ viuẽ-
tes.Hi g nõ intrãt in regnũ ꝓpt vitia
ſua.nec ſinũt ĩtrare cupiẽtes ꝓpt ma-
la exempla qbꝫ alios corrũpũt. Vt.n.
dic Gregꝰ.nemo ĩ ecclĩa ãplius nocet
qꝫ q ꝑuerſe viuẽs nomẽ uł ordinẽ ſci-
tatis retinet.83.diſ.c. nemo. Idcirco
dñs in euãgelio deteſtatur ypocritas
Math.23°. hodie di. Sup cathedram
Moyſi ſederũt ſcribe ⁊ phariſei.s.ypo-
crite.Oĩa g.s.bona q̃cũqꝫ dixerĩt vo-
bis ſeruate ⁊ facite.ſꝫm v̂o opera eorũ
nolite facẽ.dicũt.n.⁊ nõ faciũt.q̃i di.
tm̃ facẽ oñdũt.Et.ĩ. Oĩa opa ſua fa-
ciũt ut videãtur ab hoĩbꝫ tm̃.s.nõ ut
videãt̃ ab oĩpotẽti deo q reddit mer-
cedẽ ĩ celeſtibꝫ.iõ cõcludit ĩ fine.Qui
ſe exaltat humiliabit̃.⁊ q ſe humiliat
exaltabit̃.s.hic ꝑ grãm ⁊ ĩ futuro per
ĩmarceſſibilẽ gl̃iam.ad quã ille nos
ꝑducat q cũ pr̃e ⁊ ſpũ ſcõ viuit ⁊ reg̃t
in ſecula ſeculoꝝ.Amen.

¶ Feria quarta pꝰ ſecũdã dñicã ĩ q̃dra-
geſima de ambitione a ſuperbia ⁊ in-
ani gl̃ia deſcendente Sermo.52ꝰ.

OMne quod
eſt ĩ mũdo ꝛc.Iteꝝ vbi ſ̃.
Poſt tractatũ de ypocriſi
frẽs cariſſimi licet aliqua
de ãbitione ad ſupbiã ⁊ inanẽ gl̃iam
ꝑtinẽte ꝑtractare que dicit̃ cathedra

peſtilētie·ſm illud p̄s.Btūs vir q nō
abijt ī ɔſilio īpioꝝ.⁊ ī via pctōꝝ non
ſtetit:⁊ ī cathedra peſtilētie nō ſedit.
qᷤ intelligit᷑ de xp̄o ⁊ ᷤ q̄cūqꝫ eū imi-
tāte.Vñ Aug⁹ ſup hoc p̊s.ait.Noluit
xp̄s regnū t̄renū cū ſupbia q̄ ē cathe-
dra peſtilētie.Jō recte dr̄.quia nō fe-
re qſq̄ꝫ ē q careat amore dñādi ⁊ hu-
manā nō appetat gl̄iaꝫ.h̄ ille.Peſtilē-
tia dr̄ mors late vagās ⁊ q̄ſi oēs īuol-
uēs.Amor.n.dñandi ad ābitiōeꝫ pti-
net.Vñ Amb̊.nr̄ ſup Luc̄.ingt.Sepe
q̊s vitia nulla delectāt·q̊s nl̄la potuit
mouē luxuria·nl̄la auaritia·facit ābi-
tio crimīoſos.Et ut dñet᷑ qs p̓us ſuit.
Et ꝑptea diabol⁹ tēptās dixit xp̄o in
mōte.Hec oīa tibi dabo.s.regna mū-
di q̄ oñderat·ſi cadēs adoraueris me
Math.4°.Adorat.n.honorat ⁊ ſeruit
ābitioſus īdebite eū a q̊ honorē ⁊ di-
gnitatē ſperat.Sꝫ verus imitator xp̄i
ſoli deo ſeruiēs nō q̄rit t̄rena.qa cari-
tate pfuſus īferiora deſpicit ſupna ap-
petit.Jō ait Johes in v̊bis ꝑpoſitꝭ.Oē
qᷤ ē ī mūdo ⁊c̄.de qua ſupbia ꝓcedit
ābitio q̄ ē ipſi caritati ɔ̄tria.Et iō dicit
apl̄us.i.ad Corꝭ.13°.Caritas nō ē ābi-
tioſa.De q̄ ābitione tres cōſideratio-
nes ī p̄nti ſermone faciemus·quarū
Prima dicetur offenſio.
Secunda v̊o ꝓhibitio.
Tertia aūt punitio.

Pars prima hui⁹ ſmōis.ī q̄ declarat᷑
qñ ambitio ē pctm̄ ⁊ maxīe mortale.

PRimo igit᷑ in iſto ſermōe qa
ambitio ſm autorē de vita ⁊
doctrina phōꝝ ē īordinatus
appetit⁹ honorꝭ t̄reni dignitatꝭ aut am
plitudinis.Vñ.61.diſ.c.miramur.ī fi-
ne dr̄.Ambitio ē ad honores mūdi ſi-
ne ſuffragio tp̄is·ſine merito laboris

velle ꝓmoueri.Et ī nouella Greg̃.de
elec.c.auaritie.idē h̄r.Jdcirco ɔcludit᷑
ſm Alex.in ſecūda pte in tractatu de
ābitiōe.⁊ Tho.ī ſcᷤa ſcᷤe.q.131.arti.p̊
qꝫ ambitio ē pctm̄·qᷤ ꝓbat᷑ tripliciṫ.
P̊ ex pte radicꝭ ex q̄ ꝓpagat᷑.qa ſicut
fruct⁹ ē īfect⁹ q ex īfecta radice gnāt᷑.
ita actus hūan⁹ q ꝓcedit ex pctō ɔꝫ qꝫ
ſit pctm̄.ſꝫ ābitio ſm Aug̃.ī li° de ve-
ra religiōe ꝓcedit ex ſupbia q̄ ē pctm̄
⁊ etiā ex cupiditate.g̊ ⁊c̄.Prout.n.p
potētiā uel dignitatē ītēdit qs acq̄rē
apparētē ⁊ excellētē honorificētiā·ſic
orit᷑ ex ſupbia.Sꝫ ꝓut ītēdit qs acq̄rē
p h⁹mōi reꝝ habūdātiā·ſic orit᷑ ex cu
piditate.igit᷑ ⁊c̄. 2° idē ꝓbat᷑ ex pte
caritatꝭ cui aduerſat᷑.Nihil.n.repugn̄t
caritati q̄ ē vita aīe niſi pctm̄.ſꝫ ambi-
tio repugn̄t caritati.nam vbi ē caritas
ibi nec inflatio nec ſupbia nec cupidi-
tas ⁊ p ɔñs nec ābitio eē pōt.igit᷑ ⁊c̄.
3° idē ꝓbat᷑ ex pte magnīmitatis cui
ɔ̄triat᷑.Nam qᷤ ɔ̄triat᷑ v̊tuti morali eſt
pctm̄·q̄ v̊tus moralis ē ſm regulā ra-
tionis.ſꝫ magnīmitati q̄ ē v̊t⁹ moralis
ſm ph̄m 4° ethicoꝝ ɔ̄triat᷑ ābitio·qa
ipſa ē īordinat⁹ appetit⁹ honorꝭ.magn̄-
nimitas v̊o ē ordinat⁹ appetit⁹ magni
honorꝭ.īordinatū āt opponit᷑ ordina-
to.igit᷑ ⁊c̄. Et iō notādū ad horū de-
clarationeꝫ ſm p̄dictos doctores qꝫ ho-
nor īportat quādā reuerētiā exhibē-
dā alicui ī teſtimoniū excellētie v̊tutꝭ
ut ait ph̄s p̊ ethicoꝝ. Circa v̊o excellē-
tiā hoīs duo ſūt attēdēda. Primū ē
qꝫ id ī q̊ hō excellit nō hꝫ ī ſeipſo a ſe ſꝫ
eſt q̄ſi quoddā dīnū in eo.⁊ iō nō de-
bet᷑ ſibi p̓ncipalit᷑ honor ſꝫ deo. Secū-
dū ē qꝫ id ī q̊ hō excellit dat᷑ hoī a deo
ut ex eo alijs ꝓſit. Tripliciṫ g̊ cōtīgit
appetitū eē inordinatū. P̊ mō qa ap-
petit honorē de excellētia quā non hꝫ
qᷤ ē appetē honorē ſup̄ ſuā ꝓportiōeꝫ.

ut ſi malꝰ deſideret honorē ac ſi bonꝰ
eēt:⁊ deſidēt regimē ſeu pſidētiā q̄ nō
debet̄ niſi v̊tuoſis nil curās de v̊tute.
Refert.n.Augꝰ ī liͦ d ciui.dei.antiq̊s
romanos cum dediti eſſent ydolatrie.
duo int̄ cet̄a ī vrbe conſtruxiſſe tēpla
vnū dee virtuti.aliud deo honori.ita
tn̄ contigua ⁊ ordinata ꝙ ad tēplū dei
honoris nō poterat eē acceſſus niſi per
tēplū dee v̊tutis.q q̄ȝuis errarēt ut in-
fideles.ī fato ⁊ opiniōe.tn̄ q̊ ad ordi-
nē ꝯſtructiōis tēploꝝ nō errabāt.Vo
lebāt.n.cūctis oſndē ꝙ ad honorē q a
cūctis multū appetit̄ recte ꝑueniri nō
pōt niſi ꝑ opa v̊tutis. 2ͦ īordinate ap-
petit̄ honor inq̄ȝtū honorē de excellē-
tia ſua quā hȝ a deo nō refert ī deū cu-
piēs ipſū deū ut actorē ſue excellētie
⁊ v̊tutis ꝓncipalit̄ honorare.iux̄ illud
apl̄i.Soli deo honor ⁊ gl̄ia.ſ ſibi cupit
illū honorē ut q̄ddā bonū. Nec ob-
ſtat ꝙ honor ſit ꝓmiū v̊tutis ſm ph̄m
p̊ et 8ͦ.ethicorū.g̊ ſibi appetē honorē
nō ē pctm̄. Quia honor non dr̄ ꝓmiū
v̊tutis ex ꝑte ipſiꝰ v̊tuoſi.ut h̄.s.ꝓ ꝓ-
mio expetē debeat.ſed ꝓ ꝓmio expetit
btītudinē q̄ ē finis v̊tutis.Sȝ dr̄ honor
eē ꝓmiū v̊tutis ex ꝑte alioꝝ q.s.nō hn̄t
aliq̄d maius q̄d retribuant v̊tuoſo q̄ȝ
honorē.qa ex h̊ ipſo magnitudinē hȝ
ꝙ teſtimoniū ꝑhibet v̊tuti.nō tn̄ eſt
ſufficiēs ꝓmiū.ut dr̄ 4ͦ ethicoꝝ.g̊ ꝛc̄
3ͦ īordinate appetit̄ honor inq̄ȝtū ap-
petitꝰ ī ipſo honore qeſcit nō referēs
honorē ad vtilitatē alioꝝ.⁊ talis ꝓpt̄
cōſequēdū honorē ī multa īcidit ma-
la.Vn̄ Leo papa.47.diſ.c.virū catho
licū.ait.Mēs.n.potētie auida nec ab-
ſtinē nouit a vetitis.nec gaudē ꝯceſſis
nec pietati adhibē ꝯſenſū.h̊ ibi. Nec
te moueat ꝙ ph̄s dicat ꝙ illi q nō cu-
rāt de honore vituꝑandi ſūt. Quia h̊
intelligit̄ de his q nō curāt de honore

ſm ꝙ ratio dictat.qa nō curant ea vi-
tare q̄ ſunt honori ꝯtria ut mala opa.
nō aūt ītelligit̄ ꝙ debeat q̄rē honorē
uel facē bona ut honoret̄.Qui.n.ſolū
ꝓpt̄ honorē vitāt mala uel faciūt bōa
nō ſūt v̊tuoſi.ut pȝ ꝑ ph̄m ī 3ͦ ethicoꝝ
vbi dīc ꝙ nō ſūt vere fortes q ꝓpt̄ ho-
norē faciūt fortia.Appetitꝰ igit̄ honoris
ābitioſi qa īordīatꝰ aliq̊ ꝓdictoꝝ triū
modorū.iō pctm̄ eſt.Augꝰ etiā dīc ꝙ
locus ſupior ſine q̊ ꝑpl̄s regi nō pōt ⁊
ſi admīſtret̄ ut decet.indecēt tn̄ appe-
tit̄.8.q.i.q ep̄atū.vn̄ ⁊ ibi pctm̄:⁊ tal̄
appetitꝰ ad ābitiōȝ ꝑtinet.g̊ ꝯcludit ꝙ
ābitio ē pctm̄. Sȝ ad clariorē vlteriꝰ
⁊ diffuſiorē notitiā tria mouēt̄ dubia
qb᷒ declaratis patebit ꝓma ps hꝰ ſer-
monis. Primū dubiū q̄d q̄rit̄ ē.vtꝝ
appetere dignitatē ſit illicitū ⁊ pctm̄
mortale.Et vr̄ ꝙ nō.Qui.n.ep̄atū de-
ſiderat.ait apl̄us.bonū opꝰ deſiderat.
i.Thimoth.3ͦ.ſ deſiderare bonū opus
nō ē illicitū nec ꝑ ꝯn̄s pctm̄ mortale.
g̊ ꝛc̄.Ad hanc qōnē r̄ndet btūs Tho.
ſcd̄a ſcd̄e.q.185.arti.p̊.di.ꝙ in ep̄atu
tria pn̄t ꝯſiderari. Primū ē ꝓncipa-
le ⁊ finale.s.ep̄alis opatio ꝑ quā vtili
tati ꝓxioꝝ intēdit̄.ſm illud Joh.vlti.
Paſce oues meas.⁊ h̊ ſm ſe laudabile
ē ⁊ v̊tuoſū. Verꝝ qa ꝓut ē ep̄alis actꝰ
hȝ annexā q̄dꝰ celſitudinē.pſūptuo-
ſū videt̄ ꝙ aliqs ꝑeſſe appetat ad h̊ ꝙ
ſubditis ꝓſit niſi māifeſta nccītate im-
minēte.ſicut dīc Gregꝰ ī paſtorali.Qȝ
tunc laudabile erat ep̄atū q̄rē qn̄ per
hūc quēcūqȝ nō erat dubiū ad ſuppli-
cia ꝑuiora ꝑuenire. Vn̄ Criſoꝰ ſuper
Math.dīc.Opꝰ qdē deſiderare bonū
bonū ē.Primatū aūt honoris ꝯcupi-
ſcere vanitas ē.Primatꝰ.n.fugiētē ſe
deſiderat.deſiderātē ſe horrēt.Et ſic
vr̄ ſimpl̄r dicēdū eē illicitū.Rō huiꝰ
eſt ſm Tho.qa nullꝰ dȝ appetē aliq̄d

vltra vires ſuas nō ſibi ꝓportionatū.
ad hꝰmōi aūt nullꝰ ē idoneꝰ. qꝛ ꝓlatꝰ
ſcḋm gradū ⁊ cōueniētiā oꝫ oēs alios ex-
cedē ī ꝯuerſatiōe ⁊ cōtēplatiōe ita ut
ſui reſpectu alij ſint grex. ⁊ hanc ido-
neitatē de ſe ꝑſumē ē maxīe ſupbie. ⁊
iō nō ē accipienda niſi īpoſita. ſupbia
āt ex gnē ſuo ē mortale. igitr̄ ⁊c. Secū-
dū igitr̄ ꝙ ē ī epatu ē altitudo gradꝰ. qꝛ
epſ ſup alios ꝯſtituitr̄. ſcḋm illḋ Math.
24°. Fidelr̄ ſuꝰ ⁊ prudēs quē ꝯſtituit
dn̄s ſup familiā ſuā. ⁊ hoc appetē ꝑſū-
ptuoſū ē ut expſſe pꝫ ex dcīs. Tertiū
āt qḋ ē ī epatu qḋ ꝯnt ſe hꝫ ad iſta ē
s. reuerētia ⁊ honor ⁊ ſufficiētia tpa-
liū. ſcḋm illud. i. Thimod. 5° ca°. Qui bn̄
ꝑſūt pſbri duplici honore digni habe-
ant. ⁊ hꝰ appetē expſſe ē illicitū ⁊ ꝑti-
net ad cupiditatē uel ābitionē. Vn̄ ꝯ
phariſeos dn̄s dic̄ Math. 23°. ī euāge-
lio diei ꝓcedētꝭ. Amāt pmꝰ accubitꝰ ī
cenis ⁊ pmas cathedras ī ſynagogis ⁊
ſalutatiōes ī foro ⁊ vocari ab hoībus
rabi. Cōcludēdū ē igitr̄ ꝙ abſqꝫ ꝑſū-
ptiōe ſolū pōt qs appetē opa epalia fa-
cere ſi. s. eū ꝯtingēt ī tali officio eē uel
ſe eē dignū ad talia opa exequēda. ita
ꝙ opꝰ bonū cadat ſub deſiderio. nō āt
pmatus dignitatꝭ. Dicas igitr̄ ſcḋm Tho.
ad illud apl̄i. Qui epatū deſiderat ⁊c.
ꝙ nō vult ibi dicē apl̄s ꝙ q deſiderat
dignitatē epatꝰ deſiderat bonū opꝰ.
ſꝫ q deſiderat hꝰ opꝰ qḋ ē intēdē ſaluti
ꝓxi qḋ opꝰ īportatr̄ noīe epi. Nā tunc
tpis erant epi paupes in honore pmi
ducti ad tormēta. Vn̄ Augꝰ dic̄ ibi ꝙ
apl̄s noluit exponē qd ſit epatus. qꝛ
nomē ē opis nō honorꝭ. 8. q. i. c. q epa-
tū. Interptatr̄. n. epſ ſupītēdēs. s. ſa-
lutē alioꝝ. Vn̄ ⁊ glo. Io. q̄ arguit ex
illo ca°. ꝙ poſſumꝰ appetē epatū ad ꝓ-
deſſe alijs nō ꝑeſſe. multū ſupficialitr̄
arguit. cū in ipſo ca°. Augꝰ dicat ꝯtrū

s. ꝙ locꝰ ſupior indecentr̄ appetitr̄. Hinc
ſeqtr̄ ꝙ appetē alias dignitates ſeu be-
neficia curata ſit mortale. qꝛ de ſiſtibꝰ
idem ē iudiciū. ar. diſ. 5. c. ad eius. Sꝫ
rō q̄re ē illicitꝰ appetitꝰ epatꝰ ē. qꝛ cu-
rā hꝫ annexā. qꝛ ꝑſūptuoſū nimis eſt
ut quis ſe reputet idoneū ad regēdas
aīas alioꝝ. Sꝫ eadē rō ē ī alijs. Nō. n.
differūt ab epatu niſi ſcḋm magis ⁊ mi-
nus ita ꝙ nō diuerſificat ſpēm ſꝫ quā-
titatē pcti. ℣. Si aliqd petē ē mor-
tale. ⁊ illud appetē ſimr̄. ſꝫ petē qḋlibet
ꝓdictoꝝ eſt mortale. igitr̄ ⁊c. Nā ſcḋm
Tho. Goff. ⁊ Hoſti. petere ꝓ ſe aliqd
ꝓdictoꝝ etiam ſi al̄ ſit dignꝰ ē mor-
tale. quia inducit ſymoniam. quia ſūt
preces ꝓ indigno rōne preſumptiōis.
ergo ⁊ appetē erit mortale. Et ꝗuis Ber.
in glo. ⁊ Io. dicāt hꝰ eē licitū ſi al̄ ſit di-
gnꝰ. qḋ ſi verū eēt etiā licitū eēt appe-
tere ſicut ⁊ petē. Attn̄ qꝛ doctores q
ꝯtrū dicūt ſcītate ⁊ ſciā ꝓcellūt. iō nō
vr̄ tuta iſta opinio nec ſequenda. Vn̄
ad cōfirmatiōꝫ pme ꝯclōnis viderr̄ ſa-
tiſfacē plā dicta ſcōꝝ. Ait. n. Criſoꝰ.
Qui deſiderauerit pmatū ī tra. īueni-
et cōfuſiōꝫ ī celo. nec intr̄ ſeruos dei cō-
putabitr̄ q de pmatu tractauerit. diſ.
40. c. multi. nullꝰ aūt īueniet cōfuſiōꝫ
in celo aut ſepabitr̄ a cōſortio ſeruoꝝ
xp̄i niſi ꝓpt mortale. igitr̄ ⁊c. Itē Leo
papa. Principatus quē merꝰ extorſit
aut ābitꝰ occupauit. ⁊ ſi actibꝰ ſuis uel
moribꝰ nō offendat reſpectu tn̄ initij
ē pniciosus. i. q. i. c. pncipatꝰ. ſꝫ nō dr̄
pniciosum niſi mortale. igitr̄ ⁊c. Itē
Gregꝰ inqt. Sic q īuitatꝰ renuit q̄ſitꝰ
refugit ex ſacris altaribꝰ admittēdꝰ:
ſic q vltro ambit uel īportunū ſe īge-
rit ꝓculdubio repellendus ē. i. q. 6. c.
ſicut is. ſꝫ nullus repellēdus ē a ꝓmo-
tiōe niſi ꝓpt mortale. igitur ⁊c. Hanc
ꝯclōnē viderr̄ ponē ſcūs Tho. ī qlibet.

Si aūt p ſupiorē ponat̄ qs ad p̄dicta
vr̄ ſatis excuſari·qa neccē hȝ obedire.
Forte tn̄ poſſet dici circa predicta q̄
q intendēt deo ſeruire ī clero·nō ꝓpt̄
honores maiores cōſequēdos nec di-
uitias q̄ȝ in ſeculo.ſed qa ſtat⁹ ille me-
lior vr̄ q̄ȝ ſecularꝫ.7 diuinis applicatus 7
magꝭ deo ḡtus 7 ī eo poſit⁹ appetit ſibi
ꝓuideri de bn̄ficio a ſupioribꝫ.ul̄ etiā
petit ut poſſit ſm ↄditiōȝ ſuā ſuſtēta-
ri nō ad pōpā ſ ad decētiā nō hn̄s itē-
tiōȝ ad curā p̄ncipalit̄·licȝ ſit ei ānexa
nec ad honores 7 ḡd⁹ 7 pingui⁹ bn̄fi-
ciū·ſ ad ſui gubernationē ita cōtētus
de ſimplici bn̄ficio ſicut de curato dū-
mō ſibi ſufficiēs eēt nō peccaret.qa q
altario ſeruit de altario dȝ viuē.i.ad
Corꝫ.9° ca°. Querē aūt h⁹mōi curata
aut appetē p̄ncipalit̄ ꝓpt̄ honorē 7 di-
uitias q̄ inde ſequūt̄ hoībꝫ vr̄ morta-
le eē 7 ꝯ ordinē caritatꝫ q̄ ē ut diligat̄
pl⁹ ſalus aīaꝝ q̄ȝ corpoꝝ.Et ſic pȝ p̄mū
dubiū. Secūdū dubiū qꝺ h mouet̄
eſt.vtꝝ liceat appetē aut q̄rē magiſte-
riatū aut doctoratū.qa xp̄us dic.Nec
vocemini mḡri.vn⁹ ē.n.mḡr vr̄ xp̄s
Math.23°. Ad h rn̄det Tho.vbi ſ.q̄
h licitū ē.qa petit ſolū opportunitatē
coīcādi id qꝺ hȝ.Coīcare āt ſciāȝ quā
qs hȝ laudabile ē 7 ad caritatē ꝑtinēs
ſm illud Sap̄.7°. Quā ſine fictiōe di-
dici 7 ſine inuidia coīco.Et.i.Pet.4°.
Vnuſqſqȝ ꝓut accepit grām ī altutrū
illā admiſtrātes.Dic tn̄ idē doctor q̄
duo p̄ſupponūt̄ ad h q̄ ſit licitū. Pri
mū ē q̄ ſit idone⁹ ad docēdū. Secun-
dū q̄ nō ītēdat excellētiā p̄ncipalit̄ ſ
coīcare doctrinam.Si g̊ aliquid horū
defuerit·nō eſt licitum ꝑ locū a ꝯrijs
ut diſ.25.c.q̄lis.7 videt̄ eē mortale ꝯ
intētiōȝ ordinatiōis eccl̄ie. Ad illud
de euāgelio dicendū q̄ ꝓhibuit xp̄us
aliquē vocari mḡrm ea ītētiōe ne qs
eſtimaret illumiātionē quā qs ꝑcipit
ex doctrina mḡri ipſi mḡro p̄ncipalit̄
attribuere cū ipſe xp̄us ſol⁹ ſit mḡr q
illumiāt oēm hoīem veniētē in hunc
mūdū.Ioh.p̊. Et ſic pȝ ſecūdū dubiū
Tertiū dubiū qꝺ h q̄rit̄ eſt.Quid de
officijs 7 dignitatibꝫ ſecularibꝫ ſi ap-
petant̄ 7 ꝓcurent̄ ꝑ p̄ces 7 obſeqa·ut
officiū ꝑtātis·ſenatorꝫ 7 alia h⁹.nūqd
eſt pctm̄. Rn̄det̄ q̄ ſi qs h⁹mōi ap-
petat uel q̄rat magis curās de honore
7 lucro q̄ȝ de iuſticia ſeruāda·pat⁹ lu-
crari ꝑ fas 7 nefas.7 deuiare a iure ne
diſpliceat magnis·nec punire crimīa
ut dȝ·vtiqȝ peccat mortalit̄.faciēs ꝯ il-
lud Sap̄.p̊.Diligite iuſticiā q iudica-
tis trā.Silr̄ ſi ig̊rat ea q̄ ſpectāt ad ex-
ecutiōeȝ debitā dicti officij.nec iuuari
ꝑ aliū pōt ut ꝑ aſſeſſorē.Et diſ.38.c.in
laicis.videt̄ ītollerabil̄ ig̊rātia.7 loqt̄
de rectoribꝫ. Silr̄ ſi pat⁹ ē ſe ītromit-
tere de his ad q̄ ſua ꝑtās nō ſe extēdit
q̄ȝuis ibi cōſueuit fieri·puta ſi laicus
velit de clericꝫ iudicare ul̄ de eccl̄iaſti-
cis diſponē·qꝺ eis ꝓhibet̄.diſ.96.per
totū.Si aūt intēdit ſuare ī oībꝫ iuſti-
ciā.7 ī agēdis ſaltē ꝑ p̄cticā ē ↄpetent
edoct⁹.7 ī dubijs ītēdit ↄſilia q̄rē.illa
tn̄ nō q̄rit ne deſpicabil̄ hēat̄ nō ꝑtici
pādo officia ciuitatꝫ ut ceti.ul̄ ut inde
lucꝝ ↄſeq̄t̄ q̄ ſe 7 familiā valeat ſuſtē-
tare nil extorquēdo a ſubditꝫ vltra cō
ſtitutū.h hūana tēptatio ē nō tn̄ ↄdē-
nandū.Et multo magꝭ cū iſta q̄rūt ne
p̄uati a ceterꝫ cōculcētur 7 īponāt̄ eis
onera ḡuia 7 īportabilia. Si qs aūt h
facēt ad obuiandū malis çelo iuſticie
deū nō hoīes timēs.Quis ē h 7 lauda
bim⁹ eū·meritoriū eēt. Tuti⁹ tn̄ eſſet
ex̄ h⁹mōi eē.qa difficile ē ī h⁹mōi of-
ficijs q̄ ibi p̄ponūt̄ malꝭ mulꝫ reſiſtē
7 opponē ſe torrēti.Ad qꝺ tn̄ tenetur
q̄ȝtū ī ſe ē.qa ut dicit Inno.Non caret

ſcrupulo ꝯceſſiōis occulte q̄ mãifeſto
facinori deſinit obuiare.diſ.83.c.error
Ad mētē aūt reducēdū ē illō Sap.6°.
Judiciū fiet duriſſimū his q̄ p̄ſūt. Et
ſic pꝫ ps p̄ma huiꝰ ſermonis.
Ps ſecūda hꝰ ſmonis.ĩ q̄ ꝓbat̃ tripli-
ci auctoritate ambitionē eē ꝓhibitã.

Ecūdo ĩ iſto ſmōe aduertē-
dū ē q̇ triplici doctrina ꝓhi-
bet̃ ãbitio.s.veteris teſtĩ.noui
teſtĩ.⁊ iuris canōici. p̊ ꝓhibet̃ ⁊ dete-
ſtat̃ auctoritate veteris teſtĩ.ſic. Noli
q̄rē ab hoīe ducatū.neqꝫ a rege cathe
drã honoris.Eccl.7° ca°. Noli q̄rē fie-
ri iudex niſi v̊tute valeas irrūpe ini-
q̄tates.ibidē. Qui p̄tãtē ſuã ſibi aſ-
ſumit ĩiuſte.odiet̃.Eccl.20. Nō ad-
ijcies exaltari ampliꝰ ĩ mōte ſcō meo
Sophonie 3°. Ambiebat Jaſon frater
Onie ſūmū ſacerdotū.⁊ adito rege ꝓ-
miſit ei argēti talēta.360.2.Mach.4°.
2° idem ꝓbat̃ auctoritate noui teſtĩ
vbi ꝓhibet̃ ãbitio ſic. Quicūqꝫ vo-
luerit int̃ vos maior fieri.ſit vr̃ mini-
ſter.Math.20.ca°. Qḋ hoībꝫ ē altū
abhominatio eſt apud deū. Luc.16°.
Quoꝝ gl̃ia ĩ ꝯfuſiōe q̄ t̃rena ſapiūt.
Phil.3°. Moyſes grãdis effectꝰ nega-
uit ſe eē filiū filie Pharaonis magis eli
gēs affligi cū p̄plo dei q̄ꝫ tp̄al̃ pc̄ti hr̄e
iocūditatē.Heb.xi° ca°. Caritas nō ē
ãbitioſa.non q̄rit q̄ ſua ſūt.1.Cor.13°.
3° ꝓhibet̃ auctoritate iuris canonici.
Nam.48.diſ.c.ſicut neophitꝰ.Gregꝰ
ait.Caſus appetit q̄ ad ſūma loci faſti-
gia p̄poſteris g̃dibꝫ ꝑ abrupta q̄rit aſcē-
ſū.Scimꝰ ãt q̇ edificati parietes nō p̄us
lignoꝝ pondꝰ accipiūt niſi a nouitatis
ſue humore ſiccēt̃ ne ſi an̄ pondera q̄ꝫ
ſolident̃ accipiãt.cūctã ſil̃ fabricã de-
ponãt ad t̃rã.H ibi.Et.8.q.1.c.in ſcri-
pturis.idē Gregꝰ ait. Sicut locus regi-
minis deſiderãtibꝫ negãdꝰ ē.ita fugi-
entibꝫ offerendꝰ ē.ſicut ſcriptū ē ad
Heb.5°. Nec q̇ſq̄ꝫ ſumit ſibi honorē.ſꝫ
q̄ vocat̃ a dn̄o tãq̄ꝫ Aaron.Et.1.q.1.c.
nō ē putãda.idē Gregꝰ ait.Quiſqs ſa
cerdotiū nō ad elatōis pōpã ſꝫ ad vti-
litatē adipiſci deſiderat.p̄us vires ſu-
as cū eo quē ē ſuſcepturꝰ honore me-
tiat̃ ut ſi ē impar abſtineat ⁊ ad id cū
metu etiã cui ſe ſufficē exiſtimat acce
dat.hec ibi. De hac mã.61.diſ.mira-
mur.Leo papa.40.diſ.nō facile.Jeroꝰ
2.q.7.nō oēs ep̄i.23.q.4.c.ſicut excel
lentiam.Gregꝰ.Et ex̄ de temp.⁊ qua.
or.c.ad aures.Luciꝰ papa ait.Non in
ſublimitate g̃duū ſꝫ ĩ ãplitudine cari-
tatis acq̄rit̃ regnū dei.H ibi.Et ſic pꝫ q̄-
lit̃ ãbitio ꝓhibet̃. Sꝫ q̄rit̃ q̄re fugien
da eſt ãbitio.Rn̄det̃ triplici de cã. p̊
q̄a multa crimīa ĩducit. 2° q̄a q̄libet
iuſtꝰ hꝰmōi fugit. 3° q̄a q̄etē mētis tol
lit. p̊ dico q̇ oñdit̃ magnitudo vitij
ãbitiōis qua ꝓpt̃ ē fugiēda.q̄a multa
mala ĩducit.Nã dīc q̄dã ph̄s.Hoc ma
ximū malū hꝫ ãbitioſus.q̄a nō reſpi-
cit deū ul̃ ſe uel alios.ſꝫ per phas ⁊ ne-
phas ⁊ mille ꝑicula ad dignitatē ten-
dit quã appetit.Nam chore ⁊ cōplices
ãbiētes diuiꝫ p̄pl̃i.Moy.ĩ ſil̃r detraxe-
eūt.Nūeri.16°. Abſalon ãbitioſiſſimꝰ
p̄ri Dauid nō pepercit ut regñet ipſe.
ſed ĩpunitus non tranſijt.2.Regũ.18°.
Jeroboã rex iſrl̃ ne amitteret qḋ ſibi
a deo traditū fuit.vitulos aureos fe-
cit ĩ Dan ⁊ Berſabee ut eos p̄pl̃s ado-
raret ⁊ ĩ irl̃m non accedēt.ſed tp̄alit̃
⁊ et̃nalit̃ punitꝰ ē.3.Regũ.12°. Atha-
lia mortuo filio Jorã ut ſola regnaret
peſſima femina oēm de ſeīe regio ma-
ſculinū occidi fecit niſi vnum Joas.s.
ꝑuulū q̄ abſcōditꝰ fuit.ſꝫ ⁊ ipſa demū
occiſa fuit.4.Regũ.xi°. Abimelech ut
p̄ncipatū accipet ĩ Sichē occidit fra-
tres ſuos legitīos ſiue occidi fecit ipſe

illegitimus.ſed male finiuit faciēs ſe occidi pꝰꝙ fuit ꝑcuſſus a muliere per fragmētū olle iactū ꝺ muro ciuitatis obſeſſe.Iudic.9° ca°. 2° oñdit ꝗuitas ſeu magnitudo vitij ambitionis.⁊ iō fugiēda ē.qa oēs ſci fugierūt dignitates⁊ honoꝛes.Nā ut dictū ē s̄.ꝺ vana glia.xp̄us Ihus cū facto miraculo ex qnqꝫ panibꝫ mltiplicad·turbe ſibi cū voluerūt regem facē aufugit.Ioh.6°. ca°. Moyſes.8ꝫ.ānoꝝ cū mittēt a dño ut eēt dux ꝑpli hebꝛeoꝛū·multū reſtitit excuſans ſe ꝙ eēt īpeditioꝛ lingue Exo.4°. Ieremias cū mittēt a dño ⁊ cōſtituēt ſup reges⁊ regna ad ānūciandū v̄bū dei ſubtrahēbat ſe di.A a a dñe deus·ecce neſcio loqui.Iere.p̊ ca°.

Marcꝰ euāgeliſta ut ſacerdotio reꝑbus hrēt āputauit ſibi pollicē·ut ait Ieroꝰ. Gregoꝛiꝰ magnꝰ ab oī ꝑplo ⁊ clero acclamatꝰ ī papam occulte fugit ut vitaret. Ambꝛoſiꝰ neꝓmouēt in archiep̄m electꝰ a cūctis fugit.⁊ meretrices ad domū ſuā ire fecit nō ut eas cog̊ſcēt ꝫ ut ꝑplm ab hꝰmōi reuocaret.

Ieroꝰ prelationem ſm aliq̊s aufugit ut lrīs ſacris in Bethleem inſudaret.

Gregoꝛiꝰ naçanſenus ep̄atū dimiſit ut ſapiē vacaret. Et Auguſtinū ſūmū doctoꝛē licꝫ īuitū Valeriꝰ ep̄s ſuū p̄ſbyteꝝ oꝛdinauit ſibi p̄caues ne ad vrbē Tarētē deuēiret ut paſtoꝛalē curā vitaret. Martinꝰ āt nec diaconatū a ſcō Hilario pictauenſi ep̄o voluit īpoſitū acceptare indignū ſe clamitās tāto officio.Quanta igit̄ preſūptio ⁊ quāta ābitio ⁊ ꝙ piculoſa ī illis q homūtiones merito ⁊ actione puſilli ſe offerūt ad hꝰmōi onera ꝗuia qn̄ gigātes ſapiētia⁊ ſcītate vite ſibi arbitrati ſūt īpoꝛtabilia. Cōſiderabant hij qꝺ ait Augꝰ.Nihil ī hac vita ⁊ maxīe ī h̄ tp̄e difficiliꝰ·nihil laboꝛioſiꝰ· nihilqꝫ piculoſiꝰ ep̄i aut p̄ſbyteri aut diaconi dignitate.Nihilqꝫ triſtiꝰ ⁊ miſerabiliꝰ hꝰmōi dignitatibꝫ ſi ꝑfūctoꝛie res agat̄.diſ.40·c.an̄ oīa. Honoꝛes q̊qꝫ ⁊ dignitates ep̄ales plene ſūt piculis ⁊ vitijs.⁊ īcōgrue malis.Vn̄ Gregꝰ ait. Egregie de ceſare Tulliꝰ ait.Ceſar cū q̊ſdā honoꝛare voluit nō ipſos honeſtauit ꝫ oꝛnamēta deturpauit. Unde Gregꝰ inqt. Quāta maioꝛ ē dignitas tanto deſpectioꝛes ⁊ iṁꝓbos facit. 3° oñdit ꝗuitas ⁊ magnitudo vitij ābitionis.⁊ iō fugiēda.qa tollit qetē mētis.Vn̄ Gregꝰ inqt.Oē qꝺ hic eminet plꝰ meroꝛibꝫ afficit̄ ꝙ honoꝛibꝫ gaudet.⁊ dū ī tribulatiōe ponit̄ ad mēoꝛiā culpa reuocat̄.diſ.13.c.nerui.Ber. q̊qꝫ ſic ait.O ābitio ābiētiū crux quō oēs toꝛq̄s·oībꝫ places.Nihil acerbiꝰ cruciat·nihil moleſtiꝰ inqetat.h̄ ille. Itē Gregꝰ inqt· Miſericoꝛs deꝰ q̊s tenē diligit ab exterioꝛibꝫ actiōibꝫ abſcōdit.Nā ⁊ pr̄ familias ad eūdē laboꝛē ſuos mittit a q̊ filios ſubditos ſuſpēdit.⁊ inde filij ſine vexatōe decoꝛi ſūt vnde ſui ī puluē deturpant̄.Et ſic pꝫ q̄re ābitio ſūme fugiēda ē. Qꝺ etiā ph̄i teſtāt̄.Nā Sidoniꝰ ī ep̄ſari li° 2°. ait.Quidā ius faſqꝫ ſupgreſſi ſūmam btītudinē ſūmā ꝑtātē putāt h̄ ipſo ſatis miſerioꝛes ꝙ paꝝ ītelligūt ſe ingetiſſimo famulatui ſubiacē.Nam ſicut hoībꝫ reges·ita regibꝫ dñandi deſideria dñant̄.Et Socrates inqt.Stultū ē ut īpare qs velit cū ipſe ſibi īpare nō poſſit.Et Sen̄.ī ep̄la.73.ad Lucillum ait.Ambitioſis nō tā iocūdū ē mltos pꝰ ſe videre ꝙ ꝗue aliquē an̄ ſe. Item Saluſtius in catilinario inqt.Ambitio dñandi multos moꝛtales falſos fieri coegit.aliud ī pectoꝛe clauſū·aliud ī līgua ꝓmptū hrē.Etiā cū vita hoīuꝫ ſine cupiditate agebatur ſad cuiqꝫ ſua

placebant. Vez̄ vbi ſuperbia dn̄andi ĩuaſit· fortūa ſil' cū moꝛibꝫ ĩmutat'. h̄ ibi. Et ſic pꝫ ps ſecūda hui⁹ ſmōis.

¶ Pars t'tia hui⁹ ſermonis. in qua ponit' ambitionis acerba punitio·

Tertio ĩ iſto ſmōe deteſtanda eſt ābitio ꝓpt' ipſi⁹ acerbam punitiōꝫ. Triplici .n. pena punit' ābitio, pena tpali. pena dāni. pena ĩferni. p° punit' pena tpali. qa ābitioſoꝝ dn̄iuꝫ cito trāſit dĩno iudicio. Iō Zambꝛi q occidit dn̄m ſuū ut regret p⁹ eū· ſeptē ānis tm̄ reguit. 3. Regꝫ. 16°. Ptolomeus regnū Alexādri voluit occupare ābitioſe ſꝫ paꝝ gauiſus ē. qa die t'tia ē defūctus. i. Machab. xi°. Et multꝫ alijs exēplis pꝫ ꝙ ābitio punit' pena tpali. 2° punit' pena dāni. s. ꝓuatiōe celeſtis regni. Nam ſicut tales ābitioſi amittūt qetē ↄſciē ĩ h° ſeculo, ita pdūt pacē etnā ĩ futuro. Vn̄ 7 xp̄s Iohāni 7 Iacobo ut pꝫ Math. 20. q p matrē vxoꝛē. s. Zebedei petierant ſedere vnus ad dexterā ali⁹ ad ſiniſtrā ĩ regno ſuo. i. pmos exiſtē ĩ regno· q d tpale tūc exiſtiabāt· ambitiōe ducti. rn̄dit xp̄us. Sedē ad dexterā ul' ad ſiniſtrā nō ē meū dare vob̄. i. non congruit ſicut nec alijs ābitioſis 3° et vltimo punit' ābitio pena ĩferni. Legit' .n. d Goffredo pꝛioꝛe clareuallenſis ꝙ cū fuiſſet elect⁹ in ep̄m toꝛnacēſem. 7 ab Eugenio papa 7 ſancto Bernardo cogeret' ſubire on⁹: pſtrat⁹ dixit. Monach⁹ fugitiu⁹ eē potero ſi hic me eijcit. ep̄s āt nūqꝫ ero. 7 ſic dimiſſ⁹ fuit. Cū āt p̄dict⁹ Goffred⁹ apparuiſſet p⁹ moꝛtē cuidā ſibi caro. intrrogat⁹ ab eo de illo negocio ep̄at⁹ ꝙ non acqeuerit iuſſ⁹ ſi h̄. s. fuiſſet deo gtū. Rn̄dit. Reuelatū ē mihi a ſciſſima trinitate ꝙ ſi fuiſſem de nūero ep̄oꝝ fuiſſē d nūero

repboꝛū. Et iō ait Iero⁹. 8. q. i. c. illud ĩferēdū. Si āt pctā filioꝝ ab ep̄atu iuſtū ꝓhibent· quāto magꝫ ſe vnuſqſqꝫ cōſiderās 7 ſciēs. qa potētes potēt' toꝛmēta paciēt'. rettrahit ſe ab h̄ nō tā honoꝛe qꝫ onere. h̄ ille. Et iō ſaluatoꝛ nr̄ ĩ euāgelio hodierno Math. 20. ca°. diſcipulos ſuos p̄matus q̄rētes arguit di. Scit q qa p̄ncipes gētiū dn̄ant' eoꝛū 7 q maioꝛes ſūt ptātē exercēt ĩ eos. Sꝫ qcūqꝫ voluerit int' vos maioꝛ fieri ſit vr̄ miſter. Et q voluerit int' vos p̄m⁹ eē erit vr̄ ſeru⁹. Vbi Criſo⁹ dic. ꝙ p h̄ oñdit q d gentile ē p̄matus cupe. 7 ſic gētiū ↄpatiōe eoꝝ eſtuātē aīaꝫ cōuertit. Ad quā ↄuerſiōꝫ ĩp̄e idē Ihus oēs ambitioſos pducat. q cū p̄re 7 ſpū ſcō ſuo viuit 7 regnat in ſcl'a ſcl'oꝝ. Amē.

¶ Feria q̄nta p⁹ ſecūdā dn̄icā ĩ q̄dragesima d qdditate 7 offenſiōe ingr̄titudīs ab ĩani glīa deſcēdēte Sermo. 53⁹

Omne quod eſt ĩ mundo ⁊c. Iteꝝ vbi. s. Quia frēs cariſſimi pꝛima 7 ſecūda ſpēs ſupbie de qbꝫ dictū ē ĩ ſupioꝛibꝫ qn̄. s. hō bona accepta a deo nō ab ipſo recog°ſcit ſed ſibi attribuit uel meritꝫ ſuis aſcribit ad ingr̄titudinē ptinēt ſm oēs doc: cōgruū ē ut d ip̄a ingr̄titudine aliqd cōpēdioſe tractem⁹. Eſt .n. ipſa ingr̄titudo vitiū mltū diſplicēs deo 7 hoibꝫ. Quid .n. pōt abhominabili⁹ eſſe coꝛā p̄re 7 redēptoꝛe nr̄o qꝫ ut bn̄ficijs ei⁹ coꝛpalibꝫ tpalibꝫ 7 ſpūalibꝫ fruentes honoꝛē quē ip̄i dare debemus diabolo ↄferam⁹. Et nō ĩmerito ſepe nūero his bn̄ficijs dĩno iudicio fraudamur. Hinc deuot⁹ Ber. ſup Cātica cāticoꝝ. igt. Ingr̄titudo ĩimica ē aīe· exinanitio

meritoꝝ· ꝟtutū diſpſio.bn̄ficioꝝ ꝑdi-
tio· vētꝰ vrēs ſiccās fōtē pietatꝪ· roꝛē
mīe· fluēta grē.h̓ ille. Qui ḡ ſicut be-
ſtia nō ꝯſiderās dona accepta viuit· ī
h̓ abhominabile vitiū cadit. quē ſapi-
ens Eccl. 29° ca°. rephēdit di. Ingt̄us
ſenſu dereliquit liberātē ſe. Et qa ut
p̄dictū ē h̓ vitiū ad ſupbiā ptinet· Iō
Iohes ait. Oē qđ ē in mūdo ⁊c̄. De q̄
vitio tractātes ī p̄nti ſermōe tres ꝯſi-
derationes ānotabimus· quarū
Prima dicet̄ igratitudinis diffinitio.
Secūda aūt ingratitudinis offenſio.
Tertia ꝟo ingr̄titudinis obiectio.

¶ Pars pma huiꝰ ſmonis. in q̄ declarat̄ qd ſit ingr̄titudo. ⁊ ſi ē pctm̄.

PRimo igit̄ ī iſto ſermōe circa ingr̄titudinis diffinitiōeꝫ aduertēdū ē. ꝙ ſicut ſm ſn̄iam phoꝝ. Grā ē q̄ bn̄ficiis nr̄is rōne bn̄ficioꝝ tenemur. Ita ingr̄titudo ē vitiū q̊ bn̄ficiatꝰ nō tribuit bn̄factoꝛi quod debet. Ad cuiꝰ diffinitiōis declaratiōꝫ tria nōnda ſūt ut clariꝰ ītelligat̄. Primū notādū eſt ꝙ duplex ē debitum.

Vnū. ſ. legale ad qđ. ſ. qs lege aſtrigitur. ⁊ ad h̓ reddēdū inducit iuſticia ꝟtꝰ cardinal̓. Aliud ē debitū moꝛale ad qđ qs inducit̄ ex honeſtate ꝟtutꝪ. Et h̓ reddit grā ſiue ḡtitudo reſpcū bn̄ficij accepti ab alio· q̄ ē ꝟtꝰ ſpālis ⁊ āñexa iuſticie. Et de iſto loqt̄ Sen̄. h° p̊ đ bn̄ficijs di. Docēdi ſūt q libēt accipiūt libēt reddē. ⁊ eoſ q obligati ſūt te aīoq; nō tm̄ eq̄re ſ; etiā vincē. Et ad Lucillū inqt. Docet phia p̄cipue bn̄ debē bn̄ficia· bn̄ ſoluē. Intdū āt ſolutio ē ipa cōfeſſio. Et ex ꝓuerbijs ſapientū hr̄. Fraus ē accipe qđ non poſſis reddē. bn̄ficiū accipe ē libertatē vendere. Et Catho inqt. Bn̄ficij accepti memoꝛ eſto. Et Caſſiodoꝛꝰ ī ep̄lis ſuis inqt. Suauiꝰ diligit hēdē q bn̄ficioꝝ recoꝛdat̄ actoꝛē. Secūdū nōndū ē ꝙ ingr̄titudo ē pctm̄. qa ex h̓ aliqd ē peccatū· qa repugn̄t ſeu ꝯ̄triat̄ ꝟtuti. Et iō ingr̄titudo q̄ nō reddit qđ debꝫ bn̄factoꝛi cū ꝯ̄triat̄ ḡtitudini ut dictū ē ſp pctm̄ eē ꝯgſcit̄. Cōfirmat h̓ btūs Tho ſcđa ſcđe. q. 107. arti. p̊. Et Bona. ī 2° diſ. 5. arti. p̊. q. i. et Alex. đ ales ī ſecūda pte. Vn̄ ⁊ apl̓s. 2. Thimot. 3°. ingr̄titudinem cōnumerat int̄ alia pctā di. Erūt hoīes ſeipſos amātes· pentibꝫ n̄ obediētes ingr̄ti ⁊c̄. Hoc idē ꝯfirmare vr̄ Sen̄. q ī p̊ đ bn̄ficijs ait. Int̄ plima maxīa vitia nihil ē frequētiꝰ q̄ꝫ ingr̄tudo aī. Ita a nā cōpatū ē ut altiꝰ iiurie q̄ꝫ merita deſcēdant. ⁊ illa citiꝰ defluāt· has tenax memoꝛia cuſtodiat.

Tertiū notandū ē ſm Bona. ⁊ Tho. vbi ſ. arti. 2°. ꝙ ingr̄titudo ē ſpāle peccatū. Quis. n. ī q̄libꝫ pctō ſit mal̓ ingr̄titudo ad deū inq̄ꝫtū. ſ. facit aliqd qđ pōt ad ingr̄titudinē ptinē. qa ſumꝰ benefactoꝛ ē nob̓. ⁊ tūc ē circūſtātia aggr̄uās pctm̄. Tn̄ formalit̄ ingr̄titudo ē qn̄ formalit̄ beneficiū cōtēnit̄. Sic. n. ḡtitudo ē ſpāl̓ ꝟtꝰ diſſos hn̄s ḡdꝰ· q̊ꝝ. Primꝰ ē ꝙ bn̄ficiū recoḡſcat. 2ꝰ ꝙ laudes ⁊ grās agat. Nam ſm phm 4° eth. graꝝ actio debet̄ dāti ⁊ nō accipienti. 3ꝰ eſt ꝙ retribuat ꝓ loco ⁊ tpe ſm ſuā facultatē. Vn̄ Sen̄. ep̄la. 71. inqt. Viro ſapiēti notū ē quanti res q̄qꝫ taxāda ſit. ⁊ oīa ſecū examinabit quātū accepit a q̊ qn̄ vbi ⁊ queādmodū. h̓ ille. Ita ingr̄titudo q̄ ei opponit̄ ut pꝫ ex ipſo noīe qa ingr̄titudo dr̄ q̄ſi non ḡtitudo. ē ſpāle pctm̄ hn̄s diſſos ḡdꝰ. Et qa qđ ē vltimū ī gnātiōe ē pmū ī reſolutiōe. iō. Primꝰ ḡdꝰ ingr̄titudīs ē ut hō bn̄ficiū nō retribuat ſm ꝙ recipit. 2ꝰ ē ut diſſimulet. i. nō laudet nec grās agat. 3ꝰ ē ꝙ n̄ recoḡſcat ſiue ꝑ obliuionē ul̓ ꝑ quēcūq; aliū modū.

Et qa ĩ negatiõe intelligit̃ affirmatio
oppoſita. Ad p̃mũ gdũ ingr̃titudinis
ptinet q aliqs retribuat mala p bõis.
Ad ſecũdũ q bñficiũ vilipẽdat. Ad
tertiũ q q̃i maleficiũ ipſũ bñficiũ re-
putat. Ad iſtoꝝ ↄfirmationẽ Sen̄.
in li° 3.° de bñficijs inqt. Multa ſũt ge-
nera ingr̃toꝝ. Nã ingrat⁹ ẽ q acceptũ
bñficiũ accepiſſe ſe negat. ingrat⁹ ẽ q
non reddit. ingr̃t⁹ ẽ q diſſimulat. ing-
tiſſim⁹ oĩu ẽ q eſt oblit⁹. h ille. Et ſic
pʒ ps p̃ma hui⁹ ſermonis.

¶ Pars ſecũda huius ſermonis. in q̃ de-
claratur ſi ingratitudo ſemp eſt mor-
talis uel aliqñ venialis.

SEcũdo igit̃ ĩ iſto ſmõe circa
ingr̃titudinis offenſionẽ tria
etiã notãda ſũt. Primũ no-
tãdũ ẽ ſm p̃dictos doc. q ingr̃titudo
qñq ẽ mortale qñ veniale pctm̃. Dr̃
n. qs ingr̃t⁹ duplicit̃ ut dictũ ẽ. Uno°
p ſolã omiſſiõe. puta qa nõ recogſcit
uel nõ laudat uł nõ retribuit vices p
bñficio accepto. Et h nõ ſp ẽ mortale.
qa debitũ ẽ gr̃titudinis ut hõ etiã ali-
qd ſpãlit̃ tribuat ad qd nõ tenet̃. ⁊ iõ
ſi illud p̃mittat non peccat mortalit̃.
Eſt tñ pctm̃ veĩale. qa h nõ pueit ni-
ſi ex negligẽtia q̃dã aut q̃dã ĩdiſpoſi-
tiõe hoĩs ad v̓tutẽ. Põt tñ ↄtigẽ q tał
ingr̃titudo ſit etiã mortale pctm̃ ppt̃
intiorẽ ↄtẽptũ. uł ppt̃ cõditiõ ei⁹ qd
ſubtrahit̃ bñfactori a bñficiato qd ex
nccitate tenet̃ ſiue ſimplr̃ ſiue in aliq
caſu nccitad. ſicut ſi qs prẽm ſuũ q p⁹
deũ eſt maxim⁹ bñfactor filij cũ ab eo
recepat eſſe ↄtẽneret. aut etiã nõ ſub-
ueniret ei ĩ magnis nccitatib⁹ ſuis cũ
poſſet. uel nõ laudaret eũ cũ laudãd⁹
eſt. p̃cipue cũ ex tali dimiſſiõe lauda-
tionis ſeqt̃ vituperiũ uel infamia ipſi⁹
pr̃is. Et idẽ vr̃ de alijs q magna bñfi-
cia cõtuliſſent. 2° mõ dr̃ qs ingr̃t⁹ qa
nõ ſolũ p̃termittit iplẽ gr̃titudinis de
bitũ ſ etiã ↄtriũ agit. Et h etiã ſm cõ-
ditionẽ ei⁹ qd agit̃. qñq ẽ pctm̃ mor
tale qñ veniale. puta ſi qs deũ ſũmũ
oĩu bñfactorem q̃i odiat ſeu p nihilo
hẽat uł cõtẽnat q eũ fecerit ĩ hũc mũ-
dũ venire ⁊ eſſe. qd ſolet accidẽ cũ qs
eſt tribulatiõib⁹ ãguſtijs ⁊ tẽptatio-
nib⁹ p̃ſſus. uł nõ hr̃e bõa q ĩ alijs cer-
nit vilificãs dei bñficia cõceſſa. vtiq ẽ
h mortale qñ ſm ratiõ deliberatiõis
euenit. ſecus ſi ſm motũ ſenſualitad.
Multo mai⁹ etiã ſi ipa bñficia collata
vituparet. uel blaſphemaret eum q ĩ
hũc mundũ fecit eũ venire. ⁊ q nihil
hũit ab eo niſi mala ⁊ h⁹mõi. Adhuc
etiã gui⁹ ſi aliqd facẽt in ĩiuriã dei ut
pſequẽdo filios dei ⁊ h⁹mõi. Et ſilr̃
q pentes exprobraret ⁊ ↄtumelijs affi-
ceret aut verberaret. aut alias pſonas
multũ bñfactrices. tał ingr̃titudo eẽt
mortale. ał veniale. Et ſic pʒ qñ ẽ mor
tale. Secũdũ nõndũ ẽ q qñ ingr̃titu-
do ẽ mortale difficiliter põt reqri ſiue
repiri niſi cum materijs alioꝝ pctõꝝ.
Nam ſi qs nõ recogſcat uł ↄtẽnat dei
bñficia in ſe erit ibi coĩt̃ ĩuidia uł acci-
dia. Si ĩiuriat̃ pentib⁹ uel alijs bñfac-
torib⁹ v̓bo. erit ibi cõtumelia uł blaſ-
phemia uel aliqd aliud. Si facto. erit
ibi furtũ uel ĩpietas uel leſio corpał ⁊
h⁹mõi. Cũ at̃ ſolũ qs h faciat ut ipſũ
bñficiũ nõbile vitupet ⁊ vilificet uel
cõtẽnat. forte ſolũ ibi ingr̃titudo erit.
Et ut dic btũs Tho. Nihil phibʒ for-
malẽ ratiõ alicui⁹ ſpãlis pcti repiri ĩ
pł'ib⁹ gnib⁹ pctõꝝ mãliter. Et ſm h ĩ
muld gnib⁹ pctõꝝ ĩuenit̃ ratio ingr̃ti-
tudinis ut pʒ ex ſupradictis. Tertiũ
notandũ ẽ q ſolũ ingr̃titudo q̃ ẽ pctm̃
mortale excludit caritad actũ ⁊ habi-
tũ. Cũ aũt ẽ veniale pctm̃ nõ ẽ ↄ cari-
tatẽ ſ p̃ter. qa nõ tollit habitũ caritad

ꝯ excludit aliquē actū ei⁹ ut feruorē. Et q̄zuis ī q̊lib; vēiali pctō ſit ibi aliq̄d ingr̄titudīs.s.inq̄ztū pctm̄ veniale tollit aliquē actū v̊tuꝰ ꝑ quē hō obſequit̄ deo.nō ē tm̄ ibi pfecta ratio ingr̄titudinis.Et ſic p; ps ſecūda h⁹ ſmōis.

¶ Pars t̄tia hui⁹ ſermonis.ī q̄ declarāt̄ bn̄ficia de qbꝫ ingr̄ti eē nō debem⁹.

TErtio ī iſto ſmōe ꝯſiderāda ſūt dei bn̄ficia ꝓ qbꝫ grati eē debem⁹ ut bn̄ficia potiora ſumam⁹.De qbꝫ bn̄ficijs dīnis ſeptē cōſideratiōes ī iſta pte faciem⁹. Prima erit de bn̄ficio īcarnatiōis.Secūda de bn̄ficio ſanatiōis.Tertia de beneficio purgatiōis.Quarta de bn̄ficio liberatiōis.Quīta ꝺ bn̄ficio creatōis. Sexta de bn̄ficio multiplicatiōis. Septīa de bn̄ficio coronatiōis. Q̄ztū ad p̄mā cōſideratiōz.Grati eē debem⁹ deo ꝺ tāto bn̄ficio.qa ſic dilexit nos ut filiū ſuū vnigenitū daret Joh̄.3°. Qui veniens lauit nos a pctīs nr̄is in ſanguine ſuo ut dr̄ Apoc.p̊.Vn̄ ſepties effudit ſanguinē ſuū.s.ī circūciſiōe·ī horto ī oratiōe·in flagellatiōe·in coronatiōe ſpinaꝝ·ī fixura manuū ⁊ pedū cū clauis in aptiōe lateꝝ ut nob̄ ꝓpitiaret̄ ꝯ̄ ſeptē capitalia vitia.Et ſanguis ſanguine auferret̄.i.ſanguis pctī ſanguīe xp̄i Cū.n.īimici eſſem⁹ ꝓpt̄ īiq̄tates nr̄as recōciliati ſum⁹·ait ap̄lus Ro.5°. per mortē filij ei⁹ ipſo ꝓ nob̄ ſatiſfaciente ⁊ ſic īimicitiā remouēte iniq̄tatū noſtraꝝ.Ecce magnū ⁊ īdicibile bn̄ficiū qꝺ accepim⁹ mīa dei intcedente.Sed quātū ſit ingr̄t⁹ ipſe pctōr circa tantū bn̄ficiū oñdit Aug⁹ ī pſona ei⁹ ſic loquēs.Tu cum eſſes īimic⁹ prī meo.s. ꝓpt̄ īiq̄tates tuas recōciliaui te ꝑ me. ⁊ cū lōge eſſes veni ut redimerē te.⁊ cū int̄ ſiluas errares.s.vitioꝝ ⁊ igr̄antiaꝝ q̄ſiui te.int̄ lapides ⁊ ligna īueni te.s.idola adorātē.Et ne lupoꝝ ferarūq; rabido ore laniateris collegi te.s reuocādo a mal' v̊bo ⁊ exēplo.humeꝛ meis portaui.s.ī cruce penam pctōꝝ tuoꝝ ſuſtinendo·laboraui·ſudaui·caput meū ſpinis appoſui·lat⁹ meū lācea pforari pmiſi·tot īiurijs ⁊ calamitatibus laceſſit⁹ ſū.⁊ tu diuideꝛ a me·q̄ſi di. Oīa h̄ feci ut ꝓpitiat⁹ ⁊ recōciliat⁹ me diligēs·mihi obſequ; p̄ſtares.⁊ tu es ita ingr̄tus ut me offendas·a me recedas.Bn̄dic aīa mea d̊ dn̄o recte viuēdo. Q̄ztū ad ſecūdā ꝯſideratiōz.s. bn̄ficij ſanatiōis·dr̄ ī p̊s.Miſit v̊bum ſuū ⁊ ſanauit eos. In eo miſit ut ipſū īcarnari fecit.Et ſicut ipſe xp̄us ꝯſtat ex v̊bo ⁊ carne q̄ ē res ſenſibilis.ita ut medic⁹ veniēs ad ſanādū medicinas ſuas īſtituit.i.ſacr̄a·ꝯſtātes ex v̊bis q̄ ſūt forme ſacroꝝ.⁊ elemēꝛ ſeu elemētatibꝫ rebꝫ q̄ ſūt mā̄ eoꝝ. Nā ut dicit Aug⁹.Accedit v̊bū ad elementū ⁊ fit ſacr̄m.i.q.i.de trahe. Sīc aūt ſeptē ſūt infirmitates aīe nr̄e·ſic ſeptē inſtituit medicinas ſacramētales ꝯ̄ eas ut nullā dimittāt inſanatā. Qui ſanat inq̄t p̄s.oēs īfirmitates. Prima īfirmitas eſt pctm̄ originale quā ſanat de⁹ medicina baptiſmi debite ſūpti. Secūda ē pctm̄ mortale actuale qꝺ gr̄a priuat aīam.⁊ hāc ſanat medicamēto penitentie. Tertia ē pctm̄ veniale cū q̊ in paradiſū īrrari nō pōt.⁊ hāc ſanat extrema vnctiōe·q̄zuis etiam ⁊ ī alijs ſacrameꝛ ⁊ alijs modis.ꝺ qbꝫ habet̄ ī tractatu ꝺ ꝯfeſſiōe. Quarta ē igrantia agēdoꝝ ꝓ ſalute.⁊ hāc ſanat ſacro ordinis q ad h̄ datur ut inſtruant miniſtri eccl'ie ſe ⁊ alios ꝺ moribꝫ ⁊ fide. Quinta eſt ꝯcupiā ꝑ quā eſt ꝓcliuis ad laſciuias ⁊ delectatiōes inordinatiōes tact⁹.⁊ hāc ſanat ſacr̄m mr̄imonij reſtringendo ipſam ne feratur ad

coꝛꝛuptelas illicitas. ſ; cōtētus ſit ſua vxoꝛe. ⁊ hꝫ qdē medicīa remediū ē debilibꝫ nimis. nā foꝛtioꝛibꝫ aliud extat remediū. Sexta infirmitas ē malitia q̄dā. s. inclinatio ad appetēdū mala. ꝯ̄ quam dat᷑ medicina eucharistie. Septima ē difficultas ad bn̄ oꝑandū. ꝯ̄ quā dat᷑ medicina cōfirmationis. Sanat ḡ dn̄s oēs īfirmitates q ut medicꝰ de celo miſſus ē. iuxͣ illud Yſa. 61°. Ad ānūciādū māſuetꝭ miſit me ut mederer ꝯtritꝭ coꝛde. Et cū iſtꝭ medicinis ſanat cū actu debito aſſumūt᷑. Sꝫ tāta ē ingͣtitudo hoīs ut uł cōtēnāt᷑ tāta beneficia. uel īdebite ſumant᷑. ⁊ iō pauci ſanāt᷑. Vn̄ Augꝰ ſuꝑ Johēm ait. Quātū ē in medico ſanare venit egrotū. ſ; ipſe ſe interimit q ꝑcepta medici ſeruare nō vult. Noli ḡ obliuiſci retributiōes eiꝰ. Q̄tū ad t̄tiā cōſiderationē s. de bn̄ficio purgatiōis. Breuit᷑ expediēdo largiſſimꝰ nr̄ deꝰ non ſolū ſacra ad ſanādū optima inſtituit. ſ; etiā remedia ad purgādū a penis pctōꝝ ī eccleſia dereliq̄t. maxīe bn̄ficiū īdulgētiarū ⁊ remiſſiōis. ita pene ſicut culpe v̄tute clauiū data fuit miniſtris ecclīe qn̄ dixit Joh. 20. Quecūqꝫ ligaueritis ſuꝑ t̄rā erūt ligata ⁊ in cel. ⁊ q̄cūqꝫ ſolueritis ſuꝑ t̄rā erūt ſoluta ⁊ ī cel. Vbi dicit doctoꝛ nr̄ illuminatꝰ Frāciſcꝰ de maronis. ꝙ ī ſcīs v̄bis iſtis ꝯceſſit auctoꝛitatē non ſolū abſoluēdi a culpa ſ; etiā a pena. qa q cōcedit maiꝰ concedē vr̄ ⁊ minꝰ. Sꝫ circa hꝫ bn̄ficiū etiā tāta ē ingͣtitudo hoīs ut uł ꝯtēnat illud uł minime ad ſuſcipiēdū illud ſe diſponat. qa actꝰ actiuoꝝ ſūt ī patiēte bene diſpoſito 2° de aīa. O ingͣtitudo iniq̄ obligat᷑ hō ꝓpt᷑ pctā ſua mille ānis ut ita loq̄r cruciari ī purgatoꝛio ⁊ ꝑ aliquā viſitatiōꝫ ecclīe uel aliq̄d paꝝ pōt ſe a tanta obligatiōe libare. ⁊ nō curat

uel nō facit illud ꝓpt᷑ qđ tale bn̄ficiū cōſeq̄tur. nā nō dat᷑ niſi vere penitentibꝫ ⁊ cōfeſſis ⁊c. Q̄tū ad quartā cōſideratiōꝫ. s. de bn̄ficio liberatiōis. dicit Augꝰ de ꝯſe. diſ. 2. c. firmiſſime. ꝙ oīs q cōcipit᷑ ex viro ⁊ mulierē naſcit᷑ cū pctō oꝛiginali ⁊ moꝛti obnoxiū. s. et̄ne dānatiōis. de q̄ canit ecclīa. Libera me dn̄e de moꝛte et̄na. ⁊ ꝑs. Moꝛs pctōꝝ peſſima. nā ī inferno erit moꝛs ſine moꝛte ſ̄m Greg. in moꝛal. i. pena moꝛtalis nūq̄ꝫ deficiēs. Maioꝛ pena ī mūdo eē̄ nō pōt q̄ꝫ moꝛs. Nā ſ̄m phm 3° ethicoꝝ. Vltimū t̄ribiliū eſt moꝛs. Hec tn̄ pena cito trāſit. ſ; pena īfernał nūq̄ꝫ. ſ; dn̄s redimit. i. liberat ꝑ grām ſuā ꝑcio ſanguinis ab hꝫ īteritu moꝛtꝭ infernalis. Ecce quātꝰ interitꝰ. Ibi. n. eſt ꝑuatio diuini vultꝰ. i. viſiōis dei. ignis cruciatꝰ. demonū inſultꝰ. cōſcīe remoꝛſus. ꝑuerſoꝝ tumultꝰ. tenebrarū locꝰ. ꝑpetuꝰ fletꝰ ſeu oīs refrigerij defectꝰ. Ab hꝫ īteritu īfernali redimit deꝰ hoīem. ⁊ totiēs q̄tiēs moꝛtale cōmittit. O ingͣtitudo īmenſa ⁊ cecitas miſeranda. ſi a moꝛte coꝛꝑali te aliq̄s ſemel liberaret. ꝑpētuo illū amares. illū laudares. eiqꝫ ſeruires. ⁊ libertātē a moꝛte peſſima nō recognoſcis? Noli ḡ obliuiſci oēs retributiones eiꝰ. Q̄tū ad q̄ntā ꝯſideratiōꝫ. s. đ bn̄ficio creatiōis. Aīa cuiuſlibꝫ de nihilo creat᷑ cū coꝛꝑi īfūdit᷑. ⁊ ī aīa imago trinitatꝭ depingit᷑. ⁊ diſtinctiꝰ q̄ꝫ ī angeł ſil̄itudo deitatis. inq̄ꝫtū ſicut deꝰ eſt totꝰ ī toto oꝛbe ⁊ totꝰ in q̄libꝫ ꝑte. ita aīa in oꝛbe ſuo. i. ī coꝛꝑe tota ī toto. ⁊ tota ī q̄libꝫ ꝑte coꝛꝑis. Formauit etiā coꝛpꝰ de limo t̄re deꝰ ī q̄ ſūt q̄tuoꝛ hūoꝛes ꝯfoꝛmes q̄tuoꝛ elemētꝭ ⁊ q̄nqꝫ ſenſus exterioꝛes. viſꝰ. auditꝰ. guſtꝰ. odoꝛatꝰ ⁊ tactꝰ ⁊ q̄tuoꝛ īt̄ioꝛes. s. ſenſꝰ coīs. eſtiatiua fantaſtica ⁊ mēoꝛatiua q̄ſi nouē celi.

Nā decimū ē empyreū ī quo deus re-
ſidet p glīe manifeſtationē. Ita ī hoīe
eſt ps ītellectiua .s. intellect⁹ 7 volū-
tas· in q̄ pte videt̃ de⁹: 7 amat̃ cū ſcīs 7
angelis ei⁹. Vn̄ ī ſex dieb⁹ cūcta creā-
do habitationē hoī fecit 7 ornauit. 7
p⁹ea creādo hoīem ī poſſeſſioꝫ poſuit.
Agnoſce ꝯ xp̄iane ait Leo papa digni
tatē tuā: 7 dīne cōſors fact⁹ nat̃e noli
in veterē dignitatē 7 vilitatē degene-
ri cōuerſatiōe redire. h̄ ille. Cōſiderās
ingr̄titudinē hoīs ſup h̄ Moyſes ait.
Deū q te genuit dereliq̄ſti: 7 oblit⁹ es
dn̄i creditorꝫ tui. Deut. 32° ca°. q̄ſi di.
quō potes eſſe ita ingr̄t⁹. De iſta mā pꝫ
diffuſe in tractatu de creatione. Qr̄tū
ad ſextā conſiderationē .s. de bn̄ficio
multiplicationis videlꝫ reꝝ tp̄aliū pꝫ
p experiētiā. qa deus ꝓuidet miſerijs
nr̄is. Miſerie famis 7 ſitꝭ ꝓuidet ciba-
rijs 7 potib⁹ varijs ne faſtidiū gnēr̃.
Miſerie nuditatis veſtimētis pl̄imis
lane 7 lini 7 ſerici. Miſerie frigoris ca-
lore ignis. Miſerie tenebrarum lumi-
ne lune 7 ſolis. Miſerie pauptatꝭ diui-
tijs auri 7 argēti 7 ceteroꝝ metalloꝝ
7 lapidū p̄cioſoꝝ. Miſerie īfirmitatū
medicinis īnumerꝭ. Sēſib⁹ ipſis copi-
oſe 7 ſuauit̃ ꝓuidet. Viſui ꝺ pulchri-
tudine coloꝝ. Auditui ꝺ ſuauitate ſo
noꝝ cātus 7 inſtrumētoꝝ. Guſtui de
dulcedine ciboꝝ. Odoratui ꝺ fragrā-
tia odoꝝ floꝝ 7 alioꝝ. Tactui de leni-
tate diuerſoꝝ obiectoꝝ. O quāte ſūt
hoīs miſerie. Job. 14°. Repletus multꝭ
miſerijs. qb⁹ releuat nos de⁹ nr̄ bn̄fi-
cijs ſuis. De qb⁹ loqt̃ Aug⁹ in. 22°. de
ciui. dei ca°. 24°. dicēs. Int̃ ceta pulchri
tudo 7 vtilitas creature q̄ hoī lꝫ ī iſtos
labores miſeriaſqꝫ piecto atqꝫ dānato
ſpectanda atqꝫ ſumēda dīna largitate
cōceſſa ē q̄ ſermone determinari pōt. In
celi 7 t̄re 7 maris multimoda 7 varia

pulchritudine. in ipſi⁹ lucꝭ tāta copia
tamqꝫ mirabili ſpē. in ſole luna 7 ſide-
rib⁹. in opacitatib⁹ nemoꝝ. in colori-
bus 7 odorib⁹ floꝝ. in dr̃ſitate ac mul-
titudine volucrū. ī multiformi ſpecie
tot tātorūqꝫ aīantiū. Et. ī. Quid ciboꝝ
vſqueq̄qꝫ copia ꝯ famē! Quid ſapoꝝ
dr̃ſitas ꝯtra faſtidiū nāe diffuſa dīni-
tus non coquoꝝ arte ac labore q̄ſita!
Quāta ī multis reb⁹ tuēde atqꝫ recu-
perade ſalutꝭ auxilia! Qꝫ grata diei al-
ternatis 7 noctis viciſſitudo! Aurarū
q̄ꝫ blāda tēperies! In fructib⁹ 7 peco-
rib⁹ indumētoꝝ ꝯficiēdoꝝ quāta ma
teries! Oīa ꝯmemorare qs poſſit! Hec
aūt ſola q̄ a me velut in quedā aggerē
ſunt coartata: ſi vellē velut colligata
īuoluta ſoluē atqꝫ diſcutē quāta mihi
mora eēt ī ſingulis qb⁹ pl̄ima ꝯtinēt̃!
7 h̄ oīa miſeroꝝ ſūt dānatoꝝqꝫ ſolatia
nō p̄mia btōꝝ. Que igit̃ illa ſūt ſi tot
7 talia ac tāta ſūt iſta! Quid dabit eis
q̊s p̄deſtinauit ad vitā· q h̄ dedit etiā
eis q̊s p̄deſtinauit ad mortē! h̄ ille. Sꝫ
tāta ē ingratitudo nr̄a ut cōq̄rēdo di-
cat dn̄s Yſa. p̊. Filios enutriui 7 exal-
taui· ipſi aūt ſpreuerūt me. Qr̄tū ad
aliā cōſiderationē .s. de bn̄ficio coro-
natiōis. Oīa. n. q̄ circa nos fecit deus
ad h̄ fecit ut nos ad btītudinē p̄duce-
ret 7 in illa coronaret. Quātas. n. vl-
tra p̄dicta inſpiratiōes 7 incitamēta
ad bonū īmittit· q̊t documēta ſcript̃e
ſacre· q̊t exhortatiōes· q̊t exēpla pfec-
toꝝ· q̊t euaſiōeſ p̄iculoꝝ· quātas expe
ctatiōeſ ad pctōꝝ emēdatiōes · q̊t au-
xilia angelorū. ps. Angelis ſuis deus
mādauit de te ꝛc. Quomō miſeretur
pater filiorum miſertus ē dn̄s timen-
tibus ſe. ſolum ad hoc ut venirent ad
illā patriā vbi beati poſſidebūt ſeptē
bona q̄ dicūt̃ ſeptē dotes que īplebūt
corpus 7 totalit̃ aīam ꝗtabūt. videlꝫ

viſiõeꝫ clarã q̄ ĩplebũt̕ ſapĩa. ↄprehẽ-ſionẽ q̄ ĩplebunt̕ ſecuritate. fruitionẽ perfectiſſimã qua ĩplebũtur gaudio. Et quo ad corpus. agilitatẽ. ſubtilitatẽ. claritẽ. ĩpaſſibilitatẽ. Hec ſũt ſeptẽ bona q̄ h̄ deſiderãt̕ ꝫ nũq̄ꝫ plene poſſi-dent̕. videlꝫ diuitie. honorificẽtie. potẽtie. dñia. delectatiões. ſanitas. vite ꝑpetuitas. ſcĩa. virtutes que ibi plene habẽt̕. Ecce bñficia dei patẽt de q̄bus debem⁹ eẽ g̃ti ⁊ ĩmenſas deo g̃ras referre. Vñ Aug⁹ ĩ 7°. de ciui. dei. ca°. 31°. inquit ſic. Habem⁹ ab ipſo deo multa bñficia ꝓ q̄bꝫ nequaq̄ꝫ valem⁹ actiõi g̃raꝝ ſufficẽ. Ab eo. n. ẽ ꝙ ſum⁹ ꝙ viuim⁹ ꝙ celũ t̃rãq̄ꝫ conſpicim⁹ ꝙ mẽtẽ atq̄ꝫ ratiõꝫ h̄em⁹. q̄re ipſũ q ꝫ oĩa ↄdidit ingratm⁹. Tãdẽ. n. ipſe nos oneratos obrutoſq̄ꝫ pctĩs ⁊ a contẽplatione ſue luc̄ auerſos ac tenebraꝝ. i. iniq̄tatis delectatiõe cecatos nõ iõ deſeruit miſitq̄ꝫ v̄bũ ſuũ q ẽ vnic⁹ ei⁹ fili⁹ q̄ ꝓ nobis aſſũpta carne nato atq̄ꝫ paſſo a pctĩs oĩbꝫ mũdaremur. eiuſq̄ꝫ ſpũ in cordibꝫ nr̃is dilectione diffuſa oĩbus difficultatibꝫ ſupat̄ ĩ etna reqe ĩ contẽplatiõe ei⁹ ĩeffabilẽ dulcedinẽ ĩuenitem⁹. Que corda q̄ ligue ad agẽdas ei g̃ras ſatis eẽ cõtẽderẽt! ꝫ ille. Et iõ ingr̃us diues q ut pꝫ ĩ euãgelio hodierno Luc̄. 16° ca°. qui induebat̕ purpura ⁊ byſſo. ⁊ epulabat̕ q̄tidie ſplẽdide. nec volebat coĩcare pauperi Laçaro de his q̄ ab oĩpotẽti deo g̃tis receperat. mortu⁹ ẽ ⁊ ſepult⁹ ẽ ĩ inferno. a q̄ nos liberet ille q Laçarũ mẽdicũ in ſinu Abrahe fecit q̄eſcẽ ut quieſcamus ⁊ nos in illa celeſti g̃lia in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Feria ſexta poſt ſecũdã dñicã in quadrageſima ꝺ deteſtatiõe ⁊ abhominatiõe vitij ingr̃itudinis Sermo. 54⁹

Omne quod ẽ ĩ mũdo aut ẽ ↄcupĩa ⁊c. Iterũ vbi ſ. Null⁹ eſt fr̃es cariſſimi q in veritate poſſit ſe excuſare ꝺ vitio ingr̃itudinis ex ĩpotẽtia aut ex obliuione. Nõ ex ĩpotẽtia. q̄a ſi nõ põt recõpẽſare bñfactori ſufficit volũtas. Ad debitũ. n. g̃titudinis reddẽdũ magiſ attẽdit̕ volũtas q̄ꝫ op⁹. Vñ Sen. in ꝑ de officijs dĩc. ꝙ bñficiũ nõ ĩ eo qꝺ fit aut dat̕ cõſiſtit ꝫ mag̃ ĩ dãt̄ aut faciẽt̄ aĩo. Et iõ ſufficit volũtas recõpẽſandi cũ deeſt facultas. Procedit ſiq̄dẽ debitũ g̃titudinis ex debito amoꝛ a q̄ null⁹ ↄꝫ abſolui velle. ſcꝺm illud ad Ro. 13°. Nemini q̄cq̄ꝫ debeat̄ niſi ut ĩuicẽ diligatis. Nõ etiã ex obliuiõe põt q̄s excuſari ex ingr̃itudine niſi illa ꝓcederet ex nãli defectu q nõ ſubiacet volũtati. nõ aũt ex illa q̄ ꝓuenit ex negligẽtia. Si q̄s aũt ignoꝛet bñficiũ nõ ẽ ingrat⁹ ſi bñficiũ nõ recõpenſet dũmõ ſit patus recõpenſare ſi noſcet. Nã ut ſcribit̕. C. de inoffi. teſta. l. ſi q̄s. Satis iniquũ ẽ uel videt̕ eũ q nõ ſentit ingr̃ũ exiſtimari. Ex q̄bus oĩbꝫ pꝫ ꝙ ſit deteſtãda ingr̃itudo. q̄a ut ait Iohes in v̄bis ꝓpoſit̄. Oẽ qꝺ ẽ in mũdo ⁊c. In pñti igitur ſermõe tria ꝓponũtur que clamãt ꝙ debemus abhominare ⁊ deteſtari vitiũ ingr̃itudinis. q̄rũ Primũ dr̃ ſcripturaꝝ doctrinatio. Secũdũ v̄o g̃uiſſimoꝝ maloꝝ ꝓduc°. Tertiũ aũt beneficioꝝ ſubtractio.

¶ Pars prima hui⁹ ſermonis. ĩ qua ponunt̕ tres ſpecies auctoritatũ ingratitudinẽ deteſtantiũ.

Primo igit̕ ĩ iſto ſermone clamãt ꝙ fugẽ debeamus ingr̃itudinẽ varie ⁊ dĩſe ſcripture. ꝑ ſcripturarũ diuinaꝝ admonitio.

Admonet.n.deus p ſeptē teſtes fugē ingratitudinem.
p̊ p Moyſen p quē rep̄bat ingtitudinē filioꝝ iſrl̄.di.Exo.32.Filij iſrl̄ educti a dn̄o de ſeruitute egypti fecerunt vitulū aureū adorātes eundē 7 male ſucceſſit eis. Et Nūeri.xi°. Cito obliti ſūt bn̄ficioꝝ dei filij q faſtidiebāt māna 7 murmurabāt. Et iō ait Numeri 24°. Decreuerā magnifice honorare te.ſ dn̄s p̄uauit te honore diſpoſito.ſ ꝑpt ingtitudinem.Et Deut°.32°. Incraſſat⁹ ē dilect⁹ 7 recalcitrauit.dereliqt factorē ſuū 7 receſſit a deo ſalutari ſuo.Ecce ĩgratitudinis abhominatio p Moyſen.
Per Dauid 2° rep̄bat ingtitudinem Jude.di.ps.40. Etenī hō pacis mee in q̊ ſpaui: q edebat panes meos magnificauit ſup me ſupplātationem.Et ideo Dauid ait.Benedicam dn̄m ĩ oī tpe: ſemp laus eius ĩ ore meo ꝛc.
3° p Salomonē Eccl.29°. Gratiā fideiuſſoris ne obliuiſcaris.Dedit.n.ꝓ te aīam ſuā.et.ĩ.Ingratus ſenſu derelinquit liberantem ſe.
4° p Yſaiam p quē conquerit̄ de pp̄lo ĩgrato.di.Filios enutriui 7 exaltaui. ipſi aūt ſpreuerūt me ꝛc.ibidē p̊ ca°.
5° p Jeremiā p quē de ingtis conquerit̄ Jere.5°. di.Saturaui eos 7 mechati ſūt: 7 ĩ domo meretricꝪ luxuriabāt̄. Et ibidē.ĩ.Magnificati ſunt 7 ditati. incraſſati ſūt 7 impinguati.ꝓterierūt ſermones meos peſſime.
6° p Oſeam ꝓphām q 7° ca°. ait.Ego erudiui 7 cōfortaui brachiū eoꝝ.7 in me cogitauerūt malitiā.Et.13° ca°. idē ait.Adimpleti ſūt 7 ſaturati ſūt.7 leuauerūt cor ſuū 7 obliti ſūt mei.ꝛc.
7° p filiū ſuū Jheſum xp̄m dn̄m nr̄m q Math.18° rep̄hēdit ingratū.di.Serue nequā oē debitū dimiſi tibi qm̄ rogaſti me ꝛc.Et Luc.17°. cōquerit̄ de ingtis.di.Nōne decē mūdati ſūt.7 nō eſt īuent⁹ q rediret 7 daret glīam deo niſi hic alienigena ꝛc.Et ſic patꝫ pmū qꝺ pſuadet fugere ingratitudinē.
2° pſuadet 7 clamat nos fugē ingtitudinē ſcōꝝ deteſtatio.quoꝝ oīuꝫ eſt Prim⁹ ap̄lus Paul⁹ q Ro.p̊ ait.Gra voƀ 7 pax a deo.glo.Gr̄as deo agē eſt ſētire oīa bona a deo data eē 7 ꝓ eo laudare corde voce 7 ope ꝛc.Et ideo idē ap̄lus.i.Cor.p̊ ca°. ait. Gr̄as ago deo meo ſpꝑ ꝓ oīƀ voƀ ĩ grā q̄ data ē voƀ in xp̄o Jheſu in oī v̊bo 7 in oī ſciā ꝛc. Ecce quō docet nos eē gratos deo ꝛc.
2⁹ ē deuot⁹ Ber.q ait ſermōe.35°.Gratiaꝝ ceſſat decurſus vbi recurſus non fuerit.nec mō nihil auget̄ ingto ſ qꝺ accepit v̊tit̄ ei in pn̄itiē.Fidelis aūt in modico cenſet̄ dignus munē ap̄liori. Et ſermōe.42°. idē ait.Puerſi cordis eſt occaſiōes ingtitudinis īueſtigare. nemo id facit niſi q etiā gtis ingt⁹ ē. Peremptoria res ē ĩgratitudo.hoſtis gratie.ĩimica ſalutis.qm̄ nihil ita deo diſplicet preſertim ĩ filijs gratie ſicut ingratitudo.ħ ille.
3⁹ ē Johes Criſo⁹ q ſup Math.inquit Quāto maiora beneficia ſunt hoīƀ conſtituta.tanto grauiora peccantiƀ iudicia.hec ille.
4⁹ eſt Amb°. q ſup Luc.īquit.Neſcit v̊tus mēſuram grē.nec cōtēta referre qꝺ accepit ſ vult cumulare qꝺ ſūpſerit ne inferior ſit bn̄ficio lꝫ equet̄ officio. Et ĩ li° de officijs idē ait.In bn̄ficio cōferēdo plus anim⁹ q̄ꝫ cēſus operatur.magl̄ p̄ponderat beniuolentia q̄ꝫ poſſibilitas reddēdi mun⁹.ħ ille.Ecce quāta v̊t⁹ gratitudinis ex q̄ oñdit̄ ꝑuerſitas ingtitudinis.qa vni⁹ v̊tutis magnificatio eſt vitij contrarij deteſtatio 7 abhominatio.

5ꝰ eſt ſcūs Gregꝰ q ī quadā omel̄.ait
ſic.Sīc boni ꝑ cōtumeliā exurgūt·ita
ſꝑ de bn̄ficio peioꝛes fiūt.s.ꝑ ingrati-
tudinē beneficij accepti qꝺ ꝑuerſiſſi-
mū eſt.hec ille ⁊c.
6ꝰ eſt Augꝰ ſcūs ⁊ glīoſus q in liº ſo-
liloquioꝝ ait·caº.9º.Scio nāqꝫ ꝙ ingꝛ-
titudo diſplicet tibi que radix ē oīuꝫ
ſpūaliū maloꝝ ⁊ vētus qdā deſiccans
⁊ vrens oē bonū·obſtruēs fontē dīne
mīe ſuꝑ hoīem·q̄ etiā ⁊ mala moꝛtua
iā oꝛiūt.⁊ viua iā bona moꝛiūt·bona
vltra non adipiſcūt.Et ego deus gra-
tias tibi ago ne ſim ingratus tibi libe-
ratoꝛ meus·qm̄ liberaſti me. hec ille.
7ꝰ ē Jeroꝰ ſcūs q ī epl̄a ad Euſtochiū
recitat bn̄ficiū grāde redēptionis nr̄e
hoꝛtās nos ut de eo ſimꝰ grati.di.Dei
filius ꝓ nr̄a ſalute hoīs factus ē filius.
nouē mēſibꝫ ī vtero ut naſcat̄ expec-
tat·faſtidia ſuſtinet·cruētus egredit̄
īuoluit̄ pānis·blāditijs deridet·⁊ ille
cuiꝰ pugillo mūdꝰ īcludit̄ ꝑſepij con-
net̄ anguſtijs.Taceo ꝙ vſqꝫ ad trigeſi
mū ānū igꝛbili parētū pauꝑtate cōten-
tus ē.verberat̄ tacet.crucifigit̄ ⁊ pro
crucifigentibꝫ deꝑcat̄. Quid ḡ retri-
buā dn̄o ꝓ oībꝫ q̄ retribuit mihi.Ca-
licē ſalutarꝭ accipiā ⁊ nomē dn̄i īuoca-
bo.Precioſa ī cōſpectu dn̄i moꝛs ſcōꝝ
eiꝰ.Hec ē ſola digna retributio cū ſan-
guis ſanguine cōpēſatur.⁊ redempti
cruoꝛe xp̄i ꝓ redēptiōe libent̄ occūbi-
mus.h̄ ille.Ecce ḡ quō debemus eſſe
ḡti·qꝺ ſi nō facimꝰ magꝰ ē ꝑuerſitas.
Et ſic pꝫ ſecūdū quod ꝑſuadet fugere
ingratitudinē.

3º ꝑſuadet fugē ingꝛtitudinē ph̄oꝝ
moꝛaliū doctrinatio·quoꝝ
Primus ē Seneca q in epl̄a.8i.ad Lu-
cillū ait.Toꝛquet ingꝛꝰ ſe ⁊ macerat·
odit q̄ accepit·qꝛ redditurꝰ ē ⁊ exte-
nuat.īiurias vō dilatat ⁊ auget.Quid
eo miſerabiliꝰ cui bn̄ficia excidūt·he-
rēt īiurie!At ꝯ ſapiens exoꝛnat bn̄fi-
ciū ⁊ ſibi ipa cōmēdat.⁊ ſe aſſidua eiꝰ
cōmēdatiōe delectat.Jlla cōtēnit qbꝫ
leſus ē·nec ↄ̄tit oīa ī peiꝰ·nec q̄rit cui
caſū īputet·ad foꝛtunam potiꝰ refert.
⁊ qcqd accidit benigne īterꝑtādo le-
uat.i.alleuiat.Nō offēſe potiꝰ q̄ꝫ bn̄fi-
cij meminit quātū pōt.in ꝑoꝛe ac me-
lioꝛe memoꝛ ſe detinet·nec mutat ani
mū aduerſus bene meritos.h̄ ille.
2ꝰ ē Tulliꝰ ī liº.de officijs di.Gratiaꝝ
actio ē ꝓ gratia ſuſcepti muneris vo-
tiua muneranter laudatio.h̄ ille.
3ꝰ eſt Methodoꝛꝰ q ait. Solū ſapiētē
grām ſcire referre.Jngꝛꝰ ē q bn̄ficiū
reddit ſine vſura.Sepe qꝺ datur exi-
guū ē·qꝺ ſeqt̄ ex eo magnū eſt.h̄ ille.
4ꝰ ē Eunodiꝰ q ait.Suꝑni bn̄ficij vix
dignoſcit̄ q̄litas dū tenet̄.poſtq̄ꝫ migꝛ-
uerit cupita dulceſcit.h̄ ille.
5ꝰ ē Socrates q ait.Plus gaude datis
bn̄ficijs q̄ꝫ acceptꝭ.Jlla.n.glīa.h̄ neceſ-
tatis vr̄ eē ſubā.Et iterū idē.Penā a
q̊ meruerꝭ fruſtra ꝑſidiū q̄ris.Ab alio
expecta qꝺ alteri feceris. Et iō de eo
refert Sen̄.liº 5º.de bn̄ficijs. Ait.n.ꝙ
Archilaꝰ rex perſaꝝ rogauit Socratē
ut ad ſe veniret beneficia ab eo ſuſce-
pturꝰ.Rn̄dit Socrates nolle ſe ad eū
ire recepturus ab eo beneficia·cū ille
paria nō poſſet reddere.
6ꝰ ē Criſpꝰ ph̄s q ut refert Sen̄.2º.de
bn̄ficijs ſic dicebat.Sic eſt de bn̄ficio
quēadmodū ꝺ pile vſu·quā cadē nō
dubiū ē·aut mittentꝭ dubio·aut acci-
piētꝭ.neccē ē aūt ut luſoꝛ bonꝰ alit̄ illā
luſoꝛi lōgo·alit̄ breui mittat. Eadem
beneficij ratio ē.niſi vtriqꝫ ꝑſone dātꝭ
⁊ accipiētis aptetur·nec ab eo exhibet
nec ad illū ꝑueniet vbi debet.h̄ ille.

7⁹ et vltimus eſt Thales phs qui cū nocte duceret̄ ex̄ domū ut aſtra ↄſideraret incidit ī foueā. eoqꝫ lugēte dixit vetula. Tu qdē o Thales q̄ āte pedes tuos ſūt videre nequiēs. quō q̄ ī celo ſunt poteris cognoſcē? Hic Thales fert̄ tndiſſe: hoꝝ triū grās ago fortune. p̄ qdē ꝙ homo fact⁹ ſū 7 non beſtia. deinde qa mas 7 non femina. poſtremo quia grec⁹ 7 nō barbarus. Ubi docet nos ꝙ etiam ī tribulatiōibus debem⁹ grās agē de bonis 7 nō turbari de aduerſis. Unde glo. ſup illud. Bn̄dicam dn̄m in oī tpe inquit. In tpe tribulatiōis 7 cōſolatiōis ꝛc. Inqt etiā Xiſt⁹ pytagoric⁹. In oī eo q̄ð bn̄ agis actorē deputa deū. Ex qbus oībꝫ colligit̄ ꝙ abhominādā 7 deteſtāda ē pu̾ſa ingratitudo. Un̄ etiā ex ꝓuerbijs ſapiētū hr̄. Ingratus vnus miſeris oībus nocet. Malignos fieri maxīe docēt ingrati. Reuera bn̄ficioꝝ memoria fragilis eſt. iniurie v̄o tenax. H̄ ibi. Et ſic pꝫ pars prima huius ſermonis.

¶ Pars ſecūda hui⁹ ſermōis. ī q̄ ponūt̄ mala q̄ ꝑſuadēt fugere īgratitudinē.

SEcūdo ī iſto ſmōe ſecūdū q̄ð clamat ꝙ nos debeamus fugē ingratitudinē oī grauiſſimorū maloꝝ ꝓductio. Nā ꝓpter ingratitudinē incurrit qs multa mala. 7 corporalia tpalia 7 ſpūalia. Dic. n. aplus Ro. p̄. de antiqs phis ꝙ qa cū cognouiſſent deū nō ſicut deū glificauerunt neqꝫ grās egerūt. ſ euanuerūt ī cogitationibus ſuis ſibi ipſis attribuētes bn̄ficiū a deo cōceſſum intellect⁹. ꝓpt̄ h̄ vitiū ingr̄tudinis tradidit illos de⁹ in reprobū ſenſum 7 ī vitia ydolatrie 7 cōtra nām. i. tradi pmiſit. Et poſtea ponit multa alia grauia ī que īcurrerūt. Repletos inquit oī iniqtate. malitia. fornicatione. auaritia ꝛc. ibi vide. Ezechias rex itm̄ poſt victoriā maximā 7 liberationem de manibus Senacherib. qa nō ſufficiēter gratias egit cātādo canticū dn̄o ſm̄ morē illius tꝑis. iō ꝓpter īgratitudinē egrotauit Ezechias vſqꝫ ad mortē vt dicit Joſephus. patꝫ Yſa. 38ᵒ caᵒ. Joas rex iuda q ingratiſſim⁹ fuit erga Joiada ſūmū ſacerdotē. Nam vxor ei⁹ occultauit eū cū eēt puulus 7 q̄reret̄ ad occidēdū ab Athalia. Cū p⁹ mortuo Joiada filius eius Zacharias rep̄hēdēt eū de vitijs ſuis. adeo malus 7 ingr̄tus fuit ꝙ fecit eū occidi. Un̄ poſtea infirmatus ē 7 male ſibi fuit. hr̄. 2. palip. 24ᵒ. Uiri ſichen. qa īgrati fuerūt occidentes. 17. filios Gedeonis a q̄ liberati fuerāt de manibus Madianitarū occiſi ſunt. 120. milia ex eis. iō ſuſtinuerūt multā p̄ſſurā. Judei īgratiſſimi de bn̄ficijs xp̄i diſpſi ſūt. Magꝫ aūt ipſe xp̄us d̄ nr̄a ingratitudine cōq̄rit̄ ꝙ de ſua paſſione. dicēs p deuotū Ber. Ad te clamo qui ꝓ te morior. Uide plagas qbꝫ afficior. Uide clauos qbus cōfodior. 7 cū ſit tantus dolor exterior: intus tn̄ plus crucior ꝙ te ingratū experior. Hui⁹ ingratitudinis mirabat̄ Salomon Ecclaſtes. 9ᵒ. di. Ciuitas pua 7 pauci ī ea viri. venit ↄ̄ eā rex magnus. 7 extruxit munitiones p gyrū. 7 pfecta eſt obſidio. īuentuſqꝫ vir paup ī ea. 7 liberauit eā p ſapientiā ſuā: 7 nemo deinceps recordat⁹ ē paupis illi⁹. Ciuitas h̄ mūdus eſt. pua ē reſpectu vniuerſi. pauci viri. i. v̄tuoſi ī ea. rex q venit cōtra eam diabolus qui oēs tenebat obſeſſos ut capet p dānatiōes. paup īuent⁹ in ea

xp̄us ē q liberauit eā ꝑ prudētiā ſuā diabolū paſſiōe ſupando. Sꝫ nō ē qui recogitet tātū bn̄ficiū ⁊ q audiat v̊ba illius paupis. ğ maxīa ingtitudo ꝛc. Et ſic pꝫ ps ſecūda huiꝰ ſermonis.

¶ Pars t̄tia huiꝰ ſmōis. in q̄ ponit̄ t̄tiū qd clamat ingtitudinē fugiēdā quod dr̄ diuinoꝝ bn̄ficioꝝ ſubtractio.

Tertio ī iſto ſmōe ponit̄ t̄tiū qd clamat ingratitudinē eſſē fugiēdā qd dr̄ bn̄ficioꝝ ſubtractio ⁊ cōceſſoꝝ ablatio. p̊ clamat ꝓmiſſoꝝ bn̄ficioꝝ ſubtractio. Nā dic Augꝰ. Nō ē dignꝰ dādis q nō ē dignꝰ datis. Et Sap. 16°. dr̄. Ingti ſpes tanq̄ꝫ hybnalis glacies tabeſcet. i. deficiet. qa s. nō recipiet bn̄ficia q̄ ſperabat. Ipſa demū gl̄ia fidelibꝫ ꝓmiſſa ingtꝰ p̊uat̄. Vn̄ glo. ſup ep̄lam ad Cor. Nemo donis dei fit btūs q eis extitit ingratus.

Ad q̊ꝝ declaratiōꝫ nō ſm Tho. ꝙ circa ingtū duo ſūt cōſiderāda. Primū qdem. qd ipſe ingtus dignꝰ ſit pati. ⁊ ſic certū ē ꝙ meret̄ bn̄ficij ſubtractionē. Aliud ē ꝯſiderādū. s. qd oporteat ipſū bn̄ficiatū facē. Et p̊ qdē non dꝫ eē facilis ad ingtudinē iudicandā. qa frequent̄ ut ait Sen̄. qui nō reddit tn̄ gratus ē ex eo videlꝫ qa forte non occurrit ei facultas aut opportunitas reddēdi. 2° dꝫ attēdē bn̄ficia ut beneficiatū de ingto faciat gtū. qd ſi nō pōt p̊ bn̄ficio facē faciat 2°. Q̄ ſi bn̄ficijs multiplicatis ingtitudinē augeat ⁊ peior fiat. tūc a bn̄ficioꝝ exhibitiōe ceſſare dꝫ. Et ſic facit gl̄ioſus deꝰ. de q̊ dr̄ Luc. 6°. ꝙ benignꝰ ē ſup ingtos ⁊ malos. quē imitari debemꝰ ut ibi dr̄. Nam ut dicit Ieroꝰ. Moderatio dei ac pietas ſolū reditū noſtrū q̄rit ac nos cupit lōga ſua bonitate ſaluare. videlꝫ nō ſubtrahēdo bona nob̄ collata. diu expectādo ad pn̄iaꝫ. addēdo q̊tidie ⁊ alia ut gti reuertamur ad eū. Et ſubdit Ieroꝰ. Q̄ ſi nō ꝯuertimur. ſi duri colli ſumꝰ. ſi vſq̄ꝫ ī finē pſeueramꝰ. aſſidue peccātiū nō miſeret̄ deꝰ. diſ. 93. Et iō noli obliuiſci oēs retributiōes eiꝰ. ſꝫ bn̄dic aīa mea dn̄o. Aīa hꝫ potētias qbꝫ opat̄. ſ. intellectiuā. volitiuā ⁊ ſenſitiuā. Bn̄dic ğ aīa mea ītellectu rememorando ⁊ cōſiderādo tibi bona collata. Oīa nr̄a ſūt ait ap̄ls. i. Cor. 3°. s. diuinalia ad fruēdū. i. pſone dīne Intellectiua. i. angeli ad ſeruiēdū. qa ut dr̄ Heb. p̊. Oēs adminiſtratorij ſūt ſpūs ꝛc. Nālia ad cōuiuēdū. i. hoīes. Irrationalia ad vtēdū. ps. Oīa ſubieciſti ſub pedibꝫ eiꝰ ꝛc. Diſce ait Ber. cōſiderare ſingula q̄ tibi apponunt̄. s. bn̄ficia ut nulla ſint q̄ debita grāꝝ actiōe fruſtrēt̄. Benedic affectu ſup oīa diligēdo tātū bn̄factorē. Vn̄ Augꝰ in li° d̄ cathetiçādiſ rudibꝫ ait. Si amare piget. reamare nō pigeat. s. deū ꝓ tād bn̄ficijs. Sꝫ tanta ē ingtitudo hoīs ut qd̄cūq̄ꝫ tpale etiā vile magꝭ q̄ꝫ deū diligat. Vn̄ ī finali iudicio hāc ingtitudinē exꝓbrādo repbis rn̄det dicens ut ait Iohes Criſoꝰ. Ego ꝓpt̄ vos hō factꝰ ſū. ꝓpt̄ vos deluſus ⁊ crucifixꝰ. Vbi ē tantaꝝ īiuriaꝝ meaꝝ fructus! Vbi ē ſeruitꝰ quā mihi ꝓ p̄cio ſanguinis mei debuiſtis! Ego ſup gl̄iaꝫ meā vos amaui. cū eſſem deꝰ apparēs hō. ⁊ vos oēm t̄re rē viliſſimā āplius dilexiſtis q̄ꝫ iuſticiā meā ⁊ fidē. hꝫ ille. Benedic ſenſitiua potētia. i. voce laudādo deū ⁊ oībꝫ ſenſibꝫ ſibi ſeruiēdo. Ad hꝫ. n. obſequiū p̄ſtādū deo īducit oīs creatura ſeruiēs ad nutū ſuo creatori Vn̄ dicit Vgo de ſcō victore. ꝙ q̄libet

creatura trina voce quēlibꝫ alloqͥ̄r vi-
delicꝫ accipe·redde·fuge·Accipe bn̄fi-
ciū ex me tuū vſu. Accipe inq̄t celum
a me illuminatiōꝫ ⁊ motū. Accipe in-
q̄t ignis a me calorē. Accipe ab aere re
ſpiratiōꝫ. Accipe ab aqua refrigeriū ⁊
lotionē. Accipe ait t̄ra a me aīalia·vic-
tualia·metalla ⁊ ſuſtētationē. Alia
vox dic. Redde.s. obſequꝫ tuo bn̄fac-
tori ⁊ meo creatori q̄ iō me creauit ut
tibi ſeruirē. Ego ut ḡta ſp̄ tibi obſeq̄r
dn̄ tibi ſeruio. Tu ḡ multo magis ſibi
obſequiū p̄ſta ī honorē ſuū me v̄tēdo
⁊ ſibi de meo obſeq̄o tibi impēſo gr̄as
agēdo ne ingr̄ta īueniaris. Alia vox ē
Fuge.s. ſuppliciū tibi patū ꝓpt̄ ingr̄ti-
tudinē. Nam ſi ingrata eris nō bn̄ me
v̄tēdo ⁊ gr̄as agēdo oēs erim⁹ ꝯ̄ te ad
iudicādū ꝓ deo tuā ingr̄titudinē. Sap̄
5°. Pugnabit ꝓ eo orbis t̄raꝝ ꝯ̄ inſen-
ſatos. Celū dicet: luīe meo ī ꝑpetuū
ꝑuet̄. Ignis aūt. a me ī īferno cruciet̄.
Aer. ī me vētilet̄. Aqua. ꝑ me infrigi-
det̄. Terra. in centro meo vbi collecte
erūt oēs īmūditie elemētoꝝ īcarcēt̄.
2° ī iſta p̄te clamat fugiēdā eē ingr̄ti
tudinē cōceſſoꝝ bn̄ficioꝝ ablatio. Nā
Aug⁹ ait. Q̄d de⁹ dedit ḡtis·abſtulit
ingr̄tis. Vn̄ ſaluator nr̄ p⁹q̄ꝫ ī euāgelio
hodierno Math. 21° ca°. poſuit p̄abo-
lam vinee plātate ⁊ locate agricol̄ vbi
oñdit̄ ingratitudo illorū·dixit. Ideo
auferet̄ a vob̄ regnū dei. Vinea. n. de-
ſiḡt aīam qualibꝫ q̄ a deo plātat̄ ī cre-
atiōe ī q̄ ponit̄ torcular remorſus cō-
ſciētie. ⁊ turr̄ ratiōis ex q̄ poſſit vidē-
do amicos ab īimicꝭ diſcernē. Sepe cir
cūdat̄. i. cuſtodia āgelica q̄ vndiqꝫ cu-
ſtodit. Locat colonis. s. appetitiuo in-
tellectiuo ⁊ ſenſitiuo. Vites ī ea ſunt
inclinatiōes ad v̄tutes. uel q̄d plus ē
habit⁹ v̄tutū q̄ infundūt̄ ī baptiſmo

Tēp⁹ fructuū appropinquat cū īcipit
hr̄e vſū liberi arbitrii q̄ dꝫ ī honorem
dei fructū ꝓducē bonoꝝ operū. Tunc
mittit de⁹ nūcios ſuos. i. bonas īſpira-
tiōes ⁊ īſtinct⁹ mētales ad bn̄faciēdū
uel documēta p̄dicatoꝝ ⁊ alia. ſed ut
ingr̄tus illos mortificat ⁊ cōtēnit. De-
mū ipſe fili⁹ dei ī ſacro altarꝭ venit ad
eū. Sꝫ uel nō recipit uel receptū eiicit
extra ſe ⁊ crucifigit mal̄ opib⁹·ſcḋm q̄
ait ap̄ls ad Heb. 6° ca°. de p̄uis xp̄ico-
lis. Rurſus crucifigētes dei filiū in ſe-
metipſis oſtētui habētes. Quid ḡ fa-
ciet dn̄s his ingr̄tis! Auferet ab eis re-
gnū dei·illud videlꝫ de q̄ ait ap̄ls Ro.
14°. Regnū dei nō ē eſca ⁊ pot⁹. ſꝫ iuſti-
cia pax ⁊ gaudiū in ſpū ſcō. Iuſticia
aūt ē oīs v̄t⁹ ſcḋm ph̄m 5° ethicoꝝ. Pa-
tēt p̄dcā ꝑ exēplū illi⁹ ꝑp̄li ingr̄ti de q̄
ī p̄s. dr̄. Obliti ſūt deū q̄ ſaluauit eos
qui fecit maḡlia ī egypto·mirabilia ī
t̄ra Cham·terribilia ī mari rubro. Et
dixit ut diſꝑdēt eos. Vbi pōit p̄s. illo-
rū ingr̄titudinē·q̄a obliti ſūt deū non
ſolū in h̄ q̄a non dilexerūt nec lauda-
uerūt deū bn̄factorē ſuū·nec aliq̄d in
ei⁹ obſequꝫ fecerūt·ſꝫ q̄uit̄ offenderūt
adorātes vitulū aureū ꝓ deo ⁊ ꝯḡrē-
tes de eo ⁊ indignati ſūt ꝯ̄ eū. P̄s de-
ſcribit bn̄ficioꝝ a deo collatorum ibi
multitudinem. Qui ſaluauit eos ⁊c.
Saluauit eoꝝ patres t̄pe famis ī egy-
pto. fecit magnalia in egypto·copioſe
multiplicādo eos·flagellādo egypti-
os multipliciter. Terribilia ī mari ru-
bro·eos ꝑ mediū ſicci marꝭ ꝑducendo
⁊ Pharaonē egreſſū cū exercitu ī aq̄s
ſubmergēdo. Mirabilia ī terra Cham
ꝑ deſertū ꝑducēdo cū paſtu māne de
celo. ⁊ t̄rā Cham. i. t̄rā ꝓmiſſiōis ipſis
habitatoribus extinctis ī poſſeſſionē
cōcedēdo. Itē ſubdit ingratitudinis

punitiõe ibi. Ut diſpderet eos p vniuerſū ī ſuos ⁊ ancillas deſtructa vſq ad fūdamēta ierl'm. ⁊ īnūerabilib pſonis mortuis gladio fame ⁊ peſte ex illis ab excercitu Titi ⁊ Veſpaſiani ⁊ vitijs infidelitatis ⁊ alijs deditos ⁊ puatos bñficijs ſpūalib ⁊ tpalib ad eternā dānatione deducit. O ingti xpiani. Bonū ē aliena mala fugiēda ītueri ait Sen. Demū ita veniet vobis ⁊ peiora ſi ingrati fueritis īuēti. Saluauit uos a pctīs uris p paſſiōe ſuā. fecit magnalia ī egypto tenebroſa mundi. qa magna documēta doctor. magnas cōuerſiões pplor. magna exēpla pfecte vite ſcōr. Fecit mirabilia ī tra Chā in tra eccl'ie mirabilia miraculor. mirabilia ſacror ⁊ int ea pcipue euchariſtie. Terribilia in mari rubro. qa pſtratiões diaboli ⁊ oīu pctōr ī mari pnīe ⁊ lachrymar. ⁊ ī mari rubro effuſionis ſanguinis martyr glioſor. Vñ timē habem⁹ ne ſi īueniamur ingrati his gtijs puemur ⁊ diſpgamur. ⁊ tpaliter dati ī captiuitatē illor. ⁊ ſpūalit in cruciatu demonior. 3° in iſta pte ponēda eēt alia ōclo q. s. ppter ingtitudinē pctā dimiſſa redeūt. ut declaratū ē ī ſermonario de pnīa ī tractatu de cōfeſſiōe. Nā ſeru⁹ etiā liberatus a ſeruitute ppt ingtitudinē cōmiſſam erga dñm ſuū redigit in ſeruitutē ſm iura ciuilia. C. de obſequijs prono pſtādis. l. ſi manumiſſori tuo. et in Autētico ut libri de ceto. §. qa etiā. coll. 6. et. 13. q. i. c. itē pcepit. Et iō dic tex. C. de libertis ⁊ eor liberis. l. Si manumiſſus ingtus circa patronū extiterit ſuū. ⁊ qdā iactātia uel ōtumacia ceruices aduerſus eū erexerit. aut leuis offenſe culpā ōtraxerit: a prono ruſ⁹ ſub īperio ditioneq mittat. filijs etiā q p⁹ea nati ſūt ſeruitur⁹. H ibi. Et iter hr talis text⁹. s. Et qm ſcim⁹ multas ratiões ad īuicē factas cōtētiões. illū ſolū tanq ingtū circa frēm effectū pticipare lucrū nō ōcedim⁹ q voluerit mortē fratri. aut crimīalē ō eū īducē īſcriptionē. aut ſubſe ei⁹ ppetrauit inferre iacturā. In Autētico de nuptijs. §. ingtitudinē. coll. 3. cōſtitud. i. et. ff. de īoffi. teſta. l. papinian⁹. §. memiſſe. Et q ⁊ a qb manumiſſi liberi nō fiāt. l. nō fiūt ⁊c. Hui⁹ ſile hr ī tractatu de pcepto ſabbati ī. l. politica. Spūalit g ſic fiet a deo d bñficijs ſuis ingtis. Dicit. n. aplus ad Heb. x°. deteriora mereri ſupplicia q filiū dei cōculcauerit ⁊ ſanguinē eius pollutū duxerit q iudeū. ⁊ h ppt ingtitudinē. Quāto. n. quis maiora bñficia recipit. tāto faciēs mala magis ingtus ē. Vñ ceteris paribus magis ingt⁹ ē ⁊ gui⁹ peccat ⁊ gui⁹ punit. Ex q ſeqt q p eodē pctō ceteris paribus magis puniet fidelis q īfidelis. ⁊ religioſus q laic⁹. ⁊ plat⁹ q ſbdit⁹ qa pl⁹ ingt⁹. Ad qd facit qd dic Urban⁹ papa. 12. q. i. ſcim⁹. Et exēplū ī vitis patrum de illa caluaria q adiurata dixit in vita fuiſſe paganā ⁊ ī inferno eē. ⁊ ſub paganis iudei. ⁊ ſub iudeis mali xpiani ī pfūdo. A q nos liberet ille q coīcatiōe ſuor beneficior gratos eſſe pclamat: qui cū pre ⁊ ſpū ſcō viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculor. Amen.

¶ Sabbato poſt ſecūdam dñicā in quadrageſima. de contētione etiā inanis glorie filia Sermo. 55⁹.

OMne quod ē ī mūdo aut ē cōcupiſcētia carnis ⁊c. Iterū vbi s.

ſ z

Poſtq̃ ſupiꝰ fratres cariſſimi abūde diffuſeqꝫ tractauimꝰ de ypocriſi ⁊ ingratitudine inanis glie filiabus: ſeqt̃ tractare de cōtentiōe filia eiuſdē vanaglorie. ut ponit Gregꝰ. Quia ut dic̃ ſanctus Tho. ſcda ſcde. q. 38. arti. 2°. et Alex. ĩ ſecūda pte ſume in tractatu de cōtētiōe. Cōtētio eſt quedā diſcordia in vbis. Diſcordātiū aūt vterqꝫ ĩ ſuo ſenſu ſtat ⁊ vnꝰ alti nō acqeſcit. Propriū eſt aūt ſupbie ⁊ ĩanis glie ꝓpriā excellētiā qrē. Sicut aūt diſcordātes ſūt aliq ex hꝰ q ſtant corde ĩ proprijs. ita ſupbi ⁊ vanagłioſi ſūt cōtendētes ex hꝰ q vnꝰqſqꝫ vbo qđ ſibi videt̃ defendit: ut ſic nō videat̃ minꝰ bene q̃ꝫ alij cogſcē id de q̃ cōtēdit̃. Cū cōtentione magnā vicinitatē hꝫ litigiū. Et iō hic tractabimꝰ de vtroqꝫ. qa ut ait Johes. Omne qđ eſt in mūdo ⁊c. De qua cōtentiōe tres conſideratiōes in pn̄ti ſermone faciemus. quarū

Prima dicitur cōtentiōis diffinitio.

Secūda vo cōtentiōis diuerſificatio.

Tertia vo cōtentiōis offenſio.

¶ Pars prima huiꝰ ſmonis. in q̃ ponit̃ cōtentiōis quidditas ⁊ diffinitio.

PRimo igit̃ ĩ iſto ſmōe ſciendū ē q cōtētio ſic diffinit̃ ab Amb°. Cōtētio ē ĩpugtio veritatis pſiſtēs ĩ ſermōe cā vincēdi cū cōfidētia clamoꝝ. Sup q̃ diffinitione dic̃ Alex. ĩ ſecūda pte ſume ſue in tractatu đ diuiſiōibꝫ pctĩ. in illa diuiſione q̃ ē ĩ pctm̄ cordis ⁊c. q iſta diffinitio dat̃ cū circūſtātia agguāte. Quidā. n. clamore vincē volūt ut non tm̄ ſit ibi ĩpugtio vitaꝝ. ſ3 clamor indebitus. Nihilominꝰ tn̄ ĩpugnatio veritatis maliuolētia arguitiōis ē cōtentio

Vn̄ dr̄. 2. ad Thimoꝝ. 2°. ĩ glo. Solēt ĩ cōtentiōe talia opponi elimato maliuolētie argumēto vnde moueāt aĩos ĩſipiētiū fratꝝ. Vn̄ gnālit̃ cōtētio pōt dici ĩpugnatio veritatis pſiſtēs ĩ ſermōe cā vincēdi. Et diffinit̃ h cōtētio put ē pctm̄. Nā cōtentio etiā ponit̃ a Tullio in 2° rhetorice. color rhetoricꝰ ⁊ tūc diffinit eā ſic. Cōtentio ē oratio ad cōfirmādū ⁊ cōfutādū accōmodata. Inqꝫtū āt ē vitiū apl's admonet vitare. Ro. 13°. di. Nō ĩ ɔtētiōe ⁊ emulatiōe. s. ābulemꝰ ɔuerſando. Et Cato. Contra vboſos noli contēdē vbis. Et Gregꝰ. Ego puto ſalua fide meliꝰ. s. eē alieno ĩtellectui credē q̃ꝫ ɔtētiōibꝫ deſeruire. Et Cleobalus phus cōſulebat mulieri nō eē familiarē nec cōtēdē cū ſuis pn̄tibꝫ alienis. Et iō cōtentioſus ꝓhibet̃ ordinari. diſ. 46. §. p°. et. c. ſeditionarijs. Nō litigioſū ait aplus. 1. Thimoꝝ. 3°. s. oꝫ eē epm. qđ etiā extēdit̃ ad alios clericos. Rō autē hꝰ ꝓhibitiōis ē ut dic̃ Gratianꝰ vbi ſ. qa cōtētioſi ⁊ litigioſi ſūt ſupbi. uel adulatiōibꝫ ſibi aĩos pncipū conciliant. uel fr̄ibus ſuis detrahendo infamie notā ĩgerūt. uel int̃ frēs ſeminādo diſcordiā ſeditiōes facē nūq̃ꝫ ceſſant. Oſtēdit aūt Jacobꝰ ca°. 4°. ſue canonice tale vitiū ꝓcedē ex ɔcupiā ꝓut videlꝫ cōcupiſcētia ĩportat ĩclinatiōꝫ habitualē ad pctā q̃cūqꝫ. vn̄ ait. Unde bella ⁊ lites ĩ voƀ niſi ex ɔcupiſcētijs q̃ militant ĩ mēbris urīs! Eſt tn̄ aduertēdū q differētia ē int̃ cōtētionē ⁊ litigiū. qa cōtētio opponit̃ concordie ſeu caritati. Litigium vo amicicie. Pro cuiꝰ declaratiōe dic̃ beatus Tho. ſcda ſcde. q. 116. arti. p°. q litigiū ꝓprie conſiſtit ĩ vbis cū. s. vnꝰ vbis altiꝰ cōtradicit. In qua ɔdictiōe duo pn̄t attēdi

Qñqȝ cõtingit ꝯdictio ꝓpt pſonã di-
cẽtis cui ꝯdicẽs cõſentire recuſat ꝓpt
defectũ amoris ad aĩos vniẽtis. ⁊ h̄ videt̃
ptinẽ ad diſcordiã ꝯtriã caritati. Qñqȝ
v̊o ꝯdictio orit̃ rõne pſone quã cõtri-
ſtare nõ veret̃. ⁊ h̄ ꝯdictio eſt litigiũ
ꝯtriũ amicitie ſeu affabilitati ad quã
ptinet delectabilit̃ aliȷ̃s ꝯuiuẽ. Vñ dic
phus ĩ 4° ethicoꝝ ꝙ q ad oĩa ꝯdicunt
cã ei⁹ q̃d ẽ ꝯtriſtare neqȝ q̃ſcũqȝ curã-
tes: diſcoli ⁊ litigioſi vocant̃. Et ſic pȝ
qd ſit cõtẽtio ⁊ quõ ꝓhibet̃ ⁊ q̃ diffe-
rẽtia ẽ int̃ cõtẽtionẽ ⁊ litigiũ. patetqȝ
ps p̊ma hui⁹ ſermõis.

¶ Pars ſecũda hui⁹ ſermõis. in q̃ ponit̃
cõtẽtiõis diuiſificatio ſiue variatio.

Secũdo ĩ iſto ſermõe ſciẽdũ ẽ
ꝙ multiplex ĩuenit̃ cõtẽtio ⁊
maxĩe triplex. Prima ẽ cõtẽ-
tio diſputatoria. Secũda eſt cõtentio
litigatoria. Tertia ẽ cõtẽtio oſtẽtato-
ria. P̊ dico ꝙ ẽ cõtentio diſputatoria
ſ irrationabilit̃ facta. Ait. n. ſapientia
ꝓv̊. zo. Honor. n. ẽ viro ſi ſepauerit ſe
a cõtẽtiõib⁹. Et Iac. 4° ca°. ait. Vbi. n.
zelus ⁊ cõtẽtio ibi ĩcõſtãtia ⁊ oẽ op⁹
prauũ. Sȝ q̃rit̃ vtꝝ liceat ĩ diſputa-
tiõe cõtẽdẽ. Ad h̄ r̃ndet̃ ſm Alex. ĩ
ſecũda pte ſũme ſue ĩ tractatu d̃ ꝯtẽ-
tiõe. et Tho. ſcd̃a ſcd̃e. q. z. ĩ tractatu
de diuiſiõib⁹ pcti ĩ illa diuiſiõe q̃ ẽ in
pctm̃ oris. arti. z°. ꝙ cõtẽdẽ ĩ diſputa-
tiõe dupl̃r põt ĩtelligi. P̊ mõ ꝙ cõtẽ-
dere idẽ ſit ꝙ certare ꝓ veritate. Et ſic
licitũ ẽ in caſu aliquo in diſputatione
cõtẽdẽ maxĩe cũ hereticĩ. z° mõ ĩ di-
ſputatione cõtẽdere põt intelligi idẽ
eſſẽ ꝙ veritatẽ ĩpugnare ⁊ cũ intẽtiõe
vĩcẽdi quo mõ cõtẽdũt h̃etici. ⁊ h̄ nõ
licet. Vñ nõndũ ad maiorẽ expſſiõȝ
ꝙ triplicit̃ ẽ contẽtio vitioſa. ⁊ talis ẽ
multũ euitanda. P̊ qa ꝯ ſciẽ verita-
tẽ. z° qa ꝯ modeſtie cõgruitatẽ. 3°
ꝓpt mãe ĩutilitatẽ. P̊ dico ꝙ ꝯtẽtio
eſt mala ⁊ peſſima qñ. s. ẽ ĩpugnatio
veritatis aduertẽt̃ ⁊ mõ ĩordinato ⁊
cũ clamore. ⁊ h̄ ẽ pctm̃ mortale ſm di-
ctos doc. Vñ ⁊ apl̃s ponit cõtẽtiones
int̃ opa carnis ad Gal. 5°. di. ꝙ qui ta-
lia agũt regnũ dei nõ cõſequent̃. Qd̃
dȝ intelligi de reb⁹ ĩportantie ut q̃ pti
nent ad fidẽ ⁊ bonos mores. uel deter
minata p eccl̃iam uel ptinẽtia ad doc-
trinas vtiles uel alia nõbilia. Nã con-
tẽtio q̃ fit int̃ pueros ⁊ ꝯ veritatẽ nõ
vr̃ mortale. tñ dȝ multũ vitari. z° di-
co ꝙ cõtẽtio ẽ etiã vitioſa qñ etiã fie-
ret ꝓ veritate ſ modo ĩordinato ⁊ in-
debito. ⁊ tunc videt̃ veniale pctm̃ ſm
Tho. vbi ſ. niſi forte tãta inordinatio
fiat ĩ cõtẽdendo ꝙ nõbilit̃ ſequat̃ ſcã-
dalum alioꝝ qa poſſet eẽ mortale. Vñ
apl̃s p⁹ q̃ȝ dixit. Noli cõtẽdere v̊bis. z
Thimot. z°. ſubdit cãm. Ad nihil. n.
vtile ẽ niſi ad ſubuerſionẽ audiẽtiũ.
Subuerſio aũt ſcãdalũ nõbile ĩportat
Sȝ ſi fiat cõtẽtio ad ĩpugnãdũ falſita-
tẽ debito mõ. h̄ ut dictũ ẽ laudabile ẽ
Vñ glo. ſup illud. i. Regũ. 14°. Accidit
ut quadã die ꝛc. dic. Catholici ꝯ here-
ticos cõtẽtiões nõ cõmoueãt niſi p̊us
ad certamen cõuocẽtur. In q̊ tñ cauẽ-
dũ ẽ ut nõ ponãt ſe ad contẽdẽdũ cũ
iudeis uel hereticĩ niſi bñ periti ne fi-
dei doctrina ꝯfuſiõi pateat ſi neſcirẽt
ſufficient̃ r̃ndere obiectis. Inſup etiã
nec corã indoctis ⁊ ſimplicib⁹ q̊rũ fi-
des tãto firmior ẽ ĩ eis quãto min⁹ cõ
trarietatĩ aliqd audierũt. Audiẽtes. n
ꝯtria his q̃ tenent mẽte incipiũt vacil-
lare. 3° cõtẽtio ẽ vitioſa ꝓpt mãe in-
utilitatẽ. ut cũ fiũt cõtẽtiões d̃ rebus
nullius vtilitatis vtꝝ ſic uel alit̃ ſint.
Vñ aplus. i. Thimot. 6°. Si qs aliter

docet ⁊ nõ acqeſcit ſanis ſmõib⁹ Ihu
xp̃i. ⁊ ei q̃ ſm pietatẽ ẽ doctrine: ſup-
bus ẽ. nihil ſciẽs ſ; lãguẽs circa q̃ões
⁊ pugnas v̂boꝝ. ex q̃b⁹ oriũtur ĩuidie
ꝯtẽtiões. blaſphemie. ſuſpitiões ma-
le. ꝯflictatiões hoĩu3 mẽte corruptoꝝ
Vñ dic glo. ſup illud. Languens circa
pugnas v̂boꝝ. i. ĩexpedit⁹ ad ſoluẽdũ
eas lãguẽs. ait. Nõ. n. recuſando fidẽ
penit⁹ morit̃ ⁊ ad v̂itatis ſciam cõua-
leſcit. ſ; q̃i repẽtinis acceſſiõib⁹ lãguet
circa q̃ões. Secũda ẽ ꝯtẽtio litiga-
toria. s. cũ aliq̃s ĩ iudicio cõtendit ut
hẽat bõa ſua. S3 forte q̃res vtꝝ aliq̃s
poſſit ad h̃ ꝙ rehabeat bona ſua ꝯten-
dẽ cũ alio ĩ iudicio ſine pctõ. Rñdet̃
ſm Alex. vbi s̃. ꝙ ꝯtẽtio uel importat
diſcordiã uel ꝯtrouerſiam. p̊. n. ꝓut
cõtẽtio ĩportat diſcordiã q̃ ẽ gnãtiua
odij ⁊ ſcãdali. nõ ẽ licitũ viris pfectis
in iudicio ꝯtendẽ. ut pat3. 14. q. i. epũs
Vñ Math. 5°. dr̃. Ei q vult in iudicio
ꝯtẽdẽ tecũ ⁊ tunicã tollẽ. dimitte ei ⁊
palliũ. Vñ ap̃ls rephẽdit Corinthios
q ĩ iudicio ad ĩuicẽ contẽdebãt. di. i.
Cor. 6°. Cõtẽdit q̃s ĩ iudicio cũ fratre
ſuo. s. h̃ modo q̃d nõ licet. Vñ Greg⁹
dic. Dũ ꝓ trena re pax a corde cũ ꝓxi-
mo ſcindit̃. apparet ꝙ pl⁹ res q̃3 ꝓxim⁹
amat̃. Hoc g̊ mõ nõ ẽ licitũ ſua repetẽ
cũ ĩtentione litigioſa. Et ſic põt expo-
ni illud ap̃li. i. Cor. 6°. Secularia iudi-
cia ſi habetĩ. s. h̃ mõ oĩo pctm̃ ẽ ĩ vob̃.
2° mõ ꝯtẽtio põt accipi ꝓut ĩportat
ꝯtrouerſiã q̃ etiã aliq̃n fit cũ cã debita
⁊ ſic exñte cã debita licitũ ẽ ĩ dicto iu-
dicio ꝯtendẽ ⁊ ſua repetẽ. Vñ Grego⁹
dic. Nõ ſolũ cura eẽ d3 ne nr̃a ſubtra-
hãt̃ ſ; ne rapiãt̃. nõ ſua ſemetipſos p-
dãt. Veꝝ ꝯſiderãdo ꝙ ĩ h⁹mõi ꝯten-
tionib⁹ fiũt multa pctã ex vtraq3 pte
mendacia. s. piuria. odia. contumelie

fraudes ⁊ alia: forte eẽt meli⁹ talia di-
mittẽ q̃3 tot picul̃ ſe exponẽ. ⁊ p̃cipue
q̃ñ litigia ſũt intricata ⁊ iudices ſunt
cupiditati nõ veritati dediti. vel cũ al
tera pte ꝯponẽ etiã diminuẽdo de iu-
re ſuo. q̃a vari⁹ euẽt⁹ belli cãꝝ ⁊ expẽ-
ſe multe. Vñ et. 2. q. 5. c. ſi pmates. dr̃
ꝙ iudex d3 laborare ad cõcordiã ptiũ
⁊ d3 litigãtes cõciliare. ff. de offi. pſi. l.
illicitas. Deb3 etiã obſuari modeſtia
ĩ litigijs. Vñ dr̃. 5. q. 4. c. in loco. ꝙ q̃c-
q̃d aut ꝯſedẽtiũ conſultationib⁹ agit̃
aut ab accuſantiũ pte ꝓponit̃: ſic deb3
mitiſſima v̂boꝝ relatiõe referri ut nec
ꝯtẽtioſis vocib⁹ ſenſus audiẽtiũ tur-
bet. i. clamoſus. nec iudicij vigorẽ de
tumultu eneruet. Tertia eſt ꝯtentio
oſtentatoria q̃ ꝓcedit ex inuidia quã
hñt ad ĩuicẽ aliq̃ erga ſuos p̃ncipes. i.
doctores. Nã cũ videt doctorẽ aliorũ
magĩ laudari ⁊ ĩ opiniõe magĩ q̃3 ſuũ
ĩuidẽt ⁊ ꝯtẽdut ꝯ̃ laudãtes alios. Ta-
lis ꝯtẽtio fuit ĩ Corinthis cõuerſis ad
fidẽ a Paulo. Vñ eos redarguẽs ait. i.
Cor. p̊. Cõtẽtiones ſũt ĩ vob̃. hoc aũt
dico q̃d vnuſq̃ſq3 dicit: Ego ſũ cephe
i. Petri. Ego ãt Pauli. Ego v̂o appollo
Nũq̃d diuiſus ẽ xp̃s. Et ĩ 3° ca°. Cũ ſit
int̃ vos çelus ⁊ ꝯtẽtio. i. ĩuidia ex qua
ꝓcedit cõtẽtio: nõne carnales eſtis. i.
ſenſuales ⁊ beſtiales? Exiſtĩabãt ta-
les ꝙ qui a meliori ⁊ maiori ſcõ fuerit
baptiçatus ille maiorẽ grãm cõſecut⁹
fuerit q̃a ipſi hoĩes daret grãm ut xp̃s
Et ſic q hẽbãt affectionẽ ad ap̃lm eũ
magĩ cõmẽdabãt ꝯ̃ baptiçatos uel cõ-
uerſos ab alijs tãq̃3 a nõ ita ſcis hoĩb⁹
⁊ nõ tãtã ꝯferẽtib⁹ grãm. ĩuidebãtq3
ĩuicẽ. S3 magn⁹ error iſte erat. q̃a ho-
mines nõ ſũt collatores ſacramẽtales
ſ; xp̃s. Et ſic errabãt ĩ inuio ⁊ nõ ĩ via
ĩcedẽtes v̂itat̃. Et iõ Paul⁹ reduxit.

Sic ⁊ diſcipuli Iohis baptiſte exiſtimantes Iohānē mgrm ſuū maiorem xpo. cū pleſ videret ocurrē ad ſeqlā xpi ⁊ doctrinā qui īuidētes ſibi h ſignificauerūt. Et forte de h aliqn otendebāt ꝙ maior eēt mgr eoꝝ. ⁊ iō potius deberēt ſeq. Sꝫ tales eos eduxit de tali iuio cū miſit duos diſcipulos ſuos di. Tu es q vētur9 es ⁊c. Math. xi°. vt. s. videtes miracula ei9 agnoſcerēt ⁊ crederēt verū meſſiā ⁊ ſibi magl adhererent ut dic Criſo9. Sic q̊tidie cōtēdūt qdā de p̄dicatoribus de doctoribꝫ de ſcis fundatoribꝫ religionū ⁊c. ⁊ fatue ſūt h9mōi cōtētiōes. ⁊ nil niſi errorē gnānt ⁊ diſcordiā. Legit. n. ꝙ duo doctores qꝝ vnus hēbat ī magnā deuotiōꝫ Iohem baptiſtā ali9 Iohem euāgeliſtā. Propt h diſputationē īierūt. ſ nocte pcedente diē aſſigtā diſputatiōis Iohes baptiſta ſuo deuoto apparuit. ⁊ Iohes euāgeliſtā ſuo. reuelantes ꝙ ipſi diſputationē talē dimitterēt. qa ipſi bene erāt cōcordes ī celis. Nā ⁊ cōtēdentes de reductiōe Dauid in regnū ſuū. tribus iſrl cū tribu iuda ſe diuiſerūt. qa ṽba dura ad īuicē habuerūt. z. Regl. 19°. Et alia multa poſſent adduci que cā breuitatis omitto. Patꝫ igit ps ſecūda h9 ſermōis.

Pars t̄tia hui9 ſmōis. ī q̄ declarat qn̄ cōtentio eſt culpabilis ⁊ laudabilis.

Tertio in iſto ſermōe circa cōtentiōis offenſionē iam pꝫ ex p̄cedētibꝫ qd dicēdū ſit. Triplex. n. ē otentio. s. vitupabil. laudabilis ⁊ mortalis. p̄. n. cōtentio ē vitupabilis qn̄ excedit metā pſonarū ⁊ negocioꝝ. uel ꝑut ē īpugtio falſitatis ſ modo īdebito ⁊ īordinato. z° contentio ē laudabilis ꝑut contētio ē impugnatio falſitatis ſ modo debito ⁊ ordinato ſine alioꝝ maxime puſilloꝝ ſcandalo. 3° cōtētio ē mortalis duobus modis. p̄. n. contentio ꝑut īportat īpugtionē veritatis ⁊ modo īdebito eſt pctm̄ mortale. z° mō cōtentio ꝑut īportat īpugtionē falſitatis. s. mō indebito uel īordinato. h eſt qn̄ gnāt ſcandalū alioꝝ eſt pctm̄ mortale. Patent iſta ex cōſideratiōe p̄cedēti. Sꝫ ad maiorē iſti9 mãe expſſiōꝫ tres concluſiōes ānotāt. quaꝝ Prima ē ꝙ cū aliis litigare. i. ī dictis uel ī factis aliquē otriſtare. aliqn̄ eſt vitioſū. aliqn̄ eſt ṽtuoſū. p̄ ē vitioſū ex tribꝫ cauſis. Prima eſt ex ꝑmptitudine animi ad otēdendū. s. cū aliqs eſt ſpꝑmptus ⁊ parat9 ad otēdendū. Secūda ex ītētiōe aī. s. cū aliqs nihil aliud intendit niſi odicē. Tertia ē ex delectatiōe. s. cū aliqs ī ipa odictiōe delectat Hec tria ſimul Iſidor9 ī li° ethimologiaꝝ pōit dicēs. Rixoſus ul litigioſus eſt a ritu canino dict9. ſp. n. ad odicēdū paratus ē ⁊ iurgio delectat ⁊ puocat cōtēdentē. In qbꝫ ṽbis tāgit p̄dicta tria ſm Tho. ſcda ſcde. q. 41. arti. p̄. z° cōtriſtare aliquē ī dictis ⁊ factis qn̄q ē ṽtuoſū. otriſtare. s. eos qbꝫ cōuiuit. ut dic phus 4° ethicoꝝ. Vn̄ ⁊ aplus dic. z. Cor. 7°. Si cōtriſtaui eos in epl'a nō me penitet. Et ſubdit cām quare cōtriſtauit eos di. Gaudeo nō quia contriſtati eſtis ſed quia contriſtati eſtis ad penitētiā. Et ideo his q ꝑni ſūt ad peccādū nō debem9 hilarē vultū oñdē ad eos delectādum ne videamur eoꝝ cōſentire pctō ⁊ quodāmō pctī mām miſtrare. Vn̄ dr Eccl. 7°. Filie tibi ſunt ſerua corpus illaꝝ ⁊ ne oñ das hilarem faciē tuam ad illas. Iſtis. n. duobꝫ modis uel ſuper h duo q ſuis ṽbis uel factis cōtriſtat aliū nō dr litigiare. ſm Tho. ſcda ſcde. q. 114.

atti.7°. Et ſic patꝫ ꝑma ɔc̄ꝰ. Secūda ɔc̄ꝰ eſt ꝙ litigiū ē ḡuius pctm̄ adulatiōe. Ad cuiꝰ declaratiōeꝫ nōndū ſꝫm Tho.ſc̄da ſc̄de.q.116.atti.2°.ꝙ iſta duo pctā ɔ̄tria.s.litigiū ⁊ adulatio pn̄t cō ſiderari dupliciter.ſ.extrinſece ex p̄te ſui motiui.⁊ intrinſece ex p̄te ſpeciei. P̊.n.conſiderādo ſp̄em vtriuſqꝫ pcti dico ꝙ litigiū ē ḡuiꝰ pctm̄ q̄ꝫ adulatio qḋ tali ratiōe oſtendo. Tanto aliqḋ pctm̄ ē ḡuiꝰ quāto magꝭ oppoſite v̊tuti repugn̄t.ſꝫ litigiū magꝭ opponit̄ v̊tuti affabilitatis uel amicitie. Cuiꝰ rō ē qa cū v̊tus amicitie ꝑncipalius tēdat ad delectādū: litigioſus q ſupḃabūdat ī cōtriſtādo ḡuiꝰ peccat q̄ꝫ placidꝰ ⁊ adulator q ſupḃabūdat ī delectando. 2° ɔſiderādo h̄ duo ex p̄te motiui ſe hn̄t ī ḡuitate pcti ſicut excedentia ⁊ exceſſa. Qn̄qꝫ.n.placidꝰ uel adulator ḡuiꝰ peccat q̄ꝫ litigioſus duplici ratiōe. P̊ ex p̄te fraudis inq̄ꝫtū adulator intendit decip̄e. Et formo ſic rationē. Magꝭ peccat q peccat cū dolo q̄ꝫ q peccat ſine dolo.ſꝫ ī adulatiōe videt̄ eē q̄dā doloſitas.qa adulator aliud dicit ore·aliud hꝫ ī corde.litigioſus aūt caret dolo·qa manifeſte dicit. Ille aūt q cū dolo peccat turpior ē·ut dic̄ phs 7° ethicoꝝ.g̊ q̄ꝫtū ad h̄ adulatio ē grauiꝰ pctm̄ litigio. Secūda rō ē ex p̄te finis·inq̄ꝫtū ꝑ adulationem adulator uel intēdit indebite honorē uel lucrū acq̄rē·ul̄ ꝑ adulationē ad peccādū inducē·qḋ ḡuiꝰ ē litigio. Qn̄qꝫ v̊o dico ꝙ litigioſus ḡuiꝰ peccat q̄ꝫ placidꝰ uel adulator.qḋ ꝓbo duplici rōne. Prima ē ex p̄te modi peccādi·ſic. Ceteris paribꝫ grauiꝰ pctm̄ ē nocē alicui manifeſte q̄ꝫ ꝑ violētiā q̄ꝫ occulte. Vn̄ rapina ḡuiꝰ pctm̄ ē q̄ꝫ furtū.ſꝫ litigioſꝰ intēdit nocē manifeſte ſuis v̊bis aliū ɔtriſtādo.placidꝰ v̊o occulte aliū decipiendo.g̊ ꝛc. Secūda rō eſt ex p̄te animi·ſic. Tanto pctm̄ ē ḡuiꝰ quāto ex maiori cōtēptu ꝓcedit.ſꝫ litigiū ex maiori ɔtēptu ꝓcedit qa fit maīfeſte q̄ꝫ adulatio q̄ fit doloſe ⁊ occulte.g̊ ꝛc.

Tertia ɔc̄ꝰ ē ꝙ litigiū ḡuat̄ ex duobus.s.ex ſtatu ⁊ cōtēptu.g̊ ſūme cauēdū. P̊ litigiū ḡuat̄ ex ſtatu. Et formo ſic rōnē. Tāto.n.aliqḋ pctm̄ videt̄ eē ḡuiꝰ quāto ſpūali ſtatui magis repugnat.ſꝫ litigiū magꝭ repugn̄t ſpūali ſtatui.s.ꝑlatiōis ⁊ religiōis eo ꝙ magis opponit̄ ꝑfectiōi ꝑlatiōis ⁊ ɔtēplatiōis religiōis.g̊ ꝛc. Et ideo ap̄ſus.2. Thimot.2°. Oportꝫ ſeruū dn̄i nō litigare ſꝫ māſuetū eē ad oēs. In quo v̊bo oñdit ꝙ religioſus dꝫ cauē a cōtētiōe. Et iō.5.q.4.c.in loco.dr̄ ꝙ clerici uel mōachi ī ſynodo accuſādo ul̄ referēdo ꝑſtrep̄e nō debēt vocibꝫ ɔtētioſis. ⁊ diſ.90.c.ſi qs monachus.dr̄ ꝙ contētioſus monachꝰ a ꝑore ſuo ſꝫm q̄litatē culpe ē puniēdꝰ. 2° litigiū grauat̄ ex cōtēptu·puta qn̄ intēdit hō ul̄ īpugn̄re veritatē·uel dicētē ī cōtēptū adducē·ut ſi qs v̊bis alterius ɔ̄dicat ⁊ eum ad contemptū aliorū deducat ſꝫm Tho.ſc̄da ſc̄de.q.116.atti.2°. Vitande g̊ ſūt cōtētiones īutiles q̄ vtiqꝫ inſtigantur ope diaboli cui ſūme diſplicet cōcordia hoīuꝫ. Vn̄ legit̄ ī vitis patꝝ.ꝙ cū duo germani ī heremo habitarēt deo militantes.⁊ diu ī maxīa ɔcordia vixiſſent·nūq̄ꝫ cōtētiōis v̊bū hn̄tes·vnus eorū inſtigatꝰ a diabolo q̄dā die dixit. Tantū eſt ꝙ nō fecimꝰ aliquā cōtētionē: faciamꝰ uel vnam. Cui alt̄ dixit.neſcire ſe facē. Cui ille dixit. Ponamꝰ laterē ul̄ aliquā rē in mediū.⁊ dicā ꝙ ē mea.⁊ tu econtra ꝙ ē tua ꝛc. Cū igit̄ cepiſſent·pꝰ binā replicationē modo priori cū accrit̄ p̄mꝰ loqueret̄.alius ſubito aſſentiebat di.

Accipe ſi tua eſt. Et cũ pluries iteraſſent negociũ nũq̃ʒ potuit ille vinci ut verã cõtẽtionẽ facerent· ſicqʒ diabolꝰ cõfuſus. ẽ. Vñ Augꝰ ĩ ſermone de pace in regula inqt. Lites ãt aut nullas habeatis aut q̃ʒ celerrime finiãt ne ira creſcat in odiũ ⁊ trabẽ faciat de feſtuca ⁊ aĩam faciat homicidã. Sic. n. legitis. Qui odit fratrẽ ſuũ homicida ẽ. Quicũqʒ cõuitio uel maledicto uel in crimis obiectu aliquẽ leſerit meminerit ſatiſfactiõe q̃ʒ totius curare qđ facit. ⁊ ille q leſus ẽ ſine diſceptatiõe dimittere. Si autẽ ĩuicẽ ſe leſerint· ĩuicẽ ſibi debita relaxare debebũt ꝑpt̃ oratiões vr̃as q̃s vtiqʒ quãto crebriores habẽt tãto ſanctiores hr̃e debẽt. Melior ẽ ãt q q̃uis ſepe ira tẽptet᷑· tñ ĩpetrare feſtinat ut ſibi dimittat cui ſe feciſſe agnoſcit ĩiuriã· q̃ʒ q tardiꝰ iraſcit᷑ ⁊ ad veniã petẽdã tardiꝰ ĩclinat᷑. Qui autẽ nõ vult dimittẽ frĩ non ſe ſperet accipere orationis effectum. h̃ ille. Et iõ in euangelio hodierno Luc. 15º ca. cõtẽdente filio cõtra patrem. qa filiũ adoleſcentẽ qui oĩa bona ſua luxurioſe viuẽdo cõſũpſerat honorifice receperat. ⁊ dicente. Ecce tot annis ſeruio tibi ⁊ nũq̃ʒ mãdatum tuũ p̃teriui ⁊c. Placauit eũ pat̃ benigne. di. Fili tu ſp mecum es ⁊ oĩa mea tua ſũt. Epulari aũt ⁊ gaudẽ oportebat. qa frat̃ tuus h̃ mortuꝰ erat ⁊ reuixit· perierat ⁊ inuẽtꝰ ẽ. Nõ ſimꝰ ḡ cõtẽtioſi ſ3 mãſueti ⁊ humiles ut ſic poſſimus puenire ad qetẽ etnã quã mãſuetiſſimus Iheſus nob̃ cõcedẽ dignet᷑ ĩ ſcl̃a ſclõꝝ. Amẽ.

¶ Dñica tertia ĩ q̃dragesima ĩ mane· de diſcordia alia inanis gl̃ie filia ⁊ ptialitatũ iniqtate peſſima Sermo. 56º.

OMne quod eſt ĩ mundo aut eſt cõcupiſcentia carnis· aut ɔcupiſcentia oculoꝝ· aut ſupbia vite. Iterum vbi ſ. Poſt tractatum de cõtentione fratres cariſſimi: cõgrue ſequit᷑ tractare de diſcordia ⁊ diuiſione q̃ ẽ etiã inanis gl̃ie filia ſub qua cõtinet᷑ ſeditio ſm doc. ut ſpecies ſub genẽ. Et iõ nõ numerat᷑ int̃ filias vanagl̃ie· qa ſub diſcordia ɔtinet᷑. Vñ ĩ iſto tractatu đ vtroqʒ dicemꝰ. Quãtũ autẽ malum ſit ſeditio ⁊ diſcordia oñdit infallibilis veritas. di. in euangelio hodierno Luc. xiº. Omne regnũ in ſeipſũ diuiſũ deſolabitur ⁊ domus ſupra domum cadet. Experiẽtia teſte odibilis horribilis ẽ atqʒ morboſa ptialitas ⁊ diuiſio ciuitatũ. Nõne diebus noſtris ꝑpter ptialitatẽ guelfoꝝ ⁊ gibellinoꝝ ĩ diuerſis italie ptib᷒ vidimꝰ ciuitates ⁊ caſtra deſtructa atqʒ cõſũpta ⁊ cõbuſta. Et iõ ꝓpheta ait. Mirabiles elatiões maris. i. partialiũ ſuperboꝝ ⁊ amatoꝝ· mirabilis ĩ altis dñs. s. ſupbos ĩpos hũiliãs ⁊ caſtigãs quia ut ait Iohes ĩ vbis ꝓpoſitis. Oẽ qđ eſt in mũdo ⁊c. De qua diſcordia ⁊ ſeditione ĩ pñti ſermone tres conſiderationes annotabimus· quarũ
Prima dicetur eaꝝ diuerſificatio.
Secũda v̓o pticularis offenſio.
Tertia aũt originalis ꝓceſſio.

¶ Pars prima huiꝰ ſermoniſ. in qua declaratur que ſit differẽtia inter diſcordiam ⁊ ſeditionem.

PRimo igit᷑ in iſto ſermõe cõſiderabimꝰ earũ. s. diſcordie ⁊ ſeditioniſ diuerſificationẽ. Ad quoꝝ declarationem tria notãda

ſunt. ꝓ notandū ē ꝙ diſcordia dr̄ q̄i
diuerſū coꝛ ab altero. Et iō dicūt phi
moꝛales ꝙ diſcoꝛdia ē aliquoꝝ diſſi-
dentia quos ꝓus amoꝛis vinculū col-
ligauerat. Et iō ait phūs 8° ethicoꝝ.
Amicitia facit ex multis vnū. Diſcoꝛ-
dia v̄o multa ex vno. Et Tulli⁹ li° 4°
de Tuſculanis q̄onibꝫ dic. Diſcoꝛdia
eſt ira acerbioꝛ itimo odio ī coꝛde cō-
tenta. Et iō ſm Tho. ſc̄da ſc̄de. q. 38.
arti. 2°. īpoꝛtat diſcoꝛdia quādā diuer
ſitatē ſiue diſgregationē volūtatum
inq̄ꝫtū. s. voluntas vnius ſtat ī vno ⁊
volūtas alterius ſtat in alio. Et iō po-
nitur filia vanagl'ie. qa ꝙ volūtas ali-
cui⁹ in ꝓprio ſtat ꝓuenit ex h̄ ꝙ qs p̄-
fert q̄ ſūt ſua his q̄ ſūt alioꝝ. Et h̄ cū
fit īoꝛdinate ꝑtinet ad ſupbiā ⁊ īanē
gl'iam. ꝰ ē eius filia ⁊c. 2° notādū ꝙ
diſcoꝛdia ē pctm̄. qa ut ait btūs Tho.
vbi ſ. arti. p̄. Quis volūtas vni⁹ hoīs
inq̄ꝫtū inheret volūtati dei ſit regula-
ta ſm ꝓmā regulā. s. dei. ⁊ iō diſcoꝛ-
dare a tali volūtate ꝓximi ē pctm̄. qa
ꝑ h̄ diſcoꝛdat' a diūa regula. Sꝫ ſi vo-
luntas hoīs ē deo ꝯtria. ē quedā ꝑuer-
ſa regula a q̄ diſcoꝛdare bonū ē. Vn̄ ſi-
cut facē diſcoꝛdiā ꝑ quā tollitur bona
cōcoꝛdia quā caritas facit ē graue pec-
catū. Propt' h̄ dr̄ ꝓv̄. 6° ca°. Sex ſūt q̄
odit deus ⁊ ſeptimū deteſtat' aīa eius.
⁊ ponit h̄ ſeptimū: qui ſeminat inter
frēs diſcoꝛdias. q̄d ē officiū diaboli q
ſemīat çiçania ī medio tritici. Math.
13°. Sic cauſare diſcoꝛdiā ꝑ quā tollit'
mala concoꝛdia. de qua dr̄ Eçech.
ca°. Maledicta eoꝝ concoꝛdia. s. ī vo-
lēdo malū. laudabile ē. Qd̄ ītelligēs
Paul⁹ poſuit diſcoꝛdiā int' phariſeos
⁊ ſaduceos q ꝯcoꝛdabāt in īiuſta ꝑſe-
cutiōe ⁊ nocumēto ſui. Dr̄. n. act. 23°.
Sciēs aūt Paulus quia vna ps eēt ſa-
duceoꝝ. alia phariſeoꝝ: exclamauit
in cōcilio: De ſpe ⁊ reſurrectiōe moꝛ-
tuoꝝ ego iudicoꝛ. Et cum h̄ dixiſſet:
facta ē diſſenſio int' ſaduceos et pha-
riſeos. Hoc etiā fecit xp̄us di. Nō ve-
ni mittē pacē ſ; gladiū. Math. x°. s. ſe-
ꝑando ꝯcoꝛdiā ī malo. Qn̄ āt diſcoꝛ-
dia ſit pctm̄ patebit in parte ſequēti.
Tertiū notādū ē ꝙ ſeditio ꝯtinetur
ſub diſcoꝛdia ⁊ aliud eſt ab ea. Impoꝛ-
tat. n. diſcoꝛdiam nō quācūqꝫ ſ; inter
ꝑtes alicui⁹ multitudinis. Vn̄ Iſidoꝛ⁹
dic in li° ethimologiaꝝ ꝙ ſeditioſus ē
q diſſenſiones aīoꝝ facit ⁊ diſcoꝛdias
gignit. Cōuenit āt ſm Tho. ſc̄da ſc̄de
q. 42. arti. p̄. in aliq̄ cū ſciſmate rixa
⁊ bello. ⁊ ī aliq̄ differt. Cōuenit. n. ī h̄
qa īpoꝛtat quādā ꝯdictionē. Differt
aūt a ſciſmate. qa ſciſma opponit' vni-
tati ſpūalis multitudinis eccl'ie. Sedi-
tio āt vnitati tꝑali ſeu ſeculari. s. mul
titudini ciuitatis. Differt autē a bello
⁊ rixa. qa bellū ꝓprie eſt ꝯ exⁿneos ho-
ſtes q̄i multitudinis ad multitudinē.
Rixa aūt vni⁹ ad vnū. uel paucoꝝ ad
paucos. Sꝫ ſeditio ꝓp̄e ē int' ꝑtes vni⁹
multitudinis int' ſe diſſentiētes. puta
cū vna ps excitat' ī tumultū ꝯ aliam.
Differūt etiā bellū ⁊ rixa a ſeditione
in h̄. quia bellū ⁊ rixa īpoꝛtant impu-
gnatioꝫ ī actu. Sꝫ ſeditio dici pōt ſiue
ſit h⁹mōi īpugn̄tio ī actu ſiue fiat ꝑpa-
ratio etiā ad impugn̄tionē h⁹mōi. Vn̄
glo. ſu ꝑ epl'am. 2. ad Cor. ait. Sediti-
ones ſūt tumult⁹ ad pugnā. s. cū aliq
ſe ꝑparāt ⁊ ītēptāt pugnare. Et iō h⁹-
mōi ſeditio ē gue pctm̄ ut patebit. ī.
Et ſic pꝫ ps ꝓma hui⁹ ſermonis.

¶ Pars ſecunda huius ſermonis. ī qua
declaratur ſi diſcoꝛdia ē culpabilis. ⁊
quō triplici lege repbat'.

Secūdo in iſto ſermone circa
offenſiōeꝫ diſcoꝛdie queritur
Vtrū diſcoꝛdia ſit peccatum

moꝛtale. Ad quod rñdet᷑ ꝙ diſcoꝛdia aliqñ nullū ē pctm̄·aliqñ veniale·aliqñ moꝛtale. Pꝛo cui⁹ declaratiōe dic beatus Tho.ſcda ſcde.q.38.arti.p̄.ꝙ diſcoꝛdia opponit᷑ concoꝛdie q̄ cauſat᷑ ex caritate. Caritas aūt multoꝝ coꝛda cōiungit in aliqd vnū qd ē pncipalit᷑ bonū diuinū·ſecūdario bonū ꝓximi. Diſcoꝛdia igit᷑ ea rōne cōtingit tripliciť fieri. p̄ p ſe ꝛ intētiōe qñ.s.diſſentit ab alijs ī aliq̄ qd eſt manifeſte ad honoꝛē dei uel bonū cōe ꝛ ꝑuate pſone·aduertēs illud eē bonū.ſ ꝓpt᷑ odiū īuidiā ꝛ īimicitias uel ptialitates diſcoꝛdat. Talis etiā ſi martyriū ſuſtinēt non ſaluaret᷑ in tali diſcoꝛdia manens qa h̄ ē ḡuiſſimū pctm̄ moꝛtale etiā ſi timoꝛe ductus h̄ facēt: ꝓpt᷑ ꝯtrietatē ad caritatē. licꝫ pmi mot⁹ h⁹mōi diſcoꝛdie ꝓpt᷑ īpfectiōnē act⁹ ſint etiam venialia. Vn̄ aplus ad Gal.5°. int᷑ opa carnis ponit diſſenſiōes.i.diſcoꝛdias ꝛ de eis dicit. Qui talia agūt regnū dei nō cōſequent᷑. Et qa illud eſt magnū pctm̄.iō diſ.90.c.p̄.dr̄. Studēdū eſt ep̄is ut diſſidētes.i.diſcoꝛdantes frēs ſiue clericos ſiue laicos ad pacē coherceant. Qd ſi nollent.dr̄ diſ.eadem.c. Oblatiōes diſſidentiū fratꝝ neqꝫ ī ſacrario neqꝫ ī gaçophilatio recipiatur. cū.s.odiū ē notoꝛiū ꝛ apertū ſm glo. ibidē. 2° cōtingit diſcoꝛdia p accñs ꝛ ſine intētiōe·ſ cū erroꝛe·piculo·uꝰ ptinaci inheſione.ut cum agit᷑ aliqd qd ſatꝫ clare apparet eē ad honoꝛē dei uel bonū cōe uel ꝑuate pſone.ꝛ maioꝛi pti ꝛ ſapiētioꝛi q ī facto repiūt᷑ videt᷑ tali modo fiendū.ꝛ aliqs diſſentit ab eis ꝛ nō cōcoꝛdat.qa ſibi nō videt᷑ h̄ bonū uel ita bonū. Et h̄ nō eſt ſine pctō veniali ſaltē uel etiā moꝛtali ſm m̄ām ī qua diſcoꝛdat.qa nimis de ſuo ſenſu pꝛeſumit·contra illud ꝓ̄.3° ca°. Ne innitaris pꝛudētie tue.quod hr̄ de cōſtitut.c.p̄.et illud.z.Coꝛ.vl̄t. Idē ſapite·pacē hēte. Sec⁹ āt ſi illud ī q̄ cō uenirēt nō ꝯcoꝛdate laudabile ē.ſm illud Exo.23°. Nō ſeqꝛ turbā ī malū. Nec ille ꝓpe diſcoꝛdat ab eis ſ ipſi ab eo. Et iō ſi dicat᷑. Pctm̄ pcipue moꝛtale ī ſcīs viris non īuenit᷑.ſ etiā ī ſcīs viris īuenit᷑ diſcoꝛdia. Dr̄.n.Act.15°. Facta ē diſſenſio int᷑ Paulū ꝛ Barnabā ita ut diſcederēt ab īuicē.ḡ diſcoꝛdia nō ē pctm̄ moꝛtale. Rñdetur ꝙ diſcoꝛdia que fuit int᷑ eos fuit p accñs ꝛ nō p ſe. Vterqꝫ.n.intēdebat bonū ſ vni videbat᷑ hoc eē bonū ꝛ alij aliud qd ad humanū defectū ptinebat. Nō enī erat talis ꝯtrouerſia ī his q̄ ſūt de neceſſitate ſalut·ꝗuis id ipſum fuit ex diuina ꝓuidentia oꝛdinatū ꝓpter vtilitatē inde ſequentē.ḡ patet qñ ē veniale. 3° mō cōtingit diſcoꝛdia int᷑ duos uel plures ſine peccato vtriuſqꝫ. Et hoc uel quia eſt de eo quod non ē manifeſte bonū.uꝰ quia vterqꝫ intendit bonum uel honoꝛis dei uel pꝛoximi vtilitatē.ſ vni videtur vno modo agendū aliquid quod tractatur.alteri aliud cōtrario modo.ꝛ rōnes ꝓbabiles ſunt ꝓ vtraqꝫ pte.ꝛ plures ſunt ꝛ ſapientes ſunt pꝛo vtraqꝫ parte.uel inter duos magne auctoꝛitatis uel ꝓbabilitatis. Et ſic etiā ī ſanctis viris aliquādo īuenitur diſcoꝛdia·ut exemplificatū eſt de Paulo ꝛ Barnaba. Et ſic patꝫ ꝙ diſcoꝛdia eſt malum ꝛ qñqꝫ peccatum moꝛtale. Et ideo repꝛobatur ꝛ deteſtatur triplici lege.ꝛ vnitas appꝛobat᷑.s.lege nat᷑e· lege ſcripture ꝛ lege gratie. p̄ repꝛobat᷑ diſcoꝛdia lege nat᷑e ꝛ vnitas ꝓbat᷑ tripliciť.ratiōe·auctoꝛitate.ꝛ exēplificatiōe. p̄ ꝓbat᷑ ī lege nāe diſcoꝛdiā repbatā ꝛc. triplici ratiōe. p̄ ex pt̄is ſingularitate

2° ex animi vnitate. 3° amoris ītegri-
tate. p° ex pr̄is ſingularitate. Cū.n.
ſimus filij eiuſdem patris celeſtis· ri-
diculū eſt ⁊ peſſimū malum q̄ non in
pace ⁊ cōcordia viuamꝰ. qa ſicut mē-
bra q̄ ſūt ſub vno capite vnū corpus
cōſtituūt. ⁊ filij ſub vno pr̄e vnā do-
mū efficiunt. Ita ⁊ nos q vnū deū ha-
bemꝰ ī celis· vnū p̄latū in t̄ris· vnā fi-
dē ī cordibꝫ· vnā legē in moribꝫ· vnū
regē in tp̄alibꝫ· vnū debemꝰ eē p con-
cordie vnitatē. Math. 23°. Vnꝰ ē.n. pr̄
veſter q ī celis ē. 2° idē ꝓbat̄ animi
vnitate. qa animꝰ nr̄ deꝰ ē. Si deus eſt
animꝰ nobis ut carmīa dicūt. ⁊ ē vnꝰ
deus. g° animꝰ nr̄ dꝫ eē vnꝰ· ut qcquid
vnus vult aliꝰ velit. Multa.n. ſūt mē-
bra ī vno corpe ⁊ tn̄ nō hn̄t niſi vnū
cor. Sic ⁊ nos licꝫ multi ſimꝰ· vnū cor
⁊ vnū animū hr̄e debemꝰ. Et iō Act.
4° ca°. dr̄. Multitudinis credētiū erat
aīa ⁊ cor vnū. Iō fingūt poete ut Oui-
dius q̄ Gorgone fuerunt tres ſorores
pulchre q̄ ſil' nō hēbāt niſi vnū oculū
quē altera cōmodabat alteri cū īdige-
bat. Sic nos q̄uis ſimꝰ corpe pl'es· vnū
tn̄ cordis oculū hr̄e debemꝰ quē īuicē
coīcemꝰ. g° debemꝰ cōcordes eē zc. 3°
idē ꝓbat̄ amoris integritate. qa qn̄ ſil'
plura miſcent̄ cōponūt̄ ⁊ cōficiūt̄: ſic
ſe hn̄t ad inuicē q̄ q̄litates vniꝰ ab al-
tero pticipant̄· ſicut ex pl'ibꝫ elemētis
fit vnū mixtū. ⁊ de pluribꝫ granis fit
vnꝰ panis. Sic nos non diſcordes eſſe
debemus· ſ; p amorē dīſa corda īuicē
debemꝰ vnire· ad Gal'. 4° ca°. Oēs vos
vnū eſtꝭ. Caritas.n. ē ſicut cemētū qđ
facit de pl'ibꝫ lapidibꝫ vnū muꝝ īex-
pugnabilē. Eph. 2°. Ipſa eſt que facit
vtraq; vnū zc. 2° ꝓbat̄ ī lege nature
diſcordiā repbatā ⁊ vnitatē ⁊ ɔcordiā
approbatā. auctoritate ī triplici doctri
na. s. phoꝝ· poetaꝝ ⁊ legū hūanatū.

p° g° ꝓbat̄ auctoritate phoꝝ. Ait.n.
Tulliꝰ lib° p° de officijs ſic. Quare ſuſ-
cipiēda ſūt bella ut ſine īiuria in pace
viuat̄. Itaq; ī pace q̄ nihil habita ſunt
īiuriaꝝ aut īſidiaꝝ ſp ē ɔſulēdū. bellū
itaq; ſuſcipiat̄ ut nihil aliud niſi pax
q̄ſita videat̄. Et ī ꝓūbijs ſapientū dr̄
ſic. Principiū aūt diſcordie ē aliqd ex
coī ſuū facē. Quietiſſime nāq; viuerēt
hoīes ſi duo v̄ba de medio tollerētur
s. meū ⁊ tuū. Ab alio itaq; ſp incipiat
diſſenſio· a te aūt recōciliatio. Et Var-
ro ī ſentētijs ait. Alit aūt ɔcordia mo-
res ad cohabitantiū aīos formare. Et
Sen̄ li° de moribꝫ ait. Pacē habete cū
hoībꝫ· bellū aūt cū vitijs. Et Fulgētiꝰ
li° 2°. micologiaꝝ dīc ſic. Sapiētes vi-
ri maiorē cum vitijs q̄ cū īimicis pu-
gnā gerunt. Et Didimus ad Alex. di-
cit ſic. Nos bella non gerimꝰ ſ; pacem
moribꝫ nō viribꝫ cōfirmamus. Sola
fortuna ē aduerſus quā ſepe pugn̄mꝰ ⁊
ſp vincimus. Et Iulius celſus 3° li° de
bello gallico ceſarꝭ dicit ſic. Int̄ duos
bellātes h̄ vnū tp̄us agēdi de pace eſt
dū ſibi vtq; cōfidit ⁊ pares ābo videt̄
Qđ ſi paululū alt̄i nō fortūa tribue-
rit vix vtet̄ cōditiōibꝫ pacis q ſupior
videt̄. nec equꝰ p te cōtentꝰ erit q oīa
habituꝝ ſe ſperat. Vn̄ Pytagoras. Fu
giēda ſūt a ciuitate ſeditio. a domo diſ
cordia: ⁊ in coī a cūctis rebꝫ intēperā-
tia. Hec illi phi pagani de cōcordia ⁊
vnitate inſtinctu nāe dixerūt. Nā cō-
cordia ad amicitiā ptinet· ut dīc phs
9° ethicoꝝ. Sūt ⁊ alia phoꝝ dicta que
cā breuitatis omitto. 2° idē ꝓbatur
auctoritate poetaꝝ q dogmatiçant q̄
cōcordia ē maxīe nccīa ad vitā hoīs.
Vn̄ Prudētius inqt. Pax plenū vir-
tutū opus· pax ſūma laboꝝ. Pax belli
exacti p̄ciū· p̄ciūq; picli. Nihil placi-
tū ē ſine pace deo· nec munꝰ ad aram

Cū cupias offerre ꝓbat ſi turbida frēꝫ
Mēs īpacato ſub pectore oderit antro
Meritorum clauſula pax eſt.
Nō īflata tumet nō īuidet emula frī.
Oīa ꝑpetitur patiens atqꝫ oīa credit.
Nūqꝫ leſa dolet cūcta offenſacula do-
mat. Occaſū lucī venia ꝑcurrē geſtit.
hec ille. Et Proſper ait. Moribus in
ſanctis pulchra eſt concordia pacis.
Spernūtur ꝑlia mūdi pace dei. h ille.
Et Lucreti⁹ li° 2°. dic ſic. Minima reꝝ
diſcordia turbat pacē. Et li°. x°. inqt.
Nulla fides pietaſqꝫ uiris q caſtra ſe-
quūtur. Venaleſqꝫ manus. ibi fas vbi
maxima merces. h ille. Et Cato inqt.
Ira odiū gnāt cōcordia nutrit amorē.
h ibi. Et ſic pꝫ auctoītatib⁹ poetaꝝ re-
ꝓbatā diſcordiā: ⁊ cōcordiā aꝓbatā.
3° idē ꝓbat auctoritatib⁹ legū huma
naꝝ uł ciuiliū ſic. Nullaten⁹ ad arma
⁊ rixas ptor ꝓcedē patiat qs pōt ſua
iuriſdictiōe ꝯpellē. ff. d vſufruc. l. eqſ-
ſimū. ⁊. ff. d offi. ꝓcon. l. cōgruit. g pꝫ.
Et iteꝝ. Pretor diſcordijs ꝓpīquoꝝ
ſedandis ꝓſpexit. qs ſolet cōis mā ex-
citare. ff. de lega. 2°. l. cū pr. §. dulciſſi-
mis. Nihil aliud agat pſes niſi ꝯtro-
uerſias dirimē ⁊ tātū hr̄e ſi eis ſponte
renūciēt litigātes. ff. de noui ope. nū.
l. i. Natalis facilitas hoīs ē ad diſſen-
tiēdū. ff. de arbitris. l. itē ſi vn⁹. qi di.
malū ē. Propt īmēſas diuiſiōes ple-
rūqꝫ res ad diuiſioꝫ ꝑuenit. ff. de ſerui-
vr. pdi. l. ī re coī. Quis. n. ferat libe-
ros a pentib⁹ a frīb⁹ ſororeſ a viris ꝯiu
ges ſegregari. C. coīa vtri⁹qꝫ iudicij. l
pſt. g pꝫ ⁊c. Durā eē ſepatioꝫ viri ab
vxore ⁊ filijs. pꝫ. ff. de lega. l. queſitā.
Cū. n. int nos cogtionē quādā nā cō-
ſtituit. ꝯns ē hoīem hoī inſidiari ne-
phas eē. ff. de iuſticia ⁊ iure. l. 3. Et ſic
pꝫ ī lege nature reꝓbatā diſcordiā ⁊
aꝓbatā ꝯcordiā auctoritatib⁹ pho-
rū poetaꝝ ⁊ legū hūanaꝝ ſiue ciuiliū.
3° ꝓbat diſcordiā reꝓbatā exemplo.
Nā illud reꝓbat tanqꝫ malū q d ſortit
malū effectū. pꝫ. Sꝫ tria clara ꝓpona-
m⁹ exēpla. qrū Primū ē de filijs regi
Edipi regis thebaꝝ. Orta ē. n. diſcor-
dia int Polynicē ⁊ Eteoclē filios ei⁹
ex q vnus alterū interemit ⁊ ſeruituti
ſuppoſita eſt ciuitas thebaꝝ ⁊ pl̄es ex
regib⁹ tā obſidētib⁹ qꝫ defendētibus
mortui ſūt ⁊ īfinite gētes. de qb⁹ Sta-
tius poeta inqt ⁊ cōpoſuit librū the-
baidos. Ecce qd facit diſcordia. Se-
cūdū ē exēplū Romuli ⁊ Remi fratꝝ
int qs orta fuit diſcordia. Iſti. n. romā
condiderūt. ⁊ cum eēt qō int eos quo
noīe vocari debēt ipſa ciuitas. Et fuit
iſta qō determiata ꝑ auguria. apparuerūt
n. vultures ⁊c. ut ī romanis cronicis
cōtinet. Sꝫ aliq mō de h facit mētiōeꝫ
lex dū dicit q ciuitas cōſtātinopolis
melioribus augurijs condita fuit qꝫ ro-
ma. C. de vete. iu. enu. l. i. §. ſꝫ ⁊ ſi q le-
ges. Demū ex ipſa diſcordia Romul⁹
fecit fratrē ſuū Remulū inrfici. De q
Lucan⁹ dicit. Nulla fides regni ſocijs
oīſqꝫ ptās īpatiens cōſortis erit ⁊c. Et
p⁹ modicū ſubijcit. Fratno primi ma-
dauerūt ſanguīe muri. De q etiā dic
lex. Nā ⁊ Romuli frat Rem⁹ occiſus
tradit. ut. ff. d re. l. fi. pꝫ g ⁊c. Ter-
tiū exemplū ē de diſcordia q orta fuit
int magnū Pōpeiū ⁊ Iuliū ceſarē ex
q Pompeius occiſus traditur a Pto-
lomeo rege. Et demū poſt omnem vi-
ctoriam Ceſar occiſus fuit a Bruto ⁊
Caſſio. quā hiſtoriā recitat Lucanus.
Propt g iſtā diſcordiā tollēdā roma-
ni voluerunt q romanū īpꝛiū redu-
ceret ad vnū ⁊ nō ad plures. ff. de ori.
iuris. l. 2. §. nouiſſime. Unde Iero⁹ ad
Ruſticū monachū di. In apib⁹ ꝑnci-
pes ſunt. Grues vnā ſequūtur ordine

lr̄ato. Imꝑator vn⁹. vn⁹ iudex ꝓuin-
cie. Roma ut cōdita ē duos frēs ſimul
reges hr̄e nō potuit. ⁊ paricidio dedi-
cat̄ ⁊c. hn̄t. 7. q. i. c. ī apib⁹. Et ſic patȝ
q̄lit̄ in lege nāe diſcordia reꝓbat̄. 2°
p̄ncipalit̄ idē ꝓbat̄ ī lege ſcripture. ⁊
h̄ triplici doctrina. s. Moſayca. hiſto-
rica ⁊ ꝓphetica. p̄ doctrina Moſayca
reꝓbat̄ diſcordia. approbat̄qȝ ↄcordia
diſcurrendo ſic. Non ſit int̄ vos ra-
dix germinans fel ⁊ amaritudines. i.
diſcordias. Deut°. 29°. Dabo eis cor
vnū ⁊ ſpm̄ vnū. Ezech. xi°. Nā ꝓpter
multā ſubām quā hēbat Abraham ⁊
Loth. facta eſt diſcordia int̄ paſtores
eoꝝ. ⁊ iō diuiſerūt ſe. Gen̄. 13°. Facta
eſt diſcordia maxīa int̄ Jacob ⁊ Eſau.
Gen̄. 27°. Ex īuidia qa munera Abel
deo placuerūt. orta eſt diſcordia inter
Cayn ⁊ Abel. Gen̄. 4° ca°. Nā occaſi-
one Dyne quā Sichen opp̄ſſit facta ē
diſcordia inter ipſum ⁊ filios Jacob ⁊
multa homicidia ſubſecuta ſūt. Gen̄.
34° ca°. Ecce in lege Moyſi q̊t diſcor-
die q̄ tn̄ omnes fuerūt reprobate ⁊c.

2° idē ꝓbatur doctrina hiſtorica. s.
ſcripture ſacre. Cōcordia. n. ⁊ vnitas
figurata ē. i. Regꝫ. x° ca°. vbi dr̄ Sauli
Inueniēt te frēs viri aſcendētes vnus
portās tres panes. vnus portans tres
hedos. ⁊ vn⁹ portās lagenā vini. Et nō
ꝙ tres iſti viri ſūt pr̄ fili⁹ ⁊ ſpūs ſcūs.
Pater. n. cui attribuit̄ potētia hȝ tres
panes. i. tria q̄ ī creatiōe rerū īueniūt̄.
s. pōd⁹. numer⁹ ⁊ mēſura. ut dr̄ Sap̄.
xi°. Filius cui attribuit̄ ſapiētia hȝ tres
hedos. i. nās vnitate pſone. s. diuinita-
tē aīam ⁊ carnē. Gen̄. 40. Videbā corā
me vitē ī q̄ erāt tres ꝓpagines. Spūs
ſcūs cui attribuitur clementia. lagenā
vini. i. cōſolatiōis ⁊ grē. Iſti tres vnū
ſūt. qa vn⁹ ē de⁹. Sic nos debem⁹ vnū
eſſe. Joh̄. 17°. Pr̄ volo ut quō ego ⁊ tu
vnū ſum⁹. ita ⁊ iſti ī nob̄ vnū ſint. Et
iō Joſue. 9°. dr̄. Cōgregati ſunt ut pu-
gnarēt ↄ̄ Joſue vno aīo. Et Judith. 4°.
Clamauerūt ad deū iſrl̄ vnanimit̄. Et
eiuſdē 6°. Cum oī lamētatione ⁊ fletu
vnanimit̄ p̄ces ſuaſ dn̄o effuderūt. Et
eiuſdē. 7°. Vnanimit̄ orātes ut de⁹ iſrl̄
miam ſuā oñderet. Et Judic. 20. ca°.
Cōuenit vniuerſus iſrl̄ ad ciuitatē. q̄i
hō vn⁹ eadē mēte vnoqȝ conſilio. Et
iō ḡuis ⁊ ꝑuerſa diſcordia facta ē int̄
Abſalon ⁊ Dauid. 2. Regꝫ. 16° ca°. Et
ꝓpt̄ vxorē leuite facta eſt diſſenſio ⁊
diſcordia maxīa int̄ beniamin ⁊ filios
iſrl̄. ⁊ homicidia multa ſunt ſecuta. Iu-
dic. 20. ca°. Et ꝓpt̄ vxorē Samſonis
alteri traditā facta ē diſcordia int̄ ip-
ſū ⁊ philiſteos. Judic. 15° ca°. Ecce in
hiſtoriis ſacre ſcripture reprobata eſt
diſcordia.

3° ī lege ſcripture idē ꝓbat̄ auctori-
tate ⁊ doctrina ꝓphaꝝ. Indicatū eſt
mihi ī toto orbe t̄rarū ꝑplm̄ eē diſpſū
q nouis vtēt̄ legib⁹ ⁊ ↄ̄ oīuȝ gētiū fa-
ciēs cōſuetudinē regū iuſſa cōtēnēt. ⁊
vniuerſarū cōcordiā nationū ſua diſ-
ſenſiōe violaret. Heſter. 13°. Qui facit
cōcordiā ī ſublimib⁹ ſuis. Job. 25° ca°.
Qui ſeminat diſcordias diligit rixas.
ꝓ̊. 17°. In trib⁹ bn̄placitū ē ſpūi meo
q̄ ſūt ꝓbata corā deo ⁊ hoīb⁹: ↄcordia
fratꝝ ⁊ amor ꝓxioꝝ ⁊ vir ⁊ mulier bn̄
ſibi cōſentiētes. Eccl. 25° ca°. Homo
ꝑuerſus ſuſcitat lites. ⁊ hō v̂boſus ſe-
ꝑat p̄ncipes. ꝓ̊. 16° ca°. Ve mihi mr̄
mea q̄re genuiſti me viꝝ rixoſū virū
diſcordē ī vniuerſa t̄ra. Jere. 15°. Da-
bo eis cor vnū ⁊ aīam vnā ī viſcerib⁹
eoꝝ. Ezech. xi°. Hec ſūt v̂ba q̄ facieť.
Oīa. n. h̄ odi dic dn̄s. Veritatē tm̄ ⁊ pa
cē diligite dicit dn̄s Zach. 8°. Et reliq̄
multa q̄ cā breuitat omitto. Et ſic pȝ
q̄lit̄ ī lege ſcript̄e diſcordia reꝓbat̄.

3° idē ꝓbat̄ p̄ncipalit̄ ī lege gr̄e. Et h̄
triplici doctrina .s. euāgelica ⁊ ap̄lica
ſil. canōica. ⁊ autētica. p̄ ꝓbat̄ doctri
na euangelica ⁊ ap̄lica ſic diſcurrēdo.
Dn̄e. nōne bonū ſemē ſemīaſti ī agro.
tuo .i. ī mūdo. vnde ḡ h3 çiçania .i. diſ-
cordias. Ait illis. Inimic⁹ hō .i. diabol⁹
h̄ fecit. Alligate ḡ çiçania ī faſciculos
ad cōburēdū .i. hoīes diſcordes ⁊ ſe-
ditioſos. Math. 13°. Tradet aūt frater
frēm ī mortē. ⁊ p̄r filiū. ⁊ ꝯſurgēt filij
in ꝑentes ⁊ morte afficiēt eos. vos āt
cauete ab his diſſenſiōib⁊ ⁊ ſeditioni-
bus. Marci. 13° ca°. Diſſenſio facta eſt
int̄ iudeos ꝓp̄t ſermonē ih̄u ⁊c. qa .s
ꝑuerſi erāt. Ioh. x°. ca°. Malus hō de
malo theſauro ſuo ꝓfert malum. Ex
abūdātia .n. cordis os loq̄t ⁊c. qa .s. ex
praua ⁊ ꝑuerſa voluntate ꝓcedūt diſ-
ſenſiōes ⁊ diſcordie. Luc. 6° ca°. Sol-
licite ſuare vnitatē ſp̄ūs ⁊c. Eph. 4°.
Māifeſta ſūt opa carnis q̄ ſūt vene-
ficia · īimicitie · ꝯtentiōes · emulatiōes
rixe · diſſenſiones · ſecte · īuidie · homi-
cidia ⁊ his ſiƚa . qa q talia agūt regnū
dei nō poſſidebūt . ad Gal. 5° ca°. Cō-
cupiſcit ⁊ nō hētis · occidit ⁊ çelat ⁊
nō poteſtis adipiſci · litigat ⁊ bellige-
ratis ⁊ nō habet. Iac. 4° ca°. Vnani-
mes eſtote · ꝯpatiētes · fratnitat ama-
tores · miſericordes · modeſti · hūiles.
non reddētes malū ꝓ malo · uel male-
dictū ꝓ maledicto . ſ econtrario bn̄di-
centes · qa ī h̄ vocati eſtis ut bn̄dicti-
onē hēditate poſſideat. Qui .n. vult
vitā diligē ⁊ dies vidē bonos · cohet-
ceat līguā ſuā a malo. ⁊ labia ei⁹ ne lo-
quāt̄ dolū · declinet a malo ⁊ faciat bo-
nū · inqrat pacē ⁊ ſeq̄t̄ eā .i. Pet. 3° ca°.
⁊ multa alia q̄ cā breuitat relinquo.
2° idē ꝓbat̄ ī lege gr̄e doctrina cano
nica. Nā Alex. papa. 24. q. i. c. audi-
uim⁹. ait. Dn̄s dicturus: q̄cūq3 petie-
ritis ⁊c. p̄miſit di. Si duo ex vob̄ con
ſenſerīt ſup trā. Et iteꝝ. Vbicūq3 fue-
rint duo uel tres ꝯgregati ī noīe meo
ibi ſū ī medio eoꝝ. Nimiꝝ cūct oſtē-
dens ſe non habitare ī cordib⁊ q ſuꝑ-
bie ſingularitatem ſecuti a corꝑis xp̄i
cōpagine ſemetipſos abrūpunt. h̄ ibi.
De iſta mā hēs ex̄ de heretic. c. firmiſ-
ſime tene. et diſ. 90. c. neq3. c. oblatio-
nes ut dictū ē ſ. et. 46. diſ. c. Iſmael.
vbi dr̄. Iſmael ut ſeparet̄ a ꝑplo dei nō
affuit ācilla mr̄ · ſ obfuit fratna diſcor
dia. h̄ ibi. De iſta mā etiā hēs diſ. 10.
c. platū. et. xi. q. 3. c. abiit. Quid pl̄a?
Quātū ſit bonū cōcordie ⁊ vnitat ⁊
ꝯn̄t malum diſcordie hēs .i. q. i. c. te-
neam⁹. Aug⁹ de fide ad Petꝝ. et. 3. q. i.
c. nulli dubiū. Alex. papa. et. 24. q. i.
c. loq̄t. Cyprian⁹. et ibidem. c. alien⁹.
idē Cyprian⁹. et ꝺ ꝯſe. diſ. 2. c. qa paſ-
ſus. Aug⁹. et. c. q mādncat. et. 86. diſ.
c. ſingula. Greg⁹. et. 12. diſ. c. nō decet.
Calixt⁹. idē de p̄ſcrip. c. cū nō liceat. ⁊
de ꝯſe. diſ. 3. c. oberrātē. vbi dic text⁹
Nō decet ut mēbra a capite diſcrepēt.
h̄ ibi. Et iō Calixt⁹ papa. xi. q. 3. c. īiu-
ſtū iudiciū. ait. Hoī religioſo parū ꝺ3
eē īimicitias alioꝝ nō exercē uel au-
gere male loquēdo: niſi etiā eas extin
guere bene loquēdo ſtuduerit. h̄ ibi.
3° idē ꝓbatur auctoritate ⁊ doctrina
autētica .s. ſcōꝝ doc. Greg⁹ .n. in pa-
ſtorali ait. Sīc .n. nihil eſt p̄cioſi⁹ deo
v̂tute dilectiōis. ita nihil ē deſidera-
bili⁹ deo extinctiōe caritat qꝺ .s. fit ꝑ
diſcordiā. h̄ ille. Et ſubijcit īmediate
Quiſqs .n. ſeminādo iurgia dilectio-
nē ꝓxioꝝ perimit hoſti dei familiari⁹
ſuit. Et btūs Iero⁹ ſup illud p̄s. Lau-
date dn̄m in tympano ⁊ choro · inq̄t.
Quiſqs corp⁹ affligit ſ ꝯcordiā deſerit

deū laudat qdē ī tympano·ſ; nō lau-
dat ī choro. vbi diſſenſio ē·ibi īuidia
ē·ibi chor⁹ nō ē. Et Amb°. nr̄ ī lib° de
p̄triarchis dic ſic. Meli⁹ ē emigrare cū
gr̄a q̄ȝ cohabitare cū diſcordia. Meli⁹ ē
ſine lite abire q̄ȝ cū nugis reſidē. Nul-
la ſpatia ſatis pnt eē diſcordib⁹. qetis
⁊ pacifici etiā anguſta abundāt. diui-
ſiōis morib⁹ etiā ſpatioſa artāt. h̄ ille.
Itē btūs Aug⁹ ī epl̄a. 157. dic ſic. Diſ-
ſenſiōes nūq̄ȝ debet amari. Sed aliqn̄
tn̄ aut a caritate naſcunt̄ aut caritatē
ꝓbāt. Quis. n. facile īuenit̄ q uelit re-
phendi. Et vbi ē ille ſapiēs de q̊ ſcri-
ptū ē. Corripe ſapiētem ⁊ amabit te.
Nūqd tn̄ iō debem⁹ rephendē fratrē
ne ſecur⁹ tēdat ī mortē: q̄i di. ſic. h̄ il-
le. Et ī coīb⁹ ſermōib⁹ ſermōe. x°. idē
ait. Diabolus diſcordiā ī corde ſuo ſe-
minat·ipſe plātauit·ipſe īhabitauit.
Nōne ille ē ſp diſcordie ſemīator. diſ-
ſenſiōis auctor. ⁊ origo rixaꝝ: q̄ſi di.
īmo. Et ſic pȝ ps ſecūda hui⁹ ſermōis
patetq; diſcordiā rep̄batā in lege nāe
ſcripture ⁊ gr̄e ⁊c.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermonis. in qua de-
ſcribit̄ originalis eius ꝓceſſio vnde. s.
oriatur ipſa diſcordia.

Tertio in iſto ſermōe vidēdū
eſt ꝓpt̄ qd ⁊ vnde ī ciuitate ⁊
ī eccl̄ia diſcordia gn̄āt̄. Et di-
cim⁹ q̄ tria ſūt q̄ gn̄ant diſcordiā in
eccl̄ia ⁊ ī ciuitate ⁊ ī re p̄blica: Primū
ꝓprij cōmodi inordinata procuratio.
Secūdū honoꝝ ⁊ oneꝝ īordinata di-
ſtributio. Tertiū punitionū relaxata
trāſgreſſio. Primū ḡ qđ gn̄āt diſcor-
diā ē ꝓprij cōmodi īordinata ꝓcura-
tio. Nā ⁊ aliq ꝓpt̄ cupiditatē ⁊ auari-
tiā dicūt. volo meū fieri qđ tuū ē. ut
C. de p̄ſcrip. triginta ānoꝝ. l. Si ocu-
los alienis p̄dijs īponit. Vn̄ Sen̄. ut
dictū ē ſ. Quietiſſime viuerēt hoīes
ſi duo v̊ba de medio tollerēt̄. s. meū ⁊
tuū. Inde ſcriptū ē. Coīs vſus oīuȝ q̄
ſūt oīb⁹ hoībus eē debuit. ſ; p iniqta-
tē. i. cupiditatē alius dixit hoc eē ſuū.
ali⁹ aliud. ⁊ ſic int̄ mortales facta eſt
diuiſio· ut ſcribit̄. 12. q. 1. dilectiſſim⁹.
Aliq ſunt etiā q nimiū ābiūt honores
qđ qd mali gn̄ēt oñdit Saluſtius di.
Ambitio quoq;. i. amor p̄lationū mul
tos mortales falſos fieri coegit· aliud
clauſū ī pectore· aliud ꝓmptū ī ligua
hr̄e. Et Tulli⁹ in lib° de amicitia ait.
Itaq; vere amicitie difficilime repiūt̄
ī his q ī honorib⁹ req; publica v̊ſant̄.
Vbi. n. iſtinc īuenias q honorē amici
an̄ponāt ſuo. h̄ ille. Et iō ex iſtiuſmōi
honorib⁹ oritur diſcordia int̄ ciues ⁊
alios. Qn̄. n. aliqs nimis intendit ſue
vtilitati· alij īde ḡuāt̄ ⁊ modicā cū eo
pn̄t hr̄e cōcordiā. Vn̄ Sen̄. ī ꝓuerbijs
ait. Principiū diſcordie ē aliqd ex coī
ſuū facē. turpi⁹ q̄ȝ nihil ē q̄ȝ cū eo bellū
gerē cū q̊ familiarit̄ vixeris. ꝓpter qđ
dr̄ ī decretis. diſ. 4. ca°. Erit lex q̄ ligat
hoīes ſubditoſ ad ſui obſuātiā: ⁊ ex h̄
ligat ī ɔcordia ⁊ pace q̄ nll̄o p̄uato cō
modo ſ; ꝓ coī ciuiū vtilitate dȝ eē ɔſcri
pta. Nā videm⁹ in hūano corpe q̄ qn̄
hūores ſūt in debita ꝓportiōe· corp⁹ ē
ſanū. ſ; qn̄ intrat diuiſio q̄ vn⁹ nimis
abūdat ceteril. inde ſeqt̄ diſcordia īfir-
mitatil. Roboam qa nimis voluit pro-
uidē burſe ſue ut poſſet facē expenſas
ſup̄fluas ī curia ſua ut pr̄ ſuus Salo-
mon· voluit exactionē tributorū ſeu
tallia ꝝ· ex h̄ cauſata ē diſcordia inter
tribū iuda ⁊ tribū iſrl̄ q̄ nūq̄ȝ tolli po-
tuit: ⁊ ſic amiſit magnā ptē dn̄ij ſui. 3.
Regl. 12°. Secūdū gn̄āns diſcordiā ē
honoꝝ ⁊ oneꝝ īꝓportionata diſtribu-
tio qn̄. s. aliq nimis vexant̄ ī collectis

⁊ aliis laboribꝰ· alii nimis alleuiãt᷑. uł cũ honores ⁊ officia aliq̄bꝰ copioſe diſtribuũtur ⁊ cõferũt᷑. aliis autẽ parũ uł nihil. inde gnãt᷑ diſcordia ⁊ inuidia int᷑ eos. vel cum rectores nimis ĝuãt ſubditos ꝑpt᷑ qꝺ ſubditi minus diligunt eos. Vñ Greg⁹. 88. diſ. ad h᷒ ait. Dũ reuerẽtiã minores potioribꝰ exhibẽt ⁊ potiores minoribꝰ dilectiõe3 ĩpẽdũt. vera cõcordia fit· ex dr̃ſitate conexio. ⁊ recte officiorũ adminiſtratio gerit᷑ ſingulo4. Sic. n. in corpe hũano ut ait apłus Ro. 12°. multa mẽbra habem⁹· ſingula ãt mẽbra nõ eũdẽ actũ hñt. nec vnũ vſurpat officiũ alterius aut ↄtẽnit. ita ĩ vno corpe ↄgregatõis uel ciuitatis debẽt eẽ multi poſiti ĩ diuerſis officiis non vni totũ uel plura alteri nihil· ꝫ cuiq; qꝺ ſibi ↄgruit. nec vn⁹ d3 vſurpare excercitiũ alteri⁹ nec ↄtẽnẽ ipſũ ut viliorẽ ꝫ ei⁹ auxilio vti Si aũt ſec⁹ fiat· diſcordia ſeq̄t᷑. Sic de dño dic Job. 25°. Qui facit cõcordiã in ſublimibꝰ. i. ĩ angelis dr̃ſis dr̃ſa officia cõcedẽs· nec vn⁹ vſurpat officiũ alterius. ꝰ ⁊c. Tertiũ qꝺ gnãt diſcordiã ẽ punitionũ relaxata tranſgreſſionũ s. non punire delicta. Nã ex h᷒ dat᷑ audacia malis ad ledẽdũ alios· ex q̃ diſcordie ⁊ ĩimicitie ſequũt᷑. Et ſi puniãt᷑ aliq̄ ĩpotẽtes ⁊ non alii maiores· inde etiã indignatiões ⁊ diſcordie naſcũt᷑. Fugiam⁹ ꝰ hãc iniquã diſcordiã· ꝫ potiꝰ amem⁹ cõcordiã ⁊ pacẽ in p̃nti ut illi⁹ ſupne pacis pticipes efficiamur. qꝺ nobis cõcedere dignet᷑ dñs Jhus qui cũ patre ⁊ ſpũ ſcõ ſuo viuit ⁊ regñt in ſecula ſeculorũ. Amen.

Dñica eadẽ infra diẽ. in q̃ declarat᷑ ꝙ qcũq; corde ore et ope ſequũt᷑ ptialitates peccãt mortalit᷑ Sermo. 57⁹.

Omne quod ẽ ĩ mũdo aut ẽ ↄcupiã carnis ⁊c. Iterũ vbi ſ̃. Dicto in ſupioribus de diſcordia ſił ⁊ ſeditiõe: ĩ p̃ntia4 de altera tñ. s. ſeditiõe tractare cõueñt. Eſt. n. ſeditio ut p3 ex p̄cedẽti ſermõe tumultuatio ciuitatũ ↄ̃ aliã ptẽ· ſicut ſũt ptialitates gibellinorũ ↄ̃ guelfos. ⁊ econtra· ſiue aliis noĩbꝰ appellate: qbꝰ plene ſũt ciuitates italie· q̄s vocat apłs ſectas int᷑ opa carniſ q̄ q talia agũt regnũ dei nõ poſſidebũt. ad Gal. 5°. Et iõ ẽ h᷒ pctm̃ agẽ. Vñ apłs nũerat ſeditiões int᷑ alia pctã. 2. Cor. 12°. Et eſt ſpãle pctm̃. qa h3 ſpãle bonũ cui opponit᷑. s. vnitatẽ ⁊ pacẽ multitudinis. Eſt ãt pctm̃ mortale ex gnẽ ſuo. Vñ apłus cõnumerat ipſũ int᷑ mortalia. vbi ſ̃. Rõ eſt ſcd̃m Tho. ſcd̃a ſcd̃e. q. 42. arti. 2°. qa ſeditio opponit᷑ vnitati multitudĩs. i. ꝑpłi ciuitatis uel regni. Vñ dicit Aug⁹. 2i°. de ciui. dei ꝙ ꝑpłm determinant ſapiẽtes nõ oẽm cetũ multitudinis· ꝫ cetũ iuris cõſenſu ⁊ vtilitatis coĩs ſociatũ. Vñ mãifeſtũ ẽ vnitatẽ cui oppõit᷑ ſeditio eẽ vnitatẽ ⁊ coĩs vtilitatẽ. Manifeſtũ ẽ ꝰ ꝙ ſeditio opponit᷑ ⁊ iuſticie ⁊ coi bono. Et iõ ex gnẽ ſuo ẽ mortale ⁊ ĝui⁹ quãto bonũ cõe qꝺ ĩpugnat᷑ p ſeditionẽ ẽ maius q̃ bonũ priuatum qꝺ impugnat᷑ ex rixa. Et magnitudo huius peccati oñdit᷑ ex hoc. quia dicit᷑ diſ. 16. Seditionarios ſtatuim⁹ nũq̃ ordinandos. Nõ autem ꝓhibetur qs ordinari propter peccatũ preciſe niſi enorme. Et iõ dicit Johes in v̊bis ꝓpoſitis. Omne quod eſt in mũdo ⁊c. De diſcordia ꝰ ⁊ ſeditiõe partialitatũ gibellinorum ⁊ guelforum ⁊ ſuorum ſequẽtiũ q̃ hodie ĩ italia multũ viget

tres ɔc̄lones in iſto ſermõe ānotabim⁹
Prima ɔc̄lo ē.ꝙ qcūqꝫ ſolū corde cõſentit ſe eſſe guelfum uel gibellinū: peccat mortaliter.
Secūda ɔc̄lo ē.ꝙ ſi qs ɔfitet̃ v̄bo ſe eē guelfū uel gibellinū·mortalit̃ peccat.
Tertia ɔc̄lo ē.ꝙ quilibet ſequēs ptialitatis opa·ni quolibꝫ partialitat̄ ope mortaliter peccat.

¶ Pars pma hui⁹ ſermonis.in qua ponitur iſta ɔc̄lo ꝙ qcūqꝫ corde ſolū cõſentit vni ptiū peccat mortaliter.

PRimo igit̃ in iſto ſermõe ponitur iſta ɔc̄lo.ꝙ videlꝫ quicūqꝫ corde ſolū conſentit vni ptiū peccat mortalit̃.7 ꝓbat̃ ſeptē ratiõibꝫ. p̊ rõne dei.Nā deus ē caritas i.Joh.4°.Diuina aūt caritas hꝫ effectū triplicē. Prim⁹ eſt viuificare.qa mortuos p culpā viuificat p grāꝫ.Vn̄ de pe.diſ.7.ī fine.dr̄.Sine caritate nõ eſt vera ſal⁹. Eadē ſn̄ia hr̄.i.q.i.c.vide.et ex̄ de regu.c.licet.et de pe.diſ.z.c.p̊.ibi.Itē oīs.et.§.ſi caritatē.7 ex̄ d̄ tenū.c.niſi cū pd̄ē.§.qꝛpe.vbi dr̄.Si quātū v̄tutū flore refulges 7 ī te non hēas caritatē nihil ꝓbatis hr̄e.h̄ ibi. Et iō.i.Pet.4°.Caritas opit multitudinē pctõꝝ.qd̄ etiā hr̄ ꝓ.x°.et Jac.vlt.i.q.i.multe.zꝫ.q.4.ipſa pietas.et zꝫ.q.7.quēadmodū.d̄ pe.diſ.ꝫ.intātū.de baptiſmo.c.maiores.p⁹ principiū. Sꝫ ptialitas cordis mortificat viuos.qa viuos p grām mortificat p culpā. Nā ſicut ex ſepatione aīe a corpe ſeqt̃ mors corpal̃.ita ex diuiſiõe ptiali ſeqt̃ ſepatio caritat̄ q̄ ē aīe vita ſpūal̃. z⁹ effect⁹ caritat̄ ē cõgregare.qa viuificata cõgregat.Sicut pꝫ in pmitiua eccleſia cū caritas diffuſa erat ī cordibꝫ credētiū·q̊s īfuſus amor dei de mult̄ fecerat vnū. Vn̄ Act.4°.Multitud̄s credētiū erat cor vnū 7 aīa vna.Partialitas v̊o cordis mortificata ſepat. Nā cū corda mortua fuerint p abſentiā caritat̄ dei·q̊tidie cõualeſcūt in ſepatiõe a caritate ꝓximi.Itē hortabat̃ apl̄s di.ad Col̃.ꝫ°.Sup oīa āt caritatē habete q̄ ē vinculum pfectiõis.7 pax xp̄i exultet ī cordibꝫ vr̄is·ī qua 7 vocati eſtis ī vno corpe.7 gr̄i eſtote.h̄ ille.quia ſine ea hoīuꝫ corda ab īuicē ſeparāt̃.ḡ pꝫ ꝛc. ꝫ⁹ effect⁹ ē.qa caritas dei congregata multiplicat.i.Cor̄.8°. Caritas edificat.Sed ptialitas cordis ſepata diſſipat·ut patꝫ Luc.xi°.Oē regnū ī ſeipſū diuiſū ꝛc.Qd̄ exponens Jero⁹ ī omel̃.7 ſūptū ē a Saluſtio in Jugurtino·ait.Quõ concordia parue res creſcunt·ita diſcordia maxīe dilabūt̃.Et iō res publica ut hēat caritatē debꝫ ordinari legū rectitudine.Unde Amb°.ī exameron dīc ſic. Hic rei publice vſ⁹ ē leges oībꝫ eē coēs·atqꝫ obſeruari eas deuotiõi coī·vno oēs teneri vinculo.Nõ aliꝫ ius eſſe q̄d ali⁹ ſibi intelligat nõ licere·ſꝫ qd̄ vni liceat oībus licere.h̄ ille.Iō niſi rectis res publica legibꝫ gub̄net̃·nõ diu ſtabit.qa iz⁹ abuſionis ḡdus ē ꝓplus ſine lege: q̄s dū contēnit p dr̄ſas errorꝫ vias.laqueū pditiõis īcurrit.Inanis ē ceſura niſi dīne leg̃ imaginē gerat.Proptea oēs leges debēt emanare a lege dīna. Vn̄ Aug⁹ ī lib° de ciui.dei. In ciuitate dei rex ē veritas.lex caritas.dignitas equitas.pax felicitas.vita eternitas. Sed in ciuitate diaboli econuerſo rex falſitas.lex cupiditas.dignitas iniqtas.lis felicitas.vita tēporalitas. Et ſic patet pma ratio. z° ꝓbat̃ eadem ɔcluſio ratione xp̄i qui inq̄tuꝫ homo eſt caput noſtrū. Nā ſicut pceptū de

diłectiõe diña. ſic xp̄s ꝺ diłectiõe fra-
tna. Joh. 13°. Hoc ē pceptū meū ut di-
ligatis īuicē. Seq aūt pceptum xp̄i ſe-
quūť tria maxima bona ⁊ ſingularia ī
nob. s. Primū bonū ē cū xp̄o ꝯformi
tas. qm̄ fratnalis dilectio facit hoīem
mēbrū xp̄i. de quo apłus ad Eph. 4°.
Qm̄ ſumꝰ īuicē mēbra. At ecōtra cor-
dialis diuiſio facit hoīem mēbrū dia-
boli. Ad q̊s Joh. 8°. dn̄s ait. Vos ex pa-
tre diabolo eſtis. Secūdū bonū ē cū
xp̄o vnitas. qa fratnał dilectio p trāſ-
formatiōe3 cū xp̄o vnit congaudēs ſe
eē mēbrū cū xp̄i mēbris. De talib᷒ p̄s
inqt. Ecce q̄ȝ bonū ⁊ q̄ȝ iocūdū habita-
re frēs in vnū. S3 ptialis diuiſio p ne-
qſſimā trāſformatiōe3 cū diabolo cor-
da cōſentanea iūgit. ſubiectaq3 ī pdio
ſuo dū nō credūt ꝙ ſolū cōſentire pti
pctm̄ ſit. diabolꝰ ī ſua inſenſibili pace
cuſtodit. de q̊ Job. 41°. Non ē ptās ſup
trā q̄ cōpeť ei. Tertiū bonū ē cū xp̄o
etna hēditas. qm̄ frnał dilectio ducit
nos ad vitā etnā. Vn̄. i. Joh. 3°. Scimꝰ
qm̄ trāſlati ſumꝰ ꝺ morte ad vitā qm̄
diligimꝰ frēs. S3 ptialis diuiſio p di-
ſcordiā ducit nos ad etnā dānatiōnē.
Vn̄ ibidē dr̄. Qui nō diligit manet in
morte. Et iō res publica ut hēat cari-
tatē pximi o3 ut ordineť iuſticie ſoli-
dātis eqtate. Vn̄ Amb°. li° p̄ ꝺ officijs
Juſticia ē que ſuū cuiq3 reddit. alienū
nō vendicat. vtilitatē ppriā negligit
ut ꝯſeruet oēm eqtatē iuſticie. H ille.
3° pbať iſta ex ro̅ne pximi. Quili-
bet nāq3 teneť diligē pximū ſicut ſe-
ipſū. pcipiente dn̄o Luc. x°. et Math.
22°. Diliges pximū tuū ſicut teipſū.
Nālit. n. nemo amat ī ſe diuiſionē ali-
quā. Nō ſpūalē. Nō. n. ē q nālit ꝯcu-
piſcit ſepari ī eo memoriā ab ītellectu
⁊ volūtatē etiam ab vtroq3 ꝶ. Sicut
etiā q ꝺ expientia p3. nullus nālit cu-
pit aīam a corpe ſepari. cū mori etiam
abhorruerit xp̄us. Nō amat etiā nālit
diuiſiō3 corpalē. Quis. n. ita īſanit ꝙ
nālit optet mēbra ſua diuidi. ſicut ad
Eph. 5° ca°. Nemo. n. carnē ſuā vnq3
odio hūit. s. ex nā ꝟ nutrit ⁊ fouit eā.
Nō amat etiā diuiſiō3 in tpalib᷒ ſuis
niſi ex accn̄ti caſu. Plus. n. diligit hō
hre ſuos denarios ſił q̄ȝ ī dūſis locis lō
ge diſpſos. ſicut coiť diligit hō mālia
ſił iūcta. domos. filios. pentes. libros
greges ⁊ ſic ꝺ ſilib᷒ cūctis. Cū ḡ nullꝰ
diligat nālit uel īclineť affectu ad ali-
quā iſtaꝝ triū diuiſionū. māifeſte ap-
paret ꝙ nullꝰ pximū ſuū ſicut ſeipſū
diligat q ſe p ptialitatē cōſenſu a pxīo
ſuo ſeiūgit. cū oīa iſta clament ⁊ pdi-
cēt inť pxīos nccīam eē vnionē. Et iō
res publica ut hēat caritatē pximi o3
ut ordineť cōcordia vnitate ꝯnectēte
Vn̄ Saluſtius recitās vba Scipionis
ait. Ego inqt trado vobis regnū ⁊ fir
mū ⁊ magnū ſi boni eritꝭ. imbecille ſi
mali. Duas. n. res nā dedit hoī q vali-
dū ipſū fecerūt. ratiō3. s. p quā ſeipſū
regēt. ⁊ ſocietatē p quā ei dn̄iu3 oīu3
creaturarū dedit. H ille. Jō in oī re pu-
blica d3 vnitas pncipari ne fiat diui-
ſio. Propť q ꝺ rectores rei publice āti-
qtus ſi pus erant diſcordes pꝰ q̄ȝ aſſu-
mebāť ad regimē inť ſe mutuo ꝯcor-
dabāt ut p3 de Marco Emilio lepido
⁊ ꝺ Fuluio flacco. vt dic Valeriꝰ li° 4°.
ca° 2°. S3 nō ē vera cōcordia vbi non
regt caritas q̄ oēm ptialitatem ⁊ diui-
ſionē expellit. Et ſic p3 tria ratio. S3
iſti ratiōi obſtāt ptiales ⁊ dicūt ꝙ ta-
liter conſentiētes ptialitati ſi cōtrarie
pti nō intēdit ſiue intendūt nocere ꝙ
nō vr̄ peccare mortalit. cū iſta cordia-
lis diuiſio nō videať pxīo eſſe nociua.

Quib𝀁 rñderi põt ꝙ ⁊ ſi tales nõ in-
tẽdãt actualiť nocẽ ꝓximo· ĩtẽdũt tñ
habitualiť. Et dato ꝙ affect⁹ talis nõ
noceat illi· nocet tñ ſibi ipſi. Nã dũ ſe
a ꝓprio p cõſenſũ pcĩ diuidũt ⁊ ꝑcidũt
ſeipſos ſpũaliť interimũt· ſicut. i. Joh.
3° ca°. ſcriptũ ẽ. Qui odit fratrẽ ſuũ ho
micida ẽ. s. ſui met. Licȝ etiã talis con-
ſenſus vti ſepe ɔtingit ad tp̄s ꝓrũpat
in pſſima ⁊ crudeliſſima nocumenta:
ſitq; radix ⁊ fũdamẽtũ cũctoꝝ ſceleꝝ
q̃ ĩ furibũdis ꝑtialib𝀁 fiũt. Res. n. pu-
blica ordinať fidelitate mutua adiu-
uãte. Et iõ niſi ĩ ptib𝀁 ei⁹ ⁊ mẽbris ſit
vera fidelitas abſq; cordis maliuola
cõuerſatiõe. ⁊ abſq; geſt⁹ doloſa diſſi-
mulatiõe. ⁊ abſq; opis ꝑuerſa defrau-
datiõe: nõ potẽt regi nec diu durare.
Hec idcirco fidelitas fuit ĩ magna re-
uerẽtia apud ãtiqs. Vñ Cato dixit eã
hr̃e tẽplũ cũ Joue in capitolio ut nar-
rat Tullius lib° 3°. de officijs. Sȝ hodie
nulla ſcã ſocietas nec fides regit. Vñ
Jere. 5° ca°. dr̃. Circuite vias iꝛlm· aſpi
cite ⁊ cõſiderate ⁊ q̃rite ĩ plateis eius
an ĩueniaꝭ virũ q̃rentẽ fidẽ ⁊ faciẽtẽ
iudiciũ. ⁊ ꝓpiti⁹ ero ei. ħ ibi. Et qa nõ
eſt vera amicitia nec vera vt⁹ vbi nõ
eſt vera caritas. iõ pȝ ꝙ diuiſio cordia-
lis eſt ɔ̃ caritatẽ ꝓximi ⁊ rẽ publicã ⁊
bonũ cõe. g̊ ꝛc. 4° ꝓbať iſta ɔcl'o ra-
tiõe ꝑui intẽti. Nã malũ cũ conſentit
ptialis ẽ malũ eſſentiale. Et iõ ⁊ ſi pti-
ales dicãt ꝙ nõ tm̃ ɔ̃trie pti nõ ĩtẽdũt
nocẽ veꝝ etiã ĩ aliq̊ caſu ꝓdeſſe. Dicẽ-
dũ ẽ ꝙ ħ nõ excuſat eos. qa qꝺ inten-
dũt ẽ bonũ accñtale. nec euacuatur il-
lud magnũ malũ ⁊ eſſentiale qꝺ etiã
intẽdũt p illud accñtale ⁊ puũ. Nam
licȝ talis videať hr̃e intẽtiõnẽ bonam
hȝ tñ habitu occultã volũtatẽ ⁊ intẽ-
tiõeȝ malã. In q̊ etiã multi probi viri
ſub ſpẽ boni ⁊ pia intẽtione decipiũť.
de quo trepidãs ꝓpħa ſanct⁹ ad dñm
ſupplicabat di. Ab occultꝭ meis mũda
me dñe. ⁊ ab alienis parce ſuo tuo. Et
iõ res publica ut bñ ꝓſpereť dȝ ordi-
nati conſilio ſalubri dirigẽte. Vñ pṽ.
24°. Ibi ſal⁹ vbi multa ɔſilia. Nã pua
ſũt forꝭ nccĩa arma vbi ɔſiliũ ẽ domi.
vt patȝ de Solone q pl⁹ ꝓfuit ciuitati
atheniẽſiũ ſuis ɔſilijs q̃ victoria The
miſtodis. qa bellũ fuit geſtũ conſilio
ſenat⁹ q a Solone fuit ɔſtitutus. Vñ
Tulli⁹ li° de ſenectute dic. Nõ virib𝀁
aut velocitate corpiſ res magne gerũ-
tur· ſ ɔſilio auctoritate ⁊ ſnĩa. Bonũ
aũt cõſiliũ a dĩna caritate ꝓficiſciť. ⁊
iõ nõ hr̃ a ptialib𝀁. hĩc ſub ſpẽ alicui⁹
pui corrũũt. g̊ pȝ ꝛc. 5° ꝓbať rõne ri-
tus antiq. Quãto. n. aliqs magꝭ ĩ pctõ
pſeuerat· tãto magꝭ agguať pctm̃ ei⁹.
Et iõ ⁊ ſi lõgo iã tpe ptialitates guel-
foꝝ ⁊ gibellioꝝ ſũt ĩtroducte. Dicti. n
ſũt guelfi ãtiqt⁹ Guelite. i. ꝓping dei
uel redẽpti dei· a ciuitate dicta guel. ſ
gibellini ſũt dci pagani ſic vocati a ci-
uitate gebel ut dic Rabi Salomõ ſup
illꝺ. 3. Reg. 5° ca°. Porro biblij. Vñ ci-
uitas illa erat binomia. ⁊ gẽs illa erat
de reg̊ Hirã· ut recitat Nicola⁹ de lyra
ibidẽ. Attñ nõ excuſanť. qa lȝ cõpabi-
liť a pentib𝀁 ptialib𝀁 originẽ trahãt:
tñ a deo creãte ⁊ a xp̄o redimẽte ⁊ re-
formãte traxerũt originẽ ſpũalẽ· qui
vtiq; nõ ſũt ptiales. Et iõ rõne ritus
ãtiq ipſi⁹ dei ⁊ xp̄i q ẽ fũdat⁹ ĩ carita-
te peccãt ptiales. Nã ⁊ ſue origini pti-
ali ĩ baptiſmo renũciauerũt. Et iõ res
publica ordinať honeſtate moꝝ deco
rãte ꝓut recitat Aug⁹ li° 2°. de ciui. dei
ca° 21°. inducens verſum Ennij poete
dicentis. Moribus antiquis ſtat res
romana uiriſq;. Quales autem erant

moꝛes antiquoꝛū. Saluſtius declarat in catilinario dicēs. Nolite eſtimare maioꝛes nr̄os armis rem publicā ex pua magnā feciſſe. Si ita eēt multum pulchꝛimā nos hr̄em⁹. Quippe ſocioꝫ atq̧ ciuiū. p̄tea armoꝫ ⁊ equoꝛū maioꝛ copia nob̄ q̄ illis ē. Sꝫ alia fuere q̄ illos magnos fecerūt q̄ nob̄ nulla ſūt domi induſtria· foꝛis iuſtū īpiū· aīm⁹ in cōſulendo liber neq̧ delicto neq̧ libidini obnoxi⁹. ꝓ his hēm⁹ nos luxuriā atq̧ auaritiā. publice egeſtatē. ꝑuatim opulentiā. laudam⁹ diuitias· ſeqmur inhertiā. Inter bonos ⁊ malos diſcrimē nullū· oīa v̄tutis p̄mia ambitio poſſidet. Nimirū vbi uos ſeꝑatim ſibi qſq̧ cōſiliū capitis· vbi domi voluptatibꝫ h̄ pecunie ſuitis ⁊ gr̄e ei⁹ fit ut īpetus fiat in rē publicā vacuā. hec ille. Sic ḡ cadētes in ꝑ̄uis moꝛibꝫ alios attrahūt ⁊ cadē faciūt. ut pꝫ ꝺ ꝑtialibꝫ ꝺ qbꝫ nūc eſt ſermo· q ſucceſſoꝛes faciūt filios ⁊ ꝑentes ſuos. Sed certe dedec⁹ qdē ꝑentū ē apoſtataſſe a fide nec quōcunq̧ minuit ex filioꝛū ſeq̄la. Filioꝫ qdē verecūdia ē tales habuiſſe ꝑentes· ſꝫ adhuc maioꝛ eſt etiā taliū eē ſequaces. ſicut dedec⁹ fuit romanis ut viſū eſt deſtructio rei publice non eſſe ſeq̄ces ſuoꝛū maioꝫ bonoꝛū. Vn̄ Eccl. 3°. Ne gl̄ieris in ꝯtumelia patris tui. non eſt. n. tibi gl̄ia ſꝫ cōfuſio. Gloria. n. eſt hoīs ex honoꝛe pr̄is ſui: ⁊ dedec⁹ filij pr̄ ſine honoꝛe. Quibꝫ Math. 23°. dn̄s ait. Itaq̧ teſtimonio eſtis vobiſmetipſis. quia filij eſtis eoꝛū. ſeqt̄. Et vos implete mēſurā patrū vr̄oꝛū. Serpētes· genimīa vipaꝫ· quō fugiet a iudicio gehenne ⁊c. 6° ꝓbat̄ r̄one iuramēti eadē ꝯcluſio. Nā iuramentū in malis non tenet. Et iō nō excuſant̄ partiales. di. Tota patria hoc ſeruat ⁊

dominiū. ⁊ ad iurandū cogit̄ cū ſit antiqua ꝯſuetudo ⁊c. quia cū h̄ ſit cōtra caritatē dei ⁊ ꝓximi ſicut ex p̄cedētibus pꝫ. nō ē h̄ ꝯſuetudo ſeruanda· ſed abuſio abhoꝛrēda. Vn̄. 32. q. 7. c. flagitia. ſcriptū eſt. Flagitia q̄ ꝯ̄ nām ſūt vbiq̧ ac ſp̄ repudiāda atq̧ punienda q̄ ſi oēs facerēt. vbiq̧ ac ſemꝑ eodem crimīs reatu dīna lege tenēnt̄. Nō pec ces ī multitudine ciuitatis. Eccl. 7°. Sꝫ ꝯſuetudo ꝑuerſa ex diuturnitate non leuiat crimen ſꝫ grauat. 24. q. i. ſciſma. ex̄ de ſymonia. non ſatis. de conſue. c. vlt. cū ſuis cōcoꝛ. Sed nec iuramētū ē in h̄ ſeruandū ut p̄miſſū ē. Vnde. 22. q. 4. c. ī mal̄. vbi Iſidoꝛus ait. In male ꝓmiſſis reſcinde fidem. in turpi voto muta decretū. qꝺ ī caute vouiſti ne facias. Impia ē ꝓmiſſio q̄ ſcelē adimplet̄. h̄ ibi. Nec ē iuramētū ad h̄ inſtitutū ut eſſet iniqtatis vinculū. 22. q. 4. c. int̄ cetera. vbi etiā habet̄ ꝙ iuramentū factū ꝯ̄ p̄ceptū dei culpat̄ ⁊ nō tenet. Et iterū de h̄. 22. q. 4. c. i. 2°. et 3°. Et iō res publica oꝛdinat̄ ītentiōe oꝛdinata oīa ꝯſūmāte. De q̊ dic Tullius li° 3°. de officijs. Oībꝫ vnū oꝫ eſſe ꝓpoſitū ut eadē ſit vtilitas vniuſcuiuſq̧ ⁊ vniuerſoꝫ quā ſi ad ſe qſq̧ rapiat· diſſoluet̄ oīs hūana cōſociatio. h̄ ille. Cū ḡ oēs ītendūt cōem vtilitatē rei publice nec aliqs vult nocere alteri ꝓpter cōmodū ꝓpꝛiū· ſtabilis erit res publica. Vnde ait ibidē. Hoc. n. nō ſolū nā. i. iure gentiū. ſꝫ etiā legibꝫ populoꝫ qbꝫ ī ſingulis ciuitatibꝫ qbꝫ res publica cōtinet̄· eodē mō cōſtitutū ē ut nō liceat ſui cōmodi cā nocē altꝰi. hoc. n. ſpectāt leges. hoc volunt. s. īcolumē eſſe ciuiū ꝯiūctionē. h̄ ille. Nulla ḡ conſuetudo uel iuramētū obtinet ī ꝑtialitatibꝫ q̄ ſūt ꝯ̄ caritatē dei ⁊ ꝓximi ⁊ rē publicā

7 bonū cōe. ꝛc. 7° idē ꝓbatᷣ ratiōe de-
fenſi. Nō. n. licet ſe defendere nec ſuos
atq; ſua cū alteri⁹ iniuria. Argumētū hꝫ
qꝛ nemo dꝫ locupletari cū iactura al-
teri⁹. ff. de re. iud. iure nāli. Et iō non
excuſantᷣ ptiales q dicūt ſe p ptialita-
tē defendē ꝯ impietatē tyrānoꝝ. 7 ſic
ſuū ſtatū ſuāt. Quia nō ſūt facienda
mala ut veniāt bona. Ro. 3°. Et lꝫ aliq
dicāt ꝙ nollent ꝙ eſſet aliq̄ diuiſio in
ciuitate 7 tn̄ hāc volūtatē non īplent
ope ſ ptialitatibꝫ ſe implicāt· peccāt.
qꝛ ſicut dicit Aug⁹. Sic diligendi ſunt
hoīes ut eoꝝ errores nō diligātᷣ. Qui-
dā. n. ſunt dicētes ſe ī ciuitate uel t̄ra
nō eē diuiſos. qꝛ oēs ſūt eiuſdē ptis 7
volūtatis. Sed ut dicitᷣ Eccl. 3°. Sina-
goge ſupboꝝ non erit ſalus. Nō enim
tm̄ ſuis ciuibꝫ 7 ꝯpatriot· ſ etiā oībꝫ
hoībꝫ debet qlibꝫ iūgi mutua caritate
ipſoſq; ſicut ſeipſos amare. Et iō res
publica ordinatᷣ prudēti ſollicitudīe
ī ciuitate. Fuit. n. ī antiqs ꝓ re publica
nulla lamētatio moriēdi ꝓ illi⁹ ſalute
affectio· vehemēs dilectio· pia ſollici-
tudo· laboꝝ ꝑpeſſio ꝛc. Vn̄ Tulli⁹ ī p°
d officiis ait. Oīuꝫ ſocietatū nulla gra
tior nlla carior q̄ꝫ ea q̄ cū re publica ē.
Vnicuiq; nr̄m cari ſūt pentes· cari ſūt
liberi· ꝓpinqui· familiares. ſ oīs oīuꝫ
caritas pr̄ia vna cōplexa eſt. Pro qua
qs bon⁹ nō dubitat mortē appetē ſi ei
ſit ꝓfutur⁹. Et Virgilius loqᷣ de eo q
occidit filios. 6°. Eneidoꝝ· di. Vincit
amor patrie laudūq; īmenſa cupido.
Cū g° ꝓ re publica debeat qs tāta ꝑpe-
ti· ſeqᷣ ꝙ ꝓ nullo ſuo cōmodo debeat
qs ptialis eſſe· cū ptialitas nō ſolū ſit
ꝯ caritatē 7 ꝑuatā ꝓximi ſ etiā cōtra
bonū cōe 7 rem publicā. Nā ꝑ diui-
ſiones ſecuti ſūt mores peſſimi 7 de-
ſtructio rei publice. Vn̄ Iuuenalᷣ. dic

Nūc patimur lōge pacis mala· ſeuior
armis Luxuria īcubuit· iunctāq; vl-
ciſcitᷣ vrbē. Nullū crimen abeſt. faci-
nuſq; libidinis. Ex q° pauptas roma-
na perit. Et ſic pꝫ prima ꝯclōnē ſeptē
rōnibꝫ ꝓbatam. s. ꝙ cōſentire corde
ptialitatibꝫ. eſt pctm̄ mortale. patetq;
ps p̄ma huius ſermonis.

¶ Pars ſecūda hui⁹ ſmōis. in q̄ declaratᷣ
ꝙ ſi quis ore ſequitᷣ ptialitates peccat
mortaliter

SEcūdo igitᷣ in iſto ſmone de
clarādū eſt ꝙ qcūq; v̂bo ſcri-
pto ſeu ſig° ſe ꝯfitetᷣ eſſe guel-
fū uł gibellinū uł aliꝰ ptialē· mortalitᷣ
peccat· qđ ꝓbatᷣ ſic. Aut talᷣ dicit verū
aut falſū. Si aūt dicit verū h̄ manife-
ſtādo. iā ex p̄dictis pꝫ ꝙ peccat morta
litᷣ. Si aūt dicit mēdaciū· ſic diſtiguē-
dū ē. uel h̄ aſſerit ex timore. uł ex adu-
latiōe. aut ex iocatiōe. P° eni ſi mēda-
ciū dicit ex timore. utputa cū inſonat
rumor 7 clamor: qs viuat qs viuat:
vna pte acclamāte: viuant guelfi. alia
viuāt gibellini. tūc ſi qs timore mortꝭ
uł alteri⁹ piculi ore mētitᷣ ſe cōfitēdo
partialē· mortalitᷣ peccat. qꝛ dicit mē-
daciū pniciosū ꝯ dei p̄ceptū 7 carita-
tē ꝓximi. De quo Aug⁹. zz. q. z. ca.
primū. Et de hoc p̄s. ait. Perdes oēs
qui loquūtᷣ mendaciū. Et Sap. p°. Os
qđ mētitᷣ occidit aīam. 2° aūt ſi mē-
daciū dicit ex adulatiōe. quia tale ex-
emplū malū habet cōtra dei p̄ceptū 7
ꝓximi caritatē etiā mortale pctm̄ eſt.
ſicut dic Aug⁹ ī dicto. c. p̄mū. zz. q. i.
3° v̂o ſi mēdaciū quis dicat ex ioca-
tione vnde ex hoc piculū ſcandali ſit.
Et ſic nulli dubiū ꝙ mortale pctm̄ ē.
qꝛ lꝫ tale mēdaciū ex ſui nā ſit iocoſū

tm̄ accidētalit̄ ꝓpter proximi ſcādalū ē pniтioſū ſm Alex. Unde Math. 18°. dr̄. Qui ſcādaliçauerit vnū de puſillis iſtis q in me credūt· expedit ei ut ſuſpendat̄ mola aſinaria in collo eius. ⁊ demergat̄ in pfundū maris .i. inferni. De his duobus mendaciis vltimis. s adulatorio ⁊ iocoſo ꝙ predicto modo mortalia ſint· pōt exēplū dari de pulcherrima iuuene que ſedēs corā ꝑplo multo· adulatorie uł iocoſe fatetur ſe ɔcupiſcere rē agē cū tali pulcherrimo adoleſcēti qđ qa mltū credibile ē etiā ī ſcādalū aīaꝝ. nō. n. pōt cōſpici ītētio eius. licȝ mēdaciū dicat tm̄ mortaliter peccat. qa mēdaciū iocoſū ut dictū eſt accidētalit̄ fit pniтioſū ⁊ ɔ̄ ꝓximi vtilitatē ⁊ caritatē. Cōfirmat̄ p̄dicta cōcluſio auctoritate. Nam p̄s. 58°. dicit̄. Ecce loquēt̄ ī ore ſuo. ⁊ gladi⁹ ī labiis eoꝝ. qm̄ qs. i. aliqs audiuit vnde ſcandaliçatus ē. Et tu dn̄e deridebis eos. ad nihilū deduces oēs gētes· diuiſas s. Et ſic pȝ cōcluſio ſecūda pateꝙȝ ps ſecūda huius ſmonis.

Pars tertia hui⁹ ſmōis. in q̄ declarat̄ ꝙ qcūqȝ ſeqt̄ partialitatū opera quoq̄ modo· peccat mortaliter.

TErtio in iſto ſmone ponitur alia cōcluſio q̄ p ſe pȝ. s. ꝙ qlibet ſequēs opa ptis in q̄libȝ ope peccat mortalit̄. Quis. n. de h̄ dubitat· ſi cōſiderāt̄ ptialitatis opa ſigillatī: qđ ſūt niſi opa diabolica? ſicut ꝓditiones· homicidia· īcendia. tyrānides· diſcordiaꝝ ſeminatiōes· īnocentū oppſſiones· īimicitie· diffamatiōes rancores· odia· accuſationes falſe· īiuſticie· officia indignis data. ⁊ reliqua multa q̄ de ſe ſūt peſſima. violantur ⁊ demū mactant̄ mulieres· occiduntur pueri. ⁊ alia mala đ qb⁊ dicet̄ alibi ⁊c. quis poſſet numerare? Un̄ glo. ſup. i. Cori. xi°. Ex diſſenſiōe oīa mala oriūt̄. Ubi. n. diſſenſio eſt nihil rectū ē. g̊ pȝ iſta cōcluſio ꝙ opa ptialitatis aliq̊ mō ſeq qa peſſima· eſt pctm̄ mortale. De hac g̊ triplici ɔcluſiōe vtile correlariū elici pōt. ꝙ qlibȝ ptialit̄ in officio ɔſtitutus non ſolū mortalit̄ peccat ptialit̄ officiū aſſumendo· veꝝ etiā in q̊libet actu ptialit̄ exercēdo. cui⁹ ratio ex iā dictis pȝ. Un̄ cū officiales partialit̄ ⁊ officia eoꝝ uel cedule ponūt̄ in capſa ut ad certa tempora ſortiat̄ extrahant̄ demoniū ptis ī eadē dormitat. Et iō ī euāgelio hodierno Luc. xi°. ut etiam dictū ē in p̄cedēti ſmōe: ɔcludit dn̄s deteſtationē ptialitatū dicens. Omne regnū in ſeipſū diuiſū deſolabitur. ⁊ domus ſup̄ domū cadet. ⁊ reliq̄ ī euāgelio. Uiuamus g̊ ī vnione ⁊ caritate firma· ut ſic gaudētes dicamus: Ecce q̄ȝ bonū ⁊ q̄ȝ iocūdū habitare fratres ī vnū. quā nobis ɔcedat Iheſus qui ē pax ⁊ ɔcordia ī ſecula ſeculorū. Amē.

Feria ſecūda poſt tertiā dominicā in quadrageſima. de qdditate ⁊ entitate ⁊ offenſione iudicij temerarij

Sermo 587.

OMne quod eſt in mūdo aut ⁊c. Iterū vbi. s̄. Anteꝙȝ egrediamur fratres cariſſimi tractatuȝ de ſupbia ⁊ vanagloria. ⁊ filiaꝝ eius: cōgruū ē aliqd tractare de iudicio temerario· qđ ē vitiū ſpeciale ex curioſitate ⁊ ſupbia ꝓcedens ɔ̄triūqȝ caritati. Quia ut ait aplus. i. ad Cori. iȝ. ca°. Caritas nō cogitat malū. Ubi ſciēdū

ſm Tho. ſcd'a ſcd'e. q. io. ꝙ iudiciū ſm
p̄mā ſui īpoſitionē īportat determina-
tionē rectā iuſtorū. i. eorꝫ q̄ ſūt iuſta.
ꝫ āpliato vocabulo extēdit̄ ad ſignifi
cādū oēm determinationē in q̄buſcūqꝫ
ſiue ſpeculatiuis ſiue practicis. Unde
dr̄ ꝙ cecus nō pōt iudicare de colori-
bus. nec īfirmus ꝓpt̄ guſtū īfectū de
ſaporibꝫ. Simili modo nec oīo neſci-
ens de occultis. Uñ apl's. i. ad Cor. 4°.
ca°. admonet huiꝰmōi iudiciū fugere
di. Nolite ante tēpꝰ iudicare q̊aduſqꝫ
veniet dn̄s q illuīabit abſcōdita tene
brarꝫ ꝛc. De q̊ iudicio ad ſupbiā pti-
nēte tractare volētes · q͞a ut ait Jo'hes
Oē q̄d ē in mūdo ꝛc. in iſto ſermone
tres cōſiderationes ānotabimꝰ · quarū
Prima dicetur diffinitio.
Secūda v̊o dicetur offenſio.
Tertia aūt dicetur conceſſio.

¶ Pars p̄ma huiꝰ ſermonis. in q̄ decla-
ratur quid ſit iudiciū temerariū.

PRimo igit̄ ī iſto ſmōe notā-
dum ꝙ iudiciū temerariū ſic
diffinit̄. Judiciū eſt cū aliq̄s
opꝰ ꝓximi de q̊ nō hꝫ ſufficiēt̄ indicia
ad cog̊ſcēdū vtrū bonū aut malū ſit:
mēte ſua firmiter eſtimat ſeu determi-
nat illud eſſe malū. ⁊ dicit̄ iudiciū ſu-
ſpitioſū ſeu temerariū. Uñ autor de
moribꝫ ph'orū ait. Suſpitio ē opinio
ſiniſtra de aliquo nondū ratione fir-
mata. Et Tulliꝰ dic. Suſpitio īportat
opīonē mali que ex vilibꝫ indicijs ꝓ-
cedit. Et iō dicit ph's p̊ ethicorꝫ. Judi-
cat bene vnuſquiſqꝫ q̄d cognoſcit. Ad
quorū dictorū declarationē tres ꝯdi-
tiones ānotant̄. q̄rū prima dicitur di-
uerſificatiōis. ſecūda v̊o abh'oīatiōis.
tertia aūt deſpatiōis. Prima cōditio
dicit̄ diuerſificatiōis. Nam ſm Alex.
de ales in ſecūda pte ſūme in tractatu
de diuiſiōe pcti. in illa diuiſiōe: aliud
ē pctm̄ cordis · aliud oris · aliud opis ·
loquens de pctīs cordis inq̄t. ꝙ ſuſpi-
tio nō ē idē q̄d iudiciū · ſm ꝙ ſuſpitio
dicit̄ acceptio vniꝰ ptis cū formidine
alteriꝰ. Judiciū. n. ē ſentētia firmata.
Uñ glo. i. Cor. 4°. ſup verba p̄dicta ait
Si ſuſpitiōes vitare nō poſſumus q͞a
hoīes ſumus · iudicia tn̄ aut diffiniti-
uas ſentētias ꝯtinere debemꝰ. h' ibi. ⁊
ſunt v̊ba Aug'. Hic apparet ꝙ ſuſpitio
diſponat ad iudiciū. Et nota ꝙ ſuſpi-
tio pōt accipi coīt̄ ꝓut dicit̄ eē opinio
vel de bono uel de malo · Si g̊ appriet̄
ad opinionē bonā. ſuſpitio pōt eſſe bo
nū ī genē. Si v̊o appriet̄ ad opinionē
malā ſm ꝙ opinio mala ē de bono ꝙ
ſit malū. uł eꝯ°. ⁊ hec ſuſpitio dicit̄ vi-
tiū humanitač. Uñ glo. ſup illud p̄s.
Amputa obꝓbriū meū quod ſuſpica-
tus ſū. glo. dicit. Maximū humanitač
vitiū eſt ſuſpitio. Inſup aduertēdū
eſt ꝙ ſuſpitio pōt eē malū culpe ⁊ pe-
ne. Malū culpe ꝓpt̄ inordinatā vo-
luntatē iudicandi de alio q̄d nō expe-
dit · nec de aliorū occultis malū ſuſpi-
care. Uñ prauū iudiciū poteſt dici ex
errore ꝓcedens temeraria ſentētia uł
ſuſpitio mali de occultis aliorū. Ma-
lū v̊o pene dicit̄ ꝓpt̄ ꝓnitatē opinādi
male de ꝓximo. Sic. n. appbare falſa
ꝓ bonis nō ē nat̄a hoīs bene inſtituti
ſed pena dānati. ita huiꝰmōi opinatio
ex corruptiōe humane nature ꝓcedit.
Et ſic patꝫ p̄ma ꝯditio · Secūda ꝯdi-
tio dicit̄ abh'oīatiōis. quia valde abho
minabile ē ſup oē aliud iudiciū cum
deus iudicat̄ ab hoīe · quādo. s. qui in
paſſione poſiti arbitrantur deum nō
eē iuſtū · ut illi qui dicebant ꝓv̊. illud

Patreſ noſtri comederūt vuā acerbā ⁊ dentes filiorum obſtupeſcunt.i. patres nr̄i peccauerunt ⁊ nos portamus penā ꝓ eis Ezech.18°.qđ eē falſū oſtēdit dn̄s ibidē di. Filius non portabit īiqtatē pr̄is: ſꝫ vnuſqſqꝫ ī iniqtate ſua morietᷣ. qđ ē verū q̄ ad penā tangentē aīam nō de pena tpali. Iudiciū etiā temerariū ē q̄ arbitrantᷣ aliq deū non parcē penitentibꝫ quādo graue pctm̄ eſt.qđ falſū eē dīc ps.50.di. Tibi ſoli peccaui ⁊ malū corā te feci ut iuſtifice ris ī ſermonibꝫ tuis ⁊ vincas cū indicaris. Et exponitᷣ ſic ſm Tho.i.doleo ⁊ me penitet.⁊ ħ ut iuſtificeris ī ſmōibus tuis. i. ex ħ ſequitᷣ illud bonū qa iuſtificaberis.i.iuſtus manifeſtaberis.⁊ ī ſermonibꝫ tuis in qbꝫ veniā ꝓmittis pctōribꝫ ↄuerſis nō ſolū illo ſermone Ezech.18°. Peccator in quacūqꝫ hora ↄuerſus fuerit ⁊c̄.quia hꝰ v̄ba ps.fuerūt dicta ante Ezechielē.ſꝫ etiam illo ſermōe quo dicitᷣ Leuit.26°. Orabūt ꝓ īpietatibꝫ ſuis⁊ recordabor federis mei. Et Deut°.30. Si ductꝰ penitudine reuerſus fueris ad deū: reducet te dn̄s deus tuꝰ ⁊ miſerebitᷣ tui. Et vincas.i.vinces opinionē oīuꝫ falſe iudicantiū.cū iudicaris ab eis.i.eſtimaris. ꝙ nō pces pctm̄ Dauid ulᷣ alijs peccatoribꝫ.ita ut li ut ħ teneatᷣ cōſecutiue nō cauſatiue. Itē iudicant alij deū temerarie eo.s.ꝙ affligat bonos ⁊ non p̄miet.De qbꝫ dicitᷣ Malach.3°. Dixiſtis: vanꝰ ē q ſuit deo.⁊ quod emolumētū pcepimꝰ qa mādatis eiꝰ obediuimꝰ ⁊c̄.Sed ħ eſſe temerariū ⁊ falſū oſtendit ipſe di.Iere.2°. Quid vultis iudicio cōtendere mecum.oēs dereliquiſtis me.Vn̄ qlibet meretᷣ gehennā ſolū ꝓpᷣ originale.⁊ iō nullus pōt ↄqueri.Et ſic pꝫ ſecūda ↄditio. Tertia cōditio dr̄ deſperatiōis. Ad declarationē huiꝰ qđ paulo ante dictū ē cōcludit Alex.vbi ſ̄.ꝙ iudiciū ↄdēnationis ī futuro nullatenꝰ ē faciēdū. Vn̄ ad Ro.14° ſup illud.Nō amplius aūt īuicē iudicemꝰ.glo.inqt. Nō rephendamꝰ ea que neſcimus quo aīo fiant. uel etiā ſi apta ſint nō ita rephēdamꝰ ut de ſanitate deſperemꝰ.ħ ibi.Et accipitur ibi reprehendere ꝓ iudicare ſm Alex. Hinc q̄ritᷣ.Vtrū licitū ſit nobis iudicare uel deſperare de antixpo uel aliqbꝫ alijs infidelibꝫ ⁊ peccatoribus obſtinatis. Et vr̄ ꝙ non ꝑ auctoritaē iam dictā. Nec de aliq̄ deſperandū eſt dū eſt ī via.ḡ nec de antixpo ⁊c̄. Sed oppoſitū viderᷣ ad Eph.5°. vbi ſup illud: Opatᷣ ī filios diffidētie.glo.inqt. de quibꝫ.s.diffidimꝰ.ḡ ⁊c̄. P̄ videbantᷣ angeli diffidē đ ſalute itm̄ cum dicebant. Migremꝰ de his ſedibus ulᷣ eamꝰ ⁊c̄.ḡ a ſimili poſſūt homines deſperare de ſalute aliqꝝ ⁊ ita iudicare iudicio ↄdemnatiōis. P̄ medicꝰ pōt deſperare đ egroto cū eſt egritudo incurabilis.ḡ pari ratiōe erit de medico ſpūali.ḡ ⁊c̄. Ad ħ rūdetᷣ ſm Alex.ꝙ de nemine eſt deſperandū dū ē in via ſimplicitᷣ q̄tū eſt de cōditiōe viatōis. nec de aliq̄ iudiciū ↄdemnationis eſt proferēdū.Relinqtᷣ.n.in oībus poſſibilitas liberi arbitrij ad bonū.Et iō dicitur Daniel.4°. Redime pctā tua elemoſynis.⁊ ſeqᷣ. Forſitan deus miſerebitᷣ tui.Qꝫtū ḡ ad potētiā ſūmi medici uel q̄ ad poſſibilitatē liberi arbitrij nō ē deſperādū.Maior ē.n. potentia medici q̄ꝫ magnitudo morbi. Dicas ḡ ad p̄mū ꝙ habita conſideratiōe ſignoꝝ multoꝝ ex pte pctōris diffiditᷣ de obediētia ex pte ipſiꝰ uel de potentia ex parte fragilitatis humane ī illo

cuiꝰ eſt corrigere nō tm̄ ſimpliciť. Ad
illud vͦo qđ obijciť ꝑ ſimile de āgelis.
Dicēdū ē ꝙ nec ipſi angeli oīo deſpe-
rabāt. ſ ſm quid erant repugnantes
correctioni. ſicut ē de medico q dereli
quit egrū repugnātē curationi ne ex-
piret inť manꝰ ſuas ⁊ reus huiꝰ habe
ať. Similiť dicēdū ē ad illud de me-
dico corpali ꝙ licȝ medicꝰ corpalis cō
ſiderans cauſas inferiores diffidat de
ſalute egroti. ⁊ ſm illas cauſas iudicet
illū ad mortem. non tm̄ ſic debet eē de
medico ſpūali. Eius enī eſt ṗncipaliť
attendē cauſas ſupiores ſm quas dať
curatio uľ dari pōt. Vn̄ non eſt qs iu-
dicandus ad mortē eternā niſi cōſta-
ret de finali īpenitētia. Et ſic patȝ ťtia
ↄditio. patetqȝ ṗma pars hꝰ ſmonis.

¶ Pars ſecūda hꝰ ſermonis. ī qua decla-
ratur qn̄ iudiciū temerariū eſt pctm̄
mortale.

SEcūdo ī iſto ſermone aduer-
tendū eſt ꝙ qn̄qȝ euenire cō-
tingit iudiciū ex circūſtantia
ſuſpitiōis. qn̄qȝ ex circūſtātia ſignifi-
catiōis. qn̄qȝ ex circūſtātia affirmatio-
nis. ṗ inquā iudiciū temerariū qn̄qȝ
euenire ſolet ex circūſtātia ſuſpitiōis.
Vbi notādū ſm Tho. ſcđa ſcđe. q. 60.
arti. 3°. ꝙ triplex gradus ē ſuſpitionis.
Primꝰ ē cū qs ex leuibꝫ indicijs inci-
pit dubitare de bonitate alicuius. ut ſi
videt aliquē ridere uel dure loqui uľ
aliquod ſolatiū dicere. īcipit cogitare
ipſū leuē eſſe ⁊ non ita ſcm̄ ſicut coīť
teneť. ⁊ h̄ eſt veniale ⁊ leue pctm̄. pti-
net enī h̄ ut dictū eſt in ṗma ↄditiōe
ad tēptationē humanā. 2ꝰ gradꝰ eſt
cū aliqs ꝓ certō malitiā alicuiꝰ exiſti-
mat ex leuibꝫ indicijs ⁊ hoc ſi leſit ex-
aliq̄ mortali. et h̄ erit mortale iudiciū
qa nō ē ſine cōtēptu ꝓximi inťiori. ſi-
cut ſi qs ex h̄ ꝙ videt hoīeȝ bone fame
vel quē ignorat cuiꝰ ↄditionis ſit lo-
quētē cū muliere quā non cognoſcit
in loco honeſto et modeſto modo. et
firmiť exiſtimat ī mente eos loqui de
turpibꝫ uel intētione praua. ut indu-
cat ad malū. cuȝ h̄ agē ſit mortale tale
iudiciū erit pctm̄ mortale. 3ꝰ gradus
eſt ſuſpitiōis cū aliqs iudex procedit
ex ſuſpitionibꝫ ad ↄdemnādū aliquē
⁊ h̄ directe ē ↄ̄ iuſticiā vn̄ ⁊ mortale.
Eſt. n. iuſticia ⁊ iniuſticia ꝓprie circa
opatiōes extiores. ⁊ iō tūc iudiciū ſuſ-
pitioſū ptinet ad iniuſticiā inq̄ꝫtū ad
actū extiorē ꝓcedit ut ī foro ↄtētioſo.
ſ iudiciū ſuſpitioſū interiꝰ ī mēte pti-
net ad īiuſticiā reductiue. ſm ꝙ ↄpať
ad exteriꝰ iudiciū ſicut actꝰ īterior ad
exteriorē. ut ad fornicationē ↄcupīa.
⁊ ira ad hōicidiū. Prohibeť aūt ī iure
iudicē iudicare ex ſuſpitionibꝫ. Vnde
dicit Melchiades papa. 2. q. i. c. ṗ. Oīa
ſp diligēť inqrite. ut cū iuſticia ⁊ clari
tate diffiniatꝫ. 2° qn̄qȝ iudiciū teme-
rariū euenire cōtingit ex circūſtantia
ſignificatiōis. Nā ſm Alex. vbi. ſ̄ tria
ſūt ſignorū gnā que etiā hn̄ť ī glo. 2.
q. i. c. ṗ. Temeraria ꝓbabilia ⁊ ſuſpiti-
oſa. Signū temerariū ē qn̄ in opati-
one alicuiꝰ oēs uel multe cauſe ſūt bo-
ne ⁊ apparēt bone ⁊ pauce male. ſicut
ſi aliqs videt hoīem mūdana cōtem-
nere. caſtitatē ⁊ humilitatē ſectari. ſa-
cramenta eccleſiaſtica frequētare. di-
uinis parere p̄ceptis. fugē malorū cō-
ſortia. ⁊ tn̄ ipſū talē iudicaret ypocri-
tā. ꝓfecto tale iudiciū temerariū eſt
⁊ mortale pctm̄. Similiť ſi iuuenis uľ
puella forma decora. etate florida. di-
uitijs affluēs. mūdū derelinquat. ⁊ ex

puſillanimitate uel alia vili cauſa talē
h̄ agere iudicet. temerariū iudiciū eſt
atq̄ mortale. Sicut ecōtra ſimiles iu-
dices ſūt q ꝯmēdāt iuuenē ꝙ ſtipen-
diū ſequitur ⁊ diſſolutā vitā. Contra q̊s
Yſa. ca.° 5.° dicit. Ve vobis qui dicitis
bonū malū ⁊ malū bonū. Propterea
quidā ſapiens ait. Felices eſſent artes
ſi de eis ſoli artifices iudicarent. Hinc
dn̄o oīa ꝯmittentes cū poſſum⁹ bonū
iudicem⁹. Et iō nec iudices ex tali ſu-
ſpitione ut ex locutione leuiū pſona-
rum debēt iudicare. qa nō facit ꝓba-
tionē. Si qs aūt iudicat aliquē determi-
nate ⁊ certitudinalit̄ de pctō ſufficien
tib⁹ ſignis. venialit̄ peccat. Vn̄ Math.
7.° dicit̄. In quo iudicio iudicaueritis
s. de mortali uł veniali iudicabimini
s. vos a deo. Sed qd ſi quis ex aliqb⁹
ſignis exterioribus iudicat aliquē ſup-
bum. iracūdū. uel guloſū ⁊ h⁹modi q̄
ſunt vitia capitalia. Videt̄ dicēdū ꝙ
ſi ille iudicat illum habere talia vitia
ſm paſſionē vbi coīt ⁊ frequent̄ ē ve-
niale. nō ſm rationē deliberatā ī mor
tale. eſt coīt̄ veniale. Signū v̊o ꝓba-
bile ē qn̄ in opatione alicui⁹ ſūt mul-
te cauſe mali ⁊ pauce boni. ſicut cū iu-
uenis oīo validus ⁊ ſan⁹ ⁊ etate gran-
deu⁹ ieiunia p̄cepta nō ſeruat. Itē cū
mulier ī domo ubi illā maritus videt
abſq̄ ornamentis ⁊ inculta ꝯſatur. ſed
extra domū quaſi altera ven⁹ apparet.
Ex tali. n. ſigno malū iudicare peccatū
eſt. ſ; nō ita graue ut p̄mū. Nā venia-
le eſt dū ſtat in ſuſpitione. Si v̊o pue-
niat ad firmam aſſertionem cū ptina-
tia p̄ſumit̄ eſſe mortale. In his aūt ſe-
cunda regula locū habet. ꝙ dubia ſūt
in meliorē ptē int̄pretāda. Vn̄ Iero⁹
ait. De dubijs non diffinias ſ; ſuſpen-
ſam ſniaꝫ teneas. Et Sen̄. inqt. Quic-
quid accidit bn̄ illud int̄pretando le-
uat. i. alleuiat nō aggrauat. Quicqd du-
biū ē ex hūanitate inclinat. lꝫ nō ex h̄
excuſabiles ſint q materiam ſcandali
preſtant. ſicut notat̄. 6. q. i. c. ex meri-
to. Ad h̄ facit quod ait Greg⁹ in regi-
ſtro di. Graue eſt ſatis ⁊ indecens ut
ī re dubia certa dicat̄ ſnīa. Et Ber. ſup
Cant. ſermone. iz.° dicit. Si is qui de
clauſtro eſt eū qui ꝯſat̄ in ꝓpo. inter-
dū min⁹ diſtincte minuſve circūſpe-
cte ſeſe agere dep̄henderit. v̊bi grā. In
verbo. in cibo. ⁊ in ſomno. in riſu. ⁊ in
ira. in iudicio non adiudicādū ꝓſiliat
ꝯfeſtim. ſ; meminerit ſcriptū: Melior
eſt iniqtas viri q̄ꝫ bn̄faciens mulier. h̄
ille. Aduertendū tn̄ ꝙ cū orit̄ infamia
de aliq̄ apud etiā graues pſonas. h̄ ⁊ ſi
nō facit ſufficientē ꝓbationē. inducit
tn̄ purgationē quā p̄ōt p̄lat⁹ exigē in
iudicio. ut. z. q. 5. c. pſbyt. Signū v̊o
violentū eſt qn̄ ī opatione alicui⁹ oēs
cauſe ſūt mali ⁊ nulle boni. ut cū repe-
ritur ſuſpect⁹ cū ſuſpecta. nud⁹ cū nu-
da in eodē loco. Nā h̄ inducit ꝯdēna-
tionē tāq̄ꝫ ſufficiēt ꝓbatū ſit. ut. 3z. q.
xi. c. dixit dn̄s. Qꝫ aūt iudicari non de-
beat p ſuſpitiōes ſ; p ſignificātes ꝓba-
tiōes oſtēdit̄. z. q. i. c. de⁹ nr̄ oīpotēs.
ubi dicit̄. Si de⁹ oīuꝫ cōditor ſodomo-
rū mala quorū clamor vſq̄ꝫ ad celum
puenerat: oīa ſciens. pri⁹ nec credere
nec iudicare voluit q̄ꝫ ipſe ea cū fide-
libus teſtib⁹ diligent̄ īueſtigans que
audierat ope cōprobaret. Nos qui ſu
mus hoīes etiam pctōres quib⁹ inco-
gnita ſūt occulta iudicia dei. h̄ p̄catē-
tes nullū ante verā iuſtāq̄ꝫ ꝓbationē
iudicare ⁊ dānare debem⁹. h̄ ibi. Vbi
ē ḡ ꝓbatio violēta iudiciū pctm̄ nō ē.
Sic p has cauſas int̄ meretrices illas
Salomō iudicauit q̄ꝛ vna dormiēdo

filiū inaduertent᷑ oppreſſit·ut patet.3.
Reg.3°. Itē de corpe defuncti viri qui
ab alio fuit infectus natali corpe fri-
gefacto ⁊ ſanguine ↄgelato. ſi appin-
quauerit interfector· ſanguinē nouit᷑
vulnera fluūt·ut quidā aiūt·q̄ſi qua
voce pōt humana natā ſuū pemptorē
accuſat. Et h̄ forte ſcriptura expmere
voluit cū Gen̄.4°. ca°. ad Cayn dn̄s ait
Vox ſanguinis fr̄is tui clamat ad me
de terra. Sicut etiā p furto a ciuitatis
rectore plures capiūt᷑ qui bone fame
oēs alacri vultu ⁊ intrepida voce corā
iudice inocētiā ptestant᷑·ſolus vnus
male fame pallet·int᷑ oēs obmuteſcit
tremit·deficit ⁊ ſigna nō pauca ↄſimi
lia demonſtrabit. Sic etiā cū ſtat mu-
lier adultera ī domo alterius· licȝ iam
ambos peniteat ⁊ caſtitatē obſeruent
ſed h̄ int⁹ latet. iudicare g̊ in h⁹modi
nō ē pctm̄. Nā ſm Alex. vbi ſ̄. de ma
nifeſtis pōt fieri iudiciū. Sicut etiam
ↄtingit in illis actib⁹ ⁊ opib⁹ que bo-
no aīo fieri non poſſūt·ut ī vſura ma-
nifeſta·negare ⁊ blaſphemare deū. Jō
inter talia opantes ponūt᷑ agareni·iu-
dei·ceteriqȝ infideles ⁊ heretici mani-
feſti. De qb⁹ apl's.i.Thimot.5°.ca°. ait.
Quorūdā pctā manifeſta ſūt p̄ceden
tia ad iudiciū. i. digna iudicari pticu-
lari iudicio etiā ex debito āteqȝ veni-
at iudiciū gnāle. Proinde Joh.3°.ca°.
ſcriptū eſt. Qui non credit iā iudicat⁹
eſt.s.a deo. Ideo ab hoīb⁹ iā iudicari
pōt. Nā talia nō iudicare eē mala pec-
catū ē. Et ſic patet pars ſecunda hui⁹
ſermonis.

Pars tertia h⁹ ſermonis. in qua decla-
ratur ſi in aliquo caſu ſit licitum aliū
iudicare.

Tertio in iſto ſermone q̄ritur
An licitū ſit ī aliq̄ cāu aliquē
iudicare ſine pctō. Ad quod
rn̄det᷑ ſm Aſteſanū li°.p.ti°.38°. ſūme
ſue q vn⁹ hō iudicet aliū·tripliciť pōt
intelligi. Vno modo temerarie ⁊ h̄
vniuerſalit᷑ interdicit᷑ hoī·ut patet ex
ſupradictis. Alio modo pōt ītelligi
extenſo vocabulo iudicādi ad arguē
corripe ⁊ monere. ⁊ h̄ circūſtātijs ob-
ſeruatis pōt fieri ſine pctō. Nā arguē
ppe ſupiorū ē reſpectu inferiorū. Vn̄
apl's 2. Thimot.4°.ca°. dicit. Argue
obſecra·increpa. Sȝ modū reprehēſiōis
ī 2°.ca°. explicat. di. Hec loquere ⁊ ex-
hortare ⁊ argue cū oī ipio. Verȝ corri-
pere ē reſpectu pariū. Idcirco Math.
18°. dicit᷑. Si peccauerit ī te frat᷑ tu⁹ ⁊c.
Monere vo ē inferiorȝ reſpectu ſupio-
rum. Vn̄ Ber. ad Eugeniū. Moneo te
nō arguo ⁊c. Vltimo modo vnū ho-
minē aliū iudicare ītelligi pōt ſm or-
dinē eccl'ie·que duplici modo hoīem
iudicat. Judicio.s. diſcretiōis quod ī
manifeſtis ⁊ certis cuicūqȝ ↄcedit᷑·ut
dictū eſt. Et iudicio correptionis·qd
p̄latis ſolū ↄpetere dignoſcit᷑. qd glo.
ſup illo vbo Pauli.i.Cor.5°.ca°. Qui
frater noiat᷑·tangit di. Noluit hoīem
ab hoīe iudicari ex argumēto ſuſpiti-
onis. ul' ex ordinario vſurpatoqȝ iudi-
cio. ſed poti⁹ ſm ordinē eccleſie ⁊ legē
dei. Et ſic oē iudicium rectū uel recte
factū ſm h̄ dicta bonū ē p̄ter iudiciū
temerariū. Et ideo quiſqȝ aliū iudica-
re pōt p̄terqȝ iudicio temerario. Et iō
ppheta ait. Recte iudicate filij hoīuȝ.
Sed iterȝ querit᷑ h. Si hō pōt iudicare
de occultis cordis ſui. quia ex vna pte
apl's ait. i. Cor.2°. Quis ſcit hoīuȝ q̄
ſūt hoīs niſi ſpūs hoīs qui in ipſo eſt.
g̊ ſpūs hoīs ſcit q̄ ſūt ī ipſo. ⁊ de quib⁹

ſcit hō· de his pōt iudicare.i.diffinire. ğ zc. Ex alia pte ait idē aplus.i.Cori. 4°. Neq3 meipſū iudico.vbi glo.Periculoſū ē nob de ignotī cordis nr̄i uel alioꝝ iudicare. Ad h̄ rn̄det ſm Alex. vbi ſ.ꝙ ē duplex iudiciū diffinitiōis s.de re pn̄ti uel p̄terita.7 de re futura. Itē ē iudiciū examiatiōis. Poteſt ğ hō iudicare d̄ ſe iudicio examinatiōis pn̄tia 7 p̄tita.q̄ l3 ſint ī gnē ſuo occulta·tn̄ ipſi hoī ſunt manifeſta·ut dicit̄ i.Cori.xi°.Si noſmetipſos iudicarem9 non vtiq3 iudicaremur· Poteſt etiā ſe homo iudicare iudicio diffinitionis de re pn̄ti 7 futura. Si iudicat d̄ pn̄ti aut d̄ pſona·aut de facto.Si v̂o de preſenti q̄tū ad factū·certā pōt dare ſententiā q̊ ad gen9 bōi ul̄ mali uel indifferētis.Si v̂o q̊ ad pſonā·de malo pōt iudicare.ſed ex bono nō niſi fueīt ex gr̄a ſpāli data a dn̄o.Sicut qn̄ dixit aplus Ro.8°. Cert9 ſū ꝙ neq3 mors neq3 vita zc. Si aūt iudicat d̄ futura re·aut qd̄ ptinet ad fragilitatē·aut qd̄ ptinet ad v̊tutē.Si ad fragilitatē·ſat pōt facē de ſe certā ſnīam. Si v̂o de v̊tute.vix aut nūq3 pōt de ſe ferre ſnīam veram.Vn̄ ſciēdū ꝙ talit̄ ē iudiciū temerariū·qn̄ qs eſtimat certitudīalit̄ ſe eē deo gratū eo ꝙ nō remordet eū ꝯſcīa de mortali.Vn̄ aplus cauet ſibi ab h̄ ī verbis ſup̄dictis.Sed neq3 meipſū iudico.s. īnocētē ꝓ certo me nō eſtimo.Vn̄ ſequit̄.Nihil mihi ꝯſci9 ſū:ſ3 nō ī h̄ iuſtificat9 ſū.qa pn̄t aliq̄ peccata ī me eē q̄ me latēt·iuxta illud p̄s.Delicta qs ītelligit.S3 h̄ certitudo reſuat̄ deo.iō ſubdit.Qui aūt me iudicat ip̄e ē dn̄s. Nam nemo ſcit.s.p certitudinē vtrū dign9 ſit odio uel amore.Eccleſiaſtes 9°. Inſup ē temerariū iudicare de ſeipſo ſibi licē iudicare de cūctis ſe reputans ſpūalē.Pro eo ꝙ dicit aplus.i. Cori.2°.Spūalis oīa diiudicat 7 ipſe a nemīe iudicat̄.Temerariū.n.ē 7 p̄ſūptuoſū ut qs ſe reputet ſpūalē.Nec ītelligit̄ dictū apl̄i ꝙ tal̄ ſpūal̄ iudicet facta hoīu3 dubia·ſ3 ſm Tho.ſup epiſtolas Pauli ītelligit̄ ꝙ de ſingulis q̄ ptinēt ad ſalutē·rectū iudiciū h3 ſpiritual̄.vtꝝ.s.h̄ ſit bonū ul̄ malū.Vn̄ dr̄ p̊ ethicorū.Vn9qſq3 bn̄ iudicat q̄ cognoſcit.7 hoꝝ ē optim9 iudex.ſicut de medicamīb9 medicuſ.7 vere v̂tuoſus de moribꝫ q ſint boni ul̄ mali.Ipſe aūt ſpūal̄a nemīe.i.ab hoīe nō ſpūali ī ſpiritualibꝫ nō iudicat̄.Nō aūt ītelligit̄ ꝙ a ſupiori ſuo nō poſſit iudicari ſicut alius. Itē temerariū ē qn̄ qs eſtimat nō curādū qcqd iudicēt ul̄ ſuſpicent̄ hoīes de eo bonū ul̄ malū.Ait.n.Aug9 xi.q.3.nō ſūt audiendi.Qui negligit famā ſuā nimiſ crudelis ē.Q2 aūt apl̄s dicat.i.Cori.4°.Mihi aūt ꝓ mīmo eſt ut a vobis iudicer zc.Ait Tho.ibidē ꝙ d̄ iudicio alioꝝ hoīu3 erga ſe duplicit̄ curari ꝯtingit ſeu curā hr̄e. Vno mō q̄tū ad alios q ex eorū bono ope edificāt̄ 7 malo ſcādalizant̄.7 ſic boni nō ꝓ mīmo ſ3 ꝓ magno hn̄t ab hoībꝫ iudicari.cū dn̄s dicat.Videāt opa vr̄a zc. Alio mō q̄tū ad ſeipſos.7 ſic non multū curāt.qa nec gloriā tpalē ꝯcupiſcūt·iux̄ illud Yſa.51°. Nolite timē opprobriū hoīu3.Et h̄ ē qd̄ ait aplus. Mihi āt.i.q̄tū ad me ptinet.ꝓ mīmo dicit.qa fama ꝓ mīmo reputat̄.i.īnt̄ tempalia. Poſtremo iudiciū temerariū ē ut aliqs exiſtimet iudiciū ſuū in agēdis infallibile.7 alios idē debē ſentire:Cū dicat Aug9 de cōſe.diſ.4. ſicut ī ſacris.In vna 7 eadē re tot fere ſnīe ſūt quot hoīes. Et aplus Ro.14°. Vnuſquiſq3 abundat in ſenſu ſuo. Et iō in euangelio hodierno Luc.4°.ca°.

Repleti ſūt omnes ſcribe ⁊ phariſei ī ſynagoga magna.s.ita: hec audiētes que videlʒ xp̄us loq̄bat᷑· male iudicā-tes ipſū locutū fuiſſe. Et ſurrexerūt ⁊ eiecerūt illū ex̄ ciuitatē. ⁊ reliq̄ ī euā-gelio. Caueam⁹ igit᷑ ab h⁹mōi iudicijſ temerarijs ut ſimplicit᷑ ambulātes ⁊ oīa ī meliorē p̄tē interpretātes· grām cōſeq̄mur ī p̄nti ⁊ gloriā in futuro in ſecula ſeculorū. Amen.

Feria tertia p⁹ tertiā dominicā ī qua-dragesima. de originatione ⁊ deteſta-tione iudicij temerarij Sermo. 59⁹.

OMne quod eſt in mūdo ꝛc. Iterū vbi ſ̄. Scd̄m ſententiam Alex. de ales vbi ſ̄. fratres cariſ-ſimi· iudiciū humanū prout eſt actus iuſticie triplicit᷑ redditur vitioſū. p̊ cū quis iudicat in his in qb⁊ non ha-bet p̄tātē· ut cū iudicat laic⁹ clericū ⁊ h⁹mōi. Et h̔ dr̄ iudiciū vſurpatū p̄ti-nēs ad p̄ſūptionē. 2° reddit᷑ vitioſū iudiciū qn̄ qs habet regimen ⁊ p̄tātē ſup eū quē iudicat. ⁊ nō ſm iura der-minat reddens vnicuiq; qd̄ ſuū eſt. ⁊ dr̄ iudiciū p̄uerſū ⁊ iiuſtū ꝛc. 3° mō reddit᷑ vitioſū iudiciū cum qs p̄cedit ad iudicandū de alio ex leuib⁊ ſignis ⁊ cauſis nō ſufficiētib⁊ ad cognitionē facti. ⁊ dr̄ iudiciū ſuſpitioſū ⁊ teme-rariū. Et de h̔ nūc agitur alijs duob⁊ omiſſis. Qd̄ q̄a p̄nitioſū ⁊ criminale eſt, p̄hibet dn̄s Math. 7°. ⁊ Luc. 6°. di. Nolite iudicare ⁊ nō iudicabimī. no-lite cōdēnare ⁊ nō cōdēnabimī. Et iō Ioh. 7°. dr̄. Nolite ſm faciē iudicare. Vbi Aug⁹ ait. Prohibet dn̄s iudiciū cordis p̄ qd̄ de alijs male opinamur ſiue credim⁹ ul̄ ſentim⁹. H̔ ille. q̄a ut ait Iohes. ī v̂bis p̄poſitꝭ. Oē qd̄ ē ī mūdo ꝛc. Et iō p⁹q̄ȝ ī ſup̄iori ſmōe de enti-tate iudicij temerarij tractatū ē. ī iſto ſermone de ipſius deteſtatione tracta-bim⁹. Circa quā tres ꝯſideratiōes fa-ciemus. quarū

Prima dicetur dubitatio.
Secuuda v̂o originatio.
Tertia aūt fructificatio.

¶ Pars p̄ma hui⁹ ſermonis. ī q̄ declarat᷑ vnū dubiū ſi ſuſpitio ſit tm̄ hoīs uel etiam angeli.

PRimo igit᷑ ī iſto ſmone mo-uet᷑ vnū dubiū. Vtꝝ ſuſpitio ſit hoīs ſm ſtatū īnocētie uel angeli uel tm̄ hoīs ſm ſtatū nat᷑e cor-rupte. Nā dr̄ Iere. 41°. ī p̄ſona āgeloꝝ. Curauim⁹ Babylonē ⁊ nō ē ſanata. de relinq̄m⁹ eā ⁊ eam⁹ vn⁹q̄ſq; ī t̄rā ſuā ꝛc. Aut g̊ h̔ ex certa ſciā dixerunt· aut ex eſtīatiōe uel ſuſpitiōe. Nō ex certa ſciā. q̄a de nemine deſperādū ē dū eſt in via. g̊ fuit ex eſtimatiōe ſiue ſuſpi-tione. g̊ ī angelis bonis videt᷑ ꝙ poſſit cadē ſuſpitio. Pari rōne potuit eſſe in Adā. Cū. n. non cog̊ſceret occulta cor-diū. q̄a h̔ ſoli⁹ ē dei ut dictū eſt. Nam Act. p̊ dr̄. Tu ſolus noſti corda filioꝝ hoīuȝ. potuit ſuſpicari bōitatē volūta-tis ī aliq̄. g̊ potuit cadē ī ipſo ſuſpitio.

Ad h̔ dubiū r̄ndet Alex. de ales dicēs vbi ſ̄. ꝙ ſuſpitio p̄ōt dici opīo bōi uel mali vera ul̄ falſa. In āgelis aūt bonis ꝯfirmatꝭ nō ē opinio· ſm ꝙ opinio eſt acceptio vni⁹ p̄tis cū formidīe alteri⁹ vn̄ nec ſuſpitio. In angelis tn̄ mal̄ p̄ōt eē opinio ul̄ ſuſpitio. P̂. ſuſpitio ē pe-na. pena aūt nō fuit nec ī angelo bono nec ī hoīe p̄mit⁹ īſtituto. g̊ ſuſpitio nō fuit ī illis nec ī angelis bōis. Ad illud g̊ qd̄ obijcit᷑ de v̂bo Iere. Curauimus Babylonē ꝛc. Dicēdū eſt ſm Alex. ꝙ certa fuit ſciā ī eis d̄ re p̄terita. de futu̇ v̂o cog̊uerūt ipſi angeli ꝙ niſi auxiliū ſup̄ioris medici. s. dei ſup̄ueniret: nō

curaretᷣ. hoc aūt certū fuit apud eos ꝑ
diligētiā quā ꝓus apposuerāt. Nō tñ
oīo deſpabāt. qa ut dictū eſt de nemie
deſpandū ē dū ē in via. ſ; ꝺ ſua ſuffici-
entia adhꝰ non ꝑſumebāt. Et de iobia
ipſius egroti erāt certi q̃ɀtū ad ſe. In
hoīe ꝓmitus īſtituto nō erat ſuſpitio
ſᷓm ꝙ̄ īportat penā. Si vō dicatᷣ opīo
acceptio vniꝰ pťi nō ꝑ certiſſimā rōnē
nō cū formidie alteriꝰ pťi. ſᷓm hᵒ potᷓat
eē opīo. ⁊ ſi nō fallax opīo q̄ dr̄ eē ſu-
ſpitio. Et iō ɔcludit idē Alex. ꝙ̄ ſuſpi-
tio ē pēa originalis pctī. ⁊ nō tm̄ origi-
nalis ſ; etiā actualis ī pñti ⁊ diſponēs
vltꝰ ad culpā. Et iō ſuſpitio ⁊ iudiciū
temerariū ē ſūme deteſtādū ⁊ fugiē-
dū. Et iō ſᷓm iura ciuilia hꝰmōi coīe-
cture ⁊ ꝑſūptiōes tolerantᷣ multipli-
citᷣ. ꝓ recurrēdū ē ad ꝑſūptiones cū
alitᷣ vitas ſciri nō pōt. ff. de qōnibꝰ. l. i.
et ; ff. ſi ps here. pe. l. antiqua. 2° qui
fuit malꝰ ſꝑ ꝑſūmitᷣ eſſe malꝰ. s. ī eodē
gnē mali. ff. de ſuſpectis tutoribꝰ. l. 3. §.
idem erit. ff. de actionibꝰ. l. ſi cui. §. ꝓ.
3° qlib; ꝑſūmitᷣ amicꝰ niſi ɔ̄triū doce-
atᷣ. ff. de lege iudi. l. cū qdā. C. de iudi-
ciis. l. pſt. Qui autem dicuntur amici
habetur. ff. de verbo. ſig. l. late culpe.
§. amicos. 4° quilib; ꝑſumitᷣ bonꝰ ⁊
benignꝰ niſi ɔ̄triū doceatᷣ. ff. de. re. mili.
l. nō omnes. §. a barbari. C. de inoffi.
teſta. l. oī mō. 5° qlibet ꝑſumitᷣ talis
q̄lis hr̄ in opinione coī. C. ne de ſtatu
defūctoꝝ. l. ſi mr̄. ff. de qōnibꝰ. l. de mi-
nore. in fiue. 6° qlib; ꝑſumitᷣ igrans
niſi ꝓbetᷣ ſciēs. ff. de ꝓbatiōibꝰ. l. veriꝰ
C. de epāli audiētia. l. ſi legibꝰ ꝓhibetᷣ.
7° qlibet ꝑſumitᷣ ſoluendo niſi ɔ̄triū
doceatᷣ. ff. de ꝓuilegiis credi. l. ſi credi-
tores. C. de hereditaria actione. l. pſt.
Iſta. n. omnia ſᷓm ɔſciam intelliguntᷣ
poſſe fieri cū aliq̄ ꝑſūptiōe ſiue detᷣmi
nando. iudicādo. s. qn̄ ē de malo. non
aūt de bono. Iō dicit Alex. nr̄ vbi ſ̄. ꝙ̄
ꝑſumēdū ē de q̊libet ꝙ̄ ſit bonꝰ donec
ɔſtet uľ appareat ɔ̄triū. ⁊ tñ pōt ɔtingē
ꝙ̄ ille ſit malus. Non aūt ꝺ q̊lib; ꝑſu-
mendū eſt ꝙ̄ ſit malus donec ɔſtet uľ
appareat ɔ̄triū. Et iō ut dictū eſt ſūme
deteſtādū ⁊ fugiēdū ē hꝰmōi iudiciū
⁊ reliquēdū deo. iuxͣ illud glo. Ro. 14°.
Nō vſurpemꝰ diiudicare cogitatiōes
alioꝝ. ſ; deo ꝑbeamꝰ. Et ſic p; ps ꝓma
huiꝰ ſermonis.

¶ Pars ſecūda huiꝰ ſᷓmonis. ī q̄ declaratᷣ
vnde originatᷣ iudiciū temerariū.

SEcūdo ī iſto ſᷓmone circa iu-
dicii temerarii occaſionē. ſci-
endū ē ſᷓm Tho. ſcđa ſcđe. q.
60. arti. 3°. et Alex. vbi ſ̄. Iudicium te-
merariū alioꝝ factoꝝ cōtigit ex tribꝰ.
Vno mō ex hᵒ ꝙ̄ aliqs ī ſeipſo malus
eſt. ⁊ ex hᵒ ipſo ꝙ̄ ē cōſcius malitie ſue
facilitᷣ de aliis male opinatᷣ. ſᷓm illud
Eccleſiaſtes x°. Stultꝰ. i. pctōꝛ in via
ambulās : cū ipſe ſit īſipiens oēs eſti-
mat inſipientes. Auarꝰ cū ſit aſſuetus
fraudibꝰ ⁊ mēdaciis in emēdo ⁊ ven-
dēdo : oēs emētes ⁊ vēdētes credit ſi-
milia facē. Luxurioſꝰ q̄ reſpicit iuue-
nes ⁊ loqtᷣ mala intētiōe : ita q̊s videt
reſpicē uľ loq cū hꝰmōi idē malū iudi
cat. Augꝰ ſuꝑ ps. 118°. ſᷓmone 12°. inqt.
Homo. n. ꝓcliuius ſuſpicatᷣ in alio qꝺ
ſentit ī ſeipſo. Et Sen̄. ī li° de moribꝰ.
Hoc inqt h; oīs affectus. ut in qꝺ ipſe
inſanit in idē putat oēs inſanire. Iuliꝰ
celſus dīc li° 2°. Que volumꝰ libētᷣ cre-
dimꝰ. ⁊ q̄ ipſi ſentimꝰ alios q̊; ſentire
ſꝑamꝰ. S; nō ſequitᷣ ꝙ̄ ſi ipē ſit malus
alii ſint mali. ⁊ ſi etiā eſſent manifeſte
mali. nō tñ male faciūt ⁊ mala ītētiōe
2° modo ꝓuenit hᵒ ex eo ꝙ̄ qs male
afficitᷣ ad alterū. Cū g̊ quis ɔtēnit aliū
vel odit uel iraſcitᷣ uel īuidet ex leuibꝰ
ſignis opinatᷣ male de ipſo. qa vnꝰqſq;

facilit' credit. quia igit' male affect⁹ ad aliū appetit ſibi malū, ꝓmpt⁹ ē ad cogitandū malū de eo. Ad h̄ facit quod ait Jero. O īuidia ꝑmū tui mordax. Quidā ꝑ nephas noīe xp̄iani relicta trabe in oculo ꝓpo ī alieno veſtucā q̄rūt. i. ex h̄ ꝙ īuidēt aliꝭ de leuib⁹ defectib⁹ iudicāt. i. ꝯdēnāt eos. 3° ꝓuenit h̄ ex lōga expientia. Vn̄ dicit ph̄s 2° rhetoricoꝝ ꝙ ſenes ſūt maxīe ſuſpitioſi. qa multotiēs expti ſūt alioꝝ defectus. Prime due cāe ſuſpitiōis māifeſte ꝑtinent ad puerſitatē affect⁹. t'tia vō diminuit rōnē ſuſpitiōis. vn̄ etiā pctm̄ ꝛc. De his aūt q̄ de ſe ſūt mala ut blaſphemie hōicidia. adult'ia ⁊ h⁹modi ut dicit Beda licet nob̄ ſuſpicari ⁊ iudicare mala. īmo ꝯtrū facē. i. eſtimare ea ut bona eſſet pctm̄ ⁊ error piculoſus. Vn̄ dicit'. xi. q. 3. ⁊ ē ſnīa Jero. Si quis dixerit iuſtū. s. op⁹ īiuſtū. ⁊ īiuſtū iuſtū vtrq; abhoīabilis ē apud deū. Sed null⁹ abhoīabilis ē apud deū niſi ꝓpt mortale. ḡ h̄ eſt mortale. Vn̄ dicit ibi glo. ꝙ h̄ intelligit' vno mō cū qs dicit vitia eſſe v̄tutes ul' ē ꝯtrio. tal' mortalit' peccat. Et ꝯſonat hoc ei qd dicit Aug⁹ ſup eplam ad Cor. s. ꝙ errare ī rebus neceſſariꝭ ē mortale cū qs. s. iudicat ſeu putat op⁹ bonū eſſe malū. Et ſic pꝫ pars ſecūda hu⁹ ſermonis.

¶ Pars t'tia h⁹ ſmonis. ī qua ponūt' fructus maligni iudiciꝭ temerariꝭ.

Tertio in iſto ſmone q̄ ſit deteſtabile iudiciū temerariuꝫ oſtēditur ex ſeptē malignis fructib⁹ inde ſequentib⁹. ꝑm⁹ fruct⁹ dicit' ꝑſūptio. 2⁹ dicit' īq̄ſitio. 3⁹ ſupſtitio. 4⁹ precipitatio. 5⁹ malignatio. 6⁹ detractio. 7⁹ obliuio. Primus ḡ fructus malus atq; dānoſus q orit' ex iudicio temerario dicit' ꝑſūptio. Nā qui alios iudicāt ⁊ ꝯdēnāt ſi ſe longe īferiores ⁊ peiores illis q̄s iudicāt eſtimarēt. eos iudicare temerarīe nō auderent. Vn̄ ī vid patꝝ qdā īterrogauit ſenē. Quid ē p̄r qd ī ſcripta ē ad Titū p̄. Oīa mūda mūdis. Ait ſenex. Qui h̄ reſpicit ītelligit ſe īferiorē oī creatura. Cui frat. Et quō me poſſū iudicare minorē ei quē video hoīem hōicidiū ꝑpetraſſe. R̄ndit ſenex. Ille ſemel hōicidiū fecit. ego aūt omni hora occido aīam meā. Hec. n. eſt ſola hoīs iuſticia ut ſeipſū rephendat. Tūc. n. iuſtus ē hō cū mēs ſua ⁊ nō aliena pctā ꝯdēnat. Vn̄ Sen̄. dicit. Semꝑ qcqd dubiū ē humilitas ī meli⁹ declinat. Et iō ad vitādū h̄ vitiū iudiciꝭ temerariꝭ nemo debet ſe iuſtiorē aliꝭ reputare nec de ſe ꝑſūmere. Sepe. n. occurrit ut alienos intueamur ſubtilit' defect⁹. ⁊ nec rudit' videam⁹ nr̄os. Math. 7°. Quid vides feſtucā ī oculo fratris tui ⁊ trabem in oculo tuo nō vides ꝛc. Et ē rō. qa carnal' affect⁹ tollit iudiciū rectū. xi. q. 3. c. quatuor. Et iō dixit ille magicus ad Alexādrū ut recitat Quīt⁹ curti⁹. Nā mortaliū h̄ noīe praua ⁊ ſiniſtra dici pōt ꝙ ī ſuo qſq; negocio hebetior ē q̄ in alieno. Et Lac. ait. Nemo pōt de ſe recta iudicare. ſ; aliena iudicat melius q̄ ſua. Et iō ꝯ noſipſos vix vera iudicare poterim⁹ ⁊ ex vitio ꝓpriꝭ affect⁹ ⁊ etiā ex diaboli deceptione q h̄ ſatagit ut nr̄os nō videam⁹ defect⁹. qd nobis vtile ⁊ neceſſariū eſt. ⁊ alienos intueamur defect⁹. qd nob̄ dānoſū ē. Ypocrita eiice primū trabem de oculo tuo Math. 7°. Et iō Ber. ī doctrina ꝑficiēd ait. Que tua ſūt videas. alioꝝ facta relique. q̄ tibi ꝓdeſſe neqūt ſ; ſp obeſſe. h̄ ille. Et ſi etiā aliqn̄ alicui⁹ māifeſtū peccatū ꝯſpicim⁹ debem⁹ diligenter attendere ne forte in eodem aut grauiori ſimus peccato. ⁊ ſi nō ſimus. eſſe

tñ potuim⁹ uel potim⁹ diuina grã nõ pſeruati. Sic in figura nob̄ dñs Joh. 8°. dũ anteq̄ iudicaret adulterã dixit. Qui ſine pctõ ẽ vrm ⁊c. ⁊ p⁹ea ſe incuruauit ⁊ ſcripſit ĩ terra. Vñ ſup his in omel. ſabbati ẗtie dñice ĩ quadrageſima dicit Beda. Figurate nos admonet in eo ꝙ ⁊ ante datã legẽ. ⁊ p⁹ datã ſnĩam inclinans ſe ſcribit ĩ terrã ut ⁊ pri⁹ ꝓximũ corripiamus ⁊ p⁹q̄ debite caſtigationis illi debitũ reddiderim⁹ noſmetipſos digna ĩueſtigatiõe ppẽdam⁹. ne forte aut eiſdẽ q̄ ĩ illo rephendimus aut alijs quibuſlib3 facinoribꝫ irretiti fuerim⁹. Euenit enĩ ſepe ut q dbi grã homicidã publice peccãtẽ iudicant. pri⁹ odiorũ malũ quo ipſi ĩ ſecreto depulſant nõ ſentiãt. Qui fornicationẽ accuſant peſtẽ ſupbie q̄ de ſua caſtitate extollũt ignorãt. Qui ebrioſum odẽnant vitus ĩuidie q̊ excedũt ipſi nõ videant. Quid g̃ nob̄ ĩ h⁹mõi periculis remedij? Quid teſtat ſalud niſi cũ peccãtẽ ↄſpicim⁹ aliũ. mox inclinemur deorſũ. i. q̄ deiecti ex noſtre cõditiõe fragilitad ſim⁹ ſi nos diuina pietas non ſuſtentet humilit̃ inſpiciamus. h̄ ille. Habet a btõ Greg. 3. q. 7 hui⁹ ſimile. ca°. poſtulat⁹. vbi dicitur. Poſtulat⁹ dñs iudicare de peccatrice nõ ſtati dat iudiciũ ſed pri⁹ ſe ĩclinãs deorſũ digito ſcribebat ĩ t̃ra. ac ſic demũ qđ obnixe rogat̃ iudicat. videl3 ⁊ nos typice inſtruens. cũ quilibet ꝓximoꝝ errata ↄſpicim⁹. nõ h̄ antea rephendẽdo iudicemus q̄ ad cõſciẽtiam nr̃a3 humilit̃ reuerſi digito eã diſcretionis ſolert̃ exculpem⁹. ⁊ qđ ĩ ea ↄditori placeat qđ ve diſpliceat examinatione dirimam⁹ ⁊c. Et ſic patet prim⁹ fructus. 2⁹ fructus malus ⁊ doloſus qui ex falſo ac temerario iudicio orit̃

dicit̃ inquiſitio. s. alioꝝ factoꝝ. Hoc quippe iudiciũ curioſũ reddit hoĩem de factis õbis atq3 cogitationibꝫ alioꝝ. Quod Ber. ꝓhibens ait. Noli eſſe alioꝝ factoꝝ curioſus ĩqſitor aut temerari⁹ iudex. Et idẽ ait. Qui ſui negligens ẽ alios curioſe circũſpicit dũ quoſdã ſupiores ſuſpicit quoſdã deſpicit ĩferiores. ⁊ ĩ alijs qdẽ videt qđ irridet. ⁊ in alijs qđ ĩuidet. ⁊ reliqua. ut pat3 s̃. de curioſitate. Et iõ debet hõ inqrere ſollicite facta ꝓpria. ⁊ nõ alioꝝ. iuxta illud Ro. 14°. Beatus qui iudicat ſemetipſũ in eo ꝙ ꝓbat. i. quotidie de ſe expitur. Nã ⁊ Vgo de ſcõ Victore dicit. Si teipſũ non vides nihil bñ vides. Et ꝓptea qdã vir ſcũs qui ſeipſũ quotidie circũſpiciebat cũ audiſſet quẽdã peccaſſe. amare fleuit. di. Iſte hodie ⁊ ego cras. Qui enĩ ſeipſũ iudicat ⁊ nõ aliũ accept⁹ ẽ apud deũ. Vñ Ber. Qui hoc ſe feciſſe ſapiebat fiducialit̃ dño dicebat: Iudica iudiciũ meũ ⁊ redime me dñe. Qui aũt iudicat aliũ ⁊ nõ ſeipſũ: pdit grã3 dei. Vñ legit̃ in vitis patrũ ꝙ cũ duo germani ſimul ĩ heremo habitarẽt ad ſuiẽdũ deo. ad tãtã puritatẽ mẽtiſq3 pfectionẽ deuenerant ut ad placitũ viderent alt̃ alteri⁹ gratiã p ſplẽdorẽ quendã ex fulgentem ſup eos. Accidit quadã die ut irent ad viſitandũ patres p heremũ. ⁊ cũ mĩor ex eis vidẽt vnũ ex illis patribꝫ comedentẽ ſexta feria in hora t̃tiarũ. iudicauit illũ trãſgreſſorẽ ieiunij. quod tũc habebat̃ in pceptũ. Reuerſus g̃ ad cellã ꝓpriã. cũ maior orans optabat videre ſolitũ ſplendorem ſup fratrem minorẽ. nihil videre põterat. ꝓpt̃ qđ vocans eũ ſciſcitat⁹ ẽ ſi in aliquo eũ ↄſcientia remordetet. Ille diligentius pſcrutans ↄſciam ſuã

de nullo inqt recolo· niſi q᷑ vidēs talē patrē comedē. añ oīa male ſuſpicatus ſū de eo. Quod ītelligēs maioꝛ illud temerariū iudiciū fuiſſe cauſam ſubtractionis grē. Juſtam. n. cauſam potuit habere ille ſoluēdi ieiuniū. Et iō pnīam egit cū eo ⁊ rediit ad lucē pſtinā. Et ſic pꝫ ſecūd⁹ fructus ꝛc. 3⁹ fructus dicit̃ ſupſtitio. Pꝛoculdubio. n. abſqꝫ ſupſtitione eſſe non pōt qñ quis rephenſibilis ſua pctā relinqt ⁊ aliena ↄdemnat. Vñ ↄ̄ ſic facientē Paul⁹ Ro. 2.º di. In q̊ aliū iudicas teipſū cōdēnas. eadē enī agis que iudicas. Vñ ⁊ glo. Math. 7.º ſup illud. Eiice pꝛimū trabem de oculo tuo ꝛc. ait. Vix inuenit̃ aliqs ab hꝰ vitio alien⁹. Qꝛ vn⁹qſqꝫ ſibi fauēs aliena facile dephēdit. ⁊ aliena grauius tolerādo qꝫ ſua ſumit auctoꝛitatē arguēdi ſine exēplo emēdationis ſue. Et Criſo⁹ ait. In alienis delictis ſeueri ⁊ amariſſimi iudices reſidem⁹. nr̃as aūt trabes ī oculis infixas ꝓpꝛias non videm⁹. qa aliena etiā minima licite perſcrutamur. Hi ſimiles ſūt illi phariſeo qui ↄ̄ Magdalenā de dñoī coꝛde ſuo tā inique murmurauit. Et iō legitur ī vitis patrū q᷑ īuentus fuit in ſiti qdā frat̃ culpabilis. Vñ fratres de quoꝝ erat ↄuētu ad abbatē Moyſen miſerūt ut veniret ad puniendū illū ſm q᷑ dñs inſpiraret· quibꝫ acquieuit. Dū igitur veniret accepit ſpoꝛtā vetuſtiſſimā quā īplens arena ⁊ ſuper doꝛſū ponens ſic oneratus venit ad fratres q ipſū vocauerāt. Quē cū frēs vidiſſent admirantes dixerūt Quare hoc facis pr̄. Quibꝫ ipſe rñdit. Pctā mea ſūt p⁹ me currentia que nō video cū ſint a tergo. ⁊ tñ veni hodie aliena peccata q̄ ſol⁹ deus nouit iudicare. Simili mō quidā alius ſcūs pat̃ fecit ut legitur in vitis patrum. Qui ſaccū plenū arena p⁹ doꝛſū ſuū poſuit. ſpoꝛtellā v̊o plenā lapidibꝫ poſuit añ ſe ⁊ ī monaſterio incedebat. Interrogat⁹ aūt a fratribꝫ q̄re hꝰ faceret. rñdebat. Saccus plen⁹ arena: pctā mea ſūt q̄ poſui poſt doꝛſū meū ut illa non videam nec de illis doleā. Spoꝛtella aūt plena lapidibꝫ q̄ eſt ante me: pctā ſūt fratrum meoꝛū que magis intueoꝛ qꝫ mea. Nā ſicut in ſcriptis patet exemplis· antiq patres q pollebāt pꝛudentia magna ⁊ expientia cognouerūt ſe deceptos qñ alios iudicauerūt. Et neminē iudicare mandauerūt. quia ſupſtitioſū eſt. Et ſic patet terti⁹ fructus.

4⁹ pnitioſus fructus qui ex iudicio temerario oꝛit̃ dicit̃ p̄cipitatio. Ante n. examinationē ⁊ diſcuſſionē v̊itatis ſnīa temerarie pꝛecipitat̃. Et ideo iudex nō debet exardeſcē aduerſus eos quos malos putat. ff. de officio p̄toꝛis l. obſeruādū. īmo debet eū patient̃ audire ⁊ ītelligere ꝛc. 30. q. 5. c. iudicātē. ⁊ C. de iudiciis. l. iudices. Et ſimiliter debet iudex vitare ſuſpitionē grē uel ambitionis. ff. de fidei cōmiſ. l. gnālit̃. §. quid ğ. Et qa p̄cipitat̃ hui⁹mōi ſnīa temerarie· cū quis de dubiis ⁊ occultꝭ iudicatur. ideo dicit̃ p̄cipitatio fruct⁹ iudicii temerarii. Nā hꝰmōi iudicantibꝫ 2.º ca.º Jacobꝫ ait. Facti eſtis iudices cogitationū iniquaꝝ. Et recte dic cogitationū iniquarū. qa ſepi⁹ euenit ut iſti temerarii iudicent innocentes pꝛopter eoꝛum puerſas cogitationes taliter iudicātes. quia ſūt ſine miſericoꝛdia ⁊ pietate. Vnde talibus Math. 12.º dñs ait. Si aūt ſciretis quid ē miſericoꝛdiam volo ⁊ non ſacrificium. nunqꝫ condemnaſſetis īnocentes. Et talis ſnīa pꝛecipitari pōt tribꝫ modis.

Aut ꝓ tpe p̃ñti. cũ qs iudicat hominẽ
qui ẽ bon⁹ eẽ malũ. Aut ꝓ tpe p̄terito.
cũ bonũ aliqđ fuiſſe factũ mala inten
tione iudicat̃. Aut pro tpe futuro. cũ
quis iudicat̃ finalit̃ rep̱band⁹ ⁊ de ei⁹
finali ĩpenitentia atq; ſalute deſp̱ata-
tur. Contra quos dicit̃ Act. p̊. ca°. Nõ
eſt vr̃m noſſe tempa uł momẽta que
pater poſuit in ſua ptãte. Nolite g̊ iu-
dicare temerarie. Nã videm⁹ ſepe iu-
dicia noſtra falli. de q̃ deſperamus ſu-
bito ↄuertit̃ ⁊ fit optimus. de q̊ nimis
p̄ſũpſeram⁹ deficit ⁊ fit peſſim⁹. nec ti-
mor nr̃ certus ẽ nec amor. quid ſit ho-
die ipſe hõ vix nouit ipſe hõ. Vñ Ber.
ait. Duo ſũt in qb᷒ temerariũ iudiciũ
cauere debem⁹. cũ incertũ eſt quo ani
mo quid factũ ſit. vel cũ ĩcertũ eſt qđ
factur⁹ ſit qui nũc bon⁹ uel mal⁹ appa-
ret. Similit̃ Aug⁹ ĩ ſmone dñi ĩ mõte
li°. 2°. ca°. 6°. Sũt inqt quedã media q̃
ignoram⁹ q̊ aĩo fiãt· qꝛ ⁊ bono ⁊ malo
fieri pñt. de qb᷒ temerariũ ẽ ut cõdẽ-
nemur. hoꝝ aũt veniet tp̄s ut iudicẽt
hoĩes· cũ dñs illuminabit abſcondita
tenebraꝝ. Itẽ ſup eplã ad Ro. ĩqt. In
his reb᷒ q̃ pñt ⁊ bono aĩo fieri ⁊ malo
iudiciũ deo dimittam⁹. nec audeam⁹
de alteri⁹ corde qđ non videm⁹ ferre
ſentẽtiã. In his v̊o reb᷒ q̃ ita rep̄hen-
dũt̃ ut eas bono ⁊ caſto aĩo non poſſe
fieri manifeſtũ ẽ· nõ ĩp̱bat̃ ſi iudice-
mus. Ergo q̃cũq; facta ita manifeſtãt̃
ut nõ poſſint dici bono aĩo fieri· iudi-
canda ſũt a nobis. q̃cũq; aũt ita fiũt ut
qñ fiant incertũ ſit· non ſũt iudicãda
ſed reſeruãda iudicio dei. h̄ ille. Et ſic
patet quart⁹ fruct⁹. 5⁹ fructus ex te-
merario iudicio ꝓueniens dicit̃ mali-
gnatio. Nã q temerarie iudicant fra-
ternũ malũ amare videt̃. Profecto. n.
clare videt̃ ꝙ iudiciũ q̃ malos ĩdebite
nõnullos aſſerũt ex affectu eos indi-
nante ꝓuenit ad ſentiẽdũ male de eis
quos cum occulto odio ⁊ vix cognito
iudicãt. includũt nẽpe ⁊ nitũt̃ ĩ mẽte
odiũ· qđ qñq; nõ cog̊ſcũt. Vñ Criſo⁹
ait. Perfectũ odiũ ⁊ pfect⁹ amor verũ
iudicia nõ cognoſcit. Vident̃ procul
dubio tales qui temere iudicãt q̊dã-
mõ ſeſe ĩpinguare đ ꝓximi ruina atq;
infamia. Propt̃ea Aug⁹ li°. 2°. de ſer-
mone dñi ĩ monte ait. Hi maxime te-
mere iudicãt q magis amant vitupe-
rare ⁊ dãnare q̃ꝫ emẽdare ⁊ corrigẽ. ⁊
h̄ vitiũ uel eſt ſupbia uel inuidia. hec
ille. Et ſic videt̃ quãta eſt malignatio
iudicaciũ temerarie. Et ſic patet qnt⁹
fruct⁹. 6⁹ fruct⁹ dicit̃ detractio. qm̄
iudiciũ temerariũ radix ẽ ⁊ fũdamen
tum oĩs detractionis. Vñ legit̃ ĩ vitis
patrũ ꝙ qdã noĩe Eulali⁹ honoratus
erat valde gr̃a hũilitatꝭ· q cũ apud ſe-
niores monaſterij accuſaret̃ frequẽt̃.
nũq; ille ſe excuſabat ſ; ĩiũctã penitẽ
tiã ieiunioꝝ duriſſimã humilit̃ facie-
bat. ꝓpt̃ qđ ypocrita a ſocijs iudica-
bat̃ ⁊ vilis hẽbat̃. Intãtũ aũt iunio-
res ei detrahebãt ⁊ ipſũ ↄtẽnebãt ut
aliqñ prĩ monaſterij dicerent: Q̃diu
poſſum⁹ ſuſtinere dãna ⁊ defectus q̊s
frater Eulalius facit? Qui tandẽ p̄uia
v̊tute orationis· cognitaq; ab oĩb᷒ ſim-
plicitatis ac puritatis ſue veritate· ꝓ-
ſtrauerũt ſe ad pedes illi⁹ veniã humi
lit̃ poſtulãtes ⁊c. Ex q̊ miraculo patet
ꝙ ſupbia ⁊ inuidia generat iudiciũ te
merarium. Iudiciũ v̊o tale ꝓducit de-
tractioꝫ. Et q̃tũ deo diſpliceãt detra-
ctores aplus oſtẽdit ad Ro. p̊. di. De-
tractores deo odibiles ſunt. ⁊ merito.
qꝛ Iac. 4°. dicitur. Qui detrahit fratri
aut q iudicat fratrẽ· detrahit legi ⁊ iu-
dicat legẽ. Si autẽ iudicas legẽ· nõ es

factoꝛ legis ſ; iudex. Vn⁹ ē enī legiſla-
toꝛ ⁊ iudex q pōt pdē et liberare. Tu
autē qs es q iudicas ꝓximū? Et ſic p;
ſextus fruct⁹ pūerſi iudicij temerarij.
7⁹ et vltim⁹ fruct⁹ malus atq; dam-
noſus ex iudicio temerario ꝓcedēs di
cit͛ obliuio. s. ſui. Nam cū quis aſſue-
ſcit alios iudicare. obliuiſcit͛ ſui neq;
iudicat ſeipſū. ⁊ iō merito iudicatur a
deo qa ſm Aplm. i. ad Cor. xi°. Si nos
metipoſs iudicarem⁹: nō vtiq; a dn̄o
iudicaremur. Cum quis factus fuerit
his ſeptē fructib⁹ ī hac temeraria ma-
lignitate iā diues. ad tantā īſaniā ve-
nit. ut oīa bn̄facta ꝓximoꝛū cōuertat
in malū. ſicut ſcribe ⁊ phariſei de xp̄i
operib⁹ faciebāt. ⁊ iō dicūt. Si qs ſtu-
det et vacat humilitati. ypocrita eſt.
ſi recreationi guloſus eſt. ſi patientie
timid⁹ ē. ſi iuſticie īpatiēs ē. ſi ſimpli-
citati fatu⁹ ē. ſi prudētie malitioſ⁹ ē. ſi
maturitati flegmatic⁹ ē. ſi iocunditati
diſſolut⁹ ē. ſi religioni ſingulari eſt. ſi
ſocietati ſecularis eſt. ſi ſilentio ⁊ paci
ſimulatoꝛ eſt. ſi alioꝛū coꝛꝛeptiōi pſū-
ptuoſus eſt. ſi inſtat vigilijs ⁊ oꝛatio-
nibus indiſcret⁹ eſt. ſi coī doꝛmitioni
ſomnolent⁹ ē. ſi pdicatiōi ⁊ alioꝛū ſa-
luti appetitoꝛ laudis ē. ſi deſiſtit negli-
gens ⁊ remiſſus eſt. ſi gratiā hoīuз ac-
quirit adulatoꝛ ē. ſi adulari renuit ſu-
perbus eſt. His g° de cauſis ſūme dete-
ſtandū ē h° vitiū. Vn̄ dn̄s in euange-
lio hodierno Math. 18°. inqt. Vbi ſūt
duo vl' tres cōgregati ī noīe meo. nō
ſe videl; temerarie iudicātes. ibi ſum
in medio eoꝛū. Tūc accedens ad eum
Petr⁹ dixit. Quotiens peccabit in me
frat͛ me⁹. dimittā ei vſq; ſepties? Di-
cit ei iheſus. Nō dico tibi ſepties ſed
ſeptuagies ſepties. q̄ſi di. Nō ē preci-
pitanda iudicij ſententia quouſq; ve-
niat dn̄s q reddet vnicuiq; ſm opera
ſua. ⁊ liberis a tali vitio in die iudicij
ſimul cū alijs vitā illā īmarceſſibilē
pſtabit. vbi ipſe cū pr̄e et ſpū ſcō ſuo
viuit et regnat ī ſecula ſeculoꝛ. Amē.

Feria quarta poſt tertiā dominicā in
quadrageſima. de entitate et deteſta-
tione Luxurie Sermo. 60⁹.

OMne quod
eſt ī mūdo aut eſt ↄcupi-
ſcētia carnis ⁊c. Item vbi
s̄. Congrue ⁊ ſatis cōpetē-
ter fratres cariſſimi ī iſto ſermonario
poſtq̄ tractatū eſt de pctō in gnāli ⁊
de ſupbia et ſpeciebus eius ⁊ reliqs vi-
tijs ab ipſis emanātib⁹. ſeqt͛ oꝛdinate
pꝛocedendo ſup verbo ꝓpoſito Joh. s
Omne quod eſt in mūdo ⁊c. tractare
de luxuria que ē ↄcupiſcentia carnis.
De qua hodiernis tēpoꝛibus ſup oīa
alia tractare neceſſe eſt. Videt͛ enī ex-
pſſe fragilē noſtrā cōditionē vniuer-
ſalit͛ pueniſſe ad ētatē ipſam infalli-
bilē. de q̄ ꝓpheta ps. 13°. dicebat. Coꝛ-
rupti ⁊ abhoīabiles facti ſūt ī ſtudijs
ſuis. Quib⁹ verbis cōcoꝛdat ſn̄ia dn̄i
Gen̄. 6°. quādo Noe cōquerēs de hu-
mana creatura dixit: Omnis qppe ca-
ro coꝛꝛupit viam ſuam. Et certe magis
caripenderem tacere q̄ loqui de mate
ria iſta de qua tractare incipimus. ſed
caritas me cogit ac violētat ne tacere
debeam. ſicut vrgebat Paulum qui ī
perſona ipſius et alioꝛum pꝛedicato-
rū. 2. ad Cor. 5°. ca°. dicebat. Caritas
xp̄i vrget nos. Nā ſi malū eēt ſecretū
uel ī paucis pſonis. nō extēderē ūba
mea publice ⁊ apte de tali nephanda
mā reſonare. Sed qm̄ hec infirmitas

eſt gnālis publica et abhominabilis
q̄ adeo totū mūdū infecit ut vix īue-
niatᷣ qs ab ea liber. Propt̄ea oportet
tuba canere· nō occultare ſ ꝓpalare·
nō tacere ſ vocē exaltare ānūciando
ꝑplo ſcelera eorū. ⁊ domui Jacob pctā
eorū. Attamē ne quis de me cōqueri
poſſit. caſte de re impudica. honeſte de
re inhoneſta. ⁊ deuote de re ꝓrſus īde-
uota: adiuuante dei gr̄a fari conabor.
Et ī iſto ſermone pro p̄ncipaliori ori-
gine huiꝰ materie tres tm̄ cōſiderati-
ones faciemus quarū.
Prima dicetur diffinitio.
Secunda v̊o diſſipatio.
Tertia aūt abhominatio.

Pars p̄ma huiꝰ ſermonis. in q̄ decla-
ratᷣ quid ſit luxuria. ⁊ quō deſcribatᷣ.

PRimo igitᷣ ī iſto ſmone circa
luxurie diffinitionē nōnulli
dicūt ipſā diffiniēdo. Luxu-
ria ē īordinatꝰ amor illiꝰ delectatiōis
q̄ ē ſm tactū. Aliq v̊o gnāliꝰ loquētesᷣ
aiūt. Luxuria ē ex īmūdis deſiderijs
veniēs lubrica mentᷣ ⁊ corpis ꝓſtitu-
tio. Quidā aūt neſcio qd intrinſecus
determinātes aiūt. Luxuria ē libidino-
ſe voluptatᷣ appetitꝰ. q ē aut ex ɔſenſu
ſenſualitatis aut rationis. Primꝰ qdē
appetitꝰ venialᷣ ē atq; culpe leuis. Se-
cūdus aūt mortalᷣ ⁊ letalitᷣ aīe nociuꝰ.
Ad quoꝝ declarationē notandū ſm
Tho. ſcda ſcde. q. 153. et Durandū et
Aſteſanū li° p̊. ti. 29°. ⁊ coītᷣ oēs theo-
logos ꝙ pctm̄ ī hūanis actibꝫ illud ē
qd agitᷣ ɔ̄ rectū ordinē ratiōis. hꝫ aūt
h ratiōis ordo ut oīa cōueniētᷣ ad ſuū
finem ordinet ⁊ diſponat. Et iō pctm̄
nō eſt ſi ꝑ rationē aliqbꝫ rebꝫ vtatᷣ hō
ad finē ad quē recte ſūt mō cōueniēti
diſpoſita· dūmō finis ille ſit aliqd na-
ture bonū. Sicut aūt ē nature bonū ꝙ
nā corpalᷣ cuiꝰdā īdiuidui ɔſeruetᷣ. ita
etiā ē quoddā bonū excellēs ut natu-
ra ipſiꝰ ſpēi nō deficiat nec ꝑimetᷣ. Et
ideo ſicut cibꝫ pōt ſumi ſine pctō. ita ⁊
vſus venereorū pōt eſſe ſine pctō dū-
mō fiat debite ſm ꝙ cōueniēs ē ad fi-
nē gnātiōis. Et iſto mō licitꝰ ē coitus
cōiugalis debito mō ⁊ ordine factus.
extra v̊o coitū ɔiugalē ſꝑ ē dānabilis
⁊ mortalis· ut plene ꝓbatū ē ī ſermo-
nario de reꝓbatione vitioꝝ ⁊ cōmen-
datiōe v̊tutū· in ſermone de reprobat-
tione luxurie. Et iō his paucis pateat
pars prima huiꝰ ſermonis.

Pars ſecūda huiꝰ ſmōis. ī q̄ declaratᷣ
ꝙ luxuria eſt diſſipatiua bonorū for-
tune· nature ⁊ anime.

SEcūdo ī iſto ſmōe aduerten-
dū eſt ꝙ luxuria ſūme ē dete-
ſtāda rōe diſſipatiōis ſuꝑ oīa
alia vitia. qa ⁊ ſi alia vitia ſint deteſtā-
da aliq̊ alio reſpectu. iſta tn̄ rōne luxu
ria magis. Nā ſi ſuꝑbia diſſipat bona
aīe. nō tn̄ oīa bona qa nō bona corpis
⁊ nature. Auaritia v̊o ⁊ ſi diſſpat bona
ſpūalia· ɔgerit tn̄ ⁊ ɔſeruat bona tꝑa-
lia. Luxuria āt nullis bonis ꝑcit· ſ oīa
cōſūmit. Et iō nō īmerito dn̄s ī euā-
gelio de filio ꝓdigo Luc. 15°. inqt. Et
nō pꝰ multos dies cōgregatᷣ oībꝫ ado
leſentior filiꝰ ꝑegre ꝓfectꝰ ē ī regionē
longinquā. i. in pctm̄. ⁊ ibi diſſipauit
ſubām ſuā viuēdo luxurioſe. Ad q̊ꝝ
declarationē notandū ꝙ tria ſūt p̄nci-
palia bona hoī a deo collata q̄ ꝑ luxu-
riam conſūmūtᷣ deſtruūtᷣ et diſſipantᷣ
bona. s. fortune· bona nature· et bona
gr̄e. P̊ g̊ dico ꝙ ꝑ luxuriam diſſipantᷣ

bona fortune.qa luxurioſi coīter diſ-
ſipant res multas īutilit̄ ī veſtibus ⁊
aliꝭ ornamētis·in comeſſatiōibus ⁊
ebrietatibꝫ·ī dādo meretricibꝫ ⁊ aliꝭ
inhoneſtis ꝑſonis·adeo ꝙ ſpoliant̄ ꝓ
magna pᵗe ſubē eoꝝ.⁊ veniūt ad mul
tas neceſſitates ⁊ incōmoda.Qꝺ ꝯfir-
mat̄ ꝑ dictum Salomonis ꝓ̄.29°. di.
Qui nutrit ſcortū ꝑdit ſubſtātiā.Hic
ꝑ quendā prudentē dr̄.Qui ſeqᵗ̄ bac-
chū taxillos ⁊ meretrices·inſanꝰ ſem-
per egenus erit.Int̄ que bona fortune
ſūmū eſt bona fama.De q̄ dr̄ Eccl.41°.
Cura habere bonū nomē. Et ꝓ̄.22°.
Melius ē nomē bonū ꝙ̄ diuitie mul-
te.Et Tullius li°2°.de oratore ait.Bo-
na eſtimatio diuitiꝭ preſtat. Et Oui-
dius de arte amādi li°3°.īqt.Quid pe-
tit̄ ſacris niſi tm̄ fama poeꝺ.Hoc votū
nr̄i ſūma laborꝺ habet.ħ ille.O ꝙ̄ ma-
gne diuitie ſunt hr̄e bonā famā·q̄ ab
hoībꝫ magno ſtudio ꝯſeruari deberet
Unde.C.de his q potētiorū noīe.l.i.
in fine.ꝓdigus dicit̄ q famā ꝓ nihilo
habꝫ.Patꝫ etiā.12.q.i.c.nolo.ubi dr̄.
Qui fidēs ꝯſcīe famā negligit·crudel̄
ē.O peſſima luxuria.O turpitudo ob-
ſcura.O tinctura maledicta que adeo
denigras famam luxurioſoꝝ ut nullū
ꝑter te vitiū repiat̄ qꝺ obumbrari nō
poſſit.Ait enim Gregꝰ lib°ꝑ moral̄.ꝙ
pctā carnalia ſūt peioris īfamie ꝙ̄ ce-
tera vitia. Nam Salomon fuit valde
glorioſus ⁊ famoſus ī mūdo ita ut de-
ſiderarēt multi videre vultū eius·ſ ꝑ
luxuriā deturpauit famā ſuā.ꝓpt qꝺ
dicit̄ Eccl.47.Inclinaſti femora tua
mulieribꝫ.dediſti maculā ī gloria tua
⁊ ꝓphanaſti ſemē tuū inducē verecū-
diam tuā ad liberos tuos.⁊ in ceteris
ſtulticiā tuā.ħ ibi. Excellētes ĝ ⁊ ſa-
piētes ī deriſū oīuꝫ deducit luxuria.⁊
maxime mulieres ſuꝑ oēs·q̄ ita eru-
beſcūt de iſto vitio ut vix audeāt ꝯfi-
teri.Uñ Ieroꝰ ad Saluinā ait.Tene-
ra res in feminis fama pudicitie ⁊ q̄ſi
flos pulcherrimꝰ cito ad leuem mar-
ceſſit aurā leuiqꝫ flatu corrūpit̄.maxīe
vbi etas conſentit ad vitiū.⁊ marita-
lis deeſt auſteritas cuiꝰ vmbra tuta-
men vxoris ē.ħ ille.Et ſic pꝫ luxuriā
eſſe diſſipatiuā bonorū fortune. 2°
dico ꝙ ꝑ luxuriā diſſipant̄ bona nāe.
Quid.n.ī natura dulcius ac deſidera-
bilius ipſa corpis ſanitate? Ait.n.phs
ꝑ ethicoꝝ.Sanū eſſe eſt delectabiliſſi-
mū ⁊ deſideratiſſimū.⁊ tm̄ ꝑ luxuriā
ꝑdit̄.qa ſicut ex ſanitate ī aīa fit ſani-
tas ī nā ſcḋm phm 7°. meth·ita ex infir-
mitate ī aīa ſeqᵗ̄ infirmitas ī corpe.qa
nulla ſanitas ē in corpe vbi libido do-
minat̄. Uñ aplus.i.ad Cor.6°.ait.Oē
pctm̄ qꝺcūqꝫ fecerit hō ex̄ corpus eſt:
qui aūt fornicat̄ ī corpus ſuū peccat.
vbi ait gloſa.Cetera pctā tm̄ animam
maculant.fornicatio ꝟo nō tm̄ aīam
ſ etiā corpꝰ ꝯtaminat.qꝺ pꝫ eſſe verū.
qa qñqꝫ oculorū ꝑdit̄ lumē·manus ⁊
pedes tremūt·oēs articuli corpis diſ-
ſipāt̄.Iſta ꝯfirmat Señ.ī epl̄a.24.di.
Libidines tremores manuū ac pedū
⁊ articulorū generāt depuationē. Et
Arꝭ.in 3° ethicoꝝ ait.Cōcupiſcētie ve-
hemētes ꝑcutiūt. O ſi fas eſſet dicere
quāti ꝓpt ħ vitiū ꝑuati ſunt vita.Uñ
Señ.īnqt.Plures occidit voluptas ꝙ̄
gladius.Hinc ē ꝙ antiq pr̄es tātū vi-
uebāt ⁊ robuſti erant·nūc āt ꝑuo tpe
⁊ pleni debilitate.qa ipſi erant magis
ꝯtinētes·tarde ꝯtrahebāt matrimo-
niū ſeruando caſtitatē.nūc aūt a pu-
ericia incipiunt pleni eſſe luxuriꝭ ⁊
nimis cito cōtrahūt matrimoniū·ſ ſi
differūt ꝑpetrāt īnumerabilia mala.

Quidā in magna dignitate ɔſtitutus deditus luxuriis cū meretrice īuent⁹ eſt mortuus ut narrat cronica marti-niana. Idcirco ɔ̃ tales ait Iero. in teſtamēto. Ve miſeri. qd facid nō agnoſcitis. corp⁹ añ tēp⁹ deſtruitis. ⁊ aīam īterficitis. Unde īfirmitates ⁊ mors tam intēpeſtina niſi ex nimia ciborū copia. ⁊ frequenti mulierū vſu? Deū deludere creditis. certe voſmetipſos deluditis. ꝑ corpe obliuiſcimi aīam. ⁊ ecce corpus ſimul cū aīa añ tēpus deſtruid. h̄ ille. Tollit etiā vires aīe q̄ ptinent ad bona nat̃e. videl3. memoriam ⁊ intelligentiā. Vñ pŏ. 6°. dicitur. Turpitudinē ⁊ ignorantiā cōgregat ſibi. s. luxurioſus. ⁊ opprobriū illi⁹ nō delebitur. Nōne ⁊ bonū ingeniū int̃ bona nālia ɔnumerat̃. ⁊ tñ luxuria talit̃ hebetat̃. ut q̄ſi ſuū oēm vigorē penit⁹ amittat. In hui⁹ figurā legit̃ d̃ ſenib⁹ luxurioſis Daniel̃. 13°. q̄ auerterēt oculos ſuos. s. mētis ne viderēt lumē neq3 recordarēt̃ iudicioꝝ dei. Unde ⁊ Sen̄. ī p̄ declamationū ait. Nihil ē tā mortiferū ingeniis q̄ luxuria. Sigdē rationē perturbat. intellectū hebetat. memoriā eneruat. obliuionē īmittit. errorē īfūdit. igrātiā īducit. ⁊ hoīem q̄ſi beſtiā facit. h̄ ille. Cui cōcor. Iero. ſup Math. vi. Sic vinū ⁊ ebrietas eū q biberit mētis ſue īpotē: ita fornicatio ⁊ voluptas puertit ſenſū animūq3 debilitat. ⁊ de rationabili aīal brutū facit. ⁊ idē li° p̄ ɔ̃ Iouinianū ait. Amor forme mulier̃ ratiōis obliuio ē ⁊ inſanie ꝓximus mīmeq3 cōueniēs. aīos ſapientum altos ⁊ generoſos ſpiritus frangit. ⁊ de altiſſimis cogitationibus ad humilima detrahit. q̄tuloſos. iracūdos. temerarios. impitos ⁊ ſimulate blandos facit. ⁊ cū feruendi cupiditate etiā inſaciabili fragrat plura tp̄a lachrymis ⁊ q̄ōnib⁹ pdit. h̄ ille. Ph̄s etiā dicit ī 2°. ethicorū q̄ intantū act⁹ ille venere⁹ rationē abſorbet q̄ īpoſſibile ē aliqd intelligē ratiōe tali. Et ſic p3 luxuriā eē diſſipatiuā bonoꝝ nat̃e.

3° dico q̄ p luxuriam diſſipant̃ bona gr̃e. Impoſſibile eſt enī aīe luxurioſe v̄tutes ī eſſe. Propterea Sen̄ dic. In voluptate nihil ē magnificū. nihil qd̄ ꝓximā deo faciat nām. h̄ ille. Non tegeſcet ait dñs Noe ſpūs ī hoīe ī eternū. i. grā ſpūs ſcī vnde ꝓcedūt virtutes. ⁊ h̄. qa caro eſt. i. carnalis ⁊ luxurioſus. ſicut tp̄e diluuii Gen̄. 6°. Nulla enī v̄tus vera pōt eē ſimul cū luxuria qa ſimul oēs corruūt. Rō p̄dictoꝝ eſt qa h̄ vitiū ɔ̃triat̃ pncipio virtutū. ſ. caſtitati. vbi g̃ nō ē pncipiū. nō pōt eſſe pncipiatū. Vñ ap̄lus volens docē quō debeam⁹ ſollicite ornari ɔ̃ multiplices ⁊ crudeles nr̄os hoſtes. docuit ut ante oīa indueremur veſtimento caſtitad. Ad Eph. 6°. inqt. State g̃ ſuccincti lūbos vr̄os ī v̄itate. Propt̃ea h̄ vitiū tollit ut hō nō poſſit ad aliqd̄ meritoriū op⁹ aſſurgē. nec hoſtes ſp̄uales aliq̄tenus īpugnare. Et iō Greg⁹ ait ī omel̃. ſup Lucā. Nec caſtitas magna ē ſine bono ope. nec bonū opus ē aliqd ſine caſtitate. Et iō non īmerito d̄r luxuria cecitas mētis. qa cū aīa v̄tutib⁹ nō mō videat ſ etiā viuat. qñ ipſis ꝑuat̃ ne dum ceca efficit̃ ſ mortua iudicat̃. Unde Ber. in quodā ſmone de ap̄lis ait. Non viuit qui luxuria ſordidatur quia ceteris peſtib⁹ īficit̃. qd̄ vere nō eſt viuē ſ ɔfundere uitam ⁊ appinq̄re vſq3 ad portas mortis. hec ille. Nōne Dauid Sāſon Salomon ⁊ pleriq3 alii de q̄b⁹ ī ſcripturis repit̃. q̄s cauſa breuitad omitto. ꝑpt̄ maledictā luxuriā

ĩnumerabilib⁹ gr̃ijs ſūt p̄uati. Sʒ heu q̃t tēporib⁹ nr̃is ſerui dei magni ĩnumerabilib⁹ gr̃ijs decorati eiſdē p luxuriā p̄uati ſūt. fas certe nō ē ĩ publicū dicē. Et ſic pʒ luxuriā oīuʒ bonorū eſſe diſſipatiuā. qḋ ↄfirmat̄ p Iero. ſic dicētē. O ignis ĩfernalis luxuria. cui⁹ mā gula. cui⁹ flāma ſupbia. cui⁹ ſcintille p̄ua colloquia. cui⁹ fum⁹ infamia cui⁹ cinis ĩopia. cui⁹ finis gehēna. hec ille. Et ſic pʒ ps ſecūda hui⁹ ſermōis.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermōis. ĩ q̃ ꝓbat̄ luxuriā eſſe abhominandā trib⁹ rōnib⁹.

TErtio ĩ iſto ſermōe quātū ſit abhominanda luxuria ꝓbat̄ tribus rōnibus. p̄ rōne iniuriationis. 2° rōne infatuatiōis. 3° rōne elongationis. P̄ igit̄ quātū ſit abhomināda luxuria ꝓbat̄ rōne ĩiuriationis. qa. s. luxuria reddit hoīem ĩ quo ē deo odioſū ꝓpt̄. 7. ĩiurias ⁊ contumelias q̃s infert ipſi deo. Prima ĩiuria eſt. qa filiā regis ſūmi corrūpit ⁊ pſtituit. Vñ Eccl. 42. Filia p̄ris abſcōdita eſt. vigilia ⁊ ſollicitudo ei⁹ aufert ſomnū. ne forte ĩ adoleſcētia ſua adultera efficiat̄ ⁊ cum viro cōmorata odibilis fiat. h̄ ibi. Secūda ĩiuria ē. qa viliſſime pti ſui corpis ⁊ etiā diabolo poti⁹ obedit q̄ʒ ipſi deo. ⁊ ſuo dn̄io ſe ſubdit s. mēbris genitalib⁹. Ait. n. aplus. i. ad Cor. 6. Corp⁹ nō fornicatiōi ſed dn̄o debet̄. Tertia ĩiuria ē. qa ſpm̄ ſcm̄ luxurioſus a tēplo ſuo expellit. ⁊ ſpiritū ĩmundū introducit. i. ad Cor. 6. Neſcitis qa mēbra vr̄a tēplū ſūt ſpūs ſcī qui habitat ĩ vobis ⁊ nō eſtis veſtri ꝑ Empti. n. eſtis precio magno. Faciūt equidē luxurioſi talē cōtumeliā filio virginis qualē legit̄ feciſſe gentiles in hiſtoria triptita. li° 2°. Legit̄. n. ibi q̄ cū Heliſeus adrian⁹ reedificaſſet iℓm ⁊ locus ſepulchri dn̄i in magna deuotione h̄retur ⁊ viſitaretur a fidelibus gētiles illū h̄ vitio ↄpleuerūt. ⁊ deſup templū veneris qḋ ibi poſitū erat. ut loc⁹ ſepulchri abhomiaret̄. ⁊ obliuiōi a catholicis traderet̄. vbi cū veniſſet Helena Cōſtātini mr̄ idola ſubuertit ⁊ cōbuſſit. ſepulchrū purgauit. ⁊ maximū ⁊ pulchrū ibi ↄſtruxit. Quarta iniuria ē. qa aīam ſpōſam dei luxurioſus violādā exponit corā oculis ſpōſi ſui xp̄i. qḋ nō impune fert marit⁹ ĩ adultera. Vnde. pu°. 6°. dr̄. Zelus ⁊ furor viri nō pcet ĩ die vīdicte. Hui⁹ exemplū habet̄ de q̄dā fr̄e Iohe ꝺ mōte mirabili quodā archidiacono piſieſi qui narrauit de quadā dn̄a magnatū opū ⁊ ſtricte pn̄e. que cū eſſet vidua ⁊ a multis vexaret̄ vocauit in ↄſortiū ſuū quēdā aduocatū q eā defenderet qui in ꝓceſſu tpis cū ea peccauit. Illa aūt ↄſuetā pn̄iam nō dimittebat. Cui apparuit dn̄s ĩpꝑās ei mortē niſi penitetet. addens q̄ ſtatī occideret quādā eius ↄſanguineā. fecit pn̄iam ⁊ cōfeſſa fuit pctm̄ ſuū. ꝫ poſtea recidiuauit. quaꝓpt̄ interfecta eſt eius filia ⁊ erutus vnus oculus. ⁊ tandē penitens aduocatū dictū a ſe ſepauit. Quinta ĩiuria ē. qa luxurioſus qḋ ē magis deo ↄtumelioſū magis ꝓſequit̄ ⁊ eligit. s. h̄re cū vna alia re turpi ↄmerciū q̄ʒ cū ſua pulchra ſp̄m deū. Vñ Iero. inq̄t. Luxurioſa mēs ĩexpta qḋ ignorat ꝓſeq̄t̄ ⁊ ardentius ⁊ dulci⁹ ſuſpicat̄. Sexta ĩiuria eſt. qa hoc peccatū delectationē viliſſimā turpiū mēbrorū p̄ponit delitijs que ĩ deo ſūt ſūme delectabiles. Vñ. 2. Pet. 2°. Voluptatē exiſtimātes dei delitias coinquinationis ⁊ macule

contēnentes. Septima ⁊ vltima ĩiu-
tia ē. quia h̄ pctm̄ ↄtumeliā facit hu-
manitati xp̄i ⁊ deitati cui cōiūcta ē. ut
qui violaret aliquā que eēt de genere
regio. ↄtumeliā faceret regi qui ei ma
trimonialit̄ ↄiūct⁹ eſſet. Ita ſimilit̄ q
naturā humanā in ſe uel ĩ alio corrū-
pit. ĩiuriā facit deo cui ↄiūcta ē. Simi-
milit̄ qui ĩiuriā facit cuidā cruci ꝓpt
ipſam cui xp̄us ad horā affixus eſt. cō
tumeliā facit ipſi xp̄o ꝓpt quē hono-
randa ē. Itē cū aque baptiſmali fit in-
iuria ꝓpt eā que ſemel a xp̄i carne cō-
tacta eſt. cōtumeliā facit ipſi xp̄o ꝓpt
quē honorāda ē. Quāto magis q hu-
manā naturā inqnat deū offendit. qa
ab ipſo aſſumpta eſt ⁊ ei adheret inſe-
parabilit̄ in vnitate pſone. Et ſic patꝫ
luxuriā eſſe abhominandā rōne ĩiu-
riationis. 2° abhominanda eſt luxu-
ria rōne infatuationis. Nam Sen̄. in
epl̄a. 4. ait. Quid deceat nō videt vll⁹
amans. Nā efficit̄ triū rerū inſipiens
s. v̄borū. geſtorū. ⁊ factorū. Prima
inſipientia eſt v̄borū. Nā philocapti
pergūt tāq̄ꝫ fatui. oēs de eis derident.
⁊ nō ꝑpēdūt ſi philocapto ſocij dicāt
Quo vadis. ſuſpirat cōponitqꝫ ſone-
tos ac facit matinatas ⁊ cantat. perdit
tp̄s ⁊c̄. Si vtiqꝫ dn̄a frontoſa ſcit lr̄as
ille ſcribit: Dn̄a mea ſeru⁹ tuus ſum.
O ĩmemorate. O fatue. tu es vni⁹ fēie
ſeruus. Secūda ſtulticia eſt geſtorū.
quia philocaptus ad p̄dicationē pgēs
manet cum birreto ſup oculos. ⁊ fur-
tiuis oculorū nutibus ad ſe iuuenem
trahere cupit. multos alios beſtiales
geſtus faciūt. Patet p exemplū illius
qui ſub feneſtra amaſie ſue in nocte
exiſtens ⁊ muſcipulā albā vidēs quā
ſuā amaſiā eſſe credens ipſā alloq̄bat̄
⁊ ſic ſtetit pluribꝫ horis donec muſci-

pulā eē coḡuiſſet. ⁊ tūc abijt. O quā-
te ꝓcedūt vigilie ex luxurie vitio ppe
trando. ⁊ q̄ꝫ modicū feſtū ſequit̄. In-
terdum extendūt̄ vigilie per annū. ⁊
ſequit̄ momentanee delectationis fe-
ſtū. Tanta ē inſania luxurioſorū ut p
ſpinas currant ad mortē ſuā. ⁊ expen
ſis multis parant ſibi viā in infernū.
Vn̄ Jero⁹ ait. Appetitus fornicationis
anxietas ē. Quod ⁊ Sen̄. ↄfirmat di.
Luxuria futura excruciat. pn̄s nō ſa-
tiat. p̄terita non delectat. pudor ĩ in-
greſſu. labor in ꝓgreſſu. ſordes ĩ cōſū-
matione. h̄ ille. Tertia ē fatuitas fa-
ctorum. O quot mala fiunt cauſa va-
cāde libidinis. In ciuitate Aſſiſij q̄dā
mulier vna cū adultero maritū inter-
fecit ac ĩ domo ſepeliuit. ⁊ mr̄e ſequē-
ti ad eccleſiā pgens obuiauit mr̄i ſui
mariti. ⁊ finxit maritū ad ſcm̄ Jaco-
bū iuiſſe. Et aliquibus diebus inter-
poſitis plorans dixit eidem matri ha-
buiſſe nunciū q̄ꝫ filius ſuus mortuus
eſſet. Sed tn̄ cōpta v̄itate cōbuſta eſt.
⁊ adulter ſuſpēſus. P. quedā alia fe-
mina inrfecit puellā triū ānorū cauſa
habendi oſſa ut certū facere poſſet ex-
perimentū ad amorē cui⁹dā iuuenis
quem ſūme diligebat. ut ſimilit̄ eam
diligeret. ⁊ fuit cōbuſta. Aſpice ḡ qd
facit h̄ amor carnalis. Nā Salomō ſa-
pientiſſim⁹ cū in ſenectute eſſet ꝓpter
luxuriā factus eſt idolatra. 3. Regu. xi°.
Et ſic patet luxuriā eſſe abhominādā
rōne infatuationis. 3° deteſtanda eſt
luxuria rōne elongatiōis. Nā ſm̄ oēs
theologos pn̄ia ē ſecūda tabula p⁹ pec
catoꝝ naufragiū. A q̄ h̄ viciū magꝭ elō
gat q̄ꝫ oīa alia. quia captū fortit̄ tenet.
Ideo manus mulieris p quas hō ad-
ducitur ad luxuriā dicte ſūt vincula.
⁊ ipſa morte amarior. Eccleſiaſtes. 7°.

Luſtraui vniuerſa aīo meo ut ſcitē ꝛ cōſiderarē ꝛ quererē ſapiētiā ꝛ rationem. ꝛ ut cognoſcerē īpietatē ſtulti ꝛ errorē īprudentiū. Et inueni amariorē morte mulierē· que laqueꝰ venatoꝝ eſt. ꝛ ſagena cor illiꝰ. vincula manus illius. Et Jeroꝰ ī teſtamēto. Enſis diaboli luxuria. Heu quot illa infecit rūphea. Nō eſt aliqđ pctm̄ q̄ diabolꝰ totiens victor exiſtat. Hoc recte diabolicū· ſi quis h̄ capitur vitio non cito ſoluitur. Propterea eſt ꝙ aliquis in excuſationē ſui h̄ naturale eē ꝛ īpotentiā abſtinendi allegat. Vñ ut mihi relatū eſt a fidedigno: quidā ī mortꝭ articulo noluit ꝓponere penitꝰ abſtinere ab h̄ vitio dicens h̄ eē īpoſſibile lꝫ eēt paratꝰ ad agēdū oīa alia etiā ardua ꝛ ꝑpt̄ h̄ ſolū mortuꝰ ē ſic īpeītēs. Hinc ē ꝙ luxurioſi nō ſolū coīt̄ nolūt ab h̄ vitio reſilire· ꝟ nec dei v̄bū uł admonitiōes audire. Eccl. xxiº caº. Cor fatui quaſi vas ↄfractū oēm ſapiam nō tenebit. Verbū ſapiens quodcūqꝫ audierit in ſcīa laudabit. ꝛ ad ſe adijciet: audiet luxurioſus ꝛ diſplicebit illi. ꝛ ꝓijciet illud poſt dorſū ſuū. Hinc eſt etiā ꝙ tales non ſolū nolunt corrigi· ꝟ correctiones etiā plerūqꝫ inſequūtur factis uel ſaltē iiurioſis v̄bis ꝛ detractionibꝫ. ſicut Herodes ꝛ eiꝰ adultera noluerūt correctionē Johis baptiſte audire· ſed fecerūt ipſum decapitari. Math. xiiiiº. Jō ꝓv. ixº. dicit̄. Noli redarguere deriſorem ne odiat te. Et ꝓpter tales ꝛ cōtra tales videt̄ illud Math. viiº. Nolite ſcm̄ dare canibꝫ· nec mittatis margaritas v̄ras ante porcos. i. luxurioſos. Et iō dicit dñs in euangelio hodierno Math. xvº. caº. De corde enī exeunt cogitationes male· homicidia adultria· fornicatiōes· furta. falſa teſtimonia· blaſphemie. hec ſūt que coinquinant hoīem. Ex quibus oībus cōcludit̄ ꝙ ſit abhōianda fetida luxuria qua fit ut hō īpenitēs moriat̄ ꝛ ī eternum dānet̄ ꝛ ſuperna gloria priuet̄. Ad quam ꝑ fugationem luxurie pducat nos ille qui mūdiſſimus fuit ab h̄ corruptiōis vitio Jheſus xp̄s dñs nr̄ qui cū patre ꝛ ſpiritu ſcō ſuo viuit ꝛ regnat ī ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Feria quinta pꝰ tertiā dominicam in quadrageſima. de ſpeciebus luxurie. ꝛ p̄ de fornicatione ſimplici ꝛ eius deteſtatione Sermo xiꝰ.

OMne quod eſt in mūdo ⁊c. Iterū vbi ſ̄. Viſa in ſuperiori ſermone fratres cariſſimi entitate luxurie: ſequit̄ ordinate ꝓcedendo tractare de eius ſpecificatione. Nā ut habet̄. xxxvi. q. i. §. cū ḡ. Septē ſūt ſpecies ipſius luxurie. ſ. fornicatio· ſtuprum· adulteriū· inceſtꝰ. raptus· ſacrilegiū. ꝛ vitiū contra naturam. Quis iſte due vltime ſpecies. ſ. ſacrilegiū ꝛ vitiū ꝯ naturā ibi nō cōnumerent̄. Nō ſacrilegiū ibi cōnumerat̄. qa pōt ī diuerſis ſpeciebꝫ p̄fatis reperiri. Non etiā ibi cōnumerat̄ vitiū ꝯ naturā. quia ſolū ibi ponūt̄ ille que humane nature nō repugnant ut facit vitiū cōtra naturā. Attū iſte due ſimul cū alijs aſſignant̄ a beato Tho. ſcđa ſcđe. q. cliiii. arti. p̄. ꝛ Alex. de ales in ſecunda parte ſūme in tractatu de pctis mortalibꝫ de peccato luxurie arti. ixº. Et iſtarū oīuꝫ ſpecieꝝ ſufficiētia ꝛ numerꝰ ab eiſdē doc. ſic aſſignat̄. qa accipiūt̄ penes inordinationē que eſt in coitu. Inordinatio

ꝙ talis aut ꝓuat ordinē nāe·aut ỽtut.
Si ordinem nature.aut ꝙ priuat ordi-
nem nature ſimpliciter.⁊ ſic eſt pctm̄
cōtra naturam.Aut ordinē nature pꝰ
multiplicationē generꝫ humani limi-
tate.⁊ ſic eſt inceſtus.Poſtq̄ enī mul-
tiplicata eſt natura hoīs:erat faciēda
limitatio ne fratres cum ſororibꝫ ⁊ ſic
deinceps in matrimonio coniūgerēt.
ut patet in tractatu de matrimonio.
Si ỽo priuat ordinē virtutis.s.caſti-
tatis·illud diuerſificatur dupliciter.
Aut priuat ordinem caſtitatꝫ que eſt
voto firmata.⁊ ſic ē ſacrilega luxuria.
Aut caſtitatis que nō eſt firmata·que
eſt triplex.s.virginalis.ↄiugalis ⁊ vi-
dualis. Si priuat ordinē caſtitatꝫ ỽgi-
nalis·ſic eſt ſtuprū dūmodo non infe-
ratur violētia. Raptus aūt ſi inferat̃.
Diuerſificant̃ autē iſte due ſpecies ex
parte femine magꝫ q̄ꝫ viri.quia ī actu
venereo femina ſe habet tāq̄ꝫ patiens
⁊ per modū materie.vir aūt ꝑ modū
agentꝫ.Si aūt eſt caſtitas ↄiugalis·ſic
eſt adulteriū.Si vidualis·ſic ē forni-
catio que īpedit debitā educationē ⁊
promotionē prolis.De quibus ſpeci-
ebus tractātes:ꝓ ī iſto ſermone tra-
ctandū eſt de fornicatione:de qua tria
conſiderabimus·quorū
Primū dicetur acceptio.
Secundū ỽo declaratio.
Tertiū aūt deteſtatio.

¶ Pars prima huiꝰ ſermonis.ī qua de-
clarat̃ quot modis accipit̃ fornicatio.

PRimo igit̃ ī iſto ſmōe ſciēdū
ē ꝙ fornicatio triplicit̃ accipi-
tur. ꝓ.n.dicitur fornicatio
idolatria uel infidelitas aliquādo ex
eo ꝙ anima recedat ꝑ intellectū a deo
adherens falſitati ⁊ errori. Et de hꝫ ſe-
pe reprehendit̃ ꝓplus āntiquus iudeorꝫ
q ſepe idolatrabat. Vñ dicit̃ Oſee.4°.
Fornicati ſunt a deo ſuo iſrahelite per
idolatriā.Et.i.palipo.5°.ca°. Fornicati
ſūt poſt deos plurimos iſrahelite.Et
Judic.8°. Fornicati ſunt cū Baalim q
erat idolū gentiū.Et Sap̄.14°.Initiū
fornicatiōis excgſitio idolorū.Et etiā
cū Ezech.x°.ca°. ſui libri loquit̃ de for-
nicatione huiꝰ ꝓplī·ītelligit de iſta for
nicatione idolatrie ⁊ īfidelitatis.De
hac etiā intelligit Augꝰ·di.Non ſolū
mechatio eſt illius qui carnē ſuā ↄta-
minat·ſed etiā qui ſimulacrꝫ facit me-
chatur.Et ideo ď his tali mō fornicā-
tibꝫ.ait ꝓpheta.Perdidiſti eos q for-
nicātur abſte. 2° dicitur large forni-
catio quecūq̄ꝫ culpa mortalis inq̄ꝫtū ꝑ
eam quis recedit a deo legitimo ſpon-
ſo anime.Unde dicit Augꝰ ꝙ auaritia
⁊ quelibet culpa qua anima labitur a
lege dei fornicatio dici pōt.28.q.i.ido
latria. Et de hac pōt intelligi qď dicit
dñs ꝑ Jere.3°ca°.Tu āt fornicata es cū
amatoribus multꝫ·tñ reuertere ⁊c. Aīa
cū tot amatoribus fornicat̃ quot crea-
turas inordinate ⁊ contra deū diligit.
Cōfirmat hꝫ Augꝰ in li° ꝓ de ſermone
dñi in monte.di. Quis dubitat oēm
malam cōcupiſcētiā recte fornicatio-
nē vocari·qñ anima neglecta ſuꝑiore
lege qua regitur·inferiorū naturarū
turpi voluptate q̄ſi mercede ꝓſtituta
corrumpitur.hec ille. Hanc ſpiritualē
fornicationē figurat fornicatio ſama-
ritane que poſt quinq̄ꝫ viros ↄcubina
erat cuiꝰdā. Vñ xp̄us dixit. Hūc quē
habes nō eſt tuus vir Joh.4°. Sic aīa
tempore penitentie habet legitimos
viros quinq̄ꝫ ſenſus quorū inſtinctū
ſequitur ſine pctō anteq̄ꝫ habeat vſū

ratiōis.Sed cum peruenerit ad vſum ratiōis ſi non adheret deo·inde efficit̃ ↄcubina diaboli adherēs errori.⁊ fornicatur a deo 3° ꝓprie dicitur fornicatio actus venereus inter ſolutum ⁊ ſolutā.q̄uis etiā aliquādo largius ex nomine fornicatiōis intelligatur oīs act⁹ luxurie.vt illud.i.Cor.ca°.5°.Auditur inter vos fornicatio qualis nec int̃ gētes.⁊ tñ illud erat ꝓprie īceſt⁹. Vñ ad maiorē diſtīctionē dicit̃ hꝫ fornicatio ſimplex.s.int̃ ſolutū ⁊ ſolutā vſu naturali.Et intelligūt̃ ſolut⁹ ⁊ ſolata a vinculo ↄiugij ⁊ cōſanguinitat̃ ⁊ affinitatis ordinis uel religionis ul̃ voti cōtinentie.Naturalis vſus ītelligitur ad drīam illius vſus qui eſt ꝯ naturā.Et iſte modus ꝓprie vocatur cōcubitus.Quod pctm̄ ſpecialiter reprobatū ē.88.diſ.c.fornicari.vbi dr̄. Fornicari hominib⁹ ſemper nō licet.i. nūq̄.Et.32.q.4.c.nemo.dicit̃.Nulli licet ſcire mulierē pret̃ vxorē.ideoq̄ coniugij tibi datū eſt ius·ne ī laqueū īcidas.⁊ cū aliena muliere delinquas. hꝫ ibi.Et ſic patet p̄ma ps h⁹ ſmonis.

¶ Pars ſecūda hui⁹ ſermonis.ī q̄ declaratur q̄ ſimplex fornicatio eſt peccatū mortale.

SEcūdo ī iſto ſermone aduertendū eſt q̄ licet iſtud pctm̄ ſit min⁹ graue inter oēs ſpecies luxurie ſm omnes doc.maxīe Alex.ī ſecūda pte ſūme ſue in tractatu de diſtinctione pctī.que ē:aliud ex infirmitate·aliud ex ignorantia·aliud ex induſtria.de peccat̃ ex infirmitate·de fornicatione.arti.3°.Attamē peccatum mortale eſt.⁊ p illud perditur dei preſentia per ſubtractionem grē.⁊ multa mala inde ſequūtur. Potiſſimū autē malū eſt.quia exinde naſcitur fili⁹ illegitimus q priuatur omni dignitate tpali ⁊ eccleſiaſtica.s.ordinationū ⁊ prelationū niſi legitimetur.Ac etiam priuat̃ hereditate paterna.⁊ cōtumeliatur a cūctis.Et quia frequēter ſunt malorū filij ex fornicatione nati·hꝫ vitiū nocet toti parentele.Nā ſepe fili⁹ illegitim⁹ facit multa picula ut aliqd hereditat̃ cōſequat̃.ſicut patet ī Abimelech filio Gedeonis nato ex cōcubina.quia mortuo pr̄e inficere fecit 70.fratres legitimos vno excepto qui ſolus fugit·ut ſolus onarer̃·ut habet̃ Iudic.9°.Vñ diſ.56.c.ſi gēs.ſcribit̃ p Bonifaciū martyrem regi anglorꝫ ſic. Si gēs anglorū ſicut p iſtas ꝓuincias diuulgatū eſt.⁊ nobis in franciā ⁊ in italiā īpperat̃ ⁊ ab ipſis paganis īppetiū nobis obijcit̃·ſpretis nobilibus ⁊ legalibus cōnubijs adulterando ⁊ luxuriando ad iſtar ſodomitice gentis fedam vitā duxerit.de tali ↄmixtione meretricū eſtimādum eſt degeneres populos ⁊ ignobiles ⁊ furentes libidine fore procreandos.⁊ ad extremū vniuerſā plebem ad deteriora ⁊ ignobilia vergentē.⁊ nouiſſime nec bello ſeculari fortē.nec ī fide ſtabilem·nec honorabilē hominibus·nec deo amabilem eſſe venturā·ſicut alijs gentib⁹ hiſpanie ⁊ prouincie ⁊ burgūdiorum populis contingit.hꝫ ille. Aduertēdū eſt etiam ſm theologos ⁊ canoniſtas ut latius patet ī tractatu de matrimonio·q̄ cum affinitas ↄtrahatur p fornicationem·nullam cōſanguineā ei⁹ cum qua quis fornicat⁹ ē pōt habere in vxorē vſq̄ ad quartū gradū incluſiue.quod ſi fecerit·matrimoniū eſt nullum.Ecce ḡ q̄ fugienda eſt etiam

fornicatio ſimplex.q̃ ſm̃ Aug᷑.in li. ꝯ Adamātiū diſcipulū manichei.ca. 7. ait. Eſt auerſio a fecūditate ſapiē.⁊ ad ꝯceptū tp̄aliū illecebrū corruptionūq; ꝯuerſio. Sꝫ hic orit̄ vnū dubiū.Qꝺ s.ſit maius pctm̄ fornicari cū pulchra an cū deformi. Ad h̄ reſpondet Iero⁹ 14.q.vlt.c.furtū.di.In fornicatiōe nō idcirco diuerſa ē fornicatio ſi mulier pulchra·aut deformis·ancilla uel īgenua·paup uel opulenta.s q̄liſcūq; illa fuerit vna eſt fornicatio.h̄ ibi Sed intenſiōe mai⁹ ē peccatū cū pulchra.qa magis voluptuoſe coḡſcit̄· Plura enī ſūt q̄ ſuadēt cōmiſceri pulchre.s.pulchritudo.⁊ libido.Cū deformi aūt magis ē reprehēſibile·qa min⁹ incētiuū habet̄.Et h̄ ſm̃ glo.ibidē.Et ſic patet pars ſecunda hui⁹ ſermonis.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermōis.ī qua ꝓbat̄ fornicationem eſſe deteſtandā tribus rationibus.

TErtio igit̄ in iſto ſmōe ꝓbat̄ fornicationē eſſe deteſtandā trib⁹ ratiōib⁹. p̄ rōne p̄cipitatiōis. 2° rōne diabolice delectatiōis 3° rōne putrefactiōis. p̄ igit̄ deteſtanda ē fornicatio rōne precipitationis.Nam ut habetur in.c.nō ſolū.32. q.7.Ex delectatione fornicandi varia gignunt̄ flagitia.qbus regnū dei claudit̄.Et a Lactan. li° 2°. diuinarū īſtitud. aduerſus gētes. Ex rerum ꝓſperitate luxuria.ex luxuria v̄o ut vitia oīa.ita īpietas aduerſus deū naſcit̄.Et nō ꝙ tria ſūt mala p̄ncipalia in q̄ nos luxuria p̄cipitat.s.occiſionē.idolatratione.⁊ excecationē. p̄ dico ꝙ p̄cipitat ī occiſionē.O q̄t ex luxuria ꝓceſſerūt ⁊ ꝓcedūt homicidia! In Troia quot occidit Hector.quot Achilles.quot finalit̄ capta Troia interempti ſūt! Unde tanta ſanguinis effuſio ꝓceſſit·niſi ob amorē Paridis erga Helenā. P. ꝓpter amorē carnalē quē erga Iaſonē Medea gerebat ſe interemit.Nam recitat Oroſius de quadā regina que q̄t iuuenes ſibi placebant volebat ut cōcuberēt ſecū·demū ipſos occidē faciebat ne eā āpli⁹ videret.Nā ⁊ ꝓpriū filij adoleſcētis exarſit ī ꝯcupiſcentiā ſecūq; carnalit̄ cōmiſcuit.⁊ ut ſuā inordinatā affectionē longi⁹ aſſeq̄ret̄·fecit ſtatutū ꝙ filij poſſent m̄res ī vxorē accipe.O nephādiſſimū vitiū.O ſceleratiſſimū crimē.O abhoiabilis iniq̄tas Quot mala a te ꝓcedunt.Quot dieb⁹ nr̄is ꝓpt̄ te cōmiſſa ſūt homicidia! In q̄dā ciuitate erat vna dn̄a frāgēs fidē marito·qꝺ marit⁹ ꝑpendens finxit ad villā accedere·ac nocte īuenta vxore cū adultero eā interfecit parit̄ cū eo.⁊ exiens oſtium īuenit extra oſtiū aliū expectantē adulterū·q ſuſpicās id qꝺ verū erat.s.ꝙ ſociū interfeciſſet.vtrūq; maritū īterfecit. Ecce fructū doloroſū adulterij.Nā extra m̄rimoniū gnānt̄ filij.s poſtq̄ geniti ſūt.aut in ventre m̄ris p venena ⁊ peſſimas ꝓuocatiōes fiūt abortiui·aut nati occidunt̄ aliq̄n ſine baptiſmo·in fluminib⁹ ꝓiciunt̄. in ſtercore ⁊ fimo nō nūq̄ ſepeliunt̄. O peſſima gnātio q̄ dicis: Creſcite ⁊ multiplicamini. Intelligas h̄ ī ſancto m̄rimonio cū bono honeſtatis·ut filij nati ⁊ geniti a m̄re ſimul ⁊ p̄re nutriantur ⁊ educant̄.Heu quotiēs accidit ꝙ filij ex adulterio nati non nutriūt̄ a p̄re ī mo aluntur ab extraneo q nō eſt pater·capiūtq; illi⁹ hereditatē·portāt̄ ad hoſpitalia·ignorāteſq; patrē ⁊ matrē vadūt vagi p mūdū·ꝓmouent̄ ad

ſacros ordines.cū potius exheredari deberent nec ꝓmoueri ad huius vitij deteſtationē·ut dr̄.56.diſ.ī.c.naſci.et ī.c.ſi gens.et.6.q.2.c.ſi qs.O femine reprobate.O mulieres indiabolate.O anime dānate: quāta mala facitꝭ ꝓpt̄ veſtrā ignominiā coopiēdā.De qbꝫ ait Jeroꝰ ī epl̄a ad Euſtochiū.Pudet dicere quot quotidie ruant virgines: quantas de ſuo gremio ꝑdat mr̄ eccleſia·ſup q̄t ſidera ſuperbꝫ inimicus ponat thronū ſuū·quot petris excauet.⁊ habitet coluber in foraminibus earū. Videamus plures viduas anteq̄ꝫ nuptas infelici conſciētia mētita tm̄ veſte protegere·quas niſi tumor vteri ⁊ infantiū vagitꝰ prodiderit: erecta cervice ⁊ ludētibꝫ pedibus incedūt.Alie vo ſterilitatē ꝑtendunt.⁊ necdū ſatis hoībꝫ homicidiū faciūt·nō nulle cum ſenſerint concepiſſe de ſcelere aborti venena meditantur.Propterea ⁊ ipſe cōmortue triū criminū ree ad inferos perducant̄·homicide ſui·xp̄i adultere necdū nati filij paricide.Iſte ſūt q̄ dicere aſſolent.Oīa mūda mūdis·ſufficit mihi oſcīa mea.Cor mūdū deſiderat deus ad vtendū.Et ſi qn̄ lepide ⁊ feſtiue volūt videri.⁊ ſe vino ingurgitauerit ebrietati ſacrilegiū copulātes aiūt.Abſit ut ego me ſanguine abſtineam.⁊ quā viderint triſtem atq̄ꝫ pallentē·miſerā ⁊ monacham vocāt.⁊ ↄſequēt̄.Tali.n.ꝓpoſito ieiuniū hereſis eſt.He ſūt que ꝑ publicū nobiliter incedunt.⁊ furtiuis oculorū nutibus adoleſcentiū gregē poſt ſe trahunt.q̄ ſemp audiunt per ꝓpham.Facies meretricis facta eſt tibi. 2° dico q̄ luxuria precipitat in idolatrationē.qa nō eſt peccatū in mūdo cū quo diabolus magis adoret̄ q̄ꝫ cū iſto·ut pꝫ.32.q.4.

c.in eo·ubi dr̄.Per hec vitia qppe vel maxime demones colūt̄.h̄ ibi.Nōne videmus ꝑ experiētiam quot ſortilegia fiunt·quot cōiurationes demonū quot maleficia ad cōſequendū huius maledicte libidinis effectū. 3° precipitat luxuria ī excecationē.qa tali vitio vacātes ut plurimū ſūt heretici nihilq̄ꝫ credūt niſi qđ vident.Vn̄ Jeroꝰ li° ꝑ ↄtra Jouinianū ait.Amor forme rationis obliuio ē.⁊ inſanie ꝓximꝰ.Et Lactantius in.7°. dīnarū inſtitud.ait. Interim neceſſariū puto admonere lecturos q̄ h̄ noſtra que tradimꝰ praue vitioſeq̄ꝫ mentes oīo non intelligent. Hebetat̄.n.acies eoꝝ terrenis cupiditatibus·q̄ ſenſus omnes grauant ībecilleſq̄ꝫ reddunt ꝛc̄. Et ſic patet luxuriā eſſe deteſtandā rōne ꝑcipitatiōis. 2° deteſtanda eſt luxuria rōne diabolice delectatiōis.quia ⁊ ſi diabolus multū delectet̄ in quolibet pctō·ut pꝫ ſ.de peccato in generali: de hoc tn̄ vitio ſup oīa alia delectat̄ ⁊ ei multum placet.Qđ probat̄ rōne·exēplo.⁊ auctoritate. ꝑ rōne multiplici q̄ pctm̄ mltū placet diabolo. ꝑ qa tēplū ſpūs ſancti ⁊ locū quietꝭ.s.aīam·de quo dr̄ i.ad Cor.3°.Neſcitis quia templū dei eſtis vos.⁊ ſpūs dei hītat ī vobis ꝛc̄. diabolus facit habitaculum ſuuꝫ.Vn̄ Apoc.17°.Facta ē habitatio ſpūs ī mūdi.Et Job.40.Sub vmbra dormit ī locis humentibꝫ.i.diabolus in gula ⁊ luxuria requeſcit·ut ſūs in luto. 2° qa h̄ peccatū cōpatiue diabolū in iudicio iuſtificabit·qui ſe ibi mūdū a pctō luxurie q̄tū ad actū ī mūdū exhibebit. Dicet.n.tunc diabolus homini luxurioſo.Feciſti mihi ſacrificiū ꝑ luxuriā tuā de ſanguine tuo ⁊ corpore tuo.qđ ꝓhibitū ē Leuit.20.vbi dr̄.De ſemīe

tuo non dabis ut cõſecret̃ idolo mo-
loch.i.diabolo. Q; aũt luxurioſus pa-
ſcat demones luxuria ſua.pꝫ Luc.15°.
de filio prodigo.de quo dr̃ ꝙ viuendo
luxurioſe pauit porcos.i.demões.q̃dã
ebrietas ⁊ luxuria cibus ſũt demonũ.
3° ⁊ vltimo.qa hoc vitiũ demones nõ
ſolũ vigilando ſed etiã dormiendo cõ
citant ludificãdo ꝑ formas varias q̃s
aſſumũt.⁊ cũ nõ habeãt naturã.aſſu-
mũt eã alibi ꝑ quã illudant hoĩbꝰ.ut
pꝫ in incubis demonibꝰ q ſumũt for-
mas mulierũ ĩ qbus apparent hõibus
⁊ cõcubentibꝰ illudunt. Ut legit̃ ĩ vid
patrũ ꝙ qdã heremita ĩ deſerto ĩ ſpe-
lunca habitans omnibus virtutibus
ornatus.cũ ſũme eſſet abſtinẽtie ince
pit habere opeꝝ ſuoꝝ p̃ſũptionẽ. Ad
quẽ diabolus acceſſit in ſpecie mulieris
pulchre ꝑ heremũ oberrando ⁊ veni-
ens ad ſpeluncã eiꝰ rogabat eũ ut eius
miſeraret̃ errantis. Et ad vltimũ poſt
blãdimenta verboꝝ.⁊ tactis dũ capit̃
illecebris dum vult cõplere libidinẽ
euaneſcit cũ eiulatu ⁊ fetore. Tũc mul
titudo demonũ que ſpectaculo aderat
clamauit voce magna O mõache uſqꝫ
ad ĩfernũ demerſus es. Qui cõfuſus ⁊
deſperãs ɔſortia bonorũ fugiens ⁊ ad
ſeculũ rediens factus ẽ demonũ p̃da.
Et ſic pꝫ tribꝰ ratiõibꝰ ꝙ luxuria mul-
tũ placet diabolo. 2° idẽ ꝓbat̃ exem-
plo triplici. Primũ habet̃ in vid pa-
trũ de quodã monacho q cũ habitaret
in heremo.pꝰ multũ tẽpꝰ venit ad eũ
puella degener q̃ poſt morã ſecũ pec-
cauit. Ueniebat aũt ad eũ aliꝰ heremi
ta cauſa ɔſilij.q cũ qeſceret de nocte ĩ
q̊dã phano Diane audiuit ⁊ vidit de-
mones de ruina alteriꝰ gaudẽtes.q cũ
mane veniſſet ad monachũ dictũ ĩue
nit eũ nimis triſtẽ. Et cũ quereret qd
haberet. Narrauit ei factũ. Qui retu-
lit ei quõ audierat demones de h̊ glo-
riãtes. Et tandẽ cõſolatꝰ ab illo here-
mita emiſit mulierẽ ⁊ egit penitẽtiã.
Aliud exemplũ etiã habet̃ in vid pa
trũ. Cũ quidã filiꝰ ſacerdotis idoloꝝ
ſecutus patrẽ remãſiſſet ĩ tẽplo ſolus
vidit ibi venire p̃ncipẽ demonũ.⁊ ſe-
denti aſſiſtere militiã demonum.quẽ
adorabat vnus de p̃ncipibus eius.de
cuiꝰ actibus cũ reqreret.ait ꝙ ꝑ.30.
dies fuerat in tali ꝓuincia vbi multa
prelia excitauerat.cedes ⁊ ſanguinis
effuſiões. Cui ait. Hoc ſolũ tãto tꝑe fe-
ciſti.⁊ fecit eũ flagellari. Pꝰ aliꝰ veni-
ens dixit multas naues in mari mota
tẽpeſtate ſubmerſiſſe ⁊ hoĩeſ occidiſſe
⁊ hoc feciſſe in ſpatio.30.dieꝝ.⁊ de hoc
fecit ut de p̃mo. Tertius dixit ꝙ in nu-
ptijs in ciuitate quadã cõcitauerat ſe-
ditionẽ.ĩ qua ⁊ ſpõſus ⁊ multi alij ſũt
occiſi in .x.diebꝰ.⁊ h̊ venerat eidẽ nũ-
ciare.⁊ hunc fecit ſimiliter verberare.
Poſtremo venit q̃rtꝰ dicẽs ꝙ ꝑ.40.
annos ĩ heremo fuerat vnũ temptãs
monachũ ⁊ vix eũ in iſta nocte forni-
cari fecerat. Quo audito ſurrexit dia-
bolꝰ oſculãs eũ ⁊ diadema poſuit ſuꝑ
caput ſuũ ⁊ ſecum conſedere fecit di-
cens. Magnã rẽ tot diebꝰ potuiſti cõ-
plere. Qđ audiẽs puer factus eſt mo-
nachus probatus. Tertiũ exemplũ
habet̃ ĩ li°. dialogoꝝ a beato Greg.de
Andrea Fundane eccleſie epõ đ q̊ re-
tulit demon int̃ alios malignos ſpũs
in tẽplo apollinis exiſtentes quomõ
dictũ ep̃m tẽptãdo de quadã ſancti-
moniali que morabat̃ ſecũ vſqꝫ adeo
ꝑduxiſſet ꝙ die antecedẽti ludẽdo cũ
illa manu tergũ ꝑcuſſiſſet.qđ cũ gau-
dẽs audiuiſſet p̃nceps demonũ: roga
uit eũ ꝙ illud qđ ĩceperat cõſũmaret.

3° idē ꝓbat̃ auctoꝛitate. Aſſidua tem-
ptatione tēptat. s. diabolus tēptatiōe
luxurie ut ſaltē tedio vīcat. ait Greg⁹.
Qđ pꝫ p exēplū in li°. patrū de quodā
fratre q tēptatus ē a ſpū foꝛnicationis
peſſime: ⁊ cū viriliter reſiſteret cogita-
tiōibꝫ īmiſſis. q̄tuoꝛ demones ī ſpecie
q̄tuoꝛ mulieꝝ tranſfoꝛmati iugiter p
q̄draginta dies pſeuerarūt pugnātes
aduerſus eū ut illū traherēt ad turpē
ꝯmixtionē. Illo aūt viriliť reluctante
donauit ei deus ut poſtea non ſentiret
caloꝛē carnalis ꝯcupiſcētie. Vn̄ Eccl.
18°. dr̄. Si pꝛeſtes anime tue ꝯ̄cupiās
eius: dabis te in gaudiū inimicī tuis.
Hui⁹ etiā habeť figura. ꝙ legio demo-
nū eiecta a quodā ad īperiū xp̄i. petiit
licentiā intrandi in gregē poꝛcoꝛū: ⁊
accepta licētia pꝛecipitauit eos ī mari.
ut habeť Math. 9°. ⁊ Luc. 8°. Ad ſigni-
ficandū ꝙ libēter habitāt in luxurio-
ſis figuratis p poꝛcos qui delectantur
verſari in ſceno. ⁊ inde pꝛecipitant in
mare vicioꝝ. Et ſic patet ꝙ deteſtāda
ē luxuria rōne diabolice delectatiōis.

3° dico ꝙ deteſtanda ē luxuria rōne
putrefactiōis. Nam luxuria eſt īmū-
diſſima ſorditas ⁊ fetoꝛ. Et ꝓpť hanc
feditatē luxurioſi ꝯpanť aīalibꝫ īmū-
diſſimis omniū alioꝝ. videlꝫ poꝛcī nō
maſculis ſ feminis. Vn̄ Iero⁹ in teſta-
mento ait. Alij colla auaritie ſubmit-
tunt. alij luxurie feditati. ut turpiſſi-
me ſues deturpati. h̄ ille. Pꝛopť h⁹mōi
īmūdiciā etiā tale peccatū vocať ſter-
cus: ⁊ peccatoꝛ animal fetidū ⁊ ſterco-
riçatū. Vn̄ Greg⁹ omel. 28. dic. Pec-
cata carnis ſtercoꝛa vocanť. Vn̄ ⁊ per
ꝓphetā dr̄. Iohel. p̊. Cōputruerūt iu-
menta in ſtercoꝛe ſuo. Iumēta quippe
in ſtercoꝛe ſuo putreſcere. eſt carnales
quoſqꝫ in fetoꝛe luxurie vitam finire.

Hinc ē ꝙ luxuria eſt abhoīabilis deo
angelis ⁊ hoībꝫ. Abhominabilis eſt
deo. qa coꝛrūpit tēplū ſpūale ⁊ habi-
taculū dei ut dictū eſt ſ. ⁊ ꝓpter alias
cōtumelias ⁊ iiurias q̄ p h̄ pctm̄ deo
inferūť. Abhoīabilis ē etiā angelis.
qa q̄ꝫtū ī ſe ē vituperat miniſteriū ei⁹.
tāq̄ꝫ ſi filia regꝭ foꝛnicareť coꝛā aulico
ſuo regis cui cuſtodienda tradita fu-
iſſet. Vn̄ Ber. ait. Quouis āgulo. q̊uis
diuerſoꝛio. reuerētiā habe angelo tuo
nec audeas illo pn̄te qđ non auderes
me vidente. Abhominabilis ē etiā
hominibꝫ. qa ei⁹ oppoſitū. s. v̊ginitas
omnibꝫ hoībꝫ placet. Vnde Aug⁹ ī 2°.
de ciui. dei. ait. Nullus eſt adeo pūer-
ſus qn ſibi placeat v̊ginitas. Hinc ē ꝙ
luxurioſi ⁊ luxurioſe delectāť poꝛtare
res odoꝛiferas ut operiant fetoꝛē ſuū.
Itē delectāť oꝛnari ut opiant ſuā gra-
uem īmundiciā: ⁊ iterū reuertant̃ ad
ſtercoꝛa luxurie: ⁊ alios alliciant. Sed
q̄ꝫtūcū qꝫ ſe fulciant odoꝛamenť ⁊ oꝛ-
namētis. tn̄ iumēta putrida ſunt. Vn̄
legiť in vitis patrū de quodā angelo
qui obturauit nares reſpectu cuiuſdā
luxurioſi. Quid plura? Nō ſolū fetet
ip̄a luxuria deo angelis ⁊ hoīb⁹ ſ etiā
ipſi diabolo. Nā ſolet luxuria depin-
gi in foꝛmā pulcherrime mulierꝭ quā
diabolus volēs in vxoꝛē accipere ap-
parens ei in foꝛma pulcherrimi iuue-
nis eā in quodā pꝛato iuxta quoddā
flumē nudā videre voluit. quā cū vi-
diſſet tantus fetoꝛ ad nares ei⁹ aſcen-
dit ut ei appinquare nō poſſet. q̄ hui⁹-
modi cauſam ꝑpendens in flumen ſe
demerſit. ⁊ ſe lauare ⁊ abſtergere ſtu-
dens nequaq̄ꝫ potuit. imo magis atqꝫ
magis fetidioꝛē ſe reddebat. ob cuius
cauſam demon ipſe cōtēnens ipſā re-
liq̄t. Hoſti. in ſū. de coha. cle. ⁊ mulie.

§.2°.Nec meretrix munda nec cornix alba fit unda. O ergo fetidiſſima luxuria O abhominabile vitiū. O ſcelus putridū. O deteſtabilis iniqtas. quia nō ſolū deo angelis ⁊ hominibꝫ fetes. ſed ipſi diabolo. qui q̄uis delectet̄ď actu peccati ⁊ culpa ⁊ offenſiōe dei. tñ ꝓpt̄ nobilē ꝯditionē nat̄e ſue nō pōt ſtare in illa putredine que ſeqt̄ ex actu illo turpiſſimo. ſed abhorret ipſe ⁊ gaudet nos verſari in tanta abhominatione. Et idō ī euāgelio hodierno Luc.4°.ca°. ſcribit̄ ꝙ cū ſocrus Symonis teneret̄ magnis febribꝫ ⁊ rogauerunt Jhm ꝓ ea. ⁊ ſtans ſuper illā imparauit febri. ⁊ dimiſit illā. que febris ſignificat fornicationē. ꝓ qua rogare debemꝯ dn̄m. ut ab ipſa liberati grām ꝯſequamur in preſenti. ⁊ gloriam in futuro ſeculo ſeculoꝝ. Amen.

Feria ſexta poſt tertiā dn̄icā in q̄dragesima. de ſtupro. raptu. ⁊ quidditate adulterij Sermo.62ꝯ.

OMne quod eſt in mundo ꝛc. Iteꝝ vbi ſ̄. Quia fratres kmī nat̄a deſiderat ⁊ appetit ſui ipſiꝯ ꝯſeruationē. ⁊ ſi nō ī indiuiduis. ſaltē tñ in ſpecie. Idcirco inſtituit nat̄a humana ⁊ rōnalis ſacrū m̄rimoniū ad multiplicationē ꝓlis legitime. Cōtra quā multū aduerſat̄ peſſimū vitiū luxurie. ⁊ maxime adulterij. qď nō tm̄ eſt malū qa vetitū a lege. ſ; idō vetat̄ a lege qa malū eſt vt ait Augꝯ li°. p°. de libero arbi. Hīc ē ꝙ filij nati ex adulterio repiūt̄ illegitimi ⁊ mali filij. Nā in li°. qōnū ſup Leuit.q.76. ait Aug. Filij q naſcūt̄ ex adulterijs. lege dei cōſtitutū eſt. ut nō deputent̄ filij. i. nullo iure parentibus ſuccedant. Idcirco poſtq̄ȝ in ſuꝑiori ſmone de p̄ma luxurie ſpecie ſufficiēter tractatū eſt: ordinate ꝓcedendo ī pn̄ti ſmone de tribꝫ ſequentibꝰ ſimul cōpendioſe tractabimus. qa Omne qď eſt in mūdo ꝛc.
p° videlȝ de ſtupro.
2° de raptu.
3° de adulterio.

Pars prima huiꝯ ſmonis. in qua tractat̄ de ſtupro ſecūda luxurie ſpecie.

PRimo igit̄ ī iſto ſmōe de ſtupro tractantes: tria breuiter cōſiderāt̄. quoꝝ Primū dicit̄ diffinitio. Secūdū dicit̄ diuerſificatio Tertiū dicit̄ ſatiſfactio. Quātū ad primū ſciendū ꝙ ſtuprū conſiſtit in actu venereo extra matrimoniū q̄ defloraf̄ v̄go. ut habet̄.36.q.i.c.2°. vbi dīc Gelaſius. Stuprū aūt ꝓprie eſt v̄ginū illicita defloratio. qn̄ videlȝ non ꝑcedēte cōiugali pactione vtriuſq; volūtate v̄go corrūpit̄. h̄ ibi. Aliqn̄ tñ ſumitur large ſm Alex. vbi ſ̄. de ſtupro. arti. 2°. ꝓ alijs ſpeciebꝫ luxurie. Et ſm hoc dicit Amb°. ī li°. de p̄riarchis.32.q.7.c. nemo. Omne ſtuprū adulteriū ē. Accipit. n. ſtupꝝ ibi ꝓ ꝯcubitu viri vxorati cū alia q̄cūq; q̄ȝ vxore ſua. ut accipit̄ Numeri.5°. vbi dicit̄. Latet adulteriū ⁊ teſtibꝫ argui non pōt. qa nō ē inuēta in ſtupro. Eſt inſup aduertēdū ꝙ ſtuprū ē ſpāle pctm̄. qa ſm Tho. ſcďa ſcďe.q.154. arti.6°. vbi circa materiā alicuiꝯ vitij occurrit aliq̄ ſpecialis deformitas. ibi debet poni determinata ſpēs illiꝯ pcti. Eſt aūt luxuria pctm̄ cōſiſtens circa materiā venereorū. In v̄gine aūt ſub cuſtodia patris vl̄ altiꝯ

exn̄te occurrit ſpecialis deformitas ſi corrūpatᷓ ex̄ matrimoniū. Et hᷓ tam ex ꝑte puelle q̄ȝ ex ꝑte patris. Ex ꝑte puelle dico. qa ex hᷓ ꝙ violatur nulla pactione cōiugali p̄cedēte · ī pediᷓ a legitimo matrimonio cōtrahendo. Nam tales qn̄ hoc ſciᷓ cōiᷓ recuſanᷓ inhoneſte mulieres. Poniᷓ etiā ꝑ hoc in via meretricandi a quo retrahebaᷓ. ne ſignaculū v̓ginitatis amitteret · Ex ꝑte etiā dico p̄ris · q de eiꝰ cuſtodia ſollicitudinē gerit · ſm̄ ꝙ dr̄ Eccl. 42°. Sup filiā luxurioſam cōfirma cuſtodiā · ne qn̄ faciat te venire in opprobriū inimicis tuis. Et ex hoc pȝ ꝙ ſtuprū eſt ſpēs determinata ⁊ diſtincta a luxuria. qa ī portat illicitā deflorationē v̓ginū ſub cura parentū exiſtentiū. Et ē grauior q̄ȝ ſimplex fornicatio. Nam qa Sichē filius Emor ꝯmiſit ſtuprū cū Dina filia Jacob · inſecuta ſūt multa ⁊ magna mala. Nam fratres eius ſimulātes ſe velle ipſam Dinā dare ipſi Sichen in vxorē ꝓut affectuoſe poſtulabat · ſi tn̄ ipſe cū omni populo ſuo circūciſionē acciperet. Acquieuit ille cū p̄re. ⁊ hic ꝓuato tertio die circūciſionis facte qn̄ dolor erat maior inciſure. Symon ⁊ Leui ītrauerūt ī ciuitatē Sichē. ⁊ ipſū dn̄m ciuitatis patrē cū filio ac omnes habitatores ciuitatis illius in ore gladij ꝑcuſſerūt eos iuuātibꝰ oībus fratribus alijs eorū · in vindictā ſtupri · ꝯ̄ volūtatē tn̄ patris ſui Jacob · vt habeᷓ Gen̄. 34°. ca°. Et ſic patȝ p̄mū d̓ ſtupro.

Qꝫtū ad ſecundū queriᷓ que diuerſitas eſt inter ſtuprū ⁊ raptū. Nam ut pȝ ex ꝓxime dictis Gen̄. 34°. s. ꝙ Sichē rapuit Dinam ⁊c̄. videᷓ ꝙ ſtuprū ſit idē qd̓ raptus. Amp̄ ſm̄ diffinitionē ſtupri de conſenſu v̓ginis cū corrūpiᷓ p̄cedēte pactione cōiugali ſtuprū dr̄. ſ hoc p̄ot eſſe cū ē raptꝰ. Pōt. n. cōtingere ꝙ puella conſentiat p̄re nō ꝯſentiente. ⁊ tūc raptus diciᷓ ſtuprū · ſm̄ hᷓ qd̓ diciᷓ in canone. 36. q. i. c. Si q̄ rapiᷓ patrē h̄re conſtiterit. ⁊ puella raptori conſenſerit · ꝓtāti patris excuſata reddaᷓ. Ad hᷓ r̄ndeᷓ ſm̄ Alex. vbi ſ̄. de raptu. arti. 3°. ꝙ ſtuprū aliqn̄ ꝓprie dr̄ cū nec violentia inferᷓ puelle nec parentibꝰ. Et ſm̄ hᷓ ſtuprū ꝓprie differt a raptu. Aliqn̄ v̓o dr̄ ſtupꝝ cū ē cōſenſus puelle patre īiuriā ad animū reuocante. Et hᷓ modo diciᷓ ſtuprū gnālit̓ ⁊ ꝯp̄hendit in ſe raptū. ⁊ ſic accipiᷓ in genere. ⁊ hᷓ modo p̄ot accipi ī canone. Jtē aliqua p̄ot cōſentire in corruptionē. ⁊ non in abductionē. ⁊ ſic poteſt ſimul dici ſtuprum ⁊ raptus. ſtuprū ꝓpt̓ conſenſū puelle · raptꝰ ꝓpt̓ violētiā. hᷓ Alex. Et ſic pȝ ſecūdū d̓ ſtupro.

Qꝫtū ad tertiū de ſtupri ſatiſfactiōe queriᷓ quā ſatiſfactionē teneaᷓ facere ſtuprator. Reſpondeᷓ ſm̄ Alex. vbi ſ̄. arti. 4°. Et Tho. ſcd̓a ſcd̓e. q. 154. qa hoc hȝ duplicē īiuriā ānexā. s. p̄ris ⁊ puelle · teneᷓ ei ſatiſfacē rōne vtriuſq;. Nam ſi eam non vi corrūpit · tn̄ ſeducit. ꝓpt̓ qd̓ teneᷓ ſatiſfacere. Auffert. n. v̓ginitatē · cui attribuiᷓ fructus centeſimus. Luc. 8°. ⁊ Math. 13°. Et qa q cauſam dāni dat · dānū dediſſe videᷓ. vt in. c. fi. de iiu. ⁊ dā. da. Ergo q deflorat v̓ginē illicite cū det v̓gini cauſam fornicandi · teneᷓ ei ſatiſfacere. Nam eſt verificatū illud Tren̄. vld. Mulieres ī ſyon humiliauerūt. ⁊ v̓gines ī ciuitatibus Juda. hᷓ ibi. Satiſfactio aūt quā debet ſtuprator habeᷓ Exodi. 22°. in lege vbi diciᷓ. Si ſeduxerit qs v̓ginē necdū deſp̄oſatā dormieritq; cū ea · dotabit eā ⁊ habebit in vxorē. ⁊ qa humiliauit eam nō poterit dimittere eā

cūctis diebꝫ vite ſue. Et hͦ ideo ne vi-
deatᷣ fuiſſe ludibriū ſm Aug. Eſt tñ
aduertendū ꝙ q̄a hoc preceptū int̄ iu-
dicialia ponitᷣ q̄ nō obligāt niſi inq̄ꝫtū
eccleſia vel ciuitas illa affirmat ut cō-
tinentia magnā equitatem : ideo nūc
ad illa iure non obligatur aliquis niſi
inq̄ꝫtū inſtitutū alicuius ciuitatis ad
hoc obligat. ⁊ in foro ꝯtentioſo ad illa
ꝯdēnaretᷣ. Et idē eſt dicēdū de q̄cūqꝫ
alia pena ſtatuta contra talem. q̄n fu-
iſſet adiudicatꝰ in foro iudiciali eccl̄ie
videtur teneri ad illorū vnū ipſe ſtu-
prator. vel aut ſumere in vxorem. aut
maritare ⁊ dotem date. ex̄ de adult. c.
p̄. Sꝫ ut dicit ibi glo. hec fuit pena an-
tiqua. Hodie aūt ſic punitᷣ ꝙ aut ducat
eam. aut verberatꝰ aut a ſacris expul-
ſus retrudatᷣ in monaſterio ad agen-
dū penitētiā de quo egredi nō poſſit.
ex̄ de adult. c. zͦ. Aliq̄ etiā glo. intelli-
gūt hoc de ſeductore ſeruādū. quādo
ſeducit. i. ſeorſū a domo abducit ꝑ vio-
lentiā. In foro aūt conſcīe ſic agendū
videtᷣ ſm xꝰ. Si deflorat eā volūtariā
tenetᷣ ad aliquā ſatiſfactionē. q̄a iniu-
riatus eſt ei. ⁊ ſi nō ad tantū. Si tamē
ſeduxit puta ꝓmiſſionibꝫ ⁊ mēdacijs
non videtᷣ fuiſſe talis ſtupratio volū-
taria. Inuitā ġ ⁊ ſeductā ſi conſtupra-
uit. iniungendū eſt ei ꝙ ſatiſfaciat ad
arbitriū boni viri. vel cū ea cōponere.
Et ſi ꝓmiſiſſet eam ducere in vxorem
ut copulā ab eo extorq̄ret. ſeruet pro-
miſſū. ⁊ multo magꝫ iuramēto firma-
tū. ⁊ hͦ niſi nimis diſtans eſſet eaꝝ cō-
ditio. puta mulier plebea. vir nobilis
⁊ potens. Nō. n. p̄ſumitᷣ fraudē igno-
raſſe. Vel etiā ſi aliqd̄ magnū ſcādalū
inde creditᷣ ꝓuenturū. ⁊ tūc petat re-
miſſionē ꝓmiſſi ⁊ alit̄ ſatiſfaciat ſecū-
dū ſuam facultatem. ⁊ mulieris indi-
gentiā. Parentes aūt qui tradunt fili-
as ſuas diuitibꝫ ⁊ nobilibus deflorā-
das. ut ꝑ hoc eas nuptui tradant illis
dotantibus. peſſimi ſunt lenones. vel
etiā ut ex pecunia collata ꝓpter turpi-
tudinē inde viuant. digni ſunt morte
eterna ⁊ tempali. Qd̄ horrens beatus
Nicolaus adoleſcētulus ꝓuidit cōui-
cino ſuo nobili. ſed pauperi. ꝓijciēs ꝑ
feneſtram domus maſſam auri tribus
vicibꝫ pro dotibꝫ triū puellarū ſuarū
filiarū quas intendebat ꝓſtituere. Te-
nētᷣ tamen abutētes eis ꝓuidere. Nec
pctm̄ ſtupri euadunt ex hoc ꝙ de vo-
lūtate puelle ⁊ parētū hoc agūt. ⁊ ab-
lata v̂ginitate fornicationē cū eis cō-
mittunt. Si aūt violentia inferatᷣ pu-
elle. ⁊ parentes etiā hoc agunt. ſtuprū
quidē eſt ex ꝑte viri. ⁊ grauiter puni-
ri debet ut conſtuprator ⁊ raptor. Ipſa
aūt nec peccat. nec amittit virginitatē
⁊ ſi ſignaculū v̂ginitatis dūmodo nō
conſentiat animo. Et ſi defendēdo ne
violetur. ſiue nupta ſiue īnupta caſu
occideret eā īpetentē. non ob hoc vin
dictā nec homicidiū intendens ſꝫ ſuā
defenſionē puta vibrat gladiū contra
eum ne capiat. credo ꝙ non peccaret.
q̄a vim vi repellere licet de iure natᷣe.
diſ. i. ius natᷣale. Et ſi licet ſe defendere
⁊ etiā bona ſua ne capiantᷣ a latronibꝫ
quare etiā ne pudicitiam ⁊ honorem
ſuū amittat. ⁊ ne maxime temptatiōi
exponatur. Sed ſi violentia conditio-
nalis inferatᷣ. puta q̄a cōminatio fit ei
de morte uel infamia. vel verecundia
ducta nō audet clamare ul' timet ſcan
dalum magnū oriri. nō excuſatur tūc
a ſtupro vel a peccato cōſequentᷣ. Et
ſic patet pars prima huiꝰ ſermonis.

Pars prima huiꝰ ſmōis.ī qua tractat̃ de raptu tertia luxurie ſpecie.

SEcundo in iſto ſmone de raptu tertia luxurie ſpecie tractantes: tria ꝯſiderāt̃. quorū Primū dr̃ deſcriptio. Secundū dr̃ reſtitutio. Tertiū dicit̃ punitio. Quātū ad ꝑmū hic cōſiderādū de raptu: aduertendū ſm Iſidoꝝ.36.q.i.c.ꝑ. ꝙ raptus illicitus eſt coitus a corrūpendo dictus. Et iō Gelaſiꝰ vbi ſ̃.c.lex illa. inqt. Raptꝰ admittit̃ cū puella vehementer a domo patris abducit̃ ut corrupta in vxorē habeat̃. ſiue puelle ſolūmodo. ſiue parētibꝫ tm̄. ſiue vtriſqꝫ vis illata cōſtiterit. h̔ ibi. Et qa habet determinatā ⁊ ſpecialē deformitatē in materia venerea. iō ipſa ē determinata ſpēs luxurie. Sꝫ notādū ſm Alex. vbi ſ̃. de raptu.arti. ꝑ. declaratē ꝑmā diffinitionē. ꝙ lꝫ qs in rapinando nō habeat intentionē contrahēdi cū illa quā rapuit dūmodo ꝑ violētiā corrūpat̃. raptus dicet̃. Sed ꝙ poſuit in diffinitione: ut corrupta ī vxorē habeat̃. ad minorationē īiurie dr̃. nō ꝙ aliud ſit genus pctī carnalis. q̄i velit dicere. ſi raptus eſt cū intentione habendi in vxorem q̄nto magis ecōtrario a fortiori ꝑ. lꝫ puella conſentiat in abducendo de domo patris ⁊ pentes poſt cognitionē cōſentiāt. nihilominꝰ dicendꝰ eſt raptꝰ. Et iſto modo accipit̃ ꝑſimilitudinē rapine. Rapina.n. dicit̃ dupliciť fieri. Aliqñ.n. res ipſa rapitur. Et aliquando ipſiꝰ rei vſus tm̄mō eripitur. Res ipſa tunc rapit̃ cū violent̃ a dño eripit̃ ut in ꝑpetuū teneat̃. Aliqñ non res ipā affectat̃. ſ vſus eiꝰ dño ꝓhibēte violent̃ vſurpat̃. Simili modo ē de raptu qui fit dupliciter. Vel cū puella de domo parentū violent̃ eripit̃. Vel cū volūtarie recedens ꝑ violentiā opprimit̃. Iſto ḡ vltimo mō dicit̃ raptꝰ qa florem v̂ginitatis puelle renitenti violent̃ eripuit. lꝫ non dicat̃ ꝑmō raptus. Vñ ad ſimilitudinē rapine vſus dicit̃ h̔ raptꝰ. nō ad ſimilitudinē raptꝰ rei ſiue rapine. Inſuꝑ notandū ē ad maiorem declarationē etiā de ſtupro. maxīe ſm Tho. ſcd̾a ſcd̾e.q.154.arti. 7°. ꝙ raptus qñqꝫ concurrit cū ſtupro vt etiā dictū ē ſm Alex. qñ.s. aliquis infert violētiā ad v̂ginē illicite deflorādā. q̄ qdē violētia qñqꝫ infert̃ pr̄i ⁊ non v̂gini. puta cū ipſa conſentit ꝙ de domo pr̄is abducat̃. Differt aūt violentia raptus alio modo. qa qñqꝫ puella violent̃ abducit̃ a domo parentū ⁊ violenter corrumpit̃. ſed de voluntate v̂ginis. ſiue corrūpat̃ amore fornicario. ſiue mr̄imoniali. Qualis violentia adſit. ſaluatur ratio raptus. Inuenitur etiā raptus ſine ſtupro. puta cū quis rapit viduā vel puellā corruptā. ut pꝫ.36.q.z.c. raptores. Inuenit̃ etiā ſtuprū ſine raptu. qñ aliqs abſqꝫ violētie illatione v̂ginē illicite deflorat. ut dictū eſt ſ̃. ſm Alex. de ſtupro. Et ſic pꝫ ꝑmū de raptu qd̾ dicit̃ deſcriptio. Quātū ad ſecūdū hic cōſiderādū de raptu.s. de eiꝰ reſtitutiōe. queritur ſi puella debet reſtitui poſtq̄ꝫ rapta ē.

Ad h̔ reſpōdet̃ ſm Alex. vbi ſ̃. de raptu.arti.z°. Et Tho. ſcd̾a ſcd̾e.q.154. arti.7°. ꝙ aliť dicendū eſt in raptu puellaꝝ que ſunt alĳs deſpōſate. ⁊ aliť de raptu eaꝝ q̄ non ſūt alĳs deſponſate. Ille.n. q̄ ſūt alĳs deſpōſate reſtituēde ſūt ſpōſis ſuis. q ī eis ex deſpōſatōe ius habēt. Ille aūt q̄ nō ſūt deſpōſate alĳs. reſtituēde ſūt pr̄ie ptāti ꝑ. Et tūc raptores peracta pn̄ia poſſunt eas licite

in vxores accipe ꝯ volūtate parentū.
Si aūt aliter fiat·illicite matrimoniū
ↄtrahiť.qa qcūqȝ rē rapit·teneť ad eiꝰ
reſtitutionē.Tn̄ ſi nō fiat talis reſtitu
tio ⁊ puella rapta cōſenſerit volunta-
rie in habēdo raptorē ſuū in virū·te-
net matrimoniū.Nam raptus ⁊ ſi im-
pedit matrimoniū cōtrahēdū·non tn̄
dirimit cōtractū.Vn̄ qꝺ dr̄ in cōcilio
Meldenſi.Placuit ut hi q rapiunt fe-
minas uel furanť uł ſeducūt·eas nul-
latenus habeāt vxores.q̄uis eas poſt-
modū nuptialiť cū cōſenſu pentū ſuſ-
ceperint.36.q.z.c.placuit.Dictū ē ſm
Alex.vbi ſ̄.in deteſtationē criminis.
Vel pōt ītelligi de his q̄ ſunt alias de-
ſponſate·maxime p verba de preſenti.
h̄ Tho.⁊ Alex.In glo.aūt ſūmaria.36.
q.z.in pn̄cipio qōnis vbi tractať hec
q̄ſtio.s.vtrū raptor poſſit raptā habē
in vxorē.ſic dr̄.Hec q̄ſtio non hȝ diffi-
cultatē.qa vtiqȝ pōt raptor raptā hr̄e
in vxorē pacta penitentia.Et h̄ niſi ſit
ſponſa alteriꝰ de pn̄ti.tunc enī illi red-
denda eſt.ſ; ſi ē ſpōſa de futuro·nō co-
gitur eā recipere.ut.36.q.z.raptores.
Ergo qn̄ diciť ꝙ non poſſit rapta ma-
nere cū raptore·ītelligiť qn̄ rapta nō
conſenſit in matrimoniū raptoris·ſed
potiꝰ in ſtupro.Cū.n.in pctō maneāt
ſeparandi ſūt.Vel intelligiť qn̄ rapiť
ſponſa alteriꝰ·q̄ ſi eſſet ſponſa de futu-
ro.⁊ cū raptore cōtraxiſſet volūtarie
per v̄ba de pn̄ti·cū eo remaneret etiā
ↄtradicentibꝫ parētibꝫ.Vn̄ Ieroꝰ.36.
q.z.c.tria.ſic inq̄t.Tria legitima ↄiu-
gia in ſcripturꝭ leguntˀ. Primū legi-
timū ē.s.v̄go caſta in virginitate viro
data legitime. Secūdū eſt v̄go in ci-
uitate deprehenſa a viro ⁊ illi per vim
copulata·ſi voluerit pater eiꝰ·dotabit
eā iſte vir inq̄ȝtuȝ iudicauerit pater.⁊
dabit preciū pudicitie eius.⁊ erit illi
vxor.s.ſi cōſenſerit mulier in mr̄imo-
niū eiꝰ. Tertiū ē filia deprehēſa ī ci-
uitate.s.a raptore·ſi nō voluerit pať
eiꝰ.s.illi dare ī vxorē·detrahet eā ipſi
viro.⁊ dabit alteri ⁊ dotabit eā ⁊ legi-
timꝰ erit.qꝺ intelligiť qn̄ puella non
cōſenſit in mr̄imoniū·ſ; in ſtuprū cū
raptore.Et ſic pȝ ſecundū de raptu qꝺ
diciť reſtitutio. Quātū ad tertiū hic
ↄſiderādū de raptu.s.ꝺ eiꝰ punitione
⁊ penalitate: queriť q̄ua pena raptor
mulieris puniať. Ad qꝺ reſpondeť ꝙ
ſm legē Deut°.zz°.ut ait Alex.vbi ſ.
arti.3.⁊ Ray.in ſūma.Pena raptoris
ē ut capite puniať.⁊ ſm leges rōanas
iux̄ h̄ ꝙ eiꝰ ſubſtantia rapte applicet ſi
ingenuā rapuit.ſi v̄o ancillā uel libe-
rā ſubſtātiā nō amittit.ſ; tn̄ decapitať
ar.36.q.i.de raptoribus.De decapita-
tione dicitur expreſſius.C.de rap.vir.
l.i.Si tn̄ rapta vellet cōtrahere cū ra-
ptore·pōt ut dictū eſt ſ̄.Et dicit glo.
Ray.ꝙ pena iſta pōt infligi ī foro iu-
diciali non penitētiali.Nota etiā ſm
Goff.ꝙ predicte pene intelligūť infli-
gēde ſi rapuit mulierē honeſtā.ſecus
autē ſi meretricē·ut.C.de rap.vir.l.i.
Nec diſtinguiť vtrū volentē mulierē
quis rapiat uel inuitā·ſponſam ꝓpriā
uel alienā·ↄiugatā uel nō coniugatā.
q̄uis actiꝰ puniať qs ꝓ adulťio.Dicit
etiā beatus Tho.vbi ſ̄.⁊ Alex.vbi ſ̄.
arti.p°.ī reſpōſiōe ad tertiū argumētū
ꝙ qa ſpōſus ex ſui deſpōſatione habet
aliqꝺ ius in ſua ſponſa.iō q̄uis peccet
violentiā inferendo.s.abducēdo ſpō-
ſam de domo parentū violenter·excu-
ſať tn̄ a crimine raptꝰ ſumēdo ſtricte.
Vn̄ Gelaſiꝰ.36.q.i.c.lex.inq̄t ſic.Lex
illa p̄teritoꝝ pn̄cipū ibi raptū dixit eē
cōmiſſū vbi puella ꝺ cuiꝰ ante nuptijs

nihil actū fuerat videatur abducta. h̄
ibi ⁊c. Hoſti. etiā dicit ꝙ ſi deſponſatā
de pūti volētē monaſteriū īgredi vir
rapiat ⁊ carnaliter cognoſcat. nō pote-
rit poſtea ingredi ꝯ eius voluntatem.
Vſus ē. n. de ſua ⁊ ſi nō debito modo.
Propt̄ raptū Sabinarū etiā ut refert
Aug⁹ in li°. de ciui. dei. maxime cedes
hominū ſecute ſūt ī vtrāq; ptē. s. Ro-
manoꝝ ⁊ Sabinoꝝ. Cum. n. Roma q̄i
de nouo eſſet cōſtructa. ⁊ multi eoꝝ
eſſent ſine vxore. fecerūt quoddā fe-
ſtū. ad qđ ꝯcurrentes ut moris eſt fe-
mine de partibꝰ vicinis: ut de Sabina
illi rapuebāt eas. s. Romani ut habe-
rent vxores. vn̄ ſecuta eſt magna ſtra
ges. Fugiendū eſt ḡ hoc vitiū cū aliis
luxurie ſpeciebꝰ. Et ſic patz ps ſecūda
huius ſermonis.

Pars tertia huius ſermonis. in q̄ tra-
ctatur de quidditate adulterii.

TErtio in iſto ſmōe circa adul
terii deſcriptionē: adulteriū
ſic coīt̄ diffinit̄. Adulteriū eſt
alieni thori violatio. uel ꝓprii detur-
patio. Que diffinitio habet̄ ab Hoſti. ī
ſūma. li°. 5°. ⁊ ſumit̄ ex decret. 32. q. 5. ī
c. ille. vbi ait Aug⁹ ī li°. đ bono ꝯiugali.
Adulteriū cōmittit̄ cū uel ꝓprie libi-
dinis inſtinctu uel aliene conſenſu cū
altera uel altero ꝯ pactū cōiugalē cō-
cubit̄. atq; ita frangit̄ fides q̄ in rebus
corporeis uel abiectis magnū animi
bonū eſt. h̄ ibi. Hoc idem habet̄ in. c.
nō mechaberis. vbi ſic ſcribit Iſidor⁹
ſup Exo. Nec qſq; ſup matrimonii fe-
dera aliis feminis admiſceat̄ ad explē-
dam libidinē. Nam adulteriū facit q
ꝑter ſuā ad alterā accedit. h̄ ille. Hec
Amb°. pater nr̄ ſiḡt ī epla 3. ꝯtra Ma-
xentiū ad Valentianū. Adultera ē q̄
nō eſt legitimo xpi ꝯiugio copulata.
Ad quoꝝ dictoꝝ declarationē ſcien-
dū ē ꝙ aduterliū pōt ſumi tripliciť. s.
ī ꝓprie. ꝓprie. ⁊ ꝓpriiſſime. ... ꝑ pōt ſu-
mi adulteriū ī ꝓprie. De quo loquit̄
Iero⁹. 32. q. 4. c. origo. vbi dr̄. Origo
quidē amoris honeſta erat. ſ magni-
tudo deformis. Nihil autē intēſt ex q̄
honeſta cauſa quis inſaniat. Vnde ⁊
Sixtus pytagoricus in ſententiis ſuis
ait. Adulter eſt ī ſuā vxorē amator ar-
dētior. vbi glo inqt. Vehemēs ama-
tor dr̄ cū tantū vxorē diligit ut apud
ſe diſponat ꝙ ſi ipſa eſſet forte vxor al
terius non minus carnaliter cū ea cō-
miſceret̄. ſequit̄ ī textu. In aliena qppe
vxore oīs amor turpis eſt. ī ſua min⁹.
Sapiens iudicio debet amare cōiugē
non affectu. s. explende libidinis. ſm
glo. Nō regnet ī eo īpet⁹ volūtad. nec
preceps ferat̄ ad coitum. Nihil eſt. n.
fedius q̄ vxorē amare q̄ſi adulterā. h̄
ibi. Notandū tn̄ ſm Alex. de ales ī. 2.
pte ſūme in tractatu de adultio ꝙ pec-
catū libidinis cū ꝓpria vxore non dr̄
adulteriū ſm omnē modū peccādi cū
ꝓpa vxore. ſ ſolū ſm illā differentiā
dicit̄ adulteriū. qn̄ ſic ardet ī illā ſicut
ſi eſſet alia ut dictū ē ī glo. ſ. allegata.
Poteſt igit̄ amor viri ad vxorē ⁊ eꝯ
adulterin⁹ vocari aut rōne intentiōis
aut rōne modi. Ratione intentionis
fit turpis cum quis cognoſcēdo vxo-
rē mente ⁊ cogitatione exit terminos
matrimonii alias cogitando ⁊ appetē-
do. ⁊ deſiderans hoc facere etiā ſi non
eſſet vxor ſua. Vnde ⁊ Bona. ⁊ Ricar.
in. 4°. diſ. 31. dicūt ꝙ ſiquis cognoſcit
vxorē ꝓpter delectationē finalit̄. aut
mouet̄ in delectationē tanto īpetu ut
cognoſcat vxorē ſicut meretricē: h̄ ē

eſt ſi eam cognoſcit ac ſi nō eſſet vxoꝛ
peccat moꝛtaliter.qa tūc ponit ibi finē
vltimū.Secus aūt ſi vult ī ea delectari
qa vxoꝛ.⁊ nullo modo eā cognoſceret
ſi nō eſſet vxoꝛ.qa tūc nō eſt oīmoda
inoꝛdinatio ē pctm̄ vēiale·qa excuſatᷣ
ꝓpt bonū mr̄imonij ut nō ſit moꝛtale
Rōne etiā modi.Amoꝛ.n.turpis red
ditᷣ qn̄ cōiuges modū ⁊ regulā hone-
ſtād excedūt.⁊ locū naturalē ꝑtermit-
tūt.qđ non ē adulteriū niſi largiſſime
⁊ īpꝓꝛijſſime ſumēdo·ſm Alex.ubi ſ.
per quandam ſimilitudinē. quia ſicut
adulteriū eſt ꝯ bonū fidei·ita etiā hu-
iuſmodi actꝰ ſūt ꝯ ſidē matrimonij.q̄
nō fuit ut ſe illo vterētᷣ mō:ſ potiꝰ eſt
ꝯ bonū pꝛolis ⁊ ꝓpe.Et iō dᷣ vitiū ꝯ
naturā.de quo dicemꝰ.ī. 2° adulte-
riū ſumitᷣ ꝓpe ſm Alex.ubi.s.arti.ꝑ.
⁊ Tho.ſcđa ſcđe.q.154.ca°.8°.cū.s.ad
alienū thoꝝ fit acceſſus qn̄ videlꝫ vxo
ratꝰ reliqt vxoꝛē ꝓpt quācūqꝫ aliā·uel
cū cōiugata reliqrit virū ſuū ꝓpt quē-
cūqꝫ aliū.⁊ ē ꝯ legē natᷣe·q̄ dic:Que ti
bi nō vis fieri·alteri feciſſe cauebis ut
pꝫ Thob.4°.Act.15°.50.diſ.pōderet.z
q.6.de certo.10.q.i.c.placuit.Sꝫ nemo
ſane mētis vellet aliquē cū vxoꝛe ſua
cōmiſceri.īmo nulla peſtis maioꝛ ma-
rito q̄ꝫ audire de vxoꝛe ſua aliqd ībo-
neſtū.ff.de adulterijs.l.nemo.Multi
n.ſūt q potiꝰ ſubiacerēt moꝛti·q̄ꝫ adul
teriū vxoꝛi paterētᷣ.Sꝫ tn̄ ut ī pluribꝰ
ſic deficiūt viri q̄ꝫ mulieres.qđ tn̄ ḡue
pctm̄ eſt in vtriſqꝫ.Vn̄.32.q.5.c.xpia-
na.ſcribitᷣ.Xpiana religio adulteriū ī
vtroqꝫ ſexu pari rōne condēnat.ſ vi-
ros ſuos mulieres nō facile de adulte-
rio accuſant.⁊ nō habent latētia pctā
vīdictā.Viri aūt liberiꝰ vxoꝛes adul-
teras apud ſacerdotes deferre cōſue-
uerunt.⁊ iō mulieribꝰ ꝓdito eoꝝ cri-
mine coīo denegatᷣ.Et Jeroꝰ ad Oc-
ceanū vbi ſ.ī.c.ꝑcepit.ſic ait.Quicqd
viris ꝑcipitᷣ·hoc conſequentᷣ redūdat
ad feminas.Neqꝫ enim adultera di-
mittēda eſt vxoꝛ.⁊ vir mechꝰ tenēdꝰ
ē.⁊ in.c.ſequēti idē ait.Apud nos qđ
nō licet feminis·eque nō licet viris.⁊
eadē ſeruitus pari cōditiōe cenſetᷣ.Et
Amb°.32.q.4.ī.c.nemo.ſic inqt.Nec
viro licet qđ mulieri non licet.Eadē a
viro que ab vxoꝛe debetᷣ caſtimonia.
Quicqd ī ea q̄ nō ſit legitima vxoꝛ cō-
miſſū fuerit·adulterij crimine dānatᷣ.
Et Augꝰ in li°.de verbis dn̄i.ſic ait.Si
dicturi eſtis vxoꝛibꝰ vr̄is:ſeruate vos·
q̄les vultis eas īuenire·tales ⁊ ipē īue
niāt vos.Quis viuēs eſt ⁊ caſtā non
vult dimittere vxoꝛē?Et ſi acceptur9
eſt ꝟginē·qs nō ītactā deſiderat?In-
tactā q̄ris?ītactꝰ eſto.Nō.n.pōt.⁊ tu
nō potes.h ibi.Qui etiā ī 2°.de adul-
terinis cōiugijs ait.Agnoſcant viri ſe
duces·vxoꝛes aūt comites ſe eē debe-
re.Et iō cauendū eſt viro vitā tenere
viuendo·quā timet ne vxoꝛ ſequatur
imitādo.h ille.Quibꝰ auctoꝛitatibus
pōt addi rō.qa ſm aplm̄.i.ad Cori.7°.
mulier non habet poteſtatē ſui coꝛpis
ſ vir.⁊ vir non hꝫ poteſtatē ſui coꝛpis
ſ mulier.Reperiūtur tn̄ ⁊ nūc pleriqꝫ
q ob ſterilitatē vxoꝛis alias q̄rūt mu-
lieres.q̄i id licitū eſſet eis cauſa ꝓcreā-
de ꝓlis.ꝯ quos ait Augꝰ.32.q.5.c.ſi
non ſūt.Et ē dictū ad Claudiū ꝯ Ju-
lianū.li°.5°.Sic nō ſūt faciēda adulte-
ria etiā volūtate filios generādi·quē-
admodū nec furta ſūt facienda etiam
voluntate paſcēdi paupes ſanctos.Et
32.q.5.in.c.ſi vxoꝛē.idē Augꝰ inqt.
Si vxoꝛē qs habꝫ ſterilē·ſiue coꝛpe de-
foꝛmē·ſiue debilē mēbꝛis·ulᷣ cecā·aut
ſurdā·uel claudā·uel ſi qd aliud·ſiue

moꝛbis: ſiue doloꝛibꝰ · laboꝛibuſ ve cō ſectam . Quicqd excepta foꝛnicatiōis cā cogitari pōt · vehementer hoꝛribile ꝓ ſocietate fideqꝫ ſuſtineat. h̄ ibi. Et in. 16°. de ciui. dei. idē Aug⁹ di. Propt̄ itaqꝫ ſic dicta. ſ. d̄ Abꝛaham q tn̄ Sar- ram ſterilē ꝛ ſenē nō reliqt. inferēdū eſt ꝙ nulli h̄ tp̄e licet vxoꝛē dimittere patrū exēplo q vxoꝛibꝰ obediebāt nō aūt dimittebāt. Et quicqd faciebāt ī his · erat ex diſpēſatiōe dīna. ut pꝫ ī tra ctatu de matrimonio ī cōſideratiōe de diffinitiōe ei⁹. Malū ḡ ē ꝛ rep̄hēſibile vxoꝛē ſi qs reliqrit ob eius ſterilitatē ul' īfirmitatē ꝛ multo pei⁹ ſi altī adhe- reat. Peſſimū aūt ꝛ iniquū · ſi pulchꝛā vxoꝛē ꝛ fecūdā · ſi bene valentē qs cō- tēnat. Audi queſo tu vir inſenſate · qd de te dicat̄ p̄v. 5°. Letare cum muliere adoleſcentie tue. s. vxoꝛe. Et Eccl. 7°. Noli diſcedere a muliere tua ſenſata ꝛ bona · quā ſoꝛtit⁹ es ī timoꝛe dn̄i. Gr̄a enī verecūdie illi⁹ ſup auꝝ. O q̄t rep̄e riūt̄ q pulchꝛas venerabiles honeſtas ꝛ pudicas mulieres deſpiciūt. Et facti amētes ꝛ inſenſati: vicioſiſſimis femi nis ſe coiūgūt. O ꝓditoꝛes viri: nōne vxoꝛes vr̄e ſūt coꝛona capid vr̄i. nul- lūqꝫ oꝛnamētū tp̄ale pōt eē domui qd̄ vxoꝛi bone ꝺpet̄. Nō vaſa argētea · nō familia plurima. nō oꝛnata ſupellecti- lia ꝛ alia q̄cūqꝫ decoꝛa. Nā oīa iſta ſūt q̄ſi ſtelle ꝛ luna ī domo ſua. Sꝫ v̄tuoſa coiunx q̄ ſol. ut Eccl. 26°. dr̄. Sicut ſol oꝛiēs mūdo: ſic mulieris bone ſpēs in oꝛnamētū dom⁹ ei⁹. Ipſa. n. ē q̄ data ē ī adiutoꝛiū viro ſuo. nō ꝯcubina. Ipſa eſt q̄ regulat ꝛ gubernat domū · ſeruit marito ſuo ꝛ diligit ipſū ſicut animā ſuā. Sꝫ qd ꝯcubina facit? Verba certe loqt̄ blanda: ſꝫ venenoſa. Fingit ſe pl⁹ amare q̄ꝫ amat. Nūc meſta facie · nūc leta adulterū dep̄dat̄. Hinc ē ꝙ ſapiēs ait p̄v. 5°. Ne intenderis fallacie mu- lieris. Fau⁹. n. diſtillās labia meretri- cis ꝛc. Docet itaqꝫ ſapiens q̄lr̄ vnuſ- qſqꝫ cognoſcere debet mulierꝫ foꝛnica- rie dolū ꝛ fraudē. Heu heu multo gra ui⁹ ē ꝛ ſceleſti⁹ q̄n viri ꝓpt̄ adoleſcen- tes relinquūt uxoꝛes ꝓpas. O neq̄ſſi- ma p̄nities. O execrādū crimē. Quid turpi⁹ qd ve fedi⁹ dici pōt: audiri vel cogitari. Tales ſiqdē ſūt ꝓpt̄ quos ira dei venit ī filios diffidentie. 3° ſumit̄ adulteriū ꝓpꝛiiſſime. q̄n. s. vtqꝫ ligat⁹ ē matrimonio. s. vir ꝛ mulier ꝛ ſimul cōmiſcēt̄. Nā tūc duplex ē adulteriū. qa duplex m̄rimoniū violat̄ ꝛ ē ḡuiſ- ſimū pctm̄. quia ſm̄ Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q 154. arti. 8°. īpedit̄ bonū ꝓlis ꝓpꝛie ac etiā aliene. Et fit iiuria duplex. s. tam ꝓpe vxoꝛi q̄ꝫ viro adultere. Et iō dn̄s in euāgelio hodierno Ioh̄. 4° ca°. dixit ſamaritane ei reſpondenti: nō habeo virū. Bene dixiſti qa nō habeo virū. Quinqꝫ. n. viros hūiſti. ꝛ hūc quē ha- bes nō ē tu⁹ vir. qa adulra es ꝛ ī malo ſtatu p̄manes. Qd̄ vitiū adulterii vi- tare nos cōcedat ipſe Ihus q cū p̄re ꝛ ſpū ſcō viuit ꝛ regt̄ ī ſcl'a ſcloꝝ. Amē.

¶ Sabbato p⁹ tertiā dn̄icā in quadra- geſima. de quidditate · culpabilitate. ꝛ varietate inceſtus Sermo 63⁹

OMne quod ē ī mūdo ꝛc. Iterū vbi ſ. Deīminad iā frēs kmī in p̄cedētibꝰ q̄tuoꝛ ſpēbꝰ lu- xurie: ꝯſequēs ē ut de in- ceſtu ḡuioꝛi videlꝫ adulrio. iux̄ illud Aug. 32. q. 7. c. Adulterii malū vincit foꝛnicationē. vincit̄ aūt ab īceſtu ꝛc.

hic aliquid breuiter pertractemꝰ. Cō-
ſiſtit.n.inceſtus in carnali ꝯmixtione
cū coniūcta ꝯſanguinitate ⁊ affinitate
uel ſpūali pentela ut patebit ī ſequen
tibus. De quo vitio apl'us Paulꝰ rep̄-
hendit corinthios. i.ad Cor.5°.ca°. di.
Oīo auditᷣ intᷣ vos fornicatio q̄lis nec
inter gētes. ita ut vxorē pr̄is ſui aliq̄s
hēat. Ubi Nicolaꝰ de lyra ait ꝙ nūq̄
fuit licitū nec ꝯceſſū ꝙ filiꝰ aſſumeret
matrē ī vxorē. multo minꝰ ꝙ īceſtuo-
ſe ei ꝯiūgeretᷣ. Et iō h̄ audiens apl'us
valde turbatus eſt. De quo ait Jeroꝰ
in epl'a ad Sabianū. Samuel quondā
lugebat Saulē. quia penituerat dn̄m
ꝙ vnxiſſet eū regem ſuper iſrahel. Et
Paulus corinthios in quibꝫ audiuit
fornicationē qualis nec inter gentes.
Et q̄dē voce flebili ꝯmonebat eos di.
Ne cū rurſus venero humiliet me deꝰ
apud vos. ⁊ lugeā multos ex his qui
ante peccauerūt ⁊ non egerunt peni-
tentiā ſuper īmūdicias quas geſſerūt
in impudicitia ⁊ fornicatione. h̄ ille.
De quo inceſtu in p̄nti ſermone tra-
ctātes: quia ut ait Johēs. Oē quod ē
in mūdo ⁊c. tres cōſiderationes ānno-
tabimus. quarū

Prima dicetur quidditas.
Secunda culpabilitas.
Tertia varietas.

¶ Pars p̄ma huiꝰ ſmonis. in q̄ declaratᷣ
quid ſit vitiū inceſtus.

PRimo igitᷣ ī iſto ſmone circa
inceſtꝰ diffinitionē aduertē-
dum eſt ꝙ coīter inceſtus ſic
diffinitᷣ a doctoribꝫ. Inceſtꝰ ē lubricū
carnis ꝯ̄ ꝯſanguinitatē uel affinitatē
ꝯmiſſū. Eſt tn̄ aduertēdū ꝙ inceſtus
ſumitᷣ aliq̄n largiꝰ ut cōp̄hendat in ſe
lubricū carnis quod eſt ꝯ̄ votū. ⁊ tūc
diffinitᷣ ſic ab Jſidoro ut habetᷣ. 27. q.
3. c. non eā. Inceſtꝰ eſt cōſanguineatū
uel affiniū abuſus uel vbi eſt iuſticia
publice honeſtatis. h̄ ibi. Stricte tn̄ ⁊
p̄p̄e ſolū ē īceſtꝰ ꝯſanguineaꝝ uel affi
niū abuſus. Et dic Alex. nr̄ d' ales ī ſe-
cūda p̄te ſūme ſue ī tractatu de īceſtu
arti. p°. ꝙ affinitas ⁊ ꝯſanguinitas ſub
eadē ſpecie ꝯtinentᷣ. ꝓpt̄ h̄ ꝙ vnū vin-
culū quodāmō reſpicit alteꝝ. ⁊ q̄dam
ꝯſimilitudine ſe hn̄t. Et iō Gelaſius
papa. 36. q. i. c. lex illa. Et ī 4°. ſn̄iaꝝ diſ.
42. ſic iq̄t. Inceſtꝰ ē cōſanguineaꝝ uel
affiniū abuſus. Unde īceſtuoſi dicūtᷣ
qui cōſanguineis ul' affinibꝫ abutūtᷣ. h̄
ibi. Et ſic pꝫ breuitᷣ p̄s p̄ma hꝰ ſmonis

¶ Pars ſecūda hꝰ ſmonis. in q̄ declaratᷣ
ꝙ inceſtꝰ eſt culpa mortalis ⁊ ḡuis.

SEcūdo ī iſto ſermone ad di-
ctorū in p̄cedenti p̄te maiorē
declarationē mouetur vnum
dubiū: Utrū inceſtus ſit malū ſm ſe.
Uidetur. n. ꝙ nō. quia nullū malum
ſm ſe potuit bn̄ fieri. ſ illud quod di-
citur inceſtus ſm p̄dictā diffinitionē
potuit bene fieri. q̄a coitꝰ ſiue copula
carnalis fratris cum ſorore antiquitꝰ
bene fiebāt. ḡ īceſtꝰ nō ē malū ſm ſe.
P̄ ſi inceſtus eſſet malum ſm ſe ⁊ de-
ficeret genꝰ hūanū ſicut fuit tp̄e Noe
nūq̄ tūc ſi ſup̄ſtetiſſet cognatus ⁊ co-
gnata uel frater ⁊ ſoror. diceretᷣ eſſe li-
cita copula carnal'. q̄d videtᷣ abſurdū.
ḡ ⁊c. Itē īceſtus introductus eſt ex
p̄hibitione eccleſie. ḡ non eſt malum
niſi quia prohibitum eſt ab eccleſia. ſi
ḡ ceſſaret prohibitio non eſſet malū.
ſicut fuit de abbreuiatiōe graduū con
ſanguinitad. Prius enim erat illicitū

cōtrahere ī quinto gradu uel ī ſexto. poſt conciliū aūt licitū eſt. Si ḡ ſic cōſtituiſſet eccleſia de tertio gradu ⁊ de quarto·videret̄ ſimilit̄ licitū. Ad iſtā dubitationē r̄ndet Alex. d̄ ales vbi ſ. arti. 2º di. ꝙ inceſtus inq̄tū h⁹ malū eſt ſcd̄m ſe. quia trāſgreditur limites bōne uel lege dei ſine auctoritate eccleſie determīatos poſt multiplicatā naturā. Et īō nō fuit īceſtus ī gnātione Ade·cum frater coibat cū ſorore. Adhuc enim limites non erāt poſiti niſi int̄ filiū ⁊ matrē·filiā ⁊ prēm·ſicut dr̄ Geñ. 2º s. Relīquet hō prēm ⁊ mr̄em ⁊ adherebit vxori. i. nūq̄ licebit vllo tempe pr̄i ſumere filiā uel mr̄i ſumē filiū in vxorē. ⁊ multo min⁹ extra cōiugiū carnalit̄ cognoſcere. quia maximū ſcelus īceſt⁹ eſt. Poſtea aūt facta multiplicatione āpliori generi hūani excluſe ſunt perſone alie ⁊ facte ſunt illicite que pri⁹ erāt licite. tū bōne cōſanguinitad·tū bōne affinitad. Procedente v̄o tempore ſ̄m cōſtitutionē eccleſie facta ē vlterior multiplicatio ⁊ plures facte ſūt pſone illegitime ad contrahēdū. ⁊ h̄ mō dicitur inceſtus in quolibet ſtatu eē malū ſ̄m ſe ⁊ peccatū. Quis qd̄ nūc reputat̄ īceſtus ut puta contrahere cū pente·aliquo tpe non reputaret̄. tñ ſi factū fuiſſet extra matrimoniū·inceſtus reputatū eſſet.

Dicas ḡ ad primū ꝙ inceſtus nunq̄ potuit bene fieri. ſ copula carnalis int̄ illas pſonas que nūc ſunt ꝓhibite illo tpe p legitimū matrimonium potuit licite fieri. nec tñ inceſtus inq̄tum h⁹ poterat licite fieri. Ad ſecūdū v̄o dicas ꝙ ſi deficeret genus humanū non ꝯſimiliter eēt mō ſicut tūc fuit ut ſua auctoritate poſſet cognat⁹ cognatam cognoſcere·ſed diſpenſatione diuina illud quod modo eſſet illicitū fieret licitū. Ad tertiū dicas ꝙ conſtitutio eccleſie ꝓhibuit copulā carnalē inter affines ⁊ pentes aliqua rōnabili cauſa ⁊ ꝓpter quādā incōuenientiā nature ut patet ī tractatu de mr̄imonio apte ⁊ lucide in cōſideratiōe de diffinitiōe eius. Ex q̊ pat ꝙ īceſtus eſt malū ſ̄m ſe. Sꝫ etiā ꝓ ampliori declaratiōe ſciendū ē ꝙ ī pmo gradu cōſanguinitad in linea collaterali fuit cōceſſum mr̄imoniū cōtrahē filijs Ade ꝓpt̄ neceſſitatē·qa alij non erant. Unde oportuit ad multiplicādū genus hūanū ꝙ filij Adā ſumerent in vxores ſorores ſuas carnales. ſed ſublata neceſſitate ſemp fuit ꝓhibitū mr̄imoniū int̄ fr̄es ⁊ ſorores. ⁊ multo magis inceſtus. In lege aūt antiq̄ fuerūt alij grad⁹ ꝯſanguinitad expreſſi ī quibꝫ nō poterat ꝯtrahi mr̄imoniū. In noua aūt lege p determinationē eccleſie ſunt declarati eē quatuor grad⁹ ꝯſanguinitad ⁊ affinitatis in qbꝫ nō pōt ꝯtrahi mr̄imoniū·ut in c. nō debet. ex̄ de ꝯſanguinitate ⁊ affinitate. Prim⁹ grad⁹ ē ī linea collateraliū·ut ſūt germani ſeu ſorores carnales·ſeu frat̄ ſeu ſoror germani. 2⁹ gradus ē illorū q ſunt filij duorū germanorū ⁊ dicūt̄ ꝯſobrini. 3⁹ gradus eſt illorū q ſunt filij ꝯſobrinorū. 4⁹ gradus eſt illorū q ſunt filij p̄dictorū. In nullo ḡ horꝫ ḡduū pōt cōtrahi matrimoniū. ⁊ nullū eēt ſ ꝯtinu⁹ īceſtus. ⁊ excoīcati eſſent ſcient̄ h̄ agendo. ⁊ filij illegitimi vtiq̄ eſſent. Similit̄ ſi quis cognoſceret aliquā conſanguineā carnalē in quocūq̄ p̄dictorū graduū·inceſtū ꝯmitteret vtiq̄ ⁊ enorme pctm̄. ⁊ tāto ḡui⁹ quāto ꝯiūctior eēt grad⁹. In linea aūt aſcendētiū·ſ̄m doc. ⁊ deſcendentiū eſt perpetua prohibitio. s.

ↄtrahēdi mr̄imoniū· ut int̄ auū ⁊ neptē ⁊ hꝰmōi. ⁊ inceſtus etiā ḡuiſſimꝰ eēt. Affinitas etiā habet quatuoꝛ gradus inter quos contrahi non pōt matrimoniū. ⁊ hi fundant̄ ī gradibꝫ affinitatis. Nā ex mr̄imonio inter duos celebꝛato contrahit̄ iſta ↄiūctio que dr̄ affinitas int̄ cōſanguineos mariti puta Petri· oēs ex vna Petri ⁊ vxorem ipſius Petri puta Bertā. ex alia pte īter ↄſanguineos ⁊ cōſanguineas Bette oēs ⁊ ipſum Petrū maritū eiꝰ. Et in eodē gradu poſtea cōſanguinei marito efficiūt̄ affines Bette. In p̄mo gradu conſobꝛinꝰ Petri efficit̄ affinis Bette ī ſecūdo gradu. ⁊ ſic vltra. Idē p totū de ↄſanguineis Bette q̊ ad affinitatē cōtrahendā cū Petro. In his ḡ gradibus affinitatis ſi quis ↄtraheret mr̄imoniū nullū eſſet· ſed continuus inceſtus. ⁊ excoīcati ambo ſcienter h̄ agēdo· ut patet in cle. in. c. eos. de conſanguinitate ⁊ affinitate. Et ſic patet pars ſecūda huiꝰ ſermonis.

¶ Pars tertia huiꝰ ſermonis. in qua declarat̄ quot modis cōmittat̄ inceſtus.

Tertio inſup ī iſto ſmone ad maioꝛē dictoꝝ exp̄ſſionē notandū eſt ꝙ pluribus modis inceſtus ↄmittit̄. p̄mi ↄmittit̄ cum quis foꝛnicat̄ cū vxoꝛe patrui ſui· uel auunculi ſui ⁊ grauiſſime peccat. Vn̄ Leuit. 18°. dicit̄. Qui coierit cū vxoꝛe patrui ſui ⁊ reuelauerit ignominiā cognatiōis ſue· poꝛtabūt ābo pctm̄ ſuū ⁊c. 2° cū quis cognouerit eādē mulierem cum patre ſuo grauiſſime peccat. qꝛ etiā cōtrahit̄ affinitas ſeu ꝓximitas ꝑſonarū ex carnali copula ꝓueniens in foꝛnicatio coitu. 30. q. 4. c. ſi quis. 34. q. 3. c. nec eā. et. 34. q. 7. c. quia foꝛnicatus eſt. Ita etiā qui nouercam pr̄is ſui vxoꝛē· ḡuiſſime punit̄. Leuit. 20. ca°. Qui doꝛmierit cū nouerca ſua ⁊ reuelauerit igm̄iniā pr̄is moꝛte moriant̄ ambo. Et de hoc loquit̄ apl̄us in v̄bis p̄allegat. Et. 35. q. 3. c. de inceſtis ↄiūctionibꝫ dicit̄. Inceſtus v̄o nullo ↄiugiꝫ noīe deputandos eē cenſemꝰ. Si quis nouercā duxerit ⁊c. 3° cū qs habeat filiā alicuiꝰ in vxoꝛē ⁊ carnalit̄ cognoſcat matrē vxoꝛ ſue grauiſſime peccat. Leuit. 20. ca°. Qui ſup vxoꝛē filiam· duxerit mr̄em eiꝰ· ſcelus opatꝰ eſt. Viuꝰ ardebit cum eis· nec ꝑmanebit tantū nephas ī medio vr̄i. Vn̄. 35. q. 3. c. Si quis cū mr̄e ⁊ filia foꝛnicatus fuerit ignoꝛante mr̄e de filia. ⁊ filia de matre. ille nūq̄ꝫ accipiet vxoꝛē. ille v̄o ſi voluerint accipiant maritos. Si aūt hoc ſciuerīt femine ipſe abſq̄ꝫ maritis perpetuo maneant. h̄ ibi. 4° ſi qs pr̄ cognoſceret nurū ſuā grauiſſime peccaret. Leuit. 20. Si quis doꝛmierit cū nuru ſua vterq̄ꝫ moꝛiat̄. qꝛ ſcelꝰ opati ſūt. Et iō. 35. q. 3. c. ſi vir. dicit̄. Non alit̄ nurus reputāda eſt ꝙ̄ filia. h̄ ibi. Similit̄ ſi quis eiuſdē ↄſanguinitatis cogſceret carnalit̄ matterā uel amitā ſuā grauiſſime peccaret. Leuit. 20. ca°. Turpitudinē matertere ul̄ amite tue ne diſcooperies. Qui hoc fecerit ignominiā carnis ſue nudabit. ⁊ poꝛtabūt ambo iniq̄tatē ſuā. h̄ ibi. 5° ſi qs foꝛnicatus fuerit cū ſoꝛoꝛe ſua· ſeu ex pte mr̄is uel pr̄is· ḡuiſſime peccat. Leuit. 20. Qui accepit ſoꝛoꝛē ſuā filiā patris ſui· uel filiā mr̄is ſue ⁊ viderit turpitudinē eiꝰ occidet̄ ī cōſpectu ꝑplī ābo. patet. 35. q. i. §. is ita. vbi dr̄. Tāto nūc dānabilꝰ vſurpat̄ cōſanguineoꝝ cōiūctio quāto minꝰ necc̄ia ꝓbat̄. h̄ ibi.

Et Leuit.18°.dr. Turpitudinē ſororis
tue ex prē ſiue ex matre q̄ domi uel fo
ris genita eſt· nō reuelabis. Turpitu-
dinē filie vxoris patris tui quā pepit
patri tuo ⁊ ē ſoror tua: nō reuelabis.
Similit̄ ſi qs cognoſceret filiā filij ſui.
grauiſſime peccaret. Leuit.18°. Turpi-
tudinē filie filij tui uel neptis ex filia
nō reuelabis. quia turpitudo tua eſt.
et.35.q.3.c.de his.⁊.c.nec eam.idē ha-
betur. 6° ſi quis peccauerit cū aliqua
d̄ cognatiōe ſua ꝓpria vſq ad quartū
gradū incluſiue· inceſtū ꝯmittit.cum
nec īter eos licitū ſit mr̄imoniū ꝯtra-
here.35.q.3.c.Coniūctiones cōſangui-
neorū fieri ſūt ꝓhibite. quia has ⁊ di-
uine ⁊ ſeculi ꝓhibent leges. Leges ḡ
diuine ⁊ hos ad gentes ⁊ eos q ex eis
ꝓderint. nō ſolū eiciūt. ſ etiā maledi-
ctos a ꝑpellāt. Leges vō ſeculi īfames
tales vocant ⁊ ab hereditate repellūt.
Et in .c.de ꝓpinquis.dicit̄. Qui ꝓpin-
quā ſanguinis vxorē ducūt ſepantur.
⁊ non licebit eis alias vxores ſuo ī cō-
iugio ſociare q̄diu viuūt. h ibi. Et iō
fili⁹ ⁊ filia duorū fratrū uel duarū ſo-
rorū nullo modo debent ꝯmiſceri.qa
grauiſſime peccarent.35.q.3.c.quedā.
Sunt enī in tertio gradu ꝯſanguini-
tatis.34.q.5.§.tertio gradu. 7° ſi qs
cognouerit carnalit̄ duas ſorores gra
uiſſima eſt fornicatio ⁊ inceſtus.34.q
2.c.ſi quis cum duabus ſororib⁹. vbi
dicit̄. Q ſi nō īgrauerit vſq ad mortē
a cōiugio ſe abſtineant. Et Leuit.18°.
dicit̄. Sororē vxoris tue non accipies
nec reuelabis turpitudinē eius. 8° ſi
frater duxerit vxorē fratris ſui. ḡuiſſi-
me peccat. Leuit.18° ca°. Vxorē fratris
ſui null⁹ accipiat. Turpitudinē vxo-
ris fratris tui non reuelabis. quia tur-
pitudo fratris tui ē. Et.35.q.3.c.de in-
ceſtis.dicit̄. Si quis relictam fratris q̄
pene pri⁹ ſoror extiterat carnali coiū-
ctione polluerit· īceſtū deputam⁹. 9°
ſi mulier p⁹ obitū prioris viri trāſie-
rit ad ſecundas nuptias ⁊ filij prioris
viri ꝯmiſceant̄ filiab⁹ ſecūdi viri· aut
ecōuerſo. ḡuiſſime peccant.35.q.9.c.
Si q̄ mulier ad ſecūdas nuptias tran-
ſierit ⁊ ex eis ſobolem genuerit. nullo
modo poteſt ad cōſortiū cognationis
prioris viri ꝑtingere. Et ī.c.ſi cui⁹.idē
dicitur. x° ſi in ſacramento baptiſmi
⁊ cōfirmatiōis vbi cōtrahit̄ paṫnitas
⁊ cognatio ſpūalis: cōmat̄ fornicet̄ cū
cōpatre uel eo°. grauiſſime peccat.30.
q.1.§.p̄ vbi dicitur. Nulla auctoritate
permittit̄ cōmatri ſue carnalit̄ copu-
lari. Et ī.c.peruenit. habet̄. Null⁹ xp̄ia-
nus cōmatrē ſuā in cōiugiū ſumē de-
bet. Et q p̄ſūpſerit.tā diu anathema-
tis vinculo religet̄: donec pniam di-
gne egerit. xi° peccat̄ cognatiōe. Nā
cognatio legalis tam p adoptionem
q̄ p arrogationē īpedit matrimoniū
inter adoptiuos ⁊ legitimos ul̄ natu-
rales filios durante adoptione.30.q.
3.c.ita diligere. vbi dicit̄· Nec int̄ eos
qui natura ⁊ qui adoptione filij ſunt
venerande romane leges mr̄imonia
cōtrahi ꝑmittūt. h ibi. 12° et vltimo
ſi quis cogſcat fornicario coitu aliquā
mulierē ⁊ illa efficiat̄ cōmater alicui⁹
ille fornicari⁹ efficit̄ cōpater eiuſdē. ⁊
talis cōpaṫnitas ⁊ cōmaṫnitas ꝓhibet
deinceps matrimoniū int̄ eos.30.q.4.
c. Si quis vno ex coniugio filiū aut fi-
liā alt⁹ de ſacro fonte ſuſcepit· aut ad
criſma tenuerit· uel xp̄ianitatis mini-
ſteriū dederit. ambo vir ⁊ vxor cōpa-
tres exiſtūt pentibus infantis. qa vir
⁊ mulier caro vna effecti ſunt. h ibi.
Si igitur ille fornicator coiret cū vna

mlíere cuiꝰ fornicaria cõmat̄ effecta ē
ꝑiter peccaret. Ecce ꝑ q̄t modis ꝓhi-
bet̄ ɔtractio mr̄imonii ī ɔſanguinita-
te ⁊ affinitate. Ex q̄ pꝫ etiā ꝙ multipli-
cit̄ ɔmittit̄ inceſtꝰ. qđ qdē vitiū ut di-
ctū ē ī ꝑncipio huiꝰ ſmōis· ceteris pibꝫ
maiꝰ ē adulterio ſm Alex. de ales vbi
ſ. Et iō ſi adulteriū ut pꝫ ex euāgelio
Joh. 8°. ita dānatū eſt· ut ſcribe ⁊ pha-
riſei mulierē in ipſo dep̄henſam q̄re-
rent lapidare· multo magis a fortiori
hoc vitiū condēnari debet. A q̄ liberet
nos ꝟgo ꝟginū Jhus xp̄us q cū p̄re ⁊
ſpū ſancto ſuo viuit ⁊ regnat in ſecula
ſeculoꝝ. Amen.

Dn̄ica q̄rta in quadrageſima. de abbo-
minabili ⁊ peſſimo vitio ſodomie.
Sermo 64ꝰ.

OMne quod
eſt in mūdo ⁊c. Item vbi
ſ. Agitor. n. fratres km̄ĩ
nec nō ventilor in medio
ambulans a duobꝫ ventis cōtrarijs ⁊
inter ſe ꝑliantibꝫ. s. vēto pudoris ſiue
timoris. ⁊ vento caritatis ſiue dilecti-
onis. Caritas īſurgit. ⁊ tacite mihi lo-
quit̄. di. Tua ꝑdicatio nihil ꝓdeſt ſi nō
eſt in ſalute ꝓximi ꝑſus radicata. Ait
n. apl's. i. ad Cor. 13°. Si linguis hoīuꝫ
loquar ⁊ angelorum caritatē aūt non
habeā· factꝰ ſū velut es ſonās aut cym
balū tinniēs ⁊c. Pudor ⁊ pauor inſur
gūt ex alio latere. ⁊ mihi ſimulate lo-
quentes dicūt. Religioſus es· caſtitatē
profeſſionē feciſti· nō bene in ore tuo
ſonant ꝟba inhoneſta· carnalia ⁊ īpu-
dica. Sine ꝑ ⁊ de iſtis carnalibꝫ ⁊ īpu-
dicis rebꝫ loq. poſtpone· ut concordent
verba tua cū habitu ⁊ religioſa vita.

Caritas vero magis ac magis inſur-
git. di. illud Ber. Non licet tacere cui
ex officio incūbit peccantes arguere.
Id circo ait apl's. i. ad Cor. 9°. ca°. Ve
mihi ſi non euangeliçauero. Nam cū
ꝑdicatoris culpa ⁊ ſuo inſano ſilentio
anime xp̄i ſanguine precioſo redēpte
piclitant̄: ab eo teſtāte ꝓpha: verita-
tē reqret dn̄s. Vn̄. 86. di. c. faciētis.
di. Facientis ꝑculdubio penā habet q
qđ pōt corrigere negligit emendare.
Et. ī. Negligere cū poſſis ꝑturbare ꝑ-
uerſos nihil aliud ē q̄ꝫ fauē. Nec caret
ſcrupulo cōceſſiōis occulte· q manife-
ſto facinori deſinit obuiare. Hibi. Ti-
mor ⁊ pauor āpliꝰ eleuāt̄. di. Vide qd
feceris. Multi. n. te exiſtimant bonū
caſtū ⁊ pudicū q audiētes te talia loq
ſcādaliçabūt̄ đ te ⁊ p̄ſtinā deuotionē
q̄ tibi afficiebāt̄· oīo relīquēt. Nō de-
bes. n. modicū curare de fama tua. Ait
n. Augꝰ. 12. q. 1. c. nolo. Qui fidēs cō-
ſcīe ſue negligit famā ſuā· crudelis ē.
Caritas multo ampliꝰ īſurgit. di. Ma-
lū non ē ſcire malū· ſ opari. ſatis ē. n.
tibi ꝙ non videant auditores tui· nec
videre poſſint in te opa iſta īpudica.
Et illud ſcandalū non erit· ex caritate
ꝑdicare. ⁊ in alijs repͤhēdere· que tu
ipſe nullatenus vis facere. Non con-
fundant ꝑ inqt Jeroꝰ ad Nepotianū
opa ſermonē tuū ne cū ī eccl'ia loquer
tacitus quilibet reſpōdeat. Cur ꝑ hec
dicis q̄ ipſe nō facis. Et tūc audacter
abſqꝫ pauore aliquo talia iniqua opa
argue· increpa. Erit. n. tempꝰ cū ſanā
doctrinā nō ſuſtinebūt. Caſte tn̄ ⁊ ſo-
brie. ne qd ampliꝰ uel minus dicas q̄ꝫ
neceſſitas vrgeat. ne videlꝫ taciturnita-
te dānū ul' nimietate ſcandalū facias.
ſicut ad Ro. 12°. ca°. ſcriptū ē. Nō plus
ſape inqt apl's q̄ꝫ oportet ſape. ſ ſapere

ad ſobꝛietatē. Timoꝛ ⁊ pauoꝛ iterū in-
ſurgūt ꝺi. Multi ſūt ꝺeuoti· caſti ⁊ pu-
ꝺici. multe ſūt ꝟgines caſte ⁊ ꝺeuote q̄
talia hoꝛrēt audire. non ergo bonū eſt
neq; honeſtū tales ꝑſonas ꝯturbare· ſ;
ꝺeberēt potiꝰ rebꝫ ꝺeuotis· cōtēplati-
uis ⁊ ſpūalibꝫ ꝯſolari. Caritas que oīa
vincit ut pꝫ .i. Coꝛ. iꝫ.° ⁊ q̄ foꝛas mittit
timoꝛē .i. Joh. 4.° ca.° tūc vehementer
inſurgit ꝺi. Confoꝛtare ⁊ eſto robuſtꝰ
qa nemo niſi luxurioſus ⁊ qui ſit hoc
vitio maculatꝰ ſcandaliçabit̄. Relique
vero ꝑſone caſte ⁊ ꝺeuote ꝺeo gr̄as re-
ferēt q eos a tali ĩiq̄tate ĩmunes ꝑſer-
uauit. Verꝫ vt ꝺr̄ Eccl. zi.° ca.° Audiet
luxurioſus ⁊ ꝺiſplicebit illi. ⁊ ꝓiciet
illud poſt ꝺoꝛſū ſuū. Equꝰ. n. calcitrat
ſi eiꝰ ꝺoꝛſū marcidū ⁊ vulneratū tan-
git̄. Poꝛcꝰ rugit ſi ei auferat̄ cibꝫ opta-
tus. Sic ꝑfecto euenit ei q ē tali moꝛ-
bo ꝯtaminatus. Nā teſte Greg̃. Egra
mens pꝛedicationē nō ſuſtinet· qa ta-
cto vulnē ꝺolet. ſ; reuera ut Salomon
ꝓū. x.° ꝺicit. Qui odit increpantes in-
ſipiēs eſt. qa talis teſte ꝓpha: Noluit
intelligere ut bene ageret. Mirabitur
igit̄ inſanꝰ ſi h̄ ꝑdicat̄· nec tn̄ miratur
ꝙ h̄ ꝑpetrat̄. cū ſimilit̄ a ſanctis ꝺocto-
ribus rep̄hēdat̄. Nam Jeroꝰ fuit ꝟgo
ſimilit̄ ⁊ Paulꝰ. ⁊ tn̄ illud abhomina-
bile vitiū repꝛehēderūt· ut patebit in
ſequentibꝫ. qa ſ̄m Johēm. Omne qđ
ē in mūdo ⁊c̄. Tu g̊ app̄hēde arma ⁊
ſcutū. ⁊ ꝯ ſextā luxurie ſpeciē illud vi-
ꝺel; abhominabile ꝺeteſtabile ⁊ ĩno-
minabile vitiū gomoꝛreoꝝ ⁊ ſodomi-
tarū· inſtando· pꝛedicando. ⁊ vſq; ad
celū vociferando ꝑliari ⁊ ꝺecertare nō
ꝺeſiſtas. qa hodiernis tp̄ibꝫ in iſta ma-
xime nr̄a maledicta italia verificata ē
ſn̄ia illa. Yſa. 3.° Pctm̄ ſuū. s. ſodomie q̄i
ſodoma illa q̄ ꝓpt̄ hoc vitiū ſubmerſa

eſt· pꝛedicauerūt. nec abſconderūt. i.
publice ſine verecūdia ꝑpetrati ſunt.
De quo peſſimo vitio tria in iſto ſer-
mone tm̄ annotabimus· quoꝝ
Pꝛimū ꝺicet̄ ſceleratio.
Secundū ꝟo ſpecificatio.
Tertiū aūt oꝛiginatio.

¶ Pars p̄ma huiꝰ ſ̄mōis. in q̄ ꝺeclarat̄ ꝙ
vitiū ſodomiticū eſt ſceleratiſſimū qa
eſt nature cōtrariū.

PRimo igit̄ ĩ iſto ſ̄mone circa
ſodomie ſcelerationē occur-
rit ꝺubiū: Vtꝝ illud vitium
ſodomiticū ſit pctm̄ maximū int̄ oēs
ſpecies luxurie. Ad qđ reſpondet̄ ſ̄m
Alex. ꝺe ales in. z. ꝑte ſūme ſue· ĩ tra-
ctatu ꝺe vitio ꝯ naturā· in p̄ncipio. ⁊
btm̄ Tho. ſcđa ſcđe. q. 154. arti. 12.° ꝙ
ſimplicit̄ illud vitiū ē grauiſſimū ſuꝑ
oēs alias ſpecies luxurie. Vn̄ Augꝰ in
li.° ꝺe adulterinis coniugiīs. 32. q. z. c.
adulterij. vbi ꝺr̄. Adulterij malū vin-
cit foꝛnicationē. vincit̄ aūt ab inceſtu.
Peiꝰ eſt. n. cū matre cubare q̄; cū alie-
na vxoꝛe· ſ; hoꝝ peſſimū eſt qđ ꝯ nãm
fit· ut ſi vir mēbꝛo mulieris non ad h̄
conceſſo voluerit vti. h̄ ibi. Ratio aūt
huiꝰ ē ſ̄m p̄dictos ꝺoctoꝛes. qa ĩ q̄lib;
genere peſſima ē p̄ncipij coꝛruptio ex
quo alia ꝺependent. Pꝛincipia aūt ra-
tionis ſūt ea que ſūt ſ̄m naturā. Nam
ratio p̄ſuppoſitis his q̄ ſūt a nã ꝺeter-
minata ꝺiſponit alia ſ̄m ꝙ ꝯuenit. Et
h̄ apparet tam ĩ ſpeculatiuis q̄; in opa-
tiuis. Et iō ſicut in ſpeculatiuis erroꝛ
q eſt circa ea q̊ꝝ cognitio eſt hoĩ nãlit̄
indita· eſt grauiſſimꝰ ⁊ turpiſſimꝰ. ita
in agendis agere ꝯtra ea q̄ ſūt ſ̄m na-
turã ꝺeterminata· ē grauiſſimū ⁊ tur-
piſſimū. Quia g̊ in vitijs q̄ ſūt contra

naturã transgredit̃ homo id qđ ē ſm
nãm determinatũ circa vſũ venereũ.
Inde ē ꝙ eſt pctm̃ g̃uiſſimũ inter oēs
ſpēs luxurie. Poſtea v̓o ē ĩceſt⁹. qa ſi-
cut dictũ ē ſ. eſt ꝯ nãlē reuerētiã quã
pſonis cõiũctis debem⁹. Si aũt dicat̃
Tanto aũt pctm̃ aliqđ ē grauı⁹ quãto
magis ɔtrariat̃ caritati ꝓximi. ſ magꝭ
vident̃ ɔtrariari caritati ꝓximi· adul-
teriũ ſtuprũ ⁊ rapt⁹· q̃ vertũt̃ ĩ iiuriã
ꝓximi ꝙ̃ pctã ꝯ nãm· p q̃ null⁹ alteri
ĩiuriat̃. g̊ ⁊c̃. Ad h̓ reſpõdet̃. qa ſicut
ordo rationis recte ē ab hoīe· ita ordo
nature ē ab ipſo deo. Et ideo in pctĩs
ɔtra nãm in qb⁹ ipſe ordo nãe violat̃
fit iniuria ipſi deo ordinatori nat̃e. ut
declarabit̃. ĩ. Qua ꝓpt̃ mai⁹ pctm̃ eſt
vitiũ ɔtra nãm ꝙ̃ alie ſpecies luxurie
q̃ ſũt ꝯ ꝓximũ. Si v̓o dicat̃. Si g̊ illa
pctã vident̃ eſſe g̃uiſſima q̃ cõtra deũ
cõmittunt̃. igit̃ ſacrilegiũ qđ cõmittit̃
contra deũ. qa vertit̃ in ĩiuriã diuini
cultus· eſt graui⁹ pctm̃ ꝙ̃ vitiũ cõtra
nãm. Ad h̓ r̃ndet̃ ꝙ vitia ɔtra nãm q̃
ſũt ꝯ deũ ut dictũ eſt ſũt tãto g̃uiora
ꝙ̃ ſacrilegij corruptela· quanto ordo
nat̃e humane ĩdit⁹ ē prior ⁊ ſtabilior
ꝙ̃ qlibꝫ ali⁹ ordo ſupaddit⁹. Poſtre-
mo ſi dicat̃. Qꝛ tãto aliqđ pctm̃ videt̃
eē graui⁹· quãto exercet̃ ĩ pſona quã
magis diligere debemus. ſ ſm ordinē
caritatꝭ magis diligere debem⁹ pſonas
nobis cõiũctas q̃ polluũt̃ p inceſtũ ꝙ̃
pſonas extraneas q̃ ĩterdũ polluũt̃ p
vitiũ ꝯ nãm. g̊ inceſt⁹ ē g̃ui⁹ pctm̃ ꝙ̃
vitiũ ꝯ nãm. Ad h̓ r̃ndet̃ ꝙ pctã que
fiunt ɔtra nãm ſpeciei· g̃uiora ſunt ꝙ̃
q̃ fiũt ɔtra nãm indiuidui. qa q offen-
dit ſpeciē· offendit etiã ĩdiuiduũ. ⁊ nõ
ecõtra. iuxta regulã iuꝛ. Sēp gnãlib⁹
pticularia ĩſũt. ff. de re iuꝛ. l. ſemp. Cũ
igit̃ inceſt⁹ ſit cõtra indiuiduũ ſpeciei

humane. ſodomia v̓o cõtra ſpeciē hu-
manã. ſequit̃ maius pctm̃ eſſe vitiũ ꝯ
naturã ꝙ̃ inceſt⁹. Idcirco ad clario-
rē noticiã p̄dictorũ notandũ eſt ꝙ h̓
vitiũ non habet ꝓpriũ nomen. ſ habꝫ
ſeptē cognomina declarãtia ei⁹ puer-
ſitatē ⁊ ſcelerationē. q̊ꝝ Primũ dicit̃
ſodomia. Secũdũ dicit̃ ſtuprũ. Ter-
tiũ dr̃ virũ nubere in feminã. Quar-
tũ libido nephãda. Quintũ grauiſſi-
ma luxuria. Sextũ fediſſima neqtia.
Septimũ ⁊ vltimũ vitiũ cõtra nãm.

Primũ cognomē huius maledicti
vitij dicit̃ ſodomia. pꝫ. 32. q. 7. c. flagi-
tia. et. 33. q. 3. § hoc aũt. vbi dicitur ſic.
Relicto nãli vſu ꝯ naturã more ſodo
mitico fornicant̃. Pꝫ etiã diſ. 14. c. qđ
ait. vbi ſcribit̃ ꝙ Loth ꝓſtituere vole
bat filias ſuas hac cõpenſatione ut vi-
ri hoſpites eius nihil a ſodomitis tale
paterent̃. Dr̃ aũt h̓ vitiũ ſodomiticũ
⁊ gomorreanũ. qa ꝓpt̃ h̓ Sodoma ⁊
Gomorra ciuitates fuerũt ſubmerſe.

Secundũ cognomen iſti⁹ vitij dr̃
ſtupꝝ. pꝫ. ff. de offi. p̄ſi. l. fi. et. ff. ad le.
iul̃. de vi pub. l. 3. §. p̊. ff. qđ met⁹ cã. l.
iſti quidē. §. pl̃t. ff. de adulte. l. cui do-
mum. et. l. mariti lenociniũ. §. fi. et. l.
ſtupꝝ. §. p̊. et. ff. de extraor. cri. l. i. §. q
puero. et de pe. diſ. i. §. q puero. vbi
dr̃. Qui puero ſtupꝝ abducto. ul̃ cor-
rupto comite pſuaſerit ⁊c̃. vt dicet̃. ĩ

Tertiũ cognomen appellat̃ virũ nu
bere in feminã. C. de adul. l. cũ vir nu
bit in feminã. glo. i. cũ vir ſupponit ſe
in officiũ femine. Et iõ dr̃ talis in cor-
pore ſuo muliebria pati. ff. de poſtulã.
l. i. §. remouet· ⁊c̃. Quartũ cogno-
men dicit̃ nephanda libido. pꝫ Inſti-
tuta. de publi. iudi. §. itē lex iulia. Et
iõ. 32. q. 5. c. in eo fornicator. dicit̃. In
veteri lege de nephandis criminibus

ꝙ vitiū ꝯ nām nō ē ſpēs ſpecialiſſima ſ; ſpēs ſubaltēna. q̄ habet alias ſpēs ſub ſe ſpecialiſſimas q ſūt diuerſimode aſſignate. Sꝫ ordinē nīm ꝓſequētes. ſeptē aſſignabimus. quarū Prima dicit̄ mollities. Secunda dr̄ ꝓpe ſodomia. Tertia dicit̄ corruptibilitas. Quarta dr̄ beſtialitas. Quinta dicit̄ inaturalitas. Sexta dr̄ imodalitas. Septima ⁊ vltima dicit̄ monſtruoſitas. Prima ſpēs vitij ꝯ nām dr̄ mollities. que eſt ſm Alex. in ſecūda parte ſūme ſue in tractatu de vitio ꝯtra nām. ⁊ Tho. vbi ſ. qn̄ abſqꝫ oī ꝯcubitu cā delectationis veneree pollutio in ſemetipſo tactis imūdis ꝓcurat̄. qđ in maſculis ⁊ mulierib9 ꝯmittit̄. ⁊ eſt enorme vitiū ⁊ ꝯtra nām tōnib9 dicd. q̄uis ſm doc. predictos. vbi ſ. Alex. ⁊ Tho. arti. 12°. vbi ſ. ī reſpōſiōe vltimi argumēti teneat infimū locū inter tria illa vitia que ſūt ꝯtra nām ⁊c. De iſta ſpecie luxurie ait apl's ad Ro. p̊. 1. Propt̄ qđ tradidit illos deus ī deſideria cordis eoꝝ in imūditiā ut cōtumelijs afficiāt corpa ſua ī ſemetipſis. Et. i. Cor. 6°. dicit. Neqꝫ molles regnū dei poſſidebūt. Et Gen̄. 38°. habet̄ ꝙ dixit Iudas ad Onam filiū ſuū. Ingredere ad vxorē frīs tui ⁊ ſociare illi ut ſuſcites ſemē fratri tuo. Ille aūt ſciēs non ſibi naſci filios. introiens ad vxorē frīs ſui ſemen fundebat in t̄rā. ne liberi fratrī noīe naſcerent̄. Et iō pcuſſit eū dn̄s ꝙ rem deteſtabilē faceret. h ibi. Et ſic pꝫ prima ſpecies huius vitij. Secunda ſpecies vitij contra nām dr̄ ſodomia qn̄. s. maſculus cum maſculo inſimul miſcent̄. maxime in turpi loco. qa tūc peſſimū eſt vitiū. Et iſta ſpēs ē grauı9 pctm̄ q̄ꝫ p̄ma. qa ſm Alex. vbi ſ. mai9 eſt pctm̄ vbi ī altero indebito modo fit tranſfuſio q̄ꝫ vbi tranſfuſio ſolum.

Nam grauiſſimū eſt pctm̄ ꝯtra nām qn̄ id ꝙ ē actiuū ſm naturā ſupponit̄ ad recipiendū. qa tūc eſt virū nubere ī feminā ut dictū ē Leuit. 18°. ca°. Cū maſculo ne ꝯmiſceatis coitu femineo. De iſta ſpē iterū loqt̄ aplus ad Ro. p̊. 1. Similit̄ etiā ⁊ maſculi relicto nāli vſu femine exarſerūt ī deſiderijs ſuis inuicē: maſculi ī maſculos turpitudinē operantes: ⁊ mercedē quā oportuit erroris ſui in ſemetipſis recipientes. Et i. Cor. 6° ait. Neqꝫ maſculorū ꝯcubitores regnū dei poſſidebunt. h ille. Quot hodie tales repiūt̄. q̄t adoleſcētes tāq̄ꝫ vxores tenēt. q̄t iuuēculi ꝓſtituūt corpora ſua tāq̄ꝫ meretrices. quis numerat. quis colligit? Tale eſt ꝓprie illud vitiū. qđ ſodomite ⁊ gomorreani exercebāt. Nam voluerūt angelos miſſos ad Loth. Gen̄. 19°. vidētes eos iuuenes pulcherrimos ꝓſtituē poti9 q̄ꝫ ipas filias Loth. ut dicet̄. ī. Et ſic pꝫ ſecunda hui9 vitij ſpēs. Tertia ſpēs hui9 vitij dicit̄ corruptibilitas q̄ ē ſilis ſecunde. qa. s. ſicut illa in maſculis. ita iſta ī feminis. qm̄ femina vtiqꝫ corrūpit feminā ſicut maſcul9 maſculū. Et iō ē eque graue pctm̄ ſicut ſecūda ſpēs qa grauiſſimū vitiū eſt ꝯtra nām qn̄ qđ eſt ſm rationē receptiuū ⁊ paſſiuū vult eē actiuū. ſicut ut dictū eſt. illud qđ eſt actiuū vult eſſe receptiuū. ⁊ h per locū 9 ꝯtrario ſenſu. Et iō femina in tali actu efficit̄ maſcul9 ꝯ nām. C. đ adulterijs. l. fediſſimā. Glo. cū femina agit ut vir. ⁊ ecōuerſo vir ut femina. De qua etiā ſpē loqt̄ aplus ad Ro. p̊. 1. Propterea tradidit illos de9 in paſſiones ignominie. Nam ⁊ femine eoꝝ mutauerunt naturalē vſū in eū q eſt ꝯ nām. ut. s. femine feminas polluerent. Vn̄ etiā Iero9 inqt p̊ li°. ꝯtra Iouinianū. 32. q. 7. c. Vſus naturalis

⁊ licitus eſt·ſicut in coniugio.⁊ illici-
tus·ſicut in adulterio.cōtra naturam
vō ſemꝑ illicit⁹.⁊ ꝓcul dubio flagitio-
ſioꝛ atq̄ꝫ turpioꝛ.qm̄ ſcūs aplus etiā ī
maſculis⁊ feminis arguebat·dānabi-
lioꝛes volens intelligi q̄ꝫ ſi in vſu nāli
uel adulterando uel foꝛnicādo pecca-
rent.h̄ ille.Nūqd o mulieres: nō di-
co vobis deuotis·tales hodie repiūť?
Nam ī italia accidit iſte caſus.ꝙ vide-
licet vna ancilla filiaq̄ꝫ dn̄i ſui nobilis
inſimul in tali vitio miſcerēť.⁊ cū an-
cilla illa hr̄et rem cū vno iuuene·ſuſ-
cepto ſemīe ſtatī cū filia dn̄i ſui iterū
coꝛrupta illud ſemē emiſit ī vas.⁊ illa
filia dn̄i ſui grauidata ē.Quid plura?
Tot ⁊ tantis modis illud vitiū a mu-
lierib⁹ ꝯmittiť ꝙ nō ē honeſtū dicere.
Et ſic pꝫ tertia ſpēs. Quarta ſpēs hui⁹
vitij dr̄ beſtialitas.que eſt ꝑ coitū ad
rem alteri⁹ ſpēi.utputa hō cū beſtia.
Et iſta ſpēs ē grauiſſima int oēs ſpēs
q̄ ſunt ꝯ nām ſm̄ Tho.⁊ Alex.vbi ſ.
qa eſt ꝯ nām ſpēi.Et iō dr̄ Gen̄.37°.de
Ioſeph q accuſauit frēs ſuos de crimi-
ne peſſimo.vbi dīc glo.ꝙ cū pecoꝛib⁹
miſcebanť.Adeo eſt graue pctm̄ ꝙ in
deteſtationē hui⁹ mādauit dn̄s pecu-
dē etiā occidi.Vn̄ Leuit.20.dr̄.Qui
coierit cū iumēto⁊ pecoꝛe·moꝛte mo
riať.pec⁹ aūt occidať.Mulier q̄ ſuccu-
buerit iumēto cuilibꝫ·ſil' inficiať cū
eo.h̄ ibi.Vnicuiq̄ꝫ aūt indiuiduo ma
gis ē cōiūcta ſpēi nā·q̄ꝫ qđcūq̄ꝫ aliud
indiuiduū.Et iō illud pctm̄ ē g̃uiſſi-
mū.Et ideo etiā Leuit.18°.dr̄.Cū dī
pecoꝛe nō coibis·nec maculaberis cū
eo.Mulier nō ſuccūbet iumento nec
miſcebiť ei.qa ſcelus ē.Si aūt ſcirent
loq beſtie·dicerēt.O hō fact⁹ es ſicut
vn⁹ ex nob.Audi Virgiliū q dīc de h̄.
Hic crudelis amoꝛ tauri ſuppoſitaq̄ꝫ
furto.Phaſiphe mixtū genus ꝓleſq̄ꝫ

biformis.Minotaurus ineſt veneris
monumenta nephande.hec ille in 4°
Eneidoꝛū.Hic loqť de quadā regina
nomīe Phaſiphe q̄ ītra vaccā ligneā
concubuit cū tauro.De qua etiā loqť
Dantes in ſecunda comedia.cantico
26°.di.La noua gente ſodoma ⁊ go-
moꝛꝛa.Elaltra nela vacca intra Pha-
ſiphe. Per chel toꝛꝛello a ſua luxuria
coꝛꝛa.Nūqd o mulieres tale vitiū re-
periť iſtis tpib⁹? Narrat frater Iacob⁹
de Marchia in q̄dā tractatu ꝙ ī qua-
dā tra vbi fuit p̄dicās.quedā mulier
parturiuit filiū habens caput caſtro-
nis. Itē ꝙ in Dalmatia vna iuuenca
parturit mediū hōiem ⁊ mediū bonē
⁊ ſtatī moꝛtu⁹ ē. Itē ali⁹ frater dixit
ꝙ ī Salerno vna ſus mediū hōiem ⁊
medium poꝛcū parturijt.quē ipſe vi-
dit propꝛijs oculis.O nephanda me-
moꝛia talis mōſtri.O crudelis ⁊ ioꝛ-
dinatus amoꝛ ut nobiliſſima creatura
cū beſtijs miſceať.Homo cū in hono-
re eſſet nō intellexit: cōpat⁹ ē iumen-
tis inſipientib⁹⁊ ſimilis factus ē illis.
Et ſic pꝫ q̄rta hui⁹ vitij ſpēs. Quin-
ta huius vitij ſpēs diciť īnaturalitas.
que ē qn̄.ſ.vir cū vxoꝛe ſiue alia mu-
liere miſceť nō ſeruato loco naturali.
⁊ vtendo mēbꝛo non cōceſſo.⁊ maxi-
me turpi·qđ peſſimū eſt.Et q̄uis ſit
graue cū quacunq̄ꝫ muliere·tn̄ multo
magis cū ꝓpa vxoꝛe.qa magis teneť ca-
uere malū ꝓpꝛie vxoꝛis q̄ꝫ malū alti⁹.
Et ideo ait Aug⁹.32.q.7.c.adulterij.
Pctm̄ qđ fit ꝯ nām execrabiliter fit
ī meretrice.ſꝫ multo execrabili⁹ fit in
ꝓpꝛia vxoꝛe.h̄ ibi.Et h̄ eſt illud vitiū
qđ maxime generat inimicitias inter
virū ⁊ vxoꝛē in tantū ut ex h̄ vix va-
leant ſemetipſos aſpicere.Nā reꝑperi
ego in ciuitate Neapolitana mulierē
q̄ excepta pꝛima nocte ī.16.annis tm̄

bis] habuerat rem cū viro· qa ſemper
volebat agere contra nām. O horren-
dū vitiū. O abhoīabile pctm̄. O tre-
mendū iudiciū dei qđ cito veniet ſup
huiuſcemodi. Nolite mulieres ↄſen-
tire viris v̄ris. neq; minis neq; pcuſſio-
nibus neq; ꝓmiſſiōibꝫ. Nolite facere
ſicut faciūt pleriq; q̄ ꝓpt̄ munuſcula
ꝓmiſſa ⁊ data a viris· ꝓpt̄ veſtes ⁊ pō-
pas pmittūt ſe a viris abuti ⁊ tractare
ſicut beſtie· que potꝰ dicende ſūt me-
retrices q̄ȝ vere vxores. Similatur enī
h̄ pctm̄ ſerpēti qui ī paradiſo terreſtri
inter Adam ⁊ Euam īimicitias poſuit
Idcirco ꝓpħa gomorreis inqt. Furor
illis ſm̄ ſimilitudinē ſerpēt. Qđ eue-
nire ↄtingit p̄cipue ſodomitis q tātū
delectāt̄ in maſculis ut nō poſſint mu
lieres reſpicere· niſi ipſe eis ↄtra nām
cōſentiant. Et ideo cauete vobis p̄res
⁊ m̄res ne filie v̄re nubant ſodomitis
qa ⁊ vos ⁊ ipſe ſemp eritis male cōtē-
ti. Sȝ vos q̄ habetis maritos ſodomi-
tas relinqte. ite ad monaſteria. Ait. n.
Bona. in. 4°. diſ. 38. ꝙ ſm̄ quoſdā ꝓpt̄
hoc pctm̄ vxor pōt viꝝ dimittere ⁊ fu
gere. qa ut habet̄. 32. q. 7. c. oēs. in glo.
propt̄ tale vitiū pōt vxor negare de-
bitū ⁊ petere debitū ſi eſt notoriū. Et
ſic pȝ qnta ſpēs huiꝰ vitij ſodomitici.
Sexta huiꝰ vitij ſpēs dr̄ īmodalitas
qn̄. s. vir cū muliere ⁊ ꝓpa vxore ſer-
uato loco nāli in coitu nō ſuat modū
nālē· ſ potiꝰ modo beſtiali ⁊ porcino
cognoſcit mulierē q̄rendo ī huiꝰmōi
maiorē delectationē. Que ſpecies ſm̄
Tho. vbi ſ̄. ⁊ etiā Alex. dr̄ cōtra nām
qa contra modū nāe· non gnālis· ſed
rationalis. O quot hodie tales repiūt̄
q dicūt ſe poſſe facere qcqd volunt de
ꝓprijs vxoribꝫ ſed mentiunt̄. qa tm̄
poſſūt que natura rationalis dictat. ⁊
honeſtas ſuggerit. Ex h̄ fit īpedimē-
tū ſepe gnādi. ad qđ p̄ncipalit̄ ordi-
natus eſt coitus. Et etiā ſi aliqn̄ gnā-
tio ſequat̄ fiūt filij mōſtruoſi. ⁊ ordi-
ne cōtrario nāe gnānt̄ ⁊ ſituant̄ ī cor-
pore matris. ⁊ etiā egrediūt̄ in partu
ſepe mēbris corruptis ⁊ īordinatis. ⁊
ſtatim aliqn̄ moriūtur. Et ſic pȝ ſexta
huius vitij ſpēs. Septima ⁊ vltima
ſpēs huiꝰ vitij dr̄ monſtruoſitas. que
eſt qn̄. s. vir ſuato etiā loco ſuccūbit
ſe loco femine. ⁊ femina incūbit loco
viri. Et fit quedā mōſtruoſitas· ac ſi
eccleſia altiꝰ aſcenderet ſup cāpanile.
Vir eſt cāpanile· mulier eccl̄ia. Eſt. n
iſta ſpēs ↄ̄ nām ſicut alia precedēs. qa
ↄ̄ modū nāe rationalis. O quot femi-
ne repiūt̄ talia vitia ppetrātes· que ↄ̄
nām volūt eē maſculi. Iſtud fuit vnū
đ vitijs ꝓpt̄ que diluuiū venit. qa dic
magiſter hiſtoriaꝝ ſcolaſticaꝝ ꝙ mu-
lieres ſupgrediebant̄ viros. Sȝ circa
h̄ ad declarationē huiꝰ ſpēi ⁊ precedēt
mouet̄ vnū dubiū. An talia ſint ſemp
pctā mortalia vel aliqn̄ excuſent̄ aliq̄
neceſſitate. Nam aliq dixerunt ꝙ aliq̄
neceſſitate cogente. vtputa infirmita-
te corpis groſſitie ex grauidatiōe uel
piguedine ſi qs cognoſcat vxorē īde-
bito modo ſ tn̄ in debito vaſe dūmō
nō intenderet maiorē delectationē ꝙ
non peccaret tūc mortalit̄ qn̄ fieret cā
ꝓlis ul̄ ꝓpt̄ īcontinētiā. Sȝ ↄ̄riū vr̄ p
glo. q̄ ad Ro. p̊. ca°. inqt ſup illud. In
eū vſū q eſt ↄ̄ nām. ſic ad l̄ram. Cōtra
nām eſt ↄcubitꝰ qn̄ vir cū ipſa cōiuge
alio modo q̄ȝ decet dormierit. Sȝ talia
agēs alio modo dormit q̄ȝ decet. g̊ ⁊c̄.
Itē alia glo. ſup illud: Relicto natali
vſu ⁊c̄. ibidē ait. Quid ē imitare nālē
vſū in eū q eſt ↄ̄ nām niſi ſublato vſu
cōceſſo· alit̄ vti q̄ȝ cōceſſū eſt. g̊ ⁊c̄. Et
q̄ȝuis dicāt iſti ꝙ pctm̄ ↄ̄ nām dr̄ ſolū
qn̄ nō ea parte corpis q̄ ad generādū
inſtituta ē vteret̄. maxime qa ſeqt̄ in
ſecūda glo. īmediata poſt p̄dcā. cū illa

pars corpalis nō habeat huiꝰmōi vſū datū a nā. Attamē Alex. nr̄ in ſecūda parte ſūme ſue ī tractatu de vitio ɔtra nām. arti. 3. dic ꝙ ad hāc qōnē dicendū ē ꝙ peccat vir ſic cognoſcēdo vxorē modo brutali. nec necītas eū excuſat a toto. ꝫ diminuat q̄titatē pctī. Et ꝫ nō ſit modus cognoſcēdi ɔ nām generalē ut dictū ē. tn̄ ē ɔ nām rationalē. Aiūt. n. medici ꝙ ex huiꝰmōi actibus ut plurimū euenit piculū in ꝑlegnāta. 7 etiā īpedit aliqn̄ gnānda. Vn̄ valde peccaret 7 grauit q ſic cognoſceret nulla exiſtēte necītate: cū ſit pctm̄ etiā occurrēte necītate. 7 ſi nō tātū. Q ſi forte dicat. Duobꝫ malis exiſtētibꝫ minꝰ malū ɔcedit ſiue pmittit ubi alterꝫ illoꝝ ē expediens ꝑpt maiorē mali vitationē. ſ ḡuiꝰ ē adulteriū in cōiugata 7 coniugato q̄ꝫ huiꝰmōi malū. ḡ pmittendū ē ad euitationē illiꝰ ꝙ fiat coitꝰ viri cū vxore illicitꝰ ſ tn̄ in vaſe debito. Ait. n. Augꝰ in liº de bono cōiugali ꝙ longe minꝰ peccat q̄tūlibet aſſiduus ad vxorē q̄ rariſſimꝰ ad fornicationem. Ad hoc rn̄det Alex. vbi ſ. ꝙ iſta pctā ſūt excedētia 7 exceſſa q̄ ad h̄ ꝙ ex vna pte ē cognoſcere ſuā maiꝰ pctm̄. ex altera vō pte cogſcē ſolutā ſiue alteriꝰ ɔiugatā. Maiꝰ ē. n. pctm̄ fornicatio ſiue adulteriū iſto pctō q̄ ad h̄ ꝙ fornicatio 7 adulteriū ē acceſſus ad alienā. Maiꝰ aūt ē h̄ vitiū adulterio 7 fornicatiōe q̄ ad h̄. qa ibi ē modꝰ brutalis. ſ vō modꝰ humanꝰ. Vn̄ nō eſt ſufficiens cā ꝙ ſic debeat cognoſcē vitatio fornicatiōis. Et qa in vtraqꝫ pſona ē īpedimētū. videt ꝙ coīs ſit uel eē debeat ratio ɔtinēdi manēte īpedimēto. Nec videt dicēdū in h̄ ꝙ facienda ſint mala ut vitent deteriora. Hoc aūt totū ē ſaniori iudicio relinquēdū ī pſona reddēte debitū 7 petēte. Sꝫ ɔſtat ꝙ h̄ rō ſm iſtas duas vltimas eſſendi ɔ nām minor ē q̄ ſm ſupdictas ſpēs. h̄ ille. Ecce q̄t modis peccat ɔ nām. 7 īpudice 7 inhoneſte. beſtialit 7 miſerabilit. Et ſic pꝫ ſecūda ps hꝰ ſmōis.

¶ Pars tertia hꝰ ſmōis. ī q̄ declarat vnde originat illud vitiū ſodomiticū.

Tertio ī iſto ſmōe q̄rit. Vnde h̄ ꝙ in tantā īmūditiā irruāt hoīes rōnales 7 maxime doctores 7 ſapiētes. magnati. ꝑlati 7 pncipes ut oculata fide hodiernis tpibꝫ pꝫ. Rn̄det ꝙ h̄ orit ex tribꝫ. ꝓ ex elatione 7 ſupbia. qa ſm aplm̄ ad Ro. ꝓ. Dicētes ſe eſſe ſapiētes. ſtulti facti ſūt s. ꝑ ſupbiā a q̄ eſtimabāt ſe 7 iactabāt ſe eſſe ſapientes. Ex ſupbia. n. illoꝝ ſapiētū ſm mūdū oñdit Paulus fuiſſe humiliatos 7 datos ita ī repbū ſenſū ut talia de qbꝫ dictū ē agerent ꝛc. Nā Iouē quē deoꝝ ſuoꝝ maximū colebāt referebāt ꝑ́pꝛis talia turpiſſima agentē eoꝝ poete ſtulti ꝛc. Et Virgiliū maximū poetā narrāt magnū ſodomitā hiſtoriographi. Et Iuliꝰ ceſar ſad doctus cū triumpho potiret ex victoria habita ɔ hoſtes ſibi fuit publice īproperatū vitiū ſodomie ab hoſtibꝫ. Nec Octauianꝰ ita ſapiēs ſm mūdū 7 felix caruit h̄ vitio. Et q̄re hoc vitio fuerunt ſuperati niſi ꝑpt ſupbiā eorū. q oēs ad īferos deſcēderūt. Vn̄ Ezech. 16. dr̄. Hec fuit iniqtas. i. cā iniqtatis ſodome ſororis tue: ſupbia. ſaturitas panis. Et qa nō porrigebāt manū pauperi s. dādo elemoſynas. Sic etiā nūc accidit potentibꝫ. qa ſūt ſupbi. qa nec cognoſcūt nec credūt aliū deū preter illos. 7 ſūt crudeles ɔ paupes. nō cōpatiūt. nō faciūt elemoſynas: idcirco tradit. i. pmittit ruere ī tales paſſiōes ignominie. i. non nominande ꝑpter ſuā fediſſimā turpitudinē. Ecce pma rō quare cadant in tales miſerabiles

ignominias.2° ex diui iudicij icõſide-
ratiõe ⁊ imemoria.qa.s.tales nolunt
cõſiderare vniuerſale ⁊ finale iudiciū
in q̄ ſodomite oĩo erūt muti nullā ex-
cuſationē habere valētes de tanta ab-
hoĩatiõe.cū nulla beſtia h̄ egerit.Vñ
ſodomia inƥ̄p̄tat̄ muta.qa facit hoĩeꝫ
mutū ut excuſare ſe nõ poſſit.Et ideo
vnā ex cauſ̄ fieri vniuerſale iudiciū p
ignē debē totū mūdū cõburētē.ponit
Johel ꝓpha di.ca°.vlt.Deſcēdā i valle
Joſaphat ⁊ diſceptabo cū gentibꝫ.⁊ q̄
cām aſſignās ſubdit. Poſuerūt pueꝝ
in ꝓſtibulo ⁊ puellā vendiderūt ꝓ vi-
no.Ecce ſecūda rõ q̄re talia cõmittūt
qa.s.nõ ɔſiderant vniuerſale iudiciū
futurū. Tertio ex ſupnoꝝ bonoꝝ in-
ſciā.Nam qa tales excludūt a mente
ſua gaudiū ſpūale qđ reſultat ex bõis
opibꝫ.⁊ ɔſideratiõnē ſupni gaudij qđ
ꝓmittit̄ ſubueniētibꝫ paupibꝫ.⁊ ſine
gaudio diu hõ eſſe nõ p̄ōt: cõuertūt ſe
ad gaudia mūdana.ſaturitates corpis
curioſitates ⁊ ocia.audiēdo turpia ſo-
latiorū.põpatū ⁊ huiꝰmõi vnde ꝓce-
dit tale vitiū. Vñ Ezechiel vbi ſ̄.po-
ſuit cām huiꝰ.ociū ⁊ ſubtractionē ele
moſynaꝝ ⁊ ſaturitatē aq̄.⁊ ſi ſaturita-
tē aq̄ dĩc cām huiꝰ vitij.quāto magis
erit cā peſſime iiq̄tad ſaturitas carniū
⁊ ɔfectionū ⁊ potēd vini.ut maluatici
greci vernatie romanie ⁊ hꝰmõi. Ec-
ce ḡ q̄re hoĩes talit̄ incidūt i hāc tur-
pitudinē.qa nõ ɔſiderāt futurū iudi-
ciū.nec credūt penā etnā.ſicut dĩc Cy
prianus ad Donatū.Nemo cõſiderat
qđ metueret ɔſciā noſtra ſi crederet.
qđ qa nõ credit.oĩo nõ metuit ⁊c̄.Nõ
ɔſiderāt gloriā infinitā.⁊ bonū etnū.
qa teſte Greḡ.Qui celeſtiſ vite dulce-
dinē iq̄tū poſſibilitas admittit pfecte
cogñuerit.ea q̄ i trris amauerit cūcta li-
bēter derelinqt ⁊c̄.Tales ḡ iſta nõ de-
relinquūt.qa illa nõ cogſcūt.Rogemꝰ
ḡ deū oĩpotentē.ut ab hoc abhoĩabili
vitio ſodomitico dignet̄ nos liberare
q̄tenꝰ i p̄nti grām ɔſeq̄mur.⁊ i futu-
ro etnā gloriā i ſcl'a ſcl'oꝝ Amē.

Dñica eadē i ſta die. d deteſtatõe p̄di-
cti vitij ſodomie   Sermo 657.

OMne quod
eſt i mūdo ⁊c̄. Iteꝝ vbi ſ̄.
Viſa i ſupiori ſmone frēs
kmi grauitate ⁊ varietate
vitij ɔ nām.tanta ē eiꝰ nephāda ⁊ de-
teſtāda ɔditio ut etiā i p̄ntiaꝝ d ipſo
vitio de q̄ potiꝰ tacere liberet.caritate
coactꝰ loq neceſſe ſit.Nam iſtis nr̄is
tpibꝫ adeo inualuit in iſta nr̄a p̄ria ut
potiꝰ ſodoma atq̄ gomorra dici vale-
at ꝙ Italia.in q̄ paupes ⁊ diuites.fe-
mine ⁊ maſculi.pueri ⁊ adoleſcentes
iuuenes ⁊ ſenes.nobiles ⁊ ignobiles
ignari ⁊ ſapiētes.docti ⁊ idocti.p̄nci-
pes ⁊ ſubditi.⁊ qđ maxime flendū eſt
ſi phas ē dicere.clerici ⁊ religioſi nūc
tpis a tali crimine imunes nõ repiūt̄.
Propterea oportet tuba canere ⁊ non
occultare ſed ꝓpalare.⁊ nõ tacere ſed
vocē exaltare ānūciando pplo ſcelera
eoꝝ ⁊ domui Jacob pctā eoꝝ.s.ɔ na-
turā ppetrata.qa ut ait Johēs.Omne
qđ ē i mūdo ⁊c̄.In iſto igit̄ ſmõe ad
icitādū mētes nr̄as tale vitiū abhoĩa-
ri ⁊ deteſtare ſciēdū ꝙ illud vitiū eſt
deteſtādū ⁊ horrēdū ⁊ fugiēdū tribꝫ ra-
tiõibꝫ duplicatis.

p̄ rõne ꝓuocatiõis.⁊ indignatiõis.
2° rõne corruptiõis.⁊ ɔtaminatiõis.
3° rõne iſatuatiõis.⁊ ꝓpe adiuētiõis.

Pars p̄ma huiꝰ ſmõis.i q̄ ꝓbat̄ vitiū
ɔ nām eſſe deteſtādū rõne ꝓuocatio-
nis ⁊ indignationis.

PRimo igitur in iſto ſermone
dico ꝙ deteſtandum eſt hoc

vitium ratione cõbinata.s.prouoca-
tionis 7 indignationis. p̊ deteſtan-
dum eſt ratione prouocationis.quia
s.prouocat contra ſe celeſtem priam.
Cũ.n.angeli ſint repandi 7 eoꝝ chori
ſint aĩabꝫ replẽdi·ut dicũt ĩ.2° diſ.9.
Hinc ẽ ꝙ ipſi procurãt ſalutẽ nr̃am 7
multũ gaudẽt de ꝓfectu nr̃o.Et ecõ-
uerſo triſtãt̃ de culpis nr̃is·ut dic ps.
Judicabit ĩ natiõibꝫ ĩplebit ruinas.ſ.
deꝰ ipſoꝝ angeloꝝ.Et iõ affectant ipſi
angeli cõtinue ĩpleri 7 reſtaurari rui-
nas ſuas ex hoĩbꝫ natis ĩ mũdo.7 per
ɔſequens cupiũt oẽs multiplicationẽ
humani gener̃·p debitũ tñ modũ ut
cõpleat̃ citiꝰ numerꝰ electoꝝ ĩ ſupna
felicitate locãdꝰ.Sũt.n.certi ꝙ nõ pñt
repari niſi p aĩas.nõ aũt p ɔpares an-
gelos.Ait.n.Augꝰ ĩ li°.xi° ad Deoda-
tũ ca°.xi°.Nullꝰ catholicꝰ ignorat nullũ
diabolũ ex bonis ãgelis vlteriꝰ futuꝝ
ſicut nec iſtũ ĩ ſocietatẽ angeloꝝ vlte-
riꝰ rediturũ.Et in li°. diuerſarũ qõnũ
ad Oroſiũ ait.Angelicũ vulnꝰ nõ pde
ſtinauit deꝰ ſanare.hoĩes curare ɔſti-
tuit.Et ĩ.Jdeo nõ angelos naſcendo
apphẽdit.qa nõ diabolũ q ẽ malignꝰ
angelus·ſ hoĩem q erat redẽpturus.
h ille.Hec ẽ rõ q̃re angeli cupiũt mul-
tiplicationẽ hũani gener̃ 7 eiꝰ bonũ 7
ſanctũ ꝓfectũ.Siĺr 7 aĩe ſcõꝝ ĩ patria
glorioſa exñtiũ 7 habẽtiũ corpora ſua
ĩ tra q̃ nõ pñt habere glorioſa niſi eis
vniãt̃ ante diẽ iudicij qñ erit cõplerꝰ
numerus electorũ·vtiq; deſiderant 7
ipſi multiplicationẽ indiuidnorũ ſpẽi
hũane 7 etiã ipſoꝝ ꝓfectũ.Sꝫ hĩ ĩpedi-
unt dediti huic vitio maledicto cõtra
nãm.habꝫ tota celeſtis curia eos ĩ de-
teſtationẽ 7 ĩ abhoĩationẽ.qa ꝓlõgãt
h vitiũ opantes cõplemẽtũ felicitatis
eoꝝ·adeo ꝙ qdã dicũt ꝙ ſci ãgloꝝ ce-
tus q debẽt orõnes fũdere ꝓ oibꝫ·recu
ſant orare ꝓ ſodomitis.7 ꝓ alijs petũt
miſericordiã 7 ĩdulgẽtiã.ꝓ iſtis vero
vindictã.qa nõ erubeſcũt ſodomite ĩ
ɔſpectu angeloꝝ 7 ſanctoꝝ facẽ q̃ nõ
facerẽt in cõſpectu viliſſimi hoĩs.Ait
enĩ aplus.i.Cor.4°.Spectaculũ facti
ſumꝰ 7 angelis 7 hoĩbꝫ.Jdcirco o go-
morreani cauete vos.qa 7 ſi alij non
videãt·videt tñ angeli q accuſabunt
vos in die iudicij.7 in ɔſpectu eoꝝ cõ
fũdemini·ut de vobis verificet̃ illud
Apoc.14°.Cruciabũt̃ in ɔſpectu ange-
loꝝ 7 ſcõꝝ.7 in ɔſpectu agni.s.xp̃i·qꝝ
cõſpectũ nõ erubuerũt. Inſup ꝓuo-
cat h vitiũ ſanctũ ſanctoꝝ.ſ.xp̃m filiũ
dei.qa facit ei maximã cõtumeliã.Nã
copulauit ſibi hũanã nãm ĩ ſexu viri-
li.Et iõ illud vitiũ facit ei ĩiuriã.ſicut
faciũt q maculãt crucẽ factã ad ſimi-
litudinẽ illiꝰ cruc̃ cui caro xp̃i ɔiũcta
eſt.qa h maledictũ vitiũ ĩqnat carnẽ
q̃ ab ipſo p baptiſmũ abluta ẽ 7 ſan-
guine eiꝰ ſcĩficata 7 q̃ſi ſanguine eius
tincta.Et iõ ait Augꝰ ꝙ ꝓpt̃ hoc vitiũ
xp̃s horrẽs 7 q̃i erubeſcẽs fere deſijt 7
diſtulit incarnari.Et iõ ſm mgr̃m hi-
ſtoriarũ ĩ nocte natiuitat̃ ipſiꝰ oẽs ſo-
domite mortui ceciderunt. Proinde
Jeroꝰ ſup illud Yſa.9°.ca°.Habitãtibꝫ
ĩ regiõe vmbre mort̃ lux orta ẽ eis.ta
lit̃ inqt.Lux illa oẽs laborãtes iſto vi-
tio extinxit.ne nã quã aſſũpſerat tãta
ĩmũditia fedaret̃.Et h põt eẽ vna rõ
q̃re xp̃s nõ legit̃ tãtũ ſcelꝰ arguiſſe·eo
ꝙ tam recẽs erat memoria illiꝰ ĩ mun-
do punitiõis ꝙ hoĩes illiꝰ tpis a tanta
turpitudine ſe fortit̃ abſtinerẽt.Et ſic
pꝫ pma rõ q̃re h vitiũ ẽ deteſtãdũ ꝛc.

2° deteſtãdũ ẽ h vitiũ rõne indigna-
tiõis.ſ.ipſiꝰ dei.Nam ẽ illud vitiũ ſin-
gularit̃ ꝓpter qd venit ira dei in filios
diffidẽtie.ut pꝫ in Auten.ut nõ luxu-
riẽt̃ ꝯ nãm.coll.6.7 de cõſe.diſ.i.c.
in ſancta.7 ex̃ de exceſ.prela.c.clerici.
vbi dr̃.Clerici qcũq; illã incõtinẽtiã

q̄ ꝯ nām ē.ꝓpᷓ quā venit ira dei ī fili-
os diffidētie. ꝛc̄. Et ex̄ de vi. ⁊ ho. cle. c
Ut clericoꝝ mores ī meliꝰ reformentᷓ
ↄtinētᷓ ⁊ caſte viuāt vniuerſi pſerti in
ſacris ordinibꝫ ↄſtituti ab oī libidinis
vitio precauētes maxime illo ꝓpᷓ qꝺ
venit ira dei ī filios diffidentie. h̄ ibi.
Q̄ aūt illud vitiū ſit ire ⁊ īdignatio-
nis diuine īductiuū ꝓbatᷓ triplicitᷓ. s.
ratione. auctoritate. ⁊ exemplaritate.
ꝑ ꝓbatur rōne. Deꝰ iraſcitᷓ ⁊ īdignatᷓ
pctīs ⁊ offenſis. ⁊ quanto ſūt ḡuiores
tāto magꝭ īdignatᷓ. ſ h̄ eſt peſſimū vi-
tiū. iux̄ illud Gen̄. 13°. Sodomite peſſi-
mi erāt ſup t̄rā. Eſt. n. peiꝰ q̄ҍ hōicidiū
ſm qd. qa nō tm̄ corpus ſ etiā aīam. ⁊
aliqñ duas occidit vitiū ꝯ nām. s. ſuā
⁊ eiꝰ ī quē cōmiſit. ⁊ illā que gnānda
erat ⁊ q̄ fuit gnāta. ut dictū ē. Hoc. n.
videtᷓ exp̄ſſū. 33. q. 3. §. h̄ aūt. vbi poſtq̄ҍ
dixit de pnīa hōicidij ⁊ adulterij. ſub-
dit. Uel criminū magnitudo vulgarē
ↄſuetudinē excedēs. veluti ꝯ naturā
more ſodomitico ſit hūane ſocietatis
ꝛc̄. Eſt etiā ḡuiꝰ q̄ҍ cū matre coire ut
dictū ē. Et h̄ ē cā q̄re Loth ut pꝫ Gen̄.
19°. et diſ. 14. c. qꝺ ait. voluit ꝓſtituere
filias v̄gines. Uñ dicebat. Sūt due mi-
hi filie q̄ nōdū nouerūt viros: educā
illas ad vos. abutimini illis ſicut pla-
cuerit vobis. tm̄ ī viros iſtos ne facia-
tis iniquū. Uñ Amb°. 32. q. 7. Offere-
bat ſcūs Loth filiaꝝ pudorē. Nā etiā
ſi illa quoqꝫ flagitioſa īpuritas erat tm̄
minus erat ſm nām coire q̄ҍ aduerſus
nām delinquere. h̄ ille. Sꝫ tm̄ laudat
pietatē quā habuit ad hoſpites. Sꝫ tm̄
Loth non bene fecit. Uñ Augꝰ ſuper
Gen̄. dic. Nemo debet minꝰ malū cō-
mittē ut alterū euitet maiꝰ malū. Sic̄
habetᷓ Judic. 19°. ca°. de hōīe ſene q cū
ſuſcepiſſet hoſpitio hōīem leuitā ado-
leſcētē cū vxore ſua nolens ut viri be-
lial cōmitterēt h̄ ſcelus. ait. Habeo fi-
liā v̄ginē. ⁊ hic hō habꝫ ↄcubinā: edu-
cā eas ad vos. vtimī eis. ⁊ vr̄am libi-
dinē cōpleatis. tm̄ obſecro ut ſcelꝰ ꝯ
nām non operemī in virū. Et h̄ totū fa-
ciebāt Loth ⁊ iſte ſenex ꝓpᷓ horrorē
facinoris. Nā ſm Greg. tāte ē īaudi-
te turpitudinis ut q̄ī admirationē pa-
tiat ipſi deo. Uñ Gen̄. 18°. ca°. admirās
⁊ q̄ī dubitās ipſe deꝰ ſup tanto ſcelere
dixit. Deſcēdā ⁊ videbo vtrū clamo-
rē q venit ad me ope cōpleuerint. An
ſit ita ut ſciā. Nec miꝝ ſi dedignatᷓ ipa
dīna maieſtas. cū ipſa ſocietas q̄ inter
eos ⁊ deū nr̄m eſſe debet h̄ vitio vio-
letur. Uñ. 32. q. 7. c. flagitia. Augꝰ ait.
Flagitia q̄ ſūt ꝯ nām vbiqꝫ ac ſemper
repudiāda ſūt. q̄lia ſodomitaꝝ fuerūt
q̄ ſi oēs gētes facerent. eodē criminis
reatu dīna lege tenerētᷓ. q̄ nō ſic fecit
hōīes ut ſe illo vterentᷓ modo. Uiolatᷓ
q̄ppe illa ſocietas q̄ nob̄ cū deo eſſe de-
bet. cū eadē nā cuiꝰ ipſe auctor ē. libi-
dinis puerſitate polluitur. h̄ ibi. Jdeo
iſtud vitiū clamare dr̄ ſicut hōicidiū.
Duoꝝ. n. pctōꝝ gnā dīc ſcriptura cla-
mare ad deū ꝓpᷓ ſui horrorem. quoꝝ
vnū ē hōicidiū. Nā poſtq̄ҍ Cayn frēm
ſuū occidit. dixit ei deus. Gen̄. 4°. Uox
ſanguīs frīs tui clamat ad me d̄ t̄ra. Al
teꝝ ē h̄ vitiū. de q̄ Gen̄. 18°. Clamor ſo-
domoꝝ ⁊ gomorreoꝝ m̄ltiplicatꝰ ē. ⁊
pctm̄ eoꝝ aggūatū ē nimis. i. vitiū qꝺ
agūt clamat vīdictā. Et idō deꝰ īdigna-
tur ⁊ audit voces iſtas ⁊ iraſcitᷓ: quis
de h̄ dubitat? qa acerbitas huiꝰ vitij h̄
expoſcit ⁊ expoſtulat. ḡ pꝫ ꝛc̄. 2° q̄ҍ h̄
vitiū īducat irā ⁊ īdignatiōꝫ ꝓbatᷓ auc
toritate. Referebat erythrea Sibylla
ex qbꝫ pctīs iraſcitᷓ deꝰ ut ait Lactātiꝰ
in li°. de ira dei. ca°. 17°. di. Fuge ſcelera-
tas religiones ⁊ viuo deo ſui. ab adul-
terio te abſtine. ⁊ maſculi cōmixtione
praua. ꝓpriā gnātionē crea. ⁊ ne occi-
das. Hīs. n. deꝰ īmortalis iraſcitᷓ qui h̄

agũt.ħ ibi ꝛc. In Auten.ut nõ luxu-
riẽtur contra naturã.coll.6.ſic dicit.
Quia oẽ nob ſtudiũ ẽ ⁊ oratio ut cre-
diti nobis a dño deo bene viuãt ⁊ ei⁹
inueniãt placationem.qm̃ ⁊ dei miã
nõ pditionẽ ſꝫ ↄuerſionẽ ⁊ ſalutẽ vult
⁊ delinquentes qui corrigunt ſuſcipit
deus.ppt qd oẽs inuitam⁹ dei timorẽ
⁊ ſenſib accipe ⁊ inuocare ei⁹ placa-
tionẽ.⁊ nouim⁹ qa oẽs q deũ diligũt
⁊ eius miam ſuſtinent ħ faciũt. Igit
qm̃ qdã diabolica inſtigatiõe ↄphẽſi
⁊ grauiſſimis luxuriis ſemetipſos in-
ſeruere.⁊ ipſi nãe ↄtraria agũt.⁊ iſtis
iniũgem⁹ ĩ ſenſib dei timorẽ ⁊ futuꝝ
iudiciũ accipe.⁊ abſtinẽ ab hui⁹mõi
diabolicis ⁊ illicid luxuriis.ut nõ ppt
hui⁹mõi ipſos act⁹ ab ira dei ĩueniãt
⁊ ciuitates cũ habitatorib peãt. Do-
cemur.n.a diuinis ſcripturis qa ex hu-
iuſmõi ipĩs actib ⁊ ciuitates cũ hoĩ-
bus pariter perierũt.Et qm̃ ꝛc.Et.ĩ.
Propter talia.n.delicta fames terremo-
tus.⁊ peſtilentie fiũt.ħ ibi. Ita ſimilit
ponit glo.ſup.c.in eo fornicator.32.
q.4.ꝛc. Vñ et.56.diſ.c.ſi gens.dicit.
Si gens anglorũ ſicut p iſtas puinci-
as diuulgatũ eſt ⁊ nobis in Francia ⁊
in Italia ĩpperat.⁊ nobis ab ipſis pa-
ganis ĩpperiũ obiicit.ſpretis legalib
cõnubiis adulterãdo ⁊ luxuriãdo ad
inſtar ſodomitice gẽtis fedã vitã du-
xerit.Et.ĩ.Donec iudex taliũ criminũ
vltrices penas p ignorantiã legis dei ⁊
p ſarracenos venire ⁊ ſeuire pmiſit.
ħ ibi. 3° ꝙ ħ vitiũ irã dei ⁊ indigna-
tionẽ puocet pbat exẽplaritate.Nã
Geñ.6° dixit deus ad Noe.Finis vni-
uerſe carnis venit corã me.Repleta
eſt tra iniqtate a facie eoꝝ.⁊ ego diſp-
dam eos cũ tra ꝛc.Et induxit aquas
diluuii ⁊ remanſerũt tm̃ octo aĩe.Et
etiã tra ſubmerſa eſt aqs.qa cõtami-
nata erat ħ vitio.Nam ut dicit magi-
ſter hiſtoriarũ ſcolaſticaꝝ ut dictũ eſt
ſ.mulieres ſupgrediebãt viros. Re-
linq irã dei q demõſtrata ẽ ĩ ſubmer-
ſione ſodome ⁊ aliarũ ciuitatũ.de qb
dicet.ĩ.ꝛc. Ad exẽplũ referã qd eue-
nit fratri Jacobo de Marchia ĩ ciuitate
Aſculana qd ipſe ore ꝓprio mihi retu-
lit.s.ꝙ ſodomita qdã deſponſauerat
quendã adoleſcẽtulũ ⁊ dederat ei an-
nulũ q creſcente digiti carne non po-
terat euelli. Quid plura? Ductus eſt
adoleſcens ad frẽm Jacobũ ⁊ plorãs
narrauit ei.q gra dei abſq; vllo dolore
extraxit ãnulũ de manib.⁊ poſtea in
publicũ in pdicatiõe mõſtrauit.tan-
dem in aere piecit di.O de⁹ accipe cõ-
fuſionẽ fidei tue.⁊ nũq; ampli⁹ ab ali-
quo viuente eſt recept⁹.O tremenda
indignatio dei ſup ħ horrẽdũ ſcelus:
qs eã explicare poterit? Nam legit
etiã in ſũma d ſeptẽ donis.ꝙ fuit qdã
pmot⁹ ad ſacerdotiũ q pre verecũdia
diſpoſuit vitare mulieres ⁊ cepit oc-
culte cõmittere peccatũ mollitiei.⁊ ſic
pre verecũdia pollutus ꝯnãm nõ cõ-
fitebat.⁊ tñ accedebat ad celebrãdũ.
ſed ſecuta eſt diuina vltio in mẽbris
pudẽdis.que primo ei intumuerũt ⁊
putruerunt ⁊ ſanie ⁊ fetore mirabili
effluẽte ſuccenſa ſunt ⁊ denigrata ſũt
ſicut carbones. Scribitur etiam ibi ꝙ
quidã terremotus factus eſt in Tyro.⁊
domus multe ſubito corruerũt de no-
cte ſubuerſe in aq.in qua ſubuerſiõe
ĩuente ſunt multe pſone oppreſſe put
erant ĩ actu illo abuſionis ĩuente diſ-
poſite ut ppt ħ pateret ꝙ illa ſubuer-
ſio ppt hoc vitiũ fiebat. Quid multa?
Quis.n.nõ aduertit tanta mala ĩ Ita-
lia.tot peſtes ppt hoc ſcelus crudelit
eueniſſe.tot fames.tot deniq; terremo-
tus.cariſtie.guerre.deſtructiões ppt
hanc iniqtatẽ incurriſſe.Nõne in Ita-
lia in regno Sicilie noſtris tẽporibus

facti ſunt ťremot9. ruere vrbes · palla-
tia · eccľie · caſtra · opp̄ſſe ⁊ mortue ĩnu
merabiles pſone. Et vnde h̄ niſi ꝑpť
vitiū ſodomiticū! Audiui. n. ꝙ tēpore
ťremotus in Neapolitana ciuitate fe-
mine ibant flētes ⁊ vociferātes: ꝑpť
pctm̄ ſodomie iſta patimur. ꝑpť hoc
ſcelus tm̄ iſta euenerūt · Legiť iteꝝ in
hiſtoria Britonū ꝙ tēpore Saul ĩ Bri
tania maiore regnabat Rex noĩe Me-
pretiꝰ qui cū relicta vxore · vitio vaca-
ret ſodomie. cū quadā die venaretur
miſit dn̄s multitudinem lupoꝝ rapi-
dorū qui ĩ eū irruentes miſerabiliter
dilaniauerūt. Si h̄ vitiū ſic punit deꝰ
in hoĩbꝰ q non nouerūt xp̄m · quātū
puniendū eſt in xp̄ianis q tot xp̄i ſa-
cramenta ⁊ beneficia receperunt. Et
ſic pꝫ ſecūda ratio qualiter deteſtādū
ē h̄ pctm̄. Nam etiā habeť ꝙ dux ex-
ercitus Romanoꝝ turpiſſime in tem-
plo deoꝝ cōmiſit hoc ſcelus tp̄e Hani-
balis apud Cānas. ꝑpterea Romani
ignominioſe deuicti ſunt. Et ſic patet
pars p̄ma huiꝰ ſmonis.

¶ Pars ſecunda huiꝰ ſmōis. ĩ qua ꝓbať
vitiū ꝯtra nām eſſe deteſtandū rōne
corruptionis ⁊ cōtaminatiōis.

SEcundo igiť in iſto ſermone
ꝓbať vitiū cōtra nām eſſe de-
teſtādū alia rōne ꝯbinata. s.
corruptionis ⁊ cōtaminatiōis. p̊ di-
co ꝓbať rōne corruptionis. qa. s. cor-
rūpuntur aures audientiū · mentes fi
lioꝝ. ⁊ aer ⁊ locus patriaꝝ. p̊ dico ꝙ
corrūpunť ex hoc vitio aures audien-
tiū. Vñ Job. 31°. Nephas ē ⁊ iniqtas
maxima. Dicit quidē. nephas. i. pctm̄
non fandū · non nominandū. qa ſolo
eius ſmone inficiť aer: ⁊ os dicentis ⁊
aures audientis polluūť · ſicut Jeroꝰ.
ait ⁊ Gratianꝰ. 32. q. 4. c. in eo. clare de-
ſcribit. Proinde ſodomia interp̄tať

muta. cū nec nominanda ſit · iuxͣ illud
apľi ad Eph. 5°. Omnis ĩmūditia nec
nomineť ĩ vobis. g̊ ⁊c. 2° dico ꝙ cor-
rūpunť ex h̄ vitio mentes filiorū. qa
cū parentes ſint h̄ vitio maculati · ex-
emplū vtiqꝫ maluꝫ relinquunt filijs.
ꝑpter qđ ⁊ ipſi qn̄qꝫ multo peiora ⁊
ſceleratiora cōmittūt ipſis patribus.
De quibꝰ Yſa. 50. ca°. dic. Ecce vos. s.
ꝓgenitores. accendentes ignē. s. luxu-
rie ĩ filijs veſtris veſtro malo exem-
plo. accincti flāmis. s. huius ſceleris.
Et Jere. 7°. ca°. dicit. Filij colligūt ligna
⁊ patres ſuccendunt ignē. ⁊ mulieres
ꝯſpergunt adipē ut faciant placentas
regine celi ⁊ libēt dijs alienis ⁊ me ad
iracundiā ꝓuocent. Quid g̊ eſt filios
colligere lingna niſi malis ſocietatibꝰ
vanitatibꝰ ⁊ guloſitatibꝰ atqꝫ ſimilibꝰ
prebere que velut ligna ad ignē tanti
ac talis ſceleris ſūt incentiua. Et quid
ē patrē ignē ſuccēdere niſi filios ꝑpť
hoc non caſtigare · ſ; potius exemplo
malo eos ad tale facinus ꝓuocare. Et
quid eſt mulieres adipē cōſpergē niſi
filios ſupfluis diuitijs effeminatos fa
cere. ⁊ ſic omnes faciunt placentas. i.
filios placētes regine celi. s. huic ini-
quitati. que regina diciť · qa oĩa mala
ſupat. ⁊ admodū celi deū ⁊ ſanctos ⁊
oĩa bona celat. qa talis iniqtas oculos
mentis excecat ⁊ eos libat dijs alienis. i.
demonibꝰ. qa tot ſaltē gomorrei filios
demonibꝰ libant. q̊t filios ex h̄ ſcelere
pdūt. Vñ de eis verificať qđ ꝓpħa di-
cit. Immolauerūt demonibꝰ ⁊ nō deo
qa filios genuerūt ad honorē diaboli
⁊ nō dei. Ex qbꝰ oĩbꝰ deus ad iracun-
diā ꝓuocať. Vñ ſeqť. Ideo hec dicit
dn̄s deꝰ. Ecce furor meus ⁊ ĩdignatio
mea conflať ſup locū iſtū · ſup viros: ⁊
ſup iumēta: ⁊ ſup lignū regiōis: ⁊ ſup
fruges ťre. ſuccēdeť ⁊ nō extingueť ⁊c.

3° dico ꝙ corrūpūt̄ ꝓpt̄ hoc vitiū aer
7 loca patriarū. Audiui.n.expertū eē
ꝙ ī loco vbi loquūt̄ hoīes de h̄ pctō:
illo die non cadit ros. Nam non solū
exemplo parentū corrūpunt̄ filij 7 fi-
lie·sed exemplo oīuȝ ɔtaminat̄ pr̄ia.
Vn̄ tolerabilior esset latro in vna pa-
tria q̄ȝ vn⁹ sodomita. qa cū infecta est
pr̄ia oīb⁹ vitijs q̄i p̄ualet ista malitia.
Id circo ꝓpħa etiā ad hunc sensū ait.
Errauerunt.s.sodomite·ab vtero.i.a
pr̄ia. qa vterus hoīuȝ patria dici pōt.
Vn̄ Lucan⁹. Corduba me genuit. Et
Virgili⁹ ait. Mātua me genuit. Quā-
ti aūt sit piculi īfecta pr̄ia. Gen̄.19°. de-
mōstrat̄. vbi habet̄ ꝙ pdidit dn̄s pa-
triā illā sodomoꝝ 7 gomorreoꝝ sicut
dicet̄ diffusi⁹ inferius. Et vxor Loth
p⁹ se respiciens v̄sus patriā illā· versa
est in statuā salis. Et sic pȝ p̄ma ratio.
2° detestandū ē h̄ vitiū rōne ɔtami-
natiōis v̄boꝝ.s.inhonestorū ꝓlatorū
ꝓpt̄ h̄ scel⁹. Nam si v̄ba gomorreorū
cōsiderant̄· non solūmodo īueniūtur
turpia·s̄ 7 corruptione fraudulenta. 7
neqtia plena. Qd̄ intelligens aplus 7
euāgelista Johes. Apoc.9°.ca°. dic. De
ore ipsoꝝ ꝓcedebat ignis·fum⁹ 7 sul-
phur. In qb⁹ v̄bis ōndit̄ ꝙ gomorrea-
ni triplici genere verboꝝ conāt̄ frau-
dulēt̄ fragilitatē psonaꝝ decipe. Pri-
mū genus v̄borū quo gomorrei vtūt̄
ad seducēdū alios·ē adulationū. qb⁹
nitunt̄ psonas ad h̄ innoīabile scelus
inducere. Iō Johes ait ꝙ ab ore eorū
ꝓcedebat ignis. cū taliū s̄mo sit ignit⁹
adulationib⁹ plen⁹ ad ɔbustionē fra-
gilis iuuētud. Vn̄ Job.31°.ca°. dr̄. Ignis
est vsq̄ȝ ad perditionē deuorans. 7 oīa
eradicans germina. qa.s.eradicat oīa
germina castitad 7 pudicitie a qbus-
cūq̄ȝ personis. 7 precipue a iuuenib⁹.
s̄m illud ꝓpħe. Iuuenes eorū come-

dit ignis. 7 v̄gines eoꝝ nō sūt lamen-
tate. qd̄ ē malū signū. Et iō attestāte
Salomōe ꝓv̄.p̄. Fili mi si te lactaue-
rint pctōres·ne acqescas eis. Et iterū
Fili mi ne ābules cū eis. Prohibe pe-
des tuos a semid eoꝝ. Pedes.n.illoꝝ
ad malū currūt.s.tāti sceleris. Secū-
dū genus v̄boꝝ q̄ vtunt̄ gomorrei ad
psonarū seductionē·est ꝓmissionū.
Promittunt.n.vestes denarios 7 alia
iocalia. q̄ lȝ qn̄q̄ȝ dent̄ qd̄ nō fit semp:
cōpatione tn̄ tanti sceleris fum⁹ sūt.i.
vana 7 trāsitoria. Et hic ē fumus q de
ore taliū a Johe egredi dicebat̄. Fu-
mus in altū nēpe egredit̄· 7 blauū co-
lorē ꝓfert. 7 oculos fere excecare solet
Sic ꝓfecto taliū v̄ba mentē leuē p ꝓ-
missionē in altū erigūt. 7 blauū colo-
rem p amicitias ostendūt·s̄ tādē sim-
pliciū oculos cecant. 7 eos in ruinā p-
ducūt ⁊c. Tertiū gen⁹ istoꝝ q̄ vtnt̄
gomorrei·ē inhonestationū. Et ideo
ait Johes ꝙ eoꝝ v̄ba fetēt ut sulphur.
Sulphur.n.extra ignē fe et·s̄ in igne
magi. Et ideo ait Johes. Ab his trib⁹
plagis occisa est tertia pars hominū.
Nam licȝ aliq defensent̄. aliq nō ɔsen-
tiendo p̄seruēt̄. non nulli misertimi
oīo corrūpunt̄. Quia ut aplus.i.Cori.
15°.ca°. scribit. Corrūpunt bonos mo-
res colloqa mala. Et nota ꝙ taliter at-
tēptans siue attēptantes non tenent̄
h̄ crimīe s̄ īiuriaꝝ·si nō pfecerūt. ff. de
īiurijs.l.s̄ ē qōnis.§.fi. 7 .l.sequenti.
Et de pe.dis.1.§.si qs. vbi dicit̄. Si qs
tam masculū q̄ȝ feminā siue ingenu-
os siue libertinos impudicos facere
attēptauerit·īiuriaꝝ tenebit̄. Et si sui
pudicitia attēptata sit·iiuriaꝝ locū ha
bet. Attēptari pudicitia dr̄·cū id agit̄
ut ex pudico īpudicus fiat. h̄ ibi. Hoc
idē. ff. d̄ suo cor.l.i.§. vld. C. d̄ furt.l.
si qs suo. Etiā talit̄ attēptātes·ī īsulā

deportant᷑.ff.de ex̄oꝛ.cri.l.i.§.Qui puero ſtupꝝ abducto uł coꝛꝛupto comite pſuaſerit·aut mulierem aut puellā int̄pellauerit·quid de impudicitie grā fecerit·uel domū ꝓbuerit·ꝑciū ve q̄ id pſuaderet dederit·pfecto flagitio punit᷑ capite·īpfecto vo ī īſulā deportat᷑. hibi. Et ſic patet ſecūda ratio.pateteꝫ pars ſecunda huiꝰ ſermonis.

¶Pars tertia huiꝰ ſermonis.ī qua ꝓbat᷑ vitiū contra naturam eſſe deteſtandū rōne infatuatiōis.⁊ ꝓpꝛie adīuētiōis.

TErtio in iſto ſmone deteſtādū eſt hoc vitiū ꝑ rōne infatuationis. Nullū enī vitiū repit᷑ in mūdo qđ hoīuꝫ ita mentē inſaniat·ſicut hꝰ ſcelus opari dignoſcit᷑. Cuiꝰ rō eſt ſm Alex.de ales.qa hꝰ peccatū pꝛe oībus alijs aufert iudiciū rationis ⁊ vſū. Pꝛoinde gomoꝛꝛea cecitas interp̄tat᷑. Et iō Jeroꝰ liº.ꝑ.contra Jouinianū talit᷑ inqt. Amoꝛ foꝛme rationis obliuio ē.⁊ inſanie ꝓximꝰ. Et licꝫ de q̄libet inſania carnali ītelligat᷑. de hꝰ tñ ſcelere tanto ꝓpꝛiꝰ habet ītelligi·quāto ꝑ ceteris aufert iudiciū ratiōs. Vñ ſodomita glibꝫ illud Ezech. dicē pōt.23º.caº. Foꝛnicata ē Oolla ſup me.s.luxurie.⁊ inſaniuit menſ mea in amatoꝛes ſuos. Et bene dixit in amatoꝛes ſuos.⁊ non in amatrices.qm̄ tūc magis ɔtra naturā pctm̄ facit inſanire qñ relicto oīo mulieribꝫ maſculos vitupare delectāt᷑. De qbꝫ ꝓpha ps.57º. ait. Alienati ſunt peccatoꝛes a vulua. Et iō dicit alienati.qa ꝓpt hꝰ vitiū ad amētiā inſaniā fatuitatēqꝫ deueniūt. Pctōꝛes ꝑ āthonomiā ſodomitas appellat·qui a vulua recedūt. Fiūt aūt ſodomite ceci q̄ ad tria. ꝑ quo ad icōſiderationē moꝛtis.quia efficiunt᷑ ſic ſtulti ꝙ nō credunt ſe moꝛi debere.qa ſi ſic crederent·a talibus abſtinerent.

qa iuxta Jero. Facile contēnit oīa q ſe ſemꝑ cogitat moꝛiturū. 2º q̄ ad īcredulitatē celeſtiū ſupnoꝛū.qa ſi crederēt·a talibꝫ ſe ꝓꝛſus abſtinerēt.qa ſm Gregoꝛ. Qui celeſtis vite dulcedinem inq̄ꝫtū ptās admittit pfecte cognouerit·ea que in t̄ris amauerit cūcta libēter derelinqt ⁊c. 3º quo ad īconſiderationē pene et̄ne.qa non credūt eſſe aliū mūdū q̄ꝫ iſtū q̄re nolūt dimitere delectationes ſuas. De iſtis loqt᷑ Lac. liº.7º.diuinaꝝ inſtit.aduerſus gētes·di. Jnterim neceſſariū puto admonē lecturos ꝙ hec nr̄a que tradimꝰ praue vitioſeqꝫ mentes oīo non intelligent aut etiā ſi intelligent diſſimulabūt tñ ⁊ hꝰ vera eſſe nollent.qa trahunt᷑ a vitijs·quoꝝ ſuauitate capiunt᷑.⁊ v̄tutis viā deſerūt cuiꝰ acerbitate offendūt᷑.

2º deteſtandū ē hꝰ vitiū rōne ꝓpꝛie adīuentiōis. Ad cuiꝰ rōnis declarationē notāda ſūt tria. ꝑ notandū eſt ꝙ lꝫ multoꝝ vitioꝛū diabolus ſit inuentoꝛ·huius tñ vitij enoꝛmitates erubeſcit. Vñ Eccl.17º.caº.dr̄. Erubeſcent.s. ipſi demones ī via tua ſcelerata. Et iō hꝰ ē cauſa ꝙ cū in vitis ſcōꝝ legat᷑ alijs vitijs etiā luxurie demonē tēptaſſe.⁊ viſibilit᷑ in ſpecie mulieris ſanctis apparuiſſe.nūq̄ꝫ tñ eſt repertū qa de hoc vitio appareēt tēptauerit. 2º eſt notādū ut expꝛeſſe habet᷑ ī cōpendio theologie ꝙ demōes tātū abhoꝛꝛēt hꝰ facinus ꝙ poſtq̄ꝫ cōduxerint hoīem fugiunt.nec poſſunt ſtare vbi ɔmittit᷑ hoc ſcelꝰ. Et hꝰ maligni ſpūs faciūt nō ꝓpt humane nāe īnocētiā ſꝫ ꝓpter nāe ſue nobilitatē⁊ hoꝛꝛibile ſcelus ac fetidū. Et iō euenit illis ſicut illi q cloacā euacuat·q lucrū fetoꝛe nō paruo ɔmutat. 3º notādū ē ꝙ hodie valde mirādū ē qa cū ī oīnis ſcripturꝫ demonioꝝ aliꝰ ſupbie.aliꝰ foꝛnicatiōis.aliꝰ īuidie.aliꝰ

auaritie vocet̃. Nullꝰ ē q ſodomie di-
cat̃. qꝛ p ꝓprias adiuentiones ⁊ ꝓpria
deſideria ſodomite peccant. Qua de re
tanto flagitio indignatus eſt ꝯtra eos
dñs. di. Dimiſi eos ſm̃ deſideria cor-
dis eoꝝ. ibunt in adinuētionibꝫ ſuis.
qꝛ de ſodomitis raro ul' nūq̄ aliqs cō-
uertit̃. ſi ĩ tali vitio aliquātulū pſeue-
rat̃. Cor eiꝰ ſm̃ Job. 41°. ca°. indurabit̃
quaſi lapis. qui videlicꝫ nec vnctione
flectit̃ nec pcuſſiōe mollit̃. ⁊ addit̃. q̄ſi
malleator incus. Incus. n. quāto plus
malleo pcutit̃. tanto plus indurat̃. Sic
cor hoīs gomorrei cū in tali vitio lon-
ga ꝯſuetudine pducit̃. tanto amplius
indurat̃ vſqꝫ ad foueā nec blanditiis
nec increpationibus mollit̃. Ideo ſa-
piens Eccl. 3°. inqt. Cor durū male ha-
bebit in nouiſſimo. Et iō ſicut habet̃
in ſacro euangelio hodierno Joh. 6°. q̄
turba ⁊ multitudo magna ſequebat̃
xp̄m videntes ſigna que faciebat. Sic
maxima ⁊ innumerabilis multitudo
hodiernis tēporibꝫ ſeqt̃ hꝰ abhomina-
bile vitiū intātū q̄ ad explēdā ſuā li-
bidinē ducentoꝝ denariorū munera
non ſufficiunt eis. ut vnuſqſqꝫ huius
peſſimi vitij delectationē modicā qs
accipiat. A qua liberet nos ipſe Jhus
oīuꝫ gratiarū diſtributor ⁊ dator. qui
cū patre ⁊ ſpū ſancto ſuo viuit ⁊ regn̄t
in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Feria ſecūda pꝰ q̄rtā dñicā in q̄drage-
ſima. de ſacrilegio alia luxurie ſpecie. ⁊
iniquo vitio Sermo 667

OMne quod
eſt in mundo aut ⁊c. Iteꝝ
vbi ſ. Quis frēs kmĩ oībꝫ
creaturis humanis ſit ne-
ceſſaria honeſtas ⁊ pudicitia. qꝛ luxu-
ria extra ſacrū mr̄imoniū oībꝫ inter-
dicta eſt. p̄cipue tñ pmaxime ē neceſ-
ſaria perſonis religioſis cultui diuino
ſpecialit̃ mancipatis. qꝛ ⁊ ſtatus eorū
hꝰ requirit cū ordo in clericis votū cō-
tinentie includat. ⁊ ipſū votū in reli-
gioſis ad caſtitatem ppetuā aſtrīgat.
Et etiā p ſcripturā ſacrā ſpūs ſanctus
ipſos ſup alios. s. clericos ⁊ religioſos
caſtos eē admoneat. di. Exodi. 12°. Re-
nes vr̄os accingetis. Et Luc. 12°. Sint
lumbi veſtri p̄cincti. ⁊ lucerne arden-
tes in manibꝫ vr̄is. Et. i. Pet. p°. Pro-
pter qđ ſuccincti lumbos mentis vr̄e
ſobrij pfecti ſperate in eā q̄ offert̃ vo-
bis grām in reuelationē Jhu xp̄i. Et
apl's Paulꝰ. i. ad Thimot. 5°. ca°. ait. Te
ipſū caſtū cuſtodi. Et iteꝝ ad Eph. 6°.
ca°. State ḡ ſuccincti lumbos vros in
veritate. Idcirco determinatis reliqs
luxurie ſpeciebꝫ. reſtat ut in p̄ſentiaꝝ
de ſacrilegio caſtitati religioſoꝝ ⁊ cle-
ricoꝝ vitio cōtrario ⁊ ĩimico ptracte-
mus. De quo ut ordinate ꝓcedamus
qꝛ ut ait Johes. Omne qđ eſt in mū-
do ⁊c. tres conſiderationes faciemus
quarū
Prima dicet̃ deſcriptio.
Secunda v̂o dicet̃ variatio.
Tertia aūt dicet̃ punitio.

¶ Pars p̄ma huiꝰ ſermonis. in q̄ decla-
ratur quid ſit ſacrilegiū.

PRimo igitur in iſto ſermone
circa ſacrilegij deſcriptionē:
aduertēdum eſt q̄ ſacrilegiū
ſic cōmuniter diffinitur ſm̃ Ray. li°. p°.
Et ſanctum Tho. ſcđa ſcđe. q. 99. arti.
p°. Et Alex. in ſecunda parte ſūme ſue
in tractatu de ſacrilegio. in principio.

Vñ ſacrilegiũ dr̄ ſacre rei leſio. Qua-
ꝑpt̄ ſm Iſidorũ ſacrilegus dr̄ ab eo ꝙ
ſacra legit. i. furatur. uel ledit. i. violat
Dicitur autē ſacrum id qḋ ad diuinũ
cultũ ordinat̄. Et ſicut aliqd dicit̄ bo-
nũ qa ordinat̄ ad finē boni: ita illud
dr̄ diuinũ qa ordinat̄ ad cultũ dei. Et
ſic ei q̄dā reuerentia debet̄. q̄ refert̄ in
deũ. Et iō oē illud qḋ ad irreuerentiā
ptinet rerũ ſacratũ· ad iiuriā redūdat
dei: ⁊ habet rationē ſacrilegii. Idcirco
ſacrilegium ꝑut ſpēs eſt luxurie dicit̄
coitus exercitꝰ p pſonā ſacrā· utputa
clericũ ī ſacris ordinibꝫ cſtitutũ· ſiue
p religioſam aut religioſũ ad ppetuũ
dei ſeruitiũ deputatũ· ſiue p votũ cti-
nentie mancipatũ. Vel etiā ſi in loco
ſacro ſacrilegiũ cmittat̄· ſacrilegiũ dr̄
. Pro q̄ꝝ dictoꝝ declaratiōe notādũ
ē ſm Tho. vbi s̄. q. 154. arti. x°. ꝙ actꝰ
vniꝰ v̂tutꝭ uł vitii ordīatꝰ ad finē altiꝰ
aſſumit ſpeciē illius. ſicut furtũ qḋ cō-
mittit̄ ꝑpt̄ adulteriũ tranſit in ſpeciē
adulterii. Et econuerſo adulteriũ qḋ
cmittit̄ ꝑpt̄ furtũ faciendũ. tranſit in
ſpeciē furti. Manifeſtũ ē aūt ꝙ obſer-
uatio caſtitatis ſm qḋ ordinat̄ ad cul
tũ dei tranſit ī actũ religionis. ut pꝫ in
his q vouent ⁊ ſuant virginitatē. Vn̄
aptũ ē ꝙ luxuria ſm qḋ violat aliqḋ
qḋ ptinet ad cultũ diuinũ· ptinet ad
ſpeciē ſacrilegii. Et ſm hoc ſacrilegiũ
pōt poni ſpecies luxurie. Si aūt abutat̄
pſona ciūcta ſibi ſm ſpūalē cognatio-
nē cmittit̄ ſacrilegiũ ad modũ īceſtꝰ
ut inter cōpatrē ⁊ cōmatrē. Si aūt ab-
utat̄ virgine deo ſacrata inq̄ꝫtũ ſponſa
xp̄i· cōmittit̄ ſacrilegiũ p modũ adul-
terii. Inq̄ꝫtũ v̂o ē ſub cura pr̄is ſpūalis
eſt quoddā ſtuprũ ſpūale. Si violen-
tia inferat̄· erit raptus ſpūalis. Et ſic
patꝫ pars p̄ma huiꝰ ſermonis.

Pars ſecūda huiꝰ ſmōis. ī q̄ vidēda eſt
hꝰ vitii ſacrilegii multiplex varietas.

Secundo in iſto ſmone circa
ſacrilegii variationē. notādũ
eſt ſm Tho. ſcḋa ſcḋe. q. 99.
arti. 3°. vt etiā dictũ ē s̄. Pctm̄ ſacrile-
gii in h̄ cōſiſtit ꝙ aliqs irreuerenter ſe
habꝫ ad rem ſacrā. Debet̄ aūt reuerē-
tia rei ſacre rōne ſanctitatis. Et iō ſm
diuerſam rōnē ſanctitatis rerũ ſacraꝝ
qbus irreuerentia exhibet̄· neceſſe eſt
ꝙ ſacrilegii ſpecies diſtinguāt̄. Et tan
to ſacrilegiũ ē grauiꝰ quāto res ſacra ī
quā peccat̄ maiorē obtinet ſanctitatē
. Et qa tribꝫ rebꝫ attribuit̄ ſanctitas:
tribus etiā modis cmittit̄ ſacrilegiũ.
Primo in pſonis ſacris. Secūdo in
locꝭ ſacꝭ. Tertio in rebꝫ ſacris. Pri-
mũ ſacrilegiũ cmittit̄ in pſonis ſacris
q̄. s. diuino cultui ſunt dedicate. 17. q.
4. c. ī pudicas. et. c. ſe. vt ſacerdotes ⁊
religioſi moniales ⁊ clerici. Quicūqꝫ
g° c̄ tales iniuriā infert· crimen ſacrile
gii incurrit. ⁊ grauiꝰ pctm̄ q̄ꝫ fornica-
tio. 17. q. 4. c. ſicut. Eſt etiā ſacrilegiũ
tale grauiꝰ q̄ꝫ adulteriũ. ſm Ricar. ī 4°.
diſ. 35. arti. p̄. q. 5. Cuiꝰ rō eſt. qa in co-
gnoſcēdo monialē talē fit p̄iudiciũ ⁊
iiuria collegio. ⁊ violatur caſtitas fir-
mata voto quo erat ſpōſa dei. ⁊ deflo-
rat̄ v̂go. qa ſole virgines debent bene-
dici: ⁊ dehonorat̄ benedictio. Cũ vero
fornicatio vtrobiqꝫ ſit cōīs. ⁊ iiuria q̄
fit marito in violatione thori ſui· non
tantũ ponderet q̄ꝫ alia q̄ dicta ſunt in
violatione monialis: grauius pctm̄ ē
ceterꝭ paribꝫ ſacrilegiũ tale q̄ꝫ adulte-
riũ q̄ꝫuiſ poſſet eē tātũ ſcādalũ ⁊ dānũ
in adulterio ꝙ grauiꝰ eēt. Confirmat
p̄dcā Augꝰ. ī li°. ḋ ſancta viduitate di.
Plane nō dubitauerim dicere lapſas

aīas ī caſtitate ſanctioꝛe q̄ vouet̄ deo adulteris eſſe peioꝛes. h̄ ille. Et illud ē peſſimū pctm̄ oīuꝫ ſpecierū ſacrilegij. Eſt vtiqꝫ ſꝫm Alex. de ales vbi ſ. arti. 2°. ſacrilegiū inter pſonas illas vbi eſt aliq̄ cognatio ſpūalis rōne alicuius ſacramenti. 7 grauiꝰ pctm̄ q̄ꝫ ſit ſacrilegiū īceſtꝰ ex rōne ꝯſanguinitatꝭ uľ affinitatꝭ. de q̄ dictū eſt ſ. qa dignioꝛ eſt proximitas ſpūalis ꝓximitate carnali. Et ita rōne dignitatis maius videtur eē pctm̄ ꝯ illā q̄ꝫ ꝯ iſtā. qa tñ ꝓximitaſ naturalis prioꝛ eſt 7 vſioꝛ quo ad hoc videt̄ maioꝛ iniuria ex iſta pte q̄ꝫ illa. Et ita vident̄ ſe habere ſicut excedentia 7 exceſſa. Vñ dīc etiā idē doctoꝛ q̄ꝫ eadē rō ē ꝯſratū pſonaꝝ ī linea ꝯſanguinitatꝭ carnalis. 7 ꝓximitatꝭ ſpūalis Nā q̄ remotioꝛ ē in linea ſpūalis ꝓximitatis minꝰ peccat q̄ꝫ illa q̄ ꝓpinqoꝛ eſt in linea ꝯſanguinitatis. Et ſimilit̄ que remotioꝛ ē in linea ꝯſanguinitatꝭ minꝰ peccat q̄ꝫ q̄ ꝓpinqoꝛ eſt in linea cognatiōis ſpūalis. Si vō fiat collatio int̄ ſpūalē cognationē 7 affinitatē maius pctm̄ videt̄ eſſe cū fit pctm̄ carnis ꝯ ſpūalē cognationē q̄ꝫ ꝯ affinitatē. lꝫ affinitas prioꝛ eēt. qa ī lege veteri erat q̄ ſpūalis ꝓximitas que ex lege noua videt̄ initiū ſumere rōne cathecīſmi baptiſmi. 7 cōfirmationis. Eſt etiā ſacrilegiū circa pſonas cū quis ex ira iniuriā infert pſone ſacre. ſicut cū qs ī clīcos uľ religioſos manꝰ inijcit violētas. ꝯ illud ps. Nolite tāgere xp̄os meos. ut pꝫ etiā. 17. q. 4. c. ſi qs. Eſt inſup ſacrilegiū qn̄ pſona ſacra cōcupiſcitur ad poſſidēdum. puta q̄ꝫ aliqs rapiat eā vel cogat ut ſit ſibi ſꝫuus uel ancilla. uel aliqd huiꝰmōi. Vñ dicitur ſacrilegus q pſonā eccleſiaſticā ledit. 17. q. 4. c. ſicut. 7. c. qſqs. Eſt etiā ſacrilegiū illud qđ fit in iniuriā populi xp̄iani q eſt deo dedicatꝰ 7 ſanctificatꝰ puta q̄ꝫ iudei 7 pagani ꝓficiāt̄ eis. Vñ 17. q. 4. c. cōſtituit. Si qs pmiſerit iudeos officia publica exercere. velut ī ſacrilegū excoīcatio ꝓferat̄. Eſt etiā ſacrilegiū p quandā ſimilitudinē. qn̄ fit ꝯ reuerētiā pncipū. 7 maxime platoꝝ qa ſūt miſtri dei. ſicut cū qs diſputat đ pncipis iudicio. an opoꝛteat ipſū ſequi. 17. q. 4. c. ſi qs ſuadēte. et. c. nemini. vbi dicit̄. Nemini liceat de ſedis aplīce iudicio iudicare aut illiꝰ ſniam retractare. h̄ ibi. Inſup dicit̄ ſacrilegiū mālit̄ 7 p accidens oē pctm̄ a pſona ſacra cōmiſſū. Et ſꝫm h̄ inqt Ieroꝰ q̄ꝫ nuge ī oꝛe ſacerdotis ſacrilegiū ſūt uel blaſphemia. Et ſic pꝫ pmū ſacrilegiū. Secundū ſacrilegiū ꝯmittit̄ in locis ſacris. ut ſunt eccleſie cimiteria 7 huiꝰmōi. que ꝯſecrate ſūt ad honorē dei 7 ſanctificatiōꝫ hoīs ī loco ſacro cultū deo exhibente. Vñ. 2. Machab. 5°. dicit̄. Non ꝓpt̄ locū gentē. ſꝫ ꝓpter gētē locū elegit dñs. Et iō Criſoꝰ. 40. diſ. c. multi. inquit. Videte ḡ frēs quō ſedeatis ſup cathedrā. qa nō cathedra facit ſacerdotem. ſꝫ ſacerdos cathedrā. nō locus ſanctificat hoīem. ſꝫ homo locū ſanctificat. Et iō grauiꝰ pctm̄ eſt ſacrilegiū ꝯ pſonā ſacrā q̄ꝫ ꝯ locū ſacrū.

Eſt ḡ huiꝰmōi ſacrilegiū auferendo ſacrū de ſacro. uel ſacrū de nō ſacro. uľ nō ſacrū đ ſacro. ut pꝫ. 17. q. 4. c. qſqs. Itē q infringit eccłiam huiꝰmōi ſacrilegiū ꝯmittit. 17. q. 4. c. qſqs. Eſt etiā ſacrilegiū ſi qs violēt̄ fugiētē đ eccłia trahit. 17. q. 4. c. nullꝰ. et. c. ſi qs. Eſt etiā ſacrilegiū ꝓphanare loca ſacra 7 deo dicata. Vñ legit̄. 2. Machab. 6°. q̄liť Antiochꝰ rex miſit quēdā peſſimū antiochenū ad ꝯpellendos iudeos ad

idolatriã ⁊ retinebat ſcortũ ĩ tẽplo dei
Et exinde dictꝰ Antiochꝰ tẽplũ dei ꝓ-
phanãs · ꝑcuſſit eũ deꝰ plaga ĩſanabili
⁊ vermibꝫ ſcaturiebat corpus eiꝰ · cuiꝰ
fetore totus exercitꝰ grauabaṫ. ⁊ ipſe
ſacrilegus mortuus eſt. Hinc ẽ etiã ꝙ
dñs noſter Joh. 2°. ⁊ Math. 21°. expu-
lit ſacrilegos ementes ⁊ vendẽtes in
tẽplo. Tertiũ ſacrilegiũ cõmittitur
in rebꝫ ſacris. Et ſicut variaṫ diuerſi-
tas ſacrarũ rerũ · ita diuerſitas ſacrile-
giorũ inter quas ſũmũ locũ obtinent
ipſa ſacramenta qbꝫ homo ſanctificaṫ
q̃rũ p̃cipuũ eſt eucharistie ſacramẽtũ
Et iõ ſacrilegiũ qđ ꝯtra hͦ ſacramẽtũ
cõmittiṫ · grauiſſimũ ẽ inter oĩa. Poſt
ſacramenta autẽ ſecundũ locũ tenent
vaſa ſacra ad ſacramẽtoꝝ ſuſceptionẽ
vt calices ⁊ corporalia ⁊ hꝰmõi. Et etiã
imagines ſacre ⁊ ſanctoꝝ reliqe · ĩ qbꝫ
q̊dãmodo ipſe pſone ſanctorũ vene-
ranṫ uel dehonorãṫ. Deinde ea q̃ pti-
nent ad ornatũ eccl̃ie ⁊ miniſtroꝝ eiꝰ.
De hinc ea q̃ ſũt deputata ad ſuſtẽta-
tionẽ miſtroꝝ · ſiue mobilia ſiue ĩmo-
bilia. Quicũqꝫ igiṫ ꝯ qđcũqꝫ p̃dictoꝝ
peccat · crimen ſacrilegij incurrit. ſicut
illi qui abutũṫ criſmate ⁊ aqua baptiſ-
mali ⁊ oſſibꝫ mortuoꝝ ⁊ terra cimite-
rij pro ſanitate uł infirmitate. uel pro
amore ponendo inter virũ ⁊ vxorem.
⁊ etiam abutũṫ verbis ſacꝫ uel eucha-
riſtie · uel ĩ bono uel ĩ malo. Et iõ intẽ-
dere arti magice ſacrilegiũ eſt. 27. q. 2.
c. illud. Et aliũ temere rebaptiçare ſa-
crilegiũ eſt. Itẽ ſacrilegiũ eſt ĩuadere
⁊ auferre res eccleſie. 12. q. 2. in. c. pre-
dia. et. 13. q. 2. c. oblationes. et. 16. q. 1.
c. in canonibus. et. 17. q. 4. c. quia ra-
pit. et. §. ſacrilegiũ. et in. c. qſqs. Itẽ
ſacrilegiũ eſt ſi qs qđ venerabilibus
locis datũ eſt ſibi ſtuduerit retinere.

17. q. 4. c. ſacrilegiũ. Et etiam ſi qs res
eccl̃ie indebite vendit. diſ. 50. c. ſi qs
p̃ſbyter. Itẽ habẽs ſufficiẽs patrimo-
niũ ſacrilegiũ cõmittit ſi res eccl̃ie ad
ſupfluitatẽ recipit. 16. q. 1. c. qm̃. ĩ fine.
Unde ſacrilegus Jude ꝓditori cõpaṫ.
17. q. 4. c. ſi forte. et. 23. q. 4. c. inquit.
Itẽ ſacrilegiũ ꝯmittit qui beneficiũ
de manu laici recipit. ex̃ de decimis. in
c. dudũ. Et regulariter dicũṫ ſacrilegi
oẽs ĩuaſores rerũ eccleſiaſticaꝝ. ex̃ de
foro cõpe. in. c. ꝯq̃ſtus. Diciṫ etiã ſa-
crilegiũ largo mõ violatio ſacrorũ tẽ-
poꝝ. ſicut cũ qs ieiunia ab eccl̃ia ꝯſti-
tuta ſine neceſſitate uł legitima cauſa
frangit. ⁊ feſta precipua nõ cuſtodit
vacãs illicitis ⁊ ꝓhibitꝭ. ꝯ illud Leuit.
23°. De ſũt ferie dñi q̃s vocabitis ſan-
ctas. Et ſic pꝫ ps ſecũda huiꝰ ſmõis.

Pars tertia huiꝰ ſermonis. in q̃ decla-
ratur q̃ꝫ ſit graue ⁊ offenſiuũ peccatũ
ſacrilegij.

TErtio igiṫ in iſto ſmone circa
ſacrilegij offenſionem moue-
tur vnũ dubiũ vtꝝ ſacrilegiũ
ſit ſpeciale pctm̃. Ad qđ reſpõdeṫ ſm
Tho. ſcđa ſcđe. q. 99. arti. 2°. ꝙ vbicũqꝫ
inuenitur ſpecialis ratio deformitatis
ibi neceſſe ẽ ꝙ ſit ſpeciale pctm̃. quia
ſpecies cuiuſlibet rei p̃cipue attendiṫ
ſm formalẽ rationẽ ipſius · non autẽ
ſm materiã uł ſubiectũ. In ſacrilegio
aũt inueniṫ ſpecialis rõ deformitatis.
qa. s. violaṫ res ſacra ꝑ aliquã irreue-
rentiã. Et eſt ſpeciale pctm̃. ⁊ opponiṫ
religioni. Loquẽdo igiṫ de ſacrilegio
ſm ꝙ eſt ſpẽs luxurie maxime offen-
diṫ in eo deus. qđ ꝓbaṫ triplici rõne.
ꝑ͛ rõne deifice ſponſalitatis. 2° rõne
dñice ptãtis. 3° rõne ãgelice ſuitutis.

ꝑ dico ꝙ maxīa ē offenſio ī ſacrile-
gio. Et iō nō īmerito deteſtādū rōne
deifice ſpōſalitatꝭ. Nā magr̄ dignitas ē
eſſe ſpōſam alicuiꝰ regis. maior aūt eē
ſpōſam impatorꝭ. ſꝫ maximꝰ ē eē ſpon-
ſam Jhu xpi q ē rex regū ⁊ dn̄s domi-
nātiū. Hec aūt ē qlibꝫ aīa hn̄s ⁊ ꝓuāꝭ
hūilit̄ votū v̓ginitatis. Vn̄ cuilibet il-
laꝝ pfecte viuēti dicet̄ ī fine vite. Ve-
ni ſponſa xpi. accipe corona͂ quā tibi
dn̄s ꝑpauit in eīnū. Vn̄ Jeroꝰ ad Eu-
ſtochiū inqt. Qualis erit illa dies cuꝫ
tibi Maria mr̄ dn̄i choris occurret co-
mitata v̓gineis. cum pꝰ rubrū mare ⁊
ſubmerſū cū ſuo exercitu Pharaonē
tympanū tiniēs precinerit trāſitura.
Cantemꝰ dn̄o. glīoſe. n. honorificatus
ē: equū ⁊ aſcenſorē ꝓiecit ī mare. Tūc
tecla ī tuos leta volabit āplexꝰ. Tūc ⁊
ipſe ſponſus occurret ⁊ dicet. Surge ⁊
veni ꝓxima mea. ſpōſa mea. columba
mea: qa iam hyems tranſijt hymber
abijt ⁊ receſſit ⁊c̄. hꝫ ille. Vn̄ cū ꝯſecrat̄
v̓go uel bn̄dicit̄ ipſa cātat illud: Ipſi
ſū deſponſata cui āgeli ſuiūt. cuiꝰ pul
chritudinē ſol ⁊ luna mirāt̄. Repn̄tat
n. ſtatū eccl̄ie triūphāꝭ. Hic ē ꝙ Joh.
Apoc. 14°. inqt. Virgines. n. ſunt ⁊ ſe-
quūt̄ agnū qcūqꝫ ierit. qa videlꝫ xp̄m
pfecte imitāt̄ q ad integritatem aīe ⁊
corpis: ⁊ ſpūale gaudiū qđ aureola dr̄
ꝑpt̄ victoriā carniſ pfectā pcipiūt qđ
alij ſci ⁊ ſcē nō v̓gīes nō hn̄t. Hic etiā
Amb° ī li° de v̓ginitate inqt: Pulchri-
tudinē maiorē exiſtimare qs nō pōt
decore v̓ginis q͂ amat̄ a rege. ꝓbatur a
iudice. dedicat̄ dn̄o. deo ꝯſecrat̄. Cum
igit̄ v̓go ſit in magr̄ dignitate ⁊ ſcītate
ſi ī aliqđ opꝰ carnale labit̄. ſacrilegiuꝫ
ꝯmittit ⁊ magnū pctm̄ incurrit. qa le
dit rē ſacrā violando ſponſam dei ꝯſe
cratā. Tal̄ nō ītelligit quātū theſauꝝ
amittit. Et iō caute ambulandū ē. qa
ſi frāgit illud ꝑ qđcūqꝫ opꝰ carnale ir-
recuperabilit̄ amittit. ſm̄ illud Amos
5° ca°. Virgo iſrl̄ ꝓiecta ē in trā. nō ē q
ſuſcitet eā. Sup q° dic̄ Jeroꝰ. 32. q. i. ī. c
ſi Paulꝰ. Audacter dicā qa cū cūcta poſ
ſit deus. v̓ginē nō pōt ſuſcitare pꝰ rui-
nā. Pōt qdē liberare a pena. ſ. debita
ꝓ pctō. ſꝫ nō pōt coronare corruptā. ſ.
aureola v̓ginitatis. Conſidēt ğ vnuſ-
qſqꝫ q͂ğ grue ⁊ horridū pctm̄ ſit cū v̓gi-
nibꝫ ⁊ monialibꝫ cōmiſceri. qa talis ē
ꝓditor apud dn̄m dn̄antiū ⁊ regē re-
gū q fecit oīa bona ⁊ a q° tenet ea q͂ ha-
bet cuiꝰ ⁊ ſponſam ꝓditioſe corrūpit.
Deberet. n. dicē cū Joſeph. Quō poſ-
ſū h° malū facē ⁊ peccare ī dn̄m meuꝫ!
Gen̄. 39°. Et quanto ſponſus nobilior
tanto ꝯtumelia ⁊ indigr̄tio maior. Hic
Cypanꝰ in li° de v̓ginitate inqt. Si ſu-
pueniēs maritꝰ ſponſam ſuā iacē cum
adultero viderit. nōne indignat̄ ⁊ fre
mit: ⁊ p zeli dolorem gladiū portat ī
manu ſua! Et qa xp̄s dn̄s ⁊ iudex no
ſter cū v̓ginē ſuā ſibi dedicatā ⁊ ſcita-
ti ſue deſtinatā iacē cū adulr̄o cernit.
q͂ꝫ indignāt̄ eis iraſcit̄ ⁊ q͂s penas ī ſce
leſtis huiꝰmōi ꝯiūctionibꝫ cōminat̄.
Cuiꝰ ut gladiū ſpūalē ⁊ venturū iudi
cij diē vnuſqſqꝫ fratꝝ poſſit euadē. cū
cōſilio ꝓuidē ⁊ elaborare debemꝰ. hec
ille. Et. 23. q. i. §. nec aliq̄.   2° dico ꝙ
maxīa ē offenſio ſacrilegij rōne dn̄ice
ptāꝭ quā. ſ. hꝫ qlibꝫ ſacerdos. De qbꝫ
dr̄ in ps. Deꝰ ſtetit in ſynagoga deoꝝ
i. ſacerdotū. in medio aūt deꝰ diiudi-
cat. i. ſacerdotes. Vn̄ Gregꝰ ad Mau-
ritiū impatorē ſcribēs ait. Sacerdoteſ
aliqn̄ dij ī ſacris eloquijs vocāt̄: Scri
ptū eſt. n. Dijs nō detrahes. Quid ğ
mirū ē ſi illos nr̄a pietas honoret qbꝫ
in ſuo elogo honorem tribuens deos
y

appellat ipſe deus. Merito autē dñi di-
cūt ſacerdotes ꝓpt ptātē dñi quā ha-
bent. Pñt.n. panem ⁊ vinū mutare in
corp⁹ ⁊ ſanguinē dñi v̄bis ꝯſecratōis
qđ null⁹ angelus null⁹ ſcūs ī celo nec
ipſa v̄go btiſſima pōt. ſʒ ſol⁹ deus. Pñt
etiā abſoluē a pctis ut abſoluti debite
intrēt regnū celoꝝ. Vñ xi.q.3.c. abſit.
dr̄. Abſit ut qđcūqʒ ſiniſtrū de his ar-
bitremur q apl̄ico ḡdui ſuccedentes
xp̄i corpus ſacro ore ꝯficiūt. p q̊s nos
xpiani ſum⁹. q clauē regni celoꝝ habē
tes an̄ iudicij diē iudicant. h̄ ibi. Mag
ē igit̄ ptās ſacerdotū. ſʒ ſi nō viuūt ca-
ſte īmo luxurioſe. ſacrilegiū ꝯmittūt
ḡuiſſimū. qđ pʒ. quia ſūt dotati ſacris
gratijs ⁊ donis. ꝓuilegijs. officijs ⁊ be
neficijs. ⁊ ſūt vncti et ſcīficati. quorū
man⁹ ſcīficate ſūt ⁊ ꝯſecrate. Et iō ma
gis debēt eē mūdi. qa dic Greg⁹. Tāto
ḡ eē hūilior atqʒ ad ſuiendū deo ꝓm-
ptior qſqʒ debet ex munere. quāto ſe
obligatiorē eē ꝯſpicit in reddēda ra-
tiōe. h̄ ille. Quia ḡ debent dño mini-
ſtrare ⁊ corp⁹ xp̄i ſumē. tangē ⁊ alijs
offerre: debent eē mūdi ab inqnamē-
to luxurie. Vñ in p̊s. Ambulans ī via
īmaculata hic mihi miſtrabit. Quan-
tū.n. ſcel⁹ ſacrilegij patraret q vaſa ſa
cra uel ſacra manibꝫ lutoſis ꝯtīgeret.
uel an̄ lutū ꝓijceret. Sed h̄ agit ſacer-
dos luxurie vacās ⁊ ſacra cōtrectans.
Dic.n. Jero⁹. Dic mihi ſacerdos. quō
cum eiſdem labijs quibꝫ oſculatus es
filium hōīs. i. xp̄m ī ſacramēto: oſcu-
latis labia meretricis! O Juda. oſcu-
lo filiū hominis tradis. i. ſimilis es ei.

3° qꝫ ḡuiſſima ſit offenſa ſacrilegij:
oñdit rōne angelice ſuitutis. Nā mi-
niſter dei ſiue ſu⁹ rōne officij angelus
dicit̄. qa officiū angeloꝝ ē miniſtrare
deo. ſcđm illud p̊s. Qui facis angelos
tuos ſpūs ⁊ miſtros tuos ꝛc. Ad Heb̄
p̊. Oēs adminiſtratorij ſpūs ſūt. ſ. ange
li. Et iō cū tota vita clerici ul̄ religio-
ſi ē deputata ad ſeruitium dei ꝓcipue
dicūtur miniſtri ⁊ ſerui. pʒ. iz.q.i.c.
cleric⁹. Seruire aūt deo regnare ē. ſm
Greg. ⁊ ī ſignū regie dignitaƭ portāt
religioſi coronā capillorū ī capitibus
ſuis. Magna dignitas ḡ ē die noctuqʒ
ſuire tanto dño. Sed ſi dñi tꝑales vo-
lūt habē ſuos qui corā eis miniſtrēt
mūdos ⁊ nitidos. ſicut legit̄ de Nabu
chodonoſor q fecit eligē ex hebreis iu
uēculos nobiles ſine macula ad ſerui-
endū ei q fuerūt Daniel. Anania. Aça
ria. Miſael. Daniel. p̊. Quanto magis
xp̄s dñs q ē fons mūditie ⁊ puritatis
vult habē miſtros puros ⁊ īmacula-
tos. Quicūqʒ ḡ clericus uel religioſus
ꝯmittēs ſacrilegiū p op⁹ luxurie vitu
perat miſteriū ſuū ⁊ ḡuiſſime peccat.
qa luxuria reddit eū ſordidū ⁊ īmun-
dū. ⁊ en religioſi ſunt q̄i oculi colūbe
ſup riuos aq̄rū q debent eē puri a ſor-
dibꝫ ut digni ſint miſtrare corā tāto
dño. qa legit̄ Leuit. zi°. Hō q habue-
rit maculā nō accedet ad miſteriū dei
ſui. Et Oſee. 8°. Fact⁹ ē iſrl̄ q̄i vas im-
mūdū ī nationibꝫ. Sūt ⁊ alia multa
q̄ pñt adduci ad h̄ ꝓpoſitū q̄ cā breui
tatis omitto. qa in ſermonario de re-
ꝓbatiōe vitioꝝ: ubi etiā tractabit̄ de
punitiōe ſacrilegij iſta diffuſi⁹ apient̄
Vñ in euāgelio hodierno Joh. z° ca°. p
ſilitudinē tēpli mālis pōt figurari tē-
plū ſpūale. Nā aſcēdit Jhus ierl̄mā. ⁊
īuenit ī tēplo vendētes oues ⁊ boues
⁊ nūmularios ſedētes ꝛc. Et his q co
lūbas vēdebāt dixit. Auferte iſta hīc
⁊ nolite facē domū prīſ mei domū ne-
gociatiōis. Ita pōt dici oībꝫ religioſis
clericis ⁊ monialibꝫ: Nolite facē corp⁹

⁊ aīam veſtrā domū īpudicitie ⁊ meretriciā ut ad coronā caſtitatis puenientes cū vgine vginū ⁊ filio ſuo ī ppetuū gaudē poſſitꝭ. q cū prē ⁊ ſpū ſancto ſuo viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculoꝝ Amen.

❡ Feria tertia pꝰ quartā dñicā in q̄dragesima. de filiab; luxurie. ꝑ in particulari ⁊ generali ſimul. Sermo 67ꝰ

OMne quod eſt in mūdo ꝛc. Iterū ubi ſ. Quis frēs cariſſimi peccatū fornicationis ⁊ luxurie nō ponat̄ p ſe grauius oīuꝫ pctōꝝ īmo multa alia ipſū excedāt. Attn̄ reſpectu ſue male generatiōis ḡuiſſimū videt̄. Sūt. n. plerūq; peiora q̄ ab ipſo luxurie vitio ꝓcedūt q̄ ipſū met ſolū. Qua de re volens materiā iſtā pfecte nucleare: deſtinā ad ipſiꝰ libidinis ſpeciebꝫ congruū videt̄ ut de filiab; ſuis aliq̄ ↄpendioſe ptractemꝰ. Nā ſcḋm Greg. 31ꝰ liꝰ moral. octo ſūt filie a maledicta luxuria ꝓpagate. s. cecitas mētis. incōſideratio. īconſtantia. pcipitatio. amor ſui. odiū dei. affectus pſentis ſeculi. horror ſiue deſpatio futuri. Et ſi q̄ alie ponūt̄ ab Iſidoro. ut ſtultiloquiū. ſcurrilitas ⁊ hꝰ modi. ad pdicta reducūt̄. Et q̄uis iſta pctā notata oriant̄ aliqñ ex aliis pctīs. frequētiꝰ tn̄ ⁊ coīus ex luxuria. ⁊ iō filie eius dicūt̄. De qb; iſto modo tractandū ē ut pretermiſſo odio dei ⁊ deſpatiōe. de qbus tractabit̄ ī ſmonatio de q̄tuor vitiis: in iſto ſermōe. qa ut ait Iohēs. Oē qḋ eſt in mūdo ꝛc.

ꝑ de ſufficientia oīuꝫ in coī.

2ᵒ de cecitate mentis in pticulari.

3ᵒ de inconſtātia in ſingulari. Deinde in ſequētib; ordinate ꝓcedēdo de reliquis ſufficient̄ deſcribemus.

❡ Pars pma huiꝰ ſmonis. in q̄ aſſignat̄ rō ⁊ ſufficientia oīuꝫ pdictarū filiarū luxurie.

PRimo igit̄ in iſto ſmone aduertendū eſt q; rōnē iſtaꝝ filiarū aſſignat btūs Tho. ſcḋa ſcḋe. q. 153. arti. 5. ⁊ Alex. de ales. ubi ſ. di. q; qñ īferiores potētie vehement̄ afficiūt̄ ad ſua obā. ↄueniēs ē q; ſuperiores īpediant̄ ⁊ deordinēt̄ ī ſuis actibus. Per vitiū aūt luxurie maxīe appetitꝰ inferior. s. ↄcupiā vehementer intēdit ſuo obō. s. delectabili ꝓpt̄ vehementiā delectatiōis. Et iō ↄueniēs ē q; p luxuriā maxime ſupiores vires deordinent̄. s. ratio ⁊ volūtas. Sunt aūt ratiōis q̄tuor actus ī agendis. ꝑ qdē ſimplex intelligētia q̄ apprehendit aliquē finē ut bonū. Et hic actꝰ īmpedit̄ p luxuriā. ſm illud Daniel. 13ᵒ. Decepit te ſpecies: cōcupiā ſubuertit cor tuū. ⁊ q̄tū ad h̄ ponit̄ cecitas mētꝭ 2ꝰ actus ē iudiciū de agendis. Et hic etiā īpedit̄ p luxuriā. Vn̄ Daniel. 13ᵒ. dicit̄ de ſenib; luxurioſis. Auerterūt ſenſū ſuū ut nō recordarent̄ iudicioꝝ iuſtoꝝ. ⁊ q̄tū ad hoc ponit̄ incōſideratio. 3ꝰ aūt actꝰ ē pceptū cōſideratiōis uel ratiōis de agēdo. qḋ etiā impedit̄ ex īpetu cōcupie ne exequat̄ hō illud qḋ iudicio ratiōis decreuit ēē agendū ⁊ q̄tū ad hoc ponit̄ inconſtantia. 4ꝰ actus ē ↄſiliū de his q̄ ſunt agēda ꝓpt̄ finē. Et hic etiā īpedit̄ ꝓpt̄ ↄcupiam luxurie. Vn̄ Terentius in eunucho loquēs ḋ amore libidinoſo ait. Que res in ſe neq; cōſiliū neq; modū h; vllū: eā cōſilio regē nō potes. Et q̄tuꝫ ad h̄

ponit̃ p̃cipitatio que ĩportat obtracta
tionẽ ↄſilij. Ex pte aũt volũtatis eſt
duplex act⁹ inordinat⁹. Prim⁹ ẽ appe-
titus finis. ⁊ q̃ntũ ad h̃ ponit̃ amor ſui
inq̃ntũ .s. inordinate ſeipſũ diligit. Et
p oppoſitũ ponit̃ odiũ dei inq̃ntũ p̃hi-
bet delectationẽ quã cõcupiſcit q ĩor-
dinate ſe amat. Et iſte due filie ſimul
ſociate ſũt. Nã ſm Aug. iſti duo amo-
res duas ciuitates ↄdiderũt. cũ modo
aliq̊ ſil' ſtare nõ p̃nt. Hinc Math. x° ca°.
dñs ait. Qui nõ accipit crucẽ ſuã ⁊ ſe-
quit̃ me nõ ẽ me dign⁹. Quã igit̃ cru-
cem accipiet q ex amore carnali ſuo ſe
cũcti voluptatib⁹ p̃bet? Et quõ luxu-
rioſus cũ amore ſuo deũ amabit q mẽ
bra ſua membra meretricis facit? Vñ
Iſidor⁹ ait. Int̃ cet̃a ſeptẽ vitia fornica
tio maximi ẽ ſceleris. qa p carnis ĩmũ
diciã templũ dei violat. ⁊ tollens mẽ-
bra xp̃i facit mẽbra meretricis. Ali⁹
appetit⁹ ẽ eorũ q̃ ſunt ad finẽ. ⁊ q̃ntũ ad
h̃ ponit̃ affectus p̃ntis ſeculi ĩ q̊ .s. ali-
qs vult frui voluptate. Et p oppoſitũ
ponit̃ deſpatio futuri ſeculi. qa dũ ni-
mis detinet̃ carnalib⁹ delectationib⁹
ad ſpũales puẽire nõ curat ſ; faſtidit.
Et iſte due vtiq; ſimul ſociate ſũt. qa
luxurioſi carnalitates affectãtes ſup-
nam gloriã ſperare nõ audẽt. qa teſte
Greg̃. Illos nulla expectat gl'ia ĩ qb⁹
nõ fuerũt laborioſa certamina. h̃ ille.
Et ſic p; ps p̊ma hui⁹ ſermonis.

¶ Pars ſecũda hui⁹ ſmonis. in qua tra-
ctat̃ d' cecitate mẽt p̊ma luxurie filia.

SEcũdo ĩ iſto ſmone tractan-
dũ ẽ de cecitate mẽtis q̃ ĩ hoc
ↄſiſtit cũ qs ita mẽte dedit⁹ ẽ
⁊ occupat⁹ circa mũdana ⁊ p̃cipue cir
ca carnalia opera q nefcit cogitare de
deo eligẽdo ipſũ ut vltimũ finẽ ſuorũ
operũ. nec d' aliis ſpũalib⁹ reb⁹ p̃pter
ĩmerſionẽ in carnalib⁹. Ad q̊rũ noti-
ciã dictorũ notãdũ ẽ q triplex ẽ ceci-
tas. Prima cecitas eſt in ſupnãli anĩo
intuẽdo. Secũda cecitas ẽ ĩ neceſſaria
neſciẽdo. Tertia cecitas ẽ in ſalutaria
nõ eligẽdo. Prima g̊ cecitas ẽ ĩ ſup-
nãlia nõ intuendo. De qua ait Greg⁹
Cec⁹ ẽ q lumẽ ſupne cogitatiõis igno
rat. Ad cui⁹ dicti declarationẽ notan-
dũ ẽ ſm doc. q cecitas mẽtis ẽ p̊uatio
ei⁹ qđ ẽ p̊ncipiũ ĩtellectualis viſiõis.
Hoc aũt p̊ncipiũ ẽ triplex. Primũ ẽ
lumẽ ratiõis nãlis. de q̊ dr ĩ p̊s. Sig̃tũ
ẽ ſup nos. i. ĩpreſſũ ĩ pte ſupiori in aĩa
lumẽ vult⁹ tui dñe. Dicitur aũt ratio
vult⁹ dei. qa ſicut p vultũ vn⁹ hõ ẽ ſi-
milis alt'i. ita per rationẽ ſum⁹ ſimiles
deo. Et ſicut p vultũ ↄg̊ſcim⁹ hoĩem.
ita p ratiõ; cog̊ſcim⁹ q̃ agẽ debeam⁹.
Secũdũ lumẽ ẽ habituale ſupadditũ
lumini ratiõis nãlis. s. lumen gr̃e. De
quo põt ĩtelligi illud p̊s. In lumĩe tuo
s. gr̃e videbim⁹ lumẽ. s. gl'ie. Et h̃ in-
terdũ p̊uat̃ aĩa p pctm̃ mortale. De q̊
Sap. 2°. Malitia excecauit eos. Tertiũ
p̊ncipiũ viſionis ĩtellectualis ẽ aliqđ
p̊ncipiũ ĩtelligibile ut dic Aug⁹ p qđ
ĩtelligit aĩa: cui mens hoĩs põt inten-
dere ⁊ nõ intendẽ. Q aũt nõ intendat
p̃cedit ex h̃ q h; ſpontanee voluntatẽ
ſe auertentẽ a cõſideratiõe illi⁹ p̊nci-
pij. qñ qdẽ ſe occupat circa ea q̃ magi
diligit. Et vtroq; modo cecitas iſta ẽ
ſpãle pctm̃. Et qa ut dr ĩ ethic. vnuſ-
quiſq; ea in qb⁹ delectat̃ opat̃. ex eo q
delectatio facit applicare intentionem
ad op⁹. Cõtraria v̊o. s. in qb⁹ non de-
lectat̃: neq̃q; vl' debilit̃ opat̃. Hinc ẽ q
cũ delectatiões veneree ſint maxime
inter delectationes corpales intentio

hoīs p vitiū luxurie qđ ē circa hmōi delectatiōes maxime applicat ad corporalia. ⁊ p ɔ̄ns debilitat opatio mentis circa ītelligibilia. Et ſic ponitur cecitas mētis filia luxurie q̄ excludit cognitionē guſtatiuā ſpūaliū bonorum iuxta illud ps. Supcecidit ignis. s. luxurie. ⁊ nō viderūt lumen. s. ſpūaliū bonoꝝ. Secūda cecitas ē in neceſſaria neſciendo q̄ ppe dicit cecitas ignorantie. De q̄ ignorātia ſatis dictū ē ſ in tractatu de pctō in gnāli in illa cōſideratiōe de aggrauatiōe pctī. Sed tñ ad maiorem ⁊ clariorē noticiā ipſius ignorantie hic breuit aliqua deſcribamus. Eſt aūt triplex igrātia. s. ignorātia iuris hūanalis. igrātia legꝭ diuinalis. igrātia opis ɔtingibilis. Prima ḡ igrātia dr iuris hūanalis q̄ ē ignorantia legū ⁊ ordinationū q̄ facte ſūt ab hoīb ecclesiaſticis uel ſecularibus ſicut ſūt leges canonice facte a ɔcilijs uel a ſūmis pōtificib que obligāt oēs catholicos cū fiāt vtilit. uł facte a p̄latis īferioribus q̄ obligāt tm̄ ſubditos eius. Leges etiā ciuiles facte ab īperatorib uł a ppijs ciuitatib. ut ſūt ſtatuta cū huimōi ligēt cū iuſta ſint ī foro ɔſcie oꝫ q ſciāt. alit ſeruari nō poſſūt. Et iō q talia igrat. cecus dici pōt. ⁊ nō ſine culpa. Vñ Yſa. 5. dicit. Propterea ductus ē captiu pp̄ls me. quia nō habuit ſciam. s. agēdoꝝ. pꝫ diſ. 37. § fi. Quedā aūt ordinatiōes ſūt q̄ cōcernūt aliqs pticulares ſtat hoīuꝫ ut q̄ ptinēt ad debitā miſtratiōeꝫ ſacroꝝ ⁊ has debent ſcire curati. alias iſta neſciendo pctm̄ ē. pꝫ diſ. 38. c. ſi laici. Secūda igrantia dr legis dīnalis q̄ facit hoīem cecū ſpūalit ⁊ neſcire q̄ hñtur ī ſcripturis ſacris ptinētia ad pcepta ⁊ bonos mores. Ipſa ſiqdē ſcriptura cōtinet qcqd ptinet ad ius nāle. Nā illa duo pcepta iuris nālis. s. Qđ tibi nō vis fieri ⁊c. ⁊ illud. Quecūq vult ut faciāt vob hoīes ⁊c. hñtur ī ſcriptura ſacra. Primū eſt Thob. 4. Secūdū eſt Math. 7. et Luce 6. Decalogus etiā q̄ ē de iure nāli hr Exo. 20. Dicit etiam Gratian .i. q. 4. circa finē. ⁊ Alex. de ales ī ſecūda pte ſūme ſue in tractatu de igrantia q igrantia iuris naturalis oīb adultis dānabilis ē. Et de h ītelligit illud apłi .i. Cor. 14. Ignorans. s. ea q̄ ſūt de iure nāli. igrabit. s. a deo. i. repbabit. Et illud Greg. Qui ſtult fuit ī culpa. s. ignorās. ſapiēs erit ī pena. diſ. 38. c. q ea. Quí ḡ igrat ea q̄ ſūt legis dīne necīa ad ſalutē. ut pcepta ⁊ articulos fidei q̄ ſūt p̄dicata ⁊ publicata p orbē. ⁊ pcepta legꝭ nāe. ⁊ q contra ipſa facit. non excuſat a culpa. Vñ dicit Greg ī moral. Qui ea neſciūt q̄ dei ſūt. neſciūt. i. repbantur. Et Ierō 16. q. i. ⁊. c. ſi cupis. ait. In his q̄ ptinēt ad ius dīnū ut precepta ⁊ articuli patrū diſtat a vitijs decipi uł decipi poſſe xpianū. h ibi. Tertia igrantia dr facti que excuſat niſi qs det operā rei illicite. ⁊ adhibeat ſufficientē diligentiā. Et intelligenda ē ſic regula iuris. Ignorātia facti nō iuris excuſat. ex de re. iud. lib 6. Et ut dicat qs pbabilit igrare ut excuſet. dicit glo. i. q. 4. circa finē q reqritur q nō ſit nimis ſcrupuloſ ⁊ curioſus. nec q ſit nimis negligens in inqrendo. ff. de iud. ⁊ fac. igno. nec ſupina. Si qs ḡ dat operam rei illicite vnde ſequit aliqđ malū qđ neſcit. nō excuſat: puta ſi qs ludit ad ſaxa uel cum gladio. ⁊ inde pcutit aliquē quē nō videt ⁊ ignorat. nō excuſaretur a pctō. pꝫ. 15. q. i. c. inebriauerūt. ubi habetur q nō fuit excuſatus

Loth cū neſciēs filias eē ſuas ɔcubuit cū eis. quia dedit operam rei illicite.ſ. ebrietati. ℟. ut illa igrantia facti excuſet oportet ꝙ adhibeat debita diligētia. Vn̄ ſi qs aptādo tectū dom⁹ ꝓijcit tegulas fractas ī via qd̄ ī ſe ē opa licita. ſed nihil dicit nec ſignū ponit. ꝓpt̄ qd̄ aliqs tranſit iuxta neſciēs op⁹ ⁊ ex tegula ab illo ꝓiecto frāgit caput illi neſciēs aliquem trāſire inde certe nō excuſaretur a culpa nec a pena. Vn̄ nec iudei excuſantur ꝙ crucifixerunt xp̄m qa neſciebāt ipſū eē xp̄m. ⁊ hoc qa nō adhibuerūt debitā diligētiā ut dic Gratian⁹. i.q.4.c.fi. circa finē. Sic̄ ſi p̄latus uel pat̄ familias neſcit crimina māifeſta ſubditoꝝ qa nō adhibet diligētiā ad inqrendū. ⁊ ſic nō punit nō excuſat. ſicut nec Hely nō puniēs pctā filioꝝ. i. Reg. 3°. et 4°. Vn̄ ē regula iuris ex̄ de re. iur. l. c. q̄uis. Nō pōt eſſe iuſta excuſatio paſtoris ſi lup⁹ comedit oues ⁊ paſtor neſcit. Sed aduertēdū circa predicta ſm̄ Alex. ī ſecūda parte ſūme ī tractatu de igrātia ꝙ triplex ē igrantia. ſ. igrātia craſſa. ignorātia affectata. ⁊ igrātia īuincibilis. d̄ qbus habes ſ̄ ī tractatu de pctō in generali ī illa ɔſideratiōe d̄ aggrauatōe pcti. Qui g̊ neſciūt que ſūt legis hūanalis nec intelligūt q̄ ſūt legis dīnalis ī tenebris ambulāt. Tertia cecitas eſt ī ſalutaria nō eligēdo. cū videl3 qs ɔg̊ſcit eē malū qd̄ vult facē ⁊ tn̄ facit. qd̄ nō pōt eē niſi qa ⁊ ſi ī vl̄i ɔg̊ſcit eē malū fornicationē. furtū. homicidiū. ⁊ h⁹mōi: tn̄ ī pticulari illi⁹ actum nō agnoſcit eē malū ſ3 videt illud eſſe bonū. Nam Dyo⁹ ait. Null⁹ ītendēs ad malū operat. De talib9 pōt dici illud ps. Oculos habēt ⁊ non videbūt. Hn̄t qdē oculos ad cognoſcēdū ī vl̄i ſ3 non videt illud eē malū ī pticulari. Nam ut dic ph̄s p̊ ethicoꝝ. Oīs mal⁹ ē ignorās. Et talis igrātia nō ē ſpeciale peccatū ſed circūſtātia que reqrit ī quolibet pctō. Et ad idē facit quod dr̄ in ꝓuerbijs. Errant q opant malū. In h̊ ē error. qa videt ei q malū agit detētus paſſione uel habitu vitioſo tūc bonū agē. Qui aūt iam īcurrit cecitatē ſpiritualē. imitet cecū q ſedebat ſec⁹ viā ⁊ mēdicabat. ⁊ clamās ad Ihm ut videret. lumē recepit. Luce 18°. Et ſic p3 qd dicēdū ſit de cecitate mēt. patetq3 ps ſecūda hui⁹ ſermōis.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermōis. in qua tractat̄ de īconſtantia alia luxurie filia.

Tertio ī iſto ſermōe tractādū ē de īconſtātia alia luxurie filia. De qua ut ordine cōgruo ꝓcedamus tria tm̄ ānotabim⁹. quarū Primū dicet deſcriptio. Secūdū āt dicet ꝓductio. Tertiū aūt dicet ꝓceſſio.

Qt̄ū ad p̊mū notādū ē ſm̄ Alex. d̄ ales ī ſecūda pte ſūme. in tractatu luxurie. ⁊ ſm̄ Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. 53. arti. 5°. ꝙ īconſtātia īportat receſſū a bono ꝓpoſito. Determiatio aūt hui⁹ receſſus pncipiū h3 a vi appetitiua ſeu a voluntate. Nō. n. qs recedit a p̊ori bono ꝓpoſito niſi ꝓpter aliqd qd̄ ei īordinate placet. Et iſte receſſus non ɔſūmat niſi p defectū ratiōis que fallit ī h̊ qa cum poſſet reſiſtē īpulſui tēptationū ſeu paſſionū. id qd̄ recte acceptauerat dimittit nō reſiſtēdo. ⁊ h̊ ē ex debilitate ipſius ratiōis que ſe nō tenet firmiter ī bono cōcepto. Et iō īconſtantia q̄tū ad ſui cōſūmationē ptinet ad defectum ratiōis. ſicut oīs rectitudo ratiōis practice pertinet aliqualit̄ ad

prudētiā: ita oīs defect⁹ ei⁹dē ptinet ad īprudentiā. Et iō inconſtantia ſm ſui ɔſūmationē ptinet ad īprudētiā. Et ſicut pcipitatio defectus ē circa actū ɔſilij. incōſideratio circa actū iudicij: ita incōſtantia ē defect⁹ circa actū pcepti. q actus ptinent ad prudentiā. Ex hoc n. aliqs dicit̄ incōſtans qa ratio deficit ī pcipiēdo ea que ſūt ɔſiliata ⁊ iudicata. Eſt aūt pctm̄. qa cū ad prudentiā ptineat pferre maius bonū minori bono. p ɔſequēs deſiſtē a meliori bono. s. iam ppoſito qd̄ fit p incōſtātiā ptinet ad īprudentiā. ſ prudentia ē ṽtus. ḡ īprudētia que ſibi ɔ̄riatur ē pctm̄. Et ſic p₃ primū de incōſtantia.

Qtū ad ſecūdū aduertendū eſt ſm Alex. de ales in ſecūda pte ſūme ſue ī tractatu de filiab⁹ pctōꝝ de filiab⁹ luxurie arti. 2°. ꝙ q̄uis īconſtātia idem videat̄ eē qd̄ inſtabilitas uel ingetudo mentis q̄s ponit Iſidor⁹ filias accidie. attn̄ incōſtantia recte dicit̄ eē luxurie filia. qa nō eſt idē incōſtantia ⁊ ingetudo mētis ſiue inſtabilitas. Inconſtātia. n. ē que ſtatū ī bono īpedit ppter aduerſa ⁊ ɔ̄ria voluntati carnis q̄ nolum⁹ ſuſtinē. Ingetudo ṽo mēt ⁊ inſtabilitas corpis ſūt ppter pſpera adipiſcēda. Et iō dicitur incōſtātia a Greḡ in moralib⁹ filia luxurie. nō qa nō cauſet̄ ex alijs vitijs: ſ qa luxuria totalit̄ extinguit vſū ratiōis. Incōſtā tia aūt q̄tū ad ſui ɔſūmationē ut dictū ē ptinet ad defectū rationis. Unde phs dic in ethicis ꝙ incōtinēs ɔcupiē totalit̄ nō audit ratiōnē. Pertinet aūt ad īconſtantiā defect⁹ intelligentie ſolertie ⁊ puidētie que ſūt ptes ītegrales prudētie. Intelligentia aūt nō ſumit̄ hic p vi ītellectus. ſ ē quedā recta eſtimatio de aliq̄ pticulari fine. Solertia eſt qn̄ ex īprobis occurrit aliqd agendū ſubito inuenire quod ɔuenit opi. Prouidētia ṽo ē reſpectu alicui⁹ diſtātē ad ea q̄ ī pn̄ti occurrūt ordināda. Deficē aūt ī eiuſmōi ptinet ad īcōſtātiā. Et iō Aug⁹ ī li° ɔ̄ Iulianū ubi allegat Amb°. ī li° de phia. ſic ait. Mat vitioꝝ oīu₃ ē īcontinētia. q̄ etiā licita ṽtit ī vitiū. h̄ ille. Et ſic p₃ ſecūdū de īconſtantia. Qtū ad tertiū ſciendū ē ꝙ īconſtātia. i. nō pmanere firmus ī ppoſito boni quod determiauit agendū ſed ab eo recedere. ex triplici cauſa pcedit. p̄ ex īordinata affectiōe. Dū n. afficit̄ hō inordinate ad iſta terrena diuitias voluptates ⁊ hui⁹mōi: īconſtās efficitur ⁊ deficit a bono ppoſito. Affectio etiā īordinata ad ppinquos facit hoīes īconſtantes ⁊ recedē a ppoſito bono pfectiōis aſſūpto. Un̄ Greg⁹ 2° li° moral. inqt. Sūt pleriq₃ q nō ſolū aliena appetūt veꝛ etiā oīa que poſſederant ī mūdo derelinquūt. ſemetipſos ɔtēnūt. nullā pn̄tis vite gloriā reqrūt. Ab h⁹mōi ſe actiōib⁹ ſepant ſ tn̄ adhuc vīculo carnalis cognatiōis obligati dū amori ppinqtat̄ idiſcrete deſeruiūt. ad ea ſepe p affectū cogitationis redeūt q̄ iam cū ppo deſpectu ſubegerūt. Cūq₃ plus q̄ necc̄ē ē carnis ppinq̄s diligāt. retracti exteri⁹ a corpis pente diuidūt̄. Nā ſepe quoſdam videm⁹ mundū ⁊ ope ⁊ pfeſſione reliqſſe. ⁊ tn̄ p īordinato affectu ppinquoꝝ ptoria irrūpere. terrenarū rerū iurgijs vacare. libertatē intime qetis relinquē. ⁊ mūdi ſtudia iam retracta repare. h̄ ille. 2° pcedit incōſtantia ex horrida tribulatione. Quis. n. ppo nat qs firmit̄ ſe habere in bonis opib⁹ ⁊ nō declinare a rectitudine ppter q̄cūq₃ aduerſa ſibi occurrētia. tamē qn

incipit pati anguſtias ⁊ dolores rece-
dit a bono ꝓpoſito aſſentiēs alicui ma
lo ut euadat mala īminētia. pꝫ exem-
plū ī Petro q negauit xp̄m. Qui ḡ ni
mis timēt ⁊ horrēt aduerſa: hi nō ſūt
apti ad vincēdū īimicos ſpūales. Nā
ſcūs Iuſtin⁹ medic⁹ ſubſtituerat mul
ta martyria ɔſtant̄ pati ꝑ fide xp̄i. ſed
ductus ad decollādū cepit expaueſcē
⁊ q̄i a ꝓpoſito recedē. ſ; cōfortat⁹ v̂bis
ſcī Vitalis reſūpto vigore ſpūs mor-
tem ſuſcepit. Et iō Apoc. 2°. dr̄. Eſto
fidelis vſq; ad mortē ⁊ dabo tibi coro
nā vite. 3° ꝓcedit īconſtātia ex ſub-
tracta delectatiōe. Cōtingit aūt ꝙ ali-
qs aſſuet⁹ ɔſolatiōib; mūdi ɔpūctus
abſtinē ꝓponit a vitijs ⁊ firmit̄ pma-
nere in via v̂tutū. ſ; tactus triſticia de
ſubtractiōe ɔſuete delectationis rece-
dens p h̄ a cōcepto ꝓpoſito boni īcon-
ſtans efficit̄. Vn̄ Iac. 4°. dr̄. Vbi çelus
i. amor īordinatus. ibi ⁊ cōtentio. ibi
inconſtantia. ibi ⁊ oē opus prauū. Et
videt̄ h̄ vitiū ptinē ad ſpāle pctm̄ qđ
dicit̄ mollicies. Dicit. n. ph̄us 7° ethi-
coꝝ ꝙ mollis dicit̄ q recedit a bono p
triſticias cauſatas ex defectu delecta-
tionū. vn̄ pſeuerātie oppōit̄. Pro cui⁹
declaratiōe dīc btūs Tho. ſcđa ſcđe. q
137. ꝙ laus perſeuerantie in hoc conſi-
ſtit ꝙ aliqs nō recedit a bono ꝓpoſito
ꝓpter tolerantiā diuturnā difficiliū
⁊ laborioſoꝝ cui opponit̄ directe ꝙ ali
qs de facili recedat a bono ꝓpt̄ aliqua
difficilia q̄ ſuſtinē nō pōt. ⁊ hoc ptinet
ad rōnē molliciei. Nā molle dicit̄ qđ
facile cedit tangēti. Nō aūt iudicat̄ ali
qs mollis ſi cedat aliq̄b; valde īpellen
tib;. Vn̄ ph̄s dīc 7° ethicoꝝ ꝙ ſi quis a
fortib; ⁊ excellētib; vincit̄ uel triſtat̄
nō ē mirabile ſ; cōdonabile ſi ɔ̄tēdit.
Moll̄ ḡ ꝓp̄e ē q recedit a bono ꝓpt̄ tri

ſticiā cauſatā ex defectu delectatiōis.
Eſt aūt h̄ vitiū diuiſū ⁊ diſtinctū ſpē
a vitio molliciei qđ ptinet ad luxuriā
⁊ opponit̄ caſtitati. iſtud autē ptinet
ad incōſtantiā ⁊ opponit̄ pſeuerātie.
de quo dicit̄ ꝓ̂. 18°. Qui mollis ⁊ diſ-
ſolut⁹ ē ī ope ſuo: frat̄ ē ſua opa diſſi-
pantis. Idcirco ſaluator nr̄ nec ex hor
ridis tribulatiōib; nec ex deficiētib;
mūdi delectatiōib; a bono ope deſi-
ſtebat. Vn̄ in euāgelio hodierno Ioh.
7° ca°. rep̄hendebat iudeos di. Nonne
Moyſes dedit vob̄ legem? ⁊ nemo ex
vobis facit legē. Et ut oſtēdēt ꝙ ſcie-
bat ꝙ querebāt ipſū iudei int̄ficē nec
ꝓpter h̄ a bono opere deſiſtebat. Vn̄ ⁊
dicebat. Quid me q̄ritis interficere?
Et in fine euāgelij dicit̄. Querebāt ḡ
eū apprehendē. ⁊ nemo miſit ī eū ma-
nus: qa nondū venerat hora eius. De
turba autē multi crediderūt in eū. In
quē ⁊ nos credētes conſtant̄ benefa-
ciem⁹. ut tp̄e ſuo metam⁹ grām ī p̄nti
⁊ gloriā in fut̄o ſeculo ſeculoꝝ. Amen

Feria q̄rta p⁹ q̄rtā dn̄icā. de īconſide-
ratiōe alia luxurie filia. Sermo. 68⁹

OMne quod
eſt ī mūdo aut ē ɔcupiſcē-
tia carnis. aut cōcupiſcētia
oculoꝝ. aut ſuperbia vite.
Iteꝝ ubi ſ̄. Conſequent̄ in ordine no-
ſtro fratreſ cariſſimi reſtat tractare de
inconſideratiōe alia luxurie pūerſa ⁊
pnitioſa filia nō ꝙ ſolū ꝓcedat ab ea ſ;
etiā ab alijs. Sed ponit̄ a Greḡ filia lu-
xurie. quia ptinet ad effectū prudētie
ſeu ei ɔtrariat̄ q̄ꝫtū ad illū actū q ē iu-
dicare q eſt actus ratiōis. Delectatio
aūt ⁊ p̄cipue q̄ eſt ī venereis abſorbet

totalit̃ rationē.⁊ corrūpit eſtimatiōeȝ
prudētie. Et iō ponit̃ filia luxurie.⁊ ē
ſociata cū cecitate mētis.qa cum luxu
rioſus ratiōis oculū pdit·ſine aliq̄ cō-
ſideratiōe oīa ſua negocia facit·vnde
ſequūt̃ poſtea mala mlta·maxīe qa p
momēto miſrime delectatiōis amit-
tit qs gaudia ſupne felicitatis q̄ ſum-
ma puerſitas ab oībus putari debet.
Vn̄ Aug⁹ ait. O quāta iniqtas quan-
taqȝ puerſitas ut aīam quam xps ſuo
ſanguīe redemit luxurioſus qſqȝ ppt
vni⁹ momēti delectationem diabolo
vendat ⁊ tradat.h̄ ille.Et iō incōſide
ratio ē pctm̄.qa ꝯ prudētiā. De q̄ in-
cōſideratiōe ī pn̄ti tractare volētes:
qa ut ait Johes. Oē q̄d ē in mūdo ꝛc.
tres cōſideratiōes faciemus·quaꝝ
Prima dicet̃ deſcriptio.
Secūda aūt dicet̃ declaratio.
Tertia v̄o dicet̃ variatio.

¶ Pars pⁱma hui⁹ ſmonis. in q̄ declarat̃
qd ſit inconſideratio.

PRimo igit̃ in iſto ſmone no-
tandum ſcd̄m Tho.ſcd̄a ſcd̄e
q.53.arti.4°.ꝙ inconſideratio
īportat actū intellectus v̄itatē rei ītu-
entis.Sicut aūt inqſitio ptinet ad ra-
tionē·ita iudiciū ptinet ad intellectū.
Vn̄ ⁊ ī ſpeculatiuis demōſtratiua ſcīa
dr̄ iudicatiua inq̄ſitū p reſolutionē in
pⁱma pⁱncipia ītelligibilia de v̄itate in-
qſitoꝝ diiudicatur. Et iō cōſideratio
maxīe ptinet ad iudiciū.Vn̄ ⁊ defect⁹
recti iudicij ad vitiū īconſiderationis
ptinet put.s.aliqs in recte iudicando
deficit ex eo ꝙ cōtēnit uel negligit at-
tendē ea ex qb⁹ rectū iudiciū pcedit.
Vn̄ manifeſtū ē ꝙ īconſideratio ē pec
catū. Et q̄uis opoꝛteat ꝙ qcūqȝ conſi-

liatoꝛ multa conſidēt:⁊ p ꝯn̄s īcurrat
p defectū conſilij p̄cipitatiōis vitiū ⁊
etiā defectū ꝯſideratiōis· nihilomin⁹
īconſideratio ponitur vitiū ſpāle di-
ſtinctū a p̄cipitatiōe. qa cū tota conſi
deratio eoꝝ q̄ ī conſilio attendūt̃ oꝛdi
nat̃ ad recte iudicādū·cōſideratio pfi
cit̃ in iudicio.Et iō īconſideratio ma-
xime opponit̃ rectitudini iudicij ſicut
pꝛecipitatio rectitudini cōſilij cōtra-
riat̃. ¶ notandū ē ꝙ ſub īconſidera-
tiōe q̄ ē ꝯ iudiciū rectū q ē actus pru-
dentie ſcd̄m Tho.ſcd̄a ſcd̄e.q.53.arti
2°. īcludūt̃ vitia īcautele ⁊ īcircūſpec-
tionis q̄ ſūt ptes ītegrales prudētie q̄
dicuntur cautio ⁊ circūſpectio.Nā ad
circūſpectionē ptinet conſiderare cir-
cūſtantias ei⁹ q̄d qs vult agere ppter
aliquē bonū finē ut.s.non ſolū ſit bo-
nū ſm ſe ſ etiā ſm circūſtātias.Con-
tingit aūt aliq̄d ſm ſe cōſideratum eē
bonū ⁊ cōueniēs fini q̄d tn̄ ex aliqb⁹
occurrētib⁹ reddit̃ malū uel nō oppoꝛ
tunū ad finē·ſicut oſ̄dē ſigna amoꝛis
alicui ſm ſe conſideratū videt̃ eſſe cō-
ueniens ad alliciendū ad amoꝛē. Sed
ſi cōtingat ī animo ei⁹ eē aliq̄ ſuſpitio
adulatiōis nō erit h̄ ꝯueniēs ad finē.
Et iō nō cōſiderare tales circūſtātias
ptinet ad incircūſpectionem. Ad cau-
tionē autē ptinet ut caueāt̃ mala in ſe
uel q̄ hn̄t ſpeciē mali uel q̄ male ī plu-
rib⁹ accidē pn̄t ⁊ ſolēt.Et iō ad incau-
tionē ptinet nō cōſiderare talia. Qui
vult igit̃ iſta vitia deuitare.s. inconſi
derationē·īcautionē·īcircūſpectiōeȝ:
v̄tutē prudētie ſtudeat habē. Ait enī
Aug⁹ li° pⁱ de libo arbi.ca° 14°. Pruden
tia ē appetendaꝝ ⁊ vitādaꝝ rerū ſcīa.
Et iteꝝ. Prudētia ē affectio aīe ul' mo
tus quo ītelligit etn̄a ſupioꝛa eē.⁊ hec
inferioꝛa eē tempoꝛalia ⁊ in ſeipſa hec

appetēda potius q̄ ſupioꝛa ſūt q̄ illa q̄ inferioꝛa ſunt nouit. ħ ille. Et ſic pꝫ ps pma hui⁹ ſmonis.

¶ Pars ſecūda hui⁹ ſmonis. in q̄ declaratur q̄ triplex eſt actus pꝛudētie neceſſarius.

SEcūdo ī iſto ſmone declarādū ē q̄ triplex ē act⁹ pꝛudentie q̄. s. ē nccīa cuilibꝫ pcipiēte dn̄o: Eſtote pꝛudentes ſicut ſerpētes ⁊ ſimplices ſicut colūbe. Math. x° ca°. Prim⁹ act⁹ ē cōſiliari circa agēda p inqſitionē eoꝝ quibꝫ fieri pōt. Cui⁹ rō ē qa cū pꝛudētia ſit circa cōtinua ⁊ opabilia. ⁊ op⁹ debet eē bn̄ ꝯſiliatiuū ut dr̄ 6° ethicoꝝ. Cōſiliū aūt ē quedā inqſitio. ⁊ inqſitio ē rationis. hinc ad pꝛudētiā reqrit' ut hō ſit bn̄ ratiocinatiu⁹. Et cū ipſa pꝛudētia ſit recta ratio agibiliū ut etiā pꝫ 6° ethicoꝝ. iō neceſſe ē ut totus pceſſus ab ītellectu deriuet' capiēdo intellectū p q̄dā recta ratiōe ⁊ eſtimatiōe ut dictū ē ſ. Et quia ut dictū ē pꝛudētia ē rectā eſtimatione hr̄e tā in ſpeculatiuis q̄ ī opatiuis iō ſicut ī ſpeculatiuis pdeſt docilitas. ita ī opatiuis ſolertia q̄ bn̄ cōiecturatiua dr̄. Nā ſolertia facilis ē ⁊ pmpta coniecturatio circa inuentionē medij ut dr̄ in p poſterioꝝ. Et iō pmus act⁹ pꝛudētie ē ꝯſiliari circa agēda. Un̄ ī 6° ethicoꝝ dr̄. Pꝛudēs videt' eē poſſe bn̄ ꝯſiliari circa bona ꝯferētia nō ſm ptē puta quo ad ſanitatē ⁊ foꝛtitudinem.

2⁹ act⁹ pꝛudētie ē iudicare de ꝯſiliatis. s. de his q̄ pponūt' varia in cōſilio eligē qd̄ magis ꝯuenit. Un̄ ⁊ phus 6° ethicoꝝ dic. Pꝛudētia ē hit⁹ cū vera ratiōe actiu⁹ circa hoīs bona ul' mala.

3⁹ act⁹ ē īpare ſibi ſeu iudiciata exeq i. q̄ qs eligit ex multi agēdis efficacit' id facē. Et iō Sixtus pytagoric⁹ dicit. Etiā in minimis caute age. Nō ē minimū ī vita hoīu negligē minima. Et phs 6° ethicoꝝ inqt. Pꝛudēs nō ē q ī ſcire ſolū ſ qa pꝛactic⁹. i. opatiu⁹. Et iō īpij ⁊ pctōꝛes ſicut carēt vera pꝛudentia. ita ⁊ actibꝫ. s. ꝯſilio iudicio ⁊ īpio. Conſilio qdē carēt p vitiū pcipitationis. qa s. ſine examinatiōe agūt qcqd faciūt. ꝯ illud qd̄ dr̄ pū. 13°. Aſtut⁹. i. pꝛudēs oīa agit cū ꝯſilio. s. mētis ſue. ſ hō cōſiliū nō ſibi faciūt īpij pctōꝛes. qa ut dr̄ pū. p. Pedes eoꝝ. i. affect⁹ ad malū currūt. Judicio aūt carēt pctōꝛes p vitiū īconſiderationis. qa ad iudicandū ſeipſos nō reſurgūt ī iudicio mētis. iux illud ps p. Nō reſurgūt īpij ī iudicio. De q̄ ait apl's. i. ad Cor. xi°. Si noſmet ipſos iudicarem⁹ nō vtiq̄ diiudicaremur. Propt' qd̄ ⁊ nō reſurgūt in iudicio q ē actus pꝛudētie. qa nō ꝯſiderāt q̄ debēt ꝯſiderare ſ incōſiderate agūt. Impio demū carēt pctōꝛes ⁊ īpij p vitiū īcōſtātie. Nā cū pncipal' act⁹ pꝛudentie ē īpare ſibi qd̄ iudicauit fiendū ⁊ executiōi mādare. multi repiūt' q bn̄ cōſiliant' ⁊ bn̄ iudicāt de agēdis ⁊ tn̄ nō exequūt'. ⁊ ſic p maxīe ꝯ pꝛudentiā ē vitiū incōſtantie. d' q̄ dictū ē ſ. Et iō cōmendat pꝛudētiā Aug⁹ ſup epłam ad Ro. di. Pꝛudētia ſpūs ē qn̄ neq̄ ī bonis tpalibꝫ ſpes nr̄a ē neq̄ in malis timoꝛ. Eadē vo aīe nā pꝛudentiā carnis hꝫ cū inferioꝛa ſectat'. ⁊ pꝛudentiam ſpūs cū ſupioꝛa eligit. ħ ille. Et ſic pꝫ ps ſecūda hui⁹ ſermonis.

¶ Pars tertia h⁹ ſmonis. in q̄ videbim⁹ ipſi⁹ vitioſe īconſideratiōis multiplicem variationem.

TErtio ī iſto ſmōe aduertēdū ē q̄ varia ē incōſideratio vitioſa. Et ut oꝛdinate pcedamus triplicē tm̄ ānotabim⁹. Pꝛima ē

incōſideratio ꝓpe miſie. Secūda ē in-
cōſideratio opatōis dīne. Tertia ē icō
ſideratio cōuerſatiōis aliene. Qtū
ad pmā icōſiderationē q̄ dr̄ ꝓpe miſe
rie ſciendū ē ꝙ triplex ē miſeria q̄ nō
cōſiderat̄ ab ipīs ⁊ pctōribꝫ ⁊ tn̄ ē ꝓ-
pria ⁊ ſua. Prima ē miſeria cōditiōis.
Secūda offenſiōis. Tertia miſeria im-
ꝑfectiōis. Pr̄ia miſeria dr̄ cōditiōis
Q.n. hō nō cōſiderat defectū ſue con-
ditiōis ⁊ miſeriā h̄ iō fit qa non recte
iudicat de ſe exiſtimās ſe aliqd eſſe cū
nihil ſit .s. ex ſe ſm apl̄m. Vn̄ Ber. in
li° de cōſideratiōe inqt. A te icipiat cō
ſideratio tua nō ſolū ſ; i te finiat̄. quo-
cūq; euaget̄ ad te reuocaueꝛ cū ſalud
fructu. De qbꝫ miſeriīs ꝯditiōis ꝓpe
dr̄ Job 14°. Hō nat⁹ de muliere breui
viuēs tpe replet⁹ multis miſeriīs ꝛc.
Hō.n. ab humo deriuat̄ ī ipſam reuer
tit⁹. Et nud⁹ naſcit̄ iux̄ illud Job p̄.
Nud⁹ egreſſus ſū d̄ vtō mr̄is mee nu
dus reuertar illuc. Plorās etiā naſcit̄
q̄ſi murmurās. q̄ſi nat⁹ ſit ad laborē.
auis ad volādū. Job 5° ca°. Naſcit̄ etiā
cū reatu. p̄s. 50. In pctīs concepit me
mr̄ mea. Et iō cū fletu. Eccl̄iaſtes. 2°.
Cūcti dies ei⁹ laboribꝫ ⁊ erūnis pleni
ſūt nec p nocte͂ q̄dē qeſcit. Vere mul-
tis miſeriīs qa corpis ⁊ aīe ſit̄. qa ī pec
cato naſcit̄ ⁊ fragili corpe ⁊ ſterili mē
te. Nullū.n. aīal natū fragili⁹ ē corpo-
re ipſo hoīe. aīa v̊o ſcīa ⁊ v̊tutibus va
cua. Naſcit̄.n. aīa nr̄a ſicut tabula ra-
ſa ī q̄ nihil ē depictum ſm ph̄m ī 3° de
aīa. Breui viuens tpe. ⁊ iō ſp cū metu
s. mortis. Jac. 4°. Que ē vita veſtra ni-
ſi vapor ad modicū parēs. ⁊ deinceps
extīminabit̄. Et iſtud breue tēp⁹ ſp ē
īcertū. qa neſcitis diē neq; horā q̄ dn̄s
dr̄ venturus ſit. Math. 24°. Quia igit̄
hō nō ꝯſiderat hāc viliſſimā ꝯditiōē;

ꝑdit actū prudētie. Et iō nō reſurgit
in vero iudicio ut reputet ex ſe nihil
hr̄e niſi miſeriā ⁊ caſū. ſ; d̄ ſe p̄ſumit ⁊
ſupbit. Et iō ait Greg⁹ ī moral̄. Con-
ſidēt hō elat⁹ qd mereat̄ ī t̄ra ſi āgel⁹
a celo in t̄rā ꝓſternit̄. ſi illi pcē noluit
quē ī celo ī tāta gl̄ia ſublimauit. h̄ ille
Secūda miſia dr̄ offenſiōis. Non.n.
ꝯſiderat pctōr defectū ſue offenſionis
cū auferat ſibi ſūmū bonū oē meritū
⁊ īducat ad et̄nū ſuppliciū. Et iō qa n̄
ꝯſiderat hō talia ꝑdit actū prudētie ⁊
nō reſurgit ī iudicio vere mēt cū īſti
gat̄ ad malū q̄i nihil mali ſibi īde eue
niat ſ; poti⁹ magnū bonū iudicat ſe ut
det̄miat illud malū faciēdū. S; ut dic
dn̄s Ezech. 18°. Si auerterit ſe iuſtus a
iuſticia ſua. oēs iuſticie ei⁹ nō recorda
būt̄. ſ. ad p̄miū. ipſe ī iniqtate ſua mo
riet̄. s. morte et̄na. Sup qbꝫ v̊bis dicit
Jero⁹. Hoc nob̄ ꝯſiderandū ē qa cum
multa mala ꝯmittim⁹ ſine cā. i. vtili-
tate bona trāſacta ad mētē reuocam⁹.
qa ī ꝑpetratiōe maloꝝ nl̄la dꝫ eē fidu-
cia p̄teritoꝝ bonoꝝ. d̄ pe. diſ. 4. c. hoc
nob̄. Tertia miſia dr̄ īꝑfectiōis. Nō
enī cōſiderat pctōr defectū ſui ꝑfect⁹
Nō.n. ſolū de⁹ exigit a nob̄ ut vitem⁹
malū ſ; etiā ut faciam⁹ bonū. Nā ī via
dei nō ꝓficē ē deficere. Et iō Jero⁹ ad
Cellātiā de recto mō viuendi ait. Btī
ſūt q ita expectant ita illū ſpeculātur
diē ut ſe ab eo q̊tidie ꝑparent q nō de
p̄tita ſibi iuſticia blādiētes ſm apl̄m
p dies ſingulos in v̊tute renouantur.
Quia igit̄ peccator ⁊ negligēs non cō
ſiderat defectū ſui ꝑfectus ꝑdit actū
prudētie. ⁊ nō reſurgit ī iudicio debi-
to mētis ī agendo. s. meliora ſ; cōſue-
ta ſua mala mixta bonitate ⁊ antiqua
tepiditate. Et iō ait Ber. in 2° li° de cō
ſideratiōe. In conſiderādo qualis ſis

ꝯſerēda ſūt poſteriora p̄oribꝫ .ꝓfecerī
ne ī virtute·ſapiā ⁊ intellectu·in ſua-
uitate moꝝ·an ab his forte qđ abſit
defecerī. Patiētior ſis an īpatiētior ſo-
lito·iracūdior leuiorve·īſolentior aut
humilior·affabilior an auſterior·exo-
quibilior an difficilior·puſillanimior
an magnanimior·ſeriꝰ magis aut plu-
ſculū diſſolutꝰ·timoratior aut forte fi-
dentior q̄ꝫ oportet. latus patet hic cam
pus in h̄ genē ꝯſiderādi. Oportet·īno
teſcat tibi ẓelꝰ tuꝰ. clemētia tua·diſcre-
tioq̄ꝫ moderatrix eaꝝ ꝟtutū qualis vi-
delꝫ in donandis īiuriis ſis·q̄lis in vl-
ciſcēdis·q̄ꝫ ī vtroq̄ꝫ ꝓuidus: loci modi
⁊ tēporis obſeruator. h̄ ille. Et ſic patꝫ
p̄ma inconſideratio. s. ꝓprie miſerie.

Secūda incōſideratio dr̄ opationis
dīne. d̄ qua habet̄ Yſa. 5°. Opa manuū
eius. s. dei nō cōſideratis ꝓptea ductꝰ
ē populus. s. a diabolo ꝑ pctm̄. Et eſt
triplex dei opatio que non ꝯſideratᷣ a
peccatoribꝫ. Prima dr̄ opatio regens.
Secūda opatio deſerēs. Tertia opera-
tio cognoſcēs. Prima opatio dicitur
regēs. de qua dicit dn̄s Ioh. 5°. Pater
meus vſq̄ꝫ modo operatᷣ ⁊ ego operor
ſimul cū eo. Et loquitᷣ de ope regimīs
⁊ gubernationis mūdi quā ſꝑ ⁊ conti
nue operatᷣ dans. ſ. vnicuiq̄ꝫ creatᷣe qđ
ſibi cōgruit ⁊ nulli deficit·ſicut natu-
ra naturās q̄ non deficit ī neceſſariis.
ꝫ de aīa. Vn̄ Math. 6°. dr̄. Conſiderate
lilia agri quō creſcūt·nō laborāt neq̄ꝫ
nent. ⁊ deus veſtit illa talibꝫ coloribꝫ
que cōgruūt eis. Peccatores aūt quia
nō ꝯſiderāt hanc ꝓuidentiā dei ⁊ gu-
bernationē ꝑdūt actū prudētie. ⁊ nō
reſurgūt ī iudicio recto mētis. qa per
aſtutias ⁊ fallacias ⁊ nimiā ſollicitu-
dinē ſibi ꝓcurāt tꝑalia q̄i ꝑ ſe ⁊ indu-
ſtriā ſuā ſibi poſſint ꝓuidē nō ex dei
gubernatiōe ⁊ dei ꝓuidētia. Pauit. n.
dn̄s populū ſuū q̄i īnumerabilē. ſ. 40
milia ſoli apti ad p̄liū q numerati fue
rant in deſerto vltra ſenes paruulos ⁊
mulieres. Vn̄ Eccl. 2°. dr̄. Reſpicite fi-
lii natiōes hoīuꝫ ⁊ videte qa nullꝰ ſpe-
rauit ī dn̄o ⁊ derelictꝰ ē. Secūda ope
ratio dei dr̄ deſerēs. de q̄ hr̄ Eccl̄iaſtes
7°. Conſidera opa dei ⁊ vide ꝙ nemo
pōt corrigē quē ille deſpexerit. Deſpi-
cit aūt quē deſerit gr̄a ſua: nullū autē
deſerit deus niſi p̄us ipſe deſerat eum.
Nā multa fecit deꝰ ꝓ ꝯuerſione iude.
Multa etiā fecit ꝓ cōuerſiōe illiꝰ ꝑfi
iudeoꝝ. Multa etiā in pn̄ti facit ꝓ cō-
uerſiōe pctōꝝ. Sꝫ qa ipſi pctōres non
ꝯſiderāt h̄·amittūt actū prudētie. Et
iō nō reſurgūt ī iudicio vero mētī ex-
iſtimātes ad placitū ſuū ſe poſſe corri-
gere. ⁊ minus alios emēdare. Tertia
opatio dei dr̄ coḡſcēs. de q̄ hr̄ Iob 37°.
Sup oēs celos ipſe deus cōſiderat. Et
ꝓv. 5°. Reſpicit deus viā hoīs. i. vitā ⁊
cōuerſationē. ⁊ oēs greſſus eiꝰ cōſide-
rat. i. affectꝰ. Hoc ꝯſiderātes electi dei
ꝙ ſꝑ videat deꝰ cogitatiōes eoꝝ ⁊ opa
ſibi cauēt ne oculos dīne maieſtatī of-
fendāt·ſicut ⁊ qcūq̄ꝫ ſeruꝰ q ſciret ſe a
dn̄o ſuo optīo ⁊ ſapientiſſimo intueri
diligentᷣ attendēt ne id qđ illi diſpli-
ceret pagēt. Et Ieroꝰ de pn̄ia diſ. i. c. ⁊
venit. inqt. Oīa q̄ faciūt ſcī in cōſpec-
tu dei faciūt·ſiue comedāt ſiue bibāt.
peccatores autem fugiūt a facie dei·ſi-
cut dr̄ de Cayn. Gen. 4°. ꝙ pꝰ homici-
diū ⁊ deſpationē egreſſus ē a facie dei.
Et iō qa pctōres nō cōſiderāt ꝙ deus
videat opa eoꝝ q̄i nō curās·nō reſur-
gūt in iudicio mētis ad vitandū pctā
ſꝫ potius cum qbuſdā infidelibus di-
cūt. Quid nouit deꝰ? ⁊ quaſi ꝑ caligi-
nem iudicat. nubes latibulum eiꝰ·nec

nr̄a ꝯſiderat· ut ſcribit̃ Iob.22° ca°.2C.
Tertia incōſideratio ꝑncipalis dicit̃
ꝯuerſationis aliene· ꝯ̄ quā ait apl'ſ ad
Phil.2°. Nō q̄ ſua ſūt ſinguli ꝯſiderā-
tes.s.tm̄ ſ; que alioꝝ. Et .i. Pet.2°.hr̄.
Ex bonis opib; vos ꝯſiderātes glori-
ficent deū ī die viſitatiōis ſue. Debet
aūt triplex eē̄ conſideratio circa alios
cui⁹ ꝯtrariū.ſ.īconſideratio vitiū eſt.
Prima dicit̃ regulās. Secūda imitās.
Tertia excitans. Prima ꝯſideratio
dicit̃ regulās. Debet ſiqdē ꝑlatus dili
gent̃ ꝯſiderare ꝯuerſationē ſubditoꝝ
ſuoꝝ 7 examiāre ut regulare ipſoſ poſ
ſit 7 corrigere valeat eorū errata. Vn̄
dr̄.ꝓv.27°. Diligent̃ agnoſce vultum
pecoris tui. 7 oēs greges tuos ꝯſidera.
Unde ī hui⁹ figurā dicit̃ Leuit.13°. de
leproſo. Conſiderabit eū ſacerdos. qa
s.ſi apparēt ī eo ſigna manifeſta lepre
debet eū ſepare a ceteris ne alios īfici-
at. Vn̄ Iero⁹ 24.q.3.c.reſecāde.inqt.
Reſecāde ſūt putride carnes· morbi-
da ouis a caulis eſt repellēda ne totū
corp⁹ corrūpat̃ 7 grex īficiat̃. h ibi. 7. C
de pe.l.ne qs. 7 ī Auten. de nō alie. aut
permu. re. eccle. §. qa vo· dr̄. Vn⁹qſq;
ꝓ crimīe quo fuerit dep̄hensus modū
cōgrue ſeueritatī excipiat. 7. ff. de offi.
p̄ſi.l.3. 7 ꝺ offi. ꝓ ꝯſul.l.ꝯgruit· dr̄. Cu
ret is q ꝓuincie p̄eſt malis hoīb; pur-
gare ꝓuinciā ſuā. nā trāſgreſſiōis vl-
tio fit ceteris intdictio delinquēdi. ff. ꝺ
penis. §. fi.l. aut facta. Et ideo in Au-
ten. de manda. ꝑnci.l.feſtinabis· ſcri-
bit̃. Talē vo p̄bebis temetipſū oībus
publice 7 ꝑuatim ut terribilis ſis de-
linquentib; 7 indeuotis. manſuetiſſi-
mus aūt placidis 7 deuotis· paternam
eis exhibens ꝓuidentiā. h ibi. Conſi-
derare etiā debet ſupior ꝑlat⁹ non ſuā
vtilitatē ſ; cōem. p;. C. ꝺ cadu. tollen.

l. vnica. S; pctōres nō ꝯſiderant h in
ſubditis ſuis. 7 iō ꝑdūt actū prudētie
nec ſurgūt ī iudicio mētis ad recte iu-
dicandum 7 diſponendū de eis. Qua-
ꝓpt̃ cū eis corruūt in malū· ſicut Hely
cū filijs ſuis. i. Regl.3°. et 4°. 37. diſ.c.le
gant. et. 47. diſ. in. §. neceſſe. ex̄ de ſy.c
l; Hely. Secūda ꝯſideratio circa ali
os dr̄ imitās. qa.s. debet hō ꝯſiderare
ꝯuerſationē bonorū ad imitandū. 7 ꝑ
maxime vitā xp̄i. qa ut ait Aug⁹. Oīs
xp̄i actio nr̄a ē inſtructio. Vn̄ apl'ſ ad
Heb.3°. inqt. Cōſiderate frēs pōtificē
ꝯfeſſiōis nr̄e Ihm q fidelis ē ei q fecit
illū. ſ. deo ad exequēdū oēs volūtates
ei⁹. Plꝰ. n. mouēt exempla q̄; vba. Et
ſm̄ Lactantiū. Hoīes malūt exēpla q̄;
vba. qa bn̄ loqui faicile eſt· ꝑſtare aūt
difficile. Vn̄ q̄uis Aug⁹ audiſſet doc-
trinā bonā bti Ambroſij ꝑdicātis ex
q̄ ab errore manicheoꝝ erept⁹ ē. tn̄ ad
plenā ꝯuerſionē ei⁹ 7 ad ſumendū re-
ligionē xp̄ianā magis mouit ꝯſidera-
tio Antonij heremite 7 Simpliciani:
cū quo ꝯtulit de factis ſuis 7 etiā vic-
torini. cui⁹ exemplū Simplician⁹ ſibi
ad imitādum induxit. Vn̄ eccl'ia orat.
Sanctoꝝ tuoꝝ ad meliorem vitā nos
ꝓuocēt exēpla. Sed īpi 7 pctōres nō
ꝯſiderāt eoꝝ vitā niſi forte ad curioſi
tatē uel detractionē· iux̄ illud p̄s. Cō-
ſiderat pctōr iuſtū: 7 q̄rit mortificare
eū. Magl. n. ꝯſiderāt ꝯuerſationē ma
loꝝ ad imitandū. iō male iudicant de
agēdis ſm̄ cōem errorē. Tertia ꝯſi-
deratio dicit̃ excitās. qa.s. deb; hō cō-
ſiderare vitā ꝑuoꝝ ut ex his q̄ faciūt
ꝓpt̃ mundū hō excitet̃ ꝓpt̃ deū ꝯſide
rādo q̄ ſi tantū fit ꝓpt̃ pctm̄ vnde ſe-
qt̃ mors etn̄a· qd fieri debeat ꝓpt̃ deū
vnde ſeqt̃ ſūmū ꝑmiū. Vn̄ ī p̄s. Ocu-
lis tuis ꝯſiderabiſ. 7 retributoꝫ pctōꝝ

videbis. qs. s. finis eorum mors est. Vn̄ Jere. 2°. dr̄. Trāſite ad insulas ⁊ videte ſi factū ē huiuſcemōi. ſi mutauit oēs deos alienos: ⁊ certe ipi nō ſūt dij. Popul⁹ vō meus mutauit gloriā ſuā ī idolū. Obſtupeſcite celi ſup h̄. ⁊ porte ei⁹ deſolami vehemēter. h̄ ibi. Idolū dici pōt oīs creatā quā qs ſup deū diligit ut pecūia. delectatio carnis. potētia ⁊ h⁹mōi. nā ⁊ auaritia ē idolorū ſeruit⁹. Si ḡ pctōres creatur mūdi tāto deſiderio afficiūt ⁊ inſeruiūt ut videant̄ p dn̄s hr̄e. qd vō fieri oz p vero deo ⁊ cultu ei⁹? Et ſic pz quāta ɔſideratio debet eē in creatā que oīo deficit in hoībus carnalib ⁊ luxurioſis p cecū illū a natiuitate ī euāgelio hodierno Joh. 9° ca°. figurad. Jō tales imitēt̄ ipſuz qui lauans ſe ad natatoriā ſyloe p mandatū xp̄i viſū recepit. que lotio fit moralit̄ in ɔfeſſiōe ⁊ ɔtritione. Sed ipi nō exiſtimātes bona que vident tali vitio cecati. non ſurgūt in iudicio vere prudētie ut ꝓuideāt ſibi ī futurꝛ p bona merita ſicut facit formica. de q̄ ſcribit̄ ꝓv. 6° ca°. que parat ī eſtate cibū ⁊ ɔgregat ī meſſe q̄d comedat. Jta ⁊ hoīes in p̄nti vnde habeāt ad viuēdū ī alio ſeculo ī gloria ſempit̄na. Ad quā nos dn̄s cōducat p actū prudentie ⁊ ɔſideratiōis ad gaudendū ī ſecula ſeculorꝛ. Amen.

¶ Feria qnta p⁹ quartā dn̄icā ī q̄dtageſima. de amore ꝓpo ſiue ſui alia luxurie filia Sermo 69⁹

Omne quod eſt ī mūdo ⁊c̄. Jterꝛ ubi ſ. Jn ſupiori ſermōe frēs cariſſimi tractatum eſt de inconſideratione alia luxurie filia: ordinate procedendo ſequit̄ tractare de amore priuato etiā ipſius luxurie ꝓgenie. Nam ſm apl̄m. i. ad Thimot. 6° ca°. radix ē oīuz malorꝛ. qa ab ipſo oē pctm̄ trahit nutrimentū ⁊ fomētū. Nā ſm ſn̄iam factorꝛ doctorū. radix pcti ſiue mali q̄ circa pctm̄ dicit libidinis ꝓnitatē tripliciṫ pōt ſumi. s. generaliter. coīter ⁊ generaliſſime. p° generalit̄ cū dicit̄ q̄ duplex ē radix malorū. s. amor male inflāmans. ⁊ timor male humilians. Amor eſt reſpectu boni. timor vō reſpectu mali. d̄ qb⁹ aliqd dicet̄ inferi⁹. 2° vō coīter ſiue min⁹ gnālit̄. ⁊ ſcd̄m h̄ dicit̄ q̄ triplex ē radix iuxta p̄dictū vbū Johis apl̄i. Oē q̄d ē in mūdo ⁊c̄. Et h̄ p ɔpationē ad triplex bonū. videlꝫ ad bonū inferi⁹. interi⁹ ⁊ exteri⁹. 3° aūt generaliſſime. ⁊ hoc ē q̄d apl̄s ait ī p̄dictis vbis. Radix oīuz malorū ē cupiditas. i. amor ꝓpri⁹ ⁊ ꝓuat⁹. De quo ī p̄ſenti ſermōe tractare cupiētes ut ɔſueto modo ꝓſequamur. tria iterꝛ notabim⁹. quorꝛ

Primū dicet̄ filiatio.
Secundū vō declaratio.
Tertiū aūt deteſtatio.

¶ Pars p̄ma hui⁹ ſermōis. in qua declarat̄ qd ſit amor ꝓpri⁹. ⁊ quō a luxuria ꝓcedit.

Primo igit̄ in iſto ſermōe circa amorē ꝓpriū q̄ ſit īiquitas luxurie filia dubitat̄ multū. qa dicit Aug⁹ q̄ fūdamentū ciuitatis diaboli ē amor ſui. ḡ magis debet aſſignari filia ſupbie que ē initiū oīs pctī q̄ luxurie. Ad hoc r̄ndet̄ ſm Alex. d̄ ales ubi ſ. q̄ amor ſui ſumit̄ large pro adherētia qua hō ſe diligit īordinate

plus q̃ꝫ debet ut plus q̃ꝫ deū. ⁊ ſic amoꝛ ſui eſt fundamentū ciuitatis diaboli. Vñ Aug⁹ in li° de ſalutaribꝫ documētis ait. Heu q̃ꝫ miſeri ſum⁹ ſi hꝫ credere nolum⁹. ⁊ ab amoꝛe hui⁹ ſeculi noſtrā mētē nō reuocam⁹ dū ꝑpetualiť iſta tenere nō poſſumus. ⁊ illa ꝑ ſecuritatē amittimus. qd faciem⁹? qd agemus? lugendū nob̄ ē ſi regnū ꝓmiſſū ꝑdam⁹. Sumiť etiā amoꝛ ſui ſtricte ꝓ amoꝛe q̊ hō inoꝛdinate diligit ſe q̃ꝫtuꝫ ad ſuū inferius. i. carnē. ⁊ ſic ē filia luxurie. Nā luxuria ē q̄ maxīe inclinat aīam ad amoꝛē carnis. Qđ reprehēdit Aug⁹ in libro 50. omeľ. omelia 28. di. Quid amas qđ ad tēpus durat. Aut. n ſubduceris illi. aut id ſubduciť tibi. ⁊ cū fueris tu ſubtractus periit amoꝛ. cū ſubtrahiť qđ amas. periit qđ amaſti. Vbi ğ aut amoꝛ ꝑijt aut qđ amať non ē amādū. ſꝫ qd eſt amandū. qđ pōt eē nobiſcū in etnū. hꝫ ille. Et ſic pꝫ primū đ amoꝛe ſui. patetqꝫ ps pma h⁹ ſmōis

¶ Pars ſecūda hui⁹ ſmonis. in qua declarať q̄ diſſimode ſumiť amoꝛ ꝓpri⁹.

Secūdo ī iſto ſermōe declarať ſm Tho. ſcđa ſcđe. q. 25. articu 7°. q̄ hō diciť aliquid eſſe dupliciť. Vno° ſm ei⁹ naturā ⁊ ſubſtātiam. ⁊ ſm hꝫ oēs exiſtimant ſm bonū cōe ſe eſſe qđ ſūt. i. ex aīa ⁊ coꝛpe ↄpoſitos. Et ſic hoīes boni ⁊ mali diligūt ſeipſos inq̃ꝫtū diligunt eſſe ipſoꝝ. qđ nāle eſt. 2° mō diciť hō aliqd eſſe ſm ꝑncipalitatē. ſicut ꝑnceps ciuitatis diciť eē ciuitas. ſic aūt nō oēs exiſtimāt ſe eē id qđ ſūt. ꝑncipale. n. in homine ē mens rōnalis. ſcđariū ē nā ſenſitiua ⁊ coꝛpalis. quoꝝ pmū apłs noīat iteriorē hoīem. ſecūdū vō exteriorē. 2. ad Coꝛi. 4° ca°. di. Licꝫ is q foꝛ ē nr̄ hō coꝛrūpať. ſ. coꝛp⁹. tñ is q nr̄ ē hō interioꝛ renouať de die in diē. i. mens rōnalis. Bonū aūt exiſtimāt pꝛincipalē in ſeipſis rōnalē naturā ſiue interioꝛē hominē. vñ ſm hoc exiſtimāt eſſe quod ſūt. Et hoc ē diligere ſeipſū. qđ pcipiť ex q̊ ꝓ dilectiōe ꝓximi poniť ꝓ exemplo. ut dr̄ Leuit. 19°. Diliges amicum tuū ſicut teipſū. pꝫ Math. 22°. et Luce x°. ⁊ hꝫ ꝑtinet ad vͣtutē caritatis. Et iō amoꝛ quo pctōꝛes amāt ſeipſos. i. ſm coꝛpus ⁊ ſenſualitatē ē pctm̄ ⁊ cā multoꝝ maloꝝ. Vñ Aug⁹ inqt. Oīa peccata ꝓcedūt aut ab amoꝛe male inflammante aut a timoꝛe male humiliante. Mali igiť exiſtimāt ꝑncipalē eſſe ī eis naturā ſenſitiuā ut coꝛp⁹. Vñ nō recte coğſcētes non vere diligūt ſeipſos. qa nō ſm illud qđ vere ē ꝑncipale in eis. i. ſm mentē rōnalem. Et ideo iſte amoꝛ ſui triplex dr̄. Prim⁹ dr̄ nālis. 2⁹ venialis. 3⁹ vō crimīalis ſiue radicalis. Prim⁹ dr̄ naturalis. videlꝫ cum qs vult ſibi bonū qđ cōgruit ei. ⁊ talis amoꝛ debit⁹ ē. Vñ ⁊ Luce x° ca°. preceptū nature īſinuať cum diciť. Diliges ꝓximū tuū ſicut teipſū. ğ ex lege naťe pſupponiť q̄ qlibet diligat ſemetipſū. ad cui⁹ exemplū dꝫ diligē ꝓximū ſuū ⁊ talis amoꝛ ꝓpri⁹ ſm Aug. pcipi nō opoꝛtuit ī ſcriptura. qa hoc īeſt hoī a natura. ꝓpter qđ in pꝛimis diligit hō ſeipſū. 2⁹ aūt amoꝛ venialis diciť. ſ. cū hō īoꝛdinate diligit ſemetipſū ſꝫ nihilomin⁹ citra deū. ⁊ talis amoꝛ vēiale pctm̄ ē ⁊ ſtat cū caritate. 3⁹ vō amoꝛ diciť criminalis. ⁊ hic aīam perducit vſqꝫ ad cōtemptū dei. ſicut. ī. patebit. Et hic ē amoꝛ de quo apoſtol⁹ in predicto verbo ait. Radix enim omniuꝫ maloꝝ ſcilicꝫ tam pene q̃ꝫ culpe tam

angelo℞ q̄ȝ hominū eſt cupiditas. Hic
ſiqdem amor ſui eſt omniū peccato℞ū
cauſa ⁊ origo. nō tn̄ cauſa propinqua.
Proinde Aug⁹ ſup pſ. 74°. īqt. Duas
ciuitates duo faciūt amores. Ciuitatē
iērlm facit amor dei uſqȝ ad ↄtēptū ſui.
Ciuitatem babylonem facit amor ſui
uſqȝ ad ↄtemptū dei. Et ſubdit. Intro
get ſe qſqȝ qd amet ⁊ īueniet vnde ſit
ciuis. Ex his igit̄ ſm Alex. d̄ ales pȝ q̄
amor ſui inordinat⁹ oīuȝ pctō℞ cauſa
⁊ pncipiū ē cū ſit ↄuerſio ad cōmuta-
bile bonū. Qđ etiā teſtat̄ apl's. 2. Thi-
mot. 3° ca°. di. Inſtabūt tpa piculoſa. ⁊
erūt hoīes ſeipſos amātes. Et ſubdit.
Cupidi. elati. ſupbi. blaſſemi. parētī-
bus nō obediētes. īgrati. ſceleſti. ſine
affectiōe. ſine pace. crimīatores. incō-
tinētes. īmites. ſine benignitate. pdi-
tores. ꝓterui. tumidi. voluptatū ama
tores magis q̄ȝ dei. hn̄tes qdē ſpeciem
pietatis. vtutē aūt ei⁹ abnegātes. hos
deuita ⁊c. Hoc ſentit Alex. de ales. ī 2°
q. 49. Et ſic pȝ ps ſecūda hui⁹ ſmōis.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermonis. in q̄ decla-
rat̄ amorem ꝓpriū eſſe deteſtandum
tribus vijs.

Tertio ī iſto ſermone q̄ȝ ſit de-
teſtādus amor ꝓpri⁹ ꝓbatur
triplici reſpectu ⁊ cā. p̄ quia
deo īimicat̄. 2° qa ꝓximo iniuriat̄. 3°
qa ī vitio multiplicat̄. p̄ igitur dico
q̄ deteſtādus ē amor ꝓpri⁹ qa īimicat̄
deo. Vn̄ Apoc. 13°. myſtice figuratur p
Johēm dicentē. Vidi de mari beſtiam
aſcendentē. i. amorē ꝓpriū p beſtiā fi-
guratā. habentē capita ſeptē. i. tranſ-
greſſionē ſeptē pctō℞ mortaliū. ⁊ cor-
nua decē. i. tranſgreſſionē decē prece-
pto℞. ⁊ ſup cornua ei⁹ decē diadema-
ta. i. gloriatiōnē de malitia ꝓpa. Unde
dificetur ī tali illud ꝓpheticū. Quid
gloriatis ī malitia q potēs es ī iniqta-
te. Sicut. n. ↄfuſio de peccato īitiū eſt
ſalutis: ſic de malitia gloriari ↄſūma-
tio ē pditiōis. Proinde Jero⁹ ait. Ni-
hil tātū deo diſplicet ſicut ceruix ere-
cta poſt peccatū. Et iō ſequit̄. Et ſup
ſeptē capita noīa blaſſemie. Nam iſte
amor plen⁹ ē blaſſemijs. Hui⁹ modi. n
hoīes oēs grās atqȝ bona q̄ habent ex
deo ſibi ipſis aſcribūt tāq̄ȝ ipſi aucto-
res ſint ꝓprio℞ bono℞. Mala aūt que
hn̄t imputāt ſūmo deo tanq̄ȝ ipſe qui
ſolus ē bonus auctor ſit malo℞. Et iō
de talib⁹ ꝓpha inqt. Fructū eo℞ d̄ tra
s. viuētiū. pdes. ⁊ ſemē eo℞ a filijs ho
minū. i. a bonis ne cū eis fiāt heredes.
Nā qa hic cū bonis nō ſeminauerunt
illic nō metēt eternos fructus. 2. Cor
9°. Qui parce ſeminat. parce ⁊ metet.
Et q ſeminat in benedictionib⁹ de be
nedictionib⁹ ⁊ metet. Et alibi idē ꝓ-
pheta ait. Eūtes ibant ⁊ flebāt mittē-
tes ſemīa ſua. Venietes aūt veniēt cū
exultatiōe portātes manipulos ſuos.
Et ideo addit. Qm̄ declinauerūt in te
mala. s. ⁊ ſibi bona. qđ ē deū blaſſema
re. Nā ubi debet qlibet deū habere ut
vltimū finem. qa vere ē vltimus finis
oīuȝ ad quē alij fines reducēdi ſūt: p
amorē ſui hȝ talis ſeipſū ut vltimū fi-
nē. Et ſic fruit̄ ſeipſo ⁊ vtit̄ deo. que ē
ſūma puerſitas ſm Aug. s. vti fruen-
dis ⁊ frui vtendis. Amat. n. ſe ut gau-
deat ſm ſenſualitatē nō curans deum
offendere ut ei placeat. Hic vtitur deo
quo frui debet. quia non amat deum
propter ſe ſed ut de⁹ ei proſperetur ⁊
benefaciat. Et hͦ eſt ſcđm Franciſcū de
maronis ī conflatu di. pma. s. vti fru-
endis maior puerſitas q̄ȝ frui vtendis

Inſup tales illas cōditiōes vere amicitie quas debēnt habē cū deo ⁊ cū ratiōe ad ſeipſos· ſm ſenſualitatē habēt nō ſm ratiōez. Apparet h̄ p illa qnq; q̄ ſūt vere amicitie ſm phm. i9° ethicoꝝ. ꝑ amicus vult ſuū amicū eſſe ⁊ viuē. 2° vult ei bona. 3° ad h̄ laborat ut opꝫ tet. 4° cōuiuit ei delectabilit̄. 5° concordat cū ipſo eiuſdem delectatiōis ⁊ ꝯtriſtat̄ cū eo. Mali aūt hoīes amantes ſe nolūt facere integritatē mentis ꝯ corpis ⁊ vite ſenſualis. 2° nō appetunt mentis ſpūalia bona ⁊ dei gl̄iam ꝯ corpi delectabilia. 3° nō opant̄ nec laborant ꝓ v̄tutibꝫ acqrendis ⁊ ad honorē dei ꝯ ad delectandū corp⁹. ⁊ ꝑpt̄ h̄ ſuſtinent magnos labores ⁊ picula· ut pꝫ in furtis· adulterijs q̄ ppetrātur ⁊ alijs malis. 4° nō eſt eis delectabile redire ad cor ⁊ ꝯuiuē mēti gaudioſe. ⁊ h̄ iō. qa iueniūt ibi mala et p̄ntia et p̄terita pctōꝝ ⁊ futa penaꝝ q̄ horrēt. nec gl̄iant̄ cū deo loq in orōnibꝫ ⁊ lectionibꝫ ꝯ gaudēt ⁊ cōuiuūt delectabilit̄ cū ſenſualitate ſp in h⁹mōi q̄rētes ꝯſari q̄ ſenſibꝫ ſint placibilia. 5° non ſūt ſibi ipſis ꝯcordeſ ratiōi ꝯ ꝑpt̄ ꝯſcientiā remordētē· nec cū volūtate dei ꝯ bene cōcordes cū appetitu ſenſitiuo qn̄ obedientes ei ſequūt̄ appetitū ſuū. Et qa pmaxime luxurie ipudice deditī amāt ſe ſm ſenſualitatem· cū illa maxime abſorbeat ratiōnē. Iō dicitur iſte amor ſui filia luxurie. Et ut ī alijs ⁊ cū alijs vitijs repiat̄· ad hūc amorē ſuū ptinē videt̄ ſeu ꝓcedit ab eo prudentia carnis. De q̄ dicet̄ ī tractatu de gula. De qua etiā dīc apl̄us ad Ro. 8°. Prudētia carnis īimica ē deo. Prudētia carnis legi dei ſbiecta nō ē. Et ſub prudētia carnis īcludit̄ etiā prudentia mūdi. De q̄ Luce 16°. dr̄. Filij hui⁹ ſeculi prudentiores ſūt filijs lucis. Et Baruch 3°. Filij agar q̄ſierūt prudentiā q̄ de t̄ra ē. Confirmat q̄ſi oīa Aug⁹ 15° de ciui. dei. ca°. 22°. di. T̄palia ⁊ carnalia bona· bona dei ſūt. ⁊ ꝓpterea largit̄ ea etiā malis ne magna videantur bonis. ⁊ ne deſerto magno bono ⁊ bono ꝓpo labant̄ ad bonū mīmū· nō bonis ꝓpriū ꝯ bonis maliſq; cōe. Et īfra. Creator aūt ſi veracit̄ amet̄ h̄ ē ſi ipſe nō aliud ꝓ illo qd̄ nō ē ipſe amet̄: male amari nō pōt. Nā ⁊ amor ipſe ornate amādus ē quo bn̄ amat̄ qd̄ amādū ē ut ſit in nobꝫ v̄tus qua viuit̄ bn̄. Vn̄ mihi videt̄ q̄ diffinitio breuis ⁊ vera v̄tutis ē in ordine amoris. h̄ ille. 2° deteſtādus ē amor ſui inordinat⁹. qa p ipſū īiuriat̄ qs ꝓximo multiplicit̄. Nā qa nimis amās ſeipſū multa q̄ ſuꝑflue expendit ꝑpt̄ delitias ſuas ſubtrahit paupibꝫ. Et qs tam īiuſt⁹ inqt Amb° q̄ꝫ q multoꝝ ſubſidia ſuas diuitias parat. diſ. 47. in. c. ſicuti. In q̄ magis adh̄ delinquūt clerici q bona ſua ⁊ reddit⁹ eccleſiaꝝ q̄ ſūt pauperū vltra ſuā nccītatē ꝯuertūt ī delitias carnis. Contra q̄s inqt Iero⁹. Nat⁹ ī tugurio 22. i2. q. 2. c. gl̄ia epi. Et iō loqt̄ ī pſona eoꝝ Ber. in quodā ſmone di. Clamāt nudi· clamāt famelici ⁊ ꝯqrūt̄ de clericl di. Nobꝫ fame ⁊ frigore miſerabilit̄ laborātibꝫ· qd cōferūt tot multa dolia· tot ornamēta. tot pallia extenſa in porticis ul̄ plicata manicis! Noſtꝝ ē qd̄ effūdit. Nōne crudelit̄ nobꝫ ſubtrahit̄ qd̄ manit̄ expēdit! Et nos dei plaſmatio ⁊ nos xp̄i ſanguine redempti ſum⁹. Vita nr̄a cedit vobꝫ in ſuperfluas copias· noſtrl neceſſitatibꝫ detrahit̄ qcqd v̄ris vāitatibꝫ accedit. h̄ ille. Totū hoc ꝓcedit ex amore nimio ſui. Caritas. n. nō q̄rit q̄ ſua ſūt. ait apl̄us

i.ad Coꝛ.13.ſ.tm̄ ſ etiā q̄ alioꝝ.ſicut
pꝫ de Alexādro mag̊ q noluit ſolꝰ bi-
bere. Ex amoꝛe iſto ſui nimio etiam
multe oppꝛ̄ſſiões.īiuſticie.ꝑdatiões ⁊
adultīa ꝑpetrāt̄.Pꝫ exēplū de Dauid
2.Reg̃.12°. Unde etiā filiꝰ eiꝰ Amon
ꝯſtupꝛ̄uit germanā niſi ꝓpt amoꝛē ꝓ-
pꝛiū.Unde Nēbꝛoth cepit eē robuſtꝰ
venatoꝛ hoīuꝫ.i.oppꝛ̄ſſoꝛ niſi ex amoꝛe
ſui.Un̄ Romulꝰ ſoluſ occiſo germano
voluit ꝑmꝰ obtinē regnū romanoꝝ.
Mariꝰ ⁊ Sylla pluries cōſulatū.Iuliꝰ
ceſar demū impiū multi īiurijs ⁊ ſtra-
gis ꝓploꝝ niſi ex ſui amoꝛe.Un̄ ⁊ Pla-
to dicit ciuitatem illam bn̄ regi ī q̄ qs
ꝓpꝛios neſcit affectus.i.amoꝛē ꝓpꝛiū
Ad h̄ faciūt plura q̄ dicta ſūt ſ̄ ī trac-
tatu de diſcoꝛdia.Ferox eſt igitur iſte
amoꝛ atqꝫ crudel̄.qa fert̄ moꝛe ferarū
motu dei ratiōe pꝛiuato.ab hoīb; aīo
⁊ moꝛib; deſidet.magis autē cōtradi-
cit.Et ut multas eiꝰ crudelitates ī bꝛe
ui ꝯcludā.Hic ferꝰ amoꝛ effrenato aīo
viuit ꝯ̄ inſontes.īdulgē nō nouit.fin
git qn̄qꝫ pacē:ut excoſū.incautū.infal
labilē trucidet.nō placat̄ muneribus
nō acqeſcit ꝓ̄cib;.gaudet ſanguine in
certamine fuſo.hilareſcit cū audit ho
mines ī hoīes ſeuiētes.ſꝑ noua machi
nat̄ toꝛmēta.nec ſatiat̄ in alioꝝ penis.
nihil pendit hoīs vitā.ſine lite cauſaꝫ
inqrit.ferit.⁊ ꝯtabeſcit aīo ſi nō ferit.
⁊ nō cruciare:cruciatꝰ eſt illi.ad peri-
cula ſe ꝑuiū facit.dolet ſi ab hoīe ma-
la cauent̄.maledicit oēm percutientē
ī caſſū.bn̄dicit aūt qui ſignāt̄ v̄berati.
nūqꝫ expedite niſi ad malū ꝯſulit.eiꝰ
ligat̄ lingua in cōſilio bono.crudelib;
benignꝰ ē.pꝛijs v̄o aīo crudelis.afflic-
tionē afflicto.deſolationē deſolato de-
lectat̄ inferre.viduaꝝ.pupilloꝝ.ege-
noꝝ.ſpoliatoꝝ.īiuſte paſſoꝝ cauſam
audire nō pōt.cōpati neſcit.⁊ lachꝛy-
mis placari atqꝫ incuruari oīo nō no-
uit.nāe atqꝫ ſacro ꝯtēnit deferre.Fera
v̄ba fert in lingua amoꝛ iſte ferꝰ.ſ in-
terdū ſuauis ut feriꝰ feriat.ferꝰ iſte ⁊
īpius amoꝛ dū furit generis ꝓpinqta-
tē abhoꝛret.nō ſubuenit.hoꝛrea neceſ-
ſitatis tꝑe claudit.īnocentiā odit.dila
niat.percutit.expoliat ⁊ cecidit.De-
niqꝫ hꝰ feri atqꝫ crudelis amoꝛis ī ve-
teri teſtō ⁊ ī hiſtoꝛijs gentiliū multa
reꝑiūt̄ exempla.Sed nulla ꝓfecto pe-
ioꝛa q̄ꝫ que a xp̄ianis facta ſūt ⁊ fiunt.
Cōſideremus tyrānides.ꝑtialitates.
ſectas.latrocinia.ꝑdatiōes.ſaccomā-
nos.incēdia.homicidia.ꝓditiōes.pu
ellaꝝ ⁊ feminaꝝ defloꝛationes ⁊ viola
tiones.ſacrilegia monachaꝝ.incēdia
eccliaꝝ.diſꝑſiones ꝓploꝝ ⁊ patriarū.⁊
ꝯſilia que nr̄is tꝑib; facta ſūt.Et ītel
ligemꝰ q̄ h̄ oīa ex ferocitate ⁊ atroci-
tate ꝓpꝛij amoꝛis exoꝛta ſūt ut iam de
xp̄ianitate ⁊ maxīe de italia videat̄ ꝓ-
uidiſſe Dauid cū ait.Singularis ferꝰ
i.ꝓpꝛiꝰ amoꝛ ſeu ꝑuatꝰ.depaſtus ē eā.
3° deteſtādus ē amoꝛ ꝓpꝛiꝰ.qa per
amoꝛē ſui nimiū pctā multiplicātur.
Tales.n.de facili tranſgrediūt̄ omnia
mandata dei cū ſint ḡuia ſenſualitati.
ſe nō poſſe ieiunare affirmāt.incanta-
tiones.diuinatiōes ⁊ diuerſa ſoꝛtilegia
ſeq nō curant ⁊ facē q̄ ꝯſequantur ſa
nitatē coꝛpis ſui qđ inoꝛdinate amāt.
Si ī clero ſūt.diuina officia deuitāt.ab
ouibus ſuis lanā ⁊ lac reqrūt oī cū di
ligētia.de aīab; aūt paꝝ curāt.Si ī re-
ligione.ď cerimonijs nihil ſollicitant
de coītate paꝝ.dū eis bn̄ ſit.Hic amoꝛ
ſui ē ille de quo xp̄s Ioh.12°.ait.Qui
amat animā ſuā ſenſitiuā volēs ſatiſ-
facē appetitui ſenſitiuo ſuo.ꝑdet ani-
mā ītellectiuā moꝛtalicia incurrēdo.

i.ad Cor.iȝ.s.tm̄ ẜ etiā q̄ alioꝝ·ſicut
pȝ de Alexādro mag̊ q noluit ſol⁹ bi-
bere. Ex amore iſto ſui nimio etiam
multe opp̄ſſiões·īiuſticie·p̄dationes ⁊
adultia ppetrāť.Pȝ exēplū de Dauid
z.Regl.iz°. Unde etiā fili⁹ ei⁹ Amon
ꝯſtup̄uit germanā niſi ꝑpť amorē ꝓ-
priū.Unde Nēbroth cepit eē robuſt⁹
venator hoīuȝ.i.opp̄ſſor niſi ex amore
ſui.Un̄ Romul⁹ ſolus occiſo germano
voluit p̄m⁹ obtinē regnū romanorū.
Mari⁹ ⁊ Sylla pluries cōſulatū.Juli⁹
ceſar demū impiū muld īiuriis ⁊ ſtra-
gis ꝑploꝝ niſi ex ſui amore.Un̄ ⁊ Pla-
to dicit ciuitatem illam bn̄ regi ī q̄ qs
ꝓprios neſcit affectus.i.amorē ꝓpriū
Ad h̊ faciūt plura q̄ dicta ſūt s̄ ī trac-
tatu de diſcordia.Ferox eſt igitur iſte
amor atq; crudel̄.qa ferť more ferarū
motu dei ratiōe priuato·ab hoīb; aīo
⁊ morib; deſidet·magis autē cōtradi-
cit.Et ut multas ei⁹ crudelitates ī bre
ui ꝯcludā.Hic fer⁹ amor effrenato aīo
viuit ꝯ̄ inſontes.īdulgē nō nouit.fin
git qn̄q; pacē: ut exoſū·incautū·infal
labilē trucidet·nō placať muneribus
nō acqeſcit p̄cib;.gaudet ſanguine in
certamine fuſo.hilareſcit cū audit ho
mines ī hoīes ſeuiētes.ſp̄ noua machi
nať tormēta·nec ſatiať in alioꝝ penis.
nihil pendit hoīs vitā·ſine lite cauſaȝ
inqrit.ferit.⁊ ꝯtabeſcit aīo ſi nō ferit.
⁊ nō cruciare: cruciat⁹ eſt illi.ad peri-
cula ſe p̄uiū facit.dolet ſi ab hoīe ma-
la cauenť.maledicit oēm percutientē
ī caſſū.bn̄dicit aūt qui ſignāť v̄beratí.
nūq̄; expedite niſi ad malū ꝯſulit.ei⁹
ligať lingua in cōſilio bono.crudelib;
benign⁹ ē.piis v̂o aīo crudelis.afflic-
tionē afflicto·deſolationē deſolato de-
lectať inferre.viduaꝝ·pupilloꝝ·ege-
noꝝ·ſpoliatorū·īiuſte paſſoꝝ cauſam

audire nō p̄ōt.cōpati neſcit.⁊ lachry-
mis placari atq; incuruari oīo nō no-
uit.nāe atq; ſacro ꝯtēnit deferre.Fera
v̂ba fert in lingua amor iſte fer⁹.ẜ in-
terdū ſuauis ut feri⁹ feriat.fer⁹ iſte ⁊
īpius amor dū furit generis ꝓpinqta-
tē abhorret.nō ſubuenit.horrea neceſ-
ſitatis tp̄e claudit.īnocentiā odit·dila
ninat·percutit·expoliat ⁊ cecidit.De-
niq; h⁹ feri atq; crudelis amoris ī ve-
teri teſtō ⁊ ī hiſtoriis gentiliū multa
rep̄iūť exempla.Sed nulla ꝓfecto pe-
iora q̄; que a xp̄ianis facta ſūt ⁊ fiunt.
Cōſideremus tyrānides·p̄tialitates·
ſectas·latrocinia·p̄dationes·ſaccomā-
nos·incēdia·homicidia·ꝓditiōes·pu
ellaꝝ ⁊ feminaꝝ deflorationes ⁊ viola
tiones·ſacrilegia monachaꝝ·incēdia
eccl̄iaꝝ·diſp̄ſiones ꝑploꝝ ⁊ patriarū.⁊
ꝯſilia que nr̄is tp̄ib; facta ſūt.Et ītel
ligem⁹ q; h̊ oīa ex ferocitate ⁊ atroci-
tate ꝓprii amoris exorta ſūt ut iam de
xp̄ianitate ⁊ maxīe de italia videať ꝓ-
uidiſſe Dauid cū ait.Singularis fer⁹
i.ꝓpri⁹ amor ſeu p̄uat⁹·depaſtus ē eā.
ȝ° deteſtādus ē amor ꝓpri⁹.qa per
amorē ſui nimiū pctā multiplicātur.
Tales.n.de facili tranſgrediūť omnia
mandata dei cū ſint g̃uia ſenſualitati.
ſe nō poſſe ieiunare affirmāt·incanta-
tiones·dīnatiōes ⁊ diuerſa ſortilegia
ſeq nō curant ⁊ facē q; ꝯſequantur ſa
nitatē corpis ſui qd̄ inordinate amāt.
Si ī clero ſūt·dīna officia deuitāt·ab
ouibus ſuis lanā ⁊ lac reqrūt oī cū di
ligētia.de aīab; aūt paꝝ curāt.Si ī re-
ligione·d̄ cerimoniis nihil ſollicitant
de coītate paꝝ.dū eis bn̄ ſit.Hic amor
ſui ē ille de quo xp̄s Joh.iz°. ait.Qui
amat animā ſuā ſenſitiuā volēs ſatiſ-
facē appetitui ſenſitiuo ſuo·ꝑdet ani-
mā ītellectiuā mortalicia incurrēdo,

ea mūdo nō cogat᷑ tota mēte inherē.
Nā cū iſdē rurſus egregius p̄dicator
dicat. Qui vxorē hꝫ cogitat q̄ ſūt hui⁹
mūdi quō placeat vxori. Ille vxorem
habēs q̄ſi nō hꝫ: q ſic ſtudet placē cō-
iugi ut nō diſpliceat cōditori. Flet q̄ꝫ
ſꝫ tāq̄ꝫ nō flet: q ſic tēporalibus dānis
affligit᷑ ut tn̄ de eťnis lucris ſp̄ anim⁹
ꝯſolet᷑. Gaudet quoqꝫ ſꝫ q̄ſi nō gaudet
qui ſic tpalibus bonis hilareſcit ut tn̄
ſp̄ ꝑpetua tormēta ꝯſideret. Et in hoc
ꝙ gaudiū mentē ſubleuat hanc conti-
nuo pondē ꝓuidi timoris p̄mat. Emit
n. ſꝫ q̄ſi nō poſſidet: q ad vſū ťrena ꝑpa
rat ꝛ cū cauta cogitatōe ꝓuidet ꝙ hec
citius relinquet. Mundo q̄ꝫ vtit᷑ ſꝫ q̄ſi
nō vtit᷑: q neceſſaria cūcta exteriuſ ad
vite ſue miniſteriū redigit. ꝛ tn̄ hꝫ ea-
dē nō ſinit menti ſue dn̄ari ut ſubiec-
ta foris ſeruiāt ꝛ nūq̄ꝫ intentionem aī
ad alia attendentē frangāt. Quicūqꝫ
igit᷑ tales ſūt· eis ꝑfecto ťrena oīa non
ad deſideriū ſꝫ ad vſū ſūt. hꝫ ille. Dr̄. n
i. Joh. 2°. Tranſit mūdus ꝛ ꝯcupiſcen
tia ei⁹. 3° idē ꝓbat᷑ auctoritate ſcōꝝ
doc. Nā Greg⁹ ꝑ moral. inqt. Cū mū
di glia repentin⁹ finiſ incipit᷑· breuis
ꝓculdubio īnoteſcit fuiſſe. Et in qua-
dā omel. inqt. Ecce mūdus q diligit᷑
fugit. ꝛ qa labētē mūdū retinē nō poſ
ſum⁹ necc̄ē ē ut cū ipo labam⁹. Et Ber.
in quodā ſermone ait. Oīs delectatio
mūdi hui⁹ vniuerſaqꝫ ei⁹ glā ꝛ qcqd
in eo ꝯcupiſcit᷑: prorſus modicū ē illi⁹
felicitatis ꝛ glie ꝯpatiōe· ſi tn̄ uel mo-
dicū dici debet ꝛ nō poti⁹ nihil. Item
Jero⁹ ī teſtō ſuo inqt. O vita mūdi nō
vita ſed morſ· vita fallax· vita onuſta
triſticijs· imbecillis ꝛ obūbrata· vita
mendax nūc flores ꝛ ſtatī areſcis· vita
priuās· vita meſta· vita fragilis· vita
momētanea ꝛ caduca, que quāto ma-
gis creſcis tanto magis decreſcis· cum
plus ꝓcedis plus ad mortē ꝓpīquas.
O vita plena laq̄is· q̄t ī mūdo hoīes il
laqueas· q̄t ꝑ te iam ſuſtinēt tormēta
infernalia. Qꝫ btūs q de tuis nō curat
blāditijs. q̄ꝫ btiſſim⁹ q de te bn̄ ꝑuat⁹
eſt. hꝫ ille. Item Aug⁹ ī li° de ſymbolo
tractatu 4° inquit. Ecce ruginoſus eſt
mūdus. ecce tātis calamitatibꝫ reple-
uit deus mūdū. ecce amat⁹ eſt mūd⁹.
ꝛ ſi ſic amat᷑: qd facerem⁹ ſi dulcis eēt?
O mūde īmūde tenebras patiens· qd
faceres ſi maneres· quē non deciperes
dulcis ſi amat⁹ alimēta mētiris. Et in
epl̄a ad Armentariū ꝛ Paulinā idem
ait. Mūdus iſte tanta rerū labe ꝯtrit⁹
ē ut etiā ſpēm ſeductiōiſ emiſerit. Nā
quantū illi laudādi atqꝫ p̄dicādi ſunt
q dignati nō ſūt cū mūdo etiā florēte
florere· tātū īcrepādi ꝛ accuſandi ſūt
quos pite peūte delectat. Et ī ſermōe
17°. ꝺ natiuitate Johis baptiſte ait. Fe
licitatē nō querat ꝺ mūdo· abſtinete
vos a mūdi felicitate· blandit᷑ mūd⁹.
caueat᷑ corruptor nō timeat᷑ oppugna-
tor. hꝫ ille. Et ſic pꝫ auctoritate mūdū
nō eē diligendū. qa trāſitori⁹ eſt cum
oībus delitijs ſuis. 2° idē oſtendit᷑
exēplaritate. ſ. ꝙ mūdus cito trāſeat
cū ſuis gaudijs. Aſſilat᷑. n. rebꝫ valde
caducis. ſ. feno· vmbre· flori· nebule·
ſeu vapori ťre ꝛ alijs hꝰmōi. Vn̄ in p̄s
dr̄. hō vanitati ſilis factus ē: dies ei⁹
ſicut vmbra p̄tereūt. Mūdus. n. dicit᷑
a motu ꝓpt qꝺ oīa ſūt vanitas. qa tn̄
hō ſup oīa mutabilis ē· affectu· itellec
tu· ſenſu· loco· altatiōe· corruptiōe. Et
in eodē ſtatu nūq̄ꝫ pmanet· dr̄ Job 14°.
Et iō bn̄ dictū ē. Dies eius ſicut vm-
bra p̄tereūt. Quāto. n. qs magꝭ ſequit᷑
vmbrā ſuā· tanto magꝭ vmbra fugit,
Aſſimiliat᷑ etiā feno. Yſa. 40. Oīs caro

i

¶ Pars pma hui⁹ ꝑmonis. in q̄ ponit̃ ꝙ iſte mūdus nō eſt diligēdus ratione vanitatis ⁊ defectibilitatis.

PRimo igit̃ ī iſto ſermōe dico ꝙ nō ē diligēdus mūdus ꝑm doc. Joh. i. canonica. ca° z°. di. Nolite diligere mūdū neq; ea q̄ ſūt in mūdo rōne. s. vanitatis ⁊ defectibilitatis. qa deficit mūd⁹ ⁊ tranſit cū oīb⁹ delitijs ſuis. qđ ꝓbat̃ tripl̃r. p° auctoritate. z° exēplaritate. 3° expimentalit̃. P° dico ꝙ ꝓbat̃ auctoritate mūdū trāſire ⁊ deficē cū oībus delitijs ⁊ pompis ſuis. auctoritate veteris teſtī. auctoritate noui teſtamēti. ⁊ auctoritate dictorū xpi. P° ꝓbat̃ auctoritate veteris teſtī. Nā Job zo. ca°. dr̄. Hoc ſcio a pncipio. ex q̄ poſit⁹ ē hō ſup trā ꝙ laus īpiorū breuis ⁊ gaudiū ypocrite ad īſtar pūcti. Si aſcēderit vſq; ad celū ſupbia ei⁹. ⁊ caput ei⁹ nubes tetigerit. q̄i ſterqliniū in fine pdet̃. h̄ ibi. Ubi nota ꝙ iſte mūd⁹ vere dr̄ ypocrita. qa ꝑm apparentiā exteriorē videt̃ bonus. ſ ꝑm rei v̓itatē ē mal⁹ ⁊ plen⁹ miſeria ⁊ neqtia. Gaudiū etiā ⁊ delectatio ei⁹ ē ad inſtar pūcti q ē qd indiuiſibile. Nā de p̄teritis delectationibus nihil habes ſicut nec de p̄terito tēpore niſi reatū. de fut̃o nihil obtines. Solū g° nūc inſtans habes qđ ſubito trāſit. Un̄ etiā idē Job zi° ca°. inqt. Tenēt tympanū ⁊ citharā ⁊ gaudēt ad ſonitū organi. ducūt in bonis dies ſuos. ⁊ in pūcto ad inferna deſcendūt. h̄ ille. Itē. i. Reg. iz°. dr̄. Nolite declinare p⁹ vana q̄ nō ꝓderūt vob̄ neq; eruēt vos qa vana ſūt. s. mūdus ⁊ mūdana. Et Eccleſiaſtes p°. Uanitas vanitatū dicit Eccleſiaſtes ⁊ oīa vanitas. Et. ī. Uidi cūcta q̄ fiunt ſub ſole. ⁊ ecce vniuerſa ſūt vanitas ⁊ afflictio ſpūs. Et ps. 4°. ſcribit̃. Filij hoīu; vſq; q̄ g̃ui corde ut qd diligitis vanitatē ⁊ q̄ritis mendaciū. s. mūdū q ē mēdax cū oīb⁹ pompis. qa oñdit ſe eē ſtabilē ⁊ tranſit velut vmbra ⁊ fum⁹. Un̄ ⁊ Sap̄. z°. ſcribit̃. Dixerūt īpij apud ſe nō recte cogitātes. Exiguū ⁊ cū tedio ē tēp⁹ vite nr̄e: ⁊ nō ē refrigeriū ī fine hoīs. ⁊ nō ē q agnit⁹ ſit reuerſus ab infer. Quia ex nihilo nati ſum⁹: ⁊ poſt h̄ erimus tanq̄; nō fuerim⁹. Qm̄ fum⁹ afflat⁹ ē ī narib⁹ nr̄is. ⁊ ꝑmo ſcintille ad cōmouendū cor nr̄m. Quaſi extinct⁹ cinis erit corp⁹ nr̄m. ⁊ ſpūs diffūdet̃ tanq̄; moll̓ aer. h̄ ibi. z° ꝓbat̃ auctoītate noui teſtī. Nā Math. 6°. īqt dn̄s. Nolite theſauriçare vob̄ theſauros ī trā. ubi erugo ⁊ tinea demoliūtur ⁊ ubi fures effodiūt ⁊ furant̃. Et Joh. iz°. dr̄. Qui odit aīam ſuā ī h̄ mūdo. s. trāſitorio. ī vitā et̃nā cuſtodit eam. Itē apl̃s. i. ad Thimot. vlt. inqt. Nihil ītulimus in hūc mūdū: haud dubium. qa nec auferre qd poſſum⁹. hn̄tes alimēta ⁊ q̄b⁹ tegamur his ꝯtēti ſim⁹. Et ad Col. 3°. inqt. Que ſurſū ſunt q̄rite nō q̄ ſuper trā. Et. i. ad Cor. 7°. Tēpus breue eſt Reliquū eſt ut q habēt vxores tanq̄; nō habētes ſint. ⁊ q flent tanq̄; nō flētes. ⁊ q gaudēt tanq̄; nō gaudētes. ⁊ q emūt tanq̄; nō poſſidētes. ⁊ q vtunt̃ h̄ mūdo tanq̄; nō vtant̃. Preterit enī figura hui⁹ mūdi. Unde Greg⁹ omel. z4. ſup his v̓bis ait. Nō audem⁹ vob̄ frēs dicē ut relinq̄tis oīa. ſ tn̄ ſi vult etiā oīa retinēdo relinq. ſic ſic tēporalia geratis ut tota mēte ad et̃na tendatis. Hinc etenī Paul⁹ dic. Tēp⁹ enī breue ē. Reliquū ē ut q habēt vxores ꝛc. Uxorē n āq; h; ſ eſt q̄ſi nō habēs: q ſcit ſic debita carnis ſoluere ut tn̄ p

fenū ⁊c. ⁊ oīs glīa eiꝰ q̄ꝛ flos agri. Ex-
ſiccatū ē fenū ⁊ cecidit flos: qa ſpiritꝰ
dei inſufflauit ī eū. Vere fenū ē popu-
lus. hec ibi. Sic. n. fenū naſcit̄ viride ⁊
paulatim creſcit. ſuꝑueniēte vō calo-
re areſcit ⁊ p falcē de t̄ra euellitur ⁊ ab
aīalibꝫ comedit̄. Flos etiam ex herba
ꝓducit̄ pulcher ⁊ amabil' aſpectu. ſed
paulo pꝰ decidit ⁊ marceſcit ⁊ ꝓ nihi-
lo habet̄. Ita hō naſcit̄ de muliere bre-
ui viuens tpe. qa ſm Jac. 4° ca°. Vita
nr̄a nō ē niſi vapor ad modicū parēs.
⁊ deinceps extminabit̄. Aſſimilatur
etiā nebule. qa ſicut nebula de t̄ra uel
aqua exit ⁊ paulatim in aera aſcēdit. ſ;
cito apparēte ſolis radio diſſoluit̄ ⁊ ad
t̄rā inꝑceptibilit̄ reſoluit̄. Ita hō appa
ret aliquātulū ī mūdo ⁊ calore febri-
li diſſoluit̄ ⁊ ad t̄rā ꝓſternit̄ ut āpliꝰ
nō videat̄. Aſſimilat̄ etiam vita nr̄a
tele q̄ ordit̄ cuiꝰ vna ꝑs ē texta ⁊ tñ in-
uoluta manet. ⁊ paꝛū de ea videt̄. alia
ē texēda ⁊ etiā nō videt̄. ſolū illa pars
ī qua laborat̄ p multū laborē ⁊ motū
videt̄. Sic ⁊ de tpe p̄terito vite nr̄e ni-
hil videt̄ ⁊ de futuro minꝰ. ſ; ſolū qđ
habemꝰ ī p̄nti breue ⁊ q̄ſi momenta-
neū in quo laboramꝰ repleti multꝪ mi
ſeriꝭs. Vn̄ Yſa. 38°. dr̄. Preciſa eſt velut
a texēte vita mea. dū adhꝰ ordiret ſuc-
cidit me ⁊c. Nec ē in volūtate nr̄a qñ
p̄cidat̄ tela vite nr̄e ſ; in manibꝫ dei q
ſolꝰ hꝫ ꝑtātē ⁊ dominiū morꝭ ⁊ vite.
⁊ cū credimꝰ multū durare nos in iu-
uētute nō nūq̄ꝫ anteq̄ꝫ ꝑficiat̄ ⁊ deue-
niat̄ ad ſenectutē ipſe precidit ſubito.
Vn̄ dicebat dn̄s Math. 25°. Vigilate
qa neſcitꝪ q̄ hora dn̄s vr̄ vēturꝰ ſit. an
ſero. an media nocte. an galli cātu. an
mane: ne cum repēte venerit īueniat
uos dormiētes. Cōfirmat oīa Augꝰ ī
quodā ſermone. di. O vita p̄ns q̄ tan-
tos de ꝓpriꝭs decipis. tātos ſeduxiſti.
tātos excecaſti. q̄ dū fuerꝪ nihil es. cū
videris vmbra es. cū exaltarꝪ fumꝰ es
Inſipiētibꝫ dulcis es. ſapientibꝫ ama-
ra es. Qui te amāt nō te cognoſcūt. ⁊
q te ɔtēnūt ipſi te intelligūt. Vera nō
eſt via quā oñdis. timēda ē. ꝑiculoſa
ē. breuis eſt. ⁊ fugitiua velut ſomniū.
Ve q tibi credūt. btī q te cōtēnūt. hec
ille. Et ſic pꝫ exēplaritate ꝙ mūdꝰ nō
ē amandꝰ. qa vanꝰ ⁊ trāſitoriꝰ cū ſuis
deliciꝭs ē. 3° ꝙ mūdus nō ſit amādꝰ
qa trāſit cū ſuis ɔcupiſcētiꝭs. ꝓbat̄ ex-
ꝑimētalitate q̄ ē rerū magiſtra. Dr̄
n. Sap. 2°. ī ꝑſona īpioꝝ ⁊ mūdanoꝝ.
Venite g° ⁊ fruamur bonis q̄ ſūt. ⁊ vta
mur creat̄a tāq̄ꝫ ī iuuētute celerit̄. Vi-
no p̄cioſo ⁊ vnguētis nos īpleamꝰ. ⁊
non p̄tereat nos flos tēporis. Corone-
mus nos roſis anteq̄ꝫ marceſcāt. Nul-
lum pratū ſit qđ nō ꝑtrāſeat luxuria
nr̄a. Nemo veſtrum ſit excors luxurie
nr̄e. Vbiq̄ꝫ relinq̄mꝰ ſigna leticie: qm̄
hꝰ ē ꝑs nr̄a. Et. ī. Sap. 5°. poſtq̄ꝫ vene-
rūt ad eternā dānationē. dixerūt idē
ipſi. Quid nobiſ ꝓfuit ſuꝑbia. aut qꝪ
diuitiaꝝ iactātia ɔtulit nobis! Tran-
ſierūt oīa illa tanq̄ꝫ vmbra ⁊ tanq̄ꝫ nū-
cius p̄currēs ⁊c. Vbi g° ſūt p̄ncipes gē
tiū inq̄t Baruch. 3° ca°. ⁊ q dn̄ant̄ ſuꝑ
beſtias que ſūt ſuꝑ terrā. Et reſpon-
det ſibi ipſi. Exterminati ſunt. i. extra
terminos mūdi miſſi ſūt p mortem. ⁊
ad inferos deſcēderūt. ⁊ aliꝭ loco eorū
ſurrexerūt. Vbi ē potētia ⁊ dn̄iuꝫ Aſ-
ſueri q regnauit ſuper. 127 ꝓuincias.
Vbi victorie celeres ⁊ triūphi Alexā-
dri magni. ⁊ ceti diſcurrēdo! Extmi-
nati ſūt ⁊ ad īferos deſcēderūt. Et ut
magis ꝑticularit̄ videat̄ vanitas ⁊ de-
fectio mūdi reducamꝰ ī mediū exem-
plū Salōnis. q de ſeipſo Eccliaſtes 2°.

ait. Magnificaui opera mea. edificaui
mihi domos. plātaui vineas. feci hor-
tos 7 pomeria. 7 ꝯſeui ea cūcti generī
arboribꝰ. 7 extruxi mihi piſcinas aq̄ꝝ
ut irrigarē ſiluas lignoꝝ germinātiū.
poſſedi ſuos 7 ancillas. multāq; fami
liam habui. armenta quoq; 7 magnos
ouiū greges vltra oēs q fuerūt añ me
ī ierl'm. Coaceruaui mihi argentum 7
aurū 7 ſubſtantias regū ac ꝓuinciaꝝ.
Feci mihi cantores 7 cātatrices 7 deli-
tias filioꝝ hoīuꝫ. cyphos 7 vrceolos ī
miniſterio ad vina fūdenda. 7 ſuper-
greſſus ſū opibꝰ oēs q fuerūt ante me
ī ierl'm. Sapīa quoq; pſeuerauit mecū.
7 oīa q̄ deſiderauerūt oculi mei nō ne-
gaui eis. nec ꝓhibui cor meū qn omni
voluptate frueretur. 7 oblectaret ſe ī
his q̄ parauerā. 7 hāc ratꝰ ſū ptē meā
ſi vterer labore meo. Cūq; me ꝯuertiſ
ſem ad vniuerſa opa q̄ fecerāt manus
mee. 7 ad labores in qbꝰ fruſtra ſuda-
uerā: vidi ī oībꝰ vanitatē 7 afflictio-
nē aī. 7 nihil pmanē ſub ſole. hec ibi.
In qbꝰ v̂bis oñdit Salomō q̄ expertus
ē 7 habuit oēm magnificentiā eorū q̄
amātur a mūdanis. Sꝫ in 3° li° Regl. in
pluribꝰ capl'is. 7 ī 2° palipo. magis diſ
fuſe 7 diſtincte declarat magnificētia
eius quo ad delitias. diuitias. potētiā
7 ſapīam eiꝰ. Q̄tū ad potētiā ipſe fuit
magnus rex 7 rēguit ſup totū populū
dei duodecim tribuū. Fuit ſibi ꝯceſſū
viuēte patre ſuo Dauid cū duodecim
ānoꝝ eēt regnū reꝓbato Adonia quē
iuuabat pnceps exercitꝰ ad habendū
regnū 7 aliis pluribꝰ. Clamauitq; oīs
populus. Viuat rex Salomon. Aſcen-
ditq; vniuerſa multitudo pꝰ eū. 7 po-
pulus canētiū tibiis 7 letātiū gaudio
magno. ut hr̄ 3. Regl. p°. Sublimitatē
etiā regni ſui 7 dominii oñdit ſcriptā
3. Regl. 4°. Quia Salomō erat ī ditiōe
ſua habēs oīa regna ſecū a flumīe t̄re
philiſtijm vſq; ad t̄rā egypti offeren-
tiū munera. etiā ſeruiētiū ſibi cūctis
diebꝰ vite ſue. 7 ibi noīant̄ duodecim
magni pncipes. q̄rū qlibet ſuo menſe
in anno Salomoni 7 familie ſue nccīa
miſtrabat ad victū. Habuit etiā ma-
gnā pacē in regno ſuo. Dr̄. n. ibidē q̄
habebat pacē ex oī pte ī circuitu. habi
tabatq; iuda 7 iſrl' abſq; vllo timore a
Dan vſq; Berſabee cūctis diebꝰ Salo
monis. Tanta. n. erat cura familie eiꝰ
q̄ de nullo alio legit̄ tanta. Erat autē
cibus Salomonis p ſingulos dies. 30.
chori ſimile. 7. 40. chori farine. 10. bo-
ues pīgues 7. 20. paſcuales. 7. 100. arie
tes excepta venatiōe ceruoꝝ. capreaꝝ
7 bubalorū 7 auiū altiliū. Et nota q̄
chorus fuit pondus mille librarū. Ex
quo pōt v̂iſimilit̄ ꝯphendi q̄ familia
ſua erat circa. 30. milia pſonaꝝ. Habu-
it quoq;. 40. milia pſepia equoꝝ. 7. 12
milia eqſtriū. 3. Regl. x°. et. 2. palipo. 9°.
De diuitiis eiꝰ dr̄ etiā. 3. Regl. 3°. q̄ deꝰ
dedit Salomōi diuitias 7 gloriam ut
nemo fuerit ei ſilis in regibꝰ cūctiſ re-
tro diebꝰ. oēſq; q remāſerāt de amor-
reis. etheis. iebuſeis. fereçeis fecit ſibi
tributarios. Regina quoq; Saba dedit
ſibi. 120. talenta auri 7 aromata mul-
ta nimiſ gēmas p̄cioſas. Et ut dicitur
3. Regl. x°. erat pondus auri qđ affere-
bat̄ Salomoni p ſingulos ānos. 666.
talētoꝝ auri excepto eo qđ afferebāt
viri q erant ſup vectigalia 7 ſup nego
ciationes. Et oēs reges arabie duceſq;
t̄re. Vbi ſciendū q̄ talentū eſt triplex
ſm Catholicō. 50. libraꝝ ſm aliquos
22. ſcđm aliquos. 120. librarum ſm
alios. Sumēdo aūt mediū redditꝰ eiꝰ
aſcēdebat ad. 47. milia. 7. 952. libras

auri. Erat ergo redditus eius ānualis. 4
millione e.500.55. milia. et. 400.40.
ducati ſine alijs redditibꝫ cōībus. Ar-
gentū aūt erat in tanta copia ut nulliꝰ
reputaret̃ precij diebus eius. Fecit in-
ſup ī ierlm mirabile deo templū quod
famoſum erat in toto mūdo· ut pꝫ ī 3°
Regū. diuerſis capl̃is. Ad cuius opus
80. milia virorū erant occupati in in-
ciſione lapidū de montibꝫ · ut dicitur
2. palip. 2°. Et in ſeptē ānis ꝯpleuit
tam grande opus. Fecit demū domos
ſuas ad habitandū in. 23. annis. De ſa
piētia eius ⁊ fama ſcribit̃. 3. Regū. 4°. ꝙ
Salomon erat noīatus ī diuerſis gen-
tibus ꝑ circuitū. locutuſqꝫ ē tria milia
parabolas. ⁊ fuerūt carmina eiꝰ. 5. mi
lia. Et diſputauit ſuꝑ lignis. i. arbori-
bus a cedro que ē ī libano vſqꝫ ad hy
ſopū que egredit̃ de piete. ⁊ diſſeruit
de iumētis ⁊ volucribus ⁊ reptilibꝫ ⁊
piſcibꝫ. Et veniebāt d̾ cūctis populis
ad audiendū ſapiām Salomōis. Et x°
ca°. dr̃ ꝙ regina Saba venit de finibus
t̾re audire ſapiam eiꝰ. Et vidēs domū
⁊ familiā ⁊ ordinē miniſtrātiū nō re-
māſit ī ea halitꝰ p̄ admiratiōe ſapien-
tie ſue. Vñ ⁊ dixit ei. Vidi oculis me-
is ⁊ ꝓbaui ꝙ media pars nō fuerit nū-
ciata mihi. Maior ē ſapiētia tua q̃ꝫ ru-
mor quē audiui. Et ī 4° ca°. legit̃ ꝙ ſa-
piētia Salomonis p̄cedebat ſapiētiā
oīuꝫ orientaliū ⁊ egyptiorꝝ. ⁊ ſapiēti-
or erat cūctis hominibꝫ. Hec fuit ſibi
collata diuitus ī ſomnis ꝓut poſtula-
uerat a pͥncipio regni ſui in ſua pueri-
tia. ⁊ p̄cipue in docēdo populū· quod
maxime oſtēdit ī pͥmo iudicio ⁊ ſen-
tentia quam dedit duabꝫ meretricibꝫ
cōtēdentibꝫ coram eo ut patet ibidē.
De delitijs āt eiꝰ iam multa dicta ſūt
ab eo. Sꝫ turpe ē dicē de voluptatibꝫ

eius cū ut dicit̃. 3. Regū. xi°. Fuerūt ſibi
vxores q̃ſi regine ſeptingēte ⁊ cōcubi-
ne trecēte. his copulatꝰ ē Salomon ar
dentiſſimo amore. ⁊ auerterūt mulie-
res cor eiꝰ. Cūqꝫ iam ſenex eēt depra-
uatū ē cor eius ꝑ mulieres. Vbi notan
dū ꝙ ī tanta magnificētia ſua potētia
fama ⁊ abūdantia nō ē auerſus a deo
niſi ꝑ īordinatū amorē voluptatū. Et
niſi penituerit corruptꝰ ē in aīa ⁊ cor-
pore ⁊ dānatꝰ. Sed hebrei dicūt ⁊ plu
res doctores ſancti eū penituiſſe. ⁊ tūc
feciſſe hūc librū eccleſiaſtes. vñ ītit u-
lauerūt eū hebrei de pnīa Salomōis.
Quid ergo cōcluſit. Oīa expertus repperi
ī oībꝫ vanitatē ⁊ afflictionē aī ⁊ nihil
ꝑmanē ſub ſole ⁊ oīa deficē. Et ſic pꝫ
ꝙ non ē amādus mūdus. qa ē tranſi-
torius cū oībꝫ delitijs ſuis ut ꝓbatū ē
auctoritate· exēplaritate. ⁊ expientia.
Et ſic pꝫ ꝑs pͥma huiꝰ ſ̾monis.

Pars ſecūda huiꝰ ſ̾monis. in q̃ decla-
clarat̃ ꝙ ꝓpt̾ eius miſerabilē vilitatē
nō ē amādus iſte maledictus mūdꝰ.

SEcūdo ī iſto ſ̾mōe dico ꝙ nō
ē diligēdus iſte mūduſ rōne
miſerabilis eius vilitatꝭ ⁊ mū
dialiū· q̇d ꝓbatur tripliciter. p̄ ratione
māe qualitatis. 2° rōne aīe nobilita-
tis. 3° rōne ꝯiūcte anxietatis. p̄ di-
co nō ē amādus mundus qa vilis ē ⁊
miſerabilis rōne māe ipſiꝰ ⁊ mundia-
liū q̄litatis q̄ ē valde vilis. Vñ dicitur
Iere. 4°. Stultus populus meꝰ nō me
cognouit. Filij inſipiētes ſūt ⁊ vecordes
ſapiētes ſūt ut faciāt mala: bñ aūt fa-
cere neſciūt. Et aſpexi terrā ⁊ ecce va-
cua erat ⁊ nihil. quaſi di. Ecce ſtulti-
cia maxīa hoīuꝫ. qa totū amorē ⁊ cogi
tatum ſuū ponūt ad t̾rena ⁊ mūdana.

cū tñ vacua ſit terra ⁊ nihil in ea appa-
reat boni. Nihil.n.ē qđ de ſe tendit in
nihilū. Et ſicut oīa ex nihilo fcā ſūt:
ita ex ſe hñt redire ī nihilū. Et iō apl's
ut pꝫ ad Phil'.3°. appellat oīa mūdana
noīe ſtercoꝛis quo nihil viliꝰ dici po-
teſt.di. Oīa arbitratꝰ ſū ut ſtercoꝛa ut
xpm lucrifacerē. Et Johel'.p̊.dr̄. Cō-
putruerūt iumenta ī ſtercoꝛe ſuo. qđ
exponēs Gregꝰ inqt. Quid ē iumēta
in ſtercoꝛe ſuo ꝯputreſcē. niſi amato-
res mūdi ī luxurie fetoꝛe vitā finire?
Et de glīa pctōꝝ dr̄.i.Machab.2°. Glo-
ria eius ſtercꝰ ⁊ v̂mis. Et qđ ſūt aurū
argentū ⁊ oīa oꝛnamēta ⁊ metalla in
qbus p̄cipue cōſiſtūt diuitie. niſi fex
t̄re? Quid ſericū vnde fiunt pulchꝛa
oꝛnamēta. niſi ſtercus vermiū? Quid
varia vnde gloꝛiant̄ hoīes. niſi pelles
muriū? Panis vinū ⁊ aliȷ fructꝰ ex t̄ra
naſcunt̄ que pinguefit ſtercoꝛibꝫ ani-
maliū. ⁊ ſūpta in cibū ⁊ potū: ī ſtercꝰ
⁊ vrinā ꝯuertūt̄. Et qđ ē ipſe hō q̄ꝫtū
ad materiā ſm Ber. ī meditationibꝫ.
niſi ſp̄ma fetidū. ſaccus ſtercoꝝ. cibus
v̂miū? Poſt hoīem v̂mes. pꝰ v̂mē fe-
toꝛ ⁊ hoꝛroꝛ. Et ſic in nō hominē v̂tit̄
oīs hō. h̄ ille. Quis finis luxurie. niſi
ſtercus ⁊ putredo? Quis finis domi-
niȷ. niſi ſeruitꝰ ē? Quis finis honoꝛis
nōne frequent̄ ꝯfuſio? Quis finis ho-
minis quo ad coꝛpꝰ. niſi cinis ⁊ v̂mis
q q̄i ſterqliniū in fine pdet̄. ⁊ q eū vi-
derint dicēt. Ubi ē. velut ſomniū euo-
lās nō īueniet̄ Job 20. Sicut Coſdroe
rex perſarū ita ſupbīt ut fcā ſibi tur-
ri argētea facēt ſe adoꝛare ut deū. Sed
confuſus ē captꝰ ⁊ decapitatꝰ ab Era-
dio impatoꝛe ⁊ in ſterqliniū redactꝰ.
Et ſic pꝫ p̄ma rō q̄re mūdꝰ nō ē amā-
dus rōne eiꝰ vilitatis reſpectu.s. mãe
q̄litatis. 2° oſtendit̄ vilitas mūdi
reſpectū aīe nobilitatis cuiꝰ nobilitas
pꝫ diffuſe in tractatu de aīa. Eſt g̊ aīa
nobiliſſima ī ſe. ⁊ reſpectu nobilitatis
eiꝰ oīa terrena viliſſima ſūt. nō ſolum
metalla ⁊ aīalia. ſ ⁊ celū ⁊ ſidera ſol ⁊
luna. Sicut.n. vinū ⁊ ſi ī ſe ſit p̄cioſū:
comparatū tñ balſamo viliſſimū erit.
Aurū in ſe nobile ē ⁊ carū. ſ cōparatū
adamanti carbūculo uel topaçio. vile
erit. Sic aīa cū ſit nobiliſſima: vilia ⁊
abhominabilia ſunt cet̄a oīa reſpectu
eiꝰ. Uñ dīc Ber. in li° de gaudiȷs padi-
ſi.ca° 3°. O aīa inſignita dei imagīe. de-
coꝛata ſilitudine. deſponſata fide. do-
tata ſpū. redēpta ſanguīe. deputata cū
āgelis. capax v̂itaꝫ. heres bonitaꝫ. ra-
tionis pticeps: quid tibi cū carne? q̄ſi
di. Quo amoꝛe inheres iſtis rebꝫ mū-
di que oꝛdinant̄ ad carnē cū ſis ita no
bilis. ⁊ ipſa ē ita vilis ut ſit q̄ſi infini-
ta diſtātia magiſqꝫ q̄ꝫ int̄ celu ⁊ terrā.
Si aūt res nobilis ⁊ precioſa ꝯiungat̄
rei multuꝫ ig̊bilioꝛi: vilificat̄. ſicut ſi
qs ꝯiūgeret auꝝ cū luto. ⁊ bonū vinū
cū aceto uel aqua. Ita aīa in ſe nobilis
efficit̄ vilis ⁊ īpura ⁊ abhomīabilis cū
amoꝛe ꝯiūgit̄ cū iſtis mūdanis rebus.
ꝓpt̄ qđ dicit̄ Sap.14°. Abhominabilis
ē deo īpius ⁊ īpietas eiꝰ. Uiliſſima de-
mū oſtēdit̄ oīs creatura reſpectu celi
empyrei qđ ē habitaculū aīe. ⁊ magis
reſpectu gloꝛie ſupne ſeu bonitatis di
uine: ad quā videndā ⁊ pfruendam
aīa ē creata. Oculus.n. nō vidit nec au
ris audiuit nec ī coꝛ hoīs aſcendit que
p̄parauit deus diligētibꝫ ſe. i. ad Cori.
2°. Patet eiꝰ excellentia in tractatu de
felicitate. De qua inqt Ber. Illud eſt
gaudiū verum ⁊ ſūmū qđ nō de crea-
tura ſ đ creatoꝛe ꝯcipit̄. Qđ cū acce-
peris nemo tollet a te. Cuiꝰ cōpatiōe
oīs iocūditas meroꝛ eſt. oīs ſuauitas

dolor eſt·oē dulce amarū eſt·oē decorū fedū.⁊ oē qđ delectare pōt moleſtū.ẜ ille. Et ſic pꝫ ſecūda rō. 3ᵒ oſtendit᷑ non eē amandū mundū ꝑpter vilitatem eius⁊ miſerabilitatē rōne diūcte anxietatis que ī ipſis delitijs diuitijs ⁊ potentijs⁊ hui⁹mōi repit᷑. Homo.n naſcit᷑ ad laborē·ut dicitur Job 5ᵒ. Et ſapiā inqt.Riſus dolore miſcebit᷑.Et ī figura hui⁹ dictū fuit in pſona totius generis hūani .Spinas⁊ tribulos germinabit tibi.s.t̄ra Gen̄.3ᵒ. Quantūcūqꝫ.n.qs querat fructū delectatiōis ex terra corpis ſui diuerſis exercitijs: tn̄ ſpinas diuerſarū cōtrarietatū affligentiū eū·ul᷑ tribulos.i.remorſus cōſciētie patit᷑ ut nō integre letari poſſit ul᷑ nō ɔſequēdo ut libet.ul᷑ timēdo ne pdat.Vn̄ Boeti⁹ ī 4ᵒ de ɔſolone inqt. Quis ē.n.tam cōpoſite felicitatꝭ ut nō aliqua ex pte cum ſui ſtatuſ qualitate rixet᷑! Sed ſi oīa habeātur ad nutum qđ nūqꝫ eſt·nihil ſecū de mūdo exiēs ferre pōt.Immo inqt pſalmiſta.Cum interit nō ſumet oīa.i.aliq̄ ex oībus. neqꝫ deſcendet cum eo gloria eius. Et ideo non ſūt hoīs bona que ſecū ferre non pōt·ait Amb. Sed⁊ ipſis malis⁊ penalitatibꝫ plenus ē mundus.⁊ tota vita hoīs·ut veriſſimū īueniat᷑ qđ dr̄ Eccl̄iaſtes.2ᵒ. Cūcti dies ei⁹ laboribꝫ ⁊ erūnis pleni ſūt. nec ꝑ noctē quidē qeſcē pōt.Et mirū ē quō cū mūd⁹ ſit plen⁹ calamitatibꝫ: oēs diligant ipſū uel vitā pn̄tē·que poti⁹ mors dicēda eſſet. De qbꝫ calamitatibꝫ loqt᷑ Aug⁹ 22ᵒ. đ ciui.dei.caᵒ22ᵒ. di.Quid ē.n.qꝫ cū labore meminim⁹.cū labore obliuiſcimur·cū labore addiſcim⁹.ſine labore neſcim⁹.cū labore ſtrenui·ſine labore īertes ſum⁹! ẜ ꝑter pueriles penas ꝛc. ut habes in tractatu de ſpe. Ab h⁹mōi tn̄ miſerijs q̄i qbuſdā inferis vite nō liberat niſi gratia ſaluatoris pducēdo ad gloriā.vbi nō erit mors neqꝫ luct⁹ neqꝫ dolor ẜ plenū pfectūqꝫ gaudiū ⁊ qes.Nō aūt liberātur a malis amatores mūdi.ẜ de pn̄tibus vadūt ad ppetuū luctū inferni.vbi mors ſine morte·finis ſine fine·defectus ſine defectu·vbi mors ſꝑ īcipit.⁊ defectus deficere neſcit.Inqt Greg⁹.O vere īmenſa cecitas⁊ fatuitas amare mūdū iſtū plenū tantis miſerijs.vbi ⁊ ſi qd boni ē·mixtū ē tn̄ multis anxietatibꝫ.⁊ exinde puenire ad maiores⁊ ppetuas calamitates. Et ſic patet tertia rō q̄re nō ē amāduſ mūdus.patetqꝫ ps ſecūda hui⁹ ẜmonis.

¶ Pars t̄tia hui⁹ ẜmonis.ī qua ꝑbatur mundū nō eē diligendū rōne inique culpabilitatis.

TErtio ī iſto ẜmone ꝑbatur qꝫ mūdus nō ē amādus ratiōe inique culpabilitatꝭ.qa ut dr̄ in ps. Nō ē qui faciat bonū.s.ex amatoribꝫ mūdi q mūdo volūt frui.Non ē vſqꝫ ad vnū.i.nec vn⁹ tm̄ ex eis. Et loquit᷑ de ope vere bono.s.meritorio ⁊ grato deo.qa ut plurimū ſūt ī peccato mortali.Quis.n.tales q ſut ī mortali faciāt multa de genere bonorū·elemoſynas.s.ieiunia⁊ h⁹mōi: nullū tn̄ opus eorū ē meritoriū nec vere bonū. Et rō ē ẜm oēs doc.qa nullū op⁹ hoīs pōt eē meritoriū ⁊ deo acceptū qđ fit ſine gratia. ẜ amatores mūdi ſūt ſine gratia ⁊ īimici dei ut ſupdictū eſt.Et īō ex eis nō eſt q faciat bonū.Contraria.n.ſimul īeſſe nō pn̄t eidē ſubō ut pꝫ xᵒ. metaph.Quāta aūt mala peccata oriantur ex amore mūdi·oſtendit

Aug⁹.22°. de ciui. dei. di. Quid amor ipſe tot rerũ vanaꝝ atq; noxiarũ 7 ex h mordaces cure· pturbatiões· merores· formidines· īſana gaudia· diſcordie· lites· bella· inſidie· iracũdie· īimicitie· fallacia· adulatio· fraus. furtũ. rapina· pfidia· ſupbia· ābitio· īuidentia homicidia· paricidia· crudelitas· ſeuitia· neqtia· luxuria· petulantia· impudētia· īpudicitia· fornicatiões· adulteria· inceſtus. 7 contra naturã vtriuſq; ſexus tot ſtupra atq; īmunditie. quas turpe ē etiã dicere. ſacrilegia· hereſes blaſſemie· piuria· oppreſſiões īnocentiũ· calũnie· circũuentiones· puaricationes· falſa teſtimonia· iniq iuſticia· violentie· latrocinia. 7 qcqd taliũ malorum in mentē non venit. 7 tñ de vita iſta hoīuꝫ non recedit. Veꝝ h hoīuꝫ ſũt malorũ: ab illa tñ erroris 7 pueſſi amoris radice veniētia· cũ qua oīs filius Ade naſcit. h ille. Et ſic p; q; nõ ē q faciat bonũ ex amatoribꝫ mũdi. qa vnũ ſolũ ex tot pctīs ē ſufficiēs ad tollendũ grãm. 7 p ↄ̃ns oē bonũ meritoriũ. Sed ſi qd faciũt amatores mundi de genere bonoꝝ. illud multum tarde tepide 7 īdebite faciũt. qa. s. ppt mũdũ. Et ſic congregauerũt mercedes 7 miſerũt eas ī ſacculũ ptuſũ· ut dicitur Aggei p̃. quia p vanũ finem. s. mũdi. Vel ſi faciũt ppter deũ: non tñ cũ illa diligentia 7 ſolertia ſicut ea q̄ faciunt pper mũdũ. Vñ Greg⁹ diſ. 47. c. oēs. dic. Oēs hui⁹ ſeculi dilectores ī trenis rebꝫ fortes ſũt· ī celeſtibꝫ ſũt debiles. Nã p tēporali gl̃ia vſq; ad mortē deſudare appetunt. 7 p ſpe ppetua. nec paꝝ qdem ī labore ſubſiſtũt. p trenis lucri quaſlibet iniurias tolerãt· 7 p celeſti mercede uel tenuiſſimi v̉bi ferre ↄtumelias recuſant. Terreno iudici toto etiã die aſſiſtē fortes ſũt. In oratione vo corã dño uł vni⁹ hore momēto laſſant. Sepe nuditatē· deiectionē· famē p acqrēdis diuitijs atq; honoribꝫ tolerãt. 7 eaꝝ ſe teꝝ p abſtinētiã cruciant ad quas addiſcēdas feſtinant. Supna autē laborioſe querē tãto magis diſſimulãt quãto magis ſibi attribui tardius putãt. h ibi. Et iõ ſicut dñs nr̃ ī euangelio hodierno Joh. xi°. vocauit Laçaꝝ de monumēto di. Laçare veni foras: ita vocãdi ſũt hoīes nimiũ trena diligētes· dicēdũq; ē eis. Nolite diligere mũdũ: qa tranſitorius 7 van⁹ qa vilis 7 miſerabilis. qa iniqu⁹ 7 culpabilis ē. Sꝫ diligite eternũ deũ q retribuet vobis p paruis magna. p terrenis celeſtia. p temporalibus ſempiterna in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Sabbato poſt quartã dñicam in quadragesima. de pcipitatione alia 7 vltima luxurie filia   Sermo 71⁹

OMne quod eſt ī mũdo ⁊c. Iteꝝ ubi ſ. Poſt dictas filias luxurie frēs cariſſimi ē 7 alia vltima q̄ pcipitatio dicit. de qua tractare ↄ̃uenit· que 7 ſi ex alijs vitijs pcedē poſſit. frequēt tñ ex ipſa luxuria pcedit. 7 aliqn eſt ſpãle pctm̃. 7 aliqn circũſtantia aggrauãs pctm̃. Difficile ē aũt intelligē. put ē ſpãle pctm̃. Et ī h ↄ̃ſiſtit. qa hõ d̾ agēdis ubi põt eſſe dubiũ nõ habet ſufficiēter examiatione 7 ↄ̃ſiliũ med. ꝫ ſubito diſponit 7 ponit ſe ad faciendũ qd̾ menti occurrit· contra illud Eccl. 32°. Fili ſine ↄ̃ſilio nihil facias. s. mentis. Et iõ inconſtantia 7 pcipitatio ſũt que luxurie filie ſimul

ſociate. Nemo.n. dubiū habē pōt qꝛ
ꝗ incōſtās ē in multis ſe ꝓcipitari nō
curat. ẜ luxurioſi adeo īcoſtātes ⁊ ꝓci
pites ſūt ut calamo ſimilent᷑. Job. 40.
caᵒ. di. Sub vmbra dormit ī ſecreto ca-
lami ī locis humētibꝫ. Umbra quidē
luxurioſus ē. qꝛ rationis luce ꝓuat᷑. In
hꝰ ꝑfecto diabolus habitat. qꝛ humo-
res eiꝰ fetidos ⁊ luxurioſos amat. quo
ad culpā dico nō quo ad naturā ſiue
materiā. Calamus quoqꝫ dr̄. qꝛ omni
vento tēptationis agitat᷑ ⁊ de malo in
malum ꝓcipitat᷑. Et iō bn̄ dicit Johes
Oē qđ ē ī mūdo ⁊c. De q̄ ꝓcipitatiōe
ẜm ꝙ tres ſūt eiꝰ ſpēs. tres ꝯſideratio-
nes in iſto ſermōe faciemus. quaꝝ
Prima erit de ꝓcipitatiōe cordis.
Secūda de ꝓcipitatiōe oris.
Tertia de ꝓcipitatiōe operis.

¶ Pars pⁱma huiꝰ ſermonis. in q̄ tractat᷑
de ꝓcipitatiōe cordis.

PRimo igit᷑ ī iſto ſermōe trac-
tādū ē đ ꝓcipitatiōe cordis q̄
fit ut ſine ſufficiēti examina-
tiōe hō diſponat ſubito facē qđ menti
occurrit. Un̄ Job 18ᵒ. dicit᷑. Precipita-
bit eū. s. pctōrē cōſiliū ſuū. ⁊ īmittet ī
rete pedes ſuos. Per hꝰ.n. capit᷑ ⁊ tenet᷑
mult' malis. Sꝫ p declaratiōe hꝰ ꝯſide
rationis ⁊ mãe. s. ꝓcipitatiōis dic btūs
Tho. ſcđa ſcđe. q. 53. arti. 3ᵒ. ꝙ ꝓcipitatio
dr̄ ẜ ad ſilitudinē ī rebꝫ corpalibꝫ. Di-
cit᷑.n. ꝓcipitari ẜm motū corpalē qđ a
ſupiori ī ima venit ẜm īpetū quendā
ꝓprium motꝰ ul' aliciꝰ īpellēt nō ordīate
deſcēdēdo. ſicut ad lrāꝫ dr̄ de Razia ꝙ
ꝓcipitauit ſemetipſū ī ꝑ̄es ꝓcipitatio
nes. 2. Machab. 14ᵒ. ne. s. caperet᷑ a gētili
bus. Sūmū autē ē bonū aīe ipſa ratio
īngt Tho. ⁊ phs 9ᵒ ethicoꝝ. Hō maxīe
ē ītellectus ⁊ ratio. Imū aūt eiꝰ ē ope-
ratio p corpus exercita. Gradus autē
mediꝫ p quos oportet deſcendē ſūt iſti:
memoria pteritoꝝ. ītelligētia pn̄tiū.
ſolertia ī ꝯſiderādis futuris euētibꝫ.
ratiocinatio cōferēs vnū alti. ⁊ docili-
tas p quā acqeſcit ſnīe maioꝝ. que ſūt
ptes integrales prudētie. Un̄ Sen̄. in
libᵒ. de q̄tuor v̂tutibꝫ ait. Si prudens
ē aīus tuꝰ tribꝫ opibus diſpenſet᷑. pre-
ſentia ordina. futa ꝓuide. pterita re-
cordare. Nā q nihil de pterito cogitat
vitā pdit. q nihil de futo ꝓuidet. ī oīa
īcautus incidit. Et iō dr̄ prudētia ẜm
Proſperū ī liᵒ q dicit᷑ v̂ga regia. quaſi
porro vidētia. Porro.n. ⁊ a longo ꝓui
dere oꝫ qđ agere debeamus ne pꝰ actū
egiſſe peniteat. Un̄ Sen̄. ubi s. inquit.
Prudēſ nō dicit. Nō putaui hꝰ fieri. qꝛ
nō dubitat ẜ expectat. nō ſuſpicatur ẜ
cauet. Et Eſopuſ ait. Nā ꝓuiſa minus
ledere tela ſolēt. Et Gregꝰ. Minꝰ enī
iacula feriūt q̄ ꝓuident᷑. Et pᷓ. 2ᵒ ca.
ſcribit᷑. Prudētia ſeruabit te ut eruaſ
de via mala ⁊ ab hoīe q pūerſa loquit᷑.
Et Tulliꝰ ī liᵒ de officijs. Prudētis of-
ficiū ē an̄ conſtituē qcqd accedē poſ-
ſit ī vtrāqꝫ ptē. ⁊ qd agendū ſit cū qd
euenerit. hec ille. Un̄ ⁊ Pytacus phs
dicebat Prudētiū viroꝝ eē ꝓuſ qꝫ fiāt
difficilia ꝓmeditari ne fiant. Ad pru-
dentes ergo ptinet bn̄ ꝯſiliari. Et p pdic-
tos gradus debet hō deſcendē recte cō
ſiliando. Si qs aūt ferat᷑ ī agendis per
īpetū volūtatis uel paſſiōis ptranſid
his gradibꝫ. erit vitiū ꝓcipitationis ⁊
īprudētie. De quo pōt intelligi illud
Deut. 32ᵒ. Gens abſqꝫ ꝯſilio ⁊ ſine pru
dentia. s. p vitiū ꝓcipitationis. vtinā
ſapent quo ad pterita recogitando. ⁊
ītelligerent quo ad pſentia ordinan-
do. ac nouiſſima ꝓuiderēt q̄ ad picula

futura deuitando. Confirmat ꝑdicta
Augꝰ in lib° de ſingularitate clericorū
di. Salutare remediū ē potiꝰ ꝑuenire
ꝙ̄ ꝑueniri ⁊ anticipare potiꝰ ꝙ̄ antici
pari. Viribꝫ fortibꝫ cōgruit ubi fuerit
ꝓuidētia fruſtrant᷑ vniuerſa ↄtraria.
ubi aūt ꝓuidētia negligit᷑ oīa ↄtraria
dn̄ant᷑. Calamitatibꝫ cūctis tollimus
locū dū gerimꝰ ꝓuidentiā tempoꝝ fu
turoꝝ. hec ille. Et ſi aliqs ꝑcipitant᷑ ali
qd facit auertens ſe a regulis dīnis ut
ↄtēnens ⁊ repudiās dīna documenta
ſic ē mortale. Et dr̄ etiā temeritas tal'
ꝑcipitatio. Si vo ꝑcipitant᷑ agit abſqꝫ
ↄtēptione dīne regule ſ; cū detrimēto
ſeu defectu eoꝝ q̄ ſūt de neccitate ſalut
iteꝝ ē mortale uel circūſtantia q̄ repe
rit᷑ cū mortali. utputa cū debeat qs ſe
mel ī anno cōfiteri ⁊ coīcare. ſine ꝑco
gitatiōe ꝑcipitant᷑ vadit ad ↄfeſſionē.
Silr̄ ſi qs haberet diſputare cū infi
delibꝫ ⁊ ꝑcipitāt᷑ iret ſine p̄meditatōe
vnde ꝓbabilit᷑ poſſet ↄfūdi fides. mor
tale eēt. niſi a ſpū ſcō induceret᷑ ſicut
apl'i. qa ſpūs ſcūs nō indiget tempore.
Si aūt aliqs ꝑcipitant᷑ opat᷑ abſqꝫ de
trimēto eoꝝ q̄ ſunt de neccītate ſalutis
erit vēiale. Et qa luxuria abſorbet cō
ſiliū. iō ponit᷑ ꝑcipitatio filia luxurie.
Temeritas. n. ſm Tho. ubi ſ. vno mō
ꝓcedit ex īpetu volūtatis uel paſſiōis.
Alio mō ex ↄtēptu regule dirigentis.
⁊ hoc ꝓprie īportat temeritas. Vn̄ ex hoc
videt᷑ ex radice ſupbie ꝓuenire q̄ refu
git ſubeſſe regule aliene. Precipitatio
aūt ſe hꝫ ad vtrūqꝫ. Vn̄ temeritas ſub
ꝑcipitatiōe cōtinet᷑ ꝙ̄uis precipitatio
magis reſpiciat ad p̄mū ꝙ̄ ad ſecūdū.
Et ſic pꝫ ps p̄ma huiꝰ ſermonis.

¶ Pars ſecūda huiꝰ ſermonis. in q̄ trac
tat᷑ de ꝑcipitatione oris.

SEcūdo ī iſto ſermōe tractan
dū ē d' precipitatiōe oris que
fit ut īprudēs precipitant᷑ lo
quat᷑. De qua Eccl. 9°. dr̄. Temerariꝰ ī
v̄bo ſuo odibilis erit deo. Vt. n. dictū ē
temeritas dr̄ ꝑcipitatio. Et rō quare
ꝑceps ad loquēdū odio habet᷑ ē. quia
ex quo ſubito loqt᷑ qd' menti occurrit
nō examinādo v̄ba. oportet preſuppo
ſita humana fragilitate ꝙ multa dicat
incōueniētia ⁊ diſplicētia auditoribꝫ
vnde pꝰea odio hr̄. Et iō Eccleſiaſtes
5°. dr̄. Ne temere qd loqris. Vn̄ etiā. ff
de ſuppel. leg. l. ait. dr̄. Nemo dicat ni
ſi qd' pus mente agitauerit. Et ī ꝓhe
mio digeſtoꝝ veteꝝ hr̄. Oportet pri
mū aīas poſtea linguas fieri eruditas.
hec ibi. Et ꝑcipue in tribꝫ debet caueri
ꝑcipitatio. p° ī ſentētiis ꝓferēdis. Vn̄
Euariſtus papa. 2. q. i. c. Deꝰ oīpotēs
inqt ut nos a ꝑcipitande ſnīe ꝓlatiōe
cōpeſceret cū oīa nuda ſint ⁊ apta ocu
lis eiꝰ. mala tn̄ ſodome noluit audita
iudicare pus ꝙ̄ manifeſte cognoſcēt q̄
dicebant᷑. Vn̄ ait ipſe. Deſcendā ⁊ vi
debo vtrū clamorē q venit ad me ope
cōpleuerint: an nō ē ita ut ſciam. hec
ibi. Hoc autē figuratiue īnuit᷑ in eo ꝙ
dn̄s poſtulatꝰ ut de adultrio iudicaret
⁊ daret ſnīam. nō ſtatim dedit. ſ; icli
nans ſe deorſū ſcribebat ī tra. Joh. 8°
ca°. typice inſtruēs nos ſm Greg. 13. q
7. c. poſtulatꝰ. ut cū ꝓrimoꝝ errata con
ſpicimꝰ. nec antea hoc rep̄hēdendo iu
dicemus ꝙ̄ ad cōſciam nr̄am humilit᷑
reuerſi digito eā diſcretiōis ſolerti ex
ſculpemꝰ. ⁊ qd ī ea conditori placeat
qd ve diſpliceat examinatiōe dirime
mus. hec ibi. Silr̄ ſnīam ponit Gregꝰ
xi. q. 3. c. ſūmo ope. Et habet᷑ expreſſe
textꝰ in ſermonario de rep̄batione vi
tioꝝ in ſermone de reprobatione ire

Ubi etiā inducit exemplū Moyſi qui
q̄relas ꝑpli 7 cauſas ingreſſus taberna-
culū referebat ad dn̄m. 7 poſtea reſpō
debat. Un̄. 30. q. i. c. iudicātē. habetur.
Judicātē oꝫ cūctaꝝ ordinē reꝝ plana
inqſitione diſcutē. Silr̄ habet ex̄ d̄ te-
ſtibꝰ. in. c. cū cauſam. 7. C. de iudicijs.
l. iudices. et. z. q. i. c. in pmis. et. zz. q
z. c. occidit. Et iō inqt ph̄s 5° ethicoꝝ
Judicat bn̄ vnuſqſqꝫ quod cognoſcit.
z° debet caueri precipitatio ī dubijs
decidendis 7 maxie ī factis cōſcie ubi
v̂tit piculū aīe. Un̄ Gregꝰ ait. 33. diſ. c.
habuiſſe. In rebꝰ dubijs nō debet eſſe
iudiciū abſolutū. Patet h̄ etiā. i4. diſ. c
ſicut contra. Sed ad maiorē declara-
tionē notādū ſm glo. in p̄dicto. c. ha-
buiſſe. ꝙ triplex ē ambiguitas. s. pſo-
ne. facti 7 iuris. Prima ambiguitas ē
ambiguitas pſone qn̄. s. certū ē factū
ſ3 dubitat̄ qs fecerit. tūc pōt ferri certa
ſnīa. ſ3 nō ꝯ aliquā pſonam determina-
tā. ſm illud. z. q. i. c. Neminē iudiceꝰ
ſuſpitiōis articulo. ſ3 pmū ꝓbate 7 po-
ſtea caritatiuā ꝓferre ſnīam. 7 qd̄ voſ
nō vultis fieri alijs ne faciatis. h̄ ibi.
Qd̄ etiā habet̄. z. q. 4. §. qdā. Secū-
da v̂o ambiguitas ē ambiguitas facti
qa. s. dubitat̄ de aliquo vtꝝ ſit factū
uel nō. 7 tūc nūqꝫ ē ferenda certa ſnīa
ubi ſequat̄ in p̄iudiciū alterius. Et ad
h̄ facit v̂bū Gregꝭ. di. Graue ē 7 ſatis
indecēs ut in re dubia certa det̄ ſnīa.
xi. q. 3. c. graue. Similiter habetur ex-
tra ut eccleſiaſtica beneficia ſine dimi
nutione ꝯferāt̄. c. ut noſtꝝ. ubi dicit̄.
Et ſi locū dei teneam9 in t̄ris nō tn̄ de
occultis poſſumus dīnare. h̄ ibi. Et iō
ſi dubitat̄ vtꝝ aliqs iuſte aliqd poſſi-
deat uel nō. uel vtꝝ ꝯtraxerint aliqui
ī gradu uel caſu ꝓhibito uel nō. ī tali
caſu ſeu dubio niſi ſit ſufficiēs ꝓbatio
non debet dari certa ſnīa in dānū alte
rius. Sed ubi nulli ſit preiudiciū ī du
bio facti dat̄ certa ſnīa abſqꝫ precipita-
tiōis vitio. utputa cū dubitat̄ vtꝝ ali
qs ſit baptiçat9 uel nō. uel vtꝝ confir
matus uel ordinat9. uel vtꝝ eccl̄ia uel
hoſtia ꝯſecrata dꝫ cōfirmari ordinari
7 ꝯſecrari. Si v̂o dubiū nō ē. qa ut dic
papa Felix. de ꝯſe. diſ. i. c. ſollēnitates.
Non monſtrat̄ eē iteratū qd̄ ignorat̄
eē factū. Tertia ambiguitas dicit̄ eē
iuris. 7 tūc ꝓcedit̄ de ſil̄ibꝰ ad ſimilia.
ut pꝫ diſ. zo. in. c. de libellis. ubi dicit̄.
Iſti omnes omnino ſūt 7 per quos iu-
dicant epiſcopi 7 per quos epiſcopi ſi-
mul 7 clerici iudicantur. Nam ſi tale
emerſerit uel contigerit īuſitatū nego
ciū qd̄ mīme pōt ꝑ iſtos finiri. tunc il
loꝝ q̊ꝝ meminiſtis dicta Hieronymi
Auguſtini Iſidori uel ceteroꝝ ſimilit̄
ſcōꝝ doctoꝝ ſimiliū ſi reperta fuerint
magnimit̄ ſūt retinēda ac ꝓmulgan-
da. h̄ ibi. Et hoc verū ē ubi poſſint iu-
ra ꝯcordari 7 nō contrariari. Un̄ Leo
papa diſ. i4. c. ſicut q̄dā. iqt. Sic q̄dā
ſunt q̄ nulla pn̄t rōne cōuelli. ita mul
ta ſūt que aut ꝓ nccītate tēporū aut ꝓ
ꝯſideratiōe etatū oporteat temperari.
De tpibus pꝫ. i. q. 7. c. ꝙ ꝓ remedio. 7
8i. diſ. c. fratnitatꝭ. Et. 34. q. z. c. ī ado-
leſcentia. habet̄ de etatibus. 7 etiā. 86
diſ. c. tanta. Un̄ ſequit̄ in textu predic-
to. Illa ſꝑ ꝯditione etatū ſeruata ut in
his que uel dubia fuerint aut obſcura
īnouerim9 ſequendū qd̄ nec p̄ceptis
euāgelicis ꝯtriū ul̄ decretis ſcōꝝ patrū
īueniat̄ aduerſū. h̄ ibi. Et intelligēdū
ē de illis decretis q̄ non ſūt abrogata ꝑ
ꝯtrariā ꝯſuetudinē. Ubi aūt repiunt̄
diuerſe opiniones ſollēniū doctorum
in aliqua materia nec habetur exp̄ſſa
circa hoc declaratio uel ꝑ auctoritates

uel determinationē eccl'ie· tūc piculoſū
ē pcipitare ſniam. Ait.n. Aug⁹ lib° 5°
ꝯ̄ Julianū.ca° p. Ubi manifeſta res ē
ſcripture diūe ſenſui·nr̄m ſenſū hr̄e
nō debem⁹. qa nō ſit humana ignorā-
tia ſ̄ pſūptione pūerſa. qa ut dic idem
ipſe libro 3°: de doctrina xp̄iana. ca° 7°:
Quid ī diūis eloquijs largi⁹ ꝛ vberi⁹
potuit diūitus puideri q̄ ut eadē v̄ba
pluribꝫ intelligant̄ modis q̄s alia non
min⁹ diūa ꝯſtantia faciūt ꝯpbari. Et
li° 6°: ſup Gen̄. ca° 9°: inq̄t. In pfundo
ſcripture ſenſu magis pſtem⁹ diligen-
tiā acq̄rendi q̄ affirmādi temeritatē.
Idcirco in ep̄la ad Optatū ep̄m idem
ipſe inq̄t. Ubi res nālit̄ obſcura noſtꝝ
modulū vincit. ꝛ aperte diūa ſcriptu-
ra nō ſubuenit· temē hinc aliq̄d diffi-
nite hūana ꝯiectura pſumit. h̄ ille. In
diuerſis ḡ opīonibꝫ nō ē ita vni opīo-
ni adherendū q̄ altā ut heretica ꝛ dā-
nabilis condemnet̄· ſicut cognoſcere
vxorem mēſtruatā aſſerere q̄ ſit mor-
tale cum plures doctores teneant op-
poſitum. q̄uis Scotus ꝛ Ricardus te-
neant q̄ ſic. Similiter aſſerē q̄ emere
īpreſtita Uenetiaꝝ ſeu iura mōd Flo-
rentie ſit vſura ꝛ multa hui⁹mōi que
lōgū eēt enarrare. In his igitur q̄uis
tutior via ſit eligēda ꝛ cōſulēda· ut ex̄
de ſpōſalibꝫ. c. iuuenis. pcipue an̄ fac-
tū. Nō tn̄ ut dicit Gulielm⁹ pcipitan-
da ē ſnia ꝯdēnando alterā opīonem.
Ad q̄d etiā facit q̄d ait btūs Tho. ī q̄-
libet. l.s. q̄ q̄ſtio ubi agit̄ de mortali ni-
ſi habeat̄ expſſa auctoritas ſcripte uel
canonis uel rō efficax· nō niſi piculo-
ſiſſime diffinit̄. Nathan .n. pp̄ha int̄-
rogat⁹ a Dauid vtrū deberet dn̄o deo
tēplū edificare. qa pceps fuit ad dādū
reſponſū di. Hoc dn̄o placere ut pp̄ha
loquēs. oportuit poſtea eum reuocare
ſniam. Nā dn̄s pp̄he loquens dixit q̄
h̄ nō facēt. qa multū effuderat ſangui-
nē. ſ̄ fili⁹ ei⁹ templū edificaret ut pꝫ. 2
Regl. 7°: 3° debet caueri pcipitatio ī
ſecretis manifeſtādis qa ſic incurrūt̄
multa mala. Nā pauciſſimi repiunt̄ fi-
deles ad ea ſuanda. Un̄ debet q̄s ſecre-
ta ſua apud ſe retinere ꝛ non de quoli-
bet ꝯfidere. Ait Jeremias pp̄ha. ca° 9°:
ſui libri. Unuſq̄ſq̄ a pximo ſuo ſe cuſto-
diat. ꝛ in oī fratre ſuo nō habeat fidu-
ciā. qa oīs frat̄ ſupplantās ſupplātabit
ꝛ oīs amicus fraudulēt̄ incedet. ꝛ vir
fratrē ſuū deridebit ꝛ v̄itatē nō loq̄t̄.
Docuerūt .n. linguas ſuas loq̄ mēda-
ciū. ꝛ ut iniq̄ue agerēt laborauerunt.
h̄ ibi. Patet exēplū de Samſone q̄ re-
uelauit ſecreta vxori ſue dicens ſe hr̄e
fortitudinem in capillis cū tn̄ pluries
expertus eēt malitiā eius· que tonſo illi
capite cū dormiret. ꝛ in gremio ei⁹ ca-
ptus fuit a philiſteis ꝛ excecat⁹· ut pꝫ
Judic. 16°. Fugienda eſt ḡ omnis pre-
cipitatio. Cōſulebat .n. Cleobal⁹ ph̄s
diligē magis audire q̄ loqui ꝛ linguā
frenatam habere. Et Anachardus phi-
loſophus dicebat q̄ bonū ꝛ malum in
hominibus eſt lingua. Et ideo. 16. q. i.
c. ſic viue. ꝛ. c. ſi clericatus. ꝛ ex̄ de elec.
c. cum in magiſtrū. ſic ad litteram de-
ſcribitur. Multo tempore diſce quod
poſtmodum doceas. ꝛ inter bonos ſp
ſpectare meliores. nec ſis miles anteq̄
tyro. nec prius magiſter anteq̄ diſci-
pulus. ꝛ abſq̄ ductore nūq̄ īgrediaꝛ
viā quā nūq̄ īgreſſ⁹ es. h̄ ibi. Et diſ.
36. c. eccleſie. dicitur. Ueritas pus tacē-
do diſcitur ꝛ poſtea loquendo pdicat̄.
Tempus enī tacendi ꝛ poſtea loquen-
di. Et ſic patet pars ſecunda hui⁹ ſer-
monis.

¶ Pars tertia hui⁹ sermōis in q̄ tractat᷑ de p̄cipitatione operis.

TErtio in isto ſmone tractandū ē de p̄cipitatiōe opis. s. in ope ↄſiſtente ut p̄cipitoſe aliq̄d faciendo. cū videlȝ q̄s appetens nouā domū fabricare ſubito ſe ponēt ad faciendū fabricare. ⁊ non hȝ expenſas ſufficiētes uel mediū. p̄ceps erit in illo ope. Vn̄ Calixtus papa diſ. 50. inquit. c. ponderet. de p̄cipitatiōe oris ⁊ opis ſic. Ponderet vnuſq̄ſq; ſmōes ſuos. ⁊ q̄d ſibi nō vult loq̄ alt̄i nō loquat᷑. Vn̄ bene ſacra ſcriptura ait. Q̄d tibi non vis fieri alteri ne facias. Nos. n. tp̄e indigemus ut aliq̄d maturi⁹ agam⁹. Non p̄cipitem⁹ ↄſilia ⁊ opa n̄ra neq; ordinē corrūpam⁹. Sed ſi aliq̄s lapſus fuerit portem⁹ eū ⁊ fr̄atno corripiam⁹ affectu. h̄ ibi. Opus eēt vtiq; p̄ſūptiōis ⁊ p̄cipitatiōis ſi q̄s aliquē ſine examinatione eligeret ſubito in rectorē uel ↄfeſſorē. uel aſſumeret ad ſacerdotiuȝ uel ad religionē. uel ipſe aſſumēt aliq̄d opus arduū ſine diſcuſſiōe ſue facultat᷑. Et ſicut v̓tuoſe opans ↄſiderat circūſtantias ut recte ſint ⁊ cōgrue ad finē: Ita ecōuerſo diabol⁹ cū inſtigat ad malū inducē conat᷑ ut ſubito opet᷑ ſine aliq̄ examinatiōe uł diſcuſſiōe periculi. Vn̄ Origenes. Lenta v̓t⁹ ⁊ cūctatrix an̄ iudicat q̄ȝ incipit q̄d decorū q̄d honeſtū. Iniq̄tas oīa precipitat. de peni. diſ. 3. in t̄ h̄. Sic maligni iudei turbati cōtra xp̄m arguentē icredulitatē illoꝝ in Naçareth duxerūt eū vſq; ad ſupciliū mōtis ut p̄cipitarēt eū. Luce 4°. Ad h̄ etiā facit q̄d dr̄. p̄v. 4°. Via impiorū tenebroſa. i. opatio. neſciūt ubi corruāt. i. ita p̄cipitāt agūt q̄ nō perpendūt mala ad que deueniūt. ſicut ⁊ p̄ceps fuit Aſahel ī p̄ſequendo Abner ducem exercitus Iſboſeth. nec voluit deſiſtē ad v̓bū ip̄i⁹ Abner. 2. Reg. 2°. Eſt aūt h̄ vitiū ſm̄ Greg. 2° moral᷑. ↄ̄ donū ↄſilij. ī portat. n. quandā conſilij ī peditionē ī agēdo aliq̄d. Et q̄uis cōtingat eē pctm̄ in ↄſiliando nō ſolū ſi ē nimis feſtin⁹ ſ3 etiā ſi ſit nimis tard⁹ ita q̄ p̄tereat opportunitatē tēpori: tn̄ ī inq̄ſitione ↄſilij q̄a multa p̄ticularia ſūt ↄſiderāda. Propt᷑ q̄d dic ph̄s ī 6° ethicoꝝ q̄ oportet tarde conſiliari. directiuſ opponit᷑ p̄cipitatio rectitudini ↄſilij q̄ȝ tarditas ſup̄flua que hȝ quandā ſilitudinē recti ↄſilij. Et id̄ ī ſacro euāgelio hodierno Ioh. 8°. habetur de ſaluatore n̄ro corā ſcribis ⁊ phariſeis ipſū eē lucē mūdi teſtimoniū p̄hibente. Ipſi aūt p̄ſūptiōe temeraria p̄cipitātes ipſū iudicādo. metuerīt audire: Neq; me ſcit᷑ neq; patrē meū. A q̄ maledicta precipitatiōe liberet nos ipſe Iheſus q̄ cū patre ⁊ ſp̄ū ſcō ſuo viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Dn̄ica de paſſione ī mane. de originatione maledicti vitij luxurie.

Sermo 72⁹.

OMne quod eſt ī mūdo ⁊c. Iteꝝ ubi ſ. Cū iam tot dicta ſint. fr̄es cariſſimi in ſupioribꝫ d̓ 2° vitio p̄ncipali illoꝝ d̓ q̄bꝫ maxime in v̓bis p̄poſitis Iohēs facit mentionem di. Oē q̄d ē in mūdo ⁊c. s. de cōcupīa carnis ⁊ vitio luxurie; congruū eſt ⁊ vtile ut anq; materiā iſtam egrediamur ut ipſi⁹ vitij cāſ ⁊ origines p̄quiram⁹ vnde videlȝ hoc abhominabile vitiū hodiernis tp̄ibꝫ ſumat originē ⁊ ītiū ut adeo ī oī genē ⁊ ſtatu hominū

ĩtaleſcat ut ſit quid horribile audire.
Poſita.n.cauſa ſufficiẽti inqt phus 2°
phicoꝝ neceſſario ſequit' effect⁹.Sꝫ ut
inqt ipſe ibidem.etiã deficiẽte cã defi
cit effectus.Ut ĝ hui⁹ pu̓erſe libidiniſ
cauſe cognoſcant' cogniteqꝫ oĩo abſci-
dant' ⁊ radicitus euellãt'. taliſqꝫ effec-
tus hui⁹ ĩpudicitie nlluatenuſ exeq̃t':
in iſto ſmone radices ipſi⁹ inique lu-
xurie ꝓponem⁹.Et qa ſũt q̃ꝫplurime:
de cãtilenis ⁊ choreis etiã libidis cau-
ſis ad tractatũ ꝺ̓ vitio gule cã breuita
tis remittendo.ĩ pñtiaꝝ de tribus tm̃
iſtius vitij radicibꝫ duplicatis tracta-
bimus.quaꝝ

Prima dicet' guloſitatis intẽpantia.⁊
ocij negligẽtia.

Secũda võ dicet' cõuerſatio ĩmoderata
⁊ ſenſuũ parua cuſtodia.

Tertia autẽ dicet' aliorum exemplũ ⁊
impudicitia.⁊ meretricius ornatus
feminaꝝ ⁊ laſciuia.

¶ Pars p̃ma h⁹ ſermõis.ĩ q̃ ponũt' due
cauſe luxurie.s.guloſitas ⁊ ocioſitas.

PRimo igit' in iſto ſermõe po-
nẽde ſũt due radices luxurie
quarũ p̃ma dicit' cõmeſſatio-
nũ ⁊ ebrietatũ intẽpantia.Uñ Deut.°
21° ca.° ſcribit'.Fili⁹ iſte nr̃ ꝓteru⁹ ⁊ cõ-
tumax ẽ.monita nr̃a audire contẽnit
cõmeſſatiõibꝫ atqꝫ luxurie vacat.Nec
poſuiſſet ibi Moyſes cõmeſſatiões añ
luxuriã niſi ex multa ſaturitate cibi ⁊
pot⁹ libido ꝓcedẽt.Qꝺ̓ ꝯfirmatur.2
Machab.6° ca.° ubi dicit'.Tẽplũ luxu-
ria ⁊ cõmeſſationibꝫ erat plenũ.⁊ ſcor
tantiũ cũ meretricibꝫ.ſacratiſqꝫ edibꝫ
mulieres ſe vltro ĩgerebãt intro ferẽ-
tes ea que nõ licebãt.h ibi.Propterea
apl's ad Ro.13°.dicebat.Nõ ĩ cõmeſſa-
tionibꝫ ⁊ ebrietatibꝫ nõ in cubilibꝫ ⁊
ĩpudicitijs.Nã gule due ſũt ſpecies.s
crapula.i.cruda epula.⁊ ebrietas.i.po
tus vltra menſurã. quaꝝ vtraqꝫ luxu
riã ꝓuocat.Uñ ex̃ de vi.⁊ hone.cle.c.a
crapula.dr̃.A crapula ⁊ ebrietate oẽs
clerici diligent' abſtineãt. vñ vinũ ſi-
bi tẽpent ⁊ ſe vino.nec ad bibendum
incitent' cũ ebrietas ⁊ mentis inducat
exiliũ ⁊ libidĩs ꝓuocet ĩcentiuũ.h ibi.
Cõfirmat hoc apl's ad Eph.5°.di. No-
lite ĩebriari vino ĩ q̊ ẽ luxuria.nõ for-
malit'.s.ſ p accñs.ut pꝫ de iure iurã.c.
⁊ ſi xp̃s. Et Iero⁹.35.diſ.c.luxurioſa.
ait.Luxurioſa res ẽ vinũ bibẽ ⁊ cõtu-
melioſa ebrietas. Et iõ Noe ĩ ebrieta-
te nudauit femora.Geñ.9°. Et.35.q.i.
§.2°.et.c.ſexto die.Itẽ Loth in ebrie-
tate cõcubuit cũ filiabꝫ.ut pꝫ Geñ.19°.
Et.35.diſ.iterũ.§.p̊. ubi dicit'. Loth
quẽ nullũ malũ vicit vina vicerũt.Et
ĩ p̃dcõ.c.ſexto die.ait Amb.° Fuit itaqꝫ
ebrietas ĩceſtus origo.Et.15.q.i.c.ine
briauerũt.idẽ habet'. Uñ ⁊ Iero⁹.35.
diſ.§.p̊.ĩqt.Uent' mero eſtuãs facile
deſpumat in libidinẽ.Et.44.diſ.§.p̊
idẽ ait. Uent' ⁊ genitalia ſibi metipſis
vicina ſũt ut ex vicinitate mẽbroꝝ cõ
federatio intelligat' vitioꝝ.h ibi.Ubi
etiã habet' ꝙ Nabuçardan p̃nceps co
quoꝝ muros ihr'm deſtruxit. qa vent'
cui multitudo coquoꝝ deſeruit edifi-
cia ꝯ̂tutis ad ſolũ redigit. qꝺ̓ pꝫ origi-
nalit'.4.Reg.vlt.Terenti⁹ ĩ eunucho
dic ſic ad h̊ ꝓpoſitũ.Sine cerere ⁊ ba-
cho friget venus. Cato inſup ali⁹ poe-
ta in li.° de moribꝫ inqt.Cũ te detineat
veneris dãnoſa voluptas. Indulgere
gule noli q̃ vẽtrĩ amica ẽ.h ille.Cõfir-
mat oĩa p̃dcã Nil⁹ di. Caſtitatẽ gnãt
ꝯtinẽtia.ꝯcupĩa añt gule mr̃ libidiniſ
eſt.Qui impugnat' a ſpũ fornicatiõis

ꝯcupīa ſaturitatē pcipit. Qui repleue
rit ventrē ⁊ pmiſerit caſtitatē ſimilis
eſt ei q dicit ſe poſſe refrenare ignes ī
palea. Queādmodū.n.ē ignis impetū
in arūdineto diſcurrentē coercē im-
poſſibile. ſic impetū libidinis ardentē
impoſſibile eſt ī ſaturitate cōpeſcere.
Colūna confirmat̄ ſuper baſim. ⁊ for
nicatiōis paſſio ī ſaturitate requieſcit.
Et alibi idē ait. Lignoꝝ copia ingen-
tem ſuſcitat flammā. multitudo autē
eſcaꝝ nutrit ꝯcupiſcentiā. h̄ ibi. Ber.
aūt ſic ait. Periclitat̄ caſtitas ī delitijs
humilitas ī diuitijs. pietas ī negocijs
v̓itas ī multiloqo. caritas ī hoc ſeculo
nequā. h̄ ille. Itē Iero⁹ in Michea qđ
etiā habet̄. 35. diſ. c. eccleſie. inqt. Ec-
cleſie pncipes q delitijs affluūt ⁊ inter
epulas atqꝫ laſciuias pudicitiā ſuare
ſe credūt: ꝓpheticus ſermo deſcribit
qꝫ eijciēdi ſūt de ſpatioſis domib⁹ lau-
tiſqꝫ cōuiuijs. h̄ ille. Itē Caſſian⁹ li°5°.
de caſtrimargia. inqt. Nūqꝫ potit ar-
dentis ꝯcupiſcētie ſtimulos cohibere
qſqs deſideria gule refrenare neque-
tit. Nūqꝫ.n. robuſtiorib⁹ emulis col-
luctari cōfidas poſſe eū quē ī leuiori
cōflictu ab inferioribus puiſqꝫ ſupari
ꝯſpexeris. Itē Climac⁹ ī gradu. 14°. de
gula ait. Gula eſt delectationū libidi-
nis fons fornicatiōis mat̄. Tribulatio
v̓o vētris cōciliatio caſtitatis. h̄ ille.
Hoꝝ figura ⁊ exemplū pmoꝝ pentū
habet̄ q ppetrato vitio gule ſubito in
terreſtri padiſo ſenſerūt ſtimulos car
nis. Gen. 3° ca°. Qui vult ḡ caſtus ⁊ pu
dicus eē. a ſupfluitate cibi ⁊ pot⁹ ab-
ſtineat. Nā puerbialit̄ ſolet dici. Per
la boca ſe ſcalda el forno. Sīc.n. ut ha-
bet̄ pv̓. 26°. Cū defecerit ligna extin-
guit̄ ignis. Ita ſubtracto cibo humor
luxurie deſiccat̄. Et ſic pꝫ prima radix
luxurie ī iſta pte tractanda. Secun-
da radix luxurie ī iſta pte dicit̄ ociū ⁊
negligētia. Nā ut Iero⁹ ad Demetria-
dem. ait. Nihil in ſancto ꝓpoſito ocio
deteri⁹ ē. qđ nō ſolū nō acqrit noua ſꝫ
etiā patrata cōſūmit. Et iō alibi idem
dicit. Non facile capit̄ a diabolo q bo-
no vacat exercitio. Et de ꝯſe. diſ. 5. c.
nūqꝫ. idē Iero⁹ inqt ſic ad Ruſticum
monachū. Nūqꝫ de manu tua aut ocu
liſ tuis liber pſalterij diſcedat. dicatur
ad v̓bū oratio. ſine intmiſſiōe vigilet
ſenſus. nec vagis cogitatiōibus patēs
corpus piterqꝫ aīus tēdatur ad dn̄m.
Iram vince patiētia. Ama ſciam ſcri-
pturaꝝ. ⁊ vitia carnis nō amabis. nec
vacet mens tua varijs pturbatiōibus
que ſi ī pectore tuo ſederint dn̄abunt̄
tui. ⁊ te ducēt ad delictū maximū. Fa-
cito aliqd boni operis ut diabolus ſp
te īueniat occupatū. h̄ ille. Ezech. eni
16°. dr̄. Hec fuit iniqtas ſodome ſororꝭ
tue. ſupbia. ſaturitas panis. ⁊ abūdan
tia. ⁊ ociū filioꝝ ⁊ filiaꝝ ei⁹. Vn̄ Oui-
dius lib° p° de remedio amoris ſic ait.
Ocia ſi tollas periere cupidinis artes.
Contemptẹqꝫ iacent ⁊ ſine luce faces.
Qꝫ platanuſ riuo gaudet qꝫ ppl's vnda.
Et qꝫ limoſa. tam paluſtris humo. tā
venena ocia amat. hec ille. Et alibi idē
ait. Querit̄ Egiſt⁹ qre ſit fact⁹ adult̄.
In ꝓmptu cauſa ē. deſidioſus erat ⁊c.
Terenti⁹ quoqꝫ ī andria h° ꝯfirmat di,
Ingeniū omniū hoīuꝫ ē a labore ꝓcli-
ue ad libidinē. h̄ ille. Qui vult ḡ cōti-
nēs ⁊ caſtus eē nec nō corpe ⁊ mēte ſa
nus viuere. ſp conet̄ aliquo bono ex-
ercitio ſe occupare. Nā Fulgēti⁹ inqt.
Exercitiū ē humane vite cōſeruatio.
caloris naturalis lima ⁊ excitatio. ſu-
pfluitatū ꝯſūptio. virtutū corrobora-
tio. tēpoꝝ lucrū. iuuētutis debitum,

ſenectutis gaudiū. Ille ḡ ſolus ab exercitio ſe abſtineat q ſanitatis gaudio vult carere. s. mentis ⁊ corpis. h̄ ille. Hoc idē affirmat phs q 2° ethicoꝝ inquit. Exercitiū tēperatū ↄſeruat ſanitatē. Et in p̄ rhetoricoꝝ idē ait. Exercitiū ut ī pluribꝫ facit ſanitatē. Et 4° metaph. dicit. Exercitiū dr̄ ſanū eo q̄ conſeruat ſanitatē. h̄ ille. Cui addendū ē. Corporis vtiq̄ ⁊ anime ſanitatē conſeruat exercitiū. Nā ⁊ Cleobalus phs docebat corpus bene exercere. Et ſic patet ps p̄ma hui⁹ ſermonis.

¶ Pars ſecūda hui⁹ ſermonis. in qua ponūtr̄ due alie luxurie radices. s. couerſatio īmoderata ⁊ ſenſuum parua cuſtodia.

Secūdo in iſto ſermōe ponūtr̄ due alie luxurie radices. q̄rū p̄ma dicit̄ mulierū ⁊ iuuenū couerſatio īmoderata. Unde Nil⁹ ait. Fuge couerſatiōes mulierū ſi caſt⁹ eē volueris. ⁊ ne tribuas eis aliq̄n fiduciā. ne aliq̄n audeant ī tuis cōſpectibꝫ apparē. Loquūtr̄ miti⁹ ⁊ cōpatiēdo lachrymas fundūt. habitū p̄ferūt hone ſtatis ⁊ ingemiſcūt. ſciſcitantr̄ de pudicitia ⁊ cū deuotiōe auſcultant. Deinde euidentr̄ ſe tibi oſtendūt. obtutum cōponūt ut ānūcient paſſionē. ſupcilia oſtendūt ⁊ palpebras ſubuertunt. Denudāt ceruices ⁊ toto corpore frāgūtr̄. v̄ba loquūtr̄ q̄bus paſſio emollitr̄. ⁊ loquelā ſtudent seductionis ut auditū pmulceant. ⁊ in omnibꝫ his animā tuā īpugnant. h̄ ille. Propter qđ Jero⁹ in ep̄la ad Nepotianū qđ habetr̄ 32. diſ. c. hoſpitiolū. ſic ait. Hoſpitiolū tuū aut raro aut nūq̄ mulierū pedes terant. Oēs puellas ⁊ v̄gines xp̄i aut equalitr̄ dilige. aut equalitr̄ ignora. nec ſub eodē tecto manſites nec ī p̄terita caſtitate cōfidas. Nec Dauid ſanctior nec Samſone fortior nec Salomōe potes eē ſapientior. Memēto ſp q̄ padiſi colonū de poſſeſſiōe ſua mulier eiecerit. Egrotāti tibi ſcūs q̄libet frat̄ aſſiſtat ⁊ germana uel mat̄. aut p̄bate q̄libet apud oēs fidei. Et. ī. Scio quoſdā corpore conualuiſſe ⁊ aīo egrotare cepiſſe. Periculoſe tibi deſeruit cuius vultū frequentr̄ attendis. Si p̄pter officiū clericatus vidua a te viſitatr̄ aut v̄go. nūq̄ domū ſolus ītroeas. taleſq̄ habeto ſocios q̄ꝝ cōtubernio nō infameris. Si lector. ſi acolitus. ſi pſalmiſta ſequitr̄. nō ornentr̄ veſte ſ; moribꝫ. nec calamiſtro criſpēt comas. ſ; pudicitiā habitu polliceantr̄. Solus cū ſola ſecreto abſq̄ arbitro uel teſte non ſedeas. Si familiari⁹ ē aliqđ loquēdū: habet nutricē maiorē domus v̄ginem viduā. maritatā. Nō ē tam ī humana ut nulluꝫ p̄ter te habeat cui ſe audeat credē. Et in ep̄la ad Ruſticū idē inq̄t Matrē ita vide ne p illam aliaſ videre cogaris. quaꝝ vultus cordi tuo hereant ⁊ tacitū viuat ſub pectore vuln⁹. Ancillulas que illi ī obſeqo ſunt. tibi ſcias eſſe inſidias. ⁊ quanto vilior earꝫ conditio. tanto facilior ruina. Nam ⁊ Johes baptiſta ſanctā matrē habuit: filiuſq̄ pontificis erat. ⁊ tñ nec matris affectu nec patris opibꝫ vincebatr̄ ut ī domo paretū cū p̄iculo viueret caſtitatis. Uiuebat in heremo. ⁊ oculis deſiderantibꝫ xp̄m nihil aliud aſpicere dignabatr̄. hec ille. De periculoſa familiaritate habetur. 34. diſ. c. p̄. ⁊ 81. diſ. c. clericus. ubi dicitur. Clericus ſolus ad femine tabernaculum non accedat. nec properet ſine maioris natu

ſacerdotis iuſſione. nec ſolus p̄ſbyter cū ſola femīa fabulas miſceat. neq̄ꝫ archidiaconus ſub p̄textu hūilitatiſ aut officij frequēt̄ intret domicilia matronaꝝ. Et ī.c. volum⁹. dicit̄. Volum⁹ ut ſacerdotes ꝓhiberi debeant ne cū mulieribꝫ cōuerſent̄. Eadē ſnīa habetur ī omnibꝫ.c. ſequentibꝫ. Et extra de coha. cle. ⁊ mu. c. p̊. et 2°. Hui⁹ rei p̄clara īueniūt̄ exēpla. Nā cuidā ſeni ſeruiebat qdam frat̄ ⁊ quedam v̊go. accidit vna die q̄ vtriq; ſimul ad ſenē veniētes cum ſero facto ad ſua remeare nō poſſent in domo ſenis remanſerūt. frater ille carnis ſue pugnā nō ferens miſerandā v̊ginē ſtuprauit. qđ pctm̄ ex cohabitatiōe ⁊ occaſiōe ꝑpetratū eſt.

Exemplū etiā habet̄ de fratre ſociante matrē qui; tranſiēs fluuiū nolebat tangē eā. ſ; īuoluit man⁹ ī pallio. ⁊ dixit mat̄. Ut qd coopuiſti manus? Reſpondit. qa corpus mulieris ignis eſt.

Aliud exemplū habet̄ in vitis patꝝ de muliere miſſa ad ſanctū patrē ī deſerto. ⁊ ſic ea cōperta in cella īuaſerūt eū tēptationes. ⁊ ille cōbuſſit ſibi digitos ⁊ non ſentiebat ꝓpter ardorē libidinis. ⁊ illa īuenta ē mortua. ſ; ille reſuſcitauit eā. ⁊ illa poſtmodū ī penitētia manſit. Qui vult g̊ caſte ⁊ cōtinēt̄ viuē. a ꝯuerſatiōe ⁊ familiaritate mulieꝝ debꝫ ſe abſtinē. Nā recitat Greg⁹ in 4° dialogoꝝ q̄ quidā p̄ſbyter grec⁹ p̄ſbyterā ſuā a tēpore ſacri ordinis accepti ut ſororē diligebat ſed q̄ſi hoſtē cauebat. ⁊ ad ſe nūq̄ꝫ ꝓpius accedē ſinebat. Tandē ad extrema deductus ē ⁊ poſt longā etatē cū p̄ſbytera ſua cōſpicēt eū ſi qđ ei adhꝰ vitale ſpiramen eēt. naribꝫ ei⁹ apposita aure curauit cognoſcē. qđ ille ſentiens quantulo viſu potuit ait. Recede a me mulier. adhuc igniculus viget. Legit̄ etiā ī vitꝭ patrū q̄ cū qdā frater ad ſororem ſuā mittēt q̄ erat ī monaſteīo q̄ vellet eā viſitare. Rñdit illa ſcīmonialis. Sufficit tibi q̄ nos in alia vita videam⁹. Et iō dicit̄ Eccl. 9°. Ne ſis aſſiduus ī medio mulieꝝ. ⁊ ꝓv̊. 6°. Nūqd pōt hō in ſinu ſuo ignē abſcondē ut veſtimēta eius nō ardeant. ⁊ ambulare ſup prunas ut nō cōburāt̄ plante ei⁹? Sic qui ingredit̄ ad vxorē ꝓximi ſui. Et ſic pꝫ p̄ma radix luxurie ī iſta p̄te tractāda.

Secūda luxurie radix ī iſta p̄te tractanda dicit̄ ſenſuū pura cuſtodia. ⁊ maxime oculorū. Nā cū ſenſus hoīs ſint q̄ſi quedā feneſtre corpis nr̄i atq̄ꝫ aperte ianue. ſi qſ eoſ nō cuſtodierit cito fetore luxurie ingnat⁹ erit. Vñ Iere. 9°. dr̄. Aſcēdet mors p feneſtras noſtras. Nā Iob q timebat de oculis. 31° ca°. dic. Pepigi fedus cū oculis meis ut nec qdem cogitarē de v̊gine. Et Eccl. 9° ca°. ſapiēs ait. Virginē ne ꝯſpicias ne forte ſcandaliçeris ī decore eius. Et poſt. Auerte faciē tuam a muliere compta. Proptea Greg⁹ 21° moral. ait. Is q incaute exteri⁹ ꝓſpicit plerūq̄ꝫ in delibératiōe pcti cadit: atq̄ꝫ obligat⁹ deſiderijs īcipit velle qđ noluit. Valde nāq; caro deorſū trahit. ⁊ ſemel ſpēs forme cordi p oculos illigata vix magni luctamīs man⁹ ſoluit. Prouidēdū g̊ nobꝭ ē qa intueri nō debet qđ nō licet cōcupiſci. Vt. n. mūda mens ī cogitatione ſeruet̄ a laſciuia voluptatis ſue. deprimendi ſūt oculi q̄ſi quidā raptoreſ ad culpā. Nā ſolo affectu mortaliter peccatur. iuxta illud Math. 5°. Qui viderit mulierē ⁊c. Qui qdē affectus ꝓcedit ex viſu. quapropt̄ mulierū aſpectus nec non ⁊ iuuenū fugiendus eſt. Vñ. 32. q. 5. c. ſicut. dicitur. Multi enī

corpe qdem caſtitati ſtudēt. 7 adulte
riū quidē volūtate cōmittūt· cū deus
dicat: Qui viderit 7c. Si aūt querat
quare magis ꝓhibet viſus q̃ alij ſen-
ſus. Ad h' rñdet ſm Alex. in ſecunda
pte ſūme ī tractatu d' pctīs mortalibꝰ
de luxuria. arti. 5°. q viſus iō ꝓhibet
qa ē pma occaſio 7 pncipalis diſpō ad
luxuriā. 7 ē in viſu maior ꝓnitas. 7 iō
ꝓhibet tanq̃ diſpoſitio añcedens. Vñ
Aug9 ait. 7 habet. 32. q. 5. c. nec ſolo.
Nō dicatis vos pudicos habere aīos
ſi habetis oculos īpudicos. qa īpudi-
cus oculus īpudici cordis eſt nūcius.
Et cū ſe īuicem ſibi etiā tacēte lingua
cōſpectu mutuo corda nūciant. 7 ſm
ↄcupiſcentiā carnis altutro delectant
ardore· etiam ītactis ab īmūda viola-
tione corporibꝰ fugit ipſa caſtitas de
moribꝰ. h' ibi. Qui g° vult caſte 7 con-
tinent viuere· ſenſū oculoꝝ ſuorū cu-
ſtodiat. Nā ut legit Geñ. 34° ca°. Cum
vidiſſet Dinam Sichem filius Emor
adamauit eā 7 rapuit. Et. 39°. Iniecit
dña oculos ſuos in Ioſeph: 7 ait. Dor-
mi mecum. Et. 2. Reg. xi°. Vidit Da-
uid Berſabee lauantem ſe ex aduerſo
ſuper ſolariū ſuū· que erat mulier val
de pulchra. Et ſubiungit. Miſſis itaq
Dauid nūcijs tulit eā. Legit etiā Iu-
dith 16° ca°. q colligauit cincīnos ſuos
mitra. i. capillos ei9 ī ſeria vna cōgre-
gauit ad decipiendū eū. s. Holofernē.
Sandalia ei9 rapuerūt oculos ei9. pul
chritudo eiuſ captiuam fecit animam
eius. Et iō in vitis patrū legit q cum
acceſſiſſet quedā mulier romana ꝑpo
tens ad abbatē Arſeniū: 7 contigit q
tūc extra ābulabat: quē ut vidit· illa
añ eū ſe ꝓſtrauit. quā ille cū feſtina-
tione cōpellebat. Si faciē meam īquit
ꝑuidere tm̄ deſideras· intuere. Illa vo

pre verecūdia nō audebat oculos ſu-
os attollere· ſ3 ait. Exoro ut ꝓ me ores
7 me in memoriam habere digneris.
Cui ille rñdit. Oro deū meū ut deleat
tuam ex corde meo memoriā. q° verbo
illa infirmata ē pre triſticia. quam ar-
chiepus Alexādrie ↄfortās ait. Nun-
quid te ſcis feminā eē. 7 qa p feminā
ſolet inimicus hominē impugnare. iō
vultum tuū de corde ſuo dixit deleri.
nam ꝓ aīa tua deū depcat. qbꝰ verbis
auditis receſſit. Idcirco notandū eſt
q valde timēdi ſūt oculi 7 ſup oēs ali
os ſenſus cuſtodiēdi. 7 hoc ꝓpt ſeptē.
p° qa oculi ſunt valde veloces ad no
cendū anime. ideo ꝑdonibꝰ cōparāt
Treñ. 3°. Oculus meus depdat9 ē ani-
mā meam. Nam ꝑdones timent mul
tū ꝓpter ſui velocitatē. qua ꝓpter ti-
mēdi ſūt 7 oculi. Vñ Greg9 ſup illud
Geñ. Vidit mulier· ait ſic. Depmēdi
ſūt oculi a laſciuia ſue voluptad quaſi
quidam raptores ad culpam. Non. n
Eua lignū contigiſſet niſi pus incaute
reſpexiſſet. hec ibi. 2° timēdi ſūt ocu
li quia a remotiori vident 7 ↄſequent
nocēt. Guſtus 7 tactus ſūt eoꝝ q ſunt
īmediata· ſed nō ſic ē viſus. Et ꝓpter
hanc cauſam multū timētur baliſta-
rij 7 ſagittarij. 3° qa oculi multis ar-
mis contra nos vtūtur. Plures. n. dif
ferētias rerum oſtēdit nobis viſus q̃
ceteri ſenſus. Sēſus iſte miniſtrat no
bis materiā tēptandi 7 q̃tū ad cōcu-
piſcentiam oculorū· q̃tū ad concupi-
ſcentiā carnis. 7 q̃tū ad ſupbiam vite
Vñ phs. Totius hominis libertas eſt
pdidiſſe oculos. Oculi ſūt p q̊s paup-
tatem ferre non poſſumus. Oculi to-
ta nr̃a luxuria ſūt. 7 nos in oīa q̊tidie
vitia ꝑcipitāt. 4° qa duces ſūt ſcelerꝝ.
Int lattrōes magis timēt q vias ſciētes

alioꝝ duces ſunt. Vñ Sen̄. ait. Intelligēdū ē ꝑtē eē inocentie cecitatē. Hinc oculi adulteriū mōſtrant. hic inceſtū hinc domū quā cōcupiſcas. Irritamēta ſunt malorum duces ſcelerum. ꝛc.

5° ꝓpter corruptionē magnā que in oculis ē ⁊ hꝫ ex diutna ꝯſuetudīe peccandi. Tāta aūt ē corruptio iſta ꝙ q̄ſi in vitrijs ꝯcupiſcit hō qđ videt oculis. Vñ ſup illud Iob 31°. Pepigi fedus ꝛc dīc glo. Fedꝰ cū oculis pepigit ne ꝑus īcaute aſpiceret qđ poſtea ī vitrijs amaret. 6° qa vſus eoꝝ ē valde neceſſariꝰ Quāto. n. ē vſus magis neceſſariꝰ tāto ⁊ abuſus ē magis timēdus. Licꝫ. n lingua valde corrupta ſit. tñ īcludi poteſt longo tpe. ⁊ ſic ceſſando ab eiꝰ vſu cauet hō ab eiꝰ abuſu. Sꝫ oculi nō ceſſant vidē. vñ ⁊ nō ceſſant peccare. Vñ 2. Pet. 2°. Oculos hñtes plenoſ adulterio ⁊ īceſſabilis delicti. 7° timēdi ſūt oculi. qa ſūt q̄i due porte ī caſtello corporis nr̄i. qbꝫ ſi dn̄et diabolꝰ. ſimplex erit domus corpis nr̄i. q hꝫ portas alicuiꝰ caſtelli hꝫ ⁊ caſtellum. Vñ Iob 31°. poſt illud. pepigi fedꝰ. ſubiūgit. Quā n. ꝑtē haberet ī me deus deſup. q̄ſi di. Nihil hꝫ deꝰ in hoīe ſi oculos nō hr̄et. Iō etiā legūt qdā phī ſibi oculos eruiſſe. Vñ Ieroꝰ ait. Nō doleas ſi hꝫ nō habeas qđ formice ⁊ muſce ⁊ ſerpentes. i carnis oculos. ſꝫ illū oculū te habē letare. de quo ī Canticis. Vulneraſti me ſoror mea ſponſa mea in vno oculorū tuoꝝ. hꝫ ille. Hec oīa ſupdicta etiā cōfirmāt ꝑ illos v̄ſus Ber. de doctrīa ꝓficiendi. Si xp̄m queris vultū fugias mulieris. Cedē coneris fugiēdo ne repberis. Si ꝓcul ſtabis aī tibi lucra patabis. Viuēs lege poli mulieres cernē noli. Deſpice ſic illas ⁊ magnas atqꝫ puſillas. Vt nullā noſcas nec ſecū viuere poſcas. Cū ſecū loqris tūc paucis vtere v̄bis. Sollicita multū ſtudeas auertē vultū. Non bñ munitꝰ q ꝓſpicit vnde feritꝰ. Femina formido ſit ſp vbiqꝫ ꝑito. Qui cupit etna celeſtia regna ſuperna. Sint q̄ſi merores mulieres ſintqꝫ timores. Et q̄ſi ſpinaꝝ pūcture viſus eaꝝ. Femina ꝑclara facie q̄i peſſ amara. Et q̄i caligo rubigo mortis origo. Pſeudo viros fugias ⁊ eorū dogmata ficta. Et fuge mollita mulierū v̄ba polita. hꝫ ille. Approbantur iſta non ſolū ꝑ dicta ſcōꝝ ſꝫ etiam ꝑ dictū Ennodij poete ſic dicētis. Fugite cantentes roſeo de murice vultꝰ. Atqꝫ fidem morū pandite de facie. hꝫ ille. Et ſic pꝫ ſecūda radix luxurie ī iſta parte tractāda. patetqꝫ ps ſecūda hꝰ ſmōis.

¶ Pars t̄tia huiꝰ ſmonis. in q̄ ponūtur alie due radices luxurie. s. alioꝝ mala exēplaritas ⁊ meretricionalis ornatꝰ.

TErtio ī iſto ſmōe ponūtꝰ due alie radices luxurie. quarum ꝑma dr̄ alioꝝ mala exēplaritas ⁊ īpudicitia. Nā lꝫ malū exemplū vliter ſit timendū: ꝑcipue tñ hꝰ pcti. qa ī mēbris generatiōi deputatis maxime ſeuit ꝯcupīa. vñ nō accideret de facili ꝙ aliqs vidēt qn tēptaretꝰ. Propterea Eccl. 19°. dr̄. Qui ſe iūgit fornicatrijs nequā erit. Et apl's. i. Cor. 5°. ait Scripſi vobis ī ep̄la. ne cōmiſceamini fornicatrijs. Nō vtiqꝫ fornicatrijs huiꝰ mūdi. aut auaris. aut idolis ſuiētibꝫ. aut rapacibꝫ: alioqn iam debueratꝭ de hoc mūdo exiſſe. Nūc aūt ſcripſi vob nō cōmiſceri cū fornicatrijs. Si is q fratꝰ noīatꝰ eſt fornicator aut īmūdus. ſeqꝫ. i. Cū hꝰ modi nec cibum ſumere. hꝫ ibi. Et ideo admonendi ſunt illi

q volũt v̾ginitatē ⁊ caſtitatē ↄſeruare
nec cũ laſciuijs ⁊ ĩ matrimonio degen
tibus multum cohabitent. quia ſcd̓m
phm̄. mores fiũt ex cõuictu. Ampliꝰ
dico ↄſeruande ſunt iuuencule ⁊ vir-
gines ne cũ vetulis collocutiones cõ-
miſceant. qa ipſaꝝ v̾ba ſũt q̃ſi ignis cõ
ſũmens v̾ginitatem puellaꝝ. iuxta il-
lud ꝓphe. Iuuenes eoꝝ comedit ignis
⁊ v̾gines eoꝝ nõ ſũt lamentate. Qua-
ꝓpter pctm̄ ipſaꝝ vetulaꝝ ē valde de-
teſtabile. p̊ qa hoc ē pctm̄ diabolicũ.
Opꝰ. n. diaboli ē operã dare ut hoīem
deijciat ĩ pctm̄. Sic ſtudiũ taliũ vetu-
larũ ē ut mulieres inclinēt ad peccatũ
nec hñt d̓ pctõ illo niſi fetorē ⁊ modi-
cũ panis ⁊ vini. iuxͣ illud Iohel. 3° ca°.
Puellã vendiderunt ꝓ vino ut bibe-
rent. Immo qd̓ peiꝰ ē opꝰ eaꝝ magis
nociuũ ē q̃ȝ opꝰ diaboli. Ubi. n. nec ho
mo nec diabolus põt aliq̇d facē per ſe
ibi facit vetula. Unde recte poſſet dici
diabolus eo ꝙ ĩ pctõ diabolo ſimilēt.
A pctõ enĩ hȝ diabolus ꝙ ſit diabolꝰ q
creatiõe ē angelꝰ. Poſſet etiam dici ſa-
than qd̓ inťptat̃ aduerſariꝰ. Efficatiꝰ
n. aduerſat̃ ſaluti eius quã monet ad
pctm̄ q̃ȝ ipſe diabolꝰ. g̊ ⁊c̃. 2° eſt eaꝝ
pctm̄ grauiſſimũ. qa ipſaꝝ lingua eſt
illa de qua Eccl. 28°. dicit̃. Lingua ťtia
mulieres fortes eiecit. Et poſt ſequit̃.
Et vtilis potiꝰ infernꝰ q̃ȝ illa. Cuiꝰ rõ
ē. qa ignis infernalis nõ exurit niſi il-
los q ſibi adducũtur ⁊ h̓ meruerunt.
ſed lingua tertia exurit igne pctĩ illos
q ſibi nihil nocuerũt. 3° ē ipſaꝝ pec-
catũ g̃uiſſimũ. qa hñt ſe ſicut lingua ĩ
corꝑe diaboli qd̓ ē ↄgregatio malorũ.
Ex q̊ põt ſatis oſtēdi ꝙ multa malitia
ſit ĩ huiꝰmõi mulieribꝫ. Si. n. tantũ ē
malitie ĩ lingua vniꝰ hoīs. ut hr̃ Iac.
3° ca°. quãtũ ē credendũ habē malitie

linguã diaboli. De lĩgua nr̃a dicit Ia-
cobꝫ. Lingua nr̃a ignis ē. vniuerſitas
iniq̇tatis. que maculat totũ corpꝰ no-
ſtrũ. ⁊ inflãmat rotã natiuitať nr̃e. q̃
de lĩguis diaboli v̾iſſime pñt dici. s. de
lingua vetulaꝝ. O g̊ femine indiabo-
late. qd faciet dñs ſuo iudicio ad pu-
nitionē iniq̇tať vr̃e. qñ ſerpentē irra-
tionalē ſic grauiť puniuit qa hoīem ĩ
pctm̄ deiecit? pȝ h̓ Gen̄. 3°. ubi dictum
ē ei. Sup pectus tuũ gradieris. ⁊ h̓ qa
hoīem deiecit. iõ ꝓſtratꝰ ē ne erectus
ĩcedēt. Quia etiã hũit ĩ ore mēdaciũ
iõ in ore eiꝰ poſitũ eſt venenũ. In cibo
etiã punitꝰ ē. vñ dictũ ē ei. Terrã cõ-
medes oĩbꝫ diebꝫ vite tue. Quia etiã
mulierē decepit dictũ ē ei: Inimiciti-
as ponã inť te ⁊ mulierē. ⁊ ipa cõteret
caput tuũ. Et ē argumētũ ꝙ mulieres
ſcē multũ debeãt odio hr̃e tales vetu-
las nõ nãm ſ; vitia eaꝝ deteſtãdo. ⁊ ni
ſi ſe correxerint debēt ꝓcurare eo mõ
q̊ ſcḋm deũ pñt ut a vicinio ſuo expel-
lant̃. Qualiť g̊ punient̃ vetule q̃ ĩtelli
gũt pctm̄ qd̓ faciũt: ſi ſic ſerpēs puni-
tus ē q nõ ĩtellexit? Sicq̇ ſerpens ĩ ore
punitꝰ ē: ſic punient̃ ⁊ ipſe. ⁊ qa vinũ
qd̓ ꝓ pctõ qd̓ faciũt bibũt. fel draco-
nũ erit vinũ eoꝝ ⁊ venenũ aſpidũ ĩſa
nabile. Ipſis etiã dicet̃. Nõ ťrã come-
des ſ; carbones oĩbꝫ diebꝫ vite tue. Et
qa ſe plantã diabolo fecerũt ut ꝑ eas
diabolus ad mulieres trãſiret. ipſe ꝓ-
ſtrate ↄculcabunt̃. Et ſic pȝ prima ra-
dix luxurie ĩ iſta pte tractãda. Se-
cũda radix luxurie ĩ iſta pte tractãda
dicit̃ meretriciꝰ ornatꝰ ⁊ femĩaꝝ laſci-
uia. Uñ ꝓv̓. 7°. ait ſapiēs. Ecce mulier
ornatu meretricio p̄parata ad capien
dũ aĩas. garrula ⁊ vaga. q̇etis impati-
ens. nõ valens in domo conſiſtere pe-
dibus ſuis. nunc in plateis. nũc iuxta

angulos inſidians· apprehenſūq; de-
oſculat̄ iuuenē ⁊ ꝓcaci vultu blandit̄
di. Victimas dn̄o deuoui hodie ⁊ red-
didi vota mea. ⁊ cet̄a ibi. Nā ſi bn̄ ꝯſi
deras maxīe hodiernis tp̄ibꝫ mulierū
ornatū. p̄mo īuenies ꝙ a plāta pedis
vſq; ad v̄ticē nō ē locus ī mulieribus
ubi nō ē laque⁹ ad capiēdū oculoſ· qđ
ſati īnuit Eccl̄iaſtes 7° ca°. ubi dr̄. Inue
ni amariorē morte mulierē q̄ laqueus
venatoꝝ ē. Mirū ē. n. quō hoc tolerat̄
int̄ fideles ꝙ mulieres ſic p̄pent ſe ad
infectionē aīaꝝ. Si qs. n. facēt foueā
ī via ⁊ eā coopiret nō toleraret̄. Fouea
aūt ꝓfūda ē meretrix. ꝓv̄. 23° ca°. 2°
īuenies ꝙ nō ē aliq̄ pars ī eis q̄ inſtar
gladij nō vtant̄ in necē ſe aſpicientiū.
Vn̄ Ierō⁹ ait. Gladi⁹ igneus ē ſpiritus
muliebris. Ex qbꝫ ſumit̄ argumentū
ꝙ vanitates mulierū hodiernis tēpo-
ribus adeo multiplicate ꝙ ex eis tot⁹
mūdus perit. valde ſūt deteſtāde ⁊ re-
probande. qa ſūt tantoꝝ ſceleꝝ origi-
nales cauſe quātū lingua exp̄mi pōt.
Quibꝫ mulieribꝫ ait Iacobon⁹ vulga-
ri ſmone. Or nō vi penſate femine col
vr̄o portamēto. Quāte aīe in queſto
mūdo mandate al pdimento. Col ſol
deſiderio ſença altro tocamento. Pur
che ſiate ī talēto ale aīe macellate. Or
nō vi penſate femīe come grāde p̄de.
Tollite a Ihesu xp̄o dolce ſiro. Date
grande ferite ſue del diabolo ſollicite
ſuite. h̄ ille. Ex qbꝫ ꝯcludit̄ ꝙ ⁊ ſi ta-
les vanitates de ſe nō eſſent male· etiā
ſūt ꝓhibende qa inde ſeqt̄ malum· ut
ꝓbat̄ de iure iurā. c. ⁊ ſi xp̄s. 21. diſ. c.
deniq;. diſ. 37. c. ideo. 41. diſ. c. qſquis.
2. q. 7. c. p̄ſumūt. xi. q. 3. c. nolite. 24
q. 3. c. deus q. In ſti. de vi bonoꝝ rap. §
ſ ne dū. Itē argumentū h̄r ad h̄ ꝙ ali-
quo ꝓhibito ꝓhibent̄ oīa p que pue-
nit̄ ad illud. ar. de cle. cōiu. c. diuerſis
fallacijs. ⁊ de ꝓcura. c. tue. ⁊. ff. de tu-
to. ⁊ curato. datis ab his. l. ſcire. ⁊ de
bonis libertoꝝ. l. querit̄. ⁊ de petitiōe
hereditatis. l. ſ ⁊ ſi lege. §. itē ſi rē. ⁊ de
pactis. l. q đ dictū. ⁊. C. de naturalibꝫ
liberis. l. legē. in fi. C. de vſ. l. eos. ī fi.
Si igit̄ ꝓhibita ē luxuria· ꝓhibite ſūt
⁊ vanitates hodierni tēporis ad luxu-
riam īducētes. ⁊ alia multa mala per-
trahentes. O igit̄ mulieres inſenſate.
O arma diaboli. O expulſio paradiſi.
O origo peccati. O fons corruptionis.
O cauſa humane miſerie ⁊ dānatiōis.
O corda ferrea. O mētes ſaxee. O pec
catrices ribalde vſq; quo p̄manebitis
in fecibus pctōꝝ vr̄oꝝ! Nūqd potuit
vos deus ꝯuertē! Clamat quotidie ⁊
tot anni ſūt qbꝫ iā clamauit p ſuos p̄-
dicatores: Cōuertimī· cōuertimī. Si-
nite caudas· relinqte vāitates· dimit-
tite cornua. ⁊ noluiſtis audire. Quid
ḡ facietis q̄ habetis capita diabolo du
riora. An ignoratis qa benignitas dei
ad pn̄iam expectat vos! Et niſi pn̄iaꝫ
egeritis oēs ſimul p̄ibitis. Qui vult ḡ
caſte ⁊ continent̄ viuē fugiat cū mu-
lieribus ſupflue ſe ornātibꝫ ꝯuerſare.
Et ecōuerſo fugiāt mulieres iuuenes
pollitos ⁊ īmoderate ornatos. Unde
Ouidius li° p̄ de remedio amorꝫ inqt.
Decipimur cultu· gemmis· auroq; te-
gunt̄ oīa. Pars mīma ē ip̄a puella ſui.
h̄ ille. Et Iuuenalis li° 4°. hoc idem af-
firmat dicēs. Rara ē concordia forme
atq; pudicitie. Et iteꝝ Tulli⁹ lib° 3°. de
tuſculanis qōnibꝫ ait. Flagitij princi-
piū ē ut ait Enni⁹ inter ciues nudare
corpora. hec ille. Abſcidant̄ igit̄ iſte ra
dices luxurie ut caſte ⁊ cōtinenter vi-
uendo grām ꝯſequamur ī pn̄ti ⁊ glo-
riam in futuro ſeculo ſeculoꝝ. Amen.

¶ Dñica eadē infra diē. de diffinitiōe 7 originatione auaritie Sermo 79.

OMne quod ē ī mūdo aut eſt ↄcupiſcētia carnis aut ↄcupīa oculoꝝ aut ſupbia vite. Iteꝝ ubi ſ. Scdm ſniam Iohis frēs cariſſimi in ṽbis ꝓpoſitis: Oē qđ ē ī mūdo ꝛc. ſeqꝛ pꝰ tractatū đ ↄcupīa carnis 7 ſupbia vite tractare đ ↄcupīa oculoꝝ i. auaritia. De qua tāto latiꝰ 7 diffuſiꝰ ē dicēdū quāto pctm̄ ē generalius 7 magis aīaꝝ corruptū inclinās 7 pfectionē īpediens 7 multos in etnū perimēs. Nā Ambꝰ nr̄ in liᵒ 2ᵒ de officijs. caᵒ 25ᵒ ait ſic. Ceteꝝ ita incubuerunt mores hoīuꝫ ad admirationem diuitiaꝝ ut nemo niſi diues honore dignꝰ putet'. Neqꝫ hic recēs vſus ē 7 iam dudū qđ peius ē inoleuit h vitiū humanis mētibꝫ. Siqdē cū Hierico magna ciuitas tubarū ſacerdotaliū ſono corruiſſet. 7 Iheſus naue potiret' victoria cognouit infirmatā eſſe ṽtutē populi ꝓpter auaritiā atqꝫ auri cupiditatem ꝛc. Siqdē multoꝝ aīe ad tartara currūt ob falſam deceptionē bonoꝝ temporaliū q dulcedīe ſua ita alliciūt animas ut nihil de celeſtibꝫ curēt. Nec ē int' alia bona mūdi aliqđ bonū ita efficax ad hꝰmodi peſtē ſicut tpales diuitie. Illas nāqꝫ ut plurimū hoīes appetūt pauci uel nulli ↄtēnūt. Qđ vidēs Hieremias 8ᵒ dicebat. A maiori vſqꝫ ad minorem oēs auaritie ſtudēt. Et a ꝓpha vſqꝫ ad ſacerdotem cūcti faciūt dolū. Hoc vtiqꝫ q̄ malū ſit pꝫ ex fine. Nā inordinatꝰ diuitiaꝝ amor egeſtatem grē inducit. 7 ad pditionē glorie eterne 7 ↄſecutionē gehēne ptrahit. Vñ ꝓpheta pſ. 33ᵒ inqt. Diuites. i. auari eguerūt. ſ. grā dei in h mūdo. 7 eſurierūt glīa regni celoꝝ qua ſūt priuati. De qua auaritia ī pñti ſermōe ꝓ pncipio tres breues conſiderationes ānotant' quaꝝ

Prima dicet' diffinitio.

Secūda vō declaratio.

Tertia aūt originatio.

¶ Pars pma huiꝰ ſermonis. in q̄ ponūt' tres auaritie diffinitiones.

PRimo igit' in iſto ſermōe circa auaritie diffinitionem aduertendū ē q tres repiūt' de auaritia famoſe diffinitiōes. Prima ē Tullij ſic di. Auaritia eſt inordinatus amor pecunie. Secūda ē Gregꝭ. ī quadā omel'. ſic di. Auaritia ē inordinatꝰ appetitꝰ nō ſolū pecūie ſ etiā ſcīe 7 altitudinis 7 cuiuſcūqꝫ boni tpalis cuiꝰ pciū pōt pecūia menſurari ut cū ſup modū ambit' poteſtas. Tertia eſt apli i. ad Thimo. 6ᵒ. Radix oīuꝫ maloꝝ ē cupiditas. i. auaritia. Iſtaꝝ diffinitionū rōnē 7 ſufficiētiā aſſignat Alex. nr̄ ī ſecūda pte ſūme ī tractatu de auaritia. arti. p. 7 btūs Tho. ſcda ſcde. q. 118 arti. 2ᵒ et iteꝝ in qōnibꝫ diſputatis de malo. đ auaritia. arti. p. ſ. q ad dictaꝝ diffinitionū declarationem ſciendum q auaritia capit' tripliciſ. qa aliqñ eſt ſpāle pctm̄. aliqñ ē gnāle pctm̄ uł genus oīs pcti. aliqñ nō eſt pctm̄ ſed radix pcti. p̄ mō ſumit' auaritia ꝓut ē ſpāle pctm̄ diſtinctū a ceteris. 7 ſic currit pma diffinitio q auaritia ē inordinatꝰ amor uel appetitꝰ pecunie. Unde Iſidorꝰ libᵒ ethimologiaꝝ dic q auarꝰ dr̄ qi eris auidus. Et Augꝰ 14ᵒ de ciui. dei. dic q auaritia eſt libido habendi

pecuniā. Ubi dīc Alex. ubi s̄. ꝙ ibi nō
accipit̄ gnālit̄ auaritia ſ; p bono muta
bili ſubiacēti fortūe. Et iō noīe pecūie
ītelligūt̄ oīa q̊rū dn̄i ſum⁹. Un̄ Aug⁹
ī li° de libo arbitrio. 17. q. 3. c. totū. ait.
Quicqd hoīes ī ťra hn̄t oīa quoꝝ dn̄i
ſūt. pecūia vocat̄. Hinc etiā Alchinus
inqt. Auaritia eſt nimia acqrendi ha-
bendi retinēdiq; cupiditas. Dicit̄ aūt
auaritia q̄ſi auiditas auri. Et dicit̄ ab
aueo aues qd̄ ē cupio cupis. Inde aua
rus q̄i varas hn̄s man⁹. i. curuas. 2°
mō ſumit̄ auaritia large put ē gnāle
peccatū ⁊ genus ad oē pctm̄. ⁊ ſic cur-
rit ſecūda diffinitio Gregꝗ. Auaritia ē
īordinat⁹ appetit⁹ nō ſolū pecunie ⁊c.
Et iō Durādus nr̄ ī ſūma li° p̊. pte. 6
diſ. i. dīc ꝙ auaritia ē īordinat⁹ amor
hn̄di. Nā p hāc hn̄di pticulā nō ſolū
exťiora bona q̄ noīe pecunie ītelligūt̄
ītelligē debem⁹. ſ; ad oēm inordinatū
appetitū cuiuſcūq; rei. auaritiā āplia-
re ncce ē. Et ſi dicat̄ ꝙ auaritia ſm̄ h°
nō videt̄ differre a ſupbia q̄ ppe dicit̄
appetit⁹ excellētie. Ad h° reſpondetur
ſm̄ Alex. ubi s̄. arti. p̊. ꝙ h° nō ſequit̄. ſ;
vtiq; dīſa pctā ſunt ſupbia ⁊ auaritia
etiā gnālit̄ ſūpta. Supbia. n. ē inordi-
nat⁹ appetit⁹ circa ſciam. potentiā. pe-
cuniā ⁊ alia q̄ ad excellētiā quā quis
ꝯſeqt̄ ex illis. Sed auaritia ē īordina-
tus appetit⁹ circa p̄dicta q̄ ad ſufficien
tiā q̄ intendit̄ ī illis ī acqrēdo ul' reti-
nēdo ipſa tpalia. Differūt etiā ī h°. qa
ſupbia reſpicit pctm̄ ex pte auerſiōis
a deo cui⁹ pcepto ſubdi recuſat. Aua-
ritia v̊o reſpicit pctm̄ ex pte īordina-
te cōuerſionis ad cōmutabile bonū ꝙ
pecunias īordinate diligit. 3° modo
auaritia ſumit̄ nō put ē pctm̄ ſ; put ē
radix pcti. Et ſm̄ hāc acceptionē aua
ritia nō ē aliud niſi q̄dā inclinatio na
ture corrupte ad bona corruptibilia ⁊
tēporalia inordinate appetēda. Et iō ē
ťtia diffinitio apl̄i s̄. ſignata vbi dicit
Alex. ꝙ alia lrā dicit. Radix oīuz ma-
loꝝ ē auaritia. eo videl; ꝙ ex auaritia
ut frequēti⁹ pctā alia oriant̄ ad ſīlitu-
dinē radicis. qa ſicut radix toti arbo-
ri alimentū p̄ſtat. ſic hō p diuitias ac-
qrit facultatē qd̄cūq; pctm̄ deſiderā-
di ⁊ ppetrādi. ut dīc Leo papa. diſ. 47
c. Uirū catholicū ⁊ p̄cipue dn̄i ſacer-
dotē ſicut nullo errore: ita nulla cupi
ditate īplicari o;. i. detineri ⁊ īpediri a
ſpūalib;. Sed qa iſta pticula lati⁹ diſ-
fūdet̄. ī. hic tm̄ ſufficiat recitare dictū
Amb°. ſup Bti īmaculati. ſic di. Inflā-
mauit cor tuū ut ꝯphenderes q̄ man-
datoꝝ celeſtiū ratio. q̄ aīe ſubſtantia
q̄ fuťe vite gr̄a. in q̊ ſtatu p⁹ h° erim⁹.
Erige g̊ mentē. vtere nāli ingenio. ad
imaginē dei factus es ut ſupna aſpici-
as. ťrena nō q̄ras. Noli curuare ceruī-
cem tuā mūdi p̄mendā pondē. Noli
inhiare auro atq; argēto ne te ſeculis
ad ligādū p̄beas. Iō dixit dn̄s. Noli-
te poſſidē aurū atq; argentuz. nec vos
auri atq; argēti cupiditas auara poſſi
deat. Noli g̊ inſerē collum tuū diaboli
laq̄is. ſtrangulat auaritia pauperē ī h°
ſeculo. ſ; in ppetuū diues ſuis laqueis
ſuffocat̄. cui⁹ ſenſus ī vanitate ē. in te-
nebris ambulat q ī his laborat q̄ ſibi
pdeſſe nō pn̄t. h° ille. Et ſic p; ps p̄ma
hui⁹ ſermonis.

¶ Pars ſecūda hui⁹ ſermonis. ī q̄ ponūt̄
aliqua dubia ad declaratōz p̄dictoꝝ.

SEcūdo ī iſto ſmone ad decla
ratione p̄dictorū q̄rendū eſt
An. s. vn⁹ auar⁹ pl⁹ peccet cō
gregando q̄; alius. Ad cuius dubij

declaratione ſm Alex. ubi s. arti. x°. po
nūt q̄tuoꝛ caſus. q̊rū pm⁹ ē talis. Duo
ſūt auari. vn⁹ pl⁹ hñs. ⁊ alt minus eo.
⁊ vterq; eoꝝ amittit. quis eoꝝ plus
peccat ī amittēdo? Rñdet q̄ in h̄ ca
ſu ſi reſpicim⁹ ad cupiditatē. tunc ubi
plus ē de cupiditate. ibi ē pl⁹ ꝺ culpa.
ſ maioꝛ cupiditas ē ī illo q pl⁹ amiſit
q̄ȝ in illo q min⁹. qm̄ quātitas cupidi
tatis ſeqt̄ quātitatē rei cōcupite. g̊ cū
ille q plus pōt ⁊ plus amittit plus ha
beat de cupiditate videt̄ q̄ pl⁹ peccet.
Si v̊o reſpicim⁹ ad affectionē ſic plus
pōt peccare ille q min⁹ amittit. Cuius
rō ē. qa amoꝛ eſt cā doloꝛis. Ait enim
Aug⁹. Neccē ē ut tātū vrat doloꝛ quā
tū inheſerat amoꝛ. ſ aliqñ tantā affec
tionē uł maioꝛē pōt habere iſte paup.
circa pauca que hȝ q̄ȝ habeat diues cir
ca multa q̄ hȝ ⁊ amittit. Et ſic pȝ pm⁹
caſus. z⁹ caſus ē talis. s. de ꝯgregā
do ſupflua. Sūt nāq; duo paupes aua
ri. ⁊ vterq; ꝯgregat ſupfluū. ſ vn⁹ vſq;
ad mille. alt vſq; ad centum. vn⁹ vſq;
ad decē milia. alter vſq; ad. zooo. ⁊ ſic
ꝺ aliis diſcurrēdo. qs eoꝝ pl⁹ peccare
videat̄. Rñdet̄ q̄ ſimpliciť loquēdo
ille auar⁹ qui congregat vſq; ad mille
pl⁹ peccat q̄ȝ ille q ꝯgregat vſq; ad cen
tū. ⁊ ille q cōgregat vſq; ad decē milia
q̄ȝ ille q vſq; ad. zooo. młtiplicat. Qꝺ
ꝓbat̄ triplici rōne. Prima ē ex parte
medii. qa tanto pctm̄ ē grauı⁹ quāto
magis recedit a ꝓp̄etate v̊tut. ſ v̊tus
ſm phm ī ethicis cōſiſtit ī medio. Cū
igiť talis magis recedat a medio ⁊ cō
ſequent a v̊tute. ſeqt̄ q̄ magis peccet.
z° ex pte dāni qꝺ facit. Tanto mag
graui⁹ eſt pctm̄ quāto magis dānifi
cat aliū. ſ mag dānificat aliū q habet
īiuſte mille q̄ȝ q hȝ tm̄ cētū. igitur ⁊c.
3° ex pte pncipii. Ut. n. dictū ē s. cu
piditas pncipiū ē peccādi ſm apłm. ſ
ubi ē maioꝛ cupiditas ibi ē maioꝛ cul
pa. ſ in eo q plus acqrit ē maioꝛ cupi
ditas. qa creſcit amoꝛ nūmi quātū pe
cunia creſcit. ait glo. ꝓv̊. 3o. g̊ ē maioꝛ
culpa. Et ſic pȝ z⁹ caſus. 3⁹ caſus eſt
talis. Sūt duo clerici. vn⁹ ē ꝯtēt⁹ vni
cō bñficio. tñ qa auar⁹ ē pauca expen
dit moderate ⁊ tpate. ⁊ ut ita dicā mi
ſerrime viuēdo moꝛe floꝛētinoꝝ qui
emunt decem vncias carnis ⁊ coquūt
eas ī mane ⁊ tm̄ bꝛodiū ī pꝛādio come
dūt. carnes v̊o frigidas ī cena cū īſali
tino edūt. ⁊ ſic talis cleric⁹ qa młta cu
pit multa cōgregat. Alt v̊o vult habē
multa beneficia. tñ ut ꝓdigus oīa ſua
expendit multos eq̊s ⁊ mulas pīgues
tenēdo. ⁊ varios atq; lautos cibos ꝯti
nue comedēdo. q̄rit qs eoꝝ plus pec
care videat̄. Rñdet̄ q̄ ille q pluta be
neficia hȝ abſolute loquēdo plus pec
cat. p̊ qa vnicū beneficiū videtur eē
deputatū vni ⁊ non pła. qa vni⁹ eccłie
dȝ tm̄ vnū eē caput. ſicut vni⁹ vxoꝛis
debet eē tm̄ vn⁹ vir. g̊ q plura bñficia
hȝ ⁊ ꝯſequēť pluriū eccleſiaꝝ ē caput
magis peccat. z° qa q plura beneficia
hȝ in ſcandalū plus congregat q̄ȝ alter
ut patet iſtis tpibꝫ. qa tot⁹ mūd⁹ ſcan
dalıçat̄ de clericis ⁊ płatis tot ⁊ tanta
beneficia hñtibꝫ ⁊ male viuentibꝫ. Et
ſic pȝ 3⁹ caſus. 4⁹ caſus eſt talis. Eſt
tēpus famis ⁊ ſūt multi paupes. Eſt
etiā theolog⁹ p̄dicatoꝛ hñs plures li
bꝛos theologie in qbꝫ ſtudet ut poſſit
ꝯſulere ⁊ p̄dicare. nūqd talis īminēte
hac pauptate debet libꝛos vēdē ⁊ pau
peribꝫ dare ⁊ ꝯſilia uel p̄dicatiōes di
mittē? Rñdet̄ q̄ lȝ p̄dicare ſit ex ſuo
genere maius bonū q̄ȝ elꝭas dare eo q̄
elemoſyna ſpūalis ē melioꝛ elꝭyna coꝛ
poꝛali. tñ īminēte nccītate melius eſt

elemoſynā dare ꝙ̄ p̄dicare. imo quia
cū paucis libꝛis pōt p̄dicare uel doce.
2° poſito ꝙ eſſet ita ignar⁹ ꝙ neſciret
ſine libꝛis p̄dicare· deberet ad tēp⁹ ab-
ſtinere a p̄dicatiōe ut paupib⁊ ſubue-
niret· niſi ſciret ꝙ ꝑpt defectū p̄dica-
tionis irent hoīes in ꝑditiōes. tūc enī
in iſto caſu debet libꝛos retinē ⁊ non
vendere· ſi eū moueret zelus aīaꝝ nō
cupiditas libꝛoꝝ. Hec oīa ſcd̄m Alex.
ubi ſ. q addit ad h̄ imediate. Qꝛ ꝙ̄uis
rex poſſit multa ↄgregare ad tuitionē
ſui regni· qꝛ ↄſtitut⁹ ē ad h̄ ut ſubdi-
tos in pace cuſtodiat ⁊ ab aduerſariis
tueat᷑. Nō tn̄ eṗs pōt multa cōgregare
ad tuitionē ſue ecc̄ie. qꝛ eṗs debet ſp̄
res eccleſie in vſus eccleſie cōuertere.
⁊ h̄ qdē facit cū dat paupib⁊. Et ideo
Amb⁹ nr̄. 12. q. 2. in. c. aurū. dic. Auꝝ
habet eccleſia nō ut ſeruet ſed ut ero-
get ⁊ ſubueniat nccītatibus. Et Jero⁹
ad Nepotianū. 12. q. 2. c. gl'ia epi. ait.
Gloꝛia epiſcopi ē pauperū nccītatib⁊
ꝓuidere opib⁊. Ignominia ſacerdotis
ē ꝓpꝛiis ſtudere diuitiis. Et. 82. diſ. c
eṗs. dr̄. Epiſcopus paupibus uł infir-
mis q debilitate faciente ſuis manib⁊
laboꝛare nō p̄nt: victū ⁊ veſtitū inꝙ̄-
tū ſibi poſſibile fuerit largiat᷑. hec ibi.
Et ſic pꝫ ps ſecūda hui⁹ ſmonis.

¶ Pars tītia hui⁹ ſmonis. in q̄ ponūtur
tres radices ex qb⁊ oꝛit᷑ auaritia.

Tertio ī iſto ſmone circa aua-
ritie oꝛiginalē ꝓceſſionē ad-
uertēdū ꝙ tres ſūt ipſi⁹ radi-
ces ex qb⁊ oꝛiginat᷑· quarū Pꝛima dr̄
fomes iniqtatis. Secūda timoꝛ paup-
tatis. Tertia obliuio moꝛtis. Pꝛima
ḡ radix auaritie dicit᷑ fomes iniqtatis
Quis. n. ſm Alex. ubi ſ. arti. 3°. dē pec-

catū ſit ↄ nām ꝑmit⁹ inſtitutā ⁊ etiā
auaritia. tn̄ ex nā coꝛrupta a pctō pꝛi-
moꝝ parentū ita ipſa nā hūana cōcupi-
ſcibilis facta eſt ut nil oꝛdinatū nihil
iuſtū ī motib⁊ ei⁹ retineat. Vn̄ ſicut q
febꝛes paſſus ē ꝙ̄ꝙ̄ ī cōualeſcētia ve-
nerit· nihilomin⁹ ad malū remaneret
pꝛon⁹. Et ex ↄcupīa ī motib⁊ ei⁹ inoꝛ-
dinata adeo ut q̄ p⁹us nihil vltra ipſi⁹
debitū deſiderauerat: nūc ex oīb⁊ mū
di reb⁊ ſatietatē non accipiat ut pate-
bit. Vn̄ Alex. macedoni⁹ aiebat. Mū-
dus nō ſufficit hoī. Et ꝑfecto ſic ē. Nā
ſp aliqd vacuitaꝭ ī hoīuꝫ appetitu re-
perit᷑. qꝛ cū qs vineam hꝫ· toꝛcular in
ea reqrit. Qd̄ ſi ademptū fuerit· turrī
ibi edificare deſiderat. Et ut Sen̄. dic.
Alta cupiditas ex fine alterius naſcit᷑.
Et ut Ber. inqt. Auar⁹ t̄rena eſurit ut
mēdicus· fidelis ↄtēnit ut dn̄s. Et ſic
patꝫ ꝑma radix auaritie. Secūda ra-
dix velut alta q̄dam auaritie genitrix
dicit᷑ timoꝛ pauptatis. Scutū. n. aua-
roꝝ eſt dicē. Diuitias volo cōgregare
ꝑpt ſenectutē uel īfirmitatē ut Jobes
Climac⁹ ait. Et q̄ſi diffidentes de deo
auari miſeri eoꝛū foꝛtitudinē ⁊ auxi-
liū appellāt pecunias. Vn̄ ꝓv. x°. dicit᷑.
Subſtātia diuitis vrbs foꝛtitudīs ei⁹
pauoꝛ paupū egeſtas eoꝝ. Qd̄ abſur-
dū btūs Job ī ſeipſū exiſtimās. 31° ca°.
dicit. Si putaui auꝝ robur meū ⁊ ob-
rizo. i. auro ꝑfecto ⁊ ſplēdido· dixi: fi-
ducia mea. Si letat⁹ ſum ſup diuitiis
meis. Sicut diues ille d̄ quo Luce 12°.
ca°. ſcriptū ē ꝙ ex abundantia tēpoꝛa-
liū letabat᷑ di. Aīa mea habes mlta bo
na repoſita ī annos plurimos. requieſce
comede· bibe· epulare. Dixit autē illi
deus. Stulte hac nocte repetēt animā
tuā a te· que aūt paſti cui⁹ erūt? Et id̄
nullus hō debet in diuitiis ſpem ponē

nec de pauptate timere ſꝫ in deo ſpare
⁊ cogitatū ſuū ī ipſo iactare q oēs nu-
trit non ſolū creaturas rationales ſed
etiā irrationales. Et iō ait Aug⁹ ſuper
ps. 105°. Paupes dei vere dicūť q non
niſi in illo ſolo ſpem hn̄t: in quo ſolo
ſpes nō fallitť. cui nūq̄ꝫ ſuccedit. qa nō
pōt mori. nec ipſe falli nec fallere pōt.
Tales ⁊ ſi videntť habere multa ſcd̄m
ſeculū. bene tn̄ ea gubernāt ad refec-
tionē paupeꝝ ut inter paupes nume
rentť. h̄ ille. Et ſup ps. 125°. idē inquit.
Abūdantius hn̄t paupes in hac vita.
Plus ē. n. paupi videre celū ſtellatum
q̄ꝫ diuiti tectū iauratū. Et iō dic̄ Epi-
curus. Si cui ſua nō videntť āpliſſima
lꝫ totius mūdi dn̄s ſit tn̄ miſer eſt. Et
iō idem ipſe Epicurus inqt. Honeſta
res ē leta pauptas. Illa v̂o nō ē paup-
tas q̄ leta nō ē. Et Varro Marc⁹ inqt.
Non eſſemus paupes ſi neſcirem⁹ qd
eſſet pauptas. Neſcire qd eſt pauptas
optim⁹ ē ad ſūmas diuitias pgreſſus.
Non ē miſer niſi qui ſe eſſe credit. hec
ille. Null⁹ ḡ timore pauptatis ad aua
ritiā inhiare debet. Et ſic pꝫ ſecūda ra
dix auaritie. Tertia radix ⁊ alia aua-
ritie genitrix dr̄ obliuio mortis. Vn̄
Ber. hanc ⁊ alias auaritie radices ex-
plicat. di. Auaritia rotis vehiť q̄tuor
vitioꝝ q̄ ſūt puſillanimitas. inhuma-
nitas. ɔtēpt⁹ dei. ⁊ mortis obliuio. Et
iō ꝯ iſtam peſſimā auaritiā ait Jero⁹
ad Paulinū. Facile ɔtēnit oīa q ſe ſp
cogitat eſſe moriturū, qa ſm ſapientē
pꝰ. xi°. Nil pderūt diuitie ī die vltio-
nis. Et Virgilius inquit maximus ⁊
exími⁹ poeta. Defūctūq̄ꝫ leues nō co-
mitantť opes. Et Pytagoras phs dic.
Breuis etatis ē auaro nihil de ſuo uti
licere. Et iterū. Mors repentina furi-
būda calamitas admittiť anteq̄ꝫ ſpatꝰ

pualet dum nō ſuſpicatť. Et iō ſm Jo-
hannē Criſo. de memoria morꝭ ꝯ trā-
ſitu aīe. Pēſandū ē quippe cū iam pec-
catrix aīa vinculis īcipit carnis abſol
ui. q̄ꝫ amaro tꝛore ɔcutitť. quātis mor-
dacis conſcīe ſtimulis laceratť. recolit
vetita q̄ cōmiſit. videt mandata q̄ ne-
gligentť īplere ɔtēpſit. ⁊ cetā ibi. ut pꝫ
in ſmonario de pn̄ia ī tractatu de cru
delitate mortis. Qui vult ḡ ɔtēnē aua
ritiā. iugiť ad mētē reuocet morꝭ in-
ſtantiā. Nā Aug⁹ ī lib° de ɔflictu vi-
tioꝝ loquēs ꝯ auaritia ſic ait. Qui ni-
mirū auaritie morbus nūq̄ꝫ meli⁹ cō-
peſcitť niſi cū dies mortis ſine obliuio-
ne meditatť. cū qualis p⁹ modicū in ſe-
pulchro futurus ſit hō ɔſideratť. Hoc
certe fixū manebat illi⁹ in memoria q
dicebat: Hō putredo ⁊ fili⁹ hōis ver-
mis. Ab illi⁹ memoria nō recedebat q
dicebat: In omnibꝫ opibus tuis me-
morare nouiſſima tua ⁊ in eternū nō
peccabis. Et iteꝝ idem Aug⁹ ī li° ꝑ de
v̂bis dn̄i ſmone. 21°. dicit. Neceſſe ē ut
moriamur: ſꝫ qn̄. neſcim⁹. Pena certa
ē. hora incerta. Et de iſta pena ſolū cer
ti ſum⁹. In rebus. n. humanis cetā nr̄a
⁊ bona ⁊ mala incerta ſunt. ſola mors
certa ē. Vbiq̄ꝫ ē. forte erit. forte nō erit.
Nūqd potes dicere forte moriet. forte
nō moriet? Quō medici qn̄ inſpexe-
rint valitudinē ⁊ mortiferā eē cogno
uerint h̄ pnūciant: Morietť inde, non
euadet. Ita exq̄ naſcitur hō dicendū ē
nō euadet. qn̄ natus fuit cepit egrota
re. qn̄ mortu⁹ fuerit finit qdē egritu-
dinē ſꝫ neſcitť vtrū pgat ad maiorē. Fi-
nierat diues ille egritudinē delitioſaꝫ.
ſꝫ venit ad tortuoſam. Paup ille fini-
uit egritudinē temporalē ⁊ puenit ad
etnā ſanitatē. Et lib. 50. omel. omelia
13. iteꝝ dicit. De⁹ diē morꝭ ſalubriter

incertū eē voluit ut ſuū diē vltimū ſalubriter vnuſqſqz recogitet. Miſericordia dei ē qa neſcit hō qn̄ moriat̄. Latet enī vltim⁹ dies ut obſeruent̄ oēs dies. Si tenet te mūd⁹ illecebre circūquaqz blandiūtur. Delectat honoris fulgor. Delectat potētie terror. Delectāt oīa iſta. Sed audiat̄ apl's. Nihil intulim⁹ in hūc mūdū ſ nec auferre aliqd poſſumus. H ille. Et iō ſaluator nr̄ q mūdus fuit a pctō auaritie 7 aliis peccati dicebat in euāgelio Joh. 8°. turbis iudeorū 7 pncipib⁹ ſacerdotū. Quis ex vobis arguet me de pctō? q̄ſi di. null⁹ Si vitatē dico ut. s. nō debeatis ſequi auaritiā ſed poti⁹ ɔtēnere iſta temporalia. quare non creditis mihi? q̄ſi di. Si crederetis. credendo autē vtiqz pficeretis. quod pficiendo gratiam haberetis in pn̄ti 7 gloriā in futuro ſeculo ſeculoꝝ. Amen.

¶ Feria ſecūda poſt dn̄icam de paſſione. de offenſione 7 culpabilitate auaritie. Sermo 74⁹

OMne quod eſt in mūdo ꝛc. Jteꝝ ubi ſ. Jnchoata frēs cariſſimi materia ipſi⁹ iniq auaritie ſup illa pticula vboꝝ pdictorū Johis qn̄ dicit ɔcupiā oculoꝝ. Querit̄ qre a ſenſu viſus dicat̄ auaritia. Nō. n. videt̄ h ɔuenire auaritie cū cecus poſſit peccare pctō ipſius auaritie. Et ita auaritia ſiue ɔcupiā oculoꝝ nō videt̄ ſpeē ſm ſenſus viſus. Ad qd̄ breuit̄ rn̄det̄ ſm doctrinā Alex. ubi ſ. arti. 4°. 7 ſm Aug. in li° de libo arbitrio. q aīa debite cōuertit̄ cū. ſ. ad deū ɔuertit̄. aut indebite cū. s. ad creaturam nō referēdo ad increatū. ſ tunc aut cōuertit̄ ad bonū ppriū interi⁹. 7 ſic ſumit̄ ſupbia vite. aut ad exterius. 7 ſic ſumit̄ ɔcupiſcentia oculoꝝ. aut ad inferius. 7 ſic ſumit̄ ɔcupiſcentia carnis. Quia g̊ bona exteriora maxime apphendunt̄ a ſenſu ipſi⁹ viſus. ſm q dicit phs p̊ metaph. q certior eſt aliis 7 plures rerū differētias nobis oſtendit. Vn̄ 7 Thomas dixit Joh. 20. Niſi videro 7 tetigero ꝛc. Jdcirco cōcupiſcentia iſta auaritie pprie dicit̄ ɔcupiſcentia oculoꝝ. Nec valet qd̄ obiicit̄ de ceco. Licz. n. color rei nō poſſit puenire ad viſū hui⁹ ceci tn̄ cognitio huius viſus pōt deuenire ad oculū aīe interiorē. Bn̄ igitur dicit Johes. Oē qd̄ ē in mūdo ꝛc. Cui⁹ concupiſcētie ſiue auaritie determinata qditate 7 originatione: ſeqt̄ ordine congruo pcedentes ad declaratione pdictoꝝ de ipſi⁹ culpabilitate 7 offenſione ptractare 7 qn̄ ſit culpabilis 7 mortalis īueſtigare. vn̄ in pn̄ti ſermōe tres ɔcluſiones annotabimus.

Prima dicet̄ culpabilitas.
Secūda vō dicet̄ pncipalitas.
Tertia aūt dicet̄ mortalitas.

¶ Pars pma hui⁹ ſmonis. in qua ponit̄ iſta concluſio q auaritia eſt peccatum 7 culpabilis.

PRimo igit̄ in iſto ſermōe ponit̄ iſta ɔclo q auaritia ē peccatū. Et declarat̄ ſic ſm Tho. ubi ſ. arti. 2°. Jn qbuſcūqz reb⁹ bonū ī debita menſura ɔſiſtit. neceſſe ē in eis puenire malū 7 exceſſū uel defectum illi⁹ menſure. Vn̄ cū bona temporalia ad finem aliquē ſint ordinata. neceſſe eſt q in eis accipiat̄ menſura put fini ad quē bona hui⁹modi ſunt ordinatā

cōpetit·ſicut medicina ſanitati cōme-
ſurari debet.Bona aūt tpalia debēt ap
peti acqri ⁊ teneri ꝑut neceſſaria ſunt
ad ↄſeruationē vite. Et ideo exceſſus
uel defectus appetit⁹ huiuſmōi eſt pec
catū.Vn̄ formatˀ ſic rō.Appetitus inor
dinatus.s.cui⁹cūqꝫ boni tpalis ſupra
modū debitū uel menſurā.i.ſup ea q̄
neceſſaria ſūt ad vitā·eſt pctm̄.ſꝫ aua-
ritia ē inordinatus amor habendi uel
acqrendi pecunias uel alia bona tēpo-
ralia ut dictū eſt ſ.g̃ auaritia ē pctm̄.
Et ideo ī ps.dicitˀ. Diuitie ſi affluant
nolite cor apponere.vbi glo.inqt.Vos
q diuitijs redūdad tanqꝫ de pleno fon
te currāt.Nolite cor apponere.i.affec-
tū inordinatū.Super quo dicit Aug⁹.
Nō dicit.Diuitias nolite habere.ſꝫ cor
apponere. Nō.n.dānat diuitias habē
ex qbus meremur celū.ſꝫ cor apponere
i.inordinate eas diligere.Vbi nota ꝙ
aliud ē diuitias amare ⁊ nō habē.ali-
ud habē ⁊ non amare.aliud nō habe-
re nec amare.aliud amare ⁊ habē.Pri
mū.n.ē vanū ⁊ infructuoſū·iuxta il-
lud Eccleſiaſtes.5°.Qui amat diuitias
s.nimis·fructus nō capiet ex eis.Nā
neqꝫ hꝫ cōmoditatē ex vſu earū cū eas
nō poſſideat.nec fructū ex patiētia ex
defectu eaꝝ.ex q̄ amat ⁊ cupit habere
p oēm modū quem poſſit. Secūdū.s.
habere diuitias ⁊ non amare eſt labo-
rioſū.Vn̄ dicitˀ Eccl.31°ca°.Beatus vir
s.diues q īuent⁹ ē ſine macula.i.inor-
dinati amoris.⁊ q poſt aurū nō abijt.
Quis ē hic ⁊c.qi di.pauciſſimi.Talis
fuit Abrahā q erat diues in poſſeſſiōe
auri ⁊ argenti.Et Iob q ut patuit ex p̄
ca°.ſui libri ex amiſſione ipſaꝝ reꝝ nō
fuit pturbatus. Tertiū.s.nō habere
nec amare ē pfectū.Vn̄ dic Sen̄.Non
ē paup cui quātulūcūqꝫ paꝝ ſatꝫ ē.Et
ſubdit.Supflua habere cupiditatis ē.
neceſſaria habere infirmitatis.oīa re-
linquere pfectionis.hꝫ ille.Sic fecerūt
apli.Vn̄ Petrus ī pſona oīuꝫ dicebat
Math.19°ca°.Ecce nos reliqmus oīa ⁊
ſecuti ſumus te.Quid g̃ erit nob? Et
iō dicit Criſo⁹ ſup Math.Si bonū eēt
auꝝ·hoc vtiqꝫ dediſſet aplis xp̄s q in-
effabilia eis tribuit bona.Nec autē ſo
lū non dedit ſꝫ etiā habere phibuit.Iō
Petrus nō verecūdatˀ in pauptate di.
Aurū ⁊ argentum non ē mihi.qd ⁊c.
Quartū.s.amare diuitias ⁊ habē.hꝫ
ē ſup deū uel ↄ deū·ita ut habens eas
patus ſit facere cōtra dei mandata ne
amittat:piculoſū ē ⁊ pnitioſū.Et ſm
hꝫ ut ait Iero⁹ nullus diuitū ſalu⁹ erit
ut melius patebit in tertia pte huius
ſermonis.Et ſic pꝫ quid dicēdū ſit de
prima cōcluſione.pateteqꝫ pars prima
hui⁹ ſermonis.

¶ Pars ſecunda hui⁹ ſmonis.in q̄ decla
ratˀ ꝙ auaritia eſt peccatū ſpirituale ⁊
capitale.

SEcūdo in iſto ſermone ponitˀ
iſta dclō ꝙ auaritia eſt pecca-
tū ſpirituale ⁊ capitale.Et de-
claratˀ ſm Alex.ubi ſ.arti.5°.⁊ 6°.p̄ q̄
ad pmā ptem dclonis.ſ.ꝙ auaritia eſt
peccatū ſpūale.Nam Greg⁹ ī fine Iob
numerat auaritiā inter peccata ſpiri-
tualia.Et ideo dicit Alex.ꝙ ſpirit⁹ hu
manus ⁊ ſi ſit diūctus corpi·eſt tn̄ ſe-
parabilis a corpe.Et ideo dupliciˀ po
teſt ↄſiderari.⁊ iuxta hoc etiam poteſt
aliqd dici ſpirituale dupliciˀ.Vel qd
ineſt ſpiritui inqꝫtū eſt ſeparabilis.⁊
ſic ineſt ei inqꝫtuꝫ ſpirit⁹ eſt.⁊ quo ad
hoc dicitˀ cōicare cum natura āgelica.
Et ita peccatū ſpūale quod ineſt ſpūi

humano·ineſt diabolo·ſicut ſuperbia ĩuidia·ita·accidia. Similr̃ dicit̃ ſpũale qđ ineſt ſpiritui inq̃tũ regit corpꝰ ⁊ appetit ea qbꝫ indiget corpꝰ uel quibus indigẽ videt̃. Et iuxta inordinationẽ hꝰ appetitus ſpũale ſumit̃ quod ẽ in auaritia. qm̃ auro uel argento nõ indiget aĩa ꝓpter ſe ſ; potiꝰ ꝓpter corpus. Sed cetera que ſũt ſpiritualia inſũt aĩe inq̃tũ ẽ natura diſtincta a corpore. Q̃ ſi queratur. cũ motus luxurie magis elonget̃ a natura ſpirituali ⁊ plꝰ appropinquet naẽ carnis q̃ȝ motꝰ auaritie· cũ motꝰ luxurie videat̃ poſſe diabolo ineſſe ut patet in demonibꝫ incubis. quare nõ ſimilr̃ motus auaritie? ⁊c. Ad hoc reſpondet̃ ſm Alex. ubi ſ̃ ꝙ in demonibꝫ incubis nõ ẽ motus luxurie ſm ṽitatẽ qm̃ non habẽt corpora vnita ꝑ modũ vniõis ꝑfectionis cũ ꝑfectibili ſ; potiꝰ motoris cũ mobili· ſ; ẽ ibi illuſio ⁊ deceptio. Quis. n. ſcđm doc. poſſint demones ſemen recipere ⁊ refundere· nõ tñ põt illud cõſtituere ſiue ꝓducere. qa corꝑa q̃ aſſumũt non habent vim generatiuã neq; vires naturales. Et eodẽ mõ dicimꝰ ꝙ ĩ auaritia decipit ꝑ creat̃as mundi· iux̃ illud Sap̃. 14°. Creature dei ĩ odiũ facte ſũt. ⁊ ĩ muſcipulã pedibꝫ inſipientiũ. 2° q̃tũ ad ſecũdã ꝑtem ɔclõnis. auaritia eſt vitiũ capitale. Ait. n. Gregꝰ ꝙ auaritia aliqñ orit̃ ꝑ elationẽ· aliqñ ꝑ timorẽ. Dũ. n. qdam ſumptuũ neceſſaria timẽt: mentẽ ad auaritiã relaxãt. Sũt alij q dũ potentiores videri appetũt: ad alienaꝝ rerũ ambitum ſuccendũtur. h̃ ille. Sup qbꝫ ṽbis dĩc Alex. q̃ales ꝙ auaritia ſic uel ſic oriat̃ aliqñ h̃ non ĩpedit qn ſit capitale vitiũ. qm̃ motus timoris aut elationis nõ ſũt in eadẽ vi cũ motu auaritie. qm̃ motus auaritie ẽ in ɔcupiſcibili. ⁊ ĩ motu appetẽdi ⁊ retinẽdi ⁊ nõ dãdi dãda. ſed motꝰ elatiõis potiꝰ ẽ ĩ iraſcibili uel rationali. Ad h̃ ṽo ꝙ non diceret̃ capitale vitiũ ꝓpter h̃ ꝙ oriretur ex illis: oporteret ꝙ illi motꝰ eẽnt ꝑores motu auaritie ⁊ etiã ĩ eadẽ vi. Et ſic pȝ quid dicendũ ſit de ſecũda ɔclõne. pateṫq; ꝑs ſecũda huiꝰ ſermonis.

Pars t̃tia huiꝰ ſermonis. in q̃ declarat̃ qñ auaritia ẽ pctm̃ mortale.

TErtio ĩ iſto ſermone ponitur alia ɔclõ ꝙ auaritia eſt mortalis. Et declaratur ſm Tho. in queſtionibꝫ diſputatis đ malo triplici via. p° rõne eq̃tat̃ quã offendit. 2° rõne caritatis quã excludit. 3° rõne finis quẽ ꝑuertit. p° qdẽ auaritia offendit equitatẽ qñ nocet ꝓximo ꝑ iniuſtã acq̃ſitionẽ· furando· fenerando fraudando ⁊ huiꝰ mõi que ſũt mortalia ex genere ſuo. qa ĩ nocumentũ notabile ꝓximo ⁊ ɔtra iuſticiã. Et nõ ſolũ iſta ꝑpetrare ſ; iſta deſiderare. ſ. appetere res ꝑ illicitas acq̃ſitiones quod ꝑtinet ad auaritiã ẽ mortale. Et đ his ĩtelligit̃ illud Abachuc 2°. Ve his qui ɔgregant nõ ſua. 2° qñ qs ita amat tẽporalia ꝙ ⁊ ſi vidẽt extremas neceſſitates ⁊ ſubleuare poſſet ⁊ nõ facẽt ne minueret̃ ĩ tẽporalibꝫ. Et de his Jac. 4°. Agite nũc diuites· plorate ⁊ vlulate in miſerijs que aduenient vobis. Diuitie veſtre putrefacte ſũt. Aurũ ⁊ argentum veſtrum eruginauit. ⁊ erugo eoꝝ erit vobis in teſtamentũ. ⁊ manducabit carnes veſtras. h̃ ibi. Confirmat iſtã rõnẽ Augꝰ in ſermone de timore dĩ. Qui curis terrenis ſe ĩplicat a deo ſe ſeꝑat. Nũq̃ȝ diuitie ſine pctõ

acq̄rũtur.ſi alter nõ ꝑdit·ali⁹ nõ acq̄rit.gaudet q acq̄rit·triſtat̃ q ꝑdit. Et ibidẽ ſubdit. Quid dicis de illis miſeris diuitib⁊ qui theſauriçãt ⁊ neſciũt cui ↄgregãt.⁊ nec pniãm agũt·nec elemoſynas iuſtas faciũt. Lucrant̃ terrena munera.⁊ perdũt ꝓmia celeſtia. lucrant̃ pecunias.⁊ ꝑdũt aĩas.attendũt q̄cq̄d acq̄rũt ad tẽpus.⁊ nõ cõſiderãt q̄d ꝑdant in eternũ.Tales ceci ſũt⁊ in luce ſe eſſe ſꝑãtes a foris ſe eſtimant claros cũ ſint intus tenebroſi.hec ille.

2° auaritia ẽ mortale rõne caritad quã excludit. Si.n.intantũ diuitiarũ amor creſcat ꝙ preferat̃ caritati dei uł ꝓximi·qđ ↄtingit q̄n facit uel parat⁹ ẽ facere ꝯ deum uel ꝓximũ ut uel habeat uel non diminuat diuitias· puta piurat uł feſta violat·aut decipit ꝓximũ·aut habet aĩuȝ paratũ ad h⁹modi facere ut lucret̃ aut nõ ledat̃ in tempo talib⁊·uel etiã de ſupfluo nõ vult dare neceſſitatẽ patiẽtib⁊·tũc ẽ mortale. Vñ.i.Ioh.3°.dr̃.Qui hũerit ſubam h⁹ mũdi.⁊ viderit frẽm ſuũ neceſſe habẽ ⁊ clauſerit viſcera ſua ab eo·quõ caritas dei manet ĩ illo? q̄ı di.Non habet talis caritatẽ dei.qa facit ꝯcaritatẽ ꝓximi·cũ h̃ ip̃e ꝑcepit.Si q̄s diligit me ſermones meos ſuabit.Et ecõtra. Si q̄s nõ diligit me·ſermones meos non ſeruat.Ioh.14°. Dicũt̃ aũt diuitie ſubſtantia a ſubſtãdo.qa debẽt ſubſtare rationi nõ dn̄ari.Math.6°.Non poteſtis deo ſeruire⁊ mãmone,i,diuitijs. Vbi dic̃ Iero⁹.Nõ dicit:nõ poteſt̃ habere·ſ; ſeruire.Qui.n.ſeru⁹ ẽ diuitiaꝝ eas cuſtodit ut ſeru⁹.⁊ ſic nõ ſubſtant diuitie ſ; ꝑſũt ⁊ dn̄ant̃ talib⁊.Que oĩa ↄfirmat Aug⁹ in lib° de elemoſyna di. O carnale pectus quõ te alta ⁊ ꝓfũda auaritie caligo excecauit.Pecunie tue

captiu⁹ ⁊ ſeru⁹ es·cathenis ⁊ vinculis cupiditatis alligat⁹ es. ⁊ quẽ iam ſoluerat xp̃s denuo vinctus es.ſuas pecuniã.que te ſeruata nõ ſeruat.Patrimoniũ ſeruas qđ te pondere ſuo onerat.Nec meminiſti ꝙ xp̃s reſpõderit diuiti exuberantium fructuũ copiam ſtulta exultatione iactanti.Stulte inquit hac nocte aĩa tua expoſtulat̃ a te. ⁊ que paraſti cuius erũt? Quid diuitijs tuis incubas? quid in penã tuam patrimonij tui põdus exaggeras ut ĩ quo locupletior ſeculo fueris paupior deo fias? Redditus tuos deinde diuide cum dn̄o tuo.Fructus tuos partire cũ xp̃o.Fac tibi poſſeſſionũ terreſtriũ pticipẽ xp̃m ut ille te faciat coheredẽ ſibi regnorũ celeſtiũ. Erras ⁊ falleris q̄ſq̄s ĩ h̃ ſeculo te diuitẽ credis. Audi ĩ Apocalypſi dn̄m deũ tuũ vocẽ hui⁹modi hoĩs increpatiõib⁊ obiurgantẽ. Dicis inq̄t.Diues ſũ·ditat⁹ ſũ.⁊ null⁹ egeo.⁊ neſcis qa tu es miſer⁊ cecus ⁊c. 3° auaritia ẽ mortale rõne finis quẽ puertit. quod ſic ꝓbat̃. Amor eſt boni.Sicut aũt duplex ẽ bonũ.ſ.bonũ ꝓp̃e ⁊ pncipalit̃ dictũ.⁊ ſic ẽ bonũ qđ eſt finis.⁊ bonũ qđ nõ eſt pncipale.ſ. bonũ qđ ẽ ad finẽ: ita ẽ duplex amor ſ.boni·qđ ẽ pncipaliter ⁊ p ſe finis.⁊ amor ſecũdarie ⁊ ↄſequent boni qđ ẽ ad finẽ.Auaritia g̊.put ẽ inordinatus amor tpaliũ rerũ ita ꝙ ĩ eis finis cõſtituat̃ ſp ẽ mortale.Cui⁹ rõ ẽ.qa auerti ab incõmutabili bono ẽ pctm̃ mortale.ſ; cõuerti ad qđcũq; cõmutabile bonũ creatũ ſicut ad finẽ facit auerſionẽ ab incõmutabili bono qđ debet eẽ vltim⁹ finis·eo ꝙ non pñt eſſe plures fines vltimi.g̊ auaritia inq̄ȝtuȝ fruit̃ tẽporalib⁊ bonis ſp eſt mortale peccatũ, Et h̃ mõ dic̃ apl̃s ad Eph.5°·ꝙ omnis

auarus non habet hereditatem chri-
ſti 7 dei.i.nullus auarus qui conſtitu-
it finem in diuitijs. Veniale autē eēt
quādo quis inordinate diligeret tem
poralia citra deum.nec ex hoc trāſgre-
ditur uel parat⁹ ē tranſgredi aliquod
preceptorum. Sed ad clariorem pre-
dictorum in iſta conſideratione noti-
ciam mouentur tria dubia. Quorum
Primū ē. An homo diuitias 7 tem-
poralia bona poſſit appetere ſine pecca
to. Ad qđ reſpondet ſcđm Alex.ubi
ſ.arti. ꝙ qcūq; diuitias ac tēporalia
bona triplici intentiōe ac ꝯſideratiōe
pōt appetere. ꝑ intentiōe uel ꝯſidera-
tione neceſſitatis. qđ 7 laudandū eſt
exemplo ſapiētis Salomonis qui ꝓ.
30. ait dño. Mendicitatē 7 diuitias ne
dederis mihi ſed tm̄ tribue victui meo
neceſſaria. ne forte ſatiatus illiciar ad
negandū 7 dicā: Quis ē dñs? aut ne-
ceſſitate cōpulſus furer 7 piurē nomē
dei mei. Licet quidē ſm̄ Tho. 7 alios
doc. appetē tēporalia nō pncipalit̄ ut
ī eis finē ꝯſtituam⁹ ſʒ ſicut quedā ad-
minicula qbus ad tendendū ad beati
tudinē adiuuamur inq̄ʒtū.s.p ea vita
corpalis ſuſtentat̄. 7 inq̄ʒtū nobis ad
actus v̄tutū organice deſeruiūt ut dic
phs ꝑ ethicoꝝ. Vn̄ Aug⁹ dicit. Ad ſuf-
ficientiā vite nō indecent̄ vult quiſq;
ea. Et in ꝑ li° de ciui. dei. ca° x°. idē ait.
Nam cum dixit aplus. Qui volūt di-
uites fieri incidūt ī tēptationes ꝓfec-
to ī diuitijs cupiditatē rep̄hendit. nō
facultatē quā pcepit alibi. di. Diuiti-
bus hui⁹ ſeculi p̄cipe ſupbe nō ſapere
nec ſperare in īcerto diuitiaꝝ. ſʒ in deo
viuo q p̄ſtat nobis oīa abūdanter ad
fruēdū. benefaciāt diuites. ſint ī ope-
ribus bonis. facile tribuāt. coīcēt. the
ſaurizent ſibi fūdamētum bonū ī fu-

turū ut apprehendāt bonā 7 eternam
vitam. h̄ ille. Et Iero⁹ ad Saluinam đ
nembridio 7 viduitate. ait. Nec diuiti
obſūt opes ſi eis bene vtat̄. nec paupe
rem egeſtas cōmendabiliorem facit ſi
intra ſordes 7 opes pctā non caueant.
Vtriuſq; nobis teſtimoniū 7 Abrahā
patriarcha 7 quotidiana exēpla ſuppe
ditāt. quoꝝ alter ī ſūmis diuitijs ami-
cus dei fuit. alij quotidie in ſceleribus
dep̄hensi penas ſoluūt. h̄ ille. Qualit̄
v̄o diuitijs abūdauerit Abrahā decla-
rat idē Iero⁹ ad Palmachiū. di. Diues
erat Abraham. auro. argento. pecore.
poſſeſſiōe. multāq; familiam habebat
ita ut ad nūciū ſubitū iuuenibus elec-
tis armare poſſet exercitū. 7 q̄tuor re-
ges q fugerāt in Dan ꝯſecutos occide
rit. 7 tn̄ poſt crebrū hoſpitis officium
dum hoīes nō refutat ſuſcipe meruit
deū. hec ille. 2° pōt qs appetere diui-
tias intentione uel cōſideratione an-
xie ſupfluitatis. qđ 7 malū eſt. qa teſte
Iero. ad Demetriadē. Diuitiaꝝ amor
inſatiabilis eſt. expleri neſcit honorū
cupido. Celere res habiture finē. ſine
fine querūtur. Hec qdem anxietas ha
bendi ſupflua non hominē beatū ſed
calamitoſum facit. Vn̄ Sen̄. ad Lucil-
lum. ait. Calamitoſus eſt animus fut̄i
anxius 7 ante miſerias miſer. Sed hec
melius. ī. đ deteſtatione eius dicētur.
3° intentione uel conſideratione vo-
luptatis. quod peius ē. qa peccato aua
ritie addūt̄ peccata gule 7 luxurie. Si-
cut in diuite epulone legitur ꝙ ppter
diuitias plen⁹ voluptatibus fuit. Lu
ce 16° ca°. Ita erit auarus anxius q con-
gregabit ad diſpergēdū. Nam ſcribit̄
Daniel. xi°. đ ipo ꝙ auro 7 argēto abū
dabit. 7 rapinas 7 predas eoꝝ diſſipa-
bit. Et qa nec auaritia nec voluptates

non ſatiant nec impinguant animam noſtram ſed potius in maiori anxieta te reponūt: iō ſaluator noſter in euā gelio hodierno Joh. 7° ca°. ſtabat et clamabat dicēs in p̄dicatione ſua. Si qs ſitit veniat ad me et bibat. q̄ſi di. Non querat extinguere ſitim in iſtis tēporalibus. Ideo ſequit̄. Qui credit ī me ſicut dicit ſcriptura. flumina de vētre eius fluent aque viue. i. diuine gratie in p̄ſenti ſeculo et eterne glorie ī futuro in ſecula ſeculorum. Amen.

Feria tertia poſt dn̄icam de paſſione. de deteſtatiōe et abhominatiōe inique auaritie. Sermo 75

OMne quod eſt ī mūdo aut zc. Iterum ubi s. Ut nata frēs cariſſimi oſtēderet oīa trena calcanda et contēnenda fore. voluit inter creaturas īfimā eſſe terram et ab oīum pedibus conculcari. Idcirco maximum eſt hoc malum q auarus deo preponit illam creaturam quam natura omnibus creaturis voluit poſtponi. Unde primitiui de eccleſia edocti domorum et agrorum p̄cia ut Act. 4° ca°. legitur ponebant ante pedes apoſtolorum. Proinde ī fine illi capli dicit̄. Joſeph attulit p̄ciū agri ſui quem vēdiderat. et poſuit ante pedes aplorum. Qd cōfirmat Jero ad Demetriadē. di. In actibus aplorū qn̄ dn̄i noſtri Jhu xp̄i calebat cruor et feruebat recens ī corde fides vēdebāt oēs poſſeſſiōes ſuas et p̄cia earū ad pedes aplorum p̄ijciebant ut docerēt pecunias eē calcādas. hec ille. Ad rabiem igit̄ auaritie cōpeſcendā. qa ut ait Johānes. Oē qd ē in mūdo zc. ī iſto ſermone p̄babimus auaritiā eē deteſtādam tribus rationibus.

p̄ rōne aggrauationis.
2° rōne infectionis.
3° rōne dſiderationis.

Pars p̄ma hui ſermonis. in qua probatur auaritiā eſſe deteſtandā ratiōe aggrauationis.

PRimo igit̄ ī iſto ſermone dico q deteſtāda eſt auaritia ratione aggrauationis. Quis. n auaritia nō ſit grauiſſimū omniū peccatorum ſimpliciter. attamē ſcd̄m qd eſt magnū et graue peccatum. Ad cui declarationem mouētur hic tria parua dubia. quorum Primū eſt. qualit̄ intelligitur auaritiam non eſſe maximū peccatum. ſed tamen magnum et graue ſcd̄m quid et aliquem reſpectū. Ad hoc reſpondetur ſcd̄m Tho. ſcda ſcde. q. 118. arti. 5°. et Alexandrū ubi s. arti. 9°. q magnitudo peccati poteſt attēdi ex tribus. p̄ ex parte boni quod offenditur uel cōtēnitur. et ſcd̄m hoc tanto peccatum eſt grauius: quanto bonum quod propter peccatum offenditur contemnitur et corrumpitur eſt nobilius uel mai. Et ſic peccatū contra deum eſt grauiſſimum. quia per hō contemnitur ſummū bonum. utputa ſuperna. et q̄tum ad hoc dicitur grauiſſimū. 2° attenditur magnitudo peccati ex parte dāni quod infertur: et ſcd̄m hoc inter peccata que cōmittuntur in proximū tanto peccatum eſt grauius quanto damnū eſt grauius proximo illatum. Unde homicidiū eſt grauius adulterio. et adulterium furto. 3° pōt attēdi magnitudo pctī ex parte boni cui qs inordinate ſubijcit̄. Quāto enī

bonū ē min⁹ tanto peccatū deformi⁹. Cū aūt inter bona humana naturalia ſiue tēporalia ſint mīma qa minora q̃ȝ bona corpis. 7 bona corpis q̃ȝ bona aīe Jō qa appetit⁹ inordinat⁹ auari ſubijcit' mīmo exterioꝝ reꝝ. iō ſm h̄ auaritia ē turpius 7 deformi⁹. Et ꝑpter h̄ dicit' Eccl. x°. Auaro nihil eſt ſceleſti⁹ turpi⁹ uel vilius. ꝑfert. n. bonū cōmutabile mīmū bono icōmutabili ſummo. Et ſubdit' ibidē. Nihil iniquus q̃ȝ amare pecuniā. Qđ itelligit' tripliciter. Jniquus. i. naturali eqtati magis ꝯtrariū q̃ȝ amare pecuniā. ſ. plus debito acquirēdo uel retinēdo. qa ſm cōem legem naturalē nat'e oīa erūt cōia. Vel iniquus. i. inſatiabilius q̃ȝ amare pecuniā. s. inordinate qa nūq̃ȝ ſatiat'. Joh. 4°. Qui biberit ex hac aqua ſitiet iteꝝ. Vel iniquus. i. inequali⁹. qa auarus cōtēnit bonū eternū ꝑ tēporali. Vñ ſubdit. Hic. n. aīam ſuā venalem habet. i. vitam ſuā naturalē exponens ſe periculis. uel aīam. i. ſpm̄ ſuū. Et ſubditur. Proijcit intima ſua. i. vitā corporalem ſubijciendo 7 nō curando de ea ut lucret'. uel intima ſua. i. v̄tutes oēs abijciēs ut lucret'. uel intima. i. itimos amicos. qa auarus nullū habet amicū. uel intima. i. viſcera pietati 7 miſericordie Vñ Tullius in lib° de officijs. Nihil tā anguſti animi nec tam praui q̃ȝ amare pecunias. Et Saluſtius in catilinario dicit. Auaritia pecunie ſtudiū hȝ quā nemo ſcūs vnq̃ȝ ꝯcupiuit. Et Aug⁹ ꝑ de ciui. dei. ca° 7°. ait. Nō auri vitiū eſt auaritia ſed hoīs puerſe amātis aurū. iuſticia derelicta. que incōparabiliter dȝ auro anteponi. Eſt. n. adeo peruerſus auarus ꝙ ꝑpter pecuniā venūdat ſeipſū. qđ patet ꝑ exemplū quod narrat Valeri⁹ lib° 9°. ca°. de auaritia. s. ꝙ Quintus Caſſi⁹ cū eēt officialis i Hiſpania cepit duos ſatellites q illuc venerāt ad eū iugulandū. Et iſti fuerūt Sili⁹ 7 Calpburni⁹ quos dimiſit certa quātitate pecūie ab eis accepta. O indignū facinus ſi iſti dediſſent certā pecuniam ipſe cōueniſſet cū eis ꝙ trucidaſſent eū. Et ſic patet pmū dubium.

Secūdū dubiū qđ hic mouet' eſt đ ꝑdigalitate. s. an ſit vitium. qđ nō videt'. Prodigalitas. n. aut ē capitale vitiū aut ad aliqđ reducibile. Si ſit capitale. g̃ ad min⁹ erūt octo capitalia. ſed dicit Greg⁹ ꝙ tm̄ ſeptē ſunt. Si ad aliqđ reducibile. querit' ad qđ. Non ad auaritiā cū videant' eē oppoſita. Jtē q̄ eſt rō quare ꝑdigalitas nō ponitur vitium capitale ſicut auaritia. Ad illud dubiū reſpondēdo ſm Alex. ubi s̄. arti. 7°. et Tho. ſcđa ſcđe. q. 118. arti. p°. vtꝝ prodigalitas opponat' auaritie ꝑ ſciendū ꝙ ꝑdigalitas ē vitiū oppoſitū auaritie. 7 pcipue in duobꝫ. ſ. in affectiōe 7 datiōe. ꝑ in affectiōe interius. qa auarus ſuphabūdat pl⁹ debito pecunias diligēs. Prodig⁹ aūt deficit minus debito earū ſollicitudinē gerens. Cui⁹ ſignū ē qa ſollicitudo pua uł magna videt' eē ſignū maioris uel minoris dilectiōis. 2° in datiōe 7 acceptione. qa ꝑdigus excedit in dando 7 deficit in acqrendo 7 retinēdo. Auar⁹ aūt oppoſitū facit. qa ipſe deficit in dando 7 ſupexcedit i accipiēdo 7 i retinēdo. Et iō phus 2° et 4° ethicoꝝ ponit ꝑdigalitatē oppoſitā liberalitati 7 illiberalitati quā nūc auaritiā dicim⁹. 2° notandum ſm Alex. ꝙ nā corrupta q̄ inclinat ad peccatum quia corrupta eſt non inclinat ad dandum omnia quod prodigalitas facit ut ibi ponat finem ſuū. ſed vlterius ut laudetur. ipſe qui

dat uel ut honoreť uel fiat ditioꝛ. Et
ideo prodigalitas cum ſit ad aliud vi-
tiū reducibile nō debet poni capitale.
Qnq̄ꝫ.n. reducit̄ ad hypocriſim. qnq̄ꝫ
ad inanē gloꝛiā. qnq̄ꝫ ad auaritiā ſiue
cupiditatē. 3° aduertendū etiā ſm
Alex. q̄ lꝫ q̄ꝫtū ad ipſos actus opponāť
auaritia ⁊ ꝓdigalitas. nō tn̄ aliqn̄ q̄ꝫtū
ad finē. Utrobiq̄ꝫ.n. ē ɔcupiſcētia rei
tēpoꝛalis. concupīa aūt ē ex indigētia
ſm Criſo. q ait. Concupiſcētia ē indi-
gentie pncipiū. Ratio aūt ꝓpter quā
auaritia ponit̄ capitale nō ꝓdigalitas
ē. qa coꝛꝛuptio nature magis inclinat̄
ad ɔcupiſcentiā ſui quo ad ſufficiētiā
q̄ꝫ quo ad coīcationē alterius. Auari-
tia.n. ut dictū ē. eſt ad retinendū ſibi.
Prodigalitas aūt ad dandū altri. Et iō
ex p̊.s. auaritia ſūt plura mala ⁊ maio
ra. Et idcirco ē tertiū dubiū in ꝓpo-
ſito modo hic querendū.s. qd ſit mai⁹
pctm̄ auaritia an ꝓdigalitas ⁊c. Ad
qd reſpondeť ut elicit̄ ex dictis Alex.
ubi s̄. Et expſſe ſm Tho. ī ſcripto ſup
4° ethicoꝝ. et ſcd̄a ſcd̄e. q. 119. arti. 3°. q̄
auaritia eſt graui⁹ peccatū q̄ꝫ ꝓdigali-
tas. qd ꝓbatur triplici rōne ſic. p̊ rō-
ne ɔtrarietatis. Illud ē pctm̄ grauius
qd v̊tuti magꝭ opponit̄. ſꝫ auaritia ma-
gis opponit̄ liberalitati ⁊ magis ab ea
diſtat q̄ꝫ ꝓdigalitas. qd patet. qa ꝓdi-
gus habet aliqua que habet liberalis. ſ
qa libent̄ dat ⁊ nō d̄ facili accipit. Dif-
fert aūt a liberali. qa neutꝝ eoꝝū bene
i. ſm rectā rationē facit. Et iō ſi ꝓdu-
cat̄ q̄ faciat p̄dicta ſm rectā rationē.
eſſet liberalis ut.s. det qbus opoꝛtet ⁊
non accipiat vnde nō opoꝛtet. ⁊ ad h̄
ꝓducit̄ facilit̄. Auarus aūt in malo cō
uenit cū liberali. g̊ ⁊c. 2° h̄ idē ꝓbat̄
rōne ſanitatis ſic. Illud pctm̄ qd non
multū auget̄ ſed de facili curat̄ eſt mi-
nus graue. ſꝫ ꝓdigus ē de facili ſanabi-
lis a ſuo vitio. tū rōne etatis. qa quā-
to hō magis accedit ad ſenectutem fit
magis pꝛon⁹ ad retinēdū ⁊ nō ad dā-
dū. tū rōne paupꝛtatis q̄ ɔſequitur ex
ſupflua ꝓdigi datione q̄ īpedit ipſam
ꝓdigalitatē ꝓpter impotentiā dandi.
⁊ etiā ꝓpter expientiā defectus. Aua-
ritia aūt ē inſatiabilis ut melius pate-
bit.ī. Et hoc ꝓpter conditionē defecti
ſubiecti. qa humana vita cōtinue ver
git in defectū. oīs aūt defectus ē inci-
tatiu⁹ ad auaritiā. qd patet ꝓpter hoc
qa bona tempoꝛalia querūť ut ſubue-
niatur defectibus humane vite. g̊ ⁊c.
3° idē ꝓbat̄ rōne vtilitatis ſic. Illud
vitiū qd nulli ꝓdeſt eſt graui⁹ illo qd
ꝓdeſt multis. ſꝫ auarus nulli ꝓdeſt qa
deficit ī dando alijs. nec etiā ꝓdeſt ſi-
bi. qa.s. deficit ī expendendo. prodig⁹
aūt multis ꝓdeſt p̱ ſuā dationē. Con-
firmat iſtā rationē phs 4° ethicoꝝ di.
ad lrām. Prodigus multo melioꝛ ē q̄ꝫ
illiberalis.i. auar⁹. qa ꝓdeſt mulct. il-
liberalis nulli neq̄ꝫ ſibi ipſi. Q̄ ſi foꝛ-
te dicat̄. q̄ ꝓdigalitas videtur maioꝛ
q̄ꝫ auaritia ꝓpter hoc qa graui⁹ peccat
q nocet ſibi q̄ꝫ q nocet alteri. iux̄ illud
Eccl. 14°. Qui ſibi nequā eſt. cui bon⁹
erit? ſꝫ ꝓdigus nocet ſibi. auar⁹ nocet
altri. g̊ ⁊c. Ad hoc reſpōdet̄ q̄ differē-
tia ꝓdigi ⁊ auari nō attendit̄ ſm h̄ qd
eſt peccare in ſeipſū ⁊ ī aliū. eo q̄ vtq̄ꝫ
peccat in ſeipſū ⁊ ī aliū. Nā ꝓdig⁹ pec-
cat in ſeipſū cū bona ſua vnde viuere
debet ɔſūmit. Peccat etiā in alteꝝ cō-
ſūmēdo bona ex qbꝫ alijs debēt recte
ꝓuidere. Et ſilit̄ auarus peccat in aliū
quantū in dationibꝫ deficit. ⁊ ī ſeipſū
in ſūptibꝫ. ⁊ non benefacit ſibi ipſi. Et
ideo auarus eſt peioꝛ prodigo. Cuius
ſignū eſt. qa ꝓdig⁹ a multis diligitur.

auarus non ab illo ſed ab oĩbus odit᷑.
De ꝗuitate auaritie ait phs ĩ 4° ethi-
coꝝ. Illiberales .s. auari ſũt q ſc̃dm acce
ptiõeꝫ ſupabũdãt vndiqꝫ accipiẽdo
ut ꝺ meretricio paſti· vſurarij· aleato
reſ· raptores· latrões· oẽs iſti vnde nõ
oportet accipiũt ⁊ quantũ nõ oportet
h̃ ibi. Hoꝝ exẽplũ clare habet᷑ a Vale-
rio li° 9° ca°. de auaritia. Nã ibi int᷑ alia
narrat ꝙ Septimulus ſeruꝰ Cai grac-
chi audito ꝙ in ſeditiõe eiꝰ Opimiꝰ ꝑ
tẽpore conſul fecit ꝓcurari ꝙ qcũqꝫ ſi-
bi Cai Gracchi caput preſentaret ha-
beret tantũ auri quãtũ ponderaret ca
put: abſcidit caput dñi ſui ⁊ ſup qua-
dã lancea ꝑ totã vrbem aſportauit. O
infideliſſimũ ſeruũ q eliquato plũbo
in craneũ capitꝫ illiꝰ infudit ut ãplius
ponderaret. Narrat vtiqꝫ ibi Valeriꝰ
ꝙ cũ qdam romanus ditiſſimꝰ nomi-
ne Luciꝰ minuciꝰ Baſiliꝰ mortuꝰ eẽt
in grecia· quidã notarius ꝯfecit teſta-
mentũ falſũ in quo cõſtituit heredes
Marcũ Craſſũ potentiſſimũ ⁊ Quĩtũ
hortenſiũ eloquentiſſimũ ut lucraret᷑
aliquid ab ipſis. Iſti duo principes lꝫ
nũqꝫ vidiſſent ipſũ mortuũ ⁊ viderẽt
apertam fraudem. tñ ipſam heredita-
tẽ adierũt. O ſcelus execrabile· lumi-
na rei publice romane ornamẽta ciui-
tatis· ſceluꝰ ⁊ auaritiã quã debebãt pu-
nire· inhoneſti lucri acceptatione ſua
auctoĩtate coopuerũt. Et iõ ait Iohes
Criſoꝰ ſup illud Math. 28°. At illi ac-
cepta pecunia. ⁊c. ſic. Ne mireris ſi pe-
cunie milites ſupauerũt q̃ apud diſci-
pulũ tantã oſtenderũt virtutẽ. Nihil
enĩ clauſum conſtat quod auro argen
toqꝫ non pateat. Nihil occultũ ut non
pecunia indagãte ſit cognitũ. hec ille.
Item Rabanꝰ etiã ſup Math. O peſtiſ
maligna auaritie ſp̃ bonis animis de-
teſtanda· qd illeſũ· qd inconcuſſũ di-
mittis? Tu genus humanũ cõfudiſti.
Tu diſcipulũ comitẽ xp̃i ab apoſtola-
tu ꝓcipitaſti. Tu milites cuſtodientes
ſepulchrũ captiuaſti. Nũqd bñ dictũ
ẽ. Pecunie oĩa obediũt ⁊c. Eccliaſtes.
x°. h̃ ille. Cõfirmat etiã iſtã grauitatẽ
auaritie Ambꝰ in li° de Nabothe dete-
ſtãdo ipſos auaros q nõ dant ubi de-
bent dare maxime paupibꝫ dĩ. Sꝫ vos
o diuites auari edificãdo vr̃as vultis
ſupare diuitias· parietes veſtitꝫ· nuda-
tis homines. Clamat añ domũ tuã nu
dus ⁊ negligis. Clamat hõ nudus ⁊ tu
ſollicitus es quibꝫ marmoribus paui-
mẽta tua veſtias. Pecuniã pauꝑ q̃rit
⁊ nõ hꝫ. panẽ poſtulat hõ ⁊ nõ accipit.
⁊ equꝰ tuꝰ aurũ ſub dentibus mãdit.
Sed delectant te ornamenta ꝓcioſa cũ
alij frumenta nõ habeant. Quantũ o
diues iudiciũ tibi ſumis. Populꝰ eſu-
rit ⁊ tu horrea tua claudis. populꝰ de-
plorat ⁊ tu gẽmas tuas v̈ſas. In cuius
poteſtate ẽ. infelix tantoꝝ aĩas a mor-
te defendere ⁊ non eſt tibi voluntas.
totius vitam populi poterat ãnuli tui
gemma ſeruare. hec ille. Et ſic patꝫ ꝑs
prima huiꝰ ſermonis.

¶ Pars ſecũda huiꝰ ſermonis. in qua ꝓ-
bat᷑ auaritiã eſſe deteſtandam ratione
infectionis.

SEcũdo ĩ iſto ſmõe deteſtãda
ẽ auaritia rõne ĩfectiõis. Eſt
n. auaritia ĩfirmitas illa peſſi
ma de q̃ Eccliaſtes. 5°. ſcribit᷑. Eſt ĩfir-
mitas inqt peſſima quã vidi ſub ſole.
Diuitie ꝯgregate in malũ dñi ſui. pe-
reũt. n. in afflictiõe peſſima. Et ut cla-
rius hoc pateat: videamus infirmita-
tes in qbus inducit auaritia. Veꝝ qa

cūctas exprimere longum eſſet· ut de reliquis taceamus: tres infirmitates inſinuem⁹. qa ipſa p̄ facit febricitare. Unde Aug⁹ ait. Amatores auri videte quanta patiant̄. Sic feruent auari ut nulla frigora formidēt. Sed notādū nobis ē q̄ ſicut ī febricitātib⁹ corpib⁹ humanis febris frigida nāliter calidā ācedit: ita ⁊ in auaroꝝ mente ſpūale frig⁹ ex timore cauſatū ardētē febrem hn̄di p̄currit. Hic auaro Yſa. 24° dicit̄. Formido ⁊ laque⁹ fouee ſup te q̄ hitator es tre. Et Sen̄. dic. Videt. s. auar⁹ regē ⁊ eſtimat p̄donē. videt pauperē ⁊ eſtimat furē. Et iō ait amb°. ſup p̄mū p̄s. Eſt. n. languor malus erroris languor auaritie. Lāguor iſte diuitie ſūt ut dicit Eccleſiaſtes. Eſt languor quē vidi ſub ſole· diuitias cuſtodiri in malū dn̄i ſui. ſ. poſſidētis eas. Dic mihi o Eccleſiaſtes· qua cauſa malus hic languor ſit. Reſpōdebit. qa multos auara ſpes deuorat. Inſatiabilis edacitas cupiditatis ē. Neſcit ſatiari argēto q̄ cōcupiſcit argentū. Diſtendūt diuitie ſ; non explent. Et ſi q̄s ſatiatus diuitijs fuerit nō eſt inq̄t qd̄ ſinat eū dormire Et q̄dem oēs dies ei⁹ in tenebris ⁊ luctu ⁊ iracūdia multa ⁊ languore ⁊ ira. Quō. n. poteſt dormire q̄ ſollicitā auri exercet cuſtodiā? Qui dāna formidat? Qui lucra cogitat? Qui vſuras ↄputat? Qui apothecas nūerat? Malus ḡ languor q̄ bonā aufert mentꝭ q̄etem. Et. i. Iſta ē que nō paucoꝝ ſ; oīuꝫ excitat egritudines. Oē caput ī dolore· q̄n ſapientes q̄ eſtimāt· dolore cruciāt̄ auaritie. Senſus. n. ſapiētis ī capite eius ꝛc. Ad iſta facit exemplū Diogenis qui cū in via portaret pecuniā ⁊ eā ſuppoſuiſſet capiti ſuo ut dormiret aduertit furē ſollicitū quō eā furaret̄ dormienti. Cū aūt ipſe p̄ ſollicitudine ſomnū amiſiſſet ſentiēs appropinq̄re furem ꝓiecit ei pecunias dicēs: Tolle miſer pecuniam. ⁊ vtcūq; p̄mitte dormire. Sed de h° melius. i. 2° auaritia facit hoīem curuū ſicut fecit mulierē illā de qua Luce 13° ca°. ſcribit̄ q̄ erat inclinata nec poterat ſurſum aſpicere. Que curuitas ſm̄ ſacros expoſitores amorē diuitiarū ſiḡt q̄ hominē beſtiā reddit īteri⁹ ut ad terrā reſpiciat qui ad celos reſpicere debuit. Vn̄ de auarꝭ ꝓpheta dicit. Oculos ſuos ſtatuerunt declinare in terrā. Qd̄ tn̄ ē ↄtra nām ꝓpriā ut pꝫ. Et iō ait Sen̄. ad Lucillū. ep̄la. 94. Erras. n. ſi exiſtimas nobiſcū vitia naſci. Supuenerūt· īgeſta ſūt. Itaq; monitionib⁹ crebris opiniones que nos circūſonant repellant̄. Nulli nos vitio nata ↄciliat· nos illa ītegros ac liberos genuit. Nihil qd̄ auaritiam noſtrā irritaret poſuit in apto pedib⁹ aurū argentūq; ſubiecit calcandum ⁊ p̄mendū dedit. Et q̄cq̄d ē ꝓpter quod calcamur ac p̄mimur. Illa vult⁹ nr̄os erexit ad celos. ⁊ q̄cq̄d magnificū mirūq; fecerat videriq; aſpiciētib⁹ voluit ortus occaſuſq;. ⁊ ꝓpantis mūdi volubilē curſū īnt̄ diē terrena appiētem noctu celeſtia tardos ſiderū inceſſus ſyncopares. Si cogites quanta ſpatia nūq̄ intmiſſa velocitate circūuehāt. defectus ſolis ⁊ lune· inuicē diſtantiā. Alia deīceps digna miratu ſiue p ordinem ſubeūt ſiue ſubditis cauſis mota ꝓſiliūt. nec nocturni igniū tractus ⁊ ſine vllo ictu ſonituq; frigoris celi pateſcētes· columna ac trabes ⁊ varia ſimulacra flāmaꝝ. Hec ſupra nos icura diſponit. Aurū q̄dem ⁊ argentū. ⁊ ꝓpter iſta nūq̄ pacē hn̄s ferrū q̄ſi male emitterent̄ abſcondit nobis in lucem

p quā purgarem⁹.extulim⁹ nos.⁊ cās piculoꝝ nroꝝ.⁊ trāsuecto traꝝ pōdē cuttim⁹.Nos fortune mala nr̄a tradimus. nec erubeſcim⁹ ſūma apud nos haberi q̄ ſūt ima traꝝ.h̄ ille.q̄i dicat. Contra dignitatē ⁊ nobilitatē nature ꝓpe facim⁹ ut dictū ē in pncipio hui⁹ ꝯſiderationis. 3° auaritia ex dolore capitis a febre ꝓcedēte facit excecare. Nā dn̄s nr̄ natum cecū illumiāre volens ut Joh.9° ca.ſcribit.ei⁹ oculos luto liniuit.⁊ ſic lutum iſtoꝝ tpaliū cauſam eē cecitatī oн̄dit.Ponit.n.Thob. 2° ca.q̄ hirūdo ſuis eū ſtercoribꝫ excecauit.Sed qd p Thobiā niſi ſcm̄ vitū denotari poſſum⁹ cui⁹ oculos hirūdo ſuis ſtercoribus cecat.qa fallacia diuitiarū p hirūdinē garrulā ſignificata a ratione q̄ lumē ē mētis etiā ſcm̄ hominē ſepius alienū facit ⁊ alienat. Vn̄ de auaris ꝓpha dicit.Supcecidit ignis ⁊ nō viderūt ſolē.Cōſiderat nāq; auar⁹ q̄ ſic iuſti ſicut ⁊ mali moriūt.⁊ excecatus puluere trenoꝝ aliā vitā nō credit ac p h̄ dānationē ſuā nō videt.Et q̄tū ad h̄ dicit ps.Nō videbit.s.oculo fidei īteritū.s. ſuū etnū. Et cauſam ipſi⁹ ſubdit.Cū viderit ſapiētes morientes:ſil' inſipiēs ⁊ ſtult⁹ pibūt.Inſipiens q futura nō ītelligit nec credit. Stult⁹ q negligit ea ſcire.Corpe ⁊ aīa ſimul pibūt tales auari. Exemplū hr̄ de diuite epulone Luce 16°. qui ſepultus ē in inferno.Vn̄ Vgo li° 2° de clauſtro aīe dic. Duo ſūt que illicite ſolēt acqri.ſ.ſupbia ⁊ cupiditas.⁊ duo que male fruūtur acqſitis.gula ⁊ luxuria. Duo ſūt qui male poſſidē volūt.s.ꝓdigus ⁊ auar⁹.vn⁹ ut cōgreget. alr̄ ut diſſipet.⁊ duo que poſſeſſa defendūt.ī intpantia ⁊ prudētia mūdi.Superbia diabolo claudit celū.Gula pmo parēti abſtulit padiſū.Auaritia diuiti apꝫuit infernū.Intpantia vō adhuc corrūpit mūdū.h̄ ille.Et ſic p; ps ſecūda hui⁹ ſmonis.

¶ Pars tria hui⁹ ſmōis.in q̄ declarat' q̄ auaritia eſt deteſtanda ratione pfecte conſiderationis.

Tertio ī iſto ſmōe dico q̄ deteſtāda ē auaritia rōne pfecte ꝯſideratiōis. Conſiderate enī qſq; debet p° q̄ trāſitur⁹ p locū ubi ſcit ſe eſſe ſpoliandū fatu⁹ ē ſi de pecunia ſecū ampli⁹ velit hr̄e q̄ ſit ei neceſſariū vſq; ad locū illū expendē.Mors n.loc⁹ ē p quē trāſitur⁹ nccio ſpoliat'. Unde Job p° dr̄.Nud⁹ egreſſus ſū de vtero matrī mee.nud⁹ reuertar illuc. Et iō tantū qſq; de ſuis retinere debet quantū nccio ſufficit.Oīa vō alia pauperibus eroganda ſūt.qa teſte Greg. Securi⁹ ferūt diuitie d̄ patria ī patriā p man⁹ pluriū q̄ vni⁹. 2° cōſiderare debet etiā qſq; q̄ fatu⁹ ē q multa ſecū habere deſiderat cū naufragiū aliqd̄ īminet.Cū igit' oīs hō ſit in h̄ mundo velut ī naufragio.nihil ſecū hr̄e debꝫ niſi qd ei ſufficit neceſſario.cū Sen̄.dicat.Nemo cū ſarcinis enatat. 3° qſq; ꝯſiderare debet q̄ fatu⁹ ē q ab īmicis inſequit' ⁊ rebꝫ multis volūtarie onerat'. Cum g̃ quelibet hoīem īuiſibiles hoſtes īuiſibilit' ſequant' ſtult⁹ ſi qſq; pter nccīa nō relinq̄t ut velocius currat. Accidit.n.auaro ſicut qbuſdā arboribꝫ q niſi vi man⁹ uel baculi fruct⁹ dimittē nolūt.vn̄ ſepi⁹ vſq; ad fractionē multoꝝ ramoꝝ ōberāt'.Sic ⁊ auarus vltro velit nolit ſpoliat' ⁊ in inferno crudelit' flagellat'. Unde ait Jero⁹. Si habeas ſapientiam Salomonis. ſi

pulchritudinē Abſalonis. ſi fortitudinē Samſonis. longeuitatē Enoch. diuitias Ceſaris. poteſtatem Octauiani. Ade fecūditatē ī ſobole. Gedeōis agilitatem. Agellis ſtrenuitatē. Julij ſucceſſū. Alexandri diuitias. qd pdeſt ſi caro dat̄ vmibus. aīa demonibꝫ cū diuite epulone in eternū cōcremāda! hi ille. Et iō Jheſus ī euāgelio hodierno Joh. 7° ca°. dicebat. Ego teſtimonium phibeo de illo. s. mūdo. qa opa ei⁹ mala ſūt. q. s. fiūt ppt diuitias cōgregandas. Quas contēnendo ī pſenti faciat ipſe Jheſus ut eternas conſequamur in futuro ſeculo ſeculoꝝ. Amen.

¶ Feria qrta poſt dn̄icā de paſſiōe. iterꝝ de deteſtatiōe auaritie tribus alijs rationibus Sermo 76⁹

Omne quod eſt ī mūdo ꝛc. Iterꝝ ubi s. Poſtq̄ oīpotens deus frēs cariſſimi creauit oīa entia mūdi volēs ſingularit̄ hoīem pducere dixit. Faciamus hoīem ad imaginē ꝛ ſilitudinē nr̄am. Qd ōbū nō dixit ī creatiōe aliaꝝ rerū. In alijs. n. nō pduxit aīam rationalē ſ tm̄ in hoībꝫ ī qbꝫ ſpirauit ſpiraculū vite ꝛ facti ſūt ī anima viuentē. i. rationalē ꝛ īmortalem. Cū igit̄ hoīes ſcd̄m aīam ſint deo ſimiles. ab iſtis trenis exaltari debēt ſicut exaltant̄ celi a tra potiſſime cū ſint celo puriores. ꝛ vn⁹qſq̄ cū ppha exclamare deberet ꝛ dicē. Mihi adherē deo bonū ē. Quapꝑter deteſtāda ē auaritia. qa ut ait Johes. Oē qd ē in mūdo ꝛc. Et h in iſto ſermone iterū tribus alijs rōnibꝫ.

p° rōne afflictionis.
z° rōne infatuationis.
ʒ° rōne diſpoſitionis.

¶ Pars pma h⁹ ſermonis. ī q pbat̄ auaritiā eē deteſtandā rōne afflictionis.

Primo igit̄ ī iſto ſmōe dico q deteſtāda ē auaritia rōne afflictiōis. Triplicē nāq afflictionē expit̄ auar⁹ miſer. ī diuitijs temporalibꝫ. p° ī eas acqrēdo. z° ī eas expendēdo. ʒ° ī eas amittēdo. Primā afflictionē expit̄ auar⁹ ī diuitias acqrendo. Quis nā dicere pōt quot laboribꝫ vitā expōnūt auari cupientes aggregare diuitias! Illi vtiq nūc ī diuitijs alñ exultando ſi lucrat̄: ꝛ pei⁹ triſtādo ſi pdūt uł nō acqrūt qd ītēdūt Aliqñ ſomniando ſe repperiſſe theſaurū ꝛ poſtea īueniūt ſe fraudatos. ſicut Yſa. 29°. dr̄. Sic ſomniat eſuriēs ꝛ comedit: cū aūt fuerit expgefactus. vacua ē aīa ei⁹. Et ſicut ſomniat ſitiens ꝛ bibit. ꝛ poſtq̄ fuerit expgefact⁹ laſſus adhuc ſitit ꝛ aīa ei⁹. Sic. s. ɔtingit his auaris. Nūc vtiq auari laborāt ī vigilijs. nūc ī fame ꝛ ſiti. nūc ī frigore. nūc ī piculis latronū. nūc ī exilio ut ſic loquar quietē ignorant. Verificat̄ in eis vtiq qd Eccleſiaſtes z° ca°. dr̄. Cuncti dies eius pleni ſūt laboribꝫ ꝛ erūnis. Et id qd ſcribit Oratius. Impiger extremoſ mercator currit ad indos. Per mare pauꝑiē fugiens p ſaxa p ignē. Et Sen. ad Lucillū. Quiſqs ſe multū fortuitis dedit. ingentē ſibi materiā pturbationis q̄ inexplicabilē acqrit. Et iterꝝ ad eūdē Lucillū. Nulla īquit auaritia ſine pena. Et q̄uis ſatis ſit ipſa penarū. o quantū lachrymarū. quātū laboꝝ exigit. Qꝫ miſera deſiderat eſſe. q̄ miſere ptis eſt. Adijce quotidianas

ſollicitudines q̄ ꝓ modo hn̄di queq;
diſcruciāt maiori tormēto pecūia poſ
ſidet' q̄ȝ q̄rit'. Quātū dānis īgemiſcāt
que ⁊ magna incidūt ⁊ maiora vidēt'.
Deniq; ut nihil illis fortuna detrahit
quicquid non acquiritur damnū eſt.
Ad h̄ etiā facit illud Aug᷒. ī li° de v̂bis
apl̄i ſermone xx°. Pigritia dicit. Noli
pati frig⁹ ſiue frigidos dies. Auaritia
dicit. Tolera etiā maris tēpeſtates. Il-
la dicit qeſce. iſta nō ſinit qeſcē. Iubet
n. non ſolū ꝓcedē. ſ; nauiga inqt tranſ
mare. q̄re t̉ras quas ignoras. merces ī
Indiā deportāde ſūt. Nō noſti līguā
Indoꝝ. Sed ītelligibilis videt' ſermo
auaritie. Venies ignot⁹ ad īg̊tū. Das
accipis. portas. emis. piclitat⁹ pueni-
ſti. cū piculis redis. exclamās ī maris
exagitatus tēpeſtate. Deus libera me.
Nō audis r̄ndētē. Nō miſi te. Auari-
tia tibi iuſſit ut acqreres qđ nō habe-
bas. Ego tibi iuſſi ut ſine labore ante
oſtiū tuū paupi dares qđ habebas. Il
la te ad Indos miſit ad aurū portādū.
Ego tibi xp̄m añ oſtiū poſui a q̊ eme-
res regnū celoꝝ. Laboras ī iuſſiōe aua
ritie. in iuſſiōe mea nō laboras. Ambo
iuſſim⁹. nō audiſti me. Cui obediſti li
beret te. Secundā afflictionē expit'
auar⁹ in diuitias expēdendo. Tanta. n.
miſeria pmit'. tanta auaritia atq; tena-
citate ſtringit' q̄ q̄ncūq; aliqd de ſua
ſubſtātia diminui cernit oculū ſibi ce
cidiſſe videt'. Et h̄ qdē totā familiam
ſuā ī amaritudine tenet. nec ipſe in ꝓ-
pria domo aliquo tp̄e pacem h̄ȝ. nec fa
milia ſua cū eo quietē repire valet. ut
v̂ificet' qđ đ talib; Yſa. 48° ca°. ait. Nō
ē pax impijs. dic dn̄s. Et iterū ꝓ̂. 15°.
Cōturbat domū ſuā q ſectat' auaritiā
Similis ē talis auar⁹ cani cum paleas
ſup q̄s dormit ⁊ cubat nec ipſe come-
dit nec alios ſinit aſportare. Sic tal' mi
ſerabilis hō auar⁹ nō vtit' diuitijs qb;
pꝰeſt nec alios ſine latratu ⁊ morſu ca-
nino pmittit vti. Vn̄ Quītilian⁹ libro
8°. dic. Auaro tā deeſt qđ h̄ȝ q̄ȝ qđ non
h̄ȝ. h̄ ille. Tertiā afflictiōȝ expit' aua
rus in diuitias amittēdo. Que namq;
lingua dicere poſſet quāto dolore tor-
quet'. quāta amaritudīe cruciat'. quā-
toq; merore afficit' q̄n aliqd de ſubſtā
tia ſua caſu amittit'! Vn̄ Greg⁹ 15° li°
moral'. inqt. Auarus pus anhelat cu
pita ꝯgregare. ⁊ cū q̄ſi ī quodā ventre
auaritie multa cōgeſſerit ſatiat⁹ artat'
qa dū anxiat' qualit' acqſita cuſtodiat.
ipſa eū ſacietas anguſtat. Mens auari
que pus ex abūdantia regem q̄ſierat.
poſtea ad cuſtodiā graui⁹ laborat. hec
ille. Cui⁹ exemplū pclarū habetur de
Ptolomeo rege cypri h̄nte maximū
theſauꝝ quē ſatt inhoneſte ꝯpauerat
timēs mortē intrauit pelagiū aſſum-
pta pecunia cū aliqb; magr̄ib; q̄n ſen
tiebat auaritiā emuloꝝ ⁊ auarorū ro-
manoꝝ qa illas ptes occupabāt. ut to
tam illā pecuniā ſubmergerent ne ad
emulos pueīret. ubi aliq̄; diu ſecū diſ-
putāſ dicebat. Debeo ne tātā pecuniā
ꝓijcere quā tāto labore acqſiui! Rur-
ſus ex alia pte dicebat. Debeo ne ſua-
re pecuniā ut ꝓ ipſa moriar! Tandem
vicit eū auaritia ⁊ rediit cyprū cū pe-
cunia. ⁊ romani acceperunt inſulā illā
⁊ occiſo rege: pecuniā erario romano
ꝯfiſcauerūt. ad quā portandā miſſus
fuit Cato. ut recitat Valeri⁹ li° 9°. ca°. de
auaritia. Vn̄ Lucan⁹ li° 3°. dic. Cato lō-
ginqua vexit ſup equora cypro. Ad h̄
facit dictū Aug᷒. de cōpatiōe duoꝝ ho
minū ſcriptū ſ. ī tractatu de ſupbia ī
ſermone de remediatiōe ſuperbie. Et
ſic p̄ȝ ps pma hui⁹ ſermonis.

¶ Pars ſecūda hu9 ſmonis. in q̄ ꝓbat̄ auaritiā eē deteſtādā rōne infatuatiōis.

Secūdo ī iſto ſmōe dico ꝙ auaritia ē deteſtāda rōne infatuatiōis. Tria. n. ſūt ſigna qb9 oſtēdit̄ auaroꝝ ſtulticia. ſ. īprouidētia. incircūſpectio. ⁊ incautela. p̄ ſtulticia auaroꝝ oñdit̄ ex eoꝝ īprouidētia. qa ubi in etnū manſuri ſūt. de domo ſibi nō ꝓuidēt. ubi vō p nocte hoſpitaturi ſūt. magna palatia cōſtruūt. Vñ ad vitupiū auaroꝝ xpianoꝝ Tulli9 in li° de ſenectute ait. Cōmodandi diuerſoriū ſpatia non habitādi nob nā dedit. Itē auari horrea ⁊ cellaria īplēt ad ſatiſfaciendū vite diutne. nihil vō ꝑparāt ꝓ ſuſtētatione vite ꝑpetue. Vita. n pñs ī ɔpatiōe vite etne ē q̄ſi vita vni9 diei. Juxta illud ps. Qm̄ mille āni añ oculos tuos tāq̄ dies heſtna q̄ ꝑterijt Itē corpi veſtimenta multa ⁊ cibaria ꝑparāt. aīam vō frigore ⁊ fame perire nō curāt. Juxta illud ps. Eſurietes ⁊ ſitiētes aīa eoꝝ ī ipſis defecit. Et iō ait Aug9 ꝯ iſtā ſtulticiā in li° de auaritia ⁊ luxuria. ca° 2°. Juſticia loquat̄ Ipſa erūt vba nō ipſa ſnīa eadē. Serua tibi ait dn̄s tu9 ⁊ ɔſule ī poſteꝝ. Et hūc interroga ubi ſeruabo? Habeb theſaurū ī celo ubi fur nō accedit nec tinea corrūpet. In quē in poſteꝝ ſeruabo? Venite bñdicti patris mei ꝑcipite regnū Hoc regnū quātorū dieꝝ eſt? In vitā etnā. H ē ɔſulere ī poſteꝝ ꝙ poſteriora nō habeāt. Dies. n. illi ſine fine dicti ſūt dies. h ille. 2° ſtulticia auaroꝝ oñdit̄ ex eoꝝ īcircūſpectiōe. qa pedes i. iſta inferiora cuſtodiūt. caput vō. i. aīam piculo mortis exponūt. Contra quā īcircūſpectionē Math. x° ca° auaris loqt̄ xps. Eſtote ḡ prudētes ſicut ſerpētes. zc. q. s. caput cuſtodiūt. Itē auari a ſiniſtris aduerſitatis diligent̄ ſibi cauēt. A dextris vō ꝓſpitatis minime. ex q̄ pte magis timēdū ē. iux̄ illud bti Gregij. Cū ōis fortuna timēda ſit: nob magis timēda ſunt ꝓſpa q̄ aduerſa. Hic ꝓpha auaro dic. Cadēt a latere tuo mille. s. ꝓpt̄ aduerſitatē. ⁊ decem milia a dextris tuis. s. ꝓpt̄ ꝓſpitatē. Itē pauptatē pñtis vite quā an ſe reſpiciūt ſolū attendūt. ⁊ eā nimis fugere cupiētes q̄ſi retro ī etne pauptatē foueā cadūt. Juxta illud Job 6°. Qui timet pruinā: irruet ſup eū nix. Et iō Aug9 ī li° de vbis dñi ſermone 3° ait. Quia nemo cogitat deum. iō manet ī morte iudiciū. Merito dictū ē diuiti: Quia recepiſti bona ī vita tua zc. Penſant̄ ꝓ diuitijs pene. refrigeriū ꝓ paupptate. purpurea flāma ꝓ nuditate. defectio ꝓ mēdicitate ut ſalua ſit eqtas ſtatere. ⁊ nō mētiat̄ modus ille mēſure. In q̄ mēſura mēſi fueritis metiet̄ ⁊ vob. Jō negat̄ ī penis mīa diuiti. quia ipſe dū viueret noluit miſereri. Ideo rogans diues nō exaudit̄ ī tormētis: qa rogantē pauperē non exaudiuit ī tris. h ille. 3° ſtulticia auaroꝝ oſtendit̄ ex īcautela. qa auari velut incauti decipiūt̄ ī pulchritudine. Vidēt. n. ipi quādā pulchritudinem extiorē ī vita diuitū. ſ turpitudinem ⁊ fetorē in illa nō aduertūt. Vñ Aug9 ait. Ecce cum iniqs ōia pulchra ſint. ⁊ ipſi ſūt t̄pes. Itē decipiūt̄ ī btītudie. Nā ipſi auari extiora ſiḡ leticie ī vita diuitū ꝑpēdūt ſed interiorē triſticiā non aduertunt. Propterea Sen. dic. Horū q felices vocant̄ hilaritas ē ficta. ⁊ ē grauis triſticia. eo q dē ḡuior qa in tdū nō licet palam eſſe miſeros. ſ inī erūnas cor ipſū excedētes nc̄cē eſt agere felicē. h ille.

Et iō ubi ē vera felicitas reſpicere de-
bemus. Vñ ait Aug⁹ ſup ps. 90. ſmōe
2°. Si auari ſum⁹ · vite eťne eē debem⁹
auari. ⁊ illā vitā querē que nunq̄ ha-
beat finē. Ecce ubi extendať auaritia
nr̄a. Argētū vis ſine fine · vitā eternā
deſidera ſine fine. Non vis ut habeat
finē poſſeſſio tua · vitā eternā quere.
H̄ ille. Et ſic pʒ ps ſecūda h⁹ ſermōis.

❡ Pars tr̄ia hui⁹ ſermonis. in q̄ pbatur
auaritiā eē deteſtandā rōne diſpōnis.

TErtio ī iſto ſermōe deteſtan-
da eſt auaritia rōne crudelis
diſpōnis. Nā auarus crudeliť
diſponit ſua. crudelius diſponit ſuos.
crudeliſſime diſponit ſeipſū. P̊ auar⁹
crudeliť diſponit ſua. qa ut dictū eſt ī
h̄ mūdo nullā cōmoditatē īde ſumit
pptet timorē expendendi ⁊ cupidita-
tem retinēdi. Nec facit ſibi amicos q
recipiāt eū in eťna tabernacula d̄ mā-
mona iniqtatis. ſ; relinquūt alieniſ di
uitias ſuas auari maledicti. Nec enim
ſecū aſportabūt · teſte Job 27°. Diues
cū dormierit nihil ſecū afferet · aperiet
oculos ſuos ⁊ nihil īueniet. Aliqn̄ enī
ad lrām ɔtinget q̄ alienis diuitias ſu-
as relinquet. Vñ Eccleſiaſtes 6°. Eſt
aliud malū qd̄ vidi ſub ſole. ⁊ qdē fre
quēs apud hoīes. Vir cui de⁹ dedit di-
uitias. s. pmiſſiue. ⁊ ſubam ⁊ honorē
⁊ nihil deeſt aīe eius ex oīb⁹ q̄ deſide-
rat · nec tribuit ei deus ptātē ut come-
dat ex eo: ſed hō extrane⁹ vorabit il-
lud. Hoc vanitas ⁊ mag̃ miſeria ē. Si
genuerit quiſpiā centū filios ⁊ vixerit
multos ānos. ⁊ plures dies etaťi habu-
erit. ⁊ aīa ei⁹ nō vtať bonis ſubſtantie
ſue · ſepulťaq; careat: de h̄ ego pnūcio
q̄ melior illo ſit abortiuus ⁊c. Inſup
cōſanguinei ſepe alieni ſūt dum auari
mortē deſiderāt ut habeāt illa bona.
qd̄ dn̄s inſinuare volens ait Math. x°.
Inimici hoīs ⁊c. Et vere īimici ſūt illi
cū ſepe ɔtingat q̄ filij ⁊ ceťi cōſangui-
nei ne auarus reſtituat aliena q̄ acqſi-
uit p furtū · rapinā ⁊ fraudes ⁊ h⁹mōi
īpediūt malitia aut violentia ne ɔfici
anť teſtamēta ⁊ cautiōes · qd̄ dei iudi-
cio fit: ⁊ euenit ut non poſſint cum vo
lūt qn̄ cū poterant noluerūt. Et iō ad
oīa ait Amb° in li° de officijs. Quid. n.
ē ɔgregare opes niſi vanū. qa caduca
q̄rē vanū ē ſatis. Cū aūt ɔgregaueris
qd ſcis an liceat poſſidē tibi. Nōne va
nū ē ut mercator noctib⁹ ac dieb⁹ con
ficiat iter quo aggregare poſſit theſau
ros · aceruos · merces cōgreget · turbeť
ad p̄ciū ne forte mīoris vēdat q̄ʒ eme-
rit. Aucupeť locoꝝ p̄cia ⁊ ſubito in ſe
aut latrones ī īuidiā famoſe negocia-
tionis excitet. Aut nō expectatis ſere-
nioribus flatib⁹ dū lucrū q̄rit · naufra
giū patiēs mortē incidat. An nō ɔtur
bať etiā ille vane q ſūmo labore coacer
uat qd̄ neſcit cui hēdi relinq̄t: ⁊ cetera
multa ibi. Sʒ aduertēdū q̄ ſolū tria
ppa dici pn̄t. Reliq̄ ſūt nō nr̄a ſ; pdi-
toris mūdi. Primū qd̄ nr̄m dicē poſ-
ſum⁹ ē tēpus · ſm illud Senece ad Lu
cillū. Oīa mi Lucille aliena ſūt · tēpus
aūt tm̄ nr̄m ē. Et nihilomin⁹ auari oē
tēp⁹ vite ſue p diuitijs ſeculi expēdūt
Secūdū qd̄ nr̄m dicē poſſum⁹ ſūt vir
tutes q̄ a nemīe pn̄t auferri. Iō Johes
caſſian⁹ ait. Has diuitias mūdi viſibi
les relīquētes nō nr̄as ſ; alienas abijci
mus facultates. Quis eis gl̄iemur uľ
nr̄o labore q̄ſitas uel pentū ad nos he
reditate trāſmiſſas. Nihil. n. nr̄m ē ni-
ſi tm̄ qd̄ corde poſſeſſū atq; aīe nr̄e co
herēs a nemine pſus auferri poteſt.

Et Ber. in quodā ſermone ait. O filii
Adā gen⁹ auarū ⁊ ambitioſū audite
qd vob̄ cū diuitijs tēpalib⁹ q̄ nec vere
ſūt diuitie nec opes ſūt. ſ; vtutes quas
ſecū pſcīa portat ut in ppetuū diues fi
at. h̄ ille. Ob h̄ etiā Tulli⁹ in padoxis
ait. Neq; ego dicā bona illū pdidiſſe ſi
qs pecus aut ſupellectilē amiſerit. nec
nō ſepe illū laudo ſapiētē Biantem q
numerat̄ ut opinor int̄ ſeptem: cuius
cū patriā plenam cepiſſet hoſtis. cete
riq; ita fugerēt ut multa d̄ ſuis rebus
ſecū aſportarēt. Cūq; monit⁹ a quodā
ut idē ipſe facēt. Ego inqt facio. Nam
oīa mea mecū porto. Ille hec ludibria
fortune nec ſua qdē putauit que nos
etiā bona appellam⁹. Et iteꝝ eodē lib°
ait ſic. Contentū eē ſuis reb⁹ maxime
ſunt certiſſimeq; diuitie. Etenī ſi iſti
callidi reꝝ eſtimatores prata ⁊ areas
q̄ſdā magis eſtimāt q̄ ei generi poſſeſ-
ſionū q̄ mīme noceri pōt neq; naufra
gio neq; incēdio: Quāti ē eſtimanda
vtus q̄ nec eripi nec ſurripi pōt. neq;
int̄ naufragiū neq; incēdiū amittitur
nec tēpeſtatū nec tēpoꝝ pturbatione
mutat̄. Qua expediti q ſūt ſp ſoli ſunt
diuites. Soli. n. poſſidēt res ⁊ fructuo
ſas ⁊ ſempit̄nas. Soliq; nihil appetūt.
nulla re egēt. nil ſibi deeſſe ſentiūt. nil
reqrūt. h̄ ille. Auari itaq; inſatiabiles
p vtutib⁹ nec parū laborare curāt. pro
diuitijs vo ſe cruciari nō timēt. Unde
Amb° ſup Lucā ait. Neq; nr̄a ſūt que
nō poſſum⁹ afferre nobiſcū. ſola vtus
comes ē defūctoꝝ. Sola nos ſeqt̄ mīa
q̄ celeſtiū dux p̄ma manſionū pecūie
vilis vſura tabernacula defūctis acq-
rit et̄na. Sic dn̄i p̄cepta teſtant̄ dicēs.
ad nos. Facite vob̄ amicos de iniquo
mām̄ona q vos recipiāt in et̄na taber
nacula. Bonū itaq; atq; ſalutare p̄ce-
ptū ⁊ idoneū qd̄ uel auaros poſſit ani
mare q̄ ſtudeāt corruptibilia phēnni-
bus. t̄rena celeſtib⁹ mutare diuitijs.
h̄ ille. Tertiū qd̄ nr̄m eē dicimus: ē
vita et̄na quā cū adepti fuerim⁹ nūq;
amittem⁹. qa ibi facie ad faciē videbi
mus deū in q̄ ſūt infiniti theſauri bo-
nitatis ſue. Iō Aug⁹ 5° de ciui. dei. ca°
18°. ait. Felices. n. uel nos uel filios no-
ſtros diuitie t̄rene nō faciūt. aut nob̄
viuētib⁹ amittende. aut nob̄ mortuis
a qb⁹ neſcim⁹. uel forte a qb⁹ nolum⁹
poſſidende: ſed de⁹ felices nos facit q
eſt mentiū vera opulētia. h̄ ibi. Et tn̄
inſenſati auari p diuitijs acqrēdis iu-
gū graue tolerāt. iugum leue dn̄i ab-
horrent. Et ſic p; q crudelit̄ diſponūt
ſua. 2° auari diſponūt crudeli⁹ ſuos.
qa eos docent amare t̄rena ⁊ ſepe non
ſua cū qb⁹ ad īferna deſcendūt. Pro-
inde Ecci. 41° ca°. ſcribit̄. De patre im-
pio pquerūt̄ filij. qm̄ ppt̄ ipſū ſunt in
opprobriū. Inſup relinquūt ſuis bōa
tēpalia in abūdantia. ⁊ ipſi qa nō labo-
rauerūt in acqrendo ea. abutūt̄ ipſis ī
pditionē aīaꝝ ſuaꝝ. qd̄ expimēto di-
dicim⁹. Sed auctoritate Amb° noſtri
pbamus q in p̊ de officijs ait. Sepe qd̄
auar⁹ ſūma pgeſſit cū ſollicitudine p̄-
cipiti effuſione dilacerat heres luxu-
rioſus ⁊c. 3° auari diſponūt crude-
liſſime ſeipſos. Nam opinari tales vi-
dent̄ q in ſepulchris ſuis debeāt habi-
tare ſp. s. ita faſtuoſe ea ornāt ⁊ ī lo-
cis ſacris collocant. Proinde ad tales
p Yſa. dr̄ 22. ca°. Quid tu hic es. s. ī ec-
cleſia. aut qs hic. quia excidiſti tibi ſe-
pulchꝝ ī excelſo memoriale diligēter
in petra tibi tabernaculū. Ecce dn̄s aſ-
portare te faciet. Exemplū hr̄ in libro
dialogoꝝ de ſepulchro ī loco ſacro ma
li hoīs. Reqre in tractatu de inferno.

Itē in canone.ij.q.z.c.quos ḡuia.dic Greg⁹. Quos ḡuia pctā deprimūt ad maiorē cumulū dānationū poti⁹ q̄ ad abſolutionē corpoꝝ eoꝝ corpa ī eccleſijs ponūt. hⁱ ibi. Coiter nāqꝫ accidit auaro quod dicit Iere.zz°.Sepultura aſini ſepelietꝰ. Nā tpalia auari que ſūt ut pellis aſini remanēt cōſanguineis. ſicut pellis remanet eis quoꝝ erat aſinus. corpus vō efficit eſca vmiū. Aīa cū potētijs ei⁹ q̄ ſūt ut oſſa pmanētia exponūtꝰ frigori 7 calori ignis inferni iuxta illud Iob z4°.Trāſibūt ab aqs niuiū ad calorē nimiū. Ad oīa p̄dicta facit textus euāgelij Luce iz°.d̄ illo diuite cui dictū ē. Stulte hac nocte repetent animā tuā a te. que aūt paſti cui⁹ erūt? Itē Amb°. ſup Beati imaculati. oīa p̄dicta ī iſta rōne ɔfirmat di. Illa eſt.n.vera poſteritas que nō in terris ſed ī celis ē. Hui⁹mōi ḡ viris hereditas inopia eſt.7 mors ſucceſſio. Cum diuitias coaceruauerint mēdicabunt qa cū mortui fuerint indigebūt q requiē iuenire nō pnt. Viduis eoꝝ nemo miſerebitꝰ ſ manebūt deſerte atqꝫ oīs copule ſolatio deſtitute. Et ſi congeretꝰ pecunia ſicut terra atqꝫ ut lutū ꝑpatū fuerit aurum: inanis erit ſicut aranea eoꝝ ſubſtantia.7 oē nois eoꝝ ꝑimoniū tanq̄ tineis cōſumetꝰ. Dormiens diues nihil adijciet. apiet oculos ſuos.7 iā nō eſt in doloribꝫ pmanet. hⁱ ille. Hoꝝ etiā exemplū habetur ī cronica Martiniana q̄ qdā deditus auaritie emebat blada multa tempore meſſiū ſeruās ut cariſtiā induceret ſ dei iuſto iudicio miſerabilit mortu⁹ eſt. Nā cū eēt ī q̄dā porticu ī terra ad iſta tractādū ſubito mures inumeri de terra egrediētes corā oībꝫ aſcēderūt ſup corpus ei⁹ ad rodendū eū. Et cū non poſſent multi eū a muribꝫ defendere portauerūt eū in nauim. Sed de naui etiā tot exierūt mures q̄ nec ibi eū potuerūt defendē. ſ demū a muribꝫ corroſus 7 occiſus ē: ſicut ipſe potius pmittebat blada corrodi 7 ɔſumi a muribus q̄ cōgruo ꝑcio vendē. Et iō ut habetꝰ in euāgelio hodierno Ioh x°. Oues mee inq̄t xp̄s.i. ɔtēnētes auaritiā 7 tpalia voce meā audiūt.7 ego cognoſco eas.7 ſequūtꝰ me. Et ego vitam eternā do eis.7 nō pibūt in etnū. habentes gratiā in p̄nti 7 gloriā in futuro in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Feria q̄nta poſt dn̄icā de paſſiōe. iteꝝ de deteſtatione auaritie tribꝫ alijs rationibus. Sermo.77⁹

OMne quod eſt ī mūdo ꝛc. Iteꝝ ubi ſ. Magna ē deceptio peſſime auaritie frēs cariſſimi. Nā triplicit auarus decipitꝰ a diuitijs: ꝑ decipitꝰ duratione. qa putat eas duraturas cū velut ſomnia reputentꝰ. Propterea in p̄s. dꝛ. Dormierunt ſomnū ſuū 7 nihil īuenerūt oēs viri diuitiaꝝ ī manibus ſuis. z° decipitur auarus roboratione. qa ſe eē forte ꝑpt diuitias credit.7 in fine cum ipſis labentib⁹ ipſe ſtult⁹ corruet iuxta illud p̄ō.xi°. Qui confidit in diuitijs ſuis corruet. Poſtremo decipitꝰ repletione uel ſatiatione. qa diuitie videntꝰ pmittē ſatiationē cū ſp tribuāt egeſtatē. iuxta illud phi. Cogūt diuitie eſurire. Et illud Sen̄. ad Lucillum. Inopie deſunt multa ſ auaritie oīa. Et illud Oratij ī ep̄lis. Auarus ſp eget. Que ut clari⁹ dilucidentꝰ ꝑſcrutādū ē q̄ auaritia iuxͭ

pdictū vbū Jobis. Oē qđ ē in mūdo zc. Insup in isto sermone ē detestāda trib⁹ aliis rōnibus.
p rōne insatiationis.
2° rōne maledictionis.
3° rōne dānificationis.

¶ Pars pma hui⁹ sermonis. in qua probat auaritiā eē detestandam ratione insatiationis.

Primo igit ī isto sermone dico q auaritia detestanda est rōne īsatiatiōis. Diuitie nāq mentem cupidi nō satiant s affligūt. Cui⁹ insatiabilitatis rō triplex assigt. qz. Prima dicit rō desiderii. Secūda dicit rō modi. Tertia vo dr rō termini. p igit pbat q diuitie nō satiant rōne desiderii. Quāto. n. plus auarus hz. tanto plus similia cōcupiscit. Vn pv. 30. Ignis nūq dicit sufficit. Ignis etiā nō extiguit ex appositiōe lignorū sed auget. Cupiditas aūt auari quidā ignis ē cui⁹ ligna sūt ipse diuitie. quāto igit diuitie multiplicāt. tāto magis cupiditas 7 nociua desideria augmentant. quāto plus diminuūt. tāto magis illa remittūt. Vn Ecc. 28° ca° dr. Scdm ligna siluarū sic ignis exardescet. Vn Juuenalis lib° 5° ait. Crescit amor nūmi quātū ipsa pecūia crescit. Magis pata malis cura maiorecq metu seruant. Misera ē magis custodia census. h ille. Et Gualterus ī alexandreide. li° 8° dicit. Quid tibi diuitiis opus ē que sp auaris. Esutiē patiūt. quātū tibi cura pasti. Tāto plura petis. 7 habendis arti⁹ ardes. Sicq famē patiēs defectū copia nutrit. Citi⁹ torquētur auari. Amissi memores q delectentur habēdo zc. Itē Seū. Senior ignibus ethere. feruēs amor ardet habēdi. Et itē idē ait. Lic ista ɔgregēt nūq explebūt īexplētē aīū. Sicut nullus humor sufficit ad saturandū eū cui⁹ desideriū nō ex inopia s estu ardētiū viscerū nascit. Nō. n. sitis illa s morbus ē. Itē ex pverbiis sapiētū habet. Pecunie oportet ī pare nō seruire. Pecunia si vti scias āncilla ē. Si nescias dña. Pecunia nō satiat auarum sed cruciat. Recteq putandus est fortior qui vincit cupiditates q qui hostes. h ibi Item Boetius 4° libro de consolatioone ait. Nature quid mimū. Auaritie nihil satis ē. Et itē inqt. Faucib⁹ īfusū sitis īgurgitet aurū. Expleriq nescit sitis insatiabilis ardor. hec ille. Et ibidē metro 2° ait. Si quātas rapidis flatib⁹ incitus pōt⁹ versat arenas. Aut qt stelliferis edita noctib⁹ e celo sidera fulgēt. Tantas fundat opes nec retrahat manū plena copia cornu. Humanū miseras haud ideo gen⁹ cessat flere querelas. h ibi. Et ideo Seū. cōparat hui⁹modi cani di. Vidisti aliqn canē missa ad eū frusta panis aut carnis ore apto captātē. Quicqd excipit ptin⁹ integrū deuorat. Et sp ad spem vēturi inhiat. Idē euenit nob. Quicqd expectātibus fortuna pieci. id sine vlla voluptate pdim⁹ 7 dimittimus. statim ad rapinā alteri⁹ erecti 7 attoniti. h ibi. Nā iterrogatus Secūdus phs. Quid sūt diuitie? Respōdit Auari pondus. curar minister. delectatio verenda. insatiabilis īuidia. desideriū inexplebile. res desiderata. os excelsū. īuisa cōcupiscentia. h ille. Faciūt. n. auari sicut q estuāt siti ad illā extinguendā aquā non biberēt s funderent sup pectus. q quāto magis sic facerent tanto magis excresceret sitis.

Propterea Tullius in paradoxis ait.
Improbi ⁊ auari qm̄ incertas atq; in
caſu poſitas poſſeſſiones habent ⁊ pl⁹
ſp appetūt· nec eoꝝ qſq; adhuc īuent⁹
eſt: cui qđ hr̄et ſat eēt. nō copioſi. nō
diuites ſ etiā paupes eſtimādi ſūt. h̄
ille. Vn̄ auarus ē ſimilis ydropico q
quanto plus bibit tāto plus ſitit. Ita
auarus quanto pl⁹ lucrat̄ ⁊ acqrit tan-
to plus concupiſcit: adeo q̄ deſideriū
e⁹ vadit in infinitū ut dic phs p̄ poli-
ticorū. Et idē 4° ethicoꝝ dicit. Illibe-
ralitas. i. auaritia inſatiabilis ē. Cōfir-
mant̄ p̄dicta auctoritatib⁹ doc. Greg⁹
in 14° lib° moral. Oīs auaritia ex potu
ſitim multiplicat q cū ea q̄ appetit ad-
eptus fuerit ad acqrenda alia amplius
ānhelat. Qui. n. adipiſcendū pl⁹ appe-
tit huic ſitis ex potu creſcit. Et Amb°
in li° de Nabuthe· ait. Paupiorē ſe iu-
dicat oīs abūdans. qa ſibi deeſſe arbi-
trat̄ qcqd ab aliis poſſidet̄. toto mun-
do eget: cui⁹ nō capit mūdi cupidita-
tes. ei aūt q fidelis ē totus mūdus di-
uitiaꝝ ē· toto mūdo fūgit̄ qui cōſide-
rans cōſciam ſuā timet dep̄hendi. Et
Jero⁹ ad Paulinū ait. Credenti tot⁹
mūd⁹ diuitiaꝝ ē. Infidelis aūt. i. aua-
rus obolo indiget. Et Aug⁹ 18° de ciui.
dei. ca° 13°. ingt. Expectas o auare am-
plectans onus tuū. ⁊ cathenis cupidi-
tatis alligas malā ſarcinā tuā ſup hu-
meros tuos. qd expectas? qd laboras?
qd inhias? qd cōcupiſcis? expectas te
ſatiare. Auaritia iſta te pōt p̄memē tu
illā nō potes ſatiare. Nō ē g̃uis auari-
tia? Quare g̊ te a ſomno excitat q̄ etiā
aliqn̄ te dormire nō ſinit. ⁊ fortaſſe ha
bes cū illa alterū on⁹ pigritie. Et iſta
duo neqſſima onera ſecūq; repugnan
tia p̄mūt ⁊ dilaniant te. h̄ ille. Et ſic p;
rōne deſiderii q̄ diuitie nō ſatiāt. 2°
idē ꝓbat̄ rōne modi. Quanto. n. mo-
dus augendi pecunias facilior certior
atq; ſecurior eſt ⁊ lucrū maius· tanto
inhiāt ad incrementū illi⁹ auari. Sed
modus iſte pecunias augendi p phas
⁊ nephas ⁊ ſpecialit̄ p vſuras p̄ ceteris
habet p̄dictas q̄tuor conditiōes. qa fa
cilior· certior· ſecurior· atq; delectabi-
lior· ac etiā p cōſequēs lucrū mai⁹ eſt.
Et ꝓptea ad affectū ſuccēdendū ad cu
piditatē maxime ⁊ efficaciſſime opat̄.
Hinc etiā Eccl. 14°. Inſatiabilis ocul⁹
cupidi. Talis ſanguiſſuge aſſimilari po-
teſt q̄ membro tumido delectabiliter
applicat̄· ſanguinē infectū inſatiabilit̄
ſugit. ⁊ dū membꝝ a putredine ſanat
ſibi ipſi necem ſugendo procurat. Sic
inſatiabilis auarus dū venenoſam pe
cuniā p auaritiā bibit inſatiabilē aliū
infirmū quaſi ſanat dū neceſſitate in-
digentē ſubleuat. ſed ipſe per illud ſe-
ipſū occidit p pctm̄. Vn̄ ꝓō 30. Due
ſūt filie ſanguiſſuge que ſp dicūt: af-
fer· affer. s. cupiditas ⁊ luxuria. ſepeq;
cōtingit qđ dicit̄ Eccleſiaſtes 4°. Vn⁹
eſt ⁊ ſecundū non habet ⁊c ⁊ tn̄ labo-
rare non ceſſat nec ſatiant̄ oculi ei⁹ di-
uitiis ⁊c. 3° idē ꝓbat̄ rōne termini.
Scđm. n. Ar. p̄ politicoꝝ. finis auari
ē augmentatio pecunie. appetitus aūt
finis ſm eundē eſt infinitus. ꝓpt quē
beatitudinem appetimus quaſi infini
tū bonū quanto magis poſſum⁹ cogi-
tare ⁊ quanto fortius ⁊ intenſius nos
valemus. Et hinc eſt q̄ ſicut ait idem
phs. Pecunie amatores totā īduſtriā
ſuam ⁊ ſubſtantiā ⁊ potentiam ordi-
nant ad pecunie lucrū. P̄. creatura
rationalis ad imaginē dei facta creatu
ris omnibus occupari pōt· repleri nō
poteſt. quia capacē dei· ſm Ber. quic-
qd deo min⁹ ē non īplebit. Itē nullū

corpus in ſpũali contineri põt. Nam ſicut ſapĩa nõ põt ĩpleri archa: ſic nec pecunia impleri põt aĩa. Vñ Boetius. Non plus ſatiat cor hoĩs auro q̃ꝫ corpus aura. Et Eccleſiaſtes 5°. Auarꝰ nõ implebitur pecunia. Que oĩa ↄfirmat Gregꝰ in quadã omel. di. Auarus hic ardet eſtu cõcupiẽ ac multiplici cura cuſtodie. ⁊ pꝰmodũ ardebit igne gehẽne. Si potẽtiorẽ videt· timet raptorem. ſi ĩferiorẽ· ſuſpicat̃ furẽ. Infelix tanta patit̃ quanta pati timet. hec ille Et ſic patet ps ꝑma huiꝰ ſermonis.

¶ Pars ſecũda huiꝰ ſermonis. ĩ qua ponũt̃ ſeptẽ maledictiones auaritie ꝓpt̃ que ſũme deteſtanda eſt.

Secũdo in iſto ſermone deteſtãda eſt auaritia rõne maledictionis. Septẽ nãqꝫ ſũt maledictiones ipſiꝰ ꝓpter q̃s ab oĩbus ẽ abhominãda atqꝫ ſũme fugienda· q̃ꝫ

Prima ẽ Yſaie ꝓphe. q 5° ca°. ait. Ve q diũgitĩ domũ ad domũ ⁊ agrũ agro copulatis vſqꝫ ad t̃minũ loci: Nũqd habitabitis ſoli ĩ medio terre! q̃ſi di. Non. Et iterũ Yſa. 33°. dr̃. Ve q ꝑdaris nõne ⁊ ipſe ꝑdaberis! Cũqꝫ ↄſũmaueris depdationẽ deꝑdaberis. Et cũ fatigatꝰ deſieris cõtemnẽ· cõtemneris.

Secũda eſt Amos ꝓphe q 6° ca°. ait. Ve qui opulẽti eſtis in ſyon ⁊ ↄfiditĩ in monte ſamarie. Et iteꝝ ibidẽ. Ve q dormitis ĩ lectis eburneis ⁊ laſciuitis in ſtratis veſtris. Quaꝓpter nũc migrabũt in capite tranſmigrantiũ ⁊ auferet̃ factio laſciuientiũ. Et iteꝝ ibidẽ Ve q comeditis agnũ de grege. ⁊ vitulos ꝺ medio armẽti. Ecce. n. ſuſcitabo ſup vos dicit dñs exercituũ gentẽ: q conteret vos. Et reqre ibi.

Tertia ẽ Abachuc. q 2° ca°. ait. Ve q multiplicat auaritiã malã domui ſue ut ſit ĩ excelſo nidꝰ eiꝰ. ⁊ liberari ſe putat ꝺ manu mali. Ve q multiplicat nõ ſua. Vſqꝫq̃ aggrauat ꝯ ſe denſũ lutũ: Quia tu ſpoliaſti gẽtes multas· ſpoliabũt te oẽs q reliq fuerint de populis ꝓpter ſanguinẽ hoĩs. Et iteꝝ ibidem. Ve q edificat ciuitatem in ſanguine. ⁊ ꝑpat vrbem ĩ iniqtate. Laborabũt. n. populi ĩ multo igne. ⁊ gentes ĩ vacuũ ⁊ deficient.

Quarta ẽ xp̃i qui Luce 6° ca°. ait. Ve vobis diuitibus q habetis nũc cõſolationẽ veſtrã. ⁊ cetera ibi.

Quĩta eſt Iude apl̃i 2° ca°. ſue canonice ſic dicẽtis. Ve illis q ĩ viã Cayn abierũt· q maxĩe fuit auarꝰ ut ĩ Geñ. legit̃. Et errore Balaã mercede effuſi ſũt. Et reliq̃ ibi multa.

Sexta ẽ Iohis apl̃i ⁊ euãgeliſte qui Apoc. 8° ca°. ait. Ve ve ve habitantibꝰ ĩ terra. i. t̃rena tractantibus inique ⁊ ĩiuſte.

Septima ẽ Aurelij Aug. q ait. Si ſcires aliquẽ ſanctorũ maledixiſſe ei qui aliquẽ cibũ comedit· vix audẽs comedere eũ. Quõ g̃ auarus audet ↄtingere amore diuitias· cũ amatoribꝰ ſacra ſcriptura que ex ore altiſſimi ꝓdiit tot maledictiões ĩponit. Et ideo ve illis q viuũt ut augeant res pituras vnde amittũt eternas. Et iterũ idẽ ait. Maledictus auarus diſpenſator cuiꝰ largus eſt dñs. h̃ ille. Et ſic pꝫ ps ſecũda huiꝰ ſermonis.

¶ Pars t̃tia hꝰ ꝯmõis. ĩ q̃ ꝓbat̃ auaritiã eẽ deteſtandã rõne dãnificationis.

Tertio ĩ iſto ꝯmone deteſtãda ẽ auaritia rõne dãnificatiõis.

Tria nãqꝫ dãna ⁊ peſſima mala ex aua
ritia ꝓcedũt. īpenitētia· moꝛs crude/
liſſima. ⁊ pena acerbiſſima. Pꝛimũ
malũ eſt īpenitētia. Auatus.n. niſi ta/
riſſime ī moꝛtꝪ articulo ſatiſfacē vult:
ſimilis illi vaſculo terreo ī quo pueri
denarios ponũt· cũ iam cupidꝰ nũmi
īcipit blãdiri eis. de quo vaſe niſi frã/
gaṫ extrahi mīme pñt. Sic auarꝰ nũqꝫ
reſtituit niſi in moꝛtis articulo qñ de/
narios ſuos ſecũ ferre nõ põt· ut veri/
ficeṫ illud Ecci. 29°. Multi q̃ſi īuētio/
nē. i. ex ingenio hoīs adinuentũ nõ ex
natura ꝓhibitũ. eſtimauerũt fenus. ⁊
ꝑſtiterũt moleſtiã hiſ q ſe adiuuerũt.
Inſuꝑ auarus ꝯſiderat ad ſtatũ ſalutꝪ
non poſſe ꝑuenire niſi ꝓ poſſe reſtitu/
at aliena. ⁊ ſic induraṫ coꝛ ⁊ nõ agit pe
nitentiã. Job 41°. Coꝛ eiꝰ indurabitur
q̃ſi lapis: ⁊ ſtrīgeṫ q̃i malleatoꝝ incus.
q quanto plus malleo feriṫ· tanto du/
rioꝛ fieri ſolet. Sic auarus quãto plu/
res ꝑ̄dicationes audit· tanto magꝭ in/
duraṫ nec vere penitet ⁊ ſatiſfacit. Sꝫ
ꝺ h̃ meliꝰ tractabiṫ ꝺ īiq̃tate vſuraꝝ ī
tractatu vſuraꝝ ī ꝯpendio ꝺ ꝑ̄ceptis ī
illo ꝑ̄cepto. Nõ furtũ facies ꝛc. Se/
cũdũ malũ ē moꝛs crudeliſſima. Qñ
enī infelix peccatoꝛ maxīe auarꝰ a deo
⁊ a tota celeſti curia derelictꝰ ē· facile
ē demonibus eũ ī baratro deſpationiſ
ꝑ̄cipitare. Qua q̃dē libertate eis con/
ceſſa opere cõplent oſtendētes ei mul
titudinē ſceleꝝ ſuoꝝ ⁊ oblitã eē illius
miſericoꝛdiã dei· ſicut Job 24° ca°. ait.
Obliuiſcaṫ illiꝰ miſericoꝛdia. Et iteꝝ
Job. 18° ca°. Auferet̃ ab eo oīs ſpes fi/
ducie. s. venie· gr̃e ⁊ gloꝛie. Vñ ipſe ī
tali deſpatiõe derelictus· ait illud Job
7°. Deſpaui: ⁊ nequaq̃ iam vltra viuã
s. nec vita coꝛpoꝛali nec vita ſpirituali
nec vita eternali. Vñ legiṫ de quodã
auaro q̃ cũ infirmareṫ ad moꝛtē. ⁊ vi/
cini ⁊ noti hoꝛtarenṫ ad cõtritionē ⁊
ꝯfeſſionē. Rñdit. Ego non poſſũ quia
non habeo coꝛ mecũ. Cui illi. Tu deli/
ras. Quid. n. ē q̃ꝺ dicis? Quõ. n. viue/
res ſi nõ hr̃es coꝛ? Et qs tibi extraxit?
At ille. Non deliro· ſꝫ verum eſt quod
dico. Ite ad capſam ubi ſũt pecunie ī
quibus ſpem poſui ⁊ ibi īuenietꝪ. ſicqꝫ
deſpatus deceſſit. Cũqꝫ illi ad capſam
acceſſiſſent ⁊ aperuiſſent· īuenerũt ſi/
cut ille dixerat videlꝫ inṫ pecunias coꝛ
illius. miraculoſe factũ ad īnuendum
q̃ ibi erat totus affectus eiꝰ· iuꝫ̃ illud
xp̃i Math. 6°. Vbi ē theſaurus tuꝰ ibi
⁊ coꝛ tuũ erit. Tertiũ malũ ē pena
acerbiſſima. Cũ. n. auarus oībꝫ creatu
ris male vſus ſit ꝓpter auaritiã radicē
oīuꝫ maloꝝ· audita ſentētia a domino
ꝓmulgata ꝯtra eũ oīs creatura arma/
biṫ· ſicut Sap. 5°. dr̃. Pugnabit pꝛo eo
oꝛbis terrarũ cõtra inſenſatos. ⁊ acci/
piet armaturã ʒelus illius. ⁊ armabit
creaturã ad vltionē īimicoꝝ. Domus
quoqꝫ in quo iacet infirmuſ auarꝰ atqꝫ
parietes ⁊ ligna cõtra eũ vindictã cla/
mare nõ ceſſant· ſicut Abachuc 2°. ait.
Lapis ꝺ pariete clamabit ꝛc. Et ideo
ait Innoꝰ de vilitate cõditiõis huma/
ne. Auarus largus ī alieno ſed parcus
in ꝓpꝛio. Burſam euacuat ut archam
impleat. Coꝛpus extenuat ut lucrum
extendat. Appetat tm̃ collectã manuꝫ
ſed ad recipiendũ poꝛrectã. Ad dãdũ
clauſam ſed ad recipiendũ apertã. Ha
bet etiã auarus dãnationē vite q̃ nũc
ē ⁊ future. h̃ ille. Nã quantũ auari ī h̃
mũdo exarſerũt cupiditate ⁊ auaritia
tanto magis ardebũt ī gehenna. Vñ
Apoc. 18° dr̃. Quantũ gloꝛificauit ſe
⁊ in delitiis fuit· tantũ date ei toꝛmē/
tũ ⁊ luctũ. Et ideo Maria Magdalena

ut patet in euangelio Luce 7° ca°. poſt multas delectationes carnales ne pro ipſis in inferno torqueret· cōuerſa ad pdicationē dn̄i noſtri Ihū xp̄i ut cognouit q̄ Ihūs accubuit ī domo phariſei· nō auaritia ducta· īmo iam terrē temporaliū contēptrix effecta attulit alabaſtrū vnguenti. 7 ſtans retro ſecus pedeſ eius lachrymis cepit rigare pedes eius. 7 capillis capitis ſui tergebat. 7 oſculabat̄ pedes ei9. 7 vnguēto vngebat: docens oīa terrena pedibus eē cōculcāda. Qd̄ 7 nos facē cōcedat ille q ipſam Mariā ad ſe traxit Ihūs xp̄s domin9 noſter q cū patre 7 ſpiritu ſancto viuit 7 regnat in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Feria ſexta poſt dn̄icā de paſſiōe. de filiab9 auaritie in generali. 7 de aliqbus in pticulari. Sermo 78°

OMne quod eſt in mūdo ꝛc. Iterū ubi ſ. Scd̄m ſn̄iam Gregꝫ. frēs cariſſimi. 31°. moral. ſeptem ſūt filie quas auaritia pducit. d̄ qbus cōgrue tractandū ē. qa oē qd̄ ē in mūdo ꝛc. que ſūt videlꝫ pditio· fraus· fallacia· piuriū· inqetudo mentis· violētia. 7 obduratio cōtra miſericordiam. Quarū ſufficientiā 7 rōnē ſic aſſignat Alex. ī ſecūda pte ſūme ſue ī tractatu de filiab9 peccatoꝝ· de filiab9 auaritie. arti. p̄. 7 beatus Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. 118. arti. 7°. Cū. n. auaritia ſit nimi9 amor pecunie. aut ē nimius amor acqrendi pecuniā. aut retinēdi. Si acqrēdi. aut ḡ p deceptionē· aut p induſtriā· aut p vim. Plures. n. modi acqrēdi īueniri nō pn̄t. Si p deceptionē. aut in verbis aut in factis. Si p deceptionē in factis auaritia acqrēdis ībiat· generat ex ſe duo vitia. s. pditionē 7 fraudē. ß pditio eſt domeſticoꝝ deceptio. fraus extraneoꝝ. ul̄ pditio ē circa pſonā. frauſ v̄o ē circa res ipſi9 pſone. Si v̄o p deceptionē ī v̄bis acqrat̄ pecunia· nō ē niſi p fallaciā ſeu mendaciū. Mendaciū n. ē falſa vocis ſignificatio cū ītentiōe fallendi. Aut ḡ ē mēdaciū fallēdi ſimplicit̄. 7 ſic generat̄ fallacia. aut ē mendaciū iuramēto firmatū. 7 ſic eſt iuramētū ſiue piuriū· ſm̄ q̄ piurare dicit̄ īuocare deū uel ſanctos teſtes ſue falſitatis. Si v̄o p induſtriā auaritia acqrendis inhiat· generat mētis inqetudinē. qua ſemp ſollicitat̄ d̄ pecunia acqrenda. Si v̄o p vim· generat violentiā. Sex igit̄ vitia generat auaritia ex ſeminario libidinis circa pecuniā acqrendā. Ex ſeminario v̄o libidinis circa pecuniā retinēdā generat obdurationē cordis cōtra miſericordiā q̄ nō ſolū negat indigentib9· īmo cōcitatur aduerſus ipſos 7 murmurat. Et ſic pꝫ tō numeri. De fraude tractabit̄ ſpecialit̄. ī. cū dicem9 de fraudib9 mercatoꝝ vendentiū 7 ementiū. De fallacia mēdacio 7 piurio tractabit̄ ī ſmonatio de pceptis. Iſtis igit̄ omiſſis ī iſto ſmōe d̄ reliqs breuit̄ aliq̄ deſcribem9.
p̄. s. de pditione.
2° de inqetudine.
3° de obduratiōe ſil̄ 7 violatione.

¶ Pars prima hui9 ſmonis. in qua tractat̄ de pditiōe filia luxurie peſſima 7 iniqua.

PRimo igitur in iſto ſermone d̄ pditiōe tractātes· tria breuiter cōſiderabim9 in p̄ſenti.

p̊ ꝓditionis cognitionē. 2° ꝓditionis
offenſionē. 3° ꝓditiōis exēplificatio-
nē. Q̄tū ad p̄mū.ſ. ꝓditiōis cogni
tionē aduertendū ꝙ ꝓditio coīter fit
in tribus.ſ. in reb⁹ ⁊ dominijs. in capi
endis uel occidēdis pſonis. ī reuelan-
dis ſecretis. p̊ fit ꝓditio qn̄ qs reue-
lat res ſecretas ⁊ manifeſtat res occul-
tas dn̄i ſui uł amici ſui alijs ut auferāt
eas. ⁊ p̄cipue inimicis ſuis. uel etiā cū
caſtrū uel ciuitatem dn̄i ſui uel amici
operat̄ ut amittat. ⁊ ipſe uł ali⁹ īiuſte
accipiat. Et in vtroqꝫ caſu graue moꝛ-
tale perpetrat̄. ⁊ tenet̄ talis ad reſtitu-
tionem oīs dāni tam ipſis dominis ⁊
amicis ſuis ꝗꝫ alijs īde dānificad etiā
ſi ipſe nullā inde vtilitatē cōſequat̄. ꝑ
regulā Qui occaſionē dāni dat dānū
dediſſe videt̄. de iiu. ⁊ dā. da. ſi culpa.
⁊ .xi.q.3.q conſentit. cū glo. Talis fuit
ꝓditio Abſalonis q facta cōiuratione
cōtra patrem ꝓditoꝛie abſtulit regnū
patri ſuo Dauid. ſ; ꝗꝫ citius recepit qꝺ
meruit. habes diffuſius hiſtoꝛiam. 2°
Regꝫ. 2° fit ꝓditio circa perſonas ut
capiant̄ ab īimicis uel occidant̄. ſicut
Dalida ꝓdidit Samſonē. Judic. 16°.
Sic Job oſculans Amaſa ſibi obuian-
te ut amico gladio ꝓditoꝛie interfecit
eū. 2. Regꝫ. 20. Et Dauid ꝑ lrās fecit
ꝓditoꝛie occidi Vriā. 2. Regꝫ. xi°. ⁊c.

3° fit ꝓditio circa ſecreta reuelata ut
cū qs ꝯſilia ⁊ ſecretos ꝯ̄ctus dn̄i ſui uł
ciuitatis ſue reuelat inimicis uel alijs
qbꝫ non debet. iuxta illud ꝓu̇. xi°. Qui
reuelat archana ꝑdit fidē amici. Si qs
tn̄ aliqua tractaret ī nocumētum ali-
cui⁹ uł aliquoꝝ ꝯ̄ iuſticiā. nō male fa-
ceret eis reuelādo talia ſecreta ut ſibi
poſſint cauē ab īiuſtis nocumēd mo-
do tamē debito. ⁊ quātū fieri pōt ſine
ſcādalo. ar. 23.q.3. oſtendit. ⁊ diſ. 83. ꝑ
tū. et. 22.q.5. h̄ videt̄. Exemplum in
Chuſi q ſimulās ſe amicū Abſalonis
vocatus ad conſiliū diſſipauit cōſiliū
Achitofel qꝺ erat ꝯ̄ Dauid. ac reuela-
uit ei que ſecreta erāt in ꝯſilio ut ſibi
ꝓuideret. 2. Regꝫ. 17°. Heliſeus etiā ꝓ-
pheta reuelauit regi iſrł cōſilia ſecreta
regis ſyrie de his qbus iuſte uel īiuſte
q̄rebat illi nocere. h̊ tn̄ habebat ex re-
uelatiōe ſpūs ſcī. 4. Regꝫ. 6°. Sed cum
quis peccatū alicui⁹ notabile occultū
manifeſtat alijs publice coꝛꝛipiendo
ſiue ſubditus ſiue p̄lat⁹. dicit̄ ꝓditoꝛ.
Vn̄ Aug⁹. Si cū.ſ. occultū peccatoꝛem
vis publice arguē. nō eris coꝛꝛeptoꝛ
ſed ꝓditoꝛ. 2.q.i. ſi peccauerit. Silr̄ ſi
ſacerdos occulto pctōꝛi etiā excoīcato
deneget ī publico ſacr̄m. uł abſtineat
a coīone ei⁹ publice. ꝓditoꝛ eſt crimi-
nis. Et h̊ ꝓhibetur. 6.q.i.c. ſi ꝗꝫtū. Et
multo magis q̄ habet in ꝯfeſſiōe ma-
nifeſtans ꝓditoꝛ eſt. ⁊ punit̄ ſi cōuin-
cat̄. ex̄ ꝺ pe. ⁊ re. c. oīs. Si qs etiam lit-
teras clauſas alicui⁹ aduertēt̄ ap̄uerit
ut ſciat ſecreta ei⁹. ꝓditoꝛ eſt ⁊ moꝛta-
liter peccat: niſi foꝛte ex quadā ſubita
leuitate uł ignoꝛātia faciat. cū illi no-
tabilē īiuriā faciat. ⁊ ſcādalū magnū
poſſet euenire. ⁊ h̊ niſi legens eēt p̄la-
tus eius uel ali⁹ ſpem ponēs ī ratiha-
bitione. uel niſi eēt manifeſtus aduer
ſarius ei⁹ dubitās ne aliqd ibi tracta-
ret̄ contra eū. debet. n. ſcribens ſibi ꝓ-
uidere ne deueniat ad man⁹ aduerſa-
rij ſui. Q̄tū ad ſecūdū.ſ. ꝓditionis
grauē offenſionē ait Aug⁹. Qui homi
nem tradidit ille interfecit eū. dn̄o di
cēte. Maius peccatū hꝫ q me tradidit
tibi. Intelligit̄ ꝺ ꝓditiōe ad moꝛtē. ſi-
cut ꝺ pe. diſ. i. c. ꝑiculoſe. apte declara-
tur. Et iō ſapiēs ab hac ꝓditiōe oēm
hoīem remouere cupiēs ꝓu̇. p̊ ca°. dic

Fili mi ſi te lactauerint peccatores: ne
acqeſcas eis. Si dixerint: veni nobiſ-
cū· inſidiemur ſanguini· abſcondam⁹
tendicula contra īſontem fruſtra ꝛc.
Fili mi ne ambules cū eis. hec ibi. Eſt
aūt ꝓditio maximū malū odioſū deo
ꝛ hominibꝫ ex quo multa mala oriūt
Sed ad hoꝝ ꝛ dictorū in precedēti
ꝑticula clariorem noticiā querūt tria
dubia. Primū ē tale. Cū qs poſſidet
īiuſte aliquā ciuitatem uel caſtꝝ qa. s
vſurpauit a vero ꝛ legitimo dn̄o· ſi ci-
uis ul' ſubditus talis īiuſti poſſeſſoris
uel alius occulte operet' ut amittat ta-
lem ciuitatē uel caſtrū ꝛ recupet ver⁹
dn̄s eius ſi peccat. Ad h̄ rn̄det' ꝙ aut
h̄ agit ex cupiditate ul' odio· aut ex ȥe-
lo iuſticie. Si p̊ mō qa inde cōſeqt' pre
miū tēporale ut fieri conſueuit in h⁹-
modi qn peccet mortalit' nulli dubiū.
Radice. n. infecta intentiōis peſte cu-
piditatis que eſt radix omniū maloꝝ
nō pōt ſequi niſi fruct⁹ mortifere dā-
nationis. ar. i. q. i. c. fert'. Non tn̄ tene-
bit' ei q īiuſte poſſidebat etiā ſi amiſe-
rit. qa rem ſuā ꝓprio dn̄o reſtituit. ꝛ ſi
non debito modo. Dui⁹ habet' exēplū
de Abner capitaneo exercitus Iſbo-
ſeth. 2. Reg. 3.° Si aūt ex ȥelo iuſticie
moueatur totaliter uel etiam ꝑncipa-
lit' quia ſperat ſecūdario inde cōſequi
aliquā remunerationē tēporalē q̄uis
ꝑncipalit' moueat' ex iuſticia. nō videt'
peccare. qa qlibet debet ꝓximū iuua-
re ex caritate ſicut in pſona ita ꝛ ī rebꝫ
ar. 23. q. 3. q pōt. Et q̄uis ꝑncipalit' in-
telligat' de hiis q habent publicā pote-
ſtatē q ad hoc tenēt' neceſſario ex eoꝝ
officio· tn̄ etiā alii pn̄t facere h̄ ex q̄dā
caritate. ꝛ hoc qn̄ verus ꝛ legitimus
dn̄s nō pōt alio modo recupare ſuam
ciuitatē uel caſtrū p ſupiorē uel aliū.

ꝛ ex tali ꝓditione veriſimilit' creditur
non ſequi ſcandalū ul' mors alicuius.
Dui⁹ habet' exemplū de Ioiada ſūmo
ſacerdote. 4. Reg. xi.° Sed ſi h̄ fieri nō
pōt ſine morte hominū ul' ꝑturbatio-
nibꝫ ꝛ ſcandalis alioꝝ· nullo mō h̄ eſt
attemptandū· ut expſſe dicit Amb.° 9.
q. 4. c. deniqꝫ. Et iō qa raro ſine p̄dicō
fieri pōt: nulli ꝯſulēdū ē ꝙ faciat. imo
retrahendus ē quantū fieri pōt. Et ſic
eſt ꝑmū dubiū declaratū. de quo dicit
Greg⁹. 23. q. 8. Si in morte longobar-
doꝝ me miſcere voluiſſem· hodie lon-
gobardoꝝ res nec ducē nec regem ha
berent. Sed quia deū timeo· in morte
cuiuſlibet hominis me miſcere formi-
do. 23. q. 8. ſi in ꝛc. Secundum du-
biū ē tale. Utꝝ hoſtē capitalē alicui⁹
dn̄i uel ciuitatis īiuſte agentis ſeu bel
lantis contra ipſū dn̄m uel ciuitatē ſit
licitū ꝓditorie occidē puta p venenū
ꝛ h⁹modi ꝓpinatū a familiaribꝫ ſuis.
Ad qđ videt' dicendum ꝙ nulli licet
ꝓuate pſone aliū occidē quocūqꝫ mō
etiā quantūcūqꝫ malū ꝛ nociuū niſi ī
bello iuſto uel ſe defendēdo. ſi h̄ nō fit
ꝓditorie. Et rō eſt. qa p̄ceptū dn̄i. ar.
23. q. 5. de occidendis. ꝛ. c. ſi non licet.
Sed nec etiā inducere aliquē ad ꝓpi-
nandū venenū hoſti qđ non fit coīter
niſi p familiares ꝛ amicos. qa nulli li-
cet inducere aliū ad mortale cū ſit cō-
tra caritatē. Offerente aūt ſe aliq̄ ad h̄
faciendū cū iam pctm̄ ſit in eo· nō vi-
detur illicitū vti mala volūtate eius ī
bonū ſuū ei aliqd ꝓmittendo ob libe-
rationē ſuam ab hoſte īiuſte grauante
ipſū. Habēti. n. iuſtū bellū contra ali-
quē· licet occidere eū ſcđm Aug. 23. q. i.
qd culpat'. ac etiam vti inſidiis. 23. q. i.
dn̄s. Sed illud nō ē p̄dicandū nec cō-
ſulendum ne paret' via ꝓditiōibus ꝛ

homicidiis.gnīmo ⁊ poſt factū impo-
nenda eēt ei penitētia ad cautelam ⁊
terrorē.83.q.i.c.intellectū.Et ſic pꝫ ſe-
cundū dubiū declaratū. Tertiū du-
biū ē tale.Quid ſi qs lrās alicui dire-
ctas ⁊ ab eo pꝰ lectionē eaꝝ dilacera-
tas ⁊ ꝓiectas recolligat iūctas partes
inſimul ⁊ legat. Rꝰ. Si ut ſciat ſecre-
ta eius faciat curioſitas ē.Si ut ſibi ꝓ-
uideat.humana ꝓuidētia ē nec pctm̄.
Cuilibꝫ.n.licitū ē ſibi accipe rem q̄ hr̄
ꝓ derelicta.cuiuſmodi ē talꝭ lrā.Vn̄ dr̄
Venetiis ad lrām iſte caſus contigiſſe
de illo q ſcribebat ꝙ mittēt merces q̄s
hr̄e poterat.Et alius tali mō laceratas
lrās legēs emit ipe merces ⁊ miſit ⁊c.
Sꝫ verto caſū.Quid ſi quis malitioſe
intendens nocē alti ſcribit lrām diri-
gendā alicui ut ſuo amico admonens
ut emat multū d̾ aliquo mercimonio
lana.ſerico.aromati ⁊ huiuſmōi.quia
erūt cara in futuꝝ qđ nouit falſū eſſe.
⁊ pmittit ſibi cadere ī aliquo loco pu
blico ubi frequētat aliquis quē odio
habet vt eā īuentā legat.⁊ talia emat
ut inde multū ꝑdat.⁊ totū hoc ſequit̄.
Talis vtiqꝫ grauiter ⁊ mortaliter pec-
cat intendens ꝓximo nocere cōtra ca-
ritatē agens.de peni.diſ.i.c.nūquid.
cū.c.ſequentibꝫ. Nō tn̄ tenet̄ ſatiſfa-
cere de dāno quia nō dedit occaſionē
efficacem dāni. Non.n.ita leuiter de-
beret credere ſibi.ꝰ īputet ſuā leuita-
tem.Et alia multa poſſent hic queri q̄
cauſa breuitatꝭ omitto. Quātū ad ter-
tium.s.proditionis exemplificationē
Quis multa repiant̄ exempla demō-
ſtrantia auaritiā cauſam ꝓditiōis. po-
tiſſimū tn̄ exemplū ē Jude qui ꝓpter
auaritiā tradidit xp̄m.De quo ꝓphe-
ta in pſona xp̄i ait.Qui edebat panes
meos magnificauit ſup me ſupplanta-

tionē. Triplicē aūt panē ei dedit xp̄s
ad eſū.s.panem doctrinalē.panem ſa
cramentalē.panē materialē. Primꝰ
panis ē doctrinalis.s.v̾itatis.de q̄ di-
citur Ezech.xꝰ. Mitte panem tuū ſup
tranſeuntes aquas.i.porrige doctrinā
eis qui ſūt in aquiſ tribulationū ut ro
borent̄.uel in aquis compūctionis ut
ſpe conſolent̄.uel eis qui calcant ⁊ de-
ſerūt delitias delectationū ut ī ſpūali-
bus delectentur. Iſtū panem edebat
Judas qui continue audiebat doctri-
nam xp̄i inducentē ad cōtemptū ter-
renoꝝ.Et ipſe etiam cū ceteris apoſto
lis ad p̄dicādū eā miſſus fuit ut exp̄ſ-
ſe dicit Augꝰ.i.q.i.xp̄s. Sed tante be-
nificentie oblituſ ꝓpter auaritiā quia
ſic fur cū erat v̾itatem ꝑdidit. Ipſum
aūt imitantur p̄dicatores qui verita-
tem in mendaciū mutāt falſa populis
p̄dicando ut placeant ⁊ res tēporales
acqrant uel v̾itatē reticendo ne diſpli
ceant. Vn̄ Criſoꝰ ait.Nō ſolū ille ꝓdi-
tor eſt veritatis qui trāſgrediens ve-
ritatē palam ꝓ v̾itate mendaciū loqt̄.
ſ; etiā ille q nō libere ꝓnūciat verita-
tem quā libere ānūciare oportet. aut
nō libere defendit v̾itatē quā libē de-
fendere cōuenit ꝓditor eſt v̾itatis.xi.
q.3.nolite. 2ꝰ panis ē ſacr̄alis ⁊ p̄ci-
pue euchariſtia. Vn̄ de ipſo loquens
dn̄s Iheſus Joh.6ꝰ. ait. Panis quem
ego dabo caro mea eſt ꝓ mundi vita.
Hunc panem comedit Judas in vlti-
ma cena.s.euchariſtie cum aliis. Vn̄
Augꝰ ſup p̊s. Xp̄s qđ fecit nob.i.q̄le
exēplū tribuit q tanta patiā ſuū ꝓdi-
torē vſqꝫ ad mortē ſuſtinuit ut ei pri-
mā euchariſtiā ꝓp̊o ore confectā ſuis
manibꝫ traderet.i.q.i.xp̄s. Sed tanti
beneficii īgratiſſimꝰ mox ipſū oſculo
ꝑdidit.Cui aſſimilant̄ ſumētes ſacra-

mentū cū conſcientia pctī moꝛtalis ⁊
incōtriti accedētes ut amici oſculātes
⁊ ei vniētes p coīonē. ſ tradētes eū in
manu īimicoꝝ ꝓpter malā diſpōnē .i.
demonū ⁊ pctōꝝ qbus ſūt pleni quā-
tū ī eis ē. Vñ Jero⁹ dicit. Dic mihi ſa-
cerdos. dic mihi clerice: quō eiſdē la-
bijs qbus oſculatus es labia meretri-
cis oſculař filiū vginis! O Juda oſcu-
lo filiū hoīs tradis! Ex quo tales aſſi-
milat Jude ꝓditoꝛi. 3⁹ panis eſt ma-
terialis: cui⁹ noīe ī ſcriptura ſacra cō-
pꝛehendit oē neceſſariū ad vitam hu-
manā. Hūc panem edebat Judas ſibi
ꝓcuratū a dño. Et vide mirabilē cle-
mentiā dñi ⁊ benificentiā. qa ſciebat
eū īclinatū ad cupiditatē. ut poſſet ſa-
tiſfacere ſue concupīe ſiue auaritie ali
qualit ne oīo carens pecunia īduceret
ad faciendū ꝓditionē. cōmiſit ei locu
los vt inde poſſet auferre aliq̄. pmit-
tens minus malū .s. furti ut ceſſaret a
grauioꝛi .s. ꝓditionis ex ipſa rei diſpo-
ſitiōe. S; ignis nūq̄ꝫ dicit ſufficit. ꝓ.
30. Ad tantū nēpe eū nephas auaritie
duxit ut mgr̄m dñm ⁊ bñfactoꝛē ſuū
ꝓdendo vendēt viliſſimo pcio. Huic
aūt peſſimo ꝓditoꝛi cōpari oñdit Be-
da ꝓ pecunia falſa teſtimonia in iudi-
cijs ⁊ h⁹moī dicētes ⁊ diſcoꝛdantes a
vitate ꝓ ſua ɔmoditate. Vñ ſup illud
Mar. 14°. Abijt Judas ad ſummos ſa-
cerdotes. ſic ait ipſe Beda ut pꝫ. xi. q. 3
abijt. Cū ꝓ muneribꝰ contra quēlibet
falſū dicūt teſtimoniū. ꝑfecto qa vita
tē ꝓ pecunia negāt ꝓ pecūia deū ven-
dūt. Ipſe .n. ait: Ego ſū vitas. Cū frat-
nitatē ſocietatē aliq̄ diſcoꝛdie peſte cō-
maculant. deū pdūt qa deus caritas ē.
Cū vitatis ⁊ caritatis iuſſa ſpnūt. deū
q vitas ⁊ caritas ē ꝓdūt. maxīe cū hō
nō infirmitate uel igrātia peccat. ſ in

ſimilitudinē Jude q̄rit oppoꝛtunita-
tē ⁊c. Non tñ intelligendū ē q ꝑdicti
ita grauit peccent ut Judas ⁊ ſi dāna-
bilit. Et ſic pꝫ qd dicendū ſit de ꝓdi-
tiōe. patetqꝫ ps pma h⁹ ſmonis.

¶ ps ſecūda h⁹ ſmonis. in q̄ tractat de
mētis inqetudine alia auaritie filia.

SEcūdo ī iſto ſmōe tractādū
ē de mētis inqetudīe vtiqꝫ fi-
lia auaritie. Ad quā ptinet ī-
moderata ſollicitudo circa tpalia. de q̄
ſaluatoꝛ nr̄ Math. 6°. dic. Nolite ſolli-
citi eē. S; h occurrit dubiū. Cū inqe-
tudo mēd ponat filia accidie. quō erit
etiā filia auaritie! Ad h rñdet Alex.
ubi ſ. arti. 2°. q inqetudo mēd ꝓut na-
ſcit ab accidia nō determiat ſibi aliquā
mām. Eteni mens accidioſi auertit ſe
q̄rēs illicitā qetē. Circuit .n. cogitati-
one ⁊ deſiderio res q̄ī īfinitas ut ſaltē
ī ill' qetē iueniat. Et illud dr̄ īqetudo
mēd ⁊ accidia. Pꝛout vo naſcit ex aua
ritia determiat ſibi mām .s. pecuniā cir-
ca quā cōgregādā ſtudē nō ceſſat. Et
iſtud ſtudiū ɔgregande pecūie dr̄ in-
qetudo mēd ī auaritia .i. nimia ſollici
tudo. Et qa apl's Ro. 12°. ait. Sollicitu
dine nō pigri. Sciēdū q triplex ē ſolli
citudo. Pꝛima crimīalis ⁊ repudiāda.
Secūda tēpoꝛalis ⁊ moderāda. Tertia
ſpūal' ⁊ āplexāda. Pꝛīa ḡ ſollicitudo
ē criminal' ⁊ deteſtāda ſeu repudiāda
de q̄ dic apl's phil. 4°. Nihil ſolliciti ſid
s. tali ſollicitudine criminali. Eſt aūt
crimīal' ſollicitudo ſeu moꝛtal' tripl't.
Vno° circa tpalia multū q̄rēdo mēte
⁊ coꝛpe laboꝛādo ⁊ ī eis cōſtituēs finē
vltimū. tēpoꝛalia ipſa plus amādo q̄ꝫ
ſalutem pꝛopꝛiā. Sollicitudo enī im-
poꝛtat quoddā ſtudiū. Studiū autē ē
vehemēs animi applicatio circa aliqd
Et de h ītelligit illud Eccleſiaſtes. 2°.

Peccatori dedit deꝰ afflictionē ⁊ curā ſuꝑfluam ut addat ⁊ cōgreget.s.tpa-lia.Et ſubdit.Et hec caſſa ⁊ vana ſol-licitudo ē.qa.s.nō affert ſibi illū fruc-tū quē credit.s.vitā eternā·etiā pau-peribꝫ dimittēdo niſi ipſū vere peni-teat ⁊ qbꝫ debet ſatiſfaciat. Alio mō ſollicitudo tpaliū ē criminalis ſm Tho ſcda ſcde.q.55.qn̄ ē tanta ⁊ ita inordi-nata ꝙ a ſpūalibus ſalutis ſue neceſſa-riis retrahit̄ ea omittēdo ut lucretur· puta ſi ita inſiſtit negociationibꝫ arti-ficij recollectionis meſſiū ⁊ vindemie ꝙ omittit ſeruare feſta·ieiunare die-bus preceptis·audire miſſam feſtiuis diebus·coīcare·confiteri ⁊ hꝰmōi.Et de hac dicit xp̄us Luce 8°.Sollicitudo huiꝰ ſeculi ſuffocat verbū.ſ.auditum uel inſpiratū ne fructificet in mente. Ad hoc etiā facit qd ait Gregꝰ in libro moral. diſ.47.c.Oēs huiꝰ mūdi dilec-tores in terenis rebus fortes ſūt.s.ad ſollicite ꝓ eis laborandū·in celeſtibus debiles.Nā ꝓ tēporali ſubſtantia vſqꝫ ad mortem deſudare appetunt.⁊ ꝓ ſpe ꝑpetua nec parū in labore ſubſiſtunt. Si qs aūt ex nimia ſollicitudine quā gerit ad tpalia non omittit ſpūalia ad ſalutē neceſſaria ſꝫ diminuit̄ in deuo-tione ⁊ torpēs fit a feruore debito·ve-niale erit. 3° mō ē mortalis talis ſolli-citudo qn̄ etiā in alijs criminibꝫ appo-nit diligentē curā ⁊ feſtinā ad perpe-trandū.⁊ ſic mulieres ſūt ſollicite ad ornādū ſe multū ponētes d̾ tpe ⁊ dili-gētia.⁊ guloſi ad ꝑpandū cibos.⁊ am-bitioſi ad honores ꝓcurādos ⁊ hꝰmōi Et de hac etiā intelligit̄ illud ꝓ.xi°.ca°.Aīa ſollicitoꝝ.s.ad malum ꝑibit. Hec aūt ſollicitudo criminalis ē repel-lenda.qa facit hoīem deo inimicū·cū ꝑ hanc ſeruiat mūdo ſeu diabolo. No-

lite ḡ de hꝰmōi ſolliciti eē. Secūda ḡ ſollicitudo ē humanalis ſeu tempo-ralis.Quia.n.hō multis indiget·hinc ab humanitate ſua inſtigat̄ ut ſollici-tet ſe circa tpalia qbus ſuſtentat̄ ne ſi-bi deficiant.Sed iſta ē moderanda re-mouēdo illū timorē inordinatū quo s.timet ut etiā faciēdo ⁊ laborādo qd in ſe eſt nō omittēdo curā ſalutis aīe nō ꝓuideat ſibi·qd ꝑtinet ad quandā diffidentiā bonitatis ſeu ꝓuidētie di-uine.⁊ hꝫ vtiqꝫ pctm̄ ē. Et iō excludit xp̄s hāc ſollicitudinē ꝓcedentē ex ni-mio timore defectꝰ triplici rōne.Vn̄ ⁊ ter dīc Math.6°.Nolite ſolliciti eē ⁊c. ꝑ rōne maioris influētie.ibi.Nōne aīa plus eſt ꝙ̄ eſca? Et rō talis ē.qa q maiora preſtitit·vtiqꝫ ex amore nō ex debito ⁊ mīora ꝑ̄ſtabit.ſꝫ deꝰ dedit no-bis aīam ⁊ corpꝰ ſine nr̄a ſollicitudīe que vtiqꝫ ſine ꝯparatione ſūt maiora ⁊ ꝑfectiora eſca ⁊ veſtimētis ut patet ex ſe. Et etiā qa finis ē nobilior his q̄ ſūt ad finē.ſꝫ eſca ⁊ veſtimēta ſūt ordi-nata ad ſuſtentationē corporis.ḡ ſi ꝓ-uidit de maiori.s.dando corpꝰ ⁊ aīam ꝓuidebit ⁊ de cibis ac veſtimentis.Et ideo nolite ſolliciti eē. 2° hꝫ fit rōne vberioris ꝓuidētie.ibi. Reſpicite vo-latilia ⁊ ꝯſiderate lilia ⁊c.Et talis ē rō. Sapiens qui gubernat ſapient̄ domū ſuā omnibus ꝓuidet.⁊ ſi ꝓuidet mini-mis animalibus ut canibus ⁊ auibus ac equis ꝓbabile eſt ꝙ ꝓuidebit etiā creaturis rationalibus.Sed ſapiētiſſi-mus eſt deus ⁊ optime gubernat do-mū vniuerſi.Unde ſi prouidet ut ma-nifeſte pꝫ auibus de victu ita ꝙ abſqꝫ ſollicitudine ⁊ opere ſeminandi ⁊ con-gregandi habent vnde viuant.⁊ her-bis ⁊ virgultis ꝓuidet etiam de tam nobili veſtimēto ut ſūt flores q dicūt̄

lilia habentia tam pulchꝛ colorem ⁊
viuacē ꝙ Salomon nūꝙ̄ fuit veſtitus
veſte talis coloꝛis. Quāto magis cre-
dendū ē ꝙ deus ꝓuideat de ſufficienti
cibo ⁊ veſtitu quos ad imaginē ſuam
fecit cūctis nobilioꝛes. 3° h̄ excludit
rōne credentie ⁊ ſpūalis beniuolētie
ibi. Nolite ſolliciti eē ꝛc. Et rō talis ē.
Gentes ⁊ infideles non credunt dīnā
ꝓuidentiā curam habere de actibꝰ hu
manis. ⁊ ideo non mirū ſi ſollicitātur
ad iſta tēpoꝛalia acqrenda eſtimanteſ
ſua induſtria poſſe ea habere. Sed vos
fideles cū creditis deū omniū guber-
natoꝛē ⁊ mō ſpālioꝛi hominū: non oꝫ
ita ſollicitari. s. laboꝛando ſ3 moderate
ꝓuidēdo ɔfidere ī deo. Nā Eccl. 2.° dr̄
Nullus ſpauit in dn̄o ⁊ ɔfuſus ē. ꝑ-
manſit ī mādatis eiꝰ ⁊ derelictus ē. ꝗ
ꝛc. Tertia ſollicitudo dicit̄ ſpūalis
⁊ amplexāda. De q̄ Math. 6.° Pꝛimū
q̄rite regnū dei ꝛc. Ait. n. Ieroꝰ. De ci
bo ⁊ veſtimento ſpūali ſp debemꝰ eſſe
ſolliciti. Cibꝰ ē vbū dei. veſtimēta va
ria ſūt habitꝰ v̄tutū qbꝰ aīa oꝛnatur.
Vn̄ Amb.° Hec ſūt infra mentis vela-
mina. i. indumēta. Circa h̄ igit̄ ſpūa-
lia debet hō ſollicitari erga deum erga
ſeipſū ⁊ erga ꝓximū. P° erga deū. Nā
h̄ ē vnū ⁊ vltimū qđ deꝰ reqrit ab ho-
mine. ut verū bonū. ut dr̄ Michee 6.°
s. ſollicitū te ambulare cū deo tuo. qđ
fit ꝑ feruentē dilectionē. ad quam qs
ꝑducit̄ ſollicite oꝛādo ⁊ meditando.
Vn̄ ad Ro. 12.° Sollicitudine nō pigri
ſpū feruētes dn̄o ſeruientes. ⁊ ſic q̄rit̄
regnū dei ꝑmū. i. potiſſimū regnū glo
rie. 2° debet hō eē ſollicitꝰ erga ſeipſū
cauēdo ſe ab inſidijs diaboli ⁊ cuſto-
diēdo ſenſus ſuos tēpus nō ꝑdendo.
Vn̄ dr̄ Deut. 4.° Cuſtodi temetipſum
⁊ aīam tuā ſollicite. 3° debet quis eē
ſollicitꝰ erga ꝓximū. ad Eph. 4.° Solli
citi ſuate vnitatē ſpūs ī vinculo pacis.
⁊ ꝑmaxie ſpectat ad p̄latos ſollicitari
erga ſubditos ī ſpūalibus ⁊ tp̄alibus.
Vn̄ ad Ro. 12.° Qui p̄eſt ī ſollicitudi-
ne. ⁊ pat̄ ꝓ filio ⁊ cōiuges alt̄ ꝓ altero.
⁊ matrona ɔ ꝓuiſiōe neccioꝝ. Vn̄ Mar
the q̄ ſatagebat circa frequēs miſte-
riū dixit xp̄s. Martha Martha ſollici-
ta es. In q̄ nō de ſollicitudine repꝛhen
dit̄ ſ3 de turbatione ⁊ murmuratione.
Luce. 10.° Et ſic q̄rendo regnū dei ⁊ iu-
ſticiā eiꝰ ſollicitudine ſpūs h̄ oīa adij-
ciūt̄ tp̄alia ut non opoꝛteat ſollicitari
anxie. Et ſic pꝫ ps ſecūda hꝰ ſmonis.

¶ Pars t̄tia hꝰ ſermonis. in q̄ tractat̄ de
obduratiōe ⁊ violētia alijs filiabꝰ aua
ritie.

Tertio ī iſto ſmone tractādū
eſt de obduratiōe ɔ̄ miam ⁊
violētia vtiqꝫ filiabꝰ auaritie
Circa q̄s moꝛe ſolito t̄tia vidēda ſunt
q̄ꝝ. Pꝛimū dr̄ cōminatio ſeuera. Se-
cūdū dicit̄ monitio caritatiua. Tertiū
vo deteſtatio cōꝓbata. Pꝛimū qđ h̄
vidēdū ē dr̄ cōminatio ſeuera. s. ɔ̄ il-
los q h̄nt coꝛ obduratū ex auaritia ut
s. nō ſubueniāt ꝓximis ſuis ī neceſſa-
rijs cū poſſint. qđ coīter ꝓcedit ex aua
ritia ex eo ꝙ amāt plus ſubſtantiā tē-
poꝛalē q̄ ꝓximū ſuū. Et iſtis cōminat̄
dn̄s ī euāgelio di. Eſuriui. ⁊ nō dediſ
mihi manducare ꝛc. Ite maledicti in
ignē et̄nū q parꝰ eſt diabolo ⁊ angelis
eiꝰ. Math. 25.° Elya. n. ut dr̄ Thob. 12.°
nō patiet̄ ire ī tenebꝛas aīas īfernales
⁊ h̄ ē qđ ait ps. Beatꝰ q intelligit ſup
egenū ⁊ paupꝑe: ī die mala liberabit
eū dominꝰ. s. a penis. Dies. n. mala dr̄
dies iudicij particularis ⁊ vniuerſalis

que mala eſt reprobis ꝓpt͛ dānatiōis
ſnīam durā cōtra eos publice latam.
Ecōtra aūt dicit͛ Iac.2°. Iudiciū ſine
miſericordia fiet ei qui non fecerit mi
ſericordiam · inhumanꝰ exiſtens. Vn̄
ꝓpheta in alio loco de diuite auaro di
cit. Nō dabit deo placationē.s.elemo
ſyna. ⁊ p̄ciū.s.redēptiōis aīe ſue. Do-
minꝰ etiā placatur muneribꝫ elemo-
ſynarū. Sꝫ īhumanꝰ cū nō det elemo-
ſynas ex auaritia ipſū placare nō pōt.
⁊ p ɔ̄ns manet inimicꝰ. ⁊ nil qꝺ facit
boni poteſt deo eē gratū. Et ideo Da-
nielis.4°. dr̄. Pctā tua elemoſynis re-
dime. Et Amb° noſter. Peccatis tuis
venūdatus es.ſ. diabolo. redime te pe
cunia tua.s.p elemoſynas. ꝺ pe. diſ.i.
c. medicina. Secūdū qꝺ hic vidēdū
ē dicit͛ caritatiua admonitio. qa.s. ad-
monemur relinquere iſtam duritiam
nō ſolū metu pene ſed amore glorie.
Et ideo Math.25°. Venite bn̄dicti ꝛc.
Eſuriui ⁊ dediſtis mihi manducare.
ſitiui ⁊ dediſtis mihi bibere ꝛc. Nam
ad hoc idcirco hortant͛ exempla natu-
ralia omniū creatarꝫ dei. Ait.n. Augꝰ.
Iudiciū maximū diuine bonitatis eſt ꝙ
vnaqueqꝫ creatura cogat͛ dare ſeipſaꝫ.
Sol cōmunicat ſuū ſplendorē · nec di-
cit: ſplendor eſt meꝰ. Sic luna. ſic ſtel-
le · ſic aer cōmunicat ſeipſum. ſic terra
arbores · herbe · flumīa ⁊ fontes aq̄rū
⁊ oīa hoīes monēt ut ⁊ ipſi velint coī-
care ſeipſos. hoc ē ut ꝺ ſupfluo ſaltem
ſubleuēt miſerias ꝓximorꝫ. Vn̄ Amb°
ī p̊ de officiis ait. Sūt multi qui nullā
habēt in agris aut ī vineis portionē.
Horū inopie de copia quam dedit do-
minus diuitibꝫ ē conſulendū ut ⁊ ipſi
deo ꝓ terre fecūditate bn̄dicāt nobiſ-
cū. qs ideo ſub diuerſis moleſtiis la-
borare pmittit dei clemētia ut ⁊ miſe-
ros ꝓ patientia ⁊ miſericordes cōmu
nicet ꝓ beniuolētia. h͛ ille. Sed de his
habet͛ diffuſe ī tractatu ꝺ elemoſyna.
Tertiū qꝺ hic videndū ē dicit͛ ꝓba-
ta deteſtatio.s. violētie filie auaritie.
Nā miſeri auari cū nō poſſūt paupes
defraudare · eorū res vi diſponūt acci-
pere. Vn̄. Eccl.13°. dr̄. Venatio leonis
onager in heremo: ſic paſcua diuitū
paupes. Et Iſidorus. xi.q.3.c. pauper.
ait. Paup dū nō hꝫ qd offerat · nō ſolū
audiri contēnitur ſed etiā cōtra veri-
tatē opprimit͛. Cito violat͛ auro iuſti-
cia. Nullāqꝫ reus ptimeſcit culpā quā
redimere nūmis eſtimat. h͛ ille. Et iō
deteſtat͛ ⁊ rephendit͛ huiꝰmōi violen
tia · ut pꝫ Iere.22°. ubi ſic dicit͛. Ve qui
edificat domū ſuā in īiuſticia ⁊ cena-
cula ſua nō ī iudicio. Amicū ſuū oppri
met fruſtra. ⁊ mercedē eius nō reddit
ei. Qui dicit edificabo mihi domū la-
tam ⁊ cenacula ſpatioſa. q apit ſibi fe
neſtras ⁊ facit laquearia cedrina. pin-
gitqꝫ ſinopide. Tui v̊o oculi ⁊ cor ad
auaritiā ⁊ ſanguinē īnocentē funden
dū ⁊ ad curſū mali operis. Propterea
h͛ dic dn̄s ad Ioachim filiū Ioſie regē
iuda. Nō plangēt eū ve frat͛ ⁊ ve ſo-
ror: nō cōcrepabūt ei ve dn̄e ⁊ ve in-
clyte. Sepult͛a aſini ſepeliet͛ ꝛc. Innu-
mera igit͛ ſūt illa mala q̄ ɔ̄ deū cōmit-
tūt inſatiabiles auari. qꝺ pꝫ p exēplū
illorꝫ malignorꝫ phariſeorꝫ ⁊ ſcribarū
qui ꝓpter auaritiā ut pꝫ Ioh. xi° ca°. in
euangelio hodierno. collegerūt cōſi-
liū aduerſus xp̄m ⁊ dicebāt: Quid fa
cimus? qa hic homo multa ſigna facit
ſi dimittimus eū ſic: omnes credent ī
ī eum. ⁊ venient romani ⁊ tollent lo-
cum noſtrū ⁊ gentem ꝛc. Quamob-
rem ſummo ſtudio omnes inuigilare
debēt ab auaritie faucibꝫ fugere · ut ſic

valeant adipiſci dei grãm in pñti. ⁊ in futuro ſempiternam gloꝛiam in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Sabbato poſt dñicam de paſſione. de conceſſione ⁊ piculo mercantiarũ.

Sermo 79ꝰ.

OMne quod eſt in mũdo ꝛc. Iterũ ubi ſ. Poſtq̃ in ſupioꝛibꝫ fratres deſideratiſſimi ſad diffuſe abũdeqꝫ tractatũ ẽ de auaritia in cõi ⁊ in generali: nũc ſpẽaliter deſcendendũ ẽ ad tractãdũ de auaritia emẽtiũ ⁊ mercatoꝝ vendentiũ ⁊ negociãtiũ. Licꝫ.n. mercantia licita ſit vtilis ⁊ neceſſaria. attñ p auaritiã ĩ ipſa hodiernis tẽpoꝛibꝫ inumerabiles fraudes fiũt ⁊ multe deceptiões ⁊ ĩiuſticie. Vñ ſciendũ ꝙ ars mercãtie ẽ quedã dña cuiꝰ maritus fuit dñs iuſtus ⁊ filiꝰ eiꝰ fuit dñs rectus. Tantꝰ.n. fuit amoꝛ ⁊ colligatio illoꝝ inter ſe ꝙ tota ciuitas gubernabat̃ conſilio ⁊ auxilio iſtoꝛũ. Accidit aũt ut ꝓpter ĩuidiã malignãtiũ dñs iuſtus ⁊ filius eius dñs rectus exularent̃ a ciuitate ⁊ ſic dña mercantia ſola remãſit ſine rectitudine ⁊ iuſticia ꝓpter qđ ciuitas eſt ſubuerſa. ⁊ facta ẽ ſpelũca latronũ. qa remota iuſticia qd ſũt regna niſi magna latrocinia: ut dic Augꝰ 4° đ ciui. dei. Idcirco de fraudibꝫ mercãtie tractare cupientes ut ĩtelligant talia exercẽtes quid facẽ qd ve dimittere debeãt. qa ut ait Johes. Oẽ qđ ẽ in mundo ꝛc. In iſto ſermone circa ipſaꝝ licitã exercitationẽ tria cõſiderabimus· quoꝝ

Pꝛimũ dicet̃ conceſſio.

Secũdũ vo piclitatio.

Tertiũ aũt deteſtatio.

¶ Pars pꝛima huiꝰ ſermonis. in quã declaratur qualiter mercantie exercitiũ eſt de ſe licitũ.

PRimo igit̃ in iſto ſmõe circa mercãtie ꝯceſſionẽ ⁊ pmiſſionem ſiue licitã exercitationẽ tres ꝯcl'ones annotãde ſũt. q̃ꝝ pꝛima dr̃ ꝯcl'o diſtinctiõis. Secũda vo dicit̃ ꝯcl'o licite exercitatiõis. Tertia aũt dr̃ ꝯcl'o reſponſiõis. Pꝛima igit̃ ꝯcl'o q̃ dr̃ diſtinctiõis ſic declarat̃ ſm Alex. đ ales ĩ pluribꝫ locis. ⁊ Bona. ĩ 2°. diſ. 38 ⁊ mgr̃m ſniaꝝ in eadẽ diſ. s. ꝙ tria ſũt genera operũ humanoꝝ. p̃.n. ſũt q̃dam que minime pñt eſſe mala· ſicut diligere deũ ex toto coꝛde ex tota aĩa ⁊ ex totis viribꝫ. Math. 22°. Nam vtutes non pñt eſſe male. qa phs 3° ethicoꝝ ca° 5°. dicit. Virtus ẽ habitus bonꝰ qui habẽtem pficit ⁊ opus bonũ eius reddit. 2° quoqꝫ ſunt opa mala q̃ minime poſſũt fieri bene cũ ex ipſa inoꝛdinatiõe actus ſm ſe oĩo mala eẽ phibeant̃. huiuſmõi ſũt blaſſemare deũ· odire ꝓximũ· vſura· foꝛnicatio ⁊ huiꝰmodi. Vñ phs 2° ethicoꝛũ ca° 6°. dicit. ꝙ quedã ſũt q̃ confeſtim noĩata conuoluta ſũt cũ malitia. ⁊ exẽplificat de furto ⁊ ſimilibus. Et dicit ꝙ talia non poſſũt licite fieri. Itẽ 4° ethicoꝝ ca° 9°. dicit ꝙ ſm ſeipſũ pꝛauũ ẽ mendaciũ ⁊ fugiẽdũ. 3° ſũt quedã alia indifferẽtia que poſſunt bene ⁊ male fieri· quẽadmodum dare elemoſynã· ieiunare· oꝛare ꝛc. int̃ que mercantia nũcupat̃ ⁊ cõputat̃. quia de ſe mala non ẽ. ſꝫ tñ aliquibꝫ circũſtantijs põt depꝛauari. Pꝛoinde Augꝰ in libꝰ noui ⁊ veteris teſtamẽti ait. Foꝛnicari hoĩbꝫ ſp nõ licet. Negociari aũt aliqñ licet· aliqñ nõ licet. Et ſic patet pma ꝯcl'o ĩ generali.

Secūda ↄclō que dr̄ licite exercita-
tiōis ſic declarat̄.s. Q₂ mercātie tem-
poꝛalis exercitatio de ſe ſit licita ꝓbat̄
triplici lege.s. nāe·ſcripture ⁊ grē. p̊
ꝓbat̄ mercātiā eē licitā lege nature ſic
ſm̄ Scotū in 4°. diſ.15.q.2.s. ex mani
feſtis nccītatib9 ⁊ cōmodis hoīu₃ coī-
tati ꝓuenientib9 ex officio ⁊ exercitio
ipſo mercādi. Cōſtat.n. vni patrie uł
vrbi multa deficē que ī alīa ſupabū-
dant. Qui aūt in colēdis agris ⁊ in ce-
teris artib9 mechanicis occupant̄·uel
rei publice regimini aut iuſte militie
operā p̄ſtāt: ad res qb9 egerint emē-
das ⁊ deferēdas cōmode ⁊ oppoꝛtune
ire non pn̄t· nec ſup h̄ oēs induſtriā
hn̄t ⁊ pitiam. qua ex re rei publice ſad
expedit ꝙ huic officio aliq idonei mā
cipent̄ qb9 vtiq₃ merito ꝓ emolumen-
to aliqd lucri debet̄. Vn̄ apl̄s.i.Cori.
9° ca°. ait. Quis militat ſuis ſtipēdījs
vnq₃! Et qs repiri poſſet q ſine lucro
huic opi inſeruire vellet·cū Math.x°
ca°. dn̄s dicat: Dign9 ē mercēnarius
mercede ſua. Quia igit̄ qđ rei publi-
ce vl̄r ⁊ peculialit̄ vtile ē·id quoq₃ fie
ri pōt ⁊ debet. īmo nō parū laudandi
ſūt q ex hac ītentione huic opi ſeruire
intēdūt l₃ inde lucrari videant̄·cum
īduſtriā· ſollicitudinē· laboꝛes· picu-
la· hac ꝓ re mercatoꝛes exponāt: dū-
modo ſit diſcreta quātitas lucri. 2°
idē oñdit̄ lege ſcripte·qđ ſic patē pōt.
Nā ſi h̄ eēt de ſe.i. de ſua nā pctm̄ ſaltē
veniale·expſſe ipſa ſcriptā ſacra hoc ī
aliquo loco ꝓhibuiſſet. ⁊ maxie cū to-
tus fere hic mūdus ſicut expientia pa
tet ī h̄ ſp ⁊ publice occupet̄. h̄ aūt nūq₃
fecit niſi ſolū aliqn̄ rōne circūſtantie
vitioſe· ſicut ē mercari ī ſabbato uel ī
templo. in quo actū ipſū in ſe videtur
cōcedē. Pꝛoinde Neemie ca° vlti. ſcri-
ptū ē ꝙ nullus ferret onus in die ſab-
bati. ⁊ ꝙ negociatoꝛes nō venderent
venalia ī die ſabbati. Ex q̄ colligi pōt
ꝙ mercatoꝛes alījs dieb9 vendē ⁊ emē
poterant. Et ſi in die ſabbati erat ꝓhi
bitū· hoc erat ꝓpt̄ feſtū in q̄ negociari
nō licebat· non qa eēt de ſe mala. 3°
quoq₃ negociationē eē licitam in lege
grē oñdit̄. Nā tpe tali auctoꝛitas vl̄is
eccleſie mercatoꝛes ſub cōgrua mēſu-
ra lucrātes mīme dānat. īmo in.c. per
nr̄as. đ dona. int̄ vi. ⁊ vxo. mercatoꝛes
approbare videt̄ qn̄ dicit. Pꝛo cui9dā
vxoꝛis cautela dotem reponi debere ī
manu cuiuſdā mercatoꝛ. Et ſic p₃ ſe-
cūda ↄclō. Tertia ↄclō q̄ dr̄ rn̄ſiōis
ſic declarat̄. Poſſet enī ꝯ p̄dicta aliqs
dicere. Jo̅hes Criſo9 ſup illud Math.
21°. Et eījciebat Jh̄s oēs vendentes ⁊
emētes in templo. Et ponit̄.88.diſ.c.
eījciēs. Lic₃ pleriq₃ doctoꝝ text9 illud
c. nō habeāt. Ibi.n. ipſe Criſo9 ait ꝙ p
h̄ xp̄s deſiḡuit ꝙ mercatoꝛ nuſq₃ deo
pōt placere. ⁊ iō null9 xp̄ian9 debet eē
mercatoꝛ. aut ſi voluerit eē ꝓījciat̄ de
eccleſia. Et paulo p9. Qui emit ⁊ ven-
dit nō pōt ſine piurio eē. Ad hoc re-
ſpōdet̄ ꝙ Criſo9 ibi exectatiue locut9
ē ꝓ eo ꝙ pauci ſūt mercatoꝛes q debi-
tā mēſurā iuſticie ītendāt ī ſuis mer-
catiōib9 ⁊ obſeruēt. ⁊ q muld alījs vi-
tījs ibi nō peccent. Aut ſine dubio nō
ē in h̄ dicto ſequēd9· cū ꝓ certo nullā
ꝓ ſe hr̄et rōnē cogētē ſeu ſcripte auc-
toꝛitatē. Et dicta ſcōꝝ nō cogūt niſi p
eccleſiā ꝓbent̄ uel auctoꝛitatē ſcriptu
re uel rationē· ut p₃ diſ.9.c. ego. ſcđm
Augl. Nā ex illo ſacre ſcripte loco hoc
nō pōt trahi ꝙ xp̄s ibi gnālit̄ īuehit ꝯ
oēs vendentes ⁊ ementes in templo.
Non.n. opoꝛtet oēs fuiſſe mercatoꝛes
loquendo de eis iuxta cōem foꝛmā. de

quo tñ mercatore ꝓpe ibi Criſoꝰ loqꝛ
Et ſic pꝫ tertia cõſideratio . patetqꝫ ps
ꝑma huiꝰ ſermonis.

¶ Pars ſecũda huius ſermonis. in q̃ de-
claratꝛ ꝙ negociũ mercãtie ẽ piculoſũ.

SEcũdo in iſto ſmone aduer-
tendum ẽ ꝙ q̃uis negociatio
ſit licita · eſt tñ piculoſa. Circa
quã tres ꝯſideratiões annotãtꝛ. quarũ
ꝑma dicitꝛ ꝓbationis. Secũda ṽo cau-
ſationis. Tertia aũt piclitatiõis. Pri-
ma ꝯſideratio dicitꝛ ꝓbationis. s. ꝙ eſt
quedã negociatio ꝓbata ⁊ laudabilis
⁊ exercẽda. s. negociatio ſpũalis. de q̃
Math. xiiiº. ſaluator ait. Siſe ẽ regnũ ce-
loꝝ hoĩ negociatori q̃rẽti bonas mar-
garitas ⁊c. Regnũ. n. celoꝝ hic ſiḡt ec-
cleſiã militantẽ. Negociator diſcurrit
nõ corpe ſed mẽte p tres regiões que
ſũt dñi ſui ubi manifeſtat potẽtias ſu
as. Prima regio celeſtis ẽ in q̃ mani-
feſtatꝛ dei potẽtia ad remunerãdũ. Se-
cũda ẽ treſtris in q̃ declaratꝛ dei poten-
tiã ad creandũ ⁊ gubernandũ. Tertia
ẽ ĩ inferis ubi cõprobatꝛ dei potẽtia ad
cruciandũ. Merces q̃ emitꝛ ĩ ꝑma ⁊ re-
peritꝛ eſt gl'ia diuine ĩtuitiõis. Viſio eſt
inquit tota merces. dicit Augꝰ. Ematꝛ
aũt ſi h̓ emi põt gl'ia q̃ vtiqꝫ pecunia ẽ
ipſiꝰ dñi ꝯmẽdata ſuis ſuis ad negoci
andũ ſpũalitꝛ. Vt aũt poſſit habẽ iſtã
pecuniã q̃ emat vendat oĩa q̃ poſſidet
s. ⁊ ſubſtantiã ⁊ corpꝰ. ⁊ aĩam ſuppo-
nit gr̃e ad eã hñdã ⁊ ꝯſeruandã ⁊ au-
gendã. ⁊ ea mediãte recipit gloriã. q̃a
ſm pſalmiſtã. Gratiã ⁊ gloriam dabit
dñs. In ſecũda regiõe huiꝰ mũdi ſũt
multe margarite. Multa. n. ſunt gnã
bonoꝝ · ut diuitie · ſciã ⁊ hꝰmõi. ſꝫ pre-
cioſior oĩbꝫ ẽ ſapiã. Vñ de ea dr̃ Sap.
viiº. Nec cõpaui illi. s. ſapiẽ lapidẽ pre-
cioſũ. ⁊ oĩa q̃ deſiderantꝛ huic non va
lent cõpari. Pecunia ṽo q̃ emitꝛ eſt la-
bor cohibendi ⁊ moderandi ſuas paſ-
ſiões. Nã ut ph̃s dic͛ iiº ethicoꝝ caº iiiº.
virtꝰ ẽ circa bonũ ⁊ difficile. Et Vir-
giliꝰ. Surſũ attollẽ ḡdũ. s. ad ṽtutẽ h̓
opus · hic labor eſt. In t͛tia regione. s
inferni q̃ deſcendẽdo meditatione ad
eã in pñti vita põt emi · eſt venia. i. re-
miſſio pene et͛ne ĩferni uel tp̃alis pur
gatorij cuiꝰ qſqꝫ ẽ debitor ꝓ pctĩs ſuis
Nõ. n. ẽ homo ſup t͛rã q nõ peccet. ait
Salomõ. iii. Reg. viiiº. Nl'la p̃cioſior mar
garita ex illa regiõe põt trahi ⁊ vtilior
s. iſta venia. Multũ. n. meditãdo ĩde
pñt trahi · ut cognitio diũe iuſticie · cõ
paſſio ad illos ⁊ hꝰmodi. Sed pecunia
q̃ emitꝛ iſta merces ⁊ margarita p̃cioſa
eſt pnĩa. Vt. n. dic͛ Leo papa. Venia
non datꝛ niſi correpto. de re. iu. libº viº.
Et pleniꝰ declarat Augꝰ de pnĩa diſ. i.
ingens. Neminem putes d̓ errore ad
ṽitatẽ · de q̊cũqꝫ magno uel pũo vitio
ad ṽtutem trãſire poſſe ſine pnĩa. De
iſta negociatione ſpũalitꝛ intelligitꝛ qd̓
dñs p̃cipit di. Negociamĩ dũ venio
⁊c. Et ſic pꝫ ꝑma ꝯſideratio. Secũ-
da ꝯſideratio dicitꝛ cauſatiõis. s. que ẽ
cauſa ꝙ hoĩes ĩ arte licita ſepe peccẽt?
Et breuitꝛ dicitꝛ eẽ triplex ſiue triplicitꝛ
ꝯtingit ipſos in h̓ peccare negocio. ꝑ
ꝓpt͛ aſtutiã inq̃tũ. s. negociator mũ-
dialis ad lucrũ cõſequẽdũ vtitꝛ nõ ve-
ris vijs ſꝫ ſimulatis ⁊ apparentibꝫ. Vñ
Gregꝰ liº vº. moral. ſup illud Job. xiiº.
Deridetꝛ iuſti ſimplicitas. dic͛ ſic. Sa-
pientia hꝰ mũdi ẽ cor machinatiõibꝫ
tegẽ. ſenſũ ṽbis velare. q̃ falſa ſũt ve-
ra oſtendẽ. que vera ſũt falſa demon-
ſtrare. hec prudentia vſu a iuuenibus
ſcitur · a pueris precio diſcitꝛ. hec ille.

Et.2.ad Cor.4°.dr̄. Abdicam⁹ occulta dedecoris nō ambulātes in aſtutia ſ in manifeſtatiōe ꝟitatis. 2° ꝓpter doli neqtiā. Sicut.n.ad aſtutiā ꝑtinet excogitare nō veras vias ſ ſimulatas ⁊ apparentes ad aliqd̄ bonū uel malū ꝯſequendū· ſic aſſūptio taliū viarum ꝑ locutionē ad dolū ꝑtinet. Quicūqȝ enī excogitāt malū facere aliqd̄· nccē ē ꝙ excogitent aliqs vias doloſas qbꝫ facili⁹ ꝓpoſitū ꝓſequanť· ſm illud ꝓv° 12°. Dolus in corde cogitantiū mala. Talis aūt executio ad decipiēdū p° q̄dē ⁊ p̄ncipalit̄ fit ꝑ ꝟba q̄ p̄cipuū locū tenēt int̄ ſigna qbꝫ hō aliquid alteri ſigt· ut patet ꝑ Aug.lib° d̄ doctrina xp̄iana. Et h̄ deceptio ꝑ ꝟba maxīe inuenit̄ in mercatoribꝫ. Contra q̄s dicit apl's.1.ad Theſſal.4°. Ne qs circūueniat ī negocio frēm ſuū. h̄.n.pctm̄ eſt
3° ꝓpter fraudulentiā que videť pertinere ad illicitā receptionē reꝝ exteriorū. Dicit̄.n.Act.5°. ꝙ Ananias vir qdā cum vxore ſua Saphira vēdidit agrū. ⁊ defraudauit de p̄cio agri. ⁊ ſic fraus ꝑtinet ad opationem ⁊ ad facta. Talis aūt fraus ꝑmaxime viget ī mercatoribꝫ· ſm illud Job.13°. Decipit̄ hō veſtris fraudulētijs. g° ē pctm̄. Et ſic pȝ ſecūda ꝯſideratio. Tertia ꝯſideratio dr̄ piclitationis. Circa quā aduertēdū ē ꝙ ſūt q̄dā negocia ꝑiculoſa q̄ vix pn̄t abſqȝ pctō fieri· ſicut btūs Greg⁹ dic in omel.13. Et notāť a Gratiano de pn̄ia diſ.5.c.negociū. Huiuſmōi āt ſm Durādū nr̄m ⁊ alios doc. ſeptē ſūt. Primū ē cura rei familiaris. Secūdū ē militia. Tertiū ē ꝓcuratio. Quartū ē admīſtratio. Quintū ē aduocatio· qd̄ negociū ſm Hoſti. oībus ē ꝑiculoſius. Sextū eſt ep̄atus officiū quo nihil miſerabili⁹ ⁊ ꝑiculoſius ē ſi ꝑfūctorie.i· negligenť res agať. ut.40. diſ.c.ante h̄ oīa· dr̄. que ꝓp̄e ꝟba ſunt Aug.ad Valeriū. lȝ hec duo vltīa ſub ꝓcuratione ⁊ adminiſtratiōe valeant ꝯp̄hendi. Septimū quoqȝ negocium mercatio ē. De qua Leo papa ſic inqt de pn̄ia diſ.5.c. Qualitas lucri negociantē aut accuſat aut arguit. Quare ē honeſt⁹ queſtus ⁊ turpis. Verūtn̄ penitēti vtili⁹ ē diſpēdia pati q̄ȝ ꝑiculis negociationis aſtringi. qa difficile eſt int̄ vendētis emētiſqȝ cōmertiū non infuenire pctm̄. h̄ ille. Quia lȝ de ſe bona ſit· tn̄ ex aliqua circūſtantia de facili maculatur. Et iō a Criſo. ⁊ pluribꝫ alijs deteſtať. Et ſic pȝ t̄tia cōſideratio ī hac ꝑte. patetqȝ ꝑs ſecūda h⁹ ſmōis.

¶ Pars t̄tia hui⁹ ſmonis. in q̄ ꝓbať triplici via artē mercātie eē deteſtandā.

Tertio igiť in iſto ſermone dico ꝙ deteſtāda ē ars mercantie nō de ſe ſ ex malo ꝯſequēte ⁊ circūſtātijs malis ⁊ iniqs. Quod ꝓbať triplicit̄. p° voce dīna. 2° voce ſcā 3° voce phica. p° deteſtabilis ꝓbať talis mercātia ex circūſtātia deturpata voce dīna. Et h̄ ꝑ plures teſtes. q̄ꝝ
Prim⁹ ē Moyſes ꝑ quem dicit dn̄s Leuit.19°. Nolite facere iniquū aliqd̄ ī iudicio· ī regula· in pondē· in mēſura· in ſtatera. iuſta ⁊ equa ſint pōdera iuſt⁹ modius equuſqȝ ſextarius. Ego dn̄s de⁹ veſter ⁊c.s.p̄cipio vobis. Similit̄ Deut°. 25°.
2° ꝑ Dauid loqť dn̄s di. Verūtn̄ filij hominū mendaces in ſtateris ut decipiāt ipſi de vanitate in idipſū. Nolite ſpare ī iniqtate. ⁊ rapinas nolite ꝯcupiſcē. diuitie ſi affluāt nolite cor appo nē. Semel locut⁹ eſt de⁹. duo h̄ audiui

quia ptãs dei eſt.⁊ tibi dñe mĩa.qa tu
reddes vnicuiq; iuxta opa ſua ⁊c.
3ꝰ ẽ Salomon ꝑ quẽ loqͭ dñs.ꝓ̄.20.
di.Pondꝰ ⁊ pondꝰ menſura ⁊ menſu
ra vtrũq; abhomĩabile eſt apud deũ.
Abhominatio.n.apud dñm põdus ⁊
pondus.Statera doloſa nõ eſt bona.s
ad ſalutẽ aĩe.ꝫ ⁊c.
4ꝰ ẽ Ezechiel ꝑ quẽ loqͭ dñs.22°ca.
di.Principes eiꝰ ĩ medio illiꝰ qͥ lupi
rapiẽtes ꝑdã ad effũdẽdũ ſanguinẽ ⁊
ad ꝑdẽdas aĩas ⁊ auare ſectãtes lucra.
Populi t̃re calũniabant̃ calũnia ⁊ ra-
piebãt violent̃ egenũ ⁊ pauperẽ affli-
gebãt.⁊ aduenã opprimebãt calũnia.
Et effudi ſup eos indignationẽ meã.⁊ ĩ
igne ire mee cõſũpſi eos.Viã eorũ in
caput eoꝝ reddidi ait dñs deus.
5ꝰ eſt Amos ꝑ quẽ dñs 8°ca.ait.Au-
dite hoc q cõteritis pauperẽ ⁊ defice-
re facitꝪ egenos t̃re dicẽtes:Qñ trãſi
bit meſſis.⁊ venũdabimus merces.⁊
apiemꝰ frumentũ ut ĩminuamꝰ men-
ſurã ⁊ augeamꝰ ſiclũ.⁊ ſupponamus
ſtateras doloſas.⁊ poſſideamꝰ ĩ argẽ-
to egenos.⁊ paupes ꝓ calciamẽtis ⁊c.
Iurauit dominus:ſi oblitꝰ fuero vſq;
ad finẽ oĩa opa eoꝝ ⁊c.
6ꝰ ẽ Micheas ꝓpha ꝑ quẽ loqͭ dñs
6°ca.di.Vox dñi ad ciuitatẽ clamat.⁊
ſalus erit timentibꝫ nomẽ eiꝰ.Audite
tribꝫ.Adhuc ignis ĩ domo ĩpĩj thẽſau
ri ĩniqtatꝪ.⁊ mẽſura minor ire plena.
Nũqd iuſtificabo ſtaterã impiã ⁊ põ
dera ſacculi doloſa:ĩ qbꝫ diuites eius
repleti ſunt iniquitate.⁊ habitantes
in ea loqbant̃ mẽdaciũ.⁊ lingua eoꝝ
fraudulenta in ore ipſoꝝ.Et ego cepi
ꝑcutẽre te ꝑditiõe ſup pctĩs tuis.Tu co
medes ⁊ nõ ſaturaberis.apprehendes
⁊ non ſaluabis.Tu ſemĩabis ⁊ nõ me-
tes.tu calcabis oliuã ⁊ nõ vngeris oleo.
⁊ muſtũ ⁊ non bibes vinũ ⁊c.
7ꝰ ẽ xp̃s in euãgelio.de quo dͬ Ioh.
2°.Aſcendit xp̃s ĩlr̃lmã.⁊ ĩuenit ĩ tem
plo vendẽtes ⁊ emẽtes oues ⁊ boues
⁊ colũbas ⁊ nũmularios ſedentes.Et
cũ feciſſet flagellũ d̾ funiculis oẽs eie-
cit de templo.oues quoq; ⁊ boues.⁊
nũmulariorũ effudit es.⁊ mẽſas ſub-
uertit.Et his q columbas vendebãt
dixit.Auferte iſta hinc.⁊ nolite facere
domũ p̃ris mei domũ negociationis.
Sĩle huiꝰ habet̃ Math.21°ca.Et ſic pꝫ
ꝑma vox. 2° idẽ ꝓbat̃ voce ſancta
i.ſcõꝝ.quoꝝ.s
Primꝰ ẽ Iacobꝫ apl̃s ⁊ ſcũs q 4°ca.
ſic ait.Ecce nũc qdẽ dicitis:Craſtino
ibimꝰ in illã ciuitatẽ.⁊ faciemꝰ ibi an-
nũ ⁊ lucrũ faciemꝰ:qui ignoratꝪ quid
ſit vobͥ ĩ craſtinũ.Que.n.ẽ vita vr̃a?
Vapor eſt ad modicũ parens.⁊ dein-
ceps exterminabit̃.⁊ cet̃a multa ibi.
2ꝰ ẽ Petrus q ꝑme.2° ca.ait.Depo-
nẽtes oẽm malitiã ⁊ oẽm dolũ ⁊ ſimu
latiões ⁊ ĩuidias ⁊ oẽs detractiones:
ſicut modo geniti infantes rationabi-
les ſine dolo lac cõcupiſcite ut ĩ eo cre-
ſcatis in ſalutẽ:ſi tñ guſtatis qm̃ dul-
cis ẽ dñs.⁊ alia multa que cã breuita-
tis omitto.
3ꝰ ẽ Iohẽs q Apoc.18°ait.Et nego-
ciatores terre flebũt ⁊ lugebunt:qm̃
vna hora deſtructe ſunt tante diuitie.
Et oĩs gubernator eaꝝ.⁊ clamauerũt
flentes ⁊ lugẽtes oẽs q habebãt naueſ
ĩ mari:qm̃ vna hora deſolate ſũt.
4ꝰ ſcũs ẽ Auguſtinꝰ q ſup illud p̃s.
Qm̃ nõ cognoui negociationẽ ⁊c.ait
ſic.Negociator auidus acqrendi pro
dãno blaſſemat.ꝓ p̃cijs rerũ mẽtitur
⁊ periurat.Sed hec vitia hominis ſũt
non artis.hec ille.Itẽ etiã ſup p̃s.idẽ
ait.Deſiderio tuo locũ facis diabolo.

Ecce enī diabolꝰ ꝓpoſuit lucrū ⁊ īuitauit ad fraudē. lucrū habē nō poteris niſi fraudē feceris. ſ lucrū eſca ē. fraus laqueꝰ. ſic attēde eſcā ut videas parit ⁊ laqueū. qꝛ lucrū habē nō poteris niſi fraudē feceris. fraudē aūt ſi feceris capieris. h̄ ibi ⁊ ceťa multa alia.

5ꝰ ē ſcūs Amb°. q li° 3°. de officiis dicit ſic. Regula iuſticie eſt qꝫ a vero nō declinare virū bonū deceat. nec dāno iniuſto afficē quēq̄. nec aliqd de dolo ānectere rei ſue. In ꝯtractibꝰ. n. vitia eoꝝ q̄ veneūt ꝓdi iubent̄. ac niſi intimauerit venditor q̄uis ī ius emptoris trāſierint: doli actiōe euacuāť. h̄ ille.

6ꝰ ē ſcūs Gregꝰ q 2° libro moraľ. ſuper illud Job. Si expaui ad multitudinē nimiā. ſic dicit. Magna ē ſecuritas cordis nihil habē ꝯcupiſce ſingularis. Nā ſi ad ťrena adipiſcenda cor inhiat. ſecurū tranqllūq̄ eē nullatenus pōt. qꝛ aut nō habita ꝯcupiſcit ut habeat. aut adeptā metuit ne amittat. ⁊ dū in aduerſis ſꝑat ꝓſꝑa. in ꝓſꝑeris formidat aduerſa. Huc illucq̄ quaſi quibuſdā fluctibꝰ voluit̄. ac ꝑ modos varios rerū altnantiū mutabilitate verſať. Si vō ſemel ī appetitiōe ſuꝑne patrie forti ſtabilitate aīus figit̄. minus rerū tpaliū ꝑturbatiōe vſať. h̄ ille.

7ꝰ ē ſcūs Jeroꝰ q in quadā epľa dicit ſic. Vacuꝰ viator ⁊ nudꝰ nō timet latronis inſidias. ſecurus a nocturnis furibꝰ dormit. Paup etiam ſi eū clauſtra nō muniant. Diuitie vō ſiue opes latronis imaginaťr incurſū. ⁊ iugi ſollicitudine ſomnū adimūt. Tu q nunc cūctū gladiū ſollicitꝰ ꝑtimeſcis: ſi vite huiꝰ callē vacuꝰ intrares viator corā latrone cātares. O ꝑclara operum mortaliū btītudo quā cū adeptꝰ fueris ſecurꝰ eē deſiſtis. Heu ꝓmꝰ qꝛ fuit ille auri q pōdera tecti gēmaſq̄ latere volentes ꝑcioſa ꝑicula fodit. h̄ ille. Et ſic pꝫ ſecūda vox. s. ſcōꝝ q̄ deteſtatur nimiā ⁊ prauā ſollicitudinē tēporaliū ⁊ mercātie. 3° qdē ꝓbať voce phoꝝ moraliū. quoꝝ

Primꝰ eſt Tulliꝰ q ī libro de officiis ſic dic. Tollendū ē ī rebꝰ ꝯtrahēdis oē mēdaciū. nō licitatorē venditor: nec q ꝯ ſe licitet̄. emptor apponet. Itē ī 3°. de officiis idē ait. Detrahē aliqd alteri ⁊ hoīem hoīs incōmodo ſuū agē cōmodū. magis ē ꝯ nām q̄ mors. Sicut enī ſi vnūqdq̄ corpis mēbꝝ haberet ſenſū ut putare poſſet ſe valē. ſi ꝓximi mēbri valitudinē detraxiſſet. debilitari ⁊ interire totū corpꝰ neceſſe eēt. Sic vnuſqſq̄ nr̄m ſi ad ſe rapiat cōmoda alioꝝ. detrahatq̄ cui pōt emolumenti ſui grā. ſocietas hoīuꝫ ⁊ coītas euertať nccē ē. Societatis artiſſimū vinculū ē arbitrari magis ꝯ nām eſſe hoīem hoī aliqd detrahē ſui cōmodi cā. q̄ oīa incōmoda ſubire. Vir bonꝰ ⁊ iuſtus nihil cuiq̄ qđ in ſe trāſferat detrahet. h̄ ille orator ꝑnceps.

2ꝰ ē Boetiꝰ q 2° libro de ꝯſolōne ſic dic. O anguſtas inopeſq̄ diuitias q̄s nō hr̄e totas pluribꝰ licet. Et ad quēlibet ſine ceťoꝝ pauptate non veniūt fugare īdigentiā copia q̄rimꝰ. ad hōc nobꝭ ī ꝯriū cedit. quippe pluribꝰ adminiculis opꝰ ē ad tuendā ꝑcioſe ſupellectilis varietatē. verūq̄ illū ē ꝑmulta indigē q ꝑmulta poſſidet.

3ꝰ ē Didimus ad Alexandrū di. Oīa poſſidemꝰ q̄cūq̄ nō capimꝰ. Eſt. n. ferociſſima peſtis cupiditas q̄ ſolet egenos q̄s capit efficē dū finē ingrēdi nō īuenit. ſ h̄ magis cū fuerit locupletata mendicat.

4ꝰ ē Oratius q libro epľaꝝ ſic dicit.

Impiger extremos currit mercator ad indos. Per mare pauperiē fugiēs per ſaxa p ignes. O ciues ciues q̄rēda pecūia pmū ē. virt⁹ p⁹ nūmos. h̄ ille.
5⁹ eſt Marcialis coquus qui ſic dicit. Calliduſ afflata nūmos fur aufert archa. Proſternet patrios īpia flāma lares. Debitor vſurā piter cū ſorte negabit. Nō reddet ſterilis ſemina iacta fruges. Diſpēſatorē fallax ſpoliabit amica. Mercibus obſtructas obruet nuda rates. Extra fortunā ē qcqd donetur amicis. Quas dederis ſolas ſp habebis opes. hec ille.
6⁹ ē Tibulli⁹ q li° 2° ſic ait ad lrām. Quicqd pdeſſe pōt pondus graue dimittis auri. Arua q̄ ſi fundāt pinguia mille boues. Q₂ꝫ dom⁹ pdeſt frigijs innixa colonis. Aurateqꝫ trabes marmoreūqꝫ ſolū. Nō me regna iuuāt nō lydius aurifex ānis. Nec quas terraꝝ ſuſtinet orbis opes. Hec alij cupiunt liceat nihil paupe cultu. Securo vite munere poſſe frui. Somnia fallaci ludūt temeraria nocte. Et pauidas mētes falſa timē iubēt. h̄ ille.
7⁹ ꝛ vltim⁹ ē Juuenalis q li° p̄ ſic ait. Quātū qſqꝫ ſua nūmoꝝ ſuat in archa Tantū h̄ꝫ ꝛ fidei. prima pegrinos obſcena pecūia mores Intulit. Et. ī. Cātabit vacu⁹ corā latrone viator. Pauca licꝫ portes argēti vaſcula puri. Nocte iter agreſſus gladiū tātūqꝫ timeb. Et nocte ad limē trepidabiſ circūdās vmbrā. Magna pata malis cura metuqꝫ maiore ſuant. Miſera eſt magni cuſtodia cēſus. h̄ ille. Et iō ī euāgelio hodierno dicit dn̄s nr̄ Jhus xp̄s. Ambulate dū lucem habetis ut nō tenebre. s. negociationis trene vos ↄphēdāt. Et q ābulat ī tenebris. i. cupiditatibus hui⁹ mūdi neſcit quo vadat. Dū lucē habetis credite in lucē ut filij lucis ſitis ī p̄nti ſeculo p grām ꝛ in futuro p glīam ī ſecula ſeculoꝝ. Amē.

¶ Dominica ī ramis palmarum. d̄ conditionibus mercancie ad hoc q̄ ſit licita. Sermo. 80⁹.

Omne quod eſt in mūdo ꝛc. Jterū vbi ſ. Oīs ars frēs cariſſimi h̄ꝫ certā p̄rogatiuā. Nā p̄rogatiua iudicis eſt veritas. p̄rogatiua theologi eſt defenſio fidei. progatiua militis ē pugnare p iuſticia. p̄rogatiua ſtipēdiarij ē pugnare p defenſione ſtatus dn̄i ſui. progatiua medici ē fideliť mederi. p̄rogatiua mercatoris ē iuſte ꝛ recte negociari p vtilitate publica. Q̄d multi hodiernis tpibꝫ non faciūt. ſ₃ potius p vtilitate priuata ad cōmodū ppriū. nō coēm vtilitatē reſpiciētes. Nā ad negociatores ptinet cōmutatiōibus reꝝ inſiſtē. Ut aūt dicit phs p̄ politicoꝝ. duplex ē reꝝ cōmutatio. Una qdē nālis q̄ſi ꝛ necīa p quam. s. fit cōmutatio rei ad rem uel reꝝ ꝛ denarioꝝ ppť necītatē vite. Et talis cōmutatio nō ꝓprie ptinet ad negociatores uel politicos q habēt puidere uel domui uel ciuitati uel neceſſarijs ad vitā. Alia vō cōmutatiōis ſpecies ē uel denariorū uľ quarūcūqꝫ rerū ad denarios nō ppter res necīas vite. ſ₃ ppter lucrū pncipaliť querendum. Prima cōmutatio laudabilis ē q̄a deſeruit nāli necītati. Secundaria vō iuſte vituperatur. quia q̄tū eſt de ſe deſeruit cupiditati lucri. Propter q d̄ bn̄ dicit Johes. Omne quod ē ī mundo ꝛc. Aduertēdū ē igiť q̄ q̄uis ars

ad ſui vſū victualia uel libros uel veſtes ⁊ huiuſmodi. poſtea nō indigendo his uel alia querēdo empta carius vēdant clerici quia tunc plus valent ꝙ̄ prius· nō peccant clerici uł laici. Similit̄ licet eis eandē mām emē ⁊ inde artificialia facē· honeſta tn̄ q̄ ꝯgruāt ſtatui ſuo· ſicut emē ferrū ⁊ inde facē ligones ⁊ vēdē ⁊ alia h⁹modi excercitia· non tamē ex h̄ dimittēdo eccł'ie officia. ar. diſ. 91. cleric⁹. Et ſic patʒ ſecunda circūſtantia ſiue conditio que facit negociationē illicitā. patetqʒ ps prima huius ſermonis.

¶ Pars ſecūda huius ſermonis. in qua ponūt᷑ due alie circūſtātie que faciūt negociationē illicitā. s. tp̄is ⁊ loci.

SEcundo in iſto ſermone aduertēdum eſt ꝙ etiam negociatio eſt illicita duplici alia ratione. s. tēporis ⁊ loci. p̊ igitur in iſta pte dico ꝙ negociatio eſt mala ratione tēporis. s. feriati. i. diebꝰ feſtiuis Quilibet. n. debʒ talibꝰ diebꝰ abſtinē ab opibus ſeruilibus· iuxta dñi p̄ceptū Exo. 20°. Omne opus ſeruile nō facietꝭ ī eo. Sʒ ꝯputat᷑ int᷑ opa ſeruilia negociari· ut emēdo ea q̄ nō ſūt nccīa victui hūano. Et de h̄ habebit᷑ diffuſius ī tractatu de p̄cepto ſabbati. Per h⁹mōi. n. negociationē violātur feſta ⁊ frequēter dimittūtur diuina officia q̄bus vacandū ē diebus feſtiuis. De conſe. diſ. 3. dicitur. In illa ſancta die s. feſtiua nil aliud agēdū niſi deo vacandū. Dicūt tamē aliquiſꝙ in nundinis negociādo auditis diuinis non quidē cauſa auaritie. i. cōgregādi ad ſuperfluitatē· ſ aliquo fine honeſto. s ad ꝓuidēdum ex lucro nccītati ſue ⁊ familie uel dandū paupibus uel ꝓuidendū bono coītatis de rebus neceſſarijs: poſſent tales excuſari ex quo p̄lati eccleſiarū ſciunt ⁊ tolerāt. Secus ſi ſint ꝓhibite p aliquam excoīcationē ⁊ huiuſmodi. Confirmātur predicta extra de ferijs. c. p̊. vbi ſic dicitur. Oēs dies dñicos a veſpera in veſperā cum oī veneratione decernimus obſeruari ⁊ ab oī illicito ope abſtinē ut mercatū ī eis mīme fiat· neqʒ placitū· neqʒ aliquis ad mortē nec ad penam iudicet᷑ nec ſacramēta niſi ꝓ pace uel alia neceſſitate p̄ſtent᷑. h̄ ibi. Et non ſolū die feſto: ſ diebus q̄dtrageſimalibꝰ ante miſſas ⁊ p̄dicationē mercari non licet nec aliquod opus ſeculare facē. ut de conſe. diſ. 3. c. rogationes. vbi dicitur ꝙ p triduū ſerui ⁊ ancille ab opere relaxent᷑ quo magis plebs vniuerſa cōueniat. h̄ ibi. Minime. n. mirādum ē ſi mercatores hodierno die euntes ad nundinas v̊bum dei miſſas ⁊ officia ſacra dimittant· cū Eccl. 27° ca°. ſcriptū ſit. Qui querit locupletari auertit oculum ſuū. s. a iuſticie via· q̇ð approbaus ſubdit ⁊ ait. ꝙ ſicut ī medio cōpaginis lapidum palus figitur· ſic inter mediū emptionis ⁊ vēditionis anguſtiabitur pctīs. Et ſic patʒ p̄ma circūſtantia ſiue cōditio in iſta parte que facit negociationē illicitam. 2° negociatio ſiue mercantia efficitur illicita rōne ſitus ſiue loci videlicʒ cum fit in loco dīno cultui dedicato. Unde dñs Math. 21°. de templo vendētes ⁊ emētes eiecit. In quo quidē actu feruido zeli dñi noſtri aduertēdum ē ꝙ non tm̄ vēdētes ⁊ emētes in templo eiecit in eo ꝙ vendentibus occaſionē mali p̄ſtabant· cum hoc non facerent in debito loco· ſ vbi orationis ſtudiū

⁊ diuini cultꝰ ꝑturbabāt. Quāta aūt
veneratione ⁊ reuerentia digna ſunt
ſacramēta dei ⁊ loca ſibi dicata ī.c.de-
cet.de imu.eccle. libᵒ 6ᵒ. plenius legi-
tur vbi dr̄.Decet domū dn̄i ſanctitu-
do.Decet ut cuius factus ē in pace lo-
cus eius·cultus ſit debita veneratiōe
pacificus.ſitq; ad eccl'ias hūilis ⁊ de-
uotus ingreſſus·ſit in eis deuota con-
uerſatio·deo grata·īſpiciētibus placi
da.Vn̄.ī.dicit̄.In eccleſia nil inhone-
ſtū·nilq; incongruū fieri debet.Et re-
cte illa loca venerāda ſūt·quibus ali-
quē ī honorē impendē maxīe dei ꝓdi
tio reputat̄.Vn̄ Ber.in quodā ſermo-
ne ſic ait.Oīo ꝓditorem ſe eē nouerit
qcūq; eſt ille q vitia q̄libet in hāc do-
mū conatur inducē.⁊ tēplū dei ſpelū-
cam vult facē demoniorū.Ait.n.mḡr
hiſtoriarū.⁊ Oroſius in cronicis ſuis
ꝙ cū Pōpeius.zz.reges impiales ex-
pugnaſſet ſepeq; in reb⁹ bellicis triū-
phaſſet ad vltimū hieroſolymā veni-
ens tēplum obſedit.confugiētesq; ad
illud ⁊ cepit interemit.⁊ ibidē uel in
ſuis atrijs equos collocauit. ex qbus
dīno iudicio factum ē ut qui an̄ ī oī-
bus victor erat: poſt hoc infelicit̄ vi-
ctus fuit.nec īmerito.In templis nāq;
res ſacre collocantur·ſacramēta mini
ſtrātur·bn̄ficia poſtulātur ⁊ īpetrāt̄.
Et quid plura! Sacra tēpla dīna ma-
ieſtas inhabitat·iux̄ illud p̄s. Deus ī
tēplo ſancto tuo. Vn̄ dei tēplū baſili-
ca dicit̄ a baſaleon qđ ē rex uel īpator
Vn̄ baſilica palatium regis.Sic.n.ec-
cleſiā btūs Ambᵒ. noīat.di.Horrebam
qꝑpe aīo cum armatos ī baſilicam ec-
cleſie occupādam miſſos cognoſcerē.
Que v̂ba.23.q.8.c.cōuenior.Gratia-
nus ānotauit.Sʒ quorſū hec tā longo
repetita ꝑncipio niſi ut intelligamus
mercatiōes ⁊ negocia ſecularia mīme
debere in templis exerceri.Vn̄ ī ante-
dicto.c. decet.infert̄. Ceſſent ī eccl'ijs
⁊ eoꝝ cimiterijs negociationes ⁊ ꝑci-
pue nūdinaꝝ ⁊ fori cuiuſcūq; tumul-
tus.oīs ī eis iudicioꝝ ſeculariū ſtrepi
tus cōquieſcat.Et in.43.diſ.c.in ora-
torio. Gratianus inquit. Iñ oratorio
preter orandi ⁊ pſallēdi cultum peni-
tus nihil agatur·ut huic nomē ⁊ opa
iugiter impēſa cōcordent.hec ille. Et
iterū.16.q.7.c.et hoc.ꝓhibet̄ ꝙ in ſa-
cro loco vbi orationibus vacādum ē
mercatio fieri nō debeat. Et iterū lex
īpialis.C.de ſacroſan.ec.l.nemo.dic.
Nemo apl'oꝝ uel martyꝝ ſedē huma
nis corpibus exiſtimet eſſe conceſſū.
Vn̄ ſcđm vnā lecturam Baldi.ſedes
capitur pro eccl'ia.⁊ humanis corpo-
ribus pro mercatiōibus ſeu negocia-
tiōibus ⁊ contractibus. Et ſic patʒ ſe-
cūda circūſtātia ſiue conditio q̄ mer-
cātia efficitur illicita. Sed qd de vē-
dentibus candelas ī eccl'ia. Dicendū
videtur ꝙ clerici ⁊ religioſi q h̄ faciūt
ꝑncipaliter ad ſatiſfaciendū deuotiōi
fideliū qui ſolēt eas accēdere ī hono-
rem dei·excuſari pn̄t.Si aūt ad cupi-
ditatē ⁊ lucrū ꝑncipaliter·non viden
tur poſſe excuſari a vitio eis prohibi-
to negociationiſ precipue in tali loco.
ſicut nec ſacerdotes veteris teſtamēti
in his q̄ vendebāt in tēplo. Et in his
quatuor caſibus q̄zuis conſulendū ſit
ꝙ lucra facta in huiuſmodi pauperi-
bus erogētur·non tamē videtur hoc
eē de nccitate ſalutis. Et ratio eſt.qa
datio ⁊ acceptio pecunie in huiꝰmodi
de ſe nō eſt ꝓhibita ſed actꝰ negocian
di·non ſimpliciter ſed in tali loco tpe
pſona uel fine.lʒ aliqui cōtrariū dicāt
non tamē īueni aliqđ ius uł doctorē

mercantie d ſe ſit licita: attñ ex circū-
ſtātia ⁊ ꝯditiōe pōt fieri illicita ⁊ ma-
la. ⁊ hoc ī pn̄ti ſermone triplici ratiōe
duplicata apte ꝓbabit᷑.
p° ratiōe finis ⁊ pſone excellētis.
2° ratione tpis ⁊ loci.
3° rōne appciatiōis ⁊ modificatiōis.

¶ Pars prima hui⁹ ſermonis. in qua ꝓ-
batur negociationē eē illicitā ratione
finis ⁊ pſone excellētis.

PRimo igitur in iſto ſermone
ſciēdū ē ꝙ negociatio ē mala
⁊ illicita duplici rōne. s. rati-
one finis. ⁊ rōne pſone excellētis. p°
negociatio ē mala rōne finis. Clarū. n.
eſt ꝙ cuius finis ē malus ⁊ ipſū opus
nccīū eſt eē malū. ſi ḡ finiſ negocian-
di ſit pncipalit᷑ cupiditas que ē radix
oīū maloꝝ. negociatio erit iniq̄. Sꝫ
ꝓ h⁹ declaratiōe ſciendū ſm Tho. ſcda
ſcde. q. 77. arti. 4°. et Alex. d ales. ꝙ tri-
plex cā ſolū requirit licite mercatiōis
q̄ꝝ. Prima dr ꝓpa ſatiſfactio. Idcirco
alicui mercatio licita ē ut ſibi ⁊ fami-
lie ſue ſm cōdecētiā ſtat⁹ ſui ſatiſfacē
poſſit. Qui ḡ multas pecunias hꝫ qbꝫ
vltra ſtatus ſui mēſuram viuē pōt. ⁊
qd ſepe euenit ꝑuatus familia merca-
tiōꝫ exercet. iuſte cauſe opam mīme
tribuit. Secūda quippe cā dicit᷑ pie-
tatis opatio. ut cū qs mercationē ex-
ercet non ad nccītatē ⁊ ſuſtētationē
ꝓpriā ſ ut lucret᷑ ad diſtribuēdū pau
peribꝫ ⁊ ī alias pias cās lucrū īpendē-
dū. Ultima cā dr publice rei auxilia-
tio. s. cum mercatiōi ſe qdam tribuit
ꝓpt rei publice vtilitatem ne. s. nccīe
res ad vitā pr̄ie deſint. ⁊ inde lucꝝ ac-
cipit nō q̄ſi ꝓ fine ſ ꝓ ſui laboris iuſto
ſtipēdio. que etiā t̄tia cā pietatis opa-
tio dici pōt. Nā qñ finis poneret᷑ ī lu-
cro. illicita cā mercationis efficit᷑. Cū
igit᷑ q ſ q̄ꝫ pter has licitas cauſas mer-
cator efficit᷑ ꝓpt. s. ſubam cumulandā
⁊ ꝓpt īprobā diuitiaꝝ cupiditatē ſeu
ꝓpt aliū malū finē. rē illicitā opat᷑ ⁊
mortalit᷑ peccat. Dec. n. oībꝫ ꝓhibita
ſūt ſicut diſ. 47. decretoꝝ. c. oēs. et. c. ſi-
cut pleni⁹ legit᷑. Ex his ḡ luculēt᷑ appa
ret ꝙ hi q negociātur ꝓpt ſeculi vani
tates: aut ſibi ipſi aut filiis aut vxo-
ribꝫ īpēdēdas. piformit᷑ mortalit᷑ pec-
cāt. qa tales expenſe ſine moderamīe
inſatiabiles ſūt abyſſus q̄ requīrūt īſa-
tiabilē lucroꝝ abiſſū. ſicut ꝓpha dic.
Abyſſus abyſſum īuocat. Nec hoc ꝑ-
tereūdū ē ꝙ mercās illicitā cām acci-
pit. etiā ſi nullā fraudē nullū piuriū
nihilq; mali ꝯmittat qd ſ boiꝫ gen⁹
facē ſolet. nihilomin⁹ nō eximit᷑ a cul
pa mortali. pcipue nimis reꝑhendit᷑
mercās quē auaritia dn̄atiue poſſedit
De quo Eccliaſtes 4° ca°. dr. Unus ē
⁊ ſecūdū nō hꝫ. nō filiū nō frēm. ⁊ tñ
laborare non ceſſat in mercantiis. nec
tñ ſatiātur oculi ei⁹ diuitiis nec reco-
gitat di. Cui laboro ⁊ fraudo animā
meā bonis! Sꝫ ⁊ ſ mirabile ē. ꝙ cum
plurimi de talibꝫ īueniāt᷑. null⁹ ē q de
ſ ſibi faciat ꝯſciam. Huiuſcemodi do
lucratio turpe lucꝝ nominat᷑. Un̄ frat᷑
Aluor⁹ nr̄i ordinis ī li° quē edidit de
plāctu eccīe. Uēdē carius q̄ꝫ emē cu-
piditatis cā turpe lucꝝ ē ⁊ gue pctm̄.
Et ſiliſ turpe lucrū noīat᷑ a doctoribꝫ
⁊ iudicat᷑ emē ſine nccītate res tpe q̄
minus valēt ⁊ cōſeruare ut ad tēpus
carioris fori vendātur. Un̄. 14. q. 4. c.
qcūq;. ait ſic Julianus. Quicunq; tpe
meſſis uel vindemie non nccītate ſed
ꝓpt cupiditatē cōpat ānonā uel vinū
conſeruat vſquequo vendat᷑ denariis

q̄tuoꝛ aut ſeptē aut āplius· hoc turpe lucrū dicim⁹.h̄ ibi.Sūmatim ḡ colligēdo cōcludam⁹.ꝙ ſi qs finē vltimū ponat ī lucro intendens ſolū diuitias augē in īmēſū 7 ſibi reſeruare·ī ſtatu dānatiōis ꝑmanet.Et ꝺ h⁹mōi negociatoꝛibꝫ dic btūs Tho.eē intelligendū qꝺ ait Criſo⁹ ſuꝑ Math. Quicūqꝫ rē cōpat ut integrā īmutatāq; vēdendo lucret᷑·ille ē q de tēplo eijcit᷑.Et hr̄ diſ.88.c.qm̄.qꝺ verū ē qn̄ vltimū finē cōſtituit in lucro.tūc.n.ē ex̄ eccleſiā quo ad meritū.Et ſic pꝫ ꝑma conditio mercātie rōne cuius dicit᷑ mala.

z° mercātia ſiue negociatio ē mala rōne pſone excellētis. Quis.n.hodie hac laude dign⁹ erit ut ī veritate dicē poſſit: Auaritie ego nō ſtudeo.q̄ non ſolū laici veꝝ etiā qꝺ dolendū ē.7 ſacerdotes 7 cl̄ici 7 moniales 7 religioſi ītiq̄ſſime capiūt᷑ ut vere illud ſit expſſe īpletū qꝺ Jeremias ꝓphauit 8° ca°. di.A mīoꝛe vſqꝫ ad maioꝛē oēs auaritie ſtudent.Et a ꝓpheta vſqꝫ ad ſacerdotē cūcti faciūt dolū.s.ī negociatiōe. Propꝛea mercatio q̄ ꝺ ſe licita ē ē mala rōne pſone ſpūalis cū.s.aliqbꝫ pſonis ſpālit᷑ aliq̊ iure ꝓhibet᷑.qꝺ fit cūctꝭ clericis 7 religioſis multꝭ.Minime.n. licet clericis 7 eccl̄iaſticꝭ viris mercationi vacare.Proinde.z.Thimotħ.z°. apl̄us ait.Nemo militans deo impli cat ſe negocijs ſecularibꝫ.ex̄ ne cle.ul̄ mo.ꝑ totū. et.88.diſ.c.ep̄s.et.c.negociari.et.c.negociatoꝛē.vbi Jero⁹ ad Nepotianū ait ſic. Negociatoꝛē clericū ex īope diuitē 7 ex ignobili gl̄ioſū quaſi q̄ſdā peſtes fuge.Et Aug⁹ in.c. ſequēti ait.ī.q.noui 7 veterꝭ teſtī.Anteqꝫ.n.qs eccl̄iaſtic⁹ ſit negociari licet. facto iā nō licet.h̄ hn̄t ī dicto.c.foꝛnicari.Sil̄e hr̄.i.q.i.te qdē.zi.q.3.credo.

c.placuit.7.c.Cypꝛian⁹.7.c.et hi qui. Pena aūt clericoꝛū q negocijs ſecularibus ſe īmiſcēt ē ꝙ ſi ſe non coꝛrexerint debent deponi.Vn̄.9i.diſ.c.clericus.dr̄.Qui v̊o ꝓ emēdo aliqd ī nundinis ul̄ in foꝛo deambulāt·ab officio ſuo remoueātur uel degradent᷑.Et ex̄ ne cle.ul̄ mo.c.ſcꝺm.dr̄ ſic.Scꝺm inſtituta ꝑdeceſſoꝝ nr̄oꝝ ſub interminatione anathematis ꝓhibemus ne clerici ul̄ monachi cā lucri negociēt᷑. Si quis aūt oppoſitū huius cōſtitutiōis fecerit deponi debet.ita tn̄ ꝙ religioſi ſtrictius q̄ꝫ ceti puniāt᷑.Vn̄ in.c.ħ nec dr̄.Si quis autē aduerſus hoc venire tēptauerit.qa ꝯ doctrinā apl̄i dicentis.Nemo militās īplicat ſe negocijs ſecularibꝫ.ſecularit᷑ agit: ab eccl̄iaſtico fiat miniſterio alienus. Et.ī.Strictius aūt decernimus puniēdos ſi religioſoꝝ qſqꝫ aliqd ꝑdictoꝝ auſus fuerit attēptare.Et rō ꝑdictoꝝ ē ſcꝺm Tho.ſcꝺa ſcꝺe.q.77.arti.4°. quia clerici abſtinē debent non ſolū a malis ħ ab his q̄ hn̄t ſpēm mali·qꝺ ī negociatione ꝯtingit.7 h̄ tripliciť. ꝑ̊ qa negociatio ē oꝛdinata ad lucrū cui⁹ clerici debēt eē ꝯtēptoꝛes.Vn̄ Jero⁹ ait. Contemnis aurū.ꝯtempſerūt 7 mūdū phi.Quāto ḡ magis debent contēnere clerici 7 religioſi. z° ꝓpt᷑ frequētia negocioꝝ vitia.qa difficulter exuitur negociatoꝛ a pctīs labioꝝ.ut dr̄ Eccꝭ.z6°. Sed cleric⁹ debet ſe multum cauē a pctīs·iuxta illud.Ambulans in via in maculata ⁊c. 3° qa negociatio multū īplicat mētē curis ſecularibus 7 ꝑ ꝯn̄s a ſpūalibus retrahit.Habent.n.frequēter vacare diuinis.Licet tn̄ clericꝭ vti pꝛima cōmutationis ſpecie q̄ oꝛdinat᷑ ad nccītatē vite emēdo ul̄ vendēdo.Et ſi emēdo

ſollēnem hoc expſſe dicentem.s.ꝙ de necītate dandū ſit paupibꝫ tale lucrū Qꝫ aūt pdicetur paupibus dādū cautum ē abſqꝫ alia declaratione eē.s.de necītate uel conſilij honeſtate.Nec oꝫ omnē veritatem apire in pdicatiōibꝫ ꝓpt piculum abutētiū ſentētijs veritatis qui proni ſūt ad cōſcientiam dilatādam.Quinīmo ⁊ interrogationibus ſuper hoc aliqn̄ prudēter alludere.ar. diſ.43.in mādatis. Semp etiam tutior via cōſulēda ſed non impanda.ar. 26.q.7.alligant. Et ſic patet pars ſecunda huius ſermonis.

¶ Pars tertia huiꝰ ſermonis.in qua ponūtur due alie circūſtantie que faciūt negociationē illicitam.

TErtio in iſto ſermone aduertēdum ē ꝙ etiam negociatio fit illicita duplici rōne.s.appciatiōis ⁊ modificationis. p̄ igitur dico ꝙ negociatio redditur illicita ratiōe appciatiōis. Pro quo ſciēdum ē ſm Tho.ſcdā ſcde.q.77.arti.p.ꝙ emptio etiam videtur introducta ꝓ coī vtilitate vtriuſqꝫ dum.s.vnus indiget re alterius.⁊ ecōuerſo.ſicut patꝫ p phm ī p politicoꝝ.qd aūt ꝓ coī vtilitate ītroductū eſt nō debet eē magꝭ vnius qꝫ alteriꝰ.⁊ iō debet inī eos ſm qualitatē cōtractꝰ inſtitui.Quātitas aūt reꝝ q ī vſū hoīuꝫ veniūt mēſurat̄ ſm pciū datū.ad qd eſt īuētū nūmiſma.ut dicit̄ p politicoꝝ.Et iō ſi pciū excedat quātitatē valoris rei uel ecōuerſo res excedat pciū.tollitur iuſticie equalitas. Sed ad pleniorē hoꝝ noticiā qrit̄.An mercātie plꝰ qꝫ valeant poſſint licite vēdi.uel etiā minus emi. Pro cuiꝰ interrogatiōis declaratiōe p̄ notādū ē ex doctrina doc.ſubtilis mgrī Johis ſcoti.ſup diſ.15.qrti libri ſniaꝝ.q.2.ꝙ valor qrūcūqꝫ reꝝ duplicit̄ ſumi pōt.Nā vnꝰ nālis.reliquꝰ vſualꝭ appellat̄. Primꝰ ē ſm bonitatē nāe ī re a dn̄o create. Et h̄ modo herba.mus.formica.ul̄ pulex pluſ qꝫ panis ⁊ auꝝ eſtimat̄.cū illa aīam hēant panis vō ⁊ aurū aīa priuēt̄. 2ꝰ vō q dicit̄ vſualis ī reſpectu ad vſū noſtrū ſumit̄ quāto res vſibꝫ nr̄is magis expediūt tanto amplius valēt.Et h̄ mō illis.s. herbe.muri.formice.ul̄ pulici panē pferimus.Et quia emēdi uel vēdendi actus ad humane vite vſus ordināt̄.iō ī eis valor venaliū reꝝ 2° mō ſumit̄ ⁊ nō p̄. 2° etiā notādū eſt ꝙ hic valor vſualis ī re venali triplicit̄ cōſiderari pōt. p̄ reſpectu vtuoſitatis qn̄.s.res venalis vtuoſior eſt ⁊ efficacior nr̄is vtilitatibꝫ.Et h̄ modo bonꝰ panis triticeus plꝰ valet ad vſū noſtrū qꝫ ordeaceus.⁊ fortis equꝰ ad vecturā ⁊ ad bellū plus valet qꝫ aſinꝰ uel roncinꝰ. 2° reſpectu raritatis qn̄ s.res venales ex raritate ⁊ īueniendi difficultate magis nobis nccīe ſunt ꝓ quāto.s.ex eaꝝ penuria maiorē ipſarū īdigētiā ⁊ minorē facultatē hn̄di habemꝰ.Vn̄ Jero.Oē rarū caꝝ.diſ.82 legimꝰ.Et ſm h̄ plus valet bladū tēpore famis ⁊ cariſtie qꝫ tēpore q multū abūdat apud oēs.Sic quatuor elementa vilioris pcij apud nos eſtimāt̄ ꝓpt eoꝝ copiam qꝫ aurū uel balſamū quis illa de ſe ſint magꝭ nccīa magiſqꝫ vite nr̄e vtilia. 3° rōne cōplacibilitatis qn̄.s.res venalis ē magis cōplacibilis volūtati nr̄e.ſicut appciat̄ equꝰ ab armigero.⁊ argētū a muliere. 3° adhuc notandum ꝙ penſatio valoris vſualiū reꝝ vix aut nūqꝫ a nobis fieri

pōt niſi p coniectural ē 7 ꝓbabilē opi-
nionē.7 ħ nō pūctalit̄ 7 īdiuiſibili ra
tiōe aut mēſura ī plus 7 minus. ſ ſub
aliqua latitudine ꝯpetēti. His p̄miſ-
ſis ad q̄ſitū tn̄ dr̄ ꝙ res ſaluo meliori
iudicio nō plus pn̄t licite vēdi uł emi
q̄ʒ valeāt earū p̄ſato valore ad vſum
noſtꝝ.7 ad ꝓbabile eſtimationis hu-
mane iudiciū. Mēſurato etiā valore
rei in limites latitudinis cōpetētis.q̄
quidem latitudo iure cōſuetudine 7
diſcretione īnoteſcē pōt. p̊ inquā iu-
re ſic īnoteſcē pōt.qa ſi p̄ciū quo ven-
ditur res excedat medietatē iuſti p̄cij
ſeu p̄ciū quo emit̄ deficiat a medieta-
te iuſti p̄cij.puta res valet decē flore-
nos.emptor aūt emit ꝓ quatuor cum
dimidio.7 iſte cōtract⁹ ſm iura ē nul
lus.ex̄ de emp.7 ven.c.cū dilecti.p iu-
dicē irritādū uł facē ſupplē defectum
cōmiſſum. Veꝝ etiā ſi eēt minor exceſ-
ſus q̄ʒ medietas iuſti p̄cij ſi ſit notabił
vtiqʒ ſm Tho.ſcd̄a ſcd̄e.q.77.et Sco-
tū ī 4°. diſ.15.eſt ibi īiuſticia 7 p ꝯn̄s
peccatū mortale 7 reſtitutio facienda
q̄ʒtuʒ ad eū p quē fit deceptio.aduer-
tenter ī p̄cio multū exceſſiuo uł defe-
ctiuo.Et licʒ lex ciuilis dicat ꝙ cōtra-
hētes ſe īuicē decipe pn̄t.tn̄ eccl̄ia in
cōtractib⁹ dolū facē non pmittit.Lex
n.ciuilis ut ſcūs Tho.dicit ꝓplis data
eſt in quo ſūt multi a v̂itate deficien-
tes.7 ea ſolū ꝓhibet q̄ humanū modū
viuēdi deſtruē cognoſcunt̄.Et iō dū-
taxat magnos exceſſus punit.ut cum
qs decepit vltra dimidiū.punit⁹ eſt.
Lex āt diūa q̄ nō mō ꝓplis ſ oīb⁹ v̂tu-
oſis nihil īpunitū relinqt qđ ſit v̂tuti
ꝯtriū.Hinc ē ꝙ ſcd̄m diūā legē illicitū
reputat̄ ſi emēdo uł vendēdo equali-
tas nō ſuat̄ licʒ pua additio uel dimi-
nutio p̄cij equalitatē iuſticie tollē nō

videat̄.Et de ħ ī decret.10.q.2.c.hoc
ius.pleni⁹ hr̄.Glo.n.ibi dicē videt̄ ꝙ
ſi in vēditiōe pl⁹ q̄ʒ res valeat offera-
tur.illud eccl̄ia recipe nō dʒ.Inſup in
his notandū ē ꝙ ſi res min⁹ iuſti p̄cij
pte dimidia cōpat̄.ē ī ptāte emptoꝝ
iuſtū ſupplē p̄ciū uł a cōtractu recedē
ut patʒ p dictū.c.cū dilecti. 2° quoqʒ
ipſa latitudo p̄cij ſm Scotū pōt īno-
teſcē cōſuetudine.cui conſuetudini a
legibus aliqd de rigore dimittitur ut
cōtrahētes ex cōſuetudine valoris re-
rū mutuo ſibi remittē poſſint.ſi tamē
enormit̄ cōſuetudo nō deficit a iuſti-
cia. 3° etiam mō pʒ diſcretiōe.Dictat
n.diſcretio ꝙ cū res ī ſe valēs decē ha-
bēti ē cara etiam ut duodecim. vti 7
btūs Tho.ſcd̄a ſcd̄e.q.77.dicit.ꝙ vē-
dere rē plus q̄ʒ valeat ē īiuſtū niſi ce-
deret in detrimentū venditoris vēdē
s.quantū valet.puta qa multū ei eſt
vtilis uł nccīa illa res.tūc.n.vēdē pl⁹
q̄ʒ res valeat ī ſe ipſa vēditor poterit.
Sʒ q̄ʒuis emptor multū iuuet̄ ipſa re
quā vult emē ſi vēditor ipſe inde nō
dānificet̄ ex carētia ipſi⁹ rei.nō ꝓptea
pōt plus vēdē rē q̄ʒ valeat ī ſe.qa vti-
litas q̄ ſupuenit emptori nō ē ex con-
ditione vendentis nec ex cōditiōe rei
in ſe.ſ ex ꝯditiōe emētis.Vn̄ nō debʒ
vendē illi qđ nō eſt ſuū.Idē Scotus
in 4°. diſ.15.Si tn̄ ſua liberalitate em-
ptor vult aliqd pl⁹ dare q̄ʒ valeat res
qa inde multū iuuat̄.pōt recipi.ar.3.
q.2.ſicut ep̄m. Sūmatim g̊ p̄dicta
colligēdo aduertendū ꝙ tripliciť pōt
fieri exceſſus in p̄cio reꝝ venaliū. p̊
qdē vltra dimidiā iuſti p̄cij ut dictū
eſt ſcd̄m iura. Nec obſtat ſi dicat̄ ꝙ
ꝙ vnuſqſqʒ ī re ſua ē moderator 7 iu-
dex ſm iura.g̊ ī re mea poſſū īponere
p̄ciū qđ volo.nec aliqs pōt me cogere

ad pretaxandum p̄ciū. ſicut nec etiā
ad vendendū. Sicut nec etiā emptor
cogit̄ ad emēdū niſi p̄cio ſibi bn̄pla-
cito. Sicut igitur cōtractus emptiōis
⁊ vēditiōis ē mere volūtari⁹· ſic etiā
taxatio p̄cij venaliū rez debet eſſe vo
lūtaria ſcd̄m volūtatē emētis ⁊ vēdē-
tis· iux̄ illud puerbiū legale. Res tātū
valet quātū vēdi pōt. l. p̄cia. ff. ad. l.
falci. Rn̄detur. n. ad hoc q̄ licȝ d̄ iure
nō cogat rem meā vēdere· cogor tn̄ ī
actu ⁊ cōtractu vēdēdi formā ⁊ regu
lam iuris ⁊ iuſticie ſeruare. Proinde
ſcd̄m Hoſti. q̄uis nō poſſit quis cogi
ab īitio rem ſuā vēdē uel alienare de
iure. ut patȝ de cōtrahē. emp. l. dudū.
Si tn̄ expoſuit rem venalē ⁊ p̄ciū offe
rat̄· ſi p iuſto p̄cio vendē nō vult· co-
gi pōt per iudicē q̄ iuſto p̄cio vēdat
ff. de offi. p̄fec. vr. l. vnica Et cū dicit̄
Res tātū valet quātū vēdi pōt. Intel
ligit̄ de iure nō de facto ſm̄ eſtimatio-
nē cōem. ſm̄ Anto. de Bu. 2° exceſſ⁹
pōt eē in contractu h⁹modi qn̄ vtiqȝ
notabilis ē non tamē ptingēs ad me-
dietatē iuſti p̄cij. ⁊ tūc aliq dicūt lici-
tū eē nec teneri ad reſtitutiōȝ. qa iura
hoc pmittūt. ut in dicto. c. cum dilecti
de empti. ⁊ vendi. Quā opinionē ſeq
videtur Durandus in ſūma ſua. Sed
hāc opinionē tanq̄ȝ erroneā ⁊ piculo-
ſam ſaluti aīarū reprobāt btūs Tho.
ſcd̄a ſcd̄e. q. 77. et Scotus. ī 4°. diſ. 15.
di. q̄ tal̄ ſciēt decipiens īiuſticiā facit.
⁊ p ɔn̄s mortalit̄ peccat. ⁊ tenetur ad
reſtitutionē eius in quo decipit ut di-
ctum ē s̄. Si aūt ignorāter ⁊ ex errore
s. eſtimās tantū valē ⁊ h⁹modi. tunc
non peccat. ſ; cū aduertit errorē· tene-
tur ad ſatiſfactionē dāni leſo ul̄ dece-
pto. al̄ tūc peccaret ſi non diſponeret
ſe ad emendā. Ad rationē aūt indu-
ctam de lege. rn̄ſū ē s̄. ſm̄ Tho. qn̄ di-
ctū ē de differētia legis impialis ⁊ leḡ
dīnalis. Punit. n. lex humana ea que
punire pōt abſqȝ maiori ſcādalo. al̄ illa
tolerat. ut. i. q. 7. quotiēs. 23. q. 4. ipſa
pietas. diſ. 50. ut cōſtitueret̄. Tolerat
aūt non qa licita· ſ; illa pmittit inq̄ȝtū
nō punit ea. Et h̄ mō puniēdo ſeque-
rētur maiora mala. Sȝ lex diuina que
datur oībus nihil dimittit īpunitum
in hac vita ul̄ alia q̄d ſit v̄tuti ɔtrariū
Vn̄ ſcd̄m diuinā legē illicitum repu-
tatur ſi in cōtractibus equalitas non
ſeruet̄· q̄d fit plus vēdēdo rem q̄ȝ va-
leat ul̄ minus emēdo· cum fit p̄cipue
notabilis exceſſus. In hoc concor. Io.
cal. et Io. de lig. ⁊ plures alij canoniſte
di. illā decretalē hr̄e locū iure fori nō
iure poli. Et h̄ ad vitanda multa liti-
gia que de leui quotidie poſſent fieri.
Nec obſtat p̄dictis ſi dicat̄. Scd̄m or
dinē iuris ⁊ iuſticie ⁊ caritatis cōe bo-
nū p̄ferri debet ipſi priuato. ſ; coī ſa-
luti hoīuȝ poſt lapſū expedit q̄ talis
taxatio p̄cij venaliū rez nō ſit pūcta-
lis· nec ſcd̄m abſolutum valorē rez ſ;
potius ex coī conſenſu vtriuſqȝ ptis. s.
vendētiū ⁊ ementiū libere p̄taxetur.
Rn̄det̄ ad hoc q̄ ſi cōſenſus vtriuſqȝ
ptis in tale p̄ciū ul̄ taxationē nō poſ-
ſit cenſeri inuolūtarius ratione igno-
rātie ⁊ īperitie· aut rōne leuitatis mē
tis aperte ul̄ p̄ſūpte. aut ratiōe cuiuſ-
cūqȝ magne egeſtatis ſeu rōne alicui⁹
magne ncc̄itatis ad hoc compellentis
quodāmodo. tūc ratio p̄dicta bn̄ pce
dit. verūqȝ tūc concludit· al̄ non. Licȝ
n. eſtimatio nr̄a rez in taxando p̄ciū
ſeu valorē rei nō ſit pūctalis· nihilo-
min⁹ pōt ⁊ dȝ illud ſub cōgruis limi-
tib⁹ mēſurari· al̄ excedēt cōgruā ⁊ p-
babilē mēſurā ratiōis. 3° exceſſus fit

qn̄ in huiuſmodi cōtractibus pua ſit dānificatio· ut qa paulo plus vēditur uł paulo min⁹ emitur iuſto p̄zecio. Et tunc q̄ꝫuis qdā dicant indiſtincte nō cōmitti pctm̄ nec teneri ad reſtitutionē. verius tn̄ videtur dicēdū ꝙ quia latitudo illa debet eē cōpetēs. ⁊ ſic hꝫ limites· q tamē difficulť sciri poſſūt: Jō ſi qs in emēdo uł vēdēdo excedat aliquātulū limites nō agēs cōtra iuſticiā. qa. s. credit illud eē ſatis iuſtū pciū: ⁊ ſi rigidū· non peccat nec teneť ad reſtitutionē q̄ꝫuis aliquātulū excedat limites iuſti pcij. Et tūc habet locum quod illi dicunt. s. omnē contractū cōcomitari aliquā donationē: ⁊ ſibi īuicē ptes remittē modicū plus uł minus iuſto p̄cio. Sꝫ ſi quis cōtra cōſciētiā vēdat plus uł min⁹ iuſto p̄cio ī. credēs excedē ſupmū gradū latitudinis p̄zecij: ⁊ ſi in modico· nō pōt excuſari a pctō ſaltē veniali· cum oīs deceptio ⁊ fraus ſit pctm̄. ⁊ etiam tenetur ad ſatiſſactionem. Sꝫ ex quo tales minutie ſūt īnumere: ⁊ pax etiā inde leditur ꝓximus· debet illud ſic īiuſte acqſitū paupibus erogari. Declarant̄ p̄dicta p Geraldum ordinis heremitaꝝ: ⁊ Jo. d̄ ripoľ. Qꝫ ſi fiat diminutio uel exceſſus iuſti p̄cij ī modico in contractibꝫ non ē ncc̄ē reſtitutionē fieri. Ad quod ꝓbandū inducūt triplicem rationē. p̄ quidē rōne pacis ⁊ ſaluationis. Qd̄. n. ex conſenſu ⁊ ſtatu coī ⁊ ꝓ coī oīuꝫ vtilitate procedit eo ipſo obtinet equitatē ⁊ robur iuris cois. ß cōis conſenſus ac recta ⁊ diſcreta conſuetudo vult ꝙ nō oīs exceſſus in talibꝫ reſtitui ſit ncc̄ē. Et h̄ iō qa expedit tpali paci. qa al' infinite q̄trimonie ⁊ litigia ex h̄ orirētur. Sp̄uali etiā ſaluti hoc expedit. s. coītatis ⁊ ptiū ei⁹.

qa cum difficilimū ſit ab h⁹modi cōtractibus ⁊ exceſſibus ſe totaliť depurare: ⁊ maxime in hoībus īpfectis inhiantibus lucris ex qbus ⁊ in quibus maior ps hoīuꝫ coītatis cōſiſtit· piculoſiſſimū oībus eēt hui⁹modi exceſſū ſibi vēdicare. ⁊ retinē non licēt. 2° hoc idē ꝓbatur rōne mutue cōcordatiōis. Propria nāqꝫ forma ⁊ ratio cōmutatiui ɔ̄ct⁹ ex vtriuſqꝫ parť libero ac pleno ɔſenſu īchoať ⁊ rectificať· ita ꝙ emptor vult ſibi rē emptā potius q̄ꝫ preciū ei⁹: ⁊ venditor eɔ̈. Vterqꝫ etiā ex pleno conſenſu a ſe alienare intendit plenū dn̄iuꝫ ⁊ ꝓpriū rei ſue illud in aliū totaliť trāſferēdo. Et ſi in aliq̊ p̄ter intētionē ⁊ ꝓpriā eſtimationem defraudať citra tamē exceſſum enormē lege diuina uel humana ꝓhibitū vult nihilominus cōtractū initū ratum ⁊ firmū eē ac ſi legi tali libere ⁊ exp̄ſſe renūciaret. 3° hoc probatur ratione humane eſtimationis q̄ qdē īcerta ē. At mere iuſta p̄cia p̄taxando ⁊ ad p̄ciſe diſcernēdū exceſſus uł defectus iuſti p̄cij. propť quodlibꝫ p̄ciū lꝫ ī aliquo minuať uł excedat· nihilominus nulli ꝓprio uł coī iudicio cēſetur aut cēſeri debet ꝓ enormi. nec ſic reſpectu iudicij noſtri recedit a moderātia iuſti p̄cij ſub cōpetēti latitudine mēſurādi· ut patꝫ ex p̄dictis. Et ſic patꝫ p̄ma in iſta pte circūſtantia q̄ facit negociationē illicitam. 2° mercantia efficitur illicita ratiōe modificationis ſiue cois dānificatiōis. Pro cui⁹ intelligētia notandū ē ſcd̄m doc. ſubtilē ſup 4° ſn̄iaꝝ. diſ. 15. q. 2. ꝙ tria ſūt hoīuꝫ gnā q cū vtilitate rei publice cōmode in mercatiōibus excerceāť.

Primi ſunt merciū appoꝛtitores de vna patria illis abūdāte ad patriā cui

ille merces nccīe ſunt. Secundi ſunt
merciū ꝯſeruatores q illaꝝ nō modi-
cā quātitatē emūt ut venales ab em-
ptoribꝫ ocꝰ īueniāt. Nēpe mercātias
de lōginq̊ portātes nō ſine illorū ma-
gno diſcrimine illas ſemꝑ vendē poſ-
ſent. Tertij ſunt merciū īmutatores
ſeu melioratores. Qui v̊o labore ⁊ in-
duſtria illas meliorāt valde de lana. ſ.
faciēdo pānū· de corio ſcarpas· de ce-
ra cādelas. q oēs videlꝫ ꝑmi ſecūdi ⁊
t̃tij vtiles rei publice ꝑmaxime ſūt. ⁊
oēs lucrū inde licite hr̃e poſſunt· dū-
modo nullus actꝰ eoꝝ rei publice cō-
trarius ſit· nec īmoderatū lucrū cōpē-
ſata arte ⁊ induſtria atq̃ cōpēſato la-
bore recipient. Oēs igit̃ ꝓter iſtos tre
negociatoreſ non ſolū ꝑnitioſi ſūt ſed
deo ⁊ hoībus odioſi faciētes cōtractꝰ
ꝑnitioſiſſimos· quos vulgari ſermōe
ſtochos alicubi nominānt. qa multos
impia crudelitate trāſfigunt. Alicubi
v̊o ſtramaços· eo ꝙ retrorſum faciūt.
Alicubi v̊o biſtractos noīant. qa bis
alioꝝ deuorando ſubſtātias īiuſte ad
ſe oīa trahūt. A qbuſdam etiā cōtra-
ctus iſti baratarīa nominānt. eo ꝙ mo-
do baratarie alioꝝ bona cōſūmūt. niſi
forte hͤ noīa demonioꝝ ſunt a quibus
huiuſcemodi īuēti credūtur cōtractꝰ.
Nam ex̄ de v̊bo. ſig. c. intelligētia. dr̄.
Intelligentia v̊boꝝ ex cauſis eſt aſſu-
mēda dicēdi. qa non ſermoni res ſed
rei eſt ſermo ſubiectꝰ. Qm̄ aūt huiꝰ-
modi ſathane filij rei publice cōtrarij
ſūt, quis explicare valeret? Hi ſūt de
qbus Criſoꝰ loq̄bat̃. di. Eijciebat Ihe-
ſus oēs vēdētes ⁊ emētes in tēplo. per
qđ xp̄us deſignauit ꝙ mercator nūq̃
pōt deo placē. Et iō nullus xp̄ianꝰ de-
bet eē mercator. Qui aūt huiuſmodi
ſūt ſcđm Criſo. ⁊ Scotum expelli atq̃
exterminati deberēt ⁊ in exiliū dari· cū
duo uel tres· ciuitates ſepius deſtruāt
⁊ corrūpant. Alij quoq̃ in corruptelis
ꝑ̄dictis cōtaminati mercātes excuſa-
ri minime pn̄t. nec etiam illi q antedi-
ctis malitijs ꝑ prudētia ſtatuta negli-
gūt obuiare. qa dant huiuſmodi occa
ſionē· iux̄ illud de īiur. ⁊ dam. da. c. ſi
culpa. Qui occaſionē dāni dat· dānū
dediſſe videt̃. Idcirco rogemꝰ omni-
potētē deū ut cōcedat nobis ſic ꝑ iſta
trāſire tꝑalia ut non amittamus etna
illa incorruptibilia nobis ī celis ꝑ̄pa-
ta in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Dn̄ica eadem infra diē. đ fraudulen-
tijs ⁊ deceptionibus que fiūt in mer-
cantijs Sermo. 81ꝰ.

OMne quod
eſt in mundo ⁊c̄. Iteꝝ vbi
ſ̄. Determinatis fratres ca
riſſimi in ꝑ̄cedēti ſermōe
cōditionibus mercantie quibus red-
ditur illicita: nūc tractādū ē de frau-
dulētijs ⁊ deceptionibus que vtiq̃ in
ipſa ꝑpetrantur. Ad cuius rei euidē-
tiā mouetur vnū dubiū. An. ſ. liceat
aliqua lege in emēdo ⁊ vēdēdo deci-
pere ꝓximū. Ad qđ breuit̃ rn̄detur
ꝙ nō. Nā ut in diſ. i. decreti a Gratia-
no notatur. Ab origine mūdi vſq̃ ad
hanc etatē trina lege humanū genus
gubernatū eſt. nature. ſ. ſcripture ⁊
gratie. ꝑ̊ quidem lege nature non li-
cet. Cuis. n. an̄ lapſū ꝑmi parentis in
ſtatu. ſ. īnocētie oīa oībus coīa erant
ut habetur. z. q. i. c. dilectiſſimis. vbi
Clemēs papa ait. Coīs vſus oīuꝫ que
ſunt in hoc mūdo oībus hoībus eſſe
debuit. qa ſcđm doc. ſubtilis ſnīam in

4°. diſ.13.q.2.vſus rerꝫ ſcd̾m rectam
rationē ſic hoīb9 cōpetere debet ſicut
ad pacificā cōuerſationē ⁊ neccīam ſu-
ſtētationē cōgruē necc̄ ē. In ſtatu aūt
īnocentie coīs vſus ſine diſtinctione
dominiorū ad vtrūqꝫ iſtorū amplius
valuiſſet. qa nullus tūc accepiſſet qd̓
alij neceſſariū extitiſſet. Tn̄ ut idē ſū-
mus pōtifex in eo.c.intulit. Per iniq-
tatē.i.ꝑ cupiditatē ſm̄ glo. que natu-
rali equitati contraria eſt. hoc aliꝰ di-
xit eſſe ſuū. alius illud. Et ſic int̄ mor-
tales facta ē diuiſio que iure ꝓbata ē.
Cuius rō patebit in ſermone ſequēti
in ꝓ̄ncipio. Ex quibus liquet ꝙ lege
nature non liceat emēdo ⁊ vēdendo
decipe ꝓximū. 2° ꝑterea nō licet le-
ge ſcripture. Hinc Leuit. 19° ca°. dn̄s
dicit. Nō decipiet vnuſquiſqꝫ ꝓximū
ſuū. Ultimo non licet lege gratie. cū
dn̄s Math. 22° ca°. dicat. Diliges ꝓxi-
mū tuū ſicut teipſū. Et Paulꝰ ad Ro.
13° ca°. ſcribat. Qui diligit ꝓximū legē
impleuit. Et iterꝫ. i. ad Theſſal. 4° ca°.
dicat. Ne quis ſupgrediatur neqꝫ cir-
cūueniat in negocio fratrem ſuū. hec
ille. Quobrem ex ſn̄ia doc. ſubtilis vbi
ſ. habetur ꝙ ſaltē tria requirūtur ad
hoc ut nō ſit aliqua circūuentio ī em-
ptione ⁊ venditione. p° ut non ſit er-
ror in ſubſtātia ut. s. detur auricalcū
ꝓ auro. nec vinū limphatū ꝓ vino pu
ro. 2° ut non ſit error in quātitate ſi-
ue res mēſuretur ꝑ pōdus ſiue ꝑ aliū
modum. 3° ut nō ſit error in qualita-
te. ut. s. nō detur res corrupta ꝓ ſana.
Sed ut clariꝰ intelligatur ⁊ plenius
res hic habeatur de varijs fraudulē-
tijs ⁊ deceptionibus quas auari mer-
catores ⁊ artiſte in emēdo ⁊ vēdēdo
ſepius opantur: ī iſto ſermone ⁊ etiā
in ſequēti tractabimus. ⁊ in ꝑn̄tiarū
tres cōſiderationes faciemus. quarꝫ
Prima erit de fraudulentia malitioſe
circūuētiōis ⁊ ſimulate occultatiōis
Secunda erit de fraudulētia menda-
cij ⁊ piuratiōnis.
Tertia erit de fraudulētia dānoſe cor-
ruptiōis ⁊ falſe ponderatiōis.

¶ Pars ꝑma huius ſermōis. in qua tra-
ctat̄ de fraudulentia circūuētionis ⁊
occultationis.

PRimo igitur in iſto ſermone
dicemus de fraudulētia ma-
litioſe circūuētionis ⁊ occul-
tationis. Sūt. n. qui mercātur ī tanta
malitia ut ſemꝑ ī emēdo ⁊ vendēdo
querant ꝓximū circūuenire. Etenim
ſepe de apothecis maxime ſimplicib9
hoībus inſidiātur ſicut īſidiatur ara-
nea muſcis de foramine muri. Un̄ ⁊
cariꝰ vēdūt trāſeūtib9 q̄ꝫ mercatorib9
viris diſcretis atqꝫ māſuetis. atqꝫ plus
ruſticis ⁊ ignaris q̄ꝫ ciuib9 ⁊ expt̄. plꝰ
ſimplicib9 q̄ꝫ aſtutis. Cōtra quos ī.c.
placuit. de emp. ⁊ ven. ſacrū cōſilium
ſtatuit. di. Preſbyteri moneāt plebes
ſuas ut hoſpitales ſint. atqꝫ nō carius
trāſeūtib9 vendāt q̄ꝫ ī mercato vendē
poſſent. Et ſcd̾m Ber. gloſatorē ſuper
hoc.c. placuit. ꝑ excoīcationē cōpelli
ꝑn̄t. qd̓ verū ē ſm̄ Inno. ſi h̓ notoriū
eēt ⁊ moniti emēdare ſe penitꝰ nollēt.
Inde ſeq̄t ſm̄ Ricar. nr̄m ꝙ ſit mor-
tale pctm̄. qa nō niſi ꝓ mortali culpa
tāta pena ꝗuis īponit. Hinc Jo. ut. 43.
diſ.c. ſi qs deſpicit. §. Hīc Jo. quēdam
diocreꝑem excoīcauit qui nec paupe-
res recipiebat. ſꝫ recipientes de eccl̄ia
ejiciebat. Unde de quolibet iſtorꝫ de-
fraudatꝰ illud Oſee. xi° ca°. dicit. Cir-
cūdedit me in negociatione effraim.
qui creſcens interꝑretatur. ⁊ ſiḡt impiū

peccatorē mercatorē qui circūuētiōe
malitioſa ī diuitijs creſcit. Sȝ ipſis de
diuitijs euenit quod p Micheā ṗ ca°.
ſcribit᷑. De mercede meretricis. i. aua-
ritie ⁊ rapine uł uſure congregata ſūt
⁊ uſqȝ ad mercedē meretricꝫ cōuertē-
tur. Itē huiuſmodi ſūt etiam qui diſ-
famant aliorū merces ut ſuas carius
vēdant. quod quidē pnitioſum ē mē-
daciū ac mortale. qa eſt ī 2° gnē men-
daciorū que Aug⁹ in lib° de mēdacio
ponit. Vn̄ ipſe ait. Nō mētiaris in 2°
gnē mēdacij. quia nulli faciēda ē īiu-
ria. et. 32. q. 2. c. primū. h̄ Gratian⁹ an
notauit. Et etiam de illato dāno ſatiſ-
facē obligantur. quia in. c. ſi culpa. de
īiurꝫ ⁊ dam. da. dicitur. Qui occaſiōeȝ
dāni dat ⁊c. Pretea huiuſmodi ſūt
etiam pleriqȝ qui tam aſtute v̂ba ſua
cōponūt qꝫ ad plures etiam cōtrarios
ſenſus qn̄qȝ applicari pn̄t. Huiuſmo-
di etiam experiētia teſte nō tm̄ coram
deo verꝫ etiam corā hoībꝫ odibiles fi-
unt. Vn̄ Eccꝫ. 37° ca°. ſcribitur. Qui ſo-
phiſtice loquit᷑ odibilis ē. Sic pleriqȝ
ꝓſonete uł ſenſales mercatorū faciūt
qui ꝓpt᷑ lucrū cōtra iuſticiā vtriqȝ pti
s. emētiū ⁊ vēdētiū placē cōcupiſcē-
tes. qn̄qȝ emētem. qn̄qȝ vēdētē. aliqn̄
vtrūqȝ decipe nō veret᷑. vti de quodā
ſenſali dr̄. q ut emētibꝫ ⁊ vēdētibus
uel ſaltē illorū vni mēdacit᷑ ſe reddēt
gtū ꝓ firmādo pcio int᷑ eos pſonalit᷑
aſtans. clam ictu oculi uł actu pedis
vēdēti ⁊ emēti parit᷑ īnuebat ut con-
tractus emptiōis ⁊ vēditiōis oīo cō-
cludēt᷑. tandē expedito negocio ſi alt᷑
eorū de cara emptione uel de vili em-
ptiōe lamētabat᷑. tn̄dē ſolebat. Pro-
pterea clam īnuebam tibi ⁊c. Sūt ⁊
alij qui malitioſe circūueniēdo qꝫuis
honeſto modo faciāt. alios dānificāt.

Et licȝ h̄ pluribꝫ exēplis poſſit oſtēdi
tamē vnū famoſiſſimū nō omittam.
Accidit. n. ſemel cauponi cuidā qꝺ ſi-
ne riſu vix narrari pōt q corā hoſpiti-
bus fingēs ſe ſollicite miniſtrare vi-
nū quod erat in vaſe iam vēditum ut
edētes hoſpites aliud emerēt. maliti-
oſe fūdebat. Et hoc fingēs etiā caſua-
lit᷑ factū. ⁊ talē fortuitā vini effuſiōeȝ
futurā abundantiā figurare alte poſt
effuſionē vini clamabat. abundantia
abūdātia. abūdantia. Cui⁹ cōmerciū
cum qdam hoſpes intellexiſſet caupo-
ne in alijs occupato e vegete extracta
canella totū vinū qꝺ intus erat effu-
dit. Cūqȝ caupo a ceterꝫ hoſpitibꝫ que-
reret quis hoc egiſſet. rn̄dit q effude-
rat vinū. abūdantia. abūdantia. De-
niqȝ accuſat⁹ a caupone: cum officiali
ei⁹ fraudulentiā apiret. non ſine cau-
ponis maximo rubore euaſit. Sūt ⁊
alij q quoſdam bone fidei poſſeſſores
ſub ſpē amicitie decipiunt ut macella-
tores qn̄qȝ faciūt. Nā ⁊ carnes peco-
ris intus in domo retinebūt. foris v̂o
carnes caſtrati demōſtrabūt. Et ſi ca-
ſu amicus qdā ad eos fiducialiter ve-
niēs obſecrās ut ei bn̄ ſeruiāt: habeo
n. īquit h̄ ſero hoſpites mecū. tenē ſe
carnes bonas ⁊ oībꝫ meliores intus ī
domo ꝓ epō ⁊ prioribꝫ ciuitatis atqȝ
mḡratibus fingūt. Simplex v̂o ⁊ in-
nocēs ille eos verū dicē putās inſtan
tius ⁊ pcibꝫ qbꝫ pōt obſecrat ut de il-
lis aliqd habeat. affirmās eas cariori
pcio acceptur⁹. Illi v̂o diaboli filij ⁊
proditores ꝓximi eas abſconſo modo
vēdē demōſtrātes ſub mātello ut do-
mū portet eas dicūt. ne eorꝫ fallacia vi
deat᷑. Sūt ſup ⁊ alij q malitioſe inſil᷑
cōueniūt qꝫ null⁹ eorꝫ pter alios de ta-
li mercātia emere uł vendere audeat

uel inſimul paciſcũtur q̧ vno precio
vẽdãt. 7 hoc ãplius ut ĩiuſte lucrentur
q ſcd̾m leges monopoli nũcupantur.
Nã monopoli ſũt q̄bus dũtaxat licet
aliquas merces vendẽ. 7 habet penul-
timã longã. 7 q hoc faciũt·bonis ꝓprijs
expoliati exilio ꝑpetuo cõdẽnãtur. ut
pꝫ. ff. d̾ monopol. l. i. et. C. eo. l. vnica.
vbi dr̄. Si quis aũt monopoliũ auſus
fuerit exercẽ·boniſ ꝓprijs expoliatus
ꝑpetuitate dãnetur exilij ꝛc. Dr̄ autẽ
monopoliũ ſingularis negociatio ĩ ci-
uitate vno 7 certo modo faciẽda. uł q
ſolus vult eẽ emptor 7 vẽditor ĩ ciui-
tate. Sũt poſtremo 7 alij mercato-
res auari q res ſanas oñdunt 7 corru-
ptas poſtea tribuũt. Res etiam bonas
ꝓmittũt. 7 malas uł ſaltem nõ ita bo-
nas miſeri vẽdunt. ſicut euidẽter ap-
paret in vẽdẽtibus pãnos qui bonũ
caput uł ꝑ̇ncipiũ pãni faciunt. 7 reli-
quũ nõ ita bonũ. 7 ſepius q̧ vix nõ hꝫ
aliquid boni. Similit̾ faciunt vẽdito-
res vini q in vitro bonũ oñdũt. ĩ va-
ſe v̊o fictili aquã imponũt. Hoc idem
faciũt 7 becharij qui ſub noĩe vitelle
vẽdũt carnes bouis antiq. 7 ſub noĩe
caſtrati carnes pecudũ uł hirci ĩ luxu-
ria depꝛauati. Huiꝰ modi etiã ſunt cer-
dones uł callegarij qui nouo corio ve-
tus adijcientes fortius eẽ demõſtrãt.
Pleriqꝫ etiam ĩueniũtur qui rerũ ve-
naliũ defectus fraudulẽter ſimulãt 7
occultãt. q ſi ſcirẽt̾. aut nõ tã caro ꝑcio
aut nullatenus emerẽtur. Et ut exem
plarit̾ loq̄mur. q̄dam vẽdẽs equũ di-
cit emptori. vẽdo tibi hũc equũ ꝓ vm
broſo·ceco ĩfirmo. 7 oĩ malo repletũ.
7 hoc ut defectũ vnũ quẽ equꝰ hꝫ ſub
noĩe multoꝝ abſcõdat. Nam ꝑfecto ſi
emptor ſciret talẽ defectũ eſſe ĩ equo
medietatem illius ꝑcij minime daret

Sꝫ nũq̄d talis vẽditor eo q̧ defectũ
dixit ĩ gnẽ a vitio excuſari poſſit? Di-
cẽdũ nempe ẽ q̧ talis vẽditor nõ mõ
plura pctã mortalia ſił ꝑpatur ſꝫ etiã
ad reſtitutionẽ debitã obligatur. Pec
cat. n. ꝑ̊ mortalit̾. q̄a rem maculatã cũ
detrimẽto ſui ꝓximi vẽdit cũ obliget̾
defectũ in ſpãli detegẽ 7 nõ in gnãli.
7 tot pctã mortalia ſup hoc ꝑpatus eſt
quot mẽdacia pernitioſa contra dei ca
ritatem 7 ꝓximi locutus ẽ. Illa. n. dici
ſolẽt ne aliquẽ defectum in re venali
eẽ emptores credãnt. Nec ſufficit dicẽ
Oculus paſcat te 7 ſimilia. q̄a hec oĩa
fraudulẽta ſũt v̊ba·cum emptor ſciat
certitudinalit̾ defectũ rei vendite. Et
lꝫ emptor dãnificetur·tñ maiꝰ diſcri-
mẽ ĩminet vẽditori·cũ 7 in aĩa falſita
tis crimen incurrat. 7 dãnũ emptoris
oꝫ q̧ ſatiſfaciat p. c. ſi culpa. de ĩiur. et
dam. da. Sꝫ nũquid ſꝑ obligatur ad
omne rei venalis vitiũ detegẽdum?
Rñdetur ſcd̾m doctorem ſubtilẽ ſup
diſ. 15. quarti libri ſniarũ. q. 2. et ſcm̄
Tho. ſcd̾a ſcd̾e. q. 77. q̧ defectus aut
ſunt manifeſti emptori aut nõ. Si ſũt
manifeſti ſicut qñ equꝰ eſt monocu-
lus. 7 pro tali defectu vẽditor de ꝑcio
ſubtrahit·tales defectus vẽditor ipſe
dicẽ nõ tenet̾. Si v̊o defectus ſunt oc-
culti. 7 ex illis vẽditor dat dãni occa-
ſionẽ·tũc mãifeſtare tenet̾. Et ad ſiłe
emptor obligatur qñ vẽditor ſe deci-
peret·puta qñ credit rem ſuam minꝰ
fore ꝑcioſam q̃ꝫ eẽt. v̊bi grã. Vẽdit au
rũ minori ꝑcio. q̄a auricalcum puta-
bat. Nam ſi emptor hoc cognoſcit·in-
iuſte emit 7 reſtitutionẽ facẽ debet. ſi
non cognoſcit·ſic minori precio emẽ-
do nõ peccat·ſed cum cognouerit re-
ſtitutio faciẽda ẽ q̃ꝫ citius poterit. Iſti
aũt ſic faciẽtes dicũt̾ duplices·contra

quos dñs p ſapiētē minatur. di. Eccl. 2° ca°. Ve duplici corde ·labijs ſceleſtis 7 manib9 malefaciētibus. 7 peccatori terram ingredienti duabus vijs. Et in 3° ca°. eiuſdem voluminis ſcribitur Cor ingrediēs duas vias nō habebit ſucceſſus. Et non ſolū ꝯ pdictos ē lex diuina 7 ſacra ſcriptura ſ etiam lex imperialis. Nā. ff. de acti. emp. 7 ven. l. i. § vēditor. hr ꝙ ſi vēditor ſcit ſuitutē deberi a pdio vēdito emptore ſ ignorāte tenetur emptori ad intereſſe. i. ad oīa dāna q̄ occurrūt ex tali celatione. Item. ff. de edil. edic. l. i. §. nūc. 7. §. ſi itelligat. hr ꝙ q mācipia vēdit debet certiorare emptorē d morib9 7 vitijs eoꝝ. et. l. q̄rit de ea. §. ſi vēditor. hr ꝙ ſi vēditor dicat rem venalē talē defectū hre· tūc emptor nō habꝫ actionē de dolo ꝯ eū. Ad idē ē lex. ff. de pac. l. veterib9 placet. ſup quam legē ponit glo. caſū de vendente equū 7 aſſerēte ipſū nō hre defectum niſi ꝙ nō vult aſcēdē arbores. poſtmodū detecta deceptiōe deceptor tenet reaccipe equū ſuū. qa v̄bis obſcuris decepit inocentē. pv̄. 14°. Innocēs credit oī v̄bo. Vn̄ vēditor ut dictum eſt tenetur oſtēdē emptori rei venalis defectū. niſi ē ita occultus ꝙ latet eū. ut. ff. de ac. emp. 7 ven. l. quero. qa deceptus a falſo vēditore ſciente defectū hꝫ actionē ꝯ eū qm̄ in tradendo deliquit. ut. ff. de ac. emp. 7 ven. l. Julianus. Sꝫ ſeduct9 in emptiōe rei vitioſe pōt pdē ius petēdi remediū nimis diu expectando· ſi videlꝫ trāſit ān9 vtilis a tēpore vēditiōis 7 morbi cogniti. ut pꝫ. ff. d edil. edic. l. ſciēdū. 7. l. cū ſex. Et ſic pꝫ pma fraus duplicata q̄ fit in emēdo 7 vendendo. patetq; pars prima huius ſermonis.

¶ Pars ſecūda huius ſermonis. in qua ponūt due fraudulētie mercātiarū. s. mēdacij 7 piurationis.

Secūdo ī iſto ſermōe ponenda ē alia fraus duplicata mercantie. s. mēdacij 7 piurationis. Nā ī tantā abuſionē ipſa mercatio deducta ē hodierno die ut nemo ſit q ſciat vēdē minutū cuiuſlibet vilis mercis abſq; multiplicibus mēdacijs iuramētꝭ atq; piurijs. Ait. n. mercator auarus qui iuſte 7 iiuſte lucrari deſiderat. p fidē meam tantū res iſta mihi cōſtitit· imo p deū tātū d ea hre potui. Ita ſaluet deus aīam meā ſicut v̄itatē dico. p corpus xp̄i tātūdē hui9 ſile vēditū fuit. Jō Criſo9 ſup Math. 7 hr. 88. diſ. c. eijciens. talit inqt. Mercator ſine mēdacio 7 piurio eē nō poteſt. Loqtur hic nēpe Criſo9 de hui9cemodi mercatore. In qua qdē iniqtate pene oēs offēdūt. Et ſ iō. qa ut dic ppha. Nō ē timor dei añ oculos eoꝝ. O inſania nimia hoīuꝫ auaroꝝ abſq; aliquo lucro qd ſepe cōtingit tam inique offendē deū. Hinc. 88. diſ. c. qm̄. Caſſiodor9 ait. Negociatores abhominabiles eſtimāt q p imoderatū pecunie ambitū iuſticiā dei mīme cōſiderātes polluūt merces ſuas pl9 piurijs onerādo q̄ pcijs. ſ ille. Et iō de iſtis ppha dic. Non ē in ore eoꝝ v̄itas. Sepulchrū patēs ē gutt eoꝝ· liguis ſuis doloſe agebāt. Venenū aſpidū ſub labijs eoꝝ. Et pv̄. 20. c. dr̄. Malū ē malū ē dic oīs emptor. 7 cū receſſerit tūc gloriabit. s. pximū decepiſſe. Heu heu dolēdū ē. qa iā tp̄s antixp̄i appꝑinqt q faciet ut. 13° ca°. Apoc. ſcribit. ne qs poſſit vēdē aut emē niſi q habeat caracterē aut nomen beſtie. Qui quidē caracter aut nomen beſtie mēdacium

nobis inſinuat· eo ꝙ antixp̄ns homo
mēdax erit. ⁊ oī aduerſabitur v̄itati.
Ex q̄bus liquide colligi poteſt ꝙ qui
cum mendacijs vendunt caracterem
eius portantes ſerui antixp̄i eſtimari
pn̄t. Et de piurijs quidē nō eſt dubiū
ꝙ qui vtūtur eis etiam vnico piurio
ſciēter. s. falſū iurādo ꝙ peccant mor-
taliter ſcd̄m Ray. ⁊ Tho· q̄ iua exp̄ſſe
iurādo cōtra p̄ceptū dei faciunt nota-
bilem irreuerētiam cōmittendo. De
mēdacijs aūt dicit Ray. ꝙ ſi faciūt ut
decipiāt: etiā mortalit̄ peccāt ⁊ tenēt̄
ad reſtitutionē ei⁹ in q̊ deceperūt. Et
licȝ glo. dicat ibi ꝙ nō diſtinguit vtrū
in modico uel magno decipiat. credo
tamē Ray. loqui d̄ mēdacio quo quis
intēdit nocē tam in multo ſi poſſet ſi-
cut in modico· cum dicat eē mortale.
Nam in modico tm̄ ſi intēdat decipe
nō eſt ratio quare debeat eē mortalē.
Et q̄d dicit glo. videtur referēdū ad
factum nō ad intētionē· quod ex mō
loquēdi patȝ. Hē. cū ⁊ ſi intēdat deci-
pere in multo· actu tn̄ nō decipit niſi
in modico q̄a nō pōt. uł etiam poteſt
referri ad actum reſtitutionis· q̄a ita
in modico tenetur decipiēs ī illo mo-
dico ſicut ⁊ multum q̄a ī multo dece-
pit. Sȝ ſi quis ī emēdo ⁊ vēdēdo vtat̄
mēdacio ut cōſeruet ſe indēnem· pu-
ta ut vēdat rē ſuam iuſto p̄cio: dicit
cōſtitiſſe ſibi pluſ q̄ȝ ꝯſtitit· nō pecca-
re videtur ſemper mortalit̄ ſȝ venialit̄
ſcd̄m Ray. Sȝ Hoſti. dicit ſi hoc facit
aſſidue ⁊ ex ꝯſuetudine· peccare mor-
talit̄ videt̄. Arguit. n. a ſimili de ebrie
tate quam dicit Aug⁹ eē mortale ſi ſit
aſſidua. ut pȝ. 25. diſ. §. alias. Hoc tn̄
ab aliquibus nō creditur verū· quia
veniale de ſe quātūcūqȝ cōtinuetur ⁊
multiplicet̄ nūq̄ȝ fit mortale· ut pȝ s̄. ī

tractatu d̄ pctō in gnē. Eſt igit̄ men-
daciū illud veniale niſi addat̄ ꝯtēpt⁹
Et idē dicēdum de duplicitatibus ⁊
fraudibus q̄ ibi fiunt. s. ꝙ ſint morta-
lia vbi intendatur notabilis deceptio
ꝓximi. al̄ eſt veniale. Et ſic pȝ ſecūda
fraus que fit in emēdo ⁊ vēdēdo· que
dicitur mēdacij ⁊ piuratiōis. patetqȝ
pars ſecūda huius ſermonis.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermonis. in qua po-
nūtur due fraudulentie mercantie. s.
damnoſe corruptionis ⁊ falſe ponde-
rationis.

TErtio ī iſto ſermone ponen-
de ſunt due alie fraudulentie
ſcilicȝ damnoſe corruptionis
⁊ falſe ponderationis. Prima igitur
fraus in iſta p̄te dicitur damnoſe cor-
ruptionis quam excercēt illi qui cum
dānoſis mixturis mercātur· ſicut fa-
ciūt aromatarij eo ꝙ res in ſubſtātia
⁊ qualitate corrūpunt exp̄ſſe faciētes
cōtra voluntatē emptoris. cōtra quos
Yſa. p̊ ca.° clamat. Argentū tuū verſū
eſt ī ſcoriā· vinū tuū mixtum ē aqua.
Sȝ audiamus quid ad vindictam in-
ferat. Excoquam ad puꝝ ſcoriā tuam
i. purgabo p̱ ignē iſtam fecē metallo-
rum tuorū. Nam excoquā media cor-
repta quaſi p̱ ignē purgabo. Hec ſco-
ria ſcorie fex eſt metallorū. Et auferā
omne ſtagnū tuū. Sepius. n. diuitie q̄
cum multis tribulationibus congre-
gate ſūt· cum pluribꝫ tribulatiōibus
p̱ ignē ſignificatis p̱dūt̄. Eſt nihilo-
minus aduertendū ꝙ quedā ſunt ad-
ditiones ⁊ admixtiones ficticie que
rei venalis volorem non mutant· nec
īſup augēt. In q̄bus ſaluo meliori iu-
dicio non peccāt̄ ſi fiat ſola intentiōe

iuſtum ⁊ ſobriū preciū extorquendi.
Alie vō ſūt admixtiones que virtutē
⁊ valorē reꝝ notabilit̄ minuūt. ⁊ ſunt
oīo cōtra ꝓprias ⁊ cōes intētiōes em-
ptoꝝ. q̄ oīo illicite ſūt ꝙuiſ inde nihil
vltra iuſticiā haberet. ⁊ credēdū ē ꝙ
taliū vſus ſaltē in frequētatiōe mor-
talis ſit culpa. ſicut contingit eis qui
nēbiū ponūt in vino ut ex eo flauior
color elucescat. ex quo ut dicit̄ capiti
⁊ ſtomacho nocumētū nō modicum
accidit. Si tn̄ minutio modica v̓tutis
inde ꝓcederet. ⁊ etiā p̄ciū nō augeret̄
vltra iuſticiā. tūc nō puto niſi venia-
le pctm̄. qđ ſi ꝓcederet. totū illud qđ
eſt ſup̄ p̄ciū vendēs ſatiſfacē obligat̄.
Et lȝ vēditores vini dicāt ꝙ in re ſua
aliquid cōmiſcē licitum ſit eis. ſaltem
anq̄ȝ rē venalē exponant. non tamē h̄
facere pn̄t cū intētione illud aliis cō-
tra ius cōe ⁊ ꝯtra eorū intētionē ven-
dendi. alit̄ toxicū in vino miſcere li-
cite poſſent. Cōtra quos etiā ē. qa cō-
ſtat eis ut lex ⁊ cōſuetudo coītatis eſt
ꝙ vinū purū vēdatur. aut ꝙ eius cō-
mixtio publice exprimat̄. Iſtis nāq̄ȝ
dn̄s minat̄ p̄ Yſa. p̄ ca. i. Et erit forti-
tudo vr̄a. s. in argumētationib9 vr̄is
ut fauilla ſtupe. ⁊ opus veſtrū q̄i ſcin-
tilla. ⁊ ſuccendet̄ vtrūq̄ȝ ſimul. ⁊ non
erit q extinguat. Iſtis pn̄t ānumerari
multi qui ad ꝓximū decipiendū mer-
cātias humectāt. ſicut qn̄ fit in pipe-
re. çincibero. croco. lana ⁊ ī ꝯſimilib9
q̄ pondē mēſurāt̄ aliq̄ humectatio ut
ex maiori pondē maius lucꝝ habeat̄.
Qui vō h̄ faciūt ſūt de numero illoꝝ
de qb9 Ezech. xxii° ca.° dic. Quaſi lupi
rapiētes p̄dā: ad effūdēdū ſanguinē
⁊ ꝑdendas aīas ⁊ auare ſectādo lucra.
Poſtremo hic pn̄t addi qdam ꝓximi
ꝑemptores corrupta ꝓ ſanis ex auari-
tie p̄cio venundantes. ut puta carnes
piſces. oua ⁊ cōſimilia cruda ⁊ cocta.
Nec ab hac corruptiōe fiūt īmunes q
vēdunt carnes q̄ a carnificibus deco-
riāt̄ auxilio corrupti flatus. Maximū
quoq̄ȝ ꝑiculum īminet aromatariis
illis q in ſirupis ⁊ medicinis īponunt
ea q̄ intelligūt eē corrupta ſeu nociua
vl̄ nō ꝓficua. cū ꝓpt̄ vetuſtatē iā ꝑdi-
derint v̓tutē ſuā. ex qb9 ſepius ſequit̄
mors infirmi vl̄ grauior eius infirmi-
tas. Nec medici ꝓpt̄ h̄ ſine culpa ⁊ in-
famia trāſeūt ſi debitā diligētiā adhi-
bere in talib9 negligūt. Vn̄ taliū ven-
ditores ad reſtitutiōeȝ obligari videt̄
qn̄ inde dānū vl̄ ꝑiculū īminet. Dā-
nū dico qn̄ res mīoris p̄cij cariori vē-
dunt̄. ⁊ ꝑiculū utpote ſi nauis q̄ ven-
ditur tale vitiū hȝ ꝙ emptor nauiga-
tur9 naufragij ꝑiculū īcurrē poſſet. Et
idē q̄q̄ȝ ē de occulto equi defectu ex q̄
emptor illius ī fluuio vl̄ in bello ſtati
ruere ac ꝑiclitari hȝ. qđ etiā d̄ defectu
ſiruporꝝ ⁊ medicinaꝝ atq̄ȝ cōfectionū
intelligi habet. Et hec oīa ꝓbantur p̄
illā famoſam regulā q̄ habetur in. c. ſi
culpa. de iniur. ⁊ dam. da. Qui occaſi-
onē dāni dat ⁊c. Et ſic patȝ p̄ma frau-
dulētia in iſta pte. Secūda fraus in
iſta parte d̄r falſe ponderatiōis. qa. s.
plures iniq īueniūtur q mēſuras va-
riāt ⁊ pōdera. Cōtra q̄s ut ⁊ dictū ē in
pte s̄. i. c. ut mēſure. de ēp. ⁊ vēdi. d̄r.
Si quis iuſtas mēſuras ⁊ iuſta pōde-
ra lucri cauſa mutare p̄ſūpſerit. trigin-
ta dies in pane ⁊ aqua peniteat. et. ff.
de extraor. crimi. l. annonam. Adrianus
īꝑator eū qui falſas mēſuras habuit
ī inſulam relegauit. Et iō. ff. ad. l. cor-
nel. d̄ fal. l. pl̄t. d̄r ſic. Si vēditor mē-
ſuraſ publicas ꝓbatas frumenti vini
vl̄ cuiuſlibet rei aut ēptor corruperit

dolo ⁊ venalē fraudem fecerit·quanti ea res eſt: eius dupli cōdemnatur Decretoq; diui Adriani preceptū eſt eos in inſulam relegari: qui pondera falſa fecerint aut menſuras. h ibi. Sʒ circa predicta queri poteſt. An vtens corruptis ponderibus uł mēſuris nō per ſupiorem ſʒ p plebeos in tota vrbe coit introductis mortalit peccet.

Ad quod dicendū eſt ſcðm quoſdā q ſi ex huiuſmodi corruptione aliq a iuſto p̄cio fraudant eo q credūt mēſuras ⁊ pondera eē veras ⁊ iuſta ſicut p̄us erāt·fraudator mortalit peccat ⁊ dānū fraudis reſtituere obligatur. Si vo a iuſto p̄cio nō fraudāt·nec vtens eis vtit ad fraudē iuſti p̄cij ·nō tenetur aliqd reſtituē q̄uis peccet non reuelādo mēſurarꝫ corruptionē. his qq; credit certe latē lʒ qn̄q; corruptio cois eſt oībus. forte nō ſit culpa mortalis. qa ſatis ex h data ē ratio q hui⁹modi corruptio oībus īnoteſcat. Si aūt oēs tam domeſtici q; foreſes coit ſciūt mēſurarꝫ ⁊ pondeꝝ quātitatē eſſe corruptam·tūc nō cadit fraus ī p̄dictis. qa ſicut p̄us duodecim vncie erāt vna libra·poſt corruptionē autē decē illud idē denoīabatur. Sʒ magna fraudulētia ē qn̄ mercatores vnam mēſurā tenent ad vendēdū ⁊ alterā ad emēdū. tūc niſi cū quo mercant h ſciat·erit ſp culpa mortalis· quod ꝓhibet Deut. 25. vbi dr. Nō habebis ī ſacculo tuo dīſa pondera maius ⁊ min⁹. nec erit ī domo tua modi⁹ maior ⁊ minor. Pon dus habebis iuſtū ⁊ verū. ⁊ modi⁹ eq̄lis ⁊ ver⁹ erit tibi. et. 23. q. i. c. nō afferamus. ſcribit·q ſūt vba Iero. Non afferamus inqt ſtateras doloſaſ ut appendam⁹ q d volumus ꝑ arbitrio dicētes h graue·h leue eſt. Licʒ ſm Tho. ſcda ſcde. q. 77. arti. p̄. menſuras venaliū reꝝ pēſatis cōditiōibꝫ ptinet determiāre. qa ī dīſis locis nccē ē eē dīſas mēſuras ꝑpter nccitatem copie uł īopie rerū. Nam vbi res abūdant·maiores mēſure eē cōſueuerūt. ⁊ ecōtra. Et iō in quolibet ad rectores loci que ſint mēſure venaliū reꝝ pēſatis reꝝ cōditionibus ptinet determinare. Et iō ut patʒ in euāgelio hodierno Math. 26. Peſſim⁹ mercator iudas abijt ad p̄ncipes ſacerdotū ⁊ ait illis. Quid vultis mihi dare ⁊ ego eū vobis tradā. At illi conſtituerūt ei triginta argēteos. ⁊ exinde q̄rebat opportunitatem ut eū tradēt. Ita faciūt peſſimi mercatores hodierni qui p̄dictis deceptionibꝫ ⁊ fraudulētijs prodūt xp̄m ⁊ vendūt proximū. A quibꝫ preſeruet nos ipſe qui cū patre ⁊ ſpū ſcō viuit ⁊ regnat deus in ſecula ſeculoꝝ. Amē.

¶ Feria ſecūda poſt dominicam palmarū. de quibuſdam alijs fraudulentijs mercantiarū Sermo. 82⁹.

OMne quod eſt ī mūdo ꝛc. Iteꝝ vbi ſ. Quia frēs cariſſimi vltra p̄dictas mercātiarū fraudulētias ſūt ⁊ alique alie ad pfectiōeʒ huius māe ptractande: aduertēdū ē ſcðm Scotū vbi ſ. q diuiſio reꝝ poſt lapſum primorū pentū ꝑpter tria rationabilit facta eſt. p̄ ad excludēdū negligētiam·eo q agri uel terre in ſolitudinem verterent. qa ſi agri eſſent cōes·cōe etiam eēt colere ⁊ ſeminare. Sed patēti expimēto cernimus q de coībꝫ nulli uel modici curant. ⁊ ideo neceſſaria hoīuʒ ſuſtētatio cito deficēt

2° inſup ad excludēdū īimicitiā.qa
eēt efficax cā ꝙ pax int̄ hoīes nūq̄ȝ ha
beret̄. Nā ſepe ɔtingēt ꝙ eadē re.eo-
dem equo.eadē domo.eodē agro pl'es
vellēt inſimul vti.ut ſic magis cupid⁹
plura ſup alios occuparet.ſicut d' Nē-
broth Gen̄.x° ca°. dr̄ ꝙ cepit eē robu-
ſtus venator.i.hoīuȝ oppſſor ⁊ extin-
ctor ſcḋm glo. 3° ad excludēdā malitiā
eo ꝙ alit̄ via fraudibꝫ apiret̄. Nā tūc
malitioſi puniri nō poſſent.qa alienū
nō accipe ſꝫ illa qbꝫ ſibi videt̄ indigē
ꝑtin⁹ allegarēt. Et ꝓpt̄ h̄ oīa 2° politi-
coꝝ Ar̄. Socratē ⁊ Platonē redarguit
de coī vſu oīuȝ reꝝ. Ex qbꝫ etiam pȝ ꝙ
nō liceat emendo ⁊ vendendo decipe
proximū. Quia igit̄ ut ait Johes. Oē
qḋ eſt in mundo ⁊c. In iſto ſermone
de tribꝫ aliis fraudulentiis mercātie
ānotabimus.quarū
Prima dr̄ fraus terminationis.
Secūda fraus diminutionis.
Tertia fraus fidei inobſeruatiōis.

¶ Pars pma hui⁹ ſermōis.ī q̄ ponit̄ alia
fraus mercantie q̄ dr̄ terminatiōis.

PRimo igit̄ ī iſto ſmōe aduer-
tēdū ē ꝙ mercātia efficit̄ illi-
cita rōne terminatiōis.qn̄.s.
mercatores auari nimia cupidine ca-
pti.tēp⁹ non ſuū vēdē pſumūt ꝓpter
tminū ſiue ſolutiōis dilationē pciū in
mercibꝫ augmentātes.qḋ expſſe ꝓhi-
bet̄ in.c.cōſuluit.de vſur. Nec īmeri-
to tale qd ꝓhibendū ē cū ſit ɔ̄ ratiōeȝ
ɔ̄ iuſticiā.⁊ ɔ̄ pietatē. Eſt enī pͦ vē-
ditio tmini ɔ̄ rationē. Nā cū aliquid
vēdit̄ ad tminū hac.s.ratiōe ut ſi em
ptor illico ſoluat.ſit illud pciū decem
florenoꝝ.ſi īduciaſ triū mēſiū accipi-
at.ſit illud preciū qndecim florenoꝝ.
tūc qn̄ emptori ꝑ qnqȝ florenis tmin⁹
ille dat̄.duplex cōtract⁹ ī foro tali ef-
ficit̄ qͦꝝ.vn⁹ eſt vēditiōis.alt̄ mutua-
tionis.qa nihil aliud eſt q̄ȝ ipſi emēti
mutuare pciū mercātie iā empte ⁊ ex
tali lucro accipe lucꝝ.qḋ Luc.6°. dn̄s
ꝓhibet di. Mutuū date nihil inde ſpe-
rātes. Eſt etiam 2° vēditio tmini ɔ̄
iuſticiā.qa iuſticia legis nat̄e ē ut qſ-
qs faciet alteri qḋ vellet ſibi fieri. Vn̄
Luc.6° ca°.ſcribit̄. Quecūqȝ vultis ut
faciant vobis hoīes ⁊ vos eadē facite
illis. Qua lege dat̄ ītelligi ꝙ hō nō ſo-
lū tenet̄ iuxta facultatē ſuā ac etiā iux̄
emētis indigētiā loco ⁊ tpe ꝑ dilatiōȝ
ſolutiōis mutuū date.veꝝ etiā ⁊ ſibi
pncipalit̄ mutuare.licȝ indigēs ab eo
nihil diſpoſuerit emē. Hic ī pͦs. ꝓpha
ait. Terminū poſuiſti.s.tu deus ī lege
nāe ꝑ ſectāda iuſticia Eſt īſup vēdi-
tio tmini ɔ̄ pietatē. Nēpe op⁹ magne
pietatis ē artifici indigēti q mīme hȝ
vnde artē exerceat ⁊ familiolā ſuam
nutriat.mercātiā vēdēdo ſibi ſoluti-
onē expectare.qa nihil aliud eſt q̄ȝ ex-
burſare pecunias ⁊ eas ſibi accōmoda-
re atqȝ totā familiā illi⁹ paſcē ac ꝑ ele-
moſynā enutrire.ac quodāmodo opa
plurima mīe exercē. Vn̄ qui agit ta-
lia veſtit nudos.alit famelicos.potat
ſitibūdos.viſitat egrotos.ſuſcipit va
gos.educit incarceratos.⁊ iuuenes ⁊
puellas ſepe ſuſtinet ruituras. Ac ꝑ h̄
oppoſitū facē dici poſſūt q tminū vē-
dūt. Sȝ oēs faciētes.s.⁊ nō faciētes ꝓ
ſuoꝝ actuū volūtate ⁊ q̄litate penam
aut glīam recipiēt. Nā ⁊ Petr⁹ de par-
uulis ad Petrum diaconē ſcribēs ait.
Hoīes vͦo quia rationales facti ſūt.ut
de ſe ⁊ omnibus rebus quas in vſum
pñtis vite acceperūt ratiōȝ reddituri
ſūt deo.ꝓ ſuoꝝ actuū q̄litate recipiēt

aut penam aut gloriā. ħ ille ꝛc. Sed
ad clariorem predictoꝝ noticiam ad-
uertendum eſt ꝙ ſi res venalis que
ut ſuperiꝰ diximꝰ vix pūctaliter eſti-
mari pōt eſtimet̄ a tribꝫ bone ſnīe. ⁊
vnꝰ eoꝝ plus q̄ȝ aliꝰ rē illā vno floze-
no eſtimaret. Nā dr̄ ī. l. p̄cia. ff. ad. l.
falcidiā. Precia reꝝ non ex affectione
ſinguloꝝ. ſ3 coīt̄ eſtimāt̄ ꝛc. Si vēdi-
toꝛ illi q illico ſoluit dat ꝓ mīoꝛi p̄cio
⁊ īducias petēti ꝓ maioꝛi. dūmō vlti-
mā illoꝝ eſtimationē nō excedat. nō
peccat. qa ſoluēti ſubito gratiam facē
pōt. ⁊ rē venalē ꝓ mīoꝛi p̄cio eſtima-
tionis dare. vt v̂bi grā. Sint qnq; pā-
ni pecie eiuſdē bonitatis laboꝛis ⁊ ar-
tificij quaꝝ eſtimatio fiet a pluribus.
quoꝝ quidam quālibet illaꝝ eſtimāt
precij. 50. ducatoꝛū. ⁊ huiꝰ p̄cij limes
pōt dici gradus pius. qa ē minꝰ p̄ciū
qđ eſt recto iudicio rei venalis. Alij
v̂o quālibet illaꝝ eſtimāt p̄cij. 51. du-
catoꝝ. cuius p̄cij limes pōt dici gradꝰ
diſcretꝰ. qa ꝓ vtraq; pte diſcrete ſine
cōpatiōe nimia alteriꝰ eſtimāt. Alij
etiā quālibet illaꝝ eſtimant p̄cij. 52.
ducatoꝝ. cuiꝰ p̄cij limes pōt dici rigi-
dus. qa rei venali rigide quātum pnt
t̄minū īponūt. Tūc vnꝰ emptoꝛ indu
cias petit. Alt̄ v̂o hn̄s pecunias illico
ſoluit. Vēditoꝛ q̄ppe dare pōt ſine pec
cato ſoluēti ſubito peciam pāni ꝓ. 50.
ducatis. ⁊ inducias petenti ꝓ. 52. dū-
modo vltimū gradū p̄cij nō excedat.
Et rō ē. qa talis vēditoꝛ nō vēdit ter-
minū q̄ȝuis non faciat grām vni ſicut
alteri. qa aliud ē facē gratiā eo ꝙ illi-
co ſoluit. aliud ē vēdē t̄minū eo ꝙ in-
ducias petit. Et iō tūc talis venditoꝛ
dicēt̄ t̄minū vēdē qn̄ de qualibet pe-
cia. 55. uel. 58. vellet hr̄e ducatos. qđ
eſt manifeſta vſura qn̄ fit rōne dila-
tiōis. ut patȝ ex dicto. c. cōſuluit. Qđ
eſt verū ſcđm Bal. C. đ vſuris. qn̄ res q̄
vēditur conſiſtit in numero pondē ⁊
mēſura. qa in his ſolis ſcđm eū vſura
cōmittitur. Nam oppoſitū ē qn̄ ager
uel domꝰ vēditur p̄ſertim cū emptoꝛ
interim rei vendite vtilitatē ꝑcipiat.
ſicut pȝ. C. de acti. emp. ⁊ ven. l. cura-
bit. Sed ħ theologi nō ſequūtur ubi
p̄ciū rei vēdite ſit taxatū ſm̄ Frāciſcū
de matonis in 4°. Et etiā fit ibi vſura.
Et ſic pȝ p̄ma fraudulētia ī iſto ſmōe
declarāda. patetq; ꝑs p̄ma huius ſer-
monis.

¶ Pars ſecūda huius ſermonis. in qua
declaratur alia fraudulētia mercātie
que dicitur diminutionis.

SEcūdo in iſto ſermōe aduer-
tēdū eſt ꝙ etiam ī mercātijs
fit alia fraus q̄ dr̄ diminutio-
nis. Sūt. n. pleriq; q groſſos argen-
teos uel ducatos aureos vltra debitū
grauioꝛes diminuūt vſq; ad iuſti pō-
deris quātitatē. aut maioꝛi p̄cio alie-
nāt. Et qa coīt̄ q đ ſupeſt ī vno deficit
ī alio. Proptereaq; emētes peioꝛes in-
iuſte dānificātur. quia debitū pōdus
in multis deficit. Magnū ꝑiculū ꝓ aīa
talia faciētis eſſe dignoſcitur. Licȝ tn̄
ſcđm Tho. ſi deterioꝛes groſſi uel car-
lini ſūt iuſti ponderis. ꝑiculū nō vi-
detur ſi emptoꝛ de melioꝛibus ⁊ groſ-
ſioꝛibus lucraretur. qđ tn̄ raro ꝛepire
cōtingit. Et hec oīa mala nō propter
aliud fiūt niſi amoꝛe pecunie. Vn̄ nō
īmerito Eccl. x° ca°. ſcribit̄. Nihil ini-
quiꝰ q̄ȝ amare pecuniā. cui ut ibidē dr̄
obediūt oīa. Et idcirco ab amoꝛe ipſiꝰ
abſtinē ſe debet oīuȝ ꝯſcīa. Inſuper
qdā alij īueniunt̄ q ꝑ auaritiā peccāt
maxime ſutoꝛes qui pannū veſtium

minuūt.⁊ ipſas veſtes ſtrictiores faciūt.⁊ illud ſupfluū retinēt nec reſtituūt.qui proprie fures appellari pñt. ¶.Quidā alij diminuūt ſortē malitioſe numerādo·uel ꝓiciētes ad terrā vnū ſolidū ut īcurueť ille ⁊ recipiat.q̄ inclinato capite cāpſor ſubripit clam q̄tuor ſolidos aut qnqꝫ de pecunia numerata.Vł ſicut cuidā ruſtico accidit dieb⁹ nr̄is.cui cū cāpſor numeraret vnius floreni monetā·cepit numerādo cāpſor dicē.Al nome de dio e de li ſancti ſei.7.8.9.⁊c.Ruſtic⁹ autē dū abiret deceptionem ſuſpicans p ſe ipſū iteꝝ dictas pecunias nūerare cepit:⁊ īuenta fraude redijt ad cāpſorē. Et iteꝝ ille numerādo dixit.Al nome de dio ⁊c.Et cū ī integrū ſicut āte pecuniā numeraret.ait ruſtic⁹ ille.Numera iterū denuo ⁊ nō nomines nec deū nec ſcōs.qđ cū cāpſor coact⁹ egiſſet falſitas numeri cū ipſi⁹ rubore detecta ē.Cōtra h⁹mōi ſic facientes dñs p Yſa.65°.ca°.dicit.Numerabo vos ī gladio ⁊ oēs ī cede corruetis.q̄ſi dicē velit.Vos decipitis ꝓximū pecuniam falſe numerando.⁊ ego inducā ſuper vos guerrā:⁊ numerabitis armigeris velitis nolitis pecunias vr̄as.⁊ vltra eritis vulnerati ⁊ ceſi in gladio ꝓpter pctā vr̄a. Sūt etiā qdā q in negociatione nō puā iniqtatē facere videť in ťmino conſtituto ad quē ſe obligauerūt ſcriptura ſeu ꝓmiſſiōe.⁊ qñꝫ etiā iuramēto nō ſoluētes.ↄtra quos.c.ſignificāte.de pignorib⁹.loqť.Nā tales tenenť ad inťeſſe dāni p̄teriti pn̄tis ⁊ futuri. p̄ tenenť ad inťeſſe dāni p̄teriti.vbi grā. Quidā ad certū tp̄us tenetur mihi ſoluē centū ⁊ noluit.ex q̄ me accipe pecuniā ſub vſurꝭ oportuit. Inde ē ꝙ qcqd vſure ſolui·mihi reſtituere teneť·dūmō ut dicunt aliq duo p̄ncipaliť faciam. p̄ dicere debitori.ſi mihi meū non reddis oꝫ me ad vſurā accipe. 2° ꝙ nō poſſum aliter īuenire mutuū.qa his except vſuras debitor ſoluē nō teneť·uti cōfirmat.c.conſtitutio.et.c.puenit.de fideiuſſorib⁹.qđ Alex.nr̄ de ales. Inno. Hoſti.⁊ Ray. affirmāt. 2° nō ſoluētes ad ťminū teneť ad inťeſſe dāni pn̄tis. Et h̄ poit ī c.ſalubriť.đ vſurꝭ.vbi dr̄.Sane generꝫ ad fructus poſſeſſionū q̄ ſibi a ſocero ſuo ſūt ꝓ nūerata dote pignori obligate: ↄputādos ī ſortē nō credim⁹ ↄpellēdū·cū frequēť dod fruct⁹ nō ſufficiant ad onera mr̄imonij ſupportanda. Et notāť dr̄ ad onera mr̄imonij ſupportāda.qa ſi maritus onera mr̄imonij nō ſuſtinet·tales fruct⁹ hr̄e nō oꝫ ff.de excep.doli.l.patꝫ.ī p̄nci°. Et hoc fit ſm Hoſti. vt dos ſalua remaneat mr̄ieri.Nec tñ de fructib⁹ vltra maritus pcipe pōt niſi quātum ſe extendit onus mr̄imonij.qa ī.c.cū ceſſante. de appel.dr̄.Ceſſante cā ceſſat effectus.q̄ ſūt v̄ba phi 2° phyſicoꝝ.Et ī h̄ quidē caſu nō ē vſura.qa fruct⁹ poſſeſſionis ītuitu pecunie a ſocero detēte pcipiūť a genero. 3° nō ſoluētes ad ťminū teneť ad inťeſſe dāni futuri.vt v̄bi grā Accomodaui ſomā frumēti h̄.s.pacto ut illud ī die feſto paſce redderes mihi. quo in tpe dicis.Ecce frumētū tuū·h̄ obſecro ut mihi eū vēdas.quia eo nimis īdigeo.Ego v̄o dico eū velle ſuare vſqꝫ ad mēſem.quo tpe ꝓbabilius ſolet eē carius frumētū.Tu v̄o ecōtra aſſeris nullo pacto velle reddē niſi illud tibi vendam.Tūc idē pciū equo aīo poſſum accipe.cui⁹ ꝓbabiliť crediť illo tpe fore frumētū valiturū dūmō diē p̄fixū cōſtituā.quia in vno

die dūtaxat frumētū vēdi debebat. ⁊ ſi p̄ dies ɔſtitutus non fuit · taxandū erit p̄ciū ſm q̄ ī mēſe illo cōīus valuit. Et illud plus p̄cij non accipit̄ ꝑpt tēpus ſ; ꝑpt rei naturam q̄ plus ī vno tpe q̄; ī alio valet. Reſtituēdū ē igitur ſtatuto tpe cuilibet ſuū ſicut iuſticia poſcit. Et ſic p; ps ſecūda hui⁹ ſmōis.

¶ Pars tertia huius ſmonis. in qua ponitur alia fraudulētia mercantie q̄ dicit̄ fidei inobſeruationis.

TErtio ī iſto ſmone ſciēdū q̄ ⁊ ī mercātijs fit alia fraus q̄ dr̄ fidei inobſeruatiōis. Pleriq; n. ſūt mercatores auari q cupiditate ſacrilega capti ꝓmiſſam ſibi fidē ⁊ p̄ſtita iuramēta nō ſeruant. Fides qdē hic capitur ꝓ conuētionali ſecuritate ut dic Hoſti. q etiā hoſti ſuāda eſt. Qd dictū ī decretis. 23. q. i. c. noli eſtimare. a Gratiano notat̄. Adeo. n. magnū pctm̄ ē fidē ⁊ p̄ſtita iuramēta nō ſuare ut triplici pena a dn̄o puniatur. tpali. ſ. ſpūali ⁊ etnali. p̄ inquā h̄ pctm̄ punit̄ triplici pena tpali. Et h̄ in triplici foro. In foro pn̄iali quidē velut homicide periuri puniunt̄. lic; qn̄q; maior qn̄q; minor ſm circūſtantias talib; pena ſit īponēda. Vn̄ Aug⁹ ad Seuerū epm̄. Periurus velut homicida ī extremo examine a iuſto iudice degrādinabit̄. ſicut ī. c. int̄ cetera. 22. q. 4. a Gratiano latius res iſta deſcribit̄. In foro vo iudiciali putātur infames. ⁊ ad ordines nō pmittūtur aſcendē. nec ad teſtimoniū tales qſq̄ debet vocare. Hic. 2. q. i. c. quicūq;. dr̄. Quicūq; ſciēs. i. nō coactus ſcd̄m glo. piurauerit. q̄draginta dies in pane ⁊ aqua ⁊ ſeptē ſequētes ānos peniteat ⁊ nūq; ſit ſine pn̄ia. ⁊ nūq; in teſtimoniū recipiat̄. Qd etiam affirmat̄ p illud. c. teſtimoniū. de teſtibus. ⁊ p. c. lrās. d p̄ſūpt. In foro inſup diuinali. quāta pena huiuſcemodi hoīes puniātur apparet ex his que ī pn̄tia;; dicturus ſum. Nā refert Oroſi⁹ li⁹ 6. q̄ cū romani legatos miſiſſent ad diuerſas ꝓuītias q̄s ibidē nōiat. ⁊ ab eis recepti eſſent ī pace ⁊ firmaſſent pacē data fide. ſubita ſeditiōe ⁊ ꝓditiōe irruētes ī eos ī ſuis ciuitatib; occiderēt. factū ē ī deteſtatiō; piurij ⁊ violatiō; fidei q̄ panis quē tales gētes incidebāt ſanguinē emittēt p ſciſſuras. aīalia domeſtica ⁊ inter hoīes aſſueta ad ſiluas ⁊ ad montana mugiētia ⁊ vlulātia fugerēt. canes velut lupi doloroſis latratibus oberrarēt. ipſiq; cū eo;; īpatore a Lucio ⁊ pōpeio oēs ī campo deuicti occiſi ſūt exceptis quatuor milibus q ſimul ad mōtis cuiuſdā cacumē fugiētes diuū iudiciū nō euaſerūt. Nam ad modū lapidis cōgelati ⁊ immobiles facti ita obriguerūt q̄ erecti ſtātes videbāt̄ viui. dentibus ⁊ oculis ab eis decidētibus ſup t̄rā. Legit̄ etiā de q̄dā vſurario q ī fine vite penitētia ductus duos amicos ad ſe vocans ⁊ q̄ eſſent ſui fideles executores ab eis exigens fidē ⁊ iuramētū petijt q̄ ipſi reſtituerēt de ſuo qcquid male lucrat⁹ erat. Qui fidē ſup h̄ p̄bentes ⁊ iurātes. atq; terribili impcatiōe firmātes diuū iuramētum atq; iudiciū ſup ſe īuocauerūt. Vno dicente q̄ niſi h̄ adīpleret gehēnali igne ſuccēderet. Alio quoq; ſubdēte q̄ niſi ꝓmiſſa ſeruaret. irremediabili lepra cruciaret̄. Sz cum eo mortuo pecuniā retineret nec ꝓmiſſa ſuarēt. veluti ſibi impcati ſūt diuo iudicio miſerabilir perierūt.

z° inſup h̄ pctm̄ punit̄ pena ſpūali.
Tria.n.dāna ſpūalia q ꝓmiſſa ꝫ fidē ⁊
iuramētū nō ſeruat īcurrit.q̄ꝝ Pri-
mū ē diuina īimicatio.Hinc Jac.5°.
ſcriptū ē.Iuramētū mēdax ne diliga-
tis.Hoc.n.odit dn̄s.Vn̄ Joſue.9° ca°.
dr̄.Ne ꝯ nos ira dei cōcitet̄ ſi ꝑiuraue
rimus eis. Secūdū dānū ē ī manu
diaboli derelictio.Eſt.n.nomē dn̄i re-
fugiū oībꝫ īuocantibꝫ eū.ſicut Johel.
z° ca°.ſcriptū ē.Oīs qcūq; īuocauerit
nomē dn̄i ſaluus erit.qa dn̄s ait.Pro
tegā eū qm̄ cognouit nomē meū.Qd̄
Salomon deſcribit ꝓu°.18°.di.Turris
fortitudinis nomē dn̄i.Hinc ē q ꝑiu-
rus q nomē dn̄i ꝑiurat dīna ꝓtectiōe
priuat̄ ⁊ ī manu diaboli relinq̄t̄. Ter-
tiū dānū ē maloꝝ multorū incurſio
Vn̄ Eccl.z3° ca°.ſcribit̄. Vir multum
iurās replebitur iniq̄tate.Et ibidem.
Iuratiōi nō aſſueſcat os tuū: ſunt enī
multi caſus ī illa. Sicut bubulco q̄dā
ſūmo mane accidit.Nam interrogat⁹ ſi
ita tēpeſtiue aīam cū pr̄ nr̄ reficiebat
ſicut corpus cum pane: iurādo rn̄dit
ſe pr̄ nr̄ oīo neſcire.Et reꝑhēſus ď iu-
ramēto iurabat nō iurare.Iterūq; am
plius redargut⁹ q non iurabat.vole-
bat penitus iuramēto firmare. Vlti-
mo pctm̄ h̄ punit̄ pena et̄nali.qd̄ ra-
tiōe.auctoritate ⁊ exēplo ꝓbabo. P̊
ratiōe.qa dignū ē ut tale pctm̄ et̄na-
lit̄ puniat̄ qd̄ in hoc mūdo tam g̃uit̄
eſſe punitū ondit̄.Nam teſte pho.Si
de quo minus videt̄ ineſſe ⁊ ineſt.g̊ ⁊
de quo magis.Cū igitur hic vbi ē tps
mīe tā horribilit̄ puniat̄.qs dubitat
q ibi vbi ē tp̄us vindicte nō ſine fine
cruciabit̄. z° auctoritate.Vn̄ Ezech.
17° ca°.dr̄.Iuramētū qd̄ ſpreuit ponā
ſup caput eius.s.cū in hora mortis ⁊
nō ſeruata fide ⁊ ꝑiurio et̄nis ſuppli-
ciis ⁊ manifeſtiſſimis ſignis dānabo
eū. 3° exēplo.Nam ī hiſtoria Caroli
magni li° p°.ca°.7°.ſcribit̄.q cū Caro-
lus hoſpitat⁹ eēt apud Wabonā ꝓce-
dēs ad pugnādū Agarenos.quidam
miles noīe Romericus reliq̄t bone fi-
dei cōmiſſariū conſanguineū ſuū qui
equū ſuū ꝑcio cētū libraꝝ erogare cle
ricis ⁊ panꝑibꝫ ꝑſtito iuramto ⁊ fide
ſua ꝓmiſit.⁊ cū eo mortuo nihil egiſ-
ſet.poſt dies triginta apparēs ei cōſan
guineū increpauit eo q dictā pecuniā
vti iurauerat pauꝑibus nō erogaſſet
aſſerēs q ꝓpter hoc ꝑ trigīta dies ſte-
terat in tormentis. Inſuꝑ cito inquit
vidētibus cūctis q tecum erunt a de-
monio rapieris.ego v̊o ad celeſtia euo-
labo.qd̄ ⁊ factum eſt.Ad que ille nos
ꝑducat cuius pedes vnguētum illud
vngendo.in euangelio hodierno Joh.
iz°.tota domus ex odore ipſius reple-
ta eſt.videlicꝫ Jheſus xp̄s dn̄s nr̄ qui
cū patre ⁊ ſpū ſcō viuit ⁊ regnat deus
in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

IFeria tertia poſt dn̄icam palmarū.de
triplici auaritia ſimul.s.īiuſte iudica
toria.ī iudicio aſſiſtatoria.⁊ ſacrilega
ſiue ſymoniaca Sermo.83⁹.

OMne quod
eſt in mundo ⁊c̄.Iteꝝ vbi
s̄.Poſtq̄ in ſuꝑioribꝫ frēs
cariſſimi tractauimus de
auaritia ī gnāli ⁊ ď malis eam ſequē-
tibus ī coī.nec nō de auaritia merca-
torū in ꝑticulari: reſtat de quibuſdā
iniq̄tatibus ipſam cōcomitātibꝫ tra-
ctare in ſpāli.Nā tot modis cōmittit̄
ipſa auaritia q nō ē finis. qua ꝓpter
iniq̄ſſima eſt. De cui⁹ mala cōditiōe

etiã loqtur Amb°. ĩ lib° de Nabothe paupe. di. O diues nescĩ q̃ paup sis. q̃ inops tibi esse videaris qui te diuitẽ dicis. quãto plus habuerĩ. pl° reqris. 7 qcqd acqsieris tu tibi adhuc idiges Et .ĩ. Accessit cupiditatĩ augmẽtũ accessiõe pr̃imonij. non vult eẽ degener vocis paup ĩ desiderijs. Ista intolerabilia duo sibĩ iũgit ut ãbitiosam spem diuitĩ augeat 7 nõ deponat mẽdicitatĩ affectum. Deniq3 docet nos scriptura diña q̃ misere egeat. mẽdicet abiecte. Rex Achab in isrĩ erat. 7 paup Nabothe. Ille regni reb9 affluebat. iste angusti soli possidebat cespitẽ. nihil pauper de possessiõib9 cõcupiuit. Rex sibi egere visus ẽ. qa vineã hẽbat pauper vicinus. Quis igit ita paup videt qui ꝯtẽt9 ẽ suo. an q ꝯcupiscit alienũ. Alĩ certe paup censu videt. Alĩ paup affectu ẽ. Affectu diues egere non nouit. cẽsus abũdãs neqt auarũ pfecte explere. Ideo3 diues cupidus ĩ inuidia ꝓfessionis 7 pauptatĩ qrela ẽ. H ille. Quia igit ẽm Johem. Oẽ qd ẽ in mũdo ꝛc. In isto ẽmõe de triplici singulari auaritia tractabimus.

p̃ de auaritia ĩiuste iudicatoria.

2° de auaritia in iudicio inique assistatoria.

3° d auaritia sacrilega sil 7 symoniaca.

¶ Pars prima huius sermonis. in q̃ tractatur de auaritia ĩiuste iudicantiũ.

PRimo igit ĩ isto sermone tractãdũ ẽ de auaritia ĩiuste iudicatoria. s. de iudicib9 q ꝓpt auaritiã ferũt sñias ĩiustas. Et ideo dr Ysa. 33°. Btũs q excutit man9 suas ab oĩ munẽ. ꝓ muneta. n. freqũet puertit iudiciũ. Vñ Inno. ĩ lib° de vilitate ꝯditõis hũane dic sic. Radix oĩu3 maloꝝ ẽ cupiditas. Hec sacrilegia ꝯmittit. 7 rapias 7 furta exercet. etiã p̃das. bella gerit 7 hõicidia. symoniace vendit 7 emit. inique petit 7 accipit. ĩiuste negociat 7 feneratur. instat dolis 7 iminet fraudib9. dissoluit pactum. violat iuramtũ. corrũpit testimoniũ puertit iudiciũ. S3 aduertẽdũ q ista auaritia iudicatoria h3 quinq3 ramos.

Prim9 ram9 qñ iudex seu officialis dat etiã iustã sñiam ex certa sñia. Nã ait Aug9. xi. q. 3. c. Nõ licet iudici vẽdere iustũ iudiciũ. Ad h etiam facit 7 optime qd hr̃. q. eadẽ. q recte. vbi dic Greg9 sic. Qui recte iudicat 7 premiũ remuneratiõis expectat. fraudẽ ĩ deũ ppetrat. qa iusticiã quã gratĩ ĩpartire debuit acceptiõe pecunie vẽdidit. bonis male vtũt q ꝓ tpali lucro iuste iudicãt. Tales qppe ad vitatẽ nõ iusticie defensio s amor pmij ꝓuocat. qbus si spes nũmi subtrahit. cõf. stim aũt cõfessione iusticie reticescunt. Acceptio muneꝝ ꝓuatio veritatĩ ẽ. H ibi. Idem hr̃ de vi. 7 ho. cle. c. cũ ab oĩ. Vñ ꝯ tales ĩuehit Micheas ꝓpha 3° ca°. di. Audite h pncipes dom9 Jacob 7 iudices domus isrĩ: q abhominamĩ iudiciũ 7 oĩa recta puertitĩ. Qui edificatĩ syon ĩ sanguinib9 7 ihrm ĩ iniqtate. Principes ei9 ĩ muneribꝫ iudicabãt. 7 sacerdotes ei9 ĩ mercede docebãt. Et ꝓphe ei9 in pecunia diuinabãt 7 sup dñm reqescebãt di. Nũquid nõ dñs ĩ medio nr̃m! Nõ veniẽt sup nos mala. Propter h cã vr̃i syon q̃i ager arabit. 2° ramus ẽ qñ iudex seu qcũq3 officialis dat ĩiustã sñiam ex certa scia q̃cũq3 de cã. siue odio. siue amore. siue corrupt9 pecunia. Et talis tenetur de oĩ dãno 7 interesse pti lese. imo si cã est ciuilis. nõ

ſolū tenetur ad reſtitutionē dānoꝝ· ꝫ
etiā punit̄ ī triplo. Si aūt criminalis.
reſtituit dāna ⁊ cōfiſcationē patit̄· ut
pꝫ ī Autētico. ut litigantes ex ordine
litis iurent. §. ſi qs aūt. Hoc idē tenet
Ray. xi. q. 3. in. c. q̄ruor. Et iō ꝯ̄ tales
dr̄ Yſa. p̊ ca°. Quō facta ē meretrix ci-
uitas fidel': plena iudicij! Juſticia ha
bitauit ī ea: nūc āt homicide. Princi-
pes tui īfideles. Oēs diligūt munera.
ſequūt̄ retributiōes. Pupillo non iu-
dicāt: ⁊ cā vidue non ingredit̄ ad eos.
Heu conſolabor ſup hoſtibꝫ meis ⁊c̄.
Et Yſa. x°. Ve q cōdūt leges iniquas
⁊ ſcribentes īiuſticias ſcripſerunt ut
opprimerēt ī iudicio paupes: ⁊ vim fa
cerēt cauſe humiliū p̄pl'i mei. 3ꝰ tamꝰ
eſt qn̄ ex ignorātia craſſa ꝓfert iudex
īiuſtā ſnīam. Non. n. ex auaritia ſua
debuit ſe ponere ad id ad qđ nō erat
idoneus cū piculo alteriꝰ. Nā tūc pu-
nit̄ ex quaſi delicto arbitrio iudicis· ꝫ
non in ſolidum. l. finali. ff. de varijs ⁊
extor cog. Inſti. de obli. q̄ ex q̄i delic. in
ꝑncipio. Et h̄ ponit Jo. an. in. c. cum
eīni. in ỏ. condēnādus. ex̄ de ſen. ⁊ re
iu. li° 6°. Secus ſi deceptus cōſilio aſ-
ſeſſoris q putabat̄ idoneus ex malitia
uel ig̊rantia craſſa male cōſulētis. tūc
n. tenebit̄ aſſeſſor. h̄ Ray. 4ꝰ tamꝰ ē
qn̄ ex notabili negligentia ꝓtulit īiu-
ſtā ſnīam. qa vult ex auaritia accipe
pecuniā ⁊ nō vult laborare ad legēdū
ī libris qđ potuiſſet īuenire. ⁊ tūc vi-
detur etiā teneri. ex̄ đ īiuri. ⁊ dam. da.
c. ſi culpa. 5ꝰ tamꝰ ē cū nō vult iudi-
care ⁊ dare ſnīam ꝓut pōt ⁊ debet. ne
diſpliceat hn̄ti īiuſticiā ꝓpt̄ metū eiꝰ
⁊ tūc ſi talis metꝰ cadit ī cōſtātē virū
peccat mortalit̄ ꝫ nō tenet̄ ad reſtitu-
tionē niſi tpe accepti officij uł cōmiſ-
ſiōis dubitaſſet de inferēdo metu. qa

tūc nō excuſatur a reſtitūtiōe dānoꝝ
ſm̄ Bal. in. l. fi. C. de pena iudic. q. s.
male iudicauit. Q̄ ſi etiam faciat h̄ ut
dānificet ius hn̄tē· talis tenet̄ ſi pꝰea
amittat ps iuſtā cām· aut ſi remittat
penas uel diminuat iniuſte tenet̄ ei q
ſoluit ſm̄ Ray. Et iō ꝯ̄ hꝰ mōi iudices
dic̄ ꝓph̄a. Facies pctōꝝ ſumid. Sume-
re facies pctōꝝ ē reſpicē ad pſonas po
tētes ⁊ diuites ⁊ nobiles q coīter ſunt
pctōres. ⁊ ſic non ſm̄ merita cāe ꝫ in-
tuitu potētie diuitiaꝝ ꝯſanguinitat̄ ⁊
amicitie ⁊ hꝰ mōi ꝓ talibꝫ iudicare· qđ
ptinet ad acceptōeꝫ pſonaꝝ. Sꝫ vt dr̄
de re. iu. lib° 6°. Accipe pſonā in iudi-
cio nō ē bonū· īmo ꝓhibitum dicente
dn̄o. Ut magnū ita ⁊ puū audiet̄. De-
bēt. n. iudices dn̄m diuꝫ ⁊ ſupmū iu-
dicē imitari. De q̊ dr̄ Deut°. x°. Apud
deū nō ē acceptio pſonaꝝ. z. palipo.
19°. ad Ro. z°. ad Eph. 6°. ad Col. 3°. Act
x°. i. Pet. p̊. et. i. q. i. §. hinc petrus. de
pe. diſ. 4. ſi ex bono. de iudi. c. nouit.
de preben. ⁊ dig. c. venerabilis. dr̄. In
veritate cōperi ꝙ nō eſt acceptor pſo-
naꝝ deus. Et ſic patꝫ pars prima hu-
ius ſermonis.

¶ Pars ſecūda huiꝰ ſermonis. ī qua tra-
ctat̄ de auaritia aduocatoꝝ· iuriſ con-
ſultoꝝ· accuſantiū. ⁊ falſe teſtificātiū
⁊ īiuſte calūniantiū.

SEcūdo ī iſto ſermone tractā-
dū ē de auaritia ī iudicio ini-
que aſſiſtatoria. De qua dici-
tur Exo. 23°. Nec iūges manū tuā ut
ꝓ ip̄io dicas falſū teſtimoniū. Et Yſa.
21°. Exuite oppſſum de manu calūni-
antis. Et h̄ etiā hꝫ qnqꝫ ramos ſm̄ ꝙ
qnqꝫ gnā hoīuꝫ ibi cōcurrūt. s. aduo-
catus· iuriſ cōſultus. actor ⁊ ꝓcurator

teſtis ⁊ reus. ꝑ g̊ ē aduocat⁹ q ſi ſcien-
ter aſſumit ad defenſandū iniuſtā cām
ſm Ray. tenet̃ ad reſtitutionē oīuȝ q̄
illi cōtra q̊s aduocat ꝓpt̃ ipſi⁹ patro-
ciniū. iniuſte amiſerūt ſeu damnificati
fuerūt. Vn̄ ſi ꝓpt̃ cauilloſam poſitiōeȝ
aut inſtruēdo falſū teſtē abſtulit ad-
uerſario cām bonā. ſiue īſtruēdo cli-
entulū. denegādo veritatē. aut ꝑcaci
vociferatiōe īpediēdo ꝓceſſū. qđ qdē
fieri pōt. ſicut pȝ. 5. q. 4. c. ī loco. 3. q. 7.
c. ſi qs adeo. In oībꝫ iſtis tenet̃ aduer-
ſario ad intereſſe non ſolū reis. i. dāni ⁊
expēſaꝝ ſꝫ etiā iuris. qa. s. tenet̃ ponē
ptē iniuſte oppſſam in ſtatu ſui iuris
primi. Et ſm beatū Tho. ſcđa ſcđe. q.
71. talis aduocatus peccat grauiter. i.
mortalit̃. Et rō hui⁹ eſt. qa illicitū eſt
coopari alicui ad malū faciēdū. cōſu-
lendo. adiuuādo. uel alit̃ cōſentiēdo.
Vn̄ dr̃ Ro. p̊. Digni ſūt morte nō ſo-
lū q faciūt ⁊c. Similit̃ etiā cū a ꝑncipio
cāe credit iuſtā ⁊ ī ꝓceſſu videat eam
iniuſtā. peccat ḡuiter ex auaritia defen-
dendo eā. nō tn̄ dȝ eam ꝑdere. ſꝫ Tho.
Peccat etiā aduocatus in defendēdo
cās cū ē ignorās ⁊ negligens. Peccat
etiā mortalit̃ aduocatus ſi allegat fal-
ſe ꝯ̄ cōſciam. uel inſtruit falſū teſtem
uel inducit clientulū ſuū ad negādū
v̊itatē etiā ſi defenderet iuſtam cām ⁊
alit̃ nō poſſet obtinē victoriā. Et rō ē
ſm aplm̄ ad Ro. 3° ca°. Nō ſūt faciēda
mala ut veniāt bona. Qualit̃ autē in
ꝑdictis reſtituere teneātur aduocati
pȝ. ſ̄. 2⁹ ē iuriſ cōſultus q ſi ſciēter ꝑ-
ſtat malū conſiliū vnde ius hn̄s ꝑdat
cām ſiue ſit ille cui cōſulit ſiue alt̃. te-
netur de dānis inde ſecutis. Si aūt fi-
delit̃ conſulit ꝓut ſcit non tenet̃. ex̄ de
re. iu. nemo ex conſilio. li° 6°. Si autē
cā ē dubia vtꝝ. s. ꝯtineat iuſticiā nec
ne. dū ſibi remanet dubia vſqꝫ ad diſ-
finitionē cāe licet aduocato ⁊ ꝓcura-
tori ⁊ iuriſ conſulto iuuare ſm Tho.
vbi ſ̄. Et xb̄. Peccatur nāqꝫ ab aduo-
catis ⁊ iuriſ conſultis circa receptionē
ſalarij uel īdebito mō ſm Tho. Quis
n. licite poſſint ſalariū petē ut merce-
dem ſui laboris. Vn̄ ⁊ Aug⁹ dic qꝫ licet
aduocato vēdere iuſtū procinium ⁊ iu-
riſ cōſulto verū conſiliū. 14. q. 5. nō ſa
ne. nō tn̄ dȝ petē īmoderatū. Attēdit̃
n. moderamē ſalarij ſcđm Ray. circa
q̄tuor. p̊ circa quantitatē cāe. 2° ſm
laborem aduocatiōis. 3° ſm ſciam ⁊
facundiam aduocantis. 4° ſm cōſue-
tudinē regionis. Scđm hoꝝ cōſide-
ratione pōt mai⁹ uel min⁹ ſalariū ta-
xari. ut. 3. q. 7. §. vrbem. et ar. 12. q. 2.
cōceſſo. et. c. vulterane. et de ꝑben. de
multa. Concor. Tho. ⁊ xb̄. 3⁹ ē actor
⁊ ꝓcurator ⁊ accuſator. q ſi aliquē ac-
cuſat falſo de crimīe. uel petit indebi-
tum ſciēt̃ tenet̃ đ oī dāno qđ inde re-
cepit aduerſari⁹ etiam de expēſis. Tri-
pliciter aūt talē actorē ſiue accuſato-
rē peccare cōtingit. p̊ calūnioſe agē-
do. imponēdo. s. alicui falſū crimē ex
malitia. uel petēdo aliq̄ bona tanqꝫ ſi-
bi debita ex auaritia que nouit per ſe
ex conſilio peritorum ſibi non debe-
ri. ⁊ talis ī vtroqꝫ caſu peccat mortalit̃
agens ꝯ̄ caritatē ꝓximi ⁊ ꝯ̄ iuſticiā ⁊
ꝑiur⁹ ē coīter. ⁊ tenet̃ ad reſtitutionē
dāni dati ⁊ ē grauiter puniendus. ut
notat̃ ex̄ de calūniatoribꝫ. c. vlt. tene-
turqꝫ pn̄iam agere ſi ad hꝰ ex odio ꝓ-
ceſſit. qa ex caritate hꝰ ꝓcedē debet. 23.
q. 5. c. ꝓcedē. 2° mō peccat actor in-
ordinate deſiſtēdo a ꝓſecutione cauſe
inchoate. s. ꝑuaricādo. i. aliam ptem
videlȝ accuſatū adiuuādo. colludēdo
cum eo. diſſimulādo. uel nō īducēdo

legitimas ꝓbationes quas hꝫ ꝯ reū. ⁊
acceptādo falſas excuſationes ipſius
rei. qđ hꝫ locū in criminibꝫ. aut etiam
ex toto deſiſtit a ꝓſecutiōe ſine debito
ordine iuris qđ dr̄ tergiuerſari. ⁊ hꝰ fa
cit corruptus pecunia a reo ⁊ amicis
eius aut ꝑcibꝫ eoꝝ inductꝰ. ⁊ tūc pec-
cat mortalit᷑. qa facit cōtra rē publicā
cuiꝰ bonū ꝓcurat᷑ ꝑ punitionē crimi-
nū qđ ille impedit. ſm Tho. ſcđa ſcđe
q. 68. In cā autē ciuili ſeu vbi agit᷑ de
tꝑalibꝫ. qa ibi nō intēdit᷑ niſi indem-
nitas actoris ſeu acquiſitio iuris ſui. ⁊
quilibꝫ pōt renūciare iuri ſuo. 7. q. i. q̄
ꝑiculoſū. iō abſqꝫ ꝑiculo pōt deſiſtē a
ꝓſecutiōe cāe ſiue cōcordando ſe cum
reo ſiue ad vitādū expenſas ⁊ grauami-
na litigioꝝ. 3° mō actor offendit cū
⁊ ſi hēat iuſtā cām crimīalē ſiue ciui-
lē. ꝑ indebita media cām ꝯſeqt᷑ vten-
do mēdacijs in iudicio uel falſis teſti-
monijs ⁊ inſtrumētis ⁊ ꝓbationibus
alijs ne amittat iuſtā cāꝫ. qđ ⁊ morta-
le ē ſm Tho. Veꝝ ſi obtineat nō tenet᷑
ad ſatiſfactionē alteri ꝑſone. nec etiā
in expenſis placiti cū ille vexauerit eū
iniuſte. 4° ē reus q. s. accuſat᷑ ſeu īpe-
tit᷑ ſuꝑ aliq̄ re ſiue iuſte ſiue iniuſte. ⁊
talis triplicit᷑ pōt peccare ⁊ mortalit᷑.
P° dicēdo falſitatē ⁊ tacēdo v̂itatē. ul᷑
cū iudex exquirit ab eo v̂itatē ſm or-
dinē iuris. ſiue in cā ciuili. s. cū agit᷑ de
aliq̄ re tꝑali. ut cū īterogat᷑ ſi pecuniā
mutuo accepit ab actore. uel ſi nō re-
ſtituit mutuatā ſciens ſe accepiſſe ⁊ hꝰ
negat. ul᷑ reſtitutā aſſerit. vel etiā ī cā
crimīali cū accuſat᷑ ⁊ ſūt īꝓbatiōes.
vel cū infamia exorta erga aliquē fit
inqſitio etiā ī caſu negat ſe maleficiū
ꝑpetraſſe. peccat mortaliter ſm Tho.
ſcđa ſcđe. q. 69. qa facit ꝯ debitū iuſti
cie. ⁊ hꝰ ē mortale. 2° reus pōt pecca-
re mortalit᷑ calūnioſe ſe defendendo.
Nā iſto mō etiā ſi hrēt iuſtā cām ꝑ-
iuraret. qđ ē ſꝑ mortale. Nā in cā cri-
minali etiā iuramētū de calūnia p̄ſtā-
dū eſt. ex͂ de iura. calū. inheretes. Pro
cuiꝰ declaratione dicit btūs Tho. ſcđa
ſcđe. q. 69. q̄ aliud ē v̂itatē tacē. aliud
eſt ꝓponē falſitatē. q̊ꝝ p̄mū ī aliq̄ ca-
ſu licet. ſecūdū aūt. s. falſitatē ꝓponē
nullo mō licet. 3° peccat reus ꝑ appel-
lationē īiuſtā. videlꝫ cū qs appellat a
ſnīa cā afferēde more ne ꝯ eum iuſta
ſnīa ꝓferat᷑. ⁊ peccat mortalit᷑. qa hꝰ ē
calūnioſe ſe defendere. Talis. n. agit ꝯ
iuſticiā. qa officiū iudicꝭ īpedit. vnde
ei īiuriā facit. ⁊ etiam aduerſario ſuo
cuiꝰ iuſticiā q̄tū pōt ꝑturbat. Et iō ſi-
cut dr̄. 2. q. 6. Puniēdꝰ ē oīo cuiꝰ īiu-
ſta appellatio ꝓnūciat᷑. Et tenet᷑ ad ſa-
tiſfaciēdū de dānis ⁊ expēſis. Secus ſi
appellat ex cōfidētia iuſte cāe. qa cre-
dit ſe hr̄e iuſtā cām. hꝰ Tho. vbi s͂. 5°
q reqritur ī iudicio eſt teſtis. ⁊ tripli-
cit᷑ pōt peccare. P° dicēdo falſitatem
ſcient᷑. ⁊ talis peccat mortaliter ſcđm
Tho. ſcđa ſcđe. q. 70. tū qa facit ꝯ iu-
ſticiā ledēs bonū cōe uel ꝓximū. tum
qa facit ꝯ octauū p̄ceptū expreſſe qđ
dr̄. Non loq̄ris ꝯ ꝓximū tuū falſū te-
ſtimoniū. Exo. 20. ca°. tū quia ꝑiurat.
nam iurat teſtis alit᷑ nō crederet᷑ ſibi
quātūcūqꝫ religioſꝰ ſit. ex͂ eo. nuꝑ. 2°
peccatur in teſtificādo cū id qđ ē ſibi
dubiū aſſerit ſibi certū. ⁊ talis peccat
mortalit᷑. qa exponit ſe ꝑiculo pcti ⁊
dānificationis alterius cū poſſit ꝯriū
eē eiꝰ qđ dicit. Et etiā ꝑiurat cū iuret
ſe ſcire qđ neſcit. nā non admittēt᷑ ad
teſtimoniū ſi nō dicēt ſe ſcire. qnīmo
ſolēt teſtes īterogari vnde ⁊ quō ſci-
ant. ⁊ ſi īterogati de cā ſcīe non rn̄de-
ant. nō valet eorū teſtimoniū. 14. 2. 3.

§.ſoli.et ī Autētico de teſti.§.et lʒ du
dū.7 tenet̄ ad reſtitutiōʒ ſi inde ꝓxi-
mus īiuſte dānificaretur.ar.17.q.4.ſi
qs in atrio.14.q.5.nō ſane.2.q.1.no-
tū ſit. 3° pctm̄ cōmittitur 7 moꝛtale
dū pecunia accipit̄ ꝑ teſtimonio ferē-
do etiā ſi ꝑ teſtimonio v̂itatis.Rō h⁹
eſt qa expꝛſſe facit ꝯ iura cū h̄ ꝓhibeāt
7 valde iuſte ad vitandū coꝛꝛuptionē
v̂itat̄ ꝓpt̄ pecuniā.Vn̄ dīc Aug⁹ qꝫ nō
licet teſti vēdē verū teſtimoniū.14.q
5.nō ſane.Pōt tn̄ teſtis recipe expen-
ſas ab eo q ꝓducit·puta ſi ex teſtimo-
nio ferēdo dietā facit uel etiam opam
ſuam 7 lucꝝ dimittit 7 h⁹mōi.14.q.3.
vētur.Et ſic pʒ ps ſecūda hui⁹ ſmōis

¶ Pars t̄tia hui⁹ ſmōis.ī qua tractat̄ de
auaritia ſacrilegoꝝ 7 ſymoniacoꝝ.

TErtio ī iſto ſermōe tractādū
eſt de auaritia ſacrilega atqꝫ
ſymoniaca.qa ī ſe cōuenien-
tiam quandā habēt. P̊ igitur tractat̄
de auaritia ſacrilega que ē vſurpatio
circa ſacra uel eccleſiaſtica.Tetendit
aduerſus deum manū ſuam.s.ſacrile
gam.Hec ē man⁹ ſacrilega Nicanoꝛis
q̄ extendit ꝯ tēplū dei·cōminād ipſū
fūditus deſtruere.ſ ipſo occiſo ſuſpē-
ſa ē lingua a Iuda machabeo ꝯ tēplū
dei.2.Machab.15° ca°.Et etiā iſta aua
ritia hʒ qnqꝫ ramos. Prim⁹ ē cū offe-
rūt̄ ſacra·ul' calices·paramēta·cruces
reliquie 7 alia h⁹.Vn̄ Pius papa.17.
q.4.ſicut.ait.Sicut q eccl̄iam dei va-
ſtat 7 ei⁹ ſpolia 7 donata ſpoliat 7 in-
uadit fit ſacrileg⁹.ſic ille q ſacerdotes
ei⁹ īſeqt̄ ſacrileg⁹ iudicat̄. 2⁹ tam⁹ ē
qn̄ auferūt̄ aliq̄ 7 ſi nō ſacra tn̄ de lo-
co ſacto·ut ī eccl̄ia.Et de vtroqꝫ.17.q.
4.c.qſqs. 3⁹ tam⁹ ē qn̄ fit īcendiū ul'
effractio lōco ſacro īiurioſe.tenet̄ etiā
ſatiſfacē·uel etiā inferūt alia dāna ec-
cleſiis uel ꝑſonis eccl̄iaſticis ut exhi-
bēdo gabellas 7 pedagia.de cenſi·q̄ꝫ q̄ꝫ
li° 6°.aut imponendo collectas.de in-
iur.7 dam.aduerſus.aut faciēdo re-
p̄ſalias ꝯ ꝑſonas eccl̄iaſticas·ex̄ de in-
iur.7 dam.7 ſi pignoꝛatiōes. 4⁹ ē cū
clerici male tractāt bona eccl̄iaꝝ dila-
pidādo·indebite alienādo·in pōpis 7
laſciuiis expēdēdo·cōſanguineos di-
tando.12.q.2.nullus.Et bona debita
paupib⁹ ul' cleric̄ uel repatiōi eccl̄iaꝝ
ſubtrahēdo ⁊c̄.Et iō q emit ſciēt̄ uel
alienat bona eccl̄ie īmobilia uel mobi
lia ꝑtinētia ad cultū dīnū ut ꝑamēta
7 calices 7 h⁹mōi in caſu nō licito ſm
foꝛmā eccl̄ie q̄ hr̄.10.q.2.h̄ ius.et.c.
ſi qs epūs.7 ex̄ de re.ec.nō alie.c.mo-
naſterioꝝ.in cle.peccat moꝛtalit̄.quia
agit ꝯ oꝛdinationē eccl̄ie 7 ī dānū ec-
cleſiaꝝ etiā ſi iuſto p̄cio emeret ſacri-
legiū cōmittit 7 non tenet alienatio.
5⁹ tam⁹ ē cū ſubtrahūt̄ legata facta
eccl̄ie.13.q.2.q oblatiōes.Vn̄ tales ſa-
crilegiū cōmittūt large ſumendo.Vn̄
Iero⁹.Amico aliqd ſubtrahē pctm̄ ē.
eccl̄iam v̂o defraudare ſacrilegiū.12.q
2.gl̄ia.Et tales multū differēdo vtiqꝫ
peccāt ⁊c̄.Siliť q nō ſoluūt decimas
vbi ꝯſueuerūt ſolui.Vel cū nō ē ī be-
neficiis legitime cōſtitut⁹ ſ ꝑ intruſi-
onē ul' ſymoniā uel aliqđ impedimē-
tum irregularitat̄ hʒ.tenet̄.n.fructus
ꝑceptos reſtituere.de re.iu.li° 6°. 2°
tractandū eſt de auaritia ſymoniaca.
Et de hac.3.Reg.13°.Quicūqꝫ volebat
implē manū ſuā.s.pecūia quā dabat
7 fiebat ſacerdos.Et h̄ etiā hʒ qnqꝫ ra-
mos. Prim⁹ ram⁹ eſt accipe pecuniā
uel alia tꝑalia ꝑ ſacramēt̄ aut bn̄ficiis
cōferēdis uel collatis ꝑ modū p̄cii nō

ꝑ modū exīe · ⁊ talē pecuniā q̄ accepit
retinē nō pōt · ſ; paupibꝫ oꝫ erogare uł
eccłie in cuiꝰ īiuriā data eſt. Tho. ſcḋa
ſcḋe. q. 100. 2ꝰ ramus ē accipe pecu-
niā appciatiue ꝓ aliis rebus ſacris. ut
eccłiis · altaribꝫ ↄſecratis · aqua bapti-
ſmali cōſecrata · oleo ſcō · reliquiis ſcō-
rū · ſepulturā loci ſacri · aut iure prona-
tus · ingreſſu religionis ⁊ hꝰmōi · talis
pecūia retineri nō pōt ſ; paupibꝫ ero-
gari oꝫ uł eccłie ꝓ q̄ ↄmiſſa ē ſymonia.

3ꝰ ē ꝓ ſpūalibꝫ exercitiis ꝓ pdicādo
orādo · viſitādo · eligēdo · cōfirmādo
a correptione deſiſtēdo · curā aīaꝝ ex-
ercendo · cōſecrādo ⁊ alia hꝰmōi · reci-
piēdo pecuniā exactiue uel pactiona-
lit̃ uł appciatiue · tenet̃ paupibꝫ eroga
re uł eccłie ī cuiꝰ īiuriā data ē. Si āt ꝑ
modū exīe · retinē pōt ſibi. 4ꝰ ramꝰ ē
qn̄ accipit ſimplex bn̄ficiū uel curatū
aut dignitatē ſymōiace. qa tenet̃ reſi-
gnare ⁊ fructus inde pceptos reſtituē
etiā ↄſūptos deductā expēſis factā ī uti-
litatē bn̄ficij illiꝰ ⁊ ꝓ fructibꝫ colligē-
dis. 5ꝰ ē de mediatoribꝫ ad ꝓcurādū
bn̄ficiū uł officiū eccłiaſticū · uł aliqḋ
ſpūale. hi tenēt̃ pecuniā ꝓpt̃ h̄ receptā
paupibus erogare. h̄ oīa beatus Tho.
ſcḋa ſcḋe. q. 100. et Ray. ⁊ Inno. Et iō
ī euangelio hodierno Mat. 14° ca°. hr̄
quō Iudas ſymoniace vēdidit Ihesū
trigīta argēteis ꝓpter qḋ laqo ſe ſuſ-
pēdit ⁊ etnalit̃ dānatꝰ ē. A qua dāna-
tiōe liberet nos ipſe Ihesus qui īiuſte
traditꝰ ē · quiq; cū pr̄e ⁊ ſpū ſcō viuit
⁊ regnat ī ſecula ſeculoꝝ. Amē.

¶ Feria quarta poſt dominicā palmarū
de auaritia luſoria turpit̃ lucratoria ⁊
falſificatoria Sermo. 84ꝰ.

OMne quod
eſt ī mūdo ⁊c. Iteꝝ vbi ſ̄.
Tāta ē latitudo voracitatā
auaritie frēs kmī ut breui
ſermōe ac cōpēdioſo ↄſtringi nō poſ-
ſit. Nā ſūt tot gnā hoīuꝫ ī ipſa ſe īpli-
cantiū ut vix nūerari poſſint. nec ↄſi-
derāt qa talis cupiditas ab affectione
celeſtiū retrahit. Vn̄ Gregꝰ. 47. diſ. in
c. oēs. bn̄ deſcribit. di. Oēs huiꝰ ſeculi
dilectores ī trenis rebꝫ fortes ſūt · ī ce-
leſtibꝫ debiles. Et. ī. Nā ſepe famē nu
ditatē ⁊ deiectionē ſuſtinēt ⁊ eaꝝ reꝝ
ſe pabſtinētiā cruciāt · ad q̄s adipiſcē
das feſtināt. h̄ ille. Idcirco pꝰq̄ꝫ ī pce-
denti ſermōe ḋ auaritia iudicū · aduo-
catoꝝ · ꝓcuratoꝝ · teſtiū · accuſātiū · ſa-
crilegoꝝ atq; ſymoniacoꝝ cōpēdioſe
⁊ ſufficient̃ dictū ē. qa ut ait Iohes in
v̂bis ꝓpoſitā. Oē qḋ ē in mūdo ⁊c. In
pn̄ti ſermone de alia triplici auaritia
breuit̃ ⁊ ſuccincte tractabimus.
p̊ videlꝫ de auaritia falſificatoria.
2° de auaritia luſoria.
3° de auaritia turpiter lucratoria.

¶ Pars pma huiꝰ ſmōis. in q̄ tractat̃ de
auaritia falſificatoꝝ mēſuratū mone-
taꝝ ⁊ huiꝰmodi.

PRimo igit̃ ī iſto ſmōe tractā-
dū ē de auaritia falſificatoria
ḋ qua dr̄ Iob. 5°. Qui diſſipat
cogitatiōes maliguoꝝ ne poſſint ma-
nus eoꝝ īplere qḋ ceperāt. māifeſtan-
do. s. falſitates eorū. Et h̄ hꝫ qnq; ra-
mos uł modos. Primꝰ ē ī pōderibꝫ ⁊
mēſuris vtēdo. s. falſis. uel faciēdo. i.
diminutā mēſurā ī vēdēdo. ⁊ mēſuris
exceſſiuis ī emēdo. Nā ḋ talibꝫ ex ↄci
lio Magūtino dr̄. Vt mēſure ⁊ pōde-
ra iuſta fiāt. ſupple ſtatuimꝰ. Et. ī. Si

qs iuſtas mēſuras ⁊ iuſta pōdera lu-
cri cā mutare pſūpſerit· trigīta dies ī
pane ⁊ aq̄ peniteat. ex̄ de emp. ⁊ ven.
Hec pnīa h̄ taxata forte locū h₃ cū cō-
uīceret̄ ī loco eccl̄iaſtico ɔtētioſo. Nā
ī foro pnīe idē iudiciū ē de iſta ſicut ⁊
de aliis taxatis ī canonib₉· ut. s. ſit ar-
bitraria· ar. de pe. diſ. i. mēſurā. et. 26
q. 6. tēperat. Et dubiū nō eſt qn talis
peccet mortalit̄ cū agat ɔ̄ iuſticiā ⁊ in
dānū ꝓximoꝝ. ⁊ tenet̄ de oī dāno inde
ſecuto ſatiſfacē. ex̄ de iiur. ⁊ dā. da. c.
ſi culpa. Qđ ſi ſcire nō poſſet ꝓpt̄ mul
titudinē pſonaꝝ ⁊ varietatē· tenetur
paupib₉ erogare p̄cipue ſi ī puo illos
leſit tenet̄ ad emēdandū inq̄ꝫtū pōt ſi-
ne piculo ſue pſone uel maioris ſcāda
li· ut. s. auferāt̄ đ medio dicte mēſure
⁊ pondera falſificata adequāt̄. Et ſilit̄
dicēdū ē de eo q eis. s. falſificatī ſciēter
vſus fuerit. s. ꝙ peccat ḡuit. ⁊ de eo in
quo alius dānificatur p hoc ſibi obli-
gatur. 2⁹ ramus ē in falſis monetis·
fabricādo falſas monetas uel incidē-
do eas· uel falſatis ⁊ diminutis pro le-
gitimis ſciēter vtēdo ⁊ hui⁹moī. Nā
ut h̄r de iure iuran. c. quanto. ſicut di-
gnū· ſm glo. nō licet ſine ɔſenſu p̄nci
pis ſeu īpatoris cudē monetas. ut. l. 2
et. 3. de fal. mone. ſm Bar. ⁊ Cy. ibidē.
Et h̄ verū niſi ciuitas ul̄ p̄ncipe infe-
rior p̄ſcripſiſſet h̄ p tātū tpus de cui⁹
īitio nō extat memoria· ut ī. c. ſup qui-
buſdā. de v̄bo. ſig. vel niſi eēt talis qui
p̄ſcripſiſſet iura īperij· ut reges hiſpa-
nie. q ut dic glo. diſ. 63. Valētinianus.
nō ſbiacēt īperio. qa đ hoſtiū faucib₉
regnū eruerūt. Falſat̄ āt moneta mul
tipliciī· ut ī glo. dcī. c. quāto. Et ſic va
rie punit̄. Vno° falſat̄ moneta p̄nci-
pis de nouo cudēdo. ⁊ talis dꝫ cōburi
ut. l. 2. de falſa mōeta. 2° falſificat cu
dendo qs monetā ciuitaī ul̄ inferioꝝ
a p̄ncipe. ⁊ talis capite punit̄. ut. C de
fal. mo. l. i. 3° cū qs nō fabricat de no-
uo monetā ſ₃ fabricatā cudit. s. minu-
endo. ul̄ cingit puta monetā eneā ut
appareat aurea. ⁊ tal̄ punit̄ vltīo ſup-
plicio ul̄ dat̄ ad beſtiā ſm ɔditiōꝫ pſo
ne. ut ī. l. qcūqꝫ. ff. de falſa. Sꝫ q̄ꝫtū ad
vſū falſe monete nō. ꝙ ſciēt̄ expēdēs
monetā falſam vr̄ ꝙ teneat̄ pena legī
cornel̄. đ fal. q̄ regularit̄ ē deportatio
⁊ oīuꝫ bonoꝝ publicat°. Seru⁹ vltimo
ſupplicio punit̄. Sꝫ Bar. dic h̄ ꝓcedē
qn expendit nūmos plūbeos ul̄ ſtan-
neos. qa de illis tm̄ facit mētionē illa
lex. al̄ punit̄ pena extraordinaria. Nō tn̄
ꝙ vbi qs ī aliq̄ loco vbi monete dimi
nuti pōdeī min⁹ valēt· ſm illā dimi-
nutionē emit debito p̄cio. ⁊ p⁹ea illas
portat ad aliū locum vbi tantū valēt
quātū ītegre monete. ⁊ ita indifferēt̄
expēdūt̄ ⁊ accipiūt̄ ⁊ ī tātū eas nō cō-
putāt quātū ītegras. ut ī qbuſdā ciui-
tatib₉ regni. ex quo pluri vēdit eas q̄ꝫ
emer. t· nō vr̄ ex h̄ peccare· cum nullū
dānū īferat. ⁊ ſibi ex ſua īduſtria ⁊ la
bore lucꝝ q̄rit ſicut accidit đ aliis mer
cimoniis q̄ pl⁹ minuſve valēt in vno
loco q̄ꝫ ī alio p regulā. ſciēti. đ re. iu. li°
6°. Sꝫ q bonas ⁊ ītegras mōetas dimi-
nuēt ⁊ ſic diminutas portaret ad talē
locū. vtiqꝫ ī h̄ fraudē cōmittēt ⁊ ɔ̄ le-
gē. ⁊ tenēt̄ lucꝝ tale paupib₉ erogare
14. q. 5. nō ſane. Sic etiā nō excuſaret̄
a pctō q monetas malas ⁊ diminutas
ſciēt̄ dat ꝓ bonis ⁊ p⁹ea ppēdit de di-
minutiōe valoris. 3⁹ ram⁹ ē in bullis
aplicis falſatis ul̄ p ſubreptionem ob-
tentis. cum. s. ex pſſū ſit falſū ī ſuppli-
catiōe ul̄ omiſſū illud ex p̄mēdū quo
narrato nō obtinuiſſet. Bn̄ficiū. n. ul̄
gr̄a ſic obtēta nō valet. Vn̄ tenet̄ ſatiſ-
facē de emolumento p ipſū obtento. ⁊
dr̄ falſari⁹. ff. de falſa. ſi qs obrepſerit.

Et cū h̄ ſtudioſe fiūt ⁊ aduertēt nō ē
dubiū ꝙ mortalit̄ peccāt faciētes. 4ꝰ
ramꝰ ē in inſtrumētis ⁊ ſcripturꝭ falſi-
ficatꝭ. ut ī teſtamētis in qbꝫ ſcribūt̄ le-
gata alit̄ q̄ꝫ diſponat̄ a teſtatore ul̄ ſcri
pture ut appareāt debita ⁊ caſſent̄ cre-
dita ⁊ hꝰmōi. Qētū ad forū cōſcīe vl-
tra mortale ḡue cōmiſſū tenet̄ falſariꝰ
ſiue teſtī ſiue inſtrumēti cuiuſcūqꝫ ſi-
ue ſcripture ut in libris mercatoꝝ. uel
ſciēter vtēs talibꝫ. de oī dāno q̄d inde
alicui ſeqt̄. Patꝫ. ff. de mḡratibꝫ ꝯue-
niēdis. l. i. et ī. l. q tabulas. ff. de furtꝭ.
⁊ ē etiā ar. ī. l. q tabulas. ff. d̄ teſtīs. Pa
tetqꝫ ꝑ illā regulā ſepiꝰ dictam in. c. ſi
culpa. Et oē emolumētū q̄d inde reci
pit reſtituere tenet̄. qa fur ē ⁊ latro.
14. q. 6. ſi res. 5ꝰ ramꝰ ē ī falſis ꝑtibꝫ
ut cū mulier concipit ꝑ adulteriū uel
ſupponit ſibi alienū partū. q̄ tenet̄ de
oībꝫ q̄ cōſūmit putatiuꝰ filiꝰ de bonis
mariti. ⁊ de his q̄ ut legitimo filio ſibi
de hēditate relinq̄ret. Nec tñ dꝫ talis
mulier h̄ reuelare ꝓpt̄ ꝑiculū infamie
⁊ mortis ⁊ hꝰmōi. Sꝫ notādū ſcd̄m
Scotū in 4°. diſ. 15. q. 2. ꝙ tali mulieri
pōt triplex remediū exhiberi. Pri-
mū. s. ꝙ inducat filiū intrare religio-
nem talem ꝙ poſſit ꝓfeſſionē ſeruare
ne. s. īcidat ī ſcillam cupiēs vitare ca-
ribdim. 2ꝰ ē ꝙ clericꝰ fiat. vñ valeat
tñ ſm̄ deū eccl̄iaſtica bñficia accepta-
re: ⁊ his q̄i ſufficiētibꝫ merito iā ꝯtētꝰ
dimittat hereditatē alteri fratri laico
in ſeculo remanēti. Si tñ ꝑ nullam ꝑ-
ſuaſionē honeſtā cor talis filij mr̄ fle-
ctere pōt ut hēditatē dimittat. nō vi-
det̄ ꝙ debeat ſe illi ꝓdē. cū certa nō ſit
ꝙ talis ab ea ſit ſuaſibilis. ī alijs tñ li-
citis ⁊ honeſtꝭ flectēt̄ ex illo. īmo for-
te tenaciꝰ retinēt ne ſpuriꝰ putaret̄ cū
talē notam multū caueant male nati.

Tūc demū t̄tiū remediū addēdū ē
s. ꝙ ſaluo iure hūano. ⁊ abſqꝫ infamia
ſua pōt ⁊ dꝫ de ſua dote ⁊ certꝭ bonis la
boribꝫ ac ſudoribꝫ ſuis īdēnē facē vi-
rū ⁊ legitimā eiꝰ ꝓlē. Obligat̄. n. ſatiſ-
facē viro de cōſūptis ab illegitimo fi-
lio. ꝗ talis filiꝰ ſatiſfacē nō tenet̄ q̄ cō-
ſūpſit q̄ꝫdiu bone fidei fuerit. De he-
reditate aūt mulier obligat̄ heredibꝫ
viri ab inteſtato. uel heredibꝫ ſcriptꝭ.
ul̄ qbꝫ diſiſſꝫ credit̄ reliqſſe hēditatē.
Q̄d ſi neſcit̄ dꝫ paupibꝫ erogari tenet̄
inquā ſm̄ correſpondētiā iuſticie. nō
n. dico ꝙ teneat̄ reſtituere equiualēs
toti hereditati ꝗ ad arbitriū boni viri
Vr̄ tñ ꝙ ei debeat ꝓuidē de victu atqꝫ
veſtitu honeſto ſi fuerit hēditas pin-
guis ut ſufficē poſſit hēdi ad duplū ſi
ue triplū iſtiꝰ. Q̄d ſi nec etiā fieri pōt
ꝓ tūc nō obligat̄. tenebit̄ tñ cū ꝑuene-
rit ad pinguiorē fortunā. ex̄ de ſolutꝭ.
c. Odoardꝰ. Si v̄o talis mulier nō hꝫ
vnde reſtituere poſſit. tūc ex īpotētia
excuſat̄ ſi hēat ſatiſfaciēdi ꝓpoſitū cū
deuenerit ad p̄iguiorē fortunā. Inſuꝑ
attēte notādū eſt ꝙ ea q̄ dicta ſunt de
adultera q̊ ad reſtitutōez. eadē dicen-
da ſūt de adultero ſm̄ q̊ſdā. Cuiꝰ rō ē
qa ad ꝑ̄dicta dāna cū ꝑ̄fata adulr̄a de
dit cām efficacē quā q dat ſꝑ reſtitue-
re obligat̄ ꝑ dictū. c. ſi culpa. De ſuppo
nēte ſibi alienū ꝑtū idē dicūt doc. q̄d
de adultera. Nec eſt tali mulieri pn̄ia
denegāda ꝗ debita ſatiſfactio iiūgēda
ſicut nec etiam ꝑ̄dicte mulieri filiū de
adulterio gnānti. ex̄ d̄ pe. ⁊ re. ī. c. offi-
cij. ī q̊. c. mulier ſupponēs alienū ꝑtū
ī h̄ ſociat̄ cū muliere filiū d̄ adulterio
generāte. Et ſic pꝫ ps ꝑ̄ma hꝰ ſm̄onis.

Pars ſecūda huius ſermonis: in qua
tractat̄ de auaritia maledictoꝝ luſoꝝ.

SEcūdo ĩ iſto ſermõe tractan-
dū eſt ꝺ auaritia luſoꝛia. de q̄ Tulli⁹ in p̄ de officijs dic. No ita gnāti a nã ſum⁹ ut ad ludū ⁊ iocū facti eē videamur. ſꝫ ad ſeueritatē potius ⁊ ad ſtudia q̄dã grauioꝛa ⁊ matu-rioꝛa. h̄ ille. Et habꝫ etiã iſta qnqꝫ ramos. ⁊ ꝓhibet̄ ꝑ legē canonicã ⁊ ciuilē. ut. ff. de alea. ꝑ totū. in Autētico de ſciſ. epiſ. §. interdicim⁹ ⁊ ex̄ de vi. ⁊ ho. cle. c. clerici. vbi dr̄. Clerici ad aleas ⁊ taxillos nõ ludãt. nec h⁹mõi ludis interſint. Et q̄uis. c. loqt̄ de clericis. tñ ⁊ laicis ꝓhibet̄. ut ibi nõt Archidiaconus a cõtrario ſenſu. ⁊ h̄ qa alibi non ſolū clericis ſꝫ etiã laicis ꝓhibet̄. diſ. 35 vbi dr̄. Ep̄us aut p̄ſbyt̄ aut laic⁹ alee aut ebꝛietati deſuiēs. aut deſinat. aut certe dãnet̄. Sb̄diacon⁹ võ aut lectoꝛ aut cantoꝛ ſil'ia faciēs. aut deſinat. aut cõione puet̄. ſil'it ⁊ laicus ex canonib⁹ apl'oꝝ. Et ſm xo. intelligit̄ ꝑ ludū alee oĩs lud⁹ q ĩnitit̄ foꝛtune. Et eſt pctm̄ moꝛtale ſm Ray. qꝺ ꝓbari põt ex pena. Nullus. n. dꝫ deponi uel excõicari niſi ꝓ moꝛtali. ſꝫ luſoꝛ dꝫ deponi ul' excõicari. ſm illum canonē. ep̄us. ꝙ ⁊c.

Prim⁹ igit̄ hui⁹ auaritie ram⁹ ē qñ qs vincit ab alijs q alienare non pñt. qa tūc ſm Bona. ⁊ Tho. ſcꝺa ſcꝺe. q. 32. arti. 7. reſtituere obligat̄. qa ꝯ ius diuinū lucrat̄. Hui⁹mõi aũt ſūt ſm Ray. ⁊ Hoſti. furioſi ⁊ ꝓdigi. mĩoꝛes viginti qnqꝫ annis. ⁊ maxime pupilli. mēte capti. ſurdi. muti. ceci. moꝛbo paliti-co lãguidi. qa tales reb⁹ ſuis p̄eſſe nõ pñt. ꝓpt̄ qꝺ dandi ſūt eiſ tutoꝛes q̄tū ad pupillos. uel curatoꝛes q̄tū ad alios ſupꝛadictos. Idē videt̄ ꝺ ſeruis. de cõtractis. de clauſtralib⁹ ⁊ filijs familias q nõ hñt peculiū caſtrēſe ul' q̄i. de uxoꝛe q̄ nõ hꝫ parafernalia. ⁊ ꝺ adminiſtrãtib⁹ eccl'iaꝝ res q̄ ſūt paupeꝝ. ⁊ ſic ꝺ ꝯſil'ib⁹. Qui igit̄ talib⁹ vicit. reſtituere obligat̄. nõ tñ ei q illã ꝑdidit. ſꝫ tutoꝛi. curatoꝛi. dño. monaſterio. primarito ſiue eccl'ie.

2⁹ ē cū qs decipit in ludo. ut ꝑ falſos taxillos. aut cartas aut dicēdo mendaciū. ⁊ ſic vincit. Nã ⁊ hoc reſtituēdū ē ei q amiſit uel hñti curã ei⁹. reputat̄. n. h̄ ut furtū. ar. ad h̄ 14. q. 5. nõ ſane. ĩ fine ſm Tho. ⁊ Ray.

3⁹ ramus ē qñ vincit qs ei quē induxit ad ludēdū multa ĩpoꝛtunitate cū nõ vellet ludē. uel volētē a ludo recedere ĩuitū detinet. ⁊ tenet̄ reſtituē ſm Tho. ⁊ Ray. ⁊ dcõ. c. non ſane. 4⁹ ramus ē qñ vincit ĩ locis vbi ꝓhibet̄ ludus ⁊ ꝑ leges mãdat̄ fieri reſtitutio q̄ nec ꝑ diſſuetudinē ſūt abꝛogate. ⁊ tūc etiã tenet̄ reſtituere ꝑdēti ſcꝺm Tho. Ricar. Ray. ⁊ Inno. 5⁹ ramus ē qñ vincit qs ĩ locis vbi nõ ꝓhibet̄ ludus uel ſi ꝓhibetur leges ſunt abꝛogate ꝑ cõſuetudinē cõtrariã. ⁊ ludus ē inter volūtariū ⁊ ĩuolūtariū. ⁊ tunc ſcꝺm cõem opinionē dꝫ paupꝑibus erogari. Et ſic pꝫ ps ſecūda huius ſermonis.

¶ Pars t̄tia huius ſermonis. in qua tractatur de auaritia diuerſimode turpiter lucratoꝛia.

TErtio ĩ iſto ſmõe tractãdū ē ꝺ auaritia turpit̄ lucratoꝛia. De qua Yſa. p̄. dr̄. Man⁹ vr̄e plene ſūt ſanguīe. i. turpib⁹ lucris. Et h̄ etiã hꝫ qnqꝫ ramos. Prim⁹ ē lucrari ex ope carnali. ut mēretricio. lenocinio concubinaticio ⁊ h⁹modi. qui nõ obligãt̄ ad reſtitutionē niſi de congruitate paupꝑibus diſpēſare ad arbitriū boni viri. Et ideo dicit Tho. ꝙ aliqd eſt illicite acquiſitum. nõ quidē quia

ipſa acqſitio illicita ſit. ſ; qa illud ex q̄
acquiritur illicitū ſit. ⁊ in his trāſfer-
tur dn̄iu; ⁊ repetitio minime cōpete-
re pōt. ut pat; ī p̄dictis ⁊ meretricib;.
Textus de hoc h̄r in .l. 4. §. p̄. v̄ſu. ſed
qđ meretrici. ff. de cōdi. ob tur. cām.
Et hoc qdē ꝓprie nuncupat̄ turpe lu-
crū. Mulier. n. meretrix turpit̄ agit ⁊
ꝯ̄ legē. ⁊ iō retinē pōt q̄ lucrat̄ ⁊ pau-
peribus diſpēſare. oblationē autē pu-
blicā offerre ad altare nō pōt. 2ᵘˢ ra-
mus ē lucrari ex arte uel actu ꝓhibi-
to. ut ex arte faciendi taxillos. cartas
fucos. torneamēta. hiſtrionatu turpi
ſeruiēdo vſurario ī nūerādo pecuniā
ad vſurā ⁊ ſcribendo h̄ᵘmōi. ī facien-
do diuinatiōes. īcātatiōes ⁊ hᵘmodi.

3ᵘˢ ramus ē lucrando tpe ꝓhibito. ut
dieb; feſtiuis vendēdo ⁊ emēdo. ſine
necitate ſcribendo uł alia opa ob lucꝝ
faciendo ⁊ hᵘmōi. 4ᵘˢ ramus ē nego-
ciari ī locis ꝓhibitis. ut ī eccl̄ijs vēdē-
do uel emēdo. uł etiā mittēdo ad ter-
ras ſarracenoꝝ uel portando arma li-
gnamīa uel victualia ⁊ quecūq; mer-
cimonia ſine licētia pape. tenet̄ illud
lucrū qđ lucratus ē. ⁊ tantūdē de ſuo
mittere ī ſubſidiū t̄re ſcē. 5ᵘˢ ē ex in-
tentiōe mere cupiditatꝭ vacare nego-
ciationi uel intētiōe introducendi ca-
riſtiā. Hi oēs tenēt̄ acqſita paupibus
erogare cōſilio boni viri magis de ho-
neſtate ⁊ cōſilio q̄ necitate. 14. q. 5. q
habeꝭ. Pn̄t etiā ſeptē alia gn̄a hoīu;
p auaritiā peccātiū deduci breuiter ⁊
ſuccincte. Primi ſūt mercedē opera-
rioꝝ nō ſoluentes. dū. s. qs nō ſoluit
mercēnario ſuo ſtipēdiū opis ſui. Vn̄
Jac. 5°. dr̄. Ecce merces opatioꝝ qui
meſſuerūt regiōes vr̄as q̄ fraudata ē
a vobis clamat. ⁊ clamor eoꝝ in aures
dn̄i ſabaoth introiuit. h̄ ille. Idē ē iu-
diciū de famulis dn̄oꝝ ⁊ ſeruis ſtipē-
diarioꝝ q l; aliquid ꝓ eis exponāt. tn̄
in ratiocinio cōputant multo plus q̄
expēderīt. ut illud plᵘ lucrēt̄ ſibi ipſis
⁊ ſiīl'ia multa. Secūdi ſūt bona ꝓximi
ſui auferētes. dū. s. potētes ⁊ magni ī
curijs dn̄oꝝ accipiūt in poſſeſſiōes do-
mos ⁊ redditus ⁊ quecūq; alia bona a
viduis. pupillis. orphanis ⁊ paupcu-
lis q nō audēt aliqd dicē. Sciūt. n. q̄
pderent laborē ⁊ v̄ba. Vn̄ Sen̄. trage-
dia. x. dīc ſic. Colit hic gregeſ calcet ut
oēs. p̄datq; aliq̊s. nullūq; leuet. tm̄ ut
noceat cupit eē potēs. Et diſ. 35. dr̄ ſic
Qui adulatur regib;. hereditates ca-
ptat alienas. ⁊ opes cōgregat q̄s ī mo-
mēto cui ſit relicturus ignorat. h̄ ibi.
Tertij ſūt vxorē ꝓpt auaritiā accipiē-
tes. ſicut ē iuuenis q decrepitā ī coiu-
gē ducit. dū. s. attēdit ſolū ad diuiti-
as eiᵘ. Vn̄ Vgo de ſcō victore ī libello
ad ſociū volētē nubē. dīc. Ducūt̄ ho-
die vxores nō cā ꝓcreāde ꝓlis ſ; cā pe-
cunie ꝯgregāde. Nā Maria filia Cato-
nis minor. cum ab ea queret̄. cur poſt
amiſſū viꝝ nō nuberet denuo. R̄ndit
ſe nō īuenire virū q ſe magis vellet q̄
ſua. Quo dicto elegāt̄ oñdit diuitias
magis in vxorib; eligi ſolere q̄ pudi-
citiā. ⁊ multos nō oculis ſ; digitis vxo-
res ducē. Optima itaq; ⁊ ſana res quā
nō auaritia cōciliat. nō cupiditas co-
pulat. h̄ ille. Quarti ſūt fallacit̄ alie-
na detinētes. dū. s. qs negat ꝓximo q̄
de iure ſibi debent̄. oñdētes ſe īpoten-
tes ad reſtituēdū ea qb; obligāt̄. Vn̄
23. q. 2. c. dn̄s deᵘ nr̄. dr̄ ſic Gēs ⁊ ciui-
tas petēda ē q̄ uel vindicare neglexe-
rit qđ a ſuis īprobe factū ē. uel reddē
quod p iiurias ablatum eſt. h̄ ibi. Ex
quo pat; q̄ cōe ciuitatis tenet̄ cogē ad
reſtituēdū aliena. Quīti ſūt militiā

infidelit̃ gerentes·dũ.s.multi capita-
nei ⁊ armigeri non faciunt guerram
ſollicite ⁊ ſtudioſe ſicut poſſunt debe-
rẽtq;·ſed ꝓditiões multas faciũt.Vñ
Petr⁹ bleſenſis ĩ q̊dã ſmone dicit ſic
Nihil deteſtabili⁹ eſt nota ꝓditiõs in
milite. Licʒ Joab oĩa fortiter vicerit
nõ tñ ↄputat̃ in nũero fortiũ Dauid.
qa fortitudinẽ ei⁹ in Abner ⁊ Amaſa
ꝓditio denegauit.Sola.n.fidelitas ẽ q̃
gl̃iam ꝑpl̃i dilatat·q̃ pacẽ firmat·q̃ er-
rorẽ vicit ĩimici.h̃ ille. Sexti ſũt pa-
ctũ initũ diſſoluẽtes·dũ.s.aliqs arti-
fex facit pactũ cũ aliq̊ emẽte rem ſuã.
ſupuenit ali⁹ ꝓmittẽs plus.artifex ut
h̃ lucret̃ diſſoluit pactũ cũ p̊.Vñ Caſ-
ſiodor⁹ ĩ epl̃is dic ſic.Aurꝝ ſiqdẽ p bel
la querẽ nephas eſt·p maria piculũ·p
falſitates oppbriũ·p agriculturã v̊o
licitũ ẽ.honeſtũ v̊o lucꝝ ẽ p qð nemo
ledit̃·iuſte acqrit̃.⁊ nulli ꝑiudicat̃.h̃
ille. Septimi ſũt pupillos decipiẽtes
dũ.s.qs tutor aut curator lucratur de
bonis pupillorũ ad ſui vtilitatem ⁊ ꝓ
expenſis vict⁹ ul' veſtit⁹ eorũ ↄputat.
15.q.10.Vñ.1.Cor.4°.dr̃.Hic iam q̃rit̃
inter diſpenſatores ut fidelis qs ĩue-
niat̃.Inſup pñt addi iuramẽtũ licitũ
frãgẽtes.dũ.s.aliquis artifex iurat ſe
daturꝝ tali die accedẽti ad eũ artificiũ
ſuũ.ſi ſupuenit aliuſ eodẽ mõ artificẽ
illũ exigẽs·ne h̊ lucꝝ amittat ꝓmittit
ad eãdẽ diẽ ſe exhibiturꝝ.⁊ ſic neutꝝ
pficiẽdo violat iuramẽtũ.Vñ glo.ſup
illud Eccl.2°.Mores hoĩuʒ vendẽtiuʒ
ſine honore.dĩc ſic.Sũt q pl̃a ꝓmittũt
⁊ pauca reddũt.⁊ eos qb; mẽtiẽdo ꝓ-
mittũt ĩimicos ſibi faciũt.h̃ ibi.Hui⁹
oppoſitũ fecit Judas q ſpopõdit iude-
is ꝑpt̃ pecuniã tradẽ xp̃m qð ⁊ fecit
auaritia duct⁹.in euãgelio hodierno
Luc.22°.ca°.A qua nos cauere conce-
dat liberaliſſimus deus q oĩa libera-
liter largitur ĩ ſecula ſeculoꝝ.Amen.

Feria qnta in cena dñi.de dignitate·
inſtitutiõe ſacramẽti altaris·atq; ei⁹
figuratione Sermo.85⁹.

Hoc facite quotiẽſcũq; ſumitis in
meã cõmemorationẽ.
Scribũt̃ h̃ v̊ba.1.Cor.
11° ca°.et ĩ epl̃a occurrẽtis ſollẽnitat.
Expleti ſũt frẽs cariſſimi ea que ĩ iſto
volumine ð pctõ ĩ gnãli ⁊ trib; pctĩs
p̊ncipalib;.ſupbia videlʒ luxuria atq;
auaritia.in pticulari dẽminãda fue-
rãt.Ad alia igit̃ ↄſiderãda his paucis
dieb; trãſeam⁹. Hodie.n.cõſiderans
ſaluator nr̃ redemptor gnĩs humani
quãta ꝓ nob̃ ĩ rra opat⁹ fuerat·quan-
taq; ꝑpeſſus fuerat atq; ꝑpeſſur⁹ erat
in ꝓxĩo die ſequẽti: voluit ĩmẽſa cari
tate erga nos ardẽs mẽoriale ſuũ nob̃
relinquere atq; paſſiõis ſue ſignificã-
tia ſacramẽta inſtituere·corpis videlʒ
⁊ ſanguinis ſui ſub ſpẽ panis ⁊ vini.
Qð vtiq; in hac die p⁹ cenã in monte
ſyon factam euidẽter pfecit·ſicut oẽs
euãgeliſte teſtãt̃.Qð ⁊ Paulus apl̃s
in epl̃a hodierna atq; in v̊bis ꝓpoſitis
recitans v̊ba xp̃i p⁹ pdictã cenã dicta
ĩ ſui pſonã aperte declarat·di.Hoc fa-
cite ⁊c.De quo ſacro in pñti ſermone
tria occurrũt conſiderãda·quorũ
Primũ dicet̃ hui⁹ ſacri dignificatio.
Secundũ aũt hui⁹ ſacri inſtitutio.
Tertiũ v̊o huius ſacri figuratio.

Pars prima hui⁹ ſermonis.in qua de-
claratur dignitas ſacramẽti altaris p
omnes cauſas concurrẽtes.

PRimo igit̃ ĩ iſtō ſermōe dico q̃ h̃ ſacr̃m ē digniſſimū ⁊ excellētiſſimū int̃ oīa alia ſacra. Ad q̃d euidēt demōſtrādū ſciēdum ſm phm 2° phycoꝝ. ad omnē operationē quatuoꝛ cauſas cōcurrē. cām videlicʒ efficiētē·finalē·mālē ⁊ foꝛmalē. Que ꝓpoſitio q̃druplicit̃ declarat̃. p̊ declaratur in effectibꝫ nālibꝫ. Nā cū gnātur hō concurrūt effectiue ali⁹ hō generāſ tāq̃ cā ꝑticularis ⁊ ut vlis ſol. qa nihil generat ſe dicente Ar. vbi s̃. Sol ⁊ hō generāt hoīem. Cauſa aūt finalis ē ꝯſeruatio ſpēi hūane. Vñ dm̃. 2° de aīa dīc q̃ nā vidēs coꝛruptibilitatē hūane nāe īdiuiduoꝛū·miſerta ē ſpēi dās ei v̄tutē ut vnū īdiuiduū ſit alterius ꝓductiuū in eadē ſpē. Vñ in ſpē angelica non dat̃ niſi vnū indiuiduū. qa illud ē incoꝛruptibile. p̊ celi. nec niſi vna mā·qa illa ē incoꝛruptibilis. p̊ phycoꝝ. nec niſi vnus intellectus. 3° de aīa. qa ſm phm ⁊ dm̃. intellect⁹ human⁹ eſt ꝑpetu⁹ ⁊ incoꝛruptibilis. Cā autē mālis hoīs ē coꝛpus ei⁹ oꝛganiçatū ⁊ ſufficiēt̃ diſpoſitum. Cauſa autē foꝛmalis ē aīa intellectiua actuās illud coꝛp⁹ ⁊ quālibʒ ꝑtē eius.

2° declarat̃ ꝓpoſitio eadē ī effectibꝫ ſpūalibꝫ. Sēſatio ⁊ ītellectio ē effect⁹ ſpūalis. qa nō pñt ꝑcipi ſenſu exterioꝛi. Et ad ſenſationē cōcurrūt iſte q̃tuoꝛ cauſe. p̊ cā efficiēs. s. obiectū cauſans viſionem auditionē uel hui⁹mōi. 2° cā finalis. s. ꝯſeruatio īdiuidui ut p h̃ poſſet ꝓſeq ꝓficua ⁊ fugere noxia ſm phm 2° de aīa. Si. n. ſenſatio deficeret homini·cito deficeret vita eius. 3° cā mālis. s. oꝛganū ſeu neruus recipiens ſenſationē. 4° cauſa foꝛmalis. s. ipſa viſio ul' auditio actuans ⁊ infoꝛmans oculū ⁊ auditū. 3° declarat̃ eadē ꝓpoſitio ī effectibꝫ artificialibꝫ. Nā cū ꝓducit̃ domus·cōcurrit p̊ cā efficiēs. s domificatoꝛ. 2° cā finalis. s. defenſio ab ymbribꝫ pluuijs ⁊c. 3° cā mālis. s. lapides ⁊ ligna. 4° cā foꝛmal'. s. figura dom⁹·ut puta circularis·q̃drāgularis uel pentāgularis. 4° declaratur eadē ꝓpoſitio ī effectibꝫ ſacralibꝫ. Nam in ſacro baptiſmatis cōcurrit p̊ cā efficiēs q̃ eſt ſacerdos. 2° cā finalis q̃ eſt libatio a pctō oꝛiginali ⁊ a pena eterna. 3° cā mālis q̃ ē aqua. 4° foꝛmalis s. ego te baptiço ī noīe patris ⁊ filij ⁊ ſpūs ſcī. Patetq̃ h̃ ad ꝓpoſitū nr̃m ī effectu hui⁹ ſacri euchariſtie·cū. s. cōuertit̃ panis ī coꝛp⁹ xp̄i ſeu vinū ī ſanguinē eius. cōcurrit p̊ cā efficiēs. s. ſacerdos. 2° cā finalis. s. remiſſio culpe ⁊ augmētū gratie·aut finalis ſpōſatio aīe ad ipſū xp̄m. 3° cā mālis. s. panis ⁊ vinū. 4° cā foꝛmalis·ut h̃ ē coꝛp⁹ meū·ſeu hic ē calix ſanguinis ⁊c. Ex qbꝫ cauſis euidēt̃ demonſtrat̃ q̃ h̃ ſacramētū ē digni⁹ ⁊ ſublimi⁹ oībꝫ alijs ſacris noui ⁊ veteris teſti. p̊ eſt oībus ſublimi⁹ reſpectu cāe efficiētis. qa efficit̃ ⁊ ꝯſecrat̃ ab oꝛdine ſacerdotali q̃ ē dignioꝛ oībꝫ oꝛdinibꝫ. lʒ ſcūs Dyo⁹ ponat epatū ut īcludit ſacerdotiū. tñ ſacerdotiū ꝑ ſe acceptū ut diſtinguit̃ ꝯ epm uel epatū ē incōpabilit̃ digni⁹ ipſo. qa plus ē cōſecrare xp̄m q̃ꝫ cōſecrare quecūq̃ aliū. Nobiliſſim⁹ autē act⁹ epalis inq̃tū talis ē cōferre oꝛdines ī quibꝫ hoīes cōſecrātur. In h̃ vō ſacramento ꝯſecratur ille qui ē verus deus. Vñ beatus Frāciſcus admirans iſtam excellentiam ⁊ dignitatē pſbȳteros monuit p̊ cūctis reuereri ⁊ ex tanti reuerentia renuit eſſe ſacerdos.

2° eſt ſublimi⁹ reſpectu cauſe materialis. qa ſicut cetera ſacra ꝯſiſtūt circa

corp⁹ xp̄i myſticum·ita illud īmedi-
ate circa corpus xp̄i verū q̄ꝺ ħ conſe-
crat᷑.Et iō ſicut corpus xp̄i verū ē di-
gniſſimū vltra myſticū·ita ⁊ ħ ſacr̄m
queādmodū theologia p̄fert᷑ ceteris
diſciplinis.qa circa digni⁹ ſubiectum
v̂ſat᷑. 3° ē ſublimi⁹ rōne cāe formalis
qa illa forma in q̄ exercet᷑ nobiliſſima
creatura·dꝫ ꝙ ſit nobiliſſima.ſicut hō
excedit bruta ꝑ illud ſolū ī q̄ ē nā hu-
mana nobiliſſima.ſ ꝑ illud ſolū ſacra-
mētū hoīes p̄cellūt angelos.ſm apl̄m
ad Heb.13° ca°. dicētē. Habem⁹ altare
de q̊ edere nō hn̄t ptātē q tabnaculo
deſeruiūt. 4° ē ſublimi⁹ reſpectu cāe
finalis.qa cum finis ſit ſꝑ melior his
q̄ ſūt ad finem.Iſtud ſacr̄m ſm Dyo.
ca°.3°. de angelica ierar. eſt finis oīuꝫ
ſpūaliū ꝑfectionū.Eſt etiam ħ ſacr̄m
celeberrimū ſuꝑ oīa ſacrā.Vn̄ ei⁹ offi-
ciū a celebrādo vocat᷑.In quo officio
eccleſia militans imitatur eccleſiam
triūphātē.Nā ſicut ī celeſti ierarchia
ad miſtrādū xp̄o inſtituti ſūt ſex or-
dines angeloꝝ.qa tres ſūt aſſiſtētes.
ita ī hac vita inſtituti ſūt ordines ad
miniſtrādū ſacerdoti. Sꝫ p̊ ē ibi pn̄s
dū ħ ſacr̄m cōſecrat᷑: tota trinitas ra-
tiōe tāti miraculi q̄ꝺ nō p̄ot effici niſi
a tribus ꝑſonis mō mirabili.qa ſicut
pr̄ ⁊ fili⁹ ſūt vnū p̊ncipiū ſpūs ſcī·ita
pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ ſpūs ſcūs ſūt vnū p̊ncipiū
creat᷑e.ex̄ ꝺ ſū.tri.⁊ fi.ca.c.p̊. 2° ē ibi
p̄ntia ſcōꝝ āgeloꝝ.Vn̄ de ɔſe.diſ.2.et
ſūt v̂ba Greg.in omel.paſcali. Quis
inq̄t fideliū hr̄e dubiū poſſit nō ī ipa
īmolatiōis hora ad ſacerdotis vocem
apiri celos ⁊ ī illo Iheſu xp̄i miſterio
angeloꝝ choros adeſſe! 3° ē ibi p̄ſen-
tia ſcāꝝ aīaꝝ.Vn̄ Iero⁹ ad Vigilantiū
ſcōꝝ reliqas rep̄bātē.Aīe inq̄t ſcōꝝ ū ī
ħ mūdo comitāt᷑ xp̄m q̊cūqꝫ ierit·iux̄
illud Apoc.14° ca°. Hi ſequūtur agnū
q̊cūqꝫ ierit. 4° ē ibi p̄ntia mr̄is xp̄i q̄
eſt regina v̂ginū atqꝫ v̂tutū. Nam cū
ſm Iero.officiū aſſociādi xp̄m ſit offi-
ciū v̂ginū·iux̄ illud Apoc.14° ca°.Vir-
gines.n.ſūt.Et mr̄ dei ſit v̂go v̂ginū.
ſeq̄tur ꝙ ipſa ī ħ ſit ſpāliſſimā ⁊ p̊nci-
palis. Sꝫ ad maiorē v̂itatē hn̄dā di-
ci p̄ot ꝙ lꝫ baptiſm⁹ excedat alia ſacrā
rōne efficacie.Vn̄ Amb°. dīc in lib° de
ſacr̄is.Per aquā baptiſmi trāſit⁹ ē de
t̄renis ad celeſtia.ſicut nōt᷑ de ɔſe.diſ.
4.c.ꝑ aquā.Et lꝫ confirmatio excedat
rōne cōferētis.qa a ſolo ep̄o ɔfert᷑.Et
licꝫ mr̄imoniū excedat rōne ſignifica-
tiōis.qa ſignificat cōiūctionē xp̄i ad
eccl̄iam ꝑ vnionē dīne ⁊ hūane nāe.
ex̄ de bigamis·debitū.tn̄ excedit eu-
chriſtia rōne dignitat̄ ⁊ ſanctitat̄·ut
his rōnibꝯ oſ̄ſū ē.Vn̄ de ɔſe.diſ.2.c.
nihil.ſic dr̄. Nihil ī ſacrificijs mai⁹ eē
p̄ot q̄ꝫ corpus ⁊ ſanguis xp̄i·nec ulla
oblatio hac potior eſt·ſ ħ oēs p̄cellit.
Et ſic pꝫ ps prima hui⁹ ſermōis.

Pars ſecūda hui⁹ ſermonis.ī qua tra-
ctatur de inſtitutione hui⁹ ſacramēti.

SEcūdo ī iſto iſto ſmōe circa
inſtitutiōeꝫ ſacr̄i altar̄ q̄tuor
occurrūt declarāda·q̊ꝝ Pri-
mū dr̄ tꝑalitas.Secūdū q̄litas.Tertiū
locabilitas.Quartū cauſalitas. Q̄tū
ad p̊mū.ſ.ſacr̄i inſtitutiōis tꝑalitatē
tres dc̄ones ānotāt᷑. Prima ē.ꝙ nō
cōgruebat inſtitui ī lege nāe.qa ut di
cit Alex.⁊ Vgo.dīne diſp̄ēſatiōis or-
do ⁊ ratio ħ popoſcit.ut ſicut ab initio
ꝓcedēte tp̄e mag̃ ac mag̃ aduēt⁹ ſal-
uatoris ap̄pinq̄uit.ſic ſꝑ mag̃ effect⁹
ſalut̄ creſcēt ⁊ cognitio v̂itat̄ ⁊ nō ań.
igit᷑ ꝛc. Secūda dc̄o ē.ꝙ nō ɔgrue-
bat inſtitui in lege Moyſi.qa erat lex

timorꝭ. H̄ aūt ē ſacramētū amoꝛis. Vn̄
Aug⁹. Breuiſſima differētia legꝭ Moy
ſi ⁊ euāgelij ē timoꝛ ⁊ amoꝛ. igit̄ con-
gruebat dari currēte lege amoꝛis. igit̄
⁊c. Tertia cōclō ē q̄ hoc ſacr̄m debuit
inſtitui in lege euāgelij tēpoꝛe vicino
paſſioni xp̄i. Hui⁹ ratio ē ſm̄ Alex. qa
h̄ ſacr̄m ē ſignū memoꝛatiuū nr̄e re-
demptionis. ut pȝ in v̄bis ꝓpoſitis in
themate noſtro. Eſt etiam oſtenſiuū
amorꝭ redimētꝭ. ut pȝ ex v̄bo Joh. 14°
ca°. Cū dilexiſſet ſuos q̄ erāt in mūdo
in finē vſq; videlicȝ ad moꝛtē ſm̄ glo.
dilexit eos. cui⁹ amoꝛis repn̄tatiuū ē
h̄ ſacr̄m. Eſt etiā cōpletiuū vmbꝛe fi-
gurantis. Vn̄ glo. ſup illud Luc. 22°.
Non mādicabo illud donec īpleatur
in regno dei ⁊c. i. non vltra Moſaycū
paſca mādicabo donec in eccl̄ia que ē
regnū dei ſpūalit̄ intellectū cōpleat̄.
Propter h̄ tria igit̄ cōueniēs fuit q̄ h̄
ſacr̄m inſtitueret̄ inſtāte paſſiōe dn̄i
qn̄ erat a diſcipulis coꝛpalit̄ receſſur⁹
qa ſm̄ Augꝰ. Jlla meli⁹ memoꝛie im-
primūt̄ q̄ in fine exhibent̄. Vt igitur
paſſio dn̄i melius mēoꝛie diſcipuloꝝ
imp̄meret̄. ⁊ ſignū amorꝭ p̄cipui effi-
cati⁹ on̄deret̄. nec nō figure eē cōple-
te demonſtrarētur. congruū fuit tali
tp̄e h̄ ſacr̄m inſtitui. Vn̄ mḡr ſn̄iaꝝ ī
4°. diſ. 8. ca°. hinc etiam. talit̄ inq̄t. Sa-
cramētū dn̄s inſtituit qn̄ poſt typicū
agnū coꝛpus ⁊ ſanguinem ſuū ī cena
diſcipulis poꝛrexit. Vn̄ Euſebi⁹ emi-
ſenus. Quia coꝛpus aſſūptū ablatur⁹
erat ab oculis ⁊ illatur⁹ ſiderib⁹. nccē
erat ut in die cene ſacr̄m coꝛpis ⁊ ſan-
guinis nob̄ ꝯſecraret ut coleret̄ iugit̄
p̄ myſteriū q̄d ſemel offerebat̄ ī p̄ciū.
Jntelligēdū tn̄ q̄ iſta dies īuenit̄ in
ſacra ſcriptura quadruplici myſterio
ꝯſecrata. p° q̄dē myſterio auiū crea-
tionis. Nā iſto die aues create fuerūt
ſicut Gen̄. p° ca°. ſcribit̄. Ex q° dat̄ ītel-
ligi q̄ volentes h̄ ſuſcip̄e ſacr̄m debēt
eē cōtēplatiui. qm̄ p̄ cōtēplationē ad
deū ſuſcipiēdū efficiūtur idonei. Pa-
ſcit̄. n. mēs nr̄a ꝯtēplatione hui⁹ my-
ſterij. Vn̄ Amb°. in li° de ſacr̄is. ⁊ no-
tat̄ de cōſe. diſ. 2. c. nō iſte. talit̄ inq̄t.
Nō iſte ē panis q̄ vadit in coꝛp⁹ ſ; pa-
nis vite etn̄e q̄ aīe nr̄e fulſit ſub̄am.
2° myſterio piſciū foꝛmationis qui
eodē die foꝛmati fuerūt. ⁊ ī amaritu-
dine maris ipſi viuētes figurāt hoīes
actiuos ī amaritudine cōtritiōis hoc
debē ſuſcip̄e ſacr̄m. qa ꝓph̄a teſtante
Coꝛ cōtritū ⁊ humiliatū de⁹ nō deſpi-
cies. 3° myſterio dn̄ice oblatiōis. qa
tali die xp̄us a mr̄e fuit oblat⁹ ī tem-
plo. Ex quo dat̄ ītelligi q̄ ſuſcipiētes
uel offerētes h̄ ſacr̄m. moꝛe mr̄is dn̄i
pleni debēt eē hūilitate. Ob h̄. n. ipſa
beata vocata eſt. Vn̄ Luc. p° ca°. dicit̄.
Quia reſpexit hūilitatē ancille ſue. ec-
ce. n. ex h̄ beatā me dicēt oēs gn̄atio-
nes. 4° myſterio dn̄ice aſcēſiōis. Nā
in eodē die aſcēdit ī celū. Ex quo dat̄
intelligi q̄ volētes cōīcare debēt hr̄e
mēoꝛiā moꝛtꝭ. Hinc Eccl. 7° ca°. ſcribit̄
Memoꝛare nouiſſima tua ⁊ ī etn̄ū nō
peccabis. Neq; tranſire ex h̄ mūdo ad
patrē iudicatuꝝ uł p̄miatuꝝ niſi tan-
to ſcīſſimo ſacr̄o ſociat⁹. qa ipſū viati-
cū appellat̄. Quātū ad ſecūdū. ſ. inſti-
tutiōis ſacr̄i qualitatē. aduertēdū q̄
h̄ ſacr̄m inſtitutū fuit a dn̄o q̄nq; cir-
cūſtātijs mediātib⁹. Prima circūſtā-
tia fuit oculoꝝ eleuatio. Jn canone. n.
bt̄i Petri oꝛ. Eleuātꝭ oculis ī celū. Ex
q° accipit̄ documentū q̄ illi q̄ ſumūt h̄
ſacr̄m debēt hr̄e oculos mētꝭ eleuatos
in deū ⁊ nō ad inferioꝛa depſſos. teſte
ꝓph̄a q̄ ait. Oculi mei ſemp̄ ad dn̄m.

Secūda circūſtātia fuit graꝝ actio.
Un̄ ī canone dr̄.Tibi inqt Jheſus deo
pr̄i gr̄as agēs.Ex q̊ accipit̄ documētū
ꝙ illud ſacramētū ſumētes debēt eſſe
deo grati de tā mirabili bn̄ficio.Unde
apl̄s ad Theſſal.5°.In oīb⁹ gr̄as agite.
Tertia circūſtātia fuit bn̄dictio.Un̄
in canōe dr̄.Bn̄dixit.Ex quo accipit̄
documētū ꝙ ī oīb⁹ debem⁹ bn̄dicere
dn̄m more ꝓphete dicētis.Bn̄dicam
dn̄m ī oī tpe. Quarta circūſtātia fu-
it panis diuiſio.Un̄ ī canone dr̄. Fre-
git.Ex q̊ accipit̄ documētū ꝙ h̄ ſacra-
mētū accipientes debēt eē ita benigni
ꝙ ſi eiſ poſſibile fuerit elyas ꝑbeāt in-
digētibus.7 eſuriētib⁹ tribuant panē
iux̄ illud Yſa.58°.Frāge eſuriēti panē
tuū ꝛc. Quinta circūſtātia fuit libe-
ralis coīcatio.Un̄ dr̄ ī canone.Dedit.
Ex q̊ accipit̄ documētū ꝙ h̄ ſacrm̄ eſt
cū ſūma liberalitate coīcandū 7 mini-
ſtrādū dicēte dn̄o Math.x° ca°.Grati
accepiſti.gtis date. Nā ſymonia circa
h̄ ſacramētū ē tātū deteſtabilis.quā-
tū eſt excellēti⁹ donū dei. Alit̄ igit̄ dr̄
Act.8° ca°.Pecunia tua tecū ſit ī ꝑdi-
tiōe.qm̄ eſtimaſti iniq̄ donū dei pecu
nia poſſideri.Et ſic etiā elya liberalit̄
ē dāda. Propterea Zache⁹ ut Luc.19°
ca°.dr̄.ait.Ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ
dn̄e do paupib⁹. Qr̄tū ad ſc̄m.s. īſti-
tutiōis hui⁹ ſacri locabilitatē ſciēdū ē
ꝙ h̄ ſacrm̄ inſtitutū fuit ī irl̄m ī mōte
ſyon in illo ſacro cenaculo. vbi etiam
q̄tuor ſacra fuerūt inſtituta. Primū
ſacrm̄ baptiſmi.Un̄ Math.vlt.Eūtes
g̊ docete oēs gentes baptiçātes eos in
noīe pr̄is 7 filij 7 ſpūs ſci. Secundū
ſacramētū ordinis.qa ī cena xp̄us or-
dinauit apl̄os cū dedit eis ptātē cōſe-
crandi.Proinde Luc.22° ca°.ſcribit̄.
Hoc facite ī meā cōmeōrationē. Ter
tiū ſacrm̄ pn̄īe.Nā ibidē dixit eis.ut
Joh.20.ca°.dr̄.Quoꝝ remiſerit̄ pctā
remittūt̄ eis.7 q̄rū retinuerit̄ retenta
ſūt. Quartū ſacramētū euchariſtie
qd̄ h̄ȝ ordinē ad ꝑcedētia.Nā ꝓpt̄ de-
licta nō debȝ celebrari ſine ſacro pn̄īe
ad min⁹ certo tpe.Un̄ apl̄s.i.Cor.xi°.
ait.Probet ſeipſū hō 7 ſic de pane illo
edat 7 de calice bibat.Nec dȝ conferri
niſi ꝑ ſacrm̄ ordinis.Hinc de cōſe.diſ.
3.ꝑuenit.dr̄.Peruenit ad noticiā no-
ſtrā inqt ſacrū cōciliū ꝙ qdā ꝑſbyte-
ri in tātū ꝑuipēdūt diūa myſteria ut
laico uel femine ſacramētū dn̄i corp⁹
tradāt ad deferēdum infirmis. Et .ī.
Preſbyt̄ ꝑ ſemetipſū infirmū coīcet.
Qȝ ſi alit̄ fecerit.gd⁹ ſui ꝑiculo ſubia-
cebit. Qd̄ debet ītelligi ſine necc̄itate.
Nec cōſecrare.diſ.25.ꝑlectis.ex̄ d̄ ſū.
tri.firmit̄.§.vna.Nec iſtud pōt ſuſci-
pi niſi ab hoīe baptiçato. Qr̄tum ad
quartū.s.hui⁹ ſacri cauſalitatē ſciēdū
eſt ſc̄m Alex.ī q̄rta pte ſūme.in tracta
tu de euchariſtia.ꝙ huius inſtitutio-
nis q̄tuor fuerūt cāe. Prima fuit ſcri
pturaꝝ īpletio.quia ꝑ Yſa.7° ca°.ſcri-
ptū erat.Uocabit̄ nomē ei⁹ Emanuel
Et ꝑ ꝓphetā.Panē angeloꝝ māduca-
uit hō.Et ꝑ dn̄m Math.vlt.dictū fu-
erat. Ego vobiſcū ſū vſqȝ ad cōſūma-
tionē ſeculi.Et Joh.6°.Caro mea vere
ē cib⁹ 7 ſanguis me⁹ vere ē pot⁹.Que
oīa vacua fuiſſent niſi h̄ ſacramētum
inſtitutū fuiſſet.ut pȝ intuēti. Secū-
da cā ad guſtū deitatis īuitatio.Inſti-
tuit.n.diūa ſapīa ſacrm̄ corꝑis 7 ſan-
guinis ſui ut ad guſtū diuitatis ꝑ gu-
ſtū hūanitatis īuitaret. iux̄ illud ps.
Guſtate 7 videte qm̄ ſuauis ē dn̄s ꝛc
ex q̄ deguſtatiōe accēdit̄ caritas. Un̄
bn̄ dic Inno.Ut ſuā erga nos caritatē
oſtenderet.7 noſtrā erga ſe caritatem

accẽderet· dedit ſe ꝓ nobis ĩ ꝑciũ ut ꝑ
ꝑciũ redimeret nos a morte· ꝑ cibum
aleret nos ad vitã. hᷓ ille. Tertia cã ẽ
fidei catholice cõfirmatio. qa cũ teſte
pho. Virtus ſit circa bonũ ⁊ difficile
quãto eſt difficilior tãto laudabilior
approbat᷑. Et qa illud ſacrm̃ ẽ arduũ ad
credẽdũ. iõ credẽtis dignificat fidẽ. ⁊
eiꝰ exaltat meritũ. Idcirco ĩ canõe dr̃.
In myſteriũ fidei. Et Augꝰ ĩ liᵒ de re-
medio pnĩe. qꝺ nõt᷑ de cõſe. diſ. z. c. ut
qd. talit᷑ inqt. Ut quid paras vẽtrẽ ⁊
dentẽ· crede ⁊ mãducaſti. Credẽ. n. ĩ
eũ· hᷓ ẽ panem ⁊ vinũ mãducare. Qui
credit ĩ eũ· manducat. Quarta cã eſt
paſſiõis xp̃i cõmemoratio q̃ amorem
nr̃m dȝ ſibi totalit᷑ vendicare. Un̄ bn̄
dĩc apl̃s ĩ themate nr̃o. Hoc facite ꝛc.
Et ſic patȝ ꝑs ſecunda huiꝰ ſermonis.

¶ Pars tertia huiꝰ ſermonis. in qua po-
nũtur figure huius ſacri eucharíſtie.

TErtio ĩ iſto ſermone circa fi-
guratiõeȝ huiꝰ ſacri quatuor
ↄclõnes ãnotãt᷑· quaꝝ. Pri-
ma ẽ. ꝙ ↄgruũ fuit hᷓ ſacrm̃ ꝑfigurari.
q̃ ꝓbat᷑ tribꝫ rõnibꝫ. pᵒ rõne dignitatꝭ
qa ſacrm̃ illud int᷑ ſacra noue legꝭ erat
excellentiſſimũ ut dicunt expoſitores
ſcripture. ⁊ iõ ↄgruebat ut ꝑfiguraret᷑
ut ſic quodãmõ certificarẽt᷑ expectan-
tes. ⁊ ex hᷓ magis cõſolarẽt᷑: ⁊ expecta-
ti dignitas mãifeſtaret᷑. zᵒ rõne dif-
ficultatis ad credẽdũ. ꝓpt᷑ qꝺ ↄgrue-
bat ꝙ ad illius credulitatẽ ꝓgrederet᷑
q̃rũdã figuraꝝ manuductiõe. ȝᵒ rõ-
ne ſignificatiõis. qa xp̃s paſſus q̊ dat᷑
vita fidelibꝫ hᷓ ſacro ſigt᷑ ⁊ cõtinet᷑. Cõ
gruebat ãt xp̃m paſſũ aliq̃ figura ꝑſi-
gnari. ſiĉᵗ ⁊ hᷓ ſacrm̃ q̊ ſigtur ⁊ ↄtine-
tur. Secũda ↄclõ ẽ. ꝙ nõ vnica tm̃ fi-
gura ſꝫ pl̃ibꝫ hᷓ ſacrm̃ debuit ꝑfigurari
qa ut ait Augꝰ ĩ 4ᵒ. de trini. Oportȝ qa
ꝑ multa eramus a deo diuiſi ꝙ multa
vitã vẽturã cõclamarẽt. s. xp̃m q ẽ vi
ta nr̃a· q ꝑncipalit᷑ in duobꝫ ſacr̃is. s.
baptiſmo ⁊ euchariſtia ſigt᷑. Oportuit
ꝰ multas figuras ꝑcedẽ q̃ cõclamarẽt
xp̃m paſſũ. ⁊ etiam illa ſacra q̃ ſignifi-
cãt ꝓprie xp̃m paſſũ. s. baptiſma ut ẽ
redẽptio. ⁊ euchariſtia ut eſt vita. qa
n. ſacrũ myſteriũ. s. ſecretum differe-
bat᷑ ut ꝓuocaret᷑ ⁊ excitaret᷑ deſideriũ
in ſc̃is pr̃ibꝫ vſqȝ ad plenitudinẽ tp̃is
q̊ veit vita ⁊ redẽptio nr̃a: ↄgruebat
ꝓpt᷑ nimiã elõgationẽ ab ĩpis ⁊ appro-
ximatiõȝ maiorẽ ad ipſũ pr̃ibꝫ ſignis
⁊ figuris prefigurari· ut ſic ſpes ſc̃oꝝ
patrũ roboraret᷑ ⁊ deſideriũ excitaret᷑.
⁊ etiã ut tactũ ẽ ꝓpt᷑ dignitatẽ huiꝰ ſa
cramẽti ⁊ difficultatẽ ad credẽdũ plu
res figure reqrebant᷑ ꝛc. Hec Alex. in
q̃rta ꝑte in tractatu de ſacro euchari-
ſtie. Tertia ↄclõ ẽ. ꝙ q̃ȝuis pl̃es ſint
figure huiꝰ ſacri· ut pȝ ĩ aq̃ q̃ fluxit de
petra. Nũeri. zo. Et ĩ diſſis ſacrificijs
in lege. Leuit. pᵒ et zᵒ. Et in hedo co-
cto. Judic. iȝᵒ. Et ĩ fauo mellis. i. Regꝭ
i4ᵒ. Attñ mgr̃ ſniarũ ĩ 4ᵒ. diſ. 8. tm̃ q̃-
tuor aſſignat q̃ expꝛeſſius hᷓ ſacrm̃ figu-
rãt. quaꝝ ratio ſumit᷑ penes q̃tuor ꝑn
cipales effectꝰ huiꝰ ſacri. Primꝰ effe-
ctus ꝑncipalis ẽ a ptãte aduerſariorũ
ꝓtegere. ⁊ q̃ȝtũ ad hᷓ ſignificat᷑ ꝑ agnũ
paſcalẽ. Exo. izᵒ. quia ſicut fuit agnꝰ
ĩmolatus ꝓ ſalute ꝑp̃li iſrahelitici qa
ꝑ eiꝰ ſanguinẽ fuerũt cuſtoditi ab an
gelo extminãte. ita hᷓ agnꝰ dei ĩmolat᷑
ꝓ ſalute ꝑp̃li xp̃iani. Secundꝰ effectꝰ
ꝑncipalis ẽ vires reſtaurare. Et q̃ȝtũ
ad hᷓ ſigt᷑ ꝑ panẽ ⁊ vinũ oblatũ Abra-
hẽ reuertenti de ꝑlio. Gen. i4ᵒ ca. Nã
ſicut ipſe cũ eẽt ſacerdos dei offerebat

panē 7 vinū. ita xp̄s ſub ſpēb; panis 7 vini inſtituit h̄ mirabile ſacr̄m. Vn̄ ſibi pph̄a dic̄. Tu es ſacerdos in eternū ſm ordinē Melchiſedech. 3ᵘˢ effect⁹ pncipalis eſt viuificare. 7 q̄ntū ad h̄ figurabat̄ p ſanguinē 7 aquā q̄ fluxerīt a latere xpi. Joh. 19°. Dicit. n. Aug⁹ q fluxus ille fuit figura baptiſmi 7 euchariſtie. Nā ut h̄r Leuit. 17°. Oīs vita carnis ī ſanguine ē. Sil̄r 7 vita ſpiritualiſ a ſanguine xp̄i. Vn̄ ad Heb. 9° ca°. dic aplus. Sanguis xp̄i mūdauit cōſciām nr̄am ab opibus mortuis ad ſeruiēdū deo. 4⁹ effect⁹ pncipalis ē viuificata nutrire. 7 q̄ntū ad h̄ figurabat̄ p māna qd̄ māducauerūt pr̄es in deſerto. Exo. 16° ca°. Et h̄ ppt multas pprietates 7 ɔditiōes q̄ tā ī māna q̄z ī ſacro īueniūt̄: clareſcē pōt. Oīū3 autē iſtaꝝ Prima ɔditio ē gn̄atiōis mod⁹ qa ī nocte d̄ celo īuiſibilit̄ deſcēdebat. qd p noctē niſi ſtat⁹ nr̄e fidei deſigt̄. Sic. n. ī regno celoꝝ nulla ē obſcuritas. 7 ī inferno nulla ē luciditas. ita ī pn̄ti pegrinatōe nō ē lux clara deifice viſiōis. nec tenebroſitas obſcura eterne dānationis. ſ3 lux media. utputa lux nocturna ſtellaris. uel qd̄ mai⁹ eſt lunaris. qb; luminib; videm⁹ h̄ ſacr̄m 7 cognoſcim⁹ p fidē. Hinc cātat eccl̄ia Ad firmādū cor ſinceꝝ ſola fides ſufficit. Secūda ɔditio ē deſcēſiōis locus qa v3 ī deſto circa caſtra filioꝝ iſrl̄ tm̄ q b; trā pmiſſiōis ītrātib; defecit. Sic 7 h̄ ſacr̄m nō niſi ī eccl̄ia 7 ei⁹ fide veracit̄ cōſecrat̄. atq3 in deſerto pn̄tis vite tm̄ frequētat̄. Proinde dn̄s ut Joh. 6° ca°. ſcribit̄: iudeis dixit. Pr̄es vr̄i māna māducauerunt in deſerto. ſicut ſcriptū ē. Panē de celo dedit eis manducare. Tertia ɔditio ē recollectiōis tp̄s. Sex. n. dieb; māna illud poterat colligi. ſextiſq3 ferijs p ſabbato iuſſū ē retineri. Nā ſabbato qdam egreſſi ſūt ut colligerent 7 nō īuenerūt. Sic 7 h̄ ſacr̄m nō niſi ſex dieb; hui⁹ pegrinatiōis nos reficē h3. ſabbato aūt videbimus eū ſicuti ē. Vn̄ apl̄s. i. Cor. 13°. ca°. dic. Nūc videmus p ſpeculum in enigmate. tunc autē facie ad faciem.

Quarta cōditio ē mēſuratiōis tminus. qa p ſingula capita menſurā gomor ex pte dn̄i īſtituerat Moyſes colligi. Gomor. n. aſſariū vocatur a Joſepho decima ps ephi. Vel Gomor ē mēſura qnq3 ſextarioꝝ. Alibi tn̄ d̄r q eſt mēſura triū modioꝝ. Nec q pl⁹ colligebat plus hēbat. uel q min⁹ colligebat min⁹ hēbat. Et notādū q ephi genus ē mēſure triū modioꝝ. Sic 7 h̄ ſacramētū neq3 ī maiori mai⁹ neq3 ī minori minus hoſtia ɔtinet̄. ɔ ſimpliceſ q ɔturbāt̄ cū eis minor hoſtia datur. Dic. n. Jheſus ī illa pua hoſtia dū extitit illud qd̄ Joh. 6° ca°. ſcriptū ē. Qui venit ad me nō eſuriet. qa. s. ego integer h̄ pmaneo q oīa impleo. Quinta ɔditio ē ppatiōis ritus. qa illud māna nō ſolē ſ3 ignē optime ſuſtinebat. Nā ſole cōualeſcēte liq̄fiebat. Sic 7 h̄ ſacr̄m ignē feruēti deuotiōis ſuſtinet. ſ3 ſolē curioſitatis nō ſuſtinet. Profecto. ut pū. 25° ca°. ſcribit̄. pſcrutator maieſtatis oppmet̄ a gl̄ia. Voluit nāq3 de⁹ h̄ ſacr̄m ſub accn̄tib; eē velatum triplici rōne. p° ppt fidelitatē. s. bonoꝝ. qa credētes idē merētur. Fides n. ſm Greg. nō h3 meritū vbi hūana ratio p̄bibet expimētū. 2° ppt īdignitatē. s. maloꝝ q curioſe mira hui⁹ ſacri intelligē cupiūt. 7 deus ppt eoꝝ vtilitatē ſue curioſitati ſatiſfacē deſinit. qa ſi nudū h̄ ſacr̄m videret. forte q ſubito īteriret. ſicut euenit bethſamitis. ut in 6° ca°. i. Reg. legitur eo q bethſamite viderūt archā dn̄i que h̄

ſacr̄m ſig̃bat. 3°. ppt ĩbecillitatē viſꝰ
s. oĩuꝫ hoĩuꝫ bonoꝝ ⁊ maloꝝ. Nã cla-
ritatē tanti ſacr̄i hoĩes ſuſtinē nō poſ-
ſent · qm̄ filij iſrl̄. ut Exo. 24° ca°. ſcri-
bit̃. claritatē faciei Moyſi q locutꝰ fue-
rat cū dn̄o ſuſtinē nō poterãt. Sexta
ↄditio ē ſaporatiõis guſtꝰ. qa iux̄ ſui
deſiderij appetitū vnicuiqꝫ ſapiebat.
Pro q̊ Dauid ĩ cãtu ſuo dic. Qui dat
eſcã oĩ carni. Ad qd̾ ĩuitat Yſa. 55° ca°.
di. Comedite bonū xp̄i. s. corpꝰ qd̾ an-
thonomatice dr̄. ⁊ ĩ craſſitudine dele-
ctabit̃ aĩa vr̄a. Septima ↄditio ē re-
ſeruatiõis auſus. Nã p̄cipiēs Moyſes
dixit. Nullꝰ reſeruet ex eo vſqꝫ mane.
⁊ qd̾ reſ͛uatū fuit ſcaturire cepit. Sic
⁊ h̾ digniſſimū ſacr̄m reſeruatum ad
q̄ſtū ſcatureſcit ⁊ ōmes gnãt diaboli-
ce ſymonie · q̄ ĩ cleric̾ peius reperiri nō
pōt. Quarta ↄclo ē ꝙ p̄dictarū figu-
rarū q̄dã fuerūt legis nãe ⁊ q̄dã legis
ſcripte. Sꝫ ſm̄ Alex. vbi ſ̄. in h̾ ſacro
ſūt tria. s. ſignū tm̄. res tm̄. ⁊ res ⁊ ſi-
gnū. Qt̄ū ad ↄſideratione͂ illiꝰ habi-
to reſpectu ad ſignū tm̄ exp̄ſſioꝛ fuit
figura illa q̄ fuit leg̾ nãe. s. ĩ oblatiõe
Melchiſedech. qa fuit ĩ eiſdē ſpeciebꝫ
qbꝫ celebrat̃ ⁊ ↄſecrat̃ h̾ ſacr̄m. Qt̄ū
v̊o ad cõſideratiõeꝫ illiꝰ habito reſpe-
ctu ad rē tm̄. ⁊ rē ⁊ ſignū · exp̄ſſiꝰ fuit
figuratū ĩ figur̾ leg̾ ſcripte · ut patꝫ in
agno paſcali ⁊ mãna. Vn̄ ſimplicit̃ ex-
p̄ſſiꝰ fuit figuratū ĩ lege ſcripta · ſicut
plꝰ ē de v̊itate huiꝰ ſacri ĩ re ⁊ ſigno. ⁊
in re tm̄ · q̃ꝫ ĩ ſigno tm̄. Quotienſcūqꝫ
igit̃ fr̄es cariſſimi videmꝰ ſub ſp̄ebus
corpꝰ ⁊ ſanguinē xp̄i velatū · mēoriã
ipſiꝰ ꝓ nob̾ paſſi iugit̃ hēamꝰ · q̄tenꝰ ꝑ
ipſū ĩ h̾ mūdo gr̄a ſpūal̾ ãpliet̃ ⁊ gl̄ia
celeſt̾ ĩ futͦ ↄpleat̃ ĩ ſcl̾a ſcl̾oꝝ. Amē.

Feria ſexta in paraſceue. de neceſſita-
te ⁊ cõgruitate amariſſime paſſionis
xp̄i Sermo 86ꝰ

NOs habe-
mus legē ⁊ ſm̄ legē dꝫ
mori ꝛc̄. Scribūt̃ h̾ v̊ba
Joh. 19° ca°. ⁊ ĩ euãgelio
huius amariſſime ſollēnitatis. Cõtē-
plãtes hodie dulciſſimi xp̄iani Jheſu
xp̄i dilecti nr̄i paſſiõꝫ atqꝫ inſpiciētes
vulnera pendētis · ſanguinē moriend̾
p̄ciū redimētis · caput inclinatum ad
oſculãdū · coꝛ aptū ad diligendū · bra-
chia extēſa ad ãplexãdū · totū corpus
poſitū ad redimendū · pedes fixos ad
nobiſcū manēdū · doꝛſū plagis liuidū
ad ſatiſfaciēdū · coꝛonã ſpineã ad pec-
cata nr̄a purgandū. Hec oĩa in ſtatera
coꝛdis nr̄i app̄ēdētes cum dilecto nr̄o
plãgēte plãgē debemꝰ. ⁊ cõdolēte iux̄
crucē aſſiſtētes ingemiſcē · ut totꝰ nr̄o
figat̃ in coꝛde · q totꝰ ꝓ nob̾ fixus fuit
in cruce. quia apl̾s Paulꝰ paſſiõis xp̄i
deuotiſſimꝰ. ad h̾ idē hoꝛtat̃ ad Phil̾.
2° ca°. di. Hoc. n. ſentite ĩ vob̾ qd̾ ⁊ in
xp̄o Jhu. In qbꝫ v̊bis ad tria nos hoꝛ-
tat̃. p̊ videlicꝫ ad actū coꝛdialiſſimū
qd̾ ē ſentire · cū p̄mittit. Hoc. n. ſenti-
te. Magna qdē differētia ē int̃ cogita-
re intelligere ⁊ ſentire d̾ xp̄o Jhu. Nã
⁊ ſi multoꝝ ſit ſupficialit̃ cogitare qd̾
ē ĩ xp̄o Jhu · paucoꝛū tn̄ ē hoc ꝓfunde
rimari ⁊ intelligē. ſ paucīſſimoꝝ oĩo
eſt id ſentire ⁊ ſenſibilit̃ expiri. Id. n.
tãtūmō ē mētis ꝑ ardētiſſimã carita-
tē xp̄o totalit̃ trãſſoꝛmari. qd̾ qdē ex-
emplo patē pōt. Nã ſi videres aliquē
cruciari ſiue ſuſpendi q tibi nullo mō
cõiūctus ē · potes qdē penã eiꝰ cogita-
re ſeu intelligē · nō tn̄ coꝛdialit̃ ſentis.
Cum v̊o tuo filio aut cuicūqꝫ tuo coꝛ-
diali dilecto talis ĩiuria irrogat̃. tunc
qdē grauē leſurã ĩ aĩo experiris eo ꝙ
ꝑ viã ſenſualis ſeu ardētis amoꝛis ſis
illi ĩuiſceratus ⁊ ipſe tibi. Nec inſuꝑ

tm̄ inq̄t apl's: guſtate aut videte ſeu
odorate ⁊ ſic ꝺ ceteꝛ quinq; ſenſibꝯ· ſ; ait
ſentite· vt oēs quinq; ſenſus aīe vno
v̊bo ꝯphēdat ⁊ cordi nr̄o ſenſū dn̄ice
paſſiōis īprimat ⁊ īfigat. 2° hortat'
apl's ad ſubiectū cōuenientiſſimū ad
talē ſenſū qꝺ ē ītrinſecū nr̄m. Jō ſub
dit: ī vob̄. Magni q̄dē munerꝭ ē ſen-
tire ī xp̄o qꝺ ē ī xp̄o. Sed qn̄ verꝰ dei
amor ſic īebriat mētē ꝙ nihil ſentit in
ſe niſi xp̄m ⁊ q̄ ſūt xp̄i· eo ꝙ totalit' ſit
trāſſormata ī eū. H̄ q̄dē altiorꝭ ē doni
ſicut ꝑ experiētiā h̄ ī ſe habuiſſe apl's
atteſtatur. cū ad Gal'. 2° ca°. ait. Viuo
ego iā nō ego· viuit v̊o ī me xp̄s. Pōt
etiā h̄ exēplo manifeſto ꝓbari. Nā ſi
mēte ꝯſideras dulcedinē mellis· non
q̄dē in te ſ; ī melle ſentis dulcedinem
eiꝰ. Cū v̊o ī v̊itate comederꝭ illud. gu-
ſtus etiā abſente melle remanet dul-
coratꝰ. Sic ⁊ in ꝓpoſito nr̄o. Propterea
ſubdit apl'us. in vob̄. s. ſit iſte de xp̄o
ſenſꝰ nō tm̄ ī illo. 3° q̊q; hortat' apl's
ad obiectū amoroſiſſimū. Propterea
ſubdit: qꝺ ⁊ ī xp̄o Jheſu. Magnū ſiq̄-
dem ē ſentire xp̄m ī ſua humanitate.
Maiꝰ etiā ſētire illū ī ſua diuinitate. Sȝ
maximū ⁊ īeſtimabile ē qn̄ tāta fit cō
iūctio dilecti ⁊ diligētꝭ. ꝙ q̄cūq; agūt'
circa dilectū adeo ſupmētalit' ſentit
ip̄e amās. ſicut ſi fierēt circa eū· nō cō
tētꝰ ſētire ꝑſonā tm̄ ī v̊itate ſub̄e ſue.
ſed q̄cūq; illiꝰ ſūt vſq; ad mīma ītime
experit'. Et de h̄ apl's ſubdit. hoc qꝺ ⁊
in xp̄o Jheſu: q̄ſi nō tm̄ xp̄m ſ; qꝺ ⁊
in xp̄o Jheſu q̄i ſpū ebriꝰ oēs ī Jheſū
xp̄m tranſſormare deſiderās addidit
inebriās nomen Jh̄u. Jtaq; ad h̄ nālis
tō ⁊ experimētū ſenſibile nos hortat'.
Si. n. ꝑ vitalē fluxū capitis in mēbra
hūana qꝺ capitis ē mēbra ſentire ha-
bēt utpote ſi q̄cūq; diſpoſitio in capi-
te ſit totū corpus apparet ſentire leſu-

tā. Multo magꝭ qꝺ ē ī capite nr̄o xp̄o
debemus ⁊ nos ſentire niſi forte ſimꝰ
eiꝰ paralitica mēbra. Vitalis. n. capitꝭ
nr̄i gr̄a ⁊ influxꝰ cū nō deſcēdit ad ta-
lia mēbra. nō q̄dē ſentiūt q̄ ſūt in ip̄o
dn̄o xp̄o nr̄o. Jn h̄ igit' expire aīa mea
an ſis viuū in xp̄o· an ꝑaliticū mēbrū
hn̄s videlicȝ mēbri exteriorē apparētiā
nō īteriorē vitā ⁊ gr̄am. ſed h̄ tātū ac
tale donū ſentiēdi ī ſe qꝺ ⁊ in chriſto
Jh̄u nemo pōt acq̄rere ꝑ ſemetipſum
niſi ꝑ gr̄am diuinitꝰ largiat'· nec largiri
dignat' deꝰ niſi inueniēte aliq̊ digno
ſucceſſore. cū ſm̄ apl'm. 2. Corꝭ. 3°. Nō
ſumꝰ ſufficiētes aliq̄d cogitare a nob̄
q̄ſi ex nobis. Ad quē g̊ cōfugiemꝰ ho-
die ꝓ tāta gr̄a īpetrāda? Cuius p̄cibꝯ
īpetrare poterimꝰ eā? Quē reꝑire va-
lebimꝰ interceſſorē? Si. n. ad v̊ginē ma
trē q̄ nob̄ ſolet oēs gr̄as īpetrare veli-
mus hodie hr̄e recurſū· reꝑiemꝰ eā ſic
filio ſuo dilecto tā horribilit' cōculca-
to ⁊ crucifixo totis viſceribꝯ oībꝯ ſen-
ſibꝯ ⁊ cūctis cogitatiōibꝯ cōpati. ⁊ ſic
in eū totaliter trāſſormari ꝙ ad nihil
aliud ſentiēdū mētē ſuā vide't poſſe
trāſſerre· ut pȝ ī alio ſmōario de pn̄ia
in p̄ncipio huiꝰ ſermōis. Ad quē igit'
ꝓ auxilio huiꝰ impetrāde gr̄e recurre
mus? Quē habebimꝰ adiutorē? Quē
obtinē poterimꝰ īpetratorē? Ad quē
mētes ſupplices dirigemꝰ niſi ad te li-
gnū vite. Ad te crucē ſcām. Ad te cru-
cem bn̄dictā. Ad te inquā in qua oēs
ſenſus dn̄i nr̄i Jh̄u xp̄i ⁊ oēs theſauri
ſapiētie dei hūano gn̄i diſpēſandi re-
cluſi ſūt. Tu ſcala Jacob ꝑ quā angeli-
ce gr̄e ad nos deſcēdūt. Tu clauis veri
Dauid que claudis ſenſū xp̄i ⁊ nemo
aꝑit aꝑis. ⁊ nemo claudit. Tu fons di-
ceris grāꝝ ꝓpt' cōiūctiōeȝ corꝑis Jh̄u
xp̄i. ⁊ humectatiōȝ eiꝰ ſanguinis p̄ci-
oſi. Tu g̊ q̄ pulchritudinē de mēbris

dñi ſuſcepiſti·aperi ſenſus nr̄os·illu-
mina corda nr̄a p̄ijs ſenſib⁹ paſſionis
xp̄i·reple viſcera nr̄a ut valeam⁹ vere
ſentire ⁊ ſpūalit' experiri q̄ ꝓ nob̄ ſen-
ſit dn̄s Jheſus xp̄us. Ad te igit' ꝓ hac
gr̄a impetranda dirigimus p̄ces nr̄as
effūdim⁹ corda nr̄a· humiliam⁹ capi-
ta nr̄a ſupplici deuotione dicētes cum
lachrymis.

O ramo che de Adā la bocha apriſti.
O trūcho ritrouato in la peſſina.
O foſti occulto diu ꝑ medicina.
O helena che atrouar tal croce ardiſti
Per te cabioſſi ibuoni penſier triſti.
In te purgoſſi noſtra diſciplina.
Sub te damor ſe acceſe la faſſina.
Per cui lo antiquo nr̄o error deliſti.
Te adoro reueriſco e ſi magnifico.
Per uer uexillo de la nr̄a fede.
Poi ponderaſti fructo ſi glorifico.
Di che conforto ogniun fidel che crede
Che ſop̄ te ſparſe el ſangue purifico.
Te adori cū tremor qn̄ el ti uede. amē

Nos hēm⁹ legē ⁊ ſm legē dꝫ mori.
Iterū vbi ſ̄. Quis frēs cariſſimi ⁊ de-
uotiſſimi xp̄iani v̄ba p̄dicta fuerīt ꝑ-
fidoꝝ iudeoꝝ. tn̄ nolētes verā ſn̄iam
ꝓtulerūt. qa videlꝫ ſm legē ſuā Moy-
ſi ⁊ ꝓphaꝝ nccīuꝫ erat filiū dei ꝓ redē-
ptiōe nr̄a mori. qa ſic p̄ordinatū erat.
Impoſſibile ē. n. falſam eē dei p̄ſciam
⁊ ordinatiōꝫ. qa apl̄s. 2. Thimot. 2°
ca°. inqt. Si nō credim⁹. ille fidelis ꝑ-
manet. ⁊ ſeipſū negare nō pōt. ſ; deus
pr̄ p̄ordinauerat paſſiōꝫ xp̄i ad redē-
ptiōꝫ gn̄is hūani. Vn̄ Aug⁹ ī li° 13°. de
trini. dic̄. Iſtū modū q̊ nos ꝑ media-
torē dei ⁊ hoīuꝫ Jheſū xp̄m de⁹ libe-
rare dignat'· aſſeramus bonū ⁊ diuine
cōgruū dignitati. h̄ ille. Ex qb⁹ orit'
dubiū ſingulare. Si nccīuꝫ fuit filium
dei īcarnatū mori. Ad qđ dubiū re-
ſpōdet p̊ Alex-đ ales ī tertia ꝑte ſūme
ſue ī tractatu de paſſione xp̄i. ꝙ tripl'r
poſſum⁹ cōſiderare hāc nccītatē paſſio
nis ei⁹. p̊ q̄tū ad cāꝫ īferiorē ſiue mā-
lē ul' formalē. Et q̄tuꝫ ad h̄ ſciēdū ſm
ph̄m in 5° metaph. ꝙ nccīuꝫ multipl'r
dr̄. Vno° ſm cām formalē ſm ꝙ dr̄
ꝙ calidū de nccītate calefacit. ⁊ patiēs
đ nccītate patit'. Alio° ſm cām mālē
ſm quā dr̄ ꝙ nccē eſt calidū in ſūmo
fieri ignē. ⁊ ſm ꝙ dr̄ ꝙ paſſibile in ſū-
mo diſpoſitū nccē ē pati. 3° mō ſm
cām efficiētē q̄ vocat' nccītas ſm vio-
lētiā uel coactiōꝫ ſm quā dr̄ ꝙ lapidē
forti r̄ ipulſū nccē eſt moueri. 4° mō
ſm cām finalē ſm quā dr̄ ꝙ ſerrā ne-
ceſſe ē eē ex ferro ⁊ calibe q ē ad diui-
dendū dura ⁊ ſolida. Nō fuit igitur
nccīuꝫ chriſtū mori ſm nccītatē cauſe
efficiētis. qa nulla cā creata poterat eū
cogē ad moriēdū. Nec etiā ſm nccī-
tatē cāe mālis. qa illa ē nccītas ꝓpaga
ta ex vitio ꝓpagatiōis ī nobis. Nec
etiā fuit nccīuꝫ ſm rōnē cāe formalis.
qa illa nō pōt ꝓhiberi nec ē volūtaria
ſicut fuit ī xp̄o. Jō Johēs damaſ. dic̄.
Paſſiōes ⁊ ſi ſm legē nāe fiebāt ī xp̄o
nō tn̄ coacte ſ; volūtarie. Fuit igit' ſo-
lū nccīuꝫ xp̄m mori q̄tū ad cām fina-
lē ut patebit. ī. 2° poſſum⁹ cōſiderare
hāc nccītatē q̄tū ad cām ſupiorē. Et
q̄tū ad h̄ ſciēdū ſm Anſel. in li°. Cur
de⁹ hō. ꝙ eſt nccītas coīter dicta· ſicut
nccītas īmutabilitatꝫ. ⁊ ē nccītas ꝓpe
dicta· ſicut nccītas coactiōis ul' ꝓhibi
tiōis. Prima eſt in deo. Secunda v̂o
nūq̄ pōt eē. Si g̊ referat' nccītas paſſi-
onis xp̄i ad coactiōꝫ uel ꝓhibitiōꝫ ſic
nō nccītate aliq̄ paſſus ē. Unde dicit
Anſel. Volūtas dei nulla nccītate fa-
cit ſ; ſua ptāte. qa igit' volūtas xp̄i fu-
it voluntas dei nulla nccītate mortu⁹
eſt ſed ſua ptāte. Jō nō ob aliud dici-
mus eū nō potuiſſe nō mori. niſi quia

ĩmutabili volũtate voluit mori. Vñ
Yſa. 53°. Oblatus eſt quia ipſe voluit.
3° poſſum⁹ cõſiderare hanc nccitatẽ
q̃ꝫtũ ad cauſam finalẽ q̃ fuit redẽptio
nr̃a. ꝓpt quã ipſe fili⁹ dei miſſus fuit ĩ
mũdũ. Vñ apl's ad Gal. 4°. inqt. Miſit
de⁹ filiũ ſuũ factũ ex mľiere factũ ſub
lege ut eos q ſub lege erãt redimeret.
Et q̃ꝫtum ad h̾ dic̃ Alex. ꝙ de nccitate
redẽptiõis paſſ⁹ ẽ xp̃s. diſtiguẽs int̾
liberatiõꝫ 7 redẽptionẽ. Redimẽ. n. ẽ
rem ſuã iuſto p̃cio recupare. 7 niſi eẽt
paſſio nõ eẽt p iuſtũ p̃ciũ recuperatũ
qđ erat amiſſũ. tñ ſi alio mõ liberaſſet
q̃ꝫ p paſſiõeꝫ eẽt liberatio nõ redẽptio
Jõ dic̃ apl's ad Heb. 2°. Decebat eũ p
paſſionẽ ɔſũmari. vbi glo. Niſi xp̃us
pateret̾ hõ nõ redimẽt̾. 7 nõ redẽpt⁹
periret. 7 ſic fruſtra eſſent oĩa. Ex q̊
relinqt̾ ꝙ nccẽ fuit ipſũ pati ad redi-
mẽdũ hoĩem. Pꝫ h̾ etiã ad Titũ 2° ca°.
Apparuit gr̃a dei. vbi glo. Nõ eſſem⁹
pticipes deitatis eius niſi eẽt pticeps
mortalitatis nr̃e. igit̾ ꝛc. Q si dicat̾
Ber. deuot⁹ inqt. Vna gutta ſanguĩs
ſufficiẽs fuit p̃ciũ nr̃e redẽptõis. g̊ p⁹
circũciſiõeꝫ nõ fuit nccẽ ipſũ pati nec
ɔñt mori. Ad h̾ rñdet̾ ꝙ ſatiſſactoria
pena põt duplr̾ cõſiderari. aut ſm ge-
nus. aut ſm circũſtãtias. Si ſm circũ-
ſtãtias põderet̾ pena. cum vita xp̃i ſit
vita dei. ſic q̃libet gutta ſanguĩs fuit
ſufficiẽs. 7 ſic ĩtelligit̾ auctoritas Ber.
Jn ſatiſſactiõe aũt rñdere oꝫ gen⁹ pe-
ne. Et iõ ſm gen⁹ culpe nõ fuit ſuffici-
ens. 2° cõfirmat p̃dicta dñs Bona. ĩ
3°. diſ. 20. ptotũ. di. ꝙ redemptio gn̄is
hũani debuit fieri p ſatiſſactionẽ ſũ-
me pene 7 mortis. quã qdẽ ſatiſſacti-
onẽ nulla pura creatura potuit facẽ.
g̊ nccĩuꝫ fuit xp̃m ĩcarnatũ mori. 3°
cõfirmat h̾ idẽ Tho. ĩ tr̃tia pte. q. 46
arti. p̊ et 2°. q̃ p oĩa aliis v̂bis ea aſſe-
rẽs q̃ dic̃. Alex. atqꝫ addẽs ꝙ ſimplicit̾
7 abſolute loquẽdo poſſibile fuit deo
alio mõ hoĩem liberare q̃ꝫ p paſſionẽ
xp̃i. qa nõ ẽ ĩpoſſibile apud deum oẽ
v̂bũ. Luc. p̊ ca°. Sꝫ facta aliq̃ ſuppõne
s. p̃ſcĩa 7 p̃ordinatiõe diña de paſſiõe
xp̃i nõ erat ſiľ poſſibile xp̃m nõ pati.
7 hoĩem alio mõ q̃ꝫ p paſſiõeꝫ ei⁹ libe-
rari. 4° 7 vltĩo h̾ idẽ aſſerit Ricar. ĩ
3°. diſ. 20. arti. p̊. q. 4. diſtinguẽs ꝙ iſta
repatio nãe hũane duplr̾ accipit̾. Aut
enĩ repatio accipit̾ ꝓ libatiõe ſimplr̾.
aut ꝓ libatiõe p ſatiſſactiõeꝫ. Si p̊ mõ
ſic dico ꝙ de⁹ p aliũ modũ q̃ꝫ p mortẽ
xp̃i nãm hũanã potuit liberare. Sic
enĩ nullis p̃cedentibꝫ meritis p merã
liberalitatẽ humanã nãm ita exalta-
uit ꝙ eã ſibi vniuit ĩ vnitate pſone:
Jta abſqꝫ oĩ ſatiſſactione nãm hũanã
potuiſſet repare ſi voluiſſet. ſꝫ noluit.
qa null⁹ ali⁹ modus ita ɔueniẽs fuit.
Si aũt repatio accipiat̾ 2° mõ. ſic dico
ꝙ p nullũ aliũ modũ nã hũana potu-
iſſet repari q̃ꝫ p emẽdã factã ab illo q
eẽt de⁹ 7 hõ. Que oĩa ɔfirmare videt̾
Aug⁹. 13°. đ tri. ca°. x°. di. Si v̂o q̃rat̾ vtꝝ
alio mõ potuiſſet repari gen⁹ hũanũ
q̃ꝫ p mortẽ filij. dicim⁹ 7 aliũ modũ ei
fuiſſe poſſibilẽ cui⁹ ptãti cũcta ſubia-
cẽt. ſꝫ nr̃e miſerie ſanãde nullũ cõue-
nientiorẽ nec fuiſſe nec oportuiſſe. h̾
ille. Ex qbꝫ oĩbꝫ manifeſte apparet ꝙ
ſola dilectio xp̃i 7 pr̃is etni circa nos
coegit eũ tot 7 tanta pati. ſicut Joh. 3°
ca°. ſcriptu ẽ. Sic de⁹ dilexit mũdũ ut
filiũ ſuũ vnigenitũ daret. s. ad acer-
biſſimã mortẽ crucis. Nos igit̾ hẽm⁹
legẽ ſm quã oportuit xp̃m pati ſup-
pliciũ crucis. Et h̾ triplici via.
p̊ ſm legẽ theologice ratiocinatiõis.
2° ſm legẽ ꝓphetice p̃nũciationis.
3° ſm legem typice figurationis.

Pars p̄ma hui⁹ ſermōis. in q̄ ꝓbatur
nccīuꝫ fuiſſe xp̄m mori ꝓpt̄ plurimas
theologicas rōnes ſub ſeptēplici tri-
nario diſtinctas.

PRimo igit̄ ī iſto ſermōe dico
q̄ꝑ p̄habitꝭ dictis fūdamētꝭ ⁊
theologicis ſm̄ ipſos doc. ſe-
ptemplici reſpectu ꝓbat̄ nccīuꝫ fuiſſe
xp̄m mori. p̊ reſpectu p̄ris dei. 2°
reſpectu ip̄i⁹ filij. 3° reſpectu ſpūs ſcī
4° reſpectu diaboli. 5° reſpectu pctī
6° reſpectu īferni. 7° reſpcū ꝑadiſi.

¶ Particula p̄ma hui⁹ p̄me ꝑtis p̄ncipa-
lis. in q̄ ꝓbat̄ nccīuꝫ fuiſſe xp̄m mori
reſpectu p̄ris et̄ni· tribꝫ rōnibꝫ.

PRimo igit̄ ī iſta ꝑte p̄ncipali
dico q̄ꝑ nccīuꝫ fuit pati xp̄m
reſpcū p̄ris et̄ni· triplici rōe.
p̊ rōne honorationis. 2° rōne placatio-
nis. 3° rōne ordinatiōis. p̊ nccīuꝫ fuit
rōe honoratiōis. Quelibꝫ. n. mortalis
culpa tāto grauior eſt quāta ē pſona q̄
offendit̄. ut hr̄ ex̄ ꝺ ſen. exco. ī. c. cū il-
lorꝫ. §. nos tn̄. ⁊. ff. ꝺ iiurꝭ. l. litē apud. §
qꝺ ait ꝑtor. Cū igit̄ de⁹ ſit īfinit⁹· ſeqt̄
q̄ꝑ culpa mortalis ſit īfinita. Cōſidera
igit̄ nūc q̄ꝑ quantū fili⁹ dei xp̄s dilige-
bat p̄rem. tātū tenebat̄ diligē ei⁹ gl̄iaꝫ
⁊ honorē. ⁊ horrere ſuā inhonoratiōeꝫ
offenſiōꝫ ⁊ ꝯfuſiōꝫ. Quāto āt pl⁹ illi⁹
honorem amabat ⁊ īhonoratiōꝫ hor-
rebat· tāto pl⁹ ſatiſfacē tenebat̄ ꝓ iiu-
rijs ⁊ īhonoratiōibꝫ ſibi fcīs. Null⁹ āt
mod⁹ ſufficiētior iuſtior ⁊ ꝯueniētior
erat ad ſatiſfaciēdū inhonoratiōibꝫ ⁊
offenſiōibꝫ p̄ris. quātū ſūma ꝯfuſio ⁊
ſupplicīū mortꝭ xp̄i filij ei⁹. q inq̄ꝫtū hō
dolē· hūiliari· mereri ⁊ ſatiſfacē poterat
ꝓ hūana gnātiōe offēſo p̄ri. Et inq̄ꝫtū
fili⁹ dei erat meritū tātū poterat multi
plicare ⁊ dilatare q̄ꝑ īfinite ſatiſfacere
poterat ꝓ īfinita p̄ris offenſiōe· tanta
erat capacitas illi⁹ aīe ex pſōali vniōe

quā hēbat cū deo. Quā rōnē ꝯfirmat
Anſel. 2° li°. Cur de⁹ hō. ca°. xi°. di. Ni-
hil aſperi⁹ ⁊ difficilius pōt hō pati ad
honorem dei ſpōte ⁊ non ex debito q̄ꝫ
mortē. ⁊ nullaten⁹ magꝭ pōt ſeipſū da
re hō deo q̄ꝫ cum ſe morti tradit ad ho
norē ipſi⁹. 2° fuit nccīuꝫ xp̄m mori
rōne placatiōis. qa ſm̄ Bona. vbi ſ̄.
null⁹ ali⁹ mod⁹ fuit acceptabilior ad
placādū deū. Vn̄ ap̄ſ ad Eph̄. 5°. in-
qt. Tradidit ſemetipſū ī oblatiōꝫ ⁊ ho
ſtiā deo ī odorē ſuauitatꝭ. Quia. n. xp̄s
fuit rex pacific⁹ ⁊ pacꝭ mediator inter
offenſū p̄rem ⁊ hūanā nām offēdētē.
tātū fuit ei nccē laborare ꝓ pace inter
eos nccīo reformāda quātū int̄ illos
dilexit pacē. ⁊ iimicitiā ac ſeꝑatōꝫ odi-
uit. ⁊ quātū difficile erat has duas ex
tremitates inſil̄ ꝯuenire· ut eſſent ſil̄ ī
vnū diues ⁊ pauꝑ· diues p̄r ī iuſticia.
⁊ pauꝑ gen⁹ humanū ex culpa. Vn̄ ad
Eph̄. 2° ca°. ap̄ſ ad q̊ſdā ī pſona toti⁹
hūani gnīs ait. Vos q aliqn̄ eratꝭ lōge
s. ꝑ culpe iimicitiā. fcī eſtꝭ ꝓpe. ſ. ꝑ pacē
verā ⁊ vnitiuā in ſanguīe xp̄i. Ipſe ē
pax nr̄a q fecit vtraq̄ꝫ vnū. Et ſubdit̄
Per crucē interficiēs iimicitiā ī ſemetipo
3° nccīuꝫ fuit xp̄m mori reſpectu pa-
tris rōne ordiatiōis. qa. s. p̄ordinaue-
rat ut gen⁹ hūanū redimēt ſm̄ iuſti-
ciā· miam. ⁊ ſapiētiā. q̄ oīa mōſtrata
ſūt ī filij dei paſſiōe ⁊ morte. Juſticia
n. mōſtrata ē. qa pctm̄ īpune nō dimi
ſit. Nā ſm̄ Augꝭ. ī li° de nā boni. Pec-
cātes ī ſupplicijs ordināt̄. ſ; xp̄s ꝑ paſ-
ſiōeꝫ ſuā ſatiſfecit ꝓ pctō hūani gnīs.
⁊ ita hō ꝑ iuſticiā xp̄i lib̄atus eſt. Vn̄
Yſa. 45° ca°. ſcribit̄. Nūqd nō ego dn̄s
⁊ nō ē vltra de⁹ abſq̄ꝫ me? De⁹ iuſt⁹ ⁊
ſaluās nō ē p̄ter me. Miſericordia āt
monſtrata ē ī hͦ. qa cū hō ꝑ ſe ſatiſfacē
nō poſſet· de⁹ ei ſatiſfactorē dedit filiū
ſuū. ⁊ hͦ fuit abūdātiorꝭ mīe q̄ꝫ ſi pctā

abſq; ſatiſfactiõe miſiſſet. Confirmat
iſta Anſel. ī li°. Cur de⁹ hõ. di. Illā emē-
dā non potuit facē niſi de⁹ ⁊ hõ. qa hõ
nõ poterat reddē ꝫ debebat. de⁹ pote-
rat ꝫ nõ debebat. Oportuit ĝ ꝙ ſoluēt
ille q eēt de⁹ ⁊ hõ. hõ q deberet. de⁹ q
poſſet. Sapīa vtiq; mõſtrata ē. qa ex
multꝭ malꝭ īnūerabilia bona ſapīa diui
na ſciuit eligē. Et iō illꝺ qꝺ pordīatū
erat a pr̄e. nccīuz erat īpleri. Propt̄ q̄
oīa Lucꝭ. 22°. ca°. ipſe dn̄s ait. Fili⁹ qdē
hoīs vadit ſicut diffinitū eſt de eo. Et
Math. 16°. aduerſanti Petro paſſioni
ſue inqt. Nõ ſapis q̄ dei ſūt: q̄ſi di. ſic
a patre meo ordinatū ē. Et ſic p; p̄ma
pticula hui⁹ p̄me ptis p̄ncipalis.

¶ Secūda pticula hui⁹ p̄me ptis. in qua
pbat̄ nccīuz fuiſſe xp̄m mori reſpectu
ſui ipſius. triplici rõne.

SEcūdo ī iſta pte dico ꝙ neceſ
ſariū fuit xp̄m mori reſpectu
ſui ipſi⁹. triplici rõne. p̊ rõne
gl̄ificatiōis. 2° rõne manifeſtatiōis. 3°
rõne ꝯfirmatiōis. P̊ igit̄ dico ꝙ fuit
nccīuz rõne clarificatiōis. s. noīs ipſi⁹.
Clarificatio āt noīs ipſi⁹ ī hꝫ ꝯſiſtit ꝙ
coīt̄ hoīes nouerūt illū q ī hūana nā
apparuit eē filiū dei ⁊ xp̄m ⁊ Iheſum.
Q̄ꝺlibz āt iſtoꝝ noīuz ē nomē ſup oē
nomē. Nā fili⁹ dei noīat pſonā in dīa
nā. Xp̄s āt ⁊ Ihus noīat pſonā ī dua-
bus naturꝭ. Xp̄s. n. noīat pſonā in nā
hūana relata ad dīnā. qa dr̄ vnctus.
Ihus āt noīat pſonā ī nā dīna relata
ad hūanā. qa Ihus īterp̄tat̄ ſaluator.
Hui⁹ ſnīe ē Alex. ⁊ Bona. q etiā addit
ꝙ ſaluator tripl̄r dr̄. P̊ a potētia ſal-
uādi. ⁊ ſm̄ hꝫ cõuenit ei nomē Ihu ab
eīno. ⁊ ab eīno dr̄ īpoſitū. 2°. vō dr̄
ab habitu ſaluādi. ⁊ ſic ex tpe ab āge-
lo īpoſitū ē Lucꝭ. 2°. ⁊ hꝫ ꝯuenit p̄nci-
pio ꝯceptiōis. Dr̄ aūt 3° Ihs ab actu

ſaluādi. ⁊ ſm̄ hꝫ impoſitū eſt a Joſeph
Math. p̊ ca°. qñ dictū ē. Vocabis no-
mē ei⁹ Iheſū. Ipſe. n. ſaluū faciet pplm̄
ſuū a pctīs eoꝝ. qꝺ dictū ē rõne paſſi-
onis future. qꝺ falſū fuiſſet ſi mortē
nõ accepiſſet. Et iō ppt̄ paſſionē me-
ruit noīs clarificationē. Vñ apl̄us ad
Phil. 2° ca°. ait. Xp̄us factus ē p nobꝭ
obe. vſq; ad mor. mor. āt cru. ppt̄ qꝺ
⁊ deus exaltauit illū ⁊ donauit illi no-
mē qꝺ ē ſup oē nomē. 2° nccīuz fuit
mori ipſū reſpectu ſui ipſi⁹ rõne ma-
nifeſtationis. s. ſapīe ſue. Nā p v̂tutē
paſſiōis māifeſtāt̄ oēs theſauri ſapīe.
Vñ apl̄s. i. Corꝭ. p̊ ca°. ait. Nos p̄dica-
mus vobꝭ xp̄m crucifixū. iudeis qdē
ſcādalū. gētibꝫ aūt ſtulticiā. Ipſis aūt
vocatꝭ iudeiſ atq; grecis xp̄m dei v̂tu-
tē ⁊ dei ſapīam. Et iteꝝ ī eodē ca°. ait.
Verbū. n. crucꝭ pereūtibꝫ qdē ſtulti-
cia ē. His āt q ſalui fiūt. i. nobꝭ dei v̂t⁹
ē. qa. s. p v̂tutē ei⁹ oēs theſauri ſapīe
dei hūilibꝫ ⁊ deuotis illi⁹ māifeſtant̄.
Propterea Yſa. 22°. ca°. ad apiendā fi-
delibꝫ ſapīam crucis eā dn̄s pmiſit di.
Dabo clauē Dauid ſup humeꝝ eius.
Hic ſiqdē clara alta myſteria reuelāt̄
p eū q hꝫ clauē Dauid qui apit. s. illa
myſteīa p hāc crucē. ⁊ nemo claudit.
claudit ⁊ nemo apit. Apocꝭ. 3°. Hec qdē
eſt ſapīa. qm̄. 3°. ad Eph. apl̄s p crucē
ꝯp̄hendē nos optabat cū dicebat. Vt
poſſitis cõprehēdē cū oībꝫ ſcīs q̄ ſit la
titudo. lõgitudo. ſublimitas ⁊ pfūdū
hoc eſt ut ꝯp̄hendam⁹ ꝙ ille q paſſus
eſt erat filius dei. q hꝫ latā dilectionē
extendentem ſe vſq; ad pſecutores ⁊
inimicos. Habet longitudinem. i. lon
gam durationē. qa eſt alpha ⁊ o. p̄nci
piū ⁊ finis oīs rei. Habet altam dn̄a-
tionē. qa in noīe eius flectit̄ oē genu.
celeſtiū angelorū. terreſtrium hoīuz
⁊ infernorum demoniorū. Et habet

ꝓfundam cognitionē.qa ſm aplm ad
Col.2°.In eo ſūt oēs theſauri ſapiētie
⁊ ſcientie dei abſcōditi. 3° neccīu fuit
mori xp̄m reſpectu ꝯfirmatiōis.s.doc
trine ſue.Dixerat.n.Qui non accipit
crucē ⁊ ſeqꝛ me.nō ē me dign⁹ Math.
x° ca°.Et iō dicerēt multi.nō credim⁹
qm̄ ea q̄ p̄cepit nob̄ ipſe accipe renuit
p̄.multi dicerēt.Multa alia ſunt de
eo ſcripta q̄ nō videm⁹ impleta.Scri-
ptū ē.n.Yſa.9° ca°.de ipſo.Vocabitur
admirabilis.cōſiliari⁹.deus fortis.pr̄
futuri ſeculi.⁊ p̄nceps pacis.Que oīa
īpleta ſūt ī ipſi⁹ paſſiōe. p̊ fuit mira-
bilis ī volūtatū nr̄aꝝ mutatiōe ſeu in
nr̄e ſalutis inchoatione.Vn̄ Gen̄.32°
ca°.ad Jacob angel⁹ ait.Cur q̄ris no-
mē meū qđ ē mirabile? 2° fuit cōſi-
liari⁹ in pn̄ie electiōe.⁊ vite ordinati-
one.Propterea dr̄ Eccl.6°.Cōſiliari⁹
ſit tibi vn⁹ de mille.Aliogn adducet
ꝯſiliarios malos ī ſtultū finē.Job.12°
ca°. 3° fuit de⁹ ī pctōꝝ remiſſiōe ſine
qua nō ē ſalus.Quis.n.pōt remittere
pctā niſi ſolus de⁹?Luc.5°ca°. 4° fuit
fortis ī tēptationū expugnatione.Nā ſi
hoſtes p̄ualuerīt nō ē ſal⁹.Hic ē fortꝫ
q alligato forti tanq̄ⷤ fortior arma tol-
lit ⁊ vaſa diripit.Luc.xi°. 5° fuit pr̄
futuri ſeculi in īmortalitatꝫ collatiōe
q̄ generamur ad vitā īmortalē.ſicut
p pentes carnales gn̄ati ſum⁹ ad vitā
corruptibilē.Et h̄ ē de quo Math.6°.
dn̄s ait.Pater tu⁹ q videt ī abſcōdito
reddet tibi.s.mercedē etnā. 6° fuit
p̄nceps pacꝫ.ī nr̄a cū pr̄e recōciliatiōe.
qa deus erat ī xp̄o mūdū ſibi recōcili-
ans.2.Cor.5°.Has ⁊ p̄dictas rōnes
cōfirmat Aug⁹ ī li°.Cur de⁹ hō.ca°.9°.
di.Gr̄as igiꝛ oīpotēti deo agim⁹.quia
ſicut cecidim⁹ ꝑuiꝛ.releuati ſum⁹ mi-
rabiliꝛ ⁊ mīam oē debitū trāſcendētē
ꝓ mediatoris morte repim⁹.Nēpe qđ

miſericordi⁹ īntelligi valet q̄ⷤ cū pctōri
dānato etnis tormentis.⁊ vnde ſe re-
dimat nō hn̄ti.accipe vnigenitū meū
⁊ da ꝓ te.de⁹ pr̄ dicit.⁊ ipſe fili⁹.Tol-
le me ⁊ redime te.q̄ſi.n.hoc dicūt qn̄
hoīes ad xp̄ianā fidē vocāt ⁊ trahūt.
qđ vtiqꝫ iuſtius q̄ⷤ ut ille cui datꝛ p̄ciū
maius oī debito oē pctm̄ dimittat illi
q h̄ debito donat effectū.h̄ ille.Et ſic
pꝫ ſecūda pticula hui⁹ p̄me ptis.
Pticula tr̄ia hui⁹ p̄me ptis.in q̄ ꝓbat
neccīu fuiſſe xp̄m mori reſpectu ſpūs
ſcī.triplici rōne.

TErtio ī iſta pticula hui⁹ p̄me
ptis dico q neccīu fuit xp̄m
mori reſpectu ſpūs ſcī.tripli-
ci rōne.p̊ rōne oñſiōis.2° rōne diffu-
ſionis.3° rōne attractionis. p̊ neccīu
fuit rōne oſtēſionis caritatꝫ.ꝓpꝛ quā
inqt Ber.in ſmōe de paſſione.Proptꝛ
nimiā caritatē ſuā q̄ dilexit nos de⁹:
nec pater filio nec fili⁹ ſibi ipſi pepcit.
Maior caritas ē cū qs ponit aīam pro
amicis ſuis.Illa v̊o maxīa fuit q̄ etiā
ꝓ īimicis aīam ponē nō deſpexit.Nā
ut Joh.3°.ca°.ſcriptū ē.Sic deus dile-
xit mundū ut filiū ſuū vnigenitū da-
ret.Vn̄ idē Ber.reph̄edit ingr̄tos tan-
ti bn̄ficij.di.O duri ⁊ obdurati filij
Adā q̊s nō emollit tanta benignitas.
tāta flāma.tam īgens ardor amorꝫ q
ꝓ vilib⁹ ſarcinulis tā p̄cioſas merces
expēdit.Deberem⁹.n.facē ſicut docet
Aug⁹ ſuper p̊s.34°.di.Dn̄s volūtate
paſſus ē.nos neccītate.ille miſeratiōe
nos cōditiōe.Proinde illi⁹ volūtaria
paſſio.nr̄a ē neccīa cōſolatio.ut qn̄ ta-
lia forte ꝑpetimur.intueamur caput
nr̄m.⁊ exēplo cōmōiti dicam⁹ nob̄ ſic
ſi ille.qđ nos.⁊ quēadmodū ille.ita
⁊ nos.h̄ ille. 2° fuit neccīu ipſū mo-
ri ratiōe diffuſiōis ipſius caritatꝫ.In
cuius myſteriū.Apoc.8° ca°.ſcriptū ē

ꝙ accepit āgelus thuribulum aureū ⁊ īpleuit illud de igne altarꝭ ⁊ dimiſit ī trā. Quid ꝑ āgelū niſi āgel⁹ magni cōſilij xp̄us. Et qd etiā p thuribulū aureū niſi xp̄i cor cōuenienti⁹ deſigṫ. Altare q̄q; q̄tuor cornib⁹ ī ſe diſtictū dn̄icā cruce q̄tuor cornua ī ſe habētē manifeſte demonſtrat. In q̄ qdem ſp iardet ignis cū ſit fornax ardēs amorꝭ dei. Que oīa figurata ſūt Leuiti. 6° ca°. vbi ſcriptū ē. Ignis ſp ardebit ī altari meo. De hͦ igiṫ altari āgel⁹ ignē accipit ⁊ thuribulū īplet atq; ī trā mittit. cū xp̄s p plenū meritū ſue crucꝭ corda fideliū incēdio dn̄i amoris inflāmat. Hic Luc. 12° ca° dixit. Ignē veni mittē in trā. ⁊ qd volo niſi ut ardeat? Que oīa cōfirmat Aug⁹ ī ſmōe 8° de paſſione dn̄i di. Celebrādū nob̄ ē ſcē crucꝭ myſteriū cui ꝑpṫ nos affix⁹ ē. hͦ ē ꝑpṫ quā de⁹ mortalitatē carnis indut⁹ ē. Deus. n. ⁊ de nr̄o vnde moreretṫ aſſūpſit. ⁊ d̄ ſuo nobis vnde viuerem⁹ indulſit. Hec ſola hora in q̄ pctm̄ hūani gnīs expiareṫ īuēta ē. Tāta. n. nob̄ dei clemētia mōſtrata ē ut nccīam nobis veniā p ſuū ſanguinē cōdonaret. hͦ ille. 3° nccīuꝫ fuit ipſū mori rōne attractiōis ipſi⁹met caritatꝭ. Ait. n. Bona. ī 3° diſ. 20. q. 5. in corpe q̄onis. ꝙ non decuit aliṫ gen⁹ hūanū ſaluare niſi libere volūtatꝭ arbitrio. ⁊ nullo alio mō ſaluo volūtatis arbitrio de⁹ magꝭ potuit hoīem attrahē ad amorem ſuū q̄ ſuſtinēdo ꝑ eo crucꝭ patibulum. ꝑ eo qd dr̄ Ioh. 12° Ego ſi exaltat⁹ fuero a trā oīa trahā ad me ipſū. Et Vgo de arra ſpōſe ſic inqt. Vt oñdēt tibi dn̄s Ihus quātū te diligēt nō niſi moriendo a morte liberauit ut nō tm̄ pietatꝭ īpenderet bn̄ficiū veꝝ etiā caritatis mōſtraret effectū. Et. i. Ioh. 3° ca° ſcriptū ē. In hͦ cognouim⁹ caritatē dei q m̄ ille ꝑ nob̄ aīam ſuā poſuit. Vn̄ ⁊ ipſe mod⁹ expanſiōis xp̄i ī cruce nō ſolū oñdit chriſtū ɔtinue ꝑpatū ad oīa attrahēda ad ſe v̄tute mirifica. veꝝ etiā ad oīa trāſformāda dilectiōe recipꝛca Qd̄ elegāt exp̄mit cācellari⁹ Philippus ut recitat Bona. in pſona chriſti ſic ad hoīem ingratū. di. O hō vide q̄ ꝑ te patior. nō ē dolor ſicut q̄ crucior. Ad te clamo qui ꝑ te morior. vide penas qb⁹ afficior. vide clauos qb⁹ ɔfodior. cū ſit tātus dolor exterior. intus tn̄ plāct⁹ ē ḡuior cū te tam ingtū experior. Hoc etiā aſſerit Aug⁹ li° 3° qnq; gnā hoſtiū in pſona xp̄i. di. Ego cū eſſem lōge. veni ꝑpe. ut reducerē te. cū int ſiluas errares q̄ſiui te. int lapides ⁊ ligna īueni te. ne luporum ferarūq; auido ore laniarerꝭ collegi te. humerꝭ meis portaui te. pri meo reddidi te. laboraui. ſudaui. caput meum ſpinis oppoſui. man⁹ meas clauis obieci. lancea latus meū aperuit. tot nō dicā īiurijs ſꝫ aſperitatib⁹ lacerat⁹ ſū. ſanguinem meum fudi. aīam poſui ut mihi diūgerē te. ⁊ tu recedis a me. hͦ ille. Et ſic pꝫ tria pticula hui⁹ prime ptis.

Particula q̄rta hui⁹ p̄me ptis. in qua ꝑbaṫ nccīuꝫ fuiſſe xp̄m mori reſpectu diaboli. triplici rōne.

QUarto ī iſta pte dico ꝙ neceſſariū fuit xp̄m pati reſpectu diaboli. ⁊ hoc triplici rōne. p̄ rōne deceptiōis. 2° rōne cōfuſiōis. 3° rōne ablatiōis. p̄ fuit nccīuꝫ rōne deceptiōis malitie ipſi⁹ diaboli. Vn̄ ait Anſel. in lib° Cur deus homo. Venit redemptor ⁊ victus eſt deceptor. tetendit illi muſcipulam crucē ⁊ dedit ei eſcam ſanguinem ſuum. Fuit enim crux chriſti q̄i baculus piſcantis. deitas q̄i hamus. ſꝫ caro extitit quaſi eſca.

Un̄ Gregꝰ ī omel. q̄dā inqt. In virga
crucis trāſglutiēs diabolus carnē hu-
manitatis trāſfixꝰ ē hamo dīnitaꝫ. h̄
ille. 2° fuit ncc̄iuꝫ xp̄m mori rōne cō
fuſiōis. s. ſupbie ipſius diaboli. Unde
Eccl̄iaſtes. 9° ca°. myſtice ſcriptū eſt.
Ciuitas. s. eccl̄ia. pua p humilitatē. ⁊
pauci ī ea viri. s. boni ī ↄpatiōe malo-
rū. venit ↄ̄ eā rex magnꝰ. s. diabolꝰ. q
ſicut Job plt. ſcriptū ē. rex ē ſup oēs
filios ſupbie. ⁊ vallauit eā extruxitqꝫ
munitiōes p gyrū. ⁊ pfecta ē obſidio
p multiplicatiōꝫ trāſgreſſionū māda-
toꝝ dei. īuētꝰ ē ī ea vir paup ⁊ ſapiēs. s
xp̄s. ⁊ liberauit eā p ſapientiā ſuā. i. p
crucē ⁊ paſſiōeꝫ q̄ fuit ſapiētia xp̄i. ut
pꝫ s̄. i. Cor. p° ca°. Un̄ Job. 26°. dr̄. Pru
dentia eiꝰ pcuſſit ſupbū. ſeqr̄. Et nul-
lus recordatꝰ ē hoīs illiꝰ paupis. Un̄
Tren̄. 3°. ad hanc mēoriā ipſe dn̄s nos
hortat̄. di. Recordare pauptatꝫ ⁊ trāſ-
greſſionis mee. abſinthij ⁊ fellis. 3°
ncc̄iuꝫ fuit xp̄m pati rōne ablatiōis. s
potētie diaboli. q̄ qdē p paſſionē xp̄i
diminuta ē. Et h̄ triplicit̄. p° ꝓpt al-
ligationē. Un̄ Apoc. 20. Joh̄es ait. Vi-
di āgelū deſcēdētē de celo. s. xp̄m ha-
bētē clauē abyſſi. i. inferni. ⁊ cathenā
magnā ī manu ſua ⁊ app̄hēdit draco-
nē ſerpētē antiquū q ē diabolꝰ ⁊ ſatha
nas. ⁊ ligauit eū p ānos mille vſqꝫ ad
tēpꝰ antixp̄i ſm̄ glo. ⁊ miſit eū ī abyſ-
ſū ⁊ clauſit. i. nocēdi ptātē limitauit
ut nō ſeducat āpliꝰ gētes. i. electos in
diuerſis gentibꝫ donec cōſūmēt̄ mille
anni. i. p̄dictū tēpꝰ a paſſione vſqꝫ ad
antixp̄i tp̄a. Ad q̊rtū dictoꝝ declara-
tionē ſciēdū ſm̄ Tho. ī t̄tia pte. q. 48.
arti. 2°. et Alex. ī t̄tia pte ī tractatu de
effectibꝫ paſſionis. et Bona. in 3°. diſ.
19. q. 3. ꝙ diabolus an̄ paſſionē xp̄i ha-
buit ptātē trahēdi ad limbū etiā iu-
ſtos ⁊ ſcōs. ⁊ iſta fuit ei dīo āputata p
paſſionē. qa nullū iuſtū pōt ad limbū
āpliꝰ trahē. Deletū ē. n. cyrographū
pctī Ade. Itē habuit ptātē īpellētē ad
pctm̄. ita ut cū magna difficultate poſ
ſit qs ei reſiſtē. Et idō ī multis ⁊ fere in
oībꝫ regnabat. Oēs. n. uel ſupabat p
fraudulētiā uel violētiā. ⁊ h̄ potentia
debilitata eſt p paſſionē p quā lumen
veritatꝫ apit̄ ↄ̄ diabolicā fraudulētiā.
⁊ adiutoriū ōtuꝫ tribuit̄ ↄ̄ diabolicā
violētiā. ita ut niſi īnueniat nr̄a ne-
gligētia. ↄ̄ nos victoriā h̄re nō poſſit.
iux̄ illud Pauli. i. Cor. x°. Fidelis eſt
deus q nō pmittit vos tēptari ſup id
qd̄ poteſtis ⁊c̄. 2° ablata ē diabolo
ptās ꝓpt abſolutiōꝫ. Cū. n. diabolꝰ nō
h̄ret ptātē ī hūano gn̄ē niſi rōne pctī
iā alligata ē ptās eiꝰ qa ī illis q bapti-
çant̄ abſolutꝰ ē reatꝰ actualis ⁊ origi-
nalis culpe. Un̄ apl̄s ad Heb. 9° ca°. di-
cit. Oportebat xp̄m pati nūc ī cōſum-
matiōe ſeculoꝝ ad deſtitutiōꝫ pctī. 3°
ablata ē ei ptās ꝓpt defenſiōꝫ. qm̄ ſm̄
p̄dictos doctores pꝰ paſſionē xp̄i ha-
bemꝰ arma multiplicata qbꝫ terrent̄
demones īfernales. Habemꝰ. n. īuoca-
tionē noīs Iheſu. qa teſte ꝓph̄a: Scm̄
⁊ t̄ribile nomē eiꝰ. Habemꝰ ſignū ſcē
crucis qd̄ defendit a demonibꝫ. Habe
mus vtiqꝫ eccl̄iaſtica ſacr̄a p̄cioſo ſan-
guine roborata. Un̄ Bona. ⁊ Alex. vbi
s̄. dicūt ꝙ diabolꝰ pꝰ paſſiōꝫ nō hꝫ ptā-
tē vexandi corpa q̊rūcūqꝫ. ſ3 tm̄ corpa
excoīcatorū ⁊ ab eccl̄ia p̄ciſorū. ſm̄ ꝙ
dr̄. i. Cor. 5°. de fornicatore quē excoī-
cauit apl̄s di. Judicaui illū q ē hꝰmōi
tradē ſathane ī īteritū carnis ⁊c̄. Eo-
rū v̊o qui nō ſūt p̄ciſi ab eccl̄ia fideliū
poteſtatem non habꝫ niſi quatenus a
deo pmittitur uel ad correctiōꝫ hoīuꝫ
uel ad exercitiū ⁊ coronā ſcōꝝ. ut pꝫ
de btō Antonio q fuit a diabolo flagel
latꝰ. Cui r̄ndit dn̄s. Antoni pn̄s erā. ſ3

victoriā expectabā. Añ vo paſſiōꝫ habebat ptātē vexādi oēs corpalit̄ ꝑter illos q ſolo ꝑuilegio ſpāli tuebātur a dño. ſicut fuit btūs Job. nō tñ ſp vtebat̄ diabol⁹ ptāte puniēdi. ut maiorē hrēt ptātem ſeducēdi p culpā. ſicut ⁊ nūc ī excoīcat ⁊ īfidelib⁹ pꝫ. Et ſic pꝫ pticula q̄rta hui⁹ ꝑme ptis.

¶ Particula qnta. in qua ꝓbat̄ q̄ nccīuꝫ fuit xp̄m mori reſpectu peccati triplici rōne.

Quinto ī iſta pte dico q̄ nccīuꝫ fuit xp̄m mori reſpectu pctī triplici rōne. ꝑ ratiōe liberatiōis. 2° rōne deletiōis. 3° rōne recōciliatiōis. ꝑ dico q̄ fuit nccīuꝫ rōne liberatiōis ipſi⁹ pctī q̄ facta fuit p paſſionē xp̄i. Qd̄ declarat̄ ſm Alex. vbi s̄. et btm̄ Tho. ī tTia pte. q. 49. arti. ꝑ ſic. Paſſio xp̄i ſe hꝫ ad remiſſionē pctī pl̄ib⁹ modis. Dupliciť ē. n. paſſio xp̄i in rei nā. ⁊ ī aīa. ꝑ. n. ſm q̄ ē ī rei nā ↄpat̄ ad deletionē pctī dupliciť. ꝑ per modū meriti. 2° p modū ſatiſfactionis. In pctō etiā ſūt duo. s. macula. ⁊ reat⁹. Macula ē deformitas uel diſſimitudo ad deū. Reat⁹ aūt ē obligatio ad penā. Eſt ḡ paſſio xp̄i meritoria deletionis macule ipſius culpe. qa meruit nob̄ grām ⁊ oē illud q̄ delet̄ pctā. Vñ ad Ro. 8° ca°. ait apl̄s. Si ꝓprio filio nō pepcit. quō non cū illo oīa nob̄ donauit? Eſt etiā paſſio xp̄i cā ſatiſfactoīa ipſi⁹ reat⁹ pene. ſm q̄ Yſa. 53° ca°. ſcriptū ē. Vere lāguores nr̄os ipſe portauit. Que oīa ↄfirmat Johēs Apoc. ꝑ ca°. di. Lauit nos a pctīs ī ſanguīe ſuo Et ad Heb. 9°. apl̄s dic. Sāguis xp̄i q p ſpm̄ ſcm̄ ſemetipſū obtulit. emūdabit ↄſciam nr̄am ab opibus mortuis. Scd̄m q̄ paſſio xp̄i ↄſiderat̄ ī eſſe qd̄ hꝫ ī aīa valet etiā ad remiſſiōꝫ pctī tribus modis. ꝑ p dilectiōꝫ excitātē ad caritatē. ſm illd̄ apl̄i ad Ro. 5°. Cōmēdat de⁹ caritatē ſuā ī nob̄. qm̄ cū eſſemus pctōres. xp̄s ꝓ nob̄ mortu⁹ ē. Et ex h̄ accēdimur ad amādū ipſū amore caritat. 2° p fidē efficiētē. qa paſſio xp̄i p fidē formatā q̄ eſt cū amore dei valet ad deletionē macule pctī. uel ut cauſa effectiua cōiūcta p fidē ꝓpriā ī adult. uľ cū ſacro baptiſmi p fidē alienā ī puulis. Vñ apl̄s ad Ro. 3°. inqt. Juſticia dei p fidē ē Jhu. quē ꝓpoſuit ꝓpiciatorē p fidē in ſanguine. i. p fidē paſſiōis. Ex q̄ relinqt̄ q̄ ex fide paſſionis ē emūdatio pctōꝝ. 3° ſm iſtū modū ē paſſio deletio reat⁹ pene p cōpaſſionē ⁊ imitationē. ſ cōpaſſio interior ut cā meritoria remiſſiōis pene. Imitatio vo exterior ut cauſa ſatiſfactoria pene debite. De compaſſiōe hr̄. 2. ad Thimot. 2°. Si cōpatimur ⁊ cōregnabim⁹. De imitatione vo hr̄. i. Pet. 2°. Xp̄s ꝓ nob̄ paſſus ē uob̄ relinquens exēplū. 2° fuit nccīuꝫ xp̄m mori ratiōe deletiōis. ſ. cyrogr̄phi decreti ipſi⁹ pctī. qd̄ aliť deleri nō poterat niſi per paſſiōeꝫ xp̄i. Hic Paul⁹ ad Col. 2° ca°. di. Cōuiuificauit nos. s. de⁹ pr̄. cū illo s. Jhu xp̄o donās nobis oīa delicta ⁊ delēs qd̄ aduerſ⁹ nos erat cyrogr̄phū decreti qd̄ ↄtriū nob̄ erat. Cyrogr̄phū n. ſm Bona. vbi s̄. q. 2. dr̄ eē mēoriale q̄ aīa tenet̄ obligata alicui pene. ſicut aliquiſ qn̄ obligat ſe alteri facit ei cyrogr̄phū. Et h̄ īnuit Aug⁹ ⁊ mgr̄ in 3°. diſ. 19. di. Culpaꝝ cyrogr̄pha deleta ſūt qb⁹ debitoreſ diabolo tenebāť. Et dr̄ illud cyrogr̄phū culpe ⁊ decreti. qa talis obligatio cōſurgit ex nr̄a culpa tanq̄ꝫ ex merito. ⁊ diuina ſnīa tanq̄ꝫ ex decreto illo Gen̄. 2° ca°. Morte morieris. Et iō ſi xp̄us deleuit cyrogr̄phū ⁊ decretū: abſtulit culpam ſimul ⁊ penā lꝫ mīme totā. ⁊ h̄ non niſi in cruce.

Ibi.n.ut ait ꝓpheta confregit portas.i.
pcti arcū·ſcutū·gladiū ⁊ bellū.s.dele
ctationē·cōſenſū·operationē ⁊ ↄſuetu-
dinē pctī.Nam vt hr̄ Iere.17°.Pctm̄
iuda ſcriptū erat ſtilo ferreo ⁊ vngue
adamātino.ſ3 paſſio xp̄i nos liberauit
ab ira vētura.ergo ⁊c. Prop. Ante aduētū
ſcī pr̄es iuſte detinebāt̄ in illo.hoc aūt
nō erat niſi ꝓpt̄ pctm̄ Ade qḋ perſeue-
rat.ergo pctm̄ illud adhuc remanebat in
memoria tanq̄3 ī ſcriptura.ſ3 poſt paſſiō3
xp̄i nō detinebāt̄.ergo videt̄ ꝙ ſcriptura
illa ꝑ quam obligati fuerūt deleta ſit.
Reſtat igit̄ ꝙ xp̄us ī paſſiōe ſua dele-
uit culparū nr̄aꝝ cyrographa. 3° ne-
ceſſariū fuit xp̄m mori rōne recōcilia-
tionis.qa ſcḋm aplm̄ ad Ro.5°. Mortui
eramus pctō ſ3 recōciliati ſumꝰ deo ꝑ
mortē filij eiꝰ.Sup qbꝫ ꝯbis dicit Tho.
vbi ſ.arti.4°. ꝙ paſſio xp̄i ē cā recōci-
liatiōis nr̄e ad deū·dupliciter. Vno°
inq̄ꝫtū remouet pctm̄ ꝑ qḋ cōſtituūt̄
hoīes filij dei·ſcḋm illud Sap.14°. Odi-
bilis ē deo impiꝰ ⁊ īpietas eiꝰ. Alio°
inq̄ꝫtū ē deo ſacrificiū acceptiſſimū ꝑ
qḋ ipē placatur.qa.i.Reg.26°.dr̄.Si
dn̄s īcitat te aduerſū me·odoret̄ ſacri-
ficiū. Nā tātū bonū fuit ꝙ xp̄s volū-
tarie paſſus ē ꝙ ꝓpt̄ hoc deꝰ placatꝰ ē ſu-
per oī offenſa gn̄is hūani q̄ꝫtū ad eos
q xp̄o paſſo ꝑ caritatē cōiūgūt̄. Et ſic
patꝫ q̄nta ꝑticula huiꝰ p̄me ꝑtis.

¶ Particula ſexta huiꝰ p̄me ꝑtis.in qua
ꝓbat̄ neceſſariū fuiſſe xp̄m mori reſpectu
inferni·triplici rōne.

Sexto ī hac ꝑte dico ꝙ neceſſariū
fuit xp̄m mori reſpectu īfer-
ni·triplici rōne.p̄ rōne ſatiſ-
factiōis.2° rōne ſpoliationis.3° rōne
cuſtoditiōis. p̄ dico ꝙ fuit neceſſariū rō-
ne ſatiſfactiōis.s.pene ipſiꝰ pene ↄtracte
ex pctō.Pro q̄ ut dicunt oēs theologi
nulla pura creatura ſatiſfacē potuit.Cu-
ius rō ī aperto ē.Nā Deut°.25°.Scḋm
mēſurā pctī erit ⁊ plagaꝝ modus.Et
ſcḋm Anſel.ī li°. cur deꝰ hō. Scḋm mē-
ſurā delicti oꝫ eē ſatiſfactionē.ſ3 pctm̄
cuiuſlibet hoīs hꝫ ratiōe3 infinite īiu-
rie inq̄ꝫtū ē ↄ bonū īfinitū.⁊ hoīem ꝓ-
uat bono īfinito ⁊ obligat ad malū in-
finitū.ſ3 ꝓ īiuria infinita nullꝰ purus
hō pōt reddē debitū cum ſit bonitatis
infinite.igit̄ ⁊c. Sed xp̄s ꝑ paſſionē
ſuā liberauit nos a reatu pene inferni
dupliciter. Vno° directe inq̄ꝫtū.s.paſ-
ſio xp̄i fuit ſufficiēs ⁊ ſuphabūdās ſa-
tiſfactio ꝓ pctis totiꝰ hūani gn̄is.Ex-
hibita.n.ſatiſfactione ſufficiēti·tollit̄
reatus pene. Alio° īdirecte inq̄ꝫtū.s.
paſſio xp̄i ē cā remiſſiōis pctī.ſ3 ī pctō
fūdat̄ reatꝰ pene.igit̄ ⁊c.Que oīa ī ꝑ-
ſona gn̄is hūani poſtulabat ꝓpheta.di.
Redime me ⁊ miſerere mei qa vnicus
ſū ⁊ pauꝑ·nō hn̄s p̄ciū ſatiſfactiōis a
meipſo. 2° fuit neceſſariū xp̄m mori re-
ſpectu inferni rōne ſpoliationis.ut.s.
ipſū ſpoliaret ⁊ ſcōs pr̄es de limbo li-
beraret.Licꝫ.n.ſcḋm Alex.vbi ſ.in illis
ſcīs ꝑ circūciſiō3 deleret̄ culpa origina
lis.⁊ ꝑ caritatem culpa actualis q̄ꝫtū
ad maculā ⁊ q̄ꝫtū ad diuīnā offenſam ⁊
q̄ꝫtū ad reatū gehēne.nō tn̄ q̄ꝫtum ad
reatū carētie viſiōis diuīne·rōne cuius
hēbat diabolus ꝑtātē detinēdi eos in
limbo.de q̊ miſericordit̄ a xp̄o merito
paſſiōis ſue liberati ſūt.ſicut Zacha-
rias 9° ca°. ad ipſū dn̄m ait.Tu q̊q3 in
ſanguine teſtī eduxiſti victos ḋ lacu.
Erat.n.ſcriptū Oſee.13°.Ero mors tua
o mors.morſꝰ tuꝰ ero īferne.Qḋ qdē
īpleuit dn̄s qn̄ ꝑ mortē ſuā ātiq̊s pa-
tres ḋ ꝑtāte diaboli liberauit.⁊ tūc qdē
infernū momordit.qa ꝑtē abſtulit ꝑ-
tēq3 reliq̄t.S3 mortem q̄ꝫtū ad electos
oīo deſtruxit.Vn̄ Augꝰ in li°.cur qn̄ ⁊
quō deꝰ hō.ca°.14°.inq̄t.Dn̄s ꝓ nobis

ĩdebitã mortẽ reddidit ut nobꝭ debita nõ nocerẽt. Neq꜡.n.cuiꝰ q꜡ iure ptãtis exutꝰ ẽ carne. ſ ipſe ſe exuit. Nã q poſſet nõ mori ſi nollet. ꝓculdubio qa voluit mortuus ẽ. Et iõ pncipatus ⁊ ptãtes expoliauit. fiducialit̃ triũphãs in ſemetipſo. morte qppe ſua ĩmo veriſſimo ſacrificio ꝓ nobiſ oblato qcqd culpaꝝ erat vnde nos pncipatꝰ ⁊ poteſtateſ ad luẽda ſupplicia iure detinebãt. purgauit. aboleuit. extinxit. ⁊ ſua reſurrectiõe ĩ nouã vitã nõ pdeſtinatos vocauit. vocatoſ iuſtificauit. iuſtificatos gl̃ificauit. h̃ ille. 3° fuit neccĩuꝫ xpm mori rõne cuſtoditiõis. s. a recidiuatiõe pctĩ q ut plurimũ pcipitat in baratrũ inferni. Nihil. n. tantũ valet ad pſeruãdũ hoĩem a recidiuatione. ſicut frequens meditatio crucis ⁊ paſſiõis xpi. Vñ Jeroꝰ in epl'a ad Euſtochiũ inqt. Quia ĩpoſſibile ẽ ĩ ſenſu hoĩs nõ irruere motũ ⁊ medulaꝝ calorẽ. ille laudat̃. ille pdicat̃ btũs q ſtatĩ ut cepit cogitare ĩterficit cogitatꝰ ⁊ allidit eos ad petrã. petra aũt erat xps. Et Augꝰ ĩ li° de q̃tuor ṽtutibꝫ ait. Relinque mũdũ. cõfuge ad crucis lignũ. nõ metuas ꝓcellas ⁊ turbines huius diluuij. non mergeris ſi a ligno portaberi. h̃ ille. Et ſic pꝫ ſexta pticula huiꝰ pme ptis.

¶ Particula ſeptima huiꝰ pme ptis. in q̃ pbat̃ neccĩuꝫ fuiſſe xpm mori reſpectu paradiſi. triplici rõne.

Septimo ⁊ vltimo in hac pte dico q̃ neccĩuꝫ fuit xpm mori reſpectu paradiſi. triplici rõne. Erat. n. clauſa ianua regni celeſtis añ paſſionẽ xpi ꝓpt pctm̃. ita q̃ nullꝰ ĩgredi poterat. Vñ ſciẽdũ ſm Alex. vbi ſ. et Tho. vbi ſ. arti. 4°. ſup illud Yſa. 35°. Via illa ſcã eſt ⁊ nõ trãſibit p eã vir pollutꝰ. q̃ pctm̃ dupliciť ẽ ĩpediẽs ad ingreſſũ regni celeſtis. Vnoꝰ coĩt ⁊ gnãlit̃. ⁊ iſtud fuit pctm̃ primi pentis p qđ pcludebat̃ aditus regni celeſtis. Vñ legit̃ Gen. 3°. q̃ poſt pctm̃ pmi hoĩs collocauit deus cherubin ⁊ flãmeũ gladiũ atq꜡ ṽſatilem ad cuſtodiẽdũ viã ligni vite. 2° mõ pticularit̃ ⁊ ſpãlit̃. ⁊ iſtud ẽ pctm̃ vniꝰcuiꝰq꜡ pſone p qđ ei ſingularit̃ pcludit̃ via regni celeſtis. Per paſſionẽ aũt xpi liberati ſumꝰ nõ ſolũ a pctõ coĩ totius hũane nãe ut pꝫ ĩ pcedentibꝫ. ſ etiã a pctis ꝓprijs ſinguloꝝ q coĩcãt eiꝰ paſſioni p fidẽ ⁊ caritatẽ ⁊ fidei ſacra. Et iõ p paſſionẽ xpi apta eſt nobis ianua regni celeſtis. Et h̃ ẽ qđ apl's ad Heb. 9°. dic. Xpus aſſiſtẽs põtifex futuroꝝ bonoꝝ. p ꝓpriũ ſanguinẽ introiuit ſemel ĩ ſancta. etna redẽptiõe ĩuẽta. Et h̃ ſignificat̃ Nũeri 35°. vbi dr̃. q̃ homicida manebit ibi. s. in ciuitate refugij donec ſacerdos magnꝰ q oleo ſcõ vnctus ẽ moriat̃. q̃ mortuo poterit ĩ domũ ſuã redire. Que oĩa Johes aplus Apoc. 5°. myſtice ĩ pſona oĩuꝫ ſaluandoꝝ loqtur ad xpm. di. Dignꝰ es dñe deꝰ apire librũ ⁊ ſoluẽ ſeptẽ ſignacula eiꝰ. qm̃ occiſus es ⁊ redemiſti nos deo ĩ ſanguine tuo ex oĩ tribu ⁊ lingua ⁊ ꝓplo ⁊ natione. In qbꝫ ṽbis triplex rõ aſſignatur quare hũano generi celeſtis glĩa p paſſiõeꝫ xpi reuelata ſit. p° rõne dignitati. 2° rõne mortalitati. 3° rõne ṽtuoſitatis. p° dico rõne dignitatis ipſiꝰ xpi. Solꝰ. n. dñs Jheſus xpus dignus eſt apire librũ viſiõis diue ⁊ ſignacula ſeptem dotiũ beatoꝝ detegere qui dñs eſt p datã ſibi a deo pẽe in celo in ⁊ terra ptãtẽ. ſicut Math. vlti. dictũ ẽ. Qui etiã natura ẽ deꝰ. eãdẽ cũ pẽe naturam hñs. ut que p deitatem

a deo p̄re accepit·nob̄ ꝑ humanitatē
appares poſſit cōicare.Vn̄ Joh.p̊.Vni-
genit⁹ q eſt ī ſinu p̄ris ipſe enarrauit.
2° humano generi gl̄ia reuelata ē ꝑ
paſſionē xp̄i rōne mortalitad.qa ꝓ ea
nobis reuelāda xp̄s mortu⁹ ē.Si g̊ ex
ꝑte nr̄a.qa purgati ⁊ mūdati nō ſum⁹
quātū ī nobis ē īpedimētū nō fuerit:
ex ꝑte dei ⁊ xp̄i poſtq̄ȝ nos ꝑ mortem
ſuā redemit vtiqȝ īpedimētū non erit
qn reueleť nob̄ gl̄ia ꝑadiſi.Et h̄ ē qđ
Johes ſubdit. Qm̄ occiſus es ⁊ rede-
miſti nos deo in ſanguine tuo. 3° aūt
nobis reuelata ē gl̄ia ꝑ paſſionem xp̄i
rōne v̊tuoſitatis.s.cooꝑatiū ꝑ bonā
vitā ad meritū paſſionis filij dei·Licȝ
n.h̄ redēptio oīuȝ eēt ꝑ ſufficiētiā ⁊ ſi
milia miliū mundorū forent q eſſent
hoīb; pleni.nō tn̄ erat oīuȝ ꝑ efficien-
tiā niſi in cooꝑatāte ei ꝑ oꝑa v̊tuoſa.
Vn̄ Joh.xi°. ſcriptū ē ꝙ Jhus moritu-
rus erat ꝓ gēte:⁊ nō tm̄ ꝓ gēte ſ; ut fi-
lios dei q erāt diſꝑſi congregaret in
vnū.Nō.n.ꝓ ſola gēte iudeorȝ mor-
tuus ē xp̄s·nec ꝓ oīb; gētib; liberan-
dis moriebať·ſ; ut ex oī tribu ⁊ līgua
⁊ ꝑp̄lo ⁊ natiōe filios dei in vnitate fi-
dei ⁊ agnitiōe filij dei cōgregaret. Ad
lrām aūt ītelligēdū ē ꝙ trib; dr̄ ex tri
bus filijs Noe.ex qbus p⁹ diluuiū oē
gen⁹ hoīuȝ ī t̄ra diſſemiatū ē·ſicut pȝ
Gen̄.9°.Lingue ſeptuagītadue ſūt.in
q̄s diuiſus ē mūdus ad turrim Babel
Gen̄.xi°.Populi aūt ī vna eadē līgua
dr̄ſi ſūt·in vno quoqȝ ꝑp̄lo diuerſe ſūt
natiōes.s.in dr̄ſis patrijs nati. Vnde
Act.2°. Erāt ī ir̄l'm habitātes viri re-
ligioſi ex oī natiōe q̄ ſub celo ē.Igitur
ſub dr̄ſis tribub; ſūt ſeptuagintadue
līgue.Ex q̊ colligiť ꝙ nullū gen⁹·nul-
lus ſtat⁹·nulla ꝯditio hoīuȝ ē excluſa
a gr̄a ⁊ merito paſſiōis xp̄i. Vn̄ Act.
x°.Petrus ap̄ls ait.Nō ē ꝑſonarȝ acce-
ptor de⁹·ſ; ī oī gēte q timet deū ⁊ opať
iuſticiā accept⁹ ē illi.Cōfirmat p̄dcā
Aug⁹ ſmōe 2°. de aſcēſiōe dn̄i di.Pu
tam⁹ nō eū nobis redditurȝ vitā ſuā.
ꝓ nobis iā erogauit mortē ſuā·humi-
litatē paſſiōis·īiurias·ꝯtumelias·oēs
indignatiōes in t̄ra ſuſcepit ꝓ nobis.
regnū·felicitatē·īmortalitatē.et̄nita-
tē nō dabit nob̄.Ad hāc ſpem qa pro-
miſſor ē verax ſecuri ambulem⁹·ſ; ſic
viuam⁹ ut ſecura fronte illi dicamus.
Fecim⁹ qđ iuſſiſti.redde qđ ꝓmiſiſti.
hec ille.Et ſic pȝ ꝑs p̄ma hui⁹ ſmōis.

¶ Pars ſecūda hui⁹ ſermōis.ī qua ꝓbať
nccīuȝ fuiſſe xp̄m mori ſm legē ꝓphe-
tice p̄nūciatiōis.

Secūdo in iſto ſermōe ſciēdū
eſt neceſſariū fuiſſe xp̄m mo-
ri ſm legē ꝓphetice p̄nūcia-
tiōis.Impoſſibile ē.n.ut dictū ē ī p̄ce
denti ſm oēs theologos dīnā p̄ordi-
natiōȝ falli.Quia igiť deus p̄ordina-
uerat filiū ſuū ꝓ redēptiōe hūani ge-
neris mortē pati·voluit h̄ an̄ ꝑ multa
tꝑa p̄urijs illuminatiōib;·ꝓpharȝ ora-
culis p̄nūciari·q̄ oīa ꝓphetata ne va-
cuū eſſet v̊bū dn̄i Math.24°. Celū ⁊
terra trāſibūt·v̊ba aūt mea nō p̄teri-
būt.nccē fuit īpleri.Ex qb; oīb; cla-
ret ꝙ neceſſariū fuit ipſum xp̄m mori
ut adīpleret̄ ſcripťe q̄ de ipſo ꝑ ꝓphe-
tas facte fuerāt·que ut clari⁹ ⁊ facili⁹
videanť·in iſta ꝑte ſub ſeptē ꝑticulis
ſubdiuidenť.

¶ Particula p̄ma.ī qua ponūť tres pre-
nūciatiōes.s.ꝑſecutiōis·inſidiatiōis·
⁊ conſilij congregatiōis ꝯ̄ xp̄m.

Primo ī iſta ꝑte ponūtur tres
p̄nūciatiōes facte de xp̄o que
tēpore paſſionis cōplete ſūt.

Prima fuit pſecutiōis. d̄ q̄ hr̄ Math.
z° ca°. de pſecutione Herodis 7 iudeo-
rū. ſ; tūc nō erat adhuc temp⁹. Vn̄ tpe
pſecutiōis ī paſſiōe adimplete ſūt per
ea q̄ facta ſunt a p̄ncipib⁹ ſacerdotum
7 ſcribis Joh. 8°. 9°. x°. et xi°. et Luc.
zz°. vbi hr̄ ꝙ querebāt ſūmi ſacerdo-
tes 7 ſcribe quō Jheſū interficerent.
Hec. n. p̄nūciata fuerat p. pphetā Da-
uid. p̄s. 138°. vbi clamat in pſona xp̄i.
Sederūt p̄ncipes 7 aduerſū me loque
bātur. Et iterū in eodē. Principes pſe-
cuti ſūt me gratis. Secunda p̄nūcia-
tio fuit inſidiatiōis xp̄i. qa ei pfidi iu-
dei inſidiati ſūt. p̊ ut caperēt eū ī ſer
mone. Math. zz° ca°. z° ut caperent
eū ī iuſticia. ut hr̄ Joh. 8°. de adultera
3° ut caperēt eū ī pſona. ut hr̄ Joh. 8°.
vbi ſcribit ꝙ tulerunt lapides ut iace-
rēt i eū. S; qa nō erat hora ei⁹ Jheſus
abſcōdit ſe exiēs d̄ tēplo. Hec. n. p̄nū-
ciata fuerat p. pphetam Dauid. p̄s 9°.
vbi dr̄. Inſidiatur ī abſcōdito q̄ſi leo
in ſpelunca ſua. Et p Micheam. 7° ca°.
vbi hr̄. Oēs ī ſanguīe inſidiātur. Et p
Job. 30. vbi ſcriptū eſt. Inſidiati ſūt 7
p̄ualuerūt mihi. Et p Abdiā p̊ ca°. vbi
dr̄. Qui comedūt tecū ponēt ſubt̄ te
inſidias. Tertia p̄nūciatio fuit ɔſilij
ɔgregatiōis. Nā ut hr̄ Math. z7° ca°.
Cōgregauerūt. s. ſcribe 7 pharisei cō-
ciliū aduerſus Jheſū ut eū morti tra-
derēt. Et Joh. xi° ca°. ſcribit ꝙ college
rūt pōtifices 7 pharisei ɔciliū aduer-
ſus Jheſū ꝛc. Iſta. n. cōgregatio p̄nū-
ciata fuerat p pphām Dauid p̄s. z°.
Aſtiterūt reges tre ꝛc. Et iterū p̄s 34°.
Cōſiliū fecert ī vnū dicētes. Pſegmī
7 ɔphēdite eū. Et p Salomonē Sap.
z° ca°. ſcriptū eſt. Dixerūt īpīj cogi-
tātes apud ſemetipſos: Opprimam⁹
iuſtū pauperē· circūueniam⁹ eū: qm̄
īutilis ē nob⁹ ɔtrī⁹ ē opib⁹ nr̄is 7 im-
pperat nobis pctā legis 7 diffamat in
nos pctā diſcipline nr̄e. pmittit ſe ſci-
entiā dei hr̄e. 7 filiū dei ſe noīat. Ecce
q̄; expreſſe iſta p̄nūciata ſūt de xp̄o. q̄
fuit nccīu; ipſū talia pati ut adimple-
rēt̄ dicte ſcripture. Et ſic p; p̊ma pti-
cula hui⁹ ſecūde ptis.

Particula ſecūda hui⁹ ſecūde ptis. in
q̄ ponūt tres alie p̄nūciatiōes facte de
xp̄o. s. pditiōis· vēditiōis 7 orōnis.

Secūdo ī iſta pte ponunt̄ tres
alie p̄nūciatiōes facte de xp̄o
q̄ tpe paſſiōis ſue cōplete ſūt
quarū Prima dr̄ pditionis· Nā ut hr̄
Joh. 14°. et Math. z6° ca°. Judas diſci-
pulus xp̄i abijt ad p̄ncipē ſacerdotū
ut xp̄m traderet. Hec. n. prenunciata
erat p. pphām. p̊s 54°. ī pſona xp̄i di.
Si īimicus me⁹ maledixiſſet mihi ſu-
ſtinuiſſem vtiq;. Si is q oderat me ma
gna locut⁹ fuiſſet abſcōdiſſem me for-
ſitan ab eo. ſeqt̄. Ecce hō q edebat pa-
nes meos āpliauit ſup me ſupplātati-
onē. ut hr̄ etiā p̊s. 40. Secūda p̄nū-
ciatio fuit vēditionis. qa ut hr̄ Math.
vbi s. Nō ſolū iudas abijt ad ſacerdo-
tes ſ; etiā vēdidit xp̄m· di. Quid vul-
tis mihi dare 7 ego eū vob̄ tradā. At
illi ɔſtituerūt ei triginta argēteos. Et
exinde q̄rebat opportunitatē ut eum
tradēt. Iſta. n. pditio p̄nunciata fuit p
Zachariam. xi° ca°. di. Appciauerunt
mercedē meā triginta argēteis. Ter
tia p̄nūciatio fuit orationis. Nam ut
hr̄ Joh. 18°. et Math. z6°. et Luc. zz°.
Poſtq̄; cenauit Jhus egreſſ⁹ ē cū diſ-
cipulis ſuis trāſ torrētē cedron ī ortū
q ſitus ē ī radice mon̄ oliueti. Iſta. n.
p̄nūciata fuerat p. pphām Dauid ī p-
ſona xp̄i. p̊s. 87°. di. In die clamaui 7
nocte corā te. Intret oratio mea ī con-
ſpectu tuo 7 fact⁹ ſū ſicut hō ſine adiu
torio. qa. s. ppt illā orationē non fuit

libꝫratꝰ a paſſiōe.Vñ idē ꝓpheta ī pſo
na xp̄i alibi clamat·di. Inclina p̄r ſcē
aurē tuā in v̄ba oꝛis mei·qm̄ tribula-
tio ꝓxīa ē·qm̄ nō ē qui adiuuet. Ecce
igit̄ qa necc̄iuꝫ fuit xp̄m ita pati·ut p̄-
dicte ſcript̄e adīplerent̄.Et ſic pꝫ p̄ti-
cula ſecūda huiꝰ ſecūde p̄tis.

¶ Particula t̄tia huiꝰ ſecunde p̄tis.in q̄
ponūt̄ tres alie p̄nūciationes facte de
xp̄o .s.captiōis·receſſiōis.⁊ accuſati-
onis.

TErtio ī iſta p̄te ponūtur tres alie ꝓphetice p̄nūciatiões facte de xp̄o q̄ t̄pe paſſionis ſue cōplete ſūt ·quaꝝ Pꝛima dr̄ volūtarie captiōis.Nam ut h̄r Math.26° et Joh.18°.Volūtarie captꝰ ē.qa cum iudas accepiſſet cohoꝛtē ⁊ a p̄tificibus ⁊ phariſeis miſtros·venit illuc.s.ī oꝛtū cū laternis ⁊ facibꝫ ⁊ armis.Jheſus itaqꝫ ſciēs oīa q̄ v̄tura erāt ſup eū ꝓceſſit ⁊ dixt eis.Quem q̄ritis? ⁊ reliq̄ ibi.Ex qbꝫ pꝫ q̄ manꝰ eoꝝ fugere poterat ſi voluiſſet.Vñ ſeq̄t ibi.Cohoꝛs ḡ ⁊ tribunꝰ ⁊ miſtri iudeoꝝ ꝯphēderūt Jheſū ⁊ ligauerūt eū.Iſta.n. volūtaria captio p̄nunciata fuerat per Yſa. ꝓpham.53° ca°. de xp̄o di.Oblatꝰ ē qa ipſe voluit.Et per ꝓpham Dauid p̄s 39°.ī pſona xp̄i clamātē.Facē volūtatē tuā deꝰ meꝰ volui.Et p̄s.58°.Ceperūt aīam meā ⁊ irruert̄ ī me foꝛtes. Neqꝫ iniq̄tas mea·neqꝫ pc̄m̄ meū dn̄e: ſine iniq̄tate cucurri ⁊ direxi. Secūda p̄nūciatio fuit receſſiōis·qa ut habet̄ Math.26° ca°. Tūc diſcipuli eius oēs relicto eo fugierūt.Iſta.n. receſſio ſiue fugatio p̄nunciata fuit per ꝓpham Dauid.p̄s.87°. ī pſona xp̄i di.Elōgaſti a me amicū ⁊ ꝓximū.Et iteꝝ ibidē Notos feciſti lōge meos a me.Et per Job.19° ca°. etiā ī pſona xp̄i clamātē. Frēs meos longe fecerunt a me. Noti mei q̄ alieni receſſerunt a me. Et p̄uō. 19°. p Salomonē dr̄.Frēs hoīs paupis oderūt eum. Tertia p̄nunciatio fuit accuſationis. Nam ut habetur Joh. 18°. Xp̄s fuit accuſatꝰ apud Annā pꝛimū. deinde apud Cayphā p̄tificem ad quē miſit eum Annas ligatū. Poſtremo apud Pilatū q cū diceret populo.Quā accuſationē affertis aduerſus hoīem hūc.R̄nderūt ⁊ dixerūt ei. Si nō eēt hic malefactoꝛ nō tibi tradidiſſemus eū.Iſta.n.p̄nūciata fuerat p ꝓphetā Dauid p̄s.21°. di. Circūciderūt me canes multi ꝯciliū malignantiū obſedit me.Et p̄s 37°. dicit.Amici mei ⁊ ꝓximi mei aduerſū me ap̄pinquerūt ⁊ ſteterūt.Et iteꝝ alibi dic.Locuti ſunt aduerſū me lingua doloſa.⁊ ſermonibꝫ odij circūderūt me ⁊ expugnauerūt me ḡtis.Ex qbꝫ oībꝫ patꝫ q̄ necc̄iuꝫ fuit xp̄m iſta pati ut adīpleret̄ p̄dicte ſcripture.Et ſic pꝫ p̄ticula t̄tia huiꝰ ſecūde p̄tis.

¶ Particula q̄rta huiꝰ ſecūde p̄tis.in q̄
ponunt̄ tres alie p̄nūciatiões facte de
xp̄o.s.pcuſſiōis·negatiōis.⁊ illuſiōis

QUarto ī iſta p̄te ponūtur tres alie p̄nūciatiões facte de xp̄o q̄ t̄pe paſſiōis cōplete ſūt·q̄ꝝ Pꝛima dr̄ pcuſſiōis.Nā ut h̄r Joh. 18°. Cū īt̄rogaret p̄tifex Anna Jh̄m de diſcipul' ſuis ⁊ doctrina eiꝰ.R̄ndit ei Jh̄us.Ego palā locutꝰ ſū mūdo ⁊c̄. Quid me īt̄rogas? Int̄roga eos qui me audierūt ⁊c̄.Hec aūt cū dixiſſet: vnꝰ aſſiſtēs miſtroꝝ dedit alapā Jh̄u di.Sic r̄ndes p̄tifici? Iſta.n.p̄nūciata fuerat Michee 5° ca°. vbi h̄r.In v̄ga pcutiēt maxillā.Et p Jere.Treñ.3°.di. Dabit pcutiēti ſe maxillā ſuā. Secūda p̄nūciatio fuit negatiōis.Nā ut h̄r Math.26°.et Joh.18°.Erat Symō Petrus ſtans ⁊ calefaciēs ſe.Dixerūt ḡ ei

Nūqd 7 tu ex diſcipulis ei⁹ es? Negauit ille 7 dixit. Non ſum. ſm Johem. Scd̄m vō Math. Petr⁹ ſedebat foris ī atrio 7 acceſſit ad eū ancilla di. Et tu cū Jheſu galileo eras. At ille negauit corā oibꝫ di. Neſcio qd dicis. Et dn̄t ut ibi pꝫ ter xp̄m negauit ſm q̄ pnūciatū ei fuerat p dn̄m di. Priuſ q̄ʒ gallus cātet ter me negab. Hec. n. pnūciata fuerat Daniel. 9° ca.° di. de xp̄o. Nō erit ei⁹ pp̄ls q eū negaturus ē. Qd etiā pꝫ p pdicta. s. Lōge feciſti notos meos a me ꝛc. Tertia fuit illuſionis. qa ut hr̄ Math. 26° ca.° cū dicēt Cayphas xp̄o ſtāti an̄ eū. Adiuro te p deū viuū ut dicas nob̄ ſi tu es xp̄s fili⁹ dei. Dixit ei Jhs. Tu dixiſti. Verūtn̄ dico vobis. Amodo videbitis filiū hoīs ſedētē a dextris v̄tud dei 7 veniētem ī nubibꝫ celi. Tūc pnceps ſacerdotū ſcidit veſtimēta ſua. di. Blaſſemauit. Quid adhuc egem⁹ teſtibꝫ? Ecce nūc audiſtis blaſſemiā. Quid vob̄ videt̄? At illi rn̄derunt di. Reus ē mort. Tūc expuer̄t ī faciē ei⁹ 7 colaphis eū ceder̄t. Alij aūt palmas ī faciē ei⁹ dederūt. di. Propheticȩ nob̄ xp̄e. qs eſt q te pcuſſit? Iſta. n. pnūciata fuerat p pp̄ham Dauid. ps. 68.° ī pſona xp̄i. di. Propt te ſuſtinui oppbriū. operuit confuſio faciē meā. Et itē ps. 76.° Anticipauerūt vigilias oculi mei: turbat⁹ ſum 7 nō ſū locut⁹. Et itē ps. 37.° Afflictus ſū 7 humiliat⁹ ſū nimis. Et p Yſa. 50. ca.° ī pſona xp̄i. di. Faciē meā nō auerti ab increpātibꝫ 7 cōſpuētibꝫ in me. Et itē. 63° ca.° de xp̄o. di. Afflixerunt ſpm̄ ſcm̄ ei⁹. Et p Abdiā p° ca.° de ipſo di. Illuſerūt tibi viri federis tui. oēs viri illuſores. Fuit igit̄ nccīuꝫ ut pdicte ſcripture adimplerētur. Qua ppt oportuit xp̄m talia pati. Et ſic pꝫ q̄rta pticula hui⁹ ſecunde ptis.

Particula qnta. in q̄ ponunt̄ tres alie pnūciationes de xp̄o. s. ſuſpēſiōis. flagellatiōis 7 cōdēnatiōis.

Quinto in iſta pte ponūt̄ tres alie pnūciatiōes facte de xp̄o tpe ſue paſſiōis cōplete. q̄rū Prima fuit ſuſpenſiōis ipſius iude. Nam ut hr̄ Math. 26.° Cum mane faceret cōciliū ſeniores pp̄li 7 pontifices aduerſus Jhm ut eū morti traderēt 7 vinctū ducerēt eū 7 traderēt pontio Pilato pſidi. Tūc vidēs iudas q eum tradidit q̄ dānat⁹ eſſet. q̄uis nōdum eſſet ſnīa pmulgata. pnīa duct⁹ retulit trigīta argēteos pncipibꝫ ſacerdotū 7 ſenioribꝫ. di. Peccaui tradēs ſanguinē iuſtū. 7 piectis argēteis ī tēplo receſſit. 7 abiēs laqueo ſe ſuſpēdit diffidēs de mīa dei. 7 ſic an̄q̄ʒ moreret̄ laqueus rupt⁹ 7 fract⁹ ē. ppt qd cecidit 7 crepuit medi⁹. qa nō erat cōueniēs q̄ illa miſera aīa exiret p illud os qd fuerat oſculatū xp̄m. Tūc pncipes ſacerdotū cōſilio īito dixerūt. Nō licet mittē ī corbonā. qa pciū ſanguinis ē. 7 ſic emerūt agrū in ſepulturā pegrinoꝝ. Iſta āt ſuſpēſio pnūciata fuerat p Jere. pp̄ham. di. Et acceperūt trigīta argēteos pciū appciati qm̄ appciauerūt a filijs iſrl. 7 dederūt eos in agrū figuli ſicut conſtituit mihi dn̄s. Et p Zach. xi° ca.° di. Proijce illud ad ſtatuariū deoꝝ. pciū q̄ pciat⁹ ſum ab eis. Et tulit trigīta argēteos 7 piecit illos ī domo dn̄i ad ſtatuariū. Secūda pnūciatio fuit flagellatiōis. Nā ut hr̄ Joh. 19.° Cū accuſaret̄ Jhus apud Pilatū. nec tn̄ īueniret iuſtā cām mortis ei⁹ voluit dimittē eū. Barrabā v̄o pdē q̄ ppt ſeditiōꝫ miſſus fuit in carcerē. ꝰ pnceps ſacerdotū 7 ſcribe pſuaſerunt pp̄lis ut peterent Barrabā. Jhm v̄o pderēt. Tūc ḡ apphēdit Pilat⁹ Jhm

ſm Johem.19° ca°.7 flagellauit.7 mili-
tes plectentes coronã de ſpinis ĩpoſu-
erunt capiti ei⁹.7 veſte purpurea cir-
cũderũt eũ.7 veniebãt ad eũ 7 dice-
bant. Aue rex iudeoꝝ.7 dabant ei ala-
pas. Iſta .n. flagellatio 7 Jhu ſpoliatio
fuit p̄nũciata p Micheã p̊ ca°. ĩ pſona
xp̄i dī. Vadã ſpoliat⁹ 7 nudus faciam
plãctũ. Et p pphham Dauid in pſona
Jhu dī. Ego fui flagellatus tota die 7
caſtigatio mea ĩ matutinis. Et p Yſa.
p̊ ca° dī. A plãta pedis vſq; ad v̄ticẽ ca
pitis nõ remãſit ĩ eo ſanitas. Et idem
53° ca°. Vere lãguores nr̄os ipſe tulit 7
dolores nr̄os ipe portauit.7 nos repu
tauim⁹ eũ q̄ĩ lepſũ 7 pcuſſũ a deo 7 hu
miliatũ. qa tũc fuit humiliat⁹ pcuſſus
ſputo cũ ſanguine ĩmixto toto corpe
ſupfuſus.7 ppt̃ v̄bera totus liuidus.

Tertia p̄nũciatio fuit cõdẽnatiõis.
qa ut hr̃ Joh.19°. Poſt talẽ flagellatiõ;
exiit iteꝝ Pilat⁹ foras 7 dixit eis. Ec-
ce adduco eũ vob̃ foras ut cognoſcãt
qa ĩ eo nullã cãm ĩuenio. ſicut nec He
rodes q miſit eũ ad nos. Tũc .n. facti
ſũt amici Herodes 7 Pilat⁹.7 verifi-
cata eſt alia pphetia p̊s 2°. Aſtiterũt
reges t̃re 7 pncipes cõuenerũt ĩ vnũ.
Exiit ḡ Jhus portãs ſpineã coronã 7
purpureũ veſtimẽtũ 7 dicit eis. Ecce
hõ. Cũ ḡ vidiſſent eũ pontifices 7 mi-
niſtri clamabãt dī. Crucifige crucifi-
ge eũ. Et plib; diſputatiõibus factis
int̃ ipſum 7 iudeos dicẽtib; ipſis. Si
hũc dimittis nõ es amic⁹ ceſaris. Tũc
ſedit Pilat⁹ p tribunali 7 cõdẽnauit
Jhm relinquẽs eũ ĩ manib; iudeorũ
ut crucifigeret̃. Iſta .n. p̄nũciata fue-
rat p Salomonẽ in pſona iudeoꝝ dī.
Sap. 2°. Morte turpiſſima cõdẽnem⁹
eũ. Et p pphetã Dauid p̊s. 30. ĩ pſona
xp̄i clamãtẽ. Fact⁹ ſũ tanq; vas pditũ
q̃m audiui vitupatiõ; multoꝝ cõmo-
rãtiũ ĩ circuitu. Patet igiť q ad ĩpleti-
onem p̄dictaꝝ ſcripturaꝝ nccĩu; fuit
xp̄m iſta oĩa pati. Et ſic pat; pticula
qnta hui⁹ ſecũde ptis.

¶ Pticula ſexta huius ſecũde ptis. in q̃
ponũtur tres alie p̄nũciatiões facte de
xp̄o. ſ. baiulatiõis. crucifixiõis.7 po-
tatiõis.

SExto ĩ iſta pte ponũtur tres
alie p̄nũciatiões facte de xp̄o
q̃ tpe paſſiõis ſue cõplete ſũt
q̃ꝝ Prima fuit baiulatiõis .ſ. crucis.
Nã ut hr̃ Joh.19°. ĩ euangelio hodier-
no. poſtq; Pilat⁹ cõdẽnauit xp̄m tra-
didit eis illũ ut crucifigeret̃. Suſcepe-
rũt aũt eũ 7 duxerũt.7 baiulãs ſibi
crucẽ exiuit ĩ eũ q dr̃ caluarie locum.
Iſta .n. baiulatio p̄nũciata fuerat per
Jere. xi° ca°. dī. Mittam⁹ lignũ ĩ panẽ
ei⁹.7 eradam⁹ eũ de t̃ra viuẽtiũ. Et p
pphham Dauid p̊s. 68°. ĩ pſona xp̄i cla
mãtẽ. Fact⁹ ſũ illis ĩ parabolã. Aduer-
ſum me loq̄bãť q ſedebãt ĩ porta.7 in
me pſallebãt qui bibebãt vinũ. h̃ ibi.
Quia dũ xp̄s portaret crucẽ ĩ humeris
manẽtes ĩ tabernis 7 bibẽtes ĩ hoſpi-
tiis deridebãt trãſeuntẽ.7 q ſedebãt
in porta irlm. cũ eſſet dies feſt⁹ p por-
tam exeũtẽ ex ciuitatẽ ad ſuppliciũ ſic
deriſorie ꝯ ipſũ loq̄bãť. qa loc⁹ calua-
rie nõ multum diſtabat a ciuitate ut
expſſe nũc videri põt. Secũda p̄nũ-
ciatio fuit crucifixiõis int̃ duos latro-
nes. qa ut hr̃ Joh. vbi ſ̃. ibi. ſ. ĩ mõte
caluarie q hebraice dicebať golgota
crucifixerũt eũ. Iſta .n. crucifixio 7 int̃
latrones collocatio p̄nũciata fuit per
Job 7° ca°. in pſona xp̄i dī. Suſpẽdiũ
elegit aĩa mea. Et p pphetam Dauid
p̊s. 21°. ĩ pſona xp̄i dī. Foderũt man⁹
7 pedes meos dinumerauerũt oĩa oſ-
ſa mea. Diuiſerũt ſibi veſtimẽta mea
7 ſup veſtem meam miſerũt ſortem.

Et p Vſa. 53° di. Tradidit in mortem aīam ſuā. 7 cū ſceleratis reputat⁹ eſt. Tertia p̄nūciatio fuit potationis. qa ut hr̄ Joh. vbi ſ. Sciēs Jhus qa oīa cō ſūmata ſūt. ut ɔſūmaret̄ ſcriptura di xit. Sitio. Vas aūt erat poſitum aceto plenū. Illi aūt plenā aceto circūponē tes hyſopo ſpōgiā obtulerūt ori eius. Cū g̊ accepiſſet Jhs acetū dixit. Cōſū matū ē. Jſta. n. potatio p̄nūciata fue rat p̄s 68°. p ꝓphetā Dauid in pſona xp̄i. di. Dederūt ī eſcā meā fel. 7 ī ſiti mea potauerūt me aceto. Ex qbꝫ oībꝫ euident̄ apparet ꝙ ut adimpleret̄ ſcri pture neccīū fuit chriſtū talia pati. Et ſic pꝫ ſexta pticula huius ſecunde ptis pncipalis.

Particula ſeptima hui⁹ ſecūde ptis. ī q̄ ponūt̄ tres alie p̄nūciatiōes facte de xp̄o. s. occiſionis. īmolatiōis. lancea tionis.

Septimo 7 vltimo in iſta pte ponūt̄ tres alie p̄nūciationes facte de xp̄o q̄ cōplete ſūt ho die ī mōte caluarie. quaꝝ Prima fuit occiſionis. qa ut hr̄ Luc. 23° ca°. p⁹ q̄ꝫ dixit. Cōſūmatū ē. s. myſteriū ꝓpter qđ carnē aſſumpſit. Iteꝝ clamās voce magna dixit. Pater ī manus tuas cō mēdo ſpm̄ meū. 7 h̄ dicēs expirauit. Et ſm̄ Johem vbi ſ. Inclinato capite emiſit ſpm̄. Jſta. n. mors p̄nūciata fue rat p ꝓphaꝫ Dauid p̄s 68°. ī pſona xp̄i di. Laboraui clamans. rauce facte ſūt fauces mee. defecert̄ oculi mei. Et iteꝝ ad ipſū Jheſū loqt̄. p̄s. 103°. di. Emit te ſpm̄ tuū. s. p mortē 7 creabūt̄. 7 re nouabis faciē t̄re. Et p Daniel. 9° ca°. di. Occidet̄ xp̄s. Et p Eſdram. 3. Eſdre 6°. ca°. in pſona dei p̄ris. di. Morief̄ fili⁹ meus Jhs. 7 cōuertet̄ ſeculū. Secūda p̄nūciatio fuit īmolatiōis. qa xp̄us ſic īmolat⁹ ē ī mortē crucis ꝓ nobis miſe ris pctōribꝫ. Vn̄ diſcipulis ſuis ī pſo na oīūꝫ dixit. Ego vadā īmolari ꝓ vo bis. ut hr̄ Math. 26° ca°. Jſta. n. īmo latio p̄nūciata fuerat p Vſa. ꝓphetam 53°. di. Vulnerat⁹ ē ꝓpt̄ pctā nr̄a. attri tus ē ꝓpt̄ ſcelera nr̄a. Et iteꝝ ibidē in pſona dei p̄ris loqt̄. di. Propt̄ ſcelus p̄pli mei pcuſſi eum. Et p Jere. Tren. 4°. ca°. di. Xp̄s dn̄s ī pctis nr̄is captus eſt. Et p ꝓphetā Dauid. p̄s. 33°. di. Re dimet dn̄s aīas ſuoꝝ ſuoꝝ. Et iterū p Vſa. vbi ſ. In dilectiōe ſua 7 ī idulgē tia ſua redemit eos. Tertia p̄nūciatio fuit lāceatiōis. qa ut ait Johes. vbi ſ. Judei qm̄ paraſceue erat ut nō rema neret in cruce corpa ſabbato: Erat. n. magnus dies ille ſabbati. rogauerunt Pilatū ut frāgerent̄ crura eoꝝ 7 tolle rētur. Venerunt g̊ milites 7 pmi qdē fregerūt crura. 7 alteri⁹ q crucifixus ē cū eo. Ad Jheſū aūt cum veniſſent ut viderūt eū iā mortuū nō fregerūt ei⁹ crura. ſ; vn⁹ militū lancea lat⁹ ei⁹ ape ruit 7 cōtinuo exiuit ſanguis 7 aqua. Facta ſūt. n. h̄ ut dīc Johes ut adim pleret̄ ſcriptura. Os ei⁹ nō cōminued ex eo. Exo. 12°. Et iterū alibi ſcriptu ra dicit. Videbūt ī quem trāſfixerūt. Jſta v̊o lanceatio p̄nunciata fuerat p Job. 16° ca°. in pſona xp̄i. di. Circūde derūt me lanceis ſuis 7 vulnerauerūt lūbos meos. Cōcidit me vulnere ſup vuln⁹ irruēs ſup me quaſi gigas. Hec paſſus ſū abſq; iniqtate man⁹ mee cū haberē mūdas ad deū p̄ces. h̄ ibi. Ex qbꝫ oībꝫ lūculēter apparet neccīūꝫ fuiſ ſe xp̄m mori 7 ꝓ nob̄ īmolari rōne ꝓ phetice p̄nūciationis q̄ fuit ſecūda ps pncipalis huius ſermonis.

Ps t̄tia h⁹ ſm̄ōis: in q̄ ꝓbat̄ neccīūꝫ fu iſſe xp̄m mori rōne typice figuratiōis

TErtio ĩ iſto ſermõe ad hono-
rẽ ĩdiuidue ⁊ ſacratiſſime tri
nitatꝭ: poſtq̃ꝫ ꝓbatũ ẽ nccĩuꝫ
fuiſſe xp̃m mori rõnibus theologicis
⁊ p̃nũciatiõibꝫ ꝓpheticis ꝓbãdũ eſt
vtiq; hꝰ idẽ figuratiõibꝫ typicis. qa vi
delicꝫ myſteriũ paſſiõis xp̃i vario mõ
figuratũ erat ĩ antiq̃ lege. ſc̃m quã ut
tales figure adimpleret̃ debebat xp̃s
pati ⁊ mori. Sꝫ ut ordine cõgruo ꝓce-
dam⁹ ſicut ĩ ſecũda pte viſe ſũt ꝓphe
tice p̃nũciatiões ĩ ſeptẽ pticulis tripli
catis. Eodem mõ ĩ iſta tria pte cõfir-
mãde ſũt dicte p̃nũciatiões p myſti-
cas figurationeſ in ſeptem pticulis ſi-
mili modo triplicatis.

¶ Particula p̃ma ĩ iſta pte. in qua ponũ-
tur tres figuratiões cõfirmantes tres
p̃nũciatiões pticule p̃me ſecũde ptis.

PRimo in iſta pte ponũt̃ tres
figuratiões cõfirmantes p̃di
ctas tres p̃nũciatiões pticule
p̃me ſecũde ptis. q̃rũ Prima fuit pſe
cutiõis facte a iudeis ipſi dño noſtro
Jhu xp̃o. q̃ figurata fuit p Dauid qui
pſecut⁹ fuit a Saul. ut pꝫ. i. Regꝫ. 28°.
et capl'is ſequẽtibꝫ. qa cum int̃feciſſet
Dauid Goliad ⁊ reuerteret̃ ĩ iẖrl'm cũ
glia. canẽtq; ppl's: Pcuſſit Saul mille
⁊ Dauid decẽ milia. mot⁹ ẽ Saul ĩui-
dia ⁊ pſecut⁹ ẽ Dauid uſq; ad mortẽ
quẽ tñ deus p̃ſeruauit a manibꝫ ſuis.
Ita ⁊ xp̃s pſecut⁹ ẽ a p̃ncipibꝫ ſacerdo
tũ ꝓpt̃ ĩuidiã. Secũda p̃nũciatio fu-
it inſidiationis ipſoꝝ iudeoꝝ ꝯ̃ xp̃m
ut caperet̃ ab eis. q̃ figurata fuit ĩ Da-
niele cui ĩpoſite fuerũt magne ĩſidie.
ut pꝫ Daniel'. 6° ca°. vbi hr̃ ꝙ conſiliũ
inierũt cũcti p̃ncipes regni ⁊ mg̃rat⁹
⁊ ſatrape. ꝙ q̃cũq; peteret aliquã peti-
tionẽ a q̊cũq; deo ⁊ hoĩe vſq; ad trigi-
ta dies niſi a rege Dario mitteret̃ ĩ la-
cu leonũ. qđ factũ ẽ ꝓpt̃ Danielẽ qui
trãſgreſſur⁹ erat hꝰ decretũ ut poneret̃
in lacũ leonũ. Ita ſcribe ⁊ phariſei ĩſi-
diati ſũt Jhu ut caperẽt eũ ĩ ſermone
ut poſſent eũ accuſare. Tertia p̃nun-
ciatio fuit ꝯgregatiõis ꝯſilij ꝯ̃ Jhm. q̃
figurata fuit p Jeremiã ꝯ̃ quẽ fecerũt
ppl's iſrl' ꝯſiliũ. ut patꝫ Jere. xi° ca°. qa
cũ p̃dicaret eis ea que p̃cepat dñs. di.
Maledict⁹ vir q nõ audierit v̂ba pa-
cti hui⁹ ⁊c. Fecerũt viri anathot ꝯſi-
liũ ꝯ̃ eũ. di. illi. Nõ ꝓphetabis ſuper
nos ĩ noĩe dñi ⁊c. Ita ⁊ p̃ncipes ſacer-
dotũ fecerũt ꝯſiliũ ꝯ̃ Jheſũ. di. Quid
facim⁹. qa hic hõ multa ſigna facit ⁊c.
Et ſic pꝫ p̃ma pticula hui⁹ t̃tie ptis.

¶ Particula ſecũda huius t̃tie ptis. in q̃
ponũtur tres figuratiões cõfirmãtes
tres p̃nũciatiões poſitas ĩ ſecũda pti-
cula ſecũde ptis.

SEcũdo in iſta pte ponũt̃ tres
alie figuratiões confirmãtes
tres p̃nũciatiões ĩ ſecũda pti-
cula ſecũde ptis poſitas. q̃rũ Prima
fuit ꝓditiõis xp̃i. Iſta. n. ꝓditio figu-
rata fuit ĩ ꝓditiõe Amon filij Dauid
ꝯ̃ Thamar ſororẽ ſuã. qa cũ eẽt capt⁹
amore eius ſimulãs ſe ĩfirmũ petijt a
p̃re ſuo Dauid ut venire facẽt ſororẽ
ſuã ad ſeruiẽdũ ei. Que dũ veniret ⁊
p̃pararet ſibi cibũ. vi opp̃ſſa ẽ ab eo.
Figurata etiã fuit. 2. Regꝫ. 18°. in Joab
qui ꝓditorie interfecit Abſalon. quia
tulit tres lanceas ĩ manu ſua ⁊ infixit
eas ĩ corde Abſalon. Ita ⁊ Jheſus ꝓdi-
torie occiſus ẽ ab amicis ſuis. Secũ-
da p̃nũciatio fuit vẽditiõis ipſi⁹ Jhu
q̃ figurata fuit ĩ Joſeph vẽdito a fr̃ibꝫ
ſuis. ut pꝫ Geñ. 37°. vbi hr̃ ꝙ cũ vellẽt
frẽs ſui p ĩuidiã ipſũ occidẽ. dixit Ju-
das. Quid nobis ꝓderit ſi occiderim⁹
fratrem nr̃m ⁊ celauerim⁹ ſanguinem
eius. Meli⁹ ẽ. n. ut venũdet̃ iſmahelitꝭ
⁊ man⁹ nr̃e nõ polluãt̃. Frat̃. n. ⁊ caro

nr̃a ē. ⁊ acqeuerũt frẽs ⁊ vendiderũt iſmahelitis trigĩta argẽteis. Ita ⁊ xp̃s ĩnocẽs a iuda ſocio ſuo vẽdit⁹ ē. qa ille ꝑ ĩuidiã · iſte ꝑ auaritiã. Ille triginta argẽteis · iſte ſilr̃. Ille a frẽ carnali iſte a ſpũali. Ille iſmahelit̃ · iſte phariſeis. Tertia ꝑnũciatio fuit egreſſiõis Ihu ĩ hortũ ad orãdũ · q̃ figurata fuit 2. Regũ. 15° ca°. qa exijt xp̃s cũ Dauid ad montẽ oliuaꝝ. Ille ꝑſecutus a filio iſte a diſcipulo. Ille nudis pedibꝫ · iſte ſilr̃. Ille flens · iſte triſtis ⁊ patiẽs. Ille cũ amicis cariſſimis · iſte cũ diſcipulis ꝑdilectis. Itẽ figurata fuit ꝑ Yſaac Geñ. 24° ca°. qa cũ illo ut citi⁹ ĩueniret̃ a ꝓditore xp̃s exijt ad locũ cõe3. Ille ad agrũ · iſte ad hortũ. Ille ad meditãdũ · iſte ad orãdũ. Ille ĩchoata · iſte t̃miata iã die. Itẽ figurata fuit ꝑ Heliam. 3. Regũ. 18° ca°. qa tũc xp̃us cũ eo orauit. Ille ĩ mõte · iſte ſilr̃. Ille ꝓn⁹ ĩ t̃rã · iſte ſm̃ Lucã genibꝫ flexis ĩclinatus. Ad illius orõnẽ nubes dedit pluuiam · ad iſti⁹ ſupplicationẽ caro dedit ſanguinem. Ille dicebat diſcipulo ut aſcẽderet · iſte diſcipulos hortabat̃ ut orarẽt. Ille p⁹ orõnẽ fugat̃ · iſte p⁹ orationẽ ligat̃. Et ſic patet ꝑticula ſecũda huius tertie partis.

Particula t̃tia hui⁹ t̃tie ꝑtis. in q̃ ponũt̃ tres figuratiões cõfirmãtes tres ꝑnũciatiões poſitas in t̃tia ꝑticula ſecunde ꝑtis.

Tertio ĩ iſta ꝑte ponũtur tres alie figuratiões cõfirmantes tres ꝑnũciatiões poſitas ĩ tertia ꝑticula ſecũde ꝑtis · quaꝝ Prima fuit volũtarie captiõis. qa xp̃s ſponte ſe obtulit capiẽtibꝫ eũ ut dictum ē ſ̃. Iſta. n. captio ꝑfigurata fuerat ĩ archa dñi capta. 1. Regũ. 4°. Et ĩ Thobie captione ꝓ ca°. Et in Ethai q ſponte iuit cũ Dauid. 2. Regũ. 15° ca°. Figurata fuit etiã ꝑ Heliſeũ. 4. Regũ. 6° ca°. quia tũc xp̃s cũ eo venit obuiã ĩimicis ſuis. Ad illũ capiẽdũ venerãt ĩimici. ⁊ ad xp̃m iudei. In illi⁹ occurſu ĩimici exequãt̃ · ĩ iſti⁹ occurſu ad t̃rã ꝓſtrãt̃. qa ceciderũt retrorſũ. Secũda ꝑnũciatio fuit receſſiõis. s. apl̃oꝝ ⁊ oſculatiõis iude in captiõe xp̃i. Iſta. n. figurata fuerat. 4. Regũ. 25° ca°. ĩ rege Sedechia q cũ ꝯp̃hẽſus fuiſſet ꝑ chaldeoſ. tũc oẽs bellatoreſ reliq̃rũt ĩ mãibꝫ hoſtiũ fugiẽtes Q̃tũ etiã ad iudã hẽm⁹ figurã Ioab. 2. Regũ. 20. ca°. qa iudas cũ eo ꝓditor extitit. Ille oſculãdo ꝑdidit · iſte ſilr̃. Ille oſculãdo ſalutauit · iſte ſilr̃. Ille oſculando occidit · iſte oſculando ad mortẽ tradidit. Q̃tũ v̊o ad diſcipulos ꝓ qbꝫ xp̃us dixit. Sinite eos abire hẽm⁹ figurã Dauid. 2. Regũ. vlt̃. qui cum vidiſſet q̧ ꝑplus occidebat̃ · dixit ad ãgelũ ꝑcutiẽtẽ. Vertat̃ obſecro manus tua ĩ me. ⁊ nõ ꝑplus occidat̃. Q̃tũ v̊o ad deductiõ3 xp̃i ligati hẽm⁹ figurã Iere. Treñ. 3°. q ĩ ꝑſona xp̃i dicebat Venatiõe ceperũt me q̃ſi auem ĩimici mei ḡtis. Nã tũc xp̃s cũ Ieremia ducit̃ ligat⁹ ad captiuitatẽ. Ille ĩ babyloniã · iſte in irl̃m. Ille ꝑ chaldeos · iſte ꝑ iudeos. Tertia fuit accuſatiõis falſe Ihu xp̃i · q̃ figurata fuit ĩ Naboth falſe accuſato ⁊ occiſo. 3. Regũ. 21° ca°. Et ĩ Daniele 6° ca°. qa tũc xp̃s cũ eo accuſat̃. Ille ꝑ ĩuidiã · iſte ſilr̃. Ille ꝑ falſos ꝑncipes · iſte ꝑ falſoſ teſtes. Ille corã Dario rege · iſte corã põtifice. Et ſic p3 t̃tia ꝑticula hui⁹ t̃tie ꝑtis.

Particula q̃rta hui⁹ t̃tie ꝑtis. ĩ q̃ ponũt̃ tres figurationes ꝯfirmãtes tres prenũciationes poſitas ĩ quarta ꝑticula ſecunde ꝑtis.

Quarto in iſta ꝑte ponũt̃ tres alie figuratiões confirmãtes tres prenũciatiões poſitas in

q̄rta pticula ſecūde ptis·q̄ꝝ Prima fuit alape pcuſſiōis·q̄ figurata fuit in Michea.3.Regꝫ.vlt.qui cū eſſet corā rege Joſaphat.nūciaretqꝫ ei 7 regi iſrl̄ qa ſi trāſiret ad bellādū ꝯ̄ pplm in ſyriā ꝙ occidēt̄.fecit eū rex capi·dedit qꝫ eū ī manibꝫ ſeruoꝝ ſuoꝝ ut affligerēt eū.Et iō xp̄us cū Michea cedit̄. Ille ī maxilla.7 iſte ſilit̄. Ille corā rege.7 iſte ſilit̄ corā pōtifice. Secūda fuit negatiōis diſcipuli Jhū q̄ apte p̄figurata fuit ī Salomone.3. Regꝫ.xi°. vbi hr̄ ꝙ Salomon ꝓpt̄ libidinem ad hoc vſqꝫ pductꝰ ē ut deū abnegaret 7 adoraret deos alienos.Mulieribꝫ.n.copulatꝰ erat ardētiſſimo amore ita ꝙ auerterūt cor eiꝰ.Tunc igit̄ Petrꝰ cū Salomone negauit deū. Ille ad vocē reginaꝝ·iſte ad vocē āciḷlaꝝ.Ille p honoris idolatriā·iſte p timoris miſeriā. Sꝫ ſm vnā opinionē Salomō fecit penitētiā de pctīs ſuis·ut pꝫ ī li° Eccl̄iaſtes.Ita 7 Petrꝰ negationē ſuā fleuit amare.Figurata etiā fuit iſta negatio ī David qui.2.Regꝫ.20.negatꝰ ē eſſe regē·dicēte Siba. Non ē nobis ps in David 7c. Tertia fuit illuſiōis 7 deſpectiōis.qa Jhs deſpectꝰ fuit a iudeis 7 velatꝰ·afflictus.7 cōſputꝰ. Q̄tū.n ad vilē deductiōeꝫ ad domū Cayphe a domo Anne·figurata fuit Geñ.38°. ca°. qa tūc xp̄s cū Jacob mutatꝰ ē.Ille d̄ domo Yſaac·iſte d̄ domo Anne.Ille ad domū patruel̄ ſui ī meſopotamiā·iſte ad domū Cayphe.Ille ſolꝰ ſine ſocijs·iſte ſolꝰ ſine diſcipul̄.Ille ad mortē cōminatꝰ·iſte ad mortē iudicatus.

Q̄tū ỽo ad velatiōeꝫ faciei figurata fuit ī Moyſe.Exo.34°. quia tūc xp̄us velat̄ faciē cū eo.In illo iudei ſplēdorē claritatis reſpicē nō poterāt·ī iſto ſplēdorē diuinitat̄ nō agnoſcebāt. Ille ī dei tabñaculo·iſte ī pōtificatꝰ atrio. Cōtra illū murmurabāt.ꝯ̄ iſtū iſultabāt.di.Prophetiça nobꝫ qs ē q te pcuſſit! Q̄tū ỽo ad alia figurata fuerūt ī Heliſeo a pueris illuſo.4.Regꝫ.2°.Et ī Samſone illuſo a philiſteis.Judic̄ 16°. qa xp̄s cū eo ī imic̄ tradit̄. Ille ī manu philiſtinoꝝ·iſte ī manu paganoꝝ. Ille vinctus·iſte ligatꝰ. Illū illudebāt·iſtū irridebāt.Fuit etiā figurata ī Job illuſo 7 deriſo ab amicis ſuis. Et ſic pꝫ q̄rta pticula huiꝰ t̄tie ptis.

¶ Pticula q̄nta huiꝰ t̄tie ptis.ī q̄ ponūt̄ tres figuratōes ꝯfirmātes tres pnūciatiōes ī q̄nta ptic̄la ſecūde pt̄ poſitas.

Quinto ī iſta pte ponūtur tres alie figurationes cōfirmātes tres pnūciatiōes ī q̄nta pticula poſitas ſecūde ptis·q̄ꝝ Prima fuit ſuſpēſiōis ipſiꝰ ꝓditor̄ iude·q̄ figurata fuēat.2.Regꝫ.17°.ī illo miſero Achitofel ī imico David q dederat cōſiliū Abſalō.quō ipſū David capent 7 occiderēt.Sꝫ reuelatū fuit David negociū ꝓditiōis.Dictū.n.fuit ei.Trāſite cito flumē.qm̄ huiꝰcemōi ꝯſiliū dedit ꝯ̄ voſ Achitofel.Surrexit g̊ David 7 oīs populꝰ q cū eo eāt 7 trāſiert̄ iordanē donec dilucēſcēt anq̄ꝫ denudaret̄ ỽbū.7 nec vnꝰ q̄dē reſiduꝰ fuit q nō trāſiret fluuiū.Porro Achitofel vidēs ꝙ non fuiſſet factū cōſiliū ſuū: ſtrauit aſinū ſuū·ſurrexitqꝫ 7 abijt ī domū ſuā 7 ciuitatē ſuā 7 diſpoſita domo ſua·ſuſpēdio īterijt.Ita 7 iudas vidēs ꝙ ſic dānatꝰ eēt·abiēs laq̄o ſe ſuſpēdit. Secūda fuit flagellatiōis ipſiꝰ Jhū ī colūna ſpoliatꝰ veſtibꝫ.Iſta.n.figurata fuit ī Achab q.3. Regꝫ.vlt. mutauit veſtē 7 habitū. Ille rex iſrl̄·iſte ſilit̄. Ille ingreſſus ē bellū aſſyrioꝝ·iſte bellū iudeoꝝ.Ille in curru·iſte ī cruce. Itē figurata fuit in Achior q ut hr̄ Judith 6° ca°. ligatꝰ fuit ad arborē·ita 7 xp̄us ad colūnā. Ille qa ỽitatē dicebat·iſte qa ỽitatē aſſerebat. Itē fuit flagellatꝰ

cũ Jeremia. qa ſilit veritatē p̄dicabat
ꝑplo. Tertia fuit condēnationis ipſi⁹
Jheſu p Pilatū. Jſta enī figurata fuit
Heſter. 7° ca°. vbi hr̄ ꝙ Aman reptus
ſup lecto ī q̊ iacebat Heſter. dictū fuit
Etiā reginā vult iacentē opprimē me
p̄nte ī domo mea. Necdum v̂bū d ore
regis exierat. 7 ſtatī operuerīt faciē ei⁹.
Dixitq; Arbona vn⁹ d eunuchis q ſta
bāt ī miſterio regl. En lignū qd paue-
rat Mardocheo q locut⁹ ē ꝓ rege. ſtat
ī domo Aman hn̄s altitudis qnq̄gīta
cubitos. Cui dixit rex. Appēdite eū in
eo. Suſpēſ⁹ ē itaq; Amā ī patibulo qd
pauerat Mardocheo. 7 regl ira qeuit.
Jta 7 xp̄s cōdēnat⁹ ē ad mortē cruc 7
qeuit ita dei ꝯ gen⁹ humanū. Vn̄ etiā
figurata fuit. 4. Regl. 9°. vbi xp̄us cū
Jehu rex ꝓclamat. Jlle rex iſrl. iſte rex
iudeoꝝ. Jlle ſup tribunal collocat. iſte
veſtib purpureis vndiq; circūdat. Jl
le cū arcu Jorā intfecit. iſte cum cruce
diabolū fugat. Et ſic p3 qnta ꝑticula
huius t̄tie ꝑtis.

Particula ſexta hui⁹ t̄tie ꝑtis. in q̄ po-
nūt tres figurationes cōfirmātes tres
p̄nūciationes ī ſexta particula ſecūde
partis poſitas.

SExto ī iſta ꝑte ponūt treſ alie
figuratiōes ꝯfirmāteſ tres p̄-
nūciatiōes ī ſexta ꝑticula ſe-
cūde ꝑtis poſitas. q̄ꝝ Prima fuit ba-
iulatiōis. s. crucis ad mōtē caluarie. q̄
baiulatio figurata fuit p Moyſen por
tātē v̂gā ī manu ſua. Figurata etiā fu-
it p Yſaac portātē ligna ſup q̄ debebat
īmolari ī holocauſtum. Vn̄ 7 dicebat
p̄ri. Ecce inqt ignis 7 ligna. vbi ē vic-
tima holocauſti? Dixit Abrahā. De⁹
ꝓuidebit ſibi victimā holocauſti fili
mi 7c. Gen̄. 22°. ſcripta. Jta 7 xp̄s ba-
iulauit crucē ī q̄ debebat ſuſpēdi. S3
aduertēdū ē ꝙ non ſol⁹ portauit eā ſ3
angariauerīt Symonē cyrenēſē veni-
entē d villa. ut portaret crucē reliquū
ſpatiū vie vſq; ad mōtē caluarie. Hoc
n. figuratū fuerat Nūeri. 13° ca°. p du-
os viros vectē portantes. Jlli igit ve-
ctē. iſti lignū portabāt. Jn vecte pēde-
bat palma cum vua. in cruce pēdebat
palma dīnitat cū vua hūanitat q̄ in
torculari cruc fuit vndiq; circūpſſa 7
de ipſa vinū redēptiōis expſſū. Se-
cūda fuit crucifixiōis 7 int duos latro
nes collocatōis. Jſta. n. crucifixio figu
rata fuit p ſerpētē eneū quē Moyſes
ſuſpēdit ī ligno Nūeri. 21° ca°. Jlle. n.
ſerpēs erat ſine veneno. iſte ſine pctō.
Ad illi⁹ aſpectū populus ſanabatur.
ad iſti⁹ cōſpectū ꝑplus reſtaurat. Jlle
ponebat ꝓ ſiguo. 7 iſte ſilit. Et idcirco
dixerat Simeō Luc. 2°. Ecce poſit⁹ ē
h ī ruinā 7 ī reſurrectōꝫ multoꝝ ī iſrl
7 ī ſignū cui ꝯdicet. Jlle hora ſexta fu
it poſitus ſm hebreos. iſte hora ſexta
fuit crucifixus ſm xp̄ianos. Jtē figu
rata fuit p piſtorē q fuit ſuſpēſ⁹ ī cru-
ce. Gen̄. 40. ca°. vbi hr̄ ꝙ cum duo eu-
nuchi peccarēt. pincerna. ſ. regl egypti
7 piſtor dn̄o ſuo. irat⁹ Pharao māci-
pauit ābos carcerib. ſ3 pincerna libe-
rat⁹ fuit 7 ī locū ſuū poſit⁹ ut porrigēt
regi poculū. Piſtor āt ſuſpēſus fuit in
cruce 7 volucres lacerauerīt carnes ſuas
Jta 7 Barrabā dimiſſ⁹ ē. 7 xp̄s īnocēs
ī cruce ſuſpēſ⁹ fuit. Qrtū v̂o ad collo-
catiōꝫ int latrones figurata fuit p Ab-
ner. cui dixit Dauid qn̄ mortu⁹ erat:
Sicut ſolēt cadē corā filijs īiqtatis. ſic
corruiſti. neq̄q̄ ut ſolent mori ignaui
mortu⁹ es Abner. Man⁹ tue nō ſūt li-
gate 7 pedes tui non ſūt cōpedib ag-
grauati. Tertia fuit aceti 7 fellis po-
tatiōis q̄ figurata fuit p Booz q acetū
bibēs ſuadebat Ruth ut bibēt. ut hr̄
Ruth. 2° ca°. Figurata etiā fuit p Tho-
biā. cui⁹ oculi ſūt felle liniti 7 apti. ut
hr̄ Thobie. xi°. Qrtū etiā ad h̄ ꝙ ī iſta

hora benedixit Ihūs Matie mr̄i ſue ⁊
Johāni di. Joh.19°. Mlier ecce filiꝰ tuꝰ
ꝛc. habet̄ figura Jacob qui benedixit
filijs ſuis. Gen̄.49°. Ille filijs carnali-
bus· iſte filijs ſpūalibꝫ. Ille manens
ſup v̂ge faſtigiū· iſte manēs ſup cruci
patibulū. Ille ī lecto· iſte in patibulo.
Ille manibꝫ cācellatis· iſte manibꝫ ꝑ-
foratis. Ille pedibꝫ ī lectulo collectis.
iſte pedibꝫ ī patibulo cōfixis. Ille Jo-
ſeph ſimplr̄ bn̄dixit· iſte matrē ſim-
plicit̄ cōmēdauit. Et iō Jacob p̄riar-
cha ī figura Ihū xp̄i dixit. Sꝫ morior
⁊ dn̄s erit vobiſcū ⁊ reducet ad t̄ram
patrū vr̄oꝝ. Et ſic pꝫ ꝑticula ſexta hu-
ius t̄tie ꝑtis.

❡ Particula ſeptima ⁊ vltima huiꝰ t̄tie
ꝑtis. in q̄ ponūt̄ tres alie figurationes
ꝯfirmātes tres ꝓnūciatiōes ī ſeptima
ꝑticula ſecūde ꝑtis poſitas.

SEptimo ⁊ vltimo ī iſta parte
ponūt̄ tres alie figurationes
cōfirmātes tres ꝓnūciatiōes
in ſeptima ꝑticula p̄cedētis ꝑtis poſi-
tas· q̄ꝝ Prima fuit xp̄i mortis ⁊ occi-
ſionis· q̄ figurata fuit multiplr̄ ī vete-
ri teſtamēto· videlicꝫ ī Abel. Gen̄.4°
ca°. qa cū eo xp̄us īnocēt mortuꝰ fuit.
Ille ī cāpo· iſte ſitit. Itē figurata fuit ī
Iſboſeth īnocēt occiſo. z. Regꝫ.4° ca°.
Itē in Achab rege quē ſyri vulnera-
uerūt. 3. Regꝫ. zz° ca°. Itē ī ariete quē
Abrahā ꝓ filio īmolauit ſup ſtruē li-
gnoꝝ ī altari. Gen̄. zz°. Ibi aries mo-
rit̄ ⁊ filiꝰ viuit· hic morit̄ hūanitas ⁊
dīnitas ſaluat̄. Ibi ignis corpalis accē-
dit̄· hic ignis dilectiōis. Eſt igit̄ xp̄us
Joſeph cū tunica talari ſanguine tin-
cta. i. carne ſua. Gen̄.37°. Eſt etiā Moy
ſes cū v̂ga. i. cruce in q̄ mortuꝰ ē ſigna
faciēs. Exo.4°. Eſt vtiqꝫ Jacob cū ba-
culo. i. ligno crucis iordanē trāſiens.
Gen̄.3z° ca°. Eſt etiā ſanguis xp̄i ī cru
ce effuſus ſanguis ille q̄ ī exitu iſrl̄ de
egypto vterqꝫ poſtes intingit̄. qa ꝑ eū
volūtas ⁊ ītellectꝰ nr̄ reparatur. Secū-
da fuit īmolatiōis. qa videlꝫ xp̄s ī cru
ce ꝓ nob̄ īmolatꝰ eſt. Hec. n. figurata
fuit ī Juda machabeo q ꝓ liberatione
ppl̄i occiſus fuit inter ſceleratos hoīes
i. Machab̄.9°. ca°. Itē figurata fuit ꝑ
hircū ⁊ alia aīalia q̄ ꝓ pctīs īmolabāt̄
ut hr̄ Leuit. p̊ ca°. Item figurata fuit
Nūeri 19°. ꝑ vaccā ruffam etatis inte-
gre ſine macula exn̄tē q̄ īmolabat̄ ex̄
caſtra ī conſpectu filioꝝ iſrl̄. ⁊ ꝓ pctō
cōburebat̄. de cuiꝰ cōbuſtiōis aqua fit
expiatio credētibꝫ. Ita ⁊ caro xp̄i eta-
te ꝯpleta trigintatriū annoꝝ· ex̄ ir̄lm
portas īmolat̄ ⁊ flāma tribulatiōis ⁊
anguſtie tūc cōburitur. ⁊ manēs ſine
macula ꝓ pctō occidit̄. in cuiꝰ ſangui-
ne ⁊ emiſſe aque lauat̄ pplus xp̄ianus.
Itē fugurata fuit ꝑ vitulū īmaculatū
īmolatū dn̄o. Leuit.4° ca°. Itē ī mor
te ſūmi pontificis ꝑ quā hereditas re-
ſtaurat̄. Nūeri.35°. Poſtremo oēs ex-
piatiōes veteris legis q̄ q̄ſi oēs fiebāt
ī ſanguine: nūc ī xp̄i ſanguine ſparſo
cōſūmāt̄. qa ſine ſanguīe nō fit remiſ-
ſio peccatorū ſm̄ apl̄m ad Heb̄.9° ca°.
Tertia fuit lanceatiōis lateris xp̄i· q̄
figurata fuit ꝑ Abſalon lanceatū. z.
Regꝫ.18° ca°. Item ꝑ apertionē lateris
Adā cui dormiēti dn̄s tulit vnā de co
ſtis. Gen̄. z° ca°. Itē ꝑ apertionē late-
ris arche. Gen̄.6°. Itē ꝑ apertionem
lateris Amaſe. z. Regꝫ. zo. Et poſtre-
mo ꝑ petrā ꝑcuſſam a Moyſe. de qua
exiuit aqua. Nūeri. zo. ca°. Ecce igit̄ q̊t
myſticis figuratiōibꝫ figurata erāt q̄
necē fuit xp̄m pati. Quapꝑt bn̄ ꝯclu-
dit̄ qꝫ ſm̄ legē debuit mori ꝓ redēpti-
one gn̄is hūani. Multa alia eſſent di-
cēda de paſſiōe xp̄i que cā breuitatis
omitto. quia ī alio quadrageſimali de
penitētia hiſtoria paſſionis late diſ-
fuſeqꝫ pertractata eſt. Quam deuote

cogitantes ⁊ amaro corde pſcrutātes
qui pro nobis tanta caritate accenſus
fuit ut morte liber· morti ſe obligaret
ut nos a morte redimeret: fact⁹ obe-
diēs uſq₃ ad mortē· mortē aūt crucis.
p quā cōcedat nobis ipſe redēptor nr̄
abundantē grām in pn̄ti ⁊ gloriā in
regno celoꝝ. Amen.

¶ Sabbato ſancto De cōueniētia ſepul-
ture ⁊ condecentia ſepulchri chriſti.

Sermo 88⁹

Accepto cor-
pore Joſeph īuoluit illud
in ſyndone mūda. ⁊ poſuit
in monumento ſuo nouo
qd̄ exciderat in petra. ⁊ aduoluit ſaxū
magnū ad oſtiū monumenti. ⁊ abijt.
Scribūt̄ h̄ v̄ba Math. 27°. ca°. Magna
ē dignitas diei ſabbati frēs cariſſimi.
Sabbatū. n. qes interp̄tat̄. Quapropter
excellētia hui⁹ diei tāto maior oñdit̄
quāto pſone excellētiores ī eo qeuiſſe
repiūt̄. pſone videl₃ ſciſſime trinitat̄.
Pater qppe ī ſabbato qeuit p⁹ opus
ſue mirifice creatiōis. qd̄ fuit negociū
īfinite potētie q̄ ipſi pr̄i attribuit̄. Nā
ut hr̄ Geñ. 2°. Die ſeptimo quieuit ab
oī ope qd̄ patrarat. i. nouas ſp̄es facē
ceſſauit. Fili⁹ vtiq₃ ī h̄ die reqeuit. qa
p⁹ op⁹ excellētiſſime repatiōis generi
hūani q̄ fuit archanū dīne ſapīe q̄ ipi
filio attributa repit̄: reqeuit ī monu-
mēto. Sp̄us ſcūs inſup hodie reqe-
uit ī mēte. ſ. btē v̄ginis Marie. qa ce-
teris ap̄lis ⁊ mulierib₉ a gr̄a ſp̄us ſci ⁊
fide cadētib₉: ipſa btā v̄go firma ī fi-
de ⁊ gr̄a pmāſit. Pertractata igit̄ ama
riſſima paſſiōe filij dei die p̄cedēti: cō
gruū ē ut ī hac die in qua xp̄us in ſe-
pulchro totalit̄ pmanſit ut de ipſi⁹ ſe-
pultura atq₃ monumēto aliq̄ breuit̄ ⁊
deuote deſcribamus. Quia p ſpm̄ ſcm̄
mediāte Yſa. ppha. xi°. ca°. ſui libri de
ipſo pphetiçatū ē qn̄ dictum fuit. Et
erit ſepulchrū ei⁹ gl̄ioſū. Cui⁹ cōditiōꝫ
deſcribit ſingularit̄ Mathe⁹ ī v̄bis p-
poſitis. di. Accepto corpe Joſeph in-
uoluit illud ī ſyndone mūda ⁊c. De
q̊ monumēto ⁊ ſepultura xp̄i tres in
pn̄ti ſermone cōſideratiōes ānotabi-
mus· in p̄dictis fundatas v̄bis· q̄rū
Prima erit de ſepulture cōuenientia.
Secūda v̄o de ſepulchri cōdecētia.
Tertia aūt de ſepeliētiū p̄eminētia.

¶ Pars pma huius ſermonis. in q̄ pbat̄
q̄ cōueniēs fuit xp̄m ſepeliri.

Primo igit̄ ī iſto ſermōe circa
ſepulture xp̄i cōueniētiā q̄ri-
tur vtꝝ cōueniēs fuerit xp̄m
ſepeliri. Ad qd̄ r̄ūdet̄ ſm̄ Tho. ī t̄tia
pte. q. 51. et arti. p̊. et Alex. in t̄tia pte
in tractatu de morte xp̄i. q̄ fuit valde
cōueniens ⁊ ut ita dicā necc̄iū corpus
xp̄i ſepeliri· triplici rōne. p̊ rōne ap-
pbatiōis. 2° rōne certificatiōis. 3° rō-
ne exēplificatiōis. p̊ dico q̄ fuit ne-
ceſſariū ipſū ſepeliri rōne appbatiōis
ut. ſ. vere pbaret̄ eē mortu⁹. Erāt. n.
futuri qdā peſſimi heretici. ⁊ dicturi
xp̄m non eē vere mortuū ſ; ſolū appa-
ret̄. Quā opinionē erroneā multo am
pli⁹ ſolidaſſent ſi xp̄s nō fuiſſet ſepul-
tus. Nō. n. aliqs ī ſepulchro ponit̄ niſi
qn̄ iā de veritate mortis cōſtat. Vn̄ ⁊
Mar. 15°. legit̄ q̄ cum peteretur a Pila-
to ut tolleretur corpus Jhu a Joſeph.
Pilatus mirabatur ſi iam obijſſet. Et
accerſito centurione introgauit eū ſi
iā mortu⁹ eēt. ⁊ cū cognouiſſet a cen-
turione donauit corp⁹ Jhu. Joſeph āt
mercat⁹ ſyndonē ⁊ deponēs eum in-
uoluit ſyndone ⁊ poſuit eum in mo-
numento ⁊c. Ecce ḡ quia Pilatus no
luit concedere ut ſepeliretur niſi pri-
us cognouerit ipſum eſſe mortuum.

Q̲ ſi cõtra dicatur. In pſona xp̄i loqͥ̄
pp̄heta Dauid. di. Fact⁹ ſum ſine ad-
iutorio int̃ mortuos liber. ꝫ illi qui in
ſepulchro includũtur non ſũt liberi.
g̊ videt̃ ꝙ nõ fuit cõueniẽs xp̄m ſepe-
liri. quia h̄ erat cõtrariũ ſue libertati.
Ad hoc rñdet̃ ꝙ ꝗ̄uis xp̄us ſepult⁹
fuerit. non tñ ꝑdidit ſuã libertatẽ. qa
etiã ſepult⁹ int̃ mortuos liber fuit ĩ h̊
ꝙ ꝑ ĩcluſionẽ ſepulchri nõ potuit ĩpe-
diri qn reſurgeret clauſo monumẽto.
2° h̄ idẽ ꝓbat̃ rõne certificatiõis re-
ſurrectionis nr̃e. ut ꝑ h̊ oñdat̃ nõ ſo-
lũ nos reſurgere debere ĩmediate poſt
mortẽ. ꝫ etiã p⁹ fragidationẽ corꝑis ĩ
monumẽt͛. ſm illd̓ qd̓ ĩnuit Jo. 5°
ca.° di. Oẽs q ĩ monumẽtis ſũt audiẽt
vocẽ filij dei. Si .n. ſtatim p⁹ mortem
reſurrexiſſet xp̄s. nõ credẽm⁹ nos re-
ſurgere debere de ſepulchris ⁊ monu-
mẽtis. ꝫ tm̃ ĩmediate p⁹ mortẽ. quod
paucis datũ eſt. Q̲ ſi dicat̃. Oĩs xp̄i
actio ẽ nr̃a inſtructio. ꝫ ĩ nullo videt̃
ad ſalutẽ nr̃am ꝑtinẽ ꝙ xp̄us fuit ſe-
pult⁹. g̊ videtur ꝙ nõ fuit cõueniẽs ꝙ
ſepeliret̃. Ad h̄ rñdet̃ ꝙ ſepult̃a xp̄i
ſm Jero. ſup Math. ẽ argumentũ nr̃e
reſurrectiõis. Vñ glo. Yſa. 53°. Dabit
ĩpios ꝓ ſepult̃a. ſic inqͥt. i. gẽtes q̄ ſine
pietate erant. dabit. i. offeret pr̄i ſuo.
qa mortu⁹ ⁊ ſepult⁹ eos acqͥſiuit. Id-
circo ph̄i cõtẽpſerũt ſepulturã igno-
rãtes reſurrectionẽ quã nos ignorare
noluit xp̄s dñs nr̄. Vñ ap̄ls. i. Theſſal.
4° ca.° ait. Nolum⁹ vos ignorare d̓ dor-
miẽtib⁹ ut nõ cõtriſtemĩ ſicut ⁊ cete-
ri. s. ph̄i ⁊ pagani. q ſpem nõ hñt. s. re-
ſurrectiõis. De qb⁹ loqͥ̄t Aug⁹ li.° p̊ de
ciui. dei. ca.° 12.° di. Sepulture curam
etiam ph̄i cõtẽpſerũt ⁊ ſepe vniuerſi
exercit⁹ dũ ꝓ t̃rena pr̄ia moreret̃. vbi
poſtea iacerẽt. uel qb⁹ beſtijs eſca fie-
rent nõ curarũt. h̄ ibi. 3.° idem ꝓbat̃
rõne exẽplificatiõis. s. eorꝝ q ꝑ mortẽ
xp̄i ſpũalit̃ pctĩs ⁊ mũdo moriunt̃. q
s. abſcõdũt̃ a cõturbatione hoĩuꝫ. De
qb⁹ loqͥ̄t Greg⁹ ĩ moral. di. Sunt nõ
nulli iuſtorꝝ q ad apph̄ẽdẽdũ culmẽ
ꝑfectiõis. dũ altiora ĩteri⁹ appetũt. ex-
teri⁹ cũcta derelinquũt. Qui reb⁹ ha-
bitis ſe nudant. glĩa honoris ſe expo-
liãt. qui deſideriorꝝ eṫnorꝝ aſſiduitate
ſe affligũt. de exṫiorib⁹ ↄſolatiõeꝫ hr̃e
nolũt. Quib⁹ ap̄ls ad Col. 3.° dic. Mor-
tui eſtis ⁊ vita vr̃a abſcõdita ẽ cũ xp̄o
in deo. Vnde ⁊ baptiçati q ꝑ mortem
xp̄i moriũt̃ pctĩs q̈ſi cõſepeliũt̃ xp̄o ꝑ
ĩmerſiõꝫ. ſm illud ap̄li ad Ro. 6.° Cõ-
ſepulti ſum⁹ xp̄o ꝑ baptiſmũ ĩ morte.
Q̲ ſi dicat̃. Incõueniẽs videt̃ ꝙ de⁹
q ẽ ſuꝑ celos excelſus ĩ t̃ra ſepeliat̃. ꝫ
illud qd̓ ↄueĩt corꝑi xp̄i mortuo attri-
buit̃ deo rõne vniõis. g̊ ĩcõueniẽs vi-
det̃ xp̄m fuiſſe ſepultũ. Ad h̄ rñdet̃
ſicut ĩ quodã ſermõe cõcilij Epheſini
dr̃ ꝙ nihil eorũ q̄ ſaluant hoĩes ĩiuriã
deo facit. q̄ oñdũt eũ nõ paſſibilẽ ꝫ cle-
mẽtẽ. Et iterꝝ ĩ alio ſermone ei⁹dẽ cõ-
cilij ſcribit̃. Nihil putat ĩiuriã de⁹ qd̓
eſt occaſio ſalutis hoĩb⁹. Tu qdẽ non
ita vilẽ dei nãm arbitreris tanq̃ꝫ q̄ ali-
qñ ſubiecta poſſit eẽ ĩiurijs. h̄ ibi. Et
ſic pꝫ cõdecẽtia ſepulture xp̄i. patetqꝫ
pars p̄ma huius ſermonis.

¶ Pars ſecũda huius ſermonis. in q̄ de-
clarat̃ ꝙ condecẽs fuit ſepulchrũ xp̄i.
qa. s. fuit nouũ. alienũ. ⁊ ĩ petra exciſũ.

SEcũdo ĩ iſto ſermõe vidẽda
ẽ cõdecẽtia ſepulchri xp̄i. Vt
n. hr̃ in v̊bis ꝓpoſitis habuit
tres ↄditõẽs ↄdecẽtes. s. Nouitatẽ. qa
fuit nouũ. Alienatiõeꝫ. qa fuit alienũ.

Excisionē. qa fuit in petra excisū. p̊ fuit condecens ꝙ ſepulchꝛū xp̄i eſſet nouū· triplici ɗ cā. p̊ ne ẜm Tho. vbi ſ̄. arti. 2°. et ẜm Iero. ſup Math. poſt reſurrectiōꝫ ceterl coꝛpibꝫ ī illo ſepul- chꝛo remanētibꝫ ali⁹ ſurrexiſſe fingerẽ Vn̄ ⁊ Amb°. li° de ꝟginibꝫ ait. Bn̄ Ma theus dixit· nouū monumentū. ne ex monumēto veteri ſurrexiſſe ali⁹ cre- deretẽ. 2° fuit cōdecēs ꝓpẽ reuerētiā coꝛpis xp̄i. quia ſicut in vtero Marie nemo an̄ eū ⁊ nemo poſt eū fuit. Ita ⁊ in hͦ monumēto null⁹ an̄ eū ⁊ null⁹ p⁹ eū reponi debuit. 3° fuit cōdecens ad ſignificādū ꝙ q coꝛp⁹ xp̄i vult re- cipe dꝫ hr̄e nouitatē ī coꝛde. Coꝛpus qdē nr̄m modo ē nouū· ut ī iuuentu- te. modo vetuſtum· ſicut ī ſenectute. modo putridū· queādmodū ī moꝛte. Sp̄us aūt nō dꝫ taliẽ variari ẜ dꝫ ſp in meli⁹ renouari. Sūt tn̄ qdā q̊ꝝ ſp̄us eſt vetuſtus p pcti malitiā· q̊s monet apl̄s. i. Coꝛ. 5° ca°. di. Expurgate vet⁹ fermētū. s. malitie ut ſitis noua ɔſper ſio ſicut eſtis açimi. Alij ſūt q̊ꝝ ſp̄us eſt putrid⁹ p longā cōſuetudinē. De qbꝫ loqẽ Iohel ꝓpha. p̊ ca°. di. Cōpu- truerūt iumēta ī ſtercoꝛe ſuo. Iumēta in ſtercoꝛe cōputreſcē ē p aſſuefactiōꝫ in pctīs quieſcē. Alij ſūt q̊ꝝ ſp̄us ſp eſt nou⁹ p puritatē ⁊ mūditiā· facien- tes ẜm q ɗ dic apl̄s. 2. Coꝛ. 4°. Licꝫ is qui foꝛis eſt nr̄ hō coꝛrūpatẽ· tn̄ is qui int⁹ ē renouatẽ ɗ die ī diē. Tales q hn̄t iſtam nouitatem p̄nt audacter recipe coꝛp⁹ xp̄i. ⁊ dicē cū aplō. i. Coꝛ. 5° ca°. Etenī paſca nr̄m īmolat⁹ ē xp̄s. Itaqꝫ epulemur: nō ī fermēto veteri· neqꝫ ī fermēto malitie ⁊ neqtie. Iſtas rōnes cōfirmat Aug⁹ ī li° de ſymbolo ⁊ fide. di. Sepultura illa cū creditẽ fit recoꝛda tio noui monumēti. qa reſurrecturo ad vite nouitatē pꝛeberet teſtimoniū

ſicut naſcituro vter⁹ ꝟginalis. Nā ſi- cut ī iſto monumēto nullus ali⁹ moꝛ- tu⁹ ſepult⁹ ē nec ante nec p⁹ea: ſic nec in illo vtero nec an̄ nec poſt qcqꝫ moꝛ tale ɔceptū ē. hͦ ille. 2° cōdecēs fuit ꝙ ſepulchꝛū xp̄i eēt alienū· etiā tripli ci rōne ẜm Tho. vbi ſ̄. p̊ ad oñdēdū ꝙ non debebat detineri a moꝛte· ſicut aliena nō debēt diu detineri ẜ cito re- ſtitui. Idcirco inqt Amb°. ī li° de ꝟgi- nibꝫ· Bn̄ ẜm lrām alienū fuit monu- mētū xp̄i. Habeant tumulū ꝓpꝛiū q ſub lege ſūt moꝛtl. victoꝛ moꝛtis hūc tumulū nō habuit. Nō ille ſepulchꝛū moꝛtl deſiderabat q ɗ moꝛte triūphū q̄rebat. hͦ ille. 2° fuit hͦ condecēs ad oñdēdū ꝙ nō ꝓ ſua ẜ ꝓ aliena moꝛie- batẽ ſalute. Vn̄ Amb°. vbi ſ̄. ait. Iō in aliena ſepultura dn̄s ponitẽ. qa ꝓ alie- na ſalute moꝛiebatẽ. Vt qd illi ꝓpa ſe- pultura q ī ſe moꝛtē nō hēbat ꝓpꝛiā. Sepulchꝛū. n. ē moꝛtl habitaculū. 3° fuit hͦ cōdecēs ad oñdēdā ſuā paupta tē. Sicut. n. ī aliena domo voluit naſci ⁊ cōuerſari. ſic ⁊ ī aliena domo voluit ſepeliri. ut verificaretur quod dixerat Math. 8° ca°. Vulpes foueas hn̄t: ⁊ vo- lucres celi nidos. fili⁹ aūt hoīs non hꝫ vbi caput ſuū reclinet· ac ſi dicēt. Nec in moꝛte mea habui ꝓpꝛiā foueā vbi poſſem ſepeliri. ſicut nec ī vita mea ha bui ꝓpꝛiū nidū. i. domū in q̄ poſſem cōmoꝛari. nec ī natiuitate mea habui ꝓpꝛiū lectū vbi mr̄ mea potuerit me reclinare. 3° fuit ɔdecēs ꝙ ſepulchꝛꝝ xp̄i eēt ī petra excisū ⁊ magno lapide clauſū. Nō. n. fuit ī molli tra cōcaua- tū nec ī lapide mobili fabꝛicatū ſicut modernis tpibꝫ apud nos fit: ſed in mōte petroſo ⁊ īmobili abſciſū ī mo- dum cuiuſdam cellule cum oſtiolo fa- bꝛicatum. ⁊ illud oſtium magno la- pide clauſum ut oculata fide domino

cõcedẽte ꝓpꝛijs oculis vidi. Et hꝯ ſm theologoſ triplici rõne ↄgrue factũ ē.

p̊ qa ſm Aug.ſi fuiſſet coꝛp⁹ xp̄i in t̄ra molli poſitũ· dicere poterãt iudei infideles ⁊ pagani xp̄m nõ ſurrexiſſe ſ xp̄iani foderũt t̄rã ⁊ furati ſũt hꝯ coꝛpus ⁊ ſurrexiſſe dixerũt :⁊ magnũ ſcãdalũ ĩ fide ſeminaſſent. 2° qa ſcd̃m Jero.ſi ex multis lapidibꝫ fuiſſet edificatũ ſepulchꝛũ xp̄i· dicere infideles vtiqꝫ potuiſſent ꝙ fũdamẽtis tumulis ſuffoſſis foꝛte ſublatum coꝛp⁹ xp̄i fuiſſet. Et iõ ſaxũ magnũ appoſitum fuit ne abſqꝫ multoꝝ auxilio poſſet ſepulchꝛũ reſerari. 3° hꝯ ↄdecẽs fuit rõne myſtica· ut p̲ hꝯ ſignificaret̃ ꝙ illi q coꝛpus xp̄i ſuſcipe volũt debẽt eẽ ita clauſi ꝙ pctm̃ ĩ coꝛde eoꝝ intrare non poſſit. Sunt aũt q̃tuoꝛ ſaxa ſm Ber. q̃ ad coꝛ debent aduolui ne pctm̃ poſſit ĩgredi .s. pudoꝛ· doloꝛ· timoꝛ :⁊ amoꝛ. Multi .n. ſũt q pudoꝛe peccare dimittũt. Nõnulli v̊o ꝓpt̃ ĩmẽſitatẽ doloꝛ̃ de pctis conceptã ab ipſis oĩo ceſſant. Quidã v̊o alij ſũt q ꝓpt̃ timoꝛẽ pene et̃ne pctã deuitãt. Ceteri aũt repiunt̃ q ꝓpt̃ amoꝛẽ gl̃ie ne ipſam p̲dãt· peccare oĩo refugiũt. Iſta ſũt q̃tuoꝛ ſaxa ingẽtia que debẽt monumẽtũ coꝛdis claudẽ ne aliq̃ pctã poſſint illuc ĩtrare. Eſt tñ ſciendũ ſm Ber. ꝙ pudoꝛ ⁊ doloꝛ nõ ſũt multũ valida ad reſiſtendũ ⁊ ad pctã magna fugandũ. qa ſepe pudoꝛ capit ſolatiũ audaciã ⁊ exemplũ ex multitudine peccantiũ. Doloꝛ aũt ſepe remittit̃ ex crebꝛis voluptatibꝫ ⁊ h⁹mõi ↄſolatiõibꝫ. Validiſſim⁹ in viris p̲fectis ad reſiſtendũ foꝛtis ē amoꝛ. In impfectis v̊o timoꝛ ſupplicij et̃ni. qa p̊v̊ .p̊ ca. Initiũ ſapĩe eſt timoꝛ dñi. Et ſic patꝫ cõdecentia ſepulchꝛi xp̄i. patetqꝫ ps ſecũda huius ſermonis.

¶ Pars t̃tia hui⁹ ſermõis. in q̃ ponit̃ excellẽtia p̲ſonaꝝ ſepelientiũ xp̄m ⁊ dignitas eoꝝ q̃ fuerũt poſita circa coꝛp⁹ xp̄i in ſepulchꝛo.

Tertio ĩ iſto ſmõe circa p̄eminentiam eoꝝ q̃ fuerũt poſita circa coꝛp⁹ xp̄i ĩ ſepulchꝛo ⁊ ſepeliẽtiũ eũ· tria notãda ſunt· quoꝝ Primũ dr̃ ꝓpꝛietas. Secundũ ſingularitas. Tertiũ dignitas. Q̃tũ ad primũ .s. ꝓpꝛietatẽ notandũ ut exp̄ſſe pꝫ in v̂bis ꝓpoſitis ꝙ monumentũ illud fuit Joſeph iuſti q erat decurio vir bonus ⁊ iuſt⁹ q nõ ↄſenſerat ↄſilio ⁊ actibꝫ eoꝝ· ab arimathia ciuitate iudee. q expectabat ⁊ ipſe regnũ dei. ut dicit̃ Luc. 23° ca°. Voluit xp̄s ſepeliri nõ ĩ monumẽto Pilati ſ iuſti· triplici rõne. p̊ ad oñdẽdũ ꝙ xp̄s non requeſcit niſi ĩ coꝛde iuſti. Vñ Amb°. ſup Luc. inq̃t. Bñ ĩ monumento iuſti ponit̃ ut hẽat fili⁹ hoĩs vbi caput ſuũ reclinet. Xp̄s .n. nõ requeſcit ĩ aĩo auari cum ſit ſpinoſus. Nec ĩ aĩo luxurioſi cũ ſit lutoſus. Nec ĩ aĩo ſup̲bi cũ ſit vẽtoſus· ſ ĩ aĩo iuſti cũ ſit floꝛid⁹. 2° ad ĩnuẽdũ ꝙ nõ debebat ãpli⁹ ꝓ pctõꝛibꝫ ĩmolari. Natus .n. fuit int̃ duo aĩalia. qa oẽs beſtiales facturus erat ſpũales. vixit int̃ pctõꝛes ut eos iuſtificaret. moꝛtu⁹ eſt int̃ latrones ut vnũ lucrifacẽt. ſed hodie requeuit ĩ monumẽto iuſti ut nõ ãpli⁹ cũ pctõꝛibꝫ ſ tm̃ cũ iuſtis habitaret. qa ſm ap̄lm ad Ro. 6°. Xp̄s reſurgẽs ex moꝛtuis iã nõ moꝛit̃· moꝛs illi vltra nõ dñabit̃. 3° ad inſinuãdũ ꝙ licꝫ ĩ hac vita ſint mixti boni ⁊ mali. poſt moꝛtẽ tñ p̲ ſe erunt boni .s. in celo. ⁊ p̲ ſe erunt mali .s. ĩ inferno. ⁊ p̲ ſe erunt mediocrit̃ boni ⁊ mediocrit̃ mali .i. pueri q erunt ĩ limbo. Q̃tuꝫ ad ſecundũ hui⁹ ptis .s. ſingularitatẽ eoꝝ que fuerunt ĩ ſepultura .s. myrra

⁊ aloes ⁊ ſyndonis īuolutio: de q̄bus ſcribitur ī verbis ꝓpoſitis ⁊ Mat. 15°. Notādū ꝙ fuit corpꝰ xp̄i vnguēto cō fecto ex myrra ⁊ aloes vnctꝰ ut a putredine ſuaret̃. qđ videbat̃ ad quandam nccītatem ꝑtinere ꝙ licite poſſumus vti aliq̄bꝫ ꝑcioſis medicinaliter ꝓ nccītate corpis nr̄i conſeruādi. Fuit etiā īuolutꝰ ſyndone ⁊ lintheis ligatꝰ qđ ꝑtinebat ad ſolā quādā cōdecentiam honeſtatis. Sp̄ualit̃ tn̄ p iſta ſm Tho vbi ſ̄. ſign̄t illa q̄ debēt h̄re illi q corpꝰ xp̄i volūt accipe. Corpꝰ. n. xp̄i ē candor etn̄ꝰ. iux̄ illud Sap̄. 7°. Cādor eſt lucis et̃ne. Eſt etiā panis angelicꝰ iux̄ illud p̄s. Panē angeloꝝ māducauit homo. Eſt vtiq; carbo ignitus ſm Johem damaſ. di. Dīnū carbonē aſſumamꝰ ut ignis eiꝰ qđ ē ī nob̄ ſcīs deſiderijs aſſumens. eāq; ex carbone ignitionē inflāmet nr̄a pectora ⁊ illumīet corde nr̄a. Eſt īſup celeſte electuariū qđ ꝯficit celeſtis vnguētariꝰ. De quo dr̄ Eccl. 38°. Vnguētariꝰ faciet pigmēta ſuauitatis. Inq̄ꝫtū igit̃ corpꝰ xp̄i ē cādor et̃nus. reqrit magnā mētis puritatē. ⁊ h̄ ſigt̃ p ſyndonē mūdā. Vn̄ dīc ibi glo. Syndone mūda xp̄m īuoluit q pura mēte ipſū ſuſcipit. Inq̄ꝫtū eſt panis āgelicꝰ dꝫ recipi cum deuota orōne. ⁊ h̄ ſigt̃ p aromata. Vn̄ Apoc. 8°. Aſcēdit fumꝰ incenſoꝝ de orōnibꝫ ſcōꝝ de manu āgeli corā deo. Inq̄ꝫtū vō ē carbo dīnus dꝫ recipi cū mēte ab oī vitioꝝ humore deſiccata. quia ſicut ignis nō inflāmat ligna humida ſꝫ deſiccata. ſic iſte carbo nō inflāmat corda niſi q̄ īuenerit ab humoribꝫ vitioꝝ deſiccata. Et iſte ſigt̃ p aloes qui hꝫ v̄tutē deſiccatiuā. Inq̄ꝫtū aūt ē celeſte electuariū reqrit corda a cibis noxijs euacuatā. ⁊ iſtud ſigt̃ p myrrā q̄ eſt amara q̄ ſigt cōtritionē q in ſuſceptiōe tanti ſacri maxīe ē nccīa. Q̄ꝫtū ad t̃tiū huiꝰ ꝑtis. ſ. dignitatē eoꝝ qui ſepelierūt corpꝰ xp̄i ſciēdū ꝙ v̄go Maria. Johes euāgeliſta. Maria magdalene. Maria Jacobi. Maria Salome. Nicodemꝰ ⁊ Joſeph. oēs affuerunt ſepulture xp̄i. ⁊ honorifice corpꝰ eiꝰ ſepelierūt plāgētes ⁊ dolētes. qa cū depoſitū eēt de cruce recepit eū mr̄ ſua ī gremio ⁊ ſedens ī t̃ra. nūc oſculabat̃ eū. nūc amplexabatur. nunc alloq̄bat̃ caput. nūc manus. nūc pedes. nūc latus. faciē etiā tergebat. di. Fili mi nō mihi r̄ndes. Nōne h̄ ē illud os b̄ndictū qđ iudeis ſic dulcit̃ p̄dicabat? Nōne he ſūt manꝰ q̄ miracula faciebant? Nōne hi ſūt pedes q̊s iudei ſepiꝰ adorabāt. Nōne h̄ ē latꝰ cuiꝰ amor iudeos tā ſtricte amabat. Vnde tāta crudelitas. vnde tā grādis īpietas. vnde tam ingrata ſocietas? Et ſic his v̂bis oēs īuitabat ad fletū. Et depoſitū corpus ī medio ī illo. ſ. loco q int̃ montē caluarie ⁊ ſepulchrū ſitꝰ eſt. ut vſq; ī hodiernū diē apparet. plorabat̃ a cūctis. Poſt q̊ꝝ fletū ⁊ lamēta reclinauerūt corpꝰ Jh̄u ī monumēto ⁊ clauſo oſtio abierūt. Sepeliamꝰ igit̃ ⁊ nos cor noſtrū cū xp̄o ut clauſo oſtio nullum de pctīs. nullū de q̄bꝫ ī h̄ ope tractatū ē vnq̄; poſſit ingredi. Nec miret̃ aliqs ſi illud opꝰ ſic t̃minat̃. qa ī ſermonario ſequēti huic ānexo ⁊ in q̊ de reliquis pctīs tractat̃: cōpetēs ⁊ cōgruꝰ finis vtriuſq; opis cōnexi in octauā videlꝫ paſce dabit̃ dn̄o cōcedēte. Rogēt igit̃ oēs ꝓ compilatore dn̄m nr̄m Jheſum xp̄m ut p mortē ⁊ ſepulturā ſuā mortuꝰ mundo ⁊ pctīs ſolū viuat xp̄o in preſenti p gr̄am ⁊ in futuro regnet p gloriam in ſecula ſeculorum. Amen.

Deo gratias. Amen.

UNIVERSIDAD LITERARIA
BIBLIOTECA
DE ZARAGOZA

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
o pati̅ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
e reqre [illegible]
[illegible]
[illegible]
ac se cine[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
a cau[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ne spma [illegible]
[illegible] suffic[illegible]
u. nolente [illegible]
oni mulieri[illegible]
[illegible] no dmi[illegible]
qua puer [illegible]
[illegible] dice a[illegible]
plici [illegible]
a [illegible]
[illegible]
[illegible] calida[illegible]
gidior. [illegible]
[illegible] pigu[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
et sanguin[illegible]
[illegible]
ne. Vnci[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
alite offer[illegible]
[illegible]
[illegible]